

HUTBE

IZ MEKANSKOG I MEDINSKOG HAREMA (2017-2021)

HUTBE
iz Mekanskog i Medinskog harema
(2017–2021)

HUTBE
iz Mekanskog i Medinskog harema (2017–2021)

AUTOR	Grupa autora
PRIJEVOD SA ARAPSKOG	Semir Imamović
UREDNIK	Adnan Maglić
RECENZIJA	Abdurrahman Kuduzović Abdullah Nasup
REDAKTURA PRIJEVODA	Esnaf Imamović
LEKTURA	Sumeja Đurić
DTP	Fahrudin Smailović

Grupa autora

HUTBE

iz Mekanskog
i Medinskog harema
(2017–2021)

Sarajevo, 2024.

SADRŽAJ

Uvod 17

2017.

Visoke težnje i stepen sabikuna – onih koji su druge pretekli u dobru (Meka).....	21
Odgoj duše i izgradnja plemenite ličnosti (Meka).....	28
Pogubnost nanošenja štete muslimanima (Meka)	35
Blagodat razuma (Meka).....	41
Pozitivnosti i negativnosti društvenih mreža (Meka).....	47
Pogubnost širenja lažnih vijesti (Meka)	54
Zadovoljstvo Allahom, džellešahu (Meka).....	60
Suština Božijih zakonitosti (Meka).....	66
Dokazi Božijeg postojanja (Meka)	75
Ustrajnost na Pravom putu (Meka)	81
Odaziv Allahu i Poslaniku (Meka).....	87
Postojanost u vjeri (Meka)	92
Zabranjeno je štetu nanositi i sebi i drugome (Meka).....	101
Uzor u vjeri (Meka).....	107
Zabrana razilaženja u vjeri (Meka).....	115
Opasnost udaljavanja od Objave (Meka)	121
Spoznaja Allaha (Meka)	125
Tražite od Allaha zaštitu (Meka)	133
Bratstvo u ime Allaha (Meka).....	141
Natjecanje u činjenju dobrih djela (Meka).....	145
Ramazan je mjesec ibadeta (Meka)	152
Čežnja postača za Džennetom (Meka)	157
Ramazanske poruke (Meka).....	164
Vrijednost noći Lejletul-kadr (Meka).....	169
Ramazanska škola odgoja (Medina)	174
Razumijevanje ibadeta u islamu (Meka).....	178

Ustrajnost na Pravom putu (Meka)	186
El-muruet – dostojanstvo i časno postupanje (Meka)	191
Važnost čuvanja džemata muslimana (Meka)	197
Palestina – briga svakog muslimana (Meka)	204
Ljetni odmor (Meka).....	210
Uzvišeni ciljevi – hadž (Meka).....	216
Vrijednost svetih mjeseci i prvih deset dana zul-hidžeta (Meka)	223
Uputstva i savjeti gostima Milostivog (Meka).....	229
Pouke i poruke hadža (Meka)	237
Pokoravanje Božijim naredbama (Meka).....	241
Mir i sigurnost (Meka)	248
Nova godina i samoobračun (Meka).....	254
Ašura i Allahova pomoć vjernicima (Meka).....	261
Ibadet u obilju i oskudici (Meka).....	266
Allah je Es-Selam (Medina).....	271
Pouke iz sure El-Mu'minun (Meka)	280
Bilal ibn Rebah i ponos islama (Medina)	287
Koristi vjerovanja u kader (Meka)	292
Božije odlikovanje čovjeka (Meka)	300
Želje i ambicije (Medina).....	304
Vrijednost istigfara (Medina)	309
Blagodat vode (Medina)	318
Ispunjavanje obaveza (Meka)	324
Uzvišena pozicija Mesdžidul-Aksaa (Medina)	330
Svojtva plemenitih ljudi (Meka)	335
Dužnost muslimana prema Mesdžidul-Aksau (Medina).....	342

2018.

Lijepo mišljenje o Allahu (Medina)	349
Na dunjaluku nema vječnosti (Medina)	358
Kako postići blagoslov u životu (Medina)	362
Vrijednost znanja i poučavanja (Medina)	367

Smrt (Medina)	372
Odgoj s ljubavlju (Medina)	378
Ravnoteža između dunjaluka i ahireta (Medina).....	383
Opasnost širenja neprovjerenih informacija (Meka)	387
Opasnost izdavanja fetvi (Medina).....	393
Opasnost grijehenja (Medina).....	399
Milostiv odnos prema nejakima (Meka)	404
Kabur (Medina).....	411
Lijepo ponašanje (Medina).....	416
Džennet – kuća vječnog uživanja (Medina)	420
Požurite Allahu! (Meka).....	425
Nemarnost ljudi prema ibadetu u mjesecu šabanu (Medina)	431
Opasnost duga i zaduživanja (Meka)	436
Povezanost vjerovanja i djelovanja (Medina).....	443
Vjerovanje u Allahova lijepa imena (Medina).....	447
O ti koji želiš dobro, pristupi, a ti koji želiš zlo, odstupi! (Meka).....	452
Suštinsko značenje posta (Medina)	457
Vrijednost zadnjih deset dana ramazana i itikafa (Medina)	460
Zadnjih deset dana ramazana (Meka).....	464
Prostranost prsa (Medina).....	469
Korištenje vremena (Medina)	472
Dobrota srca (Meka).....	476
Udaljavanje od grijeha i grešnika (Medina)	481
Svi Allahovi poslanici imali su zadaću da opominju i donose radosne vijesti (Meka)....	484
Na braniku Kur'ana i sunneta (Meka).....	492
Islamsko bratstvo (Medina)	499
Veličanje Allaha i poštivanje Njegovih svetinja (Meka)	504
Odabrana vremena za činjenje dobra (Medina)	510
Hadž, koristi i intencije (Meka).....	516
Iskrenost (Meka)	521
Zahvalnost nakon obavljanja hadža (Meka).....	527
Blagodat raznovrsnosti i mnogobrojnosti ibadeta (Medina)	531

Poštovanje svetih mjeseci (Meka)	536
Spominjati Allaha izvor je duhovne i tjelesne snage (Meka).....	541
Musliman i smisao života (Medina).....	547
Čišćenje duše (Medina).....	551
Korisni savjeti (Meka)	556
Najuzvišeniji ajet u Allahovoj Knjizi (Medina).....	561
Ibadet razmišljanja o Allahovom stvaranju (Meka)	566
Lijep i ugodan život (Medina).....	571
Ljudski jezik između blagodati i zla (Meka)	579
Osobina samilosti (Meka)	585
Vjera je savjet (Medina)	591
Pravo muslimana kod drugog muslimana (Medina)	597
Čistoća nutrine (Medina)	602
Stvari koje odvrćaju vjernika od Pravog puta (Medina).....	606
Arapski jezik je simbol identiteta i pripadnosti (Meka).....	614
Allahova znamenja u kosmosu (Medina).....	620

2019.

Običaji i tradicije i njihov utjecaj na društva (Meka).....	627
Teži ka onome što će ti koristiti (Medina).....	633
Vrijednost dobročinstva (Medina).....	638
Vrijednost prihvatanja istine (Meka)	643
Govor mržnje, uzroci i lijek (Meka)	650
Opskrba (Medina)	655
Najdraža mjesta Allahu (Medina).....	660
Razmišljanje o smrtnom času (Meka)	663
Dug, prava i ophođenje (Medina)	669
Vrijednosti i odlike petka (Medina)	673
Samoobmana, značenje i posljedice (Meka)	680
Blagodat sigurnosti i obaveza njenog čuvanja (Medina)	686
Put do mudrosti (Medina)	691
Savjeti i smjernice (Meka)	698

Vrijednost mjeseca šabana (Medina)	703
Šaban je mejdan na kojem se pripremamo za ramazan (Medina)	707
Zekat, vrijednosti i neki propisi (Medina)	711
Vrijednost ramazana (Meka)	718
Preispitivati svoja djela je put kako izaći iz ramazana kao pobjednik (Medina)	723
Kako najbolje iskoristiti mjesec milosti (Meka)	730
Post je škola vrijednosti i morala (Medina)	735
Kako najbolje iskoristiti posljednje trenutke ramazana (Medina)	739
Ustrajnost u dobrim djelima nakon ramazana (Meka)	743
Pokajanje za propuste u ramazanu (Medina)	748
Vidjeti očima i osjetiti srcem (Meka)	752
Allahove blagodati prema stvorenjima (Medina)	759
Mudrosti i pouke u smjeni dana i noći (Medina)	764
Nada u Allahovu milost i čuvanje od Njegove srdžbe (Medina)	768
Savjeti i smjernice za hodočasnike Allahove kuće (Meka)	774
Hadž, mudrosti i propisi (Medina)	779
Korištenje odabranih vremena (Medina)	784
Smirenost, sigurnost i zadovoljstvo (Meka)	788
Ibadet zikra, jedan od najboljih i najlakših ibadeta (Meka)	793
Savjeti i opomene za svakog muslimana (Medina)	799
Savjeti našim učenicima (Medina)	804
Pouka u brzom prolasku vremena (Medina)	809
Manifestacije Allahove počasti prema čovjeku (Medina)	814
Blagodat sigurnosti jedna je od najvećih blagodati (Meka)	820
Uzroci otklanjanja brige i tuge (Medina)	825
Zadovoljstvo, užitek dunjaluka i spas na ahiretu (Medina)	830
Najbolji su ljudi oni koji najviše koriste drugim ljudima (Medina)	836
Značaj i plodovi zahvalnosti (Meka)	840
Stepen pokajanja najveći je stepen (Meka)	845
Potreba za čestim spominjanjem Allaha (Medina)	850
Ne uhodite jedni druge (Medina)	857
Pogubnost ogovaranja i način pokajanja za taj grijeh (Medina)	861

Ispravno razumijevanje i način postizanja Allahove počasti (Meka)	865
Ne gubimo nadu u Allahovu milost (Meka)	869
Zima, mudrosti i propisi (Medina)	874
Sura El-Asr, koristi i propisi (Medina)	879
Čista urođena narav je neizmijerna blagodati (Medina)	882
Obnavljanje imana (Medina)	889

2020.

Bolest zavisti i njeno liječenje (Meka)	895
Koristi i pouke iz Lukmanovih savjeta sinu (Meka)	900
Darežljivost i davanje u zimskom periodu (Medina)	906
Odlikovano i pozicija Medine (Medina)	910
Dobročinstvo (Meka)	915
Širenje pandemija i bolesti, razmišljanja i pouke (Medina)	920
Lažne optužbe, posljedice i načini liječenja (Medina)	924
Načini i sredstva unošenja radosti u srca vjernika (Meka)	929
Savjeti i smjernice za preveniranje zaraznih bolesti (Meka)	936
Skrusjenost i nada u nedaćama (Medina)	940
Olakšanje nakon teškoće (Meka)	943
Blagodati Allahove zaštite (Meka)	947
Dovom se jača nada i otklanja iskušenje (Meka)	952
Iskrena skrušena molitva nevolje uklanja (Meka)	956
Lijepo mišljenje o Allahu i pouzdanje u Njega (Medina)	966
Ramazanska nadahnuća otklanjaju bolove (Medina)	972
Ramazan je mjesec Kur'ana (Medina)	976
Zekat, solidarnost i unapređenje (Meka)	981
Korištenje odabranih vremena i darovane milosti (Medina)	985
Vrijednost zahvalnosti nakon dobrog djela (Medina)	988
Tri temelja blagodati (Meka)	993
Allahovo ime El-Hakim (Medina)	999
Poslanikovi savjeti (Meka)	1005
Donosite salavate i selame na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem (Medina)	1008

I čovjek čije je srce bilo vezano za džamiju (Meka).....	1014
Dragocjene koriste od zahvale na blagodatima (Medina).....	1020
Nada i optimizam u sporazumu na Hudejbiji (Medina).....	1027
Iskoristi blagodat deset prvih dana zulhidžeta (Medina).....	1032
Blagoslovi iskrenog nijeta (Meka).....	1036
Allahovo svojstvo el-afva, brisanja grijeha, značenje i posljedice (Medina).....	1042
Najbolja oporuka (Meka).....	1045
Blagoslovljene upute (Medina).....	1049
Promišljanja o Vjerovjesničkoj hidžri (Meka).....	1052
Koristi i pouke iz sure El-Ihlas (Medina).....	1057
Blagodati bogobožnosti i svijesti o Allahovom nadzoru (Medina).....	1061
Razmišljanje o poukama i savjetima (Meka).....	1065
Suptilne tajne Allahovog određenja (Meka).....	1070
Vrijednost održavanja džamija (Medina).....	1074
Savjeti i smjernice (Medina).....	1079
Izbjegavanje nanošenja neugodnosti (Meka).....	1083
Allahove mudrosti u iskušenjima i nedaćama (Medina).....	1088
U okrilju sure Ed-Duha (Medina).....	1092
Priroda zakletve u Kur'anu (Medina).....	1096
U predznacima Sudnjeg dana je pouka (Medina).....	1104
Teži ka onome što će ti koristiti i traži pomoć od Allaha (Meka).....	1109
Džennet na dunjaluku (Meka).....	1113
Smjernice i upute u nadnaravnim ajetima (Meka).....	1120
Stanje čovjeka između grijeha i pokajanja (Medina).....	1124
Opasnost grijeha i uznemiravanja drugih (Medina).....	1129
Allah ima lijepa imena i savršena svojstva (Medina).....	1133
Zima, mudrosti i propisi (Medina).....	1136

2021.

Negativne osobine i mahane kojih se musliman treba čuvati (Medina).....	1143
Šejtanovo neprijateljstvo prema čovjeku (Meka).....	1148
Pripremanje za život poslije smrti (Meka).....	1154

Svojstva razumom obdarenih i vrijednost njihovog truda (Medina)	1158
Plodovi zahvaljivanja na blagodatima (Medina)	1163
Vaganje djela na Sudnjem danu, djela koja će pretegnuti tasove Vage (Meka).....	1169
Iskreni savjeti za postizanje dobra (Medina).....	1175
Vrijednost svetih mjeseci i obaveza njihovog poštivanja (Medina).....	1179
Traženje Allahovog oprost a i zaštite u teškim vremenima (Meka)	1184
Iskrica mudrosti iz Poslanikove svjetiljke (Meka)	1190
Sveobuhvatna kur'anska dova (Medina).....	1193
Obaveza zahvaljivanja na blagodatima i strpljenja u nedaćama (Meka)	1198
Tesbih, odricanje mahana Gospodar u svjetova i milost za vjernike (Medina).....	1204
Savjeti za popravlanje stanja na dunjaluku i ahiretu (Medina).....	1211
Radost muslimana zbog nastupanja mjeseca posta i Kur'ana (Meka)	1214
Mjesec ramazan, imansko nadahnuće i koraci ka popravljanju stanja (Meka).....	1218
Samoobraćun kao put uspjeha u mjesecu dobra (Medina).....	1223
Korištenje zadnjih deset noći ramazana i Noći kadra (Meka).....	1229
Šerijatske intencije zarad kojih su ibadeti propisani (Medina)	1233
Putevi postizanja Allahove milosti i oprost a (Medina)	1238
Utjecaj primljenog ibadeta na nutrinu i ponašanje (Medina).....	1242
Obožavanje Allaha najveća je počast (Meka).....	1247
Savjet svakom muslimanu (Medina)	1250
Ispunjavanje kosmosa vječnim dobrim djelima (Medina)	1253
Smjernice i upute u pogledu ukrašavanja (Medina).....	1259
Neizmjerne mudrost u smjeni godišnjih doba i promjenjivosti vremena (Medina).....	1264
Odlike Alije b. Ebu Taliba (Medina).....	1269
Opasnost predavanja dunjaluku i vrijednost prvih deset dana zul-hidžeta (Medina) .	1276
Hadž, vrijednosti i adabi (Meka).....	1280
Blagoslovljeni plodovi lijepe riječi (Medina).....	1284
Razmišljanje o životu na ovom svijetu (Medina).....	1289
Stanje vjernika između nade i straha (Medina)	1293
Kako dočekujemo novu hidžretsku godinu? (Meka)	1298
Vrijednost čestog spominjanja Allaha (Medina)	1302
Dunjaluk je svijet iskušenja, a ahiret dom sreće (Medina)	1310

Blagodat povratka u školske klupe (Meka)	1314
Namaz – rodna kiša za srca vjernika (Medina)	1317
Manifestacije Allahove počasti prema čovjeku (Medina)	1321
Posljedice vjerovanja u Sudnji dan na dunjaluku i ahiretu (Medina)	1327
Lijepo ponašanje (Medina).....	1332
Allahova pomoć Njegovim bogoboječnim robovima (Meka)	1335
Musliman između straha i nade (Medina)	1339
Slijedeće Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem (Medina)	1343
Dobročinstvo prema roditeljima (Meka)	1348
Obaveznost jedinstva i pokuđenost raskola i podjela (Medina).....	1352
Allah (Meka).....	1361
Širite selam i dijelite hranu (Medina)	1365
Pozitivni plodovi iskrenog prijateljstva (Meka)	1369
Savjeti i preporuke (Medina).....	1374
Opasnost mita i korupcije po društvo i pojedinca (Medina)	1377
Sudnji dan – dan pravde za vjernike, a kazne za nevjernike i licemjere (Medina).....	1382
Bogoboječnost je najbolja opskrba (Meka)	1389
Islam donosi dobro muslimanima i štiti ih od zla (Medina)	1394

2022.

2023.

UVOD

Zbirka hutbi iz svetih mjesta *Hutbe iz Mekanskog i Medinskog harema* dragocjeno je djelo u elektronskom izdanju u kojem se nalaze brižljivo odabrane hutbe, koje smo predano i s velikim žarom u srcu sakupljali nekoliko godina, tačnije od 2017. do 2022. godine. Sve hutbe iz Mekanskog i Medinskog harema, koje slušaju milioni ljudi, tematski su pažljivo odabrane i stručno pripremljene, tako da svaki musliman u ovim biserima mudrosti može pronaći obilje pouka, uputa i inspirativnih poruka, i tako poboljšati svoj život u duhovnom domenu, ali i svakako pomoći u očuvanju i mentalnog i fizičkog zdravlja. Svaka hutba poseban je dragulj mudrosti izrečen na čistom književnom arapskom jeziku visokog stila, što je svakako predstavljalo izazov prevoditelju, koji je pokazao svoje vrhunsko umijeće u prijevodu, što podrazumijeva autentično prenošenje dubine i bogatstva poruka hutbi, suptilnim oblikovanjem rečenica i značenja arapskih izraza. Stoga posebno želim izraziti duboku zahvalnost hfz. mr. Semiru Imamoviću, prevodiocu, čiji je izuzetan profesionalizam udahnuo život riječima ovih hutbi na našem jeziku, a njegov predan rad i vještina u prenošenju suštine originalnih tekstova doprinijeli su dubljem razumijevanju poruka ovih hutbi.

Također, iskreno se zahvaljujem lektorici Sumeji Đurić koja je uložila veliki trud u pripremi i lekturi ovog izdanja, i time doprinijela da svaka riječ bude precizna, svaka poruka jasna, što knjigu čini još pristupačnijom i inspirativnijom.

Ovaj projekt ne bi bio potpun bez saradnje i stručnosti i drugih saradnika na ovom projektu, čija predanost i posvećenost ostavlja dubok trag na svakoj stranici ove knjige, stoga im upućujemo riječi zahvalnosti na neizmjernom doprinosu, koji će ostati zabilježen kao ključna karika u ovom duhovnom putovanju koje dijelimo s čitaocima.

U našem nastojanju da knjigu učinimo jednostavnom i pristupačnom za sve čitaoce, posebnu pažnju posvetili smo pripremi elektronskog izdanja. Sve naslove hutbi u sadržaju povezali smo linkovima s hutbama u knjizi, omogućujući čitaocu da jednim klikom jednostavno odabere hutbu koju želi čitati.

Radujemo se što trenutno pripremamo dodatnih dvije stotine hutbi, koje su održane od 2020. do kraja 2024. godine, i nadamo se da ćemo ih dodati u sljedećem izdanju ove knjige za nekoliko mjeseci.

Allaha molimo da primi naš trud i spusti Svoj blagoslov na ovo naše skromno djelo.

Urednik

HUTBE

IZ MEKANSKOG I MEDINSKOG HAREMA

2017

HUTBE

VISOKE TEŽNJE I STEPEN SABIKUNA – ONIH KOJI SU DRUGE PRETEKLI U DOBRU (MEKA)

Hatib: dr. Fejsal ibn Džemil Gazavi

8. rebius-sani 1438. po Hidžri / 6. januar 2017.

Svaka hvala i zahvala pripada Allahu, Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo, Njemu se utječemo od zla naših duša i naših nevaljalih djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji nema druga, i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i poslanik, neka su na njega, njegovu časnu porodicu, njegove ashabe i sve one koji ih slijede u dobročinstvu, Allahov mir, spas i blagoslov.

“O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

“O ljudi, bojte se Gospodara svoga, Koji vas od jednog čovjeka stvara, a od njega je i drugu njegovu stvorio, i od njih dvoje mnoge muškarce i žene rasijao. I Allaha se bojte – s imenom Čijim jedni druge molite – i rodbinske veze ne kidajte, jer Allah, zaista, stalno nad vama bdi.” (En-Nisa, 1)

“O vjernici, bojte se Allaha i govorite samo istinu, On će vas za vaša dobra djela nagraditi i grijehе vam vaše oprostiti. A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao – postići će ono što bude želio.” (El-Ahzab, 70, 71)

U lijepe osobine, pohvalna svojstva i moralne vrline spadaju: visoke težnje. Ljudi vrijede onoliko kolike su njihove težnje i koliko su im časne namjere.

Pametan i pronicljiv vjernik teži onome što će mu koristiti, i u čemu je njegov napredak i dobro, i trudi se da postigne najveće deredže u dobru i dobročinstvu, i da pronade najkraći put do Allahovog zadovoljstva. Ko ne bude težio savršenstvu, ostat će u nizinama, a ko ne bude imao visoke ciljeve, njegova će djela biti skromna i neznatna.

Taberani u “El-Mu’džemul-kebiru” bilježi od Husejna ibn Alija, radijallahu anhu, da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Zaista Uzvišeni Allah voli velike, vrijedne i časne stvari, a prezire ‘sefasifeha’.” Riječ “sefasif” u ovom hadisu znači: prezrene, niske i ništavne stvari, ambicije, koje ukazuju na čovjekovu bijednost, jadnost i pomanjkanje ljudskog dostojanstva i časti.

Uzvišeni Allah u Svojoj časnoj Knjizi obavijestio nas je o blagoslovljenoj, vjerničkoj, skupini, prosvijetljenih duša, visokih težnji i čvrstih i odlučnih namjera. Time što se ova odabrana skupina spominje i hvali u Kur’anu ukazuje se na njenu posebnost i vrijednost. Uzvišeni kaže: “i oni prvi – uvijek prvi! Oni će Allahu bliski biti” (El-Vakia, 10–11).

Neki komentatori Kur’ana smatraju da je ponavljanje riječi “es-sabikun”, dva puta u ovim ajetima, u funkciji naglašavanja – tefhim i ukazivanja počasti – ta’zim. Neki su učenjaci u komentaru ovog ajeta: “i oni prvi – uvijek prvi!” rekli da se odnosi na vjernike koji su činili posebna djela.

Osman ibn Ebu Sevda rekao je da su “oni prvi” oni koji prvi idu u džamiju na namaz u džematu.

Ibn Sirin je rekao da su to “oni koji su se, u namazu, okretali prema dvije kible”, tj. prema Bejtul-makdisu i Bejtullahu.

Ka’b, radijallahu anhu, rekao je: “To su oni koji puno uče Kur’an.”

U svakom slučaju, ajet ima općenito i sveobuhvatno značenje. Es-sabikun su oni kojima je u ezelu – praiskonu zapisana sreća, i čija su djela na ovom svijetu bila u znaku “sebka” – požurivanja sa tevbom, pokajanjem, dobrim djelima i ostavljanjem grijeha. Oni su se natjecali u dobru, kao što kaže Uzvišeni: “...zato se natječite ko će više dobra učiniti” (El-Maide, 48); “i nastojte (požurite) zaslužiti oprost Gospodara svoga i Džennet prostran kao nebesa i Zemlja, pripremljen za one koji se Allaha boje” (Alu Imran, 133); “Nadmećite se da u Gospodara svoga zaslužite oprost i Džennet, prostran koliko su nebo i Zemlja prostrani” (El-Hadid, 21).

Ko se bude natjecao i pretekao druge u dobru na ovom svijetu, on će ih na onom svijetu preteći u Allahovoj počasti. Rekao je Uzvišeni: “Oni hitaju da čine dobra djela, i radi njih druge pretiču.” (El-Mu’minun, 61)

Oni koji će na Sudnjem danu prvi postići Allahovo zadovoljstvo i ući u Džennet jesu oni koji su na ovom svijetu pretekli druge u činjenju dobrih djela

i pokornosti Uzvišenom Allahu. Koliko ih budu pretekli na ovom, toliko će ih preteći na budućem svijetu, jer je nagrada srazmjerna vrsti učinjenog djela.

Es-sabikun su oni koji su ispunili zavjet dat Allahu, strpjeli se u iskušanjima, ustrajali u vjeri i pozivanju ljudi u istinu i dobro. Es-sabikun su oni koji su postigli stepen ihsana – dobročinstva, spomenutog u hadisu: “Ihsan je da obožavaš Allaha kao da Ga vidiš, jer ako ti Njega ne vidiš, On tebe vidi.”

Es-sabikun su oni koji su iskreno obožavali Allaha i u čijim djelima nije bilo primjesa širka, višeboštva; i koji su izvršavali svoje vjerske dužnosti i obaveze, a uz njih, činili dobrovoljna i preporučena djela, i koji su, na filama – dobrovoljnim djelima nastojali postići Allahovo zadovoljstvo; i koji su ostavljali i klonili se svega što je haram – zabranjeno, ali i svega što je pokuđeno – mekruh, pa čak i pretjerivanja u korištenju dozvoljenih – mubah stvari, iz straha da ne upadnu u zabranjena i pokuđena djela.

Cijenjena braćo vjernici, ono što možemo primijetiti u ovim ajetima jeste da Allah nije precizirao u čemu su to oni prvi i u čemu su druge pretekli, što neki učenjaci tumače kao intenciju da se svojstvo sabikun – prvi izdigne na stepen “lekaba” – njihove titule, imena po kojem se prepoznaju, a moglo bi se razumjeti i kao opći izraz, tj. da je njihov “sebk – preticanje” općeg karaktera, i da su oni pretekli druge na svim poljima na kojima se natječu i nadmeću čiste i prosvijetljene duše, kao što se na to ukazuje u riječima Uzvišenog: “...i neka se za to natječu oni koji se hoće natjecati!” (El-Mutaffifun, 26)

Riječi Uzvišenog: “Oni će Allahu bliski biti, u džennetskim baščama naslada” (El-Vakia, 10–11), odnose se na one koji su postigli najveće deredže i koji su sretni. “Allahu bliski” jesu oni koje je Allah odabrao da budu ispred drugih, i da ih On nije približio Sebi, ne bi bili “sabikun”.

Es-Sabikun će biti u najvišem dijelu Dženneta, a najviši dio Dženneta je najbliži Milostivom, jer se iznad Firdevsa, najvišeg stepena u Džennetu, nalazi Arš – Allahovo Prijestolje.

U riječima: “Oni će Allahu bliski biti” prvo se ukazuje na njihov stepen, pa tek onda na njihovo džennetsko boravište. Allahova blizina istovremeno je i nagrada koju će dobiti, i ta nagrada vrednija je od svih ostalih počasti koje će im biti ukazane. Molim Allaha, džellešanuhu, da podari da i mi budemo Njemu bliski, da nam ukaže Svoju počast i podari nam, od Svojih dženneta, onaj najviši – Firdevs.

Riječi: "... u džennetskim baščama naslada" znače da će im biti podaren potpuni i apsolutni užitak, koji ništa ne može pomutiti ni umanjiti. Kao što je spomenuo nagradu "onih prvih i Allahu bliskih" na početku sure El-Vakia, Allah, džellešanuhu, o njihovoj nagradi govori i na kraju ove sure: "I ako bude jedan od onih koji su Allahu bliski – udobnost i opskrba lijepa i džennetske blagodati njemu!" (El-Vakia, 88–89).

"Onih prvih" bit će više u prvim generacijama, a manje u zadnjim generacijama islamskog ummeta. Uzvišeni kaže: "Bit će ih mnogo od naroda drevnih, a malo od kasnijih" (El-Vakia, 13–14).

Ova činjenica, da će među "Allahu bliskima" biti više onih drevnih, a manje onih kasnijih, ukazuje na vrijednost i dobrotu prvih generacija muslimana.

Cijenjena braćo vjernici! Ako neko pita o mogućnosti postizanja stepena "Allahu bliskih" i putu koji njima vodi, reći ćemo mu da je to moguće za onoga koga Allah, džellešanuhu, uputi da čini djela koja su oni činili i onoga ko bude slijedio njihov put u vjerovanju, riječima i djelima, i ko se bude okitio njihovim svojstvima.

Allah, džellešanuhu, ukazao je na vrijednost "es-sabikuna" i onih koji su ih slijedili u vjerovanju i pokornosti Njemu, riječima: "Allah je zadovoljan prvim muslimanima, muhadžirima i ensarijama i svima onima koji ih slijede dobra djela čineći, a i oni su zadovoljni Njime; za njih je On pripremio džennetske bašče kroz koje rijeke teku, i oni će vječno i zauvijek u njima boraviti. To je veliki uspjeh" (Et-Tevba, 100).

U ovom ajetu jasno je naglašeno da je onima koji budu slijedili "es-sabikune", prve muslimane, muhadžire i ensarije, Allah obećao Svoje zadovoljstvo i vječni boravak u Džennetu i veliki uspjeh.

U drugim kur'anskim ajetima, Allah, džellešanuhu, pojasnio je da su oni koji slijede "es-sabikune" u dobročinstvu, saučesnici u dobru koje oni čine. Na to se ukazuje u ajetima: "...i drugima koji im se još nisu priključili – On je Silni i Mudri" (El-Džumua, 3); "Oni koji poslije njih dolaze – govore: 'Gospodaru naš, oprosti nama i braći našoj koja su nas u vjeri pretekla...'" (El-Hašr, 10); "A oni koji kasnije vjernici postanu pa se isele i u borbi zajedno s vama učestvuju – i oni su vaši." (El-Enfal, 75)

Na to upućuju i hadisi Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, a posebno se izdvajaju dva hadisa koja je zabilježio Muslim u svom Sahihu od Ebu Hurejre, radijallahu anhu.

U prvom hadisu, navodi se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Volio bih da možemo vidjeti našu braću.” “A zar mi nismo tvoja braća, Allahov Poslaniče?”, upitaše prisutni, a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče “Vi ste moji ashabi, a naša braća su oni koji će doći poslije...”

U drugom hadisu, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Među onima iz mog ummeta koji će me najviše voljeti jesu ljudi koji će doći poslije mene, a koji bi dali sve, i porodicu i imetak, samo da me vide.”

Pogledaj kolika je Poslanikova, sallallahu alejhi ve sellem, ljubav prema njegovom ummetu, i kolika je bila njegova želja da, samo na tren, vidi svoje sljedbenike koji će doći poslije njega, i koji će ga iskreno voljeti, i svoju ljubav potvrditi slijedenjem njegovog sunneta i upute, i ustrajnošću u vjeri.

Uistinu je uspjeh veliki raditi djela odabranih Allahovih robova, koje je On opisao riječima: “...oni hitaju da čine dobra djela, i radi njih druge pretiču” (El-Mu'minun, 61), ukazujući na to da oni čine bogougodna djela i ibadete, kako bi postigli najveće deredže u Džennetu.

Zato, pohitaj ka onome što će ti koristiti i natječi se s drugima u osvajanju visina!

Vuhejb ibn Verd rekao je: “Ako možeš da te niko ne pretekne u pokornosti Allahu, džellešanuhu, onda to i učini.”

Hasan el-Basri rekao je: “Ko se bude natjecao s tobom u vjeri (činjenju dobrih djela), natječi se s njim, a ko se bude natjecao s tobom u dunjaluku, baci mu ga u lice.”

Žalosno je to što mnogima životi prolaze i nestaju u poniženju, nemoći i lijenosti.

Ima ljudi koji su put uspjeha prihvatili i ka najuzvišenijim ciljevima polahko ali sigurno koračaju.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, obradovao je one koji čine dobra djela rekavši: “U svakoj generaciji mog ummeta bit će sabikuna – onih koji će biti ispred drugih u dobru.” (Ebu Nuajm, “El-Hil’ja, od Ibn Omera. Hadis je dobar.)

Ovaj hadis ukazuje na to da će u ummetu Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, u svakoj generaciji, biti jedna skupina sabikuna – ljudi visokih težnji, i da će u svakoj generaciji Allah, džellešānuhu, vratiti čvrsto uvjerenje u srca pripadnika islamskog ummeta, i podariti da među njima bude onih koji će se natjecati u dobru i koji će biti ispred drugih, strpljivo podnoseći iskušenja koja ih zadese, a drugi ljudi će se ugledati na njih. Tako će islamski ummet, u svakoj generaciji, imati šehide, iskrene i dobre ljude.

Ovo je podsticaj čovjeku da na svom putu ka Allahu, džellešānuhu, poveća ambicije, da teži visinama, traži ono najbolje i ulaže trud na tom putu, a da, s druge strane, ne bude zadovoljan onim što je manje vrijedno i da se ne predaje slabosti i poniženju.

Rekao je Ibn Kajjim: “Znaj da čovjek na svom putu ka Allahu, džellešānuhu, postiže i osvaja stepene, srcem i ambicijama, a ne tijelom.”

Bogobojznost je, u suštini, čestitost srca, a ne čestitost tijela. Uzvišeni kaže: “Eto toliko! Pa ko poštiva Allahove propise – znak je čestita srca.” (El-Hadždž, 32)

Pametniji je onaj ko, s čvrstom odlučnošću, ispravnom i iskrenom namjerom, visokim težnjama i malo truda, pređe višestruko veću razdaljinu puta ka Allahu od onoga koji putuje bez svega toga, pri tome ulažući veliki napor i putujući teško i dugo. Odlučnost i ljubav odagnaju teškoću i olakšavaju put i napredovanje.

Stepen sabikuna postiže se visokim težnjama, iskrenom željom i odlučnošću. Osoba sa visokim težnjama, i kad miruje, ispred je onih koji puno rade a imaju niske ambicije.

Ljudi sa visokim težnjama žrtvuju ono najvrednije na putu ostvarenja svojih težnji, jer znaju da su plemenite stvari povezane s iskušenjima, i da se koristi, dobra, užici i dragocjenosti ne mogu postići bez teškoće, da se do njih ne može doći osim preko mosta satkanog od umora i zalaganja.

Vjernici tragaju za najvećim stepenima, i za onim najboljim u Džennetu, a to je El-Firdevsul-a'la – veličanstveni Firdevs”.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, naučio nas je da kad u svojim dovama od Allaha budemo tražili Džennet, tražimo Firdevs.” Ovo je dokaz da je Firdevs najviši nivo Dženneta.

Cijenjena braćo vjernici! Onaj koji ide putem sabikuna je Božiji rob, ponosan i rijedak, svjestan da u ovome ummetu neće nestati dobra. On slijedi Poslanikov put, čvrsto se drži vjere, njegovo srce vezano je za onaj svijet; ne živi za sebe niti za svoje prohtjeve i želje, nego živi za svoju vjeru i svoj ummet; čini ono što može; ne gubi nadu zbog iskušenja i nedaća koje su zadesili njegov ummet; ustrajan je, čvrst, optimističan, uvjeren da će Allah pomoći i učvrstiti Svoju vjeru i da konačna pobjeda i kraj pripadaju Allahovim odabranim robovima.

Donosite salavate i selame na odabranog Vjerovjesnika i najboljeg Poslanika, to vam je naredba vašeg Gospodara, Koji je objavio plemenite riječi: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

ODGOJ DUŠE I IZGRADNJA PLEMENITE LIČNOSTI (MEKA)

Hatib: dr. Salih ibn Muhammed Alu Talib
15. rebius-sani 1438. po Hidžri / 13. januar 2017.

Hvala Allahu Koji je dobrotu učinio odjećom i ukrasom bogobojaznih, i Koji je u Svojoj mudroj i istinitoj Objavi podstakao na čuvanje moralnih vrijednosti, i Koji je kreposnima i čestitima obećao neovisnost, i Koji je stvorio čovjeka kao stidno biće, pa je čistoća društva postala najveća ambicija i želja plemenitih, a udaljavanje od svakog poroka i ružnog djela uzvišeni cilj i počast. Zahvaljujem Allahu, svom Gospodaru, hvalim Ga i od Njega oprost tražim, i svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji nema druga, i Koji je jedan u Svom Biću, stvaranju, naredbi i zabrani, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob, poslanik i povjerenik nad Objavom, neka je na njega i njegovu časnu porodicu, koja je čista od svake potvore i klevete, i na njegove ashabe i tabiine, Božiji mir i blagoslov.

Bogobojaznost je Božija oporuka i prava poputnina čistih i prosvijetljenih duša. “O vi koji vjerujete, bojte se Allaha i govorite samo istinu, On će vas za vaša dobra djela nagraditi i grijehе vam vaše oprostiti. A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao – postići će veliki uspjeh.” (El-Ahzab, 70–71)

Ko se bude Allaha bojao, On će ga zaštititi i bit će mu dovoljan, a ko se bude bojao ljudi, oni ga neće moći zaštititi od Allaha, džellešanu.

Cijenjeni vjernici! Moralne vrijednosti su načela u životu, koja se manifestiraju u čovjekovom ponašanju, a i sastavni su dio vjerovanja svakog društva. U našoj čistoj i nepatvorenoj vjeri moralna načela su apsolutne kategorije, čiji su temelji duboko utkani u islamski vjer zakon – šerijat. Moralne vrijednosti su temelji imana i ibadeta, odnosno vjerovanja u Allaha i pokornosti Njemu, a njihovo uspostavljanje i čuvanje vjerska je obaveza odgajatelja i reformatora.

Brojni kur’anski i hadiski tekstovi posvećeni su ljudskom ponašanju, moralu i vrijednostima uopćeno, a vrlinama posebno. Allah, džellešanu, lijepo

ponašanje učinio je uzrokom spasa, a njegove nosioce nasljednicima Firdevsa, najvišeg dijela Dženneta.

Govor o odgoju duša, oplemenjivanju ljudske naravi i pospješivanju svega što vodi ka čednosti i moralnoj čistoći nije emocijama potaknuta parola, niti je etičko-moralna “finesa”, nego je temelj društvene kohezije, osnovna struktura njegovog opstanka i jedna od uzvišenih intencija časnog šerijata. Štaviše, Allah, džellešānuhu, u ajetu u suri El-Furkan u istom je kontekstu spomenuo sigurnost, čednost i vjerovanje u Njegovu jednoću – tevhid.

Islamski moral nije produkt ljudskog mišljenja, niti je sistem koji je čovjek osmislio, on je božanskog porijekla i ima ibadetski karakter – njime se postiže Božija nagrada i zadovoljstvo. On jednostavno ovlada čovjekovim srcem, a onda ga iskreno vjerovanje odvede ravno u njegovo okrilje.

Islamski moral je univerzalan i sveobuhvatan i ne prilagođava se ljudskim prohtjevima. Uzor i oličenje islamskog morala nalazimo u ličnosti poslanika Muhammeda, na što se ukazuje u ajetu: “Vi u Allahovom Poslaniku imate divan uzor za onoga koji nadu polaže u Allaha i Posljednji dan, i koji često Allaha spominje.” (El-Ahzab, 21), i ovaj moral postiže se slijeđenjem uzora: “Njih je Allah uputio, zato slijedi njihov put. Reci: ‘Ja od vas ne tražim nagradu za Kur’an, on je samo pouka svjetovima.’” (El-En’am, 90)

Allahova dobrotā prema Muhammedovom ummetu ogleđa se i u tome da se ummet, od svog nastanka pa do danas, držao izvorne Božije vjere i primjenjivao Njegov izvorni vjer zakon, i s generacije na generaciju prenosio islamske izvorne vrijednosti i načela, na tim vrijednostima i načelima stasale su sve njegove generacije, i one su nešto po čemu se islamski ummet izdvojio od ostalih ummeta.

Allahov je nepromjenjivi zakon da čovjeka, s vremena na vrijeme, pogađaju slabost i manjkavost, što se posebno osjeti u današnjem vremenu, kada su te promjene brže i upečatljivije, i to može vidjeti svako ko iole razmišlja o stanju savremenog društva.

Cijenjeni vjernici! Promjena ili mijenjanje (ar. tegajjur-tagjir) je obilježje čovjeka i jedna od manifestacija života na ovom svijetu. S vrijednosnog aspekta, pojam tagjir/tegajjur – promjena je neutralan, što znači da sud o njemu, pozitivan ili negativan, dajemo na osnovu njegovog predmeta i cilja, pa ćemo reći da je mijenjanje pogrešnog u ispravno, nereda u red, zla u dobro, slabosti

i nemoći u snagu i moć, neuspjeha u uspjeh, poželjno i pohvalno, dok je s druge strane veliko zlo i smutnja – mijenjanje istine u neistinu, dobrog u zlo i moralnih vrijednosti u poročnost.

Allah, džellešānuhu, kazuje nam u Kur'anu slučaj jednog naroda koji je živio prije nas ne bismo li pouku uzeli: “Upitaj sinove Israilove koliko smo im jasnih dokaza dali! A one koji zamjenjuju blagodat Allahovu koja im je došla, pa Allah, doista, strahovito kažnjava!” (El-Bekara, 211). U ovom ajetu Allah je pojasnio etape njihovog “zamjenjivanja Allahovih blagodati” i način na koji se to manifestiralo u njihovom moralu i ponašanju, da bi se muslimani sačuvali zamki u koje su drugi upali, jer narodi ne bivaju uništeni nasumice, nego prema precizno utvrđenim Božijim zakonitostima u kosmosu, kojima jednako podliježu i prvi i potonji.

Cijenjeni vjernici! Život vjernika, koji se čvrsto drže svoje vjere, jeste život utemeljen na robovanju Allahu, džellešānuhu, čistoći, kreposti i čestitosti, i takav život u današnje vrijeme izložen je mnogim opasnostima; na njega, iz svih pravaca, atakuju “vjetрови stranih utjecaja”, i udaraju ga “oluje smutnje i zablude”. Posebnu opasnost za vjernikov čedni i pobožni život predstavljaju “otvoreni mediji”, sa šarolikom programskom ponudom, društvene mreže, koje ne poznaju granice, i dominacija sljedbenika zablude i moralne anarhije.

“Allah želi da vam oprostí, a oni koji se za strastima svojim povode žele da daleko skrenete.” (En-Nisa, 27)

“Veliko skretanje s Pravog puta”, spomenuto u ovom ajetu, oličeno je u talasu “sistematskog razvrata” koji se pokušava nametnuti islamskom ummetu kroz institucije, liberalno orijentirane stranke i primamljive društvene pojave kojima se, zapravo, otvara put za opći moralni nered i instrumentalizaciju sredstava javnog informisanja, a sve u cilju sužavanja prostora vjeri u životu ljudi. Oni koji stoje iza ovakvih projekata svjesni su da islamska da'va – poziv Allahu, teško može uspjeti u društvu ogreznom u strastima i nepoštivanju vlastitih vrijednosti i naslijeđa.

Kada jedan narod udaljite od vjerovanja i morala, njegova veza s vjerom, slijedno tome, vremenom će potpuno iščeznuti, a nakon toga, od tog naroda ostat će samo ime, a od njegovog postojanja samo spomen. Otuda je navođenje muslimanskog društva u moralnu anarhiju u svim njenim oblicima postao zajednički cilj svih snaga koje se bore protiv islama i njegovog utjecaja, samo

to čine pod različitim imenima i krinkama. U svrhu svoje borbe protiv islama, te snage su muslimanskim društvima dodale etiketu ekstremizma i terorizma, iscrpljuju ih na sve moguće načine i svim mogućim sredstvima pod plaštom borbe protiv terorizma i nastoje u njima proširiti sve vrste grijeha pod izgovorom modernizacije i stvaranja otvorenih društava, sa samo jednom namjerom – da liše ta društva njihovog islamskog identiteta i da ih pretvore u društva bez identiteta, i da udalje muslimane od vjere njihovih predaka.

To poziva svakog muslimana, pojedinca i zajednicu da zastanu, promisle i donesu čvrstu odluku da će braniti svoja uvjerenja i vrijednosti, jer od naše vjernosti i odanosti vjeri ovisi naša budućnost.

Cijenjeni vjernici! U posljednjih nekoliko godina, hvala Allahu, povećao se broj svjesnih muslimanskih autora, koji su bili svjedoci strane okupacije svojih zemalja i koji su, na temelju toga, zabilježili mnogobrojna svjedočanstva o jasnoj namjeri okupatora da zatre sve tragove morala u muslimanskim zemljama. Neki od njih su vidjeli kako se njihovo društvo iz temelja promijenilo u periodu od samo nekoliko decenija, a razlog najvjerojatnije leži u činjenici da je podrivanje temelja morala i širenje nemorala zapravo rušenje – destrukcija, a rušenje, od svih ljudskih aktivnosti, ima najbrže posljedice.

Oni koji su odbacili svoja uvjerenja i vrijednosti, kako bi išli ukorak s drugima, nisu dobili ništa – niti su moral sačuvali niti su civilizaciju izgradili.

Izgradnja jakog muslimanskog društva i njegova zaštita od pokušaja destrukcije i sabotaze zahtijeva čvrst i odlučan rad na pozivu ljudi ka Allahu, džellešanuhu, na širenju moralnih vrijednosti, primjerom i riječima, buđenjem kod ljudi svijesti o Allahu, džellešanuhu, i Sudnjem danu, obračunu i kazni, i vezivanjem ljudi za Kur'an, njegove pouke i savjete, mudrosti i propise.

Kur'anski i hadiski tekstovi, koji govore o načelu dobrote i čestitosti, sadrže jedno cjelovito i nepobitno značenje: Allah je propisao predostrožnost i opreznost, čuvanje i zatvaranje vrata svakom zlu.

Svaka kulturna i društvena reforma u muslimanskom društvu mora potjecati iznutra, i mora uvažavati islamske konstante i temelje islamskog identiteta. Društvo, bez obzira koje, može ostvariti napredak ukoliko posjeduje potrebne potencijale za utemeljenje vlastite civilizacije, kulture i civilnog društva, s tim da muslimansko društvo, prosvijetljeno Božijim svjetlom, svoj napredak usklađuje

sa zahtjevima Božije objave, dok nevjernička društva ne pridaju nikakvu važnost Božijim naredbama i propisima.

Upravo je u tome razlika između društava u njihovom odnosu prema sebi, kao prema kolektivitetu, i individuama: materijalistička društva nesposobna su proniknuti u suštinsku svrhu života na Zemlji, pa i najmanje društvene oscilacije u njima vode ka potpunom raspadu i moralnom kolapsu, i izbacuju na površinu probleme i krize, koji onemogućavaju njihovu izgradnju i napredak.

Kompaktnost muslimanskog društva ovisi prije svega o spremnosti njegovih članova da permanentno rade na njegovom unapređenju i popravljanju, na temeljima Božije objave, i da se čvrsto drže svog islamskog identiteta, u vrijednosnom i principijelnom smislu.

Borba protiv zla je nužnost koja nema za cilj pobjedu nečijeg mišljenja, naprotiv, ona se vodi iz straha od ispunjenja uslova spuštanja Božije kazne i kako bi se spriječilo umnožavanje zla i duhovne prljavštine.

Majka pravovjernih Zejneba bint Džahš, radijallahu anha, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, jednog dana došao kod nje sav prestrašen i rekao: “Teško se Arapima od zla koje se približilo! Danas je od zida kojim su zagrađeni Jedžudž i Medžudž otvoreno ovoliko”, a zatim je napravio krug od palca i kažiprsta. “Allahov Poslaniče, zar ćemo biti uništeni a među nama ima dobrih ljudi?”, upitala je ona, a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Da, kada se umnoži zlo.” (Buhari)

Cijenjeni džemate! Pozivati da se čini dobro i odvracati od zla je “sigurnosni ventil” opstanka ovoga ummeta, i ummet će biti u dobru sve dok odvraca od zla. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Kada ljudi vide nepravednog čovjeka i ne spriječe ga u nepravdi, gotovo da ih Allah sve zajedno kazni Svojom kaznom.” (Ahmed, Ebu Davud i Tirmizi)

Podsticanje na dobro i odvracanje od zla nema alternativu, jer se samo na taj način može zaustaviti ova globalna poplava negativnih promjena, izvršiti kolektivna obaveza (el-vadžibul-kifai) kojom se otklanja Božija kazna i srdžba od ummeta, upozoriti ljudi na ono što se čini protiv njih, a sve to lijepom riječju, mudrošću i savjetom. Allah, džellešuanuhu, kaže: “A da je barem među narodima prije vas bilo čestitih koji su branili da se na Zemlji nered čini, osim malo njih koje smo Mi spasili!” (Hud, 116)

U ovom ajetu spomenuti su “ulu bekijje – čestiti”, jer stvari su uvijek jake na početku, a zatim stagniraju, pa onaj ko ostane čvrst u vremenu stagnacije, on se smatra “ulu bekijjetom” u prvoj generaciji.

Utječem se Allahu od prokletog šejtana! U ime Allaha Milostivog Samilosnog!

“A tebi smo poslije odredili da u vjeri ideš pravcem određenim, zato ga slijedi i ne povodi se za hirovima onih koji ne znaju, oni te, zbilja, od Allaha nimalo odbraniti ne mogu! Zulumčari su jedni drugima zaštitnici, a Allah je zaštitnik bogobojaznih. Ovaj Kur’an je putokaz ljudima i uputa i milost onima koji čvrsto vjeruju.” (El-Džasije, 18–20)

Cijenjeni vjernici! Spoznaja svrhe stvaranja i cilja života na ovom svijetu najvažnije je pitanje koje bi trebalo zaokupljati naše misli, i biti predmetom naših razmišljanja i težnji.

Svaki čovjek ima svoju vlastitu predodžbu koju kreira na osnovu svog znanja, razumijevanja i vjerovanja.

Musliman koji je zadovoljan Allahom kao Gospodarom, islamom kao vjerom i Muhammedom kao poslanikom, ima potpuno jasnu predodžbu, u kojoj nema nikakvih sumnji i nedoumica, jer u Allahovoj Knjizi i Poslanikovom sunnetu može naći definitivni odgovor na svako svoje pitanje.

Tema o kojoj Kur’an najjasnije govori, i koja je najprisutnija u njegovim surama i ajetima, i koja ostavlja najdublji trag na ljudska srca, jeste budući vječni život, u Džennetu – vječnom užitku ili Džehennemu – bolnoj patnji. Ova tema direktno se dotiče “čovjekovog kraja” i njegove sudbine nakon smrti. Toliko je ajeta, ponavljanja, detalja i pojašnjenja na ovu temu, da bi ona morala biti u fokusu vjernikovih interesovanja, u svim situacijama i svim postupcima.

Kur’an nam precizno pojašnjava još jedno važno pitanje – cilj stvaranja čovjeka, u formi naredbe i formi obavijesti. Obavijestio nas je: “Džine i ljude stvorio sam samo da Meni u ibadetu budu” (Ez-Zarijat, 56. Naredba je spomenuta u ajetu: “...a naredeno im je da Allahu ibadet čine, da Mu iskreno, kao pravovjerni, vjeru ispovijedaju...” (El-Bejjine, 5)

Dakle, cilj stvaranja, slanja poslanikâ i spuštanja knjiga jeste ostvarenje ibadeta – obožavanja Allaha, džellešanuhu, vjerovanjem u Njegovu jednoću, izvršavanjem Njegovih naredbi i udaljavanjem od Njegovih zabrana, ponašanjem

u skladu s Njegovim zadovoljstvom i izbjegavanjem svega što izaziva Njegovu srdžbu i prezir.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, u jednom svom govoru, na početku poslanstva, rekao je: “Vođa ne laže one koje vodi. Tako mi Allaha, da sam ikada ikoga slagao, vas ne bih slagao, i da sam ikada ikoga obmanuo, vas ne bih obmanuo. Tako mi Allaha, umrijet ćete kao što spavate, i bit ćete proživljeni kao što se budite iz sna, i odgovarat ćete za ono što radite, i biti nagrađeni za dobročinstvo, a kažnjeni za zlo. Džennet je vječan i Vatra je vječna.” (Ibn Hibban)

Istinski jekin – čvrsto uvjerenje dolazi do izražaja u periodima stagnacije, i jekin posjeduje samo onaj ko se istinski pouzda u Allaha, džellešanuhu, ma kolike tmine ga okruživale, ma u kolikoj tjeskobi bio i na kakva iskušenja naišao.

Gospodaru, Ti koji okrećeš srca, učvrsti naša srca u Svojoj vjeri!

Donosite salavate i selame na poslanika milosti i upute, Muhammeda ibn Abdullaha, Allahovog poslanika svjetovima.

Allahu moj, spasi, smiluj se i blagoslovi Svoga roba i poslanika Muhammeda, njegovu plemenitu i čistu porodicu, ashabe i sve one koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana.

Neka Allah meni i vama podari blagoslov u Kur'anu i sunnetu, i korist u njegovim ajetima i mudrostima.

Rekoh ovo, i od Allaha tražim oprost za sebe i vas.

POGUBNOST NANOŠENJA ŠTETE MUSLIMANIMA (MEKA)

Hatib: dr. Usama ibn Abdullah Hajjat
22. rebius-sani 1438. po Hidžri / 20. januar 2017.

Hvala Allahu, Koji je Svojom milošću obuhvatio sve Svoje robove, a odlikovao Svoje bliske robove podrškom i čvrstinom na Svom putu, i u njihova srca ulio svjetlost spoznaje i ljubavi prema Njemu, i Koji je propisao Svojim robovima da Ga spominju, zahvaljuju Mu, potpuno Ga obožavaju i Koji kod njih budi želju za susretom s Njim i Njegovim viđenjem.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji nema druga, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Allahov rob i poslanik, koji je ostao postojan u dostavljanju poslanice, izvršenju povjerenog mu emaneta i savjetovanju ummeta.

Allahu moj, spusti Svoj blagoslov i mir na njega, na njegovu časnu porodicu i ashabe, nosioce njegovog bajraka i sljedbenike sunneta, tabiine i sve one koji ih slijede u dobru do Sudnjeg dana.

O ljudi, bojte se Allaha: "I bojte se Dana u kome ćete Allahu vraćeni biti, zatim će svakome što je zaslužio isplaćeno biti. I nikome zulum neće biti učinjen." (El-Bekara, 281)

Cijenjeni vjernici! Najveća preokupacija i briga pametnog i trezvenog čovjeka treba da bude ustrajnost na putu istine, čvrsto slijeđenje Pravog puta, koji će ga sačuvati od skretanja i odvesti do cilja – Allahovog zadovoljstva i ljubavi i Kuće počasti. Ustrajnost na putu istine ne dozvoljava vjerniku da skrene na "puteljke" koji će ga udaljiti od glavne staze, na što se ukazuje u hadisu koji bilježe Ahmed u "Musnedu", Darimi i Nesai u svojim Sunenima "Sunenu", Ibn Hibban u "Sahihu" i Hakim u "Mustedreku" sa vjerodostojnim lancem od Abdullaha ibn Mesuda, radijallahu anhu, koji je rekao: "Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, povukao je u pijesku jednu pravu liniju, i rekao je: 'Ovo je Allahov put', a zatim je, s njene desne i lijeve strane, povukao više linija i rekao:

‘Na svakom od ovih puteva stoji šejtan koji poziva tom putu’, pa je proučio riječi Allaha, džellešanuhu: ‘I zato što je ovo pravi put moj, njega se držite i druge puteve ne slijedite, pa da vas odvoje od puta Njegova; eto, to vam On naređuje, da biste se uščuvali’ (El-En’am, 153).’

Ovo je božanska oporuka o obavezi slijeđenja Allahove vjere i čvrstog držanja svih vjerskih postulata, prakticanja farzova i preporučenih djela s kojima će musliman postići sreću na ovom i budućem svijetu.

Cijenjeni vjernici! strajnost na putu istine neminovno čovjeka vodi ka tome da ostavi sva ružna i pokuđena djela, koja su posebno Objavom zabranjena i čiji su počinioci posebno ukoreni, jer sva ružna djela zapravo su “šejtanovi putevi”, koji vode u zabludu i nesreću one koji se odluče njima poći.

Ružno djelo – grijeh ima mnoštvo puteva, koji su u suštini šejtanovo djelo, na kojem on predano radi, njemu poziva i na njega podstiče, kako bi otežao put onome koji hodi ka Allahu, džellešanuhu, koji se trudi Allaha radi i predan Mu je cijelim svojim bićem. Na taj način šejtan želi uvećati svoju skupinu, ojačati svoju vojsku i uništiti svoje neprijatelje, kojima on zavidi, a o čemu Uzvišeni kaže: “Šejtan je, uistinu, vaš neprijatelj, pa ga takvim i smatrajte! On poziva pristaše svoje da budu stanovnici Vatre.” (Fatir, 6)

Tri su opasna djela, odnosno svojstva koja šejtan koristi na svom putu zavodjenja i za koja je izrečena žestoka prijetnja, a to su: nanošenje štete muslimanima, prisvajanje općeg dobra i priželjkivanje zla i smutnje muslimanskoj zajednici. Ova tri djela, odnosno svojstva spomenuta su u hadisu Ebu Hurejre, radijallahu anhu, u kojem se kaže: “S trojicom Allah neće razgovarati na Sudnjem danu, neće ih očistiti, i kaznit će ih bolnom kaznom: čovjeka koji je uskraćivao putnicima-namjernicima višak vode; čovjeka koji je dao prisegu imamu samo zbog dunjaluka – ako mu dâ nešto od dunjaluka, ostat će mu vjeran, u suprotnom neće mu biti vjeran, i čovjeka koji je prodavao svoju robu poslije ikindije i prodao je jednom čovjeku, zaklevši mu se da mu je za nju nuđeno toliko i toliko, a nije mu nuđeno, i on mu povjeruje.” (Buhari i Muslim)

Prvo svojstvo jeste škrtost, pohlepa i sebičnost u najružnijem obliku. Škrtost i sebičnost ima različite manifestacije, koje se ne mogu objasniti pojedinačnim primjerima. Ima svoje unutarnje motive koji se razlikuju u svojoj prirodi i popratnim pojavama.

Evo nekih primjera:

- Kada Allah, džellešanuhu, nekim ljudima, koji su iskušani siromaštvom i neimaštinom, otvori Svoje riznice i uveća im opskrbu, iz straha od ponovnog povratka u siromaštvo, čiju su gorčinu osjetili – počnu škrtariti i gotovo da ne potroše nijedan dinar a da prije toga ne naprave hiljade računica, i počnu gomilati i čuvati imetak čak i od sebe i onih koje su dužni finansijski izdržavati.
- Motiv pohlepe i škrtarenja može biti čuvanje i štednja imetka za potomstvo iz bojazni da, zbog siromaštva, ne dođu u situaciju da traže od drugih, mada je, kada je u pitanju trošenje ili štednja imetka, najsigurnije slijediti srednji put – put umjerenosti, koji je propisao Uzvišeni u Svojoj Knjizi: “Ne drži ruku svoju stisnutu kao da je za vrat privezana, a nemoj je ni posve pružati, pa da ukoren budeš i kloneš – bez ičega ostaneš” (El-Isra, 29), jer se tako ostvaruje željeno i izbjegava ono od čega se strahuje.
- Najgori oblik škrtarenja, iako je škrtost sama po sebi zlo, jeste uskraćivanje viška vode, koja prelazi čovjekove potrebe, kao u slučaju da neko posjeduje bunar ili tekući izvor u mjestu koje oskudijeva vodom, i neće imati nikakve štete ako s njegovog bunara ili izvora budu pili putnik-namjernik, životinja ili ptica, nego će čak imati nagradu za svako napojeno stvorenje i svaku poklonjenu kap vode, o čemu nas je obavijestio Poslanik Pravog puta, rekavši: “Za svako nahranjeno i napojeno živo biće ima se nagrada.” (Buhari i drugi)

Zakonodavac je raspolaganje izvorskom i bunarskom vodom utemeljio kao kolektivno pravo i izjednačio je sve ljude u uživanju tog prava, kao što se navodi u hadisu koji su zabilježili Ebu Davud u “Sunenu” i Ahmed u “Musnedu”, sa vjerodostojnim senedom, da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Muslimani polažu jednako pravo na troje: ispašu, vodu i ogrjev.” Svi ljudi imaju jednaku potrebu za spomenutim stvarima. Suština je u tome da onaj koji daje vodu na javno korištenje, ako ona prelazi njegove potrebe, ostaje u njegovom posjedu i zaštićena je od bilo kakvih promjena (premještanja i sl.), ne trpi nikakvu štetu.

Drugo svojstvo jeste prevara i izdaja muslimanskog vladara, kršenjem prisege na vjernost, iz ličnih pobuda i ovosvjetskih interesa, kao što su darovi, grantovi, pozicije i drugi interesi koji predstavljaju najveću ambiciju i krajnji cilj onih

koji daju prisegu zbog dunjaluka. Njihovo stanje najsličnije je stanju onih za koje je Allah, džellešānuhu, kazao: “Ima ih koji ti prigovaraju zbog raspodjele zekata. Ako im se iz njega da, zadovolje se, a ako im se ne da, odjednom se razljute.” (Et-Tevba, 58)

Ova prijetnja je i izrečena kako bi se ukazalo na opasnost kršenja prisege i pobune protiv muslimanskog vladara, jer se, kako pojašnjavaju komentatori hadisa, odbijanjem pokornosti vladaru stvara raskol među muslimanima, a vjernošću se čuvaju čast, imetak i ljudski životi.

Osnovni motiv u davanju prisege trebao bi biti prisezanje na vjernost u provođenju istine, izvršavanju propisa, podsticanju na dobro i odvrćanju od zla. Onaj ko prisegom želi ostvariti neki materijalni cilj, a zanemaruje njenu osnovnu intenciju, upropastio je sebe, obuhvaćen je spomenutom prijetnjom i zaslužio je Božiju kaznu, ako mu Allah, džellešānuhu, ne oprosti.

Iz ovoga razumijemo da je svako djelo, kojim se ne želi postići Allahova nagrada, nego neko dunjalučko dobro, ništavno i njegov počinitelj je grešan.

Cijenjeni vjernici! Dovoljno je zla i štete u vjerolomstvu i izdaji, odnosno kršenju prisege, u svim njenim oblicima, to što je ona postala najefikasnije sredstvo u rukama neprijatelja islama za borbu protiv muslimana. Izdajice su postale obični instrument u njihovim rukama, koji ruši, a ne gradi, razbija, a ne okuplja, zavodi, a ne upućuje, upropaštava, a ne popravlja, podstiče na grijeh i nasilje, širi glasine i laži i teži svemu onome što uništava i slabi narode i države. U suštini, oni su ti koji su na sebe navukli vječno prokletstvo.

Da li izdajica svojom izdajom i pronevjerom ostvaruje neku konkretnu korist? Ostvaruje li? Da li mu neko može garantirati da će za svoju izdaju dobiti nagradu u kojoj će moći uživati na ovom svijetu? Allah najbolje zna, ali to mu niko ne može garantirati! I u najvećem broju slučajeva, tim ljudima Allah, džellešānuhu, dá suprotno od onoga što žele. Koliko je samo poučnih primjera nastalo na zloj sudbini izdajnika, na nesrećama i katastrofama koje su ih snašle, nakon što su ih oni koje su zaveli odbacili poput stare krpe i pretvorili u alatku za destrukciju, anarhiju, korupciju i nered.

Dovoljno je izdajici poniženja to što će na Sudnjem danu biti osramoćen pred svim ljudima, kao što se navodi u hadisu koji su zabilježili Buharija i Muslim od Enesa ibn Malika, radijallahu anhu, u kojem se kaže: “Svaki izdajica imat će zastavu po kojoj će se raspoznavati na Sudnjem danu. Reći će se: ‘Ovo

je izdaja tog i tog.” “...i u tome je, doista, pouka za one koji razbor imaju.” (En-Nur, 44) “U tome je, zaista, opomena za onoga ko razum ima, ili ko sluša, a priseban je.” (Kāf, 37)

Cijenjeni vjernici! Treće prezreno svojstvo, koje je spomenuto u ovom hadisu, jeste: prevara – obmana u prodaji i kupovini, upotrebom raznih varki kako bi se dobio ugovor, ostvario profit i uvećalo bogatstvo.

Najgora i najveća prevara jeste ona u kojoj se, kao sredstvo prodaje robe niske vrijednosti ili robe koja ima slabiju prođu, koristi zakletva, tako što se prodavač zakune Allahom da mu je za tu robu nuđeno toliko i toliko, a u stvarnosti mu je nuđeno puno manje, i slične vrste prevare kojima pribjegavaju ljudi slabog imana i uvjerenja, a zbog kojih, u konačnici, ostaju i bez dunjaluka i bez ahireta.

Dunjalučki gubitak ogleda se u gubitku povjerenja ljudi u njih i njihovoj poslovnoj izolaciji, što dovodi do propadanja njihove robe, a na kraju i trgovinskih gubitaka. Ahiretski gubitak ogleda se u kazni spomenutoj u ovom hadisu. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, također je rekao: “S trojicom Allah, džellešānuhu, neće razgovarati na Sudnjem danu: ... s čovjekom koji prodaje svoju robu lažno se zaklinjući.” (Muslim)

Isticanjem “ikindijskog vremena” u hadisu želi se ukazati na vrijednost tog vremena i pogubnost lažne zakletve u njemu, jer je to vrijeme spuštanja i okupljanja meleka. U to vrijeme ljudi obično napuštaju pijacu, završavaju posao na radnom mjestu i vraćaju se svojim kućama, umorni i iscrpljeni, a u čemu nepošteni trgovci vide priliku za prodaju one manje vrijednije ili kvarljive robe, i u tu svrhu ne libe se lažno zakleti kako bi naveli kupca na kupovinu, bez cjenkanja, i za cijenu veću od stvarne vrijednosti robe.

Dovoljno je grijeha varalici to što je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, za njega rekao: “Ko nas vara, nije od nas.” (Muslim od Ebu Hurejre) Hadis nema intenciju da one koji se koriste prevarom u trgovini proglasi nevjernicima, nego je njegova poruka da takvi ne slijede Poslanikovu uputu i sunnet, što je dovoljno grijeha i jasna zabluda.

Poštovani vjernici! Bojte se Allaha i čuvajte se ovih svojstava i svakog drugog svojstva za koje je izrečena prijetnja, jer ćete se samo tako spasiti i uspjeti.

Neka vam uvijek na umu bude da vam je Allah, džellešānuhu, naredio da donosite salavat i selam na najbolje stvorenje, Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, i da je, u najistinitijoj i najljepšoj Knjizi objavio: “Zaista Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vi koji vjerujete, blagosiljajte ga i vi i njemu selam šalžite!” (El-Ahzab, 56)

Molim Allaha, džellešānuhu, da nam podari da se okoristimo uputom iz Njegove Knjige i sunneta Njegovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. Molim Allaha Uzvišenog da i meni i vama i svim muslimanima oprosti grijeha, a On zaista prašta i milostiv je!

BLAGODAT RAZUMA (MEKA)

Hatib: dr. Salih ibn Abdullah el-Humejd
29. rebius-sani 1438. po Hidžri / 27. januar 2017.

Zaista svaka hvala i zahvala pripadaju Allahu, Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost grijeha tražimo, i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših ružnih djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko mu na Pravi put ne može ukazati.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji nema druga, i svjedočim da je Muhammed Allahov rob i poslanik.

“O vi koji vjerujete, bojte se Allaha istinskom bogobožnošću i nipošto ne umirite osim kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

“O ljudi, bojte se Gospodara svoga, Koji vas je stvorio od jedne osobe, od koje je njen par stvorio, a od njih dvoje mnoge muškarce i žene rasijao. Bojte se Allaha, Čijim imenom jedni druge molite, i čuvajte rodbinske veze. Allah vas, doista, nadzire.” (En-Nisa, 1)

“O vjernici, bojte se Allaha i govorite samo istinu, On će vas za vaša dobra djela nagraditi i grijeha vam vaše oprostiti. A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao – postići će ono što bude želio.” (El-Ahzab, 1–2)

Najljepši govor je Allahov govor, i najbolja uputa je Poslanikova uputa, a najgore stvari su novine u vjeri. Svaka novina u vjeri je novotarija, a svaka novotarija je zabluda.

Cijenjeni vjernici! Uzvišeni Allah odlikovao je čovjeka razumom i uzdigao ga iznad mnogih stvorenja. Stvorio ga je u najljepšem obliku, podario mu sve što mu je potrebno i usadio u njega sklonosti ka iskonskim vrijednostima. Čovjek je stvoren kao savršen spoj tijela i duše, materijalnog i duhovnog. Stvoritelj je podredio čovjeku ono što će mu pomoći u obavljanju misije namjesništva i izgradnje na Zemlji. “I potčinio vam je ono što je na nebesima i na Zemlji, sve je od Njega! To su, zaista, znaci za ljude koji razmišljaju.” (El-Džasije, 13)

Jedan od najvažnijih zadataka namjesništva i izgradnje jeste unapređenje i postojanost ljudske misli, i njeno pravilno usmjeravanje u svim sferama i na svim životnim poljima. Čovjekova vrijednost i snaga njegovog intelekta manifestuju se kroz aktivno promišljanje, pravilnu upotrebu razuma i postizanje konkretnih, ovosvjetskih i onosvjetskih rezultata.

Razum je temelj svakog dobra i izvor svake učtivosti. On je fundament na kojem počiva vjera i stub na kojem opstaje dunjaluk. Zdrav razum i pravilno razmišljanje najvrednije su počasti koje je Allah podario čovjeku.

Razum je sposobnost kojom je Allah, džellešanuahu, odlikovao čovjeka nad drugim stvorenjima. Razum je moćni potencijal koji obavlja najvažnije intelektualne funkcije kod čovjeka: povezivanje uzroka i posljedica, razumijevanje nevidljivog na osnovu pojavnog, izvođenje općeg iz pojedinačnog i teorema iz aksioma, rastavljanje korisnog od štetnog i lijepog od ružnog, spoznaja, intencija i mudrosti.

Razum je Allahovo svjetlo kojim se raspoznaje istina od neistine i ispravno od pogrešnog u riječima, djelima, uvjerenjima, nauci i spoznaji.

Cijenjeni vjernici! Jedna od kur'anskih finesa jeste da “akl – razum” nije nijednom direktno spomenut u Kur'anu, nego su spomenute njegove izvedenice i sinonimi, kao što možemo vidjeti iz sljedećih ajeta:

- “... nakon što su ga *shvatili*...” (El-Bekara, 75)
- “I reći će: “Da smo slušali ili *razmišljali*...” (El-Mulk, 10)
- “... ali ih samo učeni *razumiju*.” (El-Ankebut, 43)
- “To je, doista, dokaz za ljude koji *shvataju*.” (En-Nahl, 67)

Sinonimi “akla” su:

- “ulul-elbāb – oni koji imaju srž/suštinu pameti” (El-Bekara, 269)
- “ulun-nuha – oni koji pameti imaju” (Taha, 54)
- “kalbun – srce” (Kāf, 37)
- “zi-hidžr – oni koji pamet imaju” (El-Fedžr, 7)

Vrlo je znakovito da Kur'an uspostavlja direktnu vezu između ušiju i čula sluha, očiju i čula vida, nogu i sposobnosti hodanja i ruku i sposobnosti hvatanja, kao što je u ajetu: “Imaju li oni noge da na njima hodaju, ili ruke da njima prihvataju, imaju li oči da njima gledaju, ili uši da njima čuju? Reci: ‘Zovite božanstva svoja, pa protiv mene kakvo hoćete lukavstvo smislite, i ne

odugovlačite” (El-A'raf, 195), dok s druge strane, razum nije vezao ni za jednu konkretnu stvar. Spomenuo ga je po njegovoj spoznajnoj funkciji, a ne po imenu i instrumentu. Razum je, prema tome, skup spoznajnih aparata: sluha, vida, duše, srca i dr., povezan je sa čovjekom kao cjelinom, a ne nekim njegovim dijelom, i upravlja svim njegovim čulima. Razum je sposobnost i funkcija, čije su postojanje i aktivnost usko povezani sa postojanjem i aktivnostima njegovih aparata, odnosno čula i samo pravilno korištenje tih aparata može donijeti kvalitativno poboljšanje u racionalnoj sferi i zrelost u promišljanju i spoznaji. Dakle, razum je u uzročno-posljedičnoj vezi sa događajima i postupcima.

Racionalno promišljanje je živ i stalan proces koji ima svoje dimenzije i implikacije u osobama, vremenima, događajima, životnim procesima i živim bićima.

Allah, džellešanuhu, dao je čovjeku potpunu slobodu u ostvarenju uma i njegovom pravilnom iskorištavanju, pa ko želi, neka napreduje, a ko želi neka stagnira. Um se može pravilno koristiti samo kroz razmišljanje i pamćenje, poučavanje i promišljanje, istraživanje i posmatranje, nauku i razumijevanje, a sve to naređeno je u Kur'anu: “...i ne budite kao oni koji su rekli: ‘Čuli smo!’, a ne slušaju” (El-Enfal, 21); “I oni će priznati i reći će: ‘Da smo slušali ili razmišljali, ne bismo među stanovnicima Ognja bili!’” (El-Mulk, 10); “U tome je, zaista, pouka za onoga ko razum ima ili ko sluša, a priseban je.” (Kāf, 37)

Ako je to tako, onda treba znati da je akl – razum osnovni uvjet šerijatske obveznosti, područje razumijevanja stvari, pomoću njega vrši se derivacija šerijatskih propisa, objašnjavaju intencije Zakonodavca, i donose ispravne odluke u domenu vjere i dunjaluka.

Čovjeku je razum podaren kako bi posmatrao nebeska i zemaljska prostranstva, povezivao uzroke i posljedice, stjecao znanje, prepoznavao i razlikovao korisno i štetno, pravdu i nepravdu, a sve to kako bi ono što mu je potčinjeno iskoristio u obavljanju svoje graditeljske misije.

Kur'an i sunnet obiluju nepobitnim racionalnim dokazima, primjerima, plodnim i konstruktivnim raspravama, koje imaju za cilj da oslobode čovjekov razum od primjesa sujevjerja, mitova i legendi, izmišljotina vračeva i astrologa, sihribaza i slijepog slijedenja očeva i predaka, i da ga uzdignu na široka obzorja ispravnog vjerovanja, dobrih djela i produktivnog doprinosa. Uzvišeni kaže: “Reci: ‘Dokažite, ako istinu govorite!’” (En-Neml, 64)

“Reci: ‘Ja vam savjetujem samo jedno: ustanite iskreno prema Allahu, dvojica po dvojica, ili jedan po jedan, pa zatim razmislite da drug vaš nije lud.’” (Sebe, 46)

“Neka čovjek pogleda u hranu svoju; Mi obilno kišu prolivamo, zatim zemlju pukotinama cijepamo i činimo da iz nje žito izrasta i grožđe i povrće, i masline i palme, i bašče guste, i voće i trave, na uživanje vama i stoci vašoj.” (Abese, 24–32)

“A zašto ne pogledaju nebo iznad sebe? – kako smo ga sazdati i ukrasili i kako u njemu nema pukotina. A Zemlju smo rasprostrli i po njoj nepomična brda pobacali i dali da iz nje niče raznovrsno, prekrasno bilje. To je zbog toga da bi uvidio i opomenut bio svaki rob koji se Gospodaru svome pokajnički obraća i pokorava.” (Kāf, 6–8)

Jedna od najvećih kulturnih i civilizacijskih stečevina islamskog ummeta i njegovih temeljnih principa jeste uspostavljanje čvrste veze između akla – razuma i nakla – autentične objave.

Svi poznati islamski učenjaci i teoretičari, na čelu sa Ibn Tejmijjom, zastupali su stajalište o tome da zdrav razum nije u koliziji s autentičnom objavom. Razum i ono čime se on bavi – u propisanim okvirima – produkt je Allahovog stvaranja, a objava podrazumijeva Allahov zakon, tako da između Allahovog stvaranja i Allahovog zakona ne može biti proturječnosti. “To je djelo Allahovo – Koji je sve savršeno stvorio” (En-Neml, 88).

Dvije istine ne mogu proturječiti jedna drugoj. Štaviše, sve što je neprihvatljivo po šerijatu, neprihvatljivo je i po razumu. Kur’anski dokazi podudaraju se s racionalnim dokazima, a rezultati jednog i drugog poprilično su usklađeni. Što je vjernik – u razumijevanju i promišljanju vjere – bliži Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, njegovim ashabima i tabiinima, bliži je i čistom monoteizmu, ispravnom vjerovanju, zdravom razumu i spoznaji, a sve što je dalje od njih, dalje je od svega toga.

Napredak koji je ostvario savremeni svijet na polju znanosti, umjetnosti, tehnologije, otkrića i izuma, i sva njegova pozitivna dostignuća, rezultat su korištenja razuma, a zlo, nemoral i grijesi koji su ga preplavili rezultat su pogrešnog poimanja i tumačenja slobode, slijeđenja strasti i udaljenosti od istine i upute s kojom su poslani poslanici i vjerovjesnici, i te dvije stvari nije dozvoljeno miješati.

Čovjek se, znanjem i razumom, uzdiže na stepen čistih meleka, kao što kaže Uzvišeni: “Allah svjedoči da nema drugog boga osim Njega, a i meleki i učeni, postupajući pravedno. Nema boga osim Njega, Silnog i Mudrog” (Ali Imran, 18), a slijedenjem strasti i zabluda postaje gori od životinje, kao što to sugerišu sljedeći ajeti: “Kaži ti Meni, hoćeš li ti biti zaštitnik onome koji je za svoga boga svoje hirove uzeo? Misliš li ti da većina njih čuje ili razumije?! Oni su kao stoka, čak su još dalje s Puta pravog skrenuli!” (El-Furkan, 43–44); “Pa, ti se okani onoga ko se od Opomene Naše okrenuo i koji samo život dunjalučki želi. To je vrhunac njihova znanja – Gospodar tvoj najbolje zna one koji su skrenuli s Njegova puta i On najbolje zna one koji su na Pravom putu” (En-Nedžm, 29–30); “Kada su im poslanici njihovi jasne dokaze donosili, oni su se znanjem koje su imali dičili, i snašlo ih je ono čemu su se stalno rugali.” (El-Mu'min, 83)

Cijenjeni vjernici! Čovjek je odgovoran za svoj razum i dužan je brinuti o njemu, i Allah, džellešanuhu, pitat će ga za vid i razum koje mu je povjerio i da li ih je koristio na ispravan način. Razum se u ovome ne razlikuje od blagodatni života, zdravlja, imetka i potomstva, čula i organa. Allah, džellešanuhu, kaže: “Ne govori ono što ne znaš! I sluh, i vid, i razum – za sve to će se, zaista, odgovarati.” (El-Isra, 36)

Ukoliko se bude upravljao zdravim razumom i ispravnim vrijednosnim sistemom, čovjek će biti daleko od ružnih postupaka i prezrenih stvari, neće se priklanjati strastima, robovati običajima i vjeri očeva i predaka, i klonit će se tvrdoglavosti, arogancije i sumnji. Uzvišeni Allah kaže: “Reci: ‘Posmatrajte ono što je na nebesima i na Zemlji!’, a ni od kakve koristi neće biti znakovi i upozorenja narodu koji ne vjeruje.” (Junus, 101)

Cijenjeni vjernici! Iako je pozicija razuma plemenita i časna, on je, ipak, u konačnici samo instrument i sredstvo razumijevanja, ima granice koje ne smije prelaziti, a ako ih pređe, sigurno će zalutati i zastraniti, i svrstat će se među one za koje je Allah, džellešanuhu, rekao: “Mi smo za Džehennem mnoge džine i ljude stvorili; oni srca imaju – a njima ne shvataju, oni oči imaju – a njima ne vide, oni uši imaju – a njima ne čuju; oni su kao stoka, čak i gori – oni su baš nemarni.” (El-Āraf, 179)

Razum, sam po sebi, neovisno od objave, ne može biti autoritet i mjerilo stvari, jer se ljudske pameti razlikuju u kvaliteti i nedostacima, razumijevanju i

poimanju. Apsurdno je i neprihvatljivo stavljati vlastiti razum na poziciju vrhovnog autoriteta, i ono što je u suštini izbor strasti, želja i mišljenja, u pozitivnom i negativnom smislu, predstavljati kao izbor razuma. Poznato je da se stepeni razumijevanja razlikuju kao što se razlikuju ljudske ambicije. Razmislite, Allah vam se smilovao, o sljedećoj predaji: “Razmišljajte o Allahovim stvorenjima, a nemojte razmišljati o Allahu, jer vi Njega ne možete pojmiti.”

U komentaru ove predaju islamski učenjaci kažu: “To je zbog toga što ljudski razum ne može pojmiti ništa što je izvan pojavnog svijeta koji osjeća i vidi, i dokučivih stvari koje živi. Razum ne može pojmiti nevidljivo (gajb) niti spoznati ono što je izvan domena ljudskih osjetila, osim putem autentične objave. Allah, džellešānuhu, pokazao je Ibrahimu, alejhis-selam, “carstvo nebesa i zemlje da bi čvrsto vjerovao”, i pokazao mu je kako oživljava mrtve, da bi se njegovo srce smirilo. Prema tome, istine iz onostranosti moguće je spoznati samo putem vjerodostojnih predanja od Allahovog Poslanika koji je istinu govorio i čiju je istinitost potvrdio Uzvišeni Allah.”

Zato se bojte Allaha, dželle šānuhu, i znajte da razum potvrđuje vjerovjaku u svemu što je u njemu objavljeno, i potvrđuje istinitost poslanice. Razum je uvjet spoznaje i činjenja dobrih djela, s njime se upotpunjava znanje i djelo, ali nije neovisan, nego je povezan sa svjetlošću Kur’ana i sunneta: “... ali smo je Mi učinili svjetlom pomoću kojeg upućujemo one robove Naše koje želimo” (Eš-Šura, 52). Ako se razum odvoji od Objave, prestaje vidjeti, i ako se osamostali, prestaje ispravno poimati.

Donosite salavate i selame na poklonjenu milost i nepresušnu blagodat – Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, to vam je naredba vašeg Gospodara, Koji je u Svojoj mudroj Knjizi objavio, a njegove riječi su istina: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allahu moj, blagoslovi i spasi Svoga roba i poslanika, našeg vjerovjesnika Muhammeda, odabranog miljenika i vjerovjesnika, njegovu čistu porodicu i njegove žene, majke vjernika.

Molim Allaha, džellešānuhu, da i meni i vama podari da se okoristimo uputom iz Njegove Knjige i sunneta Njegovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. Molim Allaha Uzvišenog da i meni i vama i svim muslimanima oprost i sve grijeha, a On zaista prašta i milostiv je.

POZITIVNOSTI I NEGATIVNOSTI DRUŠTVENIH MREŽA (MEKA)

Hatib: dr. Saud ibn Ibrahim eš-Šurejm
6. džumadel-ula 1438. po Hidžri / 3. februar 2017.

Hvala Allahu Uzvišenom, Koji stvara i najljepši oblik daje, Koji određuje i uputu daje. Hvalim Ga onako kako to Njemu dolikuje, zahvaljujem Mu se i tražim oprosta od Njega. Njemu pripada svaka hvala i zahvala, Njemu se sve vraća, On stvara šta hoće i odabire koga hoće.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Allahov rob, poslanik, prisni prijatelj i Njegovo najbolje stvorenje. Dostavio je poslanicu, ispunio emanet, savjetovao ummet i ostavio nas je na jasnom putu, na kojem su noć i dan isti, i s tog puta mogu zalutati samo oni koji sebi propast žele.

Neka je Allahov salavat i selam na njega, na njegovu časnu porodicu, njegove supruge, majke pravovjernih, njegove ashabe i sve one koji ih slijede u dobru do Sudnjeg dana.

O ljudi! Oporučujem sebi i vama ono najbolje što je Allah oporučio prvim i potonjim generacijama, “da se samo Allaha bojite”, i zato – bojte se Allaha, i budite Mu pokorni, a nemojte Mu biti nepokorni, i držite se zajedno, a nemojte se dijeliti, i budite milostivi jedni prema drugima, a nemojte se mrziti, i budite istinska braća.

Cijenjeni vjernici! Allah, džellešanuhu, Svojim znanjem i mudrošću, daje ljudima ono što oni ne mogu ni zamisliti i daje im sposobnosti i instrumente zbog kojih su Mu dužni zahvaljivati i biti svjesni Njegovih blagodati. Uzvišeni Allah kaže: “On je za vas sve na Zemlji stvorio.” (El-Bekara, 29). Svjestan ove činjenice, Allahov poslanik Sulejman, alejhis-selam, kada mu je data sposobnost razumijevanja govora ptica, rekao je: “Ovo je blagodat Gospodara moga, Koji me iskušava da li ću zahvalan ili nezahvalan biti.” (En-Neml, 40)

Allahove blagodati prema ljudima smjenjuju se jedna za drugom i samo što prođe jedna blagodat, dođe druga, i tako unedogled. Blagodati su neprebrojive: blagodati u imetku, blagodati u egzistenciji, blagodati u sredstvima i oruđima koja su ljudima potrebna kako bi se nosili sa izazovima savremenog života, koji je približio ono što je bilo daleko i skratio vrijeme u komunikaciji i obavljanju poslova... Onaj koji je na istoku čuje selam onoga na zapadu, a između njegovog izgovora i prijema je samo nekoliko sekundi. Kada zajauče neko na sjeveru, njegov jauk čuju oni koji su na jugu, i sve to za samo nekoliko trenutaka.

Zaista je sadašnjost koju živimo čudna i kada bismo imali priliku da je ispričamo svojim precima, oni bi to nazvali maštarenjem, seoskim pričama i predodžbama koje postoje samo u našim glavama, a koje oči nikada nisu i neće vidjeti. Kako bi nam povjerovali kada bismo im rekli da sjedimo u svojoj kući, na kauču, ili u krevetu, i čitamo vijesti iz svih krajeva svijeta, i komuniciramo sa stotinama, hiljadama i milionima poznatih i nepoznatih ljudi? Dovoljan je samo pokret kažiprsta ili palca i vijesti su tu, i prije nego što ustanemo sa svog mjesta. Riječ koju izgovorimo i slovo koje napišemo, za svojim stolom, u vrlo kratkom vremenskom roku običu svijet. Da bi nešto saznao i naučio, više ne trebaš ići iz kuće, posjećivati naučne kružoke, čitaonice, predavanja na kojima se prenose hadisi i tradicija – sve to sada možeš čitati, učiti i pratiti iz svoje kuće. Kako bi nam povjerovali kada je njima za ono što mi saznamo u jednom trenu bila potrebna čitava vječnost! To je blagodat savremenih sredstava komunikacije koja brzinom, preciznošću i temeljitošću ostavlja zapanjenim svakoga ko razmišlja. Njihovo čuđenje i nevjerica naspram ove tehnološke revolucije – čuda bili bi potpuno opravdani.

Allah, džellešanuhu, opskrbio je ljude ovom velikom blagodatima kako bi ih iskušao hoće li zahvalni ili nezahvalni biti, hoće li je koristiti u Allahovom zadovoljstvu i na dozvoljen način, ili će njome prelaziti Božije granice, ili se kretati u njihovoj blizini, s mogućnošću njihovog prekoračivanja. Uzvišeni Allah kaže: “A malo je zahvalnih među robovima Mojim.” (Saba, 12)

Napredak koji se desio na polju globalne komunikacije predstavlja ogroman zaokret u ovoj sferi ljudskog života, a njegova brzina, masovnost i prodornost utjecali su na stvaranje pogrešne predstave o dobru i zlu i doveli do toga da se teško razlikuju.

U suštini, savremena sredstva komunikacije su kao svako drugo sredstvo u kojem ima dobra i zla, grijeha i koristi, osim što su, po svojoj suštini, takva da proizvode veliki broj, za islamsko poimanje, stranih praksi i navika, kojima su nepoznanica i etika, i moral, i običaji, i odgovornost.

O čovjeku i njegovom razmišljanju danas više “govore” njegovi prsti nego jezik, zato što oni koji koriste ova sredstva – za iznošenje vlastitih mišljenja i stavova – uglavnom ih koriste u diskreciji, a ne pred ljudima, a kada je čovjek sam, puno manje vodi računa o težini izgovorenih ili napisanih riječi nego kada je u društvu. Mislim na onu težinu riječi na koju je ciljao Abdulmelik ibn Mervan kada je nekim svojim bliskim prijateljima, koji su ga pitali za razlog što je rano osijedio, rekao: “Osijedjeli su me minberi”, tj. govori sa minbera.

Čudnog li čuda: Ibn Mervana, predvodnika i halifu muslimana, vrsnog govornika i poznavaoaca arapskog jezika, velikog fakiha i vrhovnog vladara, koji iznad sebe nije imao nikoga, osijedio je minber! Ibn Mervana, za koga je poznati arapski filolog El-Asmei rekao da nikada nije pogrešno izgovorio nijednu riječ, u šali i zbilji, i za koga je A'meš, prenoseći od Ebu Zinada, rekao da spada među četiri najistaknutija medinska pravnika.

Sva ova svojstva, koja je dostojno nosio, nisu ga lišila osjećaja odgovornosti za svaku izgovorenu riječ. Znao je da se ljudi razlikuju u razumijevanju i poimanju stvari, i zato je precizno birao riječi i izbjegavao sve ono što je njegove slušaoce moglo navesti na pogrešan zaključak. Ako se to moglo desiti njemu, u vremenu kada je hutbu slušao ograničen broj ljudi, i kada javna riječ nije imala ni približan odjek kao što ga ima danas, zahvaljujući, prije svega, savremenim sredstvima komunikacije, šta tek reći za one čije poruke, stavove i mišljenja čitaju ili slušaju milioni ljudi različitih nivoa shvatanja, razumijevanja i namjera. Istinu je rekao Ibn Mesud, radijallahu anhu, kada je rekao: “Kada god budeš govorio ljudima ono što njihov razum ne može pojmiti, nekima od njih unijet ćeš smutnju.”

Široka dostupnost sredstava komunikacije i jednostavnost njihovog korištenja doveli su do stagnacije ljudske svijesti u oblasti javne riječi i gubitka osjećaja njene važnosti, ozbiljnosti i odgovornosti. Za većinu današnjih ljudi, kada je javna riječ u pitanju, ne postoje ni granice ni ograničenja. Nagli napredak na ovom polju eliminirao je mnoge barijere i “mjere predostrožnosti” iz javne komunikacije, pa je ono što, vjerovatno, niko od nas ne bi imao hrabrosti kazati u

prisustvu drugih ljudi, u javnost dospjelo drugim putem – preko naših tastatura i tipki pametnih telefona koje su često brže od samih ideja i razmišljanja.

Stvar je otišla toliko daleko da ljudi čak i kada su zajedno, i sjede rame uz rame jedni s drugima, približenih tijela, a udaljenih srca i pogleda, ne razgovaraju jedni s drugima, nego sa svojim virtualnim prijateljima i sagovornicima.

Ako je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, pokudio “rekla-kazala”, u šta bismo, na temelju ovog hadisa, svrstali ono što svakodnevno gledamo u sredstvima javne komunikacije? Prije nego što su se pojavila ova sredstva, možda smo i obraćali pažnju na riječi Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: “Čovjek izgovori riječ bez razmišljanja i zbog nje se posklizne u Vatru koliko je razdaljina između istoka i zapada.” (Muttefekun alejhi)

Da, cijenjeni vjernici, slušali smo ovaj hadis i razumijevali ga u granicama tadašnjih predodžbi o mogućim posljedicama nepostupanja po njemu, ali otkad su na scenu stupila moderna sredstva komunikacije, njegovo značenje u potpunosti nam se rasvijetlilo.

Neki ljudi zaista misle da su savremena sredstva komunikacije utabani put ka svakom prosperitetu, kulturi i civilizaciji, na kojem nema krivina niti uzbrdica, dok nam stvarnost govori nešto sasvim drugo. Današnji čovjek u stalnoj je borbi s dinamičnom stvarnošću, čije se novosti i dešavanja – u obliku ciljano odabranih i medijski obrađenih informacija – smjenjuju iz minute u minutu, što bi kod njega trebalo stvoriti dodatnu opreznost i budnost u njihovom praćenju i selekciji, kako ne bi upao u grijeh ili širk od kojeg je nekada bježao, i postao lahak plijen bjelosvjetskih lopova koji se poigravaju sa današnjim društvima kao sa igračkama, koristeći protiv njih sve vrste spletke, samo da bi im naudili, raspametili ih ili, u najgorem slučaju, posijali u tim društvima sjeme nasilnih i destruktivnih ideologija s ciljem promjene njihovog identiteta i zatiranja svih tragova kulture i zdrave ljudske misli.

No, ne trebamo se čuditi tome, jer lakomislen odnos prema objavama na društvenim mrežama, koji se ogleda u davanju direktne podrške takvim objavama, njihovom dijeljenju i publikaciji, lajkanju, uzrokuje konfuziju u razmišljanju, zbunjuje ljude i potpiruje sukobe i mržnju, bez ikakve kontrole i provjera prenesenih informacija. U takvim okolnostima, sposobnost plasiranja glasina i informacija nadjačava sposobnost njihove provjere, a sposobnost njihovog prihvatanja nadjačava sposobnost njihovog odbacivanja i opovrgavanja.

To će se dešavati sve dok na društvenim mrežama svako bude pisao ono što mu naumpadne, bez ikakvih ograničenja i pravila.

Društvene mreže pružaju mogućnost samopromocije i brzog stjecanja popularnosti, jer većina njihovih posjetilaca i pratilaca radije bira da bude učenik, a ne učitelj, slijepi sljedbenik, a ne mudžtehid, prenosilac tuđih mišljenja, a ne autor vlastitih, a posebno u ovom vremenu u kojem su emocije nadvladale razum i u kojem je razum postao lahak plijen za onoga ko njime želi upravljati i vladati, tako da je veliko pitanje da li se ovakvo postupanje može uopće i nazvati racionalnim. Takav čovjek govori tuđe, a ne svoje riječi, i sve što čuje prenosi “svezanih očiju”; u njegovom vrijednosnom sistemu ne postoji provjera i istraživanje i propitivanje; njime upravljaju emocije koje kreira sverušeća bujica savremenih komunikacijskih sredstava, gurajući ga, tako, iz kontradiktornosti u kontradiktornost, iz suprotnosti u suprotnost, i navodeći ga na spajanje nespojivog i rastavljanje istovjetnog.

Šta drugo očekivati od osobe koja postupa suprotno Poslanikovoju oporuci: “Ko bude živio poslije mene, vidjet će mnoga razilaženja, i zato se držite mog i sunneta mojih pravovjernih halifa, držite ih se čvrsto svojim oćnjacima...” (Ebu Davud i Tirmizi)

Najveća greška koju može učiniti jedno društvo prema sebi jeste da od obićnog sredstva, što savremena komunikacijska pomagala zaista i jesu, napravi platformu i osnovu na kojoj kasnije gradi i temelji sve ostalo, i neka se onda ne čudi zašto njegove generacije odrastaju s konfućnim i poremećenim shvatanjima, na nestabilnim naućnim temeljima, sa siromašnom intelektualnom poputninom koju je moguće neutralizirati i najobićnijim ideološkim “ispiranjem”.

To su zapravo generacije ćija se filozofija temelji na ćistom oportunistu: bit ću ono što budu i ostali ljudi, ako se oni pokvare, i ja ću se pokvariti, i ako budu nepravedni i ja ću biti nepravedan. “O vi koji vjerujete, brinite se o sebi; ako ste na Pravom putu, neće vam nauditi onaj koji je zalutao! Allahu ćete se svi vratiti i On će vas obavijestiti o onome što ste radili.” (El-Maida, 105)

Poštovani vjernici! Savremena sredstva komunikacije dar su od Allaha, džellešanuhu, s kojim nas iskućava da li ćemo Mu biti pokorni i koristiti ih u onome što će donijeti dobro nama i našem ummetu, ili ćemo Mu biti nepokorni i koristiti ih za ono što unićtava moral, stvara razdor i narućava identitet.

Ljudi se, kada je upotreba ovih sredstava u pitanju, dijele na one koji “porane ili kasne, i prodaju svoju dušu, pa je oslobode ili je upropaste (hadis)”.

Također, savremena sredstva komunikacije su stvarnost od koje se ne može pobjeći i koja se ne može negirati. Sadrže i dobro i zlo. Pametni i učeni dužni su da se na ovom polju suprotstave nosiocima zla i nemarnim ljudima, i to je nešto što nema alternativu. Vatru nemarnosti i lakomislenosti može ugasiti samo hladnoća upornosti, strpljivosti i svijesti o odgovornosti.

Ono čega također moramo biti svjesni jeste da je ogovaranje putem ovih sredstava doista ogovaranje, prenošenje tuđih riječi s ciljem sijanja razdora doista je prenošenje tuđih riječi, potvora je potvora, kleveta je kleveta, psovka je psovka, poticanje neprijateljstva je poticanje neprijateljstva. Onaj ko misli da ova sredstva mijenjaju suštinu, značenja, intencije i prava, on živi u pogrešnim predodžbama koje su proizašle iz njegovog skućenog poimanja svijeta i nebrige za prava i obaveze.

To važi i za svaki drugi moralni propust i šerijatski prijestup. Posjedovanje profila na nekoj od društvenih mreža i upravljanje tim profilom ne oslobađa njegovog vlasnika odgovornosti i nije nikakva garancija da neće upasti u grijeh, štaviše, što je broj pratilaca i simpatizera veći, veći su grijeh i odgovornost, ukoliko se ne bude pridržavao islamskih normi komunikacije.

Moralna načela su univerzalna i nepromjenjiva. Napisano je kao i kazano. Pravila lijepog vladanja nemaju rok trajanja.

I pored mnogobrojnih koristi i dobra, koje islamski ummet ostvaruje putem sredstava komunikacije na različitim životnim poljima, ipak treba kazati da ona sadrže i mnoštvo zla i ostavljaju trajne negativne posljedice na osobe plitke pameti, koje nemaju izgrađen vlastiti vrijednosni i odbrambeni sistem.

To zlo možemo podvesti pod tri stvari:

1. publiciranje sadržaja koji stvaraju podjele, mržnju i neprijateljstvo među pripadnicima islamskog ummeta i unutar jednog muslimanskog društva;
2. prenošenje pesimističnih vijesti i glasina koje izazivaju konfuziju, zbunjenost, i na temelju kojih ljudi donose pogrešne zaključke;
3. napadi na čast, javno sramoćenje i savjetovanje ljudi prema vlastitim prohtjevima, a ne naučavanjima vjere.

Ništa kao tri spomenute stvari ne skrnavi vjerovanje u Allaha i Sudnji dan, i upravo nas zbog toga Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, savjetuje: “Ko vjeruje u Allaha i Sudnji dan, neka govori dobro ili neka šuti.” (Buhari i Muslim)

Bojte se Allaha i znajte da su ova sredstva torbe koje nosite sa sobom na put, pa gledajte čime ćete ih napuniti! Dobro vodite računa o tome gdje idete i s kojeg ćete se izvora napiti. To su vaša djela koja činite na ovom prolaznom svijetu i koja ćete naći u vječnoj kući: ako budete radili dobro, čeka vas dobro, a ako budete radili zlo, čeka vas zlo. “Uspio je onaj ko je dušu svoju očistio, a propao je onaj ko je dušu svoju zaprljao.” Allah se smilovao čovjeku koji je svjestan svoje slabosti i nedostataka, i da nad njim bdiju plemeniti meleki koji sve precizno bilježe!

Koliko će samo ljudi “bankrotirati” na Sudnjem danu zbog pogrešnog korištenja ovih sredstava, koja zaista jesu jedna od najvećih vrata propasti i bankrota, a najveći dokaz protiv muflisa – gubitnika, bit će njegovi čitaoci i pratioci, na temelju hadisa: “Vi ste Allahovi svjedoci na Zemlji.”

POGUBNOST ŠIRENJA LAŽNIH VIJESTI (MEKA)

Hatib: dr. Abdurrahman ibn Abdulaziz es-Sudejs
13. džumadel-ula 1438. po Hidžri / 10. februar 2017.

Zaista svaka hvala i zahvala pripadaju Allahu, džellešanuhu, Njega hvalimo, i od Njega pomoć i oprost tražimo. Zahvaljujemo Mu se na mnogobrojnim blagodatima koje nam u obilju i jednu za drugom spušta. Slavljen i hvaljen neka je On, Koji je dostojan veličine, pohvale, zahvale i nadanja.

*Tebi neka je hvala kojoj si nas Ti uputio,
Tebe hvalimo i što si nas prozi i poeziji naučio.
Hvala Ti na sposobnostima kojima nas darova,
i teškoću našu olakšicom zamijenio.*

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i Koji je zaprijetio propašću sljedbenicima strasti, zablude i propagatorima i širiteljima laži, i svjedočim da je naš vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, i Allahov rob i poslanik, najbolje stvorenje, ugledom i porijeklom; neka je na njega i njegovu časnu porodicu, i njegove ashabe, najbolje ljude od prvih i kasnijih generacija, i tabiine i one koji su ih slijedili i slijede u dobročinstvu, nadajući se Allahovoj blizini, Božiji mir i blagoslov, koji će ih pratiti i uvećavati se do Sudnjeg dana.

Cijenjeni vjernici! Bojte se Allaha istinskom bogobojažnošću, izvršavajući tako najbolju oporuku Gospodara svih stvorenja: “Mi smo onima kojima je data Knjiga prije vas, a i vama, već zapovjedili da se bojite Allaha.” (En-Nisa, 131)

Pjesnik je rekao:

*Budi pokoran Allahu i okiti se bogobojažnošću,
najbolja ti je poputnina to, a kloni se onih koji su zastranili
U tome je tvoj spas, i budi tamo gdje je uputa,
i gdje su ustezanje od grijeha i bogobojažnost.*

Cijenjeni vjernici! Jedinstvo i stabilnost društva, na individualnom i kolektivnom planu, pred izazovima i krizama, raskolima i podjelama, težnja je svakog razumnog i ambicioznog čovjeka. Onaj ko bude temeljito izučavao prošlost, u

mnoštvu izreka i poučnih primjera otkrit će jednu nepobitnu istinu, potpunu i neokrnjenu, a to je da su u svakom narodu postojali ljudi kamuflirani poput kameleona, otrovni i ljigavi poput zmija, koji su pokazivali vjernost, a skrivali izdaju, priželjkivali smutnju i ubirali njene plodove, ljudi čija su srca bolesna, a tuđe časti meta njihovih otrovnih jezika. Oni su sljedbenici zablude, širitelji laži i lažnih vijesti, stranputice, pesimizma i devijacija.

Cijenjeni vjernici! Sve generacije ljudskog roda imale su iskušenje sa ovom sortom ljudi, a od njih se nisu uspjeli sačuvati ni vjerovjesnici ni poslanici, ni učenjaci ni daije ni reformatori. Nikada se nije desio nijedan događaj, slučaj, a naročito kriza, a da oni nisu bili prvi koji su uzeli učešće u tome i pokušali odvijanja usmjeriti u pravcu koji njima odgovara. Islamskom ummetu nanijeli su toliko zla i poniženja, da bi im pozavidio i mrski neprijatelj, i najveći zlobnici i zavidnici. Uzvišeni Allah kazao je za njih, u Svojoj mudroj Objavi: “Ako se licemjeri i oni čija su srca bolesna i oni koji po Medini šire laži – ne okane toga, Mi ćemo ti vlast nad njima prepustiti i oni će samo kratko vrijeme kao susjedi tvoji u njoj ostati.” (El-Ahzab, 60)

Prema mišljenju Ibn Abbasa, radijallahu anhu, “el-murdžifun – oni koji po Medini šire laži” jesu oni koji priželjkuju i izazivaju smutnje, dok je Katada rekao da su to “oni koji uznemiravaju srca vjernika, plašeći ih smrću i porazom”. Neki učenjaci smatraju da su u ovom ajetu spomenuta tri svojstva licemjera, a razlog njihovog spominjanja krije se u njihovoj velikoj štetnosti i opasnosti po vjernike.

U Bici na Uhudu, murdžifi – smutljivci proširili su vijest da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ubijen; širili su priču da se muslimani neće vratiti živi sa Tebuka, i da će ih Rimljani uzeti u roblje; kada je promijenjena kibla, govorili su: “Šta je sa onima koji su umrli prije promjene, i kakav je status njihovog vjerovanja i namaza?”; za muslimanske zarobljenike govorili su da su poraženi i poniženi i da su mnogi od njih ubijeni, s ciljem širenja sumnji, straha i panike; kada su htjeli neke ashabe odvratiti od vjerovanja i baciti ih u očaj, govorili su im: “Neprijatelji se okupljaju zbog vas, trebate ih se pričuvati!” (Ali Imran, 173); neki su govorili: “Ne krećite u boj po vrućini” (Et-Tevba, 81); širili su lažne vijesti o muslimanima i oklevetali Aišu, radijallahu anha, za koju je pjesnik rekao:

*Krepost i dostojanstvo krase biće njeno,
ni trena zlo od nje nije činjeno,
nijedno stvorenje nije ogovoreno.*

Cijenjena braćo! Historija se ponavlja, današnji dan sličí jućerašnjem, i kao što se najbolje generacije muslimana nisu mogle saćuvati njihovog zla, tako i danas postoje oni koji idu njihovim stopama, a naš narod bi za njih rekao da su “zli potomci zlih predaka”. Njihova su srca pokvarena, duše podmukle, vjerovanje pomiješano sa sumnjom, njihova nutrína poznata. Šejtan ih je, šapatom, pozvao i oni su mu se odazvali, uljepšao im je postupke koji srde njihovog Gospodara, pa su ga poslušali, jedva čekaju da se desi neko zlo kako bi ga razglasili putem portala, kojima je jedini zadatak potpaljivanje vatre pesimizma i beznađa. Koliko bi se stvari pokopalo i potisnulo u zaborav da nije zloupotrebe ovih portala koje smutljivci eksploatišu na najgori mogući naćin, i u formi zastrašivanja i iracionalnog preuvelićavanja. Sve što oni pišu oćigledna je sramota i besmislica, kojom zaglupljuju mase i guraju ih u neznanje, propast i zlo; njihova najveća ambicija je raspirivanje zla, oživljavanje starih smutnji, zavođenje ljudi i širenje pesimistićnih vijesti i glasina bez ikakve provjere i zadržke, kao što su prije njih radili njihovi zli preci: “Kada saznaju za nešto važno, a tiće se sigurnosti ili opasnosti, oni to razglase” (En-Nisa, 83).

Nisu uzeli pouku iz rijeći Uzvišenog: “On ne izusti nijednu rijeć a da pored njega nije prisutan onaj koji bdije” (Kâf, 18).

Koliko su samo zla nanijeli nevinim ljudima, posijali smutnje među ođabranim Božijim robovima, bacili ljage na muslimanske autoritete, ućenjake i velikane, i koliko su svojom smutnjom i lažima pokidali veza, uzrokovali zloćina, uništili civilizacija, rasturili porodica i kuća, razorili prijestolnica i društava, u sušćini ni iz ćega i ni ođ ćega!

Pjesnik je rekao:

*Ako budeš iskušan ljudima koji nemaju morala i pred
kojima se, iz nužde, moradneš pretvarati
reci: “Gospodaru moj, budi blag prema nama, jer pritisnuti
smo sa svih strana i svim belajima okruženi.”*

Nikako da se išćupaju iz blata vlastitog neznanja, lahko se povedu za svakim povikom, i sami skloni preuvelićavanju, ođ zrna naprave hrpu, ođ kamenćića brdo, ođ mrava slona, ođ napušćenih bunara visoke dvorce. Pogrešno ćitaju i tumaće događaje kako bi time obmanuli ljude, napakostili im i nanijeli zlo. Reкао je imam Kurtubi: “Širenje pesimizma i neprovjerenih vijesti je haram, jer to predstavlja uznemiravanje, a uznemiravanje je zabranjeno slovom Kur’ana.”

Cijenjeni vjernici! Allah, džellešanuhu, kaže: “A među vama ima onih koji ih rado slušaju...” (Et-Tevba, 47).

Da, braćo i sestre, smutljivci sami ne bi mogli ništa učiniti da nemaju pomagače, među običnim svijetom i plitkoumnim ljudima koji šire njihov govor i agituju za njihove ideje.

Imam Muslim bilježi u svom “Sahihu” od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Dovoljno je čovjeku laži da prenosi sve što čuje.” Ebu Davud bilježi sa vjerodostojnim lancem da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Loša je poputnina čovjeku ‘oni misle, smatraju.’” Buhari i Muslim bilježe od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Čuvajte se sumnjičenja, jer je sumnjičenje najlažljiviji govor.”

Nemamo nikakve dvojbe da je širenje lažnih i pesimističnih vijesti djelo obavještajnih službi, šejtanskog zavođenja i instrumentalizacije, iza kojih stoje ideologije koje služe neprijateljima islama i provode se po diktatu terorističkih organizacija i sektaških milicija, pod plaštom zavođenja islamske vlasti, hilafeta, i u ime navodnog džihada, s konačnim ciljem destabilizacije muslimanskih država, širenja sumnji u istinitost vjere, potkopavanja vjerskih konstanti, temelja i načela i odvođenja od autentičnog identiteta, ideje i kulture. Svojim spletkama oni ugrožavaju sigurnost i nagrízaju jedinstveno društveno tkivo, a posebna meta su im vjernici, institucije koje promoviraju dobro i odvraćaju od zla, daije i reformatori i pitanja koja se tiču žene muslimanke. Djeluju vrlo perfidno, skloni su optuživanju vjernika za prikrivene namjere i motive, ismijavanju temeljnih vjerskih istina i potkopavanju povjerenja u autoritete i uzore. Pjesnik je rekao:

*Ne, nećemo slušati nijednog smutljivca i ići mračnim putevima zablude
naš put je put Poslanika i njegovih ashaba, bježimo od svake stranputice.*

Islamski ummete, postoji na desetine medijskih kuća, satelitskih kanala, informativnih mreža koje su preuzele na sebe misiju širenja lažnih i zlonamjernih vijesti i vođenje medijskih kampanja u formi psihološkog rata i moralne destrukcije, koje su motivisane neprijateljskim namjerama prema islamskom vjerovanju, njegovim temeljima, uzorima i vrijednostima. Njihovo djelovanje moglo bi se opisati kao “moralne mine”, “psihološke tempirane bombe” i “psihološko oružje za masovno uništenje” i “ideološka municija” kojom žele poljuljati odlučnost i proširiti očaj i beznade među muslimanima.

Islamski ummet ima obavezu, svako u svom domenu, da se svim sredstvima suprotstavi ovoj pojavi, koja ima rušilačke posljedice po sigurnost ummeta i stabilnost muslimanskih društava.

Islamski učenjaci i daije dužni su ukazati na zablude ove “odmetničke” skupine i na grešnost njihovih postupaka, kao što su to činili njihovi prethodnici kroz dugu islamsku povijest.

Pojašnjavajući razloge razotkrivanja zabluda nekih sekti, Ibn Betta, Allah mu se smilovao, rekao je: “Naveo sam njihova mišljenja s ciljem upoznavanja muslimana sa njihovim devijantnim i zabludjelim učenjima, i idolatrijskim elementima u njima, i udaljavanja mladih i neiskusnih ljudi, koji nemaju dovoljno znanja, iz njihovog društva, kako ne bi slušali njihove riječi i mišljenja.”

Prva meta njihovog rušilačkog djelovanja, dakle, mladi ljudi, moraju biti svjesni opasnosti i dalekosežnosti njihove zavjere, i ne dozvoliti da budu plodno tlo za njeno uspijevanje i uzrok njenog širenja, a ono što će im, svakako, pomoći na tom putu jeste principijelna primjena islamskog načela provjeravanja vijesti i opreznosti, izbjegavanje puteva pogrešnog tumačenja i pesimizma, i građenje stavova o aktuelnim dešavanjima na znanju i ispravnom poimanju, uz doslovno slijeđenje Kur’ana i sunneta. Ono što je također važno jeste da se u svim stvarima, jasnim i manje jasnim, savjetuju sa islamskim učenjacima.

Poruka vlasnicima, urednicima i novinarima muslimanskih medija: Bojte se Allaha, i ne pružajte utočište smutljivcima i lažljivcima, koji koriste vaš prostor za širenje pesimizma i kukavičkog duha među muslimanima. Sasijecite smutnju u njenom korijenu i isušite je na njenom izvoru, a posebno u ovim kriznim vremenima, i klonite se preuveličavanja, zastrašivanja, podstrekivanja u komentarima i analizama. Iznadite naučni model i praktične mehanizme za uspostavljanje civilizovanog dijaloga, promociju pozitivnih osobina i općeprihvaćenih vrijednosti.

Islamski ummete! Naša obaveza, naspram ovih destruktivnih tendencija, jeste da se svi zajedno, kao jedna duša, suprotstavimo onima koji pokušavaju pocijepati naš saf i posijati sjeme razdora i smutnje među nama, poučeni primjerima država u našem najbližem okruženju, koje su preplavile smutnje, anarhija, unutarjni sukobi, masovna ubistva i progoni. Ima li nekog ko nije čuo za patnje i stradanja muslimana Palestine, Šāma (Sirije), Iraka, Jemena, Burme i Arakana? La havle ve la kuvvete illa billah! Nema snage i moći osim

kod Allaha! Uzvišeni Allah kaže: “One kojima je, kada su im ljudi rekli: ‘Neprijatelji se okupljaju zbog vas, trebate ih se pričuvati!’ – to učvrstilo vjerovanje, pa su rekli: ‘Dovoljan je nama Allah i divan je On Gospodar!’” (Ali Imran, 173)

Cijenjeni vjernici! Borba protiv smutljivaca, destruktivaca i razbijača svakog dobra i pozitivnosti, nema alternativu ukoliko želimo sačuvati idejno i društveno jezgro islamskog ummeta. Svi mi, zajedno, odgovorni smo za očuvanje vjere, vrijednosti, domovine i njenih resursa i dostignuća, suprotstavljanje propagatorima zla i smutljivcima, iskorjenjivanje njihovog zla i “naoružavanje” muslimanske zajednice oružjem nade, optimizma i pozitivnog stava. Optimizam i nada rađaju odlučnost, isijavaju zrelost i udahnuju povjerenje i spremnost na izazove. Ova veličanstvena i prosvjetljujuća snaga jedan je od najljepših ružičnjaka šerijata i Poslanikovog sunneta, koji je rekao: “Obveseljavajte, a ne rastužujte, i olakšavajte, a ne otežavajte.” (Muslim)

Ubejj ibn Ka’b, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Obraduj ovaj ummet slavom, ponosom, pobjedom i vlašću na zemlji.” (Ahmed sa vjerodostojnim senedom)

Pjesnik je rekao:

*Došao nam je Vjerovjesnik nakon beznada i vremena prekida poslanstva,
dok je na Zemlji višeboštvo vladalo
On je postao svjetiljka i uputitelj, naučio nas islamu,
i zbog toga Allahu zahvaljujemo.*

Najbolji način da se sačuvamo od mračnih smutnji i upropaštavajućih iskušenja jeste da budemo daleko od svih vrsta smutnji i njihovih propagatora, držimo se zajednice muslimana, pokoravamo se vođama muslimana u dobru, ostavimo podjele, grupisanja, sektaštvo i fanatizam, kao što kaže Uzvišeni: “Svi se čvrsto Allahova užeta držite i ne razjedinjujte se.” (Ali Imran, 103)

Donosite salavate i selame, Allah vam se smilovao, na Vjerovjesnika milosti, kao što vam je to naredio Plemeniti Gospodar u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Molim Allaha, džellešanuhu, da i meni i vama podari blagoslov u Kur’anu i sunnetu, i da podari da se okoristimo uputom najboljeg od svih ljudi.

Molim Allaha da oprost i meni i vama i svim muslimanima, a molite Ga i vi, jer On prašta i milostiv je.

ZADOVOLJSTVO ALLAHOM, DŽELLEŠANUHU (MEKA)

Hatib: dr. Mahir ibn Hamed el-Muajkili
20. džumadel-ula 1438. po Hidžri / 17. februar 2017.

Hvala Allahu Koji je zadovoljan da nam islam bude vjera, a Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, poslanik, i svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji je onome ko bude zadovoljan islamom kao vjerom i Muhammedom kao poslanikom, obećao veliku nagradu; i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i poslanik, neka je na njega, njegovu porodicu, ashabe i one koji ih slijede do Sudnjeg dana, Božiji blagoslov i mir.

Cijenjeni vjernici! Savjetujem sebi i vama da se samo Allaha bojimo, jer ko se bude Allaha bojavao, “On će preko ružnih postupaka njegovih preći i još mu veliku nagradu dati”. (Et-Talak, 5)

Zadovoljstvo Allahom, džellešanuhu, u najširem smislu, predstavlja posebnu vrlinu bliskih robova Milostivog, i visoki stepen koji su postigli oni kojima je On put dobra pokazao, i znači: zadovoljstvo onim što je naređeno i ostavljanje onoga što je zabranjeno i prihvatanje sudbine i stanja u kojem se čovjek nalazi onakvim kakvo jeste, bilo dobro ili zlo. Kada su Fudajla ibn Ijada upitali: “Ko je zadovoljan Allahom, džellešanuhu?”, on je odgovorio: “Onaj koji nikada ne poželi drugačiju sudbinu od one koja mu je data, jer Allah, džellešanuhu, za Svog čestitog roba neće odabrati osim ono što je dobro za njega”, a zatim je proučio riječi Uzvišenog: “Ne volite nešto, a ono može biti dobro za vas; nešto volite, a ono ispadne zlo po vas. – Allah zna, a vi ne znate.” (El-Bekara, 216)

Nagrada je srazmjerna djelu: ko bude zadovoljan Allahom, džellešanuhu, Allah će biti zadovoljan njime, a Allahovo zadovoljstvo čovjekom bolje je i vrednije za njega od Dženneta i svih njegovih užitaka. U dva “Sahiha”, od Ebu Seida el-Hudrija, prenosi se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Allah, džellešanuhu, reći će stanovnicima Dženneta: “O stanovnici Dženneta!” “Čujemo i odazivamo Ti se, Gospodaru”, reći će oni. “Da li ste zadovoljni?”,

upitat će ih On. “Kako ne bismo bili zadovoljni, a dao si nam ono što nisi dao nijednom od Svojih stvorenja”, odgovorit će. “Dat ću vam ono što je bolje od toga”, reći će On. “A šta je to bolje?”, upitat će. Tada će Allah reći: “To je Moje zadovoljstvo, nakon kojeg se više nikada neću rasrditi na vas.”

Allahovi poslanici, alejhimus-selam, dali su nam najbolji primjer potpune posvećenosti Allahu, džellešanuhu, i postizanja Njegovog zadovoljstva.

Musa, alejhis-selam, požurio je na “susret s Allahom”, džellešanuhu: “da bi On bio zadovoljan”. (Ta-ha, 84)

Sulejman, alejhis-selam, zahvaljuje Allahu, džellešanuhu, na blagodatima koje mu je dao, i moli Ga u dovi da ga uputi na činjenje dobrih djela, i kaže: “Gospodaru moj, omogući mi da budem zahvalan na blagodati Tvojjoj, koju si ukazao meni i roditeljima mojim, i da činim dobra djela na zadovoljstvo Tvoje, i uvedi me, milošću Svojom, među dobre robove Svoje!” (En-Neml, 19)

Zekerija, alejhis-selam, zamolio je Allaha, džellešanuhu, da mu podari čestito potomstvo, kojim će On biti zadovoljan i ono zadovoljno Njime: “Bojim se rođaka svojih po krvi poslije mene, a žena mi je nerotkinja, zato mi pokloni od Sebe sina da naslijedi mene i porodicu Jakubovu, i učini, Gospodaru moj, da budeš s njim zadovoljan.” (Merjem, 5–6)

Poslanik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, bio je najzadovoljniji čovjek Allahom, džellešanuhu, najpredaniji Allahovom zadovoljstvu i najviše je tražio Allahovo zadovoljstvo, u svim svojim postupcima. To se jasno može vidjeti u njegovim riječima i djelima. Iako je postigao najveći stepen u ovom aspektu vjere, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ustrajno je molio Allaha, džellešanuhu, u svojim dovama, da mu podari zadovoljstvo Njime, a o čemu svjedoči sljedeći hadis. Muslim bilježi u “Sahihu” od Aiše, radijallahu anha, da je rekla: “Jedne noći, dok sam spavala sa Poslanikom, sallallahu alejhi ve sellem, primijetila sam da on nije u postelji, pa sam ustala da ga potražim. Našla sam ga u džamiji, napipala sam unutrašnjost njegovih stopala, koja su bila uspravljena (s prstima okrenutim prema kibli), a on je učio dovu: ‘Gospodaru moj, utječem se Tvojim zadovoljstvom od Tvoje srdžbe, Tvojim oprostom od Tvoje kazne, i utječem se Tebi od Tebe, ne mogu Te pohvaliti onako kako Tebi dolikuje, Ti si onakav kakvim si Sebe opisao i pohvalio.’”

Bilježi Nesai u “Sunenu” od Saiba ibn Malika da je jedna od Poslanikovih, sallallahu alejhi ve sellem, dova bila: “Molim Te da mi podariš zadovoljstvo nakon

odredbe, i ugodan život nakon smrti, i slast gledanja u Tvoje lice, i čežnju za susretom s Tobom, ali ne zbog nedaće niti smutnje koja me zadesila. Gospodaru moj, ukrasi nas ukrasom imana i učini nas uputiteljima i upućenima.”

U svim situacijama, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, govorio je samo ono čime je Allah zadovoljan, pa čak i kada je ostao bez svojih najdražih i najbližih osoba: Hatidže, radijallahu anha, sinova i kćeri, amidže Hamze, i mnogih ashaba.

Bilježi Muslim u “Sahihu”, da je Poslanik, sallallahu alejhi sellem, kada mu je umro sin Ibrahim, zaplakao i kazao: “Oči plaču, srce tuguje, a mi nećemo reći ništa čime Allah nije zadovoljan. Tako mi Allaha, Ibrahim, mi smo tužni zbog rastanka s tobom.”

Nema ništa dragocjenije, plemenitije, uzvišenije i dostojnije ljubavi i poštovanja, od Božijeg zadovoljstva.

Radi Božijeg zadovoljstva plakale su oči skrušenih, i strepjela srca bogobojaznih. Žrtvovali su se radi Božijeg zadovoljstva: “Ima ljudi koji se žrtvuju da bi Allaha umilostivili – a Allah je milostiv robovima Svojim.” (El-Bekara, 207)

Njihovo prijateljstvo i odricanje bilo je radi Allaha; njihov rukū i sedžda bili su potaknuti Božijim zadovoljstvom: “Muhammed je Allahov poslanik, a njegovi sljedbenici su strogi prema nevjernicima, a samilosni među sobom; vidiš ih kako se klanjaju i licem na tle padaju želeći Allahovu nagradu i zadovoljstvo.” (El-Feth, 29)

Cijenjeni vjernici! Zadovoljstvo Allahom, džellešanuhu, je uzvišeni stepen, za koga je Allah obećao Džennet. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je Ebu Seidu el-Hudriju, radijallahu anhu: “O Ebu Seide, ko bude zadovoljan Allahom kao Gospodarom, islamom kao vjerom i Muhammedom kao poslanikom, obavezan mu je Džennet.” (Muslim)

Imam Ahmed u “Musnedu” bilježi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Nema nijednog muslimana koji, kada osvane i omrkne, kaže: ‘Zadovoljan sam Allahom kao Gospodarom, islamom kao vjerom i Muhammedom kao poslanikom’, a da mu Allah, džellešanuhu, na Sudnjem danu, neće dati ono čime će biti zadovoljan.”

Nagrada na dunjaluku je slast imana, sreća i smirenost. Bilježi Muslim u “Sahihu” od El-Abbasa, radijallahu anhu, da je čuo Poslanika, sallallahu alejhi

ve sellem, da kaže: “Osjetio je slast imana onaj ko bude zadovoljan Allahom kao Gospodarom, islamom kao vjerom i Muhammedom kao poslanikom.”

Ummete islama! Ko bude zadovoljan Allahom kao Gospodarom, osjetit će slast u pokornosti Njemu, i užitak u udaljavanju od grijeha prema Njemu; ko bude zadovoljan islamom kao vjerom, osjetit će sreću u slijedenju islamskog vjerzakona i izvršavanju njegovih propisa; ko bude zadovoljan Muhammedom kao poslanikom, osjetit će zadovoljstvo u slijedenju njegovog sunneta i pridržavanju njegove upute.

Rekao je Ibn Kajjim: “Čuo sam Ibn Tejmijju, Allah uzvisio njegovu dušu, da kaže: ‘Ako, dok činiš dobra djela, ne osjetiš nikakvo poboljšanje i zadovoljstvo u duši, dobro se preispitaj, jer je Allah, džellešanuhu, Šekur – Blagodaran, tj. obavezao se da će trudbenika za njegovo djelo još na ovom svijetu nagraditi slašću koju će osjetiti u srcu, snagom zadovoljstva i radošću očiju. Ukoliko to ne osjeti – nešto, sigurno, nije uredu s njegovim djelom.’”

Uzvišeni Allah kaže: “Allah obećava vjernicima i vjericama džennetske bašče kroz koje rijeke teku, u kojima će vječno boraviti, i divne dvorove u vrtovima edenskim. A i malo naklonosti Allahove veće je od svega toga; to će, doista, uspjeh veliki biti!” (Et-Tevba, 72)

Cijenjeni vjernici! Postizanje Allahovog zadovoljstva je najvredniji i najveći ideal, i najuzvišeniji i najpotpuniji cilj. On je čežnja koja je osvojila srca vjernika, i nada koja je ovladala dušama iskrenih. Koliko su samo na putu postizanja Allahovog zadovoljstva uložili truda i koliko su u tome žrtvovali života i imetka.

Svaki musliman koji je zadovoljan Allahom kao Gospodarom, islamom kao vjerom i Muhammedom kao poslanikom, traži puteve koji će ga približiti Allahovom zadovoljstvu, a najveći uzrok Allahovog zadovoljstva je tevhid – obožavanje samo Njega, i čvrsto držanje Njegove knjige i sunneta Njegovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. Bilježi Muslim u “Sahihu” od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Allah je zadovoljan sa tri stvari kod vas, a prezire tri stvari. Zadovoljan je: da Ga obožavate i ne pripisujete Mu nikoga kao druga, da se svi čvrsto Allahovog užeta držite i ne razjedinjujete se, a prezire: rekla-kazala, mnoštvo pitanja i rasipanje imetka.”

Enes ibn Malik, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ko napusti ovaj svijet sa iskrenom vjerom u Allaha, džellešanuhu, namazom i zekatom, napustio ga je a da je Allah njime zadovoljan.” (Hakim)

Zikr – spominjanje Allaha, džellešanuhu, jedno je od Allahu najdražih djela i djela kojima je On najzadovoljniji. Onaj koji spominje Allaha osjetit će sreću u srcu i zadovoljstvo i smirenost u duši, bez obzira na sva iskušenja i nedaće. Uzvišeni Allah objavio je Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem: “Zato otrpi njihove riječi i obavljaj molitvu, hvaleći Gospodara svoga, prije izlaska Sunca i prije zalaska njegova, i obavljaj je u noćnim satima, i na krajevima dana – da bi bio zadovoljan.” (Taha, 130)

Ibn Madže bilježi u “Sunenu” od Ebu Derde, radijallahu anhu, da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Hoćete li da vas obavijestim o vašem najboljem djelu, kojim je vaš Gospodar najzadovoljniji, i koje vas uzdiže na najviše deredže, i koje je bolje za vas nego da udijelite zlato i srebro, i da se susretnete s neprijateljem, pa ga ubijate i on vas ubija?” “Koje je to djelo, Allahov Poslaniče?”, upitaše. “Spominjanje Allaha”, odgovoro je on.

Jedna od stvari kojom se postiže Allahovo zadovoljstvo jeste redovno obavljanje namaza i naređivanje ukućanima da obavljaju namaz. Allah, džellešanuhu, pohvalio je Ismaila, alejhis-selam, zbog ove vrline: “I spomeni u Knjizi Ismaila! On je ispunjavao dato obećanje i bio poslanik, vjerovjesnik, i tražio je od čeljadi svoje da molitvu obavljaju i da milostinju udjeljuju, i Gospodar njegov je bio njima zadovoljan.” (Merjem, 54–55)

Lijepo ponašanje i lijepa riječ ostavljaju dubok trag na ljudsku dušu, i čovjeku sa lijepim ponašanjem Allah, džellešanuhu, upisat će Svoje zadovoljstvo do Sudnjeg dana. Bilal ibn Haris, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Zaista će neko od vas izgovoriti riječ kojom je Allah zadovoljan, ne pridajući joj neku veliku pažnju, pa će mu Allah, džellešanuhu, za nju upisati Svoje zadovoljstvo do dana susreta s Njim.” (Tirmizi, hasen-sahih)

Najviše prava na lijepo ophođenje i lijepu riječ ima onaj ko je bio uzrokom tvog postojanja i dolaska na ovaj svijet, a to su tvoji roditelji. Najkraći, najplemenitiji i najuzvišeniji put do Allahovog zadovoljstva jeste zadovoljstvo roditelja.

Kako bi čovjek mogao zaboraviti ova velika vrata dobra, a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, uspostavio je jasnu vezu između Allahovog zadovoljstva i zadovoljstva roditelja!? Tirmizi bilježi u “Sunenu” da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Allahovo zadovoljstvo je u zadovoljstvu roditelja, a Allahova srdžba je u srdžbi roditelja.”

Allahova dobrota i blagodat prema ljudima ogleda se i u tome što im je podario da mogu postići Njegovo zadovoljstvo i sa najlakšim ibadetima. Ko bude zahvaljivao Allahu, džellešanuhu, na blagodatima, postići će Njegovo zadovoljstvo. Muslim u “Sahihu” bilježi od Enesa ibn Malika, radijallahu anhu, da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Allah je zadovoljan Svojim robom kada pojede zalogaj i zahvali Mu zbog toga, ili popije gutljaj vode i zahvali Mu zbog toga.”

Ono što objedinjuje sve spomenuto jeste vjerovanje u Allaha, džellešanuhu, i žrtvovanje života na Njegovom putu i putu pomaganja Njegove vjere i sunneta Njegovog Poslanika. “Allah je zadovoljan onim vjernicima koji su ti se pod drvetom na vjernost zakleli. On je znao šta je u srcima njihovim, pa je spustio smirenost na njih, i nagradit će ih skorom pobjedom.” (El-Feth, 18)

Molim Allaha, džellešanuhu, da i meni i vama podari blagoslov u Kur'anu, i da podari da se okoristimo njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Molim Allaha da oprost i meni i vama i svim muslimanima, a molite Ga i vi, jer On prašta i milostiv je.

SUŠTINA BOŽIJIH ZAKONITOSTI (MEKA)

Hatib: dr. Halid ibn Ali el-Gamidi

27. džumadel-ula 1438. po Hidžri / 24. februar 2017.

Hvala Allahu Koji je stvorio i uredio kosmos, i učinio da on opstaje na nepromjenjivim zakonitostima. Zahvaljujem Mu i hvalim Ga, i ne poričem Njegovo dobro, i svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i Koji u Svojoj Knjizi ništa nije izostavio.

“Gospodar tvoj nije zaboravan.” (Merjem, 64)

“Gospodar tvoj neće nikome zulum učiniti.” (El-Kehf, 49)

Svjedočim da je Muhammed, Njegov rob i poslanik, bio najskrušenije i najponiznije Božije stvorenje, i imao je najviše znanja o Njemu i Njegovom pravu. Allahu moj, blagoslovi i spasi Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, njegovu porodicu, potomstvo i ashabe, nosioce znanja, razboritosti, dobrote i bogobojznosti, i one koji ih slijede u dobru, dok traju dan i noć.

Bojte se Allaha, budite svjesni Njegove sveprisutnosti i znajte da: “Oni koji se Allahu i Poslaniku Njegovu budu pokoravali, koji se Allaha budu bojali i Njega se čuvali – to su oni koji su uspjeli i spašeni!” (En-Nur, 52)

Cijenjeni vjernici! Zaista ovaj skladni i uređeni kosmos, veličanstvena djela Božijeg stvaranja, savršeni dokazi i mudrosti u njemu, egzistira i opstoji u skladu sa nepromjenjivim Božijim zakonitostima i preciznim pravilima, ne odstupajući od njih ni u najmanjoj mjeri. Kada bi se u njemu desio i najmanji poremećaj, koliko i treptaj oka, propala bi nebesa i Zemlja i sve što je na njima. Uzvišeni Allah kaže: “Allah brani da se nebesa i Zemlja s mjesta svoga pomaknu. A da se pomaknu, niko ih drugi osim Njega ne bi zadržao; On je, zaista, Onaj Koji ne žuri s kaznom i Onaj Koji grijeha oprašta.” (Fatir, 41)

Božije zakonitosti u kosmosu, živim bićima i društvenim zajednicama konstantne su, postojeane i konzistentne, ne mijenjaju se i ne odstupaju, i to je jedna od njihovih najvažnijih karakteristika, kao što kaže Uzvišeni: “Zar oni mogu očekivati nešto drugo već ono što je zadesilo narode drevne?! U Allahovim

zakonima ti nikad nećeš naći promjene; u Allahovim zakonima ti nećeš naći odstupanja.” (Fatir, 43) Obuhvataju cijeli svijet, njegove više i niže sfere, i sve aspekte života, događaje i promjene. Naš Gospodar, neka je uzvišen, u svakom trenutku, i svakog dana, nečim se zanima, i sve je, kod Njega, precizno određeno, kao što kaže u 3. ajetu sure Et-Talak: “Allah je svemu već rok odredio.”

To su božanske, sveobuhvatne i nepromjenjive zakonitosti, koje ne biraju i ne preferiraju jedne ljude ili narode nad drugima: kada Allah, džellešahu, hoće da se neka Njegova zakonitost ispuni, na nekom čovjeku ili narodu, to će se desiti i niko to ne može promijeniti. Strijelci koji su se oglušili o Poslanikovu naredbu – da ne napuštaju svoje položaje – doživjeli su poraz, iako su bili na istini, jer Allahovi zakoni odnose se na sve.

Allahova pomoć, ponos i počast dešavaju se u skladu sa preciznim i savršenim zakonima; poraz i poniženje ljudi zasluže također u skladu sa Božijim zakonitostima, jasnih obilježja, očiglednim, vidljivim i transparentnim. To je druga karakteristika Božijih zakonitosti, za one koji razmišljaju i koriste razum za njihovo proučavanje i razumijevanje, i svjesni su da se sadašnjost i prošlost odvija(la) sukladno ovim impresivnim i očividnim zakonima.

Oni nemarni, koji ne razmišljaju o Božijim zakonima, kada se oni dese, bivaju nespremni i iznenađeni; na njima će se ispuniti Riječ rečena o narodima, a oni će tada, od kajanja, prste svoje gristi, no to im ništa neće koristiti. Uzvišeni Allah kaže: “Ali im vjerovanje njihovo, kada bi kaznu Našu vidjeli, ne bi nimalo koristilo. To je prema Allahovom zakonu koji je primijenjen za sve robove Njegove – i tada bi nevjernici stradali.” (El-Mu’min, 85)

Ummete islama! Božije zakonitosti, kojima su obuhvaćena živa bića, Zemlja i ljudske zajednice, mnogobrojni su i raznovrsni. Ovisno o predmetu na koji se odnose, dijelimo ih na: kosmičke, prirodne, društvene, civilizacijske, ekonomske, povijesne i političke zakonitosti. Uzvišeni Allah pojasnio je mnoge od ovih zakonitosti u Svojoj Knjizi i preko Svog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i naredio nam je da posmatramo i razmišljamo o ajetima i opomenama, historijskim događajima i kur’anskim kazivanjima, kako bi na temelju tog razmišljanja, nastali “zrela umovi”, sposobni da proniknu u suštinu zakonitosti koje upravljaju ljudskim društvom i prirodom stvari, i ispravno tumače kosmičke pojave i fenomene, istražuju i uzimaju pouku iz završetaka i posljedica stvari i spoznaju ispravna mjerila progresa i stagnacije i smjene civilizacija.

Uzvišeni Allah kaže: “Prije vas su mnogi narodi bili i nestali. Zato, putujte po zemlji i gledajte kako su završili oni koji su istinu poricali.” (Ali Imran, 137)

“Allah vam želi objasniti i uputiti vas putevima kojima su išli oni prije vas i oprostiti vam. Allah je Onaj Koji sve zna i mudar je.” (En-Nisa, 26)

Allah, džellešanuhu, pojasnio je ove zakonitosti, najpotpunije i najsavršenije, želeći od nas da naučimo njihove znakove i ispravno ih razumijemo, i da ih iskoristimo na najkvalitetniji način u našim životima i svim životnim situacijama, u napretku i civilizacijskim tokovima.

Nema nikakve sumnje u to da kur’anske upute i temeljni principi sunneta sadrže bit Božijih zakonitosti koje upravljaju životom i kosmosom, povezuju uzroke s posljedicama i početke sa završnicama i rezultatima, u preciznim i do u najsitnije detalje odabranim kontekstima. Najlakše ih je prepoznati u kur’anskom govoru o prijašnjim narodima i stradanjima onih koji su poslanike u laž utjerivali, stanjima naroda i vladara, fenomenima pobjede i poraza, koji proizlaze iz nepobitnih i kategoričkih Božijih zakona koji nikoga ne zaobilaze.

Čovječanstvo treba stalno podsjećati i upozoravati na ove zakonitosti, sukladno riječima Uzvišenog: “I Musaa smo poslali s dokazima Našim: ‘Izvedi narod svoj iz tmina na svjetlo i podsjeti ga na Allahove blagodati.’ To su, uistinu, znakovi za svakog ko je strpljiv i zahvalan.” (Ibrahim, 5)

Ummete islama! Među ovim zakonitostima postoje opće, univerzalne zakonitosti od kojih se može okoristiti cijelo čovječanstvo, i koje nisu ničiji monopol. Allah, džellešanuhu, u nekom vremenu može otkriti čovječanstvu znanja u domenu općih zakonitosti, koja nije otkrio njihovim precima. Takvih, općih, zakonitosti je najviše i zauzimaju najviše prostora u ljudskoj historiji, kao što su prirodne zakonitosti; zakonitosti ljudske naravi; kosmičke zakonitosti i odvijanje svih stvari u skladu sa Božijom sveopćom voljom i određenjem; zakonitosti smjene dana i noći i kretanja Sunca i Mjeseca; zakonitosti stvaranja i nastanka zajednica; zakonitosti izgradnje, razvoja, urbanizacije i civilizacije; zakonitosti korištenja zemaljskih dobara u naučnom i civilizacijskom napretku.

Kada god je čovječanstvo ispravno razumjelo Božije zakonitosti i pravilno se odnosilo prema njima, živjelo je ugodnim životom i osjećalo je zadovoljstvo kakvom nema ravnog.

Prve generacije muslimana dostigle su vrhunac u civilizaciji, napretku i blagostanju, upravo zbog poznavanja ovih zakonitosti, pravilnog odnosa prema njima i njihove kvalitetne upotrebe. Kada su, kasnije generacije, zanemarile ove zakonitosti, i pogrešno se postavile prema njima, došli su drugi narodi i preuzeli od muslimana “konce” civilizacije i napretka, koristeći se znanjem i iskustvom muslimana, otkrivajući Božije zakonitosti u kosmosu i životu i postupajući u skladu sa tim zakonitostima, zbog čega su zaslužili udio u “Božijim darovima” koje je On učinio dostupnim svakome ko spozna Njegove zakone i pravilno ih koristi.

Uzvišeni Allah kaže: “Svima njima, i jednima i drugima, dajemo darove Gospodara tvoga; a darovi Gospodara tvoga nisu nikome zabranjeni.” (El-Isra, 20)

Međutim, ovo “dunjalučko otkrovenje”, koje im je dato, i blagodati koje im dolaze sa svih strana, dok se oni “guše” u strastima i užicima, daleko od Allaha (i svijesti o Njemu), u suštini je čisto materijalno otkrovenje, koje je lišeno Božijeg blagoslova, smirenosti i zadovoljstva, ali se, i kao takvo, dešava u skladu sa zakonitošću odgađanja kazne i postepenog približavanja kazni nevjernika, za koje Uzvišeni kaže: “I kada bi zaboravili ono čime su opominjani, Mi bismo im kapije svega otvorili; a kad bi se onome što im je dato obradovali, iznenada bismo ih kaznili i oni bi odjednom svaku nadu izgubili, i zameo bi se trag narodu koji čini zlo, i neka je hvaljen Allah, Gospodar svjetova!” (El-En’ām, 44–45)

Ahmed i Taberani bilježe da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ako vidite da Allah čovjeku daje, od dunjalučkih dobara, sve što poželi, a on i dalje ustrajava u grijehenj, znajte da je to odgađanje kazne.” Odgađanje kazne, odnosno približavanje kazni može potrajati, a može se i brzo ostvariti. Ono je Božija zakonitost koja se ne mijenja i ne izostaje. “Zato uzmite iz toga pouku, o vi razboriti!” (El-Hašr, 2)

Ummete islama! Od Allahovih postojanih i konstantnih zakonitosti jesu zakonitosti koje se tiču pobjede Njegove vjere i šerijata, i Njegovih prijatelja i skupine, i zakonitosti spuštanja kazne i uništenja narod i sl. Ove je zakonitosti Uzvišeni posebno i detaljno pojasnio u Svojoj Knjizi, naglasivši da je tevhid – čvrsta i iskrena vjera u Božiju jednoću i činjenje dobrih djela, uz poduzimanje svega što je potrebno da se to ostvari, jedini put da islamski ummet izbori

pobjedu i ostvari vlast na zemlji, a o čemu Uzvišeni kaže: “Allah obećava da će one među vama koji budu vjerovali i dobra djela činili sigurno namjesnicima na Zemlji postaviti, kao što je postavio namjesnicima one prije njih, i da će im zacijelo vjeru njihovu učvrstiti, onu koju im On želi...” (En-Nur, 55); “I protiv njih pripremite koliko god možete snage i konja za boj, da biste time zaplašili Allahove i vaše neprijatelje” (El-Enfal, 60).

Kur'an je pojasnio da neprijatelji ummeta imaju svoje vrijeme i rok, i kada prođe taj rok, na njih se spušta Božija kazna. Neki posumnjaju u to kada vide snagu i moć nevjernika, a ne znaju da se sve to dešava u skladu sa savršenim Božijim zakonima, i da odgađanje kazne nasilnicima i tiranima može potrajati i ne ostvariti se u datom trenutku, i da može doći do smjene generacija, pa da se, tek nakon toga, ispuni Allahovo obećanje na nasilnicima i zulumčarima, koga, ni za tren, neće moći ni odložiti ni ubrzati.

Dovu mazluma, onoga kome je nepravda učinjena, Allah, džellešanuhu, će ispuniti, pa makar nakon određenog vremena.

Cijenjeni vjernici! Jedna od najuzvišenijih Božijih zakonitosti spomenuta je u riječima Uzvišenog: “i kad je Gospodar vaš objavio: ‘Ako budete zahvalni, Ja ću vam, zacijelo, još više dati; budete li nezahvalni, kazna Moja doista će stroga biti’” (Ibrahim, 7); “i ne prepirite se da ne biste klonuli i bez borbenog duha ostali; i budite strpljivi, a Allah je, zaista, uz strpljive.” (El-Enfal, 46)

Također, Božija zakonitost je da suprotstavljanje Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, i kršenje njegovih zabrana nužno vodi porazu i neuspjehu, općoj propasti i pojavi nereda na moru i kopnu.

Jedna od najsuptilnijih i najpreciznijih Božijih zakonitosti jeste da se promjena stanja, lošeg u bolje, može desiti samo ako ta promjena krene od individue, kao što kaže Uzvišeni: “Allah neće izmijeniti jedan narod dok on sam sebe ne izmijeni” (Er-Ra'd, 11).

Čovjek je, u osnovi, odgovoran za vlastitu promjenu i promjenu drugih, kao što je odgovoran za nered i stagnaciju.

Božija zakonitost je da se čovjekovo stanje mijenja, jedan dan je u blagostanju, a drugi u iskušenju, čas je pobjednik, a čas poraženi.

Uzvišeni Allah kaže: “Ako vi dopadate rana, i drugi rana dopadaju. A u ovim danima Mi dajemo pobjedu sad jednima, a sad drugima, da bi Allah ukazao na one koji vjeruju i odabrao neke od vas kao šehide...” (Ali Imran, 140)

Jedna od konkretnih posljedica ove zakonitosti jeste da se pokažu licemjeri i zli ljudi, i da se razdvoje od vjernika i iskrenih ljudi. To je zaista fascinirajuća zakonitost “razdvajanja”, odnosno čišćenja vjerničkog safe. Uzvišeni kaže: “Allah neće vjernike s licemjerima izmiješane ostaviti, već će loše od dobrih odvojiti.” (Ali Imran, 179)

U Kur’anu i sunnetu jasno je naglašeno da su rasprostranjenost nepravde i nasilja, odsutnost pravde, širenje grijeha i njihovo javno činjenje, luksuz i rasi-pništvo, najveći uzroci promjene stanja nagore, gubitka blagodati, iznenadnih Božijih kazni, pomanjkanja blagostanja i nafake, tvrdoće srca, udaljenosti srca i mržnje među njima, međumuslimanskih prepirki i svađa. “A zar su sigurni oni koji ružne podmuklosti snuju – da ih Allah neće u zemlju utjerati ili da im neće, odakle ne mogu ni pomisliti, kazna doći, ili da ih neće na putovanjima njihovim kazniti – oni neće umaći! ili da ih neće malo-pomalo kažnjavati? Ali, Gospodar vaš je doista blag i milostiv.” (En-Nahl, 45–47)

U komentaru ovog ajeta Ibn Džerir, Allah mu se smilovao, rekao je: “On će ih postepeno uništavati, tako što će ih postepeno kažnjavati i umanjivati njihov broj, pa će ih, na kraju, sve uništiti.”

Uzvišeni, također, kaže: “I Mi smo samo onda naselja uništavali kad su stanovnici njihovi nasilnici bili.” (El-Kasas, 59)

“Ali, zato što su zavjet svoj prekršili, Mi smo ih prokleli i srca njihova okrutnim učinili.” (El-Maida, 13)

“...ali su i oni dobar dio onoga čime su bili opominjani zaboravili, zato smo među njih neprijateljstvo i mržnju do Sudnjega dana ubacili.” (El-Maida, 14)

“Kad hoćemo jedan grad uništiti, onima koji su u njemu na raskoš navikli prepustimo da se razvratu odaju i da tako zasluže kaznu, pa ga onda do temelja razrušimo.” (El-Isra, 16)

Vjerodostojnim putem preneseno je da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “One prije vas upropastilo je to što su praštali uglednim ljudima kada bi ih uhvatili u krađi, a kažnjavali bi slabe i nemoćne. Tako mi Allaha, kada bi Fatima, kćerka Muhammedova, ukrala, odsjekao bih joj ruku.”

Allahovi robovi, od Božijih zakonitosti, koje imaju snažne implikacije, jeste zakonitost suzbijanja: zla dobrom, zablude uputom, zlih ljudi dobrim ljudima, i to je jedna od najvažnijih zakonitosti na kojoj opstoji poredak u kosmosu, i koja čuva ljude od općeg nereda i uništenja.

Uzvišeni Allah kaže: “A da Allah ne suzbija ljude jedne drugima, na Zemlji bi, doista, nered nastao – ali, Allah je dobar svim svjetovima.” (El-Bekara, 251)

Cijenjeni vjernici! Dešavanja u kosmosu, životu i historiji, povijesti naroda i njihovi usponi i padovi, blagostanja i krize kroz koje su prolazili, nastanak i nestanak carstava, procvat i dekadencija civilizacija, sve to odvijalo se u skladu sa vječnim i nepobitnim Božijim zakonima, koji se ne mijenjaju i koji se ponavljaju kada god se ispune njihovi uvjeti.

Pametani i mudri vjernici su oni koji se trude spoznati ove zakonitosti, razumjeti njihove poruke i implikacije, kroz Božije dokaze, opomene, “Allahove dane”, razmišljanje o kur’anskim kazivanjima i davnoj prošlosti, i njihovo precizno iščitavanje s ciljem uzimanja pouke i savjeta, i razmišljanje o događajima i stavovima, kako bi otkrio suštinu ovih zakonitosti, koje predstavljaju vrhunac pravde, kontinuiteta i dosljednosti, a u tome su mnogobrojne koristi i veličanstveni plodovi koji se ne mogu pobrojati.

Musliman koji razumije Božije, opće i posebne, zakonitosti, zna kako se odvija i na kojim principima funkcionira Božija odredba, i razmišlja o njihovim mudrostima, ciljevima i uzrocima, i ravna se i mjeri prema njima i ne suprotstavlja im se. Rezultat toga je da biva opskrbljen jasnim viđenjem stvari, smirenošću i pouzdanjem u Allaha, džellešanuhu, i posmatra događaje “Allahovim svjetlom”, povećava se njegovo vjerovanje u Allaha, džellešanuhu, i svjestan je da su sve stvari, sa uzrocima i posljedicama, počecima i završecima, u Allahovim rukama, i da samo On uzvisuje i unizuje, podiže i spušta, opskrbljuje i uskraćuje, daje i zabranjuje, određuje i upravlja kosmosom.

Svjestan musliman, koji razumije ove zakonitosti, nastoji ih iskoristiti u svakodnevnom životu, i spoznati puteve i uzroke koji vode do ponosa i časnog života. Mogao bih se zakleti Allahom da on osjeća pozitivne tragove te spoznaje u svom životu i posebnim interesima, i prepoznaje ih u uzrocima bogatstva i siromaštva, uspona i padova, ponosa i poniženja, ustrajnosti na Pravom putu i posrnuću.

Ummete islama! Postojanje nepobitnih i univerzalnih zakonitosti dokaz je da ovaj život nije bez cilja, smisla i reda, nego da opstoji na jasnim zakonima, principima: ko uradi dobro djelo, bit će nagrađen, ko uradi loše djelo, bit će kažnjen, a Allah neće dozvoliti da propadne nagrada onima koji su dobro činili. Pjesnik je rekao:

*Ko uradi dobro djelo neće propasti njegova nagrada,
dobro koje je između Allah i Njegovog roba ne propada.*

Pažljivo promatranje, otkrivanje ovih zakonitosti, i usklađivanje života prema njima, razvija u čovjeku osjećaj ljudskosti i odgovornosti, i oblikuje ga kao ozbiljnu, aktivnu i produktivnu ličnost, potpuno svjesnu da se nalazi pred zakonitostima koje ne biraju i ne izuzimaju nikoga, suprotno onima koji zanemaruju i nemarni su prema ovoj vrsti znanja, i ne pridaju mu nikakvu pažnju: takve ćeš vidjeti da se odaju strastima, suprotstavljaju se i prkose Božijim zakonima, svjedočeći tako anarhiju, besmisao, nemarnost, ovisnost i poniženje, a kada ih zadesi Božija kazna i potone brod na kojem plove, pitaju se: otkud ovo?

Uzvišeni Allah kaže: “Zar – kad vas je snašla nevolja koju ste vi njima dvostruko nanijeli, možete reći: ‘Otkud sad ovo?!’ Reci: ‘To je od vas samih!’ Allah, zaista, sve može.” (Ali Imran, 165)

Svako ko okrene leđa zakonitostima ponosa, snage i časnog i blagoslovljenog života, doživjet će poraz tamo gdje se nada pobjedi, poniženje tamo gdje se nada ponosu; vidjet ćeš bijedu u njegovim očima, Allah će njegov život učiniti rastrojenim i njegovi postupci bit će daleko od razboritosti. Božija zakonitost koja se ne mijenja i ne izostaje, i zato razmislite, o vi razumom obdareni: “A onaj ko okrene glavu od Knjige Moje, taj će teškim životom živjeti i na Sudnjem danu ćemo ga slijepim oživit.” (Taha, 124)

Cijenjeni vjernici! Božije zakonitosti, u kosmosu i životu, mnogobrojne su i raznovrsne. Kur’an o njima govori i detaljno ih pojašnjava u mnogim surama, na sebi svojstven, razumljiv, impresivan i metodičan način, posebno u surama: Ali Imran, El-A’raf, El-Enfal, Et-Tevba, Hud, Ibrahim, El-Isrā, El-Kehf, El-Hadždž, En-Nur, Gafir, ali i u drugim surama. U Poslanikovom časnom sunnetu i blistavom životopisu također su zabilježeni brojni primjeri i obrasci po kojima se ljudi trebaju ravnati. Pred vama su Allahova Knjiga i

sunnet Njegovog Poslanika, *sallallahu alejhi ve sellem*, i njegov blagoslovljeni životopis: u njima su potpuna uputa, potpuno svjetlo, savršenstvo, ljepota i dostojanstvo.

Upućen i sretan je onaj koga je Allah uputio i otvorio mu oči, očistio njegovo srce i osvjetlio ga, a napušten i izgubljen je onaj ko okrene glavu od Božije upute, slijedi strasti i zaboravlja na Allaha, luta i tumara ovim dunjalukom bez smisla i cilja, svejedno je, Uzvišenom, u kojoj dolini je nestao.

Uzvišeni Allah kaže: “Zašto oni ne putuju po svijetu pa da vide kako su završili oni prije njih. Bili su od njih moćniji i više spomenika su na Zemlji ostavili, ali ih je Allah, zbog grijehova njihovih, kaznio i niko ih od Allahove kazne nije odbranio. Allah ih je kaznio zato što su poricali jasne dokaze koje su im poslanici njihovi donosili, On je, zaista, moćan, On strahovito kažnjava.” (El-Mu'min, 22–23)

Donosite salavate i selame na prvaka ljudskog roda, uputitelja i blještavu svjetiljku, našeg vjerovjesnika, miljenika i prvaka, Muhammeda, *sallallahu alejhi ve sellem*, to nam je naredba od Allaha, džellešanuhu, koji je objavio u Svojoj mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahزاب, 56)

Poslanik, *sallallahu alejhi ve sellem*, rekao je: “Ko na mene donese jedan salavat, Allah će na njega donijeti deset salavata, i podići njegov stepen za deset deredža, i upisati mu deset dobrih djela i obrisati deset grijeha.”

Molim Allaha, džellešanuhu, da i meni i vama podari blagoslov u Kur'anu, i da podari da se okoristimo njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Molim Allaha da oprost i meni i vama i svim muslimanima, a molite Ga i vi, jer On prašta i milostiv je.

DOKAZI BOŽIJEG POSTOJANJA (MEKA)

Hatib: dr. Fejsal ibn Džemil Gazavi
6. džumadel-uhra 1438. po Hidžri / 3. mart 2017.

Zaista svaka hvala pripada Allahu, Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo, Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših postupaka. Koga Allah, džellešanuhu, uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga na Pravi put ne može uputiti.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i poslanik, neka su na njega, njegovu časnu porodicu i njegove ashabe Allahov blagoslov i mir.

“O vi koji vjerujete, bojte se Allaha istinskom bogobojaznošću i nipošto ne umirite osim kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

“O ljudi, bojte se Gospodara svoga, Koji vas je stvorio od jedne osobe, od koje je njen par stvorio, a od njih dvoje mnoge muškarce i žene rasijao. Bojte se Allaha, Čijim imenom jedni druge molite, i čuvajte rodbinske veze. Allah vas, doista, nadzire.” (En-Nisa, 1)

“O vi koji vjerujete, bojte se Allaha i govorite samo istinu, On će vas za vaša dobra djela nagraditi i grijehе vam oprostiti! A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao – postići će veliki uspjeh.” (El-Ahzab, 70–71)

Tajna i suština nauke o tevhidu – Božijoj jednoći jeste ostvarenje vjerovanja u Allaha, džellešanuhu, čistog od primjesa sumnje i kolebanja, a to se može postići posmatranjem i razmišljanjem o Božijim očiglednim i nepobitnim dokazima u kosmosu, koji snaže prirodnu vjeru u srcu.

Poštovani vjernici! Dokazi Božije jednoće i metode dokazivanja Božijeg postojanja mnogobrojne su i raznovrsne. Jedan od najvećih i najuvjerljivijih dokaza Božijeg postojanja jeste dokaz “fitre” – urođenog, prirodnog vjerovanja. Unutarnji osjećaj o Božijem postojanju, predanost Svemogućem Stvoritelju, izvan materijalnog svijeta, Koji sve obuhvata Svojim znanjem, urođen je u čovjeku, i ne može ga poništiti kolebanje kolebljivih, niti sumnja sumnjičavih.

Ovaj osjećaj najjasnije se manifestira u nedaćama i iskušenjima, kada se ljudski jezici, “sami od sebe”, pokreću, izgovaraju Božije ime, mole Ga za pomoć i otklanjanje nedaće. Čovjek, kao što to stvarnost potvrđuje, kada ga zadesi kakva nevolja, i pred njim se zatvore svi putevi, okreće se i predaje svom Gospodaru, i kod Njega traži utočište i spas od nedaće koja ga je snašla, moli Ga i umiljava Mu se.

Sličnu pojavu uočavamo i kod životinja, koje, u nestašicama vode i ispaše, i kada osjete da se nalaze u životnoj opasnosti, dižu glave prema nebu. Sve ovo duboko je usađeno u njihovu prirodu, ali i u prirodu razumom odlikovanog čovjeka. Spomenuti osjećaj zapravo je “fitra” – prirodna vjera, koja je spomenuta u Kur'anu. Uzvišeni kaže: “Kad vas na moru nevolja zadesi, tada nestanu oni koje inače prizivate, postoji samo On. A kad vas On na kopno spasi, vi se okrećete, a čovjek je itekakav nezahvalnik!” (El-Isra, 67); “Reci: ‘Ko vas iz strahota na kopnu i na moru izbavlja kada mu se i javno i tajno ponizno molite: ‘Ako nas On iz ovoga izbavi, sigurno ćemo biti zahvalni!’ Reci: ‘Allah vas iz tih i iz svake nevolje izbavlja, pa vi opet Njemu druge u obožavanju pridružujete.’” (El-En'am, 63–64)

Cijenjeni vjernici! Jedan od dokaza Božije jednoće jeste i taj da je cijeli svijet djelo Jednog Stvoritelja, Uzvišenog Allaha. Ko posmatra ovaj svijet, njegovu uredenost i sklad, doći će do zaključka da iza njega stoji Svemoćni Stvoritelj, Mudri, Živi, Samopostojeći, Uzvišeni Gospodar Koji sve što stvara, stvara u najljepšem obliku i stvara s mudrošću. “...to je djelo Allahovo – Koji je sve savršeno stvorio; On, doista, u potpunosti zna ono što radite...” (En-Neml, 88)

On je Stvoritelj, Onaj Koji je sve stvorio ni iz čega, i On je El-Mubdi, Koji stvara savršeno, bez prethodnog obrasca i kopije. “Allah je Stvoritelj svega i On upravlja svim.” (Ez-Zumer, 62)

Cijenjeni vjernici! Ako je, za nekoga, prihvatljivo da je ovaj savršeni i uređeni kosmos nastao bez Stvoritelja i Tvorca, onda je, također, prihvatljivo da su sagrađene kuće, građevine, napisane knjige, skrojena odjeća nastali bez graditelja, pisca, krojača i tvorca! Da li je takvo nešto moguće? Prema osnovnim racionalnim postulatima, nemoguće je da nešto postoji bez tvorca – uzročnika. Po kojem je to, onda, principu dozvoljeno izdvojiti Najljepšeg Stvoritelja (Ahse-nel-halikin) iz ovog općeg logičkog pravila, poricati Ga i tvrditi da Njegova

impresivna djela i savršena stvorenja ne upućuju na Njega? Hvaljen neka je On i vrlo visoko iznad onoga što nasilnici govore!

Ako razuman čovjek odbacuje tezu o nastanku stvari bez uzročnika, posljedično tome, obavezan je vjerovati u postojanje Allaha, džellešanuhu, Tvorca kosmosa. Uzvišeni Allah kaže: “Onaj Koji je nebesa i Zemlju stvorio i Koji vam spušta s neba kišu pomoću koje Mi dajemo da ozelene bašče prekrasne, nemoguće je da vi učinite da izraste drveće njihovo. Zar pored Allaha postoji ijedan drugi bog?! Ne postoji, ali su oni narod koji druge s Njim izjednačuje. Onaj Koji je Zemlju prebivalištem učinio i kroz nju rijeke proveo i na njoj brda nepomična postavio i između dva mora učinio pregradu. Zar pored Allaha postoji ijedan drugi bog?! Ne postoji, nego većina njih ne zna. Onaj Koji se nevoljniku, kad Mu se obrati, odaziva, i Koji zlo otklanja i Koji vas na Zemlji jedne drugima smjenjuje. Zar pored Allaha postoji ijedan drugi bog?! Tako se rijetko prisjećate i pouku primate! Onaj Koji vam u tminama, na kopnu i na moru, put pokazuje i Koji vjetrove kao radosnu vijest ispred milosti Svoje šalje. Zar pored Allaha postoji ijedan drugi bog?! Kako je Allah visoko iznad onih koji druge Njemu u obožavanju pridružuju! Onaj Koji sve iz ničega stvara, Koji će zatim to ponovo učiniti, i Koji vam opskrbu s neba i iz zemlje daje. Zar pored Allaha postoji ijedan drugi bog?! Reci: “Dokažite, ako istinu govorite!” (En-Neml, 60–64)

Još jedan od dokaza Božijeg postojanja i jednoće, na koji jasno ukazuje Kur'an, jeste da su sva stvorenja stvorena radi čovjeka i u njegovoj službi. Kroz ovu činjenicu čovjek spoznaje sebe i svoju posebnu poziciju kod Allaha, džellešanuhu, a to je pozicija brige i pažnje.

Uzvišeni kaže: “I daje vam da se koristite onim što je na nebesima i onim što je na Zemlji, sve je od Njega. To su, zaista, pouke za ljude koji razmišljaju” (El-Džasije, 13); “On je za vas sve na Zemlji stvorio, zatim se na nebo usmjerio, i kao sedam nebesa ga uredio; On sve dobro zna” (El-Bekara, 29); “Zar Zemlju kolijevkom nismo učinili, i planine kao klinove, i vas kao parove stvorili, i vaš san smirajem učinili, i noć odjećom učinili, i dan za privređivanje odredili, i iznad vas sedam čvrstih saz dali, i svjetiljku plamteću postavili?! Mi iz kišnih oblaka vodu obilnu spuštamo da njome žito i bilje izvedemo, i bašče guste” (En-Nebe, 6–16).

Shodno ovom dokazu, vrlo je važno znati još jednu činjenicu: sva stvorenja, koja je Allah potčinio čovjeku, i uskladio sa njegovim potrebama, također su Allahovo djelo, za koje Uzvišeni kaže: “Pa, zašto oni ne gledaju kamilu kako je stvorena, i nebo kako je uzdignuto, i planine kako su postavljene, i Zemlju kako je prostrta?!” (El-Gašije, 17–20); “...I zašto oni ne promisle o carstvu nebesa i Zemlje i o svemu onome što je On stvorio, i da im se, možda, kraj primakao? Pa u koji će govor, ako ne u Kur’an, vjerovati?” (El-A’raf, 185).

Dokaz Allahove jednoće jeste i stvaranje s mjerom. “...i Koji je sve stvorio i kako treba uredio!” (El-Furkan, 2).

Allah, džellešanuhu, sve je stvorio s mjerom, ravnotežom i harmonijom, i u skladu s preciznim sistemom, i svemu dao odgovarajući oblik, onako kako to nalaže Njegova mudrost, bez ikakvih nedostataka i propusta.

Sedam nebesa, koja je Allah, džellešanuhu, stvorio u najljepšem obliku, nedvosmisleno ukazuju na svemoć Stvoritelja. Uzvišeni kaže. “Tako Mi neba punog zvjezdanih puteva” (Ez-Zarijat, 7), što znači: tako Mi neba, lijepo stvorenog i uredenog.

Uzvišeni Allah kaže: “Allah je nebesa, vidite ih, bez stupova podigao” (Er-Ra’d, 2); “Allah brani da se nebesa i Zemlja s mjesta svoga pomaknu. A da se pomaknu, niko ih drugi osim Njega ne bi zadržao; On je, zaista, Onaj Koji ne žuri s kaznom i Onaj Koji grijeha oprašta.” (Fatir, 41)

Čuda koja je Allah, dželle šanuhu, stvorio u čovjeku, također su dokaz Božije jednoće i moći.

Neka od tih čuda jesu sljedeća:

– Postojanje odgovarajućeg izraza za uzvišeno Božije Biće u svim jezicima. Jezik odražava čovjekovo razmišljanje i unutarnja osjećanja. To je pouzdan dokaz da je znanje o postojanju Allaha, džellešanuhu, univerzalna stvar, “utisnuta” u čovjekovo srce.

– Plemenita ćud u čovjeku i savjest koja ga podstiče da čini dobro, i ohrabruje ga u tome, i odvraća ga od zla i kori zbog njega, nužno ukazuje na postojanje Tvorca, Onoga Koji ga je nadahnio time i stvorio u njemu takve sposobnosti.

– Razlike u ljudskoj vrsti. “...i Onoga koji muško i žensko stvara.” (El-Lejl, 3) Nastanak nekad muškog, a nekad ženskog djeteta od istih elemenata

reproduktivnog materijala, upućuje na to da Onaj Koji je uspostavio ovakav sistem dobro zna šta radi i da su Njegova djela i stvaranje utemeljeni na mudrosti.

– Čovjekova duša, fizički izgled i tjelesna struktura ukazuju na njihovog Stvoritelja i Tvorca. Uzvišeni Allah kaže: “...a i u vama samima – zar ne vidite?” (Ez-Zarijat, 21) Koliko je samo potrebno da čovjek razmišlja o sebi, kao što se kaže u jednoj izreci: “Razmišljanje o sebi je dovoljno”.

Znanje o Allahu, džellešanu, više nego bilo šta drugo ispunjava i nadahnjuje srce zadovoljstvom, najviše pomaže čovjeku u ostvarenju vjerovanja, njegovom povećanju i jačanju. Ako se u srcu učvrsti znanje o Allahu, obožavanje Allaha, džellešanu, Jedinog, pokornost Njemu, strahopoštovanje i strah od Njega, nada u Njegovu milost i oslonac na Njega, desit će se sami po sebi, kao nužna posljedica toga.

Poštovani vjernici! Allah, džellešanu, postavio je u kosmosu mnogobrojne dokaze koji jasno ukazuju na Njegovu jednoću i moć, i nema ništa ljepše od toga da čovjek razmišlja o ovim dokazima, savršenim prizorima i svjedocima Božije moći.

Neko je lijepo u stihovima kazao:

*Razmisli o prostranstvima Zemlje i pogledaj tragove Božijeg stvaranja
izvora vode od srebra, gorde, i cvijeće kao da je zlato čisto,
i drago kamenje koje svjedoči da Allah druga nema.*

Kada je jedan beduin upitan za dokaz Božijeg postojanja, rekao je: “Devin izmet upućuju na devu, tragovi stopala upućuju na hod, pa zar nebo okićeno sazviježđima, i zemlja utabana putevima, i mora visokih talasa ne upućuju na Sveznajućeg i Sveobaviještenog?”

Cijenjeni vjernici! Dvije su vrste spoznaje Allaha, džellešanu:

Prva vrsta jeste deklarativna spoznaja (spoznaja priznanja), koja je zajednička svim ljudima, vjernicima i nevjernicima, dobročiniteljima i grešnicima. Uzvišeni kaže: “I kad je Gospodar tvoj od Ademovih sinova, iz njihovih kičmi, izveo potomstvo njihovo i zatražio od njih da posvjedoče protiv sebe: ‘Zar Ja nisam Gospodar vaš?’, oni su odgovarali: ‘Jesi, mi svjedočimo...’” (El-Araf, 172); “A ako ih zapitaš ko ih je stvorio, sigurno će reći: ‘Allah!’ Pa kuda se onda odmeću?” (Ez-Zuhruf, 87)

Druga vrsta jeste spoznaja koja uzrokuje stid od Allaha, džellešanuhu, ljubav prema Njemu, vezanje srca za Njega, čežnju za susretom s Njim, strah od Njega, odazivanje Njemu, zadovoljstvo Njime i bježanje od stvorenja u Njegovo okrilje.

Ovo je posebna vrsta spoznaje, u kojoj se ljudi razlikuju onoliko koliko je poznato samo Onome Koji zna njihove nutrine. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, koji je najbolje spoznao svog Gospodara, rekao je: “Ja Te ne mogu pohvaliti onako kako Tebi dolikuje, Ti si onakav kakvim si Sebe opisao.” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, obavijestio nas je da će ga Allah, džellešanuhu, na Sudnjem danu nadahnuti riječima hvale koje na ovom svijetu nije znao.

Čestiti vjernici, za ovu vrstu spoznaje postoje dva puta: prvi, put razmišljanja o ku’anskim ajetima i posebnog razumijevanja, od Njega i Njegovog Poslanika; drugi, razmišljanje o Božijim kosmičkim dokazima, o njihovoj mudrosti, o Njegovoj moći, blagosti, dobročinstvu, pravednosti i provođenju pravde među Njegovim stvorenjima. Sve ovo objedinjuje: razmišljanje o značenjima Njegovih lijepih imena, njihovoj uzvišenosti i savršenstvu, Božijoj odlikovanosti njima, i njihovoj povezanosti sa stvaranjem i propisivanjem. Ovim razmišljanjem postiže se istinsko razumijevanje Božijih naredbi i zabrana, Božije odredbe, Božijih imena i svojstava, Božijih zakonitosti u kosmosu i Božijeg vjerzakona.

Cijenjeni vjernici! Islamski ummet, danas kao nikada ranije, ima potrebu i obavezu da kreira i razvija projekte koji će se posebno baviti ovom vrstom nauke – nauke o Allahu, džellešanuhu – i njenim afirmiranjem kroz vjerske i obrazovne institucije, i odgajanjem mladih naraštaja u skladu sa njenim smjernicama, u kućama i odgojnim ustanovama, kako bi na taj način sačuvali naša društva od pošasti bezboštva koje se polahko počelo uvlačiti među muslimane, i kako bi se suprotstavili materijalistima, poricateljima Božije egzistencije, i dali kvalitetne i na kategoričkim islamskim dokazima utemeljene odgovore na njihove sumnje, i kako bi suzbili pojavu “šejtanskog došaptavanja, zlih misli i sumnji” o Božijem zatu – biću, pogrešne predodžbe, poimanja i tumačenja islama, kod nekih muslimana.

Donosite salavate i selame na najbolje ljudsko stvorenje i najčišćeg čovjeka, vašeg vjerovjesnika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, to vam je naredba od Allaha, džellešanuhu, Koji je objavio u Svojoj mudroj Objavi: “Zaista Allah i meleci Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vi koji vjerujete, blagosiljajte ga i vi i njemu selam šalžite!” (El-Ahzab, 56)

USTRAJNOST NA PRAVOM PUTU (MEKA)

Hatib: dr. Salih ibn Muhammed Alu Talib

11. džumadel-uhra 1438. po Hidžri / 10. mart 2017.

Hvala Allahu, Njemu pripada najljepša i najveća hvala, najobilnija i najblagodarnija. Hvala Mu koliko je kapljica kiše i koliko vode bujice nose. Slavjen neka je Gospodar naš, Onaj Koji noću zavija dan, i danom zavija noć, i Koji nas obasipa milošću Svojom, i vidljivom i nevidljivom, i Koji je obećao najljepšu nagradu onima koji budu izvršavali Njegova naređenja, i Koji nas je upozorio na pogubnost slijedenja strasti i onih koji žele da ummet u veliku zabludu odvedu. Svjedočim da je samo Allah Bog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed Allahov rob i poslanik, neka je na njega, njegovu časnu porodicu, ashabe, tabiine, i one koji ih slijede u dobročinstvu Allahov blagoslov i mir do Sudnjeg dana.

Allahova oporuka prvima i potonjima jeste da se samo Njega boje: “Mi smo onima kojima je data Knjiga prije vas, a i vama, već zapovijedili da se bojite Allaha.” (En-Nisa, 131).

Bogobojaznost, et-takva, vrhunac je svega, i ona vodi svakom dobru i čuva od svakog zla. Najveći slabić je onaj koji ispunjava prohtjeve svoje duše i gaji lažne nade u Allahovu milost, odnosno onaj čiju nadu ne prate konkretna djela, a najpametniji je onaj ko obračunava svoju dušu i radi za život poslije smrti. Uzvišeni Allah kaže: “O narode moj, ovaj dunjalučki život samo je uživanje, a ahiret je, zaista, Kuća vječnog boravka. Ko god učini zlo, samo će zbog njega biti kažnjen, a ko god učini dobro – bio muškarac ili žena, a vjernik je – taj će u Džennet ući; u njemu će bez računa biti opskrbljeni.” (El-Mum'in 39–40)

Cijenjeni vjernici! Allah, džellešanuhu, htio je da iskuša vjernike i one koji su se pridružili karavani islama, i ispita njihovo ubjeđenje i iskrenost njihovog vjerovanja, kroz različite i promjenjive situacije, davanjem pobjede čas vjernicima, čas njihovim neprijateljima, uzdignućem i padom, ponosom i poniženjem. Ko prihvati islam u blagostanju, kvalitet njegovog vjerovanja

pokazat će se u iskušenjima, a ko se bude držao vjere običajno, zato što je to trend u njegovom društvu, razotkrit će se u promjenama.

Kada bi blagostanje i pobjeda islama potrajali, islam bi prihvatili oni koji vole blagostanje i obožavaju pobjedu, makar i ne obožavali Allaha.

Ono što najviše uznemirava duše licemjera i zbog čega uzmiču u vremenima teškoća, straha i slabosti jesu učestali prizori iz životopisa Božijih poslanika i historije njihovih naroda.

Jedna skupina Musaovih sljedbenika i vojnika, kada im je njihov vjerovjesnik rekao: “O narode moj, uđite u Blagoslovljenu zemlju koju vam je Allah dodijelio, i ne uzmičite nazad pa da se vratite kao gubitnici” (El-Maide, 21), odgovorili su mu da Svetom zemljom vlada nemilosrdan narod i da oni neće ući dok su oni tamo, i, u najkraćem, izrazili su suštinu svog vjerovanja: “Idite ti i Gospodar tvoj pa se borite, a mi se odavde nećemo micati!” (El-Maida, 24).

Ovaj mučni prizor ponovio se našem vjerovjesniku Muhammedu, sallallahu alejhi ve sellem, više puta. U suri El-Ahzab, Allah džellešanuhu, navodi primjer duhovnog kraha licemjera, i kaže: “Kad su vam došle i odozgo i odozdo, i kad su oči vaše bile uprte jedino u neprijatelja, a duša došla do grkljana, i kad ste o Allahu svašta pomišljali – tada su vjernici bili u iskušenje stavljeni i ne mogu biti goré uznemireni, kad su licemjeri i oni bolesna srca govorili: ‘Allah i Poslanik Njegov samo su nas obmanjivali kad su nam obećavali!’” (El-Ahzab, 10–12)

Sve što je istina u nepovoljnijem položaju, duše licemjera ih podstiču na bježanje od iste i oslobađanje od njenih obaveza.

U vremenu sveopće muslimanske dekadence, povećava se broj “odmetnika” od vjere i islamskih obaveza, i zagovarača reforme i redefinisanja islamskih propisa, pod izgovorom slijeđenja savremenih tokova i mirne koegzistencije sa modernim svijetom i civilizacijom.

Takvi zaboravljaju da je islam, u svojih hiljadu i četiri stotine godina postojanja, više od hiljadu godina imao vlast i nadmoć u svijetu i bio dominantna civilizacija, koja je plijenila svojim dostignućima i koju su svi poštovali.

Više od hiljadu godina sveopćeg uspona njegovih sljedbenika, od nepismenih nomada do predvodnika nauke i civilizacije, od rascjepkanosti do jedinstvenog i najmasovnijeg ummeta, od straha do sveopće sigurnosti, od siromaštva do raskoši svake vrste, od poniženja do vlasti, od slijeđenja do vođstva. “I sjetite

se Allahove milosti prema vama kada ste bili jedni drugima neprijatelji, pa je On složio srca vaša i vi ste postali, milošću Njegovom, prijatelji; i bili ste na ivici vatrene jame, pa vas je On nje spasio. (...) Vi ste narod najbolji od svih koji se ikada pojavio” (Ali Imran, 103–110).

Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Mi smo zadnji, a prvi na Sudnjem danu, prvi ćemo ući u Džennet, iako je njima Knjiga data prije nas, a nama je data poslije njih. Oni su se u vjeri podvojili, a Allah je nas uputio na istinu u kojoj su se oni podvojili.” (Muslim)

Cijenjeni vjernici! I pored svih spomenutih vrijednosti i prednosti, islamski ummet može zapasti u krize i slabosti zbog udaljavanja njegovih sljedbenika od vjere i nedosljednosti u pridržavanju vjerskih učenja, ali samo cjeloviti islam, u formi u kojoj je objavljen od Allaha i po kojem su postupali naši dobri prethodnici, naša je sudbina od koje se ne možemo odvojiti i samo takav islam donosi ispunjenje Božijih obećanja o pobjedi, blagostanju na dunjaluku, Allahovom zadovoljstvu i spasu ulaskom u Džennet na budućem svijetu. Allah, džellešanuhu, kaže: “A one koji preinačuju Allahove dokaze, kada su im već došli, Allah će zaista strahovito kazniti.” (El-Bekara, 211)

Najveća blagodat je blagodat vjere, a ustrajnost na uputi, kojom Allah, džellešanuhu, prosvjetljuje srca, želja je čestitih (salihin), nada onih koji su Allaha spoznali (arifin) i dova Allahu predanih (muhbitin). S druge strane, posrnuće s Pravog puta bio je najveći strah i žalost pobožnih i najveći vapaj dobročinitelja. Naš Vjerovjesnik često je govorio: “O Ti koji okrećeš srca, učvrsti moje srce u Svojoj vjeri.”

Ashabi su, nakon Poslanikove smrti, posebno radili na svojim dušama, čineći sve da zadrže nivo pobožnosti, koji su postigli sa Poslanikom, sallallahu alejhi ve sellem, i na kojem ih je on ostavio. Poznat je slučaj Abdullaha ibn Amra, koga je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, savjetovao da bude umjeren u ibadetu i ne opterećuje svoju dušu preko mogućnosti, a on mu je rekao: “Ja mogu više od toga”, ali, kada je ostario, ipak je shvatio da to neće moći ispuniti, pa je, s dozom kajanja, rekao: “Da sam bogdo prihvatio Poslanikovu olakšicu.”

Komentarišući ove njegove riječi, Ibn Tejmijja, Allah mu se smilovao, kaže: “Ovo je kazao iz straha da ne bude od onih koje je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ostavio u jednom stanju, a oni se poslije promijenili.”

Poštovani vjernici! Uzvišeni Allah na posebno je mjesto uzdigao one koji ustrajavaju na Pravom putu. O takvima On kaže: “Ima vjernika koji ispunjavaju zavjet dat Allahu, ima ih koji su poginuli, i ima ih koji to očekuju – nisu ništa izmijenili.” (El-Ahzab, 23)

Islamskom ummetu su danas, kao nikada ranije, potrebni čvrsti i nepokolebljivi stavovi, postojani autoriteti koji će na svojim plećima iznijeti ovu vrlo tešku fazu njegovog fizičkog i duhovnog bitka i dodatne odgovornosti koje su nastale kao rezultat opće rezigniranosti, slabosti, dekadence, prevrtljivosti i duševnog poniženja.

Ova veličanstvena vjera došla je do nas preko velikih ljudi koje je Allah odabrao za ovu tešku misiju, koji su ispunili zavjet dat Allahu, nisu uzimali i nisu pokleknuli, i čija su odlučnost i ustrajnost u teškim vremenima, i žrtvovanje onog najvrednijeg, imali ključnu ulogu u očuvanju vjere i opstanku islamskog vjerzakona. Kada je Huzejfa ibn Jeman, radijallahu anhu, bio na smrti, kod njega je ušao Ebu Mesud el-Ensari i rekao: “O oče Abdullahov, oporuči nam nešto”, a Huzejfa mu je kazao: “A zar nisi postigao jekin, čvrsto uvjerenje, u vjeri? Znaj da je prava zabluda ona u kojoj budeš smatrao dobrim ono što si smatrao grijehom, i grijehom ono što si smatrao dobrim. Čuvaj se prevrtljivosti, jer Allahova vjera je jedna.”

Duševno poniženje je smrtonosna i neizlječiva bolest koja iznutra slabi snagu i jedinstvo i islamskog ummeta, i umanjuje njegovu otpornost na sumnje koje, među muslimane, ubacuju neprijatelji islama, i sposobnost odupiranja njihovim zavjerama i neprestanim spletkarenjima od kojih gotovo da se brda pokrenu. Čovjek koji je iznutra ponižen predstavlja veliki teret svojoj zajednici i društvu.

Cijenjeni vjernici! Neka vam uvijek bude na umu da siratul-mustekim – Pravi put, kojim hodite, nije nov, niti je tvoj savremenik i vršnjak, nego je on drevni put kojim su, prije vas, hodili vjerovjesnici i učenjaci, šehidi i pobožni ljudi, i oni koje je Allah odabrao i o čijem odabiru govore ajeti: “Reci: ‘Hvala Allahu i mir robovima Njegovim koje je On odabrao!’” (En-Neml, 59); “Mi ćemo učiniti da Knjigu poslije naslijede oni Naši robovi koje Mi izaberemo” (Fatir, 32).

Strpljivost, povjerenje u istinitost Božijeg obećanja, ustrajnost bez kolebanja, zbunjenosti i sumnje najbolji su saveznik vjerniku na dugom i trnovitom putu.

Strpljivost, povjerenje i ustrajnost bez obzira na kolebljivost i nepostojanost drugih, i spletke spletkaroša. Allahova pomoć je blizu onima koji je zaslužuju, a zaslužuju je samo oni koji su čvrsti u neimaštini i nedaćama i koji ne poginju glavu pred olujama. “A ti budi strpljiv! Allahovo obećanje je, zaista, istina i neka te nikako ne obmanu oni koji čvrsto ne vjeruju.” (Er-Rum, 60)

Poštovani vjernici! Ummetu je obećana lijepa nagrada za iskušenja kroz koja prolazi, za borbu s nedaćama, pozivanje u vjeru i iskrenu dovu, i obećano mu je jedno od dva dobra u susretu s neprijateljem. Pobjeda će sigurno doći, to je obećanje Gospodara nebesa i Zemlje, i nijednom pojedincu nije dozvoljeno da gubi nadu, pada u očaj, odustaje od dobra i posustaje. Smije li gubiti nadu onaj čiji je Allah pomagač? Ili odustati onaj kome je On potpora? Ili strahovati onaj na čijoj je On strani?

Čestitom vjerniku, a pogotovo radniku za vjeru, ne dolikuje da svoj rad i zalaganje smatra teretom i nametom, i da pada u očaj zbog odstupanja pojedinaca ili grupa od nekih ili svih propisa islama, jer Uzvišeni je objavio Svom Vjerovjesniku: “Pa zar ćeš ti za njima od tuge svisnuti, ako oni u govor ovaj neće da povjeruju?” (El-Kehf, 6); “A većina ljudi, ma koliko ti želio, neće biti vjernici.” (Jusuf, 103)

Briga i tuga stvaraju frustracije, slabe i ometaju čovjeka u dobru, a Allahova odredba će se svakako, u konačnici, desiti i ništa je ne može spriječiti. Musliman je dužan raditi kako na popravljanju sebe tako i na popravljanju drugih ljudi, upućivati dove za njih, biti blag prema njima i voljeti dobro koje čine, njihovo vjerovanje i pridržavanje osnovnih načela islama, izvršavanje farzova i ostavljanje većine grijeha, makar neke i činili.

U islamskom ummetu ima puno dobra, i naša je obaveza da to dobro čuvamo, unapređujemo i branimo ga od zlih nasrtaja, odgajamo sebe i buduće naraštaje u okrilju straha od Allaha i bogobožnosti, znanja o Njemu, Njegovim propisima i vjerozakonu, ali znanja koje će polučiti konkretna djela i čistoću duše, i biti poputnina i “odjeća” i u blagostanju i u iskušenjima. Ovakav stav pomaže dobročiniteljima u uspostavljanju balansa u njihovom općekorisnom djelovanju i udaljava ih od nepromišljenosti u postupanju i pretjerivanja u reakcijama, a putokaz su Božije riječi: “Vi u Allahovom Poslaniku imate divan uzor za onoga koji se nada Allahovoj milosti i nagradi na onome svijetu, i koji često Allaha spominje.” (El-Ahzab, 21)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, volio je optimizam, prenosio je radosne vijesti, obećavao je lijepu završnicu i naređivao je da se poduzme sve što je potrebno za dolazak do spasa i uspjeha.

Iskušenja imaju svoju mudrost, koju Allah želi pokazati kroz njihovu kosmičku i kadersku, odredbenu dimenziju: "...da nevjernik ostane nevjernik poslije očigledna dokaza, i da vjernik ostane vjernik poslije očigledna dokaza" (El-Enfal, 42).

Iskušenja raskrinkavaju zabludu i njene sljedbenike, vraćaju ummet izvorima ponosa i u okrilje Božije Knjige i sunneta Njegovog Poslanika i ujedinjavaju ga na istini.

Zaista je s teškoćom olakšanje, i s iskušenjem izlaz, a Allahova milost je blizu dobročinitelja, i zato radite, širite radosne vijesti i ulijevajte nadu. Čija poputnina budu bogobožnost i dobro djelo, on je blizu spasa, a Allahov je zakon da neće iznevjeriti roba koji se Njemu okrene.

O Ti Koji okrećeš srca, učvrsti naša srca u Svojoj vjeri, i čuvaj nam vjeru koja je naša najveća uzdanica, i čuvaj nam dunjaluk na kojem živimo i ahiret kojem ćemo se vratiti, i učini naš život na ovom svijetu blagoslovljenim, a učini smrt spasom od svakog zla!

Donosite salavate i selame na onoga koga je Allah poslao kao milost svjetovima i uputitelja svih ljudi!

ODAZIV ALLAHU I POSLANIKU (MEKA)

Hatib: dr. Usama ibn Abdullah Hajjat

18. džumadel-uhra 1438. po Hidžri / 17. mart 2017.

Hvala Allahu Koji uzvisuje onoga ko Mu je pokoran i drži Njegovu stranu, i Koji ponižava onoga ko Mu druge smatra ravnim i ko Mu je nepokoran. Zahvaljujem Mu, slavljen neka je On, i svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, Allahov rob i poslanik, najbolje i najodabranije od Njegovih stvorenja. Bože moj, blagoslovi i smiluj se Svome robu i poslaniku Muhammedu, njegovoj časnoj porodici, ashabima i svima onima koji ga slijede.

Poštovani vjernici! Bojte se Allaha, jer bogobožnost je Allahova oporuka prvima i potonjima, kao što Allah kaže: “Mi smo onima kojima je data Knjiga prije vas, a i vama, već zapovjedili da se bojite Allaha” (En-Nisa, 131). Čovjek će biti u dobru sve dok se bude Allaha bojao, opirao se svojoj duši i prohtjevima i davao prednost ahiretu nad ovim svijetom.

Poštovani vjernici! Iako svaki čovjek ima svoj pravac u životu i svoj vlastiti put kojim hodi, oni koje je Allah, džellešanuhu, nadahnuo, i razumom obdario, i koji slijede uputu svog Gospodara i stope Njegovog Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, ne mogu a da ne osjećaju bol, gorčinu i tugu zbog podjela, mržnje i svađe.

Ne mogu a da se ne sjetite ajeta mudre Knjige, koja im pokazuje put i vodi ih do spasa, podsjeća ih na svijetlu i časnu historiju ovog ummeta i pojašnjava put njegovog uspona i uzdignuća, njegovog sjaja i blještavila; i kako je njegova prva generacija bila potlačena na Zemlji, nemoćna, izložena nasrtajima zablude i njenih sljedbenika, u teškim iskušenjima, kada im ni dani ni ljudi nisu bili naklonjeni, i kada su sve strijele bile usmjerene prema njima, pa im je Allah utočište dao, obradovao ih velikom i blagoslovljenom pobjedom, prosuo na njih Svoje blagodati, darovao ih blagoslovima i opskrbio lijepom opskrbom. Uzvišeni Allah kaže: “I sjetite se kada vas je bilo malo, kad ste na Zemlji bili

potlačeni – bojali ste se da vas ljudi ne pohvataju, pa vam je On sklonište dao i Svojom pomoći vas ojačao i ljepotama vas opskrbio da biste bili zahvalni.” (El-Enfal, 26)

Ovo je božansko utočište – sklonište i podrška od Jakog, Svemoćnog, Apsolutnog Vladara i Onoga Koji može izvršiti svaku Svoju odluku; podrška kojom se ispunjava obećanje dato ovome ummetu da će namjesnici na Zemlji postati i da će Allah vjeru njihovu učvrstiti i strah sigurnošću zamijeniti, ako budu vjerovali u Allaha, ostvarili tevhid – istinsku vjeru u Jednog Boga, i postupali u skladu s tim. Uzvišeni Allah kaže: “Allah obećava da će one među vama koji budu vjerovali i dobra djela činili sigurno nasljednicima na Zemlji postaviti, kao što je postavio namjesnicima one prije njih, i da će im zacijelo vjeru njihovu učvrstiti, onu s kojom je zadovoljan da bude njihova, i da će im sigurno strah sigurnošću zamijeniti: ‘Oni će samo Meni ibadet činiti, i neće druge Meni u obožavanju pridruživati. A oni koji i poslije toga budu nezahvalni – oni su baš buntovnici.’” (En-Nur, 55)

Nije čudo što je ta generacija muslimana ostvarila napredak i uspjeh kakav nikad niko, ni prije ni poslije njih, nije ostvario, jer je iman bio njihov svjetionik, islam njihov vođa, šerijat njihov program i životni put, dobročinstvo njihov motiv i cilj, i zbog toga su zaslužili poseban stepen koji je Allah odredio za one koji budu iskreno vjerovali u Njega i slijedili Njegovu uputu, i data im je pozicija svjedoka protiv drugih ljudi na Sudnjem danu. Uzvišeni Allah kaže: “Vi ste narod najbolji od svih koji se ikada pojavio: tražite da se čine dobra djela, a od nevaljalih odvrćate, i u Allaha vjerujete” (Ali Imran, 110); “I tako smo od vas stvorili pravednu zajednicu da budete svjedoci protiv ostalih ljudi, i da Poslanik bude protiv vas svjedok” (El-Bekara, 143).

Ajeti iz mudre Knjige također nas podsjećaju da korisne posljedice pridržavanja Allahove vjere, ustrajnosti na Njegovom putu, traženja Njegovog zadovoljstva, suđenja po Njegovom zakonu, nisu ograničene samo na onaj svijet i postizanje sreće na njemu, nego su garancija lijepog i ugodnog života i na ovom svijetu, zadovoljstva srca, smirenosti duše i ostvarenja nada. To je Allahov zakon koji se ne mijenja i ne odstupa. Uzvišeni kaže: “Ko god činio dobro, bio muškarac ili žena, a vjernik je, Mi ćemo dati da proživi lijep život i doista ćemo ih u skladu s najboljim što su činili nagraditi.” (En-Nahl, 97)

Kada se ljudi udalje od Allahove vjere i pojavi se jaz između njih i njihovog Gospodara zbog njihovog skretanja sa Pravog puta, suprotstavljanja Njegovom zakonu i odvratanja od Njegovog puta, tada nastaje poremećaj koji vodi velikom zlu i neredu, čiju su žestinu najbolje osjetili narodi prije nas, kada su ljubav i slogu među njima zamijenili svađa, neprijateljstvo i mržnja. Uzvišeni kaže: "... ali su i oni dio onoga čime su bili opominjani izostavili, zato smo među njih neprijateljstvo i mržnju do Kijametskog dana ubacili; a Allah će ih sigurno obavijestiti o onome što su radili." (El-Maida, 14)

To je poremećaj čiji se posljedice osjećaju u cijelom svijetu. Uzvišeni Allah kaže: "Zbog onoga što ljudi rade pojavio se metež i na kopnu i na moru, da im On dâ da iskuse kaznu zbog onoga što rade, ne bi li se popravili." (Er-Rum, 41)

Postoji čvrsta veza između Zemlje i onoga čime je "oplemenjujemo" i djela koja činimo na njoj: ako budemo išli Pravim putem, utemeljenim na svijesti o svrsi čovjekovog stvaranja, i ostvarenju robovanja Allahu, Gospodaru svjetova, i postizanju Njegovog zadovoljstva, Allah će stanovnicima Zemlje otvoriti riznice Svoje milosti, i obasuti ih blagoslovima s neba i opskrbiti zemaljskim dobrima, kao što je to jasno kazao Nuh, alejhis-selam, u pozivu svom narodu i njihovom podsticanju da povjeruju u svog Gospodara i zatraže oprost za grijeh: "...i govorio: 'Tražite od Gospodara svoga oprost jer On, doista, mnogo prašta; On će vam kišu obilnu slati i pomoći će vas imanjsima i sinovima, i daće vam bašče, i rijeke će vam dati.'" (Nuh, 10–12)

Uzvišeni o stanovnicima sela koje je zadesila Njegova kazna kaže: "A da su stanovnici *sēlā* i gradova vjerovali i grijeha se klonili, Mi bismo im blagoslove i s neba i iz zemlje slali, ali, oni su poricali, pa smo ih kažnjavali za ono što su zaradili." (El-A'raf, 96)

Ovo su kuće i ostaci građevina onih koji su sebi nepravdu učinili odbacivanjem Allahove Knjige i slijedenjem strasti i njenim obožavanjem mimo Allaha. Njihove kuće i tragovi postali su prizori savjeta, emisari pouke i opomena za razumom obdarene. Uzvišeni Allah kaže: "I koliko smo naselja uništili, čiji su žitelji grešni bili, i ona su opustjela, samo su ruševine ostale! I koliko bunareva ima zapuštenih i koliko visokih palata ima praznih!" (El-Hadždž, 45); "Zar njima nije poznato koliko smo naroda prije njih uništili, onih po čijim nastambama oni hode! To su, zaista, dokazi za ljude pametne." (Taha, 128)

Zbog svega navedenog, oni čija je srca Allah prosvijetlio uputom, ne mogu, kada čuju Allahov poziv, koji im kazuje Njegova Knjiga, a da se ne odazovu Allahu i Njegovom Poslaniku, jer je to poziv koji oživljava srca, koja mogu živjeti samo ukoliko se predaju Allahu i iskreno Ga obožavaju, ljubavljaju prema Njemu, pokornošću i izbjegavanjem svega što uzrokuje Njegovu srdžbu, i ljubavljaju prema Njegovom Poslaniku, slijedenjem njegove upute i sunneta i provođenjem njegovog vjerzakona. Uzvišeni kaže: “O vjernici, odazovite se Allahu i Poslaniku kad od vas zatraži da činite ono što će vam život osigurati; i neka znate da se Allah upliće između čovjeka i srca njegova, i da ćete se svi pred Njim sakupiti.” (El-Enfal, 24)

Slavljeni Allah upliće se između vjernika i nevjerstva, i između nevjernika i vjerovanja, kao što je to protumačio učenjak ummeta i veliki znalac Kur’ana, Ibn Abbas, radijallahu anhumama.

O ljudi, bojte se Allaha i odazovite se Allahu i Poslaniku, i znajte da slava, ponos, veličina, vođstvo i vlast na Zemlji pripada onome ko slijedi uputu svog Gospodara i ide Njegovim putem, kao što kaže Uzvišeni: “Mi vam Knjigu objavljujemo u kojoj je slava vaša, pa zašto se ne opametite?” (El-Enbija, 10); “Kur’an je, zaista, čast tebi i narodu tvome; odgovarat ćete vi.” (Ez-Zuhruf, 44)

Poštovani vjernici! Kada se vjernik nađe na razmeđu puteva, i kada mu se nude različiti programi, i kada se za njega otimaju različiti pravci, i kada ga opterete pritisci i zahtjevi, to ga ne pokoleba i nijednog momenta ne sumnja da je put njegovog Uzvišenog Gospodara jedini put spasa i put koji vodi sreći na oba svijeta.

U ajetima Mudre Opomene, koji govore o Ademovom, alejhis-selam, silasku iz Dženneta, nalaze se najjasniji dokazi za to. Onaj ko bude slijedio uputu svoga Gospodara, on je istinski sretnik: “‘Izlazite iz njega svi’, reče On, ‘jedni drugima ćete neprijatelji biti!’ Od Mene će vam uputa dolaziti, i onaj ko bude slijedio uputu Moju neće zalutati i neće nesretan biti” (Taha, 123), a onaj ko okrene glavu od Božije Knjige, suprotstavljajući se Njegovim i naredbama Njegovog Poslanika, on je istinski nesretnik i gubitnik: “A onaj ko okrene glavu od Knjige Moje, taj će teškim životom živjeti i na Sudnjem danu ćemo ga slijepim oživiti. ‘Gospodaru moj’, reći će, ‘zašto si me slijepa oživio kada sam vid imao?’ ‘Evo zašto’, reći će On: ‘Dokazi Naši su ti dolazili, ali si ih zaboravljao, pa ćeš danas ti isto tako biti zaboravljen.’” (Taha, 124–126)

Ibn Kesir, Allah mu se smilovao, kaže da “težak život” znači da neće moći naći smiraja, niti osjetiti zadovoljstvo u duši, naprotiv, osjećat će tjeskobu i napor, makar pojavno uživao, oblačio i jeo šta želi, i stanovao gdje želi. Njegovo srce će biti nemirno, zbunjeno i sumnjičavo, i tumarat će u zabludi, sve dok ga ne “izbavi” ubjeđenjem i uputom.

Ibn Kajjim je to lijepo opisao, kazavši: “U ljudskom srcu postoji rastrganost, nesređenost koju može popraviti jedino iskrena predanost i okretanje Allahu, džellešānuhu; otuđenost koju može otkloniti samo blizina sa Allahom, džellešānuhu; tuga koju može otkloniti samo radost Njegove spoznaje i iskrenog odnosa prema Njemu; nemir koji može sputati samo čvrsta volja i sklanjanje u Njegovo okrilje.”

To je suština “teškog života”, Allah nas sačuvao od njega, i od sljepila nakon upute, i učinio nas od onih koji Mu se odazivaju, kaju i Pravim putem idu.

Bojte se Allaha, vjernici, donosite salavate i selame na najbolje stvorenje, jer vam je to naredba od vašeg Gospodara, Koji je rekao: “Zaista Allah i melec Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vi koji vjerujete, blagosiljajte ga i vi i njemu selam šalžite!” (El-Ahzab, 56)

Molim Allaha, džellešānuhu, da i meni i vama podari da se okoristimo Njegovom Knjigom i sunnetom Njegovog Poslanika.

Molim Allaha da oprosti i meni i vama i svim muslimanima, a molite Ga i vi, jer On prašta i milostiv je.

POSTOJANOST U VJERI (MEKA)

Hatib: dr. Salih ibn Abdullah el-Humejd
25. džumadel-uhra 1438. po Hidžri / 24. mart 2017.

Svaka hvala i zahvala pripadaju Allahu, Stvoritelju stvorenja, Koji stvara savršeno i mudro, Koji je propisao vjerozakone i pojasnio halal i haram. Hvalim Ga, slavljjen neka je On, i zahvaljujem Mu na mnogobrojnim blagodatima, dobroti i plemenitosti, i svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji nema druga, Silnog i Plemenitog. Svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed Allahov rob i poslanik, nosilac visokih moralnih osobina, neka je na njega, njegovu časnu porodicu, njegove ashabe, tabiine i one koji ih slijede u dobročinstvu Allahov mir i blagoslov do Sudnjeg dana.

Oporučujem sebi i vama bogobožnost, zato se samo Allaha bojte. Ima li koga ko bi pouku primio, trgnuo se iz sna, i ostavio nemarnost, jer, poslije dunjaluka, nema *amela* – činjenja djela, niti s onog svijeta ima odlaska i putovanja.

O Allahov robe, kada učiniš loše djelo, učini poslije njega dobro djelo, jer ništa ne djeluje tako jako na “stari” grijeh kao “novo” dobro djelo. Od cilja ovisi kvalitet i način kretanja: ako je cilj opskrba, Božija naredba je: “hodajte” (El-Mulk, 15); ako je cilj namaz – naredba je “pođite” (El-Džumua, 9); ako je cilj Džennet, naredba je: “požurite” (Ali Imran, 133) i “nadmećite se” (El-Hadid, 21), a ako je cilj Allah, džellešanuhu, naredba je “bježite ka Allahu” (Ez-Zarijat, 50).

Družite se s onima čije je društvo dobitak, i čija su srca čista, i čija je ćud plemenita, jer oni su poput mošusa, što duže traje, njegova vrijednost je veća.

Allah te čuvao od svakog zla, nemoj biti tuđi instrument za širenje glasina, ogovaranja i laži koje se šire na veliku udaljenost, jer je to teret koji ćeš nositi na Sudnjem danu. Budi brana koja će odbijati zlo od tvoje braće, i budi radost tvojim prijateljima i širi optimizam među ljudima. Uzvišeni Allah kaže: “Dobro i zlo nisu isto! Zlo dobrim uzvrat, pa će ti dušmanin tvoj odjednom prisni prijatelj postati. To mogu postići samo strpljivi; to mogu postići samo vrlo sretni.” (Fussilet, 34–35)

Cijenjeni vjernici! Postojanost u vjeri, to je tema o kojoj je potrebno govoriti svakom muslimanu, i muslimanskom kolektivu, u svakom trenutku, u svakom vremenu i na svakom mjestu, a posebno u vremenima iskušenja i smutnji. Postojanost u vjeri je vrijedno blago, koje onome ko ga otkrije, pravilno iskoristi i brižno čuva, omogućava da postigne veliko dobro i spasi se, a kome bude uskraćeno, uskraćeno mu je svako dobro. Vjernicima je ovo blago potrebno kako bi se mogli nositi sa različitim dunjalučkim iskušenjima i suprotstaviti se neprijateljskim nasrtajima. Sučeljavanje istine i laži, dobra i zla je neminovnost i Božija zakonitost na ovom svijetu. Uzvišeni Allah kaže: “A da Allah ne suzbija ljude jedne drugima, na Zemlji bi, doista, nered nastao – ali, Allah je dobar svim svjetovima.” (El-Bekara, 251)

To blago je čvrstina i postojanost u istinitoj vjeri, pridržavanje bogobojaznosti i Pravog puta, bez skretanja i zastranjivanja, i udaljavanje od šejtana i njegovih sljedbenika, strasti i prohtjeva duše, uz stalno kajanje, predanost i traženje oprosta.

Cijenjeni vjernici! Čovjek nijednog trenutka ne može bez Božije podrške i učvršćenja. Uzvišeni Allah objavio je Svome Poslaniku: “A da te nismo učinili čvrstim, gotovo da bi im se malo priklonio.” (El-Isra, 74)

Cijenjeni vjernici, ustrajnost je najbolji lijek za iskušenja. Ustrajnost je pobjeda, a pobjeda je ustrajnost. Veliki je uspjeh i pobjeda nadvisiti sopstvenu dušu, pobijediti strah, kukavičluk i neodlučnost u sebi, i izdići se iznad niskih prohtjeva, strasti i zastrašivanja.

U danima smutnje koju je izazvao stav o “stvorenosti Kur’ana”, rečeno je imamu Ahmedu: “O oče Abdullahov, zar ne vidiš kako je laž nadjačala istinu?!”, a Ahmed je odgovorio: “Nikako, zabluda nadjača istinu samo onda kada srca ostave istinu i prihvate zabludu, a naša srca su, koliko vidiš, još uvijek na istini.”

Da, cijanjeni vjernici, onaj ko je nemoćan pred svojom dušom, pred drugim izazovima je još nemoćniji, a onaj ko ovlada svojom dušom, ovladat će i svim ostalim. Čvrstina srca je osnova čvrstine koraka na Pravom putu. Pitate se kako? Uzvišeni Allah nazvao je pobjedom Poslanikovu hidžru iz Meke, u tajnosti: “Ako ga vi ne pomognete – pa pomogao ga je Allah onda kad su ga oni koji ne vjeruju prisilili da ode, kad je s njim bio samo drug njegov, kada su njih dvojica bila u pećini i kada je on rekao drugu svome: ‘Ne brini se, Allah je s nama!’ , pa je Allah spustio smirenost na druga njegova, a njega pomogao

vojskom koju vi niste vidjeli i učinio da riječ nevjernika bude donja, a Allahova riječ, ona je – gornja. Allah je silan i mudar.” (Et-Tevba, 40)

Poštovani vjernici! Allah, džellešanuhu, obećao je pomoć i učvršćenje onima koji pomažu Njegovu vjeru i ustrajni su na Pravom putu. Uzvišeni Allah kaže: “O vjernici, ako Allaha pomognete, i On će vama pomoći i korake vaše učvrstiti.” (Muhammed, 7)

Dakle, prvo je uslov, a drugo je nagrada. Uslov Allahove pomoći je pridržavanje Allahove vjere i vjerovanje u Njegove Poslanike. “A Allah će sigurno pomoći one koji vjeru Njegovu pomažu.” (El-Hadždž, 40)

Cijenjeni vjernici! Zaista je Allahova pomoć pripremljena za one koji je zaslužuju, a zaslužuju je samo oni koji su ustrajni na Pravom putu, i u blagostanju, i u neimaštini i bolesti, i koji su postojani u iskušenjima i “potresima”, i koji su uvjereni da nema pobjede osim Allahove pobjede, koja će doći, bez imalo sumnje, kada i kako On to bude želio. Čvrstina se manifestuje u srcu, duši, pameti, jeziku i koracima; u ovodunjalučkom životu i na samrti; u kaburu i berzehu (zagrobnom životu); na drugom svijetu, Sudnjem danu i sirat-ćupriji; u vjeri, pokornosti, istini, jasnoći dokaza i borbi protiv neprijatelja.

Čvrstina je potrebna i pred iskušenjima sumnji, strasti, nedaća, ugleda, položaja, imetka, djece, zbog kojih se strahuje, škrtari i tuguje, ali i pred iskušenjima nepravde, potlačenosti, tiranije, bogatstva i siromaštva, udaljavanja srca od uzroka ustrajnosti, uživanja grešnika u mnogim dunjalučkim blagodatima, težnji duše za užitkom, vlašću, komocijom i sigurnošću.

Čvrstina se pokazuje i ispravnim pogledom na slabosti i razjedinjenost islamskog ummeta, lijepim mišljenjem o pobožnim i čestitim ljudima, i uvažavanjem pozicije islamskih učenjaka, i ljudi koji su prepoznatljivi po dobru.

Cijenjeni vjernici, vi koji se čvrsto i dosljedno držite Pravog puta, važno je da znate da čvrstinu štiti i čuva lijepo mišljenje o Allahu, povjerenje u Njega, oslonac na Njega, potpuno predanje Njemu, osjećaj Njegove sveprisutnosti, težnja za onim što je kod Njega, strahopoštovanje i strah od Njega, svijest o Njegovom apsolutnom nadzoru, lijepa namjera i iskrenost, ustrajnost u činjenju dobrih djela.

Što je čvršća riječ, čvršće je srce, a čvrsta riječ je istinita i iskrena riječ, nasuprot koje je laž i zabluda.

Najčvršća riječ je riječ tevhida – čiste i nepatvorene vjere u jednog Boga, sa svim onim što ona podrazumijeva i obuhvata. Ona je najvažniji uzrok kojim Uzvišeni Allah učvršćuje vjernika na ovom i budućem svijetu.

Šerijatska zaduženja, propisi i norme ponašanja, sve to ima učvršćujući karakter, što su čovjekova djela ljepša, njegova čvrstina je veća. Uzvišeni Allah kaže: “A da smo Mi njima naredili: ‘Poubijajte se!’ – ili: ‘Iselite se iz zavičaja svog!’, malo ko od njih bi to učinio. A kada bi oni onako kako im se savjetuje postupali, bilo bi im bolje i bili bi čvršći u vjeri – i tada bismo im Mi, sigurno, veliku nagradu dali i na Pravi put ih usmjerili.” (En-Nisa, 66–68)

Jedan od najvećih pokazatelja čvrstine jeste ustrajnost i dosljednost u činjenju dobrih djela. Našem Vjerovjesniku bila su najdraža ona djela koja se čine ustrajno. U tom kontekstu Tirmizi bilježi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ko ustrajno bude klanjao dvanaest rekata (nafile, dobrovoljnog namaza), obavezan mu je Džennet.” U hadisi-kudsiju koji bilježi Buhari kaže se: “Moj rob će Mi se neprestano približavati nafilema sve dok ga ne zavolim.”

Među najvažnije uzroke čvrstine u vjeri spadaju: pozivanje k Allahu, samoobračun, upućivanje na dobro i odvrćanje od loših djela, koristeći se najvišim moralnim vrlinama, strpljenjem, blagošću, podnošenjem uvreda, prefinjenošću, čvrstim uvjerenjem da je zadaća muslimana ustrajnost i kontinuitet, i da su rezultati u Božijim rukama: pomaže koga hoće, kako hoće i kada hoće, i ostavlja u zabludi nasilnike, same i bez Njegove podrške, pravi im spletke kako i kada želi.

Vjerovanje u Božiju pomoć i pobjedu istine, ne znači da to doživimo i vidimo vlastitim očima, nego čvrsto uvjerenje (jekin) da će se to zaista desiti, a da smo mi samo jedna mala vrata te pobjede, put i most ka njoj, i da je to veliko Božije dobro prema nama.

Cijenjeni vjernici! Jedna od najopasnijih stvari – da nas Allah sačuva toga – po čvrstinu muslimana jeste sklonost ka prihvatanju glasina i lažnih vijesti, koje imaju za cilj širenje straha i pesimizma, kao da musliman, u momentu kada je izložen tim nasrtajima, nema ni vjere niti ikakvih vrijednosti, i kao da nije svjestan da su vjerske istine same po sebi konstante, nepromjenjive, odbacuju od sebe ono bezvrijedno, a čuvaju i zadržavaju ono korisno i čisto.

Ono što je najopasnije za vjerničku dušu jeste slušanje laži i neutemeljenih ljudskih mišljenja. Pogubno je zaboraviti poznatu istinu i prihvatiti sumnju

koju plasira neprijatelj, ili riječi koje je kazao smutljivac, ili fotografiju koju su objavili “lovci” na ljudsku čast.

Koliko je riječi izgovoreno ili priča objavljeno koje su izazvale “potrese” u društvu, i pokrenule žustre rasprave na društvenim mrežama, i koje su prenošene i preporučavane svim dostupnim savremenim sredstvima komunikacije, a zahtijevale su, prije nego što su objavljene i proširene, provjeru i analizu. Rekao je Omer ibn Abdulaziz: “Najviše se glasinama služi onaj čija se vjera svodi na raspravu.”

Razmisli, Allah te čuvao, o primjeru čvrstine koji je sadržan u samoj formi prisege islamskim vladarima, kojom se musliman obavezuje da će se pokoravati i u blagostanju i teškoćama, i u onome što voli i što ne voli, pa čak i onda kada mu bude uskraćeno njegovo pravo, i da neće ustajati protiv njih, i da će pravedno govoriti gdje god bio i da se neće bojati, u ime Allaha, ničijeg prigovora. Štaviše, razmisli o riječima Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, koje je kazao u Bici na hendeku, pritisnut iskušenjima sa svih strana, i vezi koju je uspostavio između čvrstine vjernika i smutnje nevjernika: “...spusti na nas smirenost i učvrsti naše stope ako se protiv njih budemo borili, oni su nam nepravdu učinili, a ako hoće nered, mi ćemo ga odbiti.”

Na sličan način, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, uspostavio je vezu između čvrstine i odlučnosti, što vidimo iz njegovih riječi: “Gospodaru moj, podari mi čvrstinu u svim stvarima (vjere, ovog i budućeg svijeta), i odlučnost u onome što je dobro i ispravno.”

Ove dvije riječi – čvrstina i odlučnost – kada se primijene, uspjeh je zagarantovan, a propao je onaj ko ih zanemari ili zanemari jednu od njih. Kome bude data odlučnost i čvrstina, data mu je Božija pomoć i podrška. Mudri ljudi su kazali: “Čvrstinu uništava nedostatak odlučnosti, a kada se čvrstina udruži sa odlučnošću, to je siguran put ka uspjehu i ostvarenju ciljeva.”

Ima li boljeg načina da se postigne čvrstoća od traženja utočišta kod Allaha, riječima: “Dovoljan nam je Allah, divan je On zaštitnik”? Ove riječi kazali su naš vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, i njegovi ashabi, Allah njima bio zadovoljan, kao što se navodi u Kur’anu: “...one kojima je, kada su im ljudi rekli: ‘Neprijatelji se okupljaju zbog vas, trebate ih se pričuvati!’ – to učvrstilo vjerovanje, pa su rekli: ‘Dovoljan je nama Allah i divan je On Gospodar!’ I oni su se povratili obasuti Allahovim blagodatima i obiljem, nikakvo

ih zlo nije zadesilo i postigli su da Allah bude njima zadovoljan – a Allah je neizmjerljivo dobar” (Ali Imran, 173–174).

Lijepo bi bilo da razmislimo o ovoj usporedbi: “Allah će vjernike postojanom riječju učvrstiti...” (Ibrahim, 27), nasuprot: “U srca nevjernika Ja ću strah uliti...” (El-Enfal, 12).

Koliki god broj bio, mali ili veliki, kakva god priprema bila, dobra ili loša i kakva god spletko bila, jaka ili slaba, Allah, džellešānuhu, uvijek je na strani vjernika, a protiv nevjernika.

Istinski vjernici imaju lijepo mišljenje jedni o drugima, jer je njihov iman dovoljno jak da odbije svaku klevetu i odbaci svaku zabludu. Razmisli, Allah te čuvao, o ovom imanskom učvršćenju i podsticaju, objavljenom u “slučaju potvora”: “Zašto, čim ste to čuli, nisu vjernici i vjernice jedni o drugima dobro pomislili i rekli: ‘Ovo je očita potvora!’” (En-Nur, 12).

U drugom kur’anskom ajetu kaže se: “Ali oni koji su tvrdo vjerovali da će pred Allaha izići rekoše: ‘Koliko su puta malobrojne čete, Allahovom voljom, nadjačale mnogobrojne čete!’ – A Allah je na strani izdržljivih.” (El-Bekara, 249)

Čvrstina i postojanost vjerničkih srca i snaga njihovog duha u vremenima iskušenja i nedaća jasna je kur’anska poruka koja je služila kao inspiracija učenicima, iskrenim vjernicima i razumom obdarenima kroz vijekove i generacije.

Poštovani vjernici, vi koji ustrajavate na Pravom putu, čvrstina je velika blagodat od Allaha, džellešānuhu, kojom On daruje vjernika, kako bi ga sačuvao od posrnuća, strasti i sumnji. Koga snađe kakvo iskušenje ili nedaća, neka se strpi i ustraje, i neka bude ubijeđen u Allahovu milost i pomoć, i čvrsto vjeruje u otklanjanje nedaće i nagradu koja je obećana vjernicima. Budite čvrsti i ustrajni, i neka vas ne obmanu oni koji čvrsto ne vjeruju; i provjeravajte vijesti, kako ne biste nosili svoje i tuđe toware i podstičite ljude da ustraju na istini, lijepom mišljenju o Allahu, džellešānuhu i lijepoj završnici, jer to je vjerovjersnička zaostavština. Uzvišeni Allah kaže: “Allah će vjernike postojanom riječju učvrstiti i na ovome i na onome svijetu, a nevjernike će u zabludi ostaviti; Allah radi šta hoće.” (Ibrahim, 27)

Cijenjeni vjernici! Čvrsti i postojani vjernici jesu oni koji su najstrpljiviji u iskušenjima, najjači u teškoćama i najzadovoljniji Božijim određenjem. Nema ništa štetnije za čvrstinu od gubljenja nade u Allahovu pomoć, loše mišljenje o

Allahu, tj. mišljenje da će On ostaviti na cjedilu Svoju vjeru i Svoje prijatelje. Nikako! Uzvišeni kaže: “I ne gubite hrabrost i ne žalostite se; vi ćete pobijediti ako budete pravi vjernici. Ako vi dopadate rana, i drugi rana dopadaju. A u ovim danima Mi dajemo pobjedu sad jednima, a sad drugima, da bi Allah ukazao na one koji vjeruju i odabrao neke od vas kao šehide – a Allah ne voli nevjernike – i da bi vjernike očistio, a nevjernike uništio” (Ali Imran, 139–141); “Nemojte malaksati tražeći neprijatelja; ako vi trpite bol, trpe i oni bol kao i vi, a vi se još od Allaha nadate onome čemu se oni ne nadaju. – A Allah sve zna i mudar je.” (En-Nisa, 104)

Zbog svega navedenog, čvrstinu bi trebalo pratiti podsticanje na ustrajnost, štaviše, podsticaj je taj koji čuva čvrstinu, a on je misija i zadaća učenih, bogobojaznih i mudrih ljudi. Oni ne šire zabludu među ljudima, ne prenose je, ne obeshrabruju ljude, nego ih bodre i podstiču na ustrajnost, unose smirenost u njihova srca i otklanjaju strah. “Ne plašite se”.

Učenjaci su dužni podsticati vjernike na ustrajnost, u vremenima smutnji i duhovne krize, i oplemenjivati njihova srca ubjeđenjem, čvrstinom i optimizmom. Razmisli o Poslanikovim, sallallahu alejhi ve sellem, riječima upućenim Ebu Bekru, dok ga je hrabrio u pećini i podsjećao ga na Božiju sveprisutnost: “Kada su njih dvojica bila u pećini i kada je on rekao drugu svome: ‘Ne brini se, Allah je s nama!’, pa je Allah spustio smirenost na druga njegova, a njega pomogao vojskom koju vi niste vidjeli i učinio da riječ nevjernika bude donja, a Allahova riječ, ona je – gornja. Allah je silan i mudar.” (Et-Tevba, 40)

Kada su ashabi, radijallahu anhum, tražili od Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da zamoli Allaha, džellešanuhu, za pomoć i uputi dovu za njih, jer su bili izloženi teškim iskušenjima i uznemiravanjima svake vrste, rekavši mu: “Zar nećeš tražiti pomoć od Allaha, i zar nećeš dovit za nas?”, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, izgovorio je tada svoje čuvene riječi, koje učvršćuju vjernička srca i pojašnjavaju vrlo važnu Božiju zakonitost u iskušenjima: “U prijašnjim narodima, ljudi su bili živi zatrpani u zemlju, do glave, a zatim su im pilama raspolovljene glave, i željeznim češljevima odvajano meso od tijela, ali to ih nije pokolebalo u njihovoj vjeri. Tako mi Allaha, Allah će upotpuniti islam, tako da će jahač putovati iz Sane u Hadramevt a da se neće bojati nikoga osim Allaha i vuka za svoje stado, ali vi ste narod koji požuruje.” (Buhari)

Kada su “saveznici” opsjedali Medinu, i kada su licemjeri svašta o Allahu pomišljali, i kada su muslimani bili okruženi neprijateljima i pritisnuti glađu i nevoljom, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, tješio je svoje ashabe, obećavao im, podsticao ih na ustrajnost, i govorio: “Tako mi Onoga u Čijoj ruci je moja duša, Allah će otkloniti od vas ovu nedaću, i nadam se da ću tavafiti oko Kabe potpuno siguran, i da će mi Allah dati njene ključeve, i da će Allah uništiti carstvo Kisre i Kajsera i da će njihovo blago biti podijeljeno na Allahovom putu.” (Bejheki, *Delailun-nubuwwa*)

Ashabi, radijallahu anhum, povjerovali su u ove Poslanikove riječi, a licemjeri i oni čija su srca bolesna govorili su: “Mi ne možemo od straha otići u nužnik, a on nam obećava dvorce Kisre i Kajsera!”, i rekli su: “Allah i Poslanik Njegov samo su nas obmanjivali kad su nam obećavali!” (El-Ahzab, 12).

O vjernici! Učenjaci su nosioci “tesbita” – duhovnog i moralnog učvršćenja; oni su poput čvrstih stubova, odbijaju laži smutljivaca, raspliću spletke pokvarenjaka i opovrgavaju glasine zlonamjernika.

Što je čovjek učeniji i duševno zreliji, odlučniji je u ovoj uzvišenoj misiji, bilo da se radi o muškarcima ili ženama.

Pogledajte ovaj divni primjer majke pravovjernih, Hatidže, radijallahu anha, njene smirujuće, učvršćujuće i mudre riječi: “Ne, tako mi Allaha, Allah te neće ostaviti, jer ti održavaš rodbinske veze, pomažeš nemoćne, daješ onima koji nemaju, ugošćavaš goste i podržavaš istinu”, i kako je Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, kada mu je došla prva objava, uputila na pravu osobu, čestitu, poštenu, učenu i razboritu, Vereku ibn Nevfela. Bilo je šta je bilo, a onda je Vereka ibn Nevfel rekao Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem: “To je izaslanik koji je poslan Musau. Da sam bogdo mlađi i da dočekam taj trenutak kada će te tvoj narod protjerati iz Meke.” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, u čuđenju ga je upitao: “Zar će me moj narod protjerati?” “Da. Nikada niko nije došao s čime si ti došao a da nije imao neprijatelje. Ako doživim taj dan, pomoći ću te jasnom pomoći.” (Buhari)

Govoreći o svom učitelju Ibn Tejmijji, Ibn Kajjim kaže: “Kada bismo osjetili jak strah, i kada bi nas obuzele ružne misli, i kada bi nam zemlja postala tijesna od iskušenja, dovoljno je bilo da ga vidimo, čujemo njegove riječi, i svega bi nestalo, i vraćali smo se puni samopouzdanja, uvjerenja, snage i smirenosti.”

Bojte se Allaha i znajte da se čvrstina najjasnije manifestuje u vremenima kada zabluda i njeni sljedbenici dostignu svoj vrhunac, a kada istina i njeni sljedbenici dotaknu krajnju granicu iskušenja. To je istinska čvrstoća.

Donosite salavate i selame na darovanu milost, i nepresušnu blagodat, vašeg vjerovjesnika Muhammeda, Allahovog poslanika, On vam je to naredio u Svojoj mudroj Objavi, rekavši: “Zaista Allah i melec Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vi koji vjerujete, blagosiljajte ga i vi i njemu selam šalžite!” (El-Ahzab, 56)

Molim Allaha da i meni i vama podari da se okoristimo Njegovom Knjigom i sunnetom Njegovog vjerovjesnika Muhammeda.

Molim Allaha da oprost i meni i vama i svim muslimanima, a molite Ga i vi, jer On prašta i milostiv je.

ZABRANJENO JE ŠTETU NANOSITI I SEBI I DRUGOME (MEKA)

Hatib: dr. Saud ibn Ibrahim eš-Šurejm
3. redžeb 1438. po Hidžri / 31. mart 2017.

Zaista svaka hvala i zahvala pripadaju Allahu, Njemu se zahvaljujemo, od Njega pomoć i oprost tražimo, Njemu se kajemo i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga uputiti ne može.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed Allahov rob i poslanik.

Uzvišeni kaže: “O vi koji vjerujete, bojte se Allaha istinskom bogobojažnošću i nipošto ne umirite osim kao muslimani!” (Ali Imran, 102); “O ljudi, bojte se Gospodara svoga, Koji vas je stvorio od jedne osobe, od koje je njen par stvorio, a od njih dvoje mnoge muškarce i žene rasijao. Bojte se Allaha, Čijim imenom jedni druge molite, i čuvajte rodbinske veze. Allah vas, doista, nadzire” (En-Nisa, 1); “O vi koji vjerujete, bojte se Allaha i govorite samo istinu, On će vas za vaša dobra djela nagraditi i grijehе vam oprostiti! A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao – postići će veliki uspjeh.” (El-Ahzab, 70–71)

Najbolji govor je Allahov govor, a najbolja uputa je Poslanikova uputa. Najgore stvari u vjeri su novotarije, a svaka novotarija je zabluda.

Držite se zajednice muslimana, jer Allahova ruka je nad zajednicom, i onaj ko se odvoji od nje, odvojio se prema Vatri. Uzvišeni kaže: “A onoga ko se suprotstavi Poslaniku, nakon što mu jasno bude pokazan Pravi put, i slijedi put koji nije put vjernika, pustit ćemo da čini šta je naumio i bacit ćemo ga u Džehennem – a loše je to konačno odredište!” (En-Nisa, 115)

Cijenjeni vjernici! Uzvišeni Allah počastio je islamski ummet savršenim i sveobuhvatnim vjerozakonom – šerijatom, koji je On, Sveznajući i Sveobaviješteni, upotpunio, i on je temelj na kojem počiva pravedna muslimanska

zajednica i lijek od svih devijacija. Uzvišeni Allah kaže: “Danas sam vam vjeru vašu usavršio i blagodat Svoju prema vama upotpunio i zadovoljan sam da vam islam bude vjera.” (El-Maida, 3)

Da, čestiti vjernici, to je, zaista, savršeni i lijepi vjerozakon, koji nema nikakvih nedostataka, jer njegov utemeljitelj je Onaj Kojem ništa nije skriveno, i Onaj Koji sve zna, a mi ne znamo, i od Čijeg znanja drugi znaju samo onoliko koliko On želi, i Onaj Koji zna šta je bilo i šta će biti, i kada bude, kakvo će biti. Allah kaže: “Allah zna, a vi ne znate.” (El-Bekara, 216)

Najkoncizniji, a ujedno sveobuhvatan opis šerijata jeste da je on došao radi ostvarivanja koristi i otklanjanja šteta, ili otvaranja vrata svakom dobru i zatvaranja vrata svakom zlu: u vjerovanju, zakonodavstvu i teorijskim osnovama; i da je učinio sve na ostvarenju i zaštiti pet temeljnih vrijednosti, oko kojih postoji konsenzus ljudskog roda, a to su vrijednosti: vjere, života, razuma, imetka i časti.

Šerijat je koncipiran tako da afirmiše i unaprijedi spomenute vrijednosti i spriječi njihovo narušavanje, na bilo koji način, i u tom smislu djeluje preventivno, prije nego što se ono desi, i popravno, nakon što se desi.

U šerijatu je preventivno djelovanje ispred popravnog, jer je prevencija štete bolja i efikasnija od liječenja njenih posljedica.

Cijenjeni vjernici! Ne postoji nijedna stvar, bila ona vjerskog ili svjetovnog karaktera, a da nije obuhvaćena ovim općim principom ostvarivanja koristi i otklanjanja šteta. Budući da šteta i njeno činjenje predstavljaju ozbiljnu opasnost i prijetnju po muslimansku zajednicu, šerijat je uspostavio vlastite mehanizme samozaštite i samoodbrane, koji čuvaju islamski ummet od njihovog zla, na individualnom i kolektivnom planu. U Poslanikovoju tradiciji nalazimo jasne iskaze kojima se zabranjuje činjenje i približavanje šteti. Ebu Seid el-Hudri, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Nema štete (darer), niti nanošenja štete (dirar).” (Ibn Madža, Darekutni i drugi)

Ebu Davud, autor čuvenog “Sunena”, rekao je: “Ovaj hadis spada u red hadisa na kojima se temelji islamsko pravo.”

Neki učenjaci kazali su da ovaj hadis svojim značenjem obuhvata četvrtinu islamskih propisa, a drugi tu granicu pomjeraju do jedne polovine. U svakom slučaju, ako prihvatimo tezu da se kompletna vjera svodi na princip

ostvarivanja koristi i otklanjanja šteta, ili princip naredbe i zabrane, naredba implicira korist, a zabrana štetu, u tom slučaju možemo reći da je zadnje mišljenje najprihvatljivije.

“Onima koji će slijediti Poslanika, vjerovjesnika, koji neće znati čitati ni pisati, kojeg oni kod sebe, u Tevratu i Indžilu, zapisana nalaze, koji će od njih tražiti da čine dobra djela, a od odvratnih odvrćati, koji će im lijepa jela dozvoliti, a ružna im zabraniti, koji će ih tereta i teškoća koje su oni imali osloboditi.” (El-A'raf, 157)

Poslanikova, sallallahu alejhi ve sellem, negacija štete i činjenja štete ne znači negaciju njihovog postojanja, jer svjedoci smo da su mnogi muslimani upali u ovaj grijeh činjenja štete, nego znači njihovo neodobravanje prije i nakon što se dese, čime su obuhvaćeni svi oblici, značenja i situacije nanošenja štete sebi i drugima kako na individualnom tako na kolektivnom nivou.

“Darer” je nenamjerna, a “dirar” namjerna šteta. Zabranjeno je činiti štetu sebi i drugima, s tim da je činjenje štete drugima veći grijeh i zlodjelo. Uzvišeni kaže: “...i ne činite im teškoće zato da biste ih stijesnili.” (Et-Talak, 6)

Na tragu ovog hadisa, islamski učenjaci su, konsenzusom, ustanovili poznato pravilo, koje se smatra vrlo važnom osnovom u islamskom pravu i očuvanju šerijata, i glasi “Šteta se otklanja.”

Da, čestiti vjernici, šteta se otklanja. Šteta, bila ona namjerna ili nenamjerna, u cijelosti je zabranjena, i kada se desi, obaveza ju je otkloniti, ili je preventivno spriječiti, ako se još nije desila. Mudri Zakonodavac odredio je posebnu nagradu za otklanjanje i preveniranje štete. U tom smislu, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Da ukloniš neugodnost s puta tebi je sadaka.” (Muttefekun alejhi)

Pojam “ezā – neugodnost” obuhvata sve vrste neugodnosti, a svaka neugodnost je ujedno i šteta, bila ona mala ili velika, prelazna ili neprelazna.

U vjerodostojnom hadisu, koji bilježe Ebu Davud i Tirmizi, potvrđeno je da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, zabranio da se sablja dodaje iz ruke u ruku bez korica, a razlog zabrane je da ne bi došlo do ozljeđivanja ili samoozljeđivanja. Neki čovjek došao je sa strijelama u džamiju, pa mu je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Čuvaj njihove vrhove” (muttefekun alejhi), odnosno ovim riječima naznačio mu je da pokrije i zaštititi njihove vrhove, kako

ne bi nekoga ozlijedio, a da to i ne osjeti. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, također je rekao: “Ko okrene oštar predmet prema svome bratu, meleki će ga proklinjati, makar to bio njegov brat po ocu i majci.” (Muslim)

Pogledajte, cijenjeni vjernici, kako vjera zabranjuje dodavanje isukane sablje, ili okretanje oštrog predmeta prema licu ili tijelu, a sve u cilju zaštite ljudskih života. Šta tek reći za međumuslimanske sukobe, krvoprolića i ubijanja, “na pravdi Boga”, nanošenje neugodnosti, spletkarenje jednih protiv drugih, zavist, mržnju, nepravdu, ogovaranje, prenošenje tuđih riječi s ciljem sijanja razdora među muslimanima, ismijavanje, bespravno uzimanje imetka, nanošenje štete u vjeri, časti i razumu. O tome Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, koji je nadahnut jezgrovitim i sveobuhvatnim govorom, kaže: “Ko bude štetio muslimanima, Allah će njemu štetiti, a ko bude otežavao muslimanima, Allah će njemu otežati.” (Ebu Davud, Tirmizi) To znači da je kazna srazmjerna djelu.

Poštovani vjernici! Bez obzira na to koliko ljudski razum napredovao u zrelosti, kvaliteti razmišljanja i spoznaji, on nikada neće moći donijeti, odnosno propisati potpunije, savršenije i pravednije pravilo od ovog veličanstvenog šerijatskog pravila, jer ljudska pamet, koliko god bila velika, mala je i neznatna u poređenju sa Allahovim znanjem i mudrošću, i ljudsko razumijevanje, koliko god bilo široko, ono je “suženo” u poređenju s Allahovim apsolutnim razumijevanjem i obuhvatanjem svake stvari Svojim znanjem. Uzvišeni kaže: “Allahovom vjerom se prožmite! A ko od Allaha može bolje vjerom prožeti!?” (El-Bekara, 138); “Zar oni traže da im se kao u pagansko doba sudi? A ko je od Allaha bolji sudija narodu koji čvrsto vjeruje?” (El-Maida, 50)

Allahova je uputa jasno i nedvosmisleno zabranila nanošenje štete sebi i drugima, obuhvativši time svaku štetu, prošlu, sadašnju i buduću, jer je nanošenje štete neznanje i grijeh koji ometaju društvo na putu njegovog prosperiteta – uspjeha, kako na individualnoj razini, tako na razini porodice, sredine i zajednice u cijelosti.

Samo ono društvo čiji jedan od zakonskih, ponašajnih i preventivskih prioriteta bude sprečavanje i otklanjanje štete, ima budućnost.

Uznemiravanje ljudi spada među najveće grijeha koje su zabranili Uzvišeni Allah i Njegov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem. A, u šta spada uznemiravanje ako ne u štetu i nanošenje štete? Uzvišeni kaže: “A oni koji vjernike i

vjernice vrijeđaju, a oni to ne zaslužuju, tovaru na sebe klevetu i pravi grijeh.” (El-Ahzab, 58)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Svakom muslimanu sveti su čast, imetak i život drugog muslimana. Dovoljno je čovjeku zla da omalovažava – prezire svog brata muslimana.” U dva *Sahiha* zabilježeno je da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Vrijeđanje muslimana je grijeh, a njegovo ubistvo je nevjerstvo”, tj. postupak nevjernika.

Bojte se Allaha, jer ko se bude bojao Allaha, On će ga sačuvati njegovog i zla drugih ljudi, i podučiti onome što ne zna, a onaj koga Allah poduči, trebao bi znati šta je šteta i njeno činjenje i kako je izbjeći i sačuvati se od nje. Uzvišeni kaže: “...i neka ne bude oštećen ni pisar, ni svjedok.” (El-Bekara, 282)

Neka svako pogleda u sebe i neka iskreno odgovori da li bi prihvatio da mu neko od ljudi učini štetu, ma ko on bio, i kojoj naciji i rasi pripadao? Naravno da ne bi prihvatio. Isto tako drugi ljudi ne prihvataju da im se čini šteta.

Činjenje štete drugima ukazuje na slabost imana, vjerovanja, jer je poštivanje drugih i njihovih prava jedna od nužnih posljedica vjerovanja. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Niko od vas neće vjerovati dok svom bratu ne bude želio ono što želi sebi.” (Buhari i Muslim) Ebu Umama el-Bahili, radijallahu anhu, pripovijeda: “Jednom prilikom neki je mladić došao Poslaniku sallallahu alejhi ve sellem, i rekao: ‘Allahov Poslanice, dozvoli mi blud!’ Ljudi povikaše na njega, a Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: ‘Prestanite!’ Zatim reče: ‘Pustite ga da se približi.’ Mladić se približio i sjeo pred Allahovog Poslanika. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, upita ga: ‘Bi li to želio svojoj majci?’ ‘Ne bih’, odgovorio je. ‘Ni drugi ljudi to ne žele svojim majkama’, reče Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, i upita: ‘Da li bi to želio svojoj kćerki?’ ‘Ne bih’, odgovorio je. ‘Ni drugi ljudi to ne žele svojim kćerima’, reče Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, i upita: ‘Da li bi to želio svojoj sestri?’ ‘Ne bih’, odgovorio je. ‘Ni drugi ljudi to ne žele svojim sestrama’, reče Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, i upita: ‘Da li bi to želio svojoj tetki s očeve strane?’ ‘Ne bih’, odgovorio je. ‘Ni drugi ljudi to ne žele svojim tetkama’, reče Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, i upita: ‘Da li bi to želio svojoj tetki s majčine strane?’ ‘Ne bih’, odgovorio je. ‘Ni drugi ljudi to ne žele svojim tetkama’, reče Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, pa stavi svoju ruku na njegove grudi i reče: ‘Allahu moj, oprost mu njegov grijeh i očisti njegovo srce, i učini

ga čednim.’ Poslije toga, zinaluk je spomenutom mladiću bio nešto najmrže na dunjaluku. (Ahmed)

Jedna od pravednosti i samilosti islama jeste da nije dozvolio otklanjanje štete njoj sličnom štetom, niti većom od nje, niti je dozvolio otklanjanje grijeha njemu sličnim niti većim grijehom. A, ako se u jednom slučaju i situaciji međusobno isključuje više šteta, dozvoljeno je počinuti manju kako bi se izbjegla veća šteta, i to je u skladu s mudrošću, pravdom i zdravom logikom. Kao što je propisano ostvarivanje i pribavljanje veće od dvije koristi ukoliko se one isključuju, isto tako je propisano otklanjanje veće manjom štetom.

Donosite salavate na najbolje stvorenje i najčišćeg čovjeka Muhammeda ibn Abdullaha, onoga kome je dat Havd (vrelo) i šefât, zagovorništvo, to je naredba od vašeg Gospodara i melekima i vama, cijenjени vjernici. Uzvišeni kaže: “Zaista Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vi koji vjerujete, blagosiljajte ga i vi i njemu selam šalžite!” (El-Ahzab, 56)

Molim Allaha da i meni i vama podari blagoslov u Kur’anu i sunnetu i da podari da se okoristimo njegovim ajetima, opomenom i mudrošću.

Rekoh ovo što ste čuli, ako je ispravno, od Allaha je, a ako je pogrešno, od mene je i od šejtana, i tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane i muslimanke za svaki grijeh, a tražite i vi i iskreno Mu se pokajte, moj Gospodar prašta i milostiv je!

UZOR U VJERI (MEKA)

Hatib: dr. Abdurrahman ibn Abdulaziz es-Sudejs
10. redžeb 1438. po Hidžri / 7. april 2017.

Svaka hvala i zahvala pripadaju Allahu, Njemu se zahvaljujemo na mnogobrojnim i neprestanim blagodatima.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i Koji je uzvisio poziciju nekih ljudi kako bi bili uzor i primjer, i svjedočim da je naš vjerovjesnik, prvak i uzor Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Allahov rob i poslanik, najbolje stvorenje i čovjek najsvjetlije životne biografije.

Gospodaru naš, spusti na njega Svoj blagoslov, onoliko koliko je njegovo pravo kod Tebe, i blagoslovi, Gospodaru naš, njegovu časnu i vjernu porodicu, i njegove plemenite i izvrsne ashabe, i one koji ih slijede u dobročinstvu, nadajući se džennetskim baščama i visokim stepenima, i susretu sa čestitima na Dan susreta.

O ljudi, bojte se Allaha, priznanjem, veličanjem i ljubavlju koji će vam osigurati Njegovu zaštitu. Bogobožni su sljedbenici čistog i jasnog puta, njihova pozicija je uzvišena i posebna. Uzvišeni Allah kaže: “Oni koji se Allahu Poslaniku Njegovu budu pokoravali, koji se Allaha budu bojali i Njega se čuvali – to su oni koji su uspjeli i spašeni!” (En-Nur, 52)

Pjesnik je rekao:

*Ako se čovjek bude Allaha bojao i pokoran Mu bio,
vrata plemenitosti i visine će mu se otvoriti,
a ako bogobožnost postane njegova vrlina,
okrunit će se sa dvije krune, krunom poštovanja i smirenosti.*

Poštovani vjernici! U svijetu koji potresaju smutnje i prevrati, i koji vrvi od vjerskih frakcija, grupacija i njihovog međusobnog sukobljavanja, i u kojem svako tvrdi da je istina na njegovoj strani, i da jedino on ima monopol nad činjenicama i onim što je ispravno, i da je on originalni obrazac koji drugi trebaju slijediti, javlja se potreba za istinskim uzorima i vođama.

U susretu sa različitim izazovima, krizama i promjenama, vjernik traži najbolji put koji će ga voditi spasu – uspjehu, i najbolji način za primjenu tradicionalnih i racionalnih dokaza u različitim životnima situacijama, ne odustajući od principa blagosti i umjerenosti.

Ovdje do izražaja dolazi jedna od najvažnijih tema i jedno od najozbiljnijih pitanja, koje je uzrok velikog dobra, individualnog i kolektivnog, i predstavlja temelj izgradnje svake civilizacije, a to je pitanje uzora i obrasca, i njegovog slijedenja i oponašanja. Neki su učenjaci kazali: “Biografije učenjaka draže su nam od mnogih fikhskih propisa.”

Cijenjeni vjernici! Časni Kur’an posvetio je ovoj temi značajno mjesto i veliku pažnju, podstičući vjernike da dosljedno slijede primjer Božijih poslanika i vjerovjesnika. Uzvišeni kaže: “Njih je Allah uputio, zato slijedi njihov Pravi put.” (El-En’am, 90)

U tumačenju ovog ajeta, imam Taberi rekao je da se vjernicima naređuje da se povode za poslanicima u djelima koja su oni čini, da hode njihovim putem i da prihvate uputu koju donose i nadahnuće, i da postupaju u skladu s njima. To je djelo učinjeno u ime Allaha, u kome je Njegovo zadovoljstvo i Pravi put za svakoga ko ga bude slijedio.

Neke Svoje odabrane robove Uzvišeni je opisao kao predvodnike u vjeri, imame, čime se indirektno ukazuje na njihovu poziciju autoriteta i obavezu slijedenja njihovog puta. Uzvišeni kaže: “...i učinismo ih vođama (vjerovjesnicima) da upućuju prema zapovijedi Našoj.” (El-Enbija, 73)

Obraćajući se Ibrahimu, alejhis-selam, Allah, džellešanuhu, kaže: “Učinit ću da ti budeš ljudima u vjeri uzor!” (El-Bekara, 124)

Ibn Kesir, Allah mu se smilovao, u tumačenju ovog ajeta kaže: “Ibrahim, alejhis-selam, izvršio je sve Božije naredbe, ostavio sve Božije zabrane i u potpunosti je obavio svoju poslaničku misiju, i zato je zaslužio da bude uzor koji će ljudi slijediti u svim situacijama, djelima i riječima, što se razumije i iz sljedećeg ajeta: ‘Imali ste dobar uzor u Ibrahimu i u onima koji su s njim...’ (El-Mumtehina, 4).”

Kur’an obiluje ajetima koji govore o “slijedenju uzora”, a nama najpoznatiji je onaj koji govori o slijedenju prvaka svih vjerovjesnika, našeg poslanika, miljenika, uzora, zagovornika i radosti naših očiju, Muhammeda ibn Abdullaha, u

kojem se kaže: “Vi u Allahovom Poslaniku imate divan uzor za onoga koji nadu polaže u Allaha i Posljednji dan i koji često Allaha spominje” (El-Ahzab, 21).

Uzoritost nije odlika samo poslanika i vjerovjesnika. Kur’an kao “divne uzore” spominje i mudrog čovjeka Lukmana, vjernika iz faraonove porodice, stanovnike pećine, Zulkarnejna, i mnoge druge.

Poštovani vjernici! Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, prije svega svojim vlastitim primjerom i svojom praksom koju su njegovi ashabi mogli vidjeti svaki dan, ukazao je na važnost koncepta uzora u vjeri. On je kazao: “Klanjajte kako ste mene vidjeli da klanjam.” Neka djela Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ciljano je uradio pred svojim ashabima, nakon čega je imao običaj kazati: “Ovo sam uradio da biste me slijedili i da biste učili od mene.” (Muttefekun alejhi)

Također je govorio: “Uzmite od mene svoje obrede.” (Muslim)

Jednom je skinuo svoje papuče, u namazu, pa su i ashabi isto to učinili. Nakon što je obavio namaz, upitao ih je: “Zašto ste skinuli papuče?”, a oni su rekli: “Allahov Poslaniče, vidjeli smo tebe da to činiš, pa smo i mi to učinili.” (Ahmed sa dobrim senedom)

Pjesnik je rekao:

*Znam da je ljubav prema Poslaniku pobožno djelo koje će,
na Danu obračuna, muslimana spasiti,
ali samo ukoliko bude, stopu u stopu,
njegov put slijedio i njegove upute se čvrsto držao.*

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, podsticao je muslimane da slijede i njega, ali i njegove pravovjerne halife, rekavši: “Držite se mog sunneta i sunneta mojih pravovjernih i upućenih halifa, držite ih se čvrsto, svojim očnjacima.” (Tirmizi, hasen-sahih)

Cijenjeni vjernici! Slijeđenje i imitacija je urođena sklonost u čovjeku, jer čovjek je, po svojoj prirodi, društveno biće, utječe na druge i drugi utječu na njega.

Četiri su elementa slijeđenja u islamu: sljedbenik, onaj koji se slijedi (uzor, autoritet), predmet slijeđenja i sredstvo ili način.

Najvažniji uslovi ispravnosti slijeđenja su:

prvi, vjerovanje u Allaha, koje je osnova prihvatanja djela kod Allaha, džellešanuhu, iskrenost u vjeri i temelj slijedenja. Uzvišeni kaže: “A vjernici i vjernice su prijatelji jedni drugima...” (Et-Tevba, 71);

drugi, ihlas, iskrenost, što potvrđuju riječi Uzvišenog: “...a naredeno im je da samo Allahu ibadet čine, da Mu iskreno, kao pravovjerni, vjeru ispovijedaju...” (El-Bejjine, 5);

treći, traženje pomoći od Allaha, džellešanuhu. Nije se pokajao onaj ko je od Allaha pomoć tražio. “Tebi se klanjamo i od Tebe pomoć tražimo!” (El-Fatiha, 5)

U hadisu, koji prenosi Ibn Abbas, radijallahu anhumu, navodi se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Kada tražiš pomoć, traži je od Allaha.” (Tirmizi, hasen-sahih);

četvrti, činjenično stanje, tj. usklađenost riječi i djela. Najiskrenije riječi su one koje prate djela. I sljedbenik i uzor dužni su uskladiti riječi i djela, tvrdnje i stvarno stanje. Šuajb, alejhis-selam, rekao je svom narodu: “Ja ne želim činiti ono što vama zabranjujem...” (Hud, 88).

Iako je pozicija uzora i slijedenja u islamu jasno definisana, a njene karakteristike izražene, ipak treba naglasiti da se sa islamskog stajališta uzor dijeli na: lijep uzor – primjer, koji daje najljepše i najmirisnije plodove, a u ovu vrstu spada slijedenje ashaba, tabiina, prvih generacija muslimana, imama i učenjaka; loš uzor – slijedenje, kao što je slučaj sa onima koji su svoju pamet “prodali” laskavcima i lažljivcima, i koji slijede tuđe postupke, bez ikakvog razmišljanja i razumijevanja, i čija je životna filozofija: “Zatekli smo pretke naše kako ispovijedaju vjeru i mi tragove njihove slijedimo” (Ez-Zuhruf, 23)

U suštini, uzornost je poriv duše, i čovjek je, htio to ili ne, sam po sebi uzor i primjer drugima. Uzvišeni Allah kaže: “Zar od drugih tražite da dobročinstvo čine dok pri tome sebe zaboravljate, a vi Knjigu čitate?” (El-Bekara, 44); “O vjernici, zašto jedno govorite, a drugo radite? O, kako je Allahu mrsko kada govorite riječi koje djela ne prate!” (Es-Saff, 2–3)

Pjesnik je rekao:

*Grješnik drugima bogobojaznost naređuje,
liječi druge, a i sam bolestan je.*

S druge strane, postoji ograničeno slijeđenje, i ono važi za svakoga onoga ko posjeduje neko lijepo svojstvo, kao što je plemenitost, hrabrost i sl.; i apsolutno slijeđenje, tj. slijeđenje osobe u svim njenim postupcima, riječima i djelima, i ono važi isključivo za Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem.

Uzor je dobio svoju savršenu formu u ličnosti i djelu poslanika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem. Allah, džellešanuhu, učinio je njegovo slijeđenje dokazom iskrenosti i vjerovanja u ahiret. On je bio uzor u vjerovanju u jednog Boga, u obredima i međuljudskim odnosima, ponašanju i moralu, čuvanju ljudskog dostojanstva, pa čak i u blagosti prema životinjama, očuvanju životne okoline i reformi društva.

Allahu ekber! Allahu ekber! To je duša koja je bila “spojena” s nebesima, a živjela je na Zemlji, bliska ljudima, nadarena nepresušnim dobročinstvom, superiornim umom, blagošću, i spremna ići do krajnjih granica težnje, iskrenosti, istinoljubivosti i emaneta. Plemenitost je njegova duša, a dobrota je njegov karakter. Uzvišeni kaže: “...teško mu je što ćete na muke udariti, jedva čeka da Pravim putem pođete, a prema vjernicima je milosrdan i milostiv.” (Et-Tevba, 128)

Tražili smo, ali nismo našli tebi, Poslaniče, sličnog u vođstvu, slavi i plemenitim osobinama.

Pjesnik je rekao:

*Allaha mi, nikada sunce nije izašlo niti zašlo,
a da sjećanje na tebe nije bilo u mojim uzdisajima,
i nikada nisam sjeo sa svojim prijateljima
a da ti nisi bio tema mojih razgovora.*

Jedna od najopasnijih tendencija u savremenom društvu jeste tendencija rušenja autoriteta i poljuljavanja povjerenja u uzore. Društvene mreže, plasi- ranjem neprovjerenih i neutemeljenih informacija o islamskim autoritetima, vrše vrlo negativan utjecaj na muslimansku omladinu i buduće naraštaje.

Ko zaista traži uzora, neka slijedi uputu najboljeg od svih poslanika, Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, njegovih plamenitih ashaba, i prvih generacija islamskog ummeta, velikih učenjaka i časnih imama.

Slijedenje, u njegovoj izvornoj i potpunoj formi, nezamislivo i neostvarivo je bez slijedenja “selefus-saliha” (časnih prethodnika), prve neponovljive generacije muslimana, jer su oni istinski slijedili Poslanika i u tome postigli sami vrh.

Pjesnik je rekao:

*Podigao je društvo dobra i bogobožnosti,
i izgradio slavu, graciozne građevine,
pravda je u njenoj supstanciji,
a plemenite osobine i dobročinstvo u njenim temeljima.*

Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, upućivao je svoje ashabe na umjerenost i srednji put, i zabranjivao im je isposništvo i pretjerivanje. Naša vjera je vjera sredine i umjerenosti, bez pretjerivanja i zapostavljanja.

O muslimani, ovo je brižni i dobronamjerni poziv, iz kolijevke islama, svima vama, da slijedite najboljeg čovjeka, Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, svojom nutrinom i vanjstinom, i da slijedite njegove ashabe, radijallahu anhum, i klonite se novotarija u vjeri, i da se suprotstavite sljedbenicima strasti i zablude, jer ćete samo tako ostvariti ispravno slijedenje, postići nagradu i steći Božiju naklonost u ovom životu i nakon smrti.

Cijenjeni vjernici! Vezivanje mladih naraštaja za njihove slavne pretke i proslavljene velikane, kako bi i oni išli njihovim putem, slijedili njihove tragove, vodili se svjetlom njihovog znanja i dobrote, spada među najvažnija pitanja kojima bi se trebali baviti učenjaci, roditelji i odgajatelji, a to je moguće postići samo ukoliko se u ovaj proces uključi kompletno društvo, pojedinci, institucije i organizacije.

Kuća, porodica, džamija, obrazovne ustanove, mediji, društvene mreže, svi oni su, svako u svom domenu, odgovorni za kreiranje ispravne svijesti o važnosti slijedenja i autoriteta u vjeri, i uklanjanje svih barijera koje stoje na putu toj svijesti, pa čak i za borbu protiv svih ometajućih faktora, koji stoje na putu njegovog uspostavljanja i jačanja, i ispunjenja njegovih uslova, kao što su neznanje, nasilje, pretjerivanje, ekstremizam, fanatizam, sektaštvo, terorizam, nihilizam, duševni poraz, nasrtaji na vrijednosti i temeljna učenja vjere, i druge devijantne ideologije koje su suprotne srednjem putu islama i koje imaju za cilj širenje moralne anarhije u društvima i među pojedincima.

Poštovani vjernici! Lijep uzor i primjer koji musliman pokazuje svojim lijepim ponašanjem i odnosom prema ljudima zapravo je praktični poziv u islam, odnosno poziv u islam djelima, sa svim principima i vrijednostima što sadrži, koje pozivaju u dobro, i podstiču na plemenitost i izgradnju. Islam se, kroz historiju, širio lijepim primjerom, lijepim odnosom i tolerancijom.

Majke i očevi, budite primjer svojoj djeci, riječju i djelom. Otac koji svojoj djeci, kada neko pokuca na vrata, ili zove na telefon, kaže: “Recite im da me nema”, kako može biti uzor djeci? Otac koji konzumira duhan pred svojom djecom, govori nepristojne riječi, kako može biti uzor?

Učenjaci, daije i hatibi, vaš primjer ima veći efekat na ljude od vaših propovijedi i savjeta, jer ljudi se razlikuju u kvalitetu i nivou razumijevanja vaših riječi, ali svi razumiju vaše postupke. Odgajaj svoju dušu, navikavaj je na činjenje dobra, i budi primjer u riječima, djelima i ponašanju.

Učitelju i odgajatelju, budite primjer svojim učenicima i odgajanicima, jer oči vide prije nego što srce shvati i zapamti. Kružocima imama Ahmeda znalo je prisustvovati pet hiljada učenika, pet stotina ih je bilježilo znanje, a ostali su posmatrali njegovo ponašanje, odgoj i vrline. Rekao je Ibn Vehb: “Zabilježili smo više Malikovih moralnih osobina, nego što smo naučili znanja od njega.”

Muslimanska omladino, vi koji ste stub budućnosti ummeta, prihvatite se vrijednosti vaše vjere i puta vaših časnih prethodnika, vaš ummet obiluje uzorima i časnim primjerima, i neka vam na umu budu riječi nekih mudrih ljudi: “Upoznali smo te po tvom izboru, jer pametan čovjek se po izboru poznaje.” Budite odgovorni, jer vi danas slijedite, a sutra će te biti slijeđeni.

Uposlenici i službenici, budite primjer u odgovornosti, čuvanju povjerenih emaneta, poštenju, borbi protiv korupcije, budite primjer po tačnosti, produktivnosti, lijepom odnosu prema radnim kolegama, nezloupotrebljavanju pozicije, čuvanju javne imovine i zajedničkog dobra. Službenik koji odbija ljude svojom nepristupačnošću i u čijem rječniku postoje samo riječi: “Dođite sutra” – kako može biti uzor i primjer drugima?

Žena muslimanka je primjer svojom dobrotom, hidžabom, čednošću, stidom i nemiješanjem s muškarcima.

Ono što je važno znati, kada je uzor u pitanju, jeste da on ne znači nužno i bezgrešnost i savršenstvo, jer svaki sin Ademov griješi, a najbolji grješnici su

oni koji se često kaju. Neka o ovome dobro razmisle oni koji istražuju tuđe sramote i preuveličavaju greške.

Stvar koju stanovnici Meke i Medine nikako ne bi smjeli smetati s uma i od koje se ne bi trebali umoriti jeste podsjećanje na njihovu posebnu odgovornost, uzoritost i unikatnost u odnosu na druge muslimanske gradove. Kao što ljudi imaju svoje uzore, tako i gradovi imaju svoje. Država “dvaju harema” je stjecište Objave, izvor poslanice, u njoj je ostvaren uzor, o kojem govorimo, ona je kolijevka islama i utočište imana, i ona će, Allahovom dozvolom, nastaviti slijediti i promovirati srednji put, utemeljen na svjetlosti Kur’ana i sunneta i putu prvih generacija. Zato budimo svi zajedno primjer i uzor drugima.

Poštovani vjernici! Priča o uzoru ne bi trebala biti samo priča, koja će biti i proći, nego cjelovit islamski i civilizacijski projekat, koji će krenuti iz ovog “uzoritog grada” i koji će se zvati: “Kako da budemo uzor drugima”.

Zaista postoji velika potreba za pokretanjem jednog takvog projekta, u koji će biti uključeni pojedinci i institucije, kako bi postigli uspjeh “prve muslimanske države”, a to Allahu, a ni ljudima koji su iskreni prema svojoj vjeri, svojoj domovini i ummetu, nije teško.

Donosite salavate i selame na Vjerovjesnika i Poslanika, najljepšeg uzora, jer to vam je naredba od vašeg Gospodara u mudroj objavi: “Zaista Allah i meleci Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vi koji vjerujete, blagosiljajte ga i vi i njemu selam šalžite!” (El-Ahzab, 56)

Molim Allaha da i meni i vama podari blagoslov u Kur’anu i sunnetu, i da podari da se okoristimo uputom najboljeg čovjeka. Molim Allaha Uzvišenog da oprost i meni i vama i svim muslimanima, a molite Ga i vi, jer On je jedini dostojan da Ga se boje i On jedini prašta, slavljen neka je i visoko od onoga što o Njemu misle nasilnici!

ZABRANA RAZILAŽENJA U VJERI (MEKA)

Hatib: dr. Mahir ibn Hamed el-Muajkili
17. redžeb 1438. po Hidžri / 14. april 2017.

Hvala Allahu Koji je sjedinio srca Svojih iskrenih robova i učinio ih poma-gaćima i braćom u vjeri. Hvalim Ga, zahvaljujem Mu, kajem Mu se i tražim oprosta od Njega.

Svjedočim da je samo Allah Bog, Jedini, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i poslanik, odabranik i prisni prijatelj, koga je On pomogao Svojom pomoći i vjernicima, i srca njihova sjedinio, pa su Njegovom dobrotom, postali braća, neka je na njega Božiji mir i spas, i na njegovu časnu porodicu, njegove plemenite ashabe, tabiine i sve one koji ih slijede u dobročinstvu.

Cijenjeni vjernici! Oporučujem sebi i vama bogobožnost: “O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani! Svi se čvrsto Allahova užeta držite i nikako se ne razjedinjujte! I sjetite se Allahove milosti prema vama kada ste bili jedni drugima neprijatelji, pa je On složio srca vaša i vi ste postali, milošću Njegovom, prijatelji; i bili ste na ivici vatrene jame, pa vas je On nje spasio. Tako vam Allah objašnjava Svoje dokaze, da biste na Pravom putu istrajali.” (Ali Imran, 102–103)

Poštovani vjernici! Uzvišeni Allah poslao je Svoje vjerovjesnike da uspo-stave vjeru, zajedništvo i džemat, i spriječe raskol i podvajanje u vjeri. Uzvišeni Allah kaže: “On vam propisuje u vjeri isto ono što je propisao Nuhu i ono što objavljujemo tebi, i ono što smo naredili Ibrahimu i Musau i Isau: ‘Pravu vjeru ispovijedajte i u tome se ne podvajajte!’” (Eš-Šura, 13).

Zbog toga je jedan od najvažnijih prioriteta Vjerovjesnikovog poziva, nakon preseljenja u Medinu, bio izgradnja džamije u Kubau i bratimljenje muhad-žira i ensarija, s ciljem dokidanja džahilijetske prakse mržnje i neprijateljstva i uvođenje islamske prakse ljubavi i zajedništva.

Muhadžiri, beskućnici, postali su braća domaćinima ensarijama i s njima su dijelili kuće i imetak. Uzvišeni kaže: “I onima koji su Medinu za življenje izabrali i domom prave vjere još prije njih je učinili; oni vole one koji im se doseljavaju i u grudima svojim nikakvu tegobu, zato što im se daje, ne osjećaju, i više vole njima nego sebi, mada im je i samima potrebno. A oni koji se ušćuvaju lakomosti, oni će, sigurno, uspjeti.” (El-Hašr, 9)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nije se zadržao na uspostavljanju bratskih i prijateljskih odnosa među svojim ashabima, nego je ovom pitanju posvetio maksimalnu pažnju: oporučio je muslimanima da čuvaju i njeguju međubratske odnose i pojasnio je njihovu vrijednost u mnogobrojnim hadisima. Bilježi Muslim od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Neki je čovjek posjetio svog brata u vjeri, u drugom selu, pa mu je Allah poslao meleka, koji mu je popriječio put, i upitao ga: ‘Kamo si krenuo?’, a on je odgovorio: ‘Idem kod svog brata, koji živi u ovom selu.’ ‘A da li od ove posjete očekuješ neku korist?’, upitao ga je melek. ‘Ne, osim što ga volim u ime Allaha’, odgovorio je. Melek tada reče: ‘Ja sam Božiji izaslanik tebi, da ti prenesem da Allah tebe voli, kao što ti voliš svoga brata u Njegovo ime.’”

Cijenjeni vjernici! Trajnu bliskost srcâ moguće je postići jedino blagošću, odobrovoljavanjem i odricanjem. Upravo je to bila Poslanikova preporuka Muazu i Ebu Musau el-Eš'ariju, radijallahu anhuma: “Oлакšavajte, a ne otežavajte, obveseljavajte, a ne rastužujte, i volite se, a ne razjedinjujte se.” (Buhari)

Odustajanje od dijela dunjalučkih dobara, u interesu zajedništva, vrlo je važan faktor očuvanja dobrih međuljudskih odnosa. To vidimo iz sljedećeg primjera. Kada je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, poslije Bitke na Hunejnu podijelio ratni plijen onima čija srca treba pridobiti (novim muslimanima), a izostavio je ensarije, to je teško palo ensarijama, pa ih je on podsjetio na blagodat upute i ujedinjenja, i rekao im: “O skupino ensarija, zar niste bili u zabludi, pa vas je Allah mnome uputio, i zar niste bili siromašni pa vas je Allah mnome neovisnim učinio, i zar niste bili razjedinjeni pa vas je Allah mnome ujedinio?” Nakon što su potvrdno odgovorili na njegovo pitanje, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je, tješeci ih: “Jeste li zadovoljni da se ljudi vrate svojim kućama s ratnim plijenom, a da se vi vratite s vašim Poslanikom? Tako mi Allaha, to vam je bolja poputnina od njihove.” Rekli su: “Da, Allahov Poslaniče, zadovoljni smo.” (Buhari, Muslim)

Poslanikova politika u očuvanju zajedništva bila je sasijecanje svih uzroka podvajanja u njihovom korijenu i gašenje njegove vatre prije nego što se rasplamsa. U dva "Sahiha" bilježi se da je Džabir ibn Abdullah, radijallahu anhu, rekao: "Bili smo sa Poslanikom, sallallahu alejhi ve sellem, u jednoj bici, kada je jedan muhadžir udario jednog ensariju nogom u zadnjicu, pa se skupio narod i jednog i drugog. Jedni povikaše: "O muhadžiri!", a drugi povikaše: "O ensarije!" To je doprlo do Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, pa je kazao: "Otkud paganski poklič među vama?" "Allahov Poslaniče, jedan muhadžir udario je jednog ensariju, pa je ovaj pozvao svoj narod u pomoć", rekli su. Poslanik reče: "Ostavite to, jer je to ružno."

Štaviše, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, koga su krasile izvanredna milost i blagost, znao je upotrijebiti i žestoke riječi prema onima koji su, na bilo koji način, remetili jedinstvo islamskog ummeta ili koji su uzdizali paganska obilježja, jer je znao da je vatru razilaženja, podjela i smutnje, ukoliko se zapali, teško ugasiti. Buhari i Muslim bilježe od Ebu Zerra, radijallahu anhu, da je rekao: "Između mene i jednog mog prijatelja desila se prepirka. Njegova majka bila je nearapkinja, i ja sam pogrdno spomenuo njegovu majku. On se požalio Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, na mene, a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kada smo se sreli, kazao mi je: "O Ebu Zerre, ti si čovjek u kojem je ostalo paganskih manira." Rekao sam: "Allahov Poslaniče, ko druge vrijeđa, drugi će vrijeđati njegovog oca i majku." Ponovio je: "O Ebu Zerre, ti si čovjek u kojem je ostalo paganskih manira."

Dakle, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, dokinuo je praksu hvalisanja ugledom i porijeklom, jer su svi ljudi stvoreni od Adema, a Adem je stvoren od zemlje, nema prednost Arap nad nearapom, niti bijelac nad crncem, osim po bogobožnosti. "O ljudi, Mi vas od jednog čovjeka i jedne žene stvaramo i na narode i plemena vas dijelimo da biste se upoznali. Najugledniji kod Allaha je onaj koji Ga se najviše boji, Allah, uistinu, sve zna i nije Mu skriveno ništa." (El-Hudžurat, 13)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, također je negirao iman, tj. njegovu potpunost onome ko ne bude želio svom bratu vjerniku ono što želi sebi; obećao je da će oni koji se budu voljeli u ime Allaha, na Sudnjem danu imati minbere od svjetlosti i da će ih Allah zaštititi Svojim hladom na dan kada neće biti drugog hlada osim Njegovog.

Ništa kao podvajanje i razilaženje u riječima i srcima ne ugrožava sigurnost i povjerenje među muslimanima, i zato je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, najstrožije naredio pokornost muslimanskim vođama. Irbad ibn Sarija, radijallahu anhu, pripovijeda: “Jednom nam je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, poslije podne namaza, održao emotivan vaz, od kojeg su nam zasuzile oči i zatrepila srca. Neki čovjek je upitao: “Allahov Poslaniče, kao da su ovo tvoje oprostajne riječi, pa šta nam oporučuješ?” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Oporučujem vam bogobožnost, i pokornost vašim vođama, makar vama upravljao abesinski crni rob. Koga od vas Allah poživi, vidjet će mnoga razilaženja. Čuvajte se novotarija u vjeri, jer su novotarije u vjeri zabluda. Ko dočeka to vrijeme, neka se drži moga i sunneta mojih pravovjernih halifa, držite ih se čvrsto, svojim očnjacima.” (Tirmizi, hasen-sahih)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, činio je sve da sačuva kompaktnost i jedinstvo islamskog ummeta, učvrsti njegovu građevinu i održi jedinstvenu riječ u njemu do posljednjih trenutaka svog života. U dva “Sahiha” bilježi se da je Enes ibn Malik, radijallahu anhu, rekao: “Kada je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, bio na smrtnoj postelji, Ebu Bekr, radijallahu anhu, mijenjao ga je u namazu. Sjećam se, bio je ponedjeljak, kada je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, sklonio zastor u svojoj sobi, pogledao prema nama, i nasmijao se, a njegovo lice je zablistalo. Bili smo poredani u safove, i kada smo primijetili da nas posmatra, osjetili smo neizmjernu radost što ga ponovo možemo vidjeti. Ebu Bekr se povukao nazad, prema prvom safu, misleći da će Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, predvoditi namaz, ali on nam je pokazao išaretom da obavimo namaz bez njega i spustio je zastor. Tog dana je i umro.”

Rekao je imam Nevevi: “Razlog Poslanikovog osmijeha bio je radost zbog prizora koji je vidio: njegovi ashabi okupili su se na zajedničkom namazu, iza jednog imama, odlučni da nastave njegovim putem u izvršavanju Božijih propisa, da očuvaju jedinstvo i zajedništvo, i zbog toga je njegovo lice zablistalo, kao što bi inače činio kada je vidio ili čuo nešto što bi ga obradovalo.” Uzvišeni Allah kaže: “Došao vam je Poslanik, jedan od vas, teško mu je što ćete na muke udariti, jedva čeka da Pravim putem pođete, a prema vjernicima je blag i milostiv.” (Et-Tevba, 128)

Cijenjeni vjernici! Ako je jedinstvo muslimana bilo nužnost svakog vremena i svakog trenutka, njegova nužnost danas je sigurno veća i neupitnija,

međutim, ako zaista želimo jedinstvo, moramo stvoriti ambijent, u granicama šerijata, u kojem će se sljedbenici različitih mišljenja i pravničkih metodologija osjećati dovoljno komotno i priznato. Da, sve to treba biti u granicama šerijata.

Allahovi vjerovjesnici razilazili su se među sobom, a oni su najbolja Allahova stvorenja. Allah, džellešānuhu, u Svojoj časnoj Knjizi spominje razilaženje koje se desilo između Musaa i Haruna, alejhimas-selam: “O Harune”, povika Musa, “šta te je spriječilo, kad si ih vidio da su zalutali, da za mnom nisi pošao? Zašto nisi naređenje moje poslušao?” “O sine majke moje”, reče Harun, “ne hvataj me za bradu i za kosu moju! Ja sam se plašio da ti ne rekneš: ‘Razdor si među sinovima Israilovim posijao i nisi postupio onako kako sam ti rekao’” (Taha, 92–94). Razilaženje se desilo, i svako je, kod onog drugog, tražio ispriku.

Razilaženje ne smije biti razlogom podvajanja, neprijateljstva i razjedinjenosti srca, i na to je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, jasno upozorio. Buhari bilježi od Ibn Mesuda, radijallahu anhu, da je rekao: “Čuo sam čovjeka kako uči jedan ajet, a čuo sam Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, kako taj isti ajet uči drugačije, pa sam tog čovjeka odveo kod Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. Primijetio sam na njegovom licu negodovanje. Rekao je: ‘Obojica ispravno učite, i nemojte se podvajati, kao što su se podvajali oni prije vas, pa da vas to uništi, kao što je njih uništilo.’”

Ashabi Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, poštovali su jedni druge, među njima je vladala ljubav i samilost, ali su se i pored toga razilazili, međutim njihove su duše bile čiste i iskrene. Hassan ibn Sabit, radijallahu anhu, bio je jedan od onih koji su se upustili u negativan govor o Aiši u slučaju poznatom kao “ifk”, kleveta. Znajući za to, Urva ibn Zubejr, radijallahu anhu, otišao je kod Aiše, kako je sam rekao, “da bi ga, pred njom, izvrijeđao”, a ona mu je rekla: “Nemoj ga vrijeđati, jer on je svojim pjesmama branio Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem.” (Buhari, Muslim)

Ibn Abbas i Zejd ibn Sabit, radijallahu anhuma, razilazili su se u nekim pitanjima, ali to nije spriječilo Ibn Abbasa da uzme za povodac Zejdove deve i kaže: “Naređeno nam je da ovako postupamo sa našim učenjacima i velikanima”, kao što nije spriječilo Zejda da poljubi Ibn Abbasa u ruku i kaže: “Naređeno nam je da ovako postupamo sa Poslanikovim ehli-bejtom.”

Njihov put slijedile su kasnije generacije učenjaka i znali su čuvati prava bratstva utemeljenog na iman, koje ih je ujedinjavalo. Imam Šafija razilazio

se sa Ebu Hanifom po mnogim pitanjima, ali je i pored toga govorio: “Ljudi su u fikhu ‘sirotinja’ za Ebu Hanifu.” Imam Ahmed je govorio: “U Horasan nije kročio čovjek poput Ishaka, iako se u nekim stvarima nismo slagali.

Ljudi su se uvijek razilazili jedni s drugima.” Junus es-Sadefi rekao je: “Nisam vidio pametnijeg čovjeka od Šafije. Jednog dana raspravljali smo o nekom pitanju i iznijeli oprečne stavove, a zatim smo se sreli i on me je uzeo za ruku i rekao: ‘O Ebu Musa, zar ne možemo biti braća i kada se ne slažemo?’”

Ovi divni primjeri iz biografije naših časnih prethodnika u potpunosti se podudaraju sa intencijama šerijata, koji naređuje zajedništvo i samilost i traži od muslimana da svoje odnose zasnivaju na tim principima, a ne da raskol i svađa budu u osnovi svih njihovih razilaženja. Allah, džellešānuhu, kaže: “I pokoravajte se Allahu i Poslaniku Njegovu, i ne prepirite se da ne biste klonuli i bez borbenog duha ostali; i budite izdržljivi, jer Allah je, zaista, na strani izdržljivih.” (El-Enfal, 46)

Ibn Tejmijja kaže: “U pravnim propisima razilaženja je toliko da ih je nemoguće pobrojati. Kada bi se muslimani nakon svakog razilaženja okretali jedni od drugih, nestalo bi poštovanja i istinskih bratskih veza. Ebu Bekr i Omer, dvojica muslimanskih velikana, razilazili su se u mnogim pitanjima, ali su jedna drugom željeli samo dobro.”

Allah podario meni i vama blagoslov u Kur'anu i sunnetu i okoristio nas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Molim Allaha da oprosti i meni i vama , a molite Ga i vi, jer On mnogo prašta i milostiv je.

OPASNOST UDALJAVANJA OD OBJAVE (MEKA)

Hatib: dr. Fejsal ibn Džemil Gazavi
24. redžeb 1438. po Hidžri/21. april 2017.

Svaka hvala i zahvala pripada Allahu, Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo, i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti.

Svjedočim da je samo Allah Bog, Jedini, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i poslanik, neka je na njega, njegovu časnu porodicu i ashabe, Božiji blagoslov i mir. Uzvišeni kaže: “O vi koji vjerujete, bojte se Allaha istinskom bogobojažnošću i nipošto ne umirite osim kao muslimani!” (Ali Imran, 102); “O ljudi, bojte se Gospodara svoga, Koji vas je stvorio od jedne osobe, od koje je njen par stvorio, a od njih dvoje mnoge muškarce i žene rasijao. Bojte se Allaha, Čijim imenom jedni druge molite, i čuvajte rodbinske veze. Allah vas, doista, nadzire” (En-Nisa, 1); “O vjernici, bojte se Allaha i govorite samo istinu, On će vas za vaša dobra djela nagraditi i grijehе vam vaše oprostiti. A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao – postići će ono što bude želio.” (El-Ahzab, 70–71).

Allahova je milost prema ljudima to što ih je uputio na Pravi put, pojasnio im istinu da bi je slijedili i zabludu da bi je se klonili.

Allah, džellešānuhu, jamči da oni koji budu slijedili Njegovu uputu nikada neće zalutati i nesretni biti: “Od Mene će vam uputa dolaziti, i onaj ko bude slijedio uputu Moju neće zalutati i neće nesretan biti. A onaj ko okrene glavu od Knjige Moje, taj će teškim životom živjeti i na Sudnjem danu ćemo ga slijepim oživiti” (Taha, 123–124).

Dakle, u ovom ajetu Allah kaže da onaj ko bude slijedio uputu i dosljedno se držao istine, neće zalutati na ovom svijetu, bit će upućen i postojan, i neće biti nesretan na budućem svijetu, ući će u Džennet i biti počastvovan. Ko ne bude slijedio uputu, živjet će teškim životom, sa tjeskobom, nesigurnošću i

nelagodnim osjećajem u duši, i to će mu biti kazna još na ovom svijetu, a na Sudnjem danu čeka ga bolna patnja u Ognju.

Dakle, čovjek ili slijedi istinu koju je Allah objavio i uputu koja ga vodi pravim putem ili slijedi zabludu i ide putem propasti. Uzvišeni kaže: “Zar poslije istine ima išta osim zablude?” (Junus, 32)

Rekao je Ibn Kajjim: “Svako ko se okrene od istine ili jednog njenog dijela i porekne je, neminovno će upasti u zabludu. Ko svoje djelo ne bude činio u ime Allaha, činit će ga u ime ljudi, kao iskušenje od Allaha, pa će tako ostaviti djelo u ime Onoga Koji jedino može da mu dadne neku korist ili štetu, smrt, život i sreću, a okrenuti se onome koji mu ništa ne može dati. Također, ko odbije udijeliti sadaku u ime Allaha, udijelit će je u ime nekog drugog, htio to ili ne, ili ko se ne bude trudio u ime Allaha, Allah će ga iskušati služenjem ljudima.”

Poštovani vjernici! Stanje većine muslimana danas izaziva žaljenje i tugu. Suprotstavljanje Allahovoj Knjizi, Poslanikovom sunnetu, kršenje njihovih naredbi i zabrana, odbacivanje sunneta i stavljanje racionalnih dokaza, ličnog osjećaja, analogije i običaja ispred šerijatskog teksta, postalo je žalosna svakodnevnica većine muslimanskih društava.

Okretanje od Božije Objave može poprimiti sljedeće forme:

1. Učenje vjere od nestručnih i nekompetentnih osoba, koje nisu poznate po šerijatskom znanju niti po privrženosti vjeri. Takvi se reklamiraju, daju im se zvučne titule, promovišu njihove fetve, iako ne posjeduju potrebne kvalitete za fetvu i idžtihad. I pored toga, ljudi uzimaju od njih, slijede ih i vjeruju im samo zato što ne znaju razlikovati onoga ko će ih iskreno uputiti i savjetovati i onoga ko će im zabludu uljepšati i istinu izokrenuti. Vjerodostojnim putem potvrđeno je da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Za svoj ummet najviše se bojim predvodnika zabludivača.” (Ahmed, Darimi od Sevbanu, radijallahu anhu) Zato, pazi od koga uzimaš znanje, a posebno se pazi nadriučnjaka. Ibn Sirin, Allah mu se smilovao, lijepo je rekao: “Zaista je ovo znanje vjera, pa gledajte od koga ćete uzimati vjeru.”

2. Iskrivljivanje značenja kur'anskih i hadiskih tekstova i njihovo tumačenje suprotno Božijoj volji, što je put i pravac sljedbenika strasti. Takvi ne mijenjaju tekst ajeta ili hadisa, nego njegovo značenje i tumačenje. Formalno, zadržava se izraz, ali se mijenja smisao i značenje.

3. Podvrgavanje šerijatskih tekstova sudu ljudske logike i njihovo racionalno propitivanje ograničenim ljudskim mjerilima. Najveći nered na Zemlji čini onaj ko daje prednost ljudskom razumu i prohtjevima nad Objavom i tradicionalnim dokazima.

4. Uvjerenje da šerijat ne može ispuniti potrebe i zahtjeve vremena, da su njegovi propisi kruti i neprimjenjivi u savremenim uslovima. Ljudi sa ovakvim uvjerenjem očigledno žele ukloniti šerijat s pozicije autoriteta, i zamijeniti ga ljudskim zakonima. Teško njima, kuda se odmeću! Kakvo opravdanje imaju oni koji žele ukloniti šerijat iz ljudskih života i zamijeniti ga paganskim zakonima? Uzvišeni kaže: “Zar oni traže da im se kao u pagansko doba sudi? A ko je od Allaha bolji sudija narodu koji čvrsto vjeruje?” (El-Maida, 50)

5. Ostavljanje nekih kur’anskih i hadiskih naredbi kada se one kose sa ličnim interesima, ili čijim se izvršenjem propušta lična korist. Koreći one koji tako postupaju, Uzvišeni kaže: “Kako to da u jedan dio Knjige vjerujete, a drugi odbacujete?!” (El-Bekara, 85)

6. Skretanje s Pravog puta u jednu od dvije krajnosti: krajnost zanemarijanja i ostavljanja i krajnost pretjerivanja i ekstremizma, iako islam zagovara umjerenost i sredinu u svakoj stvari, zapravo to je jedna od odlika islamskog ummeta, na koju upućuje sljedeći ajet: “I tako smo od vas stvorili pravednu zajednicu.” (El-Bekara, 143) Rekao je Kurtubi: “S obzirom na to da je sredina, pravednost suprotna pretjerivanju i zanemarivanju, Kur’an ju je pohvalio. Ovim ajetom želi se reći da islamski ummet slijedi srednji put u odnosu prema vjerovjesnicima, između kršćanskog pretjerivanja i jevrejskog nepoštivanja i omalovažavanja.” Islamski ummet crpi svoju pravednost i umjerenost iz središnjeg i umjerenog programa islama. Program na kojem počiva islam je srednji program, za srednji ummet, program umjerenosti i ravnoteže, u kojem nema pretjerivanja i zapostavljanja, prekomjerne strogoće i popuštanja.

7. Neograničavanje, u ibadetima, na onome što je došlo u Kur’anu i sunnetu, štaviše uvođenje ibadeta koji nemaju utemeljenje u izvornoj vjeri i koji nisu potvrđeni jasnim šerijatskim dokazom.

O vjernici, koncept “temessuk bil-vahji”, odnosno koncept dosljednog držanja Objave izložen je žestokim napadima i velikim zavjerama. Veliki broj muslimana, zbog svog neznanja, lahkomislenosti i slijedenja strasti i prohtjeva, blagonaklono gleda na “ideološki rat”, koji se vodi protiv njih, i sve otvorenije

nemoralne pozive na odbacivanje vjere, i olahko potpada pod utjecaj propagande koju neprijatelji islama plasiraju putem štampanih i elektronskih medija. Sve je više propagatora laži i onih koji ljudima uljepšavaju zabludu i suprotstavljanje Objavi, i koji, koristeći se raznim smicalicama i podvalama, šire svoje laži, predstavljajući ih kao vjeru.

Poštovani vjernici! Moramo biti svjesni i ubijedeni da je sve što se dešava islamskom ummetu: poniženja, iskušenja i dekadencija, samo posljedica odstupanja od dviju objava, Kur'ana i sunneta, kao što kaže Uzvišeni: "Kakva god vas bijeda zadesi, to je zbog grijehova koje ste zaradili, a On mnoge i oprosti" (Eš-Šura, 30).

Poniženja i nedaće kroz koje prolazi islamski ummet jasna su opomena i pouka, a možda budu uzrokom vraćanja ljudi Pravom putu i istini koju su ostavili, o čemu Uzvišeni kaže: "Zbog onoga što ljudi rade, pojavio se metež i na kopnu i na moru, da im On dâ da iskuse kaznu zbog onoga što rade, ne bi li se popravili." (Er-Rum, 41)

Kada se ljudi vrate Allahu, i ostave neispravna i neutemeljena vjerovanja i pogrešna razumijevanja vjere, i umjesto toga prihvate ono što je objavljeno u Allahovoj Knjizi i sunnetu Njegovog Poslanika, Allah će sigurno popraviti njihovo stanje i njihovu završnicu. Uzvišeni kaže: "Allah neće izmijeniti jedan narod dok on sam sebe ne izmijeni." (Er-Ra'd, 11)

U suprotnom, ako ustraju u nepokornosti i prelaženju Njegovih granica, On će ih kazniti onako kako kažnjava Silni i Moćni, Njegova Riječ će se ispuniti i niko je neće moći izbjeći. Allahu, džellešānuhu, nema ništa lakše od toga da kazni ljude kada se ogluše o Njegove naredbe i postupaju suprotno Njegovoj Objavi. O ljudi, naša je obaveza da se držimo Božije vjere, primijenimo Kur'an i sunnet u našim životima, i ne odstupamo od njih ni koliko je pedalj. Koliko će ummet napredovati, razvijati se i biti čvrst i postojan zavisi od toga koliko su u njegovom životu prisutne dvije časne objave.

Donosite salavate i selame na vašeg Vjerovjesnika, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je rekao: "Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!" (El-Ahzab, 56)

SPOZNAJA ALLAHA (MEKA)

Hatib: dr. Halid ibn Ali el-Gamidi
2. šaban 1438. po Hidžri / 28. april 2017.

Svaka hvala i zahvala pripadaju Allahu, Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo, i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti.

Svjedočim da je Muhammed Njegov rob i poslanik, neka je na njega, njegove ashabe i one koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana mir i blagoslov.

Bojte se Allaha i znajte da se bogobojažni ne boje budućnosti i ne tuguju za prošlošću, jer su spoznali Allaha istinskom spoznajom, i zaposlili su svoje duše postizanjem Njegovog zadovoljstva i onim što će im koristiti u sadašnjosti i budućnosti. Uzvišeni kaže: “I neka se ničega ne boje i ni za čim neka ne tuguju Allahovi štićenici, oni koji budu vjerovali i koji se budu Allaha bojali, za njih su dobre vijesti i na ovome i na onome svijetu – Allahove riječi niko ne može izmijeniti – to će, zaista, velik uspjeh biti.” (Junus, 62–64)

U Allaha su dva dženneta: dunjalučki džennet, koji je sredstvo i put ka onom drugom vječnom Džennetu, prostranom kao nebesa i Zemlja.

Mnogi ljudi napustili su ovaj svijet a da nisu osjetili slast dunjalučkog dženneta, nisu ga vidjeli ni upoznali, zbog čega su njihove duše “presahle” i podivljale, srca prekrilo crnilo, a strasti i sumnje preplavile njihovo biće.

Dunjalučki džennet je spoznaja Allaha i vezivanje srca za Njega. Istinska i živa spoznaja je zaista džennet, i to koji džennet!? Ko osjeti njenu slast i užitak, i napije se s njenog izvora, nikada je neće napustiti i neće tražiti zamjenu za nju. Ona je prijatelj vjernika, radost muvehhida – istinskih Allahovih robova i užitak iskrenih. Koliko god ljudi tražili slast, sreću i smiraj, neće ih naći, istinski i trajno, osim u spoznaji Allaha, džellešanuhu, prijateljstvu s Njim, osjećaju Njegove blizine i sveprisutnosti, koji će čovjekovo srce ispuniti radošću, srećom, zadovoljstvom, i uzdići ga na stepen obožavanja Allaha kao da Ga vidi, a kada

to postigne, Allah, džellešanuhu, će biti uho kojim sluša, oko kojim vidi, ruka kojom hvata i noga kojom hodi. Možemo li zamisliti kakav je to život i kakvu sreću osjeća onaj koji je postigao ovaj stepen imana, spoznaje i dobročinstva?

O vjernici! Spoznaja Allaha, džellešanuhu, vrata su “veličanstvenog tevhide” i manifest “najčvršće veze”. U čijem se srcu učvrsti ova spoznaja i ko spozna Allaha, džellešanuhu, po Njegovim imenima, svojstvima, apsolutnoj vlasti i savršenim djelima, njegovo srce obasjat će svjetlost tevhide, obožavat će samo Njega, tražit će samo od Njega i sve svoje ibadete usmjerit će Njemu, Jedinom, i nikom drugom. Iskreno obožavanje Allaha, džellešanuhu, nemoguće je ostvariti bez spoznaje Allaha, džellešanuhu. Kur’anski metod u utemeljenju tevhidul-uluhijjeta – Božijeg apsolutnog prava na obožavanje temelji se na navođenju dokaza iz domena spoznaje Njegovog bića, lijepih imena i savršenih svojstava, koji potvrđuju Božiji uluhijjet i nameću ga kao nepobitnu istinu, kao što to sugerišu riječi Uzvišenog: “To vam je Allah, Gospodar vaš, nema drugog boga osim Njega, Stvoritelja svega; zato se Njemu klanjajte; On nad svim bdi!” (El-En’am, 102), i kao što na to upućuju ajeti iz sure En-Neml, u kojima Allah, džellešanuhu, prvo pobraja Svoje blagodati, naglašava savršenstvo Svog stvaranja, a zatim pita: “Zar pored Allaha postoji drugi bog?” (En-Neml, 60).

Uzvišeni, također, kaže: “Gospodar vaš je Allah, Koji je nebesa i Zemlju za šest vremenskih razdoblja stvorio, a onda se iznad Arša uzvisio. Niko se neće moći zauzimati ni za koga bez dopuštenja Njegova. Eto, to vam je Allah, Gospodar vaš, pa se Njemu klanjajte! Zašto ne razmislite?” (Junus, 3). Mnogo je ajeta sa ovim značenjem.

Ispunjenost srca spoznajom Allaha, džellešanuhu, i Njegovim iskrenim obožavanjem, potiskuje iz njega pokvarenost, bolest i oholost, čisti i uzdiže duše i učvršćuje u njima značenja iskrene vjere i istine dubokog ubjeđenja, oslonca na Allaha, džellešanuhu, iskrenosti i istinoljubivosti.

Ovako osnaženo i nadahnuto srce osviće i omrkava u užitku, kojem nema ravnog, s punim povjerenjem u Gospodara, neovisno sa svojim Zaštitnikom, jako sa svojim Vlasnikom, zadovoljno Njegovim djelima, sigurno u Njegovu odredbu, spašeno robovanja stvorenjima, zlatnicima i srebrenjacima, prohtjevima duše i ugledu, posvećeno robovanju samo Njemu, Koga je spoznalo i svjesno je da su u Njegovim rukama ključevi svih stvari, On je Neovisni i Njemu pripadaju riznice nebesa i Zemlje.

Tevhid rububijje – vjerovanje u Božiju apsolutnu vlast, stvaranje i upravljanje i tevhid esmai ves-sifat, vjerovanje u Božija lijepa imena i savršene attribute, koji se još zove i tevhidul-ma'rifet vel-isbat – tevhid spoznaje i priznanja, osnova je ubjeđenja i vjerovanja, pokretač srca ka Poznavaoču nevidljivog i Njegovom iskrenom obožavanju, on je “generator” i “pokretač” života duša i njihove ustrajnosti i sreće, i njihov zaštitnik od šejtanskih došaptavanja, devijantnih razmišljanja i ideja.

Zbog toga, Allah, džellešānuhu, voli kod Svojih robova da znaju i posmatraju savršenstvo Njegovog stvaranja i djela, i razmišljaju o Njegovim stvorenjima.

Kur'an je, svojim najvećim dijelom, upravo posvećen upoznavanju ljudi sa njihovim Gospodarom, govoru o Njegovim imenima, atributima, djelima, mudrim propisima, i vezivanju srca za Njega, kako bi prosvijetlio njihove umove i duše Njegovim iskrenim obožavanjem, težnjama i namjerama, dakle tevhidul-uluhijjetom.

Prema tome, ove dvije vrste tevhida, tevhid spoznaje i priznanja i tevhid obožavanja i težnje u uzajamnoj su i uzročno-posljedičnoj vezi, i neodvojivi su jedan od drugog. Ovo je jedini pravi put i ispravan program u odgoju ljudi i njihovom pozivanju, i početna i završna tačka u svakom vjerskom govoru.

Strašno griješe oni koji su ovaj put odgoja, da've i popravljanja ljudskih srca zamijenili filozofijama i razmišljanjima, koje nemaju nikakvog konkretnog učinka, osim što djeluju zbunjujuće i depresivno, ili materijalističkim filozofijama, ili raznim neislamskim i sektaškim parolama.

Kamo sreće da ulema, reformatori i vodeća pera u islamskim medijima i druge važne ličnosti sami uvide veličinu sramote i gubitka u njihovom bavljenju drugostepenim, partikularnim pitanjima i zapostavljanju ovog važnog temelja bez kojeg nema života, čvrstine i spasa srca i razuma, i koji predstavlja najvažniju branu jednog društva od radikalnih i nastranih ideologija, bolesti sumnji i strasti.

Tako mi Allaha, pored Kojeg drugog boga nema, islamski ummet neće popraviti ništa drugo do ispravno poimanje tevhida, vjerovanja u Jednog Boga, snaga Njegove spoznaje i vezivanje srca za Njega, i nisu posrnuli oni koji su posrnuli, skrenuli s Pravog puta i vratili se starim stopama ni zbog čega drugog do slabog znanja o svom Gospodaru i još slabije veze s Njim, što je dovelo do

posrnuća srca, napuštanja načela i iščeznuća istinskog ubjeđenja iz srca i pred najmanjim iskušenjem, munjom pohlepe ili “mrvicom” dunjalučkog interesa.

Ummete islama, ispravno znanje o Allahu, džellešanuhu, jaka veza s Njim i ispunjenost srca Njegovim veličanjem i strahopoštovanjem izvor su ispravnog poimanja tevhida i njegova osnovna supstanca. A kako i ne bi bio kada je On dostojan svakog spomena, Najuzvišeniji Kome je upućena dova, Najplemenitiji od Koga je traženo, Najmilostiviji u Koga se uzda i Najblagodarniji Koji posjeduje.

Njegove blagodati su neprekidne i ne mogu se pobrojati. U Njega su riznice svake stvari, On daje kako i koliko želi, Njegova ruka je puna dobra, Njegovo dobro ništa ne može umanjiti, dijeli danju i noću. Kada bi se svi ljudi sakupili u jednu dolinu i tražili od Njega, sve dok se ne umore od traženja, to u Njegovom vlasništvu i Njegovim riznicama ne bi umanjilo ni koliko je jedan trun, zato što je On – Vladar, Darežljivi, Slavni, Plemeniti, Neovisni, Prvi i Posljednji, Vidljivi i Nevidljivi, Sveobaviješteni, Onaj Kome je sve potčinjeno, uspostavlja pravdu i uzdiže je, Njegov zastor je od nūra – svjetlosti, kada bi ga sklonio, odsjaji Njegovog lica spalili bi sve što doseže Njegov pogled. On je utočište nevoljnicima, zaštita onima koji zaštitu traže, sve je obuhvatio Svojim znanjem, u Njega su ključevi svih tajni, samo ih On zna, zna ono što je bilo, što će biti i što nije bilo, i da je bilo, kakvo bi bilo, Njegovom znanju ne može ništa, ni trunčica jedna ni na nebesima ni na Zemlji, izmaći, i ne postoji ništa, ni manje ni veće od toga, a da On ne zna za to. Nema boga osim Allaha! Kako je samo velik i uzvišen On! Njemu pripada apsolutno savršenstvo i ljepota u imenima, svojstvima i djelima. Jedan, Jedini, Mudri Zakonodavac, Svemogućí Gospodar, ništa Mu ravno i slično nije, ništa ga Ga ne može umoriti niti nadvisiti. Njemu je sve lahko, do Njega ne dopire ljudska mašta, pogledi i misli, a On dopire do njih, Živi Koji ne umire, Vječni Koji ne spava. On brani da se ravnoteža nebesa i Zemlje poremeti.

Stvorio je stvorenja bez ikakve potrebe za njima i opskrbio ih bez ikakvog opterećenja i teškoće, zatim će ih usmrtniti, a oni to ne mogu spriječiti, zatim će ih oživjeti i sa svakim pojedinačno svesti račun i to Mu je nešto najlakše. On je Vladar, daje vlast kome hoće, iz Svoje dobrote, a uzima je kome hoće, prema pravdi, pred Njim se poginju vratovi, Njegovoj veličini klanjaju se čela, i pred Njegovom snagom uzmiču tirani i silnici. Odgđa kaznu silnicima i pušta ih

da, u svom nevjerstvu, lutaju, a kada se osile, i u zlu sve granice pređu, pošalje im bolnu kaznu, od koje se niko od njih ne može spasiti. Uzvišeni kaže: “Kažnjavanje Njegovo je zaista bolno i strašno.” (Hud, 102)

Svaki dan On se nečim zanima, Njegova odredba je konačna i provodi se, niko je ne može spriječiti i niko Njegov sud ne može opozvati, kada nešto odluči, On će to i ispuniti, On nad svakim bdi, šta god uradi, On održava cijeli kosmos, čuva ga, upravlja i brine se o njemu, Svojim znanjem, moći i mudrošću. On je Silni, Blagodarni, Blagi i Milostivi. Okrenuo je Sebi srca Svojih iskrenih robova, i one koji su tlačeni na zemlji milošću je Svojom obasuo. Koliko je samo nevolja otklonio, koliko je zla odbio i koliko je iskušenja i strahota odagnao! Njemu pripada ponos, moć i vlast. Pred Njegovom Uzvišenošću malešna je svaka veličina, pred Njegovom gordošću sićušan je svaki ponos, pred Njegovom veličinom nestaje svaka druga veličina. Čuje kretanje crnog mrava na crnoj stijeni, i vidi komarca, dok, u tamnoj i mrkloj noći, pruža svoje krilo. Čuje sve one koji Ga dozivaju, i ispunjava potrebe svih koji Ga mole, bez obzira na njihovo mnoštvo, raznovrsnost njihovih molbi i različitost njihovih jezika. Zna ono što kriju i što javno iznose, u svim situacijama, i kada se u ruho svoje umotavaju, On, uistinu, zna misli svačije. On je Allah, Svemogućí, Svemoćni, Onaj Koji unizuje i uzvisuje, Koji daje i uskraćuje. Nema tog truda, žrtvovanja i zalaganja kojim je moguće postići ono što je On uskratio. Koliko je ljudi koji se trude i imaju veliku želju da nešto postignu, ali, u konačnici, ostanu uskraćeni! Nema te slabosti niti barijere koja može spriječiti ono što je On dao. Koliko je slabih i nemoćnih koji uživaju u Njegovoj opskrbi i onome što im je On dodijelio! On je Milostivi, Koji je Svojom milošću obuhvatio sva Svoja stvorenja, Samilosni, Koji je odlikovao Svoje štíćenike i miljenike posebnom milošću: milost koju im On daruje niko ne može uskratiti. S Njegovom milošću, njihovi životi postaju ljepši, gorka iskušenja pretvaraju se u slast, a dunjalučke teškoće i umor u duševni užitak. On je Allah, Koji nema druga, dostojan svake hvale i zahvale, ne možemo Ga pohvaliti onoliko koliko zaslužuje.

Poštovani vjernici! Nema ništa ljepše od govora o Allahu, džellešanuhu, niti ugodnijih i prijatnijih riječi za ljudsku dušu od riječi hvale i zahvale Allahu, džellešanuhu, one liječe duše i usrećuju ih, odagnavaju tugu i strah. Samo Allah zna koliko smo života protratali na “sporednim” putevima, i koliko smo sati protratali u besposlici, i “rekla-kazala” pričama! Dragi Allahu, koliko smo

samo bili nemarni prema Tvom spominjanju i spoznaji Tebe i Tvoje veličine? Koliko smo prilika da budemo s Tobom i osjetimo radost “Tvog društva” i ljepotu takvog života, propustili? Allahovi bliski robovi, i oni koji su druge u dobru pretekli, nisu nas pretekli postom, namazom, sadakom, nego snagom spoznaje i jačinom veze i ljubavi prema Allahu, džellešanuhu, koja se “nastanila” i učvrstila u njihovim srcima, pa su osjetili ono najljepše, najslađe i najugodnije što se može osjetiti na ovom svijetu, i gotovo da su im srca poletjela od radosti i užitka. Uzvišeni kaže: “O ljudi, klanjajte se Gospodaru svome, Koji je stvorio vas i one prije vas, da biste se kazne sačuvali.” (El-Bekara, 21)

Cijenjeni vjernici! Dvije su vrste spoznaje Allaha, džellešanuhu: prva, spoznaja potvrde i priznanja, koja je zajednička svim ljudima, pa čak i mušricima, idolopkolicima, ali od nje neće imati koristi, jer je to “hladno” i “besplodno” znanje, koje nije polučilo vjerovanje u Jednog Boga – tevhid i nije, njihova srca, iskreno i s ljubavlju, okrenulo ka Allahu, džellešanuhu. Druga vrsta spoznaje je posebna spoznaja, koja ispunjava srce veličanjem i strahopoštovanjem prema Allahu, džellešanuhu, i podstiče ga na tevhid – iskreno vjerovanje, ibadet, ljubav prema Allahu, džellešanuhu, strah i oslonac na Njega. Čovjek sa ovom spoznajom osjeća blizinu svog Stvoritelja i Zaštitnika, boji se samo Njega, nada se samo od Njega, ne ponizuje se osim pred Njim, i njegova jedina briga i preokupacija je Njegovo zadovoljstvo, živi čistim i kreposnim životom, ne žali za onim što je prošlo, i ne raduje se onome što dolazi, ne uznemiravaju ga događaji, ne bacaju u očaj iskušenja i ne obmanjuju ga oni koji ne vjeruju. Rekao je Ibn Redžeb: “Najbolje znanje je znanje o Allahu, a to je znanje o Njegovim imenima, svojstvima i djelima, koje uzrokuje spoznaju Allaha, džellešanuhu, strah, ljubav, veličanje i strahopoštovanje prema Njemu, pokornost, oslonac, zadovoljstvo i zaposlenost srca Njime mimo Njegovih stvorenja.”

Čestiti vjernici! Ono što najviše pomaže u spoznaji Allaha, džellešanuhu, uspostavljanju jake veze s Njim i učvršćenju imana i ubjeđenja u srcu jesu tri stvari, oko čijeg su pozitivnog djelovanja na srca složni islamski učenjaci, ukoliko im se ozbiljno pristupi i u njima ustraje, sve dok se ne otvore vrata Božije milosti i odabira. Pjesnik je rekao:

*Ugledaj se na onoga koji strpljivo traži svoju potrebu
i onoga koji strpljivo čeka pred vratima, da mu se otvore.*

Prva stvar je ustrajno promatranje, iščitavanje i razmišljanje o Allahovim ajetima, koji se uče, recitiraju i slušaju, a to su ajeti Kur'ana časnog, koji su jedan od najvažnijih uzroka postizanja imana, ubjeđenja i spoznaje. Uzvišeni kaže: “Knjiga koju ti objavljujemo blagoslovljena je, da bi oni o riječima njezinim razmislili i da bi oni koji su razumom obdareni pouku primili.” (Sād, 29)

Za ljudsko srce i dušu nema ništa korisnije od učenja Kur'ana, prisutna srca, po tertilu, polahko i razgovijetno poštujući pravila učenja, razmišljajući o njegovim značenjima, pravilno razumijevajući njegove intencije i smjernice.

Druga stvar, ustrajno promatranje i razmišljanje o Božijim vizualnim, kosmičkim ajetima, u nebeskim prostranstvima i na Zemlji, i savršenstvu Njegovog stvaranja, u čovjeku i prirodi, koji u srcu bude čvrsto ubjeđenje, jačaju iman i spoznaju Gospodara.

Ovaj put slijedili su Božiji poslanici i vjerovjesnici, i Njegovi pobožni robovi. Kur'an spominje Ibrahimov, alejhis-selam, pristup u promatranju Allahovih kosmičkih ajeta – dokaza, znamenja i dokazivanju Božije jednoće i prava na obožavanje tim ajetima. Uzvišeni kaže: “I Mi pokazasmo Ibrahimu carstvo nebesa i Zemlje da bi čvrsto vjerovao.” (El-En'am, 75)

Zatim se navodi da je Ibrahim, alejhis-selam, rekao: “Ja okrećem lice svoje, kao pravi vjernik, prema Onome Koji je nebesa i Zemlju stvorio, ja nisam od onih koji Njemu druge ravnim smatraju!” (El-En'am, 79)

Treća stvar je ustrajnost u spominjanju Allaha, džellešanuhu, izgovaranjem riječi tesbiha – subhanallah, tehlila – la ilahe illallah, tekbira – Allahu ekber, tahmida – elhamdulillah i istigfara – estagfirullah, u svakom vremenu, jer to je sigurna tvrđava koja čuva roba od mahana i zala i u njegovom srcu zasađuje ljubav prema Allahu, poslušnost Njemu, iskrenost i svijest o Njegovoj blizini i sveprisutnosti, i jača njegovo tijelo, srce i razum, udahnjuje život i snagu u njegova djela i njegovo tijelo, jer se spominjanjem Allaha oživljavaju srca, duše i tijela, a onaj ko ne spominje Allaha poput je mrtvaca i poput ruševine.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, bio je neumoran u spominjanju Allaha, džellešanuhu, spominjao Ga je u svim situacijama. Ako čovjek želi Allahovu podršku, pomoć i zaštitu, njegov jezik, uvijek, treba biti “vlažan” od zikra, jer Allah je sa Svojim robom kada Ga on spomene i kada se njegove usne pokreću spominjući Ga. Uzvišeni kaže: “O narode moj, molite Gospodara svoga da vam

oprosti, i pokajte Mu se, a On će vam slati kišu obilnu i dat će vam još veću snagu, uz onu koju imate, i ne odlazite kao mnogobošci!” (Hud, 52)

Allah, džellešanuhu, spojio je ove tri stvari, kojima se postiže čvrsta spoznaja i ubjeđenje, u riječima: “U stvaranju nebesa i Zemlje i u izmjeni noći i dana su, zaista, znamenja za razumom obdarene, za one koji i stojeći i sjedeći i ležeći Allaha spominju i o stvaranju nebesa i Zemlje razmišljaju. ‘Gospodaru naš, Ti nisi ovo uzalud stvorio; hvaljen Ti budi i sačuvaj nas patnje u Vatri!’ (Alu Imran, 190, 191)

O vjernici, donosite salavate na Allahovog Poslanika, to vam je naredba od Allaha, džellešanuhu, Koji je rekao: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjervjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Molim Allaha da i meni i vama podari blagoslov u časnom Kur’anu, i da nam podari da se okoristimo njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Molim Uzvišenog Allaha da oprosti i meni i vama i svim muslimanima, a molite Ga i vi, jer On mnogo prašta i milostiv je.

TRAŽITE OD ALLAHA ZAŠTITU (MEKA)

Hatib: dr. Salih ibn Muhammed Alu Talib
9. šaban 1438. po Hidžri / 5. maj 2017.

Hvala Allahu, pored Kojeg nema drugog boga, Živom i Vječnom, Kojem ništa, u Njegovom carstvu, nije skriveno, ne obuzima Ga ni drijemež ni san, Njegova briga o stvorenjima nikada nije prestajala, Njegove blagodati su obilne, a Njegova zaštita vjernicima je dovoljna.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, svjedočanstvom koje donosi spas, i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i poslanik, i onaj koga je On odabrao, među stvorenjima, neka je na njega Allahov spas, mir i blagoslov, i na njegovu porodicu i ashabe, čija su srca bila čista, i kojima je Poslanik naredio da od Allaha traže oprost i spas, i upozorio nas na ono što je snašlo Ād, Semud, faraona i one čija su naselja prevrnutna, kako bi njihovo uništenje bilo opomena i pouka od zaborava sačuvana. O ljudi, oporučujem sebi i vama bogobojaznost: “O vi koji vjerujete, bojte se Allaha istinskom bogobojaznošću i nipošto ne umirite osim kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

Trudite se u činjenju dobrih djela, a ako vas ophrva slabost, onda se bar klonite grijeha. Ono što je prošlo od dunjaluka je san, a ono što je ostalo od njega su lažne nade.

Nijedan grijeh nije veći od Allahovog oprosta i zato ne gubite nadu u Njegovu milost. On kažnjava i zbog “malog” grijeha, i niko od nas nije siguran od Njegove kazne. Živi između straha i nade: kada uradiš dobro djelo, raduj se, i smatraj ga malim i neznatnim, jer ako ga budeš smatrao malim i neznatnim, nastojat ćeš povećati svoja djela, a ako mu se budeš radovao, ponovo ćeš mu se vratiti. “...a onaj ko je dobra djela činio, a vjernik bio, neće se nepravde ni zakidanja nagrade plašiti.” (Taha, 112)

Poštovani vjernici! Iznad svake druge potrebe je potreba duše za njenim Zaštitnikom Gospodarom i Stvoriteljem, koji ju je u najljepšem liku stvorio.

Uzvišeni Allah kaže: "...uspjet će samo onaj ko je očisti, a bit će izgubljen onaj ko je na stranputicu odvodi!" (Eš-Šems, 9–10)

Allah je potreban ljudskim dušama i pred Njim su ponizne i skrušene. Ta potreba veća je od potrebe za hranom i pićem. U Njegovim rukama su ključevi svih stvari, On je Darovatelj, Neovisni. Uzvišeni kaže: "O ljudi, vi ste siromasi, vi trebate Allaha, a Allah je nezavisan i hvale dostojan." (Fatir, 15)

Allah poziva Svoje robove: "Robovi moji, svi ste vi u zabludi, osim onaj Koga ja uputim, tražite od mene uputu, i Ja ću vas uputiti; svi vi ste gladni, osim onaj koga Ja nahranim, pa tražite od mene da vas nahranim i Ja ću vas nahraniti; svi ste vi neodjeveni, osim onaj koga sam Ja odjenuo, tražite od Mene da vas odjenem, i Ja ću vas odjenuti."

Zbog toga je dova ibadet, a polovina sure El-Fatiha je, u svojoj biti, dova.

Savršen čovjek, sa najviše znanja o Gospodaru, najskrušeniji, najbogobojazniji, najispravnijeg govora, najistinitijeg pojašnjenja, bio je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem. Njegov govor, nakon Božijeg, najljepši je govor, a njegova uputa je najbolja uputa. On je najiskreniji savjetnik. Nema nijednog dobra a da on na njega nije ukazao. Imao je najviše znanja o dovi i onome što je potrebno da bi ona bila kabul kod Allaha i o tome kako izgraditi pravilan odnos i stav prema ovom i budućem svijetu. Neka je Allahova milost na njega i njegove ashabe, koji su od njega učili dovu kao što su učili sure iz Kur'ana.

Njegove dove i sveobuhvatne poruke predstavljaju jedinstven obrazac veličanja Allaha, džellešanuhu, izražavanja čežnje prema Njemu i ispunjenja svih čovjekovih, dunjalučkih i ahiretskih, potreba, tako da je obaveza vjernika da se drži tog obrasca u dovi, da se Allahu ponizno obraća ovim blagoslovljenim riječima, razmišlja i živi po njima, i ne zamjenjuje ih neutemeljenim dovama, od kojih, onaj ko ih uči, nema nikakve koristi, štaviše na velikom je gubitku, a šta tek reći za dove koje su u suprotnosti sa njegovim sunnetom i uputom.

Jedna od veličanstvenih dova, koje su potvrđene vjerodostojnim sunnetom, jeste dova koju su zabilježili Tirmizi i drugi od Abbasa ibn Abdulmuttaliba: "Rekao sam: 'Allahov Poslaniče, poduči me riječima kojima ću tražiti od Allaha, džellešanuhu', a on je rekao: 'Traži od Allaha zdravlje i zaštitu od nevolja.' Pričekao sam nekoliko dana, pa sam mu ponovo otišao i rekao: 'Allahov Poslaniče, poduči me riječima kojima ću tražiti od Allaha', a on je rekao: 'O Abbase, o

amidža Poslanikov, traži od Allaha el-afije – traži od Allaha zdravlje i zaštitu od nevolja ovoga i onoga svijeta.” (Tirmizi, hasen-sahih)

O vjernici! Ovo je zaista veličanstvena dova, kojoj je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, podučio svog amidžu Abbasa, koga je, inače, poštovao kao vlastitog oca, i smatrao je da mu pripadaju prava koja pripadaju ocu.

Izdvajanje spomenute dove, između ostalih dova, nakon Abbasovog insistiranja da ga podučiti riječima kojima će tražiti od Allaha, džellešanuhu, dokaz je da se nijedna druga dova ne može porediti sa traženjem zaštite od Allaha, džellešanuhu, i da ovu dovu ništa ne može zamijeniti u obraćanju Uzvišenom i Plemenitom.

Hadis sadrži podsticaj onima sa visokim ambicijama da ustraju u ovoj dovi.

Poslanikovo traženje zaštite od Allaha, džellešanuhu, što izrazom što smislom, zabilježeno je mutevatir-predanjem, u više od pedeset hadisa, jer onaj kome Allah, džellešanuhu, dâ zaštitu, na ovom i budućem svijetu, postigao je svoj najveći cilj. Kome Allah, džellešanuhu, dâ zaštitu, opskrbljen je najvrednijom opskrbom. Božija zaštita je ključ svake blagodati, vrata dobra, blago sretnih. Dobro u kojem izostane Božija zaštita je malo i kada ga je mnogo, ponos bez nje je bezvrijedan i kada je počast.

Nijedna stvar na dunjaluku, poslije vjerovanja i čvrstog ubjedenja, ne može se porediti sa afijetom – Božijom zaštitom, jer je “zaštita u vjeri” iznad svake druge zaštite, i njenu vrijednost zna samo onaj ko ju je izgubio. Rekao je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: “Tražite od Allaha el-’afije – zaštitu, jer čovjeku nije dato veće dobro od zaštite.” (Ahmed i drugi)

Najveća zaštita je zaštita od grijeha, zaštita u pokajanju i iskrenoj predanosti. Kada čovjek uradi neki grijeh, neka se “pokrije” Allahovom zaštitom. U hadisu se kaže: “Svima iz mog ummeta bit će oprošteno osim onima koji javno govore o svojim grijesima.” (Muttefekun alejhi)

Onome ko javno govori o svojim grijesima i javno obznanjuje svoje grijehenje uskraćena je Božija zaštita. Uzvišeni kaže: “Kad hoćemo jedan grad uništiti, onima koji su u njemu na raskoš navikli prepustimo da se razvratu odaju i da tako zasluže kaznu, pa ga onda do temelja razrušimo.” (El-Isra, 16)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, gubitak *afijeta* smatrao je jednom od najvećih nedaća i zato se utjecao Allahu od toga dovom: “Allahumme inni eūzu

bike min zevali ni'metike ve tehavvuli afijetike ve fudžaeti nikmetike ve džemii sehatike! – Bože moj, utječem Ti se od prestanka Tvojih blagodati, i gubitka Tvoje zaštite, i iznenadne kazne i od sve Tvoje srdžbe.”

Allah, džellešanuhu, pokriva ljude Svojim zastorom i štiti Svojom zaštitom, a istinski gubitnik je onaj ko svojom negativnom promjenom uzrokuje nesreću sebi i drugima. Uzvišeni kaže: “Allah neće izmijeniti jedan narod dok on sam sebe ne izmijeni.” (Er-Ra'd, 11)

Poštovani vjernici! El-afije – zaštita ogleda se i u spasu od tereta ljudskih hakova i da sretnemo Allaha, džellešanuhu, na Sudnjem danu a da nas niko od ljudi ne tereti za nepravdu u časti i metku.

Neki čovjek napisao je Ibn Omeru, radijallahu anhu: “Pouči me cjelovitom znanju”, pa mu je Ibn Omer, radijallahu anhu, odgovorio: “Znanja je mnogo, a ja ti savjetujem sljedeće: ako možeš da sretnješ Allaha olakšanih leđa od muslimanske krvi, gladnog stomaka od muslimanskog imetka, čistog jezika od njihovih časti, držeći se čvrsto njihove zajednice, onda to i učini. Neka je Božiji mir s tobom.”

S razvojem tehnologije i savremenih sredstava komunikacije, povećava se potreba za oprežnošću i ustezanjem od svih oblika povrede ljudske časti i dostojanstva, i ko se uspije sačuvati od toga, neka zahvali Allahu, jer nema ništa bolje od selameta – spasa od lošeg mišljenja o drugim ljudima. Uzvišeni kaže: “Zašto, čim ste to čuli, nisu vjernici i vjernice jedni o drugima dobro pomislili” (En-Nur, 12); “Zašto niste, čim ste to čuli, rekli: ‘Ne dolikuje nam da o tome govorimo’” (En-Nur, 16).

El-afije – zaštita ogleda se i u čuvanju od smutnji, pa makar i sa pola riječi, nakon što nas je Allah sačuvao toga. Mikdad ibn Esved, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Zaista je sretan onaj ko bude sačuvan smutnje. Zaista je sretan onaj ko bude sačuvan smutnje. Zaista je sretan onaj ko bude sačuvan smutnje. Ko, njome, bude iskušan, i strpi se, blago njemu.” (Ebu Davud) Propast je da prizivaš iskušenje, a Allah te sačuvao od njega, i da se upuštaš u smutnju, a Allah te zaštitio od nje i da budeš uzrokom širenja zabluda sumnje i strasti i da kidaš zastor Božije zaštite i oprosta kojim je pokrio tebe i tvoju zajednicu. Uzvišeni Allah kaže: “A one koji preinačuju Allahove dokaze, kada su im već došli, Allah će zaista strahovito kazniti.” (El-Bekara, 211)

O vjernici! Božijom zaštitom smatra se i zaštita muslimanske domovine, gradova i sela, očuvanje sigurnosti i stabilnosti. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ne priželjkujete susret s neprijateljem, i tražite od Allaha zaštitu.”

Božija zaštita ogleda se i u sjedinjavanju srca, jedinstvenoj riječi, i šerijatskoj vlasti koja se boji Allaha, čuva grijeha i brine o interesima muslimana.

Božija zaštita je i da čovjek osvane siguran u svom domu, zdravog tijela, sa opskrbom koja mu je dovoljna za jedan dan i noć. Ko to bude imao, kao da mu je dat cijeli dunjaluk, i ima obavezu da svako jutro moli Allaha “dovom zaštite”, koju je, kako prenosi Ibn Omer, radijallahu anhu, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, učio ujutru i navečer: “Allahumme inni es’elukel-afve vel-afijete fid-dunja vel-ahire. Allahumme ini es’elukel-afve vel-afijete fi dini ve dunjaje ve ehli ve mali. Allahumestur avreti va amin rev’ati. Allahumahfazni min bejni jedejje ve min halfi ve an jemini ve an šimali ve euzu bi azametike en ugtale min tahti! – Allahu moj, molim Te za oprost i zaštitu na dunjaluku i na ahiretu. Allahu moj, molim Te za oprost i zaštitu u mojoj vjeri i životu na dunjaluku, u mojoj porodici i imetku. Allahu moj, pokrij moja sramna djela, učini me sigurnim od straha, čuvaj me s moje prednje strane, te od svega što me može zadesiti s leđa, s desne i lijeve strane i odozgo i utječem Ti se Tvojom veličinom da se ne otvori zemlja ispod mene!”

Dobro zapamtite ovu dovu i podučite njoj svoju djecu i svoje supruge: “Allahumme inni es’elukel-’afve vel-’afijete fid-dunja vel-ahire! – Allahu moj, molim Te za oprost i zaštitu na dunjaluku i na ahiretu!”

Jednoga dana, Jezid ibn Ebu Sufjan upitao je jednog svog sagovornika: “Ko ima najljepši život?”, a on reče: “Ti, vođo.” Jezid mu na to reče: “Ne, najljepši život ima čovjek musliman, koji ima suprugu muslimanku, a imaju dovoljno za život, on je njome zadovoljan i ona je njime zadovoljna, a niti mi znamo njega niti on zna nas.” Među poznatim Poslanikovim dovama je dova koju je zabilježio Ahmed u “Musnedu” od Busre ibn Ertaa, radijallahu anhu, a on od Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i glasi: “Allahumme ahsin akibetena fil umuri kulliha ve edžirna min hizjid-dunja ve azabil āhire! – Allahu moj, podari nam lijepu završnicu u svim stvarima, sačuvaj nas poniženja na dunjaluku i kazne na ahiretu.” (Ibn Kesir u svom Tefsiru, za ovaj hadis kaže da je hasen)

Učenjem ove dove čovjek priznaje slabost i nemoć, i prepušta sve stvari Allahu, džellešanuhu, jer On zna, a mi ne znamo, On može sve, a mi ne možemo i On zna skriveno.

Svaki dan i noć, čovjek ulazi u stvari čiji mu je ishod nepoznat, započinje ih, a ne zna kako će one završiti, i zato neka moli Allaha da mu dâ lijepu završnicu u svim stvarima, jer možda ga obraduje ono čega se pribojava, a rastuži ono čemu se nada i raduje.

Kome Allah dâ lijepu završnicu, uspjeh i podrška od Allaha bit će njegovi saveznici na dunjaluku, a na ahiretu će biti spašen, i tako će biti sačuvan po-niženja na dunjaluku i kazne na ahiretu.

Ovu dovu potrebno je učiti u svakom iskušenju i belaju koji zadese islamski ummet, i svakoj novonastaloj situaciji, i moliti Allaha da njihova završnica bude dobra, da im podari čvrstinu u smutnjama i sačuva ih od smutnji i zablude: “Gospodaru naš, ne dopusti srcima našim da skrenu, kada si nam već na Pravi put ukazao, i daruj nam Svoju milost; Ti si, uistinu, Onaj Koji mnogo daruje!” (Ali Imran, 8)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, učio je i ovu dovu, koju je zabilježio Muslim u “Sahihu” od Ebu Hurejre, radijallahu anhu: “Allahumme aslih li dini ellezi huve ismetu emri, ve aslih li dunjāje elleti fiha meaši, ve aslih li ahireti elleti fiha meadi, vedžalil-hajate zijadeten fi kulli hajrin vel-mevte rahaten min kulli šerr! – Allahu moj, popravi moju vjeru koja je okosnica svih mojih stvari; popravi moj dunjaluk na kojem živim; popravi moj ahiret kojem ću se vratiti; učini moj život na dunjaluku napretkom u svakom dobru, a smrt odmorom od svakog zla.”

U ovih pet lijepih i blagoslovljenih dova objedinjeno je dobro ovog i budućeg svijeta. Nema dobra dunjaluka bez dobra vjere, nema dobra u građevini koja se podiže na porušenim vrijednostima, a dunjaluk je samo sredstvo za uspostavljanje vjere. Također, dobro vjere bez dobra dunjaluka i blagostanja je manjkavo dobro.

Najveće dobro jeste da Allah, džellešanuhu, podari čovjeku dobro ovog i budućeg svijeta, popravi njegov dunjaluk na kojem živi i ahiret kojem će se vratiti, uvede ga u Džennet i sačuva od Vatre, što je najveći mogući uspjeh. Uzvišeni kaže: “...i ko bude od Vatre udaljen i u Džennet uveden – taj je postigao šta je želio; a život na ovome svijetu je samo varljivo naslađivanje.” (Ali Imran, 185)

Iz ove Poslanikove dove učimo da je obaveza poduzeti sve potrebne mjere i korake kojima se postiže dobro vjere i dunjaluka i spriječiti sve ono što narušava to dobro, jer je islamski pogled na dunjaluk i vjeru pogled ravnoteže i pravednosti, koji izvire iz riječi Uzvišenog: “I tako smo od vas stvorili pravednu zajednicu.” (El-Bekara, 143) Nema isposništva u islamu, islam je vjera i dunjaluk, mesdžid i tržnica, Mushaf i zanat. Uzvišeni kaže: “On vam je Zemlju pogodnom učinio, pa hodajte predjelima njezinim i hranite se onim što On daje, Njemu ćete poslije oživljenja odgovarati” (El-Mulk, 15); “A kad se molitva obavi, onda se po zemlji razidite i Allahovu blagodat tražite i Allaha mnogo spominjite, da biste postigli što želite” (El-Džumua, 10).

O vjernici! Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, u hadisu koji je zabilježio Ahmed u Musnedu od Šedada ibn Evsa, radijallahu anhu, kaže: “Kada ljudi budu čuvali zlato i srebro, vi čuvajte ove četiri riječi: ‘Allahumme inni es’elukes-sebate fil-emri vel-azimete aler-rušdi, ve es’eluke šukre ni’metike, ve es’eluke husne ibadetike, ve es’eluke kalben selimen, ve es’eluke lisanen sadikan, ve es’eluke min hajri ma ta’lemu ve euзу bike min šerri ma ta’lemu ve estagfiruke li ma ta’lemu inneke ente allamul-gujub! – Allahu moj, molim Te da mi podariš čvrstinu u svim stvarima i odlučnost u razboritosti; i molim Te da me učiniš zahvalnim na Tvojim blagodatima, i nadahneš da Te ispravno obožavam; i molim Te da mi podariš zahvalno srce i iskren jezik; i molim Te da me opskrbiš iz Svog dobra, Koje samo ti znaš, i sačuvaš zla, koje samo Ti znaš, i oprosti mi ono što Ti znaš, jer Ti znaš skriveno.”

Ova dova je najbolje blago, i vrijedna je čuvanja i svake pažnje, jer je to blago koje ostaje i ne prolazi. Uzvišeni kaže: “Bogatstvo i sinovi su ukras u životu na ovome svijetu, a dobra djela, koja vječno ostaju, biće od Gospodara tvoga bolje nagrađena i ono u što se čovjek može pouzdati.” (El-Kehf, 46)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, u ovoj dovi objedinio je mnoga dobra: prvo od tih dobara jeste čvrstina u vjeri, koja obuhvata čvrstinu u životu i na samrti, čvrstinu prilikom prelaska preko sirat-ćuprije, na dan kada će ljudske noge posrtati. Od čvrstine nogu na Pravom putu na dunjaluku ovisi čvrstina na siratu na Sudnjem danu. Zatim, od Allaha traži odlučnost u razboritosti, tj. u činjenju dobrih djela i želji za njihovim činjenjem, strpljenju i ustrajnosti u dobru. Mnoštvo onih koji ostavljaju Pravi put i niske ambicije ljudi za činjenjem dobra potvrđuju potrebu za ovom dovom.

Allahu moj, podari nam lijepu završnicu u svim stvarima, i sačuvaj nas poniženja na dunjaluku i kazne na ahiretu! Allah podario meni i vama blagoslov u Kur'anu i sunnetu i okoristio nas njegovim ajetima i mudrošću.

Molim Allaha da oprost i meni i vama!

BRATSTVO U IME ALLAHA (MEKA)

Hatib: dr. Usama ibn Abdullah Hajjat
16. šaban 1438. po Hidžri / 12. maj 2017.

Hvala Allahu Koji upućuje koga hoće na Pravi put, zahvaljujem Mu na mnogobrojnim blagodatima i velikoj darežljivosti, i svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, Dobročinitelja, Blagog, Milostivog, i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i poslanik, i najodabraniji od njegovih stvorenja, utemeljitelj ispravnog puta i lijepog ponašanja.

Allahu moj, blagoslovi Svog roba i poslanika Muhammeda, njegovu časnu porodicu, ashabe i one koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana. Bojte se Allaha, Koji vam je objavio: “I bojte se Dana kada ćete se svi Allahu vratiti, kada će se svakome ono što je zaslužio isplatiti – nikome krivo neće učinjeno biti.” (El-Bekara, 283)

Ako se neki ljudi ponose svojim plemenitim porijeklom, ugledom i položajem, pravo nas muslimana je da budemo ponosni na našu vjeru i osjećamo se počastvovanim njenim ispravnim putem i najboljim vjerozakonom, koji je došao sa najpotpunijim programom za uspostavljanje i jačanje veza među ljudima, jer sve veze, po osnovu porijekla, društvenih klasa i interesa svodi na jednu – vezu bratstva, koje objedinjuje sve uzroke ljubavi, samilosti, prijateljstva i spaja sve ljude koji prihvataju Allaha kao Gospodara, islam kao vjeru i Muhammeda kao poslanika, a o čemu Uzvišeni kaže: “Vjernici su samo braća” (El-Hudžurat, 10); i “A vjernici i vjernice su prijatelji jedni drugima...” (Et-Tevba, 71).

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, učvrstio je stubove ovog, po svemu, jedinstvenog obrasca bratstva, načelima koji ga uzvisuju, unapređuju, čiste od svih nepripadajućih primjesa i predstavljaju ga u najljepšem svjetlu, kao što to sugerišu njegove riječi: “Musliman je brat muslimanu, ne čini mu nepravdu i ne ostavlja ga na cjedilu. Ko se bude brinuo o potrebama svog brata, Allah će se brinuti o njegovim potrebama. Ko od muslimana otkloni nevolju, Allah će

od njega otkloniti nevolju na Sudnjem danu. Ko sakrije mahanu muslimanu, Allah će njemu sakriti mahanu na Sudnjem danu.” (Buhari i Muslim)

U pojašnjenju islamskog bratstva, u ovom hadisu, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, počeo je od vrlo važne osobine – izbjegavanja svih oblika nepravde prema drugim muslimanima, bez obzira na to da li se radi o povredi – uzurpaciji prava, ili kaljanju časti, tajnom ili javnom, pisanjem i objavljivanjem neistinitih i neprovjerenih informacija, klevetanju nedužnih ljudi s prikrivenim namjerama i radi postizanja određenih ciljeva, izgradnje vlastitog autoriteta na “ruševinama” tuđeg, ostvarenja materijalnih interesa ili podizanja lične reputacije i sl.

Sve su to različiti oblici nepravde od kojih se musliman mora čuvati, jer se protive načelu bratstva i narušavaju njegovu iskrenost, imajući u vidu riječi Uzvišenog, u hadisi-kudsiju: “O robovi Moji, Ja sam Sebi zabranio nepravdu i vama sam je zabranio, pa ne činite jedni drugima nepravdu” (Muslim), i riječi Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: “Čuvajte se nepravde – zuluma, jer će nepravda biti tmine – zulumat na Sudnjem danu!” (Ahmed od Ibn Omera, radijallahu anhu), i Poslanikovu oporuku Muazu ibn Džebel, radijallahu anhu: “Čuvaj se dove mazluma – onoga kome je nepravda učinjena, jer između nje i Allaha nema zastora.” (Buharija i Muslim)

Važan aspekt islamskog bratstva, prema navedenoj Poslanikovoju definiciji, predstavlja briga o drugim muslimanima i spremnost da se uvijek bude uz njih i da ih se ne prepušta iskušenjima i nedaćama, s kojima se sami ne mogu nositi. Musliman je potpora i oslonac na kojeg se uvijek može računati, on je tu da unesrećenom pruži utjehu, i pomogne mu da lakše podnese udarce sudbine i s njegovih pleća skine teret iskušenja. Ovo je opći princip koji ne razlikuje pojedinca od zajednice, komšiju od stranca, bliskog od dalekog. Među muslimanima vlada opća solidarnost u nadanjima i samilost u bolnim trenucima, a njihovu stvarnost najbolje ilustruju riječi Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: “Vjernik je vjerniku poput građevine, jedna podupire drugu.” (Buhari i Muslim od Ebu Musaa el-Eš'arija)

Ostavljanje muslimana na cjedilu, u situacijama u kojima ga je obaveza pomoći, nije ništa drugo do omalovažavanje njegovog prava, poricanje bratstva i ohrabivanje njegovih neprijatelja da nasrnu na njega i povrijede njegovu čast i dostojanstvo.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, također je pozvao na nesebično žrtvovanje vlastite komocije i svega što je drago ljudskoj duši na putu ispunjavanja potreba drugih muslimana i ulaganje krajnjeg napora u otklanjanju nedaća od njih, obećavši onima koji tako postupaju prikladnu nagradu, po principu “na dobro dobrim uzvati”, koji je ugrađen u temelj svake nagrade, a ta nagrada, u ovom slučaju, je Božija zaštita i pomoć za one koji svojom milošću “natkri-ljuju” potrebne, brinu o njima, ispunjavaju njihove potrebe, otklanjaju od njih nedaću, odazivaju se na njihov vapaj i zalažu se za njihova prava.

Ovo se posebno odnosi na one koji uživaju ugled i autoritet u društvu i nosioce visokih pozicija, jer oni, poslije Allaha, džellešanuhu, jedini imaju tu mogućnost da ispune potrebe ljudi, rastjeraju tmine iskušenja i od ljudi otklone nedaću. Na ugled se daje zekat, kao što se daje na imetak, i to je obaveza koja se mora izvršiti, iskreno i u ime Allaha, džellešanuhu.

U suprotnom – kao posljedica neizvršenja te obaveze – treba očekivati promjenu stanja nagore i gubitak blagodat, jer Allah, džellešanuhu, ljubomorniji je prema Svojim blagodatima od toga da ih prepusti ljudima koji ih ne znaju cijiniti i koji ne ispunjavaju njihova prava, kao što se navodi u hadisu koji je zabilježio Taberani u “Mu’džemul-kebiru”, sa dobrim senedom, od Ibn Omera, radijallahu anhu, a on od Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da je rekao: “Allah, džellešanuhu, počastio je neke ljude blagodatima da bi ih oni koristili za opće dobro, i sve dok ih budu tako koristili, imat će Njegovu podršku, a ako ih uskrate, On će im ih uzeti i dati drugima.” Bojte se Allaha i čvrsto se držite Poslanikove upute, kojom se čuvaju blagodati, ispunjavaju prava i jačaju bratske veze među muslimanima.

Cijenjeni vjernici! Allah, džellešanuhu, učinio je da veza između vjernika bude utemeljena na ispravnom vjerovanju i bratstvu u ime Njega.

Na to upućuju Njegove riječi: “Vjernici su samo braća” (El-Hudžurat, 10) kojima nas obavještava o opipljivoj stvarnosti, a ne pukim željama i ispraznim riječima, jer se pogledi vjernika, kada povjeruju u Allaha i Njegovog Poslanika i ono s čime je on došao, ujedine i njihova srca spoje.

Srca koja su se ujediniła na vjerovanju u Allaha, džellešanuhu, i koja su ispunjena ljubavlju prema Allahu i Poslaniku, ne mogu se razdvojiti i udaljiti, jer je iman “spajajuća snaga” koja vjernike podstiče na ljubav, solidarnost i samilost, a to je teāluf – sjedinjavanje srca, o kojem govori Kur’an: “I On je sjedinio srca

njihova. Da si ti potrošio sve ono što na Zemlji postoji, ti ne bi sjedinio srca njihova, ali ih je Allah sjedinio – On je zaista silan i mudar” (El-Enfal, 63).

Ovo “sjedinjavanje”, koje izvire i zasniva se na čvrstom vjerovanju i bratstvu u ime Allaha, džellešanuhu, dostojno je Poslanikovog opisa: “Primjer vjernika u njihovoj ljubavi, samilosti i saosjećanju je kao primjer tijela, kada jedan njegov dio oboli i ostali dijelovi osjećaju nesanicu i groznicu.” (Muslim)

Ljubav i samilost u čovjekovoj duši bude osjećaj odgovornosti prema društvu i muslimanskoj zajednici (ummetu), a to je osjećaj koji oblikuje jedan savršen krug, sačinjen od snažnih karika, svaka od tih karika predstavlja neki od općih interesa muslimanskog društva, i obaveza je svakog muslimana da u tom “krugu” zajedničkog dobra učestvuje shodno svojim mogućnostima, kako bi potvrdio da je aktivan član muslimanske zajednice, i neprobojni bedem s kojeg muslimanima nikada neće doći nikakvo zlo.

Osjećaj odgovornosti nisu samo lijepe emocije, nego konkretna djela koja dokazuju odgovornost i brigu za muslimanske potrebe. Kada muslimani budu išli Pravim putem i budu poduzimali sve što jača njihove međusobne veze i povezuje brata s bratom vezom ljubavi u ime Allaha, i napuste sve parole, pokliče i podjele koje je islam pokudio, tek tada će postići dobro kojem teže, i zauzeti odgovarajuće mjesto pod nebeskim svodom, mjesto dostojno vodećeg ummeta i civilizacije, ali ne ognjem i mačem, silom i terorizmom, nepravdom i nasiljem, nego svojim uzvišenim pozivom, čistom i nezamućenom vjerom i, nadasve, lijepim primjerom.

Bojte se Allaha, i uzmite ovaj Poslanikov obrazac, za uspostavljanje temelja islamskog bratstva, kao najbolji vodič, najispravniji program i najbolju uputu za uzdizanje ummeta, popravljjanje njegovog stanja i vraćanje na poziciju koja mu pripada.

Molim Allaha da i meni i vama podari da nam od koristi budu Njegova Knjiga i sunnet Njegovog Poslanika.

Molim Allaha, Uzvišenog i Plemenitog, da oprosti i meni i vama i svim muslimanima, a On mnogo prašta i milostiv je.

NATJECANJE U ČINJENJU DOBRIH DJELA (MEKA)

Hatib: dr. Salih ibn Abdullah el-Humejd
23. šaban 1438. po Hidžri / 19. maj 2017.

Sva hvala i zahvala pripadaju Allahu, Njemu pripada hvala na dunjaluku i na ahiretu. Hvalim Ga, slavljen neka je On, i tražim oprost od Njega, On prašta male i velike grijeha, i zahvaljujem Mu na obilnim blagodatima, vidljivim i nevidljivim, i svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, svjedočenjem koje upućuje zbunjena i neodlučna srca, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed Allahov rob i poslanik, kojim je Allah uzvisio vjeru i uspostavio ispravan put, porazio Kisru i Kajsera, i sjedinio udaljena srca, neka je na njega Božiji blagoslov, mir i spas, i na njegove ashabe, blistave zvijezde, i na tabiine i one koje ih slijede u dobročinstvu. O ljudi, oporučujem sebi i vama bogobožnost. Bojte se Allaha, Allah vam se smilovao.

Najbolji ljudi su oni koji su ponizni i kada su na visokim pozicijama, praštaju kada imaju moć, pravedni su kada su jaki i skromni su u bogatstvu. Znaju svoje pravo mjesto i ne traže više od njega, znaju svoje obaveze i ne zanemaruju ih, vole svome bratu ono što vole sebi. Kada nekoga nema, raspituju se za njega, kada se neko razboli, običu ga, kada je nekome potrebna pomoć, pomognu mu. Njihova vjera ih podstiče da savjetuju, a dio njihovog morala je i upućivanje na dobro i odvratanje od zla.

Svjesni su da je život kratak, i da je ono što je ostalo od njega neznatno, ne žele da im dragocjeno vrijeme prođe bez dobrih djela i da svoje dunjalučke dane protraće bez ikakve nagrade. Uzvišeni kaže: “A ne valja tako, saznat ćete svakako! I još jednom, ne valja tako! Saznat ćete sigurno! Ne valja tako, neka znate pouzdano, Džehennem ćete vidjeti jasno! I još jednom, doista ćete ga vidjeti očigledno! Zatim ćete toga dana za sladak život biti pitani sigurno!” (Et-Tekasur, 3–8)

O muslimani! Dobra djela čovjeka čine čovjekom, a ne dug život. Kratkoću životnog vijeka islamskog ummeta Allah, džellešānuhu, nadoknadio je

bereketom, blagoslovom u djelima, “sezonom dobra” i odabranim vremenima i trenucima u kojima se dobro djelo posebno vrednuje. Vjernik, samo što izađe iz jednog ibadeta, čeka ga drugi, a ako nije u stanju izvršiti jedan ibadet, preći će na drugi. Uzvišeni kaže: “Svako se okreće prema svojoj kibli, a vi se potrudite da druge, čineći dobra djela, pretečete! Ma gdje bili, Allah će vas sve sabrati.” (El-Bekara, 148)

Vjernik je pametan i pronicljiv, zna da su njegovi udisaji i izdisaji izbrojani, njegovi dani određeni, a da je život prilika koju ko iskoristi na najbolji način, uspio je i spasio se, a ko je propusti, neka ne kori nikoga osim samog sebe. U hadisu se kaže: “Iskoristi petero prije drugih petero: mladost prije starosti, zdravlje prije bolesti, bogatstvo prije siromaštva, slobodno vrijeme prije zauzetosti i život prije smrti.” (Hakim, vjerodostojan prema uvjetima Buharija i Muslima)

Natjecanje u dobru je uzvišena vrlina i plemenito svojstvo, kojim su se okitili oni najodlučniji i najbogobojazniji, a požurivanje s činjenjem dobrih djela je priroda kojom su se ukrali i njoj su upućeni samo oni kojima je Allah, džellešahu, podario visoke težnje i snažnu volju, uz čista srca, mudrost uma i prostranost u grudima.

Cijenjeni vjernici! Požurivanje i natjecanje u činjenju dobrih djela pokazatelj su odvažnosti, inicijative, sposobnosti podnošenja, odlučnosti i želje, a onaj ko bude hrlio ka nečemu, lahko će to i postići. Natjecanje u činjenju dobra podstiče dušu da se ugleda na najbolje i da se pridruži društvu čestitih i pobožnih, ali ne na štetu bilo kojeg pojedinca ili uzurpacijom bilo čijeg prava.

Znajte, Allah vam se smilovao, da je naredba o požurivanju s činjenjem dobrih djela za jedan stepen iznad naredbe o činjenju tih djela, jer se njome traži izvršenje određenog djela u najpotpunijoj formi i načinu, uz obavezu požurivanja u njegovom izvršenju.

Ono što pomaže u natjecanju i požurivanju u činjenju dobrih djela jeste spoznaja prave vrijednosti dunjaluka u odnosu na ahiret. U prvim generacijama su govorili: “Kada bi dunjaluk bio sav od zlata koje prolazi, a ahiret od grnčarije koja traje, obaveza pametnog čovjeka bila bi da dâ prednost grnčariji koja traje nad zlatom koje prolazi, a kako je tek kad znamo da je ahiret zlato koje traje i da je bolji i trajniji!”

Druženje s pobožnim i čestitim ljudima, umjerenost u dozvoljenim stvarima, odlučnost, prihvatanje Knjige s ozbiljnošću, činjenje što više dobrovoljnih

ibadeta u slobodno vrijeme, također pomaže u postizanju i jačanju ove pozitivne osobine. Ako je u dunjalučkim poslovima poželjna uzdržanost, promišljenost i opreznost, onda je u ahiretskim poslovima poželjno požurivanje i inicijativa. Kaže Uzvišeni: “a požurio sam k Tebi, Gospodaru moj, da budeš zadovoljan” (Taha, 84). U jednoj izreci se kaže: “Uzdržanost je poželjna u svakoj stvari, osim u ahiretskim poslovima.” Rekao je imam Ahmed: “Sve što je dobro, s tim treba požuriti.”

Cijenjeni vjernici! Pred vama je plemeniti mjesec, istinski mejdan za natjecanje i “rivalstvo”, ko u njemu učini nafilu – dobrovoljno djelo, kao da je učinio farz u nekom drugom mjesecu, a ko u njemu nahrani postača, imat će njegovu nagradu, makar ga nahranio datulom ili mlijekom. U njemu je noć vrednija od hiljadu mjeseci, i ko je provede u namazu, vjerujući u Allaha i nadajući se Njegovoj nagradi, bit će mu oprosteni prošli grijesi. Ko isposti ramazan, vjerujući u Allaha i nadajući se Njegovoj nagradi, bit će mu oprosteni prošli grijesi.

Vaš vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, bio je najdarežljiviji čovjek, a najdarežljiviji je bio u ramazanu. Njegova darežljivost nije bila samo u imetku, nego i u dobrim djelima, dobročinstvu, pokornosti i pobožnosti.

Dobra djela nisu ograničena na određenu vrstu, a vrata dobra su mnogobrojna. U dobra djela spadaju: namaz, zekat, milostinja, post, učenje Kur’ana, itikaf, briga o potrebnima, udovicama, siromašnima i bližnjima, koji, proseći, ne dodijavaju ljudima.

Ne zaboravite posjetiti bolesnika, učiniti dobročinstvo komšiji, tražiti korisno znanje, pozivati Allahu, pomoći unesrećenom, osigurati pravdu onome kome je nepravda učinjena, spriječiti zulumčara u činjenju nepravde, pobrinuti se za siročad i siromašne porodice, održavati džamiju, odgovorno izvršavati povjerene poslove, izvršavati obaveze, govoriti i činiti lijepo.

Zatim, razmislite dobro, Allah vas čuvao od svakog zla, o svojstvima onih koji požuruju i natječu se u činjenju dobrih djela: “Oni koji iz bojazni prema Gospodaru svome strahuju, i oni koji u dokaze Gospodara svoga vjeruju, i oni koji druge Gospodaru svome ravnim ne smatraju, i oni koji od onoga što im se daje udjeljuju, i čija su srca puna straha zato što će se vratiti svome Gospodaru – oni hitaju da čine dobra djela, i radi njih druge pretiču” (El-Mu’minun, 57–61); “Ali, nisu svi oni isti. Ima ispravnih sljedbenika Knjige koji po svu noć Allahove

ajete čitaju i mole se; oni u Allaha i u onaj svijet vjeruju i traže da se čine dobra djela, a od nevaljalih odvrćaju i jedva čekaju da učine dobročinstvo; – oni su čestiti; bilo kakvo dobro da urade, biće za nj nagrađeni. – A Allah dobro zna one koji se Njega boje.” (Ali Imran, 113–115) Aiša, radijallahu anha, upitala je Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, za one “koji od onoga što im se daje udjeljuju, i čija su srca puna straha zato što će se vratiti svome Gospodaru”, jesu li to oni koji kradu, čine blud i piju alkohol i zbog toga strahuju od Allaha, a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, odgovorio joj je: “Ne, kćeri Siddikova, to su oni koji klanjaju, poste, udjeljuju milostinju a boje se Allaha.”

Zašto je Poslanik dao ovakav odgovor? Zato što će neki ljudi raditi i napatiti se, ali će biti bačeni u vatru užarenu, i što će djela nekih ljudi biti poput “varke u ravnici u kojoj žedan vidi vodu”, ili poput “pepela koji vjor u olujnom danu raznese”, utječemo se Allahu od poniženja.

Da, Allah vas čuvao, ono što je navelo ove čestite ljude da hrle dobrim djelima i natječu se u dobru jeste njihov strah od Allaha, džellešanuhu, i čvrsto vjerovanje u Sudnji dan i povratak Allahu, džellešanuhu. Uzvišeni kaže: “...a vi se potrudite da druge, čineći dobra djela, pretečete! Ma gdje bili, Allah će vas sve sabrati – Allah, zaista, sve može” (El-Bekara, 148); “...i ko bude od vatre udaljen i u Džennet uveden – taj je postigao šta je želio; a život na ovome svijetu je samo varljivo naslađivanje.” (Ali Imran, 185)

O muslimani, razmislite o ovim divnim primjerima iz života Poslanikovih ashaba, radijallahu anhum. Jednog dana Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, upitao je svoje ashbe: “Ko je od vas osvanuo kao postač?” “Ja”, odgovorio je Ebu Bekr, radijallahu anhu. “Ko je od vas ispratio dženazu?”, upitao je Poslanik ponovo. “Ja”, odgovorio je Ebu Bekr. “Ko je od vas posjetio bolesnika?” “Ja”, odgovorio je Ebu Bekr. A onda Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: “Niko neće spojiti ove tri stvari, a da neće ući u Džennet.” (Muslim)

Kada je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, krenuo u Pohod na Tebuk, pozvao je ljude da učestvuju u opremanju vojske za taj pohod i podstakao ih je na dijeljenje i trošenje imetka na Allahovom putu, a posebno one imućnije.

Ovaj pohod imao je svoje specifične okolnosti: udaljenost i mnogobrojnost neprijatelja, velike vrućine, postojanje licemjera u muslimanskim redovima, izostanak iz borbe jednog dijela, za borbu sposobnih, muškaraca.

Omer, radijallahu anhu, požurio je do Poslanika, govoreći u sebi: “Ako ikad pretekнем Ebu Bekra, to će biti danas.” Donio je pola svog imetka i predao ga Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, a Poslanik ga je upitao: “Šta si ostavio svojoj porodici?” Omer reče: “Allahov Poslaniče, ostavio sam im isto ovoliko.” Zatim je došao Ebu Bekr sa svom imovinom koju je posjedovao, a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, upitao ga je: “Šta si ostavio svojoj porodici?” Ebu Bekr reče: “Ostavio sam im Allaha i Njegovog Poslanika.” Kada je to čuo, Omer, radijallahu anhu, reče: “Nikada se više neću s tobom natjecati.”

Što se tiče Osmana, radijallahu anhu, koji se smatrao jednim od najimućnijih ashaba, kada je čuo Poslanikov poziv na opremanje vojske, ustao je i rekao: “Allahov Poslaniče, od mene stotinu deva sa samarima i podsedlicama.” Nakon što je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ponovio poziv, Osman, radijallahu anhu, rekao je: “Od mene stotinu deva sa samarima i podsedlicama.” Kada je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, i treći put ponovio poziv, Osman, radijallahu anhu, rekao je: “Od mene tri stotine deva sa samarima i podsedlicama.” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, uputio je dovu za njega i rekao: “Allahu moj budu zadovoljan Osmanom, i ja sam zadovoljan s njim.” Zatim je Osman otišao do kuće i donio hiljadu zlatnika i istresao ih u Poslanikovo krilo. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, prevrtao je zlatnike u rukama i govorio je: “Osmanu, nakon ovoga danas, više ništa neće moći nauditi (u vjeri).”

Požurivanje u činjenju dobrih djela manifestuje se u Poslanikovoј preporuci čovjeku koji ga je upitao: “Za koju će sadaku čovjek imati najveću nagradu?” “Kad već pitaš, reći ću ti: da dijeliš imetak kad si zdrav, pohlepan, bojiš se siromaštva i nadaš se životu, i ne čekaš da duša dođe do grkljana pa onda kažeš: ‘Ovome dajte ovo, a ovome ovo.’” (Muttefekun alejhi)

Još preciznije pojašnjenje požurivanja u činjenju dobrih djela daju nam Poslanikove, sallallahu alejhi ve sellem, riječi: “Požurite sa činjenjem dobrih djela prije nego što nastupe smutnje mračne poput mrkle noći, kada će čovjek osvanuti kao vjernik, a omrknuti kao nevjernik, i omrknuti kao vjernik, a osvanuti kao nevjernik, i kada će ljudi prodavati svoju vjeru za neko dunjalučko dobro.” (Muslim)

U drugom hadisu se kaže: “Da li očekujete išta osim siromaštva zbog kojeg ćete zaboraviti na svog Gospodara, ili bogatstva koje će vas učiniti oholim, ili bolesti koja će vas uništiti, ili starosti koja će vas oslabiti, ili iznenadne i brze

smrti, ili Dedžala, a on je najgore zlo koje se očekuje, ili Smaka svijeta, a Smak svijeta je užasniji i gorči.” (Tirmizi, hasen-garib)

Šta znače Poslanikove riječi: “Požurite s činjenjem dobrih djela prije nego što nastupe smutnje”? Ovim riječima savjetuje nam da požurimo prije nego se one dese. A šta su to smutnje? To je sve što odvraća od pokornosti Allahu, džellešanu, ili što navodi na grijeh, i možda je stanje današnjeg čovjeka i njegova zaokupljenost savremenim sredstvima, instrumentima i alatima, najbolja potvrda ovih riječi i nešto što izaziva strah i bojazan.

Zbog toga se, u vremenima smutnji, ibadet posebno vrednuje, zbog njegove teškoće i rijetkosti, kao što se navodi u hadisu Ma’kila ibn Jesara, radijallahu anhu: “Ibadet u vremenima smutnji ima vrijednost kao hidžra, iseljenje, meni.”

Rekao je Nevevi: “Razlog posebnog vrednovanja ibadeta u vremenima smutnji jeste taj što je većina ljudi, u tim vremenima, nemarna prema ibadetu i samo rijetki mu posvećuju pažnju.”

Allah, džellešanu, ima robove koji “pretiču” vrijeme, čuvaju svaki trenutak, ne odvajaju se od pokornosti Allahu, džellešanu, i požuruju sa činjenjem dobrih djela. Ko danas uradi dobro djelo, naći će ga sutra, na Sudnjem danu, a ko ništa ne uradi, neće ništa ni naći; ko se bude bojao, požurit će, a ko požuri, stići će na određite; ko se bude trudio, postići će ono zbog čega se trudi; ko ostavi pretjerano spavanje težeći velikim ciljevima, nije kao onaj koji spava i ljenčari. Nema odmora za trudbenike osim u Džennetu, pod drvetom Tuba. Ko iskreno bude tražio utočište kod Allaha, divno li će biti njegovo prebivalište.

O vjernici! Ako istinski nešto želite, požurite; ako ste donijeli čvrstu odluku, ustrajte. Ko se bude pribijavao strahota, nikada neće ostvariti svoje nade. Nema ponosa bez truda, ugleda bez opasnosti, “hladnog” života bez vrućine umora. Onaj ko bude zadovoljan posljednjim safom, nikad neće osjetiti slast veličine. Uzvišeni kaže: “Nadmećite se da u Gospodara svoga zaslužite oprost i Džennet, prostran koliko su nebo i Zemlja prostrani, i pripremljen za one koji u Allaha i poslanike Njegove vjeruju. To je Allahova blagodati koju će dati onome kome On hoće; a u Allaha je blagodati velika.” (El-Hadid, 21)

Cijenjeni vjernici! Među ljudima postoje dobre duše i čista srca koja vole dobro i dobročinstvo, ali su iskušani neodlučnošću i odgađanjem, oni ne koriste prilike i nemaju kod sebe izgrađeno svojstvo požurivanja i natjecanja. Neki mudri ljudi su kazali: “Oklijevanje je gubitak, a propuštanje prilika je gorčina.”

U ometajuće faktore spada ljubav prema komociji, nemarnost i uživanje u prohtjevima i slastima. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Ljudi će se neprestano povlačiti, dok ih Allah ne gurne u Vatru.” (Muslim)

Jedna od lijepih savremenih izreka kaže: “Budi ispred drugih u dobru, a nemoj biti menadžer katastrofa.”

Bojte se Allaha, Allah vam se smilovao, bojte Ga se svi, i požurite sa činjenjem dobra kao što su to činili pobožni, i natječite se kao što su se natjecali upućeni.

Uzvišeni kaže: “A dobro koje za sebe unaprijed osigurate naći ćete kod Allaha još većim i dobiti ćete još veću nagradu. I molite Allaha da vam oprost, jer Allah prašta i milostiv je.” (El-Muzzemmil, 20)

Allah okoristio mene i vas Svojom Časnom Knjigom i uputom Svog vjetrovjesnika Muhammeda.

Molim Allaha da oprost i meni i vama, a molite Ga i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

RAMAZAN JE MJESEC IBADETA (MEKA)

Hatib: dr. Saud ibn Ibrahim eš-Šurejm
30. šaban 1438. po Hidžri / 26. maj 2017.

Sva hvala i zahvala pripadaju Allahu, Blagom, Plemenitom, Gospodaru nebesa, zemlje i Arša plemenitog, Onome “Koji oprašta grijehе i prima pokajanje, Koji strahovito kažnjava i obilno nagrađuje; drugog boga osim Njega nema, Njemu se sve vraća” (El-Mu'min, 3).

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Koji nema druga, Dobročinitelja Milostivog, Njemu pripada vlast i hvala, On sve može, i svjedočim da je Muhammed Allahov rob i poslanik, koga je On poslao kao milost svjetovima, i blagodat prvima i potonjima, činio je dobro, želio je dobro i bio je blag i milostiv prema vjernicima, neka je na njega Allahova milost, blagoslov i mir, i na njegovu časnu porodicu, njegove žene, majke pravovjernih, njegove as-habe, tabiine i one koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana. O ljudi, oporučujem sebi i vama bogobožnost, bojte se Allaha onako kako Ga se treba bojati, i držite se za čvrsto užе islama, i čuvajte se grijehа, jer niko od vas ne bi mogao podnijeti vatru. Uzvišeni kaže: “I onim, što vam je potrebno za put, snabdijte se. A najbolja opskrba je bogobožnost. I Mene se bojte, o razumom obdareni!” (El-Bekara, 197).

Točak vremena neumorno se okreće, nepovratno odnosi proljeća i zime, radosti i žalosti, teškoće i lahkoće. Samo što prođe jedna sezona, dođe druga, ispunjena blagoslovljenim trenucima, blagodarnim noćima, odabranim danima, svetim mjesecima i mubarek mjesecom, čije su kapije, Božijom dozvolom, širom otvorene, a čisti listovi razlistani kako bi ljudi mogli ući na njegov plemeniti bazar ispunjen dobrotom i blagoslovom, i kako bi oni koji se trude “profitirali”, a oni nemarni “bankrotirali”.

Da, čestiti vjernici, natkrilio vas je blagoslovljen mjesec, i nemojte ga upropastiti. On vam je došao, kao gost, pa ga dočekajte onako kako dolikuje gostu, i budite svjesni njegovog mjesta, svetosti i veličine. Zaista je mjesec

ramazan mjesec u kojem se propituju srca ljudi, njihova svjesnost o veličini i svetosti ramazana, i da je on mjesec poniznosti, a ne nadmenosti, hrljenja, a ne bježanja, čišćenja, a ne prljanja.

Da, to je mjesec u kojem čovjek ostavlja hranu, piće i strast, odazivajući se naredbi svoga Gospodara. Ko je to toliko hrabar da, nakon svega toga, koristi ovaj mjesec za ono što izaziva srdžbu njegovog Stvoritelja, u igri, zabavi i skrnavljenju svetosti ovog blagoslovljenog mjeseca. Uzvišeni kaže: “U mjesecu ramazanu počelo je objavljivanje Kur’ana, koji je putokaz ljudima i jasan dokaz Pravoga puta i razlikovanja dobra od zla.” (El-Bekara, 185)

Posebnu veličinu, ljepotu i sjaj ramazanu daje učenje ajeta iz Knjige jasne, koja je objavljena u ovom velikom mjesecu, kao uputa ljudima, i neborivi dokaz koji rastavlja istinu od neistine, što ukazuje na vrlo važnu istinu – da između islamskog ummeta i učenja, razmišljanja i postupanja po Božijoj Knjizi ne smije biti jaza, niti njenog namjernog zapostavljanja. Narod koji uči Knjigu, a ne razmišlja o njenim porukama, poput je grotla; narod koji uči Knjigu i razmišlja o njoj, ali ne postupa po njenim uputama, poput je “prokletog naroda”, a narod koji radi, a ne čita Knjigu i ne razmišlja o njenim porukama poput je “zalutalog naroda”, a kako i ne bi bio kada Allah, Uzvišeni, kaže: “Uputi nas na Pravi put, na Put onih kojima si milost Svoju darovao, a ne onih koji su protiv sebe srdžbu izazvali, niti onih koji su zalutali!” (El-Fatiha, 6, 7); “Oni koji su protiv sebe srdžbu izazvali” jesu oni koji su znali a nisu radili, a “oni koji su zalutali” jesu oni koji su radili bez znanja.

Cijenjeni vjernici, među današnjim ljudima uvriježila su se pogrešna razumijevanja blagoslovljenog mjeseca ramazana. Iako se zna da je ramazan mjesec odlučnosti, truda i ibadeta, neki ljudi ga doživljavaju kao mjesec komocije i ljenčarenja; iako je njegovo osnovno obilježje post, apstinencija i “redukcija”, oni u njemu vide raskoš i uživanje u obilju i raznovrsnosti hrane; iako je on mjesec ostavljanja svega što ne priliči čovjeku, i potpune posvećenosti Kur’anu, namazu i zikru, oni nemarni, u njemu vide priliku za zabave, gledanje serija i sijeljenje do dugo u noć, što je u suprotnosti sa njegovom svetošću. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, iskreni i istinoljubivi, rekao je: “Ko ne ostavi lažno svjedočenje i postupanje po njemu, i ružan govor, Allah, džellešanu, nema nikakvu potrebu za tim da on ostavlja hranu i piće.” (Buhari i dr.)

Nema boga osim Allaha! Koliko je onih koji se u mjesecu dobra, blagoslova i milosti odaju lažnom svjedočenju i ružnom govoru, zanemarujući ove Poslanikove, sallallahu alejhi ve sellem, riječi, i takvi od svog posta imaju puko gladovanje i žeđ, a od svog noćnog namaza samo umor i noćno bdijenje.

Mjesec ramazan je prilika za natjecanje, koja vrlo brzo prolazi, dragocjeni trenuci začas iščeznu. Sve što se propusti u ramazanu, to je zbog lijenosti i nemarnosti, a ono što se postigne je zbog truda i strpljivosti. Umor trudbenika u ramazanu u konačnici je rahatluk, a rahatluk nemarnih u konačnici je umor. Ramazan nam je dat da bismo ga živjeli, a ne kroz njega prošli, i da se ne bismo poslije kajali zbog gubitka nečega što je bilo bolje za nas, a da to kajanje bude kazna za nemar i odavanje jelu, piću i zabavi nauštrb pokornosti Gospodaru i dobiti na “pijaci postača.”

Istinu je rekao Ibn Dževzi, kada je, opisujući svoje vrijeme, napisao: “Desilo se veliko poskupljenje u Bagdadu. Kada god bi stigao ječam na pijacu, njegova je cijena bila veća, a ljudi su se gurali u redovima za kupovinu hrane. Posebno su se cijenili oni koji su svake godine, na vrijeme, pripremili onoliko hrane koliko im je bilo dovoljno da prehrane sebe i svoje porodice, a radovali su se oni koji su uspjeli kupiti hranu prije njenog poskupljenja. Siromašni ljudi prodavali su stvari iz kuće za bagatelu. Dostojanstvo i ponos zamijenilo je poniženje. Rekao sam svojoj duši: ‘Uzmi pouku iz ovoga: doći će dan kada će se posebno cijeniti oni koji imaju najviše dobrih djela, kada bude potražnja za dobrim djelima, i kada će se radovati oni koji su pripremili odgovor prije ispitivanja.’”

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, u jednoj svojoj dovi kaže: “Usmrći me u najboljem stanju, da nisam izostavio nijedan od Tvojih propisa.”

Islamski ummet, možda kao nikad dosada, ima potrebu da u ovom blagoslovljenom mjesecu napravi iskren samoobračun, u kojem će ukoriti svoju dušu i pitati je do kada će biti nemarna i prema svojim obavezama neodgovorna, do kada će trčati, kao kakav prosjak, za dunjalukom i njegovim ukrasima, do kada će biti kruta zbog opsjednutosti imetkom, sinovima i ženama.

Ako mjesec ramazan ne budemo doživljavali kao mjesec čišćenja srca od primjesa ovisnosti i zaokupiranosti, on sigurno neće oplemeniti naše duše; ako mjesec ramazan ne budemo doživljavali kao mjesec napredovanja i korištenja prilika, sigurno ćemo doživjeti nazadak i gubitak. Uzvišeni kaže: “O vjernici,

propisuje vam se post, kao što je propisan onima prije vas, da biste se grijeha sačuvali.” (El-Bekara, 183)

Bojte se Allaha, muslimani, i znajte da je najbolje djelo koje čovjek može uraditi u ramazanu, nakon iskrenosti, slijeđenje Poslanikove upute, u načinu i kvalitetu, u spominjanju Allaha, namazu, kunut-dovi, postu i učenju Kur’ana. Odnos prema mjesecu ramazanu trebao bi se u pozitivnom smislu razlikovati od odnosa prema drugim mjesecima, jer sadaka u njemu nije kao sadaka u drugim mjesecima, namaz u njemu nije kao namaz u drugim mjesecima, darežljivost u njemu nije kao darežljivost u drugim mjesecima i učenje Kur’ana u njemu nije kao učenje u drugim mjesecima.

Tako mi Allaha, niko nema opravdanja za neuspjeh u ramazanu: ako nije u mogućnosti klanjati noćni namaz – teraviju, neka udijeli sadaku, ako to nije u mogućnosti, neka uči Kur’an, a ako ni to nije u mogućnosti, najmanje što može je da čuva svoj jezik i udove od onoga što narušava i skrnavi svetost ramazana.

Tako mi Allaha, istinska propast i gubitak je ne iskoristiti ramazan. Uzvišeni kaže: “Eto, to je pravo stradanje!” (Ez-Zumer, 15)

Zatim znajte, Allah vas čuvao, da je svojstvo milosti i samilosti jedno od najboljih svojstava kojima se može okтити postač, a koje uveliko uljepšava ambijent ovog blagoslovljenog mjeseca, izoštrava lijepu narav, odmara dušu i podstiče postača da u svojoj duši nosi brigu drugih ljudi, a ne samo vlastitu brigu, da imućni udijele od onoga što im je Allah dao, nahrane i odjenu siromašne, i tako postignu zahvalnost na blagodatima, kao što kaže Uzvišeni: “Pa, zašto on na blagodatima zahvalan bio nije? – A šta ti misliš: kako se može na blagodatima zahvalan biti? – roba ropstva osloboditi, ili, kad glad hara, nahraniti siročje bliska roda, ili ubogoga nevoljnika.” (El-Beled, 11–16)

Allah se smilovao čovjeku koji je Allaha istinski spoznao, pa uljepšava svoj govor, čuva svoj post, iskreno u ime Allaha, dijeli hranu, upotpunjuje svoj namaz, čvrsto vjerujući u Poslanikovo obećanje: “U Džennetu imaju sobe iz čije se unutrašnjosti vidi njihova spoljašnjost i iz čije se spoljašnjosti vidi njihova unutrašnjost.” Upitali su: “Kome one pripadaju, Allahov Poslaniče?”, a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče im: “Onome ko uljepšava svoj govor, dijeli hranu, posti tokom cijele godine i klanja dok ljudi spavaju.” (Ahmed i Tirmizi)

Bojte se Allaha u pogledu ovog, vašeg, mjeseca, i požurite sa dobrim djelima prije isteka vremena, kada kajanje nikome neće biti od koristi. Nemojte

biti nemarni prema riznicama ovog blagoslovljenog mjeseca i nemojte da vas dunjaluk odvraća od onoga što je kod Allaha, jer Uzvišeni Allah, kaže: “Ono što je u vas – prolazno je, a ono što je u Allaha – vječno je. One koji su trpjeli Mi ćemo, sigurno, nagraditi mnogostrukom nagradom za ono što su činili.” (En-Nahl, 96)

Allah meni i vama podario blagoslov u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo što sam rekao, ako je ispravno, od Allaha je, a ako je pogrešno, od mene je i šejtana. Tražim oprost za sebe i vas i sve muslimane za svaki grijeh i pogrešku, tražite i vi, i pokajte Mu se, moj Gospodar je milostiv i samilostan.

Gospodaru naš, nemoj nas učiniti od onih koji ostavljaju i zanemaruju Tvoje propise!

ČEŽNJA POSTAČA ZA DŽENNETOM (MEKA)

Hatib: dr. Abdurrahman ibn Abdulaziz es-Sudejs
7. ramazan 1438. po Hidžri / 2. juni 2017.

Hvala Allahu, Uputitelju i Pomagaču, Koji je nama, ummetu Muhammedovom, ukazao posebnu počast time što nam je podario posebno odabrana vremena za činjenje dobra i učinio ih izvorom sreće, ko im pohrli, postići će zadovoljstvo svoga Gospodara.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Koji druga nema, svjedočenjem koje će me uvesti u Džennet, i svjedočim da je naš vjerovjesnik i prvak Muhammed, najbolji čovjek koji je postio i pred Allahom ponizno stajao i bio ispred drugih u dobru.

Gospodaru moj, blagoslovi njega i njegovu časnu porodicu koji su u “mjesecu bogobožnosti”, postigli slavu i ponos, i njegove plemenite ashabe koji su ramazan provodili u ibadetu i pokornosti, i tabiine i one koji su ih slijedili u dobročinstvu, nadajući se najsretnijoj završnici, i spusti na njih Svoj mir, koji će trajati i vraćati se iznova sve dok bude onih koji će, ujutru i navečer, dobro činiti.

Bojte se Allaha, Allahovi robovi, jer bogobožnost je najbolja opskrba i najbolja poputnina za ovaj i budući svijet. Uzvišeni kaže: “Oni koji se Allahu i Poslaniku Njegovu budu pokoravali, koji se Allaha budu bojali i koji od Njega budu strahovali – oni će postići ono što budu željeli.” (En-Nur, 52)

Pjesnik je rekao:

*Ako na put kreneš bez bogobožnosti, i sretnoš,
nakon smrti, onoga koji se za smrt pripremao...
kajat ćeš se što nisi bio poput njega,
i što, kao on, nisi dobra djela “gomilao”.*

Cijenjeni vjernici, zaista se velikodušnost širi poput najljepšeg mirisa, put do nje posut je najljepšim uzdasima, i spretan i oštrouman je onaj kome je ona putokaz do dobra. Radost kojoj se svi vesele i kojoj u susret hrle, i blagodat

koju uživaju svi muslimani, kao individue i kao kolektiv, i čiji je blagoslov sveprisutan, blagodat čija je ljepota upotpunjena i usavršena, i čije su dobrote mnogobrojne, i čiji je miris prekrrio dunjaluk, jeste blagodat nastupanja blagoslovljenog mjeseca ramazana koji je svojom svjetlošću osvijetlio zoru, i svojim mirisom prekrrio obzorja i čijom su se dobrotom napojile duše.

*Koliko je, kod Allaha, odušaka dobra koji te
sretnim čine, o ti koji težiš visinama,
koliko srca se, tada, Allahu, istinski preda, i koliko
suza je u bogobojažnim očima.*

Poštovani vjernici! Evo vam blagoslovljenog mjeseca ramazana, čije su zvijezde prekrile horizonte vremena, i čije su se povorke vratile u miru i blagoslovu, da naše uspravane duše osvježi nadahnućem, miomirisom, pobožnošću i blizinom Uzvišenom Gospodaru.

Kakvu to radost, u ovim trenucima, živi islamski ummet, nakon godine iščekivanja ovog plemenitog mjeseca i nakon što je obasjan njegovim nurom!? To je mjesec kojem ne slični nijedan drugi mjesec, njegovi trenuci su dragocjeni, njegove dobrote su nebrojene, njegove vrline su neiscrpne. To je mjesec primanja djela i duhovnog uzdizanja, oslobađanja od Vatre, mjesec darežljivosti, i mjesec u kojem je Allah objavio Svoju Knjigu i otvorio vrata pokajnicima.

Evo, povjetarac Božijeg kabula je puhnuo, bujica dobra je potekla i šejtan je u okove povezan. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Kada nastupi prva noć ramazana, šejtani i prkosni džini bivaju povezani u okove, pozatvaraju se sva vrata Džehennema, nijedna njegova vrata ne ostanu otvorena, i pootvaraju se sve džennetske kapije, nijedna njegova kapija ne ostane zatvorena. Svake noći ramazana doziva glasnik: “O ti koji žudiš za dobrom, pohrli, a ti koji žudiš za zlom, zastani.” (Tirmizi i Ibn Madža sa dobrim lancem prenosilaca)

Pjesnik je rekao:

*Mjesec emaneta, ustezanja i bogobojažnosti,
i uspjeha za one koji žele da kod Allah budu primljeni,
u njemu se, iz počasti, kapije Dženneta otvaraju,
i hurije, uljepšavaju i zlatnim nakitom kite...
blago onome čiji post, u njemu, bude primljen
i koji ujutru i navečer bude dovu, Gospodaru svome, činio.*

Rekao je Hasan el-Basri: “Uzvišeni Allah učinio je ramazan ‘poprištem dobra’ za Njegova stvorenja, na kojem će se oni natjecati u pokornosti Njemu i postizanju Njegovog zadovoljstva. Neki od njih su požurili, pretekli druge u dobru, i uspjeli, a neki su uzmakli i propali. Čudim se onima koji se zabavljaju u danu u kojem su uspjeli dobročinitelji, a propali nemarni.”

O vjernici! Ljudske duše imaju urođenu sklonost ka dobročinstvu i dobroti, i prirodnu ljubav prema lijepom i svemu što ih unapređuje, žude za dobrom i raduju se njegovom činjenju, tužne su zbog zla i njegovih loših posljedica i predaju se ibadetu po uzoru na svog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem.

Imam Muslim bilježi od Aiše, radijallahu anha, da je rekla: “Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, pojačavao je ibadet u mjesecu ramazanu kao ni u jednom drugom mjesecu.”

To zbog toga što je završnica onih koji tako postupaju veličanstvena, a nagrada za njihov trud ogromna: Džennet prostran kao što su prostrani nebesa i Zemlja, okićen mirisnim bosiljkom i ukrašen odjećom od dibe i kadife, u kojem su visoravni sa tekućom vodom, velikim hladovinama i izvor Selsebil. Pjesnik je rekao:

*Pohitaj ka džennetima vječnosti u kojima
su kuće biserje čisto, a ima i šatora,
ali mi smo zarobljenici neprijatelja,
zar ne vidiš da se vraćamo domovini našoj i našem iskonu.*

Džennet je kuća počasti, Allahovog zadovoljstva, mira, spokoja i sigurnosti. Njegova svjetlost sija i obasjava, njegova okolina miriše, a njegovi su užici vječni. Željno iščekuje one koji tragaju za njim i uljepšava se za one koji ga žele.

Zar onaj koji teži Džennetu može spavati? A posebno u ovom mjesecu oprosta i milosti, mjesecu spominjanja Allaha i učenja Kur’ana. Kako je samo lijepo i ugodno besjediti o džennetskim ljepotama u mjesecu ramazanu. Pjesnik je rekao:

*To je Džennet, ispunjen ljepotom i prelijepim užicima,
njegovi užici su vječni, a ne prolazni
kuća mira i vječno prebivalište, i dom vojnika imana i Kur’ana,
njegovi stanovnici su ljubitelji noćnog namaza i
posta, lijepih riječi i dobročinstva,*

*njegove rijeke izvan korita teku, slavljen neka je Onaj koji ih čuva od poplava,
teći će ispod njih kako budu željeli, i izvirati, a neće se smanjivati,
od procijeđenog meda, vode, vina i mlijeka one će biti.*

Ljepše i upečatljivije od ovih stihova su riječi Uzvišenog: “Zar je Džennet, koji je obećan onima koji se Allaha boje – u kome su rijeke od vode neustajale i rijeke od mlijeka nepromijenjena okusa, i rijeke od vina, prijatna onima koji piju, i rijeke od meda procijeđenog i gdje ima voća svakovrsnog i oprosta od Gospodara njihova.” (Muhammed, 15)

Allahu ekber! Ovo su džennetske rijeke, a šta tek reći za njegove građevine, čije su cigle, jedna od zlata, a jedna od srebra, a između njih je mošus, ljepši i veličanstveniji od toga da bi se mogla opisati njegova bit, ljepota njegovog mirisa i njegova svojstva, a šljunak je od bisera i dragog kamenja. Imam Ahmed bilježi u “Musnedu” od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, da je rekao: “Rekli smo: ‘Allahov Poslaniče, pričaj nam o džennetskim građevinama’, pa je kazao: ‘Kod džennetskih građevina jedna cigla je od zlata, a druga od srebra, malter je od mirisnog mošusa, šljunak od bisera i dragog kamenja, a tlo od šafrana. Ko uđe u njega, vječno će uživati i nikada tegobe neće osjetiti. Živjet će vječno i nikada neće umrijeti. Njegova odjeća nikada se neće pohabati niti će njegova mladost ikad proći.’”

Pjesnik je rekao:

*Njegove cigle su, jedna od zlata a druga od srebra, dvije vrste različite,
njegovi dvorci su od bisera i dragog kamenja, ili srebra, ili čistog zlata
također, od bisera i rubina, u savršene građevine poredanih.*

U Džennetu su rosne hladovine, obilne i kiše rosulje, čisti užitak i blagodat i život ispunjen zadovoljstvom. Ibn Madža u “Sunenu” bilježi od Usame ibn Zejda, radijallahu anhu, da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao ashabima: “Ima li ko da žudi za Džennetom? Jer u Džennetu nema nikakve opasnosti, on je, tako mi Gospodara Kabe, svjetlost koja sija, bosiljak koji se povija, visoki dvorac, mirna rijeka, mnoštvo zrelih plodova, lijepa žena i odjeća ukrašena, vječnog trajanja, užitka i ozarenosti, visokih, pravilnih i sjajnih kristala.” Ashabi su kazali: “Allahov Poslaniče, mi svi žudimo za Džennetom”, a on im reče: “Recite: Ako Bog da.”

O vjernici! U Džennetu ima drvo ispod čije hladovine jahač putuje stotinu godina i ne može je proći, kao što se prenosi u vjerodostojnim hadisima od Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem.

Uzvišeni kaže: “i u hladovini prostranoj” (El-Vakia, 30); “Oni koji su se Allaha bojali bit će u hladovinama i među izvorima, u gustim baščama i među voćem koje budu željeli” (El-Murselat, 41–42).

Džennetlije će sjediti “na divanima izvezenim”, tj. izvezenim od zlata, rubina i dragulja. “Jedni prema drugima na njima će naslonjeni biti; služit će ih vječno mladi mladići, sa čašama i ibricima i peharom punim pića iz izvora tekućeg – od koga ih glava neće boljeti i zbog kojeg neće pamet izgubiti – i voćem koje će sami birati, i mesom ptičijim kakvo budu željeli. U njima će biti i hurije očiju krupnih, slične biseru u školjkama skrivenom – kao nagrada za ono što su činili. U njima neće slušati prazne besjede ni govor grješni, nego samo riječi: ‘Mir, mir!’” (El-Vakia, 16–26)

Pjesnik je rekao:

*Čovjek će u njemu imati šator od bisera, sa otvorima, djelo Milostivog;
susret s Gospodarom, Milostivim, spomenut je u više kur'anskih sura.*

Cijenjeni vjernici! Najveći užitak u Džennetu bit će viđenje Gospodara svjetova, uzvišen neka je On. Buhari i Muslim bilježe od Džerira ibn Abdullaha, radijallahu anhu, da je rekao: “Bili smo kod Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, u noći uštapa, pa je pogledao u mjesec, i rekao: “Zaista ćete vidjeti svoga Gospodara, kao što vidite ovaj mjesec, nećete sumnjati u Njegovo viđenje.”

Muslim bilježi od Suhejba, radijallahu anhu, da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Kada stanovnici Dženneta uđu u Džennet, Allah, džellešanuhu, reći će im: ‘Želite li još nešto?’, a oni će reći: ‘Šta to još možemo poželjeti? Zar nas nisi obradovao, i uveo nas u Džennet, i spasio od vatre?’ On će, tada, ukloniti zastor i oni će vidjeti Gospodara Uzvišenog, i neće im biti ništa draže od gledanja u njihovog Gospodara.”

Allahu ekber, Allahu ekber, Allahu ekber! Gospodaru naš, podari nam užitak gledanja u Tvoje plemenito lice i čežnju za susretom s Tobom, ali ne zbog nesreće koja će nas oslabiti ili iskušenja koja će nas zavesti. Uzvišeni kaže: “One koji čine dobra djela čeka nagrada, i više od toga” (Junus, 26); “U njemu

će imati što god zažele – a od Nas i više” (Kāf, 35). On će ih obasuti svojim blagodatima, i dati im ono što žele, i od Sebe više. Pjesnik je rekao:

*I dok oni tako budu živjeli svoj život,
radovali se i uživali u opskrbi koja će im dodijeljena biti
ugledat će blještavu svjetlost koja će obasjati džennetske bašče;
prizor koji mašta ne može pojmiti,
pokazat će im se Gospodar nebesa, javno,
iznad Arša, nasmijati im se i kazati:
“Mir vama”, i svi će svojim ušima, Njegov selam, kada ga nazove, čuti,
reći će: “tražite od Mene šta god zaželite,
ja sam Milostivi i ja ću vam to dati”,
a oni će, u jedan glas, povikati: “Želimo Tvoje zadovoljstvo,
jer Ti si onaj koji daješ lijepo, nadamo se Tvojoj milosti.
Dat će im ono što su tražili, i uzet će ih za svjedoke,
da je On Allah plemeniti.*

Allah mene i vas učinio od sretnika, na oba svijeta, i podario nam Svoju nagradu, i više od toga. Utječem se Allahu od prokletog šejtana: “Ovakav Džennet obećan je onima koji se budu Allaha bojali: vrtovi s rijekama, s plodovima kojih uvijek ima i s trajnom hladovinom; to će biti nagrada onima koji se budu zla klonili, a nevjernicima će kazna vatra biti.” (Er-Ra’d, 35)

Gospodaru naš, molimo Te za Džennet i ono što će nas približiti njemu, od riječi i djela, i utječemo Ti se od Vatre i onoga što nas približava njoj, od riječi i djela. Gospodaru naš, podari nam Svoje zadovoljstvo i Džennet, a utječemo Ti se od Tvoje srdžbe i Vatre.

Allah meni i vama podario blagoslov u vremenima pokornosti, i povećao nam blagoslov, dobro i milost, i učinio nas od stanovnika Dženneta, u Njega su sve blagodati i počasti.

Poštovani vjernici! Kada govorimo o džennetskim užicima, time želimo, u našim srcima, potaći odlučnost i čvrstinu, povesti ih do najljepših vrtova, i napojiti sa nepresušnih izvora, a posebno ako znamo da je odabrano vrijeme već nastupilo, vrata dobrote se ukazala, a džennetske kapije širom otvorile.

Ramazan je obilna blagodat za one koji žele da se natječu, i pitki izvor bogobojaznosti za one Allahu bliske. Evo, upravo nas je on natkrilio svojom hladovinom, i natopio naša srca svojom svježinom.

Ummete posta i noćnog namaza, krajnje je vrijeme da sa riječi i emocija pređemo na konkretna djela. Dođite da se namirišemo najljepšim mirisom posta! Dođite da se prosvijetlimo i nadahnemo svjetlošću, radosnim navještenjima i uputama jasnih ajeta i čistih kur'anskih stranica, u kojima je lijek za naša srca, eliksir života i blistava zora za naše duše, a posebno u ovim teškim vremenima kada je islamski ummet napadnut sa svih strana!

Da, Allah vas čuvao, upravo u ovom mjesecu, u kojem je noć bolja od hiljadu mjeseci, potrebno je zacrtati ciljeve i puteve, ujediniti safove i srca, i probuditi u ummetu odlučnost i ambicije koje će težiti ponosu, a odbaciti poniženje, i ujediniti ga na rješavanju globalnih pitanja, od kojih je najvažnije pitanje herojskog Kudsua, kako bi, uz Božiju pomoć, povratili staru slavu i ugled, i zauzeli mjesto koje nam pripada, u blagoslovljenom i oslobođenom Kudsua.

O vjernici! U ovom uzvišenom mjesecu poželjno je da što više učimo iskrene dove. Skrušeno podignite svoje ruke i molite za sebe, svoje porodice i islamski ummet. Zamolite Allaha, iskreno, da pomogne vašu potlačenu i progonjenu braću, unesrećene i zarobljenike, i da otkloni od njih nedaće i brige.

RAMAZANSKE PORUKE (MEKA)

Hatib: dr. Mahir ibn Hamed el-Muajkili

14. ramazan 1438. po Hidžri / 9. juni 2017.

Hvala Allahu, Darovatelju blagodati i svakog dobra, Koji je naredio Svojim robovima da čine dobra djela i Koji ih podstiče da budu ispred drugih u pokornosti Njemu. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i poslanik, neka je na njega Allahova milost i blagoslov, i na njegove ashabe i one koji ih slijede u dobročinstvu do smrtnog časa.

Cijenjeni vjernici, oporučujem sebi i vama bogobožnost, jer je ona Božija zapovijest prvima i potonjima: “Mi smo onima kojima je data Knjiga prije vas, a i vama, već zapovjedili da se bojite Allaha.” (En-Nisa, 131)

Poštovani vjernici! Jučer smo se radovali dolasku mjeseca ramazana, a evo danas ispraćamo njegovu prvu polovinu. Ramazan je, kako ga Uzvišeni opisuje, “neznatan broj dana” (El-Bekara, 184), poste se uzastopno, a prolaze brzo, i zato se opskrbite, a najbolja opskrba je bogobožnost. Allah, džellešanuhu, Mudri i Sveznajući, propisao je ramazanski post sa uzvišenim ciljem.

Ramazan je odgojna škola, popravljanje i duhovno uzdizanje i čišćenje, u njemu se čovjek usteže od dozvoljenih, a posebno zabranjenih stvari, pokoravajući se Allahu, izvršavajući Njegovu volju i postičući bogobožnost. Allah, džellešanuhu, privilegovao je post posebnom odlikom – pripisao ga je Sebi, što nije slučaj ni sa jednim drugim ibadetom. On je tajna između roba i Rabba, i niko za nju ne zna osim Allah, džellešanuhu.

U dva *Sahiha* od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, prenosi se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Rekao je Uzvišeni Allah: ‘Svako djelo pripada sinu Ademovom, osim posta, on je Moj i Ja za njega posebno nagrađujem.’”

Nagradu za post Uzvišeni je pripisao Svom plemenitom Biću, a On je od plemenitih Najplemenitiji i od darežljivih Najdarežljiviji. Nagrada je vrijedna

koliko je vrijedan njen Davalac, i zato je nagrada za post velika, mnogostruka i bez računa.

Ramazan je, o vjernici, mjesec svakog dobra, u njemu se u okove povezuju šejtani, zatvaraju vrata Džehennema, a otvaraju vrata Dženneta, uči Kur'an, i spuštaju meleki na Zemlju. To je mjesec milosti, dobra, blagoslova i oprosta, mjesec svijetljenja džamija i spominjanja Milostivog, mjesec uzvišenosti, ljepote, sjaja, razmišljanja, pokornosti i dove. Ko ispusti njegove dane, i provede njegove noći u namazu, vjerujući u Allaha i nadajući se Njegovoj nagradi, bit će mu oprosteni prošli grijesi. U njemu je noć bolja od hiljadu mjeseci, ko je provede u namazu, vjerujući u Allaha i nadajući se Njegovoj nagradi, bit će mu oprosteni prošli grijesi. Tirmizi sa vjerodostojnim senedom od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, bilježi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Kada nastupi prva noć ramazana, šejtani i prkosni džini bivaju povezani u okove, pozatvaraju se sva vrata Džehennema, nijedna njegova vrata ne ostanu otvorena, i pootvaraju se sve džennetske kapije, nijedna njegova kapija ne ostane zatvorena. Svake noći ramazana doziva glasnik: 'O ti koji žudiš za dobrom, pohrli, a ti koji žudiš za zlom, zastani. Allah svake noći nekoga oslobodi od Vatre.'" U ovom mjesecu mnogobrojne su kapije dobra: kapija posta i noćnog namaza; kapija održavanja rodbinskih veza; kapija brige o jetimima; kapija sadake i dobročinstva; kapija posjećivanja bolesnika; kapija učenja Kur'ana i kapija nahranjivanja siromaha.

Raspitujte se o vašoj braći muslimanima, i pomozite im u dunjalučkim stvarima i u pitanjima vjere, i budite blagi i osjećajni, jer među njima ima onih za koje Uzvišeni kaže: "...pa onaj koji nije u to upućen misli da su, zbog skromnosti, imućni; poznat ćeš ih po izgledu njihovu, oni proseći ne dodijavaju ljudima" (El-Bekara, 273).

U dva *Sahiha* od Ebu Musaa el-Eš'arija, radijallahu anhu, bilježi se da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Svaki musliman dužan je udijeliti sadaku." "A šta ako nema od čega?" upitaše. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: "Zaradit će vlastitim radom, i koristiti sebi i drugima." "A šta ako ne može?" ponovo upitaše. "Pomoći će potrebnom i siromašnom". odgovori Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem. "A šta ako ni to ne može?" upitaše. "Upućivat će na dobro i odvrćati od zla", reče Poslanik, sallallahu alejhi ve

sellem. “A šta ako to ne uradi?”, upitaše. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, tada reče: “Neka se suzdrži od činjenja zla, jer i to je sadaka.”

Iako je mjesec ramazan otvoren za činjenje svih dobrih djela, učenje Kur’ana, ipak ima prednost i posebnost u odnosu na druga dobra djela. Uzvišeni kaže: “U mjesecu ramazanu počelo je objavljivanje Kur’ana, koji je putokaz ljudima i jasan dokaz Pravoga puta i razlikovanja dobra od zla” (El-Bekara, 185).

Zato je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem – koji je bio darežljiviji od blagog povjetarca – bio posebno darežljiv u ramazanu kada se susretao sa Džibrilom, i pred njim učio Kur’an, razmišljao o njegovim ajetima, poukama, tajnama i mudrostima.

Buharija i Muslim bilježe od Ibn Abbasa, radijallahu anhu, da je rekao: “Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, bio je najdarežljiviji čovjek, a posebno u ramazanu kada se susretao sa Džibrilom. Džibril mu je dolazio svaku noć i podučavao ga Kur’anu. Nakon tih susreta, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, bio je darežljiviji od blagog povjetarca.”

Kada musliman spoji post i učenje Kur’ana, imat će dvojicu šefadžija, zagovornika na Sudnjem danu. Uzvišeni kaže: “...na Dan kada će čovjek od brata svoga pobjeći i od majke svoje i od oca svoga i od druge svoje i od sinova svojih – toga Dana će se svaki čovjek samo o sebi brinuti.” (Abese, 34–37)

Hakim u *Mustedreku*, sa dobrim senedom, bilježi od Abdullaha ibn Amra, radijallahu anhuma, da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Kur’an i post zauzimat će se za čovjeka. Post će reći: ‘Gospodaru, ja sam mu uskratilo hranu, piće i tjelesno uživanje, dozvoli mi da se zauzimam za njega’, a Kur’an će reći: ‘Ja sam mu uskratilo san noću, dozvoli mi da se zauzimam za njega’, pa će im Allah, džellešanu, dozvoliti da se zauzimaju za njega. Muslim bilježi od Ebu Umame el-Bahilija, radijallahu anhu, da je rekao: “Čuo sam Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da kaže: ‘Učite Kur’an, jer će se on na Sudnjem danu zauzimati za one koji su ga učili. Učite dvije blistave sure, zehrevejni, suru El-Bekara i suru Ali Imran, jer će one doći na Sudnji dan u obliku dva oblaka, ili dva jata ptica, i zauzimati se za one koji su ih učili.”

Rekao je Ibn Redžeb: “Znaj da vjernik u ramazanu, uporedo, vodi dvije vrste džihada – borbe na Allahovom putu, postom u toku dana i noćnim namazom noću. Ko spoji ove dvije vrste džihada, i svakoj od njih dâ njeno pravo, i strpi se na njima, bit će nagrađen bez računa.”

Uzvišeni kaže: “I nastojte zaslužiti oprost Gospodara svoga i Džennet prostran kao nebesa i Zemlja, pripremljen za one koji se Allaha boje, za one koji, i kad su u obilju i kad su u oskudici, udjeljuju, koji srdžbu savlađuju i ljudima praštaju – a Allah voli one koji dobra djela čine; i za one koji se, kada grijeh počine ili kad se prema sebi ogriješe, Allaha sjete i oprost za grijehе svoje zamole – a ko će oprostiti grijehе ako ne Allah? – i koji svjesno u grijehu ne ustraju. Njih čeka nagrada – oprost od Gospodara njihova i džennetske bašče kroz koje će rijeke teći, u kojima će vječno ostati, a divne li nagrade za one koji budu tako postupili!” (Ali Imran, 133–136)

Cijenjeni vjernici! Ibn Hibban je zabilježio u svom *Sahihu* od Ebu Hurejre da se Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, jednog dana popeo na minber i rekao: “Amin! Amin! Amin!” Ashabi su ga upitali: “Allahov Poslaniče, kada si se popeo na minber, ponovio si tri puta ‘amin’? Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: “Došao mi je Džibiril i rekao: ‘Onaj ko dočeka ramazan, i ne bude mu oprosteno u njemu, i uđe u Vatru, neka ga Allah udalji od Svoje milosti, reci: ‘Amin’, i ja sam rekao ‘min’.” Šta mislite, Allah vas blagoslovio, o dovi koju uči Džibril, a miljenik Gospodara svjetova, amina na nju? Ovo su trenuci pokajanja i traženja oprosta, poniznosti i skrušenosti. Ko se ne pokaje u mjesecu ramazanu, kad će se pokajati? Ko ne ostavi grijehе u mjesecu oprosta, kad će ih ostaviti i vratiti se Allahu? Ko se ne napoji sa vrela Božije milosti u mjesecu milosti, kad će se napojiti?

Taberani bilježi sa dobrim senedom od Enesa ibn Malika, radijallahu anhu, da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kazao: “Činite dobra djela cijeli život, i napojite se sa vrela Allahove milosti, jer Allah Svojom milošću napaja koga hoće.”

Rekao je Ibn Redžeb: “Nema nijednog odabranog vremena a da Allah u njemu nije propisao neku vrstu pokornosti s ciljem približavanja Njemu, i da nije spustio Svoju milost kojom obasipa koga hoće od Svojih robova.” Sretan je onaj ko iskoristi odabrane mjesece, dane i trenutke i približi se svome Gospodaru, čineći dobra djela, možda baš njega Allah obuhvati Svojom dobrotom i milošću, i spasi ga od Vatre i njenih strahota.

Evo, Božija milost se spustila, džennetski lahor je puhnuo, o, razumom obdareni, požuri i potrudi se, jer “one koji se budu zbog Nas borili Mi ćemo,

sigurno, putevima koji Nama vode uputiti; a Allah je, zaista, na strani onih koji dobra djela čine!” (El-Ankebut, 69)

Allah podario meni i vama blagoslov u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha tražim oprost za sebe i vas, a tražite i vi, On puno prašta i milostiv je.

VRIJEDNOST NOĆI LEJLETUL-KADR (MEKA)

Hatib: dr. Halid ibn Ali el-Gamidi

21. ramazan 1438. po Hidžri / 16. juni 2017.

Hvala Allahu Koji je oplemenio srca Svojih robova u mjesecu ramazanu Svojim dobrima, i njihovo vrijeme ispunio dobročinstvom i propisanim dužnostima, i počastio ih uvećanjem Njegovih darova i blagodati. Hvalim Ga, slavljen neka je On, hvalom koja nema kraja i koju ne može postići nijedno od Njegovih stvorenja. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, On upućuje koga hoće od Svojih robova Svojom dobrotom i milošću, a ostavlja bez pomoći koga hoće Svojom pravednošću i mudrošću, i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i poslanik, kojim je On zapečatio ciklus poslanstva i upotpunio plemenite osobine kod ljudi, neka je na njega Allahova milost i blagoslov, i na njegove ashabe, i sljedbenike do Sudnjeg dana. Bojte se Allaha, obožavajte Ga onako kako je On propisao i okrenite svoja lica Njemu. Nema boljeg vjernika od onoga “koji se iskreno predao Allahu, čineći još i dobra djela, i koji slijedi vjeru Ibrahimovu, vjeru pravu”, i nema časnijeg i uglednijeg čovjeka kod Allaha od bogobojažnih i iskrenih vjernika. Uzvišeni kaže: “Najugledniji kod Allaha je onaj koji Ga se najviše boji.” (El-Hudžurat, 13)

O muslimani, mnogobrojni su kur’anski i hadiski tekstovi koji govore o vrijednosti mjeseca posta i noćnog namaza, mjeseca blagoslovljenog ramazana. Njegovo mjesto, svetost i veličanstven efekat na duše i srca, njihov odgoj i pročišćenje, poznat je svakom muslimanu, osim što ovo teorijsko znanje ne prate uvijek konkretna djela i nema svoju praktičnu manifestaciju u ovom časnom mjesecu. Ljudi se, u pogledu njihovog odnosa prema ramazanu, njihovog stanja, djela, ispunjenosti srca strahopoštovanjem i ljubavi prema Allahu i svijesti o ramazanu kao velikoj i neprocjenjivoj prilici, mogu podijeliti u tri skupine:

Prva skupina su oni koji ne osjećaju veličinu ovog mjeseca i njegovo blagotvorno imansko, duhovno i odgojno djelovanje, oni čine veliku nepravdu sebi, nemarno se odnoseći prema farzovima, nafilama i pobožnim djelima koja ih približavaju Allahu, ne izvršavaju post na propisan način, ne čuvaju svoja srca,

jezike oči i uši od činjenja grijeha u danima i noćima ramazana, i prepuštaju se dunjalučkim užicima, hrani, piću, zabavama i društvenim mrežama. Oni nisu uzeli ništa od ramazanskih blagoslova i darova, a već su u njegovoj zadnjoj trećini, a time se samo udaljavaju od Allaha i ne približavaju Mu se, i zaslužuju da ih “stigne” Poslanikova dova koju je učio protiv onih koji dočekaju ramazan, a zatim im on prođe, i ne bude im oprosteno, makar im bilo krivo, makar to bilo teško njihovim dušama, osim da im se Allah smiluje i spase svoje duše, u posljedni čas, prije odlaska ovog blagoslovljenog mjeseca. Uzvišeni kaže: “Ko čini dobro, u svoju korist čini, a ko radi zlo, na svoju štetu radi. A Gospodar tvoje nije nepravedan prema robovima Svojim.” (Fussilet, 46)

Druga skupina su “muktesidi” – umjereni, skromni, oni se zadovoljavaju izvršavanjem farzova i ostavljanjem harama, i ne ulažu poseban napor u činjenju nafila, pobožnih djela, milosrđa, i njihove ambicije nisu usmjerene ka postizanju najvećih mogućih rezultata i nagrade u ovom plemenitom mjesecu, mjesecu unosne trgovine sa Allahom, džellešanuhu. Oni idu ka Allahu sigurnim i mirnim putem, i bit će nagrađeni prema svojim nijetima.

Treća skupina su oni upućeni i srećni, plemenitih ambicija, koji su druge pretekli u dobru, Allahovom dozvolom. Oni su uzeli pouku od Allaha, i u ramazanu su prepoznali veliki znak imana, odgoja i duhovnog uzdizanja, pa su se trudili, radili, žurili i natjecali se u dobru, popravili su i unaprijedili svoje navike i pročistili srce i dušu. Iskoristili su dane i noći ramazana za promjenu nabolje, upućivanje ljudi i popravljivanje stanja. Trudili su se, radili, žurili i natjecali se u dobru. Pretekli su druge i spasili su se. Nastojali su da svaki dan ramazana budu bliži svome Gospodaru od prethodnog dana, i napreduju na stepenima imana, sve dok ne postignu deredžu ihsana – obožavanja Allaha kao da Ga vide, i izgrade posebnu vezu između sebe i svoga Gospodara. Allah kaže u hadisi-kudsiju: “Moj će Mi se rob neprestano približavati nafilama, dobrovoljnim djelima, sve dok ga ne zavolim.” To je, tako mi Allaha, jedan od najvećih stepena vjere, i najdragocjenijih putokaza i jasnih dokaza ramazana.

O muslimani, značenja i vrijednosti koje mjesec ramazan usađuje u ljudske duše i srca su mnogobrojne. Svako pije sa ramazanskog vrela shodno svojoj spremnosti i predanosti i posvećenosti srca Allahu, džellešanuhu.

Srca nekih ljudi su poput velike doline, dovoljno prostrana da se na njih spusti “rosna kiša” Kur’ana, posta i noćnog namaza; njihova zemlja je plodna,

prima vodu, i daje travu i raznovrsno bilje, štaviše može po(d)nijeti na sebi veliki broj ljudi. Ona su poput blještave svjetiljke i plamteće zvijezde.

Neka srca su poput male doline, koja ne može po(d)nijeti ništa, njena zemlja je suha i neplodna, ne prima vodu, i ne daje travu i bilje. Ova srca su pretijesna da bi primila obilnu i rosnu kišu ramazana, koja daje svoje plodove u svako vrijeme. Između ove dvije vrste dolina su druge doline, svaka od njih daje onoliko koliko ona vrijedi. Tako Allah ljudima navodi primjere, kako bi pouku uzeli i razmislili, a Njegove pouke shvaćaju samo oni kojima je dato znanje.

Cijenjeni postači, jedno od najuzvišenijih značenja i vrijednosti koje ramazan “udahnuje” u srca poslušnih, iskrenih i skrušenih Allahovih robova jeste – potpuna posvećenost i predanost Allahu Jedinom. Kada poste, oni poste radi Allaha Jedinog; kada klanjaju noćni, teravih-namaz, klanjaju ga radi Allaha, s čvrstom vjerom u Njega i ubjeđenjem u Njegovu nagradu; kada uče Kur’an, i više puta završe hatmu u ramazanu, to čine iz ljubavi prema Allahu i kako bi Mu se približili. Uzdržavaju se od tjelesnog uživanja i hrane, radi Allaha, slavljen neka je On. Izbjegavaju psovku, svađu, ogovaranje, prenošenje tuđih riječi i druge grijeha, nadajući se Njegovoj nagradi i strahujući od Njegove kazne. Svjesni su da žeđ, umor i glad koji osjećaju, podnose isključivo u Njegovu ime, i zato su strpljivi, zadovoljni i radosni. Koliko je samo radosti ramazana koje ispunjavaju srca čistih i predanih Allahu! Oni se, tokom cijelog mjeseca, odgajaju u okrilju značenja posvećenosti i predanosti Allahu, iskrenosti i istinoljubivosti, i nema sumnje da će takav njihov odnos prema ramazanu imati pozitivne refleksije na njihov život, ponašanje, riječi, predodžbu, jer onaj ko je “okusio” slast činjenja djela u ime Allaha Jedinog, osjetit će dovoljnost u svojoj vezi sa Gospodarom, očistit će i prosvijetliti svoju dušu, shvatit će bezvrijednost dunjalučkih slasti, prezret će slijepo povodjenje za ljudskim željama, zadovoljstvom i hvalom i izdići će se, sa svojom iskrenošću i predanošću, iznad niskih prohtjeva duše i ambicija srca. Ovo je samo jedna od milosti, uputa, tragova, svjetlosti i jasnih dokaza ramazana.

Sretan je onaj ko je osjetio slast ramazana! Postigao je Džennet još na ovom svijetu. Nesretan i izgubljen je onaj ko nije osjetio ova veličanstvena imanska i ramazanska značenja, i nije pomirisao njihov miris! Uzvišeni kaže: “U mjesecu ramazanu počelo je objavljivanje Kur’ana, koji je putokaz ljudima i jasan dokaz Pravoga puta i razlikovanja dobra od zla.” (El-Bekara, 185)

O muslimani, od ovog mjeseca nije ostala osim njegova zadnja trećina, a trećina je lijepa i dovoljna. Deset blagoslovljenih noći, najboljih u cijeloj godini. Allah se zaklinje sa ovih deset noći u Kur'anu: "i deset noći" (El-Fedžr, 2).

Zbog njihove velike vrijednosti i dragocjenosti, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, posvećivao im je posebnu pažnju, povećavajući svoj ibadet u njima, čineći što više dobrih djela, boraveći u džamiji, u itikafu, u osami sa svojim Gospodarom. Potvrđeno je da bi se Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kada bi nastupilo zadnjih deset noći ramazana, odvajao od žena, oživljavao bi noći ibadetom, budio bi svoje ukućane i posvećivao se ibadetu više nego u drugim noćima.

Allah, džellešanuhu, odlikovao je ovih deset blagoslovljenih noći, posebnom noći, Lejletul-kadrom, kojoj nema slične ni ravne. To je noć "u kojoj je objavljen Kur'an", tj. počelo je njegovo objavljivanje ili se pod tim misli da je u toj noći spušten iz Levhi-mahfuzi, Pomno čuvane ploče, u cijelosti, do Bejtul-izzeta, Kuće dostojanstva, na ovozemljsko nebo. Zbog toga se u ovoj noći veliki broj meleka spušta na Zemlju, koja postane tijesna za sve njih, pa čak se i Džibril, zbog njene veličine i posebnosti, spušta na Zemlju, kao što kaže Uzvišeni: "Meleki i Džibril, s dozvolom Gospodara svoga, spuštaju se u njoj zbog odluke svake. Sigurnost je u njoj sve dok zora ne svane." (El-Kadr, 4–5)

Lejletul-kadr je noć koja je zaštićena od svakog zla i nevolje, blaga i ispunjena milošću, ni previše hladna ni previše vruća, svjetla i blještava, u njoj se vatrom iz zvijezda ne gađaju šejtani niti se šalju zvijezde padalice koje "vrebaju", šejtani se ne pojavljuju sve do zore, i sunce tog jutra bude crveno, slabo i bez zraka. Svi oni znakovi su vjerodostojno preneseni od Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem.

Jedna od posebnosti ove noći jeste i to da je ona noć "godišnje odredbe" (takdirus-seneviji), tj. prepisivanja svih događaja koji će se desiti u toj godini iz Levhi-mahfuzi u knjige meleka pisara, kao što kaže Uzvišeni: "u kojoj se svaki mudri posao riješi, po zapovijedi Našoj!" (Ed-Duhan, 4–5).

Sve što će se desiti u narednoj godini i sve što je Allah odredio, od nafake, života i smrti, ponosa i poniženja, bogatstva i siromaštva, i svega ostalog, preuzima se iz Levhi-mahfuzi u ovoj časnoj i veličanstvenoj noći.

Nije slučajno onda da je ibadet u njoj bolji i vredniji u nagradi od ibadeta hiljadu drugih mjeseci, što odgovara životnom vijeku od blizu 83 godine. O muslimani, Lejletul-kadr je veličanstvena i posebno odlikovana noć, i zbog

toga su se naši dobri prethodnici, selefus-salih, prema njoj odnosili s posebnim poštovanjem, pažnjom i angažiranošću.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, tražio je ovu noć i podsticao je svoje ashabe da je traže. Pouzdano znamo da se ona nalazi u zadnjih deset noći ramazana, uglavnom su to neparne noći, a može biti i u prvih sedam ili zadnjih sedam noći, a često se podudara sa 27. noći ramazana, a posebno ako ona pada u petak.

Mišljenje je velikog broja učenjaka da se Lejletul-kadr pomjera i da nije svake godine u istoj noći, a pomjeranje ima svoju svrhu i cilj – čovjekov trud i zalaganje u zadnjih deset noći ramazana, svake godine, i neoslanjanje na samo jednu noć, ljudska snoviđenja i proračune.

Ko svih deset noći provede u ibadetu, sigurno će pogoditi Lejletul-kadr. Bojte se Allaha, o muslimani, i svom Gospodaru pokažite ono najbolje u vašim dušama, i ostanite maksimalno budni i angažovani u završnici ovog mjeseca, jer djela se vrednuju prema završnicama i rezultatima. Pobjednik je onaj ko druge pretekne u dobru u ovim danima i noćima, a poražen je onaj ko u ramazanu ostane uskraćen za dobro, oprost i nagradu, a najveći gubitnik je onaj ko ostane bez Allahove milosti, dobrote i oprosta u noći Lejletul-kadr. Samo istinski gubitnici su uskraćeni za Allahovu milost i dobrotu, i kod Allaha su propali samo oni koji sami sebi propast i zlo žele. Uzvišeni kaže: “Allah želi da vam oprosti.” (En-Nisa, 27)

Allah podario blagoslov meni i vama u Kur'anu časnom, i okoristio nas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

RAMAZANSKA ŠKOLA ODGOJA (MEDINA)

Hatib: dr. Abdulbari ibn Avad es-Subejti
28. ramazan 1438. po Hidžri / 23. juni 2017.

Hvala Allahu, Koji je uvećao Svoje dobro i nagradu u mjesecu ramazanu, zahvaljujem Mu što nam je ukazao počast postom, noćnim namazom i Lejletul-kadrom.

Svjedočim da nema boga osim Allaha Jedinog, Koji druga nema, Njemu pripada stvaranje i upravljanje, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, neka je na njega i njegove ashabe Allahov blagoslov i spas sve dok mjesec bude sjao i svitala zora.

Oporučujem sebi i vama bogobojaznost, za koju Uzvišeni kaže: “O vi koji vjerujete, bojte se Allaha istinskom bogobojaznošću i nipošto ne umirite osim kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

Neizmijerna radost ispunjava našu dušu i tijelo zbog ukazane prilike da ispostimo ovaj časni mjesec, a jezici zahvaljuju Allahu na mnogobrojnim blagodatima kojima nas je On obasuo: blagodati posta i upotpunjenja mjeseca ramazana, blagodati nadahnuća postom i noćnim namazom, a kako su to samo dragocjene blagodati u mjesecu čija se dobra ne mogu iscrpiti, i čiji se pokloni ne mogu pobrojati i čiji miomiris nikada ne iščezavaju.

Ramazan je polahko počeo spremati svoje “prtljage”, i nagovještavati svoj odlazak. Ovdje čovjek zastane, zbunjen i zatečen: kako su samo brzo prošli njegovi dani i u nepovrat otišli njegovi sati. Jučer smo ga dočekivali, a danas ga ispraćamo. Takav je cjelokupan ljudski život.

Kada se približi kraj ramazana, musliman “pohlepno” traga za njegovim najboljim plodovima, ubire ih i pohranjuje u riznicu svojih dobrih djela, učestalo moli Allaha da primi njegove ibadete i pokornost. Uzvišeni kaže: “I dok su Ibrahim i Ismail temelje Hrama podizali, oni su molili: ‘Gospodaru naš, primi od nas, jer Ti, uistinu, sve čuješ i sve znaš!’” (El-Bekara, 127)

Ramazan je škola koja nas uči veličanstvenim lekcijama i korisnim i djelotvornim poukama. Vratovi su se potčinili, srca su se ponizila, oči su se natopile suzama i duše su se smirile.

Ramazan je podigao ambicije, očistio duše, nahranio srca imanom, zatvorio put šejtanu, umanjio utjecaj strasti i porive razjedinjenosti i razilaženja.

U ramazanu su se zbili safovi, približila tijela i uvezala u veličanstven prizor u kojem se ogleda sva ljepota i uzvišenost islamskog bratstva, i snaga njegove građevine i jedinstva.

Postače krasni karakter pobožnih, strahopoštovanje pokornih i skrušenost onih koji su se o sebe ogriješili. To zbog toga što vjernicima, koji traže Božije zadovoljstvo, sa svakim učinjenim dobrim djelom samo raste skrušenost i strah od Allaha. Oni nisu zadovoljni svojim djelima i ne prigovaraju zbog njih, nego, naprotiv, smatraju ono što rade neznatnim i malim u odnosu na Božiju veličinu i dobrotu, i pokazuju svoju potrebu za Allahovim oprostom i milošću iz straha da njihova djela ne budu odbačena. Uzvišeni kaže: "...i oni koji od onoga što im se daje udjeljuju, i čija su srca puna straha zato što će se vratiti svome Gospodaru." (El-Mu'minun, 60)

Ovaj imanski odgoj otupljuje oštricu samoljublja i zadivljenosti vlastitim djelima, i razvija u čovjeku osjećaj trajne potrebe za Allahom, i čini ga poniznim pred Njim, ne uzdiže se zbog svog djela i ne zanosi svojim trudom. Samodivljenje i samoljublje jedan je od najvećih uzroka neprimanja djela kod Allaha, džellešanuhu.

Kako čovjek može biti zadivljen svojim djelom kada ne zna šta će pokazati knjiga njegovih djela na Sudnjem danu!? Uzvišeni Allah kaže: "A da nije Allahove dobrote prema vama i milosti Njegove, nijedan se od vas ne bi nikad od grijeha očistio; ali Allah čisti onoga koga On hoće. Allah sve čuje i sve zna." (En-Nur, 21)

Allah, džellešanuhu, obradovao je vjernike kabulom – primanjem njihovih djela ako ih budu činili iskreno, predano i s ljubavlju. Uzvišeni kaže: "Zar ne znaju oni da jedino Allah prima pokajanje od robova Svojih i da samo On prihvaća milostinje, i da je samo Allah onaj koji prašta i da je On milostiv?!" (Et-Tevba, 104); "On prima pokajanje od robova Svojih i prašta loše postupke i zna šta radite" (Eš-Šura, 25); "I šta o Gospodaru svjetova mislite?" (Es-Saffat, 87)

Šta mislite o Gospodaru Uzvišenom, Onome Koji je pun ljubavi, Gospodaru Arša Veličanstvenog, Onom Koji radi šta hoće i Koji održava nebesa i Zemlju?

Mi mislimo da naš Gospodar prašta, prelazi preko loših djela, sakriva sramote, upućuje, pomaže, opskrbljuje, nadahnjuje, daje izlaz iz svake situacije i lijepu završnicu. Rekao je Ibn Mesud, radijallahu anhu: “Kunem se Allahom da će Allah, džellešanuhu, svakom čovjeku dati ono što on misli o Njemu.”

Kada Allah, džellešanuhu, primi, ukabuli djelo, On spusti Svoj blagoslov, i plodovi tog djela se uvećaju i ostavi lijepe tragove.

Cijenjeni vjernici! Ako je mjesec ramazan i prošao, vrijednost noćnog namaza dostupna je u svakom vremenu, nagrada za post potvrđena je za cijelu godinu i glas onoga koji skrušeno doziva uzdiže se prema nebesima.

Upućen je onaj ko učvrsti stablo svojih dobrih djela, brine se o njegovim plodovima i čije stope čvrsto stoje na putu pokornosti Allahu, džellešanuhu.

Jedno od tih djela spomenuto je u hadisu: “Ko isposti ramazan i šest dana ševvala, imat će nagradu kao da je cijelu godinu postio.”

Postać ima dvije radosti: radost prilikom iftara i radost prilikom susreta sa svojim Gospodarom, radost na ovom prolaznom svijetu i radost na onom vječnom svijetu. Ta radost pripada onome ko ustraje u ibadetu i pokornosti Allahu, džellešanuhu, njega čeka užitak koji nikada neće prestati, čeka ga Džennet u kojem se nalazi ono što oko vidjelo nije, što uho čulo nije i što srce osjetilo nije.

Kao da gledam neke od nas kako ih dozivaju džennetski glasnici: “Jedite i pijte radosni, za ono što ste u danima minulim zaradili!” (El-Hakka, 24); “Eto, to je Džennet koji vam je darovan kao nagrada za ono što ste radili.” (Ez-Zuhruf, 72)

Uskoro će islamski ummet uživati u blagodati upotpunjenja mjeseca ramazana i radovati se Bajramu.

Postoje stvari koje je pohvalno činiti u noćima i danima Bajrama.

Propisano je donošenje tekbira od zalaska sunca zadnjeg dana ramazana do bajram-namaza.

Zekatul-fitr je čišćenje posta od beskorisnog i ružnog govora i hrana za siromahe, i iznosi jedan sā ili četiri pregršti datula, ili pšenice, ili suhog grožđa, ili riže ili neke druge vrste hrane. Daje se za sve članove porodice, djecu i odrasle, muškarce i žene, slobodne i robove. Najbolje vrijeme za podjelu zekatul-fitra

je neposredno pred bajram-namaz, a dozvoljeno je dan ili dva dana prije Bajrama. Nije dozvoljeno odgađati davanje zekatul-fitra poslije bajram-namaza bez opravdanog šerijatskog razloga.

Pohvalno je da se muškarci prije odlaska na bajram-namaz okupaju i namirišu, a ženama je zabranjeno da izlaze u izazovnoj odjeći, da se mirišu i privlače pažnju muškaraca.

Sunnet je prije odlaska na bajram-namaz pojesti neparan broj datula.

Lijepo je čestitati Bajram, jer su to činili ashabi, radijallahu anhum.

Bajram je prilika za dobročinstvo prema roditeljima i jačanje veze s rodbinom, komšijama i među supružnicima.

Bajram je, također, prilika za odbacivanje mržnje i neprijateljstva i pobjedu nad emocijama koje šejtan koristi za zavađanje ljudi.

Allah mene i vas učinio od stanovnika Dženneta. Allah podario meni i vama blagoslov u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe i vas, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

RAZUMIJEVANJE IBADETA U ISLAMU (MEKA)

Hatib: dr. Fejsal ibn Džemil Gazavi

6. ševval 1438. po Hidžri / 30. juni 2017.

Sva hvala i zahvala pripadaju Allahu, Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo, i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga na Pravi put ne može uputiti.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, neka je na njega i njegove ashabe Božiji blagoslov i mir. Uzvišeni kaže: “O vi koji vjerujete, bojte se Allaha istinskom bogobojaznošću i nipošto ne umirite osim kao muslimani!” (Ali Imran, 102); “O ljudi, bojte se Gospodara svoga, Koji vas je stvorio od jedne osobe, od koje je njen par stvorio, a od njih dvoje mnoge muškarce i žene rasijao. Bojte se Allaha, Čijim imenom jedni druge molite, i čuvajte rodbinske veze. Allah vas, doista, nadzire” (En-Nisa, 1); “O vjernici, bojte se Allaha i govorite samo istinu, On će vas za vaša dobra djela nagraditi i grijehе vam vaše oprostiti. A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao – postići će ono što bude želio” (El-Ahzab, 70–71).

Uzvišeni, u mudroj Objavi, kaže: “Džine i ljude stvorio sam samo zato da Mi se klanjaju.” (Ez-Zarijat, 56)

Ovaj božanski manifest i pojašnjenje potvrđuje da je osnovna svrha stvaranja ljudi i džina i razlog zbog kojeg su stvorena sva stvorenja istinito i iskreno obožavanje Allaha, džellešanuhu, jer je Uzvišeni u ovom ajetu ograničio mudrost stvaranja mukellefa – obveznika na Svoju volju da samo Njega obožavaju i da Mu nikoga i ništa kao druga ne pripisuju.

S ovom misijom Allah, džellešanuhu, poslao je sve poslanike i oni su tome pozivali svoje narode: “Mi smo svakom narodu poslanika poslali: ‘Allahu se klanjajte, a kumira se klonite!’” (En-Nahl, 36)

O vjernici! Svaki musliman treba da zna koja se mudrost krije u tome što ga je Allah stvorio, ali i koji je to ibadet koji Allah traži od nas i kakvo je njegovo poimanje u islamu. Da li je to, kao što vjeruju neki ljudi, puko izvršavanje islamskih obreda, namaza, zekata, posta i hadža, i nema nikakve veze s ponašanjem, moralom i društvenim odnosima?

Rekao je Ibn Tejmija: "Ibadet je zajednički naziv za sve što Allah voli i čime je zadovoljan od riječi i djela, tajnih i javnih." Namaz, zekat, post, hadž, iskrena riječ, čuvanje povjerenih stvari, dobročinstvo prema roditeljima, ispunjavanje ugovora, pozivanje na dobro i odvratanje od zla, borba protiv nevjernika i licemjera, dobročinstvo prema komšijama, jetimima, siromašnima, ljudima i životinjama, dova, spominjanje Allaha, učenje Kur'ana i druga djela spadaju u ibadet.

Ibadet je, također, ljubav prema Allahu i Poslaniku, strah od Allaha, predanost Njemu, iskreno ispoljavanje vjere Njemu, strpljivost u izvršavanju Njegovih propisa, zahvaljivanje Njemu na blagodatima, zadovoljstvo Njegovom odredbom, oslonac na Njega, nada u Njegovu milost, strah od Njegove kazne i sl.

Poštovani vjernici! Svrha čovjekovog postojanja ograničena je isključivo na ibadet – obožavanje Allaha, džellešanuhu, a to znači da ibadet obuhvata cijeli ljudski život. Rekao je Uzvišeni: "Reci: 'Klanjanje moje, i obredi moji, i život moj, i smrt moja doista su posvećeni Allahu, Gospodaru svjetova, koji nema saučesnika; to mi je naredeno i ja sam prvi musliman'" (El-En'am, 162, 163). Islam je život, i on mora obuhvatati sve aspekte ljudskog života, a ne samo neke njegove dijelove.

Kada je abesinski kralj Nedžaši upitao Džafera ibn Ebu Taliba o islamu, on je prvo govorio o predislamskom životu Arapa, a zatim o promjeni koju su islam i Poslanikov poziv donijeli u njihove živote. Rekao je: "...sve dok nam Allah nije poslao poslanika, jednog od nas, čije su porijeklo, istinoljubivost, povjerljivost i čednost svima bili dobro poznati. On nas je pozvao da obožavamo Allaha i samo Njemu robujemo, i da odbacimo sve što smo obožavali mi i naši preci, od kamenja i idola; naredio nam je da govorimo istinu, ispunjavamo emanete, održavamo rodbinsku vezu, budemo dobri prema komšijama i sustegnemo se od tuđe časti i krvi, a zabranio nam je razvrat, lažno svjedočenje, jedenje imetka siročeta, potvaranje čestitih vjernica. Naredio nam je da obožavamo

Allaha Jedinog i da Mu ne pripisujemo druga, i naredio nam je da obavljamo namaz, dajemo zekat i postimo.” (Ahmed)

Navedena predaja nas uči da je pogrešno i neispravno ibadet ograničavati na nekolicinu pobožnih djela, radnji i farzova, i da trebamo vjerovati da će čovjek biti nagrađen za svako djelo koje je učinio iskreno u ime Allaha i kojim traži Njegovo zadovoljstvo, štaviše, to djelo je ibadet koji ga približava Allahu, džellešahu.

Zbog toga, ne treba potcijeniti nijedno djelo, bilo ono malo ili veliko.

Kada se osmjehneš svom bratu muslimanu, to je sadaka, i uklanjanje prepreke s puta je sadaka.

Pojam ibadeta obuhvata različite vrste dobrih djela, kao što su stid, lijepo ponašanje i lijep odnos prema ljudima, bratstvo u ime Allaha, iskrenost u govoru, praštanje ljudima, mirenje zavađenih, i druge vrste međuljudskih i društvenih odnosa i relacija.

Ukoliko želimo rasvijetliti grešku onih koji su ibadet ograničili na osnovne vjerske obaveze, farzove, trebamo samo pogledati koliko vremena one zauzimaju u jednom danu i noći i u čovjekovom cjelokupnom životu: namaz zauzima mali dio dana i noći, post zauzima mjesec dana u godini, zekat je obaveza imućnih jednom u godini, hadž je također obaveza imućnih jednom u životu i traje nekoliko dana.

Prema tome, koliko to procentualno iznosi u odnosu na ljudski život? Neznatno.

Da li musliman može ispuniti svoju obavezu ibadeta izvršavajući osnovne vjerske obaveze ako smo već ustanovili da ibadet obuhvata i traje cijeli ljudski život?

O ljudi, musliman koji ima široko poimanje ibadeta svjestan je da svako dobro djelo, pa čak i ono koje nema čistu ibadetsku formu i utemeljenje, može postati ibadet ako je učinjeno s iskrenim nijetom i ako se njime traži Božije zadovoljstvo.

U hadisu koji je muttefekun alejhi, od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, prenosi se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Svaki dan u kojem sunce izađe obaveza je dati sadaku na svaki zglob u tijelu. Presuditi pravedno između dvojice je sadaka. Pomoći čovjeku da uzjaše na jahalicu ili da podigne

na jahalicu svoje stvari je sadaka. Lijepa riječ je sadaka. Svaki korak prema džamiji je sadaka. Skloniti neugodnost s puta je sadaka.”

Štaviše, traganje za nafakom i materijalno skrbljenje o sebi i porodici spada u najveće ibadete za koje će čovjek biti nagrađen ako u njima bude slijedio šerijatske propise i činio ih s plemenitim namjerama. Ka’b ibn Udžra, radijallahu anhu, kazuje da je neki čovjek prošao pored Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, a na njemu su se vidjeli tragovi rada, pa su ashabi kazali: “Allahov Poslaniče, kad bi ovaj čovjek upotrijebio svoju snagu na Allahovom putu, u džihadu?” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: “Ako je izašao iz svoje kuće kako bi se pobrinuo za svoju malu djecu, on je na Allahovom putu; ako je izašao iz svoje kuće kako bi se pobrinuo za svoje stare roditelje, on je na Allahovom putu; ako je izašao iz svoje kuće kako bi se pobrinuo za sebe i svoje potrebe, on je na Allahovom putu, a ako je izašao radi rijaluka i hvalisanja, on je na šejtanovom putu.” (Taberani)

Čak i dozvoljene, mubah stvari, i stvari koje činimo kao ljudska bića, iz prirodne potrebe, mogu biti ibadet za koji ćemo biti nagrađeni, ako ih činimo s iskrenim nijetom. Ebu Zerr, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Svaki od vas ima nagradu i za intimni odnos sa svojom suprugom.” Ashabi su upitali: “Allahov Poslaniče, zar će jedan od nas biti nagrađen kada zadovolji svoju strast?” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, odgovorio je: “Ne mislite li da bi bio grešan kada bi strast zadovoljio na nedozvoljen način? Isto tako, kada to čini na dozvoljen način, za to će dobiti nagradu.” (Muslim)

Ovaj hadis je dokaz da dozvoljene stvari postaju ibadetom ako ih činimo s plemenitim i iskrenim nijetom.

Ono što bi se, također, moglo navesti kao potvrda prethodne tvrdnje jeste slučaj kada je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, posjetio Sa’da ibn Ebu Vekkasa, radijallahu anhu, na samrti, i rekao mu: “Nećeš potrošiti ništa iz svog imetka, želeći time Allahovo lice, a da nećeš biti nagrađen za to, pa čak i za zalogaj hrane koji staviš u usta svojoj supruzi.” (Muslim)

Imam Nevevi rekao je: “Iz hadisa se razumije da dozvoljena stvar, kada se njome želi Božija nagrada, ima status pokornosti Allahu, džellešanuhu, za koju će čovjek biti nagrađen.”

To se posebno razumije iz Poslanikovih, *sallallahu alejhi ve sellem*, riječi: “...pa čak i za zalogaj hrane koji staviš u usta svojoj supruzi”, jer je supruga jedna od najposebnijih dunjalučkih blagodati, čovjekov užitek i zadovoljstvo, i ako joj njen suprug stavi zalogaj hrane u usta, on to obično radi s ciljem da je razveseli i da ostvari poseban odnos s njom, što je, u suštini, daleko od ibadeta i pobožnog djela, no i pored toga, Poslanik, *sallallahu alejhi ve sellem*, obavještava nas da će Allah za to nagraditi supruga koji tim činom želi Božiju nagradu.

Blaže situacije od ove preče su za postizanje Božije nagrade ako se njima, zaista, želi Božija nagrada. Ako čovjek uradi stvar koja je u osnovi *mubah* – dozvoljena, s nijetom postizanja Božije nagrade, imat će nagradu za to djelo, kao što je u slučaju uzimanja hrane s nijetom jačanja tijela za ibadet, ili spavanja s nijetom odmora tijela za noćni namaz, ili intimnog odnosa sa suprugom s nijetom čuvanja od harama, ispunjavanja supruginog prava na odnos i stjecanja *hairli* potomstva.

Poštovani vjernici! Naši temeljni izvori u razumijevanju i tumačenju ibadeta su *Kur'an* i *sunnet*, a njegov praktični obrazac su Poslanikovi *ashabi*, *radijallahu anhum*, koje je on odgojio, i koji su dosegнули značenje riječi Uzvišenog: “Džine i ljude stvorio sam samo zato da Mi se klanjaju” (*Ez-Zarijat*, 56), i koji su iz ovih riječi razumjeli da je ibadet svrha ljudskog postojanja i da musliman, kroz različite aspekte života, zapravo izvršava ibadet Allahu, *džellešanuhu*, i da su dva *šehadeta*, *namaz*, *zekat*, *post* i *hadž*, *okosnica* ibadeta i njegovi temelji, ali nisu kompletan ibadet nego njegove “opskrbne stanice” koje im pomažu u izvršavanju ostalih vrsta ibadeta koje obuhvataju cijeli njihov život. Ovakvo njihovo razumijevanje ibadeta izgradilo je kod njih osjećaj jednake odgovornosti prema svakom poslu i *vadžibu* koji rade, bio to *namaz*, ili *brak*, ili *stjecanje nafake*, ili *traženje znanja* ili *izgradnja zemlje*.

Na isti način i mi trebamo razumijevati ibadet, i osjećati da smo u *ibadetu* i *itaatu*, pokornosti Allahu, *džellešanuhu*, kada učimo korisno znanje, i kada tragamo za *nafakom*, i kada *izgrađujemo zemlju*, i kada *jedemo*, *pijemo* i *spavamo*, i kada se *odmaramo*, i kada se *igramo* sa svojom djecom, i kada *idemo u kupovinu*, i kada *trošimo imetak* na porodicu i djecu, i kada *održavamo rodbinske i komšijske veze*, i kada *ispunjavamo potrebe ljudi*, i u svim ostalim aspektima života. Nikada ne smijemo gubiti iz vida ovu činjenicu, da smo u *ibadetu*, šta god radili i gdje god bili, i naš osjećaj treba biti jednak i

kada obavljamo namaz i kada izvršavamo svoje svakodnevne obaveze. U tom kontekstu Muaz, radijallahu anhu, rekao je: “Ja i spavam i bdijem noću u namazu, i nadam se nagradi za spavanje kao što se nadam nagradi za bdijenje, noćni namaz.” (Buhari)

Dakle, Muaz je prilikom odlaska na spavanje imao nijet da prikupi snagu za noćni ibadet, i zato je očekivao nagradu za njega. Rekao je Ibn Hadžer, Allah mu se smilovao: “Ovim riječima želio je kazati da je očekivao je nagradu za odmor kao i za umor, jer odmor koji pomaže čovjeku u ibadetu ima status dobrog djela kojim se postiže Allahova nagrada.”

Cijenjeni vjernici! Ideologija odvajanja vjere od svakodnevnog života negativno je utjecala na mnoge ljude. Ibadet je potisnut iz društvenog, ekonomskog, akademskog i svih ostalih aspekata ljudskog života, i smješten je u tijesne džamijske okvire. Isključena je bilo kakva veza između vjere i dunjalučkih poslova. Neki ljudi počeli su gledati na islamske obrede: namaz, post, zekat i hadž, kao na cjelokupan i zaokružen sistem ibadeta, koji se traži od muslimana, i kada se on izvrši, time je izvršena obaveza ibadeta, i niko nema pravo zahtijevati više od toga. Ako pokušaš ljude podsjetiti na njihove obaveze prema Allahu, oni ti kažu: “Šta želiš od nas? Klanjamo, dajemo zekat, postimo i obavljamo hadž? Zar postoje druge obaveze?” Nema sumnje da je ovakvo razumijevanje ibadeta pogrešno i devijacija samo po sebi.

Uzvišeni kaže: “...i sve dok si živ, Gospodaru svome se klanjaj!” (El-Hidžr, 99), čime nam ukazuje na to da je čovjek dužan da se klanja svome Gospodaru sve dok mu ne dođe smrt, u koju je čvrsto ubijeden. Rekao je Kurtubi: “Značenje ajeta je da ibadet traje cijeli ljudski život, kao što je rekao dobri Allahov rob: ‘...i učinit će me, gdje god budem, blagoslovljenim, i naredit će mi da dok sam živ molitvu obavljam i milostinju udjeljujem’” (Merjem, 31).”

Poštovani vjernici! Svi mi dužni smo da obožavamo Allaha sve do svoje smrti i Dana susreta s Njim, i da ustrajemo u izvršavanju Božijih propisa, pokoravajući se tako riječima Uzvišenog: “Ti idi Pravim putem, kao što ti je naredeno, i nek tako postupe i vjernici koji su uz tebe, i objiesni ne budite” (Hud, 112).

Zuhri prenosi da je Omer ibn Hattab proučio ajet: “Onima koji govore: ‘Gospodar naš je Allah’ – pa poslije ostanu pri tome” (Fussilet, 30) i kazao: “Oni su, tako mi Allaha, ostali dosljedni u pokornosti Allahu i nisu skretali s puta kao što skreće lisica.” Sufjan es-Sekafi kaže: “Rekao sam: ‘Allahov Poslaniče, reci mi

o islamu ono što više nikog poslije tebe, neću pitati.’ Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: ‘Reci: ‘Ja vjerujem u Allaha’ i ustraj u tome.’” (Muslim)

Kakva samo počast čeka one koji ustraju u Allahovoj vjeri: “Onima koji govore: ‘Gospodar naš je Allah’ – pa poslije ostanu pri tome – dolaze meleki: ‘Ne bojte se i ne žalostite se, i radujte se Džennetu koji vam je obećan.’” (Fussilet, 30)

Čovjek treba ustrajati na putu prema svom Gospodaru, biti iskren u svojim djelima, ne vezivati svoj ibadet za određeno vrijeme, mjesto ili osobu, i ostati dosljedan svojim vjerskim principima u svim situacijama. Ebu Bekr, radijallahu anhu, održao je najbolju lekciju muslimanima o ustrajnosti na Pravom putu, kada je poslije Poslanikove smrti došao među ashabe i kazao: “Ko je obožavao Muhammeda, neka zna da je Muhammed umro, a ko je obožavao Allaha, neka zna da je Allah živ i da ne umire”, a zatim je proučio kur’anske ajete: “Ti ćeš, zacijelo, umrijeti, a i oni će, također, pomrijeti.” (Ez-Zumer, 30); “Muhammed je samo poslanik, a i prije njega je bilo poslanika. Ako bi on umro ili ubijen bio, zar biste se stopama svojim vratili? Onaj ko se stopama svojim vrati neće Allahu nimalo nauditi, a Allah će zahvalne sigurno nagraditi” (Ali Imran, 14).

Veliki ljudi su odgajani u okrilju ovog uzvišenog principa. Urva, Allah mu se smilovao, rekao je: “Obaviješteni smo da su neki ljudi, kada je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem umro, plakali i govorili: ‘Tako nam Allaha, voljeli smo da smo mi umrli umjesto njega, jer se bojimo iskušenja poslije njega’, pa im je Ma’n ibn Adi kazao: ‘A ja, tako mi Allaha, ne bih volio da sam umro prije njega, jer želim vjerovati u njega mrtvog kao što sam vjerovao u živog.’”

Ono čega se, također, trebamo čuvati jeste poništavanje dobrih djela grijehom. Uzvišeni kaže: “I ne budite kao onā koja bi svoju pređu rasprela kad bi je već bila čvrsto oprela.” (En-Nahl, 92)

Ovaj ajet govori o ženi koja je započinjala svoju pređu ujutro, i cijeli dan prela, i kada bi kasno uvečer skoro završila pređu, ona bi je rasprela, i tako je činila svaki dan.

Allah, džellešanuhu, upozorava nas da mi ne budemo poput ove žene tako što ćemo svoja dobra djela upropastiti, “rasplesti” nakon što smo ih čvrsto “opreli”, čineći grijeh koji će ih poništiti i oduzeti im bereket. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, utjecao se Allahu, džellešanuhu, od “havra” nakon “kevra”, tj. povratka iz imana u nevjerovanje i iz pokornosti u grijeh.

Vjernici, čuvajte svoja djela, i ne upropaštavajte ih grijesima, ustrajte u pokornosti Allahu, džellešanuhu, i čišćenju i odgajanju svojih duša. Činite dobra djela i ustrajte u tome.

Jedna od Allahovih blagodati prema ljudima, za koju je On pripremio veliku nagradu, jeste post šest dana ševvala. Muslim bilježi od Ebu Ejjuba el-Ensarija da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ko isposti ramazan i šest dana ševvala, imat će nagradu kao da je cijelu godinu postio.”

Allah podario meni i vama blagoslov u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe i vas, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

USTRAJNOST NA PRAVOM PUTU (MEKA)

Hatib: dr. Usama ibn Abdullah Hajjat
13. ševval 1438. po Hidžri / 7. juli 2017.

Hvala Allahu, Uputitelju onoga koji traži uputu i Zaštitniku onoga koji traži zaštitu. Zahvaljujem Mu se i hvalim Ga, slavljem neka je, hvalom kojom tražim Njegovu nagradu i zadovoljstvo.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Koji druga nema, Nema gospodara osim Njega, i nema boga osim Njega, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Allahov rob i poslanik, najbolji vjerovjesnik koga je On uputio i odabrao.

Allahu moj, blagoslovi, spasi i smiluj se Svom robu i poslaniku Muhammedu, sallallahu alejhi ve sellem, njegovoj porodici i ashabima, i neka Tvoji blagoslovi i milost uzdignu i očiste naše duše.

Bojte se Allaha, ljudi, i bojte se Dana kada ćete doći pred svog Gospodara i kada će On svakoga nagraditi ili kazniti za ono što je radio. Uzvišeni kaže: “Onaj ko bude uradio koliko trun dobra – vidjet će ga, a onaj ko bude uradio koliko trun zla – vidjet će ga.” (Ez-Zilzal, 6–7)

O muslimani, ako ljudi imaju različite načine i puteve za ostvarivanje svojih težnji, ciljeva i želja koje ih čine sretnim i ispunjavaju njihove duše, vjernici, zasigurno, zahvaljujući svom unutrašnjem “oku”, ispravnom razumijevanju stvari, živim srcima i ustrajnosti na Pravom putu, imaju najveći udio u uzrocima lijepog i sretnog života, što ih uzdiže na poseban stepen i čini sretnicima nad kojima će se ispuniti Allahovo obećanje: “Onima koji govore: ‘Gospodar naš je Allah’ – pa poslije ostanu pri tome – dolaze meleki: ‘Ne bojte se i ne žalostite se, i radujte se Džennetu koji vam je obećan’” (Fussilet, 30); “Oni koji govore: ‘Naš Gospodar je Allah!’ – i istraju na Pravome putu, neka se ničega ne boje i ni za čim neka ne tuguju! Oni će stanovnici Dženneta biti, u njemu će vječno boraviti, i to će im biti nagrada za ono što su radili!” (El-Ahkaf, 13–14); “A da se Pravog puta drže, Mi bismo ih vodom obilnom pojili” (El-Džinn, 16).

Kada je Sufjan ibn Abdullah es-Sekafi tražio od Poslanika, sallallahu alehi ve sellem, da mu kaže o islamu “ono što neće pitati nikoga poslije njega”, Poslanik, sallallahu alehi ve sellem, rekao je: “Reci: ‘Ja vjerujem u Allaha!’, a zatim ustraj u tome.” (Muslim)

Suština istikameta – ustrajnosti na Pravom putu, kao što kažu islamski učenjaci, Ibn Redžeb i drugi, ogleda se u slijedenju siratul-mustekima, ispravne vjere, bez skretanja lijevo ili desno, i obuhvata činjenje pobožnih djela, tajnih i javnih, i ostavljanje zabrana.

Osnova istikameta jeste ustrajnost srca na tevidu – čistoj vjeri u jednog Boga, prema tumačenju Ebu Bekra, radijallahu anhu, i drugih, koji su riječi Uzvišenog: “Onima koji govore: ‘Gospodar naš je Allah’ – pa poslije ostanu pri tome”, protumačili kao dosljednost u vjerovanju u Allaha, džellešanuhu, i predanosti srca samo Njemu i nikome i ničemu drugom.

Ako srce ustraje na tevidu, strahu od Allaha, poštovanju prema Njemu, nadi u Njegovu milost, dovi, ljubavi prema Njemu, pokornosti i poniznosti Njemu, predanosti Njemu i okretanju od svega ostalog, onda će i njegovo tijelo ustrajati u pokornosti Allahu, izvršavajući Njegove farzove, ostavljajući Njegove zabrane i približavajući Mu se dobrovoljnim djelima, nafilama, jer je srce u odnosu na tijelo poput vladara: ako je ono ustrajno – ustrajno je i tijelo, kao što se navodi u hadisu Nu'mana ibn Bešira, radijallahu anhu, da je Poslanik, sallallahu alehi ve sellem, rekao: “Zaista u ljudskom tijelu ima jedan organ, ako je on ispravan, ispravno je i cijelo tijelo, a ako je on bolestan, bolesno je cijelo tijelo, a taj organ je srce.”

Nakon srca, veoma važno mjesto u duhovnom odgoju i istikametu zauzima ustrajnost jezika na Pravom putu, jer je jezik “glasonoša” srca i prenosilac njegovih tajni. Imam Ahmed bilježi u “Musnedu”, sa dobrim lancem prenosilaca, od Enesa ibn Malika, radijallahu anhu, da je Poslanik, sallallahu alehi ve sellem, rekao: “Nema potpunog vjerovanja bez ustrajnosti srca, a nema ustrajnosti srca bez ustrajnosti jezika.”

Iako je čovjek, po svojoj prirodi, podložan slabostima i mahanama, i iako mu njegova priroda ne dozvoljava potpunu ustrajnost na Pravom putu, u svim poljima života, i neizbježno će se desiti propusti, greške i posrtanja, Uzvišeni Allah, iz Svoje milosti, uputio je čovjeka kako će popraviti svoju grešku: isti-gfarom – traženjem oprostata koji iziskuje iskrenu tevbu koja vraća roba na put

razboritosti i pokornosti njegovom Gospodaru. Uzvišeni kaže: “Reci: ‘Ja sam čovjek kao i vi, samo – meni se objavljuje da je vaš Bog samo jedan Bog, zato se Njemu iskreno klanjajte i od Njega oprostite! A teško onima koji Njemu druge ravnim smatraju.’” (Fussilet, 6)

Imami Ahmed i Ibn Madža sa dobrim lancem prenosilaca, bilježe od Sev-bana, radijallahu anhu, da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ustrajte na Pravom putu, a nećete moći u potpunosti, i znajte da je vaše najbolje djelo namaz, i da abdest čuva samo pravi vjernik.”

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, naredio je onome ko posrne na putu istikameta ili posustane u ispunjavanju zahtjeva Pravog puta, da se, bar, drži u blizini istikameta: “Težite cilju i ispravnosti, ili budite blizu njega, i znajte da nikoga od vas neće spasiti njegovo djelo.” “Pa čak ni tebe, Allahov Poslaniče?”, upitaše ashabi. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: “Čak ni mene, ako me Allah ne obaspe Svojom milošću i dobrotom.” (Buhari i Muslim od Ebu Hurejre, radijallahu anhu)

“Težnja cilju, ispravnosti” podrazumijeva ispravnost u svim djelima, riječima i namjerama, a to je suština istikameta. “... ili budite blizu njega” znači da bude blizu cilja, makar ga i “promašio”, sve dok je njegova namjera ispravna, i svim srcem želi postići ono najbolje i najispravnije, i ne odstupiti, svjesno i namjerno, od Pravog puta, što se može razumjeti iz hadisa koji bilježe Ahmed i Ebu Davud sa dobrim senedom od Hakema ibn Hazena el-Kulfija: “O ljudi, vi ne možete izvršiti sve što sam vam naredio, zato težite cilju, i obradujte ljude.” U ovom hadisu, kako pojašnjava Ibn Kajjim, Allah mu se smilovao, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, objedinio je sve stepene i deredže vjere: naredio je istikamet – ustrajnost i dosljednost u vjeri, što je najveći stepen u vjeri, a zatim je, znajući da neće moći održati taj stepen, ponudio niži stepen, a on je “približavanje istikametu” koliko god je to moguće, ali je i pored toga ukazao da ni istikamet ni “približavanje istikametu” neće čovjeka spasiti na Sudnjem danu.

Nikog od nas ne smiju zavarati njegova djela, ne smije se na njih oslanjati niti smatrati da će ga ona spasiti, njegov spas je, isključivo, u Božijim rukama, Njegovoj milosti i dobroti.

Bojte se Allaha, ljudi, i držite se najboljeg puta i uzmite najbolju poputninu koja će vam pomoći da ustrajete na Pravom putu i odvesti vas do sretnog i

lijepog života. Blago onome ko ustraje na Pravom putu, i blago mu se s Allahovim zadovoljstvom.

Ono što pomaže u ustrajnosti na Pravom putu i izvršavanju Božijih naredbi jeste stalno podsjećanje na cilj i svrhu stvaranja i postojanja ljudi, jer Uzvišeni nije stvorio stvorenja ni zbog čega drugog nego da Ga iskreno obožavaju, kao što kaže Uzvišeni: “Džine i ljude stvorio sam samo zato da Mi se klanjaju. Ja ne tražim od njih opskrbu niti želim da Me hrane, opskrbu daje jedino Allah, Moćni i Jaki!” (Ez-Zarijat, 56–58) Razmišljanje o ovom cilju podstiče čovjeka na veličanje Gospodara, Njegovo poštovanje i ljubav prema Njemu, a ljubav prema Allahu pospješuje čistoću srca i njegovo potpuno okretanje i predanost Njemu, pokornost i približavanje Njemu, izvršavanjem Njegovih naredbi, ostavljanjem Njegovih zabrana i izbjegavanjem sumnjivih stvari iz straha od upadanja u haram. Nasuprot tome, zanemarivanje ovog cilja uzrokuje tvrdoću srca, njegovo skretanje s puta istikameta i hvatanje u okove grijeha i lutanje u njegovim tminama, i u konačnici vodi propasti, da nas Allah sačuva toga. Slijedenje puta istikameta obavezuje vjernika da se pridržava dviju važnih osnova, koje učenjaci selefa često spominju: umjerenost u djelima i postupanje po sunnetu. To zbog toga što šejtan, kako kaže Ibn Kajjim, osluškuje i propituje čovjekovo srce, i ako u njemu pronađe sklonost ka novotariji i nespremnost na potpuno slijedenje sunneta, podstiče ga na ostavljanje sunneta, a ako vidi u njemu sklonost ka sunnetu i želju za njegovim slijedenjem, od kojeg ga nikako ne može odvratiti, podstiče ga na povećanje ibadeta, iscrpljivanje duše do krajnjih granica i prekoračivanje granica umjerenosti, i govori mu: “Ovo je dobro djelo i pokornost Allahu, i bolje je za tebe da se što više trudiš i povećaš svoja djela, i da ne budeš od onih nemarnih i uspavanih”, i tako ga podstiče sve dok on sam ne napusti put umjerenosti.

U suštini, šejtan je uspio i prvog i drugog izvesti iz propisanih granica, prvog iz granica sunneta, a drugog iz granica umjerenosti, a upravo je to bilo stanje haridžija, čijoj su se upornosti u namazu, postu i učenju Kur’ana divili i oni najustrajniji i prezirali su svoja djela u poređenju s njihovim. Dakle, u oba slučaja radi se o ostavljanju sunneta i prihvatanju novotarije, samo što je u prvom slučaju riječ o – “novotariji zanemarivanja”, a u drugom o “novotariji pretjerivanja”.

Bojte se Allaha, ljudi, čvrsto se držite Allahovog puta i donosite salavat na posljednjeg Poslanika, to vam je naredba vašeg Gospodara: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljte mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah mene i vas okoristio uputom Njegove Knjige i sunnetom Njegovog Poslanika. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe i vas i sve muslimane od svakog grijeha, On mnogo prašta i milostiv je.

EL-MURUET – DOSTOJANSTVO I ČASNO POSTUPANJE (MEKA)

Hatib: dr. Halid ibn Ali el-Gamidi
20. ševval 1438. po Hidžri / 14. juli 2017.

Sva hvala i zahvala pripadaju Allahu, Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo, i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi na Pravi put, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga na Pravi put ne može izvesti.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i poslanik, neka su na njega Božiji blagoslov, spas i milost, i na njegove ashabe i one koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana. Oporučujem sebi i vama bogobožnost i samokontrolu, u tajnosti i javnosti. Ko želi sreću, neka se drži vrata pobožnosti i samokontrole. Uzvišeni kaže: "...a onome koji se Allaha boji, On će izlaz naći i opskrbit će ga odakle se i ne nada; onome koji se u Allaha uzda, On mu je dosta." (Et-Talak, 2, 3)

Jedna od najvećih kriza kroz koje prolazi islamski ummet danas je, bez sumnje, kriza moralnih vrijednosti i visokih etičkih principa. Islam je vjera morala, lijepog ponašanja i zdravih međuljudskih odnosa. Poznato je da je poslanik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, poslan kako bi upotpunio plemenite ćudi kod ljudi i kako bi u ummetu utemeljio najviši moralni obrazac i uzor ponašanja koji osigurava plemenit i sretan život, ponos i dostojanstvo zajednice i pojedinca.

Islamski ahlak, moral, etika, ima mnogobrojne ogranke, i počiva na čvrstim temeljima koji objedinjuju sve poslaničke vrline, svojstva uzoritosti i sve ono što je prihvatljivo zdravom ljudskom razumu i u skladu je sa lijepim običajima i tradicijom.

Jedan od tih temelja koji obuhvata veliki broj ogranaaka islamskog morala jeste muruet – dostojanstvo, časno postupanje, čovječnost, velikodušnost.

A znate li vi šta je to muruet, dostojanstvo i časno postupanje? Ono je izvor svakog dobra, stjecište vrlina, stub časnog i dostojanstvenog života, sveukupnost dobra, temelj ljudskosti i vrhunac čovječnosti. Ono razdvaja prave muškarce od slabića, jedan od prvih vrijedan je kao hiljadu od drugih.

Ljudi su poput plemenitih, rijetkih metala, zlata i srebra, i poput deva, od stotinu deva jedva da nađeš jednu za putovanje, osim onih koji su oplemenili svoju dušu častoljubljem, koje vole velike duše, o kojem sanjaju velikani i prvaci i zbog kojeg, onima koji se njime okitili, raste ugled u srcima ljudi, iako su manji od njih položajem i imetkom. Kada se kod čovjeka spoje častoljublje i bogobožnost i tome pridruži stid, on time postaje kompletna ličnost.

Uzvišeni Allah u ljudima je stvorio urođenu ljubav prema dostojanstvu i časnom postupanju njegovom postizanju, i uzdigao je na poseban stepen njegove nosioce. Nema promjene u Božijem stvaranju. To je urođena priroda u ljudskom biću. Gotovo da poleti od radosti duša kada joj se kaže da pripada “ehlul-muruat” – časnima, dostojanstvenima, ili kada vidi njihova djela.

Poštovani vjernici! Muruet je osnova svakog dobra, počasti i uspjeha, a definiše se kao duboko ukorijenjeni karakter i duhovna sposobnost koja svog vlasnika podstiče i navodi da se okiti svojstvima dobrote, čistote, kreposti i plemenitosti i udalji od svega što privlači dušu i u njoj potiče i razvija karakter arogancije i nadmenosti, koji se manifestuje kroz svojstva oholosti, zavisti, nepravde, štetnosti i pokvarenosti, i podstiče je na prezrena i ponižavajuća svojstva kao što su pohlepa, zloba i okupiranost trivijalnim i bezvrijednim stvarima.

Muruet je, dakle, plemenita vrlina, sredina između dvije krajnosti, i ona podstiče čovjeka da se zaodjene odjećom ljudskosti i časti, da čini samo ono što će ga uljepšati i ukrasiti, od ponašanja, vladanja i lijepih manira, i odbaci sve ono što prlja i unižava njegovu dušu, i navlači na nju prezir, sramotu i gubitak časti.

Muruet je osobina plemenitih i dostojanstvenih ljudi i prepoznatljivo obilježje ponosne i časne ličnosti, koja ne prihvata poročnost i zlobu, gnuša se od poniženja i bezličnosti, i odbacuje život besmisla, zabave i gluposti. Zato ćeš vidjeti dostojanstvenog i velikodušnog čovjeka da dobro poznaje svoju dušu, nastoji okititi se najljepšim, najpotpunijim i najčišćim osobinama, u odijevanju, izgledu, u kući i van kuće; sa svim ljudima postupa lijepo, učtivo, skromno, stidljivo, plemenito, s čistim namjerama, a u odnosu prema Gospodaru strogo

pazi da ne prekoračuje Njegove granice, stidi se da ga ne vidi u grijehu i da njegova vanjština ne bude bolja od nutrine. Uzvišeni Allah u mnogim kur'anskim ajetima spomenuo je osobine dostojanstvenih i velikodušnih ljudi, kao što su sljedeći ajeti: “Ti sa svakim – lijepo! I traži da se čine dobra djela, a nezalica se kloni!” (El-A'raf, 199); “Allah zahtijeva da se svačije pravo poštuje, dobro čini, i da se bližnjima udjeljuje, i razvrat i sve što je odvratno i nasilje zabranjuje; da pouku primite, On vas savjetuje” (En-Nahl, 90).

Takva su i tri uzastopna ajeta u suri El-En'am (151–153), oko čijeg značenja su složne sve nebeske objave, koji počinju riječima: “Reci: ‘Dođite da vam kažem šta vam Gospodar vaš propisuje: da Njemu nikoga ravnim ne smatrate...’” i završavaju riječima: “I doista, ovo je Pravi put moj, pa se njega držite i druge puteve ne slijedite, pa da vas odvoje od puta Njegova...”

Ovim ajetima također se mogu pridružiti i ajeti iz sure El-Isra, počevši s riječima: “Ne stavlaj uz Allaha nekog drugog boga – da ne bi osudu zaslužio i bez podrške ostao.” (El-Isra, 22), i završavajući s riječima: “To je mudrost koju ti Gospodar tvoj objavljuje” (El-Isra, 39).

I mnogi drugi ajeti sa ovim značenjem.

Najznačajnija ličnost koja je kod sebe objedinila sve osobine murueta –, velikodušnosti bez sumnje je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, čiji je život, od početka do kraja, bio utemeljen na častoljublju i uzvišenim i plemenitim idealima u odnosu prema svim ljudima, pa čak i prema neprijateljima. Kako su samo divne i milozvučne njegove riječi: “Allah voli uzvišene i časne stvari, a prezire bezvrijedne stvari i tričarije.” (Taberani u “El-Kebiru” od Husejna ibn Alija sa dobrim lancem prenosilaca)

On je, također, rekao: “Allah je plemenit i voli plemenite ljude; Allah je darežljiv i voli darežljive ljude i voli lijepo, časno/dostojanstveno ponašanje a prezire ružno.” (Bejheki u “Eš-Šuabu” od Talhe sa dobrim lancem prenosilaca)

Poslanik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Allah je zadovoljan sa tri stvari kod vas, a tri stvari prezire: zadovoljan je da Ga obožavate i da Mu nikoga kao druga ne pripisujete, da se zajedno Allahovog užeta držite i da se ne razjedinjujete i da savjetujete svoje pretpostavljene, a prezire kod vas: rekla-kazala, mnoštvo zapitkivanja i upropaštavanje imetka.” (Ahmed i Muslim od Ebu Hurejre) Poslanikov moralni obrazac slijedili su njegovi plemeniti ashabi i tabiini i prenijeli su ga na generacije učenjaka, pobožnjaka i dobrih ljudi

poslije njih, a oni su to zabilježili u posebne knjige i brošure koje pojašnjavaju ljudima odlike i vrline častoljubivih ljudi, štaviše u tim knjigama se, kao jedno od najvažnijih svojstava prenosilaca hadisa, navodi da bude uljudan/virilan i da se čuva svega što može oskrnaviti njegovu čast i dostojanstvo.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, u nekim hadisima poziva na obazriv i blag odnos prema “ehlul-muruat” – časnim i velikim ljudima, i praštanje nekih njihovih pogreški, zbog njihove pozicije i ugleda, i kaže: “Oprostite kaznu časnim ljudima.” (Taberani od Ibn Omera sa vjerodostojnim lancem prenosilaca)

U drugom hadisu, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Oprostite časnim i uglednim ljudima njihove pogreške, osim ako se radi o zakonskim kaznama (hudud).” (Ahmed i Ebu Davud od Aiše, radijallahu anha)

“Ehlul-muruat” – časni i ugledni ljudi, kojih ima među vladarima i vođama, učenjancima, pobožnjacima i običnim muslimanima, imaju svoju posebnu vrijednost, mjesto i stepen, i nije dozvoljeno, ni u kom slučaju, zbog jedne njihove greške ili posrnuća, izbrisati i zanemariti sve dobro i zasluge koje imaju kod muslimana.

Sve to ukazuje na časnu poziciju murueta u islamu, i na to da muruet uzdiže i duhovno osnažuje svog vlasnika. U hadisu se kaže: “Vodu koja dostigne količinu od dva vrča ništa ne može onečistiti.”

Allah, džellešanuhu, oprostio je Musau, alejhis-salam, bacanje ploča ispisanih Objavom, i povlačenje njegovog brata i Božijeg vjerovjesnika Haruna, alejhis-salam, za bradu.

Kada Božiji miljenik učini jedan grijeh, hiljadu njegovih dobrih djela za njega se zauzima

O muslimani, zaista je muruet – dostojanstvo i časno postupanje uzvišena vrлина, koja kada se nađe u srcu muškarca ili žene, ostavi pozitivan trag u njemu, učini život ljepšim, a dušu sretnijom i zadovoljnijom, i očisti srce od bolesti pohlepe kojoj se robuje, strasti koja se slijedi i zadivljenosti vlastitim mišljenjem.

Gotovo da je nemoguće naći čovjeka u čijem se srcu učvrstio muruet –, dostojanstvo, a da on nije pokoran i predan Allahu, jer je svjestan da činjenje harama, lahkomislen odnos prema grijesima i zadovoljstvo njima spada u najgore oblike njegovog narušavanja i poništavanja.

Ehlul-muruat – časni i dostojanstveni ljudi imaju velike ambicije i odlučne namjere; čovjek niskih ambicija daleko je od svake plemenitosti. Vidjet ćeš ih kako učestvuju u svakom dobru, natječu se u različitim vidovima dobročinstva, u odnosu sa svim ljudima koriste najljepše manire i lijepo ponašanje u riječima i djelima, u šali i zbilji, u nedaćama i blagostanju, na putovanju i kod kuće, u onome što vole i što preziru. Od njih dolaze samo lijepe riječi i djela, kao što kaže Uzvišeni: "...a ljudima lijepe riječi govoriti..." (El-Bekara, 83).

Jedna od odlika takvih ljudi jeste da se brinu o vlastitim potrebama i potrebama svojih porodica i onih koji se nalaze u njihovom skrbništvu. Nema časti čovjek koji ne vodi brigu o sebi i svojoj porodici, i zbog čije je nebrige njegova porodica prinuđena da prosi i traži od drugih ljudi.

Časni ljudi unapređuju svoj imetak s nijetom postizanja materijalne neovisnosti i dovoljnosti. Divan je dobar imetak u rukama dobrog čovjeka!

Najljepše svojstvo dostojanstvenih ljudi jeste blagost, promišljenost, opreznost, smirenost i izbjegavanje nekontrolisanih, ishitrenih, nepromišljenih i naglih reakcija u kriznim situacijama.

Častan i dostojanstven čovjek ne može biti pozivač (daija) u zlo, terorizam, anarhiju i nasilje, častan čovjek od priprostog svijeta, rulje, svjetine, koja se odaziva na svaki povik, "povija" pred svakim vjetrom, i koja nije prosvjetljena svjetlom znanja i mudrosti – ne traži potporu i savjet, nego se obraća mudrim i učenim ljudima, vođama i učenjacima, s kojima smo se dužni savjetovati u pitanjima sigurnosti i opasnosti.

Od svojstava časnih i dostojanstvenih ljudi jeste druženje sa čestitim i pobožnim ljudima koji se ističu po svojoj ljudskosti, plemenitosti, pameti i mudrosti, i distanciranje od pokvarenih i zlih ljudi koji su žrtvovali svoju čast za pripadnost devijantnim idejama, sektaškim grupama i zločinačkim terorističkim organizacijama.

Časni ljudi, i to je jedno od njihovih najprepoznatljivijih svojstava, prema ljudima nastupaju iskrenog srca, čiste duše, bez ikakvog dodvoravanja, ulaganja i uljepšavanja, vole muslimanima ono što vole sebi, i u svojim srcima ne nose zlobu, zavist i mržnju prema bilo kome, i zato ih Allah pomaže i čuva od onoga što im može nanijeti sramotu i prezir kod ljudi.

Muruet čuva i štiti čovjeka od svake negativnosti i svega što ga može uniziti kod Allaha i kod ljudi, u svakom vremenu i na svakom mjestu, podiže njegov moral, snaži i jača njegovu volju i udaljava ga od prezrenih i nedoličnih stvari koje okrnjuju njegovo vjerovanje i stid.

Kadi Džurdžani to je lijepo opisao u svojim stihovima, koje su mnogi ubrojali u dragulje arapske poezije:

*Govore mi da sam potišten i povučen,
a zapravo su vidjeli čovjeka koji se od poniženja suzdržava,
vidio sam da ljudi preziru one koji se pred njima ponižavaju,
a plemeniti su prema dostojanstvenima.*

Časni ljudi poštuju lijepu običaje i tradiciju u nekom narodu, ne ističu se posebnom i prepoznatljivom odjećom i izgledom, ili nečim što se suprotstavlja lijepim adetima, i praksom koja nije u skladu sa šerijatom, jer je uvažavanje lijepih adeta, sa aspekta šerijata, ispravna stvar, a naročito ako se njihovim kršenjem i nepoštivanjem pričinjava šteta zajednici. Časni ljudi posebno vode brigu o zbližavanju ljudskih srca, unošenju radosti u njih i širenju ambijenta bratstva i ljubavi.

Poštovani vjernici! Donosite salavate na Allahovog Poslanika, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je u Svojoj mudroj Knjizi objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario meni i vama blagoslov u časnom Kur'anu i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom Opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi oprosta, On mnogo prašta i milostiv je.

VAŽNOST ČUVANJA DŽEMATA MUSLIMANA (MEKA)

Hatib: dr. Saud ibn Ibrahim eš-Šurejm
27. ševval 1438. po Hidžri / 21. juli 2017.

Hvala Allahu pored Kojeg drugog boga nema, Jedinstvenom u uzvišenosti i savršenoj ljepoti, Suverenom u upravljanju i određivanju stvari, Uzvišenom u veličini i znanju, Koji je Svome robu objavio Kur'an da bi svjetovima bio opomena. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, Koji je stvorio stvorenja, propisao sudbine, Sveznajućeg. Svjedočim da je Muhammed Allahov rob i poslanik, prijatelj i odabranik, On ga je poslao dvjema skupinama, ljudima i džinima, kao donosioca radosne vijesti i kao poslanika koji opominje, da po Njegovom naređenju poziva k Allahu i kao svjetiljku koja sija. Neka je na njega Božiji blagoslov, milost i spas, i na njegovu časnu porodicu, supruge i ashabe.

Oporuka koja je data na poklon meni i vama je oporuka bogobojažnosti (et-takva), i oporuka svijesti o Božijem sveznanju i obaviještenosti (el-murakaba), u tajnosti i javnosti, zadovoljstvu i srdžbi, u onome što volimo i preziremo, jer je bogobojažnost najbolja poputnina vjernika, njome se postiže Božija zaštita (el-vilajet) i odagnava strah i tuga. Uzvišeni kaže: "I neka se ničega ne boje i ni za čim neka ne tuguju Allahovi šticećnici, oni koji budu vjerovali i koji se budu Allaha bojali." (Junus, 62, 63)

Svi razumni ljudi složni su da je zajedništvo, zajednica dobro i pravi put, a da je razjedinjenost zlo i zabluda, i da su dvojica bolja od jednog, trojica od dvojice, četverica od trojice itd., i da narod, koji se bude držao zajedno nikada neće biti uništen, a narod koji se podijeli nikada neće postići uspjeh i pobjedu, i nikada se neće slomiti koplje koje se nalazi u grupi s drugim kopljima, a nikada nije ostalo čitavo koplje koje je odvojeno od ostalih kopalja, i da je šejtan s jednim i dvojicom, a nije s trojicom i više.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Jedan konjanik je šejtan, dvojica su dva šejtana, a trojica su putnička povorka.” (Ebu Davud i drugi)

U drugom hadisu, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko želi mjesto u najboljem, središnjem dijelu Dženneta, neka se drži džemata, zajednice, jer šejtan je sa jednim, a od dvojice je udaljeniji.” (Tirmizi)

Naš čisti vjerovod, šerijat, uzdigao je interes zajednice do najvećeg stepena, pa je propisao, preventivno, sve što ga unapređuje, a zabranio je, preventivno, sve što ga narušava, a u nekim situacijama dao je prednost nižerangiranom pravu zajednice nad višerangiranim pravom pojedinca. Kada bi svaki pojedinac stavio vlastiti interes ispred interesa zajednice, ummet se nikada ne bi ujedinio, niti bi se ikada uspostavio džemat, a proširile bi se podjele, pohlepa kojoj se pokorava i zadivljenost svakog pojedinca vlastitim mišljenjem i svako bi tvrdio da je istina kod njega. Zbog svega navedenog, islam je najstrožije tretirao pojave koje mogu ugroziti muslimansku zajednicu, džemat, i unijeti razdor i podjele u nju i dozvoljeno razilaženje pretvoriti u neprijateljstvo i mržnju. U tom smislu su riječi Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: “Ko vam dođe, a vi ste ujedinjeni oko jednog čovjeka, i želi unijeti razdor među vas, ubijte ga.” (Muslim)

Pogledajte kako je, u ovom hadisu, data prednost općem – višem interesu nad pojedinačnim – nižim interesom, i da je, u tu svrhu, dozvoljeno oduzeti život kako bi se zaštitio interes zajednice i njena kompaktnost. Islamski pravници obavezali su onoga ko vidi mlađak kojim se dokazuje i potvrđuje nastupanje ramazana ili mlađak kojim se dokazuje i potvrđuje završetak ramazana i nastupanje Bajrama, i njegovo svjedočenje ne bude prihvaćeno, da posti i prekida post sa ostalim svijetom, a ne na osnovu vlastitog viđenja, pozivajući se na riječi Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: “Post je kada poste ljudi, iftar je kada iftare ljudi i Bajram je kada bajramuju ljudi.” Hadis je zabilježio Tirmizi i protumačio ga je na sljedeći način: “Značenje hadisa je da su početak i završetak posta vezani za zajednicu i većinu ljudi.”

O vjernici, nikada se čovjek nije odvojio od zajednice a da njegov vodič nije bila (samo)obmana, a zadovoljstvo sobom njegov pokretač, i da nije postao lahak plijen za svakog “lovca u mutnom”, i otkrivena posuda za svakog nasrtljivca, i nikada se čovjek nije vezao za džemat – zajednicu a da nije postao dio “velikog tijela”, u kojem ako oboli jedan njegov organ, i ostali organi osjećaju vrućicu i nesanicu.

Poštovani vjernici! I pored mnoštva tradicionalnih i racionalnih dokaza, koji ukazuju na važnost džemata i opasnost njegovog narušavanja, postoje ljudi koji uživaju u suprotstavljanju zajednici i izdvajanju iz njene povorke, i koji osjećaju spokoj samo onda kada se javno usprotive većini. Gotovo da ne postoji stvar u kojoj podržavaju stav većine, zajednice. Njihova najveća ambicija je da idu pravcem koji je suprotan pravcu većine, i da se u njih upire prstom makar to bilo na štetu njihove zajednice. Ako bi zajednica išla desno, oni bi išli lijevo. Posebno zadovoljstvo čini im riječ “ne” nasuprot džematskog “da” i riječ “da” nasuprot džematskog “ne”. Njihov cilj nije istina, pravda i objektivnost, nego izazivanje konfuzije i razdora u zajednici, zapravo njihov je cilj da budu “glavna tema” ljudskih razgovora, da budu u fokusu ljudske pažnje i da zaposle ljude svojim drugačijim, suprotnim mišljenjima, makar ona bila potaknuta zabranjenim i pokuđenim motivima, kao što je ljubav prema samoisticanju, ekskluzivizmu i otuđivanju od zajednice.

To je, tako mi Allaha, svojstvo konfuznih, prkosnih i oholih ljudi, paničara i huškača, koji ne osjećaju i ne brinu brigu zajednice, koliko god nalazili opravdanja za svoju otuđenost i koliko god (u)mislili da su u pravu. Pametan i oštrouman čovjek podržava zajednicu u onome što je ispravno, a savjetuje ih, strpljiv je i traži im opravdanja kada pogriješe. Nikada ne skreće s puta, i ne odvaja se od zajednice, jer greška koju napravi zajednica nije i ne može biti opravdanje za njeno potpuno napuštanje.

Načelna podrška zajednici i izbjegavanje konfliktnih situacija jedan je od glavnih uzroka očuvanja harmonije, izgradnje ljubavi, popravljanja stanja, premošćavanja jaza i predstavlja zaštitni i odbrambeni mehanizam pred svim nasrtljivcima i rušiteljima. U suprotnom, neizbježni su mržnja i neprijateljstvo, otuđenje i zastranjenje.

Koliko je onih koji su napustili džemat – zajednicu pa ih je “pokopala” njihova samoobmana i oslanjanje na vlastite sposobnosti, prevarilo njihovo mišljenje i odvelo ih u potpuno suprotnom pravcu od onog koji su svojim postupkom ili mišljenjem željeli.

Otuđivanje i odvajanje od džemata izvor je svakog zla. Vuk, od cijelog stada, napada samo odbjegli, udaljenu ovcu.

Najbolji ispit “privrženosti džematu”, kojim se razdvajaju njegovi iskreni sljedbenici od lažnih sljedbenika, i pravi od lažnih dušebrižnika, jesu iskušenja

i nedaće, i upravo tada oni koji su se “zaklinjali” u džemat pokažu svoje pravo lice i suprotno od onoga za što su se zdušno zalagali, do izražaja dođu sve njihove duhovne slabosti, sebičnost, kukavičluk i izdaja, i “izvuku” se iz džemata kao što se dlaka “izvuče” iz tijesta.

Takvi ljudi su najveća opasnost za džemat – zajednicu, jer su tijelom tu, a srcem negdje drugo, oni povećavaju broj, a umanjuju kvalitet. Čuvajte se takvih ljudi, jer je na liniji koju oni drže džemat najugroženiji, oni su najslabija karika koja će kad-tad pući. Otrov u tijelu opasniji je od otrova izvan njega. Njihov primjer je kao primjer vuka u blizini pašnjaka, koji vreba svoju priliku u trenucima nepažnje pastira, njegovu opasnost znaju samo pronicljivi. Lijepo je rekao pjesnik:

Kada sam vidio da su pastiri nemarni prema svojim stadima i čuo glas puzanja, zovnuo sam ih: “Ne spavajte, vidio sam, u blizini pašnjaka, vuka.”

Ako se privrženost džematu, u načelu, može uzeti kao dokaz ispravnog vjerskog stava i postupanja, po sličnom principu, doduše u nešto užim okvirima, može se tretirati odvajanje iz zajednice u slučaju unutrašnjih podjela i raskola. Mada su takvi slučajevi rijetki, ne treba ih isključiti i ukoliko se dese, na njih se primjenjuju posebni šerijatski propisi koji su u funkciji zaštite vjere i dunjaluka. U dva *Sahiha*, i drugim hadiskim zbirkama, od Ebu Idrisa el-Havlaniya bilježi se da je čuo Huzejfu ibn Jemana, radijallahu anhu, da je rekao: “Ljudi su pitali Božijeg Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, o dobru, a ja sam ga pitao o zlu bojeći se da ga ne doživim, pa sam upitao: ‘O Božiji Poslaniče, doista smo bili u neznanju i zlu, pa nam je Allah poslao ovo dobro, hoće li poslije ovog dobra biti zla?’, a on je odgovorio: ‘Da!’, pa sam nastavio pitati: ‘Hoće li poslije tog zla biti dobra?’, a on je rekao: “Da, ali će u njemu biti pomućenosti’, odgovorio je on. ‘A o kakvoj se pomućenosti radi?’, upitao sam, a on je odgovorio: ‘Doći će ljudi koji će slijediti uputu mimo moje upute, pa ćeš neke njihove postupke odobravati, a druge osuđivati.’ ‘A da li će poslije tog dobra biti zla?’, upitao sam. ‘Da’, reče on, ‘pozivači ka vratima Džehennema. Ko im se odazove, oni će ga i baciti u njega!’ ‘Allahov Poslaniče, opiši nam ih!’, rekao sam. ‘Oni potječu od nas i govore našim jezikom’, reče on. Tada sam rekao: ‘O Božiji Poslaniče, šta mi je činiti ako me to zatekne?’, a on je odgovorio: ‘Drži se zajednice vjernika i njihovog imama!’ ‘A šta ako ne bude zajednice niti imama?’, upitao sam, a on

je odgovorio: ‘Kloni se svih tih skupina, pa makar ti ostalo samo da zagrižeš za panj drveta dok te takvog smrt ne zatekne.’”

Ovaj hadis može se odnositi na bilo koje vrijeme, počevši od vremena ashaba, radijallahu anhum, i fitne – smutnje i pobune protiv Osmana, radijallahu anhu, pa do “ahiriz-zemana”. Poslanikova, sallallahu alejhi ve sellem, oporuka ima jednaku snagu za svako vrijeme i mjesto.

Što se tiče značenja Poslanikovih riječi “kloni se svih tih skupina”, u vezi s tim Ibn Hadžer je prenio riječi Taberija: “Kada ljudi ne budu imali imama – vođu, i podijele se u skupine, frakcije, neće slijediti nijednu od tih skupina, i ako je moguće, klonit će ih se, kako ne bi upali u zlo, ali ako nađu skupinu koja je na istini, obavezni su priključiti joj se, i tako povećati njen broj i pomoći je na istini, jer je u spomenutoj situaciji za ovog čovjeka i mjesto u kojem se nalazi jedini muslimanski džemat.”

O vjernici, kao što je islam najstrožije naredio pridržavanje džemata – zajednice, i upozorio svakog pojedinca na opasnost njegovog rušenja i udaljavanja od njega, isto tako je naredio zajednici da bude svjesna veličine svoje odgovornosti, da se pridržava šerijatskih propisa u onome što daje i uzima, da jednako tretira svakog svog člana, da izvršava svoje obaveze i od Allaha traži ono što joj pripada. U slučaju da dovoljan broj članova zajednice ne izvrši svoje obaveze prema muslimanima, i ne bude učestvovao u njihovim brigama i zalagao se za njihove interese, i ne budu li se držali zajedno protiv neprijatelja, grijeh pada na cijelu zajednicu, po principu “interes za interes, dug za dug”.

Nakon što znate ove propise, ne ostaje vam ništa drugo nego da ih izvršavate. Držite se džemata, spajajte se, a nemojte se dijeliti, zbližavajte se, a nemojte se udaljavati, i budite, Allahovi robovi, prava braća. Čuvajte se svega što je suprotno tome, jer je to propast. Istinu je rekao Uzvišeni Allah: “Onoga ko se suprotstavi Poslaniku, a poznat mu je Pravi put, i koji pođe putem koji nije put vjernikā, pustit ćemo da čini šta hoće, i bacit ćemo ga u Džehennem – a užasno je on boravište!” (En-Nisa, 115)

Bojte se Allaha, o skupino muslimana, i znajte da u sklopu ove teme – obaveze čuvanja džemata muslimana i neodvajanja od njega – treba ukazati na jednu pojavu, a to je potreba nekih ljudi za razlikovanjem od svojih učitelja i šejhova u naučnim i intelektualnim pitanjima, forsiranjem tih pitanja putem

štampe, internetskih foruma i društvenih mreža, i preferiranjem iznimnih mišljenja ili mišljenja koja se suprotstavljaju većinskom stavu islamskih učenjaka.

Osoba koja slijedi neobična mišljenja nema Božiju podršku i nije Božiji odabranik, nego naprotiv veliko zlo, kao što su to pojasnili učenjaci iz prvih generacija muslimana.

Rekao je Muhammed ibn Hazm: “Čuvaj se razilaženja sa svojim sagovornicima, i konfrontacije sa svojim savremenikima u onome što ti ne može naštetiti ni u vjeri ni u dunjalučkim stvarima, makar bilo i malo, jer ćeš razilaženjem na sebe navući uznemiravanje, odbojnost i neprijateljstvo, a možda i veliku štetu, a da, pri tome, nećeš ostvariti nikakvu korist.”

Hattabi je prenio riječi nekih učenjaka koji su upozorili na ovu pojavu: “Postoje ljudi koji su opsjednuti razilaženjem, i koji smatraju da je najvrednije djelo biti sam, ne slagati se ni s kim, ne prihvatiti ničiji autoritet, i ne voljeti nikoga posebno. Takvi ljudi nikada neće spoznati istinu, niti će je ikada pomoći, za njih to nije vjera i ubjeđenje. Oni se čvrsto drže svog mišljenja i kada kažnjavaju, kažnjavaju isključivo radi sebe.”

Jednog dana Rebia ibn Abdurrahman, učitelj imama Malika, je zaplakao, pa ga je neki čovjek upitao: “Šta te je rasplakalo?”, a on je rekao: “O vjeri se pitaju ljudi koji nemaju znanja, u islamu se desila velika stvar.” Također je rekao: “Neki ljudi koji daju fetve preči su da budu u zatvoru od kradljivaca.”

Komentarišući ove Rebijine riječi, Ibn Kajjim kaže: “Neki učenjaci su kazali: ‘Šta bi rekao Rebia da je doživio naše vrijeme i da je vidio s kojom se odvažnošću neznalice odnose prema fetvi, kako se ‘utrkuju’ u fetvi i naprežu preko svojih mogućnosti, njihovo su neznanje i odvažnost veliki, uz malo iskustva, loše ponašanje i zlobu koju kriju u svojim prsima. Oni su među učenjacima poput kakvih stranaca i čudaka koji nemaju osnovno znanje o Kur’anu i sunnetu i predajama od selefa.”

Ako su ovo riječi Rebije u drugom hidžretskom vijeku, i riječi Ibn Kajjima u osmom vijeku, šta bi trebalo reći danas? Jaz je velik i razlika je ogromna, neka nam Allah bude na pomoći, Njemu se žalimo, i na Njega oslanjamo, nema snage ni moći osim kod Allaha.

Donosite salavate na najbolje stvorenje i najčišćeg čovjeka Muhammeda ibn Abdullaha, onoga kome su dati Havd i šefat, to vam je naredba od vašeg

Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šalžite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario meni i vama blagoslov u Kur'anu i sunnetu, i okoristio mene i vas njihovim ajetima, opomenom i mudrošću. Ako je moj govor ispravan, od Allaha je, a ako je pogrešan, od mene je i od šejtana.

Tražim oprost za sebe i vas i sve muslimane i muslimanke od svakog grijeha i pogreške, tražite i vi i pokajte se, moj Gospodar prašta i milostiv je.

PALESTINA – BRIGA SVAKOG MUSLIMANA (MEKA)

Hatib: dr. Abdurrahman ibn Abdulaziz es-Sudejs
5. zulkade 1438. po Hidžri / 28. juli 2017.

Sva hvala i zahvala pripadaju Allahu, Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo. On je područje oko Mesdžidul-Aksaa – Hrama dalekog učinio blagoslovljenim, i udaljio je od Svoje milosti svakoga onoga ko se okrene od pokornosti Njemu i oda se grijesima.

Zahvaljujemo Mu na nebrojenim blagodatima i milosti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, Koji je u jednom času noći preveo Svoga roba iz Hrama časnog u Hram daleki, i svjedočim da je naš vjerovjesnik, prvak i miljenik Muhammed Allahov rob i poslanik, neka je na njega Božiji blagoslov, mir i spas, i na njegovu porodicu, ashabe i sve one koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana.

O vjernici, bojte se Allaha onako kako Ga se treba bojati, i budite od pokornih, a ne od grešnika, steći ćete Njegovu ljubav i velike radosti. Uzvišeni kaže: “One koji su vjerovali i dobra djela činili Milostivi će, sigurno, voljenim učiniti.” (Merjem, 96)

O muslimani, ko bude razmišljao o događajima iz prošlosti, otkrit će veliku Božiju mudrost: mudrost odlikovanja i odabira – Allah je, od svih meleka, odlikovao Džibrila, od ljudi vjerovjesnike i poslanike, od vjerovjesnika i poslanika prvaka vjerovjesnika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, od zemalja i predjela zemlju dva časna hrama i Bejtul-makdis – Mesdžidul-Aksa, kojem je Allah pripisao uzvišenost i počast. Uzvišeni kaže: “I sina Merjemina i majku njegovu smo znakom učinili. Mi smo njih na jednoj visoravni sa tekućom vodom nastanili.” (El-Mu’minun, 50)

Cijenjeni vjernici, islamski vjer zakon šerijat propisao je okretanje prema Bejtul-makdisu u najčasnijoj dužnosti poslije tevhida – vjerovanja u Božiju jednoću, dužnosti namaza. Bejtul-makdis bio je prva kibla muslimana. Poslanik,

sallallahu alejhi ve sellem, klanjao je u njegovom pravcu trinaest godina u Meki i sedamnaest mjeseci u Medini, nakon Hidžre, sve dok nije objavljen ajet u kojem se naređuje okretanje prema Časnom hramu u Meki, koji je iskonski, imanski, historijski i duhovno povezan sa džamijom El-Aksa. To su prva dva mesdžida na zemlji, koji su podignuti radi ibadeta – klanjanja Uzvišenom Allahu i tevhida – čistog monoteizma. U dva *Sabiha* od Ebu Zerra el-Gifarija, radijallahu anhu, bilježi se da je rekao: “Upitao sam: ‘Allahov Poslaniče, koji je mesdžid prvi podignut na zemlji?’, a on je rekao: ‘El-Mesdžidul-haram.’ Upitao sam: ‘Koji je poslije toga?’, a on je rekao: ‘El-Mesdžidul-Aksa.’ Upitao sam: ‘Koliko je vremena proteklo između njihove gradnje?’, a on je rekao: ‘Četrdeset godina.’” (Muttefekun alejhi)

Ibn Tejmijja je rekao: “Stvaranje i Božiji emr, naredba, vlast na zemlji, započeli su u časnoj Meki, a Bejtul-Makdis i njegovu okolinu Uzvišeni Allah učinio je mahšerom – mjestom okupljanja ljudi. Njemu će se vratiti ljudi i tamo će se okupiti. Zato se u hadisu kaže da je to “zemlja mahšera i menšera”, tj. okupljanja i proživljenja. To je hram koji poštuju sve monoteističke vjere, kojem su počast ukazali svi poslanici i u kojem su čitane sve četiri velike objave: Zebur, Tevrat. Indžil i Kur’an.”

On je također rekao: “Spomenuti dokazi ukazuju na to da je sjedište poslaničke vlasti i mjesto okupljanja ljudi nakon proživljenja u Šamu. Stvaranje i Božiji emr vratit će se u Bejtul-makdis i njegovu okolinu. Tamo će se ljudi okupiti.

U ahiri-zemanu, vremenu pred Sudnji dan, islam će biti najsnažniji u Šamu.

Allahu ekber! Uzvišeni Allah je imanski i historijski povezao postojbine vjerovjesništva i najvrednija naseljena područja na zemlji.

Ummete imana, islam je dodatno osnažio i produbio ovu vezu, što vidimo iz Poslanikovih riječi: “Ne poduzima se posebno putovanje osim radi posjete tri džamije: Mesdžidul-harama, Mesdžidul-Aksaa i mog mesdžida.” (Muttefekun alejhi) A posebna posjeta jeste posjeta za koju se zaslužuje nagrada.

“Namaz obavljen u Mesdždul-haramu vrijedi kao stotinu hiljada namaza u drugom mesdžidu, namaz obavljen u mom mesdžidu vrijedi kao hiljadu namaza u drugom mesdžidu i namaz u Mesdžidul-Aksau vrijedi kao pet stotina namaza obavljenih u drugom mesdžidu.” (Taberani sa vjerodostojnim lancem prenosilaca)

Kako muslimani ne bi bili vezani za ovu zemlju, a ona je zemlja vjerovjesnika i poslanika! Na njenom tlu živjeli su i svoju poslaničku misiju obavljali Ibrahim, Ishak, Jakub, Jusuf, Lut, Davud, Sulejman, Salih, Zekerijja, Jahja, Isa, alejhimus-selam, i mnogi drugi vjerovjesnici iz Benu Israila, čija imena nisu spomenuta u Kur'anu. Poštovani vjernici! Petnaesete godine po Hidžri muslimani su osvojili Bejtul-Makdis. Svećenici koji su upravljali gradom rekli su: “Nećemo predati ključeve Bejtul-Makdisa nikome osim halifi Omeru ibn Hattabu lično, jer on se spominje u našim svetim knjigama.”

Omer, radijallahu anhu, došao je iz Medine u Bejtul-Makdis da bi preuzeo ključeve njegovih kapija. Historija je, tintom od svjetlosti, zapisala: Omer, radijallahu anhu, nije porušio samostane, crkve, havre, bogomolje, i dozvolio je ljudima da slobodno izvršavaju svoje obrede. U prisustvu svjedoka, sačinio je ugovor o zaštiti i sigurnosti, kojim su bili obuhvaćeni svi stanovnici Bejtul-Makdisa, bez obzira na njihovu vjersku pripadnost.

Historija svjedoči da su kršćani i jevreji svoje najsretnije razdoblje živjeli upravo pod muslimanskom vlašću i da su uživali punu slobodu u izvršavanju obreda, kao ni pod jednom drugom vlašću.

Islam je vjera sredine i umjerenosti, pravde i istinitog svjedočenja, a nije vjera pretjerivanja, nasilja i terorizma. Islam ne zagovara neprijateljstvo osim prema onima koji njegovim sljedbenicima prvi objave rat i neprijateljstvo.

Pjesnik je rekao:

*O Kudse, ne tuguj, u našim očima je sjenka voljenog,
a u srcima bašče džennetske*

*Onaj ko služi dva Hrama, ne može gledati tvoju Aksu,
u neprijateljskim rukama i poniženju.*

O vjernici, historija je ogledalo vremena, prozor iz sadašnjosti u prošlost, sadašnji zapis o budućnosti i ona nije iznjedrila nijedno pitanje u kojem se toliko ogledaju naše vjerske konstante, historijska prava i civilizacijska dostignuća kao što je to pitanje Palestine, El-Akse.

Ona je naše priroitetno islamsko pitanje koje nikada ne smije biti zaboravljeno i zapostavljeno u mnoštvu novih pitanja i međumuslimanskih previranja.

Bejtul-Makdis, Palestina, naša je prva kibla, treća od tri svete džamije, mjesto Israa – noćnog putovanja poslanika Muhammeda, prvaka ljudi i džina.

Pitanje blagoslovljenog hrama, El-Mesdžidul-Aksaa mora biti u srcu svakog muslimana i neprihvatljivo je da ovo pitanje ikada bude predmetom bilo kakvog odricanja, ignorisanja i pogodbe.

Ono što je uradio Svjetski cionistički pokret vezano za Palestinu, kroz historiju, nije nepoznanica, a možda su posljednja dešavanja u Palestini najbolji pokazatelj njihove naravi i veličine mržnje koju gaje prema muslimanima i njihovim svetinjama.

Zaista je stanje u kojem se nalaze naše svetinje za plakanje i tugu. Nema pogodbe oko svetinja i nema odustajanja od islamskih konstanti.

Otvorile su se nove rane u ummetu, a gdje su, među nama Halid i Salahudin? Zar možemo ugodno živjeti, i biti spokojni, i ne pustiti suzu a naše svetinje jecaju, a Kuds nas doziva, a Palestina zove u pomoć, a Aksa vapi?

Pjesnik je rekao:

Rekao sam: "Selam tebi, Aksa", a ona mi reče: "Je li se vratio Salahudin?"

*Rekla je u suzama: "potresaju me udarci kopalja,
potresa me jevrejska nepravda, i moja zemlja je oskrnavljena."*

Ummete islama, braćo murabatuni, mudžahidi, borci, vi koji bdijete na postojanoj palestinskoj zemlji, zemlji ponosa, dostojanstva, iskupljenja i žrtve! obraćam vam se sa mjesta koje spaja sve sinove ummeta. Tako mi Allaha, pored Kojeg drugog boga nema, boli nas i proganja to što je Mesdžidul-Aksa u rukama nasilnika i tirana. Nikada se ne sjetimo Akse, a da se naša srca ne zgrče od bola i tuge zbog onoga što joj rade cionisti. Vaše pitanje je naše pitanje, vaša borba je naša borba i vaše iskušenje je naše iskušenje. Strpite se, vaš blagoslovljeni džihad, zapisan je slovima ponosa, pobjede, časti i najsvjetliji je primjer u našoj modernoj historiji. Blagoslovljeni bili, kod Allaha upisani kao heroji, vratili ste islamskom ummetu nadu i djelima potvrdili riječi. Budite ubijeđeni u Allahovu pomoć vama, ako vi pomognete Njegovu vjeru. Uzvišeni kaže: "...a dužnost Nam je bila vjernike pomoći." (Er-Rum, 47)

Blago vama kada tako lahko žrtvujete svoje živote na Allahovom putu! Molimo se, iz dubine naših srca, da Allah primi vaše šehide kod Sebe, i da vašim bolesnim i ranjenim podari što skorije ozdravljenje. Ne gubite nadu u Allahovu milost, pobjeda je, Allahovom dozvolom, blizu.

Islamski ummet s nestrpljenjem iščekuje kada će se s riječi i teorije preći na konkretna djela, metode, temeljitost, čvrste i nepokolebljive stavove, jer od riječi i teorije nema velike koristi.

Odgovornost popravljanja stanja ummeta i izlaska iz teške situacije u koju je zapao zajednička je odgovornost svih muslimana, i u tom smislu treba poduzeti ozbiljne korake u oblasti akide, nauke, intelektualnog progresa i mudrosti, kako bi se ispunilo Allahovo obećanje dato vjernicima.

Nadamo se da su iskušenja kroz koja prolazi ummet poput ljetnih oblaka koji će se uskoro razići. Pobjeda pripada islamu i njegovim sljedbenicima, i neka se muslimani raduju skoroj pobjedi. Od Allaha Jedinog molimo pomoć i postojanost.

Allah da čuva našu vjeru, ummet, vođstvo i svetinje od spletke neprijatelja. Moj Gospodar sve čuje i prima dove. Uzvišeni kaže: “A Allah će sigurno pomoći one koji vjeru Njegovu pomažu – ta Allah je zaista moćan i silan – one koji će, ako im damo vlast na Zemlji, molitvu obavljati i milostinju udjeljivati i koji će tražiti da se čine dobra djela, a odvrćati od nevaljalih – A Allahu se na kraju sve vraća.” (El-Hadždž, 40–41)

O vjernici! Jedno od temeljnih načela koje je utkano i duboko ukorijenjeno u politici zemlje dvaju časnih harema od njenog osnivanja pa do današnjih dana, i oko kojeg nema spora, jeste čvrst i odlučan stav prema pitanjima muslimana, a posebno džamije El-Aksa i zaštite njenih interesa, riječju i djelom, i ulaganje svih potrebnih napora na tom putu. To je odgovornost koju je Uzvišeni Allah podario vođstvu ove blagoslovljene zemlje – služenje časnim haremima i briga o svim važnim pitanjima islamskog ummeta. Ono što potvrđuje takvu njegovu poziciju jesu diplomatske aktivnosti koje je poduzeo sluga Dvaju harema i El-Aksaa na ukidanju diskriminirajućih mjera kojima su muslimani u Svetoj zemlji, mjestu Poslanikovog Israa, izloženi već duže vremena. Njegovi blagoslovljeni naponi, hvala Allahu, urodili su plodom, nepravedne mjere su ukinute i obustavljene su sve neprijateljske aktivnosti cionističkih vlasti protiv palestinskog naroda. Molimo Allaha da to upiše u njihova dobra djela, da im podari slast u onome što im je podario i poveća im Svoju pomoć i podršku. Ova pobjeda i ukidanje mjera zabrane je radosna vijest svim muslimanima, Palestincima, a posebno stanovnicima Bejtul-Makdisa.

Allahu ekber, Allahu ekber, u zraku se osjeti miris Božije pomoći i pobjede.

Ono što također ulijeva nadu i optimizam jeste svemuslimanska reakcija i solidarnost sa braćom u Palestini i kod Mesdžidul-Aksaa, kako na narodnom tako i na službenom nivou.

Čestitamo zemlji Dvaju harema na odlučnoj i jakoj reakciji, koja potvrđuje njen čvrst i beskompromisan stav prema zaštiti prava muslimana na džamiju El-Aksa i izvršavanje vjerskih obreda u njoj, poštivanje njene svetosti, uspostavljanje mira i sigurnosti u njenom okruženju, i prava na slobodan ulazak muslimana u džamiju El-Aksa i obavljanje namaza u njoj.

Sve to urađeno je bez medijskih špekulacija, novinarskih pretjerivanja, “elektronskog ratovanja”, sektaških parola, i uprkos terorističkim aktivnostima usmjerenim prema zemlji Dvaju harema, protiv kojih su sve nebeske objave, moralna načela, običaji i vrijednosti.

Upućujem poziv svim muslimanima da se drže zajedno, jer je to, u ovim teškim okolnostima, stroga dužnost svakog muslimana: Uzvišeni kaže: “Vjernici su samo braća” (El-Hudžurat, 10); “Svi se čvrsto Allahova užeta držite i nikako se ne razjedinjujte!” (Ali Imran, 103); i da pomognu i podrže našu braću murabitune u Palestini i El-Aksau, i njenoj okolini, na svaki mogući način, i u svojim dovama mole Allaha za njihovu pobjedu i postojanost.

Pjesnik je rekao:

El-Aksa je prva kibla našeg ummeta, s čijom vjerom su upotpunjene vjere, silnici u njoj siju nered, u njihovim nutrinama je mržnja, a prsa im ključaju osvrće se oko sebe, u njenim očima je bol, a u njenom dvorištu je vatra. O Aksa, strpi se, pobjeda je blizu, lopovi ti ne mogu ništa jer su kukavice.

Allah blagoslovio džihad onih koji se za tebe bore, ostvario njihove nade i želje, moj Gospodar je milostiv i pun ljubavi!

Donosite salavate i selame na odabranog Poslanika, to vam je naredba vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko na mene donese jedan salavat, Allah na njega donese deset salavata.”

Allah podario blagoslov meni i vama u Kur’anu i sunnetu, i okoristio nas njihovim ajetima i mudrošću.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane, a tražite i vi, On grijeha briše i prašta.

LJETNI ODMOR (MEKA)

Hatib: dr. Salih ibn Abdullah el-Humejd
12. zulkade 1438. po Hidžri / 4. august 2017.

Hvala Allahu, Stvoritelju stvorenja bez prethodnog obrasca, nema boga osim Njega, On određuje sudbine onako kako želi, neka je uzvišen Stvoritelj. Zahvaljujem Mu, priznajući Njegovu veličinu i obznanjujući Njegove blagodati. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, s čvrstom vjerom i ubjeđenjem, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed Allahov rob i poslanik, On ga je poslao, između nas, sa istinom da donese opomenu i radosnu vijest, i da ljudima pojasni Njegovu vjeru, neka je na njega Allahova milost i blagoslov, i na njegovu čistu i časnu porodicu, i njegove plemenite ashabe, tabiine i sve one koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjega dana. Oporučujem sebi i vama da se samo Allaha bojimo; bojte se Allaha, Allah vam se smilovao!

Mračno je srce onoga ko je spoznao Allaha i nepokoran Mu je, a istinski gubitnik je onaj ko je neposlušan majci i ocu. Najveći teret na ljudskim plećima su grijesi, a najslađi užitak je Božiji oprost. Srce se raznježuje spominjanjem Allaha, oživljava razmišljanjem o Allahovoj Knjizi, usrećuje duženjem sa čestitim ljudima, a upropaštava druženjem sa zlim ljudima. Ko zaposli svoje srce tuđim mahanama, teško će popraviti svoje mahane. “I, iz oholosti, ne okreći od ljudi lice svoje i ne idi zemljom nadmeno, jer Allah ne voli ni gordog ni hvalisavog. U hodu budi odmjeren, a u govoru ne budi grlat; ta najneprijatiji glas je revanje magarca!” (Lukman, 18, 19) O muslimani, dunjaluk je ogledalo ahireta. Dunjalučki ukrasi, ljepote, sreća, užici i blagodati podsjećaju nas na džennetske užitke i slast njegovog života, a njegove patnje, nesreće i nedaće podsjećaju na džehennemsku kaznu i tešku sudbinu njenih stanovnika, da nas Allah sačuva.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, podsjećao je svoje ashabe na ahiretska dešavanja navodeći im osjetilne primjere s ovog svijeta. U dva *Sabiha* od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, prenosi se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ova vaša vatra, koju lože sinovi Ademovi, čini sedamdeseti dio

džehennemske vatre.” Rekli su: “Tako nam Allaha, da je kao ova vatra, bila bi dovoljno žestoka!” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem reče: “Ona je jača od dunjalučke vatre za 69 dijelova, svaki dio ima njenu vrućinu i žestinu.”

Štaviše, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, obavijestio je da se džehennemska vatra požalila svome Gospodaru: “Gospodaru, pojedoh samu sebe od žestine, pa mi dozvoli dva oduška, jedan zimi, a jedan ljeti.”

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ta dva oduška su: najveća vrućina koju osjetite ljeti i najveća hladnoća koju osjetite zimi.” (Muttefekun alejhi, a tekst je Muslimov)

Uzvišeni Allah rekao je za vatru koju ložimo: “Mi činimo da ona podsjeća i da bude korisna onima koji konače.” (El-Vakia, 73)

Vrućica ili groznica također je jedan od velikih podsjetnika na džehennemsku vrućinu, kao što se kaže u hadisu: “Groznica je mijeh džehennemske vatre, otklonite je od sebe hladnom vodom.” U drugoj verziji stoji: “Ona je udio vjernika u džehennemskoj vatri.”

Neki učenjaci su kazali: “Poželjno je da vjernik, kada ima groznicu, to smatra iskupom, čišćenjem i ispitom kod Allaha.”

Hasan el-Basri, Allah mu se smilovao, govorio je: “Razmišljali su o prevrtljivosti sudbine i nepostojanosti ljudskog života i to je u njima budilo svijest o ibadetu i približavanju Allahu. Sve što su vidjeli na dunjaluku podsjećalo ih je na Džennet koji je Allah obećao vjernicima.”

O muslimani, vi koji živite ove ljetne dane, i štitite se od sunca koliko možete: razmišljajte, uzmite pouku i požurite sa činjenjem dobrih djela. Ebu Derda, radijallahu anhu, rekao je: “Postite vruće dane kako biste se zaštitili od vrućine na Dan proživljenja, i klanjajte dva rekata u tminama noći kako biste se pripremili za tmina kabura.”

Nestat će žeđi, natopit će se vene i postići će se nagrada, ako Bog da. Allah se smilovao prvim generacijama muslimana, oni su u podnevnoj žeđi vidjeli pouku, i govorili su: “Postimo vruće dane, kako bismo se pripremili za još vruće dane.”

Imali su interesantno tumačenje posta u vrućim danima, a to su njihove riječi: “Jeftinu robu svako može kupiti.”

To znači da je post u umjerenim i hladnim danima lahak svakom čovjeku, a post u vrućim danima zahtijeva vanredno strpljenje i napor. Uzvišeni kaže: “...i neka se za to natječu oni koji se hoće natjecati!” (El-Mutaffifun, 26)

A tek oni koji u vrućini vide plijen koji se ne smije propustiti. Ebu Derda, radijallahu anhu, pripovijeda. “Kao da nas sada gledam sa Poslanikom, sallallahu alejhi ve sellem, na jednom od putovanja, u danu velike vrućine, toliko je bilo vruće da smo stavljali ruke na glavu kako bismo se zaštitili od vrućine. Među nama nije bilo nijednog postača osim Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i Abdullaha ibn Revahe.” (Ibn Madža sa vjerodostojnim senedom)

Odlazak pješice u džamiju vredniji je i bolji je od odlaska prijevoznim sredstvom, makar bila velika vrućina. Ubejj ibn Kab, radijallahu anhu, rekao je: “Bio je jedan čovjek čija je kuća bila najudaljenija od džamije, a nikada nije propustio namaz u džematu. Rečeno mu je – ili rekao sam mu: ‘Zašto ne kupiš sebi magarca da ga možeš uzjahati kada budeš išao u džamiju u mrklim noćima i vrućim danima?’, a on je rekao: ‘Ne bih volio da mi je kuća uz džamiju, jer želim da mi bude upisan svaki korak u odlasku i povratku iz džamije.’ Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, na to je rekao: ‘Allah će ti sve upisati u dobro djelo.’” (Muslim)

Tako mi Allaha, nije teškoća sama po sebi ibadet, nego ako je vezana za ibadet, u tom slučaju bit ćeš nagrađen za svoj trud, jer je nagrada srazmjerna trudu i umoru. O vjernici! Kada se poveća vrućina, molite Allaha da vas sačuva džehennemske vrućine. Ako danas ne možeš podnijeti vrućinu sunca, a između tebe i njega je ogromna razdaljina, kako ćeš podnijeti njegovu vrućinu na Sudnjem danu, kada dođe do iznad tvoje glave? Ako osjećaš nelagodu zbog znoja, usljed velikih vrućina, kako ćeš se tek osjećati kada se čelo bude znojilo od smrtnih muka? I kako ćeš se osjećati kada se ljudi budu gušili u svom znoju na Sudnjem danu, svako prema svom djelu? Dokle ćeš se ti oznojiti? Do nožnih članaka? Ili koljena? Ili struka? Ili ćeš biti sav u znoju? Ako se danas i uspiješ sačuvati od sunčeve toplote i plamena, i uživati u hladu kuća i dvoraca, drveća i bašči, pod čiji ćeš se hlad skloniti na Sudnjem danu? Allah nas i vas učinio od onih koje će On skloniti u Svoj hlad na dan kada neće biti drugog hlada osim Njegovog hlada. Sjeti se sedmerice koje će Allah skloniti u Svoj hlad, jer možda te to podstakne da činiš njihova djela i zaslužiš njihovu nagradu. Čovjek će

biti u hladu svoje sadake na Sudnjem danu, a i oni koji se budu voljeli u ime Allaha, Allah će ih skloniti u Svoj hlad na dan kada drugog hlada neće biti.

Kada vrućina “oprži” tvoju nutrinu, i kada osjetiš veliku žeđ, a ti se napiješ hladne vode, neka ti je ugodno i prijatno, ali se zapitaj, nakon toga, ko će te napojiti na Sudnjem danu!

Neki ljudi će doći do Poslanikovog Havda i napiti se s njega, a drugi će biti odbijeni. “Čestiti će iz pehara piti kamforom začinjeno piće” (Ed-Dehr, 5); “dat će im se pa će piće zapečaćeno piti” (El-Mutaffifun, 25).

Stanovnici Vatre će moliti za pomoć pa će im se pomoći “tekućinom poput rastopljene kovine koja će lica ispeći” (El-Kehf, 29); “...koji će se uzavrelom vodom poжити, koja će im crijeva kidati!” (Muhammed, 15).

Kada odjeneš laganiju odjeću zbog velike vrućine, sjeti se onih “kojima će odijela od vatre biti skrojena, a ključala voda bit će na glave njihove lijevana; od nje će se istopiti ono što je u trbusima njihovim, i koža” (El-Hadždž, 19– 20).

Kada otvoriš prozor svoje kuće, kako bi prozračio prostoriju u kojoj se nalaziš, i kada se budeš rashlađivao rashladnim uređajem, sjeti se “edenskih vrtova, čije će kapije biti za njih otvorene, u kojima će se odmarati, i raznovrsno voće i piće tražiti” (Sad, 50– 51).

I sjeti se drugog prebivališta, Vatre koja “...će iznad njih biti zatvorena, plamenim stupovima zasvođena” (El-Humeze, 8– 9).

Cijenjeni vjernici! Koliko su samo nadahnuti i od Boga pomognuti oni koji koriste ljetne vrućine za činjenje dobrih djela i dobročinstvo, predaju se Allahu iskrenim dovama, i mole Ga da njih i njihovu braću sačuva džehennemske vatre i vrućine na Danu stajanja pred Njim.

Ljeto i njegova vrućina podsjeća ih na siromašnu braću, raseljene i beskućnike, napaćene izbjeglice, koje su rastjerali ratovi i iscrpili sukobi, koji trebaju ruku pomoći u ovim vrućim danima, i one koji će se pobrinuti za njih, ispuniti njihove potrebe i pomoći im da se nose sa nedaćama, opskrbiti ih rashladnim uređajima, pitkom vodom, rezervoarima vode, jer se za svako živo biće, tj. spašavanje njegovog života, ima nagrada, bio to čovjek ili životinja.

Čuvajte se Vatre makar s pola datule! Ko bude imao puno grijeha, neka što više živih bića napoji vodom, jer je Allah propisao dobročinstvo u svemu.

Ljeto nas podsjeća na Allahovu blagodat hladne vode i hladnog zraka gdje god da boravimo ili putujemo. Allah, džellešānuhu, današnjem čovječanstvu podario je mnoga pomagala i instrumente koji ublažavaju posljedice velikih vrućina u kućama, na ulicama, u džamijama, prijevoznim sredstvima, uredima, školama, i svim ostalim mjestima. Allahu pripada svaka hvala i blagodat.

Razmišljaj, zahvaljaj, čuvaj se rasipništva i budi ekonomičan u potrošnji kako bi svi jednako učestvovali u Božijim blagodatima.

Poštovani vjernici! Ono na šta, također, treba obratiti pažnju jeste čuvanje i briga o javnim mjestima koja ljudi koriste za odmor i zaštitu od vrućina. Takva mjesta zabranjeno je uništavati, onečišćavati, bacati na njih smeće i otpad. U hadisu se kaže: “Čuvajte se dvojice prokletih.” “A ko su dvojica prokletih, Allahov Poslanice?”, upitaše oni. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: “To su oni koji obavljaju nuždu po putevima i hladovinama koje koriste ljudi.” (Muslim)

Velike vrućine uzrok su pojačanog znojenja i zato je poželjno da oni koji prisustvuju javnim skupovima, zajedničkom namazu u džamiji, ili na bilo koji način dolaze u kontakt s ljudima, očiste tijelo od neugodnih i uznemirujućih mirisa.

Vjernikov život ispunjen je razmišljanjem, uzimanjem pouke, promatranjem prirodnih i kosmičkih dokaza i savjetovanjem. Vjernik na Allahove ajete, dokaze koje vidi svuda oko sebe, gleda kao na znamenja i putokaze, istražuje ih, zahvaljuje svom Gospodaru, zadovoljan je Njime i blag je i milostiv prema svojoj braći. Uzvišeni kaže: “Od onoga što je stvorio – Allah vam hlad daje i skloništa u brdima vam daje i odjeću koja vas čuva od vrućine; daje vam i oklope koji vas u borbi štite; i tako vam upotpunjava blagodat Svoju da biste bili poslušni.” (En-Nahl, 81)

O muslimani! Evo, Allahovi gosti, hadžije iz svih dijelova svijeta, počeli su pristizati u ova sveta mjesta. Dobro došli, neka vam Allah podari svako dobro, vaše korake upiše u dobra djela i primi od nas i od vas dobra djela.

Ovih dana velike vrućine zahvatile su cijeli region, i u tome je prilika za sve nas da činimo dobročinstvo, potpomožemo se u dobru i solidarnosti. Razmišljajte, zahvaljajte Allahu, pomažite se, budite blagi jedni prema drugima i činite dobročinstvo.

Muslimani iz raznih dijelova svijeta, dok se kreću prema svetim mjestima, pokazuju globalno jedinstvo, i utjelotvoruju svoju vjerničku čvrstinu. Do izražaja dolazi njihova jačina, nadsvođuje ih ponos, zaboravljaju međusobna razilaženja, ostavljaju iza sebe sukobe i sporove kako bi se isključivo predali ibadetu i iskoristili dragocjeno vrijeme za postizanje Allahovog dobra.

Bojte se Allaha, Allah vam se smilovao, razmišljate, zahvaljajte Allahu, čuvajte se rasipništva, brinite se o svojoj braći, pomažite se u dobročinstvu i bogobožnosti, nemojte se razilaziti pa da vam se razidu srca i budite blagi jedni prema drugima. Vrućina ljeta je kao oštrica sablje, čiji mozak “ne prokuha” ljeti, njegov lonac neće prokuhati zimi.

UZVIŠENI CILJEVI – HADŽ (MEKA)

Hatib: dr. Mahir ibn Hamed el-Muajkili
19. zulkade 1438. po Hidžri / 11. august 2017.

Hvala Allahu Koji nas je uputio u islam, i Koji je propisao da se hodočasti Njegova Časna kuća, i učinio ga uzrokom ulaska u Džennet i praštanja grijeha. Zahvaljujem Mu, uzvišen neka je, od Njega pomoć i oprost tražim, i pripisujem Mu samo dobro.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i poslanik, neka su na njega Allahov blagoslov i mir, i na njegovu časnu porodicu, ashabe, tabiine i sve one koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana.

Cijenjeni vjernici, oporučujem sebi i vama bogobožnost, jer je bogobožnost najbolja poputnina, opskrba i ušteda za Dan povratka Allahu. Uzvišeni kaže: “I onim, što vam je potrebno za put, snabdijte se. A najbolja opskrba je bogobožnost. I Mene se bojte, o razumom obdareni!” (El-Bekara, 197)

Hodočasnici Allahove Časne kuće, blago vama zbog posebnosti koju vam je Allah dao: došli ste u Njegovu Svetu kuću, zanijetili ste obavljanje uzvišene islamske dužnosti, krenuli ste ka Drevnom hramu, odazvali ste se Allahu iz mjesta dalekih. Posjeta ovih blagoslovljenih mjesta, s nijetom hadža i umre, podiže stepene kod Allaha, iskupljuje grijeha i loša djela. U dva *Sahiha* od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, prenosi se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Umra do umre iskupljuje grijeha učinjene između njih, a za hadž mebrur (primljen kod Allaha) nema druge nagrade osim Dženneta.”

O vjernici! Evo, ovo je Meka i njena svetost, Kaba i njena ljepota. Ovdje su Zemzem, El-Hidžr, otvoreni dio Kabe, Hadžerul-esved, Crni kamen, Mekamu Ibrahim, mjesto na kojem je stajao Ibrahim kada je gradio Kabu, Safa, Merva, Mešaril-haram, Mina i Arefat. Koliko je samo poslanika i vjerovjesnika hodočastilo ovu Kuću, i koliko su puta obišli sva ova mjesta, mešaire – obilježja i simbole hadža, s iskrenim nijetom i telbijom!

Kada je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, obavio Oproštajni hadž, on je prošao ovim nepreglednim prostranstvima, a njihova brda, kotline, brežuljci i doline kao da su mu pričali svoju priču o onima koji su davno prije njega prošli njima. Imam Muslim bilježi od Ibn Abbasa, radijallahu anhu, da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, prošao pored doline Ezrek i upitao: “Koja je ovo dolina?” Rekli su: “Dolina Ezrek.” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, tada reče: “Kao da gledam Musaa, alejhis-selam, kako se spušta s prijevoja, glasno učeći telbiju.” Zatim je prošao pored prijevoja Herša, pa je upitao: “Koji je ovo prijevoj?” Rekli su: “Prijevoj Herša.” A on reče: “Kao da gledam Junusa, alejhis-selam, na crvenoj devi, u ogrtaču od vune, s povocem od palminog vlakna, kako uči telbiju.”

U *Musnedu* imama Ahmeda navodi se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kada je obavljao hadž, prošao dolinom Usfan, pa ih je podsjetio da su ovom dolinom, prije njega, prošli poslanici Hud i Salih, alejhimas-selam, odazivajući se Božijem pozivu da hodočaste Drevni hram. Na Oproštajnom hadžu, dok je stajao na Arefatu, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, obratio se ljudima: “Boravite na mjestima vaših obreda, jer ona su baština vašeg oca Ibrahima, alejhis-selam.” (Ebu Davud u *Sunenu*)

Na ovaj način, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, želio je podsjetiti svoj ummet na “karavanu plemenitih vjerovjesnika”, kako bi ummet išao njihovim putem. Časni Kur’an ukazuje na ovu činjenicu riječima: “Neka vam mjesto na kojem je stajao Ibrahim bude prostor iza koga ćete molitvu obavljati!” (El-Bekara, 125), i poziva da se slijedi otac vjerovjesnika i predvodnik pravovjernika Ibrahim, alejhis-selam: “Njih je Allah uputio, zato slijedi njihov Pravi put” (El-En’am, 90).

Na dan džume, za vrijeme Oproštajnog hadža, na blagoslovljenom Arefatu, došao je Džibril Allahovom Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, sa riječima istine: “Sada sam vam vjeru vašu usavršio i blagodat Svoju prema vama upotpunio i zadovoljan sam da vam islam bude vjera.” (El-Maida, 3)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, govorio je ljudima na Dan nahra – žrtvovanja kurbanda: “Uzmite od mene svoje obrede, jer ne znam da li ću, poslije ove godine, više ikada obaviti hadž.” (Muslim)

Hadž je uzvišeni ibadet, čija uzvišenost proizlazi iz uzvišenosti Drevnog hrama, a u čijoj su se karavani smjenjivali Allahovi poslanici i vjerovjesnici,

Ibrahim, Salih, Hud, Musa, Junus, Muhammed i drugi Allahovi vjerovjesnici i odabranici, neka je na njih Božiji mir i blagoslov. Ibn Abbas, radijallahu an-huma, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “U mesdžidu Hajf klanjalo je sedamdeset vjerovjesnika.” (Taberani, *Mu'džem*) U tome će ih slijediti Isa, alejhis-selam, pred Sudnji dan.

U Muslimovom *Sahihu* od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, bilježi se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Tako mi Onoga u Čijoj je ruci moja duša, sin Merjemin će zanijetiti hadž ili umru, ili će ih spojiti u jednom obredu, u klancu Revha.”

Vjera svih vjerovjesnika je jedna i svi oni pozivali su ljude da obožavaju jednog Gospodara. Imam Buhari bilježi od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Vjerovjesnici su braća po ocu (prvom vjerovjesniku Ademu), majke su im različite, a vjera im jedna.” To znači da su im principi vjerovanja – akide isti, a vjerozakoni su im različiti.

Cijenjeni vjernici! Tevhid – obožavanje Allaha jedinog, neka je sveto Njegovo ime, smatra se najuzvišenijim i najčasnijim ciljem, intencijom hadža. Drevna kuća podignuta je na temeljima tevhida i zbog tevhida. Uzvišeni kaže: “I kada smo kao pribježište Ibrahimu pokazali mjesto gdje je Hram, rekli smo: ‘Ne smatraj Nama nikoga ravnim’” (El-Hadždž, 26).

Tevhid – Božija jednoća, vjernici, temelj je vjere. Džabir, radijallahu anhu, rekao je: “Čuo sam Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da kaže: ‘Ko sretne Allaha a nije Mu pripisivao druga, ući će u Džennet, a ko sretne Allaha pripisujući Mu druga, ući će u Vatru.’”

U mudroj Objavi zapisano je: “Ko drugog Allahu smatra ravnim, Allah će mu ulazak u Džennet zabraniti i boravište njegovo će Džehennem biti; a nevjernicima neće niko pomoći.” (El-Maida, 72)

Tevhid, iskreno i čisto vjerovanje uzrok je brisanja grijeha i loših djela. Tirmizi bilježi u Sunenu da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Rekao je Uzvišeni Allah: ‘O sine Ademov, kada bi mi došao s grijesima kolika je Zemlja, a ne budeš Mi nikoga ravnim smatrao, Ja ću ti doći s isto toliko oprosta.’”

Ummete islama, kao što je Allah, džellešanuhu, naredio ljudima da Ga iskreno obožavaju, isto tako je naredio dobročinstvo prema Svojim robovima, poštivanje njihove časti, ispunjavanje njihovih prava, samilost i blagost. Na

Oproštajnom hadžu, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, savjetovao je Omera, radijallahu anhu: “O Omere, ti si jak čovjek, nemoj se gurati s drugim ljudima zbog Hadžerul-esveda, jer bi mogao povrijediti slabijeg od sebe. Ako nađeš prazan prostor, priđi i dodirni Crni kamen, a ako ne nađeš, okreni se prema njemu, i kaži: ‘La ilahe illallah Allahu ekber!’” (Ahmed)

Ovo je opća Poslanikova preporuka svim vjernicima da budu blagi, samilostni, nježni i sažaljivi, a posebno u ovim blagoslovljenim vremenima i mjestima masovnog okupljanja ljudi, gdje vladaju velike gužve, kako niko nikoga ne bi povrijedio ili uznemirio.

Znajmo, cijenjeni vjernici, da nije moguće postići punu nagradu za obred osim s blagošću i ljubaznošću, jer Uzvišeni Allah daje za blagost ono što ne daje za grubost. Imam Muslim bilježi od Aiše, radijallahu anha, da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “O Aiša, Allah je blag i voli blagost, i daje za blagost ono što ne daje za grubost, ili za bilo šta drugo.”

Rekao je imam Nevevi, Allah mu se smilovao: “Poslanikove riječi ‘daje za blagost’ znače: nagrađuje blagost više nego što nagrađuje druge ljudske osobine.”

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, svojim primjerom pokazao je naj-suptilnija značenja olakšavanja i samilosti, u riječima i djelima, pa je tako na Oproštajnom hadžu, kao što prenosi Džabir, radijallahu anhu, govorio: “Ovdje sam prinio žrtvu, i cijela Mina je prostor za žrtvovanje, i neka svako od vas žrtvuje tamo gdje se nalazi. Ovdje sam stajao, i cijeli Arefat je prostor za stajanje, i cijela Muzdelifa je prostor za stajanje.” (Muslim)

Na Bajram, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nije upitan ni za jedan obred, učinjen prije ili poslije, a da nije rekao: “Ispravno si postupio, nema grijeha u tome.” Došao mu je čovjek i rekao: “Nisam znao, pa sam obrijao glavu prije klanja kurban”, a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče mu: “Zakolji kurban, nema grijeha u tome.” Došao je drugi čovjek i rekao: “Nisam znao, pa sam zaklao kurban prije nego što sam bacio kamenčiće.” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: “Baci kamenčiće, i nema grijeha u tome.” Toga dana, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nije upitan ni za jedan obred, učinjen prije ili poslije, a da nije rekao: “Ispravno si postupio, nema grijeha u tome.” (Muttefekun alejhi)

Na Poslanikovu blagost i lijepo ponašanje ukazuje i slučaj koji se desio na Oproštajnom hadžu, u toku sa’ja, obrednog hodanja između Safe i Merve.

Naime, kada je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, obavljajući sa'j, došao do Merve, ljudi su dozivali jedni druge: “Dođite, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je u Mesdžidul-haramu.”

Došli su sa svih strana, pa čak i starije žene su izašle iz kuća, kako bi gledali u Poslanikovo mubarek lice. Kada se počela stvarati gužva, ne htjevši nikoga povrijediti, i iz samilosti, obazrivosti i blagosti prema njima, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, uzjahao je svoju jahalicu kako bi ga svi mogli vidjeti. Ostatak sa'ja Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, obavio je na jahalici.”

To vam je bio Poslanik, on je na mjestu naših očeva i majki!

S druge strane, hadž predstavlja najblistaviji izraz vjerskog bratstva i iman-ske duhovne veze. Hadžije, svi zajedno, tavafe oko Allahove kuće, iskupljaju se na platou Arefata, spavaju na Muzdelifi: njihov Bog je jedan, njihova djela su jedno, njihova odjeća je jedna i njihova kibla je jedna.

Na Oproštajnom hadžu, pred kraj dana Arefata, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, skrušeno je i predano molio Allaha, džellešanuhu i upućivao Mu dove, a kada je nastupilo vrijeme polaska, pozvao je Usamu ibn Zejda, radijallahu anhu, da bude njegov pratilac na devi. I ljudi su ga počeli dozivati. Neki, koji su tek bili primili islam, pomislili su da je Usama jedan on arapskih velikodostojnika, a ostali su nemalo zapanjeni kada se pred njima pojavio crnopusi mladić, spljoštenog nosa, kovrdžave kose, i, poskakujući, popeo se na Poslanikovu devu.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, htio je baš njemu, između ostalih hadžija, ukazati počast jahanja sa Vjerovjesnikom na istoj devi. Kao da je, ovakvim odabirom, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, htio obznaniti dokidanje svih razlika među ljudima i pod stopala svoje jahalice zakopati sve paganske veze i relacije, i svojim ličnim primjerom pokazati da nema prednost Arap nad ne-arapom, niti bijelac nad crncem, osim po bogobožnosti. Uzvišeni kaže: “O ljudi, Mi vas od jednog čovjeka i jedne žene stvaramo i na narode i plemena vas dijelimo da biste se upoznali. Najugledniji kod Allaha je onaj koji Ga se najviše boji, Allah, uistinu, sve zna i nije Mu skriveno ništa.” (El-Hudžurat, 13)

Jedan od uzvišenih ciljeva hadža jeste uspostavljanje zikra – spominjanja i veličanja Allaha. Svi oblici pokornosti Allahu, džellešanuhu, propisani su s ciljem uspostavljanja zikra. Najveću nagradu za propisani ibadet imaju oni koji najviše spominju Allaha dok čine taj ibadet. Rekao je Ibn Kajjim: “U svakom

djelu, ibadetu najbolji su oni koji najviše Allaha spominju i veličaju dok čine taj ibadet. Najbolji postači su oni koji najviše spominju Allaha tokom posta; najbolji udjelitelji milostinje su oni koji najviše spominju Allaha tokom udjeljivanja; najbolje hadžije su one koje najviše spominju Allaha tokom obavljanja hadža.”

Od momenta kada zanijeti hadžske obrede pa sve do oprostajnog tavafa, hadžija je u zikru. Ebu Davud bilježi u *Sunenu* od Aiše, radijallahu anha, da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Tavaf oko Kabe, sa’j između Safe i Merve, i bacanje kamenčića, propisani su radi uspostavljanja zikra – spominjanja Allaha.” Prema tome, hadž je određen broj dana i noći, koji počinju spominjanjem Allaha i završavaju spominjanjem Allaha, u kojem nema prostora ni za šta drugo, osim iskrene vjere, Božije jednoće i spominjanja i veličanje Silnog i Hvaljenog. Uzvišeni kaže: “A kad završite obrede vaše, opet spominjite Allaha, kao što spominjete pretke vaše, i još više Ga spominjite! Ima ljudi koji govore: ‘Daj Ti nama, Gospodaru naš, na ovome svijetu!’ Takvi na onom svijetu neće imati ništa. A ima i onih koji govore: ‘Gospodaru naš, podaj nam dobro i na ovome i na onome svijetu, i sačuvaj nas patnje u Ognju. Njih čeka nagrada koju su zaslužili! – A Allah brzo sviđa račune.’” (El-Bekara, 200–202)

Cijenjeni vjernici, jedan od najuzvišenijih ciljeva šerijata jeste lahkoca i olakšavanje ljudima, a posebno u oblasti ibadeta, obredoslovlja. To je, u isto vrijeme, i mudrost slanja poslanika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem. Uzvišeni kaže: “Onima koji će slijediti Poslanika, Vjerovjesnika, koji neće znati čitati ni pisati, kojeg oni kod sebe, u Tevratu i Indžilu, zapisana nalaze, koji će od njih tražiti da čine dobra djela, a od odvratnih odvrata ih, koji će im lijepa jela dozvoliti, a ružna im zabraniti, koji će ih tereta i teškoća koje su oni imali osloboditi. Zato će oni koji budu u njega vjerovali, koji ga budu podržavali i pomagali i svjetlo po njemu poslano slijedili – postići ono što budu željeli.” (El-A’raf, 157)

Na temelju toga, možemo kazati da olakšavanje obreda hadža muslimanima i hizmet gostima Gospodara spada u najplemenitije ciljeve šerijata. Allah, džellešānuhu, počastio je zemlju Dva harema, Kraljevinu Saudijsku Arabiju dočekom i prihvatom Njegovih gostiju i hodočasnika Njegove kuće, koja je utrošila ono najvrednije i najdragocjenije u obezbjeđenju najboljih uslova za hodočasnike Allahove kuće i posjetioce Poslanikove džamije. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, pohvalio je svoje rođake koji su pojili hadžije sa izvora

Zemzema, kazavši im: “Radite i trudite se, jer to što radite je dobro djelo. Da se ne bojim za vas – tj. da vam drugi ne preotmu ovu blagodat kada mene vide među vama – i ja bih se spustio dolje i stavio bih uže na svoje rame.” (Buhari)

Briga o hadžijama, muʿtemirima i posjetiocima, zaštita njihove sigurnosti i interesa, pružanje svih vrsta pomoći, posebno u ovim blagoslovljenim danima, spada u časna djela, koja su objedinila u sebi vrijednost vremena i vrijednost mjesta.

Ako je ukazivanje na dobro djelo jednako njegovom činjenju u nagradi, šta je tek sa pomaganjem i olakšavanjem drugima u činjenju dobrog djela? Neka Allah nagradi vlasti ove zemlje i sve one koji rade u službi hodočasnika Allahove časne kuće, njene organe sigurnosti i murabitune – vojnike koji bdiju na njenim granicama. Za sve vas upućujemo iskrenu dovu Allahu, džellešanuhu, da blagoslovi vaš trud, i čuva vas od svakog zla, sprijeda i odzada, i nadamo se da će vas obuhvatiti Poslanikova radosna vijest: “Dva oka neće doticati Vatra: oko koje je plakalo iz straha od Allaha i oko koje je bdjelo na Allahovom putu.” (Tirmizi, *Sunen*)

Blago li se svakom oku koje je bdjelo u službi gostiju Milostivog i oku koje je bdjelo na granicama, radi sigurnosti zemlje i odbijanja agresora. Blago vama na ovim dobrotama i blagoslovima, vrijednostima i dobrim djelima. Znajte, cijenjeni vjernici, da vam je Allah naredio plemenitu stvar, počevši od Sebe: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljte mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario meni i vama blagoslov u časnom Kurʿanu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo, i od Allaha tražim oprost za vas i za sebe od svih grijeha, On mnogo prašta i milostiv je.

VRIJEDNOST SVETIH MJESECI I PRVIH DESET DANA ZUL-HIDŽETA (MEKA)

Hatib: dr. Fejsal ibn Džemil Gazavi
26. zulkade 1438. po Hidžri / 18. august 2017.

Sva hvala i zahvala pripadaju Allahu, Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko mu na Pravi put ne može ukazati.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema i svjedočim da je Muhammed Allahov rob i poslanik, neka je na njega i njegove ashabe Božiji blagoslov i mir.

Uzvišeni kaže: “O vi koji vjerujete, bojte se Allaha istinskom bogobojažnošću i nipošto ne umirite osim kao muslimani!” (Ali Imran, 102); “O ljudi, bojte se Gospodara svoga, Koji vas je stvorio od jedne osobe, od koje je njen par stvorio, a od njih dvoje mnoge muškarce i žene rasijao. Bojte se Allaha, Čijim imenom jedni druge molite, i čuvajte rodbinske veze. Allah vas, doista, nadzire” (En-Nisa, 1); “O vjernici, bojte se Allaha i govorite samo istinu, On će vas za vaša dobra djela nagraditi i grijehе vam vaše oprostiti. A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao – postići će ono što bude želio.” (El-Ahzab, 70–71).

Allah, džellešānuhu, iz Svoje neizmjerne mudrosti, odabrao je i odlikovao neka svoja stvorenja (ljudе, mjesta, vremena) nad drugima i niko to ne može promijeniti niti na to utjecati. Uzvišeni kaže: “Gospodar tvoj stvara šta hoće, i On odabira. Oni nemaju pravo birati. Hvaljen neka je Allah i vrlo visoko iznad onih koje s Njim izjednačuju!” (El-Kasas, 68)

U ovo spada odlikovanje nekih mjeseci nad drugima, kao što kaže Uzvišeni: “Broj mjeseci u Allaha je dvanaest, prema Allahovoj Knjizi, od dana kada je nebesa i Zemlju stvorio, a četiri su sveta; to je prava vjera. U njima ne grijеšite!” (Et-Tevba, 36)

Allah, džellešanuhu, odlikovao je četiri mjeseca nad ostalim mjesecima i zabranio je grijeseenje i nepravdu u njima. Grijeseenje i nepravda zabranjeni su u svim mjesecima, ali u ova četiri mjeseca imaju posebnu težinu i odgovornost. Ibn Abbas, radijallahu anhu, rekao je: “Riječima: ‘U njima ne griješite!’, misli se da je zabranjeno grijeseenje u svim mjesecima, a zatim su izdvojena četiri mjeseca, koja je Allah učinio svetim, uzdigao njihovu svetost, uvećao je kaznu za grijeh i nagradu za dobro djelo učinjeno u njima.”

Osim što je svjestan da je grijeseenje u svim njegovim oblicima i vrstama, u svetim mjesecima, opasnije i ima veću težinu, nasuprot tome vjernik osjeća da je pred njim sezona u kojoj se natječu oni koji žele da se natječu, zarađuju nagradu trudbenici i koja je, u sebi, objedinila dvije vrijednosti i posebnosti: vrijednost vremena i vrijednost mjesta.

Što se tiče vrijednosti vremena, to je vrijeme svetih mjeseci, zul-ka'deta, zul-hidžeta, muharrema i redžeba, a dovoljno je vrijednosti to što je prvih deset dana zul-hidžeta odlikovano nad ostalim danima u godini.

Vrijednost mjesta ogleda se u posebnosti Meke – časnog grada i najsvetijeg mjesta na Zemlji, utočištu svakog pobožnjaka i zakira, onoga koji puno Allaha spominje, a dovoljno je vrijednosti i počasti u tome. Allah Uzvišeni zaklinje se u svojoj časnoj Knjizi, “sigurnim gradom” (Et-Tin, 3) – tj. Mekom, koju je učinio svetom, zabranjenom i zaštićenom: “Ja sam primio zapovijest da se klanjam jedino Gospodaru ovoga grada, koji je On učinio svetim” (En-Neml, 91).

Allah je Svojim robovima zabranio da u njoj proliju nedužnu krv, da nekome učine nepravdu, da love divljač i sijeku drveće.

U ovom blagoslovljenom ozračju dolazi nam sezona hadža, hodočašća Allahove Drevne kuće, prema kojoj je Uzvišeni Allah usadio ljubav u ljudska srca, i od čijeg spomena se srca raznježe, a kada je ugledaju, strahopoštovanjem ispune, iz straha od Allaha i veličanja Njegovih svetinja.

Poštovani vjernici! Karavane hadžija i “prethodnice” gostiju Milostivog pristižu u Meku sa svih strana, iz bližih i daljih mjesta, odazivajući se pozivu Allahovog prijatelja Ibrahima, alejhis-selam, i naredbi Uzvišenog: “i oglasi ljudima hadž!” – dolazit će ti pješke i na kamilama iznurenim; dolazit će iz mjêstâ dalekih” (El-Hadždž, 27).

Evo, ovdje među nama su hodočasnici Allahove kuće. Došli su u Svetu zemlju, vođeni čežnjom i ispunjeni žudnjom. Žrtvovali su na Allahovom putu ono najvrednije, ostavili su iza sebe svoje porodice i plodove svojih srca, nisu marili za teškoće i umor koji su pretrpjeli na ovom blagoslovljenom putovanju, s nadom da će postići nagradu koju je obećao Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, u hadisu: “Ko posjeti ovu kuću, i sačuva se ružnih riječi i grijehenja, vratit će se kući čist od grijeha kao od majke rođen.” (Buhari i Muslim)

Sve što više posjećuju ovu kuću, povećava se i njihova ljubav prema njoj. Svoju čežnju za njom nikada ne mogu utoliti. Oni, na Allahovom putu, lahko podnose teškoće i napor.

Pogledaj kolika je dobrota Gospodara ove kuće i koliko je jedinstvenih darova i “nakićenih” blagodati poklonio ljudima: stvorio ih je ni iz čega, potom ih je opskrbio iz Svog obilja, a Majku svih naselja – Meku učinio je stjecištem dobročinstva i gostoprimstva i pozvao je ljude: dođite na vrata plemenitosti!

Kada bi znali njenu pravu vrijednost, ljudi bi joj žurno došli, na glavama prije nego na nogama.

O muslimani, kako je samo lijep ovaj prizor i veličanstvena ova slika: muslimani iz raznih krajeva svijeta okupljeni na jednom mjestu, na jedinstvenom skupu, u sezoni hadža, i to je skup svojstven samo muslimanima. Vjernici su došli u ovaj grad, simbol tevhida – vjere u jednog Boga, i utočište srca pravovjernika – muvehhida, prisežući na iskrenu vjeru na koju je prisegnuo Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, riječima: “Lebbejkallahumme lebbejke lebbejke la šerike leke lebbejke innel-hamde ven-ni’mete leke vel-mulk la šerike leke! – Odazivam Ti se, Allahu, odazivam; odazivam Ti se, nema boga osim Tebe, Tebi pripada hvala, blagodat i vlast, Ti nemaš druga!”

Dok izgovaraju ove riječi, svjesni su i znaju da one ukazuju na iskrenost, vjeru u jednog Boga, obavezu obožavanja Allaha Jedinog, obavezu distanciranja od svih vrsta širka – pripisivanja druga Allahu i priznanje da su blagodati, opskrba, davanje i darovanje isključivo od Njega, jedinog Gospodara, Koji nema druga i Koji je jedini dostojan iskrenog obožavanja. Onaj koji se odazove Allahu, džellešanuhu, on, istinski i iskreno upućuje dove samo Njemu, traži pomoć samo od Njega, oslanja se samo na Njega, prinosi žrtvu samo u Njegovo ime, zavjetuje se samo Njemu, i sve svoje ibadete upućuje Njemu Jedinom i nikome drugom.

Ovaj veličanstveni svemuslimanski kongres i blagoslovljeni skup, koji je sav u znaku tevhida – istinske vjere u jednog Boga, bez sumnje, srdi neprijatelje islama i predstavlja najveću prepreku ostvarenju njihovih planova, širenju njihovih laži i promociji njihovih zabludjelih vjerovanja. Njihove duše gore od bijesa, a prsa su im stegnuta, jer znaju da njihovi planovi odvrćanja od Allahovog puta i udaljavanja ljudi od vjere neće uspjeti bez obzira na to koliko truda uložili i koliko imetka potrošili. A zar je takvo nešto uopće moguće? Allah, džellešānuhu, dao je muslimanima uzroke pobjede, ustrajnosti i opstanka koji slabe i odbijaju svaki pokušaj i nastojanje istrebljenja muslimana i potpune dominacije nad njima.

O muslimani, ono što posebno daje draž ovom velikom ibadetu i značenju islama jeste okupljanje islamskog ummeta oko jedne riječi, tevhida – čiste i nepatvorene vjere u jednog Boga; spaja ih veza vjere i bratstva u ime Allaha; jedinstvo, u svim njegovim dimenzijama, vidljivo je na svakom njegovom koraku. Sve hadžije su jedne vjere, obožavaju jednog Boga, pravac kretanja im je jedan, jedna im je kibla, jedan im je slogan, jedan im je izgled i stanje, jedan im je poziv i uzvik, borave na jednom mjestu, obavljaju jedan posao, i jedna im je želja i cilj.

Stanovnici ovih svetih mjesta i oni koji borave u njima moraju biti svjesni blagodati koju im je Allah podario, i zahvaljivati Mu na blagodarnosti i dobroti, i što ih je učinio od stanovnika Harema – svetog, zaštićenog prostora i dao im priliku da borave u njemu. To je, zaista, posebna blagodat! I veliki poklon kojem se nada svaki vjernik!

Cijenjeni vjernici! Hadž je uzvišeni ibadet, jedan od najčasnijih ibadeta i jedno od najvrednijih pobožnih djela koja približavaju Allahu. Peti stub islama. Musliman je dužan obaviti hadž čim stekne uvjete za to, i biti krajnje odgovoran prema svojim vjerskim obavezama, ne odgađati ih i ne propuštati. Česta je pojava da musliman ne obavi hadž do svoje tridesete, četrdesete, pa i više godina, pravdajući se raznim opravdanjima, naporom, umorom, gužvom, troškovima i sl., što je velika greška i propust. Čudno li je stanje takvih, a Poslanik, sallallahu alehī ve sellem, kaže: “Ko želi obaviti hadž, neka požuri.” (Ahmed i Ebu Davud)

Ovaj hadis ukazuje na to da onaj ko je u mogućnosti obaviti hadž, treba iskoristiti priliku prije nego što bude spriječen u tome, i nadati se nagradi kod

Allaha za teškoće koje ga snađu na tom putu i potrošeni imetak u ibadetu, upravljajući se riječima Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, Aiši, radijallahu anha: “Nagrada je srazmjerna uloženom trudu i imetku.” (Hakim, a osnova ovog hadisa nalazi se u dva *Sahiha*)

Cijenjeni vjernici! Nastupili su blagoslovljeni dani, prvih deset dana mjeseca zul-hidžeta, dani dobra, spasa i uspjeha. Ko ih doživi i iskoristi njihovu vrijednost, svrstao se među sretnike, jer to su najbolji dani na dunjaluku, kao što nas je o tome obavijestio Iskreni i Istinoljubivi, poslanik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem. Oni su velika prilika za povećanje dobrih djela, i u njima mogu učestvovati i hadžije i oni koji to nisu.

Rekao je Ibn Redžeb, Allah mu se smilovao: “Allah, džellešanu, usadio je u vjernička srca ljubav i čežnju prema Svojoj Časnoj kući, a pošto svaki čovjek nije u mogućnosti vidjeti i obići Bejtullah svake godine, propisao je hadž jednom u životu za one koji su u mogućnosti, a prvih deset dana zul-hidžeta učinio je zajedničkim dobrom hadžija i onih koji nemaju mogućnost za obavljanje hadža.”

Na nama je, vjernici, da Uzvišenom Allahu pokažemo ono najbolje u našim dušama, a posebno u prvih deset dana zul-hidžeta, za čiju vrijednost Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Nema vrednijeg djela od onog učinjenog u ovim danima.” Upitali su: “Pa čak ni džihad na Allahovom putu?”, a Poslanik je rekao: “Pa čak ni džihad na Allahovom putu, osim čovjeka koji izađe u borbu na Allahovom putu, sa životom i imetkom, i ne vrati ništa od toga.” (Buhari)

U Ahmedovoj verziji stoji: “Nema boljih dana kod Allaha, u kojima je Allahu draže dobro djelo, od ovih deset dana. Donosite što više tehlila (la ilahe illallah), tekbira (Allahu ekber) i tahmida (elhamdulillah).”

U ovim danima propisano je svako dobro djelo: tesbih, tehlil, tekbir, spominjanje Allaha, traženje oprost od Njega, učenje Kur’ana, post, sadaka, dova, dobročinstvo prema roditeljima, održavanje rodbinske veze, pozivanje na dobro i odvrćanje od zla, iskreno pokajanje, srčana djela poput: istinoljubivosti, iskrenosti, praštanja, čišćenje srca od pakosti, mržnje i zluradosti i ostalih pokvarenih djela koja Allah prezire.

O muslimani, ako je žurenje sa dobrim djelima pohvalno i poželjno u svakom vremenu, i na svakom mjestu, njegova vrijednost i nagrada dodatno se povećavaju u blagoslovljenim vremenima i na blagoslovljenim mjestima.

Budite svjesni Božijih blagodati, iskoristite svoje vrijeme, činite dobro, možda vas Uzvišeni obaspe Svojom milošću i postignete sreću nakon koje više nikada nećete biti nesretni, i budete od onih koje je Allah očistio i prosvijetlio, koje je odabrao i s kojima je zadovoljan i koje je učinio zadovoljnim.

UPUTSTVA I SAVJETI GOSTIMA MILOSTIVOG (MEKA)

Hatib: dr. Salih ibn Muhammed Alu Talib
3. zul-hidže 1438. po Hidžri / 25. august 2017.

Hvala Allahu, Koji je očistio Svoju kuću od idolopoklonstva, odlikovao je, zaogrnuo je svetošću još od drevnih vremena i učinio da nad njom i oko nje odjekuje glas telbijje – iskrenog odaziva Božijem pozivu.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed Njegov poslanik i odabranik, sretan je onaj ko mu se pokorava, a teško onome ko ga zapostavi. Neka je na njega Allahova milost, i na njegovu porodicu, ashabe i sljedbenike i sve one koje je Allah učvrstio na istini do smrti.

O muslimani, bojte se Allaha istinskom bogobojažnošću, jer je bogobojažnost, bar bi to trebala biti, plod svih djela, i onih tjelesnih i srčanih. Težite bogobojažnosti iskrenim nijetom i lijepim djelom. Uzvišeni kaže: “O vjernici, bojte se Allaha i budite s onima koji su iskreni!” (Et-Tevba, 119)

Hodočasnici Allahove Svete kuće i posjetioci Poslanikove džamije, ovo je Allahova Časna kuća, ovo je Njegov zaštićeni, sveti prostor, ovo je mjesto za čijom posjetom žudite čitav svoj život i prema kome se cijeloga života okrećete u svojim molitvama. Ovo su mjesta na kojima je boravio Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem. Ovdje je tavafio Džibril. Ovi prostori svjedočili su spuštanju Objave i prvim učenjima Kur’ana. Ovaj grad Allah, džellešanuhu, odabrao je za polaznu tačku i utočište islama, kiblu – pravac okretanja u namazu i centar muslimana. Nijedna od pet temeljnih dužnosti islama nije vezana za određeni prostor, osim hadža koji je je vezan za ovu blagoslovljenu zemlju.

Zahvaljujte Allahu na ispunjenju svojih nadanja, čestitamo vam na ovom prelijepom prizoru i blago vama na postignutom dobru.

O muslimani, islamski ummet nalazi se u odabranom vremenu, najboljim danima u godini, vremenu obavljanja pete islamske dužnosti, u kojem Allah

prelazi preko pogreški, prašta grijeha i prima dove. To je vrijeme hadža i prvih deset dana zul-hidžeta, određen i neznatan broj dana.

Hodočašće Allahove Drevne kuće simbol je jedinstva i istinske vjere u jednog Boga, vrijeme obznanjivanja zavjeta i ugovora, čuvanja prava i dostojanstva, zaštite života i imovine. Veličanstvo, ljepota i sjaj ogledaju se u prizoru hodočasnika u Božijem hramu, u stazama pobožnosti, u jedinstvu njihovog stanja, u bjelini njihove odjeće i u njihovom vječnom odazovu: “Lebbejkallahume lebbejke lebbejke la šerike leke lebbejke innel-hamde ven-ni’mete leke vel-mulk la šerike leke! – Odazivam Ti se, Allahu, odazivam; odazivam Ti se, nema boga osim Tebe, Tebi pripada hvala, blagodat i vlast, Ti nemaš druga!”

Pjesnik je rekao:

*Odazivam se, a blago onome ko se Njemu odazove
Gospodaru Uzvišenom, u najvišim visinama
onaj ko Mu se odazove i ko Njega bude dozivao neće se razočarati
O, kako su to samo lijepo riječi, na hadžu, Božiji dokaz među ljudima
Svi Ga dozivaju: “Odazivamo Ti se, o Allahu!”*

Grudi su uzbuđene zbog dolaska na mjesto za kojim srca žude, oči su zasuzile kada su ugledale svoje nade, srca su prekinula svaku vezu osim s Allahovom milošću, duše su ispunjene čežnjom. Ostavili su, za sobom, dunjaluk i njegovu graju, ukrase i razlike. Sada, svi zajedno, čine Božije izaslanstvo. Uzvišeni kaže: “Da bi koristi imali i da bi u određene dane, prilikom klanja kurbana, kojim ih je Allah opskrbio, Njegovo ime spominjali.” (El-Hadždž, 28)

Njemu zahvaljuju, tražeći dobrotu i zadovoljstvo svog Gospodara. Okupili su se na najsvetijem mjestu. Uzvišeni kaže: “Prvi hram sagrađen za ljude jeste onaj u Meki, blagoslovljen je on i putokaz svjetovima. U njemu su znamenja očevidna – mjesto na kojem je stajao Ibrahim. I onaj ko uđe u nj treba biti siguran.” (Alu Imran, 96, 97) Žele postići blagoslov posebnog, odabranog vremena, odazivajući se drevnom, i stalno obnavljajućem, pozivu: “I oglašaj ljudima hadž! – dolazit će ti pješke i na kamilama iznurenim; dolazit će iz mjēstā dalekih, da bi koristi imali i da bi u određene dane, prilikom klanja kurbana, kojim ih je Allah opskrbio, Njegovo ime spominjali.” (El-Hadždž, 28) Izvršavaju petu islamsku dužnost. “Hodočastiti Hram dužan je, Allaha radi, svaki onaj koji je u mogućnosti.” (Ali Imran, 97)

Uče telbiju i dovu, nadaju se kabulu kod Allaha, očekuju Njegovu milost i strahuju od Njegove kazne. Na ovim uzvišenjima spušta se Allahova milost, sapiru grijesi i hadžija se vraća svojoj kući čist od grijeha kao na dan kada ga je majka rodila. Nijedno mjesto na svijetu nije odlikovano kao što je odlikovano ovo mjesto.

Znajte, o vjernici, pravu vrijednost i svetost Božije kuće, iskoristite blagoslov mjesta i vremena, u kojem se nalazite, jer vaš Vjerovjesnik kaže: “Ko posjeti ovu kuću, i sačuva se ružnih riječi i grijeha, vratit će se kući čist od grijeha kao od majke rođen.” (Muttefekun alejhi)

Buhari i Muslim također bilježe da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Umra do umre iskupljuje grijeha učinjene između njih, a za hadž mebrur (primljen kod Allaha) nema druge nagrade osim Dženneta.”

Allah primio vaša dobra djela, oprostio vam grijeha i pogreške, upotpunio vaše obrede i ispunio vaše lijepe želje i nadanja.

O muslimani, s Istoka i Zapada, hodočasnici Allahove svete kuće! Dani u kojima se nalazite su odabrano vrijeme za činjenje dobrih i pobožnih djela, mejdan za natjecanje onih koji se žele natjecati u dobročinstvu. Uzvišeni Allah zaklinje se ovim danima u Svojoj časnoj Knjizi: “Tako Mi zore, i deset noći” (El-Fedžr, 1, 2). Trud koji se uloži u njima višestruko je nagrađen, i njihova vrijednost je posebna. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Nema vrednijeg djela od onog učinjenog u ovim danima.” Prisutni upitaše: “Pa čak ni džihad na Allahovom putu?” “Pa čak ni džihad na Allahovom putu, osim čovjeka koji izađe u borbu na Allahovom putu, sa životom i imetkom, i ne vrati ništa od toga”, reče Poslanik. (Buhari)

U Ahmedovoj verziji dodaje se: “Donosite što više tehlila (la ilahe illallah), tekbira (Allahu ekber) i tahmida (elhamdulillahi).”

Allahu ekber, Allahu ekber, Allahu ekber, la ilahe illallah, Allahu ekber, Allahu ekber ve lillahil-hamd.

To su dani koji odgajaju i uče muslimana oživljavanju sunneta, raznovrsnosti ibadeta, vraćanju Allahu i čišćenju duše. Riječi Vjerovjesnika: “Nema vrednijeg djela od onog učinjenog u ovim danima”, obuhvataju sve vrste dobrih djela, koja uzdižu dušu i odgajaju čovjeka da postigne najveće stepene u vjeri, a manifestuje se oslobađanjem duše od strasti i niskih materijalističkih pobuda.

Hodočasnici Allahove Svete kuće, približilo se vrijeme obavljanja hadžskih obreda, i zato je važno da se upoznate sa propisima hadža i pobrinite se za ispravnost vaših djela prije nego što ih učinite. Posvetite se onome zbog čega ste došli, zaposlite svoje duše ibadetima i pobožnim djelima, jer ono što je kod Allaha ne može se postići nemarom. Učite što više dovu, ponizno molite Allaha i spominjite Ga u svim situacijama. Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Tavaf oko Kabe, sa’j između Safe i Merve, i bacanje kamenčića, propisani su radi uspostavljanja zikra – spominjanja Allaha.” (Ebu Davud, Tirmizi)

Dok budete boravili na Arefatu, često spominjite Allaha, učite dove, ponizno Ga molite, tražite dobro ovog i budućeg svijeta, budite uporni u svojim dovama, nadajte se oprostima na ovom blagoslovljenom mjestu, jer “hadž je Arefat”, kao što kaže Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem. On je, također, rekao: “Najbolja dova je dova na dan Arefata a najbolje što sam rekao ja i vjerovjesnici prije mene jeste: “La ilahe illallahu vahdehu la šerike lehu lehul-mulku ve lehul-hamdu ve huve ala kulli šejin kadir. (Nema drugog boga, osim Allaha, Jedinog, Koji nema sudruga, Njemu pripada sva vlast, Njemu pripada svaka hvala i On je svemoćan)” (Tirmizi)

Za one koji ne obavljaju hadž lijepo je da dan Arefata poste nadajući se da će im Allah oprostiti grijehe prošle i ove godine, kao što se navodi u hadisu koji je prenio Muslim. Aiša, radijallahu anha, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Dan Arefata je dan u kojem Allah oslobodi najviše Svojih robova od Vatre. On im se taj dan približi, a zatim se hvali melekima i kaže: “Šta žele ovi?” (Muslim) Uzvišeni kaže: “A kada pođete sa Arefata, spominjite Allaha kod časnih mjesta; spominjite Njega, jer vam je On ukazao na Pravi put, a prije toga ste bili u zabludi. Zatim krenite odakle kreću ostali ljudi i tražite od Allaha oprosta, jer Allah, uistinu, prašta i samilostan je.” (El-Bekara, 199–200)

Allahu ekber, Allahu ekber, Allahu ekber, la ilahe illallah, Allahu ekber, Allahu ekber ve lillahil-hamd!

Hodočasnici Allahove Svete kuće, neka se ovim časnim mjestima prolamaju vaši tekbiri i telbije, i neka njima poteče krv hadžijskih kurbanda, ponizno molite Allaha, s najpotpunijima hvalama i najiskrenijim dovama i hodite ovim stranama i dolinama kao što su hodili vaši časni preci i budite svjesni da se nalazite u svetom prostoru – haremu koji je za svakog muslimana cilj i želja. Obavljajte svoje obrede kao onaj koji je izgubio nadu u povratak i koji zauvijek

napušta ove prostore, i činite svoja djela kao onaj koji je čvrsto ubijeden da će se vratiti svome Gospodaru.

To su samo trenuci koji će iščeznuti i vrijeme koje će brzo proći, a zatim ćete se obreti u vremenu koje nije kao ovo, i na zemlji koja nije kao ova (po vrijednosti), i postat ćete svjesni da je blagoslovljeno vrijeme prošlo, njegovi dani otišli u nepovrat i da su vas putevi vratili na početak.

O muslimani, na ovom mjestu i u ovom prekrasnom ambijentu dušu okružuju značenja islamskog bratstva i zajedništva, a ta značenja su milost i blagodat na koju Uzvišeni Allah podsjeća prve generacije muslimana: “I sjetite se Allahove milosti prema vama kada ste bili jedni drugima neprijatelji, pa je On složio srca vaša i vi ste postali, milošću Njegovom, prijatelji.” (Ali Imran, 103)

Svaki raskol među muslimanima predstavlja povratak u vrijeme džahiljjeta, neznaboštva, i svaki sukob i svađa među njima je “zadah” mračnih vremena i njihov zapah.

Sklad i harmonija temelj su uspjeha i opstanka svake zajednice, a posebno muslimanske, kojoj su oni naređeni i dati na poklon, kao blagodat i milost od Allaha, džellešanu.

Svako onaj ko bude uzrokom svađe i podjele među muslimanima porekao je blagodat islamskog bratstva i zajedništva, prihvatio je žišku paganskog žara, izdao je svoj narod i prevario svoj ummet.

Svetinje i blagdani sigurnost su za svakog muslimana, jer su oni uzrok jedinstva u razilaženju i vraćanja povjerenja u sporovima. Ima li blistavijeg prizora od ovog veličanstvenog, imanom – iskrenom vjerom potaknutog, skupa, koji okuplja i spaja islamski ummet i demonstruje njegove izvorne vrijednosti i moral. Uzvišeni kaže: “Onom ko se obaveže da će u njima hadž obavljati nema snošaja sa ženama i nema ružnih riječi, i nema svađe u danima hadža.” (El-Bekara, 197)

Vrijednosti tolerancije, istinskog bratstva, udaljavanja od rasprava i razilaženja, pravednosti i ljubavi, to je istinski obrazac za progres i snagu ummeta, koji nije moguće postići osim jedinstvom i okupljanjem, prevazilaženjem razlika i tolerancijom.

To je hodočašće Kuće koju je Allah učinio utočištem i sigurnim mjestom ljudima, kako bi sredili svoje stanje i zbili svoje redove. Nema jedinstva ummeta

bez “islamske pripadnosti” kao ključnog uslova njegove ispravnosti. “Islamska pripadnost” je posebna počast i veliki ponos, makar je “iscrpile” noći i “izmorili” dani, jer islam je vjera kojoj su, s generacije na generaciju, pozivali svi vjerovjesnici, Kur’an je posljednja Božija riječ čovječanstvu, a Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, je pečat svih vjerovjesnika i Poslanik Gospodara svjetova.

Kako da ova pripadnost bude utišana, zanemarena i nadjačana ljudskim ovozemaljskim pripadnostima. Gospodaru naš, pruži nam u ovom našem postupku prisebnost, okupi ummet Muhammedov na uputi i sunnetu, sjedini njihova srca, ugasi među njima vatru smutnji, ratova i razilaženja i spusti na njih Svoju milost. Uzvišeni kaže: “Hadž i umru radi Allaha izvršavajte! A ako budete spriječeni, onda kurban koji vam se nađu pri ruci zakoljite, a glave svoje, dok kurban ne stignu do mjesta svoga, ne brijte. A onaj među vama koji se razboli ili ga glavobolja muči, neka se postom, ili milostinjom, ili kurbanom iskupi. Kada budete slobodni, obavite umru do hadža i zakoljite kurban do koga možete lahko doći. A onaj ko ga ne nađe neka posti tri dana u danima hadža, i sedam dana po povratku – to jest punih deset dana. To je za onoga koji nije iz Meke. I bojte se Allaha i znajte da On teško kažnjava. Hadž je u određenim mjesecima; onom ko se obaveže da će u njima hadž obavljati nema snošaja sa ženama i nema ružnih riječi, i nema svađe u danima hadža. A za dobro koje učinite Allah zna. I onim, što vam je potrebno za put, snabdijte se. A najbolja opskrba je bogobožnost. I Mene se bojte, o razumom obdareni!” (El-Bekara, 196, 197)

O muslimani, Allahov prijatelj Ibrahim i njegov sin Ismail boravili su u ovoj dolini, podigli su ovu Kuću, a Ibrahim, alejhis-selam, obavio je hadž i pozvao je ljude da hodočaste Allahovu kuću. Ljudi su se odazvali njegovom pozivu i hodočastili su Božiju kuću, generacija za generacijom, sapirući na njenoj zemlji svoje grijeha i obnavljajući ugovor sa svojim Gospodarom.

Prvi ugovor sa Allahom, džellešanuhu, bio je: ostvaranje tevhida i čuvanje Njegovog prava. Uzvišeni kaže: “I kada smo kao pribježište Ibrahimu pokazali mjesto gdje je Hram, rekli smo: ‘Ne smatraj Nama nikoga ravnim.’” (El-Hadždž, 26)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, poslan je u vremenu u kome je vladala anarhija u politici i moralu, dekadencija u civilizaciji i podučavanju, izgubljenost u ciljevima i težnjama, i pored svega toga prvo ka čemu je usmjerio svoju misiju bio je poziv u tehid – vjerovanje u jednog Boga i ispravljanje pogrešnih vjerovanja kod svojih novih sljedbenika. Uzvišeni kaže: “Reci: ‘Klanjanje moje,

i obredi moji, i život moj, i smrt moja doista su posvećeni Allahu, Gospodaru svjetova, koji nema saučesnika; to mi je naređeno i ja sam prvi musliman.” (El-En’am, 162, 163)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, cijeli svoj život, do posljednjeg daha, posvetio je uspostavljanju, utemeljenju tevhida, njegovoj odbrani od svih nasrtaja, upozoravanju na ono što ga narušava i poništava i dostavljanju Objave. Uzvišeni kaže: “I, pored Allaha, ne moli se onome ko ti ne može ni koristiti ni nauditi, jer ako bi to uradio bio bi, uistinu, nevjernik. Ako ti Allah daje kakvu nevolju, niko je osim Njega ne može otkloniti, a ako ti zaželi dobro – pa, niko ne može blagodat Njegovu spriječiti; On njome nagrađuje onoga koga hoće od robova Svojih; On prašta i milostiv je!” (Junus, 106, 107); “Vi se, mimo Allaha, kumirima klanjate i laži smišljate. Oni kojima se vi, mimo Allaha, klanjate ne mogu vas nikakvom hranom nahraniti; vi hranu od Allaha tražite i Njemu se klanjajte i Njemu zahvalni budite! – Njemu ćete se vratiti!” (El-Ankebut, 17); “Ko je u većoj zabludi od onih koji se, umjesto Allahu, klanjaju onima koji im se do Sudnjeg dana neće odazvati i koji su prema njihovim molbama ravnodušni. Kada ljudi budu sabrani, oni će im biti neprijatelji i poreći će da su im se klanjali.” (El-Ahkaf, 5, 6)

Dok je gradio Kabu, Ibrahim, alejhis-selam, molio je Allaha: “Gospodaru naš, učini nas dvojicu Tebi odanim, i porod naš neka bude odan Tebi, i pokaži nam obrede naše.” (El-Bekara, 128)

Islam je pokornost Allahu, predanost Njemu u izvršavanju njegovih propisa i odricanje od širka i njegovih sljedbenika.

Riječima: “Pokaži nam obrede naše”, utemeljuje se “ispravnost” i obaveza slijedenja šerijata kao jednog od osnovnih vrijednosnih kriterija. Neka vaša vjera bude iskrena i vodite brigu o svojim djelima i namjerama.

Hadž se ne smije pretvoriti u ono što se kosi sa njegovim intencijama: nema poziva osim poziva u tevhid – obožavanje Allaha Jedinog, nema slogana osim slogana tevhida i sunneta. Islam je Allahova vjera i šerijat je Njegov vjerozakon.

Obaveza je onoga, do koga dođu Allahove riječi i Poslanikov sunnet, da slijedi istinu i odbaci sve ostalo. Ničije riječi ne smiju se staviti ispred Kur’ana i sunneta, ma ko on bio. Uzvišeni Allah kaže: “Neka se pripaze oni koji postupaju suprotno naređenju Njegovu, da ih iskušenje kakvo ne stigne ili da ih patnja bolna ne snađe.” (En-Nur, 63) Ummet je onoliko slab koliko su u njemu zastupljene novotarije i slijedenje strasti.

Hodočasnici Allahove kuće, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, imao je posebna vremena i mjesta na kojima je više vremena provodio u dovi, i preporučuje se svakom muslimanu da ga slijedi u tome, a to su: dan Arefata, a posebno pred kraj dana; poslije sabah-namaza na Muzdelifi, sve dok se dobro ne razdani; nakon bacanja kamenčića na prvo i drugo džemre u danima tešrika i na Safi i Mervi.

Trudite se da izvršite svoje obrede na propisan način, bojte se Allaha u onome što radite i izostavljate, budite iskreni u svojim djelima, slijedite uputu i sunnet, klonite se svega što može “okrnjiti” vaš hadž i umanjiti njegovu vrijednost, budite blagi, smireni i samilosni prema vašoj braći muslimanima, a posebno u velikim gužvama, u toku tavafa i bacanja kamenčića, na ulazima u Mesdžidul-haram, i vodite računa o svetosti ibadeta i uzvišenosti trenutka.

Znajte da ova država, njeno vođstvo, organi i institucije ulažu velike napore u pružanju najboljih usluga i olakšavanju hadža svim hodočasnicima. Cjelokupna organizacija i sistem hadža napravljeni su tako da služe vašim interesima i svi ovi naponi su isključivo radi vas. Držite se uputstava, slijedite propisane procedure i budite svjesni, svakog trenutka, gdje se nalazite i zbog čega ste ovdje.

Budite najbolji što možete, u ponašanju i moralu, trudite se, težite cilju ili blizu njega, ohrabrujte i ulijevajte nadu, jer ste došli u goste Plemenitom Gospodaru. Neka vaš hadž bude mebrur, vaš trud nagrađen i vaši grijesi oprošteni.

Donosite salavate i selame na najbolje stvorenje i najčišćeg čovjeka Muhammeda ibn Abdullaha, sallallahu alejhi ve sellem.

Allah podario blagoslov meni i vama u Kur'anu i sunnetu, i okoristio nas njihovim ajetima i mudrošću. Rekoh ovo i od Allaha tražim oprost za sebe i za vas.

POUKE I PORUKE HADŽA (MEKA)

Hatib: dr. Fejsal ibn Džemil Gazavi

10. zul-hidže 1438. po Hidžri / 1. septembar 2017.

Hvala Allahu Koji je propisao ibadete, i učinio ih suštom mudročću i plemenitim ciljevima.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, Darovatelja, Blagodarnog, i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i poslanik, najsavršenije stvorenje i najbolji čovjek, neka je na njega Allahov blagoslov, na njegovu časnu porodicu i ashabe, nosioce najvećih vrlina i počasti.

Bojte se Allaha, Allahovi robovi! I znajte da hadž ima svoje uzvišene tajne, neizmjerne mudrosti i plemenite intencije. Uzvišeni Allah nijednu od pet temeljnih islamskih dužnosti nije propisao bez razloga, i nije bez razloga to što se muslimani okupljaju na jednom mjestu i u jednom vremenu radi obavljanja hadža. Ako bolje razmislimo o ovome, doći ćemo do jasnog zaključka da je cilj tog okupljanja jedinstvo muslimana i praktična demonstracija muslimanske solidarnosti.

O muslimani, hadž sadrži veličanstvene poruke i pouke, a jedna od najvažnijih je podsjećanje islamskog ummeta na najveću vjersku obavezu – ostvarenje tevhida, vjere u jednog Boga, i najuzvišeniji cilj – pokornost i predanost Njemu. Zbog toga je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, svoj hadžski odaziv Allahu, telbiju, utemeljio na tevidu: “Lebbejkallahumme lebbejke, lebbejke la šerike leke! – Odazivam Ti se, Gospodaru, odazivam. Odazivam Ti se, Ti nemaš druga, odazivam Ti se!”

Također, vjerovjesnici prije njega činili su telbiju i odazivali se Allahu tevidom, čistom i nepatvorenom vjerom. To nas uči da je obaveza svakog muslimana da ovo uzvišeno značenje primijeni u svom cjelokupnom životu, u svim njegovim segmentima: kada moli, da moli samo Allaha, kada traži pomoć, da traži samo od Allaha, kada se zavjetuje, da se zavjetuje samo Allahu, kada prinosi žrtvu, da je prinosi samo u ime Allaha, da se oslanja samo na Allaha,

i da pomoć i pobjedu traži samo od Allaha, s čvrstim ubjeđenjem da Allah, džellešahu, jedini upravlja kosmosom, da je On jedini Stvoritelj i Opskrbitelj, Onaj Koji život i smrt daje, Koji stvara i oživljava, Koji korist i štetu daje. Ostvarenje tevhida temelj je sigurnosti i stabilnosti islamskog ummeta: “Bit će sigurni samo oni koji vjeruju i vjerovanje svoje s mnogoboštvom ne miješaju; oni će biti na Pravome putu.” (El-En’am, 82)

Ono što posebno zapažamo u Poslanikovom, sallallahu alejhi ve sellem, hadžu jeste intenzivnije učenje dove na mjestima obavljanja hadžskih obreda, u tavafu, na Safi i Mervi, na Arefatu i Muzdelifi, i u danima tešrika nakon bacanja kamenčića na malo i srednje džemre. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, bio je predan i skrušen u dovi, nije upućivao dove nikome osim Allahu, ni vjerovjesniku ni evliji, ni mrtvom ni idolu, ni kamenu ni drvetu, nego jedino Allahu, jer je dova ibadet – pobožno djelo. On nas je naučio da svoje dove ili bilo koji drugi ibadet upućujemo samo Allahu i nikome drugom.

Hadž nas, također, uči iskrenosti u djelima. Kaže Uzvišeni: “Hadž i umru radi Allaha izvršavajte!” (El-Bekara, 196). Ovu kur’ansku naredbu Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, proveo je u djelo prilikom oblačenja ihrama i ulaska u hadžske obrede, rekavši: “Gospodaru moj, neka ovaj hadž bude iskren, i da u njemu ne bude rijaluka (pretvaranja) i želje za tuđom hvalom.”

Hadžija će svojim djelom nijetiti Božiju nagradu, a ne da bi se za njega čulo i da bi bio viđen, neće činiti ništa što je u suprotnosti sa ihlasom, iskrenošću, kao što je fotografisanje za vrijeme izvršavanja obreda, s namjerom pokazivanja pred ljudima, i da bi mu, po povratku kući, ljudi ukazali počast i oslovljavali ga sa “hadžija”.

O muslimani, hodočasnici Allahove kuće, hadž nas uči potpunoj predanosti Božanskim propisima, makar ih svojim razumom ne mogli dokučiti niti proniknuti u njihovu suštinu niti razumjeti njihovu mudrost ili značenje, kao što je bacanje kamenčića, ubrzano hodanje između Safe i Merve, noćenje na Muzdelifi pod otvorenim nebom i sl. Ako su i navedene neke mudrosti tih obreda, ipak ostaje da su to pobožna djela koja čovjek izvršava drage volje i uz potpunu predanost. Svaki musliman dužan je živjeti svoj život onako kako mu je Allah propisao, biti pokoran i predan, zaustaviti se kod Božijih granica i ne prelaziti ih, ako mu se otkrije mudrost nekog propisa, prihvatit će je, a ako ne, pokorit će se naredbi svog Gospodara bez kolebanja, sumnje i pogovora.

Hadžije su, tokom obavljanja hadžskih obreda, često izgovarali riječi telbije: “Lebbejallahumme lebbejke”, koje znače: “Odazivam Ti se nakon odaziva i pokoravam Ti se nakon pokornosti”, pa nas hadž tako uči da se odazovemo svome Gospodaru, pohrlimo Mu, požurimo sa izvršenjem Njegovih propisa i klonimo se grijeha tokom cijelog života. Allah, džellešanuhu, kaže: “O vjernici, odazovite se Allahu i Poslaniku kad od vas zatraži da činite ono što će vam život osigurati; i neka znate da se Allah upliće između čovjeka i srca njegova, i da ćete se svi pred Njim sakupiti.” (El-Enfal, 24)

O vjernici, u ajetima koji govore o hadžu, Allah, džellešanuhu, upućuje na obavezu “opsrkbljivanja bogobojaznošću”, i kaže: “I onim, što vam je potrebno za put, snabdijte se. A najbolja opskrba je bogobojaznost” (El-Bekara, 197).

Hadžski propisi u Kur’anu završavaju se riječima: “...samo ako se grijeha kloni/ako je bogobojazan”, (El-Bekara, 203), što je jasna poruka da je Allah, džellešanuhu, propisao ove propise s ciljem postizanja bogobojaznosti, tj. izvršavanja Njegovih propisa onako kako je On naredio. Opće je poznato da je za “hadž mebrur” (kabul kod Allaha) potrebno da se hadžija kloni zabranjenih stvari, čuva svoj hadž, sačuva se grijeha i ružnih riječi, obaveže na bogobojaznost i bori protiv svoje duše i njenih prohtjeva.

Na taj način hadž uči čovjeka da se navikava na pohvalna svojstva, lijepo ponašanje i izgradi kod sebe jak karakter. U tom kontekstu Abdullah ibn Mesud, radijallahu anhu, rekao je: “Navikavajte se na dobro, jer je dobro navika.”

Onaj ko obaveže svoju dušu dobrom, otići će s hadža zadovoljan njome, okrunit će je i ukrasiti lijepim ahlakom i očistiti od ružnih svojstava kao što su psovka, ismijavanje drugih, vulgarnost, proklinjanje, vrijeđanje, ogovaranje, prenošenje tuđih riječi, laž, prevara, pronevjera i dr.

Nasuprot tome, hadžija će paziti da ničim ne povrijedi islamske bratske veze koje ga obavezuju na ljubaznost, samilost, pomaganje i solidarnost, i da se okiti svojstvima pravih vjernika, kao što su blagost, strpljivost, praštanje, poniznost, darežljivost i mnoge druge pohvalne osobine.

Musliman za vrijeme hadža prolazi kroz školu u kojoj uči teoretske i praktične životne lekcije.

O vjernici, donosite salavate i selame na najboljeg čovjeka, pokoravajući se Allahovoj naredbi u mudrim ajetima: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika.

O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56).

Allahu moj, smiluj se i spasi Svoga roba i poslanika Muhammeda, njegovu porodicu i ashabe.

POKORAVANJE BOŽIJIM NAREDBAMA (MEKA)

Hatib: dr. Halid ibn Ali el-Gamidi

17. zul-hidže 1438. po Hidžri / 8. septembar 2017.

Hvala Allahu Koji je počastio Svoje robove odabranim vremenima, i obasuo ih blagodatima, vidljivim i nevidljivim, Dobročinitelju, Milostivom, nema kraja Njegovom dobročinstvu, Njegove blagodati se ne mogu pobrojati, nema granica Njegovim darovima. Hvalim Ga, zahvaljujem Mu, slavim Ga i veličam.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema i Koji je učinio hadž znamenjem tevhida – vjere u jednog Boga na završetku godine, ukrasom blagoslovljenih dana i noći i najveličanstvenijim svemuslimanskim godišnjim skupom da bi koristi imali i svjedočili Božije blagodati. Njemu pripada hvala, savršenstvo, uzvišenost i počast, i svjedočim da je Muhammed Njegov rob, poslanik, odabranik, prijatelj, i najbolji čovjek koji je klanjao, postio, obavljao hadž i učio telbiju, najugledniji i najcjenjeniji poslanik, neka su na njega Božija milost, blagoslov i spas, i na njegove ashabe, blještave zvijezde, nosioce dobra, plemenitosti i vrlina, i na one koji ih slijede u dobročinstvu, onoliko koliko je stvorenja, prvih i potonjih. Hodočasnici Allahove kuće, oporučujem sebi i vama bogobožnost, u tajnosti i javnosti, kod kuće i na putovanju, jer muttekije – bogobožni su Allahovi prijatelji, evlije “koji se ničega neće bojati i ni za čim neće tugovati” (Junus, 62).

Hodočasnici Allahove kuće, koliko je Božijih blagodati u kojima uživete i kojima vas neprestano obasipa: On je u vašim srcima probudio čežnju i ljubav za hadžom i svetim mjestima; On vam je olakšao dolazak u ovu blagoslovljenu zemlju; On vas je uputio i pomogao u obavljanju vaših obreda i boravku na ovim časnim mjestima, baštini dvojice Allahovih prijatelja Ibrahima i Muhammeda, alejhima-selatu ves- selam. Zahvaljujte Allahu na blagodati hadža i izvršenja obreda u miru, sigurnosti, lakhoći i blagostanju. Od zahvalnosti Allahu je zahvalnost svima onima koji su aktivno pomogli da ovogodišnja sezona hadža protekne u najboljem redu, i koji su, nakon Allaha, najzaslužniji za olakšavanje hadžskih obreda hadžijama, pružanje svih potrebnih usluga i sigurnost, na čelu

sa našim vođstvom i pretpostavljenima, organima bezbjednosti i odgovornima u svim sektorima, neka im Allah od Sebe podari najveću nagradu.

Hodočasnici Allahove kuće, Allahova je milost prema muslimanima da im je u svakoj godini dao odabrana vremena za pokornost i činjenje dobrih djela, kako bi obezbijedili sebi opskrbu za ahiret, sveli iskren obračun sa sobom, svojim razumom i srcem, podsjetili se i savjetovali, ispravili putanju svog kretanja, nadoknadili propušteno u životu i preispitali svoj način života. Kada se poveća otuđenost od Božije Objave, lica “zapljusnu” otrovi krivotvorenja i ostavljanja propisa, duše obole od grijeha i strasti, proširi se prašina iskušenja i smutnji, promijene se srca, pokidaju konci bratstva i bliskosti i šejtan uspije zavaditi muslimane nakon što izgubi nadu da će ga vjernici obožavati.

Jedino utočište i spas je u bijegu Allahu, sunnetu Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, čvrstim temeljima i univerzalnim principima. Blagostanje, pitki izvor, plodno tlo i čistoća je u čuvanju granica Božije objave i istinskoj predanosti Kur'anu i sunnetu, na način kako su to razumijevali ashabi, radijallahu anhum.

Islamski učenjaci, reformatori i pravedni muslimanski vladari uvijek su se sklanjali u ovaj neprobojni bedem i štitili se njegovom zaštitom; držali su se zajedno i gasili žeravice razdora, podjela, odstupanja od temeljnih istina vjere, zavođenja zabludjelih vođa, dominacije sumnji i strasti u društvu, čvrsto vjerujući da posljednje generacije ummeta neće uspjeti osim onako kako su uspjele prve generacije.

Najvažniji princip kojim su prve generacije sačuvale razum i srca od zablude je potpuna pokornost Allahu i Poslaniku i nesuprotstavljanje vlastitog mišljenja i prohtjeva duše tekstovima Objave. Islam se ne može održati u srcu osim pokornošću.

O muslimani, upravo na ovom principu, pokornosti Allahu i Poslaniku, hadžije su odgajale svoje duše tokom cijelog hadža, i u svim svojim obredima. To je apsolutna pokornost Allahu, u zadovoljstvu, spokojstvu, smirenosti i radosti, bez prigovora i negodovanja, pokleknuća i umora, što i jeste jedna od najvećih intencija i ciljeva hadža. Srčana i tjelesna predanost Allahu i Njegovim propisima u hadžskim obredima manifestuje se na više načina: boravak na Arefatu, noćenje na Muzdelifi i Mini, tavaf, sa'j, bacanje kamenčića, brijanje kose, klanje kurbana, ihramske zabrane. Svi ovi obredi svjedoče da je jedan od najvažnijih efekata hadža izgradnja svijesti o obaveznosti ibadeta pokoravanja

Allahu i Poslaniku, kojim se iskazuje poniznost pred Allahom i priznaje vlastita nemoć i slabost i potreba za milošću i zadovoljstvom Onoga u Čijoj je ruci sve i Kojem se vraćaju sve stvari.

O muslimani, pokornost Allahu i slijeđenje Poslanikovog puta osnovno je obilježje iskrenosti, temelj Božije zaštite i istinski ispit čovjekovog vjerovanja i islama, kao što kaže Uzvišeni: “I tako Mi Gospodara tvoga, oni neće biti vjernici dok za sudiju u sporovima međusobnim tebe ne prihvate i da onda zbog presude tvoje u dušama svojim nimalo tegobe ne osjete i dok se sasvim ne pokore” (En-Nisa, 65); “Kada Allah i Poslanik Njegov nešto odrede, onda ni vjernik ni vjernica nemaju pravo po svom nahodanju postupiti” (El-Ahzab, 36).

Ko potčini svoju pamet, srce i tijelo svome Stvoritelju, Allah će njime biti zadovoljan i učinit će ga zadovoljnim, opskrbit će ga lijepim životom, i on će svoj život živjeti sa Allahovim svjetlom, na uputi Allahovog Poslanika, *sallallahu alejhi ve sellem*, i spasit će se od šteta, zla, teškoća i briga, jer se on potčinio svome Zaštitniku, pa ga je On sačuvao i uputio. Uzvišeni kaže: “Onaj ko se sasvim preda Allahu, a uz to čini dobra djela, uhvatio se za najčvršću vezu. Allahu se na koncu sve vraća.” (Lukman, 22)

Ne postoji bolji i vredniji čovjek od onoga koji se predao Allahu: “Ko je bolje vjere od onoga koji se iskreno preda Allahu, čineći još i dobra djela, i koji slijedi vjeru Ibrahimovu, vjeru pravu? – A Ibrahima je Allah uzeo za prijatelja.” (En-Nisa, 125) Spominjanje Božijeg vjerovjesnika Ibrahima, *alejhis-selam*, u kontekstu iskrene predanosti Allahu, dokaz je da je to vjera kojom je Allah zadovoljan i koju voli, i da je Ibrahim, *alejhis-selam*, poslije našeg vjerovjesnika Muhammeda, najbolji vjerovjesnik koji je ostvario potpunu predanost i pokornost Allahu.

Tako su u istom kontekstu spomenuti najveća obaveza i najveći vjerovjesnik poslije Muhammeda, *sallallahu alejhi ve sellem*, kao što mu je to posvjedočio Uzvišeni Allah riječima: “Iste vjere kao i on bio je i Ibrahim, kad je Gospodaru svome iskrena srca došao.” (Es-Saffat, 83–84)

Predanost Allahu bilo je obilježje oca vjerovjesnika Ibrahima, *alejhis-selam*. Uzvišeni kaže: “Kada mu je Gospodar njegov rekao: ‘Budi poslušan!’ – on je odgovorio: ‘Ja sam poslušan Gospodaru svjetova!’” (El-Bekara, 131).

Allah ga je iskušao s nekoliko riječi, pa ga je, nakon toga, učinio vođom ljudima, primjerom čestitosti, pokornim Allahu, pravim vjernikom. Allah mu

je naredio da javno obznani svoju vjeru u jednog Boga, i on se pokorio Božijoj naredbi, javno je proklamovao i pozivao u vjeru u Jednog Boga, raspravljao se sa svojim narodom i navodio mu argumente.

Zatim mu je Uzvišeni naredio da odvede svoga sina Ismaila i njegovu majku Hadžeru, alejhimes-selam, u Meku i ostavi ih tamo, u neplodnoj kotlini, u kojoj nisu imali ni roda ni bilo koga, i on je svoj slučaj predao Allahu. Hadžera ga je dozivala: “O Ibrahimе, zar odlaziš i ostavljaš nas u ovoj kotlini u kojoj nema ljudi niti bilo čega?” Ponovila je to više puta, a on se nije osvrtao na njene riječi, a zatim mu je rekla: “Je li ti Allah ovo naredio?” “Da”, reče on. Na to Hadžera reče: “Onda nas On neće napustiti.”

I je li ih Allah napustio? Je li ih Allah napustio? Ne, tako mi Allaha, nego ih je počastio i uzdigao, okrenuo je ljudska srca prema njima i učinio da ih pohode s ljubavlju i milošću i ovjekovječio spomen na njih.

Zatim mu je naredio da sagradi Kuću, i on je postavio temelje i podigao građevinu, i oglosio je ljudima hadž, i ljudi su došli sa svih strana. A onda je došlo najveće iskušenje i ispit, koje bi malo ko mogao podnijeti, a to je Božija naredba Ibrahimu, alejhis-selam, da žrtvuje svoga sina, plod svog srca, odanog i plemenitog Ismaila, nakon što je stasao u prelijepog mladića i odrastao toliko da mu može u poslu pomagati. I kada mu je bio potrebniji nego ikad, on se i ovaj put, bespogovorno povinovao Božijoj naredbi, položio svoga sina čelom prema zemlji, a on mu kazao: “O oče moj”, reče, “onako kako ti se naređuje, postupi; vidjet ćeš, ako Bog da, da ću sve izdržati” (Es-Saffat, 102); “I njih dvojica poslušajte, i kad ga on čelom prema zemlji položi, Mi ga zovnusmo: “O Ibrahimе, ti si se Objavi u snu odazvao; – a Mi ovako nagrađujemo one koji dobra djela čine” (Es-Saffat, 104–106). Da, hodočasnici Allahove kuće, to je bio najveći ispit pokornosti i predanosti Allahovim naredbama, koji čovjeka uzdiže na najveće stepene dobročinstva, savršenstva i najviših deredža, i zato je Allah, džellešanuhu, nagradio Ibrahima najvećom nagradom i iskupio njegovog sina velikim ovnom i njegov čin prinošenja žrtve učinio tradicijom sljedbenika čiste vjere – tevhida do Sudnjeg dana, ovjekovječio je spomen na njega i učinio ga predvodnikom ljudima. Uzvišeni kaže: “I u naraštajima kasnijim mu spomen sačuvamo: ‘Nek je u miru Ibrahim!’ Eto tako Mi nagrađujemo one koji dobra djela čine, a on je, doista, bio rob Naš, vjernik.” (Es-Saffat, 108–111)

Hodočasnici Allahove kuće, ko se istinski preda Allahu i bude zadovoljan Njegovim vjerzakonom i odredbom, i bude se čvrsto držao Vjerovjesnikovog sunneta i slijedio njegove stope, ne bude se suprotstavljao i srdio, neka se ne boji i ne strahuje od propasti, za njega nema straha, nikada neće zalutati i nesretan biti, a sve to je samo posljedica pokornosti Allahu i Njegovom Poslaniku koja se smatra jednom od najveličanstvenijih intencija hadžskog ibadeta.

Cilj je da se hadžije vrte svojim kućama sa srcima ispunjenim ibadetom teslima – pokornosti, nakon što su se navikli na njega i svojski ga prihvatili u danima hadža, i da otvore novu, potpuno čistu stranicu u svojim životima, koju će ispuniti zadovoljstvom Uzvišenim Allahom, Njegovom odredbom, propisima, sudom i obožavanjem, i zadovoljstvom Muhammedom, kao poslanikom i vjerovjesnikom, i da obožavaju Allaha između straha i nade, iz ljubavi prema svom Gospodaru i pokoravajući se Njegovim naredbama, i da takvi ostanu do smrti. “Da li je onaj koji u noćnim satima u molitvi vrijeme provodi, padajući licem na tle i stojeći, strahujući od onoga svijeta i nadajući se milosti Gospodara svoga...?, Reci: ‘Zar su isti oni koji znaju i oni koji ne znaju? Samo oni koji pameti imaju pouku primaju!’” (Ez-Zumer, 9)

O muslimani, pokornost Allahu i Poslaniku je počasno mjesto i uzvišen stepen, i dokaz je istinitosti vjerovanja, iskrenosti namjere i čistoće srca od prljavština višeboštva i idolatrije, prezrenih novotarija i niskih strasti, a ove tri stvari su osnova svakog zla i korijen svakog iskušenja i nereda.

Suština pokornosti Allahu i Poslaniku ogleda se u tome da čovjek predano radi na čišćenju srca od sumnje koja se suprotstavlja Božijem govoru, ili strasti koja se suprotstavlja Božijoj naredbi i zabrani, ili želji koja se suprotstavlja iskrenosti, ili prigovoru koji se suprotstavlja Božijem zakonu i odredbi; ako to postigne, očistio je svoje srce, i njegovo srce je postalo iskreno, zdravo i čisto od svake bolesti koja ga uništava i slabi. Neće se spasiti na dunjaluku i na ahiretu osim onaj čije je srce iskreno, pokorno Allahu, uvjereno u Njegovu naredbu i obećanje. Uzvišeni kaže: “Na Dan kada neće nikakvo blago, a ni sinovi od koristi biti, samo će onaj koji Allahu srca čista dođe spašen biti” (Eš-Šuara, 88–89).

Upućen i svjestan Allahov rob nikada se neće suprotstaviti Božijem istinitom govoru neutemeljenim sumnjama ili štetnim novotarijama, i neće Božija lijepa imena i savršena svojstva neispravno tumačiti i krivotvoriti, i neće se suprotstavljati Božijim naredbama i zabranama slijeđenjem strasti i prohtjeva,

i neće svoju predanost Božijoj volji i iskrenost kvariti rijalukom, pretvaranjem pred ljudima i činjenjem djela s njetom da bi se za njih čulo, da njegova djela ne bi bila poput “varke u ravnici u kojoj žedan vidi vodu, ali kad do tog mjesta dođe, ništa ne nađe” (En-Nur, 39).

Ne suprotstavlja se Božijoj odredbi i propisima, ne srđi se i ne pada u očaj, ne odbacuje Božiji zakon.

Prema tome, istinska pokornost je da se čovjek sačuva od svih ovih zala i preda se svojim razumom, srcem i tijelom Allahu i Njegovom Poslaniku, bez protivljenja, suprotstavljanja, sumnji, tumačenja i krivotvorenja. Uzvišeni kaže: “O vjernici, ne odlučujte se ni za što dok za to ne upitate Allaha i Poslanika Njegova, i bojte se Allaha!” (El-Hudžurat, 1).

O muslimani, ovo je iskreno, čisto srce koje se u potpunosti predalo Allahu, i sačuvalo se smutnji, sumnji i strasti. Ono ne prihvata smutnje, a ako mu se ponude, ono ih odbacuje i suprotstavlja im se, a kada god ih odbaci i suprotstavi im se, na njemu se utisne bijela tačka, sve dok ne postane u potpunosti čisto i osvjetljeno svjetiljkom imana.

Nasuprot čistom srcu je mrtvo, tvrdo i zapečaćeno srce, koje, kada mu se god ponudi smutnja, sumnje ili strasti, objeručke ih prihvati i upije, i na njemu se utisne crna tačka sve dok u potpunosti ne pocrni, ne zastrani i ne okuje u okove zablude i nevjerstva, nakon čega ne raspoznaje istinu od neistine i neistinu od istine, osim ono što mu njegova strast naredi.

Između ova dva srca, zdravog i mrtvog, je prevrtljivo srce, koje se ne može održati u jednom stanju, i u kojem se ne može učvrstiti vjerovanje i iskrena pokornost Allahu i Poslaniku: nekada se uspije izboriti protiv sumnji i strasti, i ostati sa vjernicima, a nekada prihvata smutnje i povlači se pred njima i poprima svojstva grešnika i licemjera.

Hodočasnici Allahove kuće, suprotstavljanje sumnjama i strastima i borba sa samim sobom u njihovom odbacivanju je nužna i obavezna za onoga ko se želi spasiti, sačuvati svoje srce i očistiti svoju dušu, jer nema ništa opasnije za srce od toga da njime ovladaju sumnje i strasti, i prihvatanje svake smutnje koja mu se ponudi. Istinska opasnost sumnji i strasti, po ljudsko srce, krije se u tome da strasti, sumnje i suprotstavljanje Božijoj objavi iskrivljuju i stvaraju pogrešnu percepciju o općepoznatim činjenicama i korisnom znanju, zbog čega dolazi do zastranjenja u vjerovanju i razumijevanju i upadanja u novotariju,

širk i nevjerovanje. Uzvišeni kaže: “A onoga koga Allah želi u njegovoj zabludi ostaviti, ti mu Allahovu naklonost ne možeš nikako osigurati. To su oni čija srca Allah ne želi očistiti” (El-Maida, 41). Također, slijedenje strasti negativno utječe na čovjekovu namjeru, “prikiva” ga za zemlju, zarobljava i okiva, i postaje, kao što to opisuje Uzvišeni: “O vjernici, zašto ste neki oklijevali kada vam je bilo rečeno: ‘Krenite u borbu na Allahovu putu!’ , kao da ste za zemlju prikovani? Zar vam je draži život na ovome svijetu od onoga svijeta? A uživanje na ovome svijetu, prema onome na onome svijetu, nije ništa.” (Et-Tevba, 38)

MIR I SIGURNOST (MEKA)

Hatib: dr. Abdurrahman ibn Abdulaziz es-Sudejs
24. zul-hidže 1438. po Hidžri / 15. septembar 2017.

Svaka hvala i zahvala pripadaju Allahu, Tebi zahvaljujemo, Gospodaru, od Tebe pomoć i oprost tražimo, Tebi se kajemo, Tebe hvalimo onako kako Ti i dolikuje. Gospodaru, Tebi pripada hvala. Gospodaru, Ti si Es-Selam i od Tebe je selam – mir. Uzvišen neka si, Svemoćni i Plemeniti.

Hvala Allahu u javnosti i tajnosti, hvala Mu u tuzi i sreći.

Hvala Allahu za ono što znam i za ono što je mom razumu nepoznato.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, Vladara, Svetog, Onoga Koji je bez mahana, i svjedočim da je Muhammed Allahov rob i poslanik, koji je poslan sa najvišim vrijednostima Božijim stvorenjima, neka su na njega Božija milost, blagoslov i mir, i na njegovu čistu i plemenitu porodicu, i ashabe predvodnike u znanju, i tabiine, nosioce dobra i ljubaznosti, i one koji ih slijede u dobročinstvu, nadajući se Džennetu od Gospodara, do kraja vremena.

Bojte se Allaha, Allahovi robovi, jer se bogobožnošću ostvaruju ciljevi, postižu stepeni, razbijaju tmine, priskrbuju darovi i zaslužuje lijepa završnica. Uzvišeni kaže: “O vjernici, Allaha se bojte, i neka svaki čovjek gleda šta je za sutra pripremio i Allaha se bojte jer On dobro zna šta radite.” (El-Hašr, 18)

Budi bogobožan u svakoj situaciji; čisto i trajno je samo ono što se Allahu posveti.

Ako budeš slijedio put bogobožnosti, čvrsto i snažno, preteći ćeš onoga koji misli da se ne može preteći.

O muslimani, islamski ummet nalazi se u odabranim danima i blagoslovljenim vremenima, u kojima je jedan od najvrednijih ibadeta hadž, hodočašće Allahove časne kuće.

Ovaj ibadet uči nas vrlo važnom pitanju, koje zadire u samu njegovu srž i predstavlja jedno od njegovih najprepoznatljivijih obilježja i karakteristika, pitanje koje je potrebno islamskom ummetu i cijelom čovječanstvu, a koje priliči ambijentu oprostaja, rastanka, duševnog mira i blagosti, i utočištu istine i njenom glasonoši.

To je pitanje mira i sigurnosti među ljudima, koje je islam rasvijetlio do u tančine i ugradio ga u svoje savršene propise i uzvišene intencije, i koje u sebi sublimira sva značenja ljudskosti i morala, a posebno u ovom vremenu u kojem je smutnja podigla svoju zastavu i mobilizirala svoju vojsku zla, i u kojem “cvjetaju” ekstremizam, terorizam, ubijanje, sektaštvo i teror.

Moja vjera je islam, vjera spokoja, sigurnih temelja i ljubavi.

Vjera prisnosti, tolerancije i upute. Ogromna je razlika između istine i laži.

O vjernici, potreba čovječanstva za mirom je urođeni nagon, ljudska nužnost i šerijatski interes, jer bez mira nema izgradnje, prosperiteta, progresa, uzdignuća, razvoja i stvaralaštva.

Nasuprot miru su destrukcija, propast i stagnacija.

Svijetom je prije islama upravljao plemenski fanatizam, decenijama i stoljećima vođeni su ratovi zbog prestiža ili osvete, prolijevana je nedužna krv i stvarana su neprijateljstva. Došao je islam i posvetio posebnu pažnju pozivu u mir i odbacivanje ratova, nasilja, ubijanja i neprijateljstava i utemeljio je posebnu nagradu za to.

Islam, a ne nešto drugo, ugasio je žeravicu zla i nedaća, oslobodio je čovječanstvo okova mržnje i zlobe i poveo ga putem harmonije, spokojstva, mira i vjernosti.

On je ljekoviti eliksir za svaku bolest koja je na koljena i one najizdržljivije “oborila”.

Allah je učinio duše sklone uputi i islamom osvijetlio put upućenima.

Islam je vjera mira i sigurnosti, solidarnosti i harmonije, a njegovi propisi nemaju nikakvu drugu namjenu osim postizanja ovosvjetskih i onosvjetskih koristi, drugim riječima rečeno: gdje je korist, tamo je šerijat. Nije slučajno riječ selam, mir, izvedena od riječi islam, jer svijet nije upoznao istinski mir do poslanstva posljednjeg Poslanika, prvaka čovječanstva, alejhis-selam, i u okrilju šerijata.

Pojam selam spomenut je u Allahovoj Knjizi na četrdeset i četiri mjesta, dok se riječi harb, rat, i kital, borba, u jednini spominju samo šest puta. Jedno od Allahovih imena je Es-Selam.

On je Es-Selam u pravom smislu te riječi, i salim – čist od svake sličnosti i mahane.

Islamski pozdrav je selam, a Džennet je Darus-selam, kuća mira. Uzvišeni kaže: “Allah poziva u Kuću mira i ukazuje na Pravi put onome kome On hoće” (Junus, 25); “Njih čeka Kuća blagostanja u Gospodara njihova; On će biti zaštitnik njihov zbog onoga što su činili” (El-En’am, 127).

Ummete islama, konkretni primjeri iz Poslanikovog životopisa i islamskih osvajanja ukazuju na to da je najvažniji faktor i temelj širenja islama bio pozivanje na najljepši način, emotivnom porukom, lijepom riječju i lijepim ljudskim odnosom u miru i ratu. Imam Muslim bilježi u *Sahihu* od Burejde, radijallahu anhu, da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, svojim vojskovođama, prije nego što ih je slao u borbu, oporučivao bogobožnost i lijep odnos prema vojnicima, a zatim im je govorio: “Borite se hrabro i dostojanstveno, ne uzimajte ništa iz ratnog plijena, ne kršite ugovore, ne masakrirajte ubijene, ne ubijajte djecu i žene.” U drugoj verziji se dodaje: “Ne rušite i ne palite crkve, i ne sijecite stabla palmi.”

Allahu ekber! Ovim precizno biranim riječima i svetim porukama, Poslanikove oporuke milosti i saosjećanja potekle su čovječanstvom. Koji je to selam – mir općenitiji, sveobuhvatniji, ljepši, blistaviji i potpuniji od ovog selama koji obuhvata cjelokupan svemir sa svim njegovim stvorenjima, živim i neživim svjetovima! Da li je dunjaluk vidio i historija čula za sveobuhvatnija i potpunija moralna i ponašajna načela i primjere od onih s kojima je došao islam? Da li to razumiju misionari nasilja i terorizma? Pravedni Božiji zakon došao je da bi uspostavio mir i sigurnost među ljudima, a ne da bi širio nered i uništavao imovinu neprijatelja. Šta tek reći za imovinu brata i prijatelja?! Za javno dobro i ono bez čega nema života i napretka? Alija ibn Ebu Talib, radijallahu anhu, rekao je: “Nemoj nikada odbiti primirje koje ti nudi neprijatelj, a u kojem je Allahovo zadovoljstvo, jer je primirje odmor za tvoje vojnike, spas od briga i sigurnost za tvoju zemlju.”

Ja sam musliman i silm – mir, predanost je u mome biću, mir od terorizma i nasilja.

Moj Gospodar je Es-Selam, Onaj Koji daje sigurnost, uzvišena su Njegova imena, Dobrostivog, Plemenitog, Dobročinitelja.

O vjernici, jedna od velikih neistina koja je pripisana islamu, bez provjeravanja i ustručavanja, a koja je stvorila mit o “strašnoj vjeri”, jeste optužba da je islam vjera terorizma, mača, nasilja i nepravde. Ovo je gnusna optužba koju svojim postupcima opovrgavaju njeni gorljivi agitatori.

Islam je bio, jeste i bit će, Allahovom dozvolom, na visokom mjestu, u stalnoj ekspanziji i procvatu, jer je on ušao u ljudska srca svojom mudrošću, lijepim savjetom i dobročinstvom, a ne grubošću i silom. Kakvu blagodat ili korist možemo očekivati od čovjeka koji je natjeran u vjeru ognjem i mačem? Gospodar svjetova kaže: “U vjeru nema prisiljavanja” (El-Bekara, 256); “Na put Gospodara svoga mudro i lijepim savjetom pozivaj i s njima na najljepši način raspravljaj!” (En-Nahl, 125). Islam je jedina vjera bez čije svjetlosti ne može opstati dunjaluk i bez čije upute neće spoznati Pravi put.

Smijem se zakleti, i ne opozvati svoju zakletvu, da je svijet izgubio mnogo nazadovanjem muslimana i njihovim napuštanjem vodeće pozicije u svijetu, nakon što su mnoga društva zatvorila vrata njegovim zakonima i učenjima. Međutim, naša nada su mladi ljudi, svjesni svoga vremena, vremena tehnologije i modernih izazova. Braćo u vjeri, sigurnost je u mnogim društvima postala poput “varke u ravnici u kojoj žedan vidi vodu, ali kad do tog mjesta dođe, ništa ne nađe”, a istinskog mira i sigurnosti ne može biti u ambijentu nepovjerenja i pokidanih veza među ljudima, nego jedino u ambijentu pravde i ravnopravnosti. Mir se jedino može uspostaviti uspostavom istine i pravde, i davanjem prava onima kojima ona istinski pripadaju.

Allah je stvorio ljude jednakim, nema Gospodara, među njima, niti robova, neće biti mira sve dok se slabi budu žalili na uzurpaciju svojih prava.

Pravda je jedino zamisliva u prostranom okrilju islama.

Ibadet hadža, o vjernici, hodočasnici Allahove kuće, najbolji je primjer i najistinitija riječ o veličanstvenoj i nedodirljivoj islamskoj pravdi. Svi ljudi na hadžu su jednaki, nema razlika među njima. Stari i mladi, bogati i siromašni, svi oni se okupljaju na jednom mjestu, u jednoj odjeći i dižu ponizno svoje ruke prema nebu, i mole Milostivog i Samilosnog da primi njihova djela i oprostí im grijeh.

Plemenita braćo u ostatku svijeta, bojte se Allaha po pitanju mira, sigurnosti, ljubavi i solidarnosti. Praštajte jedni drugima, budite milostivi jedni prema drugima, zblížavajte se, ujedinite se, a ne okrećite se jedni protiv drugih. Uzvišeni kaže: “Svi se čvrsto Allahova užeta držite i nikako se ne razjedinjujte!” (Alu Imran, 103).

Čuvajte svoje domovine od nasilja i destrukcije, i klonite se zamki grdnje, prijekora, pesimizma i širenja neprovjerenih vijesti, jer su to najprezrenija svojstva.

Budite ogledalo ljepote šerijata, njegovih uzvišenih principa i dobrote za sve ljude. To su stubovi na kojima počiva uspjeh svake zajednice, uzvišenih ideala i ambicija, i kojima se ponose plemenita, kompaktna, saosjećajna i milostiva društva.

Ako to uspijete postići, sužit ćete prostor onima koji islam optužuju prizemnim i otrovnim optužbama i dokazat ćete da islam nije samo poruka mira nego istinski mir i blagostanje.

Islam, i to kažem s punim ponosom, iznjedrio je najveću civilizaciju koju historija poznaje, i on je, Allahovom dobrotom, najbolji lijek za ekstremizam, s jedne, i asimilaciju i pesimizam s druge strane.

Mir, sigurnost, stabilnost i autoritet države su crvena linija koju nije dozvoljeno prekoračiti i odgovornost su svih muslimana, i svi oni su dužni da ih čuvaju i da se okupe oko svojih vođa i udruže s vlastima u borbi protiv onih koji ugrožavaju sigurnost, pozivaju u zlo i smutnju i razbijaju vjersko i nacionalno jedinstvo, podižu oružane bune protiv vladara i odbijaju pokornost.

Molimo Uzvišenog Allaha da sačuva našu zemlju, islamski ummet, i ostale muslimanske zemlje od zavjere neprijatelja i domaćih izdajnika, i da sačuva “zemlju dva harema” od svakog zla i nedaće, i da je učini svjetionikom istine i mira, jakom i ponosnom, ustrajnom na istini, sigurnom i bezbjednom. On čuje i prima dove onih koji se nadaju. Uzvišeni kaže: “O vjernici, živite svi u miru i ne idite stopama šejtanovim; on vam je, zaista, neprijatelj otvoreni.” (El-Bekara, 208)

Braćo u vjeri, od Allahove dobrote i velikih blagodati, slavljen neka je On, koje izgovaramo i priznajemo, u skrušenosti, itaatu, dovi i zahvalnosti, jeste hodočašće Allahove Časne kuće, koje se ove godine obavlja pod motom: Hadž – poruka mira. Neka naša poruka cijelom svijetu iz Allahove blagoslovljene zemlje, u novoj hidžretskoj godini, koja polahko obasjava horizonte i ispisuje

svoju poruku nade i optimizma, bude: Dođite u mir, u okrilju islama i sunneta najboljeg stvorenja, i čuvajte mir od svih prijetnji i barijera.

Globalni mirovni proces otežavaju aktivnosti cionističke države usmjerene protiv Mesdžidul-Aksaa, progona, ubistva, etničko čišćenje naše braće u Siriji, Iraku, Jemenu, a posebno Burmi i Arakanu koji svjedoči jednu od najvećih ljudskih katastrofa.

Mir ometa i ekspanzija radikalnih ideja i terorističkih organizacija i finasij-ska potpora tim organizacijama, ohrabriranje protestnih šetnji i demonstracija, širenje neprovjerenih i zlonamjernih informacija putem neprijateljskih medija i kanala. Obaveza je raditi na promociji kulture mira, putem školskih programa, sredstava informisanja, društvenih mreža, a posebno među mladima kod kojih treba razvijati mehanizme zdravog dijaloga kroz odgojne programe i sistematsku borbu protiv ekstremizma, usađivati vrijednosti tolerancije i suživota, raditi na uspostavljanju globalnog mira i sigurnosti i suzbijanju nasilja i krvoprolića, govora mržnje, sektaških ideologija, raspirivanja smutnji i svega što ugrožava nacionalno jedinstvo.

To je, hvala Allahu, upravo ono što radi ova blagoslovljena zemlja, Allah je čuvao, zemlja islama i simbol mira. Uzvišeni kaže: “A Allah želi vidljivim učiniti svjetlo Svoje, makar ne bilo po volji nevjernicima.” (Et-Tevba, 32)

Jedna od blagodati kojom je Uzvišeni Allah privilegovao ovu zemlju jeste da ju je učinio kolijevkom islama, ambasadorom mira i čuvarom dva blagoslovljena harema i onih koji ih hodočaste, hadžija i mu'temira. Hvala Allahu na dobročinstvu i blagodatima.

Allah podario meni i vama blagoslov u Kur'anu i sunnetu, i okoristio nas njegovim ajetima i mudrošću.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane i muslimanke od svakog grijeha i pogreške, a tražite i vi i iskreno se pokajte, On preko loših djela prelazi i prašta.

NOVA GODINA I SAMOOBRAČUN (MEKA)

Hatib: dr. Salih b. Abdullah el-Humejd
2. muhareme 1439. po Hidžri / 22. septembar 2017.

Hvala Allahu, Koji ima apsolutnu snagu, moć i ponos, i Kojem, Jedinom, pripada vlast, upravljanje i opstojnost, i Koji je potčinio Svoja stvorenja i propisao im prolaznost. Hvalim Ga, slavljen neka je, On nas podsjeća na mnogobrojne blagodati i upozorava na bolnu kaznu.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, Njemu pripada hvala na početku i na kraju, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed Allahov rob i poslanik, koga je On pomogao očiglednim i neoborivim dokazima, neka su na njega Allahova milost, mir i blagoslov, i na njegove ashabe, blistave zvijezde, i na tabiine i one koji ih slijede u dobročinstvu.

Oporučujem sebi i vama, o ljudi, da se samo Allaha bojimo. Bojte se Allaha, Allah vam se smilovao, i obračunavajte svoje duše, jer onaj ko bude obračunavao svoju dušu, prepoznat će se po noćima, odnosno po ibadetu u okrilju noći dok drugi budu spavali, po danima, odnosno po postu danju dok drugi budu uživali u hrani i piću, po suzdržanosti od sumnjivih stvari dok drugi budu miješali halal i haram, po šutnji dok drugi budu pričali, po strahu od Allaha dok drugi budu nemarni, čuvat će svoj jezik i plakat će nad svojim grijesima.

Dovoljno je znanja imati strahopoštovanje prema Allahu, a dovoljno je neznanja biti samoobmanjen. Bolje je ostaviti grijeh nego kajati se zbog njega. Možda jedan tren strasti uzrokuje dugotrajnu bol i tugu. Uzvišeni kaže: “Ko čini dobro, u svoju korist čini, a ko radi zlo, na svoju štetu radi. – A Gospodar tvoj nije nepravedan prema robovima Svojim.” (Fussilet, 46)

Cijenjeni vjernici! Dok ispraćamo jednu, a dočekujemo drugu godinu, svako od nas trebao bi zastati i svesti račun sa svojom dušom, račun iskrenosti i razmišljanja, uzimanja pouke i preispitivanja. Ko se bude preispitivao na ovom svijetu, lakše će položiti račun na budućem svijetu, a ko zanemari samoobračun, vječno će se kajati i imat će neslavan kraj. Najbolji podsjetnik i

vaiz je razmišljanje o “onoj” koja prekida sve radosti i užitke i rastavlja voljene i prijatelje – smrti. Allah vas čuvao! Onaj koji zna da je smrt njegov kraj, kabur njegova postelja, Sudnji dan njegov zakazani rok, Džennet ili Vatra njegovo prebivalište ne bi trebao razmišljati ni o čemu drugom osim o povratku Allahu i ne bi trebao gledati ni u šta drugo osim u svoju završnicu, jer kabur i utroba zemlje su njegovo boravište i prebivalište. Razmišljanje o edželu – smrtnom času, pripremanje za njega i zaokupiranost duše njime, prioritet su svakog vjernika, jer sve što će doći je blizu, a sve što neće doći je daleko.

Allahov robe, nemoj zatvarati oči pred smrću, jer duša možda napusti tijelo prilikom spavanja i više mu se ne vrati. Nemoj biti zatočenik vlastitih želja i zarobljenik nade, povorka mrtvih te neće čekati. Allahov robe, ko se bude istinski sjećao smrti, ona će ga osvijestiti po pitanju dunjalučkih slasti i opskrbiti ga skromnošću u željama.

Imam Kurtubi kaže: “Uspavanim dušama i nemarnim srcima potrebne su duge propovijedi i birane riječi, mada su riječi Uzvišenog: ‘Svako živo biće će smrt okusiti’ (Ali Imran, 185) dovoljne kao pouka slušaocu i kao izazov tragaocu.”

Sjećanje na smrt, vjernici, potiče srce na opreznost prema prolaznom dunjaluku i razmišljanje o vječnoj kući. Sjećanje na smrt olakšava teškoće onima koji ih imaju, i pomaže im da lakše prolaze kroz iskušenja. Nijedna teškoća ne traje vječno.

Ka’b, Allah mu se smilovao, kaže: “Ko spozna smrt, lakše će podnositi dunjalučka iskušenja i brige.”

One imućnije sjećanje na smrt čuva od obmanjenosti bogatstvom i odavanja užicima. Gumam en-Nesai i drugi prenose od Omera ibn Hattaba i Ebu Hurejre, radijallahu anhumu, da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Sjećajte se često onoga što će prekinuti slasti i uživanja.” “A šta je to što će prekinuti slasti i uživanje”. Upitaše, a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: “Smrt.” Jezid er-Rekaši, Allah mu se smilovao, rekao je: “O ljudi, zašto ne plaćete? Kako može spokojno živjeti onaj koga smrt proganja, i čiji je dom kabur, i čija je postelja zemlja, i čije su društvo crvi, a poslije toga je el-fezeul-ekber – smrt, puhanje u rog, veliki strah, i na kraju Džennet ili Džehennem?!”

Sjećanje na smrt, Allah oprostio meni i vama, uzrok je požurivanja tevbe, zadovoljstva srca i revnosti u izvršavanju ibadeta, dok je zaboravljanje smrti uzrok odgađanja tevbe, nezadovoljstva srca i lijenosti u ibadetu.

Razmišljajte, Allah vam se smilovao, o smrti i njenim mukama, čaši i njenoj gorčini. To je zaista najjistinitije obećanje i najpravedniji sudija! Smrt je dovoljna da bi bila opomena, da bi natjerala na plač, da bi rastavila voljene i prekinula sve nade.

Es-Suddi, Allah mu se smilovao, u komentaru riječi Uzvišenog: “Onaj koji je dao smrt i život da bi iskušao koji od vas će bolje postupati” (El-Mulk, 2), kaže: “Tj. koji od vas će se najviše sjećati smrti, najbolje pripremiti za nju i najviše strahovati od nje.”

Poštovani vjernici, najefikasniji, najiskreniji i najkorisniji način sjećanja na smrt jeste razmišljanje o umrlim vršnjacima, poznanicima i prijateljima, o njihovom ugledu, stanju, djelima i nadama, i kako je zemlja izbrisala njihove likove i uništila njihova tijela. Supruge su ostale udovice, djeca jetimi, imetak je podijeljen, mjesta su ostala upražnjena, tragovi su nestali. Ostavili su iza sebe prijatelje, prekinule su se sve veze, nestalo je tragova o njima, kuće su im ostale prazne. Sretan je onaj ko uzima pouku od drugih. O muslimani, smrt ima svoju agoniju, muke i teškoće. Naš vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, na samrti je rekao: “La ilahe illallah, zaista smrt ima svoje muke.” Uzvišeni Allah kaže: “Smrtne muke će zbilja doći – to je nešto od čega ne možeš pobjeći” (Kāf, 19); “A da ti je vidjeti nevjernike u smrtnim mukama, kada meleki budu ispružili ruke svoje prema njima: ‘Spasite se ako možete! Od sada ćete neizdržljivom kaznom biti kažnjavani zato što ste na Allaha ono što nije istina iznosili i što ste se prema dokazima Njegovim oholo ponašali!” (El-En’am, 93).

Vjerovanje se ne prihvata na samrti i pokajanje ne koristi kada duša dođe do grla. Allah, džellešānuhu kaže: “Allah prima pokajanje samo od onih koji učine kakvo hrđavo djelo samo iz lahkomislenosti, i koji se ubrzo pokaju; njima će Allah oprostiti – A Allah sve zna i mudar je. Uzaludno je kajanje onih koji čine hrđava djela, a koji, kad se nekom od njih približi smrt, govore: ‘Sad se zaista kajem!’, a i onima koji umru kao nevjernici. Njima smo bolnu patnju pripremili.” (En-Nisa, 17, 18)

Kada dođe smrt, čovjek će poželjeti da se vrati na dunjaluk, da primi islam ako je bio nevjernik ili da se pokaje ako je bio grešnik. Uzvišeni kaže: “Kad nekome od njih smrt dođe, on uzvikne: ‘Gospodaru moj, povrati me da uradim kakvo dobro u onome što sam ostavio!’ Nikada! To su riječi koje će

on uzalud govoriti – pred njima će prepreka biti sve do dana kada će oživljeni biti.” (El-Mu’minun, 99, 100)

Kada je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ko voli susret sa Allahom i Allah voli susret s njim”, Aiša ili neka druga Poslanikova supruga u čuđenju je upitala: “Ali, mi mrzimo smrt?” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Nije tako, nego kada vjerniku dođe smrt, on bude obradovan Allahovim zadovoljstvom i počastima, i nema mu ništa draže od onoga što je pred njima, i od sveg srca poželi da se sretne sa Allahom i Allah voli susret s njim, a kada nevjerniku dođe smrt, bude ‘obradovan’ Božijom kaznom, i nema mu ništa mrže od onoga što je pred njim, i od sveg srca poželi da se nikada ne sretne sa Allahom i Allah mrzi susret s njim.” (Buhari)

Ako je umrli bio dobar čovjek, on kaže onima koji ga nose: “Požurite, požurite”, a ako je bio loš čovjek kaže: “Žalosti moja, kuda me vodite?” Njihov glas čuju sva stvorenja osim čovjeka, a kada bi ga on mogao čuti, pao bi u nesvijest. (Buhari)

O vjernici, ono što se događa umirućoj osobi mi ne možemo vidjeti, ali vidimo tragove. Kaže Uzvišeni: “A zašto vi kad duša do guše dopre, i kad vi budete tada gledali, a Mi smo mu bliži od vas, ali vi ne vidite, zašto je onda kad niste u tuđoj vlasti ne povratite, ako istinu govorite?” (El-Vakia, 83–87)

Vjernicima se, prema mišljenju velikog broja komentatora Kur’ana, na samrti, spuštaju meleki: “Onima koji govore: ‘Gospodar naš je Allah’, pa poslije ostanu pri tome, dolaze meleki: ‘Ne bojte se i ne žalostite se, i radujte se Džennetu koji vam je obećan. Mi smo zaštitnici vaši u životu na ovome svijetu, a i na onome; u njemu ćete imati sve ono što duše vaše zažele, i što god zatražite – imat ćete.’” (Fussilet, 30–31) Za nevjernike, da nas Allah zaštititi, Allah, dželle-šanuhu, kaže: “A da si samo vidio kad su meleki nevjernicima duše uzimali i po licima ih njihovim i straga udarali: ”Iskusite patnju u ognju!” (El-Enfal, 50).

Rekao je hafiz Ibn Dževzi: “Jedna od najčudnijih stvari je potpuna svjesnost umiruće osobe. Njegova pažnja je neopisiva. Njegov strah nema granica. Kaje se za prošlim vremenima, i volio bi da mu se dadne prilika da nadoknadi sve što je propustio. Iskren je u tevbi onoliko koliko je uvjeren u smrt. Gotovo da od kajanja i tuge svisne prije smrti.”

Allahovi robovi, smrt je neminovnost: “Sve što je na Zemlji prolazno je, ostaje samo Gospodar tvoj, Veličanstveni i Plemeniti.” (Er-Rahman, 26–27)

Rokovi su propisani, dani su određeni, opskrba je podijeljena, i Allah, džellešahu, neće ubrzati ono čemu nije nastupio rok, i neće odgoditi ono čemu je nastupio rok. Utječemo se Allahu od džehennemske kazne i kazne u kaburu. Pazi se, Allah te čuvao, da tvoj život ne bude dokaz protiv tebe i da tvoji dani ne budu tvoja nesreća i propast. Smrt ne čuje vapaj nevoljnika, žalost rastavljenog, želje i strahove. Pazi, također, da tvoj strah od smrti ne bude zbog žala za dunjalukom. Utječem se Allahu od prokletog šejtana: “Svako živo biće će smrt okusiti! I samo na Sudnjem danu dobit ćete u potpunosti plaće vaše, i ko bude od vatre udaljen i u Džennet uveden – taj je postigao šta je želio; a život na ovome svijetu je samo varljivo naslađivanje.” (Ali Imran, 185)

O muslimani, od stvari o kojima bi se vjernik također trebao preispitati, razmisliti o njihovim posljedicama i uzeti pouku jeste strah od prikriivenih smutnji – “mudillatul-fiten”, tj. smutnji koje se ljudima nude pod lažnim imenima i ukrašenim maskama, kako bi ih zli ljudi širili, a naivni prihvatili.

Ono na što treba obratiti posebnu pažnju kada su u pitanju prikriivene smutnje jesu negativne posljedice nemarnosti i neopreznosti. Jedna od tih posljedica jeste zasićenost blagodatima i želja za promjenom. Ljudi žele promjenu, ali ne nabolje nego nagore.

Da li, poslije blagodati islama, postoji veća blagodat od sigurnosti, ugodnog života i jedinstvene riječi? Kur'an spominje čudan primjer naroda koji je živio ugodnim i raskošnim životom: “Stanovnici Sabe imali su dokaz u mjestu u kome su živjeli: vrtove, zdesna i slijeva. ‘Jedite hranu Gospodara svoga i budite Mu zahvalni; kakav divan kraj i Gospodar koji mnogo prašta’” (Saba, 15), pa im je dosadio život u blagostanju, osjetili su zasićenje od ugodnog života i tražili su od Allaha nepojmljivu stvar: “Ali oni rekoše: ‘Gospodaru naš, učini veće rastojanje prilikom putovanja naših!’ – i ogriješiš se prema sebi” (Saba, 19).

Utječemo se Allahu od poniženja nakon blagodati. Htjeli su po svaku cijenu osjetiti život destrukcije, rascjepkanosti, nevolja, iskušenja, razjedinjenosti, rasutosti, gubitka i kazne. Rekao je imam Ibn Džerir: “Potcijenili su Allahove blagodati, zamrzili Allahove počasti i ogriješili su se prema sebi”, pa je njihova kazna bila: “... i Mi učinismo da se o njima samo priča, a njih kud koje raselismo.” (Saba, 19)

Kako je noć slična jutru! Kada vidiš nemarne pojedince, i zlobne neprijatelje kako pozivaju u razne pokrete i okupljanja, kao da ne znaju, ili sigurno znaju,

da je to močvara u kojoj se utapaju narodi, i u kojoj haraju epidemije i bolesti, i koja su vrata svakog zla i anarhije. Kakva je to pamet pozivati na rušenje vlastite kuće, a zatim spavati na zemlji, pokrivati se nebom i živjeti u bijedi i siromaštvu? Može li pametan čovjek skinuti sa sebe odjeću, otkriti svoje tijelo i pokazati ljudima svoju sramotu? Može li pametan čovjek odbaciti blagodati i prihvatiti kaznu i iskušenje?

Danas među muslimanima djeluju ideologije sa destruktivnim tendencijama, koje pozivaju u rušenje zajednice i muslimanskih vladara, i žele po svaku cijenu preuzeti vlast u muslimanskim državama. Naša vjera zabranjuje pomaganje takvih ideologija pa makar sa pola riječi. Nezamislivo je da pametan čovjek radi na rušenju vlastitog doma, cijepanju domovine, razbijanju jedinstva i izlaganju ljudskih života i časti opasnosti. Neiskrena osoba ne može proizvesti ideju, niti zaštititi domovinu.

Licemjer se primiri kada je uplašen i pohlepan, a arogantan je kada je siguran i sit. Ide za svojim bolesnim ambicijama, ako se mogu postići mirovanjem, tad miruje, a ako zahtijevaju djelovanje, tad djeluje. Svi oni su slijepi kod očiju, i kontradiktorni su u svojim izjavama, ali to ne opažaju.

Nasuprot njih su pametni i razumni ljudi, koji su zahvalni Allahu, džellešānuhu, na blagodatima, i drže se daleko od smutnji, i pridržavaju se smjernica izvornog šerijata i uputa Kur'ana i sunneta, koji naređuju jedinstvo, a zabranjuju podjele i devijacije, u cilju očuvanja jedinstvene riječi i presijecanja svih puteva smutnje.

Čuvanje domovine i okupljanje oko muslimanskih vladara je vjerska obaveza: "O vjernici, pokoravajte se Allahu i pokoravajte se Poslaniku i predstavnicima vašim." (En-Nisa, 59)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: "Drži se zajednice muslimana i njihovog predvodnika."

Vaša je obaveza, u kontekstu govora o samoobračunu, da zaštitite sebe i svoje porodice od smutnji, slijedenjem prvih generacija i puta ehli-sunneta vel-džemata u pokoravanju pretpostavljenima, učenju dove za njih, oporučivanju istine, oporučivanju strpljivosti i iskrenom savjetovanju.

Znajte da je istina, hvala Allahu na tome, sa iskrenim učenjacima. Mogli ste vidjeti njihov odlučan stav u nedavnim dešavanjima u regionu, koji se

pokazao ispravnim i djelotvornim. Oni koji nisu slušali učenjake doživjeli su poniženje i sramotu.

Bojte se Allaha, Allah vam se smilovao, hodite zemljom, gledajte kakve tragove iza sebe ostavljate, razmišljajte o onima koji su bili prije vas, šta su uradili, šta su napustili a gdje su otišli i kako su završili. Najčudnija stvar je radost u obmani i zaborav u užicima.

Popravi svoju nutrinu, čuvat će te Gospodar, i nemoj prodavati ahiret za dunjaluk.

Donosite salavate i selame na darovanu milost i neizmjernu blagodat – vašeg vjerovjesnika Muhammeda, Allahovog poslanika, to vam je naredba od vašeg Gospodara u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šalžite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah meni i vama podario korist u Njegovoj Knjizi i uputi Njegovog vjerovjesnika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem.

Rekoh ovo i od Allaha tražim oprosta za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha i pogreške, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

AŠURA I ALLAHOVA POMOĆ VJERNICIMA (MEKA)

Hatib: dr. Usama ibn Abdullah Hajjat
9. muhareme 1439. po Hidžri / 29. septembar 2017.

Hvala Allahu, Darežljivom i Dobrostivom, zahvaljujem Mu na mnogobrojnim i neprestanim blagodatima kojima nas obasipa.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, Koji svoju milost ukazuje kome hoće, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Allahov rob, pečat svih vjerovjesnika i uzor bogobojažnih. Bože moj, smiluj se i blagoslovi Svoga roba i poslanika Muhammeda, njegovu časnu porodicu i ashabe do Dana proživljenja, okupljanja i nagrade.

Bojte se Allaha, o ljudi, “i bojte se Dana kada ćete se svi Allahu vratiti, kada će se svakome ono što je zaslužio isplatiti – nikome krivo neće učinjeno biti” (El-Bekara, 281).

To je dan u kome će biti ispitivane savjesti, obznanjene tajne skrivane u grudima, uspostavljene vage pravednosti, razlistane knjige djela i ljudi obračunavani za malo i veliko. Uzvišeni kaže: “Mi ćemo na Sudnjem danu ispravne terazije postaviti, pa se nikome krivo neće učiniti; ako nešto bude teško koliko zrno gorušice, Mi ćemo za to kazniti ili nagraditi. A dosta je to što ćemo Mi računati ispitivati.” (El-Enbija, 47)

Dan kada će se lica pokoriti Živom i Vječnom, i vratovi silnika poviti pred istinskim Bogom, Jedinim, Samoopstojećim, Uzvišenim, strahopoštovanja dostojnim, i kada će On reći: “Ja sam Vladar, Ja sam Sudija”, ”Ko će imati vlast toga dana?” – ”Allah, Jedini i Svemoćni!” Svaki čovjek će toga Dana prema zasluži kažnjen ili nagrađen biti; toga Dana neće biti nepravde! Allah će, zaista, brzo obračunati.” (Gafir, 16, 17) Pripremite, vjernici, za ovaj dan, potrebnu opskrbu i poputninu. Ko bude istinski ubijeden, on će se potruditi, a ko bude svjestan blizine cilja, on će se pripremiti.

Cijenjeni vjernici! Znakovi i dokazi Božije milosti prema ljudima, dobrote i sveopće blagodarnosti jasno se očituju u mnoštvu i raznovrsnosti puteva dobročinstva i ibadeta, pobožnosti, na koje im je ukazao i prema kojima ih je usmjerio jasnim dokazima objavljenim u Njegovoj mudroj Knjizi, i koje im je predočio Njegov Vjerovjesnik, odabranik i miljenik, neka je na njega Allahova milost i spas, u svom vjerodostojnom sunnetu, potvrđenoj tradiciji i životopisu. To su vrata dobra koja nemaju kraja ni granica, i ona su pristupačna i širom otvorena, u svakom trenutku, za one koji teže Božijoj milosti i zadovoljstvu; oni kroz njih ulaze u vrtove pobožnosti, približavaju se Uzvišenom Gospodararu i uspinju stepenicama vječnih i neprolaznih djela.

Jedan od najboljih načina, a ujedno i jedna od najboljih vrata dobra, da musliman započne novu godinu jeste post kojim se duša uči pokornosti i ostavljanju zabranjenih prohtjeva, inata i zabluda, uzdiže do duhovnog savršenstva, približava svakom dobru i svemu što Allah voli i čime je zadovoljan i udaljava od svakog zla i svega što joj je zabranjeno. Post u Allahovom mjesecu muharremu ima svoju odliku i veliku vrijednost, na koju je ukazao Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, riječima: “Najbolji post poslije ramazana je post u Allahovom mjesecu muharremu, a najbolji namaz poslije farza je noćni namaz.” (Muslim od Ebu Hurejre, radijallahu anhu)

Kada se spoje post i sveti mjesec, spajaju se dvije vrijednosti: vrijednost djela u njegovoj biti i vrijednost vremena, i time post dobiva na snazi i potvrđenosti. Najpotvrđeniji i najvredniji post u ovom mjesecu jeste post dana Ašure, dana u kojem je Allah, džellešanuhu, pomogao Musaa, neka je na njega i na našeg vjerovjesnika Božija milost i spas, protiv silnika faraona “koji se u zemlji bio ponio i stanovnike njezine na stranke bio izdijelio; jedne je tlačio, mušku im djecu klaao, a žensku u životu ostavljao, doista je smutljivac bio” (El-Kasas, 4) i koji se toliko osilio da je rekao: “O velikaši”, reče faraon, “ja ne znam da vi imate drugog boga osim mene...” (El-Kasas, 38), i rekao je: “Ja sam bog vaš najveći” (En-Naziat, 24). Njegova obijest i tiranija završila se utapanjem u moru, i to je bila zaslužena kazna za njega i njegovu vojsku koji su se uzoholili na zemlji bez ikakva osnova.

Allah, džellešanuhu, nam je u Kur'anu, čiji se ajeti čitaju i uče, ispričao priču o njegovom neslavnom kraju, kako bi ona bila pouka za one koji pouku primaju i kako bi im ukazao da završnica pripada bogobojaznima, i da

pobjeda pripada vjernicima, makar i nakon određenog vremena, i da je Božija podrška – istinska pomoć koja ne slabi i snaga koju niko ne može nadjačati, ona je sigurnost uplašenom, ponos poniženom i snaga potlačenom. “Pa kad jedni druge ugledaše, drugovi Musaovi povikaše: ‘Samo što nas nisu stigli!’ ‘Neće!’, reče on, ‘Gospodar moj je sa mnom, On će mi put pokazati.’ I Mi objavismo Musau: ‘Udari štapom svojim po moru!’ – i ono se rastavi i svaki bok njegov bijaše kao veliko brdo; i Mi onda tamo one druge približismo – a Musaa i sve one koji bijahu s njim spasismo – i one druge potopismo. To je, zaista, pouka, a većina njih nisu bili vjernici a Gospodar tvoj je, doista, silan i milostiv.” (Eš-Šuara, 61–68)

O vjernici! Ovaj dan je jedan od “Allahovih dana”, koje je On posebno vrednovao, prema hadisu koji je zabilježio Muslim u *Sabihu* od Ebu Katade, radijallahu anhu, a u kojem se navodi da je neki čovjek upitao Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, o postu Ašure, pa mu je On rekao: “Nadam se, od Allaha, da će ovaj post obrisati grijehе učinjene u prošloj godini.”

U hadisu koji su zabilježili Buhari i Muslim, u svojim zbirkama, prenosi se da su neki ljudi upitali Ibn Abbasa, radijallahu anhuma, o postu dana Ašure, a on je rekao: “Nisam vidio Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da je s tolikom odlučnošću i ubjeđenjem u njegovu vrijednost, postio ijedan drugi dan i mjesec kao što je postio dan Ašure i mjesec ramazana.”

Buhari i Muslim, također su zabilježili, od Rubeje bint Muavviz, radijallahu anha, da je rekla: “Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ujutro, na dan Ašure, poslao je glasnike u sela oko Medine da razglase: ‘Ko je osvanuo kao postač, neka nastavi svoj post, a ko je jeo, neka se sustegne ostatak dana.’” Kaže Rubeja: “Nakon toga postili smo Ašuru i navikavali smo svoju djecu na post, vodili smo ih sa sobom u džamiju i pravili im igračke od vune, pa kada bi neko od djece zaplakalo od gladi, davali smo mu igračku da ga zabavi do iftara.”

Poštovani vjernici! Ova velika nagrada trebala bi biti podsticaj za post ovog blagoslovljenog dana i nastojanje da se on provede u ibadetu i iskoristi na najbolji mogući način, slijedeći u tome plemenitog Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, i dobre prethodnike, selefus-salih, Allah bio zadovoljan njima. Neki od njih, kao što su Ibn Abbas, Ebu Ishak es-Sebii, Muhammed ibn Šihab ez-Zuhri i dr., postili su Ašuru čak i na putovanju, a Muhammed ibn Šihab ez-Zuhri imao je običaj kazati: “Propuštene dane ramazana moguće je napostiti

u nekim drugim danima, a Ašura kada prođe, ne može se napostiti.” Imam Ahmed smatrao je da Ašuru treba postiti na putu, ali ne kao obavezni nego kao pohvalni, preporučeni post.

Uzmite svoj udio u ovom velikom dobru, i poštujujte i veličajte dane koje je Uzvišeni posebno vrednovao, slijedenjem i prihvatanjem sunneta najboljeg čovjeka, Muhammeda, *sallallahu alejhi ve sellem*, njegove tradicije i upute, i ostavljanjem onoga što Allah i Njegov Poslanik nisu propisali. Uzvišeni kaže: “A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao – postići će ono što bude želio.” (El-Ahzab, 71)

Cijenjeni vjernici! Vjerovjesnik Muhammed i poslanik Musa, *alejhimesselam*, postili su dan Ašure kao čin zahvalnosti Allahu, *džellešanuhu*, za pobjedu koju je podario Musau i njegovom narodu i što je potopio faraona i njegov narod. Post Ašure jasan je dokaz da se zahvalnost Allahu, *džellešanuhu*, na Njegovim blagodatima, dobroti i dobročinstvu iskazuje pokornošću i izvršavanjem Njegovih naredbi i klonjenjem Njegovih zabrana. Na taj način održava se kontinuitet blagodati i polaže opravdana nada u njihovo uvećanje koje je Uzvišeni obećao onima koji Mu budu zahvaljivali na blagodatima: “... i kad je Gospodar vaš objavio: ‘Ako budete zahvalni, Ja ću vam, zacijelo, još više dati; budete li nezahvalni, kazna Moja doista će stroga biti’” (Ibrahim, 7).

Budite, o vjernici, oni koji će zahvaljivati Allahu, *džellešanuhu*, na blagodatima, tako što ćete činiti djela kojima se postiže Njegovo zadovoljstvo, pokoravati se Njemu i Njegovom Poslaniku, i čuvati se novotarija, koje nemaju utemeljenje u Allahovoj Knjizi i sunnetu Njegovog Poslanika, kao što je stavljanje surme i kane i kupanje na dan Ašure, jer sve predaje koje govore o tome, prema mišljenju Ibn Redžeba i drugih učenjaka hadisa, su izmišljene i nepotvrđene. Ono što je vjerodostojnim putem preneseno od Poslanika, *sallallahu alejhi ve sellem*, sasvim je dovoljno i nema nikakve potrebe za navođenjem izmišljenih i lažnih predaja koje nemaju nikakvog uporišta u vjeri.

Bojte se Allaha, vjernici, i postite uz dan Ašure i dan prije ili dan poslije, jer se prenosi od Poslanika, *sallallahu alejhi ve sellem*, da je rekao: “Ako poživim do sljedeće godine, postit ću i deveti dan muharrema.” (Muslim)

Imam Ibn Kajjim spomenuo je tri stepena posta dana Ašure: najvredniji je post dana prije i dana poslije Ašure zajedno sa Ašurom; drugi po vrijednosti je post dana prije, i o njemu govori većina hadisa i treći je ograničavanje na post

Ašure, a to je po mezhebu imama Ebu Hanife pokuđeno. Bojte se Allaha, i donosite salavate i selame na posljednjeg Poslanika, to vam je naredba od Allaha, džellešanuhu, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah okoristio mene i vas uputom Njegove knjige i sunnetom Njegovog Poslanika. Rekoh ovo, i od Allaha tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, On mnogo prašta i milostiv je.

IBADET U OBILJU I OSKUDICI (MEKA)

Hatib: dr. Halid ibn Ali el-Gamidi

16. muharem 1439. po Hidžri / 6. oktobar 2017.

Hvala Allahu, Čija dobrota i čuda ne prestaju, i čije pouke i dokazi ne blijede, i čije znanje i vlast nemaju kraja. On u svakom trenutku otklanja brige i iskušenja, prašta grijeh, pomaže Svoje prijatelje, uništava Svoje neprijatelje, opskrbljuje, uzvisuje i unizuje. Njegove presude i zapovijedi provode se po odredbi zapisanoj pedeset hiljada godina prije nego što su stvorena nebesa i Zemlja. Njemu pripada svaka hvala i zahvala.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Kojem ništa nije teško, i Koga ne uznemirava mnoštvo molbi i zahtjeva, bez obzira na njihovu raznovrsnost, On o svemu ima znanje, i svemu zna broj, i svjedočim da je Muhammed, Njegov rob i poslanik, odabranik i prijatelj, upotpunio sve stepene ubudijjeta – pobožnosti, i postao je, kod Allaha, najplemenitije stvorenje, i dostigao deredžu koju nije dostigao nijedan poslani vjerovjesnik i bliski melek. Uzvišeni Allah, obraćajući mu se u Kur'anu, oslovio ga je svojstvom ubudijjeta, iskrenog robovanja Njemu, u svim važnim pitanjima: pitanju poziva na Pravi put, pitanju izazova i nadnaravnosti, pitanju noćnog putovanja – Israa, pitanju Objave i pitanju spuštanja Kur'ana, neka su na njega vječni salavat i mir, i na njegovu porodicu, ashabe, tabiine i one koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana. Bojte se Allaha, o muslimani, i čuvajte se Vatre barem sa pola datule, barem sa lijepom riječju, jer je Džennet prekriven neugodnostima, a Džehennem strastima i prohtjevima. Znajte da dobročinstvo ne može propasti, grijeh se ne zaboravlja, a Onaj koji će suditi ljudima ne umire, što posiješ to ćeš požneti. Uzvišeni kaže: "I bojte se Allaha i znajte da ćete pred Njega stati. A ti obraduj prave vjernike!" (El-Bekara, 223)

O muslimani, nema nijednog čovjeka na ovom svijetu a da nije između dva stanja: ili blagodat i dobra ili kušnje nevoljom, oskudicom i teškim životom. Ova dva stanja prate svakog čovjeka do njegovog edžela, propisanog roka.

Uzvišeni kaže: “Mi vas stavljamo na kušnju i u zlu i u dobru i Nama ćete se vratiti.” (El-Enbija, 35)

Jedan dan je za nas, a jedan protiv nas, jedan dan tugujemo, a drugi se radujemo. Obilje i oskudica smjenjuju se u životu svakog čovjeka i to su neminovna stanja, nešto na što čovjek ne može utjecati, ali u tim stanjima do izražaja dolazi način na koji se čovjek ponaša ili prema blagodati ili prema kušnji, odnosno bitno je to koliko će razuman i upućen čovjek iskoristiti blagostanje i kušnju u onome što će ga približiti njegovom Gospodaru, priskrbiti mu Njegovo zadovoljstvo i onome što će mu koristiti u životu, na ovom i budućem svijetu. Naš Gospodar, slavljen i uzvišen neka je, pojasnio je u Kur'anu kako čovjek, iz svoje prirodne ljudske pozicije, reaguje na stanje blagodati i nevolje: “Ako čovjeku milost Našu pružimo, pa mu je poslije uskratimo, on pada u očajanje i postaje nezahvalnik. A ako ga blagodatima obaspemo, poslije nevolje koja ga zadesila, on će, sigurno, reći: ‘Nevolje su me napustile!’ On je doista umišljen i razmetljiv” (Hud, 9, 10); “Kada čovjeku milost Našu darujemo, postaje nezahvalan i uzoholi se, a kada ga nevolja dotakne, onda se dugo moli” (Fussilet, 51).

Čovjek je u svojoj biti takav da se pretjerano raduje u dobru i obilju i misli da mu je to Uzvišeni dao zbog njegove plemenitosti i posebnog mjesta kod Njega, i to ga na kraju može dovesti do uobraženosti, oholosti i umišljenosti i navesti ga da zaboravi da je to u suštini Allahova blagodat, koju mu je, da je htio, mogao oduzeti u jednom treptaju oka. Uzvišeni kaže: “Kad čovjeka nevolja snađe, Gospodaru svome se moli, Njemu se obraća, a onda, pošto mu Allah milost svoju daruje, zaboravi Onoga kome se prije molio, i druge Njemu jednakim smatra, da bi s puta Njegova na stranputicu odvodio.” (Ez-Zumer, 8)

Nasuprot tome, vidimo da pada u očaj, srdi se i gubi nadu u Allahovu milost kada ga On iskuša nevoljom, i kada mu uskrati blagodat i milost, a možda dospije u takvo stanje da počne optuživati Allaha i otvoreno se suprotstavljati Njegovoj odredbi, kao što kaže Uzvišeni: “...a kada ga neimaština zadesi, onda u očaj pada i nadu gubi” (Fussilet, 49); “A kad mu, da bi ga iskušao, opskrbu njegovu oskudnom učini, onda rekne: ‘Gospodar moj me je napustio!’” (El-Fedžr, 16).

A, to je pravo iskušenje, samo većina ljudi to ne zna!

Takav je čovjek i takva je njegova narav, osim jedne vrste ljudi koju je Uzvišeni izdvojio, riječima: “...a samo strpljive i one koji dobra djela čine čeka oprost i nagrada velika” (Hud, 11) i oni su iskreni vjernici koji imaju iskren odnos prema

Allahu, džellešanuhu, zahvalni su i strpljivi i u dobru i u zlu, i njih je Allah uputio na najljepše riječi, djela i ponašanje. Znaju i svjesni su da je obožavanje Allaha obaveza i u blagodatima i u iskušenjima i čine sve kako bi upotpunili ove dvije vrste ubudijeta – iskrenog obožavanja Allaha, džellešanuhu, i postigli sreću i zadovoljstvo na ovom svijetu i u svom životu. Oni su zadovoljni Allahom, u oba stanja, a i Allah je zadovoljan njima i učinio ih je zadovoljnim.

Ovakav odnos prema robovanju, obožavanju može imati samo pravi vjernik koga je Allah uputio. U Muslimovom *Sahihu*, navodi se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Čudan li je primjer vjernika! U kakvoj se god situaciji nađe, on je na dobitku i takav slučaj nije ni sa kim drugim osim s vjernikom: ako ga zadesi kakvo dobro, on zahvali Allahu i bude nagrađen zbog toga, a ako ga zadesi šta loše, on se strpi, pa mu i to donese nagradu od Allaha.”

Iskren vjernik je najsretniji čovjek s onim što mu je Uzvišeni Bog podario, na najbolji način koristi blagodati i užitke ovog svijeta, i najracionalnije postupa u iskušenjima i blagodatima.

O muslimani! Allah, džellešanuhu, propisao je Svojim robovima ubudijet – iskreno robovanje i predanost Njemu u stanju obilja i onome što voli, i ubudijet u stanju iskušenja i onome što prezire, i ove dvije vrste ubudijeta su temelj sreće i uspjeha; ko ih upotpuni i izvrši na propisan način, neće biti sretnijeg i zadovoljnijeg čovjeka od njega.

Allahove blagodati su mnogobrojne i raznovrsne, i mogu se svesti na dvije vrste: prva i najveća i najvrednija vrsta jesu blagodati vjere, iskrenog srčanog vjerovanja, “duhovni darovi” i blagodat lijepog ponašanja, među kojima se posebno izdvaja blagodat tevhida i imana, blagodat znanja, spoznaje i razumijevanja Božijih propisa, blagodat islamskog bratstva i zajedništva i blagodat slijeđenja Kur’ana i sunneta. Druga vrsta su dunjalučke blagodati i materijalni užici koji pomažu čovjeku u postizanju i očuvanju blagodati vjere i daju mu istinski osjećaj uživanja u dozvoljenim i lijepim stvarima, kao što je blagodat zdravlja, sigurnosti, pravedne vlasti, bračnog druga, potomstva, imetka i dr. Obje vrste su blagodat od Allaha, u smislu njihovog stvaranja, osiguravanja i trajanja. Uzvišeni kaže: “Od Allaha je svaka blagodat koju uživajte” (En-Nahl, 34); “... i ako biste Allahove blagodati brojali, ne biste ih nabrojali” (Ibrahim, 34). Iskren vjernik razmišlja o nebrojenim i učestalim blagodatima, zahvaljuje Allahu srcem i priznaje da su od Njega, da pripadaju Njemu i da su čisti dar i poklon

koji on daruje Svojim robovima, zatim Mu zahvaljuje jezikom i tijelom i ne koristi ove blagodati osim u onome čime je On zadovoljan. Ko se bude tako odnosio prema blagodatima, ispunio je svoju obavezu zahvalnosti, izvršio je, na propisan način, prvu vrstu ubudijjeta – pokornosti i robovanja Allahu u obilju i blagostanju i zaslužio je nagradu koju je Allah pripremio zahvalnima, o čijoj vrijednosti i obaveznosti govore mnogobrojni ajeti i hadisi, kao što su riječi Uzvišenog: “Jedite hranu Gospodara svoga i budite Mu zahvalni” (Saba, 15), i riječi: “Ako vi budete nezahvalni – pa, Allah od vas ne zavisi, ali On nije zadovoljan ako su robovi Njegovi nezahvalni, a zadovoljan je vama ako budete zahvalni” (Ez-Zumer, 7). Imam Ahmed bilježi sa dobrim senedom da je Vjervjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Najbolji Allahovi robovi na Sudnjem danu bit će *hammadun* – oni koji su puno Allahu zahvaljivali.”

O muslimani! Ibadet zahvalnosti je čuvar blagodati i tajna njihovog opstanka, trajanja i uvećanja. Uzvišeni kaže: “I tako Mi jedne drugima iskušavamo da bi nevjernici rekli: ‘Zar su to oni kojima je Allah, između nas, milost ukazao?’ – A zar Allah dobro ne poznaje one koji su zahvalni!” (El-En’am, 53)

Nema boljeg načina za čuvanje blagodati od zahvale Allahu, a ništa ne može otjerati i prognati blagodati i oduzeti im blagoslov kao oholost i uobraženost i njihovo korištenje u onome što je Allah zabranio, a to je bit poricanja blagodati. Uzvišeni kaže: “Allah navodi kao primjer grad, siguran i spokojan, kome je u obilju dolazila hrana sa svih strana, a koji je nezahvalan na Allahovim blagodatima bio, pa mu je Allah zbog onoga što je radio dao da iskusi i glad i strah.” (En-Nahl, 112)

To je Božija zakonitost koja se ne mijenja: “... i kad je Gospodar vaš objavio: ‘Ako budete zahvalni, Ja ću vam, zacijelo, još više dati; budete li nezahvalni, kazna Moja doista će stroga biti.’” (Ibrahim, 7)

Allah, džellešanuhu, spomenuo je u Kur’anu slučaj Karuna, kome je On dao neopisive količine blaga i imetka, pa je porekao Božije blagodati, iz obijesti i umišljenosti, zaboravio je šta je bilo prije toga i rekao je: “Ovo što imam stekao sam znanjem svojim, tako ja mislim.” (El-Kasas, 78)

Allah, džellešanuhu, utjerao je i njega i njegov dvorac u zemlju, da bi bio pouka onima koji pouku primaju. Uzvratanje na Božije blagodati obiješču, ohološču, rasipništvom i njihovim korištenjem u haramu vjesnik je njihovog nestanka i gubitka. Tako mi Allaha, pored Kojeg drugog boga nema, najbolnija

kazna kojom Allah kažnjava one koji poriču Njegove blagodati i ne zahvaljuju Mu na njima jeste da im oduzme tu blagodat nakon što im je dao, i da im uskratiti Svoju dobrotu nakon što im je ukazao.

Nema ništa teže ljudskoj duši od umanjenja nakon uvećanja, poniženja nakon počasti, poraza nakon pobjede, pada nakon uzdizanja i uskraćivanja nakon davanja.

Najveći gubitak, nakon opskrbljenosti i uživanja u blagodatima, jeste gubitak slasti ibadeta i predanosti Allahu, skrušenosti srca i čistoće duše, radosti života u Allahovom okrilju i Njegovoj blizini, a vrhunac tog gubitka jeste gubitak vjere i svjedočenja istine na smrtnom času i smrtnoj agoniji, i da čovjek, u tom odlučujućem trenutku, bude kažnjen lošom završnicom, prezrenim krajem i smrću dostojnom svakog kajanja i žaljenja, i da ga ne uputi na lijepu završnicu i smrt kojom je On zadovoljan.

Tako mi Allaha, to je jedna od najpotresnijih slika oduzimanja blagodati nakon njihovog davanja, kao što se desilo s faraonom koji se osilio, u zlu sve granice prešao, i porekao Allaha i Njegove blagodati, pa je, kada se počeo daviti i kada je svojim očima vidio smrt, izjavio da vjeruje, ali mu je rečeno: “Zar sada, a prije si neposlušan bio i razdor sijao?!” (Junus, 91)

To je zaista velika pouka, ali većina ljudi to ne opaža.

Poštovani vjernici! Jedan od Božijih darova ljudima i blagodati koje za služuju svaku pažnju i iziskuju zahvalnost jeste blagodat sigurnosti, kojom se Allah hvali Svojim robovima: “Koji ih gladne hrani i od straha brani” (Kurejš, 4), i prema kojoj usmjerava njihove oči i razum, riječima: “Zar ne vide da smo Harem svetim i sigurnim učinili, dok se svuda okolo njih otima i pljačka?” (El-Ankebut, 67) Uspostavljanje sigurnosti u muslimanskim društvima spada u vjerske i životne prioritete, kako bi se ljudima osigurao normalan život i kako bi mogli izvršavati svoje obaveze prema Gospodaru.

Allah podario meni i vama blagoslov u časnom Kur'anu i okoristio nas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Molim Allaha Uzvišenog da oprost i meni i vama i svim muslimanima, a molite Ga i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

ALLAH JE ES-SELAM (MEDINA)

Hatib: dr. Abdulmuhsin ibn Muhammed el-Kasim
23. muharem 1439. po Hidžri / 13. oktobar 2017.

Hvala Allahu, Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo, i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga na Pravi put ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i poslanik, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i mir, i na njegovu porodicu i ashabe. Bojte se Allaha, istinskom bogobojaznošću i budite svjesni Njegovog nadzora u tajnosti i javnosti.

O muslimani, Allahova lijepa imena i savršena svojstva, Njegovi kosmički i šerijatski dokazi, upućuju na Njega i svjedoče o Njemu, a Njegova imena i svojstva, kao što ukazuju na Uzvišenog Allaha kao Stvoritelja i Tvorca, ukazuju i na obavezu Njegovog obožavanja i izvršavanja Njegovih naredbi.

Svako Božije ime i svojstvo ima svoju specifičnu vrstu ubudijjeta – robovanja i pokornosti Allahu, koji proizlazi iz tog imena i u koju je obaveza vjerovati. Uzvišeni kaže: “Allah ima najljepša imena i vi Ga zovite njima, a klonite se onih koji iskreću Njegova imena – kako budu radili, onako će biti kažnjeni!” (El-A'raf, 180)

Es-Selam je Božije ime koje svojim značenjem obuhvata sva Njegova svojstva, i ukazuje na apsolutno savršenstvo, čistoću i odricanje od svakog nedostatka i svega što ne priliči Njegovoj uzvišenosti, savršenstvu i veličini.

On je Es-Selam – uzvišen od svake mahane i nedostatka u Svom biću, imenima, svojstvima i djelima. Uzvišeni kaže: “On je Allah – nema drugog boga osim Njega, Vladar, Sveti, Onaj Koji je bez nedostataka, Onaj Koji svakoga osigurava, Onaj Koji nad svim bdi, Silni, Uzvišeni, Gordi. Hvaljen neka je Allah, On je vrlo visoko iznad onih koje smatraju Njemu ravnim!” (El-Hašr, 23)

Božije pravo na ovo ime veće je od bilo čijeg prava, i to je suština tenziha – negiranja svake mahane i nedostatka Allahu, džellešanuhu, koga su utemeljili Allah i Njegov Poslanik.

On je uzvišen od toga da ima drugu i dijete, uzvišen od toga da ima Sebi ravnog, jednakog, sličnog, uzvišen od toga da ima ortaka i suparnika, Njegov život je savršen i vječan, ne umire i ne obuzima Ga drijemež ni san, brine o Svojim stvorenjima; uzvišen od umaranja, nemoći i slabosti, Njegovo znanje je potpuno, sve zna i ne zaboravlja, Njegove riječi su apsolutna pravda i istina, i zaštićene su od laži i nepravde.

Sva Njegova svojstva su uzvišena i daleko od svega što narušava i umanjuje njihovo savršenstvo, i kao što je On Es-Selam – savršen u Svom biću, imenima i svojstvima, isto tako od Njega dolazi svaki selam – čistoća, savršenstvo i sigurnost, i od Njega se traži selamet – spas i dobrota, a onaj ko ih traži od nekog drugog, neće ih naći. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ostvario je ovo Božije ime i njegove implikacije na taj način da je posljuje propisanog namaza i istigfara – traženja oprosta tri puta učio: “Allahumme entes-selam ve minkes-selam tebarekte ja zel-dželali vel-ikram! - Allahu moj, Ti si Es-Selam, od Tebe je selam, slavljen neka si, Uzvišeni i Plemeniti!” (Muslim)

Slavljeni Allah zaštitio je Svoje šticećenike od kazne, a sva Svoja stvorenja od zuluma, nepravde koju je zabranio Sebi. Uzvišeni kaže: “Allah neće nikome ni trunku nepravde učiniti.” (En-Nisa, 40)

On je Es-Selam, od Njega je svaki selamet, i zato se ne kaže: “Selam Allahu”, jer On je Es-Selam. (Buhari)

Uzvišeni Allah prizvao je mir na Svoje vjerovjesnike i poslanike, jer su o Allahu samo istinu govorili. Uzvišeni kaže: “Veličanstven je Gospodar tvoj, Dostojanstveni, i daleko od onoga kako Ga predstavljaju oni! – i mir poslanicima.” (Es-Saffat, 180, 181)

Prizvao je mir i na Svoje čestite robove: “Reci: ‘Hvala Allahu i mir robovima Njegovim koje je On odabrao!’ Šta je bolje: Allah ili oni koje Njemu ravnim smatraju?” (En-Neml, 59)

Privilegovao je koga hoće od Svojih robova selamom od svih svjetova: “Mir Nuhu od svjetova svih!” (Es-Saffat, 79)

Prizvao je selam na Ibrahima, Musaa, Haruna i Il'jasina. Počastio je i odlikovao Svog vjerovjesnika Jahjaa, alejhis-selam, selamom u tri posebne situacije: "I neka je mir njemu na dan kada se rodio i na dan kada je umro i na dan kad bude iz mrtvih ustao!" (Merjem, 15)

Naredio je vjernicima da donose selame na vjerovjesnika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem: "O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šalžite mu pozdrav!" (El-Ahzab, 56) Uzvišeni Allah i melek Džibril poslali su selam Hatidži, radijallahu anha, preko Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, zbog njene nemjerljive žrtve i pomoći Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, u njegovoj poslaničkoj misiji. Džibril, alejhis-selam, došao je kod Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i rekao: "Allahov Poslaniče, dolazi Hatidža i nosi posudu u kojoj je umak ili hrana ili piće. Kada je vidiš, prenesi joj selam od njenog Gospodara i od mene." (Muttefekun alejhi)

Džibril, alejhis-selam, poslao je selam i Aiši, radijallahu anha, zbog njenog izuzetnog znanja i razumijevanja. Reкао je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: "O Aiša, ovo je bio Džibril, i šalje ti selam." (Muttefekun alejhi)

Svaki klanjač na tešehhudu donosi selam na Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, i Allahove čestite robove: "Es-selamu alejke ejuhen-nebijju ve rahmetullahi ve berekatuhu, es-selamu alejna ve ala ibadillahis-salihin! – Neka su na tebe Božiji mir, milost i blagoslov, Allahov Vjerovjesniče, i neka je na nas mir i na Allahove čestite robove. (Muttefekun alejhi)

Prilikom ulaska u neku kuću propisano je nazivanje selama ukućanima, jer je to blagoslovljen i lijep pozdrav. Uzvišeni kaže: "A kad ulazite u kuće, vi ukućane njene pozdravite" (En-Nur, 61), odnosno, pozdravite jedni druge "pozdravom od Allaha propisanim, blagoslovljenim i uljudnim" (En-Nur, 61).

U tumačenju ovih ajeta, Kurtubi, Allah mu se smilovao, rekao je: "Nazvao ga je blagoslovljenim jer sadrži dovu i zbližava ljudska srca, a nazvao ga je lijepim jer prija duši onoga ko ga čuje."

Uzvišeni Allah propisao je ljudima vjeru u kojoj je uputa i selam – mir, spas: "Allahu je prava vjera jedino – islam." (Alu Imran, 19)

Propisi islama i njegove doktrine su sālime – zaštićeni od dodavanja i oduzimanja. Uzvišeni kaže: "Sada sam vam vjeru vašu usavršio i blagodat Svoju prema vama upotpunio i zadovoljan sam da vam islam bude vjera." (El-Maida, 3)

U slijedenju ove vjere je selamet – spas na dunjaluku i ahiretu. “...a nek živi u miru onaj koji Pravi put slijedi!” (Taha, 47)

Darus-selam – Kuća mira je konačno odredište stanovnika Dženneta. Uzvišeni kaže: “Allah poziva u Kuću mira i ukazuje na Pravi put onome kome On hoće.” (Junus, 25)

Ko želi sigurnost i mir u sebi, svojoj porodici i društvu, neka se drži vjere islama, jer njegove doktrine i propisi su sigurnost i sreća, radost i zadovoljstvo. Sve što je veća primjena islamskih propisa u društvu, veća je mogućnost da u njemu vladaju sigurnost i mir. Uzvišeni kaže: “Bit će sigurni samo oni koji vjeruju i vjerovanje svoje s mnogoboštvom ne mijesaju; oni će biti na Pravome putu.” (El-En’am, 82)

Zaštita islama je cjelovita i obuhvata sve njegove sljedbenike, njihove živote, imetke i časti. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Naređeno mi je da se borim protiv ljudi sve dok ne posvjedoče da nema boga osim Allaha i da je Muhammed Njegov poslanik, i dok ne budu obavljali namaz i davali zekat. Ako to učine, zaštitili su od mene svoje živote i imetke, osim kada to propisi islama zahtijevaju, a pred Allahom će polagati račun.” (Buhari)

Islam je vjera sigurnosti i poštivanja ugovora. Životi šticećenika islamske države, onih s kojima je potpisan ugovor i kojima je garantovana sigurnost, su zaštićeni. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Ko ubije šticećenika islamske države, neće osjetiti miris Dženneta.” (Buhari)

Allah prijete kaznom onome ko samo zastraši nedužnog čovjeka, makar to bilo nekim znakom. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko prema svome bratu okrene oštar predmet, meleki ga proklinju sve dok ga ne ostavi, makar to bio njegov rođeni brat.” (Muslim)

Štaviše, islam je garantovao život, sigurnost i zaštitu čak i životinjama. “Žena je ušla u Džehennem zbog mačke.” (Muttefekun alejhi)

Musliman je dužan širiti selam – mir i sigurnost među ljudima. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Musliman je onaj od čijih ruku i jezika su mirni drugi muslimani.” (Buhari)

Najveće djelo kojim se uspostavlja mir i sigurnost jeste poziv ljudi Allahu i njihovo upoznavanje sa njihovim Gospodarom, Poslanikom i vjerom. Uzvišeni

kaže: “A ko govori ljepše od onoga koji poziva Allahu, koji dobra djela čini i koji govori: ‘Ja sam doista musliman!’” (Fussilet, 33)

Allah, džellešanuhu, pohvalio je onoga koji postupa lijepo prema neznalicama: “...a kada ih bestidnici oslove, odgovaraju: ‘Mir vama!’” (El-Furkan, 63)

Jedno od obilježja ove vjere jeste pozdrav “selam”, u kome se spominje Allahovo ime Es-Selam, kojim se od Njega traži selamet – spas, mir, sigurnost, i kojim se garantuje da onome kome je nazvan neće biti učinjena nikakva neugodnost ili zlo. Selam je jedan od najvažnijih preduvjeta uspostavljanja bliskosti među ljudima i ključ pridobijanja ljudskih srca. Njegovim širenjem muslimani se zbližavaju i povezuju u jednu zajednicu, ispoljavaju jedno od javnih i specifičnih obilježja islama, uspostavljaju sigurnost i mir u društvu i pokazuju svoju islamsku skromnost i druželjubivost. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Jevreji vam ne zavide ni na čemu kao što vam zavide na selamu i riječima ‘amin’.” (Ibn Madža)

To je pozdrav koji je Allah, džellešanuhu, odabrao za Adema i njegovo potomstvo. Govoreći o stvaranju Adema, alejhis-selam, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Kada je Allah stvorio Adema, rekao mu je: ‘Idi i nazovi selam onoj skupini meleka, i poslušaj kako će ti odgovoriti. Onako kako ti odgovore, to će biti tvoj i pozdrav tvog potomstva.’ Poslanik je otišao do njih i rekao: ‘Es-selamu alejkum! – Mir vama!’, a oni su mu odgovorili: ‘Es-selamu alejke ve rahmetullahi! – Mir i Allahova milost tebi!’ Na njegove riječi dodali su ‘ve rahmetullahi’.” (Buhari)

Islam podstiče ljude da prvi nazovu selam. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Najodabraniji ljudi kod Allaha jesu oni koji ljudima prvi nazivaju selam.” (Ebu Davud)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, naredio je muslimanima da šire selam među ljudima. Bera ibn Azib, radijallahu anhu, rekao je: “Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, naredio nam je sedam stvari: ... širenje selama.” (Buhari)

Širenje selama jedan je od načina širenja islama. Abdullah ibn Selam, radijallahu anhu, pripovijeda: “Kada je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, došao u Medinu, otišao sam sa ostalim ljudima da ga vidim. Nakon što sam pomno promotrio njegovo lice, znao sam da to nije lice lažova, a prve riječi koje je izgovorio bile su: ‘O ljudi, širite selam, dijelite hranu, klanjajte noću dok ljudi spavaju, ući ćete u Džennet s mirom Božijim.’” (Tirmizi)

U komentaru ovog hadisa imam Nevevi rekao je: “Širenje selama znači njegovo razglašavanje, učestalo nazivanje i nazivanje svakom muslimanu.”

Allah, džellešanuhu, naredio je da se na selam uzvratu istim ili ljepšim pozdravom: “Kada pozdravom pozdravljeni budete, ljepšim od njega otpozdravite, ili ga uzvratite, jer će Allah za sve obračun tražiti.” (En-Nisa, 86)

Rekao je Ibn Kesir: “Dodavanje na osnovne riječi selama je preporučeno, a uzvratanje istim riječima je obavezno.”

Selam je jedna od najljepših karakteristika islama i njegovih ogranaka. Neki čovjek je upitao Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: “Koji je islam najbolji?”, a on mu je odgovorio: “Da dijeliš hranu i nazivaš selam onome koga znaš i ne znaš.” (Muttefekun alejhi)

Rekao je Ibn Redžeb: “Nazivanje selama i onome koga znamo i koga ne znamo jedan je od najboljih načina širenja selama.”

Rekao je Nevevi: “Zbog zanemarivanja ovih dvaju svojstava, širenja selama i dijeljenja hrane, potrebno je ljude stalno podsjećati na njih.”

Ko izvrši svoju dužnost nazivanja selama, upiše mu se od deset do trideset dobrih djela. Jednom je neki čovjek došao kod Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i rekao: “Es-selamu alejkum!”, a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, odgovorio mu je na selam, a nakon što je ovaj čovjek sjeo, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Deset.” Zatim je došao drugi čovjek i rekao: “Es-selamu alejkum ve rahmetullahi!” Poslanik mu je odgovorio na selam, a nakon što je on sjeo, rekao je: “Dvadeset.” Poslije je došao i treći čovjek i rekao: “Es-selamu alejkum ve rahmetullahi ve berekatuhu”, a nakon što je sjeo, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Trideset.” (Ebu Davud)

Nazivanje selama i odgovor na selam spada u međusobna prava muslimana. Rekao je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: “Musliman kod drugog muslimana ima šest prava: ... kada ga sretne da mu nazove selam.” (Muslim)

U Buharijevoj verziji navodi se: “...da odgovori na selam.”

Selam je najbolji lijek za prekid svađe, a bolji od dvojice posvađanih jeste onaj koji prvi nazove selam. Rekao je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: “Čovjeku nije dozvoljeno da izbjegava svoga brata muslimana duže od tri noći, da se susretne pa da ovaj glavu okreće od onoga, a onaj od ovoga, a od njih dvojice bolji je onaj koji prvi nazove selam.” (Muttefekun alejhi)

Nema potpunog imana niti čvrstine u njemu bez međusobne ljubavi. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Tako mi Onoga u Čijoj je ruci moja duša, nećete ući u Džennet dok ne budete vjerovali, a nećete vjerovati dok se ne budete voljeli. Hoćete li da vas uputim na djelo, koje ako budete radili, voljet ćete se? Širite selam među sobom.” (Muslim)

Ashabi su to smatrali sastavnim dijelom vjerovanja. Ammar ibn Jasir, radijallahu anhu, kaže: “Ko kod se nađe troje, objedinio je svojstva imana: pravednost prema sebi, širenje selama među ljudima i dijeljenje u siromaštvu.”

Selamom se širi dobro i blagoslov. Rekao je Uzvišeni: “... pozdravom od Allaha propisanim, blagoslovljenim i uljudnim” (En-Nur, 61).

Odgovaranje na selam spada u prava puta za one koji sjede po putevima. Rekao je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: “Čuvajte se sjedenja po putevima.” Ashabi su upitali: “A šta ako moramo sjediti na putu, jer se tamo sastajemo i razgovaramo?” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: “Ako već morate sjediti po putevima, onda dajte putu njegovo pravo.” “A koje je pravo puta?”, upitali su. “Obaranje pogleda, ustezanje od nanošenja neugodnosti prolaznicima, odgovaranje na selam, i pozivanje na dobro i odvrćanje od zla.” (Muttefekun alejhi)

Lijepo je da mlađi nazove selam starijem, jahač pješaku, pješak onome koji sjedi i manja skupina većoj skupini.

Propisano je ponavljanje selama ako postoji potreba za tim. Enes, radijallahu anhu, rekao je: “Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kada je nazivao selam, činio je to tri puta.” (Buhari)

Nazivanje selama djeci je sunnet, pohvalno djelo. Na taj način čovjek se uči poniznosti i blagosti prema djeci, a djecu uči islamskom bontonu. Jednom prilikom, Enes, radijallahu anhu, prošao je pored djece i nazvao im je selam, a zatim je rekao: “Ovako je činio Božiji Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem.” (Muttefekun alejhi)

Kao što je propisano nazivanje selama na putu, također je propisano i u kućama i na skupovima, prilikom dolaska i odlaska. Rekao je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: “Kada dođete na neki skup, nazovite selam, i kada napuštate skup, isto to učinite, prvi selam nije ništa važniji od drugog.” (Ebu Davud)

Selam kao pozdrav propisano je koristiti samo među muslimanima. Rekao je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: “Nemojte prvi nazivati selam kršćanima i jevrejima, a ako vam oni nazovu selam, recite: ‘Ve alejkum.’” (Muttefekun alejhi) Preporučeno je glasno nazivanje selama kako bi ga mogao čuti onaj kome je upućen. Rekao je Ibn Omer: “Kada nazoveš selam, izgovori ga glasno, jer je on pozdrav od Allaha propisan, blagoslovljen i uljudan.”

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kada je noću ulazio u kuću, nazvao bi selam tako da ne probudi spavača, a da ga čuje onaj koji je budan. (Muslim)

Jedine dvije situacije u kojima je zabranjeno nazivati i odgovarati na selam jesu: za vrijeme hutbe, jer je tada propisana šutnja i slušanje hatiba, i za vrijeme obavljanja prirodne potrebe, jer je to neprikladna situacija za pozdrav i spominjanje Božijeg imena.

Selam je zaštita i dova, i od ljepote islama jeste da je propisao nazivanje selama živima i mrtvima, jer je mrtvima potrebija dova od živih. Prilikom posjete mezarja Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, učio je sljedeću dovu: “Es-selamu alejkum dare kavmin mu'minin! – Mir vama, stanovnici kuće vjernika!” (Muslim)

Selam je pozdrav kojim će Uzvišeni Allah pozdraviti vjernike u Džennetu. “... a na Dan kad oni pred Njega stanu, On će ih pozdravljati sa: ‘Mir vama!’” (El-Ahzab, 44)

Njihovo prebivalište je Džennet, Kuća mira i blagostanja, u kojoj nema smrti niti tuge, ni brige ni bolesti. Uzvišeni kaže: “Njih čeka Kuća blagostanja u Gospodara njihova” (El-En'am, 127); “I reći će im se: ‘Uđite u njih sigurni, straha oslobođeni!’” (El-Hidžr, 46).

Otvorit će im se kapije Dženneta, a njegovi čuvari će im reći: “Mir vama, od grijeha ste čisti, zato uđite u nj, u njemu ćete vječno boraviti!” (Ez-Zumer, 73)

Kada uđu u Džennet: “U njima neće slušati prazne besjede ni govor grešni, nego samo riječi: ‘Mir, mir!’” (El-Vakia, 25, 26); “i u njima će vječno boraviti, u njima će se riječju: ‘Mir!’ pozdravljati” (Ibrahim, 23); “... edenski vrtovi u koje će ući oni i roditelji njihovi i žene njihove i porod njihov – oni koji su bili čestiti – i meleki će im ulaziti na svaka vrata: ‘Mir neka je vama, zato što ste trpjeli, a divno li je najljepše prebivalište!’” (Er-Ra'd, 23, 24).

Najveći užitak stanovnika Dženneta, nakon što osjete njegove užitke, bit će gledanje u njihovog Gospodara i kada im On nazove selam. Uzvišeni kaže: “Mir vama!’ – bit će riječi Gospodara Milostivog.” (Jasin, 58)

O muslimani, vjera islam je vjera selama – mira i sigurnosti, obuhvata sve aspekte ljudskog života, prikladna je za svako vrijeme i mjesto, u njegovim propisima je blagostanje na dunjaluku i ahiretu i sreća za čovječanstvo, on selamom – mirom poziva u islam, uspostavlja milost među ljudima, vodi jedinom ispravnom putu, ko ga se bude čvrsto držao, spasio se, sačuvao je svoje dostojanstvo i postigao je zadovoljstvo svog Gospodara. Uzvišeni Allah kaže: “O vjernici, udite u vjeru potpuno i ne idite stopama šejtanovim; on vam je, zaista, neprijatelj otvoreni.” (El-Bekara, 208)

O muslimani, znanje o Allahovim lijepim imenima i savršenim svojstvima je najčasnije znanje, njime se iskazuje ljubav prema Allahu, Njegovo veličanje, strahopoštovanje prema Njemu i nada u ono što je kod Njega. Sve što je veće znanje o Allahu, veća je predanost i pokornost Njemu i pridržavanje Njegovih naredbi i zabrana.

Ubudijet – robovanje i pokornost Allahu, u svim oblicima, u suštini se svodi na značenja Allahovih imena i svojstava, a vrhunac sreće i postizanje najvećih deredža u hodu ka Allahu vodi jedino ovim putem. Uzvišeni Allah voli Svoja imena i svojstva i voli njihov odraz i očitovanje u Njegovim stvorenjima.

Allah podario meni i vama blagoslov u časnom Kur’anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i velikom opomenom.

Molim Allaha da oprost i meni i vama i svim muslimanima, a molite Ga i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

POUKE IZ SURE EL-MU'MINUN (MEKA)

Hatib: dr. Salih ibn Muhammed Alu Talib
30. muharem 1439. po Hidžri / 20. oktobar 2017.

Sva hvala i zahvala pripada Allahu, Njega hvalimo, i od Njega pomoć i oprost tražimo i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših ružnih djela. Koga Allah uputi, niko ga ne može u zabludu odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i poslanik, neka su na njega Allahov blagoslov, milost i mir, i na njegovu častnu porodicu i ashabe. Allahova oporuka prvim i kasnijim pokoljenjima bila je da se samo Njega boje: “Mi smo onima kojima je data Knjiga prije vas, a i vama, već zapovjedili da se bojite Allaha.” (En-Nisa, 131)

Najslabiji čovjek je onaj koji udovoljava strastima duše i nada se od Allaha, a najrazboritiji je onaj koji obračunava svoju dušu i radi za život poslije smrti. Znajte da je život na ovom svijetu samo prolazni užitak, a da je ahiret kuća vječnosti. “Ko učini zlo, bit će prema njemu kažnjen, a ko učini dobro – bio muškarac ili žena, a vjernik je – u Džennet će; u njemu će imati u obilju svega, bez računa.” (Gafir, 40) O muslimani, između djela i njihovih posljedica postoji neraskidiva veza: budućnost dobročinitelja je svijetla, makar njegova sadašnjost bila tegobna, a budućnost zločinatelja je tmurna, makar njegova sadašnjost izgledala blistava.

Ljudi su, obično, vezani za sadašnji trenutak i sve njihove brige usmjerene su na njega, a to je upravo barijera prema istini i zamka u koju se hvataju lakomisleni i nemarni.

U Allahovoj Knjizi postoji sura koja se zove El-Felah, a u Mushafima poznata kao sura El-Mu'minun, koja ljudske ambicije i stremljenja usmjerava prema ahiretu, ulijeva nadu vjernicima u sigurnu i lijepu budućnost, a nevjernicima nagovještava bolnu patnju.

Allah, džellešanuhu, počinje i završava ovu suru spominjanjem uspjeha. Na početku sure, kaže: “Kad eflehal-mu'minun! – Ono što žele vjernici će postići!”, uspjeh će, spasiti će se vjernici, a na kraju: “Innehu la juflihul-kafirun! – Nevjernici ono što žele neće postići!”, neće uspjeti i neće se spasiti.

Između ova dva ajeta, početka i završetka sure, pobrojana su svojstva spašenih, spomenuta kazivanja o vjerovjesnicima i njihovim narodima, pa ko bude vjerovao, spasio se i uspio je.

U uvodu sure Uzvišeni Allah spominje uzroke uspjeha, a na kraju završnicu uspješnih i onih koji su poricali istinu. Uzvišeni kaže: “Pa kad se u rog puhne, tada rodbinskih veza među njima neće biti i jedni druge neće ništa pitati. Oni čija dobra djela budu teška, oni će želje svoje ostvariti, a oni čija dobra djela budu lahka, oni će posve izgubljeni biti, u Džehennemu će vječno boraviti.” (El-Mu'minun, 101–103)

O muslimani, “ono što žele – vjernici će postići, oni koji molitvu svoju ponizno obavljaju, i koji ono što ih se ne tiče izbjegavaju, i koji milostinju udjeljuju, i koji stidna mjesta svoja čuvaju – osim od žena svojih ili onih koje su u posjedu njihovu, oni, doista, prijekor ne zaslužuju – a oni koji i pored toga traže, oni u zlu sasvim pretjeruju – i koji o povjerenim im amanetima i obavezama svojim brigu brinu, i koji molitve svoje na vrijeme obavljaju – oni su dostojni nasljednici, koji će Džennet naslijediti, oni će u njemu vječno boraviti” (El-Mu'minun, 1–11).

Kao svojstva spašenih, Uzvišeni je naveo izvršavanje namaza i zekata, dvije nerazdvojne vjerske dužnosti, za koje Uzvišeni kaže: “... a naređeno im je da se samo Allahu klanjaju, da Mu iskreno, kao pravovjerni, vjeru ispovijedaju, i da molitvu obavljaju, i da milostinju udjeljuju; a to je – ispravna vjera.” (El-Bejjina, 5)

U hadisu se kaže: “Islam se temelji na pet stvari: svjedočenju da nema boga osim Allaha i da je Muhammed Allahov poslanik, obavljanju namaza, davanju zekata...” Zatim je naveo, također, dvije čvrsto povezane osobine: čuvanje stidnog mjesta i čuvanje jezika. Buhari bilježi od Sehla ibn Sa'da, radijallahu anhu, da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ko mi garantuje za svoj jezik i za svoje stidno mjesto ja njemu garantujem Džennet.”

El-lagv – ono što se ne tiče čovjeka podrazumijeva svaki govor od kojeg nema koristi, a koliko je takvog govora danas, u svakodnevnim razgovorima, a

posebno na društvenim mrežama i u medijima koji su dali mogućnost ljudima da govore o svemu i svačemu bez ikakvih ograničenja.

Kao posljedica toga, lagv – beskoristan govor postao je učestala pojava, i olakšani su putevi njegovog prenošenja i širenja, skriveni grijesi postali su javni, a ljudske mahane koje su skrivali zidovi kuće, izašle su na “brisani prostor”, u punom smislu te riječi, što je tim grijesima dalo na težini i odgovornosti onih koji ih javno reklamiraju.

U vjerskim tekstovima posebno je osuđena laž koja se širi i prenosi među ljudima. Buhari bilježi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, u noći Israa i Miradža vidio čovjeka isječenih čeljusti, i obavijestio nas je da je to lažov čije se laži prenose među ljudima.

Ko se okrene od lagva – onoga što ga se ne tiče na dunjaluku, bit će, na Sudnjem danu, među onima koji će Firdevs naslijediti, u kome, kao što Uzvišeni govori u Svojoj Knjizi: “... prazne besjede neće slušati” (Merjem, 62); “u kome prazne besjede neće slušati” (El-Gašije, 11).

Allah, džellešanuhu, opisao je muflihune – spašene i kao one koji brinu o povjernim emanetima, i ispunjavaju preuzete obaveze i ugovore, i nisu kao licemjери koji kada se nešto dogovore, prekrše dogovor, kada se raspravljaju, govore bestidne riječi, kada govore, lažu, kada obećaju, ne ispune i kada im se nešto povjeri, oni to pronevjere. Svojstva spašenih, spomenuta u navedenim ajetima, predstavljaju spoj čvrstog ubjeđenja i vjerovanja, moralnih vrlina, izvršavanja propisanih ibadeta i međuljudskih odnosa.

Onaj ko se bude okitio ovim svojstvima, obećan mu je spas: “koji će Firdevs naslijediti, oni će u njemu vječno boraviti” (El-Mu’minun, 10–11).

Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Kada tražite od Allaha Džennet, tražite Firdevs, jer on je najviši i središnji dio Dženneta, iz njega izvire džennetske rijeke, a iznad njega je Arš Milostivog.” (Buhari)

U središnjem dijelu sure El-Mu’minun ponavljaju se ova značenja i spomenuta svojstva, ali se za njih obećava dodatna nagrada: “Oni koji iz bojazni prema Gospodaru svome strahuju, i oni koji u dokaze Gospodara svoga vjeruju, i oni koji druge Gospodaru svome ravnim ne smatraju, i oni koji od onoga što im se daje udjeljuju, i čija su srca puna straha zato što će se vratiti svome

Gospodaru – oni hitaju da čine dobra djela, i radi njih druge pretiču.” (El-Mu'minun, 57–61) Najvjerojatnije da se opis u ovim ajetima odnosi na one koji su spomenuti na početku sure, i kojima je obećan spas i Firdevs u kome će vječno boraviti. Tirmizi bilježi od Aiše, radijallahu anha, da je rekla: “Upitala sam Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, za ovaj ajet: ‘... i oni koji od onoga što im se daje udjeljuju, i čija su srca puna straha” (El-Mu'minun, 60), da li se on odnosi na ljude koji piju alkohol i kradu, a on je rekao: ‘Ne, kćeri Siddikova, to su oni koji poste, klanjaju i daju milostinju, ali se ipak boje da im to neće biti primljeno. ‘Oni hitaju da čine dobra djela, i radi njih druge pretiču.’”

O muslimani, prvo kazivanje koje je Allah, džellešānuhu, spomenuo u ovoj suri jeste kazivanje o Nuhu, alejhis-selam, i njegovom narodu, a prije toga nije spomenuo nijedno drugo kazivanje osim onoga o čovjekovom stvaranju, a razlog je taj što su svi ljudi prije Nuha, alejhis-selam, bili u čistoj vjeri – tevidu i bili su spašeni, i prvi slučaj širka – pridruživanja druga Allahu, džellešānuhu, desio se upravo u Nuhovom narodu. Ibn Džerir i drugi prenose od Ibn Abbasa, radijallahu anhuma, da je rekao: “Između Adema i Nuha, alejhimes-selam, je deset generacija i svi oni slijedili su istinitu vjeru.”

Cilj spominjanja vijesti o Nuhu i njegovom narodu jeste pouka za one poslije njih, kao što se kaže na kraju ovog kazivanja: “U tome su, zaista, pouke, a Mi smo, doista, stavljali na kušnju.” (El-Mu'minun, 30) Rekao je imam Malik: “Sunnet je Nuhova lađa, ko se u nju ukrca, spasio se, a ko se ne ukrca, bit će potopljen.”

O vjernici! Nakon kazivanja o Nuhu, ova sura, dalje, kazuje o drugom narodu, čije ime Uzvišeni ovdje ne spominje, zbog čega se mufesiri razilaze da li je to Ād, Hūdov narod ili je Semūd, Salihov narod. Uzvišeni kaže: “Poslije njih smo druga pokoljenja stvarali, i jednog između njih bismo im kao poslanika poslali: ‘Allahu se samo klanjajte, vi drugog boga osim Njega nemate, zar se ne bojite?’” (El-Mu'minun, 31–32)

Vjerovatno njihovo ime nije spomenuto, jer je pouka postignuta i bez toga, a cilj je, u konačnici, pojasniti lijepu završnicu spašenih i onih koji su čvrsto vjerovali u poslanike, i kaznu za one koji su poslanike poricali. Uzvišeni kaže: “‘Gospodaru moj’, zamolio bi on, ‘pomози mi, oni me u laž utjeruju!’ ‘Uskoro će se oni pokajati!’, odgovorio bi On. I zasluženо bi ih pogodio strašan glas,

i Mi bismo ih kao što je nanos riječni učinili – stradao bi narod nasilnički! A zatim bismo, poslije njih, druga pokoljenja stvarali. Nijedan narod ne može ni ubrzati ni usporiti vrijeme propasti svoje – i poslanike, jedne za drugim slali. Kad bi jednom narodu došao njegov poslanik, u laž bi ga utjerivali, i Mi smo ih zato jedne drugima smjenjivali, i samo u pričama o njima spomen sačuvali – daleko bili ljudi koji nisu vjerovali!” (El-Mu’minun, 39–44)

Allah je uništio narode koji su poricali, pa su postali predmetom priča koje su se prenosile s pokoljenja na pokoljenje. “Daleko bili ljudi koji nisu vjerovali. Poslije smo poslali Musaa i brata mu Haruna sa znamenjima Našim i dokazom očiglednim.” (El-Mu’minun, 45)

Nakon objavljivanja Tevrata, Allah, džellešānuhu, više nijedan narod nije kaznio potpunim nestankom i općim uništenjem. Uzvišeni kaže: “I Mi smo Musau Knjigu dali, nakon što smo drevne narode uništili, da bude svjetlo ljudima i uputstvo i milost – da bi sebi došli.” (El-Kasas, 43)

Zato su potomci Benu Israila, Musaovog naroda, preživjeli do današnjih dana, a Allah, džellešānuhu, dao je Musau, alejhis-selam, dokaze i sačuvao je spomen na njih u Kur’anu: “Musau smo onda Knjigu dali da bi sinovi Israilovi Pravim putem išli. I sina Merjemina i majku njegovu smo znakom učinili. Mi smo njih na jednoj visoravni sa tekućom vodom nastanili.” (El-Mu’minun, 49–50)

O muslimani, Allah, džellešānuhu, u suri El-Mu’minun govori o uzrocima spasa na Sudnjem danu, a jedan od tih uzroka jeste stjecanje halal-opskrbe. “O poslanici, dozvoljenim i lijepim jelima se hranite i dobra djela činite, jer Ja dobro znam što vi radite!” (El-Mu’minun, 51)

Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Zaista je Uzvišeni Allah čist i prima samo što je čisto. On je naredio vjernicima ono što je naredio poslanicima, rekavši: ‘O poslanici, dozvoljenim i lijepim jelima se hranite i dobra djela činite, jer Ja dobro znam što vi radite!’ Također je rekao: “O vjernici, jedite ukusna jela koja smo vam podarili i budite Allahu zahvalni, ta vi se samo Njemu klanjate!’ Zatim je spomenuo čovjeka koji nakon dugog puta, prašnjav i raščupan, diže ruke i moli: ‘O Gospodaru, o Gospodaru!’, a hrani se od harama, pije od harama, oblači se od harama, i odgojen je na haramu. Kako da mu Allah usliša dovu!?” (Muslim)

Jedan od uzroka spasa na Sudnjem danu jeste razmišljanje o Kur'anu, vjerovanje u njega i zastajanje kod Njegovih naredbi i zabrana. “Zašto oni o Kur'anu ne razmisle? Zar im dolazi nešto što nije dolazilo njihovim precima davnim?” (El-Mu'minun, 68) Allahova Knjiga je svjetlo, uputa i milost. “Reci: ‘Neka se zato Allahovoj blagodati i milosti raduju, to je bolje od onoga što gomilaju’” (Junus, 58); “Ovaj Kur'an vodi jedinom ispravnom putu, i vjernicima koji čine dobra djela donosi radosnu vijest da ih čeka nagrada velika.” (El-Isra, 9)

Uzrok spasa jeste i spoznaja Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, vjerovanje u njega, slijedenje njegove upute i uzimanje pouke iz njegovih životnih situacija: “Ili oni ne poznaju Poslanika svoga, pa ga zato poriču? Kako govore: ‘Džini su u njemu!’ Međutim, on im istinu donosi, ali većina njih prezire istinu.” (El-Mu'minun, 69–70)

Ova dva uzroka su dva temelja, od kojih nije dozvoljeno odstupiti, bez kojih nema spasa i upute, i bez čijeg slijedenja nema zaštite niti uspjeha, a objedinjuju ih riječi Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: “Ostavio sam vam dvije stvari, kojih ako se budete držali, nećete nikada zalutati: Allahovu Knjigu i svoj sunnet.” (Hakim)

U Muslimovom *Sahihu* od Džabira, radijallahu anhu, prenosi se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao na Oproštajnom hadžu: “Ostavio sam vam ono poslije čega nećete zalutati ako ga se budete čvrsto držali – Allahovu Knjigu.”

Jedan od uzroka spasa, koji su spomenuti u ovoj suri, jeste dova: “Kad su neki robovi Moji govorili: ‘Gospodaru naš, mi vjerujemo, zato nam oprosti i smiluj nam se, jer Ti si najmilostiviji!’” (El-Mu'minun, 109)

Dova skrušenog srca, poniznog jezika i plačnog oka da te Allah uputi putem muflihuna – spašenih i da te učvrsti u islamu do susreta s Njim. Huzejfa, radijallahu anhu, rekao je: “Doći će vrijeme kada se niko od ljudi neće moći spasiti, osim onaj ko Allahu upućuje dovu poput utopljenika.” (Ibn Ebu Šejba, sa dobrim senedom) Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, učio je dovu: “O Ti Koji okrećeš srca, učvrsti moje srce u Svojoj vjeri.”

Dova je posebno potrebna u današnjem vremenu koje odlikuju smutnje i prevrtljivost.

Jedan od uzroka spasa jeste strpljivost. “Njih sam Ja danas nagradio za ono što su trpjeli, oni su, doista, postigli ono što su željeli.” (El-Mu’minun, 111)

Strpljenje je, nakon Allahove dobrote, jedini način da se postigne dobro ovog i budućeg svijeta. Strpljenjem i čvrstim ubjeđenjem postiže se vođstvo u vjeri. U jednoj izreci se kaže: “Ko se strpi, pobijedio je.”

Ono što pomaže u postizanju strpljivosti jeste razmišljanje o njegovim plodovima i posljedicama i čvrsto ubjeđenje da je sustezanje od grijeha lakše od trpljenja Allahove kazne. Uzvišeni kaže: “I strpljiv budi! Allah doista neće uskratiti nagradu onima koji dobra djela čine” (Hud, 115); “O vjernici, budite strpljivi i izdržljivi, na granicama bdijte i Allaha se bojte, da biste postigli ono što želite!” (Ali Imran, 200)

Allahu moj, podari da budemo među Tvojim spašenim i dobrim robovima koji se ničega neće bojati i ni za čim neće tugovati. Allah podario i meni i vama blagoslov u časnom Kur’anu i uputio nas na Pravi put. Molim Allaha da oprost i meni i vama.

BILAL IBN REBAH I PONOS ISLAMA (MEDINA)

Hatib: dr. Abdullah ibn Abdurrahman el-Buajdžan
7. safer 1439. po Hidžri / 27. oktobar 2017.

Zaista sva hvala i zahvala pripadaju Allahu, Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji nema druga, i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i poslanik, dostavio poslanicu, ispunio emanet, savjetovao ummet i borio se na Allahovom putu istinskim džihadom dok mu nije došla smrt, neka je na njega Allahov blagoslov, milost i spas, i na njegovu porodicu, ashabe i one koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana.

Najbolji govor je Allahov govor, najbolja uputa je uputa Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, a najgore stvari su novotarije u vjeri, svaka novotarija je zabluda, a svaka zabluda vodi u Vatru.

Uzvišeni kaže: “O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

O vjernici! Smutnje, iskušenja, nevolje kroz koje prolazi islamski ummet i dominacija nevjernika nad njima samo su ispit, čišćenje i nagovještaj jasne pobjede, uspona i povratka na put slave, Allahovom dozvolom. Uzvišeni kaže: “Allah neće vjernike s licemjerima izmiješane ostaviti, već će loše od dobrih odvojiti” (Ali Imran, 179); “Zar vi mislite da ćete ući u Džennet a još niste iskusili ono što su iskusili oni koji su prije vas bili i nestali? Njih su satirale neimaština i bolest, i toliko su bili uznemiravani da bi i poslanik, i oni koji su s njim vjerovali – uzviknuli: ‘Kada će već jednom Allahova pomoć!?’ Eto, Allahova pomoć je zaista blizu!” (El-Bekara, 214).

O muslimani, u prijašnjim narodima, čovjeka vjernika zakopavali su u zemlju do glave, a zatim su mu pilom rezali glavu na dva dijela, ili su mu čeličnim kliještima odvajali meso od kostiju, a to ga ne bi odvratilo od njegove vjere.

Tako mi Allaha, Allah će upotpuniti ovu vjeru: “A Allah će sigurno pomoći one koji vjeru Njegovu pomažu – ta Allah je zaista moćan i silan.” (El-Hadždž, 40)

O vjernici! Prva sedmerica koji su javno obznanili svoj islam bili su Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, Ebu Bekr, Ammar i njegova majka Sumejja, Suhejb, Bilal i Mikdad. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, imao je zaštitu u svom amidži, Ebu Bekr u svom plemenu, a ostalo petero idolopoklonici su stavili na strašne muke.

Bilal je bio spreman žrtvovati svoj život na Allahovom putu. Njega su idolopoklonici podvrgli teškom zlostavljanju ne bi li ga odvratili od vjere, a on im se suprotstavio čvrstinom i ustrajnošću. Njegov vlasnik Umejja ibn Halef izvodio ga je po najvećoj vrućini, bacio bi ga na leđa, na vreli pustinjski pijesak, a zatim je na njegova prsa stavljao veliki kamen i govorio: “Neću te pustiti sve dok ne umreš ili ne zaniječeš Muhammeda.” Također je govorio: “Kakva nas je nesreća snašla zbog tebe, zli robe! Ako ne budeš spomenuo naša božanstva po dobru, učinit ćemo te opomenom drugim robovima.” Bilal mu je prkosno i nepokolebljivo odgovarao: “Moj Gospodar je Allah, Jedan je, Jedan, i da znam neku težu riječ za vas od ove, rekao bih je.”

Kada je mučenje dostiglo svoj vrhunac, došao je izlaz. Od njegovog vlasnika kupio ga je Ebu Bekr, i oslobodio ga iz ropstva, za Božiju ljubav, i tim povodom objavljeni su ajeti: “A od nje će daleko biti onaj koji se bude Allaha bojao, onaj koji bude dio imetka svoga udjeljivao, da bi se očistio, ne očekujući da mu se zahvalnošću uzvrati, već jedino da bi naklonost Gospodara svoga Svevišnjeg stekao, i on će, zbilja, zadovoljan biti!” (El-Lejl, 17–21)

Prolazili su dani, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, i muslimani učinili su hidžru u Medinu. Među onima koji su učinili hidžru bio je i Bilal, radijallahu anhu, koji je postao mujezin u Poslanikovo džamiji, učestvovao je s Poslanikom, sallallahu alejhi ve sellem, u Bici na Bedru. Iz Meke je prema Bedru krenula idolopoklonička vojska, predvođena kurejšijskim velikašima Ebu Džehlom i Umejjom ibn Halefom, koja je brojala blizu hiljadu ljudi. Sa sobom su povelili robinje, koje su udarale u defove i pjevale uvredljive pjesme protiv muslimana. Govorili su: “Tako nam Allaha, nećemo ići nazad dok ne odemo na Bedr. Provest ćemo tri dana tamo, zaklati deve i jesti i piti vino, a djevojke će nam igrati. Arapi će čuti da smo došli i poštovat će nas u budućnosti.”

Muslimana je bilo nešto više od tri stotine, i nisu imali nijednog konjanika osim Mikdada.

Počela je bitka i Allah je htio da one koji su na Zemlji tlačeni milošću obaspe, i da ih vođama i nasljednicima učini. Bilal je ugledao svog bivšeg vlasnika Umejju ibn Halefa, koji ga je dugo vremena zlostavljao u Meki. Probio se kroz bojne redove, došao je do njega i uzviknuo: “Glava nevjerstva – Umejja ibn Halef, ne spasio se ako se on spasi! Glava nevjerstva – Umejja ibn Halef, ne spasio se ako se on spasi!” Uspio ga je uhvatiti i ubiti. Ebu Bekr, radijallahu anhu, o tome je rekao: “Polahko, Allah ti ponos povećao, svoju osvetu, o Bilale, ti si postigao.”

Što se Allahovog neprijatelja Ebu Džehla tiče, on se oholo i nadmeno šepurio, govoreći: “Šta može rat iskusnom ratniku poput mene, mladiću, za ovo me je majka rodila.”

Allah, džellešanuhu, zbog onoga što je radio, dao je da iskusi veliko poniženje: ubila su ga dvojica dječaka iz Medine, sinovi Afraa. Dok je ležao u krvi, govorio je: “Da me je ubio neko meni ravan, bilo bi mi draže i časnije za moj ugled, i niko me zbog toga ne bi vrijeđao.” U tom trenutku prišao mu je Ibn Mesud, stavio svoju nogu na njegov vrat i rekao: “Allah te ponizio, Allahov neprijatelju!” Ebu Džehl, iako na samrti, nije propustio priliku da uvrijedi Ibn Mesuda i da mu kaže: “Visoko si se popeo, pastirčiću.”

Kada su muslimani pobjedonosno ušli u Meku, Bilal, radijallahu anhu, uspeo se na krov Kabe, kako bi obznanio riječi tevhida – čiste vjere u Boga, samo nekoliko stopa od mjesta na kojem je zlostavljan. U podnevskom vremenu, pred velikim brojem ljudi, učio je: “Allahu ekber, Allahu ekber! Ešhedu en la ilahe illallah! Ešhedu enne Muhammeden resulullah! – Allah je najveći, Allah je najveći. Svjedočim da nema boga osim Allaha i svjedočim da je Muhammed Allahov poslanik!”

Taj prizor teško je pao Poslanikovim neprijateljima koji još nisu bili primili islam, pa su neki kazali: “Allah je počastio mog oca da je umro prije nego što je ovo čuo”, a drugi je rekao: “Da sam bogdo umro prije ovoga.”

O muslimani, Bilal nije postigao ovu časnu poziciju u islamu, osim nakon iskušenja, nevolja, strpljenja i džihada. Uzvišeni kaže: “O vjernici, budite strpljivi i izdržljivi, na granicama bdijte i Allaha se bojte, da biste postigli ono što želite!” (Ali Imran, 200)

O vjernici! Allah odgađa kaznu, ali je ne zaboravlja, i prepušta nasilniku da radi šta hoće, ali kada ga kazni, niko ga ne može spasiti. Uzvišeni kaže: “Neka nikako ne misle nevjernici da je dobro za njih to što im dajemo dug život. Mi im ga dajemo samo zato da što više ogreznu u grijehu; njih čeka sramna patnja.” (Ali Imran, 178) Iskušenja i nedaće koje su zadesile potlačene muslimane u Meki, u početku islama, imala su za cilj podizanje jedne nove, mlade generacije, ostvarenje Božije pomoći i pobjede, čišćenje vjerničkih safova i odvajanje dobrih od loših. Nije prošlo puno vremena a Allah je onima koji su tlačeni na Zemlji milost Svoju ukazao, vođama i nasljednicima ih učinio i dao im je vlast na Zemlji. Kolovođe idolatrije, nevjerstva i tiranije doživjele su teško poniženje: ubijeni su vlastitim oružjem i rukama svojih bivših robova, kao što je bilo u slučaju Bilala i Umejje ibn Halefa, i Ibn Mesuda i Ebu Džehla. Izliječena je bol u grudima i osveta je zadovoljena. Uzvišeni kaže: “A Allah će sigurno pomoći one koji vjeru Njegovu pomažu – ta Allah je zaista moćan i silan.” (El-Hadždž, 40)

O vjernici! Kriterij vrednovanja kod Allaha je dobro djelo, a ne porijeklo, položaj, imetak i ugled. Svi ljudi su isti, kao zupci jednog češlja. Svi ste od Adema, a Adem je od zemlje. Nema prednost Arap nad nearapom osim po bogobožnosti: “O ljudi, Mi vas od jednog čovjeka i jedne žene stvaramo i na narode i plemena vas dijelimo da biste se upoznali. Najugledniji kod Allaha je onaj koji Ga se najviše boji, Allah, uistinu, sve zna i nije Mu skriveno ništa.” (El-Hudžurat, 13)

Tako mi Allaha, čovjeka čini čovjekom njegova vjera, i zato ne ostavlja bogobožnost oslanjajući se na porijeklo.

Islam je uzdigao Selmana Perzijanca, a širk je spustio Ebu Leheba, plemića.

Možda ljudima nepoznat, ali bogobožan čovjek, za kojeg niko ne mari, i pred kojim su sva vrata zatvorena, bude prihvaćen kod Allaha, tako da između njega i Allaha nema zastora i Allah ispuni njegovu zakletvu kada se zakune.

Kada je Ebu Zerr uvrijedio Bilala, radijallahu anhu, i rekao mu: “Sine crnkinje”, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, naljutio se na njega i rekao mu je: “O Ebu Zerre, zar si ga uvrijedio zbog majke, ti si zaista čovjek pri kojem su ostala neka paganska svojstva.”

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, obradovao je Bilala Džennetom, rekavši mu: “O Bilale, pričaj mi o djelu u islamu u koje najviše nade polažeš na Sudnjem danu, jer sam čuo zvuk tvojih papučica u Džennetu ispred sebe.”

O muslimani, idolopoklonici su osjetili veliku nelagodu kada su čuli Bilala kako uči ezan na krovu Kabe, a ako je njih to rastužilo, obradovalo je vjernike, koji su čeznuli za njegovim glasom. Nakon Poslanikove smrti, kada god je učio ezan, nije mogao suzdržati emocije, to bi u njemu probudilo tugu, natjeralo suze na oči i pao bi u nesvijest. Ljudi bi se uznemirili i cijela Medina bi se potresla zbog sjećanja na Poslanika, *sallallahu alejhi ve sellem*. Jedne noći Bilal je učio ezan, i kada je izgovorio riječi: “Allahu ekber, Allahu ekber”, potresla se Medina, a kada je došao do riječi: “Ešhedu en la ilahe illallah”, još više se potresla, a kada je proučio: “Ešhedu enne Muhammeden resulullah”, ljudi su izašli iz svojih kuća plačući, i nije zapamćeno da je u Medini ikada više muškaraca i žena plakalo kao tog dana. Kada su muslimani osvojili Bejtul-makdis, i Omer, *radijallahu anhu*, otišao u Šam, naredio je Bilalu da prouči ezan. Bilal mu je rekao: “Vladaru pravovjernih, želio sam da nakon Poslanika, *sallallahu alejhi ve sellem*, nikome više ne učim ezan, ali poslušat ću te samo ovaj put.” Proučio je ezan, a kada su ashabi čuli njegov ezan, svi su plakali. Podsjetio ih je na njihovog miljenika i radost njihovih očiju, onoga koji je probudio vjeru u njihovim srcima i bio uzrokom njihovog spasa. Duše su ga poželele, srca su za njim čeznula, od spomena njegovog imena uzburkali su se osjećaji, a ljubav prema njemu dotakla je najskrivenije dijelove duše. Ne treba ih koristiti zbog toga. A kako i bi, kada je za njim plakalo i zbog njega se raznježilo stablo palme, i potresao Uhud, kako bi nam pokazali osjećaj ljubavi i poštovanja.

Allahu moj, opskrbi nas ljubavlju prema Poslaniku i slijedenjem njegovog sunneta, proživi nas u njegovom društvu i obraduj njegovim šefatom.

O muslimani, strpljivost je ključ spasa, Džennet je prekriven neugodnostima, a Vatra strastima i užicima. Allah će pomoći Svoju vjeru, kao što je pomogao potlačene muslimane u Meki, i kao što je pomogao Svoje prijatelje, prije i poslije. Uzvišeni kaže: “I tada će se vjernici radovati Allahovoj pomoći – On pomaže kome hoće, On je Silni i Samilosni, obećanje je Allahovo, a Allah će obećanje Svoje ispuniti, ali većina ljudi ne zna.” (Er-Rum, 4–6)

KORISTI VJEROVANJA U KADER (MEKA)

Hatib: dr. Halid ibn Ali el-Gamidi

14. safer 1439. po Hidžri / 3. novembar 2017.

Hvala Allahu Uzvišenom, Koji stvara i svemu najljepši oblik daje, i Koji sve s mjerom određuje i nadahnjuje, i Koji je srca svojih odabranika sviješću o Sebi i Svojim uzvišenim svojstvima prosvijetlio, i pokazao im dokaze Svoje veličine u odredbi, moći i vlasti. Hvalim Ga, slavljem neka je On, i zahvaljujem Mu, niko ne može spriječiti Njegovu odredbu niti opozvati Njegovu presudu.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, Koji je utočište svakome, uzvišen od svake sličnosti bilo kome ili bilo čemu, i uzvišen od toga da ima suparnika, ortaka i Sebi sličnog, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, najbolji od Njegovih stvorenja, prvak vjerovjesnika i poslanika. Allah ga je poslao, nakon što je neko vrijeme prekinuto slanje poslanika, i njime otvorio zakatančena srca, slijepe oči i gluhe uši, i ljude, u skupinama, u vjeru uveo. Neka Allah blagoslovi i smiluje se ovom velikom Poslaniku, njegovim ashabima i tabiinama onoliko koliko, nakon tmina, bude sijala svjetlost i smjenjivali se dan i noć.

Bojte se Allaha, ljudi, istinskom bogobojaznošću, i stidite Ga se istinskim stidom, čuvajte glavu, uši, jezik, oči, i stomak i stidno mjesto, noge, ruke, srce! Sjećajte se smrti i iskušenja, a ko bude istinski želio onaj svijet, ostavit će dunjalučke ukrase. Uzvišeni kaže: “O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

O vjernici! Kako je lijep i sretan čovjekov život i kako su radosne njegove oči kada zna, s čvrstim ubjedenjem, da ono što ga je snašlo, nije ga moglo mimoići, a ono što ga je mimoišlo, nije ga moglo snaći, i da se sve u kosmosu odvija po Božijem znanju i odredbi. Ovo znanje ispunjava njegovo srce zadovoljstvom i smirenošću, povećava njegovo pouzdanje u Allaha i jača njegov oslonac na Njega. Sve to samo je zraka svjetlosti iskrenog vjerovanja u kader – Božiju odredbu, koje se smatra jednim od najvažnijih temelja islamskog vjerovanja,

i bez kojeg Allah, džellešanuhu, od čovjeka neće primiti ni obavezno, farz, ni dobrovoljno, nafile, djelo.

Da bi ovo vjerovanje bilo ispravno i prihvaćeno kod Allaha, džellešanuhu, ono mora biti iskreno, živo, produktivno, nadahnuto značenjima istinske vjere i pobožnošću srca koji ljudsku dušu opskrbljuju zadovoljstvom i čine je aktivnom, produktivnom i spremnom na činjenje svega što će joj donijeti dobro i korist ovog i budućeg svijeta.

Vjerovanje u Božiju odredbu istinski je pokazatelj čovjekove iskrenosti, spoznaje Gospodara, zadovoljstva Njegovim djelima. Koliko je ljudi zapalo u iskušenje očaja, srdžbe i protivljenja Božijoj odredbi, koliko ih je palo već na prvom ispitu, a koliko ih je zanijekalo kader i povjerovalo u šejtanove spletke, sumnje i zbunjujuća pitanja koja optužuju Boga za nepravednost u odredbi, ne razumijevajući njene mudrosti. Oni u suštini nisu spoznali Allaha istinskom spoznajom čim su dopustili šejtanu da ih on vodi i daje im lažne nade. Vjerovanje u Božiju odredbu je spas, uspjeh i sreća koju su izgubili mnogi ljudi, koji tumaraju u svom beznađu, očaju i zbunjenosti, za razliku od vjernika koji su čvrsto ubijedeni da je Allah odredio sve što se zbiva i događa u kosmosu, dobro i zlo, veliko i malo, na temelju apsolutnog i sveobuhvatnog znanja o svim stvarima, pojedinačno i uopćeno, i prije nego što se one dogode, zatim da je naredio peru da zapiše u Levhi-mahfuzu – Pomno čuvanoj ploči, sve što će biti, svaki događaj, i svaku stvar, malu i veliku. Nakon toga svi događaji i odredbe odvijaju se i smjenjuju, nastaju i egzistiraju po Njegovoj volji i dozvoli i u skladu sa zapisanom odredbom, jedna za drugom, po tačno utvrđenom redoslijedu, bez i najmanje greške, kao što kaže Uzvišeni: “U Knjizi Mi ništa nismo izostavili” (El-En’am, 38); “Mi sve s mjerom stvaramo” (El-Kamer, 49); “... a Allahova zapovijed je odredba konačna” (El-Ahzab, 38).

U poznatom “hadisu Džibrila”, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ubrojao je vjerovanje u kader – Božiju odredbu dobra i zla, slatkih i gorkih stvari, u velike temelje islamskog vjerovanja. Tirmizi je zabilježio da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Čovjek neće ispravno vjerovati sve dok ne bude vjerovao u Božiju odredbu dobra i zla, i ne bude znao da ono što ga je snašlo, nije ga moglo mimoći, a što ga je mimoišlo, nije ga moglo snaći.”

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, usađivao je princip vjerovanja u odredbu kod djece i mladih prije odraslih i starijih, a o čemu govori hadis u kojem je

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, dao nekoliko važnih smjernica i oporuka svom amidžiću Ibn Abbasu dok je još bio dječak. Među tim savjetima bile su riječi: “Znaj, kada bi se svi ljudi okupili da ti neku korist donesu, ne mogu ti koristiti osim onoga što ti je Allah propisao. I kada bi se svi ljudi okupili da ti štetu nanesu, ne mogu ti naštetiti osim onoga što ti je Allah propisao. Pera su podignuta, a listovi su se osušili.” (Ahmed i Tirmizi)

U drugom hadisu navodi se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao Zejdu ibn Sabitu, razboritom i nadarenom mladiću: “Kada bi podijelio zlata koliko je brdo Uhud na Allahovom putu, Allah to od tebe ne bi primio sve dok ne budeš čvrsto vjerovao u odredbu i znao da ono što te je snašlo, nije te moglo mimoići, a ono što te je mimoišlo, nije te moglo snaći.” (Ahmed sa vjerodostojnim senedom)

U hadisu koji prenosi Ebu Derda, radijallahu anhu, a bilježi imam Ahmed, kaže se: “U Džennet neće ući čovjek koji je neposlušan svojim roditeljima, notorni pijanica i onaj koji poriče Božiju odredbu.”

O vjernici, od najsuptilnijih i najspecifičnijih segmenata vjerovanja u Božiju odredbu, koji potvrđuju Božiju veličinu i moć i koji zavređuju pažnju i razmišljanje, jeste “da je propisao sudbine ljudi pedeset hiljada godina prije nego što je stvorio nebesa i Zemlju, a Njegov Arš bio je iznad vode” i “da je prvo što je naredio peru, nakon što ga je stvorio, bilo: “Piši”, a na njegovo pitanje: “Gospodaru, šta ću pisati?”, Uzvišeni je rekao: “Piši sve što će biti do Sudnjeg dana” (Ebu Davud).

Allah, slavljjen neka je, zna sve što je na moru i kopnu: “...i nijedan list ne opadne a da On za nj ne zna; i nema zrna u tminama Zemlje niti ičega svježeg niti ičega suhog, ničega što nije u jasnoj Knjizi” (El-En’am, 59).

Uzvišeni zna sve stvari, i njihovu odredbu, bile one male ili velike, i zna šta je bilo, šta će biti i ono što nije bilo kakvo bi bilo da se desilo. Svi događaji i odredbe zapisane su detaljno u Levhi-mahfuzu, prije nego što su postojale i prije nego što su se desile, kao što kaže Uzvišeni: “Nema nevolje koja zadesi Zemlju i vas, a koja nije, prije nego što je damo, zapisana u Knjizi”, tj. prije nego se desi u stvarnosti, “to je Allahu, uistinu, lahko” (El-Hadid, 22).

Nakon toga, Uzvišeni zapisane sudbine činjenice i događaje stvara u realnom svijetu i pokazuje ih u istovjetnoj formi, količini, načinu, redosljedu u kojoj su i zapisane, bez i najmanje izmjene. To je jedan od najvećih dokaza Njegovog

uluhijeta – božanske naravi, rububijeta – apsolutnog upravljanja i vladanja i sveobuhvatne moći, i da je On istinski Bog i Jedini dostojan obožavanja, molbe, oslonca, traženja pomoći, i da Njegovo znanje, vlast i moć obuhvataju sve stvari i da ništa nije izuzeto od Njegove vlasti i moći, i da se ništa, u kosmosu, ne može desiti bez Njegovog znanja i dozvole. Slavljen neka je Onaj Čija mudrost zapanjuje ljudski um, i Čija odredba bez riječi ostavlja razumom obdarene, i ne postoje riječi kojima bi se mogle izraziti njene najsuptilnije niti, niti razumijevanje koje može prodrijeti u njene tajne. Uzvišeni kaže: “A nek znate da je Allah kadar sve i da Allah znanjem Svojim sve obuhvata!” (Et-Talak, 12)

Rekao je Šafija, Allah mu se smilovao:

*Ono što Ti želiš, biće, makar ja i ne želio,
a ono što ja želim, ako Ti ne želiš, neće biti.
Stvorio si ljude prema Svom znanju,
i Tvoje znanje nad mladim i starim se provodi.
Ovome si blagodat ukazao, a onome uskratio,
ovoga si pomogao, a onoga bez pomoći ostavi.
Među njima ima nesretnih, ima sretnih,
ima ružnih i onih kojima ljepotu podari.*

O muslimani! Ovo određenje, koje je Allah zapisao u Levhi-mahfuzu je et-takdirul-āmul-azelijj – opće, praiskonsko određenje, koje se ne mijenja i čiji nijedan detalj nikada ne bude izbrisan.

Postoji, također et-takdirul-umri – cjeloživotna odredba, koja se propisuje svakom čovjeku dok je još u utrobi majke, a prije nego što u njega bude udahnuta duša. Allah mu pošalje meleka i naredi mu da zapiše četiri stvari: opskrbu, koliko će živjeti, šta će raditi i da li će biti sretan ili nesretan.

Postoji i et-takdirus-senevijj – godišnja odredba, koje se propisuje u noći Lejletul-kadr svake godine. U toj noći “svaki mudri posao se riješi”, tj. prema odredbi, iz Levhi-mahfuzi, propisuje se svakom čovjeku ono što će mu se desiti u toku te godine: opskrba, iskušenja i nedaće, smrt i život, i tako sve do naredne godine.

Na kraju, postoji et-takdirul-jevmi – dnevna odredba svih dešavanja, na koju upućuju riječi Uzvišenog: “... svakog časa On se zanima nečim” (Er-Rahman, 29).

To znači da On prašta grijehе, otklanja nedaće, uzvisuje neke ljude, a neke unizuje (Ibn Madža sa dobrim senedom). Ibn Abbas, radijallahu anhu, prenosi da “Uzvišeni Allah, slavljen neka je, svaki dan pogleda u Levhi-mahfuz 360 puta, svakim Svojim pogledom On stvara, oživljava, usmrćuje, uzvisuje i unizuje, i radi šta hoće.” (Taberani sa dobrim senedom)

Ko bude vjerovao u sve Božije odredbe i bude zadovoljan onim što mu je Allah dodijelio i propisao, Allah, džellešānuhu, će njegovu nutrinu ispuniti bogatstvom i sigurnošću, a njegovo srce ispuniti ljubavlju i predanošću Njemu, popraviti će njegovo stanje i dat će mu dunjaluk iako ga on ne želi, a onaj ko izgubi vjeru u Božije određenje, Allah će rasijati njegov imetak, učiniti će siromaštvo u njegovim očima, postat će zarobljenik sumnje, brige, tuge i rastrojenosti, neće imati smiraja u životu i izgubit će Božiju podršku i brigu u iskušenjima i nedaćama. Njegov slučaj sličan je slučaju Iblisa koji se suprotstavio naredbi Gospodara, rasrdio se na Njega jer je ukazao počast Ademu, a ne njemu, zbog čega je odbio da mu učini sedždu, pa je njegova kazna bila da ga je Allah protjerao iz najčasnijeg društva i prokleo do Sudnjeg dana i rekao mu je: “Izlazi iz njega, pokuđen i ponižen!”, reče On.” (El-A’raf, 18) Vjerovanje u kada i kader, Božije određenje i njegovo izvršenje, na ispravan i propisan način, usađuje kod vjernika čvrsto ubjeđenje da je sve što se zbiva u kosmosu u Božijim rukama, da Njemu pripadaju ključevi nebesa i Zemlje, i riznice svih stvari, i da su sva stvorenja, u odnosu na Njega, siromašna, jedna i nemoćna, i da nisu u stanju od sebe neku štetu otkloniti ni sebi kakvu korist pribaviti, i koja nemaju moći život oduzeti, život dati niti oživjeti.

Vjernik na ovom svijetu živi miran i spokojan život, s čvrstim pouzdanjem i jakim osloncem na Allaha, džellešānuhu, hrabro i postojano, bez straha i uzmicanja, što ga potiče na djelovanje, ulaganje truda, ustrajnost, aktivnost i produktivnost, i vodi ga u okrilje ponosa, Božije pomoći, snage i plemenitog i dostojanstvenog života. To je stanje onoga čije je srce osjetilo slast vjerovanja u kader, i do čijeg su uma i duše doprli njegovi miomiris, i čija duša zna da je svaka stvar određena, “pa čak i nemoć, i sposobnost, bogatstvo i siromaštvo, bolest i zdravlje, pobjeda i poraz”, kao što se navodi u hadisu. Uzvišeni Allah kaže: “Što god ti važno činio, i što god iz Kur’ana kazivao, i kakav god vi posao radili, Mi nad vama bdijemo dok god se time zanimate. Gospodaru tvome ništa

nije skriveno ni na Zemlji ni na nebu, ni koliko trun jedan, i ne postoji ništa, ni manje ni veće od toga, što nije u Knjizi jasnoj.” (Junus, 61)

O muslimani! Čvrstina i postojanost vjerovanja u kader i zadovoljstva Božijim određenjem čisti srce od brige, tuge, uznemirenosti i straha od budućnosti i glača iskrene duše i dovodi ih u stanje da nikome ne zavide na onome što mu je Allah, iz Svoje dobrote, dao, da u sebi ne nose pakost i mržnju prema bilo kome, da se ne uzdižu i ne ohole, ne traže ono što im je Allah uskratio i ne natječu se za prolazne užitke i varljivu opsjenu.

Kada je ovo vjerovanje bilo jako u srcima muslimana, ashaba i dobrih prethodnika, upravljali su svijetom i osvojili su Istok i Zapad, a kada je ono oslabilo u srcima mnogih muslimana, i kada je u njih ušla želja za beskorisnim raspravama i pogrešna i devijantna shvatanja, počela je stagnacija, dekadencija i slabljenje islamskog ummeta. Božije određenje, kader je sistem tevhida – čiste vjere u Allaha i Allahova tajna u stvaranju i zalaženje u ona njegova područja koja su isključivo u Božijoj nadležnosti i koja je Allah sakrio od ljudi, vodi čovjeka ka velikoj provaliji zbuđenosti, sumnje i poricanja.

Zato je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, govorio: “Kada se spomenu moji ashabi, suzdržite se od ružnih riječi! Kada se spomenu zvijezde, suzdržite se! Kada se spomenu zvijezde, suzdržite se.” (Taberani sa vjerodostojnim senedom)

Ovim riječima Poslanik nam stavlja na znanje da ne zalazimo u pitanja koja nas se ne tiču i u pitanja koja ne možemo dosegnuti svojim razumom. Poziva nas da se u potpunosti Allahu predamo i Njegovoj nedostižnoj mudrosti u onome što je odredio, jer je čovjek slab i nemoćan da pronikne u tajne Božije odredbe, zbog ograničenosti svog razuma.

O vjernici! Neki ljudi zapali su u jednu drugu vrstu devijacije, koristeći Božiju odredbu kao izgovor za ostavljanje Božijih naredbi i činjenje grijeha. Ovu vrstu ljudi karakteriše lahkomislenost prema Božijim propisima, slabost u vjerovanju i ibadetu. U suštini, njihova devijacija spada u najgore vrste zablude i skretanja s Pravog puta, jer je pravdanje kaderom u ostavljanju propisanih obaveza i činjenju grijeha zapravo argument kojim su Iblis i njegovi sljedbenici, obožavaoci kipova, pokušali opravdati svoje nevjerovanje i nepokornost. Iblis je rekao: “Gospodaru moj”, reče, “zato što si me u zabludu doveo” (El-Hidžr, 39), a mušrici su rekli: “Da je Allah htio, mi ne bismo druge Njemu ravnim smatrali, a ni preci naši, niti bismo išta zabranjenim učinili.” (El-En’am, 148).

Uzvišeni je na ovaj iblisovsko-idolopoklonički argument odgovorio jasno, kategorično i decidno: “Tako isto su oni prije njih poricali, sve dok Našu kaznu nisu iskusili. Reci: ‘Imate li kakav dokaz da nam ga iznesete? Vi se samo za pretpostavkama povodite i vi samo neistinu govorite’” (El-En’am, 148). Dakle, nije dozvoljeno pravdati se kaderom u ostavljanju obaveza i činjenju grijeha.

Što se tiče iskušenja i nedaća, na koja čovjek ne može utjecati, u tom slučaju obavezan je čvrsto vjerovati, biti zadovoljan i prihvatiti Božiju odredbu kakva god da je, i reći: “Ovo je Božija volja i odredba.” Uzvišeni kaže: “... a On će srce onoga koji u Allaha vjeruje uputiti” (Et-Tegabun, 11).

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Trudi se u onome što će ti koristiti, traži od Allaha pomoć i ne posustaj, a ako te zadesi nešto, nemoj reći: ‘Da sam uradio to i to, desilo bi se to i to’, nego reci: ‘Allah je tako odredio i On radi šta hoće’, jer ‘da sam’ otvara vrata šejtanu.” (Ahmed, Muslim)

Ummete islama! Postoji još jedno vrlo opasno zastranjenje u razumijevanju kadera, koje je među ljudima prisutno još od davnih vremena, a koje je ostavilo negativan trag u islamskom ummetu, a to je zapostavljanje materijalnih i duhovnih uzroka koje je Uzvišeni propisao i vezao ih za posljedice i rezultate, nemarnost, oklijevanje i neodlučnost u njihovom činjenju pod isprikom da se suprotstavljaju vjerovanju u kader, ili zadovoljstvu Božijim kaderom, ili da Allah hoće, promijenio bi stanje nabolje i sl. Ovo je, bez sumnje, veliko zastranjenje i pogrešno tumačenje doktrine vjerovanja u kader, koje je samo povećalo slabost i stagnaciju muslimana, i uzrokovalo je potpuno zanemarivanje materijalnih uzroka, stvaranje krive slike o tevekkulu – osloncu na Allaha, ostavljanje truda u stjecanju imetka, traženju lijeka, pogrešno razumijevanje stanja muslimana i njegovo pogrešno povezivanje sa Božijim zakonitostima i Božijom odredbom. Uzvišeni Allah, iz Svoje neizmjerne mudrosti, svakoj stvari je propisao uzrok koji bi čovjeka trebao odvesti ravno Božijoj odredbi, koju mu je odredio, i tako ispuniti jednu odredbu drugom odredbom.

Potvrđeno je da izostavljanje propisanih uzroka predstavlja skrnavljenje šerijata i manjkavost pameti, i zato je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, naredio poduzimanje materijalnih i duhovnih uzroka, rekavši: “Radite i nemojte se oslanjati na kader, jer svakome je olakšano ono za što je stvoren.” (Buhari i Muslim)

Neki je čovjek došao kod Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i rekao: “Allahov Poslaniče, hoću li ostaviti devu nesvezanu i osloniti se na Allaha, ili ću je svezati pa se osloniti na Allaha?” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Sveži je i osloni se na Allaha.” (Tirmizi sa dobrim senedom)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, također je rekao: “Allahovi robovi, liječite se, jer Allah nije dao nijednu bolest a da za nju nije dao lijek.” (Tirmizi sa dobrim senedom) Na dan kada je Omer, radijallahu anhu, htio sa vojskom ući u Siriju, došla mu je vijest da se u Siriji proširila kuga, pa je odlučio vratiti se, zbog čega su ga neki ashabi ukorili i rekli mu: “Zar bježiš od Allahove odredbe?”, a on im je odgovorio: “Da, bježim od Allahovog kadera u Allahov kader.” Nakon toga ashabima se obratio Abdurrahman ibn Avf, koji je rekao: “Čuo sam Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da kaže: “Ako se u nekom mjestu pojavi kuga, i zadesite se u njemu, nemojte napuštati to mjesto, a ako niste ušli u njega, nemojte ni ulaziti.” (Buhari i Muslim)

Ovo je ispravno razumijevanje vjerovanja u kader i ovo je Poslanikov program koji Allah voli i za njega nagrađuje.

Allah meni i vama podario blagoslov u časnom Kur'anu, i okoristio nas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Velikog i Uzvišenog tražim oprosta sebi, vama i svim muslimanima od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

BOŽIJE ODLIKOVANJE ČOVJEKA (MEKA)

Hatib: dr. Fejsal ibn Džemil Gazavi

21. safer 1439. po Hidžri / 10. novembar 2017.

Hvala Allahu Uzvišenom, Plemenitom i Blagodarnom. Hvalim Ga, slavljen neka je On, i svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, Vladara, Svetog, Koji je bez nedostataka, i svjedočim da je naš vjerovjesnik i uzor Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, najplemenitije i najbolje stvorenje, i onaj koji je najpotpunije izvršio obavezu ibadeta – obožavanja Allaha, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i spas, i na njegovu časnu porodicu i ashabe.

Bojte se Allaha, ljudi, i sjećajte se Njegovih blagodati i dobrote, i zahvaljujte Mu na blagodatima i dobročinstvu, i pripremajte se za Dan povratka Njemu, da biste postigli ono što želite.

O muslimani, Uzvišeni, u mudroj Opomeni, kaže: “Mi smo sinove Ademove, doista, odlikovali; dali smo im da kopnom i morem putuju, i opskrbili ih ukusnim jelima, i dali im velike prednosti nad mnogima koje smo stvorili.” (El-Isra, 70)

U ovom ajetu spomenuto je općenito odlikovanje čovjeka, kao vrste, koje obuhvata sve vrste odlikovanja.

Izrazom “kerremna – odlikovali smo” Allah kazuje da je čovjek nosilac “kerema”, svake počasti i privilegije, što bez sumnje ukazuje na Božiju neizmjernu plemenitost i dobročinstvo prema čovjeku, koja je sveobuhvatna i svestrana.

O muslimani, ovaj časni ajet pojašnjava nam da je Uzvišeni Allah odlikovao čovjeka i ukazao mu sve vrste počasti. Stvorio ga je u najljepšem obliku i potpunom skladu, o čemu govore sljedeći ajeti: “... i On vam obličje daje i likove vaše čini lijepim” (Gafir, 64); “Mi čovjeka stvaramo u skladu najljepšem” (Et-Tin, 4); “... Koji te je stvorio – pa učinio da si skladan i da si uspravan – i kakav je htio lik ti dao?” (El-Infitar, 7–8). Uzvišeni je odlikovao čovjeka govorom i dao mu je moć rasuđivanja. Uzvišeni kaže: “I, tako Mi Gospodara neba i Zemlje,

to je istina, kao što je istina da govorite!” (Ez-Zarijat, 23); “... I činimo da on čuje i vidi” (El-Insan, 2); “Zar mu nismo dali oka dva i jezik i usne dvije, i dobro i zlo mu objasnili?” (El-Beled, 8–10); “Reci: ‘On sve stvara i daje vam sluh i vid i pameti, a vi se malo zahvaljujete!’” (El-Mulk, 23).

Uzvišeni je odlikovao čovjeka i na način spomenut u ajetu: “Dali smo im da kopnom i morem putuju.” Dakle, On ih “nosi” kopnom na leđima životinja, deva, mazgi, magaraca, i u prijevoznim sredstvima, a na moru na brodovima i lađama. Uzvišeni kaže: “...I opskrbili ih ukusnim jelima” (El-Isra, 70), što znači da je ljude opskrbio i počastio raznim vrstama jela, pića, odjeće, brakom, i nema nijedne blagodati koja im je potrebna a da ih nije opskrbio njome, olakšao im put do njenog ostvarenja, iz Svoje dobrote, i nije im zabranio ništa od toga. Štaviše, ukorio je one koji pretjeruju i zabranjuju ono što je Allah dozvolio od lijepih i ukusnih jela: “Reci: ‘Ko je zabranio Allahove ukrase, koje je On za robove Svoje stvorio, i ukusna jela?’ Reci: ‘Ona su za vjernike na ovome svijetu, a na onome svijetu su samo za njih’” (El-A’raf, 32). Odnosno, ko je toliko hrabar da zabrani ljudima blagodati kojima ih je Allah počastio, i uskrati im ono što ime je On dao? Uzvišeni kaže: “I dali im velike prednosti nad mnogima koje smo stvorili” (El-Isra, 70), to jeste, dao im je vrline, odlike i prednosti koje nije dao drugim stvorenjima.

O vjernici! Odlike koje je Allah, džellešānuhu, dao čovjeku iziskuju zahvalu njihovom Darovatelju, slavljen neka je On. One nas ne bi smjele zaslijepiti pa da zaboravimo Darovatelja i odvratiti nas od robovanja Njemu. Naša je dužnost da budemo zahvalni na blagodatima, čuvamo se njihovog poricanja i korištenja u nepokornosti Allahu. Čovjek je zaboravno biće, i vremenom zaboravi na mnoge blagodati koje mu je Allah dao, a sjećanje mu se vrati tek nakon što ostane bez tih blagodati, kada postane svjestan njihove prave vrijednosti.

O muslimani! Muhammedov ummet, uz opću odlikovanost u kojoj učestvuju svi Ademovi sinovi, uživa i posebnu vrstu odlikovanosti, koja je spomenuta u hadisu Behza ibn Hakima, radijallahu anhu, koji je on prenio od svoga oca, a on od svoga djeda: “Čuo sam Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da kaže: ‘Vi upotpunjujete niz od sedamdeset ummeta, i vi ste najbolji i najčasniji kod Allaha.’” (Ahmed)

To znači da Muhammedov, islamski ummet, upotpunjuje brojku od sedamdeset ummeta, koji su bili prije njih, i za koje zna samo Allah. Zamjenica

“vi” može se odnositi na ashabe i one koji slijede njihov put, ili na ummet u cijelosti, jer su oni najbolji, najvredniji, najčasniji i najodlikovaniji ummet kod Allaha, džellešanuhu. Odlikovanost islamskog ummeta ogleda se u njihovim djelima, moralnim osobinama, čistom vjerovanju u jednog Boga, izlaganju njihovih djela na Sudnjem danu i džennetskim deredžama, zato budimo zahvalni Allahu što nas je učinio pripadnicima Muhammedovog ummeta, najboljeg i najčasnijeg kod Allaha, džellešanuhu.

Uzvišeni Allah propisao je da se ljudi vrednuju po bogobožnosti i ni po čemu drugom. Uzvišeni kaže: “Najugledniji kod Allaha je onaj koji Ga se najviše boji” (El-Hudžurat, 13).

Onaj ko se odjenuo odjećom bogobožnosti plemenitiji je, ugledniji i bolji od onoga ko se nije odjenuo. Ibn Omer, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, u svom poznatom govoru na Dan osvojenja Meke, kazao: “O ljudi, Allah, džellešanuhu, odstranio je od vas pagansku oholost i hvalisanje porijeklom. Ljudi se dijele na dvije vrste: dobre, bogobožne, kod Allaha plemenite, i loše, nesretne, kod Allaha beznačajne. Svi su ljudi Ademovi potomci, a Allah je Adema stvorio od zemlje. Allah, džellešanuhu, kaže: ‘O ljudi, Mi vas od jednog čovjeka i jedne žene stvaramo i na narode i plemena vas dijelimo da biste se upoznali. Najugledniji kod Allaha je onaj koji Ga se najviše boji, Allah, uistinu, sve zna i nije Mu skriveno ništa’ (El-Hudžurat, 13).” (Tirmizi)

Tirmizi, sa svojim lancem prenosilaca, također bilježi od Semure ibn Džunduba da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ugled je u imetku, a plemenitost je u bogobožnosti”, tj. ono što čovjeka čini velikim kod ljudi jeste imetak, a ono što ga čini velikim kod Allaha jeste bogobožnost.

Musliman treba učiniti sve da sačuva svoje ljudsko dostojanstvo, kojim ga je Allah odlikovao, i da svoju dušu oplemeni bogobožnošću, a to je posebna vrsta odlikovanja. Bogobožnost je istinski ponos i čast, a ljubav prema dunjaluku je poniženje i bolest.

Bogobožan čovjek nema mahane, ako zaista postigne bogobožnost, bez obzira na to šta mu bilo zanimanje u životu.

Ako zaista želimo napredovati na stepenicama plemenitosti i postići visoke deredže ponosa i časti, držimo se puta bogobožnosti, pokornosti Allahu i

ostavljanja Njegovih zabrana iz straha da ne bismo izgubili dostojanstvo i bili poniženi i ostavljeni, jer koga Allah ponizi, niko mu počast ne može ukazati.

Čuvaj dostojanstvo svoje duše, jer ako ga izgubiš, nikada ga više nećeš povratiti.

Budite svjesni, ljudi, da su činjenje grijeha, slijeđenje strasti, nemar i skretanje s Pravog puta u suprotnosti sa Božijim odlikovanjem čovjeka i dostojanstvom i ponosom vjernika.

O vjernici! Ukoliko čovjek želi postići bogobožnost, mora krenuti od svog srca, jer je ono centar bogobožnosti i prva i najvažnija briga čovjeka. U hadisu, oko čije vjerodostojnosti postoji saglasnost Buharija i Muslima, a koji prenosi Nu'man ibn Bešir, navodi se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Zaista u ljudskom tijelu ima jedan organ, kada je on zdrav, zdravo je cijelo tijelo, a kada je on bolestan, bolesno je cijelo tijelo, a to je srce."

Načini popravljanja srca su mnogobrojni, a evo nekih: učenje Kur'ana, često upućivanje dove Allahu da nam podari bogobožnost i predano srce, sadaka, dobročinstvo, istigfar, traženje oprost od Allaha, i druženje sa čestitim ljudima.

Donosite salavate i selame na odabranog Vjerovjesnika i Poslanika, kao što vam je naredio Uzvišeni Gospodar, u svom plemenitom govoru: "Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!" (El-Ahzab, 56)

Allahu moj, smiluj se Muhammedu, sallallahu alejhi ve sellem, njegovim suprugama i potomcima, kao što si se smilovao Ibrahimu, i blagoslovi Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, njegove supruge i potomke kao što si blagoslovio Ibrahima i njegovu porodicu, Ti si hvaljen i slavljen!

ŽELJE I AMBICIJE (MEDINA)

Hatib: dr. Abdulbari ibn Avad es-Subejti
28. safer 1439. po Hidžri / 17. novembar 2017.

Hvala Allahu Koji upućuje srca i uzdiže ih vjerovanjem, hvalim Ga i zahvaljujem Mu na svim blagodatima kojima nas je obdario.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i Koji nas je upozorio na vatru rasplamsalu, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, pomogao istinu i suprotstavio se zabludi, neka su na njega Allahova milost i blagoslov, i na njegovu časnu porodicu, ashabe i sve one koji su očistili svoju dušu. Oporučujem sebi i vama bogobožnost, na temelju riječi Uzvišenog: “O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

Allah, džellešanuhu, potčinio je ljudima ovaj kosmos i podario da im bude polje za ostvarivanje beskrajnih ljudskih ambicija, a ljudi se, u pogledu želja, dijele na one koji imaju mnoštvo želja i one čije su želje skromne. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Kada bi sin Ademov imao dolinu palmi, poželio bi da ima još jednu, pa još jednu. Čovjekovu nutrinu ne može napuniti ništa osim zemlje. Čovjekovu nutrinu ne može napuniti ništa osim zemlje.”

Svaka želja koja je u službi dobra je pohvalna, a svaka želja koja se suprotstavlja Božijem određenju i koja je neostvariva je pokuđena.

Želja ukazuje na čovjekove težnje, kao što kaže Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: “Duša želi i žudi.” Ima ljudi čije želje dosežu do najviših visina ponosa i slave, a ima onih čije želje vuku do najnižih dubina. Ljudi s plemenitim i uzvišenim ambicijama imaju širok krug želja i one ukrašavaju njihov život. Vidimo to na primjeru Omera ibn Hattaba, radijallahu anhu, koji je jednog dana rekao ashabima: “Zaželite!” Neki su rekli: “Željeli bismo da je ova kuća puna zlata, pa da ga potrošimo na Allahovom putu i podijelimo kao sadaku.” Drugi su rekli: “Željeli bismo da je ova kuća puna dragulja i dijamanta, pa da ih potrošimo na Allahovom putu i podijelimo kao sadaku.” Omer im ponovo

reče: “Zaželite!”, a oni rekoše: “Ne znamo, vladaru pravovjernih, na šta tačno misliš.” A onda Omer reče: “Želio bih da je ova kuća puna ljudi poput Ebu Ubejde ibn Džerraha, Muaza ibn Džebela, Salima, štićenika Ebu Huzejfe, i Huzejfe ibn Jemana.” U drugoj predaji navodi se da su se kod Hidžra, polukružnog prostora sa sjeverne strane Kabe, sastali Musab, Urva, Abdullah ibn Zubejr i Abdullah ibn Omer, radijallahu anhum, pa su rekli jedni drugima: “Zaželite!” Abdullah ibn Zubejr rekao je: “Ja želim postati halifa.” Urva je rekao: “Ja želim da ljudi od mene uzimaju znanje.” Musab je rekao: “Ja želim namjesništvo nad Irakom.” Abdullah ibn Omer rekao je: “Ja želim Božiji oprost.” Prva trojica ostvarili su svoje dunjalučke želje, a vjerujemo da je Ibn Omer postigao Božiji oprost.

Omer ibn Abdulaziz, Allah mu se smilovao, imao je visoke ambicije u životu koje je, uz Allahovu dozvolu, uspio i ostvariti. Ostala je samo jedna, i nadati se da će i nju ostvariti na ahiretu. Govorio je: “Imao sam visoke ambicije u životu: poželio sam da se oženim Fatimom bint Abdulmelik i oženio sam se, poželio sam da postanem halifa, i postao sam, poželio sam Džennet, i nadam se da ću i to postići.”

Lijepa želje, o vjernici, predstavljaju vrata dobra i velike nagrade, koju je spomenuo Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, u hadisu koji govori o četiri čovjeka: čovjeku kome je Allah, džellešanuhu, dao imetak i znanje, i on postupa po njemu i troši ga na propisan način; čovjeku kome je Allah, džellešanuhu, dao znanje a nije mu dao imetak, i on kaže: “Kada bih imao imetka koliko ima taj i taj, ja bih postupao s njim kao što on postupa.” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Njih dvojica imaju istu nagradu.” I čovjeku kome je Allah dao imetak, a nije mu dao znanje, pa on s njime postupa neuračunljivo i troši ga na nedozvoljen način, i čovjeku kome Allah nije dao ni imetak ni znanje, pa kaže: “Kada bih imao imetka koliko ima taj i taj, ja bih postupao s njim kao što on postupa.” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Njih dvojica imaju isti grijeh.”

Same želje, bez konkretnih dobrih djela učinjenih sa iskrenom namjerom i ustrajavanja u tim djelima, nemaju nikakvu vrijednost, jer Uzvišeni kaže: “I nastojte zaslužiti oprost Gospodara svoga i Džennet prostran kao nebesa i Zemlja, pripremljen za one koji se Allaha boje” (Ali Imran, 133). Štaviše, želje su vid dove Allahu, džellešanuhu, koje se mogu ostvariti njihovim uslišenjem.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Kada zaželite neku želju, neka ona bude što sveobuhvatnija, jer na taj način tražite od Allaha”; “Kada neko od vas zaželi smrt, neka dobro razmisli o onome što želi, jer ne zna šta mu je od toga zapisano.”

Pametan čovjek nikada neće poželjeti iskušenja, smutnje niti susret s neprijateljem, kao što kaže Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: “Nemojte priželjkivati susret s neprijateljem, i tražite od Allaha zaštitu.”

Islam odbacuje pesimizam, i njemu i njegovim sljedbenicima ne priliče “crne sumnje”, zloslutnje i priželjkivanje smrti. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Neka niko od vas ne priželjkuje smrt zbog iskušenja koje ga je snašlo, nego neka kaže: ‘Allahu moj, poživi me dok je život bolji za mene od smrti, a usmrti me onda kada smrt bude bolja za mene od života.’” (Muttefekun alejhi)

Lijepo želje ukazuju na lijepo mišljenje o Allahu, džellešānuhu. U hadisi-kudsiju kaže se: “Ja se prema Svome robu ophodim onako kako on o Meni misli., pa neka misli o Meni šta želi” (Ibn Hibban), to jeste, mogu učiniti sa Svojim robom ono što on misli da ću učiniti.

Lijepo mišljenje o Allahu pozitivno se odražava na čovjekove želje, podiže njegovu vrijednost i oplemenjuje njegove namjere. Razborit čovjek gradit će svoje želje, duboko svjestan Božijih blagodati prema njemu, neće zavidjeti svojoj braći i neće nikada poželjeti ono što je tuđe. Uzvišeni kaže: “I ne poželite ono čime je Allah neke od vas odlikovao.” (En-Nisa, 32)

Musliman je svjestan da ostvarenje želja ovisi isključivo o Božijoj volji, on se nikada ne srdi, ne tuguje i ne pada u očaj zbog neispunjenja neke želje, i svjestan je da je dobro u onome što je Allah odredio i zahvaljuje svom Gospodaru na svakom stanju. Uzvišeni kaže: “Ne volite nešto, a ono može biti dobro za vas; nešto volite, a ono ispadne zlo po vas. - Allah zna, a vi ne znate.” (El-Bekara, 216)

Iblis je izvor lažnih nada i želja, i on se zavjetovao da će predano raditi na zavodenju ljudi i njihovom uništenju lažnim nadama, prolaznim naslađivanjima i varljivom srećom. Uzvišeni kaže: “I navodit ću ih, sigurno, na stranputice, i primamljivat ću ih, sigurno, lažnim nadama, i, sigurno, ću im zapovjediti pa će stoci uši rezati, i, sigurno, ću im narediti pa će stvorenja Allahova mijenjati!” A onaj ko za zaštitnika šejtana prihvati, a ne Allaha, doista će propasti! On im

obećava i primamljuje ih lažnim nadama, a ono što im šejtan obeća samo je obmana.” (En-Nisa, 119–120)

Ako su čovjekove želje usmjerene isključivo ka dunjalučkim dobrima, i lišene svake veze sa vječnom kućom, on zasigurno ide krivim i brdovitim putem koji ga neće dovesti do željenog cilja. Uzvišeni kaže: “Onome ko želi ovaj svijet, Mi mu brzo dajemo šta hoćemo i kome hoćemo, ali ćemo mu poslije Džehennem pripremiti, u kome će se osramoćen i odbačen peći. A onaj ko želi onaj svijet i trudi se da ga zasluži, a vjernik je, trud će mu hvale vrijedan biti.” (El-Isra, 18–19)

Onaj čije želje budu “plovdba morem snova” na javi, i snovi bez konkretnih djela, a njegovim tijelom ovlada lijenost, taj sigurno neće poznjeti ništa drugo do varku, priviđenje. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Pametan je onaj ko obračunava svoju dušu, i radi za život poslije smrti, a slabić je onaj ko ispunjava prohtjeve svoje duše i gaji lažne nade da će mu Allah dati ono što želi.”

Onaj ko do ostvarenja svojih želja nastoji doći zabranjenim putevima, pribjegavajući sihuru i magiji, učinio je nepravdu samom sebi. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Ko ode gataru ili sihribazu i povjeruje u njegove riječi, zaniijekao je ono što je objavljeno Muhammedu, sallallahu alejhi ve sellem.” (Taberani)

U kaburu, u kojem počinje zagrobni život, život u berzehu, javit će se najснаžnije želje kod vjernika i nevjernika: vjernik će silno željeti da što prije nastupi Sudnji dan, zbog ljepota i užitaka koje je već vidio i koje očekuje, a nevjernik će silno željeti da nikada ne nastupi Sudnji dan, zbog kazne i patnje koju je vidio i koju očekuje.

Umrli će poželjeti da se vrati na dunjaluk, i nadoknadi propuštena dobra djela, ili da klanja bar dva rekata. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, prošao je pored kabura i upitao je: “Čiji je ovo kabur?” Rekli su: “Tog i tog čovjeka.” “Ovaj čovjek bi volio da može klanjati dva rekata više nego što vi volite čitav dunjaluk.”

Umrli će poželjeti da se vrati na dunjaluk i udijeli sadaku, spominje Allaha i bar jednom kaže “subhanallah” i “la ilahe illallah”. Uzvišeni kaže: “I od onoga čime vas Mi opskrbljujemo udjeljujte prije nego nekom od vas smrt dođe, pa da onda rekne: ‘Gospodaru moj, da me još samo kratko vrijeme zadržiš, pa da milostinju udjeljujem i da dobar budem!’” (El-Munafikun, 10)

Najbolniji vapaj koji će se sigurno desiti na Sudnjem danu jeste vapaj stanovnika Džehennema, koji će, kada im knjiga bude data u lijevu ruku, poželjati da su zemlja ostali: “To je neizbježan Dan, pa ko hoće, Gospodaru svome će, kao utočištu, poći. Mi vas na skorbu patnju upozoravamo, na Dan u kome će čovjek djela ruku svojih vidjeti, a nevjernik uzviknuti: ‘Da sam, bogdo, zemlja ostao!’” (En-Nebe, 39–40)

Najveličanstveniji prizor na putu želja bit će želje stanovnika Dženneta. Prema njima će Gospodar velikodušno postupiti i dati im iz Svog obilja ono što neće dati nikome drugom. Kada posljednji čovjek uđe u Džennet, nakon što se Džennet nagizda i ukrasi za njega, reći će mu se: “Poželi”, pa će on poželjati, a onda će mu se reći: “Dobit ćeš ono što si poželio, i još deset puta koliko vrijedi dunjaluk.”

Donosite salavate na Poslanika upute, to vam je naredba od Allaha, Koji je objavio u Svojoj Knjizi: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šalžite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allahu moj, smiluj se Muhammedu, sallallahu alejhi ve sellem, njegovim suprugama i potomcima, kao što si se smilovao Ibrahimu, i blagoslovi Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, njegove supruge i potomke kao što si blagoslovio Ibrahima, i budi zadovoljan četvericom njegovih pravovjernih halifa, Ebu Bekrom, Omerom, Osmanom i Alijom, i svim ashabima, tabii-nima i onima koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana, i nama uz njih, i obuhvati nas Svojim oprostom, darežljivošću i dobročinstvom, o Ti Koji si od svih plemenitih najplemenitiji.

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha tražim oprosta, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

VRIJEDNOST ISTIGFARA (MEDINA)

Hatib: dr. Ali ibn Abdurrahman el-Huzejfi
6. rebiul-evel 1439. po Hidžri / 24. novembar 2017.

Hvala Allahu, Milostivom, Samilosnom, Sveznajućem, Mudrom, Dobročinitelju, Uzvišenom. Zahvaljujem svom Gospodaru, hvalim Ga, kajem Mu se, tražim oprosta od Njega.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jednog, Vlasnika Arša plemenitog, i svjedočim da je naš vjerovjesnik i prvak Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, nosilac najviših moralnih vrлина. Gospodaru moj, smiluj se, spasi i blagoslovi Svoga roba i poslanika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, njegovu porodicu, ashabe, pozivače na Pravi put.

Bojte se Allaha, činite ono čime je On zadovoljan i ostavite ono što je On zabranio, kako biste postigli Njegovo zadovoljstvo i spasili se Njegove srdžbe i kazne.

O muslimani, naš Gospodar je iz Svoje neizmjerne milosti, darežljivosti i plemenitosti, propisao više načina i puteva za činjenje dobra, kako bi musliman mogao sam izabrati način i put u pokornosti i približavanju Allahu, kojima će Allah popraviti njegovo stanje na dunjaluku, podići njegove stepene na ahiretu, počastiti ga lijepim životom i srećom na ovom svijetu, i vječnim užicima i Njegovim zadovoljstvom na budućem svijetu. Uzvišeni kaže: “Svako se okreće prema svojoj kibli, a vi se potrudite da druge, čineći dobra djela, pretečete! Ma gdje bili, Allah će vas sve sabrati – Allah, zaista, sve može.” (El-Bekara, 148)

Govoreći o vjerovjesnicima koji su bili najbolji primjer i uzor ljudima, Allah, džellešānuhu kaže: “Oni su se trudili da što više dobra učine i molili su Nam se u nadi i strahu, i bili su prema Nama ponizni.” (El-Enbija, 90)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je Muazu, radijallahu anhu: “Hoćeš li da te uputim na vrata dobra? Post je štit, sadaka gasi vatru grijeha, kao što voda gasi vatru, i namaz u dubini noći”, a zatim je proučio riječi Uzvišenog: “Bokovi njihovi se postelja lišavaju i oni se Gospodaru svome iz straha

i želje klanjaju, a dio onog što im Mi dajemo udjeljuju. I niko ne zna kakve ih, kao nagrada za ono što su činili, skrivene radosti čekaju” (Es-Sedžda, 16–17), a zatim je rekao: “Hoćeš li da te obavijestim o glavi, stubu i vrhuncu stvari?” Rekao sam: “Da, Allahov Poslaniče.” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, tada reče: “Glava stvari je islam, njegov stub je namaz, a njegov vrhunac je borba na Allahovom putu.” (Tirmizi)

Jedan od načina i puteva za činjenje dobra i iskazivanje pokornosti Allahu, džellešanuhu, i uzroka brisanja grijeha jeste istigfar – traženje oprost od Allaha, džellešanuhu. Istigfar je sunnet – tradicija svih Allahovih vjerovjesnika i poslanika, alejhimus-selam.

Allah, džellešanuhu, rekao je za roditelje čovječanstva, neka je na njih Allahova milost i blagoslov: “Gospodaru naš”, rekoše oni, “sami smo sebi krivi, i ako nam Ti ne oprostiš i ne smiluješ nam se, sigurno ćemo biti izgubljeni.” (El-A’raf, 23)

I rekao je za Nuha, alejhis-selam: “Gospodaru moj, oprosti meni, i roditeljima mojim, i onome koji kao vjernik u dom moj uđe, i vjernicima i vjericama, a nevjernicima samo propast povećaj!” (Nuh, 28)

I rekao je za Ibrahima Halila – Allahovog prijatelja, alejhis-selam: “Gospodaru naš, oprosti meni, i roditeljima mojim, i svim vjernicima – na Dan kad se bude polagao račun!” (Ibrahim, 41)

I rekao je za Musaa, alejhis-selam: “Gospodaru moj”, zamoli Musa, “oprosti meni i bratu mome i učini da budemo pod okriljem Tvoje milosti, Ti si od milostivih najmilostiviji!” (El-A’raf, 151)

I rekao je: “I Davud se uvjeri da smo Mi baš njega na kušnju stavili, pa oprost od Gospodara svoga zamoli, pade licem na tle i pokaja se.” (Sad, 24)

Poslaniku Muhammedu, sallallahu alejhi ve sellem, naredio je: “Znaj da nema boga osim Allaha! Traži oprost za svoje grijeha i za vjernike i za vjernice! Allah zna kud se krećete i gdje boravite.” (Muhammed, 19)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, često je činio istigfar iako mu je Allah, džellešanuhu, oprostio prošle i buduće grijeha. Ibn Omer, radijallahu anhumu, rekao je: “Na jednom sijelu Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, znao je po stotinu puta zatražiti oprost od Allaha riječima: ‘Rabbigfir li ve tub alejje inneke entet-tevvabur-rahim! – Gospodaru, oprosti mi, primi moje pokajanje, jer Ti

primaš pokajanja i neizmjereno si milostiv!” (Ebu Davud i Tirmizi, a Tirmizi je za njega rekao da je hasen-sahih)

Aiša, radijallahu anha, rekla je: “Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, često je pred smrt govorio: ‘Subhanallahi ve bi hamdihi, estagfirullahe ve etubu ilejhi! – Slavljen neka je Allah i neka Mu je hvala, molim Ga za oprost i iskreno Mu se kajem!’” (Buhari, Muslim)

Ebu Hurejra, radijallahu anhu, rekao je: “Nisam vidio da je iko više od Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, izgovarao riječi: ‘Estagfirullahe ve etubu ilejhi! – Tražim oprosta od Allaha i Njemu se kajem!’” (Nesai)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nakon predaje selama, tri puta je izgovarao riječi: “estagfirullah”, a zatim je učio propisane zikrove i dove poslije namaza. (Muslim od Sevbana)

Istigfar je odlika čestitih, praksa Allahu bliskih i bogobožasnih i obilježje istinskih vjernika. Uzvišeni kaže: “Gospodaru naš, oprosti nam grijehе naše i pređi preko hrđavih postupaka naših, i učini da poslije smrti budemo s onima dobrima” (Ali Imran, 193); “Oni koji budu govorili: ‘Gospodaru naš, mi, zaista, vjerujemo; zato nam oprosti grijehе naše i sačuvaj nas patnje u Ognju!’, oni koji budu strpljivi, i istinoljubivi, i Allahu poslušni, i oni koji budu milostinju udjeljivali, i koji se budu u posljednjim satima noći za oprost molili...” (Ali Imran, 16–17).

Hasan el-Basri, Allah mu se smilovao, rekao je: “Oduljili bi s namazom do sehura (zadnje trećine noći), a zatim bi se svim srcem okrenuli istigfaru.” Uzvišeni kaže: “I za one koji se, kada grijeh počine ili kad se prema sebi ogriješe, Allaha sjete i oprost za grijehе svoje zamole – a ko će oprostiti grijehе ako ne Allah? – i koji svjesno u grijehu ne ustraju.” (Ali Imran, 135)

Ibn Redžeb, Allah mu se smilovao, rekao je: “Što se tiče istigfara, on znači traženje oprosta za grijehе, a oprost je čovjeku potrebniji od bilo čega drugog, jer čovjek griješi danju i noću. Kur’an na više mjesta govori o tevbi i istigfaru, naređuje ih i podstiče na njih.”

Allah, džellešanuhu, obećao je da će onima koji traže oprost uslišiti njihovu molbu i oprostiti im grijehе. Propisano je tražiti oprost za određeni grijeh, prema riječima Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: “Čovjek je učinio grijeh, pa je rekao: ‘Gospodaru, ja sam učinio grijeh, pa mi oprosti’, a Allah kaže: ‘Moj

rob je znao da ima Gospodara Koji prašta grijehе, i kažnjava zbog njih, i Ja sam oprostio Svome robu.” (Buhari i Muslim od Ebu Hurejre, radijallahu anhu)

Vjernicima je propisano uopćeno traženje oprosta, riječima: “Rabbigfir li verhamni! – Gospodaru moj, oprosti mi i smiluj mi se!”, Uzvišeni kaže: “I reci: ‘Gospodaru moj, oprosti i smiluj se, Ti si najmilostiviji!’” (El-Mu’minun, 118)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, učio je ljude koji su primili islam ovim riječima: “Allahumagfir li verhamni vehdini ve afini verzukni! – Gospodaru moj, oprosti mi, smiluj mi se, uputi me, oprosti mi i opskrbi me!” (Muslim od Tarika ibn Ešjema, radijallahu anhu)

Ali, propisano je i traženje oprosta za sve grijehе, one koje znamo i one koje ne znamo, jer za mnoge grijehе zna samo Allah, a čovjek će biti pitan za svaki grijeh. Ebu Musa el-Eš’ari, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, učio ovu dovu: “Allahummagfir li hatietī ve džehli ve israfi fi emri ve ma ente a’lemu bihi minnī. Allahummagfir li džiddi ve hezli ve hatai ve amdī ve kullu zalike indī. Allahummagfir li ma kaddemtu ve ma ehhartu ve ma esrertu ve ma a’lentu ve ma ente a’lemu bihi minnī entel-mukaddimu ve entel-muehhiru ve ente ala kulli šej’in kadir! – Gospodaru moj, oprosti mi grijehе, i ono što iz neznanja učinim, i loše postupke i ono što Ti znaš bolje od mene. Gospodaru moj, oprosti mi ono što učinim u zbilji i u šali, i ono u čemu pogriješim i ono što namjerno učinim, jer su to moje osobine. Gospodaru moj, oprosti mi ono što sam učinio prije i poslije, i što sam učinio tajno i javno, i ono što Ti bolje znaš od mene. Ti uzvisuješ i unizuješ, i Ti sve možeš!” (Buhari i Muslim)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Širk – pridruživanje druga Allahu, u ovom ummetu, skriveniji je od kretanja mrava.” Ebu Bekr, radijallahu anhu, upitao je: “Kako se spasiti od širka, Allahov Poslaniče?”, a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: “Tako što ćeš reći: ‘Allahumme inni euzu bike en ušrike bike ve ene a’lemu ve estagfiruke minez-zenbillezi la a’lemu! – Gospodaru moj, utječem Ti se od toga da Ti pridružim nekoga i nešto, znajući da je to širk, i tražim oprosta od Tebe za grijehе koje ne znam!’” (Ibn Hibban od Ebu Bekra i Ahmed od Ebu Musaa, radijallahu anhuma)

Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, učio dovu: “Allahummagfir li zenbi kullehu dikkahu ve džillehu hataahu ve amdehu sirrehu ve alanijjetehu evvelehu ve ahirehu! – Gospodaru

moj, oprosti mi sve moje grijehе, skrivene i vidljive, nesvjesne i svjesne, tajne i javne, prve i posljednje.” (Muslim i Ebu Davud)

Kada čovjek traži od Allaha, džellešanuhu, oprost za sve grijehе, i za one koje zna i za one koje ne zna, može se nadati Allahovoj pomoći i uputi.

Upućivanje dove Allahu kojom se traži oprost grijehа, iskreno i uporno, skrušeno i ponizno, podrazumijeva tevbu – pokajanje od tog grijehа, a pokajanje od grijehа i Božija podrška na tom putu podrazumijeva istigfar – traženje oprosta. Ova dva pojma, tevba i istigfar, kada se spominju posebno, podrazumijevaju jedno drugo, a kada se spominju zajedno, u istom kontekstu, svaki od njih zadržava svoje specifično značenje: istigfar je traženje brisanja grijehа, otklanjanja njegovih posljedica i zaštite od zla počinjenih grijehа i njihovo pokrivanje, a tevba je vraćanje Allahu, ostavljanjem grijehа, čuvanje od grijehа i njihovih posljedica u budućnosti i čvrsta odluka da ih neće ponoviti.

Tevba i istigfar spomenuti su zajedno u ajetu: “Da od Gospodara svoga oprosta tražite i da se pokajete, a On će vam dati da do smrtnoga časa lijepo proživite i svakom čestitom dat će zasluženu nagradu. A ako leđa okrenete – pa, ja se, zaista, bojim za vas patnje na Velikom danu” (Hud, 3), ali i u drugim kur’anskim ajetima. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “O ljudi, pokajte se svome Gospodaru i tražite oprosta. Ja se kajem i tražim oprost od Allaha u toku jednog dana i do stotinu puta.” (Nesai od Egarra el-Muzenija)

Čovjek ima snažnu i stalnu potrebu za istigfarom, a posebno u ovom vremenu, zbog mnoštva grijehа i smutnji, kako bi ga Allah pomogao u životu na ovom svijetu i nakon smrti, i popravio njegovo stanje.

Istigfar je kapija svakog dobra, i brana od svakog zla i kazne.

Potreba islamskog ummeta za istigfarom i tevbom je velika, jer Uzvišeni Allah, zbog ova dva djela, otklanja od ummeta trenutnu kaznu i čuva ga od buduće kazne.

S istigfarom “škrteri” samo onaj ko ne poznaje njegove koristi i blagoslove. Kur’an i sunnet iscrpno govore o vrijednostima istigfara.

Uzvišeni za Salihа, alejhis-selam, kaže: “O narode moj”, govorio im je on, “zašto tražite da vas stigne kazna prije nego što se pokajete? Zašto od Allaha ne tražite oprosta, da bi vam se ukazala milost?” (En-Neml, 46). Istigfar je, dakle, uzrok Božije milosti prema ummetu.

Uzvišeni za Nuha, alejhis-selam, kaže: "...i govorio: 'Tražite od Gospodara svoga oprost jer On, doista, mnogo prašta; On će vam kišu obilnu slati, i pomoći će vas imanjinima i sinovima, i dat će vam bašče, i rijeke će vam dati' (Nuh, 10–12); i rekao je za Huda, alejhis-selam: "O narode moj, ja ne tražim od vas nagrade za ovo; mene će nagraditi Onaj Koji me je stvorio! Zašto se ne opametite?" (Hud, 52); "Allah ih nije kaznio, jer si ti među njima bio; i Allah ih neće kazniti sve dok neki od njih mole da im se oprost" (El-Enfal, 33).

Ebu Musa, radijallahu anhu, rekao je: "Allah vam je dao dvije vrste sigurnosti od kazne: Vjerovjesnikovo prisustvo među vama i istigfar. Vjerovjesnika više nema, a istigfar ostaje do Sudnjeg dana."

Mnoštvo traženja oprosta od Allaha, džellešanuhu, otklanja od ummeta ono što ga je već zadesilo, i čuva ga od kazne, koja bi ga mogla zadesiti u budućnosti, jer se nijedna nedaća nije desila osim zbog grijeha, a nijedna nedaća nije podignuta osim zbog tevbe i istigfara. Ibn Abbas, radijallahu anhum, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Ko se čvrsto bude držao istigfara, Allah će mu dati izlaz iz svake tjeskobe, otklonit će od njega svaku brigu i opskrbit će ga odakle se ne bude ni nadao." (Ebu Davud)

Od Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, prenesene su blagoslovljene riječi istigfara, čije izgovaranje donosi veliku nagradu, a evo nekih:

"Ko kaže: 'Estagfirullahel-lezi la ilahe illa huvel-hajjul-kajum ve etubu ilejhi', bit će mu oprošteni grijesi, makar pobjegao sa bojnog polja." (Ebu Davud, Tirmizi i Hakim, koji je rekao da je hadis vjerodostojan prema uvjetima Buharija i Muslima.)

Ebu Seid el-Hudri, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Ko tri puta, kada krene u postelju, izgovori: 'Estagfirullahel-lezi la ilahe illa huvel-hajjul-kajum ve etubu ilejhi', bit će mu oprošteni grijesi makar ih bilo poput morske pjene." (Tirmizi)

Ubada ibn Samit, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Ko se probudi u noći i kaže: 'La ilahe illallahu vahdehu la šerike lehu, lehul-mulku ve lehul-hamdu, ve huve ala kulli šej'in kadir, subhanallahi vel-hamdulillahi ve la ilahe illallahu vallahu ekber, ve la havle ve la kuvvete illa billahi, allahummagfirli', njegova će dova biti primljena, a ako bude klanjao namaz, njegov namaz će biti primljen." (Buhari)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko prije zore, na dan džume, izgovori: ‘Estagfirullahel-lezi la ilahe illa huvel hajjul-kajjum ve etubu ilejhi’, tri puta, bit će mu oprosteni grijesi makar ih bilo poput morske pjene.”

Šeddad ibn Evs, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Najbolji istigfar su riječi: ‘Allahumme ente rabbi, la ilahe illa ente, halakteni, ve ene abduke, ve ene ala ahdike ve va’dike mesteta’tu, ve euзу bike min šerri ma sana’tu, eбуu leke bini’metike alejje, ve eбуu bi zenbi, fagfirli, fe innehu la jagfiruz-zunube illa ente!’ Ko ove riječi izgovori u toku dana, s čvrstim ubjeđenjem u njih, i umre prije nego što omrkne, ući će u Džennet, a ko ih izgovori u noći, s čvrstim ubjeđenjem u njih, i umre prije nego što osvane, ući će u Džennet.” (Buhari)

Enes, radijallahu anhu, kazuje da je čuo Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da je rekao: “Rekao je Allah Uzvišeni: ‘O sine Ademov, kada bi tvoji grijesi dosegli granice neba, pa Mi se nakon toga pokaješ i zatražiš oprosta, Ja bih ti oprostio, ne obazirući se na to.’” (Tirmizi i kaže da je hadis hasen.)

Istigfar je propisan u toku i nakon izvršenja propisanih ibadeta, kako bi se nadoknadili svi propusti koji su se desili tokom ibadeta, ali i kako bi se srce očistilo od samodopadanja i rijaluka, pretvaranja. Uzvišeni kaže: “Zatim krenite odakle kreću ostali ljudi i tražite od Allaha oprosta, jer Allah, uistinu, prašta i samilostan je” (El-Bekara, 199); “... i molitvu obavljajte, i milostinju udjeljujte, i draga srca Allahu zajam dajte! A dobro koje za sebe unaprijed osigurajte naći ćete kod Allaha još većim i dobićete još veću nagradu. I molite Allaha da vam oprost, jer Allah prašta i milostiv je” (El-Muzzemmil, 20). Iz ovih ajeta vidimo da je istigfar naređen u toku ibadeta i nakon njega.

Propisano je da musliman traži oprosta za svoju braću vjernike i vjernice, muslimane i muslimanke, žive i umrle, iz dobročinstva i ljubavi, čistog srca, i s namjerom činjenja koristi muslimanima i zauzimanja za njih kod Allaha. Allah Uzvišeni kaže: “Oni koji poslije njih dolaze – govore: ‘Gospodaru naš, oprost, nama i braći našoj koja su nas u vjeri pretekla i ne dopusti da u srcima našim bude imalo zlobe prema vjericima; Gospodaru naš, ti si, zaista, dobar i milostiv!’” (El-Hašr, 10)

Ubada ibn Samit, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ko bude tražio oprosta za vjernike i vjernice, Allah će

mu za svakog vjernika i vjernicu upisati po jedno dobro djelo.” (Lanac ovog hadisa je dobar)

Primjer za ovu vrstu istigfara jeste istigfar za vjernike na dženazama, istigfar prilikom posjete mezarju, i slijedenje primjera meleka koji drže Prijesto i Allahu bliskih meleka. Uzvišeni kaže: “Meleki koji drže Prijesto i oni koji su oko njega veličaju i hvale Gospodara svoga i vjeruju u Nj i mole se da budu oprosteni grijesi vjernicima: ‘Gospodaru naš, Ti sve obuhvaćaš milošću i znanjem; zato oprosti onima koji su se pokajali i koji slijede Tvoj put i sačuvaj ih patnje u Vatri!’” (Gafir, 7)

Ovo je jedan od najvažnijih aspekata dobronamjernosti i ljubavi prema vjernicima.

O vjernici! Odazovite se naredbi vašeg Gospodara, Koji je, u hadisi-kudsiju rekao: “O robovi Moji, vi grijешite noću i danju, a Ja praštam sve grijehе. Tražite oprosta od Mene, i Ja ću vam oprostiti.” (Muslim od Ebu Zerra, radijallahu anhu)

Obratite se svome Gospodaru, istigfarom i tevbom, i osjetit ćete Njegovu plemenitost, darežljivost i blagoslov, On će vam obrisati grijehе i podići stepene. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Tako mi Onoga u Čijoj je ruci moja duša, kada vi ne biste grijешili, Allah bi vas zamijenio drugim narodom koji bi grijешio i tražio oprosta, a On bi im praštao.” (Muslim) Jer, On mnogo prašta, darežljiv je i plemenit. Uzvišeni kaže: “Onaj ko kakvo zlo učini ili se prema sebi ogriješi, pa poslije zamoli Allaha da mu oprosti – naći će da Allah prašta i da je milostiv.” (En-Nisa, 110)

Naš Gospodar dao nam je priliku za činjenje dobra, učinio je dunjaluk “kućom rada”, a ahiret “kućom nagrade”. Uspjeli su i spasili su se trudbenici, iskreni, dobročinitelji, a stradali su nevjernici i oni koji su se okrenuli od istine.

Činite djela kao da vam se edžel primakao, a nada vas napustila, uzmite pouku od onih koji su bili i nestali, u kazivanjima o njima i historiji nalazi se pouka i podsjećanje.

Umrli će poželjeti da se vrate na dunjaluk kako bi klanjali samo dva rekata i tražili oprosta od Allaha. Daleko bilo da će njihova želja biti ispunjena. Uzvišeni kaže: “Kad nekome od njih smrt dođe, on uzvikne: ‘Gospodaru moj, povrati me. da uradim kakvo dobro u onome što sam ostavio!’ Nikada! To su

riječi koje će on uzalud govoriti – pred njima će prepreka biti sve do dana kada će oživljeni biti.” (El-Mu’minun, 99–100)

Ne potcjenjuj ni koliko je trun dobra, i ne potcjenjuj ni koliko je trun zla. U hadisu se kaže: “Čuvajte se omalovažavanja grijeha, jer se grijesi skupljaju kod čovjeka dok ga ne upropaste.”

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, također je rekao: “Ne potcjenjuj nijedno dobro djelo, makar da svoga brata sretnoš nasmijana lica.”

O vjernici! “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šalžite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur’anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom, i uputom najboljeg od svih poslanika i njegovim istinitim riječima.

Rekoh ovo i od Allaha tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

BLAGODAT VODE (MEDINA)

Hatib: dr. Abdulmuhsin ibn Muhammed el-Kasim
13. rebiul-evvel 1439. po Hidžri / 1. decembar 2017.

Svaka hvala i zahvala pripadaju Allahu, Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo, i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i mir, i na njegove ashabe.

Bojte se Allaha, ljudi, onako kako Ga se treba bojati, u tajnosti i javnosti.

O muslimani, Allah Svoje robove darežljivo obasipa blagodatima, i vidljivim i nevidljivim, Njegove ruke su ispružene, dijeli danju i noću, a Njegove riznice su nepresušne i ne umanjuje ih dijeljenje.

On je Svoje robove opskrbio blagodatima o kojoj su ovisna sva Njegova stvorenja i Svojom mudrošću stvara ovu blagodat pred ljudskim očima, kako bi Mu oni zahvaljivali na njoj.

On naređuje Svojim melekima da pokrenu vjetar, uprave oblake u mrtve predjele i spuste kišu, kako bi Njegovi robovi osjetili slast ove blagodati. Uzvišeni kaže: “Zar ne vidiš da Allah razgoni oblake, i onda ih spaja i jedne nad drugima gomila, pa ti vidiš kišu kako iz njih pada.” (En-Nur, 43)

Allah, džellešanuhu, spušta kišu s neba, da bi je ljudi vidjeli svojim očima i da bi potakao njihova srca da Ga mole za nju i zahvaljuju Mu na njoj, nakon njenog spuštanja, i učinio je dokazom Svog rububijeta – apsolutne vlasti i moći. Uzvišeni kaže: “Kako oni ne vide da Mi gonimo kišu u ogoljelu zemlju, i činimo da, uz pomoć njenu, niče rastinje kojim se hrani stoka njihova, a i oni sami – pa zašto neće da vide?!” (Es-Sedžda, 27)

Svojom silom i moći On je izazvao ljude da spuste s neba makar jednu kapljicu, mimo onoga što On spušta: “Kažite vi Meni: vodu koju pijete – da li je vi ili Mi iz oblaka spuštamo?” (El-Vakia, 68–69)

Spuštanje kiše s neba spada u gajb, nevidljivo, nepoznato, čije vrijeme, količinu i korist niko ne zna pouzdano osim Allaha. Uzvišeni kaže: “Samo Allah zna kad će Smak svijeta nastupiti, samo On spušta kišu i samo On zna šta je u matericama...” (Lukman, 34)

Spuštanje kiše s neba jedan je od najvećih dokaza Božijeg uluhijeta – božanstvenosti i isključivog prava na obožavanje. Uzvišeni kaže: “... Koji vam je Zemlju učinio posteljom, a nebo zdanjem; Koji s neba spušta kišu i čini da s njom rastu plodovi, hrana za vas. Zato ne činite svjesno druge Allahu ravnim!” (El-Bekara, 22)

Kiša je dokaz proživljenja i okupljanja pred Allahom. “Jedno od znamenja Njegovih jeste i to što ti vidiš suhu zemlju, a kad na nju spustimo kišu, ona se pokrene i uzbuja. Onaj ko njoj daje život oživit će, sigurno, i umrle, jer je On kadar sve.” (Fussilet, 39)

Allah, džellešanuhu, kišom ukazuje milost i kažnjava koga hoće. Uzvišeni kaže: “A da se Pravog puta drže, Mi bismo ih vodom obilnom pojili.” (El-Džinn, 16)

Voda je veličina, slava i ponos. Allahovo Prijestolje – Arš je iznad vode (Hud, 7). Voda je Allahova velika blagodat na koju Allah podsjeća nas i one prije nas, i ko bude zahvaljivao na blagodati, povećat će mu iz Svog obilja, a ko bude nezahvalan, On će ga kazniti. “Zar oni ne znaju koliko smo Mi naroda prije njih uništili, kojima smo na Zemlji mogućnosti davali kakve vama nismo dali i kojima smo kišu obilatatu slali i učinili da rijeke pored njih teku” (El-En’am, 6)

Zbog važnosti vode, Allah, džellešanuhu, šalje vjetrove kao njenu prethodnicu i radosnu vijest: “On je Taj Koji šalje vjetrove kao radosnu vijest milosti Svoje...” (El-A’raf, 57)

Zemlja se raduje dolasku kiše, pa ustrepće i uzbuja, i pokaže svoje ukrase koji zasjene oči svojom ljepotom. Uzvišeni kaže: “I ti vidiš zemlju kako je zamrla, ali kad na nju kišu spustimo, ona ustrepće i uzbuja, i iz nje iznikne svakovrsno bilje prekrasno.” (El-Hadždž, 5)

Voda zemlji daje život nakon mrtvila njezina: “I to što spušta s neba kišu i oživljava njome zemlju poslije mrtvila njezina.” (Er-Rum, 24)

Ljudi jedni drugima prenose radosnu vijest o spuštanju kiše: “... I kad je On na robove Svoje na koje želi prolije, oni se odjednom radošću ispune.” (Er-Rum, 48)

Voda je uzrok Allahovog zadovoljstva čovjekom: ako bude zahvaljivao na njoj. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Allah je zadovoljan kada Njegov rob pojede zalogaj i zahvali Mu na tome i kada popije gutljaj i zahvali Mu tome.” (Muslim)

Allah je kišu stvorio bez boje, okusa i mirisa. Jedna voda spušta se na jednu zemlju, a onda iz nje niknu bašče vinove loze, i njive, sa više izdanaka i sa samo jednim, plodovi nekih od njih su ukusniji od drugih, ima ih slatkih i gorkih, u nekima je lijek, a u nekima je otrov.

Voda bez boje, u različitim mjestima i vremenima, nježno je stvorenje, koje dopijeva u ljudsko tijelo i sjedinjuje se s njim, a u isto vrijeme dovoljno je snažno da potopi doline i dostigne nivo brda.

Voda je veličanstveno stvorenje: ako se spusti kao kazna, ne može je niko otkloniti osim Allaha. Uzvišeni kaže: “... A on reče: ‘Sklonit ću se na kakvo brdo koje će me od vode zaštititi.’ ‘Niko danas Allahove kazne neće pošteđen biti, osim onoga kome se On smilovao!’, reče Nuh, i val ih razdvoji, i on potopljen bi.” (Hud, 43)

Koristi vode ne mogu se pobrojati. Ona je pitka, tečna i prijatna za tijelo i dušu. “...I zar vam Mi ne dajemo da slatku vodu pijete?” (El-Murselat, 27)

Allah, džellešanuhu, učinio je kišu čistoćom za tijelo i dušu. “...Kkad je On učinio da se radi sigurnosti svoje u san zavedete i s neba vam kišu spustio da bi vas njome očistio i da bi od vas šejtanovo uznemiravanje odstranio.” (El-Enfal, 11)

Allah, džellešanuhu, dao je u njoj blagoslov: neznatan broj kapi oživljava zamrlu zemlju, i ono što je na njoj, i od nje nastaju rijeke, koje teku koritima svojim. Uzvišeni kaže: “Mi s neba spuštamo vodu kao blagoslov.” (Kāf, 9)

Allah, džellešanuhu, čini da pomoću nje raste sve bilje. Uzvišeni kaže: “... pa na njega kišu spustimo i učinimo da uz njenu pomoć rastu plodovi svakovrsni.” (El-A’raf, 57)

Abdest, koji se uzima vodom, sapire grijeha i loša djela, prema riječima Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: “Kada se čovjek musliman ili vjernik abdesti, pa opere lice, s njegovog lica odu svi grijesi u koje je gledao, s vodom ili posljednjom kapi vode koja padne s lica; kada opere ruke, s njegovih ruku odu svi grijesi koje je učinio rukama, s vodom ili posljednjom kapi vode koja padne s njegovih ruku; kada opere noge, s njegovih nogu odu svi grijesi kojima su ga one odvele, s vodom ili posljednjom kapi vode koja padne s njegovih nogu, sve dok se u potpunosti ne očisti od grijeha.” (Muslim)

Allah, džellešanuhu, Svojom moći i snagom, uredio je kosmos, a Svojim znanjem i mudrošću učinio je da se kiša na Zemlju spušta s mjerom, i tačnim brojem kapljica. Uzvišeni kaže: “Mi s neba s mjerom kišu spuštamo, i u zemlji je zadržavamo – a kadri smo da je i odvedemo” (El-Mu'minun, 18).

U tumačenju ovog ajeta Ibn Kesir, Allah mu se smilovao, rekao je: “To jeste, onoliko koliko je dovoljno za vaše usjeve i plodove, i da napojite sebe i svoju stoku.”

Allah, džellešanuhu, čini da zemljom rijeke teku, kako bi ih ljudi mogli vidjeti i kako bi se ostvarilo Allahovo obećanje da će ih opskrbiti vodom. Uzvišeni kaže: “On spušta kišu s neba, pa rijeke teku koritima s mjerom, i bujica nosi otpatke koji plivaju po površini.” (Er-Ra'd, 17)

Kada kiša pređe propisanu mjeru, to je kazna od Allaha.

Kiša je Božije čudo, njene puteve kroz zemlju zna samo Allah. Uzvišeni kaže: “Zar ne vidiš da Allah spušta s neba kišu pa je u izvore u zemlji razvodi.” (Ez-Zumer, 21)

Voda izlazi iz stijena kao opskrba ljudima, a ima stijena iz kojih rijeke izbijaju. Kaže Uzvišeni: “... a ima i kamenja iz kojeg rijeke izbijaju, a ima, zaista, kamenja koje puca i iz kojeg voda izlazi.” (El-Bekara, 74)

Kiša je čudotvorno stvorenje, kada se spusti na obamrlu zemlju, dā joj predivnu boju i izgled: “Zar ne vidiš da Allah s neba spušta kišu od koje zemlja zazeleni? – Allah je zaista dobar i sveznajući.” (El-Hadždž, 63)

Da bi upotpunio Svoju blagodat prema nama, Allah, džellešanuhu, pohranjuje kišu u utrobi zemlje, nakon njenog spuštanja, kako bi umirio ljudske duše njenom blizinom i skladištima u zemlji. Uzvišeni kaže: “Mi šaljemo vjetrove

da oploduju, a iz neba spuštamo kišu da imate šta piti – vi time ne možete raspolagati.” (El-Hidžr, 22)

Voda je blagodat nadohvat ruke, Allah je izvodi iz stijena i zemlje, slatku i pitku, a uskrati je onda kada se Njegova stvorenja ogriješe o Njega. Uzvišeni kaže: “Reci: ‘Šta mislite, ako vam vode presuše – ko će vam tekuću vodu dati?’” (El-Mulk, 30)

Iako blagodat, ove sićušne kapljice, u kojima ljudi uživaju, mogu se, Allahovim emrom, pretvoriti u strašnu kaznu. Allah, džellešanuhu, vodom je potopio narode koji su se okrenuli od Njegove upute, i to je prva kazna kojom je kažnjen jedan narod. “Prije njih Nuhov narod nije vjerovao i roba Našeg je u laž utjerivao, govoreći: ‘Luđak!’ – i Nuh je onemogućen bio. I on je Gospodara svoga zamolio: ‘Ja sam pobijeden, Ti se osveti!’ I Mi smo kapije nebeske pootvarali vodi koja je neprestano lila, i učinili da iz zemlje izvori provru, i vode su se sastajale kako je određeno bilo.” (El-Kamer, 9–12)

Faraon se oholio nad Musaom i hvalisao se vlasništvom nad egipatskim vodama: “Zar meni ne pripada carstvo u Misiru i ovi rukavci rijeke koji ispred mene teku, shvatate li?” (Ez-Zuhruf, 51), pa ga je Allah uništio onim čime se hvalisao i učinio ga poukom ljudima. Uzvišeni kaže: “A on, kad se počeo daviti, uzviknu: ‘Ja vjerujem da nema boga osim Onoga u Kojeg vjeruju sinovi Israilovi i ja se pokoravam!’” (Junus, 90). Allah, dželle šanuhu, potopio je njome narod Sabe, kada su postali nezahvalni, i raselio ih je kud kojeg, kao što kaže Uzvišeni: “Ali oni su nezahvalni postali, pa smo na njih poplavu pustili, popuštanjem brana nastalu, i zamijenili im njihove vrtove drugim vrtovima sa plodovima gorkim i tamariskom i neznatnim lotosom divljim” (Saba, 16), a pomogao je njome vjernike u Bici na Bedru: “Kad je On učinio da se radi sigurnosti svoje u san zavedete i s neba vam kišu spustio da bi vas njome očistio da bi od vas šejtanovo uznemiravanje odstranio i da bi srca vaša jakim učinio i njome korake učvrstio.” (El-Enfal, 11)

Voda je užitak kojem će se oči radovati u džennetskim baščama. Uzvišeni kaže: “Zar je Džennet, koji je obećan onima koji se Allaha boje – u kome su rijeke od vode neustajale...” (Muhammed, 15)

Stanovnici Džehennema od stanovnika Dženneta neće tražiti ništa drugo osim vode. “I stanovnici Vatre dozivat će stanovnike Dženneta: ‘Prolijte na nas vode ili nešto od onoga čime vas je Allah obdario!’” (El-A’raf, 50)

O muslimani, voda je Allahov dokaz koji ukazuje na obavezu vjerovanja. Kaže Uzvišeni: "...I da Mi od vode sve živo stvaramo? I zar neće vjerovati?" (El-Enbija, 30)

Voda je veličanstveni dokaz, oko kojeg se niko ne spori da je od Allaha i da ga ne može stvoriti niko osim Njega. Uzvišeni kaže: "A ako ih upitaš: 'Ko s neba kišu spušta i njome mrtvu zemlju oživljava?', sigurno će reći: 'Allah!'" (El-Ankebut, 63)

Voda je velika Božija blagodat, koja nas prati na svakom mjestu i u svakom vremenu, i na kojoj smo dužni zahvaljivati, o njoj razmišljati, pokoravati se njenom Stvoritelju, koristiti je za ostvarenje što bolje pozicije na ahiretu, ne oholiti se zbog nje i ne rasipati je. Uzvišeni kaže: "...I govorio: 'Tražite od Gospodara svoga oprost jer On, doista, mnogo prašta. On će vam kišu obilnu slati.'" (Nuh, 10–11)

Allah, džellešanuhu, obećao je opskrbu Svojim robovima i stvorenjima, pokornima i grešnim. Uzvišeni kaže: "Na Zemlji nema nijednog živog bića a da ga Allah ne hrani. On zna gdje će koje boraviti i gdje će sahranjeno biti. Sve to ima u jasnoj Knjizi." (Hud, 6)

Nebo otvara svoje riznice, a zemlja daje svoje blagoslove kada su ljudi pokorni Allahu i kada Mu se iskreno kaju. Uzvišeni kaže: "A da su stanovnici sela i gradova vjerovali i grijeha se klonili, Mi bismo im blagoslove i s neba i iz zemlje slali." (El-A'raf, 96)

Zahvalnost je najbolji čuvar blagodati i vjesnik njihovog povećanja. "... i kad je Gospodar vaš objavio: 'Ako budete zahvalni, Ja ću vam, zacijelo, još više dati; budete li nezahvalni, kazna Moja doista će stroga biti.'" (Ibrahim, 7)

Znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Poslanika, i rekao je: "Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!" (El-Ahzab, 56)

Neka Allah podari blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane, od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

ISPUNJAVANJE OBAVEZA (MEKA)

Hatib: dr. Mahir ibn Hamed el-Muajkali
20. rebiul-evvel 1439. po Hidžri / 8. decembar 2017.

Hvala Allahu Koji je ispunio Svoje obećanje, i nadahnuo čovjeka Svojom uputom i razboritošću, i pohvalio one Svoje robove koji čuvaju emanete i ispunjavaju ugovore. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i poslanik, i onaj koji je najviše držao do obećanja i ugovora i najviše cijenio dobročinstvo i blagodarnost, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i mir, i na njegovu porodicu i ashabe.

O vjernici, oporučujem sebi i vama bogobojaznost: “O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

Cijenjeni vjernici! Allah, džellešānuhu, uzeo je od ljudi, dok su još bili u kičmi svog oca Adema, zavjet da će samo Njega obožavati i da Mu nikoga kao druga neće pripisivati. Uzvišeni kaže: “I kad je Gospodar tvoj iz kičmi Ademovih sinova izveo potomstvo njihovo i zatražio od njih da posvjedoče protiv sebe: ‘Zar Ja nisam Gospodar vaš?’, oni su odgovarali: ‘Jesi, mi svjedočimo’, i to zato da na Sudnjem danu ne reknete: ‘Mi o ovome ništa nismo znali.’” (El-A’raf, 172)

On je poslao Svoje poslanike s radosnom viješću i opomenom i učinio je učenjake nasljednicima vjerovjesnika i uzeo je od njih zavjet da će prenositi znanje i da ga neće kriti od ljudi. Allah kaže: “A kada je Allah uzeo obavezu od onih kojima je Knjiga data da će je sigurno ljudima objašnjavati da neće iz nje ništa kriti, oni su je, poslije, za leđa svoja bacili i nečim što malo vrijedi zamijenili; a kako je ružno to što su u zamjenu dobili!” (Ali Imran, 187).

Uzvišeni je vjericima naredio da ispunjavaju obaveze, rekavši: “O vjernici, ispunjavajte obaveze!” (El-Maida, 1)

El-vefā – ispunjavanje obaveza, ugovora, plod je plemenite ćudi, lijepog ponašanja i jedno od svojstava bogobojaznih ljudi, koje podrazumijeva ispunjavanje emaneta, njegovanje ljubavi i čuvanje prava.

Međuljudska saradnja i izgradnja prisnih ljudskih veza nezamisliva je bez ispunjavanja obaveza, i to je ono za što će čovjek biti pitan na Sudnjem danu. Uzvišeni kaže: “I ispunjavajte obavezu, jer će se za obavezu, zaista odgovarati!” (El-Isra, 34)

Nosioци ovog pohvalnog svojstva su oni koji ispunjavaju obaveze prema svom Gospodaru, zaustavljaju se kod Njegovih granica, izvršavaju Njegove naredbe i klone se Njegovih zabrana. Ibn Abbas, radijallahu anhumā, rekao je: “Sve što je Allah dozvolio, zabranio i propisao u Kur’anu smatra se ahdom – obavezom.” Obavljanje namaza, davanje zekata, dobročinstvo u riječima i djelima, sve to potpada pod “ugovor sa Allahom” i obavezu koja se mora ispuniti. Uzvišeni kaže: “I kada smo od sinova Israilovih zavjet uzeli da ćete se jedino Allahu klanjati, i roditeljima, i bližnjima, i siročadi, i siromasima dobročinstvo činiti, a ljudima lijepe riječi govoriti i molitvu obavljati i zekat davati, vi ste se poslije, izuzev vas malo, izopacili i zavjet iznevjerili.” (El-Bekara, 83)

Ispunjavanje obaveza, vjernost – el-vefā posebno je važno prema onima koji imaju svoja prava kod čovjeka, kao što su djeca, braća, supruge i bliski prijatelji. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, bio je najvjerniji i najdosljedniji u ispunjavanju obaveza prema bližnjima, suprugama i ašhabima. To najbolje vidimo na primjeru njegove supruge Hatidže, radijallahu anha. Hatidža, radijallahu anha, bila je najbolji pomoćnik Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, u nošenju teškog bremena da’ve – poziva u Allahovu vjeru, u njenim počecima, pruživši mu moralnu i materijalnu potporu. Bila je najbolja supruga svome mužu. U dva “Sahiha” navodi se da je Džibril došao kod Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, i rekao: “Allahov Poslaniče, dolazi Hatidža sa posudom u kojoj je umak, ili hrana, ili piće. Kada uđe kod tebe, prenesi joj selam od njenog Gospodara i od mene, i obraduj je kućom u Džennetu od šupljeg bisera, u kojoj neće biti buke ni umora.” Rekao je Suhejli: “Ova počast odgovara Hatidžinim djelima na dunjaluku, njenom predanom izvršavanju obaveza i poslušnosti Allahu i Poslaniku. Nikada Hatidža nije učinila ništa što bi kod njenog muža izazvalo ljutnju i podizanje glasa, dovelo do rasprave ili ga na bilo koji način uznemirilo. Štaviše, ona je svojim lijepim ponašanjem otklanjala od njega svaku brigu i umor, tješila ga u samoći, olakšavala mu svaku teškoću i nevolju i činila sve samo da bi on bio zadovoljan. Stoga je njena nagrada u Džennetu, kojom je

obradovana još na ovom svijetu, prikladna spomenutim djelima. Ona nikada nije podigla glas u njegovom prisustvu i nikada ga nije uznemirila.”

Na Hatidžinu vjernost Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, uzvratilo je još većom. Vjerno je čuvao uspomenu na nju, pamtio njene zasluge i iskazivao joj svako poštovanje. Nakon njene smrti, često je govorio o njenim odlikama i zaslugama, raspitivao se o njenim prijateljicama i iskazivao je ljubav prema svemu onome što je ona voljela. U Muslimovom *Sabihu* navodi se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kada god bi zaklao ovcu, dio mesa odvajao za Hatidžine prijateljice i govorio je: “Ondesite ovo Hatidžinim prijateljicama.” Aiša, radijallahu anha, kazala je: “Ni prema jednoj Poslanikovoju supruzi nisam osjećala toliku ljubomoru kao prema Hatidži. Nisam je upamtila, ali Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, toliko je pričao o njoj, znao je čak, u njeno ime, zaklati ovcu, isjeći je i podijeliti njenim prijateljicama, da sam mu jednog dana rekla: ‘Kao da na dunjaluku ne postoji nijedna druga žena osim Hatidže!’, a on mi je blagim tonom kazao: ‘Ona je učinila to i to, ona mi je rodila djecu, ona je...’” (Buhari)

Jednog dana Poslaniku je došla žena koja je dolazila kod Hatidže, radijallahu anha, dok je bila živa, a on joj se silno obradovao, i rekao je svojim ukućanima: “Lijepo je primite, nju je Hatidža puno cijenila i voljela.” Hakim u “Mustedreku”, sa vjerodostojnim lancem prenosilaca, bilježi od Aiše, radijallahu anha, da je rekla: “Neka starica došla je da posjeti Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, a on je bio kod mene. Upitao ju je: ‘Kako ste? Kako živite? Da li se šta promijenilo od našeg zadnjeg susreta?’, a ona je odgovorila: ‘Dobro smo, Allahov Poslaniče, ti si nam na mjestu naših očeva i majki.’ Kada je ova žena otišla, rekla sam mu: ‘Allahov Poslaniče, otkud ovolika pažnja prema ovoj starici?’, a on je rekao: ‘Ova žena je dolazila kod nas kada je Hatidža bila živa, a održavanje veza dio je imana.’” Jednog dana Poslanik je odnekud čuo glas Hale, Hatidžine sestre i na njegovom licu ukazala se radost i uzbuđenje. Rekao je: “Bože moj, pa to je Hala bint Huvejlid!” Rekao je Nevevi, Allah mu se smilovao: “U svemu ovome su jasni dokazi utemeljenosti i preporučenosti održavanja veza i poštivanja bliskih prijatelja i bračnih drugova za njihova života i poslije njihove smrti, i poštivanja njihovih porodica.”

O muslimani, mi u Allahovom Poslaniku, u njegovom ispunjavanju obaveza, bračnoj i prijateljskoj vjernosti, održavanju veza i uzvraćanju na dobročinstvo dobročinstvom, imamo divan uzor, a posebno kada se radi o roditeljima za koje

je Uzvišeni rekao: "I Allahu se klanjajte i nikoga Njemu ravnim ne smatrajte! A roditeljima dobročinstvo činite" (En-Nisa, 36). Održavanje veze s roditeljima je pobožno djelo, razgovor s njima je pokornost Allahu, njihova dova je blagoslov. Oni su najpreči da im činiš dobročinstvo, da ne zaboraviš njihovo dobro, da se lijepo ophodiš prema njima i lijepo im se obraćaš, a posebno u starosti, nemoći i potrebi. Sjeti se da si u djetinjstvu bio ukras njihovih života, miomiris njihovih srca, stablo njihove nade, radovali su se tvojoj sreći, tugovali zbog tvojih iskušenja, neumorno upućivali dovu za tebe.

Dobročinstvo prema roditeljima vrednije je od hidžre i džihada na Allahovom putu. Muslim bilježi da je neki čovjek došao kod Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i rekao: "Došao sam da ti dam prisegu na vjernost, da ću učiniti hidžru tebi i boriti se s tobom na Allahovom putu, nadajući se nagradi od Allaha." Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, upitao je: "Da li je ijedan tvoj roditelj živ?" "Da", reče on. "Želiš li zaista nagradu od Allaha?" upita Poslanik. "Da", reče on. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, tada mu reče: "Vrati se svojim roditeljima, i lijepo se ophodi prema njima."

Naši dobri prethodnici, Allah njima bio zadovoljan, smatrali su dobročinstvo prema roditeljima vrednijim od bilo kojeg dobrovoljnog ibadeta. Muhammed ibn Munkedir rekao je: "Proveo sam noć držeći u rukama majčino stopalo, a moj brat je proveo noć u namazu. Svoju noć nikada ne bih zamijenio za njegovu." Buharija u "Edebul-mufredu", sa vjerodostojnim lancem, bilježi da je Ibn Omer, radijallahu anhumu, rekao nekom čovjeku: "Bojiš li se Vatre, i da li bi volio da uđeš u Džennet?" "Da, tako mi Allaha", reče on. "Imaš li roditelje?", upita ga. "Imam majku", reče čovjek. Ibn Omer mu reče: "Tako mi Allaha, ako joj se budeš obraćao blagim riječima, i hranio je, a uz to se budeš klonio velikih grijeha, ući ćeš u Džennet."

Dobročinstvo prema roditeljima ne prestaje smrću. Pobožno i čestito dijete uključit će svoje umrle roditelje u svaku svoju sadaku i dobročinstvo iskrenim njetom, i neće ih zaboraviti u svojim dovama i istigfaru. Buhari bilježi da je Sa'd ibn Ubada, radijallahu anhu, udijelio bašču kao sadaku za svoju umrlu majku, kako bi ispunio njeno pravo, pa je upitao Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: "Allahov Poslaniče, moja majka je umrla dok sam bio odsutan, da li će joj koristiti ako udijelim sadaku na njeno ime?" "Da", reče Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem. Na to čovjek reče: "Posvjedoči, onda, da sam ovu svoju bašču,

Mihraf udijelio na njeno ime.” U Ebu Davudovoj verziji, čiji lanac je dobar, navodi se da je Sa’d iskopao bunar i rekao: “Ovo je za Sa’dovu majku.”

Amir ibn Abdullah ibn Zubejr, radijallahu anhu, rekao je: “Kada je umro moj otac, godinu dana molio sam Allaha oprost za njega.”

Na principima Kur’ana i sunneta odgajale su se generacije ashaba i tabiina, a ovo su bili samo neki primjeri njihovog dobročinstva i ispunjavanja obaveza prema majkama i očevima. Njihov spomen sačuvao se do današnjih dana, a ovo plemenito svojstvo krasit će islamski ummet do Sudnjeg dana.

Ummete islama, Allahovi vjerovjesnici bili su i ostali najbolji primjer dosljednosti i ispunjavanja obaveza, a naš Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, postigao je najviši stepen u tome.

Svoju plemenitu misiju prema ummetu ispunio je tako što je dostavio poslanicu, izvršio emanet, ostavio nas na jasnom putu, čija je noć poput dana, i sačuvao je svoju “kabal dovu” za Sudnji dan, kao vid šefata – zauzimanja sa svoj ummet. U dva “Sahiha” od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, prenosi se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Svaki Poslanik ima svoju kabal, primljenu dovu, a ja sam svoju ostavio za Sudnji dan, kao šefat za moj ummet, i ona će obuhvatiti svakog od vas ko umre a ne bude Allahu pripisivao druga.” Buhari u hadisu o šefatu bilježi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Zatim ću doći pred Arš i pasti na sedždu svome Gospodaru. Allah, džellešanu, nadahnut će me riječima hvale kojima nije nadahnuo nikoga prije mene. Bit će mi rečeno: ‘O Muhammede, podigni glavu, traži i dat će ti se, zauzimaj se i tvoje zauzimanje bit će prihvaćeno.’ Podići ću glavu i reći: ‘Gospodaru moj, moj ummet! Gospodaru, moj ummet! Gospodaru, moj ummet! Bit će rečeno: ‘O Muhammede, uvedi u Džennet, od svog ummeta, one koji neće polagati račun, na desnu kapiju, a u isto vrijeme, oni će imati pravo da sa drugim ljudima uđu i na ostala vrata.’”

Cijenjeni vjernici! Ako će Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ovo učiniti iz ljubavi prema nama i ako je on ispunio svoju obavezu prema nama, onda smo mi dužni izvršavati njegove naredbe i kloniti se njegovih zabrana, postupati po njegovom sunnetu i braniti njegovu vjeru. Rekao je Kadi Ijad o ljubavi prema Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem: “Znaj da onaj ko nešto ili nekoga voli, on će tome dati prednost nad svim ostalim i uskladit će svoje postupke prema tome. U suprotnom, neće biti iskren u svojoj ljubavi i lažno će se pozivati na

nju. Poslanika iskreno vole samo oni na kojima se vide tragovi te ljubavi, a prvi je njegovo slijedenje, postupanje po njegovom sunnetu, slijedenje njegovih riječi i postupaka, izvršavanje njegovih naredbi i ostavljanje njegovih zabrana, primjena njegovih etičkih principa u lahkoci i teškoći, u onome što voli i prezire, a dokaz za ovo su riječi Uzvišenog: ‘Reci: Ako Allaha volite, mene slijedite, i vas će Allah voljeti i grijehе vam oprostiti!’ A Allah prašta i samilostan je’ (Ali Imran, 31).”

O vjernici, odanost domovini, urođena je svakoj ljudskoj duši i zavjet je o vratu svakog plemenitog čovjeka. Ljudi odani svojoj domovini ispunjavaju svoje obaveze prema njoj, čuvaju njenu sigurnost, brinu o njenim dobrima, rade na njenoj izgradnji i unapređenju, čine sve da sačuvaju njeno jedinstvo, pokoravaju se legalno izabranim vlastima, ispunjavaju svoje obaveze, potpomažu se u dobročinstvu i bogobožnosti, postižući tako opće dobro i korist. Musliman nije odan samo svojoj domovini i zemlji, nego i svetinjama i svim važnim pitanjima koja se tiču muslimana gdje god oni bili, u skladu s Poslanikovim riječima: “Primjer vjernika u njihovoj međusobnoj ljubavi i samilosti je kao primjer jednog tijela: kada oboli jedan njegov dio, i ostali dijelovi pate od nesаницe i groznice.” (Muslim)

Znajte, cijenjeni vjernici, da svoju obavezu prema Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, koji nas je, Allahovom dozvolom, izveo iz zablude na Pravi put, i iz tmina na svjetlo, jednim dijelom ispunjavamo donošenjem što više salavata i selama na njega, odazivajući se riječima Uzvišenog: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur’anu i sunnetu najodabranijeg Poslanika.

Rekoh ovo i od Allaha tražim oprost za sebe i vas, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

UZVIŠENA POZICIJA MESDŽIDUL-AKSAA (MEDINA)

Hatib: dr. Husejn ibn Abdulaziz Alu Šejh
27. rebiul-evvel 1439. po Hidžri / 15. decembar 2017.

Hvala Allahu Koji je neka Svoja stvorenja odlikovao uzvišenom pozicijom; svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Uzvišenog, i svjedočim da je naš vjerovjesnik Muhammed Njegov rob i poslanik, koga je Allah u jednom času noći preveo iz Hrama časnog u Hram daleki. Bože moj, smiluj se, spasi i blagoslovi Muhammeda, i njegovu porodicu i njegove ashabe, koji su postigli najveći stepen svijesti o Allahu. “O vjernici, ako se budete Allaha bojali, On će vam sposobnost darovati pa ćete istinu od neistine moći rastaviti i preko ružnih postupaka vaših će preći i oprostiti vam. – A Allahova dobrota je neizmjenjerna.” (El-Enfal, 29)

Ummete islama, svaki musliman, u svojoj nutrini osjeća i živi najveće pitanje, pitanje Mesdžidul-Aksaa, prve kible muslimana, trećeg po vrijednosti mesdžida, i mjesta u koje je Uzvišeni preveo prvaka svih ljudi, u jednom času noći, neka je na njega Allahov mir i blagoslov.

Ovo je jedno od najvažnijih aktuelnih pitanja, prema kojem ne može biti ravnodušan nijedan musliman, i nijedno muslimansko društvo, bez obzira na sve izazove i teško stanje u kome se nalaze muslimani. Pitanje Kudsa i džamije koja se nalazi na njegovom tlu pitanje je iz domena islamskog vjerovanja, i duboka historijska veza koja se ne zaboravlja, i koju je nemoguće izbrisati iz muslimanskog pamćenja.

Kuds je jedan od simbola muslimanskog identiteta, njegovih temelja i svetinja. A kako i ne bi bio kada nas Božija Knjiga danonoćno podsjeća na veliku istinu: “Hvaljen neka je Onaj Koji je u jednom času noći preveo Svoga roba iz Hrama časnog u Hram daleki, čiju smo okolinu blagoslovlili kako bismo mu neka znamenja Naša pokazali. On, uistinu, sve čuje i sve vidi.” (El-Isra, 1)

Mesdžidul-Aksa, Hram daleki, jedna je od tri džamije, koje je dozvoljeno posjetiti s nijetom tekarruba – približavanja Allahu i traženja Njegovog blagoslova, kao što se prenosi od Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da je zemlja Bejtul-Makdisa zemlja na kojoj će se ljudi okupiti nakon proživljenja. Poslanikova supruga Mejmuna, radijallahu anha, pripovijeda: “Rekla sam: ‘Allahov Poslaniče, pouči nas o Bejtul-Makdisu?’, pa je on rekao: ‘To je zemlja proživljenja i okupljanja. Klanjajte na njegovom tlu, jer jedan namaz na njegovom tlu vrijedi kao hiljadu namaza.’” (Ibn Madža sa vjerodostojnim predajnim putem)

Bejtul-Makdis uživa u islamu uzvišenu poziciju i posebnu privilegiju. Ebu Zerr, radijallahu anhu, rekao je: “U prisustvu Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, razgovarali smo o tome koji je mesdžid vredniji, Poslanikov ili Mesdžidul-Aksa, pa je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: ‘Namaz u mom mesdžidu vrijedi kao četiri namaza u Bejtul-Makdisu, a divno li je to mjesto za obavljanje namaza. Gotovo da će doći vrijeme kada čovjek neće imati prostora ni koliko je povez za konja, s kojeg bi mogao vidjeti Bejtul-Makdis, a to mu je bolje nego dunjaluk i sve što je na njemu.’” (Hakim i Zehebi) Iz ovog hadisa može se vidjeti kakvu poziciju su Bejtul-Makdis i Mesdžidul-Aksa zauzimali u srcima ashaba i da su oni u potpunosti bili svjesni veličine njihova prava kod muslimana.

Takva njihova svijest proizašla je iz činjenice da je Bejtul-Makdis bio Poslanikovo odredište u njegovom Noćnom putovanju i mjesto s kojeg je uzdignut u nebeske sfere. Enes ibn Malik, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Dat mi je burak, životinja bijele boje, veća od magarca, a manja od mazge, čiji koraci dosežu dokle doseže pogled. Uzjahao sam je, i putovali smo dok me nije prevela do Bejtul-Makdisa. Svezao sam je za halku za koju vjerovjesnici vežu svoje životinje, a zatim sam ušao u džamiju i klanjao dva rekata. Kada sam izašao iz džamije, došao je Džibril i ponudio mi je dvije posude, jednu s vinom, a drugu s mlijekom. Ja sam odabrao onu s mlijekom, pa mi je Džibril rekao: ‘Izabrao si prirodnu vjeru’, a zatim smo uzdignuti na nebesa.” (Muslim)

O vrijednosti Bejtul-Makdisa govori i sljedeći hadis. Prenosi Abdullah ibn Amr ibn Ās, radijallahu anhu, da je Vjerovesnik, sallallahu alejhi ve sellem,, rekao: “Kada je Sulejman, sin Davudov, završio gradnju Bejtul-Makdisa, molio je Allaha, džellešanuhu, za tri stvari: presudu koja će biti istovjetna Njegovoj

presudi, vlast koju neće dati nikome poslije njega i da svakoga onoga ko mu dođe, s nijetom da obavi namaz u njemu, očisti od grijeha kao na dan kada ga je majka rodila. Dvije molbe su mu već uslišane, a nadam se da će mu biti uslišana i treća.” (Nesai i Ibn Madža, a vjerodostojnim ga je ocijenio šejh Albani)

Poštovani vjernici! Bejtul-Makdis i Mesdžidul-Aksa imaju svoje mnogobrojne vrijednosti i odlike o kojima su islamski učenjaci, u prvim i kasnijim stoljećima islama, napisali posebna djela. Među učenjacima koji su napisali posebne knjige o vrijednosti Bejtul-Makdisa i Mesdžidul-Aksaa posebno se ističu: Behauddin ibn Asakir sa knjigom “El-Džamiul-mustaksa fi fadailil-Mesdžidil-Aksa”, Eminuddin ibn Hibetullahi eš-Šafii sa knjigom “Kitabul-unsu fi fadailil-Kudsi”, Burhanuddin el-Fezari sa knjigom “Baisun-nufusi ila zijaretil-Kudsil-mahrusi”, Šihabuddin Ahmed el-Makdisi sa knjigom “Musurul-garam ila zijaretil-Kudsi veš-Šam”, Tadžuddin Abdulvehhab ibn Omer el-Husejni sa knjigom “Er-Revdul-mugarres fi fadailil-bejtul-mukaddes”, Ibn Dževzi sa knjigom “Fadailul-Kudsi” i Dželaluddin es-Sujuti sa knjigom “Ithaful-ahsai bi fadailil-Mesdžidil-Aksa”, Allah se smilovao muslimanskim učenjacima.

O vjernici! Polazeći od ovih činjenica, muslimani u svakom dijelu svijeta, gdje god da su, ne priznaju i kategorično odbacuju sve aktivnosti koje na bilo koji način ugrožavaju poziciju Kudsua i Mesdžidul-Aksaa. To je islamska svetinja koju nije dozvoljeno skrniti niti protiv nje poduzimati bilo koji akt nasilja. Štaviše, to bi samo kod muslimana povećalo ubjeđenje i ustrajnost u traženju potvrđenih prava, u skladu sa općim principima pravde i pravičnosti, kao što to jasno propisuje nebeski vjerzakoni i međunarodne konvencije. Današnji svijet, svaki korak ove vrste, smatrao bi kršenjem međunarodnog konsenzusa prema kojem je Kuds, odnosno Jerusalem prijestolnica islama i jedna od muslimanskih svetinja.

O muslimani, problemi islamskog ummeta neće se riješiti dramatičnim govorima, zvučnim parolama, glamom, prijetnjama i masovnim demonstracijama. Koliko toga su muslimani već uradili i koliko je vremena prošlo bez ikakvog konkretnog učinka! Sve se svelo samo na reakcije koje niti su otklonile nepravdu, niti su popravile štetu, niti su spriječile neprijatelja u njegovim neprijateljskim namjerama. Ako zaista želimo pomoći islamskom ummetu, onda se trebamo iskreno vratiti Allahu Uzvišenom, i ponizno Mu se obratiti za pomoć i poduzeti efikasne korake koji će zaštititi muslimanska prava.

Allah će pomoći ummet kada on bude pomagao Njegovu vjeru, svojom vanjštinom i nutrinom, riječima i djelima, i kada se bude čvrsto držao Allahove vjere, poštovao Njegovu naredbu i zakon, i kada se u svim svojim aktivnostima bude upravljao istinskom vjerom na kojoj se zasniva pitanje El-Aksaa. To je jedini efikasan lijek i pravi izlaz iz teške situacije. Uzvišeni kaže: “O vjernici, ako Allaha pomognete, i On će vama pomoći i korake vaše učvrstiti.” (Muhammed, 7)

Zar Omer i ashabi, radijallahu anhum, koji su bili sa njim, nisu osvojili Kuds tek nakon što su pomogli islam, srcem i tijelom?!

O vjernici! Kada poruke Kur’ana i sunneta budu upravljale ljudskim srcima i kada se one pretoče u stvarnost u svim sferama života, muslimani sigurno neće biti slabi, izgubljeni i poniženi, to je istinito obećanje našeg Gospodara: “I ne gubite hrabrost i ne žalostite se; vi ćete pobijediti ako budete pravi vjernici.” (Ali Imran, 139)

Krajnje je vrijeme da se muslimani, a posebno u Palestini, dok se suočavaju sa opasnim izazovima i velikim sigurnosnim prijetnjama, ujedine u dobročinstvu i bogobožnosti, pomire u interesu dina i Božijeg zadovoljstva, ugase žeravicu razilaženja i podjele, i iz začaranog kruga neprijateljstva izađu u krug bratstva i međusobnog razumijevanja, i iz vatre mržnje na svjetlo iskrenih odnosa, da odbace partijaštvo i fanatizam i spas potraže u duhu islamskog bratstva i imanske ljubavi, slijedeći tako primjer prvih, odabranih generacija ummeta. Uzvišeni kaže: “I pokoravajte se Allahu i Poslaniku Njegovu, i ne prepirite se da ne biste klonuli i bez borbenog duha ostali; i budite izdržljivi, jer Allah je, zaista, na strani izdržljivih.” (El-Enfal, 46)

Kada muslimani u stvarnosti budu primijenili cjelovitu i neokrnjenu poruku islama, i kada budu sudili u skladu s njenim smjernicama i uputstvima, cjelovito i sveobuhvatno, i kada je budu slijedili u tajnosti i javnosti, živjeli u islamu i za islam, kao što su to činili ashabi i kasnije generacije muslimana, njihov trud dat će plodove bez obzira kroz kakva iskušenja prolazili, i njihov put i staza bit će osvjetljeni bez obzira na sve nedaće i opasnosti. Ako budu koračali stazom islama, pokoravali se njegovim propisima i slijedili Poslanikov sunnet, Allah će im pružiti Svoju zaštitu, kao što kaže: “Allah doista štiti vjernike, Allah sigurno ne voli nijednog izdajnika, nezahvalnika.” (El-Hadž, 38)

Sve dok u ummetu budu tinjale vatre zabranjenih strasti, i dok ga budu zapljuskivali talasi neprijateljstva i antagonizma, devijantnih ideja i sumnji, neće se osloboditi iz kandži tiranije i raznih vrsta iskušenja i belaja. Zar nam Uzvišeni nije rekao: “Kakva god vas bijeda zadesi, to je zbog grijehova koje ste zaradili, a On mnoge i oprostí” (Eš-Šura, 30), i zar nije objavio o Bici na Uhudu: “Zar – kad vas je snašla nevolja koju ste vi njima dvostruko nanijeli, možete reći: ‘Otkud sad ovo?!’ Reci: ‘To je od vas samih!’ Allah, zaista, sve može.” (Ali Imran, 165)

O muslimani! Islamski ummet mora biti čvrsto ubijeđen, u pravom smislu te riječi, da ga iz trenutne teške situacije i ponižavajućug stanja može spasiti samo istinski islam, sa svojim čistim i nepatvorenim vjerovanjem i ispravnim slijedenjem i razumijevanjem Kur’ana i sunneta, onako kako su ga razumijevali dobri prethodnici. To je čvrsta osnova i polazište na kojima se gradi ponos, vođstvo i Božija pomoć. Čitajte životopis Omera, radijallahu anhu, i o njegovom osvajanju Bejtul-Makdisa, bit ćete zadivljeni. Uzvišeni kaže: “Bit će sigurni samo oni koji vjeruju i vjerovanje svoje s mnogoboštvom ne miješaju; oni će biti na Pravome putu.” (El-En’am, 82) Obećanje našeg Gospodara je sušta istina. “...A dužnost Nam je bila vjernike pomoći” (Er-Rum, 47); “A snaga je u Allaha i Poslanika Njegova i u vjernika, ali licemjeri neće da znaju” (El-Munafikun, 8); “Ono što žele – vjernici će postići.” (El-Mu’minun, 1)

Obaveza je svih muslimana, na različitim nivoima, da podrže ovo važno pitanje, pitanje El-Aksaa, Bejtul-Makdisa i Palestine sa čisto islamskog stajališta, učinkovitim konsenzusom i precizno isplaniranom akcijom koja će donijeti željene rezultate. A, Uzvišeni kaže: “I reci: ‘Trudite se! Allah će trud vaš vidjeti.’” (Et-Tevba, 105)

Islamski ummet u svemu tome mora se rukovoditi razboritošću i mudrošću, koji će mu pomoći u suočavanju sa različitim izazovima u okvirima solidarnosti, saradnje i međusobnog potpomaganja, daleko od svađe, vrijeđanja i optuživanja. Samo tako je moguće otkloniti nepravdu i doći do obećane pobjede.

Allah podario meni i vama blagoslov u Kur’anu časnom i sunnetu našeg Poslanika. Rekoh ovo i od Allaha tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane za sve grijeha, tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

SVOJSTVA PLEMENITIH LJUDI (MEKA)

Hatib: dr. Fejsal ibn Džemil Gazavi

4. rebiul-ahir 1439. po Hidžri / 22. decembar 2017.

Hvala Allahu, Gospodaru svjetova, Njemu pripada najveća, najljepša i najblagoslovljenija zahvala, onakva kakvu On voli i kojom je zadovoljan.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema. Njemu neka je hvala i na ovome i na onome svijetu. Svjedočim da je Muhammed Njegov rob i poslanik, poslan s milošću i uputom, neka su na njega Allahova milost i blagoslov, i na njegovu časnu porodicu, i njegove supruge, majke pravovjernih, i na njegove ashabe i one koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana.

Bojte se Allaha, o ljudi, i držite se čvrsto svoje vjere dok Ga ne sretnete. Uzvišeni kaže: “O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

Poštovani vjernici! Jedno od svojstava vjernika koja pokazuju njegovo pravo stanje i otkrivaju njegovu plemenitu bit i visoke moralne kvalitete jeste svojstvo plemenitosti i dobrote. Svaki čovjek voli da ga se oslovljava tim svojstvom, a mrzi i prezire da mu se kaže da je pokvaren i da pripada toj nečasnoj kategoriji ljudi. Ako je to, u principu tako, koja su onda svojstva plemenitog čovjeka, koje odlike ga karakterišu i kakav je njegov život? Na ova pitanja pokušat ćemo odgovoriti kroz nekoliko kur'anskih ajeta i Poslanikovih hadisa.

Ahmed bilježi od Abdullaha ibn Omera, radijallahu anhuma, da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Tako mi Onoga u Čijoj ruci je Muhammedova duša, zaista je primjer vjernika poput primjera pčele, koja se hrani lijepim plodovima i daje samo lijepo. Kada se spusti na cvijet, ne lomi ga i ne uništava.” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, u ovom hadisu uporedio je vjernika, koji je upotpunio kod sebe svojstva plemenitosti i dobrote, i primijenio ih svojom nutrinom i vanjštinom, sa pčelom koja se hrani po naredbi svoga Gospodara: “Zatim, hrani se svakovrsnim plodovima” (En-Nahl, 69), i kada daje, daje samo lijepo: “Iz utroba njihovih izlazi piće različitih boja koje

je lijek ljudima” (En-Nahl, 69). Tako je i sa vjernikom, on je plemenite čudi i njegova djela su lijepa i korisna.

Plemenit čovjek je moralno čist i neporočan, i nastoji se osloboditi svih negativnih svojstava i duhovnih prljavština koje mogu okrnjiti njegovo vjeronje, i biti daleko od neznanja, grijeha i ružnih djela, a nasuprot tome, nastoji se okriti i ukrasiti znanjem, imanom, lijepim djelima, popraviti, ojačati i upotpuniti svoju dušu. Njegovo srce oplemenjeno je spoznajom Allaha, džellešanuhu, i ljubavlju prema Njemu, njegov jezik zikrom i slavljenjem Allaha, a njegovi udovi pokornošću i predanošću Allahu. Ahmed bilježi od Alije, radijallahu anhu, da je rekao: “Ammar ibn Jasir zatražio je dozvolu da uđe kod Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, pa je on rekao: ‘Pustite ga! Dobro mi došao, čisti i pročišćeni!’”

O muslimani, vjernik je plemenit u svemu, u svojim djelima i postupanju, u mirovanju i kretanju, u životu i nakon smrti. Ako pitate za dušu vjernika, ona je čista i plemenita. Muaz ibn Abdullah ibn Habib prenosi od svoga oca, a on od svoga amidže da je rekao: “Bili smo na nekom sijelu, pa je došao Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, a na njegovoj kosi vidjeli su se tragovi vode. Neko je rekao: ‘Vidimo da si danas lijepog raspoloženja’, a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kazao je: ‘Jesam, hvala Allahu.’ Nakon toga ljudi su ušli u razgovor o bogatstvu, a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: ‘Nema štete u bogatstvu za onoga ko je bogobojazan, a zdravlje je, za onoga koji se boji Allaha, bolje od bogatstva. Zadovoljstvo duše je vid užitka.’ (Ibn Madža)

Od užitka, o vjernici, jeste da čovjek bude zadovoljan i sretan u duši. Buhari bilježi od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Šejtan u potiljku svakog od vas, dok spava, sveže tri čvora, udari rukom po svakom čvoru i kaže: ‘Spavaj, pred tobom je duga noć’. Ako se čovjek probudi i spomene Allaha, razveže se prvi čvor; ako se abdesti, razveže se drugi čvor i ako klanja, razveže se i treći čvor. Ako tako postupi, ustat će raspoložen, zadovoljan u duši, a ako to ne učini, ustat će s ružnim osjećajem u duši, neraspoložen i lijen.”

Rekao je Ibn Hadžer: “Iz ovoga se razumije da noćni namaz, na neki tajanstven način, utječe na zadovoljstvo duše.”

Ibn Abdulberr je rekao: “Ovaj ukor odnosi se na onoga ko ne ustaje na namaz i zanemaruje ga, a ako se to desi nekome ko redovno obavlja namaz,

propisani ili noćni, i savlada ga san, Allah, džellešanuhu, upisat će mu nagradu, a san mu je poklon od Allaha.”

Cijenjeni vjernici! Musliman tokom cijelog svog života i na samrtni ponosno i dostojanstveno nosi sa sobom lijepu, plemenitu riječ, ona ne silazi s njegovog jezika i ne napušta ga ni u jednom trenutku njegovog života. Uzvišeni kaže: “Zar ne vidiš kako Allah navodi primjer – lijepa riječ kao lijepo drvo: korijen mu je čvrsto u zemlji, a grane prema nebu. Ono plod svoj daje u svako doba koje Gospodar njegov odredi - a Allah ljudima navodi primjere da bi pouku primili.” (Ibrahim, 24–25)

U ovom ajetu lijepa, plemenita riječ jeste svjedočenje da nema drugog boga osim Allaha. Stoga, kao musliman, budi zadovoljan i radostan zbog ove “lijepa riječi”, riječi tevhida – istinske vjere u Jednog Boga, budi je svjestan u svakom trenutku i sjeti se da će onaj čije zadnje riječi, na dunjaluku, budu “la ilahe illallah”, ući u Džennet, i zato traži od Allaha da te učvrsti u njoj sve do tvoje smrti. Allah, džellešanuhu, u suri El-Hadždž kaže: “Oni su bili nadahnuti da govore lijepa riječi i bili su nadahnuti na put Onoga Koji je hvale dostojan” (El-Hadždž, 24). Prema ovome ajetu, Allah, džellešanuhu, nadahnjuje vjernika lijepim riječima, a najvrednije od tih riječi svakako su riječi ihlase – iskrenosti, a zatim sve ostale vrste lijepih riječi koje sadrže spominjanje Allaha i dobročinstvo prema Božijim stvorenjima. Uzvišeni kaže: “K Njemu se dižu lijepa riječi, i dobro djelo On prima” (Fatir, 24). Lijepa riječ, u koju spada učenje Kur’ana, tesbih – slavljenje Allaha, tahmid – zahvaljivanje Allahu, tehليل – izgovaranje riječi “la ilahe illallah”, i sve ostale vrste lijepih riječi, dižu se i predočavaju Allahu, i onaj ko ih je izgovorio bude pohvaljen u najčasnijem društvu, el-meleul-a’la.

Ono na čemu vjernik treba posebno insistirati jeste širenje selama, jer je selam blagoslovljeni pozdrav od Allaha, i opisan je kao tajjib – lijep, čist, dobronamjeren i plemenit. Selam, bez sumnje, spada u lijepu riječ koju Allah voli i koja predstavlja čin odobrovoljenja pozdravljenog i širenja ljubavi i bliskosti.

O vjernici, čestiti muškarci i žene traže sebi slične u riječima i djelima. Uzvišeni kaže: “Čestite žene su za čestite muškarce, a čestiti muškarci su za čestite žene” (En-Nur, 26). Svaki čestiti muškarac i žena, svaka lijepa riječ i djelo prikladni su i odgovarajući svemu što je lijepo.

Lijepa riječi su najljepše i najvrednije riječi. Slijedite upute Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, koji je rekao: “Dijelite hranu, i govorite lijepa (plemenite, prijatna) riječi.” (Taberani od Alije, radijallahu anhu)

Sjetite se radosnog nagovještaja onoga čiju je istinoljubivost Allah potvrdio kada je rekao: “Zaista u Džennetu imaju sobe iz čije se unutrašnjosti vidi ono što je izvana, i izvana što je unutra.” Tada ustade jedan beduin i upita: “Za koga su te sobe?” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče mu: “Za onoga ko bude govorio lijepa, plemenite riječi, ustrajavao u postu, dijelio hranu i klanjao noću dok drugi spavaju.” (Tirmizi od Alije, radijalahu anhu)

Vjernik se, također, brine da njegova zarada bude halal i čista. Muslim bilježi u svom *Sahihu* od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “O ljudi, Allah je plemenit i prima, kao dobro djelo, samo ono što je plemenito. On je naredio vjernicima ono što je naredio poslanicima: ‘O poslanici, dozvoljenim i lijepim jelima se hranite i dobra djela činite, jer Ja dobro znam što vi radite!’ (El-Mu’minun, 51); ‘O vjernici, jedite ukusna jela koja smo vam podarili’ (El-Bekara, 172).

Zatim je spomenuo čovjeka koji dugo putuje, uprašenog i raščupanog, kako podiže ruke prema nebu i moli: ‘Gospodaru moj! Gospodaru moj!’, a njegova hrana je haram, njegovo piće je haram, njegova odjeća je haram, i hrani se haramom, pa kako će njegova dova biti uslišana?”

Rekao je Kurtubi: “Allah, džellešanuhu, izjednačio je vjernike s poslanicima u obavezi jedenja halal opskrbe i izbjegavanja harama, a zatim je sve njih upozorio riječima: “Jer Ja dobro znam što vi radite!” Neka su Allahov salavat i selam na Njegove poslanike i vjerovjesnike. Ako je ovo upozorenje uputio njima, šta je onda s drugim ljudima?

Vjernik se trudi da ono što udjeljuje, kao milostinju, bude od halal-imetka, postupajući u skladu s riječima Uzvišenog: “O vjernici, udjeljujte od lijepih stvari koje stječete i od onoga što vam Mi iz zemlje dajemo, ne izdvajajte ono što ne vrijedi da biste to udijelili – kada ni vi sami ne biste to primili, osim zatvorenih očiju. I znajte da Allah nije ni o kome ovisan i da je hvale dostojan.” (El-Bekara, 267)

Allah, džellešanuhu, naredio je ljudima da iz svojih imetaka udjeljuju samo lijepa stvari, a ne “prljavi” imetak, a kako je samo velika nagrada za onoga ko udijeli halal-sadaku, makar ona bila i neznatna! Ebu Hurejra, radijallahu anhu,

prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Neće niko udijeliti milostinju iz halal-imetka – a Allah prima samo ono što je lijepo – a da Milostivi neće uzeti njegovu milostinju, makar to bila samo jedna datula, i uzgajati je sve dok ne postane veća od brda, kao što neko od vas uzgaja svoje stado.” (Muslim)

Cijenjeni vjernici! Jedan od znakova plemenitosti vjernika jeste posjećivanje i održavanje veza sa drugim muslimanima, i činjenje na tom putu svakog dobra i dobročinstva. U hadisu koji bilježi Tirmizi od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, navodi se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ko posjeti bolesnika ili obiđe brata u vjeri, Allah mu pošalje glasnika s neba koji mu kaže: “Ti si plemenit i tvoji koraci su blagoslovljeni. Ovim svojim djelom postigao si određeni stepen u Džennetu.”” Rekao je Tibi, Allah mu se smilovao: “Uputio je dovu Allahu da mu podari lijep život na ahiretu, ali se njegova dova može odnositi i na ovodunjalučki život.”

Cijenjeni vjernici! Jedan od znakova dobrote jeste unošenje radosti u ljudska srca, kao što se navodi u Poslanikovom, sallallahu alejhi ve sellem, opisu onih koji ispunjavaju prava drugih ljudi u potpunosti, i više od toga: “Najbolji su, kod Allaha, oni Allahovi robovi koji ispunjavaju tuđa prava i unose radost u njihova srca.” (Taberani od Ebu Humejda es-Saidija)

Najkraći put do ljudskih srca jeste lijepa riječ. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Čuvajte se vatre makar sa pola datule, a ko nema ni toliko, onda lijepom riječju.” (Buhari od Adijja ibn Hatima)

Vjernik traži dostojanstvo čak i u vanjskom izgledu, slijedeći Poslanikove, sallallahu alejhi ve sellem, riječi: “Oblačite bijelu odjeću, jer je najčistija i najljepša, i u nju umotavajte svoje umrle.” (Nesai od Semure ibn Džunduba)

Bijela odjeća je najljepša jer ukazuje na skromnost, poniznost i odbacivanje oholosti i samodivljenja. Upravo zbog njenog pozitivnog efekta na ljudsku dušu, bijelu boju preporučeno je nositi u svečanim prilikama, kao što je prisustvovanje džuma-namazu, namazu u džematu i slično, i u nju umotavati umrle, kao što kaže Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: “... i u nju umotavajte svoje umrle.”

U čistoću tijela, o kojoj vjernik strogo vodi računa, spada i čišćenje usta misvakom. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Misvak je čistoća za usta, i njegovim korištenjem postiže se Božije zadovoljstvo.” (Nesai od Aiše, radijallahu anha) Čistoća usta važna je zbog zikra – spominjanja Allaha, džellešanuhu, i dove.

Čišćenje, uljepšavanje tijela postiže se i korištenjem mirisa. Enes ibn Malik, radijallahu anhu, rekao je: “Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, imao je posudu u kojoj je držao miris kojim se mirisao.”

Cijeli vjernikov život je čistoća, ljepota i plemenitost.

Vjernik svoj dunjalučki život živi sretno i postojano, zbog zadovoljstva u srcu, smiraja u duši i širine u grudima, a to je ono što je Uzvišeni i obećao u Svojoj jasnoj Knjizi: “Onome ko čini dobro, bio muškarac ili žena, a vjernik je, Mi ćemo dati da proživi lijep život.” (En-Nahl, 97)

Nakon proživljenog lijepog života na dunjaluku, ovaj svijet napušta u najljepšem stanju. Uzvišeni kaže: “One kojima će meleki duše uzeti – a oni čisti, i kojima će govoriti: ‘Mir vama! Uđite u Džennet zbog onoga što ste činili!’” (En-Nahl, 32). Lijepi i čisti od svake vrste širka, plemenitih i čistih djela. Njihova smrt je lijepa, lahka, u njoj nema teškoće, napora i bola, sačuvani su od iskušenja i patnje smrti. Meleki će im govoriti: “Mir vama!”, kako bi umirili njihova srca i izrazili im dobrodošlicu, “uđite u Džennet zbog onoga što ste činili”, prenoseći im radosnu vijest od Gospodara njihova.

Ovo je stanje vjerničkih, plemenitih duša, one će biti obradovane u momentu smrti, izaći će iz tijela čiste i bit će pozvane da napuste tijelo. Ibn Madža bilježi od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Čovjeku na samrti dolaze meleki, i ako je bio dobar, kažu njegovoj duši: ‘Izađi, o ti čista dušo, koja je bila u čistom tijelu, izađi hvale vrijedna, i raduj se milosti i ljepoti i Gospodaru koji nije srdit na tebe.’ To će joj govoriti sve dok ne napusti tijelo. Zatim će biti uzdignuta do prvog neba, i tražit će se dozvola za njen ulazak na prvo nebo. Bit će rečeno: ‘Ko je to?’ a meleki će odgovoriti: ‘Taj i taj.’ Reći će se: ‘Dobro došla, čista dušo, koja je bila u čistom tijelu, uđi hvale vrijedna, i raduj se milosti i ljepoti i Gospodaru koji nije srdit na tebe.’ Tako će joj se govoriti sve dok ne dođe do sedmog neba.” Kako lijepa završnica i lijepi plodovi, molimo Allaha da nas obaspe Svojom dobrotom.

Zatim će im, na Sudnjem danu, na džennetskim kapijima, biti rečeno: “Mir vama, od grijeha ste čisti, zato uđite u nj, u njemu ćete vječno boraviti!” (Ez-Zumer, 73) i osjetit će vječni užitek koji nikada neće proći. Uzvišeni kaže: “Onima koji vjeruju i čine dobra djela – blago njima (tūba lehum), njih čeka divno prebivalište!” (Er-Ra’d, 29). Prema nekim komentatorima “tūba” je naziv za drvo u Džennetu, a drugi kažu da ova riječ ukazuje na sve ono najljepše u

Džennetu: vječnost bez smrti, ponos bez poniženja, bogatstvo bez siromaštva. Allahu ekber! Oni su uspjeli, Gospodara mi Kabe, i imat će sve vrste užitaka kod Plemenitog Gospodara.

Uzvišeni kaže: “Allah obećava vjernicima i vjericama džennetske bašče kroz koje rijeke teku, u kojima će vječno boraviti, i divne dvorove u vrtovima edenskim. A i malo naklonosti Allahove veće je od svega toga; to će, doista, uspjeh veliki biti!” (Et-Tevba, 72)

Razmislite o riječima: “I divne dvorove u vrtovima edenskim!” To će biti dvorovi prelijepog izgleda, ugodni za stanovanje i boravak, opremljeni “po najvišim standardima”, vrhunac onoga što se može poželjeti.

Cijenjeni vjernici! Na čelu plemenitih, časnih, čistih i najodabranijih jeste njihov predvodnik, uzor, prvak, najčasniji od svih stvorenja i pečat poslanika i vjerovjesnika, Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, na mjestu je naših majki i očeva. Kada je ispustio svoju plemenitu dušu, došao je Ebu Bekr, radijallahu anhu, skinuo s njega ogrtač, poljubio ga i rekao: “Lijep si i živ i mrtav. Tako mi Onoga u Čijoj je ruci moja duša, Allah ti neće dati da okusiš dvije smrti.” (Buhari od Aiše, radijallahu anha)

Alija, radijallahu anhu, rekao je: “Kada je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ogasuljen, Ebu Bekr je na njegovom tijelu tražio znakove smrti koji je mogu naći kod umrle osobe i nije našao, pa je rekao: ‘Lijep si i živ i mrtav.’” (Ibn Madža)

On je bio Ebul-Kasim, otac Kasimov, i Ebu Abdullah, otac Abdullaho, čisti, plemeniti, koji je imao plemenitu dušu, plemenit jezik, plemenita svojstva i činio je samo plemenita djela. Njegova čista i plemenita duša otišla je svom Gospodaru nakon što je proživio lijep život, koji mogu osjetiti samo istinski vjernici, Allahovi prijatelji i šticećnici.

Slijedite svoga poslanika, postupajte prema njegovom sunnetu, držite se njegovog vjerozakona i živite čistim i plemenitim životom, da biste postigli ono što želite. Poslušajte naredbu svoga Gospodara, donoseći salavat i selam na njega u ovom i svim drugim danima. “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahزاب, 56)

DUŽNOST MUSLIMANA PREMA MESDŽIDUL-AKSAU (MEDINA)

Hatib: dr. Abdulbari ibn Avad es-Subejti
11. rebiul-ahir 1439. po Hidžri / 29. decembar 2017.

Hvala Allahu, Koji je objavio: “Hvaljen neka je Onaj Koji je u jednom času noći preveo Svoga roba iz Hrama časnog u Hram daleki.” (El-Isra, 1)

Hvalim Ga i zahvaljujem Mu na blagodatima koje se ne mogu pobrojati i kojima nema kraja. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed Njegov rob i poslanik, koji je uzdignut u najviše nebeske sfere, neka je na njega Božija milost, i na njegovu porodicu, ashabe i one koji ih slijede u dobročinstvu. Oporučujem sebi i vama da se samo Allaha bojimo.

Uzvišeni kaže: “Hvaljen neka je Onaj Koji je u jednom času noći preveo Svoga roba iz Hrama časnog u Hram daleki, čiju smo okolinu blagoslovili kako bismo mu neka znamenja Naša pokazali. On, uistinu, sve čuje i sve vidi” (El-Isra, 1).

U ovom ajetu Allah, džellešanuhu, slavi i veliča Sebe zbog kudreta, moći da uradi ono što niko, osim Njega, ne može uraditi. Njegova savršena moć manifestovala se u ovom čudesnom putovanju i vječnoj mudžizi, koja je zburnila i zapanjila ljudski um, jer prevazilazi okvire poznatog i uobičajenog: Israu – Poslanikovom noćnom putovanju iz Mesdžidul-harama u Mesdžidul-Aksa, tokom kojeg je prešao ogromnu razdaljinu, vidio velika Allahova znamenja i carstva nebesa i Zemlje, a zatim se vratio u istoj noći.

To je jedan od najvećih dokaza njegovog vjerovjesništva i najveličanstvenijih mudžiza, koji sadrži mudrosti, propise i uzvišene i dalekosežne poruke. Njime je Uzvišeni Allah odlikovao Svoga prijatelja i odabranika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem. Preveo ga je iz Hrama časnog u Hram daleki, stjecište vjerovjesništva i prvu kiblu, kako bi mu ukazao počast, podigao njegov stepen,

obnovio i ojačao njegovu odlučnost i čvrstinu. To je vječna božanska mudžiza koja je uzvisila čovjeka u nebeske sfere i vratila ga ponovo na Zemlju.

Cijeli kosmos u Njegovom je vlasništvu, nema drugog boga osim Njega i nema gospodara osim Njega. U Israu, Noćnom putovanju, očituje se veličina islama, i da je islam vjera koja je objedinila sve prethodne vjerezakone, i pečat je svih vjerezakona. Preko ovog putovanja potvrđena je bratska veza među vjerovjesnicima i jedinstvenost njihove poslanice. Kada bi god došao do nekog neba, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, bio bi dočekan riječima: “Dobro došao, čestiti brate i čestiti vjerovjesniče”.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je za vjerovjesnike: “Svi vjerovjesnici su braća: majke su im različite, a vjera im je jedna, a ja sam najpreči Isau, sinu Merjeminom.” Svi vjerovjesnici, da su doživjeli vrijeme našeg poslanika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, bili bi dužni vjerovati u njega, slijediti ga i pomoći u njegovoj misiji. On je njihov predvodnik i onaj koga su dužni slijediti. Rekao je Omeru ibn Hattabu, radijallahu anhu: “Došao sam vam sa bijelom i čistom vjerom, i kada bi Musa bio živ, ne bi imao izbora osim da me slijedi.”

Svi vjerovjesnici okupili su se u Mesdžidul-Aksau da bi obavili namaz za Poslanikom, sallallahu alejhi ve sellem, zbog njegovog visokog stepena, časne pozicije i činjenice da je on najbolji i prvak svih vjerovjesnika, kao što se navodi u hadisu u kome je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, opisao Noćno putovanje: “Vidio sam Musaa, stajao je u namazu, bio je srednjeg stasa, kovrdžave kose, kao da je iz plemena Šenu. Vidio sam Isaa sina Merjemina, stajao je u namazu, najsličniji po izgledu mu je Urva ibn Mesud es-Sekafi. Vidio sam Ibrahima, stajao je u namazu, a najsličniji, po izgledu, mu je vaš prijatelj – misleći na sebe – zatim je proučen ikamet i ja sam ih predvodio u namazu.” Ovaj veličanstveni događaj, zajednički namaz Božijih vjerovjesnika, podstičaj je sljedbenicima istine da slijede put vjerovjesnika, alejhimus-selam, i da se udruže u pokornosti Allahu, dobročinstvu i bogobožnosti i odbace uzroke razilaženja i podjele.

Čudesna moć, brzina kojom je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, u jednom času noći, preveden iz Mesdžidul-harama u Mesdžidul-Aksa najsličnija je brzini širenja islama i njegovog dolaska u sve dijelove svijeta. To je vjera koja ispunjava horizonte, nadilazi barijere i granice.

Širenje islama, samo u prvom stoljeću, gotovo da graniči sa čudom, a njegovo širenje u naše vrijeme samo je potvrda jedne od Poslanikovih mudžiza, kada je rekao Adijju ibn Hatimu: “Tako mi Onoga u Čijoj je ruci moja duša, Allah će upotpuniti ovu vjeru, tako da će jahač putovati od Sane do Hadremevta, a neće se bojati nikoga osim Allaha i vuka za svoje stado.”

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Allah mi je pokazao Zemlju, pa sam vidio njen istok i zapad. Vlast moga ummeta doći će na cijeli prostor koji mi je pokazan.” I rekao je: “Ova vjera dospjet će tamo gdje dospijevaju dan i noć, i Allah neće ostaviti nijednu kuću od čerpića (ni u gradu ni u selu) i od kostrijeti (u pustinji) a da u nju neće ući islam, s ponosom ponosnog i poniženjem poniženog, ponosom kojim će Allah uzvisiti islam i njegove sljedbenike i poniženjem kojim će Allah poniziti širk i njegove sljedbenike.”

Istinu je rekao Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, islam je danas najbrže rastuća religija svijeta, a to su svojim perima posvjedočili njegovi najljući protivnici. Razlog brzog širenja islama nalazi se, prije svega, u tolerantnosti, fleksibilnosti njegovog vjerzakona, lakhoći njegovih propisa, pravednosti njegovog sistema i milostivog odnosa prema svim ljudima, pa i neprijateljima. Islam nije vjera destrukcije, nepravde, istrebljenja i osvete. Uzvišeni kaže: “A tebe smo samo kao milost svjetovima poslali.” (El-Enbija, 107)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, uzdignut je u najviše nebeske sfere i postigao je ovaj visoki stepen zbog časnosti pozicije ibadeta – iskrenog obožavanja Allaha, koju personificira njegova ličnost. Upravo zbog važnosti ove pozicije, Allah, džellešanuhu, pripisao je Svome Poslaniku ubudijjet – iskreno robovanje na najčasnijem mjestu i najčasnijim povodom: “Hvaljen neka je Onaj Koji je u jednom času noći preveo Svoga roba...” (El-Isra, 1)

Isra i Miradž ukazuju na postojanje neraskidive veze između Mesdžidul-harama, Poslanikovog mesdžida i Mesdžidul-Aksaa, i jasna je poruka ummetu da ne zapostavlja Mesdždul-Aksa, zbog njegove pozicije, svetosti i blagoslovljenosti. Rekao je Ebu Zerr, radijallahu anhu: “Upitao sam: ‘Allahov Poslaniče, koji mesdžid je prvi podignut na Zemlji?’, a on je odgovorio: ‘Mesdždiul-haram.’ ‘A poslije njega?’, upitao sam, a on je rekao: ‘Mesdžidul-Aksa.’ ‘Koliko je vremena prošlo između njihove gradnje?’, upitao sam, a on je rekao: ‘Četrdeset godina.’”

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, u drugom hadisu kaže: “Posebno putovanje se ne poduzima osim radi posjete tri hrama: Svetog hrama u Meki, moga

hrama u Medini i hrama Akša u Kudsu.” Mesdžidul-Akša, svojom historijom i vrijednošću, potiče kod muslimana osjećaj jedinstva, jača bratsku vezu i želju da mu se pomogne i očisti ga od prljavštine, zla širka i zablude.

Pitanje Kudsua vječno će živjeti u srcima sinova ovog ummeta, i ništa, pa ni negiranje negatora i laži nasilnika, neće poljuljati naše vjerovanje u to. Isra i Miradž uče nas da je istina jasna i da će ona kad-tad pobijediti, bez obzira na trenutnu dominaciju zablude i mnoštvo njenih propagatora. Zabluda počiva na klimavim temeljima, u svojoj biti je slaba i nemoćna, brzo nestaje i urušava se njena građevina. Uzvišeni kaže: “Nego istinom suzbijamo laž, istina je uguši i laži nestane.” (El-Enbija, 18)

Kada je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ušao u Meku, oko Kabe je bilo 360 kipova, pa ih je rušio, jednog za drugim, svojim štapom, govoreći: “Došla je istina, a nestalo je laži, laž, zaista, nestaje.”

Mudžiza Israa daje nam važnu lekciju: Allah je s onim Svojim robovima koji se čvrsto drže Njegovog užeta i upute, pomaže ih i brine o njima. Kada se kaže da je “Allah s nekim”, to znači da ga On čuva, pruža mu podršku, uputu, pomoć, pobjedu, i to je najbolji mehlem za rane iskrenih boraca, koji bdiju na granicama islama i žrtvuju na putu islama ono najvrednije, braneci vrela islama.

Neka znaju smutljivci i zavjerenici da Allahova moć nadilazi uzroke i da je On kadar pomoći vjernike makar bili i manjina. Uzvišeni kaže: “Koliko su puta malobrojne čete, Allahovom voljom, nadjačale mnogobrojne čete!” A Allah je na strani izdržljivih.” (El-Bekara, 249)

U svojoj oporuci Sa’du ibn Ebu Vekkasu, radijallahu anhu, Omer ibn Hattab, rekao je: “Neprijatelja nećete pobijediti snagom i brojnošću, nego pokornošću Gospodaru i njihovim grijšenjem. Ako se izjednačite s njima u grijšenju, pobjeda će pripasti njima zbog mnoštva i snage koju posjeduju.”

Ako su Kuds i Mesdžidul-Akša u srcima muslimana i ako su im zaista važni, onda je njihova dužnost da ponizno mole Allaha da ih sačuva od svakog skrnavljenja i da stanovnicima Palestine podari čvrstinu i skorbu pobjedu.

Rekao je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: “Nema nijednog muslimana na Zemlji koji Allahu uputi dovu a da mu Allah neće dati ono što traži u svojoj dovi, ili otkloniti od njega isto toliko zla, sve dok ne bude tražio ono što je grijeh ili kidanje rodbinskih veza.” Neki je čovjek upitao: “Pa hoćemo

li povećati svoju dovu?”, a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ono što je kod Allaha je veće.”

Donosite salavate i selame na Poslanika Pravog puta, to vam je naredba od Allaha u Njegovoj Knjizi: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Ebu Bekr es-Siddik, radijallahu anhu, posebno se postavio prema Poslanikovom Noćnom putovanju, i to su zabilježili muslimanski historičari, a taj Ebu Bekrov stav nosi vrlo jasnu poruku. Naime, kada su mu ujutro došli idolopoklonici i obavijestili ga da njegov prijatelj tvrdi da je u jednom času noći preveden iz Meke u Bejtul-Makdis, a zatim vraćen u istoj noći u Meku, nadajući se da i on sam neće povjerovati u tu priču, on je izgovorio svoje čuvene riječi: “Ako je on to rekao, onda je to istina.” I sami idolopoklonici su na osnovu njegovog dotadašnjeg života znali da je Poslanik istinoljubiv, da nikada nije lagao i da je čovjek od istine i povjerenja. Ebu Bekrova sigurnost u istinitost Poslanikovih riječi bila je plod čvrstog vjerovanja u njegovom srcu, a danas kada je iman u srcima oslabio i kada je nestalo čvrstog ubjeđenja, pojavili su se pojedinci iz našeg ummeta koji ubacuju sumnju u istinitost islama, pokazuju otvoreni bunt prema temeljnim islamskim učenjima, suprotstavljaju se kur’anskom tekstu, negiraju Poslanikov sunnet i stavljaju svoj ograničeni razum ispred dviju objava.

Istinski vjernici, čija su srca ispunjena imanom, prema Objavi se odnose na način kako je to opisao imam Šafija, Allah mu se smilovao: “Vjerujemo u Allaha, i u ono što je došlo od Allaha, onako kako to Allah želi; i vjerujemo u Allahovog Poslanika, i u ono što je došlo od Allahovog Poslanika, onako kako to želi Allahov Poslanik.”

SADRŽAJ

2017.

2018.

2019.

2020.

2021.

2022.

2023.

HUTBE IZ MEKANSKOG I MEDINSKOG HAREMA

2018

HUTBE

LIJEPO MIŠLJENJE O ALLAHU (MEDINA)

Hatib: dr. Abdulmuhsin ibn Muhammed el-Kasim
18. rebiul-ahir 1439. po Hidžri / 5. januar 2018.

Sva hvala i zahvala pripadaju Allahu, Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo, i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, neka je na njega Allahova milost, blagoslov i mir, i na njegove ashabe. Bojte se Allaha, o ljudi, onako kako Ga se treba bojati, i držite se čvrsto užeta islama.

O muslimani, tevhid je Allahovo pravo kod ljudi, s kojim je On poslao Svoje poslanike i objavio Knjige, a njegova suština je u činjenju ibadeta samo Njemu, a ibadet je sveobuhvatan naziv za svaku riječ i djelo, tajno i javno, koje Allah voli i s kojim je zadovoljan.

Srce ima svoj specifični ibadet, koji je vredniji, veći i trajniji od ibadeta tijela. Vjerovanje u srcu, koje se sastoji od spoznaje, i djela, stanja srca, predstavlja osnovu, koja je važna sama po sebi, dok su vanjska djela samo upotpunjenje i posljedica tog vjerovanja, i ono je uslov njihove ispravnosti i primljenosti kod Allaha.

Vjerovanje je duša i srž ubudijeta – obožavanja Allaha, i kada se vanjska djela odvoje od njega, bivaju kao mrtvo tijelo bez duše. Od ispravnosti zdravlja srca ovisi ispravnost i zdravlje tijela. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “U tijelu ima jedan organ, ako je on zdrav, zdravo je cijelo tijelo, a ako je on bolestan, bolesno je cijelo tijelo, a to je srce.” (Muttefekun alejhi)

Ljudi i njihova djela vrednuju se po vrijednosti njihovih srca, a od cijelog ljudskog tijela Uzvišeni Allah gleda samo u srce. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Allah ne gleda u vaša tijela, niti u vaše likove, nego gleda u vaša srca i vaša djela.” (Muslim)

Jedno od najpotvrđenijih djela srca jeste lijepo mišljenje o Allahu, koje je strogi farz i jedno od prava i zahtjeva tevhida. Lijepo mišljenje o Allahu definišemo kao svako mišljenje koje dolikuje Božijem savršenstvu i Njegovim imenima i atributima. Lijepo mišljenje o Allahu ogranak je znanja o Njemu i Njegove spoznaje, a temelji se na znanju o veličini Božije milosti, snage, dobroćinstva, moći, znanja i ispravnosti Njegovog izbora. Kada čovjek postigne ovu vrstu spoznaje, kao rezultat toga javlja se lijepo mišljenje o njegovom Gospodaru, a može se javiti i kao posljedica promišljanja o nekim Allahovim imenima i svojstvima. U čijem se srcu nađe istinska spoznaja Allahovih imena i svojstava, imat će lijepo mišljenje o Allahu, prikladno imenu i svojstvu koje je spoznao, jer svako Božije svojstvo ima svoju specifičnu vrstu ubudijeta – obožavanja i lijepog mišljenja. Božije savršenstvo, uzvišenost, ljepota i dobrota prema Njegovim stvorenjima obavezuju ljude na lijepo mišljenje o Njemu, a to je naredba Uzvišenog: “I dobro činite – Allah, zaista, voli one koji dobra djela čine” (El-Bekara, 195). U tumačenju riječi: “I dobro (lijepo) činite”, Sufjan es-Sevri rekao je: “To znači: imajte lijepo mišljenje o Allahu.” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, pred smrt je podsjetio na ovu obavezu, zbog njene iznimne važnosti. Džabir, radijallahu anhu, rekao je: “Čuo sam Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, tri dana prije smrti da je rekao: ‘Neka niko od vas ne umre a da nema lijepo mišljenje o Allahu.’” (Muslim)

Allah, džellešanuhu, pohvalio je Svoje ponizne robove zbog njihovog lijepog mišljenja o Njemu i olakšao im je činjenje ibadeta, podarivši da im ibadet bude potpora u životu, nagrada i radosna vijest na ovom svijetu prije budućeg svijeta. Uzvišeni kaže: “Pomozite sebi strpljenjem i molitvom, a to je, zaista, teško, osim poslušnima, koji su uvjereni da će pred Gospodara svoga stati i da će se Njemu vratiti.” (El-Bekara, 45, 46)

Allahovi poslanici, alejhimus-selam, postigli su najveći stepen u spoznaji Allaha, džellešanuhu. Oni su sve svoje poslove prepuštali Allahu, iz lijepog mišljenja o svom Gospodaru. Ibrahim, alejhis-selam, kako se navodi u hadisu koji bilježi Buhari, ostavio je Hadžeru i njenog sina Ismaila kod Kabe, u pustoju, nenaseljenoj i bezvodnoj Meki. Kada je Ibrahim pošao i počeo se udaljavati, Hadžera, Ismailova majka, pođe za njim govoreći mu: “Ibrahime, kamo si krenuo, a nas ostavljaš u ovoj kotlini u kojoj nema nikoga, ko bi nam društvo pravio, niti bilo čega?” To mu je ponovila nekoliko puta, ali se Ibrahim nije

osvrtao. Zatim ga Hadžera upita: “Je li ti Allah, džellešanuhu, naredio da tako učiniš?” Ibrahim tad odgovori: “Jeste.” Na to Hadžera reče: “Onda nas On neće ostaviti.” Njeno lijepo mišljenje o Allahu bilo je plodonosno: Allah je podario da na mjestu gdje je boravila sa svojim sinom poteče blagoslovljeno vrelo, Meka je postala nastanjeno mjesto, ovjekovječen je spomen na nju, njen sin Ismail postao je vjerovjesnik, a iz njegovog potomstva dolazi posljednji vjerovjesnik, pečat svih vjerovjesnika i prvak poslanika – Muhammed.

Jakub, alejhis-selam, izgubio je dva sina, pa se strpio i prepustio je svoj slučaj Allahu, i rekao je: “Ja tugu svoju i jad svoj pred Allaha iznosim, a od Allaha znam ono što vi ne znate” (Jusuf, 86). Jakubovo srce bilo je ispunjeno lijepim mišljenjem o Allahu i čvrstim vjerovanjem da je On najbolji zaštitnik. Rekao je: “Nadam se da će mi ih Allah sve vratiti; uistinu On sve zna i mudar je” (Jusuf, 83) i isto to naredio je svojim sinovima: “O sinovi moji, idite i raspitajte se za Jusufa i brata njegovu, i ne gubite nadu u milost Allahovu; samo nevjernici gube nadu u Allahovu milost” (Jusuf, 87). Israiličani su prolazili kroz velika iskušenja s kojima su se teško nosili, ali i pored svih nevolja, ostalo je lijepo mišljenje o Allahu i nada u spas i izlaz, kao što se vidi iz sljedećih ajeta: “Musa reče narodu svome: ‘Molite Allaha da vam pomogne i budite strpljivi, Zemlja je Allahova, On je daje u naslijeđe kome On hoće od robova Svojih; a lijep ishod će biti za one koji se budu Allaha bojali.’ ‘Zlostavljani smo’, rekoše oni, ‘prije nego što si nam došao, a i nakon što si nam došao!’ A Musa reče: ‘Gospodar vaš će neprijatelja vašeg uništiti, a vas nasljednicima na Zemlji učiniti, da bi vidio kako ćete postupati’” (El-A’raf, 128–129). Iskušenje je dostiglo vrhunac kada je Musa, alejhis-selam, sa svojim sljedbenicima došao do mora: ispred njih je bilo more, a iza njih faraon i njegova vojska. Musaovi drugovi tada su povikali: “Samo što nas nisu stigli!” (Eš-Šuara, 61). Odgovor vjerovjesnika, “kelimullaha”, onoga s kojim je Allah razgovarao, a koji ukazuje na veličinu njegovog pouzdanja u Allaha i lijepo mišljenje o Svemogućem Gospodaru, bio je: “Neće!”, reče on, “Gospodar moj je sa mnom, On će mi put pokazati” (Eš-Šuara, 62). I zaista, Allah, džellešanuhu, objavio je Musau, alejhis-selam, ono što je u tom trenutku malo ko mogao vjerovati: “I Mi objavismo Musau: ‘Udari štapom svojim po moru!’ – i ono se rastavi i svaki bok njegov bijaše kao veliko brdo; i Mi onda tamo one druge približismo – a Musaa i sve one koji bijahu s njim spasismo i one druge potopismo.” (Eš-Šuara, 63–66)

Najveći stepen ubudijjeta – obožavanja Allaha i lijepog mišljenja o Allahu postigao je naš vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem. Njegov narod ga je uznemiravao, a on je ostao čvrsto ubijeden u Allahovo obećanje da će pomoći Svoju vjeru. Melek brda rekao mu je: “Ako želiš srušit ću na njih ova dva brda”, a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, na to je kazao: “Nadam se da će Allah Uzvišeni iz kičme ovih ljudi izvesti potomke, koji će obožavati Allaha i nikoga Mu kao druga neće pripisivati.” Lijepo mišljenje o njegovom Gospodaru nije ga napuštalo ni u najtežim i najkritičnijim trenucima. Kada je napustio Meku, put ga je naveo ka pećini, a kada su mu se približili neprijatelji toliko da je mogao čuti njihove glasove, rekao je svom drugu Ebu Bekru, bodreći ga: “Ne brini se, Allah je s nama!” (Et-Tevba, 40). Ebu Bekr, radijallahu anhu, o tome je rekao: “Rekao sam Poslaniku dok smo bili u pećini: ‘Kada bi samo jedan od njih pogledao u pravcu svojih stopala, ugledao bi nas’, a on je rekao: ‘O Ebu Bekre, šta misliš o dvojici s kojima je Allah?’” (Muttefekun alejhi) Bez obzira na sva iskušenja, neugodnosti, nevolje, ratove koji su bili usmjereni protiv njega, sa svih strana, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, čvrsto je vjerovao da će ova vjera vremenom dospjeti na sve strane svijeta, i govorio je: “Ova vjera dospjet će tamo gdje dospijevaju dan i noć, i Allah neće ostaviti nijednu kuću, od čerpića (gradovi i sela) i kostrijeti (pustinja) a da u nju neće ući islam, s ponosom ponosnog i poniženjem poniženog.” (Ahmed)

Kada je neki beduin podigao sablju na Poslanika dok se odmarao u hladu drveta, Poslanik ga nije kaznio zbog toga. O tome Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kazuje: “Probudio sam se i ugledao čovjeka sa sabljom uperenom prema meni. Rekao je: ‘Ko će te odbraniti od mene?’, a ja sam mu odgovorio: ‘Allah’, ponovivši to tri puta.” (Buhari) U Ahmedovoj verziji stoji: “Ispala mu je sablja iz ruke.”

Poslanikovi ashabi odlikovali su se najvećim stepenom ubjedenja i lijepog mišljenja o Allahu, nakon Vjerovjesnika. Uzvišeni kaže: “One kojima je, kada su im ljudi rekli: ‘Neprijatelji se okupljaju zbog vas, trebate ih se pričuvati!’ – to učvrstilo vjerovanje, pa su rekli: ‘Dovoljan je nama Allah i divan je On Gospodar!’” (Ali Imran, 173). Jednom je Ibn Degane otišao Ebu Bekru, radijallahu anhu, i zatražio od njega da stiša glas u namazu i učenju Kur’ana ili će ga on prestati štiti, pa mu je Ebu Bekr, radijallahu anhu, rekao: “Vraćam ti tvoju zaštitu, a pristajem na Allahovu zaštitu.” (Buhari)

Omer, radijallahu anhu, rekao je: “Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, pozvao nas je da udijelimo imetak na Allahovom putu, a ja sam kod sebe imao nešto imetka, pa sam rekao: ‘Ako ikada pretekнем Ebu Bekra u dobročinstvu, to će biti danas. Došao sam s pola svoga imetka, a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, upitao me: ‘Šta si ostavio svojoj porodici?’ Rekao sam: ‘Isto ovoliko.’ Ebu Bekr je donio sav svoj imetak i dao ga Poslaniku, a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, upitao ga je: ‘Šta si ostavio svojoj porodici?’, a on je rekao: ‘Ostavio sam im Allaha i Njegovog Poslanika.’” (Ebu Davud)

Kada je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, na početku primanja objave, došao uplašen i uznemiren kod Hatidže, prvakinja svih žena, i rekao: “Pobojao sam se za sebe”, Hatidža, radijallahu anha, rekla je: “Nipošto! Raduj se, jer, tako mi Allaha, Allah tebe nikada neće ostaviti niti osramotiti! Tako mi Allaha, ti održavaš rodbinsku vezu, govoriš samo istinu, pomažeš slabima, ugošćavaš ljude i pomažeš obespravljenima da ostvare svoja prava.” (Muttefekun alejhi)

Put ashaba slijedile su odabrane generacije islamskog ummeta. Sufjan, Allah mu se smilovao, rekao je: “Ne bih volio da svoje polaganje računa na Sudnjem danu za dobra i loša djela prepustim svojim roditeljima, jer moj Gospodar je bolji prema meni od mojih roditelja.” Jedna od dova Seida ibn Džubejra, Allah mu se smilovao, bila je: “Gospodaru, podari mi istinski oslonac na Tebe i lijepo mišljenje o Tebi.” I među džinima postoji čestiti vjernici, koji imaju lijepo mišljenje o Allahu, i koji su ubijedeni u Allahovu moć i sveobuhvatnost Njegovog znanja, i koji su kazali: “I mi znamo da ne možemo Allahu na Zemlji umaći i da od Njega ne možemo pobjeći” (El-Džinn, 12).

Ima ljudi koji su sigurni u to da kada bi se zakleli na nešto, Allah bi ispunio njihovu zakletvu, ne iz oholosti nego iz lijepog mišljenja o Allahu. Vjernik ima lijepo mišljenje o Allahu u svim situacijama i stanjima, a posebno kada Ga moli i doziva, ubijedjen u Njegovu blizinu i da On uslišava dove onoga ko mu se iskreno obrati i ne ostavlja u očaju onoga ko se nada Njegovoj milosti. Jedan od uzroka primanja pokajanja, tevbe, jeste lijepo mišljenje pokajnika o svom Gospodaru. U hadisi-kudsiju, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, prenosi riječi svoga Gospodara: “Moj rob je učinio grijeh, pa je shvatio da ima Gospodara koji prašta grijeh i kažnjava zbog njega. Radi šta želiš, Ja sam ti već oprostio.” (Muslim)

U iskušenjima i nevoljama zablistaju lijepa, a razotkriju se loša mišljenja. U Bici na Uhudu vjernici su ostali ustrajni, dok su oni drugi mislili o Allahu ono što nije istina, kao što pagani misle, a u Bici na hendeku ljudi su svašta pomišljali o Allahu. Za jednu skupinu Allah, džellešanuhu, rekao je: “Kad su vam došle i odozgo i odozdo, a duša došla do grkljana, i kad ste o Allahu svašta pomišljali – tada su vjernici bili u iskušenje stavljeni i ne mogu biti gore uznemireni, kad su licemjeri i oni bolesna srca govorili: ‘Allah i Poslanik Njegov samo su nas obmanjivali kad su nam obećavali!’” (El-Ahzab, 10–12) S druge strane, Poslanikovi ashabi bili su ubijedeni da su iskušenja i nevolje od Allaha i da poslije njih dolazi pobjeda i izlaz. Uzvišeni kaže: “A kad su vjernici saveznike ugledali, rekli su: ‘Ovo je ono što su nam Allah i Poslanik Njegov obećali, i Allah i Poslanik Njegov su istinu govorili!’ – i to im je samo učvrstilo vjerovanje i predanost” (El-Ahzab, 22). Izlaz u teškim situacijama, iskušenjima i brigama nalazi se u lijepom mišljenju o Allahu. Trojica ashaba, koji su izostali iz Pohoda na Tebuk, spašeni su i od njih je otklonjena nedaća samo zahvaljujući njihovom lijepom mišljenju o Allahu. Uzvišeni kaže: “A i onoj trojici koja su bila izostala, i to tek onda kad im je zemlja, koliko god da je bila prostrana, postala tijesna, i kad im se bilo stisnulo u dušama njihovim i kada su uvidjeli da nema utočišta od Allaha nego samo u Njega. On je poslije i njima oprostio da bi se i ubuduće kajali, jer Allah, uistinu, prima pokajanje i milostiv je” (Et-Tevba, 118).

Allah, džellešanuhu, je silan i moćan, i niko ne može spriječiti pomoć koju On ukaže Svojim iskrenim robovima, a sastavni dio ubjeđenja, jekina, jeste vjerovanje u Njegovu pomoć. Uzvišeni kaže: “Ako vas Allah pomogne, niko vas neće moći pobijediti, a ako vas ostavi bez podrške, ko je taj ko vam, osim Njega, može pomoći?” (Ali Imran, 160). Allah je Milostivi i Svemilosni, i onaj ko bude vjerovao u Njega, činio dobra djela i nadao se Njegovoj milosti, postići će Njegovu milost. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Kada je Allah završio stvaranje, zapisao je u Svojoj Knjizi, koja je kod Njega, iznad Arša: “Moja milost pretekla je Moju srdžbu.” (Muttefekun alejhi)

Ko se nađe u oskudici i potrebi, pa pomisli o Allahu lijepo, Allah će mu dati olakšanje i izlaz. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Koga zadesi oskudica i on se pojada ljudima, njegova potreba neće biti ispunjena, a koga zadesi oskudica i on se pojada Allahu, neka se nada Božijoj opskrbi, koja će

mu doći prije ili kasnije.” Zubejr ibn Avvam, radijallahu anhu, rekao je svom sinu Abdullahu: “Sine moj, ako ne budeš u mogućnosti izmiriti neki od mojih dugova, zatraži pomoć od mog prijatelja.” Kaže Abdullah: “Tako mi Allaha, nisam znao kako da mu odgovorim, pa sam ga upitao: ‘Oče moj, a ko je tvoj prijatelj?’, a on je rekao: ‘Allah.’” Abdullah kaže: “Tako mi Allaha, nikada nisam zapao u nepriliku zbog njegovih dugova a da nisam rekao: ‘O Prijatelju moga oca, izmiri njegov dug’, i On je uvijek uslišao moju molbu.” (Buhari) Allah, džellešanuhu, mnogo prašta i daruje, i ko bude imao lijepo mišljenje o Njegovom bogatstvu, plemenitosti, oprost, On će mu dati ono što bude tražio od njega. On se svake noći, onako kako to dolikuje Njegovoj uzvišenosti, spušta na ovozemaljsko nebo, u posljednjoj trećini noći, i doziva: “Ima li ko da Mi uputi dovu pa da mu je uslišam? Ima li ko da nešto traži od Mene, pa da mu dam? Ima li ko da zatraži oprost od Mene, pa da mu oprostim?” Njegove ruke su pune, a ono što je u njima ne umanjuje se dijeljenjem, obilno daruje, danju i noću. Allah, džellešanuhu, raduje se pokajanju Svojih robova, pruža Svoju ruku noću da bi oprostio onima koji su grijeshili danju, i pruža Svoju ruku danju da bi oprostio onima koji su grijeshili noću. Savršenstvo Njegovih svojstava ogleda se i u tome da sa Svojih vrata ne vraća nikoga ko Mu se iskreno obrati.

Lijepo mišljenje o Allahu najpotrebnije je na samrti i u trenucima kada se čovjek priprema za susret sa Allahom. Rekao je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: “Neka niko od vas ne umre a da nema lijepo mišljenje o Allahu.” (Muslim) Ovim ibadetom izvršava se Njegova naredba i postiže se ubudijjet. Čovjeku kod njegovog Gospodara pripada ono što stvarno misli o Njemu. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ja se prema Svome robu ophodim onako kako on o Meni misli, i ja sam s njim kada Me spomene.” (Muttefekun alejhi)

Rekao je Ibn Mesud, radijallahu anhu: “Čovjek neće imati lijepo mišljenje o Allahu a da mu Allah neće dati ono što on misli o Njemu, zato što je svako dobro u Njegovoj ruci.” Kome bude dato lijepo mišljenje o Gospodaru, Allah, džellešanuhu, otvorit će mu velika vrata dobra u vjeri. Rekao je Ibn Mesud: “Tako mi Onoga, pored Kojeg drugog boga nema, vjerniku nije dato veće dobro od lijepog mišljenja o Allahu.” Ljudska djela su u skladu sa njihovim mišljenjem o njihovom Gospodaru. Vjernik ima lijepo mišljenje o Allahu, pa su njegova djela lijepa, a nevjernik ima loše mišljenje o Allahu, pa su i njegova djela loša. Ovaj ibadet predstavlja ljepotu islama, upotpunjenje vjerovanja i

put koji vodi ka Džennetu. To je srčani ibadet, iz kojeg proizlazi tevekkul – oslonac na Allaha i pouzdanje u Njega. Rekao je Ibn Kajjim: “Koliko je tvoje lijepo mišljenje o Allahu i nada u ono što je kod Njega, toliki je tvoj oslonac na Njega. Zato su neki učenjaci tevekkul protumačili kao lijepo mišljenje o Allahu. Istina je da lijepo mišljenje o Allahu vodi ka osloncu na Njega, jer je nezamislivo da se čovjek oslanja na onoga o kome ima ružno mišljenje i u koga ne polaže nikakve nade.”

Jedan od plodova ovog ibadeta jeste smirenost srca, okretanje Allahu i vraćanje Njemu, i nema nijednog djela, nakon vjerovanja u Allaha, koje tako pozitivno djeluje na ljudsko srce i dušu kao što je to pouzdanje i nada u Njega.

Lijepo mišljenje o Allahu pomaže u izgradnji optimističnog stava. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Nema prenošenja bolesti, nema zloslutnje, a ja volim optimizam.” Rekao je Halimi: “Pesimizam je loše mišljenje o Allahu, a optimizam je lijepo mišljenje o Allahu i ono pomaže čovjeku u postizanju plemenitosti, hrabrosti i čini ga snažnim.” Ebu Abdullah es-Sadži, Allah mu se smilovao, rekao je: “Ko se pouzda u Allaha, dobit će Njegovu snagu, a to je najbolja poputnina i opskrba.” Selemi ibn Dinaru, Allah mu se smilovao, rečeno je: “O Ebu Hazime, šta je tvoj imetak?”, a on je rekao: “Moj imetak je pouzdanje u Allaha i odricanje od onoga što je u ljudskim rukama.” Ko bude imao lijepo mišljenje o Allahu, postići će plemenitost duše i darežljivost, s čvrstim ubjeđenjem u riječi Uzvišenog: ‘Što god vi udijelite, On će to nadoknaditi’ (Saba, 39). Sulejman ed-Darani, Allah mu se smilovao, rekao je: “Ko u pogledu opskrbe bude imao lijepo mišljenje o Allahu, On će popraviti njegovo ponašanje, podariti će mu blagost i darežljivost, udaljiti će od njega šejtanske vesvese, zle misli, voditi će ga ka nadi i čvrstom vjerovanju u Njegovo obećanje i činjenje dobra, iz želje za postizanjem Njegovih blagodati, prema riječima Uzvišenog: ‘Bilo kakvo dobro da urade, bit će za nj nagrađeni’ (Ali Imran, 115).

Allah, džellešanuhu, prema Svojim robovima postupa shodno njihovom mišljenju o Njemu, jer nagrada i kazna su srazmjerne počinjenom djelu. Ko bude mislio dobro, njemu je dobro, a ko bude mislio zlo, propao je. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, u hadisi-kudsiju prenosi da je Gospodar rekao: “Ja se prema Svome robu ophodim onako kako on o Meni misli, pa neka misli šta želi. Ako bude mislio dobro, sebi misli, a ako bude mislio zlo, sebi misli.” (Ahmed)

Ako čovjek bude imao lijepo mišljenje o Allahu, On ga nikada neće razočarati. Na Sudnjem danu, onaj koji je imao lijepo mišljenje o svom Gospodaru reći će: “Onaj kome se knjiga njegova u desnu ruku njegovu da – reći će: ‘Evo vam, čitajte knjigu moju, ja sam čvrsto vjerovao da ću račun svoj polagati.’ I on će biti u životu zadovoljnom, u Džennetu predivnom” (El-Hakka, 19–22).

O muslimani, Allah je plemenit, silan i velik, kada nešto želi, samo kaže: “Budi!” i ono bude. On je obećao da će čuvati Svoju Knjigu, pomoći vjeru, i da bogobožnima pripada lijep kraj. Opskrbljuje koga hoće bez računa, otklanja nevolje od onoga ko Mu se obrati. Što je veće znanje o Allahu, veće je ubjeđenje u njega. Ko bude imao loše mišljenje o Allahu, to je zbog njegovog nepoznavanja savršenstva Božijih imena i svojstava, a to je osobina pagana. Uzvišeni kaže: “...misleći o Allahu ono što nije istina, kao što pagani misle” (Ali Imran, 154). Jedan od plodova vjerovanja u Allahova imena i svojstva jeste lijepo mišljenje o Njemu, oslonac na Njega, i prepuštanje svih stvari Njemu. Uzvišeni kaže: “I šta o Gospodaru svjetova mislite?” (Es-Saffat, 87)

Suština lijepog mišljenja o Allahu ogleda se u lijepim djelima. Djelo je korisno jedino ako se temelji na lijepom mišljenju. Najpokorniji Allahu jesu oni koji imaju lijepo mišljenje o Njemu. Sve što je mišljenje o Allahu ljepše, ljepše je i djelo. Čija su djela loša, loše je i njegove mišljenje o Allahu. Ako lijepo mišljenje navede čovjeka na pokornost Allahu, onda je korisno, a ako se ono smanji u srcu, na tijelu će se pojaviti grijesi.

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

NA DUNJALUKU NEMA VJEČNOSTI (MEDINA)

Hatib: dr. Salah ibn Muhammed el-Budejr
25. rebiul-ahir 1439. po Hidžri / 12. januar 2018.

Hvala Allahu, Najplemenitijem od Koga se traži i Najuzvišenijem Koji daruje. Stvorio je stvorenja, koja i dan i noć dočekuju s ambicijom opstanka i nadanjima, a događaji nagovještavaju smrt i približavaju edžel – smrtni rok.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji nema druga, i svjedočim da je naš vjerovjesnik i prvak Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, neka su na njega Allahova milost i blagoslov, i na njegovu porodicu i na njegove ashabe do kraja vremena.

O muslimani, bojte se Allaha! Bogobožnost je ponos i uspjeh, a grijehenje je prokletstvo i propast. Uzvišeni kaže: “O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

O muslimani, na dunjaluku nema vječnosti i besmrtnosti, zato se prestanite uzaludno nadati. Svi ljudi su ili “putnici” s ovog svijeta ili sinovi putnika, a vrijeme je ništa drugo do prolazak dana i noći. Smrt će sigurno doći, i vrlo je blizu. Svaki udisaj i izdisaj udaljava dušu od trenutka rođenja i približava je trenutku smrti. A smrt nijednog trena neće čekati, kada život dođe do svoje krajnje tačke. U jednom trenutku tvog života, vrijeme koje si (pro)živio na dunjaluku, predat će te tvom zadnjem dunjalučkom trenutku, nakon kojeg za tebe više nema života. Kako se samo brzo smjenjuju dani u našoj knjizi, prvo oni prolaze s nama, a onda mi prolazimo s njima. Sa svakim novim danom rađa se nada i želje koje su daleko od edžela koji se već približio. Gdje su oni koji su bili prije nas? Gdje su oni koji su bili ljepota i ukras dunjaluka? Ako je vrijeme njih “pregazilo”, “pregazit” će i nas! Koliko je mrtvih ljudi koje smo do jučer gledali među nama, i samo što nije došlo vrijeme kada ćemo mi biti viđeni tamo gdje su oni danas. Zašto smo toliko sigurni od smrti, kao da ne vidimo da nam se približava? O nemarni, zar si zaboravio da smo samo ljudi, obavijeni odjećom kadera, sudbine, i da smo na putovanju i krećemo se ka

svojim kaburovima?! Smrt nas sve obuhvata, a hašr – okupljanje na Sudnjem danu nas ujedinjuje. Do kada ćeš biti nemaran i ustrajavati u grijesima, do kada će tvoje uši biti gluhe na opomenu, i srce nemarno prema savjetu? Zar nije došlo vrijeme da se tvoje srca smekša? Gdje je noćno bdijenje, namaz? Je li nas to drijemež obuzeo ili su nam srca otvrdla? Probudi se, i čuvaj se nemara. Zar nemar, a vatra je potpaljena? Vatra čija se žestina neće smanjiti, i čije se žeravice neće ugasiti. Vjerovjesnik je bio na dunjaluku, ali nije ostao vječno sa svojim ummetom, i da je Allah ikome, prije njega, dao vječnost, dao bi je i njemu. Prema nama su uperene strelice smrti, koje ne maše svoj cilj, ako nas zaobiđu danas, sutra sigurno neće. Uzvišeni kaže: “Nijedan čovjek prije tebe nije bio besmrtn; ako ti umreš, zar će oni dovijeka živjeti?” (El-Enbija, 34)

Gdje su oni s kojima smo živjeli i na koje smo navikli, gdje su oni koje smo voljeli i s kojima smo saosjećali?

Koliko je voljenih kojima smo oči zatvorili, i koliko smo dragih ukopali i s njihovog mezara otišli!

Koliko smo bližnjih spustili u kabur, a nismo zastali i razmislili? Da li se smrt smilovala bolesnom zbog njegove slabosti? Da li je ostavila skrbitelja zbog njegove djece? Da li je dala roka siromašnom zbog neimaštine?

Do kada ćeš lutati u obmani i nemaru, do kada ćeš spavati, i kada ćeš se probuditi?!

Život je otišao u nepovrat, čiji će sati onim što je na nebesima i Zemlji plaćati.

Zar ćeš, iz ludosti i srdžbe, vječno za prolazno, i Božije zadovoljstvo za srdžbu prodati?

Jesi li samom sebi prijatelj ili neprijatelj, bacaš se svojim rukama u svako iskušenje!

Prodao si svoju dušu, tugo moja, za jeftine pare, kao da ona nije tvoja duša.

Čovječe, danas radiš šta želiš i šta ti se prohtije, a sutra ćeš umrijeti i bit će podignuta pera. Čovječe, činjenjem velikog grijeha grešnik izlazi iz pokornosti Allahu, ali i ustrajavanjem u malim grijesima. Veliki grijesi i nepokornost ne izvode njihovog počinioca iz okrilja imana, vjerovanja, i obaveza je učiniti iskrenu tevbu za svaki grijeh koji može donijeti zlo i Božiju srdžbu. Uzvišeni kaže: “I svi se Allahu pokajte, o vjernici, da biste postigli ono što želite.” (En-Nur, 31)

Ebu Musa el-Eš'ari, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Allah pruža Svoju ruku noću da bi oprostio onima koji su grijeshili danju, i pruža Svoju ruku danju da bi oprostio onima koji su grijeshili noću." (Muslim)

Tražim oprost od Allaha za sve moje grijehе i za moju bahatost, iako su moji grijesi sakriveni.

Moja duša navela me je na grijeh, samo zato što je između nje i svjetla bila tama.

Čudim se svom nemaru i samoobmani, a znam da će me smrt sutra pozvati i ja ću joj se odazvati.

Čudim se koliko sam samo siguran od smrti, a ona mi ide u susret i prema meni hrli.

Bio sam nepokoran Allahu danima i noćima, i u grijeshenju sam postao ponizan.

Teško meni ako mi budu uskraćeni džennetski perivoji, i teško meni, teško meni, ako uđem u Vatru!

Uzvišeni kaže: "Reci: 'O robovi Moji koji ste se prema sebi ogrijeshili, ne gubite nadu u Allahovu milost! Allah će, sigurno, sve grijehе oprostiti; On, doista, mnogo prašta i On je milostiv.'" (Ez-Zumer, 53)

O muslimani, bojte se Allaha i znajte da vas On vidi, pokoravajte Mu se i čuvajte se grijeshenja. Uzvišeni kaže: "O vjernici, bojte se Allaha i budite s onima koji su iskreni!" (Et-Tevba, 119)

O muslimani, vjera je glavni kapital i ugled sadašnjosti i budućnosti.

Svaki gubitak vjera može nadomjestiti, ali gubitak vjere ništa ne može nadomjestiti!

Svako iskušnje, bez obzira na to koliko veliko bilo, nezatno je prema iskušnju u vjeri.

Evo je, bujica iskušnja dolazi. Njeni valovi nas zapljuskuju. Udaraju. Tragovi zmija otrovnica vide se u pijesku. Gliste i škorpioni kriju se pod zemljom. Otrovnе ličinke su pod kamenjem. Dunjaluk je između belaja i iskušnja. Pripremite se za iskušnja i budite strpljivi i ustrajni. Huzejfa ibn Jeman, radijallahu anhu, rekao je: "Allahov Poslaniče, bili smo u zlu, pa nas je Allah izbavio iz zla i dao nam dobro preko tebe, pa hoće li poslije ovog dobra biti zla?" Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "Da." Huzejfa ga je upitao: "A kakvo će

to zlo biti?” “Smutnje poput mrkne noći. Dolazit će jedna za drugom. Bit će nejasne i neprepoznatljive, poput lica krava, nećete znati koje je koje.” (Ahmed)

Huzejfa, radijallahu anhu, rekao je: “Smutnja ti ne može nauditi ako poznaješ svoju vjeru. Smutnja je za onog kome su se pomiješali istina i zabluda, i ne zna koje bi od njih slijedio. To je prava fitna, smutnja.” (Ibn Ebu Šejba)

Huzejfa je također rekao: “Ako neko od vas želi saznati da li ga je pogodila fitna – smutnja, neka pogleda: ako smatra halalom ono što je smatrao haramom, ili smatra haramom ono što je smatrao halalom, pogodila ga je smutnja.” (Hakim)

To znači da čovjek mijenja svoja mišljenja po vlastitom nahođenju i željama. Malik ibn Enes, Allah mu se smilovao, rekao je: “Zar ćemo, kada god nam dođe neko ko je rječitiji, prihvatiti njegovo mišljenje, a odbaciti ono što je Džibril donio Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem?”

Zar da sjedim nakon što su mi kosti oslabile, a smrt je najbliže što mi slijedi?!

Raspravljam se sa svakim protivnikom, i svoju vjeru sučeljavam njegovoj vjeri, ostavljam ono što znam zbog tuđeg mišljenja, a mišljenje nije kao pouzdano znanje.

Propisani su nam sunneti koji usmjeravaju pravim putem i čuvaju od svake stranputice i provalije.

U istini nema nejasnoća, vidljiva je poput svjetlosti u praskozorje.

Zar ćemo put El-Emina, Povjerljivog, sina Amininog, za put nevjernika Džehma ibn Safvana zamijeniti?!

Ebu Bekr, radijallahu anhu, rekao je: “Neću ostaviti ništa od onoga što je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, činio a da i ja to neću činiti, jer bojim se da ću, ako nešto ostavim, skrenuti s pravog puta.”

Držite se čvrsto Allahove Knjige i sunneta Njegovog Poslanika, vjere, šerijata, islamskog morala i čuvajte se smutljivaca. Uzvišeni kaže: “I čuvaj ih se da te ne odvrte od nečega što ti Allah objavljuje.” (El-Maida, 49)

Allah podario meni i vama blagoslov u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas Njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

KAKO POSTIĆI BLAGOSLOV U ŽIVOTU (MEDINA)

Hatib: dr. Abdulbari ibn Avad es-Subejti
2. džumadel-ula 1439. po Hidžri / 19. januar 2018.

Hvala Allahu, Koji je odlikovao istinoljubive iskrenošću i opskrbio ih blagoslovom. Zahvaljujem Mu na blagodati dijeljenja na Njegovom putu i milostinje.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema i Koji je učinio Vatru utočištem idolopoklonika, nevjernika, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, koji je razotkrio zabludu spletkaroša i sihirbaza, neka su na njega Allahova milost i blagoslov, i na njegovu časnu porodicu i ashabe, nosioce najljepših vrlina i kvaliteta.

Oporočujem sebi i vama bogobojaznost, koja je kruna svakog dobra, temelj sreće i put ka Džennetu. Uzvišeni kaže: “O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

Allah, džellešanuhu, učinio je zemlju životnim staništem Svojih stvorenja i spustio je na nju Svoj blagoslov. Uzvišeni kaže: “On je nepomična brda po njoj stvorio i blagoslovljenom je učinio.” (Fussilet, 10)

Allah, džellešanuhu, odabrao je Svoje vjerovjesnike i blagoslovio je njihove živote i njihova djela. Za Nuha, alejhis-selam, rekao je: “O Nuhu”, bi rečeno, “iskrcaj se s pozdravom Našim i blagoslovima tebi i narodima koji će se izroditi od ovih koji su s tobom!” (Hud, 49). Za Isaa, alejhis-selam, rekao je: “... i učinit će me, gdje god budem, blagoslovljenim.” (Merjem, 31)

Vjerodostojnim putem potvrđena je blagoslovljenost vjerovjesnika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, koju su ashabi vidjeli svojim očima. U slijedenju Kur’ana i postupanju po njemu je blagoslov. Uzvišeni kaže: “A ova Knjiga koju objavljujemo jeste blagoslovljena, zato je slijedite i grijeha se klonite da bi vam se milost ukazala.” (El-En’am, 155)

Bereket znači rast, uvećanje i napredak, i kada se pomiješa sa malo, umnoži ga, a kada se nađe na nekom mjestu, pokažu se njegovi plodovi, prelije se

njegovo dobro a njegova korisnost prenese se na imetak, potomstvo, vrijeme, znanje, ljudska djela i osobe.

Allah, džellešanuhu, blagoslovio je Drevni hram, Poslanikov grad Medinu i Mesdžidul-Aksa i njegovu okolinu. Uzvišeni kaže: “Prvi hram sagrađen za ljude jeste onaj u Meki, blagoslovljen je on i putokaz svjetovima.” (Ali Imran, 96)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Allahu moj, podari Medini dvostruko veći blagoslov od onoga kojeg si podario Meki.” Rekao je Uzvišeni: “Hvaljen neka je Onaj Koji je u jednom času noći preveo Svoga roba iz Hrama časnog u Hram daleki, čiju smo okolinu blagoslovili kako bismo mu neka znamenja Naša pokazali.” (El-Isra, 1)

Allah, džellešanuhu, blagoslovio je Vjerovjesnikov ummet, pa se on povećao, napredovao i prestigao ostale narode. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ima jedno drvo čije lišće ne opada, i to drvo je poput muslimana. Zna li koje je to drvo?” Mnogi su pomislili da je to neko drvo u pustinji, ali nisu znali koje, pa su rekli: “Allahov Poslaniče, reci nam koje je to drvo.” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “To je drvo palme.”

Musliman traži bereket, blagoslov, gdje god da se nađe, jer želi da njegovo tijelo, njegov život, njegovo potomstvo i sve što je oko njega bude blagoslovljeno i okruženo blagoslovom. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, u vrijeme zrijenja plodova imao je običaj kazati: “Gospodaru, blagoslovi naš grad (Medinu)! Gospodaru, blagoslovi naš sā (mjera za žito, četiri pregršta), i naš mudd (mjera za žito, pregršt). Gospodaru, blagoslovi naš grad (Medinu), i udvostruči Svoj blagoslov.”

Vjernik svojoj kući i porodici priskrbljuje blagoslov ustrajavanjem u zikru – spominjanjem Allaha, džellešanuhu, i učenjem sure El-Bekara. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Kada čovjek uđe u svoju kuću i spomene Allaha pri ulasku i za sofrom, šejtan kaže: ‘Ovdje vam nema ni prenoćišta ni večere.’ Učite suru El-Bekara, jer u njenom učenju je blagoslov, a u njenom ostavljanju je kajanje.”

Bereket se postiže i istigfarom – traženjem oprost od Allaha, džellešanuhu. Allah, džellešanuhu, navodi u Kur'anu ovu Nuhovu dovu: “... i govorio: ‘Tražite od Gospodara svoga oprost jer On, doista, mnogo prašta; On će vam kišu obilnu slati i pomoći će vas imanjinama i sinovima, i dat će vam bašće, i rijeke će vam dati.’” (Nuh, 10–12)

Bereket, blagoslov treba tražiti u obavljajući sabah-namaza u džematu. U tome je veliki uspjeh i postizanje blagoslova uranka. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Gospodaru, podari mom ummetu blagoslov u uranku.” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, slao je vojsku u borbu u ranim jutarnjim satima. Bio je jedan čovjek po imenu Sahr, čuveni trgovac, koji je svoju robu slao na pijacu u jutarnjim satima, pa je postao bogat čovjek i stekao je ogroman imetak.

Traženje bereketa u dovi najbolji je put za njegovo postizanje. Prenosi se da se Akil ibn Ebu Talib oženio, pa su mu neki ljudi kazali: “Želimo vam slogu i mnoštvo potomaka!”, a on im reče: “Nemojte tako govoriti.” “A kako ćemo reći, o Ebu Zejde?”, upitaše oni. “Recite: ‘Allah blagoslovio vas i vaše potomstvo!’ , tako nam je naređeno”, reče on.

Bereket se postiže i nazivanjem selama islamskog pozdrava, koji spada u specifičnosti islama i specifičnosti ovog blagoslovljenog ummeta. Uzvišeni kaže: “A kad ulazite u kuće, vi ukućane njene pozdravite pozdravom od Allaha propisanim, blagoslovljenim i uljudnim.” (En-Nur, 61)

Bereket se postiže i iskrenošću u trgovini. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Kupac i prodavac imaju pravo izbora (opoziva kupoprodajnog ugovora) sve dok se fizički ne razdvoje. Ako budu iskreni u opisu robe i pojasne njene mahane, Allah će blagosloviti njihovu trgovinu, a ako sakriju mahane i slažu, Allah će im uskratiti blagoslov.”

Održavanje rodbinskih veza razlog je Božijeg blagoslova, produžuje životni vijek i uvećava opskrbu. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko želi da mu se uveća opskrba i produži životni vijek, neka održava rodbinske veze.”

Složnost i okupljanje uzrok su postizanja blagoslova i njegovog spuštanja. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, u različitim situacijama, podsticao je svoje ashabe da se okupljaju i ne razjedinjuju. Ashabi su ga jednom upitali: “Allahovo Poslaniče, jedemo a ne zasitimo se?” On ih je upitao: “Jedete li zajedno ili odvojeno?” “Odvojeno”, rekli su. Na to im je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Okupite se oko sofre, i spomenite Allahovo ime, Allah će vam dati blagoslov u jelu.”

Dobročinstvo prema slabima i nejakima otvoreno je polje za one koji teže blagoslovu i uvećanju dobra. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je:

“Da li vam pomoć i opskrba dolaze i zbog koga drugog osim zbog onih slabih među vama?”

Kada se čovjekov život ispuni berektom, Allah će opskrbiti njegov um zrelim razmišljanjem, a njegovo srce će nadahnuti znanjem i čvrstim vjerovanjem. Ibn Abbas, radijallahu anhu, rekao je: “Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ušao je u nužnik, a ja sam mu pripremio vodu za abdesta. Kada je ugledao vodu, upitao je: ‘Ko je ostavio vodu ovdje?’ Rečeno mu je da sam ja to uradio, pa je rekao: ‘Allahu moj, podari mu znanje o vjeri.’” Allah, džellešanuhu uslišio je Vjerovjesnikovu dovu i Abdullah ibn Abbas postao je jedan od najučenijih ashaba. Jedan njegov savremenik kazao je: “Vidio sam Ibn Abbasa okruženog hiljadama učenika.”

U životu muslimana bereket se manifestuje kroz njegovu produktivnost i kontinuirana postignuća u relativno kratkom vremenskom roku, po čemu se izdvaja od drugih. To je posebna pomoć od Allaha, kojom On pomaže neke ljude, kako bi ih osnažio u pokornosti i činjenju dobra.

Dugovječnost, praćena lijepim riječima i djelima, jedan je od oblika blagoslova, kojim Allah, džellešanuhu, opskrbljuje Svoje iskrene robove. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Bereket je s vašim najstarijima.”

Brak sa čednom ženom, koja voli svoga muža i koja mnogo rađa, također je uzrok spuštanja Božijeg blagoslova. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ženu udaju četiri stvari: imetak, porijeklo, ljepota i vjera, a ti se oženi vjernicom, Allah ti podario dobro!” Ženidba ženom vjernicom uzrok je Božijeg blagoslova, jer riječ “turab – zemlja”, od koje je izveden glagol “teribet” u ovom hadisu, tj. “teribet jedake – Allah ti podario dobro” ukazuje na uvećanje dobra.

Opskrbljivanje čovjeka obilnim imetkom i trošenje tog imetka na Božijem putu, u različite dobrotvorne svrhe, jasan je znak Božijeg blagoslova i neprocjenjiva blagodat. Onaj ko bude trošio imetak u grijehu i onome što izaziva Božiju srdžbu, i ne bude izvršavao svoje imovinske obaveze prema Uzvišenom Allahu, Allah, džellešanuhu, uskratit će mu Svoj blagoslov. Uzvišeni kaže: “Allah uništava kamatu, a unapređuje milosrđa. Allah ne voli nijednog nevjernika, grešnika.” (El-Bekara, 276)

Svi muslimani dužni su činiti ono što će donijeti Božiji blagoslov njihovim domovinama, društvima i islamskom ummetu u cijelosti, a to će postići uspostavom Božijeg zakona, propisa na Zemlji. Uzvišeni kaže: “A da su stanovnici

sela i gradova vjerovali i grijeha se klonili, Mi bismo im blagoslove i s neba i iz zemlje slali, ali, oni su poricali, pa smo ih kažnjavali za ono što su zaradili.” (El-A’raf, 96)

Pametnom i razboritom čovjeku jasno je da je okretanje od Božijeg zakona uzrok gubitka blagoslova i nestanka dobra. Allah, džellešānuhu, u Kur’anu, govori o slučaju naroda Sabe, kome je On, nakon što ih je opskrbio mnogim dobrima i blagodatima, uskratio Svoj blagoslov i spustio je na njih Svoju kaznu. Uzvišeni kaže: “Stanovnici Sabe imali su dokaz u mjestu u kome su živjeli: vrtove, zdesna i slijeva. ‘Jedite hranu Gospodara svoga i budite Mu zahvalni’; kakav divan kraj i Gospodar koji mnogo prašta! Ali oni su nezahvalni postali, pa smo na njih poplavu pustili, popuštanjem brana nastalu, i zamijenili im njihove vrtove drugim vrtovima sa plodovima gorkim i tamariskom i neznatnim lotosom divljim.” (Saba, 15–16)

Donosite salavate na Poslanika upute, to vam je naredba od vašeg Gospodara u Njegovoj Knjizi: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šalžite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur’anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

VRIJEDNOST ZNANJA I POUČAVANJA (MEDINA)

Hatib: dr. Abdullah ibn Abdurrahman el-Buajdžan
9. džumadel-ula 1439. po Hidžri / 26. januar 2018.

Hvala Allahu, Koji poučava peru, i poučava čovjeka onome što ne zna. Zahvaljujem Mu na darovima i blagodatima, i na dobroti i plemenitosti koju nam ukazuje. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed Njegov posljednji poslanik i pečat svih vjerovjesnika i poslanika, koga je Allah odlikovao nad drugim ljudima, i poslao ga kao milost svjetovima, Arapima i nearapima. Dostavio je poslanicu, izvršio emanet, savjetovao ummet, i borio se, u ime Allaha, sve dok mu nije došla smrt. Neka je na njega Allahova milost i blagoslov, i na njegovu časnu porodicu, ashabe, i one koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana.

Kur'an je najljepše kazivanje i najljepši govor, jedina vjera kod Allaha je islam, najbolja uputa našeg vjerovjesnika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem. Uzvišeni kaže: "O ljudi, bojte se Gospodara svoga i strahujte od Dana kad roditelj djetetu svome neće moći nimalo pomoći, niti će dijete moći svome roditelju imalo pomoći! Allahova prijetnja je istinita, pa neka vas nikako život na ovome svijetu ne zavara i neka vas u Allaha šejtan ne pokoleba." (Lukman, 33)

Allah, džellešanuhu, odabrao je čovjeka za Svoga namjesnika na Zemlji, i podario mu znanje, koje je osnova djelovanja i počasti, i podario mu razum, koji je uslov primanja Njegove Objave i zaduženja. U suri El-Bekara Uzvišeni kaže: "A kada Gospodar tvoj reče melekima: 'Ja ću na Zemlji namjesnika postaviti!', oni rekoše: 'Zar će Ti namjesnik biti onaj koji će na njoj nered činiti i krv proljevati? A mi Tebe veličamo i hvalimo i, kako Tebi dolikuje, štujemo.' On reče: 'Ja znam ono što vi ne znate.'" Zatim je pojasnio da je znanje preduslov svakog dobra i počasti: "I pouči On Adema nazivima svih stvari, a onda ih predoči melekima i reče: "Kažite Mi nazive njihove, ako istinu govorite! 'Hvaljen neka si', rekoše oni, 'mi znamo samo ono čemu si nas Ti poučio; Ti si Sveznajući i Mudri.' 'O Ademe', reče On, 'kaži im ti nazive njihove!' I kad

im on kaza nazive njihove, Allah reče: ‘Zar vam nisam rekao da samo Ja znam tajne nebesa i Zemlje i da samo Ja znam ono što javno činite i ono što krijete!’”

Dakle, Allah, džellešānuhu, odlikovao je čovjeka nad većinom Svojih stvorenja blagodatima znanja i razuma, i za njih vezao čovjekovu odgovornost i djelovanje. Znanje je kamen temeljac svakog dobra, i sredstvo koje pomaže čovjeku da upozna svoju vjeru i način na koji će obožavati svoga Gospodara. Prva naredba koju je Džibril dostavio našem vjerovjesniku od Allaha, džellešānuhu, bila je naredba o “učanju”, a prvi ajet koji je objavljen bile su riječi: “Uči/čitaj!” Aiša, radijallahu anha, rekla je: “Prvo čime je počelo objavljivanje Allahovom Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, jesu istiniti snovi. Svaki san koji bi usnio bio je jasan poput zore. Potom je zavolio samoću pa je odlazio u pećinu Hira, gdje bi činio ibadet, i ostajao je po nekoliko noći, a onda bi se vraćao svojoj porodici, kako bi se opskrbio potrebnom hranom. I to je trajalo sve dok mu jednog dana nije došla Istina. Došao mu je Džibril, dok je on bio u pećini, i rekao mu je: ‘Čitaj!’ Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, odgovorio je: ‘Ja ne znam čitati.’ Melek ga je snažno stisnuo rukama i rekao mu: ‘Čitaj!’ Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ponovo je odgovorio: ‘Ja ne znam čitati.’ Zatim ga je melek stisnuo rukama i treći put najviše što je mogao i rekao mu: ‘Čitaj u ime Gospodara tvoga, Koji sve stvara...’, i sve do riječi: ‘... Koji čovjeka podučava onome što ne zna.’”

O vjernici! Kur’an podstiče ljude na učenje. Allah, džellešānuhu, Svome Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, nije naredio da traži povećanje bilo čega izuzev znanja. Uzvišeni kaže: “... I reci: ‘Gospodaru moj, Ti znanje moje povećaj!’” (Taha, 114)

On je također ukazao na posebnu poziciju učenih: “A Allaha se boje od robova Njegovih – učeni” (Fatir, 28), spomenuvši ih sa Sobom i Svojim časnim melekima, u kontekstu svjedočenja Njegove jednoće, pa je rekao: “Allah svjedoči da nema drugog boga osim Njega – a i meleki i učeni – i da On postupa pravedno. Nema boga osim Njega, Silnog i Mudrog!” (Ali Imran, 18) Uzvišeni je istakao važnost učenih, rekavši: “Reci: ‘Zar su isti oni koji znaju i oni koji ne znaju? Samo oni koji pameti imaju pouku primaju!’” (Ez-Zumer, 9) Naredio je obraćanje učenima u pitanjima vjere, pa je rekao: “... Pitajte učene ako ne znate.” (En-Nahl, 43)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, podstiče muslimane da traže znanje i pojašnjava da je znanje znak Božijeg dobra prema čovjeku. Reкао je: “Kome Allah želi dobro, pouči ga vjeri.” I rekao je: “Ko bude išao putem stjecanja znanja, Allah će mu olakšati put ka Džennetu.”

Odvojite dio svog dragocjenog vremena za stjecanje znanja, i podstičite svoju djecu da se posvete čitavim svojim duhom traženju i postizanju znanja, jer je ono najefikasnije sredstvo njihovog odgoja, najčvršći temelj u njihovoj moralnoj izgradnji, najbolja zaštita od smutnji, najveća snaga u iskušenjima, najvrednije i najbolje djelo koje približava Allahu i kojim se postižu najveće dederđe. O muslimani, kome Allah, džellešanuhu, bude želio dobro, On će ga poučiti vjeri. Najbolji u islamu jesu oni najbolji u džahilijetu, predislamskom dobu, ako se pouče vjeri. Učenjaci su nasljednici vjerovjesnika. Traženje znanja spada u “bakijatus-salihah” – dobra djela koja vječno ostaju, i “sadekatul-džarije” – milosrđe koje traje i nakon smrti i uzrok je neprestane nagrade. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Kada čovjek umre, prestaju njegova dobra djela osim u tri slučaja: trajne sadake, ako je iza sebe ostavio korisno znanje i odgojeno dijete koje čini dovu za njega.” Međutim, stjecanje znanja iziskuje strpljivost, vrijeme, upornost i požrtvovanost, jer želje se ostvaruju trudom i zalaganjem. U traženju znanja potrebni su: iskrenost, čvrsta i nepokolebljiva volja, čistoća duše i sposobnost savladavanja prepreka i barijera. Neće postići slavu onaj ko voli komociju. Uzvišeni kaže: “Svi vjernici ne trebaju ići u boj. Neka se po nekoliko njih iz svake zajednice njihove potruđi da se upuste u vjerske nauke i neka opominju narod svoj kad mu se vrata, da bi se Allaha pobožali.” (Et-Tevba, 122) Stjecatelj znanja, dok uči, nastoji se okititi lijepim osobinama i manirima, kako bi bio uzor i primjer drugima, i kako bi bio dostojan nošenja poslanice i zaslužio epitet povjerljivosti i pravednosti. Potvrđeno je vjerodostojnim putem da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ovo znanje (pre)nositi će, u svakoj generaciji pravedni učenjaci, i čuvat će ga od izvrtanja fanatika, prisvajanja i plagiranja lažljivaca i tumačenja neznalica.”

O vjernici! Bavljenje korisnom naukom ima svoje utemeljenje u šerijatu, bez razlike da li se radi o vjerskoj nauci, izvedenoj iz Kur’ana i sunneta, kao što su akaidiska, tefsirska, hadiska i pravna nauka, ili se radi o naukama zasnovanim na empiriji, iskustvu, i promatranju, kao što su medicina, fizika, inženjerstvo i

dr. Ko bude iskren u bavljenju bilo kojom od ove dvije vrste nauka, nadam se da će biti obuhvaćen riječima Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: “Ko bude išao putem stjecanja znanja, Allah će mu olakšati put ka Džennetu.” Uzvišeni kaže: “On je neukima poslao Poslanika, jednog između njih, da im ajete Njegove kazuje i da ih očisti i da ih Knjizi i mudrosti nauči, jer su prije bili u očitoj zabludi, i drugima koji im se još nisu priključili – On je Silni i Mudri. To je Allahova milost koju On daje onome kome hoće – a u Allaha je milost velika.” (El-Džumua, 2–4)

O vjernici! Znanje ima svoje “sakupljače” koji ga pohranjuju, zaštitnike koji ga čuvaju, nosioce koji ga nose, učenjake koji mu služe, prenose ga s generacije na generaciju i šire ga među ljudima.

Učitelji, nastavnici, profesori svojim odgojnim i obrazovnim angažmanom obavljaju zadaću vjerovjesnika i učenjaka, i čine nemjerljivu uslugu islamskom ummetu, osposobljavajući njegove buduće naraštaje i zasađujući u dušama njegovih sinova sjeme života i ovosvjetske i onosvjetske sreće, i zato zaslužuju svako poštovanje i uvažavanje, i zaslužuju da im se oprostite eventualne pogreške. Učitelji i učiteljice, odgajatelji i odgajateljice, budite lijep primjer svojim učenicima, okitite se znanjem, i neka vam znanje bude vodilja u ponašanju, jer vi ste u očima svojih učenika veliki i vi ste njihovi istinski uzori koje oni žele slijediti. Budite na visini zadatka! Budite na visini zadatka! Ako im budete govorili o iskrenosti, pokažite im iskrenost u praksi, i ako im budete govorili o strpljivosti, pokažite im strpljivost u praksi.

Počni sa svojom dušom i odvрати je od zablude, i ako uspiješ, to je dokaz tvoje mudrosti.

Tada će tvoje riječi naići na plodno tlo, a tvoje će znanje koristiti.

Nemoj drugima zabranjivati ono što sam činiš, jer to će velika sramota za tebe biti.

Učitelji i učiteljice, odgovornost je velika, a emanet koji vam je povjeren nema cijenu. Muslimanski naraštaji su vaš emanet i “kapital” u vašim rukama. Budućnost ummeta ovisi o vašoj odgovornosti. Čuvajte svoje stado! Čuvajte svoje stado! Svi ste vi pastiri i svi ćete odgovarati za svoje stado. Ako budete činili dobro, a to je ono što mislimo o vama, sebi činite dobro, i tada se možete nadati Božijoj nagradi i dobru, a ako budete činili zlo, štetite sebi i islamskom ummetu.

Dragi učenici, pažljivo slušajte ovo šta ću vam reći, ovo su riječi upućene vama od onoga koji vas voli i želi vam dobro: poštivanje učitelja je šerijatski princip, moralna obaveza i odgojno-obrazovni uspjeh. U putovanju Allahovog vjerovjesnika Musaa, alejhis-selam, sa Hidrom, nalazi se pouka, savjet i podsjećanje. Uzvišeni kaže: “Mogu li da te pratim”, upita ga Musa, “ali da me poučiš onome čemu si ti ispravno poučen?” (El-Kehf, 66). Hidrov odgovor bio je: “Ti sigurno nećeš moći sa mnoom izdržati”, reče onaj, “a i kako bi izdržao ono o čemu ništa ne znaš?” (El-Kehf, 67–68). Musa, alejhis-selam, uvjeravao ga je da on poznaje prava učitelja i težinu puta nauke. “Vidjet ćeš da ću strpljiv biti, ako Bog da”, reče Musa, “i da ti se neću ni u čemu protiviti.” (El-Kehf, 69)

Vrijednost učitelja je velika, a njegov doprinos i trud je pravo koje se može “platiti” samo dobročinstvom. Pazite se lošeg postupanja prema njemu jer bi to bio odgojni neuspjeh, moralno posrnuće i anarhističko ponašanje koje niko normalan ne može odobriti. Slijedite u tome primjer prvih generacija muslimana. U jednoj predaji navodi se da je Rebia, učenik imama Šafije, kazao: “Nisam se usuđivao u prisustvu Šafije piti vodu iz poštovanja prema njemu.” Poštujte svoje učitelje, znajte njihovo mjesto, i dajte svakome njegovo pravo. Allah vas uputio, učinio vas korisnim, podario vam korisno znanje i dobro djelo!

SMRT (MEDINA)

Hatib: dr. Ali ibn Abdurrahman el-Huzejfi

16. džumadel-ula 1439. po Hidžri / 2. februar 2018.

Hvala Allahu, Živom i Vječnom, Koji ne umire, Vladaru, Vlasniku carstva nebesa i Zemlje, Ponosnom, Silnom. Zahvaljujem i hvalim svoga Gospodara, Njemu se kajem i od Njega tražim oprost. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, On vlada robovima Svojim i radi šta hoće. Svjedočim da je naš vjerovjesnik i prvak Muhammed Njegov rob i poslanik. Allahu moj, blagoslovi, smiluj se i spasi Svog roba i odabranog poslanika Muhammeda, i njegovu porodicu i ashabe, sljedbenike čiste vjere.

Bojte se Allaha Uzvišenog, tražite Njegovo zadovoljstvo i ostavite grijšenje. Bogobojaznost je izvor svakog dobra na ovom svijetu i najbolja priprema za ono što vas očekuje u budućnosti, čega se bojite i od čega strahujete. Bogobojaznost je zaštita od propasti i za nju je Allah obećao Džennet.

O vjernici! Svaki čovjek na ovome svijetu teži ka ostvarenju vlastitih interesa i unapređenju kvalitete života. Neki nastoje uspostaviti ravnotežu između duhovnih i materijalnih potreba, radeći na kvaliteti duhovnog i materijalnog života istovremeno, i to su oni kojima je Allah dao dobro ovog i budućeg svijeta i sačuvao ih od patnje u Ognju. Drugi svoje težnje usmjeravaju isključivo na ovaj svijet i njegove ukrase i propuštaju svoj udio na budućem svijetu; to su oni koji uživaju i jedu kao što stoka jede, a Vatra je njihovo prebivalište.

Svaka ambicija i djelo imaju svoj krajnji cilj ka kojem se neumitno kreću. Uzvišeni kaže: "I da će se Gospodaru tvome ponovo vratiti." (En-Nedžm, 42)

Slavljen neka je Gospodar Koji je "zaposlio" svako srce, i u svako srce postavio težnju, i u svakom čovjeku stvorio volju i odluku da može postupati slobodno, raditi ono što želi i ostaviti ono što ne želi, a Allahova volja i odluka iznad je svake volje i odluke. Uzvišeni kaže: "... A vi ne možete ništa htjeti ako to Allah, Gospodar svjetova, neće!" (Et-Tekvir, 29).

Ono što Allah bude htio, bit će, a ono što On ne bude htio, neće biti. Smrt je cilj svakog stvorenja na Zemlji i završnica svakog živog bića na dunjaluku. Allah, džellešānuhu, propisao je smrt čak i melekima, Džibrilu, Mikailu, Israfilu, a i Melek smrti će okusiti smrt. Uzvišeni kaže: “Sve što je na Zemlji prolazno je. Ostaje samo Gospodar tvoj, Veličanstveni i Plemeniti.” (Er-Rahman, 26–27)

Smrt je kraj dunjalučkog i početak ahiretskog života, jer se njome prekidaju dunjalučki užici, a umrli, nakon smrti, osjeća ili veliki užitak ili bolnu kaznu. Smrt je jedan od Allahovih velikih dokaza, koji ukazuju na Njegovu svemoć i upravljanje Njegovim stvorenjima. Uzvišeni kaže: “On vlada robovima Svojim i šalje vam čuvare; a kad nekome od vas smrt dođe, izaslanici Naši mu, bez oklijevanja, dušu uzmu.” (El-En’am, 61)

Smrt je Božija pravda koja se jednako provodi prema svima. Uzvišeni kaže: “Svako živo biće smrt će okusiti, i Nama ćete se poslije vratiti.” (El-Ankebut, 57) Smrt okončava užitke, zaustavlja aktivnosti tijela, rastavlja voljene i prekida uobičajeni životni tok. Smrt i život pripadaju isključivo Allahu. Uzvišeni kaže: “On život i smrt daje i samo od Njega zavisi izmjena noći i dana, pa zašto ne shvatite?” (El-Mu’minun, 80)

Smrt ne može spriječiti stražar, i pred njom ne koriste ni imetak ni djeca ni prijatelji, i od nje se ne može spasiti ni mlad ni star, ni bogataš ni siromah, ni silnik ni jadnik. Uzvišeni kaže: “Ma gdje bili, stići će vas smrt, pa kad bi bili i u visokim kulama” (En-Nisa, 78); “Reci: ‘Smrt od koje bježite zaista će vas stići. Zatim ćete Onome Koji poznaje i nevidljivi i vidljivi svijet vraćeni biti i On će vas o onome što ste radili obavijestiti.’” (El-Džumua, 8)

Smrt dolazi iznenada, u tačno određenom trenutku. Uzvišeni kaže: “Allah, sigurno, neće ostaviti u životu nikoga kome smrtni čas njegov dođe; a Allah dobro zna ono što vi radite.” (El-Munafikun, 11)

Ne traži se dozvola za bilo čiju smrt osim za smrt vjerovjesnika, zbog njihovog posebnog mjesta i počasti koju uživaju kod Allaha. U hadisu se kaže: “Nema nijednog vjerovjesnika a da mu Allah nije dao da bira između besmrtnosti na dunjaluku, a da poslije toga uđe u Džennet, i između smrti, i svi oni su odabrali smrt.”

Allah, džellešānuhu, htio je da čovjek napusti ovaj dunjaluk smrću, kako bi prekinuo sve veze s njim, i izgubio svaku naklonost prema njemu, ako je istinski vjernik.

Enes, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Niko ko je kod Allaha na nekom stepenu neće poželjeti da se vrati na dunjaluk, i da mu bude dato sve na njemu, osim šehida, on će poželjeti da se vrati i bude ubijen deset puta, zbog počasti koju mu je Allah dao.” (Buhari i Muslim)

Smrt je nevolja, musibet koji se ne može izbjeći, a bol smrti, zbog njegove žestine, niko ne može opisati: duša izlazi iz vena, mesa i živaca. Svaki veliki bol je manji od boli smrti. Aiša, radijallahu anha, rekla je: “Vidjela sam Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, na samrti, pored sebe je imao posudu s vodom, kvasio je ruku u njoj i potirao svoje lice, a zatim je govorio: ‘Gospodaru, pomози mi u smrtnim mukama i u smrtnoj agoniji!’” (Tirmizi) U nekim verzijama hadisa stoji: “Zaista smrt ima svoje muke.”

Neki čovjek rekao je svome ocu na samrti: “Opiši mi bol smrti, radi pouke”, a on je rekao: “Kao da je u mojoj nutrini bodljikavi trn, koji kola kroz moje tijelo, i kao da dišem kroz iglene uši.”

Čovjeka na samrti upitali su: “Kako se osjećaš?”, a on je rekao: “Kao da moju nutrinu paraju noževi.” Drugog su upitali: “Kakav je bol smrti?”, a on je rekao: “Kao da je u mojoj nutrini zapaljena vatra.”

Ko se neprestano bude sjećao smrti, njegovo srce će se raznježiti, njegovo djelo i stanje će se popraviti, čuvat će se grijeha, neće zanemariti svoje vjerske obaveze, neće ga obmanuti dunjaluk sa svojim ukrasima i čeznut će za Gospodom i Njegovim džennetima; a ko zaboravi na smrt, njegovo srce će otvrdnuti, priklonit će se dunjaluku, njegova djela će se pokvariti i njegova nada će se produžiti. Sjećanje na smrt najbolji je vaiz, savjetnik. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Sjećajte se često one koja prekida sve užitke – smrti.” (Tirmizi, Nesai, a vjerodostojnim ga je ocijenio Ibn Hibban)

U ovom hadisu Poslanik nas poziva da se često prisjećamo smrti koja prekida sve užitke. Ubejj ibn Ka’b, radijallahu anhu, pripovijeda: “Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nakon što bi prošla prva trećina noći, ustajao bi i govorio: ‘O ljudi, sjećajte se Allaha! Došao je dan kada će se Zemlja potresti, i nakon toga će još uslijediti još jedan potres. Došla je smrt sa svim onim što je prati.’” (Tirmizi, hasen)

Ebu Derda, radijallahu anhu, rekao je: “Dovoljna je smrt kao pouka, i dovoljno je vrijeme kao uzrok rastanka. Danas u kućama, a sutra u kaburovima.” (Ibn Asakir) Najveća sreća, uputa i uspjeh nalazi se u pripremanju za smrt. Smrt su vrata Dženneta ili Vatre. Priprema za smrt postiže se tevhidom – iskrenim vjerovanjem u jednog Boga, činjenjem ibadeta samo Njemu i klonjenjem svih vrsta širka. Enes, radijallahu anhu, rekao je: “Čuo sam Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da kaže: ‘O sine Ademov, kada bi Mi došao sa grijesima velikim kao Zemlja pa me susreo ne pridružujući Mi druga, došao bih ti sa isto toliko oprost.’” (Tirmizi, hasen) Priprema za smrt postiže se čuvanjem Božijih granica i izvršavanjem farzova. Uzvišeni kaže: “I Allahovih propisa se pridržavaju. A vjernike obraduj!” (Et-Tevba, 112)

Vjernik se za smrt priprema ostavljanjem velikih i malih grijeha. Uzvišeni kaže: “Ako se budete klonili velikih grijehova, onih koji su vam zabranjeni, Mi ćemo preći preko manjih ispada vaših i uvešćemo vas u divno mjesto.” (En-Nisa, 31)

I priprema se ispunjavanjem obaveza prema stvorenjima i njihovim nezanimarivanjem. Allah će možda Svoje pravo, koje nije na stepenu širka, i oprostiti, ali prava stvorenja neće oprostiti sve dok se pravda ne zadovolji i oštećenom ne bude namireno njegovo pravo, ili dok ga on sam ne oprost.

I priprema se pisanjem oporuke.

I vjernik je za smrt spreman u svakom trenutku. Kada su objavljene riječi Allaha, džellešanuhu: “Onome koga Allah želi uputiti – On srce njegovo prema islamu raspoloži” (El-En’am, 125), Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “To je svjetlost koju Allah, džellešanuhu, ubaci u srce.” Upitali su: “Allahov Poslaniče, koji su pokazatelji toga?”, a Poslanik im reče: “Privrženost Kući vječnosti, okretanje od Kuće obmane i pripremanje za smrt prije njenog dolaska.”

Sretan je i spašen onaj čija završnica bude lijepa. U hadisu stoji: “Djela se vrednuju prema završnicama.” Muaz ibn Džebel, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Čije zadnje riječi na dunjaluku budu ‘la ilahe illallah’, ući će u Džennet.” (Ebu Davud, Hakim, sa vjerodostojnim lancem prenosilaca)

U pritrđena djela spada podsticanje umiruće osobe da izgovori šehadet, na lijep i blag način, učenjem šehadeta pored umirućeg kako bi se podsjetio na te riječi, pri čemu treba izbjegavati grube riječi koje bi ga mogle uznemiriti, jer

on u tim trenucima prolazi kroz veliko iskušenje. Ebu Seid el-Hudri, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Podstičite vaše umiruće da kažu: ‘la ilahe illallah.’” (Muslim)

Nesretan je onaj ko se nemarno odnosi prema smrti, zaboravlja je, ne priprema se za nju, čini grijeh bez imalo grižnje savjesti, zapostavlja svoju najveću obavezu – tevhid, istinsko robovanje Gospodaru, čini nepravdu i nasilje drugima, prolijeva nedužnu krv, uzima tuđi imetak, ne ispunjava svoje obaveze prema stvorenjima, odaje se strastima, užicima i haramima sve dok ga smrt ne zatekne u takvom stanju i tada mu neće koristiti kajanje i neće mu se nijednog trenutka odgoditi. Uzvišeni kaže: “‘Da uradim kakvo dobro u onome što sam ostavio!’ - Nikada! To su riječi koje će on uzalud govoriti – pred njima će prepreka biti sve do dana kada će oživiljeni biti.” (El-Mu’minun, 100)

Prave razmjere kajanja, razočarenja i propasti ovakvi će spoznati tek nakon smrti. Uzvišeni kaže: “I slijedite ono najljepše, ono što vam Gospodar vaš objavljuje, prije nego što vam iznenada kazna dođe, za čiji dolazak nećete znati, da čovjek ne bi uzviknuo: ‘Teško meni, koliko sam samo dužnosti prema Allahu propustio, čak sam se i izrugivao!’ – ili da ne bi rekao: ‘Da me je Allah Pravim putem uputio, sigurno bi se Njegove kazne sačuvao’, ili da ne bi rekao kad doživi patnju: ‘Da mi se samo vratiti – dobra djela bih činio!’ ‘Nikada! Dolazile su ti pouke Moje, pa si ih poricao i oholio se, i nevjernik si bio.’” (Ez-Zumer, 55–59)

Bojte se Allaha onako kako Ga se treba bojati, uspjet će samo bogobojažni, a nastradati nemarni i bahati. Ustrajavajte u činjenju onoga što će vam osigurati lijep završetak, izvršavajući pet temeljnih islamskih dužnosti, i ostavljajući grijeha i nepravdu. Jedan od najvećih uzroka lijepog završetka jeste dova Allahu da nam podari lijep završetak. Uzvišeni kaže: “Gospodar vaš je rekao: ‘Pozovite Me i zamolite, Ja ću vam se odazvati! Oni koji iz oholosti neće da Mi se klanjaju – ući će, sigurno, u Džehennem poniženi.’” (El-Mumin, 60)

Dova objedinjuje svako dobro. Nu’man ibn Bešir, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Dova je ibadet.” (Ebu Davud i Tirmizi, hasen-sahih) U drugom hadisu se kaže: “Ko bude često učio dovu: ‘Allahumme ahsin akibetena fil-umuri kulliha ve edžirna min hizjid-dun’ja ve azabil-ahireti! –Gospodaru, podari nam lijepu završnicu u svim stvarima, sačuvaj nas poniženja na dunjaluku i kazne na ahiretu!’, umrijet će prije nego što ga zadesi kakvo iskušenje.” Uzroci lošeg završetka su: neispunjavanje Allahovih

i prava Njegovih stvorenja, ustrajavanje u velikim grijesima i nepokornosti, ignorisanje i omalovažavanje Allahove veličine i Uzvišenosti, privrženost dunjaluku i zaborav na ahiret.

O vjernici, “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljte mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56).

Allah meni i vama podario blagoslov u časnom Kur’anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom i uputom najboljeg od svih poslanika i njegovim ispravnim riječima.

Rekoh ovo i od Allaha tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane, On mnogo prašta i milostiv je.

ODGOJ S LJUBAVLJU (MEDINA)

Hatib: dr. Abdulbari ibn Avad es-Subejti
23. džumadel-ula 1439. po Hidžri / 9. februar 2018.

Hvala Allahu Koji je Kur'an učinio najboljim putem odgoja. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i Čiji ajeti oživljavaju i prosvjetljuju ljudsko srce, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed Njegov rob i poslanik, koji je očistio duše i ispunio ih imanom, neka su na njega Allahova milost i blagoslov, i na njegovu porodicu, i ashabe koji su povelili islamski ummet putem ponosa, čistoće i progresu. Oporučujem sebi i vama bogobojaznost, jer ona je stjecište dobra na ovom i budućem svijetu.

Islam je oživio značenje odgovornosti u dušama vjernika, a najveća odgovornost je briga za potomstvo i njegov odgoj u okrilju vrijednosti vjere, koje su izvor svake dobrote. Poslanik, sallallahu alejehi ve sellem, rekao je: "Svi ste vi pastiri, i svaki pastir bit će pitan za svoje stado."

Kada odgajatelj zakaže u svojoj odgojnoj obavezi, život odgajnika svede se na puko preživljavanje, zadovoljavanje prirodnih nagona i slijeđenje strasti. Uzvišeni kaže: "Allah će one koji vjeruju i dobra djela čine uvesti u džennetske bašče kroz koje rijeke teku, a oni koji ne vjeruju – koji se naslađuju i žderu kao što stoka ždere – njihovo će prebivalište Vatra biti!" (Muhammed, 12)

U posebnom fokusu odgoja je ljudsko srce, jer kada je ono zdravo, zdravo je cijelo tijelo, a kada je ono bolesno, bolesno je cijelo tijelo. Uzvišeni kaže: "Ali, oči nisu slijepe, već srca u grudima." (El-Hadždž, 46) Kada je srce zdravo i kada ono "procvjeta", čovjek intelektualno sazrijeva, svjetlost imana ispunjava njegovo tijelo i predaje se Allahu, džellešanuhu. Uzvišeni kaže: "Zar nije vrijeme da se vjernicima srca smekšaju kad se Allah i Istina koja se objavljuje spomene." (El-Hadid, 16)

Nema sumnje da je ljubav, kao princip, utemeljena u Poslanikovoj uputi, a prepoznamo je kao iskreni govor duše ili odgojnu poruku koju jedno srce upućuje drugom srcu. Allah, džellešanuhu, usadio je roditeljima ljubav prema

njihovoj djeci, njihovim odgajanicima, radosti njihovih očiju. Usama ibn Zejd, radijallahu anhu, rekao je: “Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, držao je mene i Hasana u krilu, zagrlio nas je i rekao: ‘Allahu moj, smiluj im se, ja sam im se smilovao.’” U drugoj verziji kaže se: “Allahu moj, ja ih volim, pa ih i Ti voli.”

Jedna od manifestacija odgoja s ljubavlju jeste ljubljenje i grljenje djece. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, poljubio je Hasana u prisustvu Akre ibn Habisa et-Temimija, pa je Akra rekao: “Ja imam desetero djece i nikada nijedno nisam poljubio.” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče mu: “Ko se ne smiluje drugima, ni njemu neće biti ukazana milost.”

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, držao je hutbu kada su u džamiju ušli Hasan i Husejn. Dok su oni hodali i spoticali se, Poslanik je sišao s minbera, uzeo ih i postavio ispred sebe, a zatim je rekao: “Istinu je rekao Uzvišeni Allah: ‘Imanja vaša i djeca vaša samo su iskušenje’ (Et-Tegabun, 15). Gledao sam ovu dvojicu dječaka kako hodaju i spotiču se, i nisam se mogao suzdržati a da ne prekinem govor, siđem s minbera i podignem ih kod sebe.”

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, šalio se s djecom, umiljavao im se i vodio je računa o njihovim osobenostima. Jednom dječaku rekao je: “O ti sa dva uha!” Drugom je rekao: “O Ebu Umejre, šta se dogodilo s tvojim vrapčićem?”

Roditelji nikada ne bi trebali zaboraviti da je jedan od najčasnijih, najefikasnijih i najtrajnijih vidova odgoja s ljubavlju ustrajnost u dovi za odgajanika da mu Allah podari uputu, dobrotu i da ga čuva od svakog zla. Robovi Milostivog su oni koji govore: “Gospodaru naš, podari nam u ženama našim i djeci našoj radost i učini da se čestiti na nas ugledaju!” (El-Furkan, 74) Zekerijja, alejhis-selam, rekao je: “Zato mi pokloni od Sebe sina da naslijedi mene i porodicu Jakubovu, i učini, Gospodaru moj, da budeš s njim zadovoljan.” (Merjem, 5–6) Ibrahim, alejhis-selam, rekao je: “Gospodaru moj, daruj mi porod čestit!” (Es-Saffat, 100) “Gospodaru moj, daj da ja i neki potomci moji obavljamo molitvu; Gospodaru naš, Ti usliši molbu moju!” (Ibrahim, 40)

S druge strane, strogo je zabranjeno proklinjanje djece i učenje dove protiv njih. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Nemojte doviti protiv sebe, ni protiv svoje djece, ni protiv svog imetka, možda pogodite trenutak u kojem Allah uslišava dovu, pa vam dā ono što tražite od Njega.”

Lijep primjer je temelj odgoja i svjetlo duhovnog uzdignuća. Uzvišeni kaže: “Reci: ‘Ako Allaha volite, mene slijedite, i vas će Allah voljeti i grijeh

vam oprostiti! A Allah prašta i samilostan je.” (Ali Imran, 31) Nije nepoznata činjenica da su vlastiti primjer i uzoritost djelotvorniji od riječi i puke teorije. Zbog važnosti pozitivnog, ali i opasnosti negativnog primjera, Allah, džellešānuhu, rekao je: “O vjernici, zašto jedno govorite a drugo radite? O, kako je Allahu mrsko kada govorite riječi koje djela ne prate!” (Es-Saff, 2–3)

Ljubav prema odgajaniku ne prestaje čak i kada on pogriješi. To je put i praksa Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, kojem je došao neki čovjek i rekao: “Allahov Poslaniče, propao sam.” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, upitao je: “Šta si učinio?” “Općio sam sa ženom za vrijeme posta”, reče on. “Imaš li mogućnost osloboditi roba”, upitao je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem. “Nemam”, reče on. “A jesi li u mogućnosti da postiš dva mjeseca uzastopno?”, upitao je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem. “Nisam”, odgovorio je ovaj. “Da li imaš mogućnosti nahraniti šezdeset siromaha?”, upitao je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem. “Ne”, odgovorio je ovaj. Ebu Hurejre, radijallahu anhu, kaže: “Zatim je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, ušutio.” I dok smo mi još bili tu, Vjerovjesniku, sallallahu alejhi ve sellem, donesena je posuda u kojoj su bile datule, i on reče: “Gdje je onaj što je pitao?” “Evo me”, odazvao se on. “Uzmi ih i podijeli na ime milostinje!” “Je li siromašnijem od mene?”, upita čovjek, a zatim nastavi: “Allahov Poslaniče, tako mi Allaha, između dva kamenjara Medine nema nikog siromašnijeg od mojih ukućana.” Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, nasmijao se toliko da su mu se ukazali njegovi zubi ocnjaci, a zatim je rekao: “Nahrani njima svoje ukućane!”

U okvirima odgoja s ljubavlju mora biti mjesta za mudrost, lijep savjet, blagu riječ i izbjegavanje svih oblika grubosti, vrijeđanja i ponižavanja. Allah, džellešānuhu, objavio je Svom Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem: “Na put Gospodara svoga mudro i lijepim savjetom pozivaj i s njima na najljepši način raspravljaj!” (En-Nahl, 125) Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Allah je blag i voli blagost, i daje za blagost ono što ne daje za grubost, i ono što ne daje za bilo koju drugu osobinu.” Tako je Poslanik za beduina koji je počeo mokriti u džamiji rekao: “Pustite ga neka završi, donesite kofu vode i pospite po mokraći, jer poslani ste da olakšavate, a ne da otežavate.”

Poštivanje odgajanika i pokazivanje samilosti i dobronamjernosti prema njemu također je Poslanikova praksa. Aiša, radijallahu anha, kaže: “Fatima je došla kod Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, a njen hod najviše je podsjećao

na Poslanikov hod. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: ‘Dobro došla, moja kćeri’, a zatim joj je pokazao da sjedne s njegove desne ili lijeve strane.”

U odgoj se treba unijeti cijelim svojim bićem, iskrenim osmijehom, nježnim dodirom, toplom riječju, milostivim osjećanjima. Odgajatelj ne treba propuštati priliku da u srce odgajanika zasadi moralne vrijednosti, ne potcjenjujući njegove umne sposobnosti. Ibn Abbas, radijallahu anhuma, rekao je: “Bio sam iza Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, pa mi se okrenuo i rekao: ‘Dječaće, naučit ću te nekoliko riječi: čuvaj Allaha, čuvat će te; čuvaj Allaha, naći ćeš Ga na svojoj strani.’”

Odgoj s ljubavlju zahtijeva pozitivno porodično ozračje, u kojem vladaju sklad, zajedništvo, duh radosti i sreće, i opuštenost u propisanim šerijatskim granicama. Aiša, radijallahu anha, kaže: “Bila sam sa Poslanikom, sallallahu alejhi ve sellem, na putovanju, pa smo se utrkivali i ja sam ga pretekla, a kada sam se malo udebljala, ponovo smo se utrkivali, pa je on mene pretekao, i rekao mi je: ‘Ovo je za ono.’” Aiša, radijallahu anha, također je rekla: “Vidjela sam Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, dok je jednog dana stajao na vratima moje sobe i gledao abesinske robove koji su se igrali kopljima u džamiji. Pokrivao me je svojim ogrtačem, a ja sam zajedno s njim posmatrala njihovu igru.”

Odgoj s ljubavlju podrazumijeva i pravednost u ispoljavanju emocija prema svoj djeci jednako, bez ikakvih razlika i privilegija. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, odbio je svjedočiti darivanju samo jednog djeteta, i rekao je: “Ne želim svjedočiti nepravdu.”

Odgoj s ljubavlju, zadovoljavanje emocionalnih potreba i doticanje osjećanja, to je put Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i prirodna potreba, koja posebno dolazi do izražaja u odgoju ženske djece. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko se bude brinuo o ženskoj djeci, i činio im dobročinstvo, ona će mu biti zaštita od Vatre.” Dobročinstvo prema ženskoj djeci ogleda se u njihovom poučavanju i podizanju u čednosti i udaljavanju od nepristojnog odijevanja i svega onoga što je u vjeri zabranjeno.

Uključivanje djece u ozbiljne društvene aktivnosti i korisne projekte, kao što je humanitarni rad i sl., podiže njihove ambicije i čuva ih od bavljenja bezvrijednim i nebitnim stvarima.

Od stvari koje narušavaju odgoj s ljubavlju su: navikavanje djece na ispunjavanje svih njihovih zahtjeva i želja, zapostavljanje njihovog odgoja i ispravljanja njihovih grešaka. Strogoća je u nekim situacijama neodvojiva od ljubavi.

Loše postupanje prema majci u prisustvu djece, “isušuje” izvore ljubavi. S druge strane, javno činjenje grijeha i devijantno ponašanje roditelja ruši instituciju odgoja u njenim temeljima. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Dovoljno je čovjeku grijeha da upropasti one o kojima se skrbi.”

Tehnološki napredak čovječanstva doveo je do korjenitih promjena u razmišljanju, razumijevanju i ponašanju ljudi, a savremena sredstva komunikacije postala su ravnopravan konkurent porodici u njenoj odgojnoj misiji. Upravo u takvim okolnostima dolazi do izražaja važnost odgoja s ljubavlju, očuvanje kompaktnosti porodice i izgradnja mostova povjerenja među njenim članovima, korištenje novih odgojnih metoda, afirmacija istinskih vrijednosti, mobilizacija obrazovnih i odgojnih ustanova u izvršavanju njihove osnovne zadaće koja se ogleda u postavljanju sigurnih temelja za budućnost, očuvanju najvećeg bogatstva domovine zaštitom načela i moralnih vrijednosti, i brizi za buduće naraštaje, njihova stremljenja i ambicije. Rekao je Uzvišeni: “O vi koji vjerujete, sebe i porodice svoje čuvajte od Vatre čije će gorivo ljudi i kamenje biti.” (Et-Tahrim, 6)

Donosite salavate na poslanika Pravog puta, to vam je naredba od Allaha u Njegovoj Knjizi: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah meni i vama podario blagoslov u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha tražim oprost za sebe i vas, On mnogo prašta i milostiv je.

RAVNOTEŽA IZMEĐU DUNJALUKA I AHIRETA (MEDINA)

Hatib: dr. Husejn ibn Abdulaziz Alu Šejh
30. džumadel-ula 1439. po Hidžri / 16. februar 2018.

Hvala Allahu Koji je rekao: “Ali, vi više život na ovom svijetu volite, a onaj svijet je bolji i vječan je” (El-A’la, 16–17). Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, Uzvišenog, Velikog, i svjedočim da je naš vjerovjesnik, Njegov rob i poslanik, odabrani vjerovjesnik. Allahu moj, smiluj mu se, blagoslovi i spasi ga, i njegovu porodicu, i časne i plemenite ashabe.

O muslimani, oporučujem i sebi i vama bogobožnost: “I onim, što vam je potrebno za put, snabdijte se. A najbolja opskrba je bogobožnost.” (El-Bekara, 197)

Ako posmatramo stanje nekih ljudi danas, uočiti ćemo da su izrazito vezani za dunjaluk i njegove ukrase. Njihova najveća strast je dunjaluk, a vrhunac njihovih ambicija jeste rad za njega. Zbog njega prijateljuju i mrze, zadovoljni su i srde se, tako da su istinite riječi koje pjesnik kazao o njima:

*Iskušanje ima svoj alamet,
a njegov alamet
neodustajanje od strasti*

Istinski vjernik daje prednost ahiretu nad dunjalukom, ahiretskoj vječnosti nad dunjalučkom prolaznošću, i svoj život na ovom svijetu usklađuje sa Gospodarovom voljom. Uzvišeni kaže: “... i nastoj da time što ti je Allah dao stekneš onaj svijet, a ne zaboravi ni svoj udio na ovome svijetu i čini drugima dobro, kao što je Allah tebi dobro učinio.” (El-Kasas, 77)

Musliman poduzima sve što je neophodno za život i ulaže trud u stjecanju halal-opskrbe, izgrađuje i unapređuje Zemlju, tražeći time Allahovo zadovoljstvo, uživa u dunjalučkim blagodatima na način koji neće škoditi njegovoj vjeri i umanjiti njegovu nagradu na ahiretu. Ovo je jedno od dva tumačenja riječi Uzvišenog: “... a ne zaboravi ni svoj udio na ovome svijetu.” (El-Kasas, 77)

U drugom kur'anskom ajetu Uzvišeni kaže: “A ima i onih koji govore: ‘Gospodaru naš, podaj nam dobro i na ovome i na onome svijetu, i sačuvaj nas patnje u Ognju!’” (El-Bekara, 201) U tumačenju ovog ajeta Ibn Kesir je rekao: “Ova dova objedinila je u sebi sve dobro ovog svijeta, i njome se traži zaštita od svakog zla, jer pojam ‘hasene’ obuhvata svaku poželjnu stvar na ovom svijetu, kao što je zdravlje, prostrana kuća, lijepa žena, obilna opskrba, korisno znanje, dobro djelo, ugodna jahalica i lijep spomen.”

Poštovani vjernici! Čija najveća briga, želja i ambicija bude ahiret i priprema za njega, Allah će mu olakšati dunjalučke brige, a čijim srcem ovlada ljubav prema dunjaluku i dunjaluk postane njegova najveća briga, on će živjeti poniženo, u okovima i kao rob dunjaluka, nesređenog života, nespokojno, neće biti zadovoljan sa puno, niti će biti sretan sa malo.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Čija briga bude ahiret, Allah će mu dati bogatstvo u srcu, učinit će ga smirenim i dunjaluk će mu dolaziti ponizno (bez njegovog posebnog zalaganja), a čija briga bude dunjaluk, Allah će mu dati siromaštvo pred očima, učinit će ga rastresenim i nespokojnim, i od dunjaluka mu neće doći osim onoliko koliko mu je propisano (pa makar se on trudio, zalagao i ponižavao da stekne više od toga).” (Ahmed, Tirmizi i Ibn Madža)

Musliman na ovom svijetu živi u skladu sa riječima Uzvišenog: “Reci: ‘Uživanje na ovome svijetu je kratko’” (En-Nisa, 77). Za vjernika je ovaj život samo oranica, u koju sije za budući svijet, i nikada ne daje prednost dunjaluku niti strastima nad ahiretom, odazivajući se riječima Uzvišenog: “Reci: ‘Uživanje na ovome svijetu je kratko, a onaj svijet je bolji za one koji se grijeha klone; i nikome se od vas ni koliko trun jedan neće učiniti nepravda’” (En-Nisa, 77); “... jer sve je to samo uživanje u životu na ovome svijetu, a onaj svijet u Gospodara tvoga bit će za one koji budu Njegova naređenja izvršavali, a Njegovih zabrana se klonili.” (Ez-Zuhruf, 5)

Pazi, vjerniče, da te ne zavede ovaj svijet, i čuvaj se nemara, strasti i prohtjeva. Uzvišeni kaže: “O ljudi, Allahova prijetnja zaista je istina, pa neka vas nikako život na ovome svijetu ne zaslijepi i neka vas šejtan u Allaha ne pokoleba” (Fatir, 5); “... život na ovome svijetu samo je varljivo naslađivanje” (El-Hadid, 20).

O vjernici! Onaj koga dunjaluk odvrati od ahireta i ko bude slijedio svoju strast, suprotstavljajući se Božijem zakonu i propisima, neminovno mu slijedi

velika propast i nesreća. Uzvišeni kaže: “O vjernici, neka vas imanja vaša i djeca vaša ne zabave od sjećanja na Allaha. A oni koji to učine, bit će izgubljeni.” (El-Munafikun, 9)

Uzvišeni kaže: “A njih smijenite zli potomci, koji molitvu napustiše i za požudama pođoše; oni će sigurno zlo proći. Ali oni koji su se pokajali, i vjerovali, i dobro činili, njima se neće nikakva nepravda učiniti, oni će u Džennet ući.” (Merjem, 59–60)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “ Propao je rob dinara i dirhema i rob odjeće od baršuna! Propao i na glavu pao! Ako ga trn ubode, ne mogao ga izvaditi! Zadovoljan je ako mu se šta dadne, a ljuti se ako mu se ne dadne! .” Ove Poslanikove riječi znače da je ovakav čovjek, zbog prepuštanja dunjaluku i žudnje za materijalnim, istinski gubitnik i nesretnik, i da je takvo stanje iskušenje i nevolja.

Bojte se Allaha, ljudi, i čuvajte se svega što će vas odvratiti od zadovoljstva vašeg Gospodara. Uzvišeni kaže: “Ali, vi više život na ovom svijetu volite, a onaj svijet je bolji i vječan je.” (El-A’la, 16–17)

O muslimani, u današnjem vremenu dunjalučki ukrasi ovladali su srcima mnogih ljudi, i mnogi ljudi predali su se užicima ovoga svijeta, i zato je obaveza muslimana da sa svojom dušom svede iskren obračun, kako bi razmislio o činjenicama i posljedicama. Uzvišeni kaže: “Bogatstvo i sinovi ukras su u životu na ovome svijetu, a dobra djela, koja vječno ostaju, bit će od Gospodara tvoga bolje nagrađena i ono u što se čovjek može pouzdati.” (El-Kehf, 46)

Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Šta ja imam sa dunjalukom? Primjer mene i primjer dunjaluka je kao primjer putnika, koji je zaspao u hladu drveta u vrućem danu, a zatim se probudio i nastavio svoje putovanje.” (Ahmed, Tirmizi)

Poslušajte ovaj vjerovjesnički savjet, odazovite mu se, prihvatite ga i primijenite u svom životu.

Ibn Omer, radijallahu anhu, rekao je: “Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, uhvatio me je za ramena i rekao: ‘Budi na dunjaluku kao da si stranac, ili putnik namjernik.’” Ibn Omer, radijallahu anhu, govorio je: “Kada omrkneš, ne očekuj da ćeš dočekati jutro”, tj. da bi uradio nešto za ahiret, “a kada osvaneš,

ne očekuj da ćeš dočekati noć. Iskoristi zdravlje prije bolesti i iskoristi život prije smrti.” (Buhari)

Uzvišeni Allah naredio nam je da donosimo salavate i selame na plemenitog Vjerovjesnika. Allahu moj, smiluj se, spasi i blagoslovi našeg vjerovjesnika i poslanika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, i budi zadovoljan svim njegovim ashabima, njegovim pravovjernim halifama, njegovom časnom porodicom i svima onima koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana.

Allah neka i meni i vama podari blagoslov u časnom Kur'anu.

Rekoh ovo i od Allaha tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane, od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

OPASNOST ŠIRENJA NEPROVJERENIH INFORMACIJA (MEKA)

Hatib: dr. Abdurrahman ibn Abdulaziz es-Sudejs
7. džumadel-uhra 1439. po Hidžri / 23. februar 2018.

Svaka hvala i zahvala pripadaju Allahu. Tebe hvalimo, Gospodaru moj, od Tebe pomoć i oprost tražimo, i Tebi se kajemo za grijehе. Allahu se zahvaljujemo i iskazujemo Mu šukr na blagodatima na kojima Mu zahvaljuju tijela i duše.

Hvala Allahu, poslije zahvale, na dobroti koja se neprestano uvaćava i hvala Mu, uvijek, u svakom vremenu, nadamo se Njegovoj nagradi na Dan poziva.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, svjedočenjem koje je najbolji govor i najvrednija riznica, i svjedočim da je naš vjervjesnik i prvak Muhammed Allahov rob i poslanik, najčasniji od svih ljudi, onih prvih i potonjih, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i mir, i na njegovu porodicu i potomke, blještave zvijezde, i na njegove ashabe o kojima su izrečene najljepše riječi hvale, i na one koji ih slijede u dobročinstvu do Dana u kojem će se otkriti tajne.

O vjernici! Bojte se Allaha, u riječima i djelima, predajući se Njegovim naredbama, ujutro i navečer, postići ćete ponos, ugled, vođstvo i potpunost u vjeri. Uzvišeni kaže: “On će preko ružnih postupaka njegovih preći i još mu veliku nagradu dati.” (Et-Talak, 5)

Bogobožnost i poslušnost Allahu, to je najbolja poputnina za ahiret, stoga budi bogobožazan i Gospodaru svome poslušan, i ostavi one koji su s Prvog puta skrenuli. Neka tvoja vodilja bude uputa i uvijek budi tamo gdje su pobožnost i bogobožnost.

O muslimani! Onaj ko razmišlja o intencijama časnog šerijata uvidjet će da je u čovjekov život donio samo sušto dobro i korist, usmjerio ga da ostvaruje najčasnije ciljeve, da je očistio duše od bolesti i zala, utemeljio plemenito i dostojanstveno društvo, koje se gnuša od grijehа, kršenja Božijih zabrana,

niskih prohtjeva i ambicija, i zbog toga je poveo ovaj blagoslovljeni ummet putem dobrote i plemenitosti, i dostigao najveći stepen u zaštiti časti i svetinja.

U ovom vremenu tehnološkog napretka, koji je “porobio” ljudske umove, i zaveo slabiće među uglednim i običnim ljudima, dolazi do izražaja jedna vrlo neprijatna i po islamski ummet pogubna i destruktivna pojava, a to je pojava širenja neprovjerenih i zlonamjernih informacija, kleveta i lažnih, konfliktnih i kontradiktornih vijesti, od strane plitkih i obmanjenih pojedinaca, maloumnika i zanesenjaka, čiji je životni moto “rekla-kazala” i puko nagađanje, a njihov poziv jasna kleveta, u opasnom psihološkom ratu i širenju bolesti društvenih razmjera.

Najgori putevi su krivudavi putevi, a najgori stav je lahkomislenost. Odlučni i ambiciozni ljudi iskušani su zlobnicima, zavidnicima, pokvarenjacima i nasrtljivcima koji hvataju svaku njihovu pogrešku, međutim to ne umanjuje njihovu odlučnost, štaviše povećava im samopouzdanje, ponos, uspjeh i ambicioznost. Jezik onoga koji se pouzda u Allaha kao da kaže:

*Mahane nam traže svake, ali zaludu im trud,
Allah djelo njihovo odbacuje, a i plemenita ćud,
ljudskih jezika niko pošteđen nije bio
čak i za pobožnjaka da je slovio.*

O muslimani! Islam strogo zabranjuje svojim sljedbenicima da “puštaju” svoje jezike, bez ikakve kontrole i ograničenja, i da ignorišu govor razuma kod svake vijesti koju čuju i vlastiti stav kod svake neprovjerene informacije, i da se povode za svakim galamdžijom, i vjeruju u riječi svakog spletkaroša.

Kur’an i sunnet upozorili su na neslavan završetak svakoga klevetnika, spletkaroša i lažova. Uzvišeni kaže: “A oni koji vjernike i vjernice vrijeđaju, a oni to ne zaslužuju, tovaru na sebe klevetu i pravi grijeh” (El-Ahzab, 58); “... i ne slušaj nijednog krivokletnika, prezrena, klevetnika, onoga koji tuđe riječi prenosi” (El-Kalem, 10–11).

Uzvišeni je uspostavio obrazac za način ophođenja kada je riječ o vijestima. Uzvišeni kaže: “O vjernici, ako vam nekakav nepošten čovjek donese kakvu vijest, dobro je provjerite, da u neznanju nekome zlo ne učinite, pa da se zbog onoga što ste učinili pokajete.” (El-Hudžurat, 6)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Dovoljno je čovjeku laži da prenosi sve što čuje.” U drugoj verziji stoji: “Dovoljno je čovjeku grijeha...”

Koja je prijetnja i koje je upozorenje veće od ovog žestokog upozorenja? I koje je to upozorenje od upozorenja na prenošenje tuđeg govora bez provjeravanja jače od ovog upozorenja?

Širenje neprovjerenih informacija i laži jedna je od najotrovnijih i najopasnijih strijela po jedinstvo i zajednicu. Koliko je samo nepravde nanijelo nedužnim ljudima, i potpalilo vatri smutnje među prijateljima, koliko je uništilo veza, prouzrokovalo zločina, uništilo civilizacija i slave, a od njegovog zla nisu se uspjeli spasiti ni čestiti i razboriti ljudi, pa čak ni plemeniti vjerovjesnici i poslanici. O Isau, alejhis-selam, i njegovoj časnoj majci širene su zlonamjerne glasine. “Hej ti, koja u čednosti ličiš Harunu, otac ti nije bio nevaljao, a ni mati tvoja nije bila nevaljalica.” (Merjem, 28) Plemeniti Jusuf, sin plemenitog Jakuba, sin plemenitog Ishaka, sin plemenitog Ibrahima, alejhimu-selam, predstavlja časnii primjer borbe protiv širenja zlonamjernih glasina koje udaraju na čast i ugled. Uzvišeni kaže: “... tako bi, da odvratimo od njega izdajstvo i blud, jer je on uistinu bio Naš iskreni rob.” (Merjem, 28)

Poslanikova svijetla životna biografija može poslužiti kao živi obrazac ispravnog odnosa prema glasinama. Poslanikova davetska misija, još od svojih početaka, suočila se sa zlonamjernim glasinama. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, optužen je za magiju, maloumnost, laž i vraćanje. Njegovi neprijatelji, nevjernici i okorjeli licemjeri, natjecali su se u konstruisanju lažnih vijesti i neutemeljenih optužbi protiv njegove misije.

Možda je jedan od najpoznatijih primjera njihovog propagandnog djelovanja događaj poznat kao “ifk – potvora” njegove supruge Aiše, radijallahu anha, koja je razgolitila svu pogubnost širenja neprovjernih vijesti. To je bio direktan napad na čistu Poslanikovu porodicu, čast najplemenitijeg Božijeg stvorenja i čast njegove istinoljubive žene, kćerke velikog Ebu Bekra es-Siddika, radijallahu anhumu. Allah, džellešanuhu, obznanio je njenu nevinost iznad sedam nebesa, a zajedno sa ovom obznanom, objavljen je i ukor: “Zašto, čim ste to čuli, nisu vjernici i vjernice jedni o drugima dobro pomislili i rekli: “Ovo je očita potvora.” (En-Nur, 12)

U današnje vrijeme, u kojem su se umnožile nevolje i nesreće, objelodanilo zlo, a na belaje i iskušenja gleda se vrlo površno i laskomisljeno, vrše se proračunati i osmišljeni napadi na muslimanske autoritete, učenjake i vođe, čija je čast dragocjenija od sunca, i čije su vrline poput zvijezda na nebu, s

ciljem narušavanja njihovog ugleda, napada na njihovu čast, širenja nepovjerenja prema njima i njihove diskreditacije. Sve to čini se perfidno kroz njihovo omalovažavanje, javno prozivanje putem medija, na društvenim mrežama, u posebnim statusima i komentarima. Ako bolje pogledaš, vidjet ćeš samo tračeve i vrijeđanje, besmislice i vulgarnosti, i kompleksaše koji su svoja pera stavili u službu klevete, i svoje strijele u službu zločina i kriminala, i koji “sijeku” svojim jezicima sve pred sobom, i nasrću na čestite i plemenite ljude, iskrene radnike za opće dobro, koji na svojim plećima nose poslanicu ummeta, žive njegove probleme i rane i teže njegovom uspjehu. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Svakom muslimanu zabranjeni su život, imetak i čast drugih muslimana.” (Muslim)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “O vi koji ste povjerovali svojim jezicima, a iman još nije ušao u vaša srca, nemojte ogovarati muslimane, i nemojte istraživati sramote jedni drugih, jer onaj ko bude istraživao i pratio sramote svoga brata vjernika, Allah će pratiti njegove sramote, a čije sramote Allah bude pratio, osramotit će ga makar u njegovoj kući.” (Ebu Davud)

Rekao je imam Ahmed: “Nisam vidio nijednog čovjeka koji je govorio negativno o drugima ljudima a da nije skrenuo s Pravog puta.” Također je rekao: “Vrijeđanje učenjaka, a posebno onih najvećih među njima, spada u velike grijehе.”

Malik ibn Dinar rekao je: “Dovoljno je čovjeku zla da ne čini dobro, a da govori protiv dobrih ljudi.”

Ibn Tejmijja, Allah mu se smilovao, rekao je: “Govor o drugim ljudima mora biti utemeljen na znanju i pravednosti, a ne na neznanju i nepravdi. Napad na čast ljudi gora je od krađe njihovog imetka.”

Šta je tek s onima čija je navika da izvrću tuđe riječi u neznanju koje nagoni na plač onoga koji se boji zla i zločinjenja, čija je navika da se izruguju drugima jer nemaju hrabrosti da im to kažu u lice!?

Šta je s ljudima čija je navika izrugivanje i spletkarenje, i čija je “poputnina” klevetanje i zavađanje, i čija je narav potpaljivanje i preuveličavanje, i čiji je “rječnik” loše mišljenje, uznemiravanje i prigovaranje, i koji požuruju sa osudama i grubošću, i koji često vrijeđaju i kritikuju, i koji se ne ustručavaju od psovki i uvreda?! Ako te vide u blagodatima, zavide ti, a ako nisi s njima,

ogovaraju te. Uzvišeni kaže: “... ili bi ljudima na onome što im je Allah iz obilja Svoga darovao zavidjeli.” (En-Nisa, 54)

*Za grešku nečiju kad čuju, radost ih prožme
požure da druge obavijeste o tome,
a o dobru za koje saznaju,
ni riječ ne kazuju.*

Danonoćno rade na uništenju ugleda, raspravljaju o kompetencijama i iskrivljuju sliku o čestitim i pobožnim ljudima. Pokreću se kao slijepi miševi u mrkloj noći, rade iza kulisa, nemaju svoja prava imena, ni lica, kao drugi ljudi. Kriju se, poput lopova, iza nadimaka i zvučnih parola, a zapravo iza obmane i prevare, iz zavisti prema drugim ljudima, nakon što su spoznali istinu. U suštini, oni, htjeli to ili ne, na ovaj način, šire među ljudima vrline onih kojima zavide i podižu im ugled, kao što kaže pjesnik:

*Kada Allah želi da se o nečijoj dobroti zbori,
pa i skrivena bila, jezik zavidnika u njenoj službi stoji.
Vatre da nije u blizini drveta aloje,
mirise opojne ne bi širilo svoje.*

Postoje i oni koji su se “preпусти talasima”, istražuju i “iskopavaju” iznimna mišljenja islamskih učenjaka i šire ih među običnim svijetom s ciljem privlačenja pažnje i uzburkavanja javnosti.

O vi koji se bavite tuđim ličnostima i njihovim motivima, klonite se onoga što izaziva Božiju srdžbu i donosi vam zlo, prestanite s istraživanjem i praćenjem tuđih mahana i sramota, jer to je ružno i štetno ponašanje, i karakter koji priliči jedino gubitnicima i grešnicima, i suprotstavlja se Božijem zakonu i uputi Njegovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, koji je rekao: “Blago onome koga su njegove zabavile mahane, pa ni u pomisli mu nisu mahane drugih.” (Bezzar, “Musned”, Bejheki, “Šuabul-iman”)

Imam Ahmed i drugi bilježe da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Hoćete li da vas obavijestim o onim najgorim među vama? To su oni koji prenose tuđe riječi, rastavljaju voljene, i željno iščekuju svaku pogrešku.”

Svaka izgovorena riječ zapisana je u našim knjigama, i sačuvana za Dan okupljanja, u kojem će zlo biti poraženo.

Čovjek će učiniti grijeh prenoseći riječi drugih, zato se dobro čuvaj neprovjerenih vijesti, jer mnogo su nam zla donijeli.

O vi koji požurujete s prenošenjem tuđih riječi, i vi koji slušate i vjerujete u sve što vam se kaže, i vi koji prenosite vijesti iz nepouzdanih i neprovjerenih izvora, ili s kanala poznatih po smutnji i huškanju, bojte se Allaha, sakrijte mahane vaših uglednih i po dobru poznatih ljudi, tražite od Gospodara spas prije nego što vam dođe smrt i kajanje.

Čuvajte svoj jezik od vrijeđanja bilo koga, i od prenošenja glasina i od laži!

Budite pravedni, i ne očekujte pravednost od smutljivaca, savjetuj ih i izvrši svoju obavezu prema njima.

Uzvišeni kaže: “Zašto niste, čim ste to čuli, rekli: “Ne dolikuje nam da o tome govorimo, hvaljen neka si Ti! To je velika potvora! Allah vam naređuje da više nikad takvo nešto ne ponovite, ako ste vjernici, i Allah vam propise objašnjava; a Allah sve zna i mudar je.” (En-Nur, 16–18)

Bojte se Allaha, i čuvajte vaše časti od sumnji i kleveta, i sputajte svoje jezike od ružnog govora o onima koji uživaju ugled među muslimanima, nosiocima visokih težnji, postići ćete ono što želite, a onaj ko bude oklijevao, skrenuo je s Pravog puta, pogazio je Božije granice i učinio je nepravdu.

O vjernici! U ovim specifičnim okolnostima do izražaja trebaju doći istinske moralne vrijednosti koje će nadahnuti naša društva vrlinama i plemenitim svojstvima, a koga Allah iskuša nečijom splotkom, neka se boji Allaha, traži od Njega pomoć, strpi se i neka mu to samo poveća pouzdanje u Njega, ustrajnost i vjerovanje, jer kraj pripada bogobožaznima, i neka bude ubijeden da će se spletke vratiti onima koji ih prave.

Allah podario blagoslov meni i vama u Kur'anu i sunnetu, i okoristio mene i vas njihovim dokazima i mudrošću.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, za vas i za sve muslimane od svih grijeha, a tražite i vi i pokajte Mu se, On mnogo prašta i milostiv je.

OPASNOST IZDAVANJA FETVI (MEDINA)

Hatib: dr. Salah ibn Muhammed el-Budejr

14. džumadel-uhra 1439. po Hidžri / 2. mart 2018.

Hvala Allahu koji je Svojim šerijatom osvjetlio putokaze vjernicima, i razdvojio halal, dozvoljeno, od harama, zabranjenog.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji nema druga, suparnika i pomagača, i svjedočim da je naš vjerovjesnik i prvak Muhammed Njegov rob i poslanik, koji je pojasnio propise i ostavio jasne znakove na putu ka Allahu, neka su na njega Allahova milost i blagoslov, i na njegovu porodicu, ashabe, njegove nasljednike u vjeri i saveznike u čvrstom vjerovanju.

O muslimani, bojte se Allaha jer udisaji su izbrojani, a djela su zapisana.

*Čovjek se nakon smrti spominje po lijepim stvarima koje je učinio,
zato podigni sebi lijep spomen od dobrih djela
i znaj da ćeš nekada biti spomenut,
i da će se reći ili "Lijepo je radio", ili: "Loše je činio".*

Dobro vodi računa o tome šta govoriš, a kada već govoriš, neka tvoje riječi budu lijepe, izgovorene s ciljem pouke, prožete mudrošću. Uzvišeni kaže: "O vjernici, bojte se Allaha i govorite samo istinu, On će vas za vaša dobra djela nagraditi i grijehе vam vaše oprostiti. A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao – postići će ono što bude želio." (El-Ahzab, 70–71)

O muslimani! Šerijat je došao s ciljem uspostavljanja umjerenog, srednjeg puta, i olakšanja ljudima, a jedno od njegovih prepoznatljivih obilježja jeste olakšavanje, širina, velikodušnost i nepropisivanje ničega teškog u vjeri. Uzvišeni kaže: "On vas je izabrao i u vjeri vam nije ništa teško propisao" (El-Hadždž, 78); "Allah želi da vam olakša – a čovjek je stvoren kao nejakо biće" (En-Nisa, 28).

U ovim ajetima Allah ukazuje na to da ljudima želi olakšati u propisima, naredbama i zabranama, a čovjek je stvoren kao nejakо biće kojem, zbog njegove prirodne slabosti, i zbog slabe volje i odlučnosti, odgovara olakšanje.

Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Vjera je lahka, a svakog ko bude pretjerivao u vjeri, vjera će savladati. Stoga, držite se pravičnosti i u svemu budite umjereni, a ukoliko prilikom obavljanja ibadeta (i ostalih dužnosti) ne budete u stanju da ih upotrijebite, onda se potrudite da ih obavite u što većoj mjeri, i radujte se nagradi koju vam je Uzvišeni pripremio. Iskoristite jutro, predvečerje i dio noći (za ibadete i približavanje Allahu)!” (Muttefekun alejhi) Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, također je rekao: “Vi ste ummet kojem se želi olakšati.” A u drugoj verziji kaže se: “Najbolja vjera je vjera lahkoće, najbolja vjera je vjera lahkoće.” (Ahmed)

Enes ibn Malik, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Olakšavajte a ne otežavajte, i smirujte, a ne rastjerujte.” (Buhari i Muslim) Također se prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao Muazu i Ebu Musau, radijallahu anhuma, kada ih je poslao u Jemen, kao namjesnike: “Obveseljavajte, a ne rastjerujte, olakšavajte, a ne otežavajte i slažite se, a ne podvajajte se.” (Buhari i Muslim)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Poslan sam sa čistom i milosrdnom vjerom.” (Ahmed)

Jedno od načela naše vjere jeste olakšavanje u svakoj situaciji u kojoj se pojavi teškoća. Pod pojmom olakšica, ruhsa, ne misli se na korištenje olakšica pravnih škola i biranje “blažih” mišljenja islamskih učenjaka, nego se pod ovim pojmom isključivo misli na “šerijatske olakšice” za posebne kategorije šerijatskih obveznika, “osobe s isprikom” (ehlul-a’zar), kao što su bolesnik, putnik, dijete i druge kategorije, kao i na sve ostale vrste olakšica koje su propisane u sklopu islamskih dužnosti i obaveza. Ebu Hamza pripovijeda: “Upitao sam Ibn Abbasa za post na putovanju, pa je rekao: ‘Post na putovanju je i olakšica i poteškoća, a ti uzmi olakšicu.’” Katada je o riječima Uzvišenog: “Allah želi da vam olakša, a ne da poteškoće imate” (El-Bekara, 185), rekao: “Želite sebi ono što vam Allah želi.” Ja’la ibn Umejja, radijallahu anhu, rekao je: “Upitao sam Omera ibn Hattaba, radijallahu anhu, na šta se odnose riječi Uzvišenog: ‘Nije vam grijeh da molitvu na putovanju skratite, i kada se bojite da će vam nevjernici neko zlo nanijeti’ (En-Nisa, 101), uzimajući u obzir da su ljudi sada sigurni, a on je rekao: ‘I ja sam se čudio istoj stvari, pa sam upitao Poslanika,

sallallahu alejhi ve sellem, i on mi je rekao: “To je Allahova milostinja vama, pa prihvatite Njegovu milostinju.” (Muslim)

Ova savršena, uzvišena i nedvosmislena značenja, koja su utkana u islamski vjerovakon, ne znače da je dozvoljeno bilo kome da o Allahovim propisima govori proizvoljno i da umjerenost i velikodušnost šerijata koristi kao podlogu i izgovor za njegovo tumačenje bez znanja i dokaza, donošenje fetvi u skladu sa ljudskim prohtjevima i slijedenje “olakšavajućih” pravnih rješenja, bez jasnog dokaza u vjeri.

Zehebi, Allah mu se smilovao, rekao je: “Ko bude slijedio olakšice pravnih škola, i greške islamskih učenjaka, on je slabe vjere.”

Ibn Hazm, Allah mu se smilovao, rekao je: “Postoje ljudi čija su vjera i bogobojaznost toliko slabi da su spremni slijediti samo ona mišljenja islamskih učenjaka koja odgovaraju njihovim strastima. Oni, od svakog učenjaka, uzimaju samo olakšice, ne osvrćući se na ono što nalažu jasni tekstovi od Allaha i Poslanika.”

Imam Ahmed je rekao: “Kada bi čovjek postupao po svakoj olakšici, postao bi grešnik.”

Hasan el-Basri, Allah mu se smilovao, rekao je: “Sunnet je, tako mi Allaha pored Kojeg drugog boga nema, sredina između pretjerivanja i zapostavljanja, zato se strpite na sunnetu, Allah vam se smilovao. Sljedbenici sunneta bili su manjina u prošlosti, a manjina su i danas, a to su oni koji se nisu povelili za raskoš, niti za novotarijom, nego su se strpjeli na sunnetu sve dok nisu sreli svoga Gospodara. I samo takvi, inšallah, i vi budite.”

Alija, radijallahu anhu, rekao je: “Pravi fakih, učenjak, jeste onaj koji kod ljudi ne ubija nadu u Allahovu milost, i ne ulijeva im sigurnost od Allahove kazne, i ne daje im olakšice u onome što je grijeh, i ne daje ničemu prednost nad Kur’anom. Nema dobra u ibadetu u kojem nema znanja, niti u znanju u kojem nema razumijevanja, niti u učenju/čitanju Kur’ana u kojem nema razmišljanja.”

Jedno od velikih iskušenja, koje je zadesilo islamski ummet, jeste uzurpacija pozicije fetve od onih kojima ona ne pripada, koji u njoj nemaju nikakvog udjela, i koji su, među ulemom, ili nepoznati ili nevažni. Njih je obmanulo to što im se, s pitanjima o vjeri, obraćaju oni koji nemaju osnovno znanje o vjeri,

i što im hrle oni koji su veće neznalice od njih. Rekao je imam Malik: “Pričao mi je čovjek da je došao kod Rebie ibn Abdurrahmana (Malikovog učitelja) i zatekao ga kako plače. Upitao ga je: ‘Šta te je rasplakalo? Je li te zadesila neka nevolja?’, a on je kazao: ‘Ne, nego se o vjeri pitaju oni koji nemaju znanja, i što su se u islamu desile krupne stvari.’” On je također rekao: “Neki ljudi koji se bave fetvom zaslužuju zatvor više od kradljivaca.”

Kada god se vjerom i vjerskim propisima počnu baviti neznalice, sa svojim oskudnim znanjem o intencijama šerijata i oskudnim razumijevanjem Božijih propisa, i oni koji vjeru tumače po vlastitom nahođenju i izigravaju učenjake, a nemaju elementarno znanje o vjeri, i koji zalaze u nejasna područja vjere, ne držeći se pri tome nikakvih pravila, i koji se upuštaju u najkompleksnija pitanja, bez znanja, osposobljenosti i kompetencija, desit će se krivotvorenje i preinaka u vjeri, i desit će zločin protiv šerijata.

O muslimani, širenje iznimnih fetava i neutemeljenih mišljenja, koja dolaze od nekompetentnih i nestručnih osoba, ruši vjeru u njenom temelju, izaziva konfuziju i smutnju među muslimanima, obmanjuje one kratke pameti, malog znanja i slabe vjere i pokazuje istinu u ruhu zablude, a zabludu u ruhu istine.

Velika je laž i kleveta na Allaha, Njegovu vjeru i Njegove čestite robove govoriti o vjeri bez znanja i dokaza, izdavati fetve po vlastitom nahođenju i koristeći se mišljenjima različitih mezheba (telfik), koristiti olakšice koje se suprotstavljaju vjerodostojnom dokazu, slijediti iznimna mišljenja, koja se temelje na derogiranim ili slabim dokazima, kao što to čine neki ljudi koji žele postići niske ovodunjalučke ciljeve.

Svakome ko ima i najosnovnije znanje o vjeri jasno je da posljedice takvog postupanja mogu biti pogubne i dalekosežne po islam i njegove sljedbenike, kao što im je jasno da takva mišljenja može zastupati samo onaj u čijem srcu nema strahopoštovanja prema Allahu i bogobožnosti, i koji je strastveno zaljubljen u dunjaluk i traži ljudsku, a ne Božiju naklonost.

Neki učenjaci iz prvih generacija kazali su: “Najnesretniji čovjek je onaj koji je prodao svoj ahiret za dunjaluk, a nesretniji od njega je onaj koji je prodao svoj ahiret za tuđi dunjaluk.”

Neka se takvi prisjete dana u kojem će ljudi pred Allaha doći, kada će protiv njih tijela njihova svjedočiti, i kada će ono što su srca krila na vidjelo izaći, i kada će biti oživljeni oni koji su u kaburovima. Tada će varalice saznati

da su sami sebe varali, i da su se sa svojom vjerom poigrali. “ali oni samo sebi zamke postavljaju, a da i ne primjećuju” (El-En’am, 123); “Da bi na Sudnjem danu nosili čitavo breme svoje i dio bremena onih koje su, a da oni nisu bili svjesni, u zabludu doveli. A grozno je to što će oni nositi!” (En-Nahl, 25).

Ljudi koji imaju skromno znanje o vjeri, i koji su slabo upućeni u njena učenja, iznose u javnosti ono što je u suprotnosti sa šerijatom, i govore, u ime islama, ono od čega je on čist.

Sahnun ibn Seid rekao je: “Najsmjeliji u fetvi su oni koji imaju najmanje znanja o vjeri. Čovjek poznaje jednu oblast islama, a misli da je sva istina kod njega.” Reкао je Ibn Vehb: “Čuo sam Malika kada je rekao: ‘Požurivanje u donošenju fetvi vid je neznanja i manjkavosti.’” Reкао je imam Malik: “Nisam davao fetve sve dok mi kompetentnost za to nije posvjedočilo i potvrdilo sedamdeset učenjaka.” Imam Ahmed ibn Hanbel rekao je: “Neka se čovjek boji Allaha, i neka dobro pazi šta govori, jer će biti pitan za to.” Rekli su neki učenjaci: “Čuvajte se riječi: ‘Allah je dozvolio ovo, a zabranio ono’, da vam na Sudnjem danu ne bi bilo rečeno: ‘Slagao si, nisam dozvolio ovo, i nisam zabranio ono’.”

Allah, džellešanuhu, prijeti žestokom kaznom onima koji su dozvolili ono što je Allah zabranio, ili su zabranili ono što je Allah dozvolio, povodeći se za pretpostavkama i strastima: “I ne govorite neistine jezicima svojim: ‘Ovo je dopušteno, a ovo je zabranjeno’, da biste tako o Allahu neistine iznosili. Oni koji o Allahu govore neistine – neće uspjeti, kratko će uživati, i njih će strašna patnja čekati.” (En-Nahl, 116–117)

O muslimani, bojte se Allaha, budite svjesni da vas On vidi, pokoravajte Mu se i ne činite grijehе. Uzvišeni kaže: “O vjernici, bojte se Allaha i budite s onima koji su iskreni!” (Et-Tevba, 119)

O muslimani! Allahova vjera je sredina između pretjerivanja i zapostavljanja, a pretjerivanje i zapostavljanje su devijacija, zlo, krivi put i skretanje sa ispravne vjere i Pravog puta. Čuvajte se pretjerivanja i zapostavljanja, i slijedenja raznih stranputica i strasti. Abdullah ibn Mesud, radijallahu anhu, rekao je: “Poslanik je nacrtao liniju i rekao: ‘Ovo je Pravi put’, a onda je nacrtao i slijeva i zdesna po jednu liniju i rekao: ‘Ovo su stranputice, na svakoj od njih je šejtan koji poziva sebi’, pa je proučio: ‘I doista, ovo je Pravi put moj, pa se njega držite i druge puteve ne slijedite, pa da vas od Pravog puta odvedu. Eto, to vam On naređuje, da biste se grijehа klonili’ (El-En’am, 153).” (Ahmed)

Eban ibn Ebu Ajjaš kazuje da je neki čovjek upitao Ibn Mesuda, radijallahu anhu: “Šta je siratul-mustekim – pravi put?”, a on je rekao: “To je put na kojem nas je ostavio Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, njegov početak je ovdje, a kraj je u Džennetu. S njegove desne i lijeve strane su puteljci, na kojima stoje ljudi i pozivaju one koji pored njih naiđu. Ko im se odazove, i krene tim puteljcima, oni će ga odvesti u Vatru, a ko ostane na Putu, odvest će ga u Džennet.”

Nevas ibn Sem’an el-Ensari, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Allah navodi primjer Pravog puta, na njegovim krajevima su bedemi, na bedemima su otvorena vrata, a na vratima su zastori. Na putu stoji glasnik koji govori: ‘O ljudi, idite svi ovim putem i ne skrećite!’, a drugi glasnik je iznad puta. Ako neko od vas krene da otvori neka od tih vrata, on mu kaže: ‘Teško tebi, ne otvaraj ta vrata, jer ako ih otvoriš, sigurno ćeš ući na njih.’ Put je islam, zastori su Allahove granice i propisi, otvorena vrata su Allahove zabrane, glasnik na početku puta je Allahova Knjiga, a drugi glasnik je Allahov podsjetnik koji se nalazi u srcu svakog muslimana.” (Ahmed i Tirmizi)

Allah podario blagoslov meni i vama u Kur’anu i sunnetu, i okoristio mene i vas njihovim dokazima i mudrošću.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, za vas i za sve muslimane od svih grijeha, a tražite i vi i pokajte Mu se, On mnogo prašta i milostiv je.

OPASNOST GRIJEŠENJA (MEDINA)

Hatib: dr. Abdullah ibn Abdurrahman el-Buajdžan
22. džumadel-uhra 1439. po Hidžri / 9. mart 2018.

Sva hvala i zahvala pripadaju Allahu, Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo, i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga na Pravi put ne može uputiti.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i poslanik, koga je Allah poslao kao milost svjetovima, i njime usrećio ljudske duše, prosvjetlio pameti i otvorio slijepu oči, gluhe uši i zakatančena srca, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i spas, i na njegovu porodicu i njegov ashabe do Sudnjeg dana.

O vjernici! Pokornost podrazumijeva izvršavanje Božijih propisa i slijedenje Njegovog puta, a nepokornost je suprotstavljanje Božijim propisima i novotarija, a najgore stvari u vjeri su novotarije, grijesi i ružna djela, a najveće iskušenje je iskušenje strasti i sumnji, i zato bojte se Allaha u onome što vam je naredio i ostavite ono što vam je zabranio. Uzvišeni kaže: “O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

Poštovani vjernici! Allah, džellešānuhu, stvorio je čovjeka, podario mu razum i govor, propisao mu propise, poučio ga govoru; poslao poslanike sa jasnim dokazima i po njima knjige i terazije objavljivao; dao je smrt i život da bi iskušao koji od vas će bolje postupati; stvorio je čovjeka da bi Mu se pokoravao i tako stekao Njegovo zadovoljstvo, i zabranio mu je grijese, koje izaziva Njegovu srdžbu. Uzvišeni kaže: “... onaj ko bude uradio koliko trun dobra – vidjet će ga, a onaj ko bude uradio koliko trun zla – vidjet će ga.” (Ez-Zilzal, 7–8)

Uzvišeni Allah podario je da dunjaluk bude “kuća truda i iskušenja”, i odredio mu nestanak, a učinio je ahiret “kućom polaganja računa i nagrade i kazne”, i odredio joj trajanje i vječnost. Ko uradi dobro djelo, sebi ga je uradio, a ko uradi loše djelo, na svoju štetu ga je uradio. Pripremio je za bogobojazne

bašče kroz koje rijeke teku, u kojima će vječno boraviti, i u kojima će imati ono što oko vidjelo nije, što uho čulo nije i nikom nije palo na um. Nevjernicima je pripremio džehennemsku vatru, “ništa ona neće poštediti, kože će crnim učiniti” (El-Muddessir, 28–29), “u kojoj će zauvijek ostati: u njoj svježine neće osjetiti, ni pića okusiti, osim vrele vode i kapljevine, kazne prikladne” (En-Nebe, 23–26).

Poštovani vjernici! Čovjek je iskušan strastima, sumnjama, grijesima i ružnim djelima, sklon uživanju i lagodnom životu, okružen neprijateljima i rivalima: šejtan je njegov nerazdvojni pratilac i ljuti neprijatelj, duša koja ga navodi na zlo u njegovim je grudima, tijelo je njegov parničar i svjedok. Šejtan se zakleo: “E, tako mi dostojanstva Tvoga”, reče, “sigurno ću ih sve na stranputicu navesti, osim Tvojih među njima robova iskrenih!” (Sad, 82–83). Obavijestio nas je o duši: “... ta duša je sklona zlu, osim one kojoj se Gospodar moj smiluje” (Jusuf, 53), i o tijelu: “... na Dan kada protiv njih budu svjedočili jezici njihovi, i ruke njihove, i noge njihove za ono što su radili” (En-Nur, 24). Uzvišeni kaže: “‘Zašto svjedočite protiv nas!’, upitat će oni kože svoje. ‘Allah, koji je dao sposobnost govora svakome biću, obdario je darom govora i naš’, odgovorit će. ‘On vas je prvi put stvorio i Njemu ste se, evo, vratili. Vi se niste krili zato da ne bi uši vaše i oči vaše i kože vaše protiv vas svjedočile, već zato što ste vjerovali da Allah neće saznati mnogo štošta što ste radili.’” (Fussilet, 21–22)

Šejtan zove grijesima i propasti, duša naređuje zlo i ružna djela, tijelo je živi svjedok, razborit i pametan je onaj ko je obuzda i spriječi je u činjenju loših djela.

O muslimani, činjenje grijeha i nepokornost Allahu očita je šteta i nered, koji izazivaju Allahovu srdžbu, prezir i kaznu. “A koliko se sela i gradova oglasilo o naređenje Gospodara njihova i poslanika Njegovih; Mi ćemo od njih zatražiti da nam potanko račun polože i užasnom kaznom ćemo ih kazniti; oni će pogubnost postupaka svojih iskusiti i propast će njihov kraj biti. Allah je za njih neizdrživu patnju pripremio, zato se bojte Allaha, o vi koji ste razumom obdareni” (Et-Talak, 8–10).

Iskušenja, nedaće, siromaštvo i bijeda, dominacija nevjernika, suše, bolesti, epidemije, i druge pošasti koje su zadesile muslimane, sve su to samo posljedice grijeha i loših djela.

Allah, džellešanuhu, naveo je u Kur'anu primjere za one koji razmišljaju, i izložio je Svoje dokaze, pa ima li koga da bi pouku primio? Pojasnio je da su grijesi jedan od najvećih uzroka gubitka blagodati i spuštanja kazni. Uzvišeni kaže: "Allah navodi kao primjer grad, siguran i spokojan, kome je u obilju dolazila hrana sa svih strana, a koji je nezahvalan na Allahovim blagodatima bio, pa mu je Allah zbog onoga što je radio dao da iskusi i glad i strah." (En-Nahl, 112) Kako su samo bezvrijedni ljudi kod Allaha kada su Mu nepokorni.

Poštovani vjernici! Opasnost, težina, pogubnost i iskušenje grijeha povećava se kada oni postanu navika i kada ih ljudi počnu činiti javno, naočigled drugih ljudi, prkoseći Allahu, džellešanuhu. Svim pripadnicima Muhammedovog ummeta bit će oprosteno osim "mudžahirunima" – onima koji javno čine grijeha i javno govore o svojim grijesima. Ljudi neće biti uništeni sve dok se protiv njih ne iznese dokaz.

Cijenjeni vjernici! Javno činiti grijeha, to je omalovažavanje Allahovog prava, drskost prema Allahu, prkos vjernicima, uvećavanje i jačanje skupine grešnika, negativna refleksija grijeha na druge, podsticaj i navođenje drugih na grijeh i uzrok grijeha onih koji to ne budu sprečavali. Onaj ko je iskušen grijesima, neka se zaštiti Allahovom zaštitom, i neka požuri sa iskrenim pokajanjem.

O muslimani, ustrajavanje, upornost, opuštenost, komocija i smjelost u činjenju grijeha, sigurnost od Allahove kazne i smatranje grijeha neznatnim i beznačajnim, nagovještaj je nemarnosti i tvrdoće srca i Božije srdžbe, i uzrok je nesreće i propasti. Abdullah ibn Mesud, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Čuvajte se malih grijeha, jer grijesi se nakupljaju kod čovjeka dok ga ne upropaste. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, uporedio ih je sa skupinom ljudi koja se našla na pustom mjestu, pa su svi oni donosili drva za vatru, ovaj je donio drvo, onaj je donio grančicu, dok nisu sakupili veliku gomilu drva, i naložili vatru i u njoj ispekli hranu." (Ahmed)

Nevolja će biti još veća kada grešnik na Sudnjem danu vidi "male" grijeha i grijeha koje je smatrao neznatnim, zapisane, pobrojane i uvećane, pa će od straha povikati: "'Teško nama!', govorit će, 'kakva je ovo knjiga, ni mali ni veliki grijeh nije propustila, sve je nabrojala!' i naći će upisano ono što su radili. Gospodar tvoj neće nikome nepravdu učiniti." (El-Kehf, 49)

O muslimani, opasnost grijeha povećava se kada se grijesi udomaće među ljudima i više niko ne upozorava na njih, kada niko ne poziva na činjenje dobra

i ne odvraća od zla. Uzvišeni kaže: “Jezikom Davuda i Isaa, sina Mejremina, prokleti su oni od sinova Israilovih koji nisu vjerovali – zato što su se bunili i uvijek granice zla prelazili: jedni druge nisu odvrćali od grešnih postupaka koje su radili. Ružno li je zaista to kako su postupali!” (El-Maida, 78–79)

Ebu Bekr, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Kada ljudi vide zlo pa ga ne promijene, Allah će ih ubrzo sve obuhvatiti Svojom kaznom.”

Pozivanje na dobro i odvrćanje od zla spada u posebne odlike ummeta Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, i sigurna je zaštita od nedaća i spletki neprijatelja i maloumnika. Allah, džellešānuhu, naredio je ljudima da pozivaju na dobro rekavši: “I neka među vama bude onih koji će na dobro pozivati i tražiti da se čini dobro, a od zla odvrćati – oni će šta žele postići.” (Ali Imran, 104)

O ummete Muhammedov, pozivajte na dobro i odvrćajte od zla, i dobrom suzbijate zlo. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko od vas vidi zlo, neka ga ukloni rukom, a ako nije u mogućnosti, neka ga ukloni jezikom, a ako ni to ne može, neka ga prezire srcem, i to je najslabiji vid imana.”

Poštovani vjernici! Svako od vas odgovoran je za svoju kuću i svoje stado. Bojte se Allaha u pogledu svojih supruga i djece. Vodite računa o tome na nauče Božije propise, čuvajte ih od Božijih zabrana, odgajate ih u okrilju vrijednosti i plemenitih svojstava, jer ćete biti pitani za njih, sutra, pred Allahom. Oni će biti svjedoci protiv vas, njihovo svjedočanstvo će se zapisati i jednog dana za njega će biti pitani. Uzvišeni kaže: “Nevjernik bi jedva dočekao da se od patnje toga Dana iskupi sinovima svojim, i ženom svojom, i bratom svojim, i porodicom svojom koja ga štiti, i svima ostalima na Zemlji – samo da se izbavi.” (El-Mearidž, 11–14)

Brinite se o onima o kojima se trebate brinuti. Uzvišeni kaže: “O vjernici, Allaha i Poslanika ne varajte i svjesno međusobno povjerenje ne proigravajte” (El-Enfal, 27); “... i neka znate da su bogatstva vaša i djeca vaša samo iskušenje, i da je samo u Allaha nagrada velika.” (El-Enfal, 28)

Nema nijednog čovjeka kojem je Allah povjerio stado, pa ga on prevari, a da mu Allah neće zabraniti Džennet. Ko se bude trudio u popravljanju stanja u svojoj porodici, i bude izvršavao svoje obaveze prema porodici, i u njihova srca zasadi iskreno vjerovanje, imat će nagradu za sva njihova dobra djela, a njima se neće umanjiti ništa od njihove nagrade. U vjerodostojnom hadisu kaže se:

“Kada umre čovjek, prekidaju se njegova dobra djela, osim u tri slučaja: ako je iza sebe ostavio čestito dijete, koje za njega upućuje dovu...”

O muslimani, zapadni utjecaj zahvatio je naše kuće, savremena sredstva komunikacije uništila su vrijednosti i pokvarila su moral. Ono što je jučer bilo zlo, danas je dobro, a ono što je jučer bilo dobro, danas je zaostalost i nastranost.

Ebu Mesud el-Ensari, radijallahu anhu, došao je kod Huzejfe, radijallahu anhu, i rekao: “Savjetuj nas!” Huzejfa reče: “A zar ti nije došlo čvrsto ubjeđenje?” “Jeste, tako mi Gospodara”, odgovori Ebu Mesud. “Onda znaj”, reče Huzejfa, “da je najveća zabluda da danas smatraš dobrim ono što si jučer smatrao zlom, ili da danas smatraš zlom ono što si jučer smatrao dobrom, i čuvaj se prevrtljivosti, jer Allahova vjera je jedna.”

Čestiti vjernici, držite se sunneta, i čuvajte se novotarija u vjeri, jer svaka novotarija je zabluda, a svaka zabluda vodi u Vatru.

Zatim, znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

MILOSTIV ODNOS PREMA NEJAKIMA (MEKA)

Hatib: dr. Mahir ibn Hamed el-Muajkili
28. džumadel-uhra 1439. po Hidžri / 16. mart 2018.

Hvala Allahu, Silnom i Onome Koji mnogo prašta, i Koji noću zavija dan, i danom zavija noć, i Koji je noć odredio za počinak, a Sunce i Mjesec za računanje vremena, to je odredba Silnog, Sveznajućeg. Hvalim Ga i zahvaljujem Mu, i svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i poslanik, neka je na njega Allahova milost, blagoslov i mir, i na njegovu porodicu, i ashabe. O vjernici, oporučujem sebi i vama bogobojaznost. Uzvišeni kaže: “O vjernici, Allaha se bojte, i neka svaki čovjek gleda šta je za sutra pripremio i Allaha se bojte jer On dobro zna šta radite. I ne budite kao oni koji su zaboravili Allaha, pa je On učinio da sami sebe zaborave; to su pravi grešnici. Nisu jednaki stanovnici Džehennema i stanovnici Dženneta; stanovnici Dženneta će ono što žele postići.” (El-Hašr, 18 – 20)

Poštovani vjernici! U životu na ovom svijetu čovjek prolazi kroz različite faze: od slabosti u majčinoj utrobi, kada nije imao ni snage ni moći, do stasanja i snage, a zatim se, nakon samo nekoliko godina, po drugi put vraća u fazu slabosti i nejakosti. Uzvišeni kaže: “Allah je taj koji vas nejakim stvara, i onda vam, poslije nejakosti, snagu daje, a poslije snage iznemoglost i sijede vlasi; On stvara što hoće; On sve zna i sve može.” (Er-Rum, 54)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, preporučivao je milostiv odnos prema nejakima, malima i velikima, djeci i starcima, i podsticao je na to riječima i djelima. U Tirmizijevom “Sunenu”, sa vjerodostojnim lancem prenosilaca, od Ebu Derda, radijallahu anhu, prenosi se da je rekao: “Čuo sam Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, da je rekao: ‘Tražite me u brizi o vašim nejakim, jer vam opskrba i pomoć dolaze zbog njih.’”

Ovim riječima Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, poziva nas da njegovu ljubav, blizinu i zadovoljstvo tražimo u brizi o nejakima, da se raspitujemo za

njih, brinemo o njima, čuvamo njihova prava, tješimo ih i činimo im dobroćinstvo riječima i djelima.

Jedan od aspekata Poslanikovog milostivog odnosa prema nejakima, jeste milost prema djeci. Enes, radijallahu anhu, rekao je: “Nisam vidio nikoga da je milostiviji prema svojoj porodici od Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. Njegov sin Ibrahim dat je na dojenje jednoj porodici na periferiji Medine, a on ga je zajedno s nama, redovno posjećivao. Ulazio je u kuću, uzimao ga u naručje, poljubio, a zatim se vraćao kući.” (Muslim)

U Buharijevom Sahihu navodi se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao čovjeku koji nikada nije poljubio nijedno svoje dijete: “Šta je mogu kad je Allah istrgnuo milost iz tvog srca!”

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, brinuo je o djeci, družio se i šalio s njima, raspitivao se za njih, i pazio je na njihova osjećanja. Enes ibn Malik, radijallahu anhu, rekao je: “Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, bio je najljepšeg ponašanja. Ja sam imao brata, koga smo odmilja zvali Ebu Umejr, i Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kada je dolazio kod nas, govorio mu je: ‘O Ebu Umejre, šta je bilo sa vrapčićem?’ A to je bio vrabac s kojim se moj brat igrao. Znalo se desiti da ga zatekne namaz u našoj kući, pa bi nam naredio da prostirku na kojoj je sjedio pometemo, poprščemo vodom, a zatim bi klanjao na njoj, a mi bismo klanjali za njim.” (Buhari)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, bio je blag prema djeci, uzimao je u obzir njihove godine i potrebu za igrom. Odgajao ih je, a nije ih grdio, i podsjećao ih je, a nije ih vrijeđao. Imam Muslim u svom “Sahihu” bilježi da je Enes, radijallahu anhu, rekao: “Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, bio je najljepšeg ponašanja. Jednog dana poslao me je da uradim neki posao, a ja sam rekao: ‘Tako mi Allaha, otići ću’, i duboko u sebi imao sam želju da odem tamo gdje mi je naredio Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem. Izašao sam iz kuće, a onda sam naišao na djecu koja su se igrala i zaigrao sam se s njima. U jednom momentu osjetio sam da me je neko uhvatio za potiljak glave. Bio je to Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem. Pogledao sam u njega, a on mi je kroz osmijeh kazao: ‘O Eneščiću, idi tamo gdje sam te poslao!’ Rekao sam: ‘Evo idem, Allahov Poslaniče.’”

Poštovani vjernici! Kao što je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, preporučio milostiv odnos prema djeci, isto tako preporučio je milostiv odnos i

prema starijima, poštovanje i brigu o njima. Enes, radijallahu anhu, rekao je: “Jedan stariji čovjek došao je kod Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, a ljudi koji su bilo kod njega oklijevali su da mu naprave prostora da može doći do njega, pa im je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: ‘Nije od nas onaj ko nije milostiv prema našim mladima, i ko ne poštuje naše starije.’” (Tirmizi sa vjerodostojnim senedom)

Ovim riječima Poslanik nam ukazuje na to da njegovu uputu i put ne slijedi onaj ko nije blag i milostiv prema muslimanskoj omladini i ko ne poštuje i ne uvažava starije muslimane, i ne daje im prednost zbog njihovih sjedih vlasi, godina provedenih u islamu i nejakosti.

Prema nekim predajama, koje je zabilježio Bejhki u “Šuabul-imanu”, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, one koji su milostivi prema djeci i koji poštuju starije obradovao je svojim društvom u Džennetu. Enes, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “O Enese, poštuju starije i budi milostiv prema mladima, bit ćeš u mom društvu u Džennetu.”

O vjernici, kako da ne poštuju starije, među nama, a Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “U znak poštivanja Allaha ubraja se poštivanje starijih muslimana.” (Ebu Davud sa dobrim senedom)

Kako da ne poštuju starije, a naš Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Berićet je sa vašim starijima.” (Ibn Hibban u “Sahihu”)

O vi koji tražite dobro i blagoslov u životu: tražite ga kod vaših starijih, a to je blagoslov dobročinstva, mišljenja i savjeta, druženja i ljubaznosti.

O vi koji ste u godinama, Allah se smilovao vašoj nejakosti, popravio vašu slabost, uvećao vaša dobra djela. Vi ste ti koji ste doprinijeli, žrtvovali, odgajali i poučili i ako ljudi zaborave vaše dobro, Allah ga sigurno neće zaboraviti, i ako poreknu vaše dobročinstvo, dobro nikad ne može biti izbrisano, a zatim ćete se Gospodaru vratiti i kod Njega naći punu nagradu.

Nagrada je srazmjerna djelu. Ko ukaže poštovanje starijem muslimanu, Allah će mu dati dug život, i poslat će mu onoga ko će mu činiti dobročinstvo u starosti.

U Tirmizijevom “Sunenu” od Enesa ibn Malika, radijallahu anhu, prenosi se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Nijedan mladić neće ukazati

počast starijem čovjeku, zbog njegovih godina, a da mu Allah neće poslati onoga koji će njemu ukazati počast kada on dođe u godine.”

O vjernici! Neka od prava starijih osoba kod nas su: ukazivanje počasti i poštovanja, davanje prednosti i posebnog mjesta na skupovima, sijelima, oslovljavanje najljepšim imenima, susretanje s njima sa osmijehom na licu, praštanje pogreški, spominjanje zasluga i dobrih djela, jer oni imaju veliku potrebu da govore o svojoj prošlosti i postignućima.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, i pored posebnosti svoje pozicije, svojim ličnim primjerom naučio nas je kako se poštuju stariji, i kako se ljubazno i blago postupa prema njima. U “Musnedu” imama Ahmeda navodi se da je Ebu Bekr, radijallahu anhu, na dan oslobođenja Meke, doveo svoga oca Ebu Kuhafu, noseći ga na sebi, kod Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, pa mu je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Da si ostavio starca u njegovoj kući, mi bismo došli njemu!” Zatim ga je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, pozvao u islam, i on je primio islam.

U Tirmizijevom “Šemailu” od Aiše, radijallahu anha, prenosi se da je rekla: “Dok je jednom kod mene bila starica iz Benu Amira, došao je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, i, ugledavši je, upitao je: ‘Ko je ova starica?’, a ja sam odgovorila da je to jedna od mojih tetaka. Tada je ona rekla: ‘Allahov Poslaniče, moli Allaha da me uvede u Džennet.’ Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, na to reče: ‘O ta i ta, u Džennet neće ući stari ljudi.’ Čuvši to, ona je otišla plačući, a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: ‘Obavijestite je da neće kao starica ući u Džennet, jer Allah, džellešlanuhu, kaže: ‘Stvaranjem novim Mi ćemo hurije stvoriti i djevicama ih učiniti milim muževima njihovim, i godina istih’ (El-Vakia, 35–37).”

Nema sumnje da su starije osobe podložne, umoru, dosadi, fizičkoj slabosti i iscrpljenosti, a posljedice toga mogu biti gubitak strpljenja i oštrina u govoru, ali i pored toga Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, tražio je načina kako da im se umili, darovao ih je i tješio. Misver ibn Mahrema, radijallahu anhu, rekao je: “Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, došli su ogrtači, pa je moj otac Mahrema rekao: ‘Pođimo do Poslanika, možda i nama da nešto od toga.’ Kada smo došli, moj otac je stao pored vrata i nešto je kazao.” Učenjaci kažu da je Mahrema imao nešto grublju narav. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, prepoznao je

njegov glas, i izašao je, noseći u ruci ogrtač. Opisivao mu je njegovu ljepotu i govorio: “Čuvao sam ga za tebe, čuvao sam ga za tebe.” (Buhari i Muslim)

Briga o starim osobama i ispunjavanje njihovih potreba spada u najdraža djela Allahu, džellešanuhu, i jedno je od najefikasnijih sredstava za otklanjanje nedaća, olakšavanje svih stvari, a posebno ako je stara osoba otac ili majka, kao što se navodi u poznatom hadisu o trojici koji su se sklonili u pećinu da prenoće, a onda je na vrata pećine pala ogromna stijena i zatvorila izlaz, pa je svaki od njih, ponaosob, zamolio Allaha da im pomogne, spominjući u dovi svoje dobro djelo.

Jedan od njih spomenuo je dobročinstvo prema roditeljima i ispunjavanje ovog velikog prava onako kako je propisano, i to je bio uzrok postizanja cilja i otklanjanja nedaće u kojoj su se našli. Štaviše, briga o starim roditeljima jedno je od polja borbe na Allahovom putu. U Taberanijevom “Mu’džemu”, od Ka’ba ibn Udžre, radijallahu anhu, prenosi se da je pored Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, prošao neki čovjek čija je snaga i okretnosti zadivila ashabe, pa su kazali: “Allahov Poslaniče, kad bi ovaj čovjek upotrijebio svoju snagu na Allahovom putu!” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: “Ako bi izašao iz svoje kuće kako bi se pobrinuo za svoju malu djecu, on je na Allahovom putu; ako bi izašao iz svoje kuće kako bi se pobrinuo za svoje stare roditelje, on je na Allahovom putu; ako bi izašao iz svoje kuće kako bi se pobrinuo za sebe i svoje potrebe, on je na Allahovom putu, a ako bi izašao radi rijaluka i hvalisanja, on je na šejtanovom putu.”

Uzvišeni kaže: “Gospodar tvoj zapovijeda da se samo Njemu klanjate i da roditeljima dobročinstvo činite. Kad jedno od njih dvoje, ili oboje, kod tebe starost dožive, ne reci im ni: ‘Uh!’ – i ne podvikni na njih, i obraćaj im se riječima poštovanja punim. Budi prema njima pažljiv i ponizan i reci: ‘Gospodaru moj, smiluj im se, oni su mene, kad sam bio dijete, nje govali!’” (El-Isra, 23–24)

O vjernici, dug život je velika Allahova blagodati, koju On daje kome hoće od Svojih robova, zato iskoristite ovu blagodati u onome s čime je zadovoljan vaš Gospodar, što će podići vaš stepen kod Njega, nadoknadite propušteno i pripremite se za ono što dolazi. Ono što je ostalo od života nije duže od onoga što je prošlo. Neka naše zadnje djelo na dunjaluku bude pokornost Allahu, jer djela se vrednuju prema završnicama.

U stanju u kojem čovjek bude živio, u takvom stanju će i umrijeti, a u stanju u kojem umre bit će i proživljen.

Čovjek svojim dugim životom i lijepim djelima može postići stepen mudžahida na Allahovom putu. Imam Ahmed bilježi u “Musnedu” od Talhe ibn Ubejdullaha, radijallahu anhu, da su dva čovjeka došla kod Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i zajedno primila islam. Jedan od njih dvojice više se trudio, borio se na Allahovom putu i postigao je šehadet. Njegov prijatelj živio je iza njega još jednu godinu, a onda je umro. Talha kaže: “Sanjao sam da stojim pred vratima Dženneta, a sa mnogom su bila ova dvojica. Iz Dženneta je izašao neki čovjek i dozvolio je ovome što je kasnije umro da uđe u Džennet, a zatim je ponovo izašao i dozvolio onome što je poginuo kao šehid da i on uđe. Zatim je došao do mene i rekao: ‘Vrati se, tvoje vrijeme još nije došlo.’ Talha je svoj san pričao ljudima, pa su se oni čudili. To je došlo do Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, pa ih je on upitao: ‘Kojem od ove dvojice se čudite?’ Rekli su: ‘Allahov Poslaniče, ovaj se više trudio i poginuo je na Allahovom putu, a njegov prijatelj je prije njega ušao u Džennet?’ Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, upita ih: ‘Zar ovaj drugi nije živio duže jednu godinu?’ ‘Da’, rekli su. ‘Zar nije dočekaio ramazan i ispostio ga, i klanjao toliko i toliko namaza u godini’, upitao ih je on. ‘Da’, odgovorili su. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, tada reče: ‘Između njih dvojice je koliko je između nebesa i Zemlje.’”

Blago onome kome Allah podari dug život, i on ga iskoristi u činjenju dobrih djela, a teško onome kome Allah podari dug život, i dā mu opskrbu i zdravlje, a on svojim djelima ne bude tražio Allahovo zadovoljstvo. Ebu Bekra prenosi da je neki čovjek upitao: “Allahov Poslaniče, koji čovjek je najbolji?”, a on je odgovorio: “Onaj ko dugo živi i čini dobra djela.” Čovjek je ponovo upitao: “A koji je čovjek najgori?” “Onaj ko dugo živi i čini loša djela”, rekao je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem. (Tirmizi sa vjerodostojnim lancem)

Molimo Allaha, Njegovom dobrotom, plemenitošću i darežljivošću, da nam podari dug život i lijepa djela, On sve čuje, blizu je i uslišava dove.

Zatim, znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šalžite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

KABUR (MEDINA)

Hatib: dr. Abdulbari ibn Avad es-Subejti
6. redžeb 1439. po Hidžri / 23. mart 2018.

Hvala Allahu na blagodati vjerovanja i strpljivosti. Njemu, slavljen neka je, pripada svaka zahvala i dobro. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, On je Sudija i Naredbodavac, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed Njegov rob i poslanik. Pojasnio je vjernicima njihovo stanje u kaburu, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i mir, i na njegovu porodicu i ashabe koji su postigli vođstvo i prvenstvo u vjeri. Oporučujem sebi i vama bogobojaznost. Uzvišeni kaže: “O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

Čovjekov život na ovom svijetu ima različite i promjenjive faze i stepene. Jednu fazu živi u majčinom stomaku, drugu na Zemlji, treću u utrobi zemlje do proživljenja. Reklo bi se, na prvi pogled, da je to dug život, ali istina je da će sve to brzo proći, i samo što nije nastupilo vrijeme polaska. Dunjaluk nije za živog stanište, nego je pouka za razumnog o promjeni stanja i brzom prolasku života. Ova pouka raznježuje njegovo srce i ulijeva osjećajnost u njegovu dušu. Kuća koju će, na kraju, nastaniti svaki “putnik” sa ovog svijeta jeste kabur, a dovoljan je on kao pouka i savjet. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Kabur ima svoj stisak, i da se iko spasio od njega, spasio bi se Sa’d ibn Muaz.”

Osman, radijallahu anhu, kada god je stajao kod kabura, plakao je toliko da bi mu suze nakvasile bradu, pa mu je rečeno: “Spominje se Džennet i Džehennem i ne plačeš, a plačeš zbog ovoga?” Osman je rekao: “Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: ‘Kabur je prva stepenica ahireta, i ako je čovjek uspješno pređe, ono što slijedi je lakše, a ako je ne pređe, ono što slijedi puno je teže.’” On je također kazao: “Poslanik, sallallahallahu alejhi ve sellem, rekao je: ‘Tako mi Allaha, nisam vidio strašnijeg prizora od kabura.’”

Jedna od stavki vjerovanja u Sudnji dan jeste čvrsto ubjeđenje u suštinu i stvarnost kaburskog života, vjerovanje u uživanje Allahu pokornih i u patnju

grešnika i prijestupnika. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Da se ne bojim da ćete ostaviti ukopavanje jedni drugih, zamolio bih Allaha da i vi čujete kabursku patnju kao što je ja čujem.”

Posjeta mezarjima radi pouke i savjeta je sunnet i pobožno djelo. Prilikom posjete mezarja čovjek se sjeća umrlih, svojih predaka, očeva i djedova, i postaje ubijeđen da će i on umrijeti i nastaniti kabur poput njih i da će biti ispitivan u kaburu. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Posjećujte mezarje, jer vas ono podsjeća na ahiret.”

Kada umrli bude ukopan, i kada ga ostave njegova porodica i imetak, prvi njegovi posjetioci bit će dva meleka, koja će ga ispitivati u kaburu. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Kada umrli bude spušten u kabur, on čuje topot njihove obuće kada napuštaju mezarje. Ako je bio vjernik, njegov namaz bit će kod njegove glave, post sa njegove desne strane, zekat sa njegove lijeve strane, a ostala dobra djela: sadaka, održavanje rodbinske veze, dobročinstvo prema ljudima, kod njegovih nogu. Pokušat će mu se prići od strane glave, pa će reći namaz: ‘S moje strane nema prolaza.’ Zatim će mu se pokušati prići s njegove desne strane, pa će post reći: ‘S moje strane nema prolaza.’ Zatim će se pokušati prići s lijeve strane, a zekat će reći: ‘S moje strane nema prolaza.’ Zatim će mu se pokušati prići od strane njegovih nogu, a dobra djela, poput sadake, rodbinske veze i dobročinstva će reći: ‘S naše strane nema prolaza.’ Reći će mu se: ‘Sjedi!’ Sjesti će, pa će mu biti prikazano Sunce, a bit će na zalasku. Upitat će ga: ‘Ovaj čovjek, koji je bio među vama, šta kažeš o njemu?’ Reći će: ‘Pustite me dok klanjam!’ Reći će mu: ‘Klanjat ćeš. Obavijesti nas o onome o čemu te pitamo! Šta kažeš o ovome čovjeku koji je bio među vama i šta svjedočiš za njega?’ Odgovorit će: ‘To je Muhammed! Svjedočim da je on Allahov poslanik i da je došao sa istinom od Allaha.’ Onda će mu biti rečeno: ‘Na tome si živio, na tome si umro i na tome ćeš biti proživljen, ako Allah da.’ Zatim će mu biti otvorena jedna od džennetskih vrata i bit će mu rečeno: ‘Ovo je tvoje mjesto u njemu i ono što ti je Allah u njemu pripremio’, pa će se još više obradovati. Zatim će mu biti otvorena jedna od džehennemskih vrata, i bit će mu rečeno: ‘Ovo bi bilo tvoje mjesto u njemu, i ono što ti je Allah pripremio u njemu, da si Mu bio nepokoran’, pa će se još više obradovati. Zatim će mu kabur biti proširen za sedamdeset lakata i bit će osvijetljen. I tijelo će mu biti vraćeno u početni položaj, a njegova duša bit će smještena u prijatno boravište, a to je

ptica koja je okačena za džennetsko drveće. I to je značenje riječi Uzvišenog: ‘Allah će postojanom riječju učvrstiti one koji vjeruju i u životu na ovom i na onom svijetu’ (Ibrahim, 27). Ako je bio nevjernik, prići će mu se od strane njegove glave, i neće biti ničega da ga zaštiti. Zatim će mu se prići s njegove desne strane, i neće biti ničega, i priće će mu se njegove lijeve strane, i od strane njegovih nogu, i neće biti ničega. Reći će mu se: ‘Sjedi’, pa će on sjesti prestrašen. I reći će mu se: ‘Šta kažeš o ovome čovjeku koji je bio među vama, i šta svjedočiš za njega?’ Reći će: ‘Kojem čovjeku?’ Reći će mu se: ‘Onome koji je bio među vama’, on sam neće se moći sjetiti njegovog imena, pa će mu reći: ‘Muhammed.’ Reći će: ‘Ne znam, čuo sam ljude da nešto govore, pa sam i ja to govorio.’ Reći će mu se: ‘Na tome si živio, na tome si umro i na tome ćeš biti proživljen.’ Zatim će mu biti otvorena jedna od džehennemskih vrata, i bit će mu rečeno: ‘Ovo je tvoje mjesto u Vatri, i ono što ti je Allah pripremio u njoj’, pa će se njegova žalost i nesreća povećati. Zatim će mu biti otvorena jedna od vrata Dženneta i bit će mu rečeno: ‘Ovo bi bilo tvoje mjesto u Džennetu i ono što ti je Allah pripremio da si mu bio pokoran.’ Njegova žalost i nesreća još više će se povećati. Njegov kabur će se stisnuti, toliko da će mu se rebra pomiješati. To je ‘teški život’ o kojem govore riječi Uzvišenog: ‘A onaj ko okrene glavu od Knjige Moje, taj će teškim životom živjeti i na Sudnjem danu ćemo ga slijepim oživiti’ (Taha, 124).”

Pametnan čovjek priprema se za smrt prije smrti, i sam sebi “priprema” kabur i “oživljava” ga dobrim djelima, kako bi mu on bio bašča od džennetskih bašči. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Od djela koja će vjernik naći na onom svijetu, nakon smrti, jeste znanje kome je poučavao i koga je širio, čestito dijete koje je iza sebe ostavio, Mushaf koji je ostavio u nasljedstvo ili džamija koju je izgradio, ili kuća za putnike-namjernike koju je izgradio, ili rijeka koju je proveo, ili sadaka koju je udijelio iz svog imetka, dok je bio zdrav i živ, sve to će naći nakon smrti.”

Onaj ko se često sjeća smrti, on će, prije toga, ispuniti svoj kabur dobrim djelima, jer ako sigurno zna da, kada osvane, možda neće dočekati noć ili, kada omrkne, možda neće dočekati jutro, požurit će sa činjenjem dobrih djela, prije nego što se nešto ispriječi između njega i njih. Amr ibn As vidio je kako ukopavaju jednog čovjeka, pa je požurio do džamije i klanjao dva rekata. Vidjevši to, ljudi su ga upitali: “Zašto si to uradio?”, a on je rekao: “Sjetio sam se riječi

Uzvišenog: ‘... i između njih i onoga što budu željeli bit će prepreka postavljena’ (Saba, 54), pa sam poželio da klanjam namaz prije nego što se nešto isprijечи između mene i njega.”

Ko želi saputnika u kaburu, koji će ga utješiti, osvijetliti mu kabur, ublažiti njegovu usamljenost, neka se druži sa Kur’anom. Od uzroka spasa od kaburskog iskušenja i kazne, jeste ustrajno učenje sure El-Mulk, i postupanje u skladu sa njenim ajetima.

Postojanost u kaburu postiže se dovom i istigfarom, traženjem oprosta vjernika za umrlog. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nakon što ukopao umrlog, stajao iznad njegovog kabura i govorio: “Tražite oprosta za svoga brata i molite Allaha da ga učvrsti jer se on sada ispituje.”

Ako se želiš zaštititi od kaburskog azaba, prouči na svakom namazu dovu kojom se traži utočište kod Allaha od iskušenja u kaburu, kao što se prenosi od Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da je učio: “Allahumme inni euzu bike min azabil-kabr, ve azabin-nnar, ve min fitnetil-mahja vel-memat. Ve min šerril-mesihid-dedždžal! – Allahu moj, utječem Ti se od patnje u kaburu, i od patnje u Džehennemu, i od iskušenja života i smrti i od zla Mesihi-Dedžala!”

Poštovani vjernici! Mudar musliman čuva se od uzroka posrnuća i propasti koji uništavaju njegovu zajednicu i zbog kojih će biti iskušán u kaburu, a to su:

– Izmišljanje laži i njihovo širenje. U hadisu o Israu i Miradžu navodi se da je Džibril, alejhis-selam, rekao Vjerovjesniku: “Što se tiče čovjeka čije su usne rasječene do potiljka, i čije su oči rasječene do potiljka i čiji je nos rasječen do potiljka, to je onaj koji ujutro izađe iz svoje kuće i izmisli laž, koja se proširi na sve strane.”

– Uzimanje i dozvoljavanje kamate. U hadisu o Israu i Miradžu navodi se da je Džibril, alejhis-selam, rekao Vjerovjesniku: “Što se tiče čovjeka koji pliva u rijeci s kamenom u ustima, to je onaj koji jede kamatu.”

– Svjesno prespavljanje propisanih namaza i zapostavljanje Kur’ana. U hadisu o Israu i Miradžu kaže se: “Što se tiče čovjeka čija je glava razbijena kamenom, to je onaj koji nauči Kur’an pa ga odbaci, i koji svjesno prespava propisani namaz.”

– Prenošnje tuđih riječi s ciljem širenja smutnje i neprijateljstva među ljudima i nemarnost prema čistoći. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, prošao

je pored dva kabura i rekao je: “Vlasnici ovih kaburova sada se kažnjavaju, a ne kažnjavaju se zbog velikih stvari: jedan se nije čuvao od mokraćé, a drugi je prenosio tuđe riječi.”

Zatim, znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

LIJEPO PONAŠANJE (MEDINA)

Hatib: dr. Husejn ibn Abdulaziz Alu Šejh
13. redžeb 1439. po Hidžri / 30. mart 2018.

Allahu, našem Gospodaru, pripada najveća i najljepša zahvala, onako kako On voli i kako je zadovoljan. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, na ahiretu i ovom svijetu, i svjedočim da je naš vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, njegov rob i poslanik, odabrani vjerovjesnik i odlikovani poslanik. Allahu moj, spusti na njega Svoju milost i blagoslov, i na njegovu porodicu i ashabe, nosioce svakog dobra i bogobojznosti.

O muslimani! Bojte se Allaha i budite Mu pokorni, onaj ko se boji Allaha, On će ga usrećiti i učiniti zadovoljnim.

O muslimani! Lijepa ćud i ponašanje uzrok je čovjekove sreće i uspjeha. Ništa kao lijepa svojstva i pohvalna djela ne može donijeti dobro čovjeku. Tekstovi dviju objava, Kur'ana i sunneta – nepobitno ukazuju na važnost uzoritog i primjerenog ponašanja i postojanja ideala kojima vjernik treba težiti.

Allah, džellešanuhu, opisao je Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, najboljeg čovjeka koji je ikada postojao, najvišim vrlinama i najplemenitim svojstvima, riječima: "... jer ti si, zaista, najljepše ćudi." (El-Kalem, 4)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, sazeo je svoju kompletnu davetsku misiju, sa svim njenim pravilima, u riječima: "Poslan sam da upotpunim, usavršim, plemenite ćudi kod ljudi." (Ahmed, Malik i drugi. Hadis je vjerodostojan prema općeprihvaćenom mišljenju islamskih učenjaka.)

Naš Vjerovjesnik jasno je pozvao ljude da se lijepo ponašaju: "Boj se Allaha gdje god da si, nakon lošeg djela uradi dobro djelo koje će ga pobrisati, i prema ljudima se lijepo ophodi." (Ahmed i Tirmizi, hasen-sahih)

Lijepa ćud i lijepo ponašanje približavaju čovjeka Gospodaru, uzdižu ga na visoke stepene, i tim vrlinama postiže veliku nagradu. Uzvišeni kaže: "Dobro i zlo nisu isto! Zlo dobrim uzvratiti, pa će ti dušmanin tvoj odjednom prisni prijatelj postati. To mogu postići samo strpljivi; to mogu postići samo

vrlo sretni.” (Fussilet, 34–35) Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Najbolji među vama jesu oni najljepšeg ponašanja.” (Buhari i Muslim)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, podstiče na lijepo ponašanje i obećava za njega veliku nagradu i sevap. Rekao je: “Najpotpunijeg imana su oni vjernici koji imaju najljepše ponašanje, a najbolji od vas su oni koji su najbolji prema svojim ženama.” (Ahmed, Tirmizi, hasen-sahih)

Naš Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, pojašnjavajući poziciju lijepog ponašanja, rekao je: “Čovjek lijepim ponašanjem može dostići stepen postača i klanjača.” (Ebu Davud, a vjerodostojnim ga je ocijenio Ibn Hibban i drugi)

O vjernici! Čovjek lijepim i plemenitim ponašanjem može postići najvišu dederđu i najpočasnije mjesto u vjeri. O tome Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Najdraži su mi od vas oni koji su najljepšeg ponašanja.” (Tirmizi, hasen-garib, a bilježi ga Munziri u “Et-Tergibu”)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, upitan je o onome što će ljude najviše uvesti u Džennet, pa je rekao: “Bogobožnost i lijepo ponašanje.” (Tirmizi, sahih-garib, vjerodostojnim su ga ocijenili Ibn Hibban i Hakim)

Lijepo ponašanje zauzima u islamu visoko mjesto i uzvišenu poziciju. Uzvišeni kaže: “... a prema vjericima blag budi.” (El-Hidžr, 88)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Nema nijedne stvari koja će biti teža na mizanu na Sudnjem danu od lijepog ponašanja.” (Tirmizi, sahih)

Muslim bilježi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, riječ “birr – dobročinstvo”, koja objedinjuje sve vrste dobra, protumačio kao “lijepo ponašanje”.

Poštovani vjernici! Lijepo ponašanje i ćud obuhvata svaku lijepu riječ i djelo, i svaki put koji je sa stanovišta šerijata i zdravog razuma prihvatljiv, u svim ljudskim aktivnostima i odnosima.

Lijepo ponašanje podrazumijeva pridržavanje etičkih principa koji su potvrđeni šerijatskim tekstovima, i obuhvata prijatne riječi, lijepa djela, pohvalna svojstva i časne osobine. Lijepo ponašanje je svaki postupak kojim se povećava krug prijatelja, a smanjuje krug neprijatelja, olakšavaju teške stvari, omekšavaju tvrdokorna srca. Svi postupci i stavovi osobe lijepog ponašanja oličenje su ljepote, blagosti, dobročinstva, dobrote i plemenitosti. Poslanik, sallallahu alejhi

ve sellem, rekao je: “Nemoj potcjenjivati ni najmanji oblik dobročinstva, pa makar to bilo da se osmjehneš bratu muslimanu kada ga sretnoš.” (Muslim)

U lijepo ponašanje, između ostalog, spadaju: nasmijanost i vedrina lica, činjenje dobra, suzdržavanje od uznemiravanja drugih ljudi, strpljivo podnošenje neugodnosti i pogreški, sputavanje bijesa i srdžbe, udaljavanje od besposlice i izbjegavanje prepirke, rasprave i svađe.

Lijepo ponašanje je da čovjek bude dobročinitelj, milostiv, plemenit, velikodušan, tolerantan, darežljiv, a ne škrt i pohlepan, strpljiv, zahvalan, zadovoljan, blag, ponizan, krepostan, samilostan, jednostavan, susretljiv i pristupačan. Uzvišeni kaže: “I, iz oholosti, ne okreći od ljudi lice svoje i ne idi zemljom nadmeno.” (Lukman, 18)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Hoćete li da vas obavijestim o onome ko je zabranjen Vatri?” Prisutni rekoše: “Da, Allahov Poslaniče”, a on reče: “Svaki ljudima blizak, blag i jednostavan čovjek.” (Tirmizi, sahih)

Od lijepog ponašanja je učtivost u govoru, lijepo ophođenje prema ljudima, blagost, čuvanje od nepromišljenih riječi i postupaka i svega onoga što ne priliči, što nije lijepo za vidjeti i čuti, i što narušava reputaciju u društvu. Ibn Abbas, radijallahu anhumu, rekao je: “Skromnost, odmjerjenost i lijepo vladanje je dvadeset peti dio vjerovjesništva.”

Čovjek lijepog ahlaka je dostojanstven, staložen, smiren, obazriv, častan, pošten, nije grub, ne proklinje, ne podiže bespotrebno glas, nije brzoplet i bestidan, prema drugima se uvijek ophodi ljepše i bolje nego oni prema njemu, i na način koji je bliži dobročinstvu i bogobožnosti, i koji je pohvalan i prihvatljiv.

Jedna od najvažnijih, najboljih i najvrednijih vrsta lijepog ponašanja, kako navodi Ibn Kajjim, jeste stid u riječima i djelima.

Posebno mjesto, u lijepom ponašanju, zauzimaju i sljedeće osobine: davanje prednosti drugima nad sobom, skrivanje tuđih mahana, dobročinstvo, osmijeh prilikom susreta, pažljivo slušanje sagovornika, ustupanje mjesta drugima na sijelu, širenje selama, rukovanje s muškarcima prilikom susreta, uzvraćanje na dobročinstvo većim dobročinstvom, udovoljavanje onome ko nas Allahom zakune, ostavljanje onoga što nas se ne tiče, mudro i blago postupanje prema nezalicama, i svaki postupak koji starijeg stavlja u poziciju roditelja, mlađeg u poziciju djeteta, a vršnjaka u poziciju brata, kao što kaže pjesnik:

*Svakom muslimanu pravo njegovo daje,
poput blagog i milostivog roditelja.*

Sve su to osobine kojima poziva islam, a suština lijepog ponašanja sadržana je i sažeta u Poslanikovim, sallallahu alejhi ve sellem, riječima, veličanstvenog značenja: “Niko od vas neće vjerovati sve dok svome bratu ne bude želio ono što želi sebi.”

O muslimani! Budite od onih koji se ističu svojim lijepim ponašanjem, okitite se pohvalnim, a ostavite pokuđena svojstva. Budite od onih koji privlače ljude svojim ponašanjem, koji vole i koje drugi vole. U hadisu se kaže: “Vjernik je onaj koji voli i kojeg drugi vole. Nema dobra u onome koji niti voli niti je voljen.” (Ahmed, Taberani i Bejheki. Vjerodostojnim ga je ocijenio Albani.)

Poštovani vjernici! Svaki musliman dužan je da Allahovu blizinu i zadovoljstvo traži samo u onim djelima koja imaju utemeljenje u Kur'anu i sunnetu. U našem čistom šerijatu ne postoji nijedan vjerodostojan hadis koji ukazuje na propisanost i utemeljenost posebnih ibadeta u mjesecu redžebu, kao što su to jasno naglasili poznati učenjaci Ibn Hadžer, Ibn Redžeb, Nevevi, Ibn Tejmijja i drugi.

Allah, džellešahunu, naredio nam je da donosimo salavate i selame na plemenitog Vjerovjesnika. Allahu moj, smiluj se, spasi i blagoslovi našeg vjerovjesnika i poslanika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, i podari Svoje zadovoljstvo pravednim halifama, Poslanikovoju porodici, svim ashabima, tabiinima i onima koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana.

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

DŽENNET – KUĆA VJEČNOG UŽIVANJA (MEDINA)

Hatib: dr. Salah ibn Muhammed el-Budejr
20. redžeb 1439. po Hidžri / 6. april 2018.

Hvala Allahu, Koji nas je stvorio radi ibadeta, i upozorio nas na sve ono što vodi propasti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i Koji je rekao: “One koji čine dobra djela čeka nagrada, i više od toga!” (Junus, 26) I svjedočim da je naš vjerovjesnik i prvak Muhammed Njegov rob i poslanik, ko ga bude slijedio, spasit će se i postići vječnu sreću. Neka su na njega Allahova milost, blagoslov i spas, i na njegovu porodicu i ashabe, predvodnike i vođe muslimanskog ummeta.

O muslimani, bojte se Allaha, jer je bogobožnost najbolja poputnina, a pokornost Njemu najbolje je porijeklo i najbolja pripadnost. Uzvišeni kaže: “O vjernici, bojte se Allaha i budite s onima koji su iskreni!” (Et-Tevba, 119)

O muslimani, edžel se približio, nadi je došao kraj, ljudska užad su “pokidana”, nastupilo je vrijeme polaska, prekidaju se veze i susreti među članovima porodice.

*Gledaj na dunjaluk očima onoga koji se oprašta od njega,
jer blizu je vrijeme putovanja i rastanka
svaka kuća, makar i dugo ostala na svojim temeljima,
jednog dana će se srušiti
voljeni će biti “otet” od onih koji su ga voljeli,
a smrt ne može vratar niti čuvar spriječiti
kako se možeš radovati dunjaluku i njegovim slastima,
o ti, čije su riječi i udisaji odbrojani!*

O muslimani! Uzimajući u obzir činjenicu da je dunjaluk kuća iskušanja, neugodnosti i pomućene radosti, u kojoj se čovjek bespoštedno bori za svoju egzistenciju i opstanak, trudi se i umara, trpi slabosti i bolesti, susreće sa neugodnostima, šejtanskim spletkama i uljepšavanjima grijeha sljedbenika zablude, Plemeniti, Milostivi i Uzvišeni pozvao je Svoje čestite robove vjernike

u Džennet, kuću istinske počasti, kuću mira i vječnog uživanja i kuću čistu od briga, tuge i nedaća, čistu od svih neugodnosti, nepravilnosti i iskušenja. Uzvišeni kaže: “Allah poziva u Kuću mira i ukazuje na Pravi put onome kome On hoće.” (Junus, 25)

*Ako ti dunjaluk, svom svojom širinom, postane tijesan,
i ne budeš na njemu imao svoju kuću
dođi u džennete vječnosti, jer oni su naš prvi dom, i u njima su šatori
u suštini, mi smo zarobljenici neprijatelja, da li
vidiš da se vraćamo u svoju domovinu.*

Džennet je kuća čiji užici nikada neće proći, i čije će se dobro stalno uvećavati, i koja je pripremljena, približena, ukrašena i primaknuta, iz počasti, bogobojaznima. Oni se u njoj neće bojati, neće osjećati ni strah, ni brige, u njoj neće biti ni vike, ni umora, ni siromaštva, ni duga, ni izlaska, ni rastanka, ni uništenja. Uzvišeni kaže: “... oni odatle nikada neće izvedeni biti” (El-Hidžr, 48).

Ko uđe u Džennet, uživati će vječno i nikada tegobe neće osjetiti. Njegova odjeća nikada se neće pohabati, niti će njegova mladost ikada proći. Dozivat će ih glasnik: “U njemu ćete vječno biti zdravi i nikada se nećete razboljeti; vječno ćete živjeti i nikada nećete umrijeti; vječno ćete biti mladi i nikada nećete ostariti i vječno ćete uživati i nikada tegobu nećete osjetiti.”

U Džennetu ima ono što oko vidjelo nije, što uho čulo nije, i ljudsko srce osjetilo nije. Uzvišeni kaže: “Edenski vrtovi u koje će ući oni i roditelji njihovi i žene njihove i porod njihov – oni koji su bili čestiti – i meleki će im ulaziti na svaka vrata: ‘Mir neka je vama, zato što ste trpjeli, a divno li je najljepše prebivalište!’” (Er-Ra’d, 23–24) Meleki će ulaziti kod njih, posjećivati ih, nazivati im selam i čestitati im. “Mir vama, od grijeha ste čisti, zato uđite u nj, u njemu ćete vječno boraviti!” (Ez-Zumer, 73) Kako je veličanstven ovaj doček i počast u Kući mira i uživanja!

Allah, Uzvišeni, reći će stanovnicima Dženneta: “O stanovnici Dženneta!”, a oni će reći: “Odazivamo Ti se, Gospodaru, i sretni smo zbog toga.” Reći će: “Jeste li zadovoljni?” Oni će reći: “Kako ne bismo bili zadovoljni a dao si nam ono što nisi dao nikome od Svojih stvorenja?” Allah, džellešahunu, reći će: “Dat ću vam ono što je bolje od toga.” Oni će reći: “Gospodaru, a zar ima nešto bolje od ovoga što si nam već dao?” Reći će: “Dajem vam Svoje zadovoljstvo i nikada se na vas neću rasrditi.”

Uzvišeni kaže: “A i malo naklonosti Allahove veće je od svega toga.” (Et-Tevba, 72) Allahovo zadovoljstvo veće je od džennetskih bašči, rijeka, poklona, dvoraca i nakita. Što se tiče viđenja Allaha u Džennetu, to je cilj kojem teži svaki trudbenik i za koji se natječu oni koji žele da se natječu, i koji će biti uskraćen onima koji će od Gospodara svoga zaklonjeni biti i s Njegovih vrata otjerani. Uzvišeni kaže: “Toga dana će neka lica blistava biti, u Gospodara svoga će gledati.” (El-Kijama, 22–23) Ebu Musa el-Eš'ari, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Dva dženneta, čije su posude i sve što je u njima od srebra, i dva dženneta, čije su posude i sve što je u njima od zlata, a između njegovih stanovnika i gledanja u njihovog Gospodara samo je ‘odjeća gordosti’ na Njegovom licu, u Džennetu vječnosti.” (Muttefekun alejhi)

Suhejb, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Kada stanovnici Dženneta uđu u Džennet, Allah, džellešanuhu, reći će: ‘Želite li da vam povećam?’ Oni će reći: ‘Zar nam nisi ozario lica? Zar nas nisi uveo u Dženet i spasio od Vatre?’ A onda će On skinuti zastor sa Svoga lica, i njima neće biti data ništa draže od gledanja u lice njihovog Gospodara.” (Muslim)

Ibn Kajjim, Allah mu se smilovao, rekao je: “Ako pitaš za *Dan povećanja*, povećanja od Silnog i Hvaljenog, i viđenju Njegovog lica, čistog od svake sličnosti i poređenja, kao što vidite sunce u podne i mjesec u noći uštapa, a što je zabilježeno i prenesno pouzdanim predanjem od istinoljubivog i iskrenog, i zapisano u sahihima, sunenima i musnedima, poslušaj o danu u kojem će reći glasnik: ‘O stanovnici Dženneta! Vaš Uzvišeni Gospodar poziva vas u posjetu, pa Mu se odazovite!’ Oni će reći: ‘Čujemo i pokoravamo se’, pa će pohitati u susret svom Gospodaru. Svi će se okupiti u prostranoj dolini i glasnik nikoga neće izostaviti. Gospodar će narediti da se tamo postavi Njegovo Prijestolje, a za njih će biti postavljeni minberi od svjetlosti, i minberi od bisera, i minberi od akvamarina, i minberi od zlata, i minberi od srebra. Oni na najnižem stepenu među njima sjedit će na dinamama od miska i neće vidjeti da je iko iznad njih u nagradi i darovima. Kada svi oni budu sjedili spokojni, zadovoljni i smireni, svako na svome mjestu, zovnut će ih glasnik: ‘O stanovnici Dženneta! Vi kod Allaha imate obećanje koje On želi prema vama ispuniti!’ Oni će upitati: ‘Šta je to? Zar nije osvijetlio naša lica, otežao naše vage (dobrim djelima), uveo nas i

Džennet i spasio nas od Vatre?’ Dok oni tako budu govorili, zablistat će svjetlo koje će obasjati Džennet, pa će podići svoje glave i ugledati Veličanstvenog, a sveta su Njegova imena, kako se uzdigao iznad njih. On će im reći: ‘O stanovnici Dženneta es-selamu alejkum!’ Ovaj pozdrav neće biti odvrćen ljepšim riječima od njihovih: ‘Allahumme entes-selamu ve minkes-selam, tebarekte ja zel-dželali vel-ikram! – Allahu! Ti si spas i od Tebe dolazi spas. Slavljen si, Veličanstveni i Plemeniti!’ Zatim će On reći: ‘Gdje su Moji robovi koji su Mi se pokoravali, a nisu Me vidjeli? Ovo je *Dan povećanja*, pa tražite od Mene.’ Tada će svi reći: ‘Mi smo zadovoljni Tobom, pa budi i Ti zadovoljan nama’, pa će On reći: ‘O stanovnici Dženneta, da nisam zadovoljan vama, ne bih vas ni nastanio u Svome Džennetu. Ovo je *Dan povećanja*, pa tražite od Mene.’ Tada će svi reći: ‘Pokaži nam Svoje lice da gledamo u njega.’ Gospodar će skinuti veo sa Svoga lica i pokazati im se, pa će ih prekriti Svojim svjetlom, zbog kojeg bi, da nije Uzvišeni Allah odredio da ne nastradaju (izgore), nastradali. Neće na tom mjestu niko ostati a da njegov Gospodar neće s njim razgovarati i da mu neće reći: ‘O taj i taj, sjećaš li se dana kada si uradio to i to?’ Podsjetit će ga na neke njegove grijeha na dunjaluku, pa će on reći: ‘Gospodaru, zar mi nisi oprostio?’ Allah će reći: ‘Da, Mojim oprostom postigao si ovaj stepen na kome se sada nalaziš.’”

Allahu ekber, Allahu ekber! Kakav će to užitak i počast biti! Vidjet će svoga Gospodara u Džennetu. Vidjet će Uzvišenog, Lijepog i Savršenog. Vidjet će Boga Koga su obožavali, slavili, veličali, i Kome su se klanjali i svojim licima na tlo padali. Koji je to užitak, blagodat, život, sreća, odlikovanje i odabir! Vidjet će Allaha, bez Čijeg spominjanja, zikra, ne bi bilo ljepote na dunjaluku, i bez Čijeg oprosta ne bi bilo ljepote na ahiretu, i bez Čijeg viđenja ne bi bilo ljepote u Džennetu.

Ogromna je naša čežnja za Kućom užitka u kojoj će muvehhidi – oni koji su istinski obožavali Allaha, vidjeti svoga Gospodara, On će im se pokazati, smijati, nad njima bdijeti i moći će Ga vidjeti svakog petka na brdu od kamfora, i približit će Mu se onoliko blizu koliko su žurili na džuma-namaz na dunjaluku. Sve što Ga više budu gledali, veća će biti počast prema njima.

Vidjet ćeš lice Gospodara, a divno li je Njegovo lice, ispunjeno ljubavlju i uzvišenošću!

O muslimani, ovo je užitak govora o gledanju u Allahovo lice, a kakav će tek užitak biti samo gledanje u Njegovo lice? Za taj užitak valja se pripremiti.

Allahu moj, počasti nas slašću gledanja u Tvoje plemenito lice, i čežnjom za susretom s Tobom, i sačuvaj nas nevolje koja će nam naškoditi i smutnje koja će nas u zabludu odvesti.

O muslimani, požurite s dobrim djelima, iskoristite svoje vrijeme, jer poslije blještavila, obilja, ugodnog života i smijeha dolazi smrt, uništenje i nestanak. Uzvišeni kaže: “I nastojte zaslužiti oprost Gospodara svoga i Džennet prostran kao nebesa i Zemlja, pripremljen za one koji se Allaha boje.” (Ali Imran, 133)

*Smrt su vrata na koja će svi ljudi ući,
da mi je samo znati, poslije vrata, koja je kuća?
Tvoja kuća bit će edenski perivoji,
ako budeš znao za Allaha i Njegovo zadovoljstvo, a u suprotnom je Vatra.
To su dvije kuće za ljude, nema treće,
zato dobro pogledaj koju ćeš kuću izabrati.*

Zatim, znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kurʼanu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

POŽURITE ALLAHU! (MEKA)

Hatib: dr. Abdurrahman ibn Abdulaziz es-Sudejs
27. redžeb 1439. po Hidžri / 13. april 2018.

Sva hvala i zahvala pripadaju Allahu. Tebe, Gospodaru naš, hvalimo, od Tebe pomoć i oprost tražimo i Tebi se kajemo. Allaha hvalimo i Njemu se zahvaljujemo. Sva Njegova stvorenja svjedoče Mu rububijet – da je On jedini Gospodar, i priznaju mu uluhijjet – božanstvenost. Hvala Allahu, Vlasniku dobrote i plemenitosti, Onome Koji je Svoja stvorenja obasuo blagodatima po Svojoj želji.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, riječima na kojima opstojе nebesa i Zemlja, i zbog kojih su stvorena sva stvorenja, i svjedočim da je naš vjerovjesnik i prvak Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, čijom je poslanicom završen ciklus poslanstva, i koji je svojom sirom, životopisom i poslaničkom misijom usavršio moral i uredio ljudske ćudi, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i spas, i na njegovu časnu porodicu, na njegove ashabe, najhrabrije ljude i vitezove istine, i na tabiine i one koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana.

Bojte se Allaha, ljudi, jer “onome ko se bude Allaha bojao – On će preko ružnih postupaka njegovih preći i još mu veliku nagradu dati” (Et-Talak, 5). Držite se čvrsto bogobojznosti, Allah vam se smilovao, jer ona je ponos, zaštita i sklonište na dunjaluku, ona je bogatstvo oba svijeta. Čvrsto se držite bogobojznosti, postići ćete ono što želite i čemu stremite.

O muslimani! Onaj ko temeljito razmišlja i promišlja o stanju današnjeg čovječanstva, obuzme ga strah i zbunjenost: cijeli svijet postao je jedno veliko bojno polje, poprište, ljudske veze u njemu su pokidane, presušila je duhovnost i svijetom je ovladao materijalizam, koji uništava vjeru u njenim temeljima i ruši njena osnovna učenja, izvitoperenim ideologijama i prikrivenom mržnjom, pod raznim bajracima i parolama – to su bajraci kufra. Da, ideologije imaju svoje bajrake! Koliko su samo otvorile vrata sumnjama u postojanje Stvoritelja

Zemlje i nebesa, i u Njegovo isključivo pravo na obožavanje. Da li je nekome moglo pasti na pamet da će katastrofa, koja je zadesila islamski ummet, doseći nivo negiranja Božije jednoće u nekim muslimanskim državama, ili direktnog pozivanja u herezu i negiranje postulata vjere?! Sve to dešava se u vremenu tektonskih poremećaja i konfrontacija globalnih razmjera, i u atmosferi progresivnog napredovanja koncepta “trgovanja vjerskim principima” u ime političkih i sektaških ideala, i pokušaja “svojtanja” islama i porobljavanja umova njegovih sinova idejama “krajnosti” – pretjerivanja u vjeri i ekstremizma s jedne i slobodnog tumačenja vjere i vjerske raspuštenosti s druge strane.

Pred očima svjetske javnosti dešavaju se brutalni teroristički napadi hemijskim naoružanjem usmjereni protiv žena, djece i nezaštićenih civila, kao jedna od najstrašnijih manifestacija ljudske tragedije, cionističko sknavljenje i uzurpiranje muslimanskih svetinja, eskalacija sukoba paralelno s pokušajima uspostave globalnog mira i sigurnosti, mnogobrojne humanitarne katastrofe i širenje utjecaja zla i nasilja.

U vremenu naučnog progresa i otkrivanja novih dokaza o postojanju Allaha, džellešanuhu, za razumom obdarene, ovi zastrašujući vapaji skreću nam pažnju s mnogih nevolja i iskušenja koja nagrízaju tijelo islamskog ummeta i razbijaju njegovo jedinstvo. Sve ovo, Allah vas sačuvao i zaštitio, ukazuje na potrebu ili čak nužnost čovjekovog sklanjanja u Božije utočište, na potrebu “bijega” Allahu. Žurim Tebi, Gospodaru, i tražim Tvoje utočište, o Allahu! Uzvišeni kaže: “Zato požurite Allahu, ja sam vam od Njega da vas javno upozorim.” (Ez-Zarijat, 50)

Ljudi ne mogu bez svoga Stvoritelja i Gospodara, ni koliko je jedan treptaj oka, ili manje od toga. Ako je općeprihvaćena činjenica, kod muslimana, da je Allah, džellešanuhu, stvorio stvorenja da bi Ga obožavali, u skladu s tom činjenicom nameće se logično pitanje: mogu li Ga ispravno obožavati ako Ga nisu spoznali? Dakako, moraju Ga prvo spoznati kako bi, nakon toga, ostvarili najuzvišeniju mudrost i najveći cilj postojanja na ovom svijetu. Zaista je poražavajuća činjenica da čovjek, koji uživa mnogobrojne Božije blagodati, u svakom trenutku, ne poznaje svoga Gospodara, i da se ignorantski odnosi prema Njegovoj spoznaji i znanju o Njegovim lijepim imenima i savršenim svojstvima, od kojih u velikoj mjeri zavisi jačina njegovog vjerovanja i ubjeđenja. Rekao je Ibn Kajjim: “Znanje o Allahu osnova je znanja o svemu ostalom.”

Ebu Kasim el-Asfehani rekao je: “Muslimani trebaju spoznati Allaha, Njegova imena i svojstva, kako bi Ga istinski veličali i poštovali.”

*Radi Jednog, budi jedan, u jednoj misiji,
mislim na Put istine i imana.*

O muslimani! Allahova uzvišenost i veličina očituje se u Njegovim stvorenjima i savršenstvu Njegovog stvaranja. Njega slave nebesa i sve što je u njima, zvijezde i njihove galaksije, Zemlja i njeni stanovnici, okeani i ribe u njima, brda, drveće, životinje, visoravni i doline, voda i kopno, živo i mrtvo. Uzvišeni kaže: “Njega veličaju sedmera nebesa, i Zemlja, i oni na njima; i ne postoji ništa što Ga ne veliča, hvaleći Ga; ali vi ne razumijete veličanje njihovo. On je doista blag i mnogo prašta.” (El-Isra, 44)

On je Allah, Uzvišen neka je, sveta su Njegova imena, nema boga ni gospodara osim Njega. Slavljen neka je Onaj Koji je vječno slavljen, i niko, osim Njega, nije dostojan slavljenja. Slavljen neka je Onaj Kojem ništa nije skriveno, svaka tajna je kod Njega javna.

O vjernici! Razmišljajte o Allahovim stvorenjima, Njegova znamenja ne mogu se izbrojati. Pogledajte u nebo i njegovu veličanstvenost, zvijezde i njihovu privlačnost, Sunce i njegovu ljepotu, planete i njihov sjaj, Mjesec u uštapu i njegovo blistanje, svemir i njegova prostranstva, oblake koji nose kišu, mora koja nose valove, kišu poslije kiše, čistu, kako teče u rijekama. Razmislite o ogromnim planinama, koje se izvijaju u nebo, postojane kroz milenije – slavljen neka je Uzvišeni Gospodar – i planetama i zvijezdama koje slave Allaha, u kružećem kosmosu, i lebde. Svaka planeta ima svoju orbitu, i sistem u kojem se kreće. To je Allahovo djelo, Onoga Koji je sve savršeno stvorio. Zar pored Allaha postoji drugi bog? Zar pored Allah postoji drugi bog? Nema boga osim Njega, Savršenog Stvoritelja, Onoga Koji je svakoj stvari dao njen oblik i učinio je potpunom. Svemir, sa svojim prostranstvima, kazuje najljepšu priču iz mašte. Ko bude prolazio pored blagodati Milostivog, okrećući se od njih, jednog dana će ih sigurno izgubiti, a ko bude prolazio pored njih, zahvalan Stvoritelju, Allah će njemu zahvaliti i trajnim ih učiniti.

Sve spoznaje i znanosti male su i neznatne pred najčasnijim znanjem, znanjem o Allahu, slavljen neka je On, Koji je naredio Svom Poslaniku: “Znaj da nema boga osim Allaha!” (Muhammed, 19). Imam Taberi rekao je da to znači: “Znaj, o Muhammede, da nema boga, koji je dostojan obožavanja, i kojem je

dozvoljeno činiti ibadet, osim Allaha, Stvoritelja stvorenja, Vlasnika i Vladara svega što postoji, Kojem se sve pokorava.”

On je Allah, nema boga osim Njega. Najbolje i najvrednije što su ljudi spoznali jeste njihov Gospodar, Stvoritelj, i Njegova svojstva savršenstva, uzvišenosti i ljepote, koja samo Njemu pripadaju.

Časnost nauke je u časnosti onoga čemu ona naučava. Zato je znanje o Allahu najčasnija nauka. “Oni ne veličaju Allaha onako kako Ga treba veličati; a čitava Zemlja će na Sudnjem danu u vlasti Njegovoj biti, a nebesa će u desnici Njegovoj smotana ostati. Hvaljen neka je On i vrlo visoko iznad onih koje Njemu smatraju ravnim!” (Ez-Zumer, 67) Slavljen neka si, Gospodaru, ne obožavamo Te onako kako Te treba obožavati, i ne veličamo Te onako kako Te treba veličati.

*Razmišljaj o tragovima stvorenja, jer oni su,
od Uzvišenog Vladara, tebi poruka
u njima su, ako bolje pogledaš, znamenja,
a sve osim Allaha je zabluda.*

Naši dobri prethodnici, selefus-salih, dugo su stajali pred ovim, šerijatskim i kosmičkim, znamenjima, i razmišljali su o njima onako kako treba razmišljati, i samo su se Allahu klanjali, nikome i ničemu drugom.

Zbog toga su postigli u bogobožnosti i strahopoštovanju, predanosti i obraćanju Allahu ono što niko drugi nije postigao, ispunjavajući tako svoju obavezu tevhida, istinskog obožavanja Allaha, Božijeg isključivog prava kod Njegovih robova, i potiranja širka i praznovjerja.

Ebu Bekr es-Siddik, radijallahu anhu, “žalostivi” i “plačljivi” čovjek, pretekao je ummet svojim dubokim uvjerenjem i samouvjerenim svjedočenjem istine, a ne mnoštvom namaza i posta.

Omer el-Faruk, radijallahu anhu, imao je na svom licu dvije crne linije od mnoštva plača.

Muharib ibn Dessar, znameniti tabiin, ustajao je noću, kada svi spavaju, i govorio: “O Allahu, o Allahu! Ja sam mali čovjek, koga si Ti podigao, i Tebi pripada hvala; ja sam slabić koga si Ti osnažio, i Tebi pripada hvala; ja sam siromah koga si Ti opskrbio, i Tebi pripada hvala; ja sam prosjak kome si Ti

dao, i Tebi pripada hvala; ja sam bolesnik koga si Ti izliječio, i Tebi pripada hvala, i ja sam onaj čiju si dovu uslišio, i Tebi pripada hvala.”

Hvala Tebi, Gospodaru, onako kako Tebi dolikuje, nema boga osim Tebe. Moj razum i moje srce pripadaju mome Gospodaru. On je moja istinska ljubav i utjeha u životu. Gospodaru moj, Ti si dostojan svake hvale i veličanja. Uputi me da Ti zahvaljujem na najljepši način, a moje pohvale Tebi su Tvoja dobrota prema meni, i primjer jedne od mnogobrojnih blagodati. Uzvišeni kaže: “To vam je Allah, Gospodar vaš, nema drugog boga osim Njega, Stvoritelja svega; zato Njemu robujte; On nad svim bdi!” (El-En’am, 102)

Bojte se Allaha, Allahovi robovi, i samo Njemu činite ibadet i iskreno Mu očitujte vjeru, požurite Njemu, tražite od Njega pomoć, ponos i pobjedu, usrećit ćete se i spasiti na ovom i budućem svijetu. Uzvišeni kaže: “Reci: ‘Klanjanje moje, i obredi moji, i život moj, i smrt moja doista su posvećeni Allahu, Gospodaru svjetova, koji nema saučesnika; to mi je naredeno i ja sam prvi musliman.’” (El-En’am, 162–163)

O vjernici, općepoznata je činjenica i jasna stvar u vjeri da je poslanik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, najbolji i najčasniji čovjek koji je obožavao i veličao Allaha. Njegov život je besprijekoran u svakom smislu, i objedinio je u sebi istinoljubivost, čast, dostojanstvo, snagu i veličinu ličnosti, plemenitost duše i temelje svakog dobra. On je bio potpuna ličnost u moralnom, duhovnom i fizičkom smislu, a njegove vrline su neizbrojive. Tako mi Allaha, Zemljom nije hodio čovjek poput njega i do Sudnjeg dana neće se pojaviti neko sličan njemu. On je na mjestu moga oca i majke!

O vjernici, sljedbenici najboljeg stvorenja, jedina alternativa postojećem stanju jeste oživljavanje i jačanje koncepta slijeđenja upute najboljeg i najodabranijeg od svih vjerovjesnika, Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, kao jedinog ispravnog puta i obrasca, u kojem je eliksir i lijek za sve naše bolesti i jasni putokaz za naše živote. Samo njegovim slijeđenjem možemo postići najveće stepene ponosa i napredovati, uspjeti na dunjaluku i postići vječnu sreću na ahiretu, u vremenu udaljenosti ljudi od islama, širenja smutnji i modernističkog pristupa u tumačenju vjere, opsjednutosti praznovjermem i mitologijom, javnog propagiranja novotarije, smanjenja utjecaja vjere u svakodnevnom životu, običnim i svečanim prilikama, podijeljenosti i rascjepkanosti islamskog ummeta, po različitim osnovama, i opasnog medijskog rata koji se vodi protiv

islama i muslimana. Uzvišeni kaže: “Reci: ‘Ako Allaha volite, mene slijedite, i vas će Allah voljeti i grijehе vam oprostiti!’ A Allah prašta i samilostan je. Reci: ‘Pokoravajte se Allahu i Poslaniku!’ A ako oni glave okrenu – pa Allah, zaista, ne voli nevjernike.” (Ali Imran, 31–32)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko uradi djelo koje nije od naše vjere, ono se odbacuje.” Slijedite Poslanika, u tome vam je spas, i čuvajte se stranputice i novotarije!

*O ti, koji tražiš put spasa, poslušaj savjet iskrenog savjetnika
čvrsto se drži Objave, u svim stvarima, a ne ukrašenih riječi maloumnika
slijedi Allahovu Knjigu i sunnet, sa istinom, poslanog Poslanika.*

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjervjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šalžite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur’anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijehа, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

NEMARNOST LJUDI PREMA IBADETU U MJESECU ŠABANU (MEDINA)

Hatib: dr. Abdullah ibn Abdurrahman el-Buajdžan
4. šaban 1439. po Hidžri / 20. april 2018.

Hvala Allahu, Koji je učinio da se noć i dan smjenjuju, to je pouka za onoga koji hoće da razmisli i želi da bude blagodaran. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i Koji je Sunce izvorom svjetlosti učinio, a Mjesec sjajnim, i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i poslanik, koga je On poslao s uputom i istinitom vjerom, kao donosioca radosnih vijesti i poslanika koji opominje, da, po Njegovom naređenju, poziva k Allahu, i kao svjetiljku koja sija. Neka su na njega Allahov blagoslov, milost i mir, i na njegovu porodicu, i ashabe. Najistinitiji govor je Allahova Knjiga, najljepša uputa je uputa Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, najgore stvari su nove stvari u vjeri, svaka nova stvar u vjeri je novotarija, svaka novotarija je zabluda, a svaka zabluda vodi u Vatru. O ljudi, oporučujem sebi i vama bogobožnost, ona je Allahova oporuka prvima i potonjima: “Mi smo onima kojima je data Knjiga prije vas, a i vama, već zapovjedili da se bojite Allaha.” (En-Nisa, 131)

O muslimani! Allah, džellešanuhu, ima “oduške” milosti za vas, pa se pripremite za njih, sezone dobra, pa ih potražite, i posebno vrijedna vremena, pa se trudite u njima. Ona su tu, pred vašim vratima, pa ih dočekajte onako kako i dolikuje, i njihovo vrijeme je nastupilo, pa ih iskoristite. To su trenuci koji prolaze poput treptaja oka, i izgubljen je onaj ko ih zanemari, a srećan je onaj ko ih “osvoji” i iskoristi u dobru. Uzvišeni kaže: “On čini da se noć i dan smjenjuju, to je pouka za onoga koji hoće da razmisli i želi da bude blagodaran.” (El-Furkan, 62)

*Prošao je redžeb i ono što si u njemu uradio,
a ovo je mjesec šaban blagoslovljeno
ti koji upropaštavaš blagoslovljeno vrijeme,
ne znajući za njegovu svetost, osvijesti se i čuvaj se posrnuća!*

*Znaj da ćeš napustiti užitke, mimo svoje volje,
i da će smrt, ne pitajući te, izvesti te iz kuće tvoje!
Popravi koliko možeš svojih pogreški,
iskrenim pokajanjem i neka tvoja preokupacija bude
traženje spasa od Vatre rasplamsale,
najbolji grešnici su oni koji se trude da stvari poprave.*

Poštovani vjernici! Nastupio je mjesec šaban, a on je mjesec dobra i posebne vrijednosti, u kojem se traži milost, i u kojem se dobra djela uzdižu Gospodaru svjetova. Usama ibn Zejd, radijallahu anhumu, kazuje: “Rekao sam: ‘Allahov Poslaniče, nisam vidio da i u jednom mjesecu postiš onoliko koliko postiš u šabanu?’ Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: ‘To je mjesec prema kojem se ljudi odnose nemarno, između redžeba i ramazana, mjesec u kojem se uzdižu djela Gospodaru svjetova. Želim da moja djela budu uzdignuta Allahu dok postim.’”

Aiša, radijallahu anha, rekla je: “Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, postio je toliko da bi mi rekli neće prekinuti post, i ostavio bi post toliko da bi mi rekli da neće postiti. Nisam vidjela Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da je postio cijeli mjesec osim ramazana, a poslije ramazana najviše je postio u šabanu.”

O vjernici! Šaban je mejdan, polje za pripremu i doček ramazana. Ljudskoj duši potrebna je kondicija, postepenost i priprema. Duhovno uzdignuće treba stepenice i preduslove. Duša možda stremlje visinama, ali tijelo je tromo i nepokretno. Vjernik se može umoriti od ibadeta, jer nije slijedio put umjerenosti i postepenosti, pa i izgubiti njegovu slast. Može osjećati pritisak zbog njega, ili ne biti u stanju ustrajati u ibadetu i tako propustiti veliko dobro. Kako je šaban uvod i priprema za ramazan, u njemu bi se musliman trebao posebno angažovati u ibadetima koji se obavljaju i u ramazanu.

Pozicija posta u šabanu u odnosu na ramazanski post je kao pozicija potvrđenih sunneta u odnosu na farz-namaze. Post u šabanu je priprema i dokaz žudnje za ramazanom, čiji se post ubraja u temelje islama. Post je jedan od najvrednijih i najuzvišenijih ibadeta i oblika pokornosti Allahu, džellešanuhu. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Svako čovjekovo djelo je njegovo, osim posta, on je Moj i Ja za njega nagrađujem. Post je zaštita, štit. Kada budete postili, nemojte govoriti ružne riječi i nemojte podizati glas. Ako vas neko uvrijedi ili nasrne na vas,

recite: 'Ja postim.' Tako mi Onoga u Čijoj je ruci Muhammedova duša, zadah iz usta postača ljepši je, kod Allaha na Sudnjem danu, od mirisa miska. Postač ima dvije radosti, kojima se raduje: kada nastupi iftar, raduje se iftaru, i kada sretno Gospodara, radovat će se svome postu."

O muslimani! Vrata dobra su otvorena, Allah, doista, neće dopustiti da propadne nagrada onome koji je dobra djela činio. Dobra djela nisu ograničena vremenom i mjestom, a vrste pokornosti Allahu su mnogobrojne i razlikuju se od vremena do vremena. Ne postoji posebna vrsta ibadeta i pokornosti u šabanu, nego je to mjesec u kojem se uzdižu djela Allahu, džellešanuhu, i zato je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, preferirao post u ovom mjesecu.

O muslimani! Nemarnost je opaka bolest, zlo i nedaća, koja prekida vezu između čovjeka i njegovog Gospodara, tako da ne osjeća grijeha, ne čisti se od njihove prljavštine, ne kaje se, ne prepoznaje dobro i ne sprečava zlo. Dočeka odabrana i posebno vrijedna vremena, a on je u dubokom snu nemarnosti; ne opaža, vidi, ali ne uzima pouku, čuje savjete i opomene, ali oni ne dotiču njegovo srce.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, podsticao je na post u mjesecu šabanu zbog toga što je većina ljudi nemarna prema ovom mjesecu. Rekao je: "To je mjesec prema kojem se ljudi odnose nemarno, između redžeba i ramazana." O ti koji sebi želiš dobro, skрати svoju nadu, probudi se iz nemara i pripremi se za obračun prije nego što nastupi edžel.

Uzvišeni kaže: "Budi čvrsto uz one koji se Gospodaru svome mole ujutro i navečer u želji da naklonost Njegovu zasluže, i ne skidaj očiju svojih s njih iz želje za sjajem u životu na ovome svijetu, i ne slušaj onoga čije smo srce nehajnim prema Nama ostavili, koji strast svoju slijedi i čiji su postupci daleko od razboritosti." (El-Kehf, 28)

Poštovani vjernici! Allah, džellešanuhu, nije stvorio čovjeka i dao mu dug život osim s jednim razlogom – da bi se on što više trudio u pokornosti Njemu i klonio se grijeha. Uzvišeni kaže: "Džine i ljude stvorio sam samo zato da Mi se klanjaju." (Ez-Zarijat, 56)

On, Uzvišeni, učinio je određena vremena posebno vrijednim i blagoslovljenim, i ispunio ih blagodatima, blagoslovima, dobrotom i milošću, propisao je u njima posebne propise, dužnosti i pobožna djela, i dozvolio je Svojim robovima da u njima traže svako dobro, i zato tražite dobro u svim vremenima, i

prepustite se blagoslovima Allahove milosti, jer Allah, džellešanu, ima Svoje blagoslove kojima obasipa onoga koga On želi.

O vjernici! O vi koji istinski vjerujete u jednoga Boga, šejtan je vaš otvoreni neprijatelj, pa ga takvim i smatrajte! On će dati sve od sebe da u ovim blagoslovljenim vremenima ljude zavede s Pravog puta, da se ispriječi između njih i Allahove milosti i oprosta, odvraća ih od pokornosti njihovom Gospodaru, i upropasti sve njihove prilike za postizanjem velikog dobra. Neke ljude će zavesti sumnjama, neke strastima i prohtjevima, a neke novotarijama, tako da će im blagoslovljeni i od Allaha posebno nagrađeni trenuci proći u novotarijama i sumnjivim stvarima.

O muslimani! Vi u Allahovom Poslaniku imate najljepši uzor, za onoga koji se nada Allahovoj milosti i nagradi na onome svijetu. Svako djelo koje on nije činio, bit će odbijeno. Držite se čvrsto sunneta, držite se čvrsto sunneta, jer svaka nova stvar u vjeri je novotarija, svaka novotarija je zabluda, a svaka zabluda vodi u Vatru.

Poštovani vjernici! Onaj ko ima neispoštenih dana od prošlog ramazana, neka požuri da ih naposti prije nastupanja novog ramazana, jer ostalo je još malo vremena, a obaveza je muslimana da propuštene dane ramazana naposti na vrijeme. Požurite s činjenjem dobrih djela, i požurite ka oprostima svoga Gospodara i Džennetu prostranom kao nebesa i Zemlja.

O muslimani! Allah vam je objavio najbolju od svih knjiga, poslao vam najodabranijeg od svih poslanika, usavršio je vašu vjeru, zadovoljan je njome i uzdigao ju je iznad svih vjera i upotpunio je Svoju blagodat: “Sada sam vam vjeru vašu usavršio i blagodat Svoju prema vama upotpunio i zadovoljan sam da vam islam bude vjera.” (El-Maida, 3)

Zadovoljni smo Allahom kao Gospodarom, islamom kao vjerom i Muhammedom kao vjerovjesnikom i poslanikom, i molimo Allaha da nas učvrsti, na tome, postojanom riječju na ovom i budućem svijetu, da nas sačuva iskušenja, vidljivih i skrivenih, da nam podari da slijedimo sunnet, da nas spasi nemara i poniženja, uputi nas na činjenje dobra u šabanu i poživi nas do ramazana!

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šalžite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

OPASNOST DUGA I ZADUŽIVANJA (MEKA)

Hatib: dr. Halid ibn Ali el-Gamidi

11. šaban 1439. po Hidžri / 27. april 2018.

Hvala Allahu, Koji je upotpunio Svoju blagodat prema nama, propisao nam šerijat iz dobročinstva prema nama i obasuo nas Svojom plemenitošću i blagodarnošću. Hvalim Ga, zahvaljujem Mu se, veličam Ga i slavim.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, Koji je Svojom milošću i znanjem obuhvatio svaku stvar i svakoj stvari broj odredio, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, Njegov rob i poslanik, najbolji vjerovjesnik i opominjač, najčasniji poslanik i donosilac radosnih vijesti, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i mir, i na njegovu čistu porodicu, supruge i potomstvo, i na njegove plemenite ashabe, i one koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana. Bojte se Allaha, o muslimani, stidite se svoga Gospodara onako kako Ga se treba stidjeti, čuvajte svoje tijelo od grijeha, sjećajte se smrti i iskušenja i “znajte da život na ovome svijetu nije ništa drugo do igra, i rasonoda, i uljepšavanje, i međusobno hvalisanje i nadmetanje imecima i brojem djece!” (El-Hadid, 20), i da “Allah poziva u Kuću mira i ukazuje na Pravi put onome kome On hoće” (Junus, 25).

O vjernici! Kod Allaha, džellešanuhu, na Sudnjem danu, bit će tri vrste registara, zapisanih djela: registar koji On nikada neće oprostiti, a to je registar širka, pripisivanja druga Allahu; registar za koji On neće mariti, a to je nepravda koju je čovjek sam prema sebi učinio, tj. grijesi koji su između njega i njegovog Gospodara; i registar iz kojeg Allah neće izostaviti ništa, a to je registar uzurpiranih prava i nepravdi prema drugim ljudima, i ovaj registar Allah, džellešanuhu, neće zatvoriti sve dok ljudi jedni od drugih ne namire svoja prava, i dok svakom ne bude vraćeno njegovo pravo, pa čak i životinje Allah neće pretvoriti u zemlju sve dok bezroga ovca ne bude namirila svoje pravo od rogate ovce. Ovo je potpuno izvjesno, i ovoga bi se se trebao plašiti svaki iskreni musliman, i nastojati da s ovog svijeta ode čist od ljudskih potraživanja i prava, i “lahkih” pleća, neopterećenih ljudskim hakovima i čašću, gladnog stomaka

od njihovog imetka. Jedan od najrasprostranjenijih oblika povrede ljudskih hakova jeste nepravedan i nemaran odnos prema dugovanjima. Ovaj problem poprimio je široke razmjere, u muslimanskim i nemuslimanskim društvima, i gotovo da nema čovjeka koji nije ili vjerovnik ili dužnik, i zato je neophodno da iskreno zastanemo kod ovog problema, podsjetimo se i međusobno savjetujemo. Mnogi ljudi ogriješili su se o sebe i učinili su sebi nepravdu otvaranjem vrata duga, zajma, i požurili su u onome u čemu je poželjna strpljivost i suzdržanost. Nakon što su olakšane procedure za izdavanje kredita, ljudi su u tome vidjeli priliku za rješavanje svojih finansijskih problema, bez detaljnijeg razmatranja, razmišljanja i poznavanja šerijatskih propisa, i vrlo lahkomišleno se uvukli u probleme, dugovanja i hakove od kojih su bili mirni i sigurni. Obaveza je muslimana da strogo vodi računa o svojim obavezama i da ne preuzima na sebe ništa od ljudskih hakova i imetka, jer su ljudski hakovi predmet potraživanja, svađe i sudskog sporenja, i ako se čovjek i spasi od odgovornosti na dunjaluku, sigurno se neće spasiti od odgovornosti pred Pravednim Suceom na ahiretu. Allah, džellešānuhu, presudit će svakom zulumčaru i svakom nemarnom koji se neodgovorno odnosio prema ljudskim hakovima, i uz svakog vjerolomnika, na Sudnjem danu, bit će podignuta zastava i kazat će se: “Ovo je vjerolomstvo toga i toga.”

Poštovani vjernici! Pitanje duga, kod Allaha, džellešānuhu, vrlo je ozbiljno pitanje. Najduži ajet koji je Allah, džellešānuhu, objavio u Kur'anu, u suri El-Bekara, jeste ajet o dugu. Potvrđeno je vjerodostojnim putem da se Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, često utjecao Allahu, džellešānuhu, od “tereta duga, potčinjenosti ljudima, griješenja i štete”. Zabilježeno je u Ahmedovom “Musnedu” da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, govorio: “Slavljen neka je Allah, kako su samo strogi ajeti koji su objavljeni o dugovanju. Tako mi Onoga u Čijoj je ruci moja duša, kada bi čovjek poginuo na Allahovom putu, pa potom bio proživljen i poginuo još dva puta, ne bi ušao u Džennet dok se ne izmiri njegov dug.” U “Musnedu” se također bilježi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, odbio klanjati dženzazu čovjeku zbog duga od dva dinara, sve dok njegov dug nije preuzeo Ebu Katada, radijallahu anhu. Kada je Ebu Katada izmirio njegov dug, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Tek sada ohladila se njegova koža.” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je bratu

jednog umrlog ashaba: “Tvoj brat je zadržan u kaburu zbog duga, pa izmiri njegov dug.” (Ahmed, “Musned”)

Ebu Davud bilježi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ko umre a iza sebe je ostavio dug, na Sudnjem danu neće ga moći izmiriti dinarima i dirhemima, nego dobrim i lošim djelima.” Šehidu koji pogine na Allahovom putu bit će oprošteni svi grijesi, osim duga, kao što se navodi u Muslimovom “Sahihu”.

O muslimani, cilj ovih striktnih i strogih propisa i normi o dugu i zaduživanju jeste isključivo zaštita ljudskih interesa i prava od povrede i uzurpacije, a općepoznata je stvar da islamski vjerovjesnik štiti pet temeljnih, univerzalnih vrijednosti, a jedna od tih vrijednosti jeste imetak. Cilj je, također, spriječiti situaciju u kojoj bi vlasnici imetka, zajmodavci, postali taoci svojih dužnika, zapletenih u mrežu vlastitih dugova, što može imati nesagledive posljedice po pojedinca i zajednicu.

S druge strane, dužnik osjeća veliki strah i duševnu nesigurnost zbog nezimrenog duga, prilikom svakog susreta sa zajmodavcem, kada istekne rok za izmirenje duga, što potvrđuju i riječi Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: “Ne izlažite se strahu zbog duga.” (Ahmed) Ovim riječima Poslanik nas poziva da se bespotrebno ne zadužujemo i ne izlažemo strahu zbog posljedica i obaveza koje dug sa sobom nosi. U pojedinim situacijama dužnik će se koristiti lažima, kršenjem date riječi, izbjegavanjem susreta sa zajmodavcem, pa čak i lažnim dokazima o nemogućnosti plaćanja, samo kako bi izbjegao obavezu vraćanja duga. Buhari bilježi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Kada se zaduži, čovjek laže i ne ispunjava obećanje.”

Zna se desiti da dužnik većinu svoje mjesečne plaće (po)troši na vraćanje duga, i ne preostaje mu ništa drugo nego da traži nove pozajmnice, nova zaduženja, i tako postaje talac vlastitog duga.

Konstantno zaduživanje vid je samoponižavanja, a vjerniku ne dolikuje da samog sebe ponižava pred ljudima. Većina dužnika pati od duševne tjeskobe, napetosti i depresije, a neki, zbog duga, izgube i zdravlje. Dug može biti uzrokom zapostavljanja vjerskih obaveza, dobrih djela i dobročinstva.

Neko od selefa, prvih generacija muslimana, kazao je: “Dug nikada nije ušao u ljudsko srce a da iz njega nije potisnuo dio pameti koji se više nikada

neće vratiti.” Dug je briga noći i poniženje dana. Davno je rečeno: “Ne postoji briga osim brige duga.”

Vladar pravovjernih Omer ibn Hattab, radijallahu anhu, rekao je: “Čuvajte se duga, jer njegov početak je briga, a njegov kraj je ‘rat’.” Razlog zbog kojeg je Omer, radijallahu anhu, dug nazvao “ratom” jeste taj što je nemaran odnos prema dugu jedan od najvećih uzroka udaljavanja, svađe i kidanja rodbinskih i prijateljskih veza. Dužnički sporovi često imaju i svoj sudski epilog, što može izazvati velike neprijatnosti i duboku duševnu bol.

O muslimani, obaveza je svakog muslimana da se, koliko je to moguće, suzdržava od uzimanja tuđeg imetka i da ne otvara sebi vrata duga, kako bi se sačuvalo njegovih negativnih posljedica i neprijatnih situacija na ovom i budućem svijetu, i da navikava sebe i svoju porodicu na skromnost, strpljivost i zadovoljstvo nafakom koju im je Allah dodijelio. Nema većeg blagoslova od blagoslova skromnosti, središnjosti i umjerenosti u raspolaganju imetkom.

Musliman se, također, treba čuvati rasipništva i trošenja imetka u ono od čega nema nikakve koristi, osim prestiža, hvalisanja, gomilanja i praćenja savremenih potrošačkih trendova, što i jeste jedan od najvećih razloga zaduživanja većine ljudi.

Pored svih navedenih činjenica, potrebno je naglasiti da šerijat nije apsolutno zabranio zaduživanje i potpomaganje tuđim imetkom, nego je dao korisne smjernice koje bi trebale pomoći muslimanu da se sačuva negativnih i tragičnih posljedica zaduživanja, a one se ogledaju u sljedećem:

1. Musliman treba strogo paziti da se ne zadužuje osim u dozvoljene svrhe, i kada za tim postoji opravdana potreba, i da izbjegava zaduživanje zbog nepotrebnih stvari ili stvari koje su zabranjene šerijatom. Ukoliko se odluči na taj korak, obavezan je donijeti čvrst nijet i odluku da će vratiti dug njegovom vlasniku, jer je čvrsta namjera vraćanja duga i njegovo korištenje u dozvoljene svrhe jedan od ključnih razloga Allahove pomoći dužniku u vraćanju duga, kao što bilježi Ibn Madža od Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da je rekao: “Allah je uz dužnika sve dok ne vrati dug, osim ako se zadužio zbog nečeg što Allah prezire.” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, također je rekao: “Nema nijednog dužnika za kojeg Allah zna da želi vratiti dug a da On neće izmiriti njegov dug.” Ako je musliman prinuđen da uzme dug, neka to učini na dozvoljen i propisan način, u kojem neće biti sumnjivih stvari, prevare, lukavstva radi

ostvarivanja koristi i kamate i sl. Onaj ko se zaduži zbog harama, ostat će bez Božije pomoći i podrške, sličan onome koji se od užarenog pijeska štiti vatrom.

2. Dužnik i zajmodavac nastojat će da ugovor o dugu verifikuju u pismenoj formi i uz prisustvo svjedoka, kao što to nalaže “ajet o dugu”, i neće se ustručavati da od druge strane traže zapisivanje, bio on mali ili veliki, jer to je kod Allaha ispravnije, i prilikom svjedočenja jače i pouzdanije.

3. Dužnik će učiniti sve da dug vrati u dogovoreno vrijeme, i da se što prije riješi odgovornosti duga, jer smrt dolazi iznenada, a nepredvidive situacije su mnogobrojne. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Najbolji Allahovi robovi jesu oni koji izvršavaju svoje obaveze i drže se ugovora.” (Taberani, Ebu Nuajm) Dakle, najbolji su oni koji daju ljudima njihova prava, hakove. Nije dozvoljeno odugovlačiti s izmirenjem duga ako su se stvorili uslovi za njegovo izmirenje, jer se na taj način čini direktna šteta zajmodavcu, koji zaslužuje svako poštovanje i da se na njegovo dobročinstvo uzvrati izmirenjem duga na vrijeme, a ne odugovlačenjem i lukavstvom koje u suštini ukazuje na pokvarenu narav. Odugovlačenje s izmirenjem duga, sa šerijatskog stanovišta, tretira se kao nepravedno postupanje, zulum, kojim Allah nije zadovoljan, kao što se prenosi u vjerodostojnom hadisu: “Kada imućni čovjek odugovlači vraćanje duga, to je nepravda, zulum.” U “Musnedu” se bilježi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Nagrada za zajam je zahvalnost i izmirenje”, tj., zahvalnost zajmodavcu postiže se zahvalnošću i spominjanjem po dobru pred ljudima, i požurivanjem sa izmirenjem duga.

O muslimani! Onaj ko se zaduži zbog potrebe i učini to na propisan i dozvoljen način, i bude odlučan u vraćanju hakova njihovim vlasnicima, neka se nada Allahovoj pomoći i podršci, Allah će biti uz njega sve dok ne vrati dug, a onaj koga pritisnu i opterete dugovi, neka često čini istigfar, traži oprost od Allaha, i ustrajno moli Allaha, džellešanuhu, da mu pomogne u vraćanju duga i neka ustrajno uči veličanstvenu dovu, kojoj je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, podučio Aliju ibn Ebu Taliba, kao što se navodi u “Musnedu” da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao Aliji: “Hoćeš li da te podučim riječima zbog čijeg će izgovanja Allah izmiriti tvoj dug makar on bio veličine brda Sabir? Reci: ‘Allahummekfini bi halalike an haramike, ve agnini bi fadlike ammen sivake! – Gospodaru, zaštititi me halalom od harama, i učini me neovisnim, Svojom dobrotom, od svih drugih i svega drugog!’”

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, podsticao je vjernike da se, kada im se desi neko iskušenje ili nevolja, iskreno obrate Allahu, džellešahu, Jedinom, i nikome drugom, i Allah će preuzeti na Sebe njihovu brigu, jer On je Neovisni i Svemogućí, i neka se nadaju brzom pomoći i otklanjanju nedaće. Tirmizi bilježi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Koga zadesi oskudica i on se pojada ljudima, njegova potreba neće biti ispunjena, a koga zadesi oskudica i on se pojada Allahu, neka se nada Božijoj opskrbi, koja će mu doći prije ili kasnije.”

Dužnik će voditi računa o načinu raspolaganja imetkom, držati se principa umjerenosti u trošenju, postupati mudro i racionalno, davati prednost prioritetima, kako bi stvorio uslove za izmirenje dugova i vraćanja ljudskih hakova. U Buharijevom “Sahihu” bilježi se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ko od ljudi bude uzimao imetak (dug), s namjerom da im ga vrati, Allah će izmiriti njegova dugovanja, a ko bude uzimao imetak s namjerom uništenja, Allah će njega uništiti.”

Savršenstvo, ljepota i univerzalnost šerijata ogleda se, između ostalog, u propisima i etičkim normama, koji su utemeljeni s ciljem zaštite ljudskih hakova i imetka, i kao što propisuje korisna uputstva za dužnika, kako bi postigao Božiji blagoslov i na najbolji način iskoristio dug, isto tako podstiče imućne ljude da ne uskraćuju siromašnima i potrebnima Allahovo dobro, imetak, koje im je On dao, kada im se ponizno obrate, jer je otklanjanje nedaća, unošenje radosti u srca, pomaganje i korištenje ljudima jedan od najčasnijih ibadeta kod Allaha. Allah je u pomoći Svome robu, dok je on u pomoći svome bratu. To je jedan od oblika društvene solidarnosti i potpomaganja u dobročinstvu i bogobožnosti.

Zajmodavac će nastojati da očisti svoje djelo od bilo kakvih primjesa rijaluka, pretvaranja, licemjerstva i hvalisanja i da njegov nijet bude isključivo Allahova nagrada. Uzvišeni kaže: “Mi vas samo za Allahovu ljubav hranimo, od vas ni priznanja ni zahvalnosti ne tražimo!” (El-Insan, 9)

Zajmodavac, također, ima obavezu da bude strpljiv, da ne prigovara dužnicima, da se ne hvali(še) učinjenim dobrim djelom, da dužnicima ostavi dovoljno vremena za vraćanje duga, da ih ne uznemirava potraživanjem duga ukoliko ne postoje indicije njihovog namjernog odugovlačenja ili prevare, i lijepo je da, ukoliko zatraže od njega odgodu zbog nemogućnosti vraćanja

duga ili potrebe, prihvati njihove molbe, a još vrednije, časnije i plemenitije je da im oprostí dug, djelimično ili u cijelosti. U Muslimovom “Sahihu” bilježi se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ko dâ odgodu siromahu, ili mu oprostí dug, Allah će ga natkriti Svojim hladom na dan kada neće biti drugog hlada.” Ahmed bilježi u “Musnedu” da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ko dâ odgodu siromahu, za svaki odgođeni dan bit će mu upisana sadaka u iznosu duga.” U drugom rivajetu stoji: “Imat će dvostruku nagradu”, tj. za svaki odgođeni dan bit će mu upisan dvostruki iznos duga. U dva “Sahiha” bilježi se se da je neki čovjek davao pozajmice ljudima i kada bi mu došao siromašan čovjek, govorio je svojim slugama: “Oprostite mu dug, možda i Allah oprostí nama.” Kada je umro i sreo Allaha, On mu je oprostio.

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šalžite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur’anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

POVEZANOST VJEROVANJA I DJELOVANJA (MEDINA)

Hatib: dr. Abdulabari ibn Avad es-Subejti
18. šaban 1439. po Hidžri / 4. maj 2018.

Hvala Allahu, Koji otklanja nedaće, hvalim Ga, slavljen neka je, i zahvaljujem Mu na mnogobrojnim blagodatima. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i Koji je Svojim robovima propisao vjeru koja uspostavlja univerzalne vrijednosti, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, Njegov rob i poslanik, vodio ummet, svojom uputom, do najviših visina, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i mir, i na njegovu porodicu i njegove ashabe nosioce svakog dobra i ambicioznosti.

Oporučujem sebi i vama bogobožnost: “O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

Allah, džellešanuhu, objavio je Svoju plemenitu Knjigu kao uputu čovječanstvu. Njegove sure su svjetlo, a ajeti pojašnjenje. Kur’an je iskreni pomagač i nepresušni i nepomućeni izvor, u kojem svaki čovjek može pronaći ono što traži: zabrinuti olakšanje, a tužni utjehu.

Jedan od prekrasnih kur’anskih dragulja i rijetkih bisera je sura El-Maun. “Znaš li ti onoga koji onaj svijet poriče? Pa to je onaj koji grubo odbija siročce, i koji da se nahrani siromah – ne podstiče. A teško onima koji, kada molitvu obavljaju, molitvu svoju kako treba ne izvršavaju, koji se samo pretvaraju i nikome ništa ni u naručje ne daju!” (El-Maun, 1–7)

Veličanstvena sura, u svojoj strukturi, koja pojašnjava neraskidivu vezu između vjerovanja i djelovanja, ponašanja.

Riječima: “... onoga koji onaj svijet/vjeru poriče” ukazuje se na onoga koji poriče Božiju nagradu i kaznu, i polaganje računa, i u čijem se srcu nije učvrstilo vjerovanje u Sudnji dan. Pokvarenost srca vodi lošim djelima, a loša djela ukazuju na pokvarenost srca. Zašto se kaže za njega da poriče “dīn – vjeru”? Zato što nikada u svom životu nije uradio ono što vjera zahtijeva od njega.

Kao da je priznao vjeru jezikom, potvrdio je srcem, ali nikada nije podstakao svoju dušu i uskladio svoje ponašanje sa značenjima, vrijednostima i vrlinama vjere, nikada nije išao putem Kur'ana, a svi znamo da je iman izgovor jezikom, potvrda srcem i činjenje, djelovanje udovima. Onaj čije je vjerovanje u polaganje računa, nagradu i kaznu slabo, on poriče vjeru, njegovo srce zahvatila je tvrdoća, postalo je kruto i “suho”.

Od svojstava ove vrste ljudi je da “grubo odbijaju siročće”, tj. ponižavaju ga i povređuju. Svojim slabim vjerovanjem nisu u stanju promijeniti svoj život nabolje i sačuvati se loših djela. Koja je vrijednost vjere ako se njeni tragovi ne pokazuju u ponašanju i djelovanju? Koje je značenje imana ako on ne potiče u čovjeku osjećaj za druge, kroz činjenje dobročinstva i nahanjivanje siromaha, i podsticanje da se nahrani siromah? Vjerovanje u proživljenje, nagradu i kaznu na budućem svijetu istinska je unutrašnja snaga, koja dušu podstiče na činjenje dobrih djela, sve dok to ne postane njena ćud, narav. Ako se duša odgaja u okrilju ovih vrijednosti, ona se pročisti, i hrli dobru bez ikakvog napora. Tvrdoća srca vodi nemaru i poricanju vjere i Sudnjeg dana, a lijek za to spomenut je u hadisu najboljeg čovjeka, poslanika ljudskom rodu, kada mu je došao neki čovjek i požalio se na tvrdoću srca, pa mu je on rekao: “Pomiluj jetima po glavi i nahrani siromaha.”

Riječi Uzvišenog: “... i koji da se nahrani siromah – ne podstiče”, ukazuju na to da se od muslimana traži da podstiče druge na davanje i dobročinstvo, a to ga ne oslobađa odgovornosti ličnog zalaganja i pomaganja slabih i nejakih, siročadi, siromašnih i dr., pazeći da ne povrijedi njihovo dostojanstvo i ne slomi njihova srca. Uzvišeni kaže: “Lijepa riječ i izvinjenje vredniji su od milostinje koju prati vrijeđanje.” (El-Bekara, 263) Najvredniji oblik dobročinstva je da im se obezbijede osnovne životne potrepštine, i olakšaju uvjeti za stručnu obuku i zaposlenje nezaposlenih.

Riječi Uzvišenog: “A teško onima koji, kada molitvu obavljaju, molitvu svoju kako treba ne izvršavaju”, tj. oni obavljaju namaz samo formalno, njihov namaz nema dušu, suštinu, i manjkav je. Neki čovjek ušao je u džamiju i klanjao, a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, sjedio je u jednom kraju džamije. Kada je obavio namaz, došao je kod Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i nazvao mu je selam, a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao mu je: “Vrati se i ponovo klanjaj, jer nisi klanjao.” Ko bolje razmisli o stanju onih koji nemaju samilosti

prema siročadima, ne daju hranu siromasima, varaju, lažu i čine nepravdu, naći će da su takvi ljudi nemarni prema namazu, a onaj ko je nemaran prema namazu, prema drugim obavezama je još nemarniji. Kada ibadet izgubi svoju suštinu i smisao, postaje puka forma, pokreti koji ne potiču i ne jačaju vjeronje u srcu, ne popravljaju ponašanje, nego ostavljaju vrlo slab ili nikakav trag na čovjekov život.

Tekstovi iz Kur'ana i sunneta obrazložili su utemeljenost ibadeta i pojasnili su njihove intencije. Ibadeti imaju utjecaj na život ljudi i stanje društva. Oni su svojevrsna odgojna škola. Uzvišeni kaže: "... i obavljaj molitvu, molitva, zaista, odvraća od razvrata i od svega što je ružno; obavljanje molitve je najveća poslušnost! A Allah zna šta radite" (El-Ankebut, 45). Uzvišeni je za post rekao: "O vjernici! Propisuje vam se post, kao što je propisan onima prije vas, da biste se grijeha klonili." (El-Bekara, 183)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "Ko ne ostavi lažno svjedočenje i postupanje po njemu, Allah, džellešanu, nema potrebe da on, zbog Njega, ostavi hranu i piće." O zekatu Uzvišeni kaže: "Uzmi od dobara njihovih zekat, da ih njime očistiš i blagoslovljenim ih učiniš" (Et-Tevba, 103), a za hadž je rekao: "Do Allaha neće doprijeti meso njihovo i krv njihova, ali će Mu stići iskreno učinjena dobra djela vaša (vaša bogobojaznost)" (El-Hadždž, 37). Namaz je posljednje što će se izgubiti od vjere, i kada se on izgubi, nestat će vjere u cijelosti. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "Karika islama kidat će se jedna po jedna, pa kada se god koja prekine, ljudi će se hvatati za sljedeću. Prvo što će se izgubiti od islama jeste islamska vlast, a zadnje što će ostati od vjere jeste namaz."

Ako se čovjek uspije izboriti sa bolešću nemarnog odnosa prema namazu, ostaje mu još, a na to ga podsjeća i sura El-Maun, da svoje srce zaštiti od rijaluka, pretvaranja. Uzvišeni kaže: "... koji se samo pretvaraju", tj. koji obavljaju namaz i druge ibadete radi nekoga ili nečega drugog, a ne radi Allaha, i koji traže zadovoljstvo ljudi, a ne Allaha. Ovaj ajet uči nas da nijet u kojem ima primjese rijaluka pretvara dobro djelo u grijeh, zbog kojeg njegov počinitelj zaslužuje "vejl" – svaki prezir i kaznu. Uzvišeni kaže: "A teško onima koji, kada molitvu obavljaju, molitvu svoju kako treba ne izvršavaju, koji se samo pretvaraju." Tako je sa čovjekom u čijem srcu nema ihlasa – iskrenosti: njegove

riječi nemaju nikakvu vrijednost, ibadet ne ostavlja nikakav trag na njegovo ponašanje, njegovo djelo neće biti primljeno i njegova duša neće biti očišćena.

Jedan od najvažnijih ključeva uspjeha na ovom svijetu jeste sputavanje strasti rijaluka, potpunom predanošću Allahu, posvećivanjem svih ibadeta isključivo Njemu i njihovo čišćenje od svih dunjalučkih ambicija, profita, strasti, položaja, imetka, popularnosti, pozicije u srcima ljudi, traženja hvale ili bijeg od ukora. U poznatom hadisi-kudsiju, Uzvišeni kaže: “Ja sam najneovisniji o tome da Mi ljudi nekoga pridruže kao druga. Onaj ko učini neko djelo i u njemu Mi pridruži druga, ostavit ću i njega i njegovo djelo.”

Posljednji ajet u ovoj suri rasvjetljava važnost institucije lijepog ponašanja u društvu i upozorava na posrtanje u davanju i dijeljenju imetka. Uzvišeni kaže: “... i nikome ništa ni u naruč ne daju”, tj. ne daju nikome stvari koje ljudi, u skladu s običajima, posuđuju jedni drugima i daju ih na korištenje. Prema tome, oni ne postupaju ispravno u ibadetu prema Gospodaru, i ne čine dobro ljudima, uskraćujući im ono što bi im moglo biti od koristi i pomoći. Njihova suzdržanost prema zekatu i drugim oblicima dobročinstva još je veća. “Znaš li ti onoga koji onaj svijet poriče? Pa to je onaj koji grubo odbija siročce, i koji da se nahrani siromah – ne podstiče. A teško onima koji, kada molitvu obavljaju, molitvu svoju kako treba ne izvršavaju, koji se samo pretvaraju i nikome ništa ni u naručje ne daju!” (El-Maun, 1–7)

Donosite salavate na poslanika Pravog puta, to vam je naredba od vašeg Gospodara u Njegovoj Knjizi: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

VJEROVANJE U ALLAHOVA LIJEPA IMENA (MEDINA)

Hatib: dr. Husejn ibn Abdulaziz Alu Šejh
25. šaban 1439. po Hidžri / 11. maj 2018.

Hvala Allahu Uzvišenom i Velikom. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji nema druga ni na ovom ni budućem svijetu, i svjedočim da je naš vjerovjesnik Muhammed Njegov rob i odabrani poslanik i vjerovjesnik. Allahu moj, smiluj se, spasi i blagoslovi Svog Poslanika, i njegovu časnu porodicu i ashabe, nosioce znanja i bogobožnosti.

O muslimani, oporučujem sebi i vama bogobožnost. Uzvišeni kaže: “A onome ko se Allaha boji, On će sve što mu treba učiniti dostupnim. To su, eto, Allahovi propisi, koje vam On objavljuje. A onome ko se bude Allaha bojao – On će preko ružnih postupaka njegovih preći i još mu veliku nagradu dati.” (Et-Talak, 2–3)

Poštovani vjernici! Vjerovanje u Allahova lijepa imena i savršena svojstva jedna je od kategorija tevhida – čistog vjerovanja u Allahovu jednoću, i nužnih posljedica vjerovanja u Allaha. Znanje o Allahovim imenima, spoznaja Njegovih imena i obožavanje Allaha na temelju njih, zauzima vrlo visoku poziciju u islamu. Vjernik potvrđuje Allahu Uzvišenom lijepa imena i savršena svojstva kojima se On opisao u Kur'anu i kojima Ga je opisao Njegov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, bez upoređivanja tih svojstava sa svojstvima Njegovih stvorenja, bez raspravljanja o njihovoj kakvoći, na način kako to čine antropomorfisti i bez izvrtanja njihovog značenja.

Vjernik, također, odriče Allahu, džellešanuhu, svojstva, mahane i nedostatke, koji Mu ne priliče, ali bez negiranja svih svojstava, nego samo onih koja je On negirao i koja je negirao Njegov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem. Ova sažeta negacija sadrži potvrđivanje Njegovog savršenstva. Tako, naprimjer, riječi Allaha, džellešanuhu: “Njemu ne može ništa, ni trunčica jedna ni na nebesima ni na

Zemlji, izmaći” (Saba, 3) potvrđuju savršenstvo Njegovog znanja, a riječi: “i nije Nas ophrvao nikakav umor” (Kaf, 38), potvrđuju savršenstvo Njegove moći.

Takvo vjerovanje u skladu je sa šerijatskim tekstovima, i u njemu nema izvrtanja, raspravljanja o kakvoći, negiranja i upoređivanja. Allahu niko i ništa nije slično, u biću, svojstvima i djelima. On posjeduje svojstva apsolutnog savršenstva. Njegova svojstva, Njegova imena i Njegova djela su savršeni. “Niko nije kao On! On sve čuje i sve vidi.” (Eš-Šura, 11). Ibn Abdullberr, Allah mu se smilovao, rekao je: “Sljedbenici sunneta jednoglasno priznaju Allahu sva svojstva koja su navedena u Kur’anu i sunnetu, vjeruju u njih, potvrđuju ih kao svojstva koja imaju stvarno značenje, a ne metaforičko, s tim da ne raspravljaju o njihovoj kakvoći i ne ograničavaju ih na određeno značenje. Imam Malik upitan je za riječi Allaha, džellešanuhu: “Milostivi se iznad Arša uzvisio” (Taha, 5), kako se uzvisio, pa je odgovorio: “Uzdizanje je poznato (u arapskom jeziku), njegova kakvoća ili bit je nepoznata, vjerovanje u to je obaveza, a pitanje o tome je novotarija.” Slično se prenosi od Ummu Seleme i šejha imama Malika po imenu Rebija.”

Allahova lijepa imena i savršena svojstva osnova su Njegovog obožavanja, na Njemu prikladan način, slavljenje Njegove svetosti, hvaljenje i zahvaljivanje. Uzvišeni kaže: “Allah ima najljepša imena i vi Ga zovite njima” (El-Araf, 180), čime nam ukazuje na to da Ga zovemo dovom ibadeta i dovom molbe, tako što ćemo u svakoj dovi spomenuti Njegovo ime koje odgovara vašoj potrebi. Naprimjer, reći će: “Allahu moj, oprosti mi i smiluj mi se, jer Ti si Onaj Koji mnogo prašta i Koji je milostiv! O Ti koji primaš pokajanje, primi moje pokajanje; o Ti koji opskrbu daješ, opskrbi me iz Svoga dobra; o Ti koji blagost ukazuješ, budi blag prema meni!” i sl.

O muslimani! Jedno od Njegovih lijepih imena je Es-Samed: “Reci: “On je Allah – Jedan! Allah je Utočište svakom (Es-Samed)! Nije rodio i rođen nije, i niko Mu ravan nije!” (El-Ihlas, 1–4) Kada te pritisnu potrebe, pogode nevolje i zaokupiraju brige, potraži utočište kod Jednog, Koji je Utočište svakome, On je cilj, težnja, želja, u blagostanju i nedaći, Njemu jedinom se teži i u Njegovo se okrilje sklanja u nedaćama i zadovoljstvu, od Njega se traži pomoć i On je jedini utočište u svim situacijama.

Poštovani vjernici! Mi u svakom trenutku imamo neutaživu potrebu za Uzvišenim Gospodarom, Jednim, Koji je Utočište svakome, i da Mu se

obraćamo ibadetom i dovom, poniznošću, ljubavlju, iskrenošću, strahom i nadom. Kolika je samo naša potreba da Mu upućujemo dove u blagostanju i nevolji, i da se nadamo Njegovoj milosti i da se sklonimo u Njegovo okrilje, a posebno u ovim danima u kojima islamski ummet prolazi kroz teška iskušenja. Samo ćemo tada osjetiti slast uzvišenih težnji, ambicija i visokih ciljeva, na dunjaluku i na ahiretu. Razmislimo o tome kolika je naša potreba, na ličnoj i kolektivnoj razini, da očistimo svoja srca od lažnih kipova i idola, kako bismo se mogli okrenuti iskreno Njemu Jedinom i moliti Ga Njegovim lijepim imenima i savršenim svojstvima, kao što kaže Uzvišeni: “On je Živi, nema boga osim Njega, zato se samo Njemu klanjajte, iskreno Mu ispovijedajući vjeru: ‘Neka je hvaljen Allah, Gospodar svjetova!’” (Gafir, 65)

U vezi s ovim ajetom, Ibn Tejmijja je rekao: “Ono što se ovdje želi reći jeste da su dvojica Allahovih prijatelja, Muhammed i Ibrahim, alejhimes-selam, od svih odlikovanih Allahovih robova, postigli najpotpuniji stepen u tevhidu – čvrstom vjerovanju u Božiju jednoću, a potpunost njihovog tevhida ogleda se u obožavanju Allaha Jedinog, a to je da u njihovom srcu nije bilo mjesta ni za koga drugog osim za Njega.”

Koliko je situacija u životu u kojima se čovjek osjeća bespomoćno, izložen opasnostima, kao što se mi muslimani osjećamo danas, a samo Silni, Veliki i Onaj Koji je Utočište svakome može ga spasiti od svih opasnosti. On Jedini čuva i štiti naše interese, u Njegovim je rukama otklanjanje nedaće i opasnosti od nas, On čuva Svoje miljenike od propasti i štete i natkriljuje ih Svojom blagošću, u svakom stanju.

Allah je Jedan, Onaj Koji je Utočište svakom, i u Čije se okrilje sklanja, u potrebama i traženjima. Njemu se obraćaju sva Njegova stvorenja u svim svojim potrebama, stanjima i svemu neophodnom, zato što samo On posjeduje savršenstvo u biću, imenima, svojstvima i djelima.

Kako musliman može biti nesretan? Kako islamski ummet može biti nesretan, a njegov Gospodar je Jedan, Onaj Koji je Utočište svakom, Koji posjeduje svako savršenstvo, On je Gospodar, savršen i suveren u Svojim vlasti, savršen u svim Svojim atributima veličine, upravljanja, plemenitosti, darežljivosti, neovisnosti, znanja, mudrosti i svim ostalim atributima savršenstva i uzvišenosti, slave i veličanstva, ponosa i moći, snage, milosti i dobročinstva.

O čovječe, obrati se svome Gospodaru! O ummete islamski, obrati se svome Gospodaru, iskreno Ga zamoli, iskreno Mu se klanjaj, osloni se na Njega, nadaj se Njegovoj milosti, boj se Njegove kazne, voli Ga, predaj Mu se, odazovi Mu se, poštuju Ga, budi ponizan i skrušen pred Njim. Uzvišeni kaže: “A kad završiš, molitvi se predaj i samo se Gospodaru svome obraćaj!” (Eš-Šerh, 7–8) Tada se možemo nadati ponosu i pobjedi u svemu onome što želimo i čemu težimo.

O ti pred kojim su zatvorena vrata i koji se osjeća bespomoćno, pokucaj na vrata svoga Gospodara, ponizno stani pred Njega. Ako jednog dana i dođeš u tešku situaciju, pouzdaj se u Jednog, Jedinog, Milostivog, On je brižan prema Svojim robovima, Njegovo znanje obuhvata ono što je u nutrinama, skriveno, tajno i nevidljivo. Uzvišeni kaže: “Allah je zaista dobar i sveznajući” (El-Hadždž, 63); “Gospodar moj je zaista milostiv onome kome On hoće” (Jusuif, 100). Milostivi i Blagi, Koji kada nešto želi, On za to pripremi uzroke, s punom brižnošću i u potpunosti tajnosti, pa se, Njegovom voljom, desi ono što je po ljudskim mjerilima nemoguće. On je beskrajno Plemeniti.

Kada se protiv tebe “udruže” teškoće i iskušenja, i kada te pritisnu nevolje, obrati se Onome Koji je Utočište svakome, Silnom, Koji osnažuje povrijeđenog, spašava onoga ko je u nevolji i otklanja nedaću i teškoću. Nema nijedne nevolje a da je On ne podiže, i nijedne bolesti a da je On ne liječi, i nijednog iskušenja a da ga On ne otklanja. Njegova moć je apsolutna i Njegova volja je neopoziva. On podiže nevolje i otklanja teškoće. Uzvišeni kaže: “Onaj koji se nevoljniku, kad Mu se obrati, odaziva, i koji zlo otklanja i koji vas na Zemlji namjesnicima postavlja” (En-Neml, 62); “Reci: ‘Allah vas iz njih i iz svake nevolje izbavlja, pa vi ipak smatrate da ima Njemu ravnih.’” (El-En’am, 64)

Obrati se, o muslimanu, svome Gospodaru, u Čijoj ćeš blizini naći utjehu i radost, dobrotu, čistotu, uspjeh, smirenost i postojanost. Uzvišeni kaže: “Allah je zaista na strani onih koji se Njega boje i grijeha klone i koji dobra djela čine.” (En-Nahl, 128) Abdullah b. Burejda el-Eslemi prenosi od svoga oca da je kazao: “Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, čuo je nekog čovjeka kako moli riječima: ‘Allahumme inni es’eluke bi enni ešhedu enneke Entellahu la ilahe illa Ente el-Ehadu es-Samedul-lezi lem jelid ve lem juled ve lem jekun lehu kufuven ehad! – Allahu, ja od Tebe tražim na temelju toga što svjedočim da si samo Ti Bog i da drugog boga osim Tebe nema. Ti si Jedan, Ti si utočište svakom, Ti si Onaj Koji nije rodio, niti je rođen i Kome nema niko ravan!’,

pa je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, kazao: “Tako mi Onoga u Čijoj je ruci moja duša, ovaj se Allahu obratio Njegovim najuzvišenijim imenom! Ako Mu se neko obrati tim imenom, bude mu uslišeno, a ako od Njega nešto zatraži, bude mu dato.” (Tirmizi, sahih) Ibn Hadžer je rekao: “Ovaj hadis je najvjerodostojnije što je preneseno o Allahovom najuzvišenijem imenu s aspekta seneda, lanca prenosilaca.”

O muslimani, potreba svakog muslimana je da ispuni svoje srce razmišljanjem o značenjima Božijih lijepih imena, i savršenih svojstava, jer će samo tako osjetiti čudnovate plodove imana i istinskog ubjeđenja. Sve svoje potrebe i želje povjerit će samo Njemu, i svim srcem se odreći svake druge snage i moći osim Njegove, i vezati se samo za Njega, Njegovu spoznaju, ljubav i poštovanje. Čitav njegov život bit će posvećen Allahu, u skladu sa ajetom: “Reci: ‘Klanjanje moje, i obredi moji, i život moj, i smrt moja doista su posvećeni Allahu, Gospodaru svjetova, Koji nema saučesnika; to mi je narađeno i ja sam prvi musliman.’” (El-En’am, 162–163)

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šalžite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur’anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

O TI KOJI ŽELIŠ DOBRO, PRISTUPI, A TI KOJI ŽELIŠ ZLO, ODSTUPI! (MEKA)

Hatib: dr. Saud ibn Ibrahim eš-Šurejm
4. ramazan 1439. po Hidžri / 18. maj 2018.

Hvala Allahu, Silnom, Oprostitelju, Snažnom, Jedinom, Svemoćnom, Koji uvodi dan u noć, i uvodi noć u dan. Njemu pripada svaka hvala. U njegovim rukama je svako dobro i Njemu se sve vraća. On stvara i odabire šta želi. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed Allahov rob i odabrani poslanik, kojeg je poslao s radosnom viješću i opomenom i on je dostavio poslanicu, ispunio emanet i ustrajao je u pokornosti Allahu i traženju oprosta. Neka su na njega Allahova milost, blagoslov i mir, i na njegovu časnu porodicu i supruge, i na njegove ashabe, muhadžire i ensarije, i sve one koji budu hodili njihovim putem i slijedili njihovu uputu, dok se smjenjuju dan i noć.

Najljepši govor je Allahov govor, i najbolja uputa je uputa Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem. Najgore stvari su nove stvari u vjeri, svaka nova stvar u vjeri je novotarija, a svaka novotarija je zabluda. Savjetujem sebe i vas, o ljudi, da se samo Allaha bojimo, jer bogobožnost je opskrba vjerniku i putokaz zbunjenom. Ko se bude držao puta bogobožnosti, uspio je, a ko se udalji od nje, propao je. Ona je čovjekova zaštita od Allahove kazne. Uzvišeni kaže: "I neka se ničega ne boje i ni za čim neka ne tuguju Allahovi šticećnici, oni koji budu vjerovali i koji se budu Allaha bojali." (Junus, 62–63)

O vjernici! Vrijeme kruži poput mlinskog točka. Noć prođe i dođe dan, dan prođe i dođe noć. Ljudi u njemu su između onih koji mnogo i onih koji malo čine ibadet, marljivih i nemarnih, ozbiljnih i lahkomislenih, i onih koji prodaju svoju dušu pa je spase ili je upropaste. Srećan je onaj koji spozna vrijednost odabranih vremena i iskoristi ih, maksimalno se angažuje u njima i ne zapostavi ih. U odabranim vremenima je dobitak i prilika. U vremenima spuštanja blagoslova i milosti je put i uzdizanje ka Allahu, kojem Allah upućuje

one koji marljive i uporne, a od kojeg odvrća lijene i nemarne. Vrijeme, za sve, brzo prolazi, a sporo se vraća. Ko propusti jedan njegov trenutak, nikada ga neće moći nadoknaditi, jer ono što je prošlo, zauvijek je nestalo, a ono čemu se nadamo je nepoznanica. Čovjeku pripada samo onaj trenutak u kojem trenutno živi.

O ti koji želiš dobro, pristupi, a ti koji želiš zlo, suzdrži se. Ljudska srca, kao i sve ostalo, podložna su vanjskim utjecajima. Mogu zahrđati kao što zahrđa željezo, mogu presušiti kao što presuši vime i osušiti se kao što se osuši biljka. Njihova potreba za onim što će u njih vratiti supstancu života, što će odstraniti hrđu sa njih i natopiti njihovu suhoću, je nemjerljiva. Duša se često “izgubi” u dunjalučkim obavezama, i zaposli se stvarima koje joj ne dopuštaju da se ozbiljno pozabavi sobom, svojim čišćenjem i “pospremanjem”, a posebno onim što će je duhovno ispuniti.

Zaista je mjesec koji vas je natkrilio najbolji pomoćnik u svemu tome. Uzvišeni kaže: “U mjesecu ramazanu počelo je objavljivanje Kur’ana, koji je putokaz ljudima i jasan dokaz Pravoga puta i razlikovanja dobra od zla.” (El-Bekara, 185)

To je mjesec dobročinstva, posta, namaza, milosti i solidarnosti, mjesec ukroćenja strasti, sputavanja duše, njenog navođenja na dobročinstvo i spašavanja iz začaranog kruga “iluzornog savršenstva” koji predstavlja imaginarnu barijeru između čovjeka i korištenja prilika i duhovne nadogradnje. Također, pretjerano uživanje u dopuštenim stvarima odvrća dušu od pobožnih djela. Čovjek se prepušta užicima sve dok njegova duša ne “oteža”, ne postane ravnodušna, “hladna” i nemarna prema dobrim djelima i pada u okove strasti, lijenosti i ravnodušnosti.

Ovaj blagoslovljeni mjesec je mjesec povećanja bogobožnosti i dobročinstva, i ne postoji čovjek kojem to nije potrebno. Istina, imetak i porodice zabavili su nas od čišćenja srca i njihove pripreme za duhovno uzdizanje. Neka srca postala su bezosjećajna i evo prilike da se nadahnu s vrela ramazanske milosti. Neke imetke zahvatila je suša, pa potražimo za njih uvećanje i blagoslov u ramazanu. Neki jezici su ogrubjeli, pa potražimo lijepu riječ za njih u ramazanu. Neka tijela su se ulijenila, pa potražimo snagu i volju za njih u ramazanu. Mjesec ramazan je sveobuhvatan mjesec koji je objedinio sve elemente i uzroke bogobožnosti za one koji tragaju za njima. Uzvišeni kaže: “O

vjernici! Propisuje vam se post, kao što je propisan onima prije vas, da biste se grijeha klonili.” (El-Bekara, 183)

O ti koji želiš dobro, pristupi, a ti koji želiš zlo, suzdrži se. Svako ko osjeća ljubomoru prema vjeri, teško mu pada kada vidi da se odnos velikog broja ljudi prema ramazanu pretvorio u strogu formalnost, kojom upravljaju običaji i navike, a ne duh ibadeta i pobožnosti. Oni kao da ne razumiju, ili čak i ne razmišljaju o tome da je ramazan blagoslovljeni mjesec u kojem bi duše trebale težiti ka postizanju visokih deredža i približavanju Allahovoj vjeri, ili mjesec koji podsjeća ljude na Allahovo pravo kod njih, i u kojem se, na svakom koraku, u svakom ramazanskom druženju ili sijelu, može osjetiti miris istinske imanske povezanosti, i primjetno je povećano interesovanje ljudi za ibadetom, dobrim djelima, učenjem Kur’ana, i spremnost na potpunu transformaciju, promjenu, kako bi Allah, džellešahunu, promijenio njihovo stanje nabolje. Uzvišeni kaže: “Allah neće izmijeniti jedan narod dok on sam sebe ne izmijeni.” (Er-Ra’d, 11)

Da, čestiti vjernici, mnogi u ovom blagoslovljenom mjesecu osjećaju potrebu za Allahovom Knjigom, kao što osjećaju potrebu za vodom i zrakom, jer su svjesni da ih samo Kur’an i njegove upute mogu sačuvati od devijacija, poremećaja i tumananja i od toga da se njihova bliskost pretvori u neprijateljstvo, zajedništvo u podjele, sigurnost u strah i stabilnost u anarhiju.

U blagoslovljenom mjesecu ramazanu musliman imanski (o)jača, i teško ga je pokolebati u njegovom stavu ako bude ispravno shvatio poziciju pokornosti Allahu i pronikne u veliku tajnu ovog mjeseca sadržanu u riječima Vjerovjelnika, sallallahu alejhi ve sellem: “Kada nastupi mjesec ramazan, pootvoraju se džennetske kapije i pozatvaraju se džehennemske kapije, a šejtani budu povezani u okove.” (Buhari i Muslim).

O ti koji želiš dobro, pristupi, a ti koji želiš zlo, suzdrži se! Musliman bez Kur’ana u mjesecu ramazanu je kao onaj koji želi život bez vode i zraka, a veza nekih ljudi s Knjigom njihovog Gospodara postala je čista rutina, i milozvučno izgovaranje kur’anskih ajeta bez razumijevanja njihovog značenja. Njihova jedina želja je da što prije dođu do zadnje sure, i tako se svrstavaju među one koje je Allah ukorio riječima: “Neki od njih su neuki, oni ne znaju za Knjigu, nego samo za gatke, i oni se samo domišljaju.” (El-Bekara, 78) To znači da oni samo Kur’an čitaju, ali da ne uzimaju pouku, možda su vješti u melodičnosti i u prenaglašenom izgovoru nekih harfova, ali to ih ometa u lakhoći učenja i

ispravnom razumijevanju. Zaista je mjesec ramazan velika prilika da čovjek očisti svoje srce postom u toku dana, kako bi ga pripremio za razmišljanje o kur'anskim ajetima tokom noći, jer su noćni sati pogodniji za razmišljanje o Kur'anu. Post preko dana je "pražnjenje" srca od svega što mu šteti, a noćni namaz je "punjenje" srca svim onim što mu je potrebno. Uzvišeni kaže: "... ta ustajanje noću, zaista, jače djeluje i izgovara se jasnije" (El-Muzzemmil, 6).

Čestiti postači, znajte da ovaj blagoslovljeni mjesec nosi značenje darežljivosti, dijeljenja i saosjećanja. Ramazan je mjesec darežljivih duša i blagodarnih ruku, u kojem nevoljnici polažu svoje nade u dobrotu imućnih ljudi. Neka svaki čovjek potraži sebi udio u ovom dobru i neka se ne koleba nijedan trenutak u pružanju utjehe siromašnima, siročadima i udovicama u svom gradu i društvu, i neka ne oklijeva u ispunjavanju njihovih potreba. Čuvajte se škrtosti i sebičnosti, jer to je sramota koja se ne može sakriti, i koja će kad-tad izaći na vidjelo. Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, utjecao se svome Gospodaru od škrtosti i sebičnosti, i bio je najdarežljiviji čovjek, a najdarežljiviji je bio u ramazanu, poput blagog povjetarca koji donosi kišu. U dva "Sahiha" zabilježeno je da Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nikada nije rekao "ne" onome ko je nešto tražio od njega. Korist dijeljenja i darežljivosti neće osjetiti samo siromašni, nego se ona direktno vraća dobrotvorima. U tom smislu Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "Primjer škrtog i darežljivog čovjeka je kao primjer dvojice ljudi koji na sebi imaju željezni oklop, od grudi do vrata. Darežljiv čovjek nikada neće udijeliti nešto a da oklop na njemu neće popustiti, razvući se po njegovom tijelu, pokriti njegove prste i sakriti njegove tragove, a škrt čovjek, kada i poželi nešto udijeliti, svaka halka na njegovom oklopu ostane na svome mjestu, i ne može je pomjeriti i kada bi htio." (Buhari i Muslim) Ovaj hadis ukazuje na to da se darežljivom čovjeku, kada odluči udijeliti sadaku, prsa rašire, duša se ispuni zadovoljstvom, čezne za nagradom i pohita da udijeli što je više moguće, ne osvrćući se na bilo čije riječi. Sve što više daje, njegova duša je sve prostranija. S druge strane, kada škrt čovjek razmišlja o sadaki, osjeća veliki strah, njegove grudi se stisnesne, ruke stisnu i osjeća se kao da želi udijeliti od svog života i srca, živi u okovima vlastite tjeskobe, ne vidi nikoga osim sebe, ne dotiču ga muke i vapaji siromašnih i potrebnih. Ovakvi i slični njima stavili su sebi okove na ruke i svezali ih od bilo kakvog dobra. Rekao

je Uzvišeni: “Reci: ‘Da vi posjedujete riznice milosti Gospodara moga, i tada biste škrtarili iz straha da ne potrošite; čovjek je uistinu tvrdica.’” (El-Isra, 100)

Nema nijedne stvari teže šejtanu i pogubnije po njegove spletke i došaptavanja od iskrene sadake, kojom dobročinitelj obznanjuje svoju pobjedu nad strastima, šejtanom i njegovim zastrašivajem čovjeka siromaštvom ukoliko bude dijelo. Uzvišeni kaže: “A ono što im šejtan obeća samo je obmana” (En-Nisa, 120); “Šejtan vas plaši neimaštinom i navraća vas da budete škrti. a Allah vam obećava oprost i nagradu Svoju; Allah je neizmjereno dobar i zna sve” (El-Bekara, 268). To vam je šejtanovo obećanje, a ovo je Allahovo obećanje. Allah će Svoje obećanje sigurno ispuniti. O ti koji želiš dobro, pristupi, a ti koji želiš zlo, suzdrži se!

Donosite salavate na najboljeg čovjeka, Muhammeda ibn Abdullaha, vlasnika Havda i šefata: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kurʼanu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

SUŠTINSKO ZNAČENJE POSTA (MEDINA)

Hatib: dr. Salah ibn Muhammed el-Budejr
10. ramazan 1439. po Hidžri / 25. maj 2018.

Hvala Allahu onoliko koliko je dovoljno da Mu se zahvalimo za Njegove blagodati i darove. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji nema druga, i pored Kojeg nema drugog božanstva dostojnog obožavanja, i svjedočim da je naš vjerovjesnik i prvak Muhammed Njegov rob, poslanik, vjerovjesnik, odabranik, spašenik, prijatelj i onaj kojim je On zadovoljan, neka su na njega Allahova milost, spas i blagoslov, i na njegovu časnu porodicu, zauvijek, sve dok se rađa zora i sija svjetlost.

O postači, bojte se Allaha, požurite Njegovom zadovoljstvu i ostavite Njegove zabrane. Uzvišeni kaže: “O vjernici! Propisuje vam se post, kao što je propisan onima prije vas, da biste se grijeha klonili.” (El-Bekara, 183)

O postači, prva trećina ramazana već je prošla. Požurite! Ne oklijevajte! Trudite se! Iskoristite ostatak mjeseca prije nego što odu njegovi dani i podignu se njegove šatori.

O postači, čudim se čovjeku koji je dočeka ramazan a njegov post nije ga popravio, njegov noćni namaz nije probudio njegovu dušu i njegovi dani nisu ga oplemenili. Čudim se čovjeku koji je dočeka ramazan, žudi za Džennetom i oprostom, a traći ramazan u besposlicama i zabranjenim stvarima.

Koliki je samo gubitnik i nesretnik onaj koga mimoide dobro ramazana, i ko upropasti ovaj blagoslovljeni mjesec! Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Neka je ponižen onaj u čijem se prisustvu spomenem a on ne donese salavat na mene! Neka je ponižen onaj ko dočeka ramazan i on mu prođe a ne bude mu oprosteno! Neka je ponižen onaj čiji roditelji dožive starost, kod njega, i ne bude zbog njih uveden u Džennet.” (Tirmizi)

O ti koji pitaš za prašinu s puta, prosijavanje brašna, gutanje pljuvačke, da li kvare post ili ne, o ti koji se čuvaš ovih beznačajanih stvari, a nemaran si

prema krupnim stvarima: čuvaj se velikih grijeha, razvrata i grijehenja! Čuvaj se bespravnog jedenja tuđeg imetka, povrede tuđe časti, prevare, nepravde, lukavstva!

Da li posti onaj ko se susteže od hrane i pića u danu ramazana, ali se ne susteže od zanemarivanja vlastite djece i njihovog ostavljanja kod razvedene supruge bez ikakve pomoći, saosjećanja, raspitivanja za njih i plaćanja njihovih potreba?

Da li posti razvedena žena koja svojoj djeci ne dozvoljava da se viđaju sa svojim ocem, a njenim bivšim mužem, i podstiče ih na nepokornost prema roditelju i grijeh?

Da li posti onaj ko svojoj djeci ne dozvoljava da se viđaju sa svojom majkom, njegovom bivšom suprugom, da osjete njen miris, vide njeno lice i ugriju se njenom toplotom?

Da li posti onaj ko izbjegava svoju suprugu u postelji, čini joj nepravdu i postavlja je u takvu situaciju da ne zna da li je u braku ili je puštena?

Da li posti onaj ko je neposlušan roditeljima, ko ih izbjegava i dosadilo mu je da im hizmeti? Ako se od njega nešto zatraži, škrtari; ako mu se uputi ukor, uvrijedi; ako se od nega očekuje, iznevjeri; ako ga traže, nedostupan je. Odgovara ljutito, daje iz straha i zna jedino za “bit će”.

Da li posti onaj ko prespava obavezne namaze, obavlja ih izvan njihovog vremena i koji klanja podne i ikindiju tek nakon što prođe njihovo vrijeme, i to mu je navika tokom cijelog ramazana?

Da li posti onaj ko jede imetak svoje braće i sestara, otima imetak slabih i nejakih, siročadi i siromaha i uzurpira vakufsku imovinu i uskraćuje je onima kojima pripada?

Da, u pravno formalnom smislu i u smislu izvršenja vadžiba, oni se smatraju postačima, ali u suštini njihov post je pomiješan s lažnim svjedočenjem, grijehenjem i nepravdom, i popraćen je velikim grijesima i prijestupima, možda se čak nagrada za njegov post ne može mjeriti sa grijehom nepravde i zločina koji čini. Bojte se Allaha, vi koji ste se sustegnuli od onoga što kvari post, a činite ono što je musliman dužan izbjegavati i što mu je u svakom vremenu zabranjeno, a ne samo za vrijeme posta.

*O ti koji postiš od hrane, da bogdo postiš i od nepravde
koristi li nepravedom čovjeku njegov post,
a njegov stomak je pun hrane od grijeha stečene.*

Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ko ne ostavi lažno svjedočenje i postupanje po njemu, Allahu, džellešanuhu, nije potrebno ni da takav ostavi hranu i piće.”

Džabir, radijallahu anhu, rekao je: “Kada postiš, neka poste i tvoj pogled i jezik od laži i harama, ostavi se uznemiravanja sluge, i neka se na tebi vidi ozbiljnost i smirenost u danu u kojem postiš. Ne dozvoli da dani u kojima postiš i dani u kojima ne postiš budu isti.”

Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Možda će postač od svog posta imati samo glad i žeđ, a možda će klanjač od svog (noćnog) namaza imati samo nesanicu.” (Ahmed)

O muslimani, bojte se Allaha, budite svjesni da vas On vidi, pokoravajte Mu se i nemojte Mu biti nepokorni. Uzvišeni kaže: “O vjernici, bojte se Allaha i budite s onima koji su iskreni!” (Et-Tevba, 119)

O muslimani, ovo je vrijeme vraćanja Allahu, ovo je pitka i osvježavajuća voda, ovo je mjesec u kojem se zabrinuti oslobađa svojih briga, iz ropstva oslobađa prijestupnik i od grijeha oslobađa grešnik.

*O ti koji si svikao na grijeh e i zlo činiš,
o ti koji nad svojim grijesima izgaraš
pokaj se, pred tobom je smrt, a ovo ti je prilika,
Allah voli darežljivost i milostiv je
daje pokajnicima Svoj oprost,
iz dobrote i plemenitosti!*

Blago onome ko tevdom u ramazanu sapere svoju dušu i tijelo od prljavštine, i ostavi grijeseenje prije nego što bude kasno. Donosite salavate i selame na Ahmeda, uputitelja i zagovornika ljudi na Sudnjem danu. Ko na njega donese jedan salavat, Allah na njega donese deset salavata.

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

VRIJEDNOST ZADNJIH DESET DANA RAMAZANA I ITIKAFU (MEDINA)

Hatib: dr. Abdullah ibn Abdurrahman el-Buajdžan
17. ramazan 1439. po Hidžri / 1. juni 2018.

Hvala Allahu, Koji na pravi put ukazuje onome ko Mu se iskreno pokaje, i Koji je za onoga ko Mu se iskreno odazove pripremio najbolje prebivalište i najljepše utočište, a za onoga koji je odrastao u pokornosti Njemu ugodnu hladovinu, a onaj ko bude htio, naći će put ka Gospodaru svom.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jednog, Koji druga nema, potvrđujući Njegovu veličinu i uzvišenost, i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i poslanik, i da je dovoljan ljudima kao vođa i putokaz, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i mir, i na njegovu porodicu i ashabe.

Čestiti vjernici! Oporučujem sebi i vama bogobožnost, nema sreće osim u bogobožnosti i nema spasa osim u pokornosti Gospodaru.

Znajte da je pokornost Allahu najbolja dobit i stečevina, a Njegovo zadovoljstvo je najbolji profit i težnja. Džennet je prekriven neugodnostima, a Džehennem strastima. Samo na Sudnjem danu dobit ćete u potpunosti plaće vaše, i ko bude od Vatre udaljen i u Džennet uveden – taj je postigao šta je želio.

O muslimani, Allah primio vaša dobra djela, popravio vaša stanja i uputio vas da iskoristite ostatak ovog blagoslovljenog mjeseca, i učvrstio vas u pokornosti Njemu ostatak vašeg života.

O muslimani! Pred vama je istinski dobitak, i požurite da ga postignete. Ovaj plemeniti mjesec je na izmaku, i njegovi dani i noći su na isteku. Iskoristite preostale dane i noći za činjenje dobrih djela, i požurite s pokajanjem Uzvišenom i Moćnom. O tugo lahkomislenih! O propasti izgubljenih! O nevoljo nemarnih!

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, popeo se na minber i rekao je: “Amin, amin, amin!” Kada je sišao, upitan je o tome, pa je rekao: “Došao mi je Džibril, i rekao: ‘Neka je ponižen onaj ko dočeka ramazan i ne bude mu oprosteno,

i uđe u Vatru i bude udaljen od Allaha, reci: ‘Amin’, i ja sam rekao: ‘Amin!’ Neka je ponižen onaj čiji jedan roditelj ili oba doživi starost kod njega i ne bude im činio dobročinstvo, i zbog toga uđe u Vatru, i bude udaljen od Allaha, reci: ‘Amin!’, i ja sam rekao: ‘Amin!’ Neka je ponižen onaj u čijem prisustvu budeš spomenut i on ne donese salavat na tebe, i bude udaljen od Allaha, reci: ‘Amin!’, i ja sam rekao: ‘Amin!’”

O muslimani, djela se vrednuju prema završnicama. Potrudite se, jer nije ostalo osim nekoliko dana. Pred vama je zadnjih deset noći ramazana, najodabranije vrijeme i najbolja sezona dobra i pokornosti Allahu, džellešānuhu, i najpreča za ulaganje truda i činjenje djela koja će nas približiti Allahu, džellešānuhu.

Ako je pokornost Allahu, džellešānuhu, u ostalim dijelovima ovog mjeseca vrijedna, ta vrijednost se u zadnjih deset dana ramazana zasigurno uvećava. To je deset noći u kojima se praštaju grijesi, iskupljuju loša djela i primaju dove, i zato je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, u njima ibadetio više nego u drugim noćima.

Kada bi nastupila zadnja trećina ramazana, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, odvajao se od žena, oživljavao je noći ibadetom, budio je svoje ukućane. Posvetite se ovim noćima svim srcem, jer su one veliki dobitak. Blago onome ko ih iskoristi i postigne njihovu dobrotu i vrijednost.

Poštovani vjernici! U zadnjoj trećini ramazana je noć bolja od hiljadu mjeseci, u kojoj se spuštaju milosti, uslišavaju dove, iskupljuju pogreške i praštaju grijesi. Ko je provede u ibadetu, vjerujući u Allaha i nadajući se Njegovoj nagradi, bit će mu oprošteni prošli grijesi, a ko je zanemari i ostane uskraćen za njeno dobro, zaslužuje svaki ukor i on je veliki gubitnik.

To je noć Lejletul-kadr, težnja svakog vjernika, nada svakog pobožnjaka i želja svakog muttekije. U njoj se zapisuju sudbine i rješava svaki mudri posao. Potrudite se da je provedete u ibadetu, noćnom namazu, budite uporni u njenom traženju i predajte se Allahu u njoj. To vam je, tako mi Allaha, lahka stečevina, a ibadet u njoj vredniji je od ibadeta u hiljadu mjeseci. Onaj ko je bude tražio, neka ne gubi nadu, Allah je Blagodaran i Veliki.

Uzvišeni kaže: “Mi smo ga počeli objavljivati u Noći kadr – a šta ti misliš šta je Noć kadr? Noć kadr bolja je od hiljadu mjeseci – meleki i Džibril, s dozvolom Gospodara svoga, spuštaju se u njoj zbog odluke svake, sigurnost je u njoj sve dok zora ne svane.” (El-Kadr, 1–5)

Poštovani vjernici! Itikaf je boravak u džamiji radi ibadeta, sputavanje duše od prohtjeva i užitaka, okretanje od dunjaluka, njegovih ukrasa i svega onoga što odvraća srce od Allaha, sklanjanje u Božije utočište, odvajanje od ljudi i ostavljanje besposlica, svođenje računa sa dušom i obnavljanje zavjeta sa Allahom i čišćenje srca od prljavštine i grijeha.

Allah, džellešanuhu, propisao je itikaf u džamijama i naredio je da se džamije pripreme za njega. “I učinili smo Hram utočištem i sigurnim mjestom ljudima. ‘Neka vam mjesto na kojem je stajao Ibrahim bude prostor iza koga ćete namaz obavljati!’” (El-Bekara, 125)

Poštovani vjernici! Itikaf je sunnet, u ramazanu je najpoželjniji, a u zadnjoj trećini je potvrđen. Aiša, radijallahu anha, rekla je: “Poslanik, sallallahu alejhi, boravio je u itikafu u zadnjih deset dana ramazana sve do svoje smrti, a zatim su to činile njegove supruge.” Abdullah ibn Omer, radijallahu anhuma, rekao je: “Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, boravio je u itikafu u zadnjih deset dana ramazana.”

Posjetioci Allahove kuće, džamije su Allahove kuće na Zemlji, znajte njihova prava, pridržavajte se adaba boravka u njima, čuvajte njihovu svetost i vrijednost. One su podignute radi ibadeta, i dok boravite u njima, okitite se smirenošću i ozbiljnošću, i ne pretvarajte ih u mjesta zabave i besposlice. Ne uznemiravajte klanjače i one koji borave u itikafu, ne ometajte ih u ibadetu i ne kvarite njihovu skrušenost.

O mutekifi, došli ste u Allahovu kuću radi ibadeta, ostavili ste dunjaluk i okrenuli se ahiretu. Odazovite se Allahu čistog i smirenog srca, i predajte Mu se ponizno i skrušeno. Čuvajte se onoga što će vas odvratiti od ibadeta, čuvajte se traćenja vremena s aparatima i mobitelima, rekla-kazala, i čuvajte svetost džamija.

Uzvišeni Allah kaže: “I kada smo kao pribježište Ibrahimu pokazali mjesto gdje je Hram, rekli smo “Ne smatraj Nama nikoga ravnim, i očisti ovaj Hram Moj za one koji će ga obilaziti, koji će tu u blizini njegovoj stanovati, i koji će molitvu obavljati.” (El-Hadždž, 26)

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljte mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah primio vaš itikaf i sve vaše ibadete! Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

ZADNJIH DESET DANA RAMAZANA (MEKA)

Hatib: dr. Abdurrahman ibn Abdulaziz es-Sudejs

24. ramazan 1439. po Hidžri / 8. juni 2018.

Sva hvala i zahvala pripadaju Allahu. Tebe, Gospodaru moj, hvalimo, od Tebe pomoć i oprost tražimo i Tebi se kajemo. Njega, Uzvišenog, hvalimo i Njemu se zahvaljujemo. On nas je počastio sa deset blagoslovljenih noći, i u njima spustio od Svojih blagoslova i milosti ono što je spustio.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i Koji je postačima i klanjačima u ramazanu pripremio veliku nagradu, i svjedočim da je naš vjerovjesnik i prvak Muhammed Allahov rob i poslanik, i najčasnije i najpoštovanije ljudsko biće, neka su na njega Allahova milost i bereket, i na njegovu porodicu, i ashabe, sljedbenike Pravog puta, tabiine i one koji su ih slijedili i slijede u dobročinstvu, nadajući se Allahovoj nagradi.

Bojte se Allaha i znajte da se nalazite u jednom od najodabranijih i najvrednijih perioda u godini. Allah, džellešanuhu, ajet o propisanosti posta završio je riječima: "... da biste bogobojazni bili" (El-Bekara, 183), odnosno da biste se grijeha klonili.

O muslimani! Islamski ummet ovih dana natkriljuju najodabraniji i najčasniji dani, a oni su deset zadnjih dana ramazana. Allah, džellešanuhu, u odabranim danima spušta nadahnuće, milost i blagoslov. Prije samo nekoliko dana s nestrpljenjem smo očekivali vijest o pojavi mlađaka ramazana i iščekivali ga s čežnjom i radošću, a evo sad ga ispraćamo, i kod Allaha se nadamo nagradi i olakšanju nakon ovog velikog gubitka.

O postači i klanjači, ne preostaje nam ništa drugo nego da se nadahnemo najprijetnijim mirisima ovih blagoslovljenih trenutaka, na kraju ramazana, koji će osvježiti i zaliječiti naša srca. Radujte se i uživajte u ovih nekoliko blagoslovljenih noći. Približite se u njima svome Gospodaru farzovima i nafilama, i nadoknadite ono što ste propustili učiniti. Ostavite postelju i oživite svoje

noći. Neka iz vaših očiju poteče “suza pokajnica”, moj i vaš Gospodar puno prašta, milostiv je, blag, plemenit i blagodaran.

O muslimani! U ovim noćima Poslanik se posvećivao ibadetu više nego u drugim noćima, kao što se navodi u hadisu majke pravovjernih Aiše, radijallahu anha, da je rekla: “Kada bi nastupilo deset zadnjih dana ramazana, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, odvajao bi se od žena, oživljavao bi noći ibadetom i budio bi svoje ukućane.” Posvetite se činjenju dobrih djela dok još imate vremena. Prilika vam je data, a trgovina, koja vam se nudi, je unosna. Iskoristite preostale dragulje zadnje trećine ramazana za postizanje najveće nagrade i sevapa.

Ummete Kur’ana i posta, na Istoku i Zapadu, u ovih deset blagoslovljenih dana ramazana, Allah, džellešānuhu, ukazao nam je posebnu čast time što nam je podario noć u kojoj se kriju velike počasti i vrijednosti, noć blagoslovljenu i ispunjenu zikrom. Dobrom, milošću, spokojem i sigurnošću je upotpunjena, a spuštanjem Kur’ana i plemenitih meleka u njoj oplemenjena. Nadohvat nam je ruke, dozvolom Vladara Sveznajućeg. To je Lejletul-kadr. Uzvišeni kaže: “A šta ti misliš šta je Noć kadr? Noć kadr bolja je od hiljadu mjeseci. Meleki i Džibril, s dozvolom Gospodara svoga, spuštaju se u njoj zbog odluke svake.” (El-Kadr, 2–3)

Buhari bilježi od Ibn Omera, radijallahu anhumā, da je nekoliko Poslanikovih ashaba, radijallahu anhu, usnilo da je Lejletul-kadr u zadnjih sedam noći ramazana, pa je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Vaši snovi su se podudarili oko sedam zadnjih noći, i onaj ko bude tražio Lejletul-kadr, neka je traži u zadnjih sedam noći.” Ovih sedam noći je pred vama, o vi koji žudite za Božijim oprostom i milošću. U njima je noć Lejletul-kadr, bolja od hiljadu mjeseci. Sakrivena je s ciljem iskušenja i ispita, i da bi se jasno vidjelo ko su trudbenici, a ko su nemarni. Onaj ko zaista nešto želi, on će učiniti sve da bi to postigao, i izdržat će sve poteškoće na tom putu.

To je noć u kojoj “pera sudbine” zapisuju sreću srećnima, a propast nesrećnima. “U njoj se rješava svaki mudri posao” (Ed-Duhan, 4). Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko probdije Lejletul-kadr, vjerujući u Allaha i nadajući se Njegovoj nagradi, bit će mu oprošteni prošli grijesi.” (Muttefekun alejhi) Allah je najveći! Allah je najveći! Kolika je njena vrijednost i kolika je nagrada za onoga ko je proveo u ibadetu!

To je noć u kojoj se spuštaju meleki s nebesa, i ostaju na Zemlji do jutra, i u kojoj nema nikakvih mahana. Ako pronađeš Lejletul-kadr, znaj da je bolja od hiljadu mjeseci i slične joj nema.

Majka pravovjernih Aiša, radijallahu aha, rekla je: “Rekla sam Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem: “Allahov Poslaniče, ako bi znala koja noć je noć Lejletul-kadr, šta bih učila u toj noći?”, a on je rekao: “Uči ovu dovu: ‘Allahumme inneke afuvvun, tuhibbul afve, fa’fu anni! – Gospodaru, Ti mnogo praštaš, voliš oprost, pa mi oprosti!’” Gospodaru Ti mnogo praštaš, voliš oprost, pa nam oprosti! Trudite se i budite ozbiljni u njenom traženju, požurite da postignete njene vrijednosti i dobro, iskoristite njene minute i sekunde u odgajanju, čišćenju i uzdizanju duše.

O ljudi što u noći bdijete, požurite, možda ste vi onaj čije se dove ne odbijaju, noću klanaju samo oni koji odlučnost i ozbiljnost posjeduju.

O vjernici! Svako ko ima trunku ljubomore prema vjeri, ozbiljno se pita, na kraju ovog našeg mjeseca: Da li je islamski ummet uspio proniknuti u suštinu posta, sa svim njegovim karakteristikama i putokazima, u njegovu izvornost i utemeljenost, prosvjetljenje uma, čistoću srca, ugođaj duše, svijest potaknutu bogobojaznošću i znanje povezano sa strahom od Gospodara?

Da li smo shvatili da mjesec ramazan ima svjetlost kojom se trebaju osvijetliti duše i srca, kako bi islamski ummet ustrajao na putu promjene i boljitka, sa sviješću u kojoj nema mjesta ljudskim prohtjevima, željama i sa čvrstinom u kojoj nema kolebljivosti.

O Allahu, koliko smo samo sretni i duhovno ispunjeni kada ramazan doživljavamo kao odabrano vrijeme koje nas vodi ka ostvarenju vlastitih ličnosti i pobjedi nad neprijateljima, s ubjeđenjem i postojanošću! Kako je samo veličanstven tada! Dobro koje se čini i visoke deredže koje se postižu!

Da li je islamski ummet mjesec ramazan prepoznao kao mjesec samilosti i čistoće duša, i kao priliku za samoobračun i popravljjanje djela, a što jeste jedna od veličanstvenih poruka ovog plemenitog mjeseca, koji nas uči da se natječemo u dobru i dobrim djelima.

Da li je islamski ummet učinio sve da sačuva lijepu sliku o islamu, koji odlikuju srednji put, umjerenost, borba protiv pretjerivanja, ekstremizma i terorizma i onih koji ih podržavaju i finansiraju, i svijest da ova kriminalna

djela nemaju nikakve veze s bilo kojom vjerom, kulturom i nacijom, a pogotovo ne sa islamom?

Da li je poduzeo ono što je potrebno na jačanju tolerancije i suživota među narodima i odbacivanju nacionalizma i sektaštva? Da li se suprotstavio pojavama koje narušavaju svjetski mir i stabilnost?

Da li je odlučno stao pred one koji žele poljuljati njegove temelje i oskrnaviti njegove svetinje i kategorične i nepobitne istine?

O muslimani! Dok uživamo u blagodatima odabranog vremena i prostora, lijepom boravku, sigurnosti i ugodnom ambijentu, ne smijemo nikako zaboraviti našu potlačenu braću u blagoslovljenoj Palestini, i Bejtul-Makdisu, prvoj kibli muslimana, mjestu Israa predvodnika ljudi i džina, i u okrilju Mesdžidul-Aksaa, i našu braću u Siriji, Burmi i Arakanu, i našu braću u Iraku i Jemenu i na drugim mjestima.

Da li humanitarna katastrofa, plač jetima, krik starica u ruševinama kuća, bolni jauk udovica u noćnim tminama, tužan pogled beskućnika u šatorima, dotiče srca “mirovnjaka”, boraca protiv terorizma i branilaca, zaštitnika ljudskih prava?

Ovo je javni apel, na kraju ovog časnog mjeseca, svim muslimanima da jedni drugima oporučuju istinu i dobro, da se pomažu u dobročinstvu i bogobožnosti i da se čvrsto drže Kur’ana i sunneta.

O vi ljudi od pera, o ljudi medija, dođite da sklopimo zavjet o časnom, moralnom i profesionalnom pisanju i informisanju, koje bi trebalo štiti principe i vrijednosti, čuvati uzore i ideale i promovisati poziv u dobro. Dođite da se zajedno suprotstavimo tendencioznim kampanjama usmjerenim protiv islama, njegovih sinova i njihovih zemalja, a posebno protiv zemlje Dva časna harema, Allah je zaštitio od svakog zla, i dignemo svoj glas protiv djelovanja medija koji otvoreno promovišu zabludu i smutnju među muslimanima, i internet-portala koji šire zlonamjerne i izmišljene vjesti, i da se zalažemo da islamski mediji sa teorije i prazne priče pređu na konkretno djelovanje. Ovo su moje nade i želje, a od Allaha, džellešanuhu, tražimo uputu i pomoć u činjenju dobra.

Uzvišeni kaže: “Allah želi da vam olakša, a ne da poteškoće imate – da određeni broj dana ispunite, i da Allaha veličate zato što vam je ukazao na Pravi put, i da zahvalni budete.” (El-Bekara, 185)

Bojte se Allaha i iskoristite kraj ovog mjeseca za brisanje grijeha iskrenim pokajanjem i požurite sa povećanjem dobrih djela traženjem oprost, predanošću, i mnoštvom zahvale Allahu, džellešanuhu, jer djela se vrednuju prema završnicama. Uzvišeni kaže: "... da određeni broj dana ispunite, i da Allaha veličate zato što vam je ukazao na Pravi put, i da zahvalni budete." (El-Bekara, 185)

Poštovani vjernici! Allah, džellešanuhu, propisao vam je na kraju ovog mjeseca uzvišene ibadete, a jedan od njih jeste davanje zekatul-fitra. Podijelite vaš zekat dragog srca prije bajram-namaza, a nije zabranjeno da to učinite i dan ili dva prije. Zekatul-fitr iznosi sâ, tj. četiri pregršti preovladavajuće živežne namirnice u vašem mjestu. U dva "Sahiha" bilježi se da je Abdullah ibn Omer, radijallahu anhum, rekao: "Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, propisao je svakom muslimanu, robu i slobodnom, muškarcu i ženi, da na ime zekatul-fitra daje sâ datula ili sâ ječma."

O muslimani! Islamskom ummetu potrebna je ustrajnost u pokornosti Allahu i bogobožnosti. O ljudi, bojte se Allaha i ne priklanjajte se grijesima, nakon što ste osjetili slast pokornosti. Ko se prikloni grijesima, oni će ga zarobiti i uništiti. Ustrajnost u pokornosti i bogobožnosti jedan je od znakova primanja djela kod Allaha, džellešanuhu. Ali ibn Ebu Talib, radijallahu anhu, rekao je: "Neka vaša briga za primanjem djela bude veća od brige za njegovim činjenjem, jer Uzvišeni kaže: 'Allah prima samo od bogobožnih' (El-Maida, 27)." Allah, džellešanuhu, nije postavio krajnji rok u kojem ljudi treba da se posvete obožavanju Njega, osim smrti. "... i sve dok si živ, Gospodaru svome se klanjaj!" (El-Hidžr, 99)

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: "Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljte mu pozdrav!" (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

PROSTRANOST PRSA (MEDINA)

Hatib: dr. Abdulbari ibn Avad es-Subejti

1. ševval 1439. po Hidžri / 15. juni 2018.

Hvala Allahu na dobru koje je dao u ramaznu. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema i Koji je obradovao vjernike oprostom i otklanjanjem nevolje, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, koji je pretekao druge u činjenju dobrih djela, neka su na njega Allahova milost i blagoslov, i na njegovu časnu porodicu i ashabe koji su postigli najveće stepene u vjeri. Oporučujem sebi i vama bogobožnost. Rekao je Uzvišeni: “O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani!” (Alu Imran, 102)

Musliman je ispratio ramazan u čijim je noćima je bila slast, a u danima svježina. Otišle su njegove noći i napustili su nas njegovi dani, a ostao je njihov sjaj u dušama, trag na srcima i miris na zemlji kojom su hodile noge postača.

Ako razmislimo o značenjima ajeta sure El-Inširah, u kojima se Allah obraća Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, naći ćemo da ova sura govori o jednom od najvažnijih plodova ramazana i obrascu koji je musliman dužan slijediti nakon ramazana. “Zar grudi tvoje nismo prostranim učinili, i breme tvoje s tebe skinuli, koje je pleća tvoja tištilo, i spomen na tebe visoko uzdigli! Ta, zaista, s mukom je i last, zaista, s mukom je i last! A kad završiš, molitvi se predaj i samo se Gospodaru svome obraćaj!” (El-Inširah, 1–8)

Ajetom: “Zar grudi tvoje nismo prostranim učinili”, Allah, džellešanuhu, podsjeća Svog Poslanika na jednu od najvećih blagodati kojima ga je obdario, a to je blagodat prostranosti prsa, duševnog smiraja, koja je rezultat primanja djela u ramazanu. Koja je to podrška i pomoć od Allaha veća od toga da Allah podari Svome robu prostranost, smiraj u prsima, nakon što je kušao slast imana u ramazanu, i nakon što su kur'anska značenja osvijetlila njegovo srce?

Ko jednom osjeti ljepotu neke stvari i njenu slast, teško da može živjeti bez nje, jer ljudska duša ima vrlo izoštren osjećaj i veliku čežnju. Kada duša

nešto osjetiti, ona za tim čezne, a kada za nečim čezne, ona u tome traži utjehu. Zato ćeš naći da su vjernikova prsa uvijek prostrana, bez obzira na to da li je u blagodatima ili u iskušenju, jer vjernik je između dva stanja: zahvalnosti i strpljivosti. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Divan li je primjer vjernika! U kakvoj se god situaciji nađe, on je na dobitku i takav slučaj nije ni sa kim drugim osim s vjernikom: ako ga zadesi kakvo dobro, on zahvali Allahu i bude nagrađen zbog toga, a ako ga zadesi šta loše, on se strpi, pa mu i to donese nagradu od Allaha.”

Nikako se ne mogu porediti onaj koji ima smiraj u prsima i živi svoj život u radosti i nadi, i onaj čija su prsa stegnuta i živi između brige i tjeskobe.

Ajetom: “... i breme tvoje s tebe skinuli” (El-Inširah, 2) ukazuje se na to da je jedan od plodova primljenosti ramazanskih ibadeta, kojima Allah nagrađuje Svoje čestite robove, “skidanje bremena” s pleća i brisanje grijeha i loših djela. Što manje grijeha čini, čovjek je bliži sreći.

Grijesi i nepokornost predstavljaju veliki teret za čovjeka, a njihovi okovi na ljudskom tijelu su čvrsti i gotovo neraskidivi. Oni uzrokuju oboljenje tijela. Fizička bol na tijelu je kao duhovna bol na srcu i kao što bolesno tijelo ne može osjećati slast hrane, tako i srce oboljelo od grijeha ne može osjećati slast ibadeta.

Jedan od najvećih tereta na čovjekovim plećima jeste teret grijeha kojima uznemirava druge ljude i pričinjava im štetu, kao što je grijeh ogovaranja, prenošenja tuđih riječi s ciljem sijanja mržnje i neprijateljstva, laži i nepravde. Kur'an je uporedio teret grijeha s teretom koji pritišće ljudska pleća: “... koje je pleća tvoja tištilo.”

Riječima: “... i spomen na tebe visoko uzdigli!” (El-Inširah, 4), Allah, džellešānuhu, ukazao je Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, veliku počast i visoko je uzdigao spomen na njega. Kada god se Allah spomene, uz Njega se spomene i Njegov Poslanik. One čija se srca predaju i smire uz učenje Kur'ana, i čiji jezici uče riječi zikra i dove, u danima i noćima ramazana, Allah će uzdići spomen na njih i podići će njihovu vrijednost na ovom i budućem svijetu, i to je jedini kriterij razlikovanja i vrednovanja ljudi. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Allah, džellešānuhu, ovom Knjigom uzdiže neke ljude, a neke spušta.” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “...pa će hafizu Kur'ana biti rečeno: ‘Uči, penji se, i uči tačno i melodično kao što si učio na dunjaluku, tvoj stepen je kod zadnjeg ajeta koji proučiš!’”

Uzvišeni kaže: “A kad završiš, molitvi se predaj” (El-Inširah, 7) Vjernik čitav svoj život ustrajava u pokornosti Allahu, džellešanuhu i nastoji biti čvrst u izvršavanju Njegovih propisa. Cijeli vjernikov život posvećen je dobrim djelima i približavanju Allahu, džellešanuhu.

Kada završiš namaz, Gospodaru svome se obraćaj i predaj Mu se. Kada završiš svoje dunjalučke poslove, predaj se svome Gospodaru, čineći Mu ibadet. Vjernik nikada ne ide na “godišnji odmor” od pokornosti Allahu, džellešanuhu, nego prelazi s ibadeta na ibadet. Nema ništa ljepše od toga da ostaviš iza sebe dunjalučke poslove i brige i ostaneš sam sa svojim Gospodarom.

“A kad završiš, molitvi se predaj, i samo se Gospodaru svome obraćaj!” (El-Inširah, 7–8)

Ovi ajeti su najglasniji poziv i najbolji savjet koji u čovjeku jačaju želju za činjenjem dobra i podstiču ga na ozbiljnost u korištenju vremena, prije nego što bude kasno za to. Uzor svakom muslimanu u poželjivanju s činjenjem dobrih djela i ustrajnosti u njima jeste Poslanik milosti, koji je stajao u namazu dok mu ne bi otekla stopala. Velika je šteta da se čovjek nakon ostvarenog dobra u ramazanu vrati starim stopama i da upropasti ogromnu “dobit”, na koju ga je Allah, džellešanuhu, uputio u mjesecu dobrote. Uzvišeni kaže: “... zato veličaj Gospodara svoga i hvali Ga, i molitvu obavljaj i sve dok si živ, Gospodaru svome se klanjaj!” (El-Hidžr, 98–99)

Donosite salavate i selame na Poslanika upute, Allah vam je to naredio u Svojoj Knjizi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur’anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

KORIŠTENJE VREMENA (MEDINA)

Hatib: dr. Abdullah ibn Abdurrahman el-Buajdzan
8. ševval 1439. po Hidžri / 22. juni 2018.

Sva hvala i zahvala pripadaju Allahu, Njega hvalimo i od Njega pomoć molimo. Koga Allah uputi na Pravi put, niko ga ne može u zabludu odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i poslanik, neka su na njega Allahova milost i blagoslov, i na njegovu porodicu i ashabe. Najbolji govor je Allahova Knjiga, a najbolja uputa je uputa Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem. Najgore stvari su novotarije u vjeri, svaka novotarija je zabluda, a svaka zabluda vodi u Vatru.

Oporučujem sebi i vama bogobožnost: “Mi smo onima kojima je data Knjiga prije vas, a i vama, već zapovjedili da se bojite Allaha.” (En-Nisa, 131)

O muslimani, bojte se Allaha, požurite s činjenjem dobrih djela i potvrdite vaše riječi djelima, jer suština čovjekovog života je vrijeme provedeno u pokornosti Allahu, džellešanu. Pametan je onaj ko svodi račun sa svojom dušom i radi za život poslije smrti, a nemoćan je onaj ko ispunjava prohtjeve duše i od Allaha se nada dobru.

Poštovani vjernici! Ispratili ste mjesec ramazan, mjesec dobrote, pokornosti i oprosta. Da nam je znati kome je on primljen, pa da mu čestitamo, a kome je odbijen, pa da sa njim saosjećamo. Allah primio vaša dobra djela, oprostio vam grijeha i umnogostručio vam nagradu. Allahu se iskreno klanjajte i tražite Njegovu blizinu, i budite ustrajni u tome, jer je ustrajnost u činjenju dobrih djela jedan od znakova da su djela primjena kod Allaha, džellešanu.

Allahu najdraže djelo, kojim Mu se vjernik može približiti, jesu farzovi, vjerske dužnosti, a rob će se Allahu približavati nafilama sve dok ga On ne zavoli. Ko se Allahu približi pedalj, On se njemu približi aršin, lakat, a ko se Allahu približi lakat, On se njemu približi za jedan hvat, a ko Allahu ide hodeći, On njemu dođe žureći.

Čuvajte farzove, ne izbjegavajte Kur'an, klanjajte noćni namaz i postite duge i vrele dane. Sufjan ibn Abdullah es-Sekafi, radijallahu anhu, kazuje: "Rekao sam: 'Allahov Poslaniče, reci mi nešto o islamu, tako da poslije tebe više nikoga ne moram pitati.' On je rekao: 'Reci: 'Vjerujem u Allaha', a zatim ustraj u tome.'"

Od sunneta vašeg Poslanika jeste post šest dana mjeseca ševala. Ebu Ejjub el-Ensari, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Ko isposti ramazan, i poslije njega šest dana ševala, ima nagradu kao da je postio cijelu godinu." Značenje hadisa je da se dobro djelo nagrađuje deseterostruko, pa se, shodno tome, jedan mjesec postava vrednuje kao deset mjeseci, i šest dana kao šezdeset dana, odnosno dva mjeseca, i to je kao post cijele godine.

O muslimani! Vrijeme je poput imetka, i jedno i drugo je dragocjeno i obaveza ih je čuvati, bdjeti nad njima, racionalno ih trošiti i raspolagati njima, s tom razlikom da se imetak može prikupljati, pohraniti, unaprijediti, a vrijeme ne može. Svaka minuta i trenutak koji odu, nikada ti se neće vratiti, makar potrošio cijeli dunjaluk da ih vratiš.

Ako je vrijeme ograničeno određenim rokom i životni vijek ograničen, niti se može produžiti niti smanjiti, i ako je njegova prava vrijednost u kvalitetnom korištenju, onda je obaveza svakog muslimana da ga brižno čuva, koristi na najproduktivniji način i ne upropaštava nijedan njegov dio, manji ili veći. Čovjek će "sačuvati" vrijeme, ako bude znao gdje i kako ga troši, a najbolja "potrošnja" vremena je u pokornosti Allahu, džellešanuhu, i činjenju dobrih, bogougodnih djela. Svaki trenutak koji potrošiš u pokornosti Allahu, nikada se za njega nećeš kajati.

O vjernici! Životni vijek je kratak, vremena je malo, sve što je bilo, prošlo je, a ono što će doći, ne može se izbjeći. Čitav životni vijek je sezona za činjenje dobrih djela i ne ostavlja prostora nemarnosti, i svaki njegov trenutak je trenutak iskušenja i ispita i ne ostavlja prostora čekanju. S ovim kratkim i neznatnim životnim vijekom čovjek može kupiti sebi vječnost u Džennetu, i trajanje koje vrijeme ne može prekinuti. Nasuprot tome, onaj koji je bio nemaran prema životu, izlaže svoju dušu velikoj opasnosti, propasti i kajanju.

Razuman čovjek zna cijeniti vrijednost života, koji mu je darovan, i vodi računa o tome kako ga iskoristiti na najbolji način – iskoristiti priliku koja se više neće ukazati i u čijem je propuštanju možda njegova propast.

O muslimani! Ljetni raspust, koji trenutno živite i u kojem uživate, prilika je za odmor, i duševni i fizički, nadokandu propuštenih prava i obaveza i pripremu za bližu i dalju budućnost, a ne za zanemarivanje obaveza, gomilanje zadataka, utapanje u strastima, opterećivanje pleća grijesima i odgovornošću. Bojte se Allaha u pogledu svojih porodica i djece. Odgajajte ih da znaju cijeniti vrijeme i koristiti ga na ispravan način, u traženju korisnog znanja, činjenju dobrih djela, stjecanju halal opskrbe, pokornosti i ibadetu. To je istinski odgoj generacija.

Ako se generacije odgoje da beskorisno troše potencijale i vrijeme, na taj način naviknute su na zanemarivanje prava i obaveza, nepreuzimanje emaneta i odgovornosti, nebrigu i nesposobnost suočavanja sa životnim izazovima u različitim fazama ljudskog života. Besposlenost i puno “praznog prostora” izlaže mlade ljude smutnjama, strastima, devijacijama i nevoljama.

O vjernici! Allah, džellešānuhu, pitat će vas o vašim životima, u čemu ste ih proveli. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Na Sudnjem danu neće se pomjeriti stopalo sina Ademovog sve dok ne odgovori na četvero: za život, kako mu je prošao; mladost kako ju je proveo; imetak, kako ga je zaradio i u šta ga je utrošio; znanje, kako ga je iskoristio.”

Kada čovjek dođe pred Allaha, radi polaganja računa, bosih nogu i nagog tijela, bez zastora, i bude iščekivao pitanje i pripremao odgovor, pa bude upitan za život kako mu je prošao i mladost kako ju je proveo, o Allahu, kakav će to prizor biti, i kolika će njegova odgovornost biti! Neka se svako od nas zapita, kada mu bude upućeno ovo pitanje, šta će mu naumpasti u tom trenutku, i koje je to djelo koje je pripremio tokom svoje mladosti!

O vjernici! Pripremite odgovor za pitanje i za odgovor istinu. Pametan čovjek neće dozvoliti da ijedan trenutak njegovog života ode u nepovrat, ni kada je u pitanju njegova vjera ni kada su u pitanju njegovi dunjalučki interesi. Slobodno vrijeme je blagodat ako se iskoristi na ispravan način, a nevolja i kazna ako se upropasti. Ibn Abbas, radijallahu anhumā, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Mnogi ljudi su obmanjeni u pogledu

dvije stvari: zdravlja i slobodnog vremena.” “Rasipanje” slobodnog vremena je obmana, pomanjkanje vjere i maloumnost, s kojim je iskušan veliki broj ljudi.

Bojte se Allaha po pitanju vas samih i vaših porodica, iskoristite prilike i trudite se da ih dobijete. Ibn Abbas, radijallahu anhumu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao jednom čovjeku, savjetujući ga: “Iskoristi petero prije drugih petero: mladost prije starosti, zdravlje prije bolesti, bogatstvo prije siromaštva, slobodno vrijeme prije zauzetosti i život prije smrti.”

O odgajatelji, nema šerijatske zapreke u uživanju, razonodi, zabavi i odmoru, bez pretjerivanja, činjenja grijeha i zanemarivanja obaveza i dužnosti. Sve to spada u mubah – dozvoljeno opuštanje i davanja oduška duši, a u tome je i obnavljanje snage i revitalizacija duše, s tim da treba paziti da se ono ne pretvori u traćenje i rasipanje dragocjenog vremena, ovisnost i nemarnost. Islamski ummet ima veliku potrebu za potencijalima i pravilnim korištenjem vremena. Tražite perfekciju u svemu ili joj se približite.

O muslimani! Neprijateljstvo, razdor i sukobi među muslimanima najbolnija su rana, najveća nevolja i iskušenje s kojim se suočava islamski ummet, a zaštita muslimanskih života, časti i imetka, kao što vam je dobro poznato, spada u općeprihvaćene intencije i istine vjere i zdravog razuma.

Odustajanje od određenih interesa, u ime kompromisa i čuvanja muslimanske krvi, veliko je dobro, interes svih muslimana, hrabrost i odvažnost. Čuvajte muslimansku krv, čuvajte muslimansku krv, izgladite međusobne razmirice, pomozite se u dobročinstvu i bogobožnosti a ne u grijehu i nasilju.

Allah popravio vaše stanje, ujedinio vašu riječ, popravio vaše međusobne odnose, zbližio vaša srca!

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šalžite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur’anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

DOBROTA SRCA (MEKA)

Hatib: dr. Usama ibn Abdullah Hajjat
15. ševval 1439. po Hidžri / 29. juni 2018.

Hvala Allahu, Onome Koji sve stvara i čini skladnim, i Koji sve s mjerom određuje i nadahnjuje. Zahvaljujem Mu, slavljen neka je On, na sveopćim dobrotama i neprekidnim blagodatima.

Svjedočim da nema drugog boga osim Allaha, Jedinog, Koji nema druga, Njegovo je što je na nebesima i što je na Zemlji i što je između njih i što je pod zemljom, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed Njegov rob i poslanik, koji je često Allaha molio da učvrsti njegovo srce u vjeri i Pravom putu, i upozoravao je na zlo ljudskih duša, šejtana i strasti, Allahu moj, smiluj se, blagoslovi i spasi Svoga roba i poslanika Muhammeda, njegovu porodicu i njegove čestite, časne i odabrane ashabe.

Bojte se Allaha, odazovite Mu se, nastojte Mu se približiti pokornošću, traženjem Njegovog zadovoljstva i pridržavanjem onoga što je objavio Svome Vjerovjesniku, sallallahu alejhi ve sellem, prije nego dođe dan u kome neće biti ni otkupa ni prijateljstva ni posredništva. Čuvajte se uzroka Njegove srdžbe, koji vode Njegovoj bolnoj kazni i udaljavaju od Njegove milosti i ulaska u Džennet, Kuću počasti.

O vjernici! Čovjekova dobrota, postojanost, ispravnost puta kojim korača, njegovo mjesto i stepen kod Allaha, kvalitet njegovog života i lijep završetak vezani su za jedan organ u njegovom tijelu, ovise o njegovoj čistoći i izviru iz njegove dobrote i zdravlja. Taj organ je srce, na čiju je važnost, jačinu i snagu utjecaja ukazao Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, riječima: “Zaista u ljudskom tijelu ima jedan organ, ako je on ispravan, ispravno je cijelo tijelo, a ako je on bolestan, bolesno je cijelo tijelo.” (Buhari i Muslim)

Ovaj hadis je dokaz da je zdravlje, odnosno ispravnost srca, glava svakog dobra, i u njemu je istinski užitak i blagodat, i da je njegova bolest, odnosno pokvarenost, osnova svakog zla, i u njemu je svaka propast i nesreća. To bi se

moglo objasniti na sljedeći način: ako je čovjekovo srce zdravo, i u njemu nema ničega drugog osim ljubavi prema Allahu i ljubavi prema onome što On voli, i straha od Njega i straha od posrnuća i upadanja u ono što On prezire, njegovo tijelo činit će samo ispravne pokrete, djela, i u njegovoj duši, kao posljedica toga, razvit će se osjećaj prezira prema grijesima, i nužnosti udaljavanja od zabranjenih stvari i izbjegavanja sumnjivih stvari iz straha upadanja u haram. Suprotno tome, ako je srce pokvareno, bolesno, podložno slijeđenju strasti, nemarno prema Allahovom zadovoljstvu, tijelo će činiti neispravna, loša djela i svog vlasnika odvesti s Pravog puta, odvratiti ga od istine i od Allahovog puta, navesti ga da se zaprlja prljavštinom grijeha i upadne u sumnjive stvari. Postojanost srca uzrok je postojanosti imana, vjerovanja, kao što se navodi u hadisu koji je zabilježio Ahmed u “Musnedu”, sa dobrim lancem prenosilaca, od Enesa ibn Malika, radijallahu anhu, da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Nema postojanosti imana, vjerovanja, bez postojanosti srca.” Postojanost imana postiže se postojanošću i ispravnošću tjelesnih djela, postupaka, kojih, opet, nema bez postojanosti srca, a postojanost srca moguća je samo ako je ono živo, ispunjeno ljubavlju prema Allahu i pokornosti Njemu, i prezirom prema grijeshenju. Sve ovo moguće je postići ukoliko su srce i njegovi “podanici” (tijelo, udovi) u potpunosti predani Allahu, predanost tijela je u izvršavanju propisanih obaveza i ostavljanju harama, a predanost srca je u činjenju obaveznih djela, specifičnih za srce, kao što su: iskrenost prema Allahu, oslonac na Njega, odazivanje Njegovom pozivu, ljubav prema Njemu, traženje pomoći od Njega, skrušenost i predanost Njegovoj naredbi, strah od Njega, nada u Njegovu milost, strpljivost i čvrsto vjerovanje.

Ono što je strogo zabranjeno i što se nikako ne smije naći u srcu jesu nevjerstvo, sumnja, licemjerstvo i širk, idolatrija, i sve ono što proizlazi iz njih, a zabranjeni su mu i grijesi kao što su: rijaluk, pretvaranje, samodopadanje i samodivljenje, oholost, hvalisavost, gubitak nade u Allahovu milost, sigurnost od Allahove kazne, radovanje i nedaćama i iskušenjima muslimana, želja da se među muslimanima (pro)šire grijesi i nemoral, i sve ono što proizlazi iz toga, i slične stvari za koje je Ibn Kajjim rekao “da su na većem stepenu zabrane od bluda i konzumiranja alkohola i drugih javnih grijeha, i da same po sebi mogu biti mali grijesi, ali mogu biti i veliki grijesi ovisno o njihovoj jačini, težini i slabosti.

U male grijeha srca spadaju također: strast, želja i žudnja za grijesima, čak iako se ne učine. Sve ove devijacije proizlaze iz nepoznavanja ibadeta srca, predanosti srca Allahu, i njegovog neizvršavanja. Nepoznavanje vadžiba, obaveza srca, kao što su iskrenost, oslonac na Allaha i predanost Njemu, i drugih, nužno dovodi do oboljenja srca od grijeha, suprotnih ovim ibadetima, a ovisno o tome koliko je srce pokorno i predano Allahu, toliko će uspjeti u oslobođanju od grijeha.”

Među najefikasnijim lijekovima za bolesti srca, strasti i sumnje, jeste čvrsto pridržavanje za Allahovu Knjigu i sunnet Njegovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, slijeđenje njihove upute, postupanje po onome što je objavljeno u njima, prihvatanje njihovog suda u jasnim i manje jasnim stvarima. Uzvišeni Allah kaže: “O ljudi, već vam je stigla pouka od Gospodara vašeg i lijek za vaša srca i uputstvo i milost vjernicima” (Junus, 57); “Mi objavljujemo u Kur’anu ono što je lijek i milost vjernicima, a nevjernicima on samo povećava propast.” (El-Isra, 82)

Liječenje srca postiže se i sljedećim lijekovima:

– Redovno učenje zikra – spominjanje Allaha, džellešanuhu, ponizno obraćanje i dova Allahu da učvrsti srce u Njegovoj vjeri, kao što je to često činio Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, učeći dovu: “Allahumme ja mukallibel-kulubi sebbit kalbi ala dinike! – Allahu moj, o Ti koji okrećeš srca, učvrsti moje srce u Svojoj vjeri!” (Ahmed i Tirmizi)

– Ustrajnost u činjenju pobožnih djela, tajnih i javnih, i ostavljanje grijeha, tajnih i javnih, a od najštetnijih po ljudsko srce jeste gledanje u ono što je Allah zabranio, jer grešan pogled je siguran put za oboljenje srca. Neki su učenjaci rekli: “Zabranjeni pogled je otrovna strijela upućena prema srcu.” Zbog toga je Allah, džellešanuhu, naredio “čuvanje stidnih mjesta” od harama, kao što je naredio i obaranje pogleda koji vodi tome. Uzvišeni kaže: “Reci vjernicima neka obore poglede svoje i neka vode brigu o stidnim mjestima svojim; to im je bolje, jer Allah, uistinu, zna ono što oni rade. A reci vjernicama neka obore poglede svoje i neka vode brigu o stidnim mjestima svojim.” (En-Nur, 30–31) Pridjev “ezka lehum”, izveden od riječi “zekat – bolje”, u ovom ajetu ima značenje bogobojznosti, čistoće i kreposti. Ko se očisti, uspio je i zaslužio je da uđe u Džennet. “Zekat – čišćenje” podrazumijeva postizanje dobra i odbacivanje zla, a kada se to desi, srce onoga koji se očistio ispunjava se svjetlošću,

uputom, sposobnošću razlikovanja dobra i zla, spoznajom, snagom, ustrajnošću i čvrstinom. Sve to su jasni i korisni plodovi čuvanja pogleda od onoga što je Allah zabranio.

– Primjena šerijatskih sankcija, koje se, kako kažu neki učenjaci, mogu podvesti pod opći princip “Allahove milosti prema Njegovih stvorenjima”, i obuhvaćene su riječima Uzvišenog: “A mi smo te poslali samo kao milost svjetovima.” (El-Enbija, 107)

O šerijatskim sankcijama i njihovoj ulozi u liječenju bolesti šejhul-islam Ibn Tejmijja rekao je: “Ko ostavi ovu vrstu ‘korisnog lijeka’, iz sažaljenja prema ‘bolesniku’ (grešniku), on zapravo pomaže u njegovoj patnji i propasti, iako mu time želi samo dobro, jer to radi iz neznanja. Nekim očevima i majkama, koji ne poznaju Božije propise, samilost, koju imaju prema svojoj djeci, ne dozvoljava korištenje ove vrste odgoja, te tako i sami doprinose njihovom devijantnom ponašanju, aroganciji i propasti. Uzvišeni kaže: ‘... i neka vas pri vršenju Allahovih propisa ne obuzima prema njima nikakvo sažaljenje.’ (En-Nur, 2)

Allahova vjera je pokornost Njemu i Njegovom Poslaniku, zasnovana na ljubavi prema Njemu i Njegovom Poslaniku, i da nam Allah i Njegov Poslanik budu draži od svega. Allah voli sažaljivost i samilost, ukoliko oni ne vode kršenju Božijih propisa. Šejtan želi da čovjek bude rasipnik, da pretjeruje u svemu. Ako vidi da čovjek naginje milosti, toliko mu uljepša milost da prestane prezirati ono što Allah prezire, i biti ljubomoran prema onome prema čemu je On ljubomoran. Ako vidi da naginje žestini i strogoći, toliko mu uljepša žestinu i strogoću da počne (zap)ostavljati propisane i naređene oblike dobročinstva, blagosti, održavanja rodbinskih veza i milosti, i prelaziti Božije granice u strogoći, kuđenju, mržnji i kažnjavanju za nešto za što je ubijeden da Allah voli. Prvo je ostavljanje propisane milosti i dobročinstva, i ono je pokuđeno i grijeh, a drugo je ‘israf’ – pretjerivanje i prekoračivanje Božijih i Poslanikovih granica u primjeni principa strogoće, a Allah ne voli one koji pretjeruju, i zato neka obojica kažu: ‘Gospodaru naš, oprosti nam krivice naše i neumjerenost našu u postupcima našim, i učvrsti korake naše i pomози nam protiv naroda koji ne vjeruje!’ (Ali Imran, 147).”

O vjernici! Hasan el-Basri, Allah mu se smilovao, rekao je nekom čovjeku: “Liječi svoje srce, jer je Allahova “potreba” kod ljudi čistoća i dobrota njihovih srca.” Imam Ibn Redžeb, Allah mu se smilovao, kaže da je značenje ovih riječi

Hasana el-Basrija sljedeće: “Ono što Allah želi, traži i zahtijeva od njih jeste da poprave i očiste svoja srca, sve dok se u njima ne nastani i učvrsti istinska spoznaja Allaha, Njegovo veličanje, strahopoštovanje prema Njemu, nada i oslonac na Njega, i dok se srce ne ispuni ovim uzvišenim ibadetima, a to je suština tevhida – vjerovanja u jednog Boga, i to je značenje riječi ‘la ilahe illallah’. Nema čistoće i dobrote srca sve dok njegov Bog, Kojeg obožava, Kojeg je spoznao, Kojeg voli i prema Kojem osjeća strahopoštovanje, ne bude Allah, Jedan Jedin, Koji nema druga. Da na nebesima i na Zemlji postoje drugi bogovi pored Allaha, poremetili bi se, kao što kaže Uzvišeni: ‘Da Zemljom i nebesima upravljaju drugi bogovi, a ne Allah, poremetili bi se. Pa nek je uzvišen Allah, Gospodar svemira, od onoga što Mu pripisuju!’ (El-Enbija, 22). Na osnovu ovoga znamo da nema boljitka i opstanka viših i nižih svjetova sve dok se svi pokreti i djelovanje njihovih stanovnika i svi pokreti tijela ne usklade sa pokretima i voljom srca. Ako su pokreti i volja srca potčinjeni Allahu Jedinom, to je znak da je ono čisto i ispravno, a time će se popraviti i postupci i djela tijela, a ako su njegovi pokreti i volja potčinjeni nekome drugome, to je znak da je ono bolesno, i da shodno toj bolesti tijelo čini neispravne postupke.”

Bojte se Allaha, vjernici, i činite sve ono što će poboljšati i popraviti stanje vaših srca, zaštititi ih, osigurati im zdravlje od bolesti i devijacija koje gase njihovu svjetlost, pomućuju njihovu čistoću, slabe njihovu odlučnost i volju i zaustavljaju ih na putu ka Allahu i uzrokuju njihovu zbunjenost, zabludu i propast.

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur’anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

UDALJAVANJE OD GRIJEHA I GREŠNIKA (MEDINA)

Hatib: dr. Salah ibn Muhammed el-Budejr
22. ševval 1439. po Hidžri / 6. juli 2018.

Hvala Allahu, neizmjerne, onoliko kolike su Njegove blagodati i koliki su Njegovi darovi. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i pored Kojeg ne postoji drugi bog dostojan obožavanja, i svjedočim da je naš vjerovjesnik i prvak Muhammed Njegov rob, poslanik, vjerovjesnik, odabranik, spašenik, prijatelj i onaj kojim je On zadovoljan, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i spas, i na njegovu porodicu i ashabe, sve dok bude svitala zora i sunce sjalo.

O muslimani, bojte se Allaha, čineći ono čime je On zadovoljan i kloneći se grijeha. “O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

Izbjegavanje skupova na kojima se čine grijesi, distanciranje od grešnika dok čine grijeh, neuzimanje takvih za bliske prijatelje, izbjegavanje prisnog kontakta i putovanja s njima dokaz je ispravnog rezonovanja i Božijeg nadahnuća i podrške.

Ljudska srca su slaba, sumnje ih obuzimaju, smutnje naviru poput talasa, a svjestan čovjek kloni se onih koji mogu razboljeti njegovo srce i pokvariti njegovo vjerovanje, i oprezan je prema onima koji su već upali u smutnju zablude i skrenuli s puta sunneta, dobrote, stida i morala muslimana.

*Ako se razbolio nisi, a s bolesnikom se družiš
u blizini njegovoj boraviš,
samo je pitanje trena kad ćeš i ti da se razboliš.*

Ko se nađe u društvu u kojem se čini grijeh, ima obavezu da, na mudar način, lijepom riječju, savjetom i argumentovano ukaže na grijeh, i ako to ne uradi, a mogao je, postaje saučesnikom u grijehu, a ako to nije u stanju učiniti, dužan je napustiti takvo društvo i distancirati se od njega, jer druženje s

grešnicima dok čine grijeh, iziskuje bliskost i slijedenje, zatvaranje očiju pred grijesima i ljubav u srcu, a nije isključeno i da i sam postane žrtva grijeha. Omer ibn Kajs, Allah mu se smilovao, rekao je: “Nemoj se družiti sa sljedbenicima strasti, jer bi i tvoje srce mogli zavesti.”

Uzvišeni kaže: “On vam je već u Knjizi objavio: kad čujete da Allahove riječi poriču i da im se izruguju, ne sjedite s onima koji to čine dok ne stupe u drugi razgovor, inače, bit ćete kao i oni. Allah će, sigurno, zajedno sastaviti u Džehennemu licemjere i nevjernike.” (En-Nisa, 140)

Imam Taberi, Allah mu se smilovao, rekao je: “Ovaj ajet jasno ukazuje na zabranu druženja sa sljedbenicima zablude, bilo koje vrste, novotarima ili grešnicima, u trenucima kada oni čine grijeh ili propagiraju svoju zabludu.”

Ibn Tejmijja, Allah mu se smilovao, rekao je: “Nikome nije dozvoljeno da prisustvuje skupovima na kojima se čini grijeh, zlo, svojom slobodnom voljom, i bez opravdanog razloga”, kao što se kaže u hadisu: “Ko vjeruje u Allaha i Sudnji dan, neka ne sjedi za stolom za kojim se pije alkohol.”

Omeru ibn Abdulazizu, Allah mu se smilovao, prijavljena je jedna grupa ljudi koji su konzumirali alkohol, i on je naredio da se kazne. Rečeno mu je: “Među njima je i postač”, tj. zadesio se slučajno u njihovom društvu, a on je rekao: “Njega prvog kaznite, zar niste čuli Allahove riječi: ‘On vam je već u Knjizi objavio: kad čujete da Allahove riječi poriču i da im se izruguju, ne sjedite s onima koji to čine dok ne stupe u drugi razgovor, inače, bit ćete kao i oni’ (En-Nisa, 149)!”

Omer ibn Abdulaziz, Allah mu se smilovao, pojasnio je da je Allah, džellešanuhu, onoga koji prisustvuje grijehu izjednačio s njegovim počiniocima, i zbog toga su učenjaci rekli: “Ako čovjek bude pozvan na gozbu na kojoj se čine grijesi, poput konzumiranja alkohola, slušanja muzike, nije mu dozvoljeno prisustvovati takvoj gozbi, jer nam je Allah, džellešanuhu, naredio da ukazujemo na zlo, shodno mogućnostima. Onaj ko prisustvuje gozbi na kojoj se čini grijeh, svojom slobodnom voljom, i ne ukaže na njega, nepokoran je Allahu i Poslaniku, jer nije izvršio njihovu naredbu. Prema tome, prisustvovanje pijankama, slobodnom voljom i bez nužnog razloga, i neosuđivanje grijeha, onako kako je Allah naredio, smatra se saučesništvom u grijehu.”

O muslimani! Ne osnažujte svojim prisustvom i podrškom sljedbenike zablude, novotarije i grijeha, i nemojte nikada biti bilo kakva brojka na strani

smutljivaca i pokvarenjaka. Ibn Abbas, radijallahu anhumu, kazuje da su neki muslimani izlazili u borbu sa idolopoklonicima, kako bi ih brojčano osnažili, pa bi ih pogadale strijele koje su dolazile sa muslimanskih položaja i ubijale. Allah, džellešānuhu, tim povodom je objavio: "... kojima su meleki dušu uzeli u času kad su nevjernici bili" (En-Nahl, 28). (Buhari)

Ko bude psisustvovao skupovima na kojima se čine grijesi, podržavao ih, radovao im se, pozivao njima, i ko bude podržavao internetske portale sumnjivog sadržaja, i portale koji promovišu nemoral, grijeh i neprijateljstvo prema našoj vjeri, islamskom vjerovanju i moralu, agitirao za njih i dijelio njihov sadržaj, sam se svrstao na njihovu stranu i postao je jedan od njih.

O muslimani! Bojte se Allaha, budite svjesni Njegove blizine, pokoravajte Mu se i nemojte Mu biti nepokorni. Uzvišeni kaže: "O vjernici, bojte se Allaha i budite s onima koji su iskreni!" (Et-Tevba, 119)

O vjernici, nemojte javno činiti grijeha i nemojte halalom proglašavati ono što je Allah, džellešānuhu, zabranio. Neka vas ne zavedu fetve lakovjernih i priučenih, koji o vjeri govore bez ubjeđenja i stručnosti, i koji naginju slobodnijem tumačenju vjere, pod plaštom olakšavanja, središnjosti i umjerenosti u vjeri. Onaj ko bude javno činio grijeha, rasrdio je svoga Gospodara, pokidao je vezu između sebe i Njega, omalovažio je Njegovu kaznu i uznemirio je Allahove čestite robove.

Bojte se Allaha, o sljedbenici islama! Bojte se Allaha, o sljedbenici islama! Neka vas ne obmane blagostanje i bogatstvo, i nemojte se pomagati blagodatima u činjenju grijeha. Nemojte javno činiti grijeha, a Allah vas je opskrbio raskošnim životom, raznovrsnom hranom i pićem dok oko vas haraju glad i ratovi.

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: "Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šalžite mu pozdrav!" (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

SVI ALLAHOVI POSLANICI IMALI SU ZADAĆU DA OPOMINJU I DONOSE RADOSNE VIJESTI (MEKA)

Hatib: dr. Salih ibn Muhammed Alu Talib

29. ševval 1439. po Hidžri / 13. juli 2018.

Sva hvala i zahvala pripadaju Allahu, Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo, i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i Koji je visoko iznad toga da ima Sebi sličnog, rivala, istovjetnog i ravnog. Uzvišeni kaže: “Niko nije kao On! On sve čuje i sve vidi” (Eš-Šura, 11), i svjedočim da je Muhammed Allahov rob i poslanik, dostavio je poslanicu, izvršio je emanet, savjetovao je ummet i borio se na Allahovom putu sve dok mu nije došla smrt, neka su na njega Allahova milost, mir i blagoslov, i na njegovu porodicu i sve ashabe.

Oporučujem sebi i vama bogobožnost, ona je zastor sigurnosti na Danu proživljenja, i odjeća sreće i zadovoljstva u nevolji i velika radosna vijest. Uzvišeni kaže: “I neka se ničega ne boje i ni za čim neka ne tuguju Allahovi štićenici, oni koji budu vjerovali i koji se budu Allaha bojali, za njih su dobre vijesti i na ovome i na onome svijetu – Allahove riječi niko ne može izmijeniti – to će, zaista, velik uspjeh biti.” (Junus, 62–64)

O muslimani, on je Allahov poslanik, Muhammed ibn Abdullah ibn Abdulmuttalib el-Kureši el-Hašimi, iz najčasnije loze, najljepšeg fizičkog izgleda i morala.

Allah, džellešanuhu, očistio ga je i odabrao, a njegov narod osvjedočio se u njegovu iskrenost, povjerljivost, još od rane mladosti, pa i od dječaćkih godina.

Kada je napunio četrdeset godina, Allah, džellešanuhu, poslao ga je kao milost svjetovima. Allah je pogledao stanovnike Zemlje i prezreo ih je, i Arape

i nearape, osim preostalih sljedbenika Knjige, i pogledao je u srca Svih svojih robova i vidio je da je Muhammedovo srce najčišće i odabrao ga je za poslanstvo.

Spuštena je Objava s nebesa, Allah, džellešanuhu, nagovijestio je novo jutro za ljudski rod, s najviših visina spustila se svjetlost na pećinu Hira, a preko Hire na cijelu Meku i obasjala je Meku i njene krajeve, i potekla je njenim putevima i dolinama i prosula se po licima njenih stanovnika, odlazećih i dolazećih.

Idolopoklonici su se čudili kako je Objava spuštena jednom od njih, proglasili su ga lašcem, i bili su smeteni.

Govorili su: “čarobnjak je”, ili “lud je”; to su “izmišljotine naroda drevnih”; “donesi ti kakav drugi Kur’an ili ga izmijeni!” A Kur’an im je, uporno, podastirao dokaze istinitosti poslanice i iskrenosti Poslanika, pa je objavio suru Junus, koju je, u cijelosti, posvetio potvrđivanju poslanice i iskrenosti Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. Sura Junus objavljena je u Meki, a mekanske sure imaju svoju privlačnost i dražesnost, i sadrže, i to je njihova posebna odlika, utemeljenje tevhide – čistog monoteizma, vjerovanja u proživljenje i nagradu i kaznu, poslanstvo i Kur’an, i pojašnjavaju kakav kraj čeka dvije skupine, vjerničku i nevjerničku. Ko razmišlja o ovoj suri, kazivanju o Nuhu i njegovom javnom pozivanju, kazivanju o Musau i njegovom narodu, i Božijoj naredbi da u Egiptu izgrade kuće i bogomoljama ih učine, doći će do jasnog zaključka da je ova sura među prvim objavljenim mekanskim surama, i da je objavljena prije nego što je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, javno obznanio svoj poziv u vjeru. Sve sure koje počinju skraćenicom “elif-lam-ra”, a ima ih pet, nose u svom nazivu ime poslanika, a to su: Junus, Hud, Jusuf, Ibrahim, alejhimus-selam, i peta je El-Hidžr, a El-Hidžr su nastambe Salihovog naroda Semuda. U ime Allaha Milostivog Samilosnog: “Elif-lam-ra. Ovo su ajeti mudre Knjige. Zašto je čudno ljudima što Mi objavljujemo jednom između njih: ‘Opominji ljude! A vjernike obraduj divnom nagradom kod Gospodara njihova!’ Nevjernici govore: ‘Ovaj je zaista pravi čarobnjak!’” (Junus, 1–2)

Svi poslanici, a i njihovi sljedbenici dužni su sve do Sudnjeg dana opominjati nevjernike i pozivati ih u vjeru, a vjernicima donositi radosne vijesti. Onaj koji poziva ljude Allahu podjednako će voditi računa i o jednom i o drugom i neće ih zapostavljati. Uzvišeni kaže: “O Vjerovjesniče, Mi smo te poslali kao svjedoka i kao donosioca radosnih vijesti i kao poslanika koji opominje, da – po

Njegovom naređenju – pozivaš k Allahu, i kao svjetiljku koja sija. I obraduju vjernike da će Allah na njih veliku milost prosuti.” (El-Ahzab, 45–47)

O muslimani, najveći dokaz ovog plemenitog Poslanika bio je Kur'an časni, koji im je on učio, i kojim je "kucao" na njihove uši i srca i stavio pred njih izazov: "O ljudi, već vam je stigla pouka od Gospodara vašeg i lijek za vaša srca i uputstvo i milost vjernicima. Reci: 'Neka se zato Allahovoj blagodati i milosti raduju, to je bolje od onoga što gomilaju'" (Junus, 57–58); "Ovaj Kur'an nije izmišljen, od Allaha je – on potvrđuje istinitost prijašnjih objava i objašnjava propise; u njega nema sumnje, od Gospodara svjetova je! A oni govore: 'On ga izmišlja!' Reci: 'Pa, dajte vi jednu suru kao što je njemu objavljena, i koga god hoćete, od onih u koje mimo Allaha vjerujete, u pomoć pozovite, ako istinu govorite.' Oni poriču prije nego što temeljito saznaju šta ima u njemu, a još im nije došlo ni tumačenje njegovo; tako su isto oni prije njih poricali, pa pogledaj kako su nasilnici završili! Ima ih koji u nj vjeruju, a ima ih koji ne vjeruju u nj. A Gospodar tvoj dobro poznaje smutljivce." (Junus, 37–40)

Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Nema nijednog vjerovjesnika a da mu Allah nije dao čudo, dokaz zbog kojeg su ljudi povjerovali, a ono što je meni dato jeste Objava koju mi je Allah objavio, i zato se nadam da ću imati najviše sljedbenika na Sudnjem danu." (Muslim)

Kur'an je zaista mudžiza, čudo vjerovjesnika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem. Uzvišeni kaže: "A kad im se kazuju ajeti Naši, koji su jasni, onda govore oni koji ne vjeruju da će pred Nas stati: 'Donesi ti kakav drugi Kur'an ili ga izmijeni!' Reci: 'Nezamislivo je da ga ja sam od sebe mijenjam, ja slijedim samo ono što mi se objavljuje, ja se bojim – ako budem neposlušan svome Gospodaru – patnje na Velikom danu.' Reci: 'Da Allah nije htio, ja vam ga ne bih kazivao niti bi vas On s njim upoznao. Ta ja sam prije poslanstva dugo među vama boravio – zar ne shvaćate?'" (Junus, 15–16) Ovo je najveći dokaz Muhammedovog vjerovjesništva. Prije nego što mu je spuštena Objava, boravio je četrdeset godina u svom narodu, i bio je nadaleko poznat po svojoj iskrenosti, istinoljubivosti i povjerljivosti, tako da je bilo nezamislivo da ostavi laž u odnosu prema ljudima, a da slaže na Allaha, kao što je to kazao i rimski imperator Heraklije, u podužem hadisu koji prenosi Ebu Sufjan, radijallahu anhu.

O vjernici, u ovoj suri Allah, džellešanuhu, spomenuo je vijest o trojici plemenitih poslanika: Nuhu, Musau i Junusu, neka su na njih i na našeg vjerovjesnika Allahova milost i spas. S obzirom na to da ova sura iznosi dokaze potvrde poslanstva i poslanice, prikladno je da, u tom kontekstu, budu spomenuta ova trojica vjerovjesnika. Nuh, alejhis-selam, bio je prvi poslanik koga je Allah poslao stanovnicima Zemlje, nakon što su upali u grijeh širka – višeboštva, a prije toga svi su bili na tevhidu – čistom monoteizmu. Musaova poslanica je najveća i najvažnija poslije Kur'ana, i zbog toga je Allah, džellešanuhu, spominje uporedo s Kur'anom na više mjesta, kao što su riječi Uzvišenog: “A kad im dolazi Istina od Nas, oni govore: ‘Zašto mu nije dato onako isto kao što je dato Musau?’ A zar oni još davno nisu porekli ono što je Musau dato? Oni govore: ‘Dvije čarolije, jedna drugu podržava’ – i govore: ‘Mi ni u jednu ne vjerujemo.’ Reci: ‘Pa donesite vi od Allaha knjigu koja bolje nego ove dvije na Pravi put upućuje, nju bih slijedio, ako istinu govorite!’” (El-Kasas, 48–49)

Što se Junusa, alejhis-selam, tiče, on je bio plemeniti vjerovjesnik, koga je Allah, džellešanuhu, poslao stanovnicima Ninive. Nakon što su ga oni proglasili lašcem, on to nije mogao podnijeti, i napustio ih je ogorčen i srdit na njih, pa je Allah objavio Svome vjerovjesniku Muhammedu, sallallahu alejhi ve sellem: “... i strpljivo čekaj presudu Gospodara svoga i ne budi kao Zunnun koji je u ogorčenju zavapio.” (El-Kalem, 48) U ovoj suri Allah kazuje o Musau i Nuhu, alejhimes-selam, iz još jednog važnog razloga. Naime, Allah, džellešanuhu, spomenuo je u ovoj suri riječi koje je idolopoklonik uputio Muhammedu, sallallahu alejhi ve sellem: “Oni govore: ‘Zašto mu Gospodar njegov ne pošalje jedno čudo?’ Ti reci: ‘Samo Allah zna što će biti, pa pričekajte, i ja ću s vama čekati.’” (Junus, 20), tako da je sasvim prikladno da spomene Nuha, alejhis-selam, jer Kur'an ne navodi mu'džizu i dokaz koji su njemu dati, kao što navodi za Musaa, alejhis-selam, da mu je dato “devet jasnih dokaza”: “Reci: ‘Allah je kadar poslati čudo, ali većina njih ne zna.’” (El-En'am, 37); “A da ne šaljemo čuda, zadržava nas samo to što drevni narodi nisu u njih povjerovali.” (El-Isra, 59)

O muslimani! U ovoj suri govori se o ovim poslanicima i zato da se ukaže na različitu završnicu naroda kojima su ovi poslanici poslani. Nuha, alejhis-selam, njegov je narod proglasio lašcem i nije povjerovao u njega, pa ih je Allah sve potopio – “a malo je bilo onih koji su s njim vjerovali.” (Hud, 41) Musaov narod, Benu Israil, povjerovao je u Musaa, alejhis-selam, u velikom broju, a

zanimjali su ga faraon i njegov narod, pa je Allah i njih potopio. Junusov narod u cijelosti je povjerovao u poslanika, nakon što ih je on napustio i nakon što su vidjeli znakove Allahove kazne, čiji su se uzroci bili ispunili. Iskreno su se obratili Allahu, džellešanuhu, i On je od njih otklonio kaznu. Uzvišeni kaže: “Zašto nije bilo nijednog grada koji je povjerovao i kome je vjerovanje njegovo koristilo, osim naroda Junusova, kome smo, kada je povjerovao, sramnu patnju u životu na ovome svijetu otklonili i život mu još neko vrijeme produžili?” (Junus, 98)

Kao da se ovom surom htjelo poručiti našem vjerovjesniku Muhammedu, sallallahu alejhi ve sellem: “Ti nisi dužan da ih na Pravi put izvedeš, tvoje je samo da pozivaš i opominješ, a Mi ćemo se pobrinuti za njih.” Štaviše, ova sura to je jasno obznanila: “Bilo da ti pokažemo dio onoga čime im prijetimo, bilo da ti dušu uzmemo, Nama će se oni vratiti, i tada će Allah biti svjedok za ono što su činili.” (Junus, 46)

Još jedna povezanost: Nuh i Musa, alejhime-selam, ubrajaju se među ululazm – odlučne poslanike, koji su se odlikovali dvjema vrlo važnim karakteristikama: slijeđenje Božijih naredbi i strpljivost, i Allah, dželle šanuhu, naredio je Svome vjerovjesniku Muhammedu, sallallahu alejhi ve sellem, da slijedi njihov primjer: “Ti izdrži kao što su izdržali odlučni poslanici.” (El-Ahkaf, 35)

Nuh, alejhis-selam, ostao je u svom narodu i pozivao ih je 950 godina, pozivao ih je danju i noću, a to je njima samo povećavalo nevjerovanje, nije ništa promijenio i preinačio od Objave. Allah, džellešanuhu, poslao je Musaa, alejhi-selam, faraonu da ga pozove na Pravi put, i bilo je ono što je bilo, a zatim je sa Benu Israilom prešao mukotrpan i težak put. Naš vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, kada bi ga njegov narod ponižavao i uznemiravao, govorio je: “Allah se smilovao Musau, on je uznemiravan više od ovoga, pa se strpio.”

Kao da ova sura kaže Muhammedu, sallallahu alejhi ve sellem: “Strpi se kao što su se strpjeli Nuh i Musa, alejhis-selam, a nemoj biti kao “sahibul-hut” – onaj koga je riba progutala, a ona također poručuje njegovim sljedbenicima: strpite se kao što su se strpjeli Nuh i Musa, ne gubite nadu i ne napuštajte svoje “borbene položaje”.

Simbolično i suptilno je i to da su sva trojica spomenutih poslanika imala “dogadž s vodom”. Allah, džellešanuhu, potopio je Nuhov narod vodom koja

je neprestano lila, i učinio je da iz zemlje izvori provru, i vode su se sastajale kako je bilo određeno, i spasio je Nuha i one koji su bili uz njega u lađi krcatoj, od dasaka i klinaca sagrađenog. Allah, džellešanuhu, rascijepio je more Musau, alejhis-selam, preveo je preko njega Benu Israil, a potopio je faraona i njegov narod. Junus, alejhis-selam, putovao je morem u krcatoj lađi, boravio u utrobi ribe, u tminama mora, u trima tminama.

O vjernici! Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, po svojoj naravi milostiv i saosjećajan, pozivao je svoj narod i učinio je sve da ih izvede na Pravi put, gotovo da je “izgorio od žalosti za njima”, pa mu je Allah objavio: “... i ne budi tužan zbog njih” (El-Hidžr, 88); “Zar ćeš ti sebe uništiti zato što ovi neće da postanu vjernici?” (Eš-Šuara, 3); “Ako je tebi teško to što oni glave okreću, onda, ako možeš, potraži kakav otvor u Zemlji ili kakve ljestve ka nebu, pa im donesi jedno čudo! Da Allah hoće, On bi ih sve na Pravome putu sakupio; zato nikako ne budi od onih koji to ne znaju!” (El-En’am, 35)

Allah, dželle šanuhu, kaže: “Da Gospodar tvoj hoće, na Zemlji bi doista bili svi vjernici. Pa zašto onda ti da nagoniš ljude da budu vjernici? Nijedan čovjek nije vjernik bez Allahove volje; a On kažnjava one koji neće da razmisle.” (Junus, 99–100) Griješi onaj koji je ikada pomislio da može uputiti sve ljude, da ih može privoliti da svi prihvate Istinu.

Razilaženje među ljudima je Allahov sunnet, zakonitost, i odredba, i izvan je ljudske moći i sposobnosti. Uzvišeni kaže: “Međutim, oni će se uvijek u vjeronj razilaziti” (Hud, 119), čime nas poziva da nikako ne budemo od onih koji to ne znaju! Obaveza je daije, koji poziva ljude na Pravi put, da čini ono što mu je Allah, džellešanuhu, naredio i da dostavi Njegovu riječ ljudima: “Ti si dužan samo da obznaniš.” (Eš-Šura, 48) Reci kao što je Allah, džellešanuhu, naredio Svome Poslaniku da kaže: “Reci: ‘O ljudi, ako vi sumnjate u ispravnost moje vjere – pa, ja se neću klanjati onima kojima se, mimo Allaha, vi klanjate, već ću se klanjati Allahu, Koji će vam duše uzeti. Meni je naređeno da budem vjernik’, i: ‘Predaj se pravoj vjeri, i nikako ne budi kumirima poklonik, i, pored Allaha, ne moli se onome ko ti ne može ni koristiti ni nauditi, jer ako bi to uradio, bio bi uistinu, nevjernik.’” (Junus, 104–106)

U suštini ovakav stav je oličenje čvrstine i ubjeđenja. Reci kao što je Allah, džellešanuhu, naredio Svome Vjerovjesniku da kaže: “Reci: ‘O ljudi, Istina vam dolazi od Gospodara vašeg, i onaj ko se uputi Pravim putem – uputio se

za svoje dobro, a onaj ko krene stranputicom, krenuo je na svoju štetu, a ja nisam vaš odvjetnik.' Ti slijedi ono što ti se objavljuje i budi strpljiv dok Allah ne presudi, On je sudija najbolji!" (Junus, 108–109) To su dva velika i međusobno uvjetovana principa: "Ti slijedi ono što ti se objavljuje i budi strpljiv" (Junus, 109), dakle, to je slijedenje Objave i strpljivost na neugodnostima i teškoćama Pravog puta.

Onaj koji se dosljedno drži oba principa, on ide putem vjerovjesnika i njihovog poziva, a onaj ko propusti nešto od toga, njegov poziv je manjkav za onoliko koliko je propustio. Zbog izostanka prvog principa, ittibaa – dosljednog slijedenja Objave, pojedine muslimanske frakcije, skupine i organizacije zapale su u grijeh iskrivljivanja i preinačavanja tekstova Božije objave i relativizacije koncepta temessuka – čvrstog pridržavanja šerijata, a zbog izostanka drugog principa, sabura – strpljivosti i ustrajnosti, neke druge frakcije krenule su putem pretjerivanja i ekstremizma. Istinska uputa je Allahova uputa, a ona objedinjuje ova dva principa: strpljivost i slijedenje Objave. Allah, džellešanuhu, kaže: "Ti slijedi ono što ti se objavljuje i budi strpljiv dok Allah ne presudi, On je sudija najbolji!" (Junus, 109); "A ti budi strpljiv! Allahovo obećanje je, zaista, istina i neka te nikako ne obmanu oni koji čvrsto ne vjeruju" (Er-Rum, 60); "A kad im se kazuju ajeti Naši, koji su jasni, onda govore oni koji ne vjeruju da će pred Nas stati: 'Donesi ti kakav drugi Kur'an ili ga izmijeni!' Reci: 'Nezamislivo je da ga ja sam od sebe mijenjam, ja slijedim samo ono što mi se objavljuje, ja se bojim – ako budem neposlušan svome Gospodaru – patnje na Velikom danu.'" (Junus, 15)

O muslimani! Allahu, džellešanuhu, nema vrednijih i boljih, Njemu dražih ljudi od Njegovih vjerovjesnika i poslanika, alejhimus-selam, ali i pored toga njihov život uopćeno, a period poslanstva posebno, protekao je u doticaju i konfrontaciji sa idolopoklonicima. Sastajali su se na istim mjestima, svjedočili istim događajima, Allahovi vjerovjesnici slušali su od svojih naroda ono što nisu voljeli čuti, vidjeli su idolatriju i svjedočili grijesima, iako su ih u dubini svoje duše prezirali.

I pored činjenice da su imali najviše znanja o Allahovoj uzvišenosti i bili najljubomorniji prema Njegovim svetinjama, to ih nije odvratilo od poziva, obznanjivanja istine, savjetovanja, samilosti, strpljivosti i ustrajnosti u spašavanju

onih ljudi na koje se prosula Allahova milost i koje je On upisao u Knjigu spašenih.

Iako su tuga i žaljenje zbog raširenosti grijeha odlika čestitih i pobožnih ljudi i jedan od uzroka njihove nagrade, ipak Allah, džellešanuhu, kori Svoga Poslanika zbog ustrajavanja u njima, kako ga to ne bi pokolebalo i odvratilo od Pravog puta. Uzvišeni kaže: "...pa ne izgaraj od žalosti za njima" (Fatir, 8); "Pa zar ćeš ti za njima od tuge svisnuti, ako oni u govor ovaj neće da povjeruju?" (El-Kehf, 6); "A većina ljudi, ma koliko ti želio, neće biti vjernici." (Jusuf, 103)

Zatim, znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: "Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!" (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

NA BRANIKU KUR'ANA I SUNNETA (MEKA)

Hatib: dr. Fejsal ibn Džemil Gazavi

7. zul-kade 1439. po Hidžri / 20. juli 2018.

Sva hvala i zahvala pripadaju Allahu, Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo, Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i poslanik, koga je On poslao s radosnom viješću i opomenom pred Sudnji dan. Ko se pokorava Allahu i Njegovom Poslaniku, na Pravom je putu, a onaj ko im se suprotstavi, naudio je samom sebi, a Allahu nikakvu štetu ne može učiniti. Uzvišeni kaže: "O vi koji vjerujete, bojte se Allaha istinskom bogobojaznošću i nipošto ne umirite osim kao muslimani!" (Ali Imran, 102); "O ljudi, bojte se Gospodara svoga, Koji vas je stvorio od jedne osobe, od koje je njen par stvorio, a od njih dvoje mnoge muškarce i žene rasijao. Bojte se Allaha, Čijim imenom jedni druge molite, i čuvajte rodbinske veze. Allah vas, doista, nadzire." (En-Nisa, 1); "O vjernici, bojte se Allaha i govorite samo istinu, On će vas za vaša dobra djela nagraditi i grijehе vam vaše oprostiti. A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao – postići će ono što bude želio." (El-Ahzab, 70–71).

O muslimani! Vjerovjesnikov časni sunnet zauzima vrlo visoko i cijenjeno mjesto u islamu, jer je on drugi izvor islamskog zakonodavstva. Šerijatski propisi koje smo dužni izvršavati, izvedeni su iz Objave našeg Gospodara, koja obuhvata plemeniti Kur'an i čisti sunnet. Dokaz da je sunnet objava od Allaha jesu riječi Uzvišenog: "On ne govori po hiru svome – to je samo Objava koja mu se obznanjuje" (En-Nedžm, 3–4), i riječi: "... i neka vam je na umu blagodat koju vam Allah daje, i Knjigu, i mudrost koju vam objavljuje, kojom vas savjetuje" (El-Bekara, 231), i riječi: "I pamтите Allahove ajete i mudrost, koja se kazuje u domovima vašim – Allah je, uistinu, dobar i sve zna" (El-Ahzab, 34). Mufesiri, komentatori Kur'ana kažu da se pod mudrošću u ovim ajetima misli na sunnet.

Poštovani vjernici! Sunnet je tumač mnogih sažetih kur'anskih iskaza i značenja. Uzvišeni Allah objavio je u Kur'anu da će On pojasniti Svoju Knjigu, i da je to obaveza koju je On preuzeo na Sebe, pa kaže: “Mi smo dužni da ga saberemo da bi ga ti čitao. A kada ga čitamo, ti prati čitanje njegovo, a poslije, Mi smo dužni da ga objasnimo.” (El-Kijama, 17–19) To znači da je Kur'an objašnjen riječima i praksom Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. Uzvišeni kaže: “A tebi objavljujemo ‘zikr’ (podsjećanje, opomenu) da bi objasnio ljudima ono što im se objavljuje, i da bi oni razmislili.” (En-Nahl, 44)

Gdje u Kur'anu musliman može naći da podne, ikindija i jacija imaju po četiri rekata? I gdje može naći detaljna pojašnjenja o propisu zekata, hadža, i drugim pitanjima? Prenosi se da je neki čovjek došao Imranu ibn Husejnu, radijallahu anhu, i upitao ga nešto, i on mu je odgovorio, pa je ovaj čovjek rekao: “Pričajte na temelju Allahove Knjige, a ne nečega drugog!” Imran, radijallahu anhu, reče mu: “Ti si zaista nerazuman čovjek! Gdje si u Allahovoj Knjizi našao da se podne klanja četiri rekata, i da se na podne-namazu uči u sebi, i gdje si našao broj dnevnih namaza, iznos zekata, i sl.? Jesi li pojašnjenje za sve to našao u Kur'anu? Allah, džellešanuhu, uopćeno je spomenuo propise, a sunnet ih je detaljno obrazložio.”

Pored toga što sunnet tumači i objašnjava opće kur'anske propise, on samostalno utemeljuje propise i norme kojih nema u Kur'anu, kao što je obaveznost davanja sadekatul-fitra, zabrana zlata i svile muškarcima, zabrana da se u poligamnom braku spoje žena i njena tetka po ocu i tetka po majci i sl. Svi mi dužni smo da se čvrsto pridržavamo Kur'ana i sunneta, i da ne pravimo razliku među njima u obavezности njihovog primjenjivanja i u normiranju šerijatskih propisa na temelju ova dva izvora, jer je samo to garancija da nećemo zastraniti, skrenuti i zalutati s Pravog puta, kao što je to pojasnio Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, u poznatom hadisu: “Ostavio sam vam dvije stvari i nikada nećete zalutati ako ih se budete čvrsto držali: Allahovu knjigu i sunnet Njegovog Vjerovjesnika.” (Malik, “Muvetta”)

Poštovani vjernici! Šerijatski tekstovi pojasnili su da je pokornost Poslaniku – pokornost Allahu, džellešanuhu, i potvrdili su da je obaveza pokoravati se Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, i slijediti ga, i ukazali su na opasnost suprotstavljanja njemu i iskrivljivanja njegovog sunneta. Na to se ukazuje u riječima Uzvišenog: “Onaj ko se pokorava Poslaniku, pokorava se i Allahu; a

onaj ko glavu okreće – pa, Mi te nismo poslali da im čuvar budeš” (En-Nisa, 80); “... ono što vam Poslanik dā, to uzmite, a ono što vam zabrani, ostavite” (El-Hašr, 7); “Kada Allah i Poslanik Njegov nešto odrede, onda ni vjernik ni vjernica nemaju pravo po svome nahođenju postupiti. A ko Allaha i Njegova Poslanika ne poslušā, taj je sigurno skrenuo s Pravoga puta.” (El-Ahzab, 36)

Na to ukazuju i riječi Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: “Držite se mog sunneta i sunneta mojih pravovjernih halifa. Čvrsto ih se držite i uhvatite se za njih svojim očnjacima.” (Ebu Davud, Tirmizi i Ibn Madža od Irbada ibn Sarije, radijallahu anhu) “Ko ostavi moj sunnet, nije od mene.” (Muttefekun alejhi, od Enesa ibn Malika) “Najbolji govor je Allahov govor, a najbolja uputa je uputa Muhammeda.” (Muslim od Džabira ibn Abdullaha, radijallahu anhu)

Nemoguće je ispravno implementirati islamske propise bez vraćanja na sunnet, i nema islama bez prihvatanja sunneta i postupanja po njemu.

O muslimani! Iskreni i Istinoljubivi, sallallahu alejhi ve sellem, obavijestio nas je da će poslije njega doći ljudi koji će odbacivati njegove hadise i poricati njihovu autentičnost. Mikdad ibn Madikerib, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Dat mi je Kur’an i nešto slično njemu, a doći će vrijeme kada će čovjek sjediti sit na svojoj sjedaljci i govoriti: ‘Držite se Kur’an, i ono što u njemu nađete da je halal, smatrajte halalom, a ono što u njemu nađete da je haram, smatrajte haramom.’” (Ebu Davud, Tirmizi, Hakim i Ahmed)

Svaki musliman dužan je da se čuva “propagatora zablude” koji odbacuju vjerodostojne, potvrđene hadise Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, ubacuju sumnju u autentičnost sunneta, poriču ga i govore: “Poslanikove naredbe nas ne obavezuju”, koji obmanjuju ljude i pripisuju sebi poznavanje prave suštine, a oni ustvari propagiraju neistinu, bore se protiv temeljnih istina vjere, uvode novine u vjeru, ubacuju sumnju u nepobitne istine. Kakva samo propast čeka one koji idu tim putem!

Rekao je imam Ahmed: “Ko odbije Poslanikov hadis, došao je na rub propasti.” Hasan el-Berbehari rekao je: “Kada čuješ čovjeka da negira hadis ili ga odbacuje, ili želi da mu se kao argument navede nešto što nije predanje, dovedi u pitanje ispravnost njegovog vjerovanja, i nemoj sumnjati da je sljedbenik strasti i novotar.”

Cijenjena braćo! Poricanje i odbacivanje sunneta poprimilo je brojne i raznovrsne oblike. Nekada se manifestuje kroz osporavanje njegove šerijatskopravne utemeljenosti i autoritativnosti; nekada kroz osporavanje njegovog predajnog lanca, po slobodnoj procjeni i bez adekvatnog znanja, i umanjivanje njegovog značaja; nekada kroz osporavanje metodologije koju hadiski stručnjaci koriste u kritici i ocjenjivanju ravija, prenosilaca hadisa; nekada kroz osporavanje teksta, sadržaja hadisa zbog postojanja navodne kontradiktornosti i kolizije među različitim verzijama jednog hadisa; nekada kroz njegovo racionalno propitivanje i tvrdnje da je njegov tekst u koliziji sa razumom i osjetilnom percepcijom; nekada kroz njegovo podvrgavanje ljudskim kriterijima vrednovanja i odbacivanje pod izgovorom da je njegov tekst u koliziji sa savremenim otkrićima, i drugi oblici odbacivanja i negiranja sunneta.

U posljednje vrijeme Vjerovjesnikov sunnet izložen je žestokim nasrtajima i kampanjama neprijatelja islama, a sve je to samo jedna karika u dobro osmišljenom lancu neprijateljstva prema islamu, čiji je prevashodni cilj – udar na temeljna učenja islama. Ne smijemo gubiti iz vida činjenicu da je osporavanje izvora islama, a posebno Poslanikovog sunneta, stara praksa, koja datira još iz prvih vijekova islama, kao i da podvrgavanje sunneta ljudskim kriterijima i mišljenjima nije nova stvar, nego je samo nastavak prakse koju su utemeljili poznati učitelji zablude, novotarije i hereze o čijim su zabludama i krivovjerju pisali islamski učenjaci u svojim knjigama i na koje su dali adekvatne odgovore.

Poštovani vjernici! Ako detaljnije analiziramo pojavu “osporavanja i negiranja sunneta”, i stanje njegovih pobornika, otkrit će nam se prava stvarnost ovog “zabludjelog poziva”, koji se zasniva na pogrešnoj matrici o tzv. novom, modernom tumačenju i čitanju “muslimanskog naslijeđa”, a pod naslijeđem podrazumijevaju tekstove Kur'an, odnosno njihovo tumačenje iz ugla savremene naučne metodologije koja se suštinski razlikuje od ustanovljene islamske metodologije. Cilj je da se kroz ovu vrstu tumačenja, čitanja šerijatskih tekstova ubaci sumnja u autentičnost Objave, i u konačnici uništi izvorni islam.

Ovdje dolazimo do vrlo važnog pitanja, o kojem treba razmišljati svaki musliman, a ono je: Koja je moja uloga u odbrani i promociji Vjerovjesnikovog sunneta? I kakav stav treba zauzeti spram njegovih neprijatelja i negatora? Odgovor na ovo pitanje ogleda se u sljedećem:

1. Briga o sunnetu kroz njegovo sakupljanje, razdvajanje vjerodostojnog od nevjerodostojnog, zapisivanje, memorisanje, podučavanje i širenje.

2. Podsticanje ljudi na pridržavanje sunneta i pozivanje na njegovu svakodnevnu primjenu, na individualnom i kolektivnom, porodičnom i društvenom planu.

3. Odgajanje islamskog ummeta u okrilju ljubavi, poštovanja, uvažavanja ličnosti i djela Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i ukazivanje na njegov autoritet i visinu pozicije koju zauzima u vjeri.

4. Javno kritikovanje svih onih koji umanjuju vrijednost Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i njegovog sunneta, ili ih osporavaju, i upozoravanje na one koji smatraju da su tekstovi Kur'ana i sunneta podložni kritici i suprotstavljanju, beskompromisnost kada su takve pojave u pitanju i poduzimanje svih dostupnih sredstava u njihovom razotkrivanju i ukazivanju na njihovu bezvrijednost.

Ono što unosi smiraj u srca i radost u duše jeste da u svakom vremenu i generaciji, u islamskom ummetu, postoje oni koji štite sunnet, šire ga među ljudima i rade u njegovoj službi – sakupljaju ga, klasificiraju, vrednuju, tumače, odgovaraju i razotkrivaju njegove protivnike i negatore.

Ako su plemeniti ashabi, radijallahu anhum, štitili Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, svojim životima i porodicama, i na tom polju su pokazali najsvjetlije primjere, i ako su govorili: “Naš vrat je ispred tvog vrata”, čime su željeli reći: “Mi ćemo umrijeti, žrtvovati svoj život i biti ubijeni da bi ti živio, i pusti nas ispred sebe da se borimo protiv neprijatelja, a ti ostani bezbjedan, zdrav i spašen”, onda su oni koji su poslije njih došli, i koji su štitili i pomagali sunnet prvaka svih poslanika, na istom putu, slijede ih u ljubomori i pomaganju sunneta i odbrani njegovog izvora.

Oni svojim djelima kao da govore: “Uvijek će na braniku sunneta stajati hrabri lavovi, koji neće ostaviti nijednog lažljivca, krivotvoritelja a da oni neće braniti sunnet od njihovih laži, niti će iko pokušati ubaciti sumnju u njegovu izvornost a da mu se oni neće suprotstaviti i spriječiti ga u njegovom naumu, a sve to u ime Gospodara svjetova i u cilju zaštite časne vjere islama.”

O vjernici! Jedno od općenitih kur'anskih značenja, koja je sunnet preciznije pojasnio, jeste značenje “četiri sveta mjeseca”, spomenuta u riječima Uzvišenog: “Broj mjeseci u Allaha je dvanaest, prema Allahovoj Knjizi, od dana kada je

nebesa i Zemlju stvorio, a četiri su sveta; to je prava vjera. U njima ne grijешite!” (Et-Tevba, 34) Općenito značenje ovog ajeta pojasnio je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, u svom govoru na Oproštajnom hadžu.

Ebu Bekra, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Vrijeme se vratilo i opet je isto kao što je bilo i na dan kada je Allah stvorio nebesa i Zemlju.: godina ima dvanaest mjeseci, a četiri su sveta. Tri od četiri sveta mjeseca su uzastopna: zul-kade, zul-hidže i muharrem, a redžeb je mjesec Mudara, i smješten je između džumada i šabana.” (Buhari i Muslim)

Učenjaci su pojasnili da je razlog nazivanja ovih mjeseci “svetim, zabranjenim” taj što su određene zabrane u njima posebno naglašene i zbog zabrane ratovanja u njima.

O muslimani! Allahovom dobrotom, nalazimo se u ovim mjesecima, pa šta je naša obaveza prema njima? Naša obaveza je pokoravanje Allahovoj naredbi da u njima ne činimo “zulum”, tj. grijeh.

Prenosi se od Ibn Abbasa, radijallahu anhuma, da je rekao: “U njima ne grijешite”, tj. u svim mjesecima, a zatim je izdvojio četiri mjeseca i učinio ih “svetim”, posebno je naglasio njihovu svetost, grijeh učinjen u njima je veći od grijeha izvan njih, a i dobro djelo i nagrada za njega se uvećava.”

Katada je rekao: “U njima ne grijешite”, tj. grijешenje i nepravda u ovim mjesecima teži su i opasniji od grijешenja i nepravde izvan njih, iako su grijешenje i nepravda u svim vremenima veliki kod Allaha, ali Allah uvećava ono što želi.”

Tri su vrste nepravde i grijешenja kojih se musliman mora čuvati, a o čemu govori sljedeći hadis. Enes ibn Malik, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Tri su vrste zuluma (nepravde, grijешenja): zulum koji Allah neće oprostiti, zulum koji će oprostiti i zulum koji neće ostaviti. Zulum koji Allah neće oprostiti jeste širk – pripisivanje druga Allahu, o čemu Uzvišeni kaže: ‘Mnogoboštvo je, zaista, velika nepravda’ (Lukman, 13); zulum koji će Allah oprostiti jeste zulum prema samom sebi, u onome što je između čovjeka i njegovog Gospodara, i zulum koji Allah neće ostaviti jeste zulum ljudi jednih prema drugima, sve dok se ne poravna.” (Tajalisi, Bezzar)

Neka nam na umu bude svetost i uzvišenost ovih mjeseci, jer onaj ko bude poštovao Allahove svetinje, zabrane i propise, on poštuje Allaha, džellešanuhu.

Uzvišeni Allah kaže: “Eto toliko! Pa ko poštiva Allahove propise – znak je čestita srca.” (El-Hadždž, 32)

Musliman iskazuje poštovanje prema svetim mjesecima prakticiranjem Allahovih propisa, izvršavanjem Njegovih farzova u njima, nastojanjem da Mu se približi, ne prekoračuje Njegove zabrane i izbjegava sve ono što uzrokuje Njegovu srdžbu i skrnavljenje Njegovih propisa.

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

ISLAMSKO BRATSTVO (MEDINA)

Hatib: dr. Ali ibn Abdurrahman el-Huzejfi
14. zul-kade 1439. po Hidžri / 27. juli 2018.

Hvala Allahu, Silnom, Mudrom, Svemilosnom i Samilosnom. Zahvaljujemo svome Gospodaru na blagodatima kojih smo svjesni i kojih nismo svjesni, On je dostojan da Ga se sjećamo i da Ga ne zaboravljamo, da Mu se zahvaljujemo i da se ne suprotstavljamo Njegovim naredbama i zabranama. On je Neovisni i Plemeniti.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, Uzvišenog i Velikog, i svjedočim da je naš vjerovjesnik i prvak Muhammed Njegov rob i poslanik, koga je Allah odlikovao, nad Svojim robovima, svakim plemenitim svojstvom. Allahu moj, smiluj se, spasi i blagoslovi Svoga roba i poslanika Muhammeda, i njegovu časnu porodicu, i njegove ashabe koji su upućivali ljude na Pravi put.

Bojte se Allaha i tražite Njegovu blizinu činjenjem onoga čime je On zadovoljan i ostavljanjem Njegovih zabrana. Samo bogobojazni će postići ono što žele, a samo grešnici silnici doživjet će propast.

O muslimani! Vjerniku snagu daje iman, vjerovanje, ali i druženje sa drugim vjernicima. U teškim situacijama i nevoljama vjernik traži utočište u čvrstom vjerovanju u svog Gospodara; štiti se svojim vjerovanjem kada ga “opsjedaju” sumnje i strasti, svjetlom imana razbija tmine smutnji i iskušenja. Allah, džellešānuhu, imanom ga čuva od moralnih padova i posrtaja u blagostanju, zdravlju i slobodnom vremenu, daje mu da, u imanu, lijepo, sretno i zadovoljno proživi svoj dunjalučki život, i da postigne najveće deredže nakon smrti. Uzvišeni kaže: “One koji vjeruju i čine dobra djela Gospodar njihov će na Pravome putu podržati, zato što vjeruju; rijeke će teći ispred njih u džennetima zadovoljstva, molitva njihova bit će u njima: ‘Hvaljen neka si, Allahu!’, pozdrav njihov: ‘Mir vama!’, a njihova posljednja molitva: ‘Tebe, Allaha, Gospodara svjetova, hvalimo!’” (Junus, 8–9)

Selman, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Divan li je primjer vjernika! U kakvoj se god situaciji nađe, on je na dobitku i takav slučaj nije ni sa kim drugim osim s vjernikom: ako ga zadesi kakvo dobro, on zahvali Allahu i bude nagrađen zbog toga, a ako ga zadesi šta loše, on se strpi, pa mu i to donese nagradu od Allaha.” (Muslim)

Vjernik je jak i ponosan, sretan i upućen sa svojim imanom, ali je isto tako jak sa svojom braćom. Bratstvo po islamu jače je od bratstva po srodstvu, i zbog toga između muslimana i nevjernika nema nasljeđivanja. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Musliman ne nasljeđuje nevjernika, i nevjernik ne nasljeđuje muslimana.” (Buhari i Muslim od Usame ibn Zejda, radijallahu anhuma)

Islamsko bratstvo je najveća i najčvršća veza. Uzvišeni kaže: “A vjernici i vjernice su prijatelji jedni drugima: traže da se čine dobra djela, a od nevaljalih odvrćaju, i molitvu obavljaju i zekat daju, i Allahu i Poslaniku Njegovu se pokoravaju. To su oni kojima će se Allah, sigurno, smilovati. Allah je doista silan i mudar” (Et-Tevba, 71); “Vjernici su samo braća” (El-Hudžurat, 10). Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Musliman je brat muslimanu, ne čini mu nepravdu i ne ostavlja ga na cjedilu.” (Muslim)

Islamsko bratstvo je osnova za potpomaganje u vjeri, i istinska snaga u jedinstvu. Uzvišeni Allah rekao je Svome Vjerovjesniku: “A ako te htjednu prevariti – pa, tebi je doista dovoljan Allah; On te podržava Svojom pomoći i vjernicima, i On je sjedinio srca njihova. Da si ti potrošio sve ono što na Zemlji postoji, ti ne bi sjedinio srca njihova, ali ih je Allah sjedinio – On je zaista silan i mudar.” (El-Enfal, 62–63)

I rekao je: “O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani! Svi se čvrsto Allahova užeta držite i nikako se ne razjedinjujte! I sjetite se Allahove milosti prema vama kada ste bili jedni drugima neprijatelji, pa je On složio srca vaša i vi ste postali, milošću Njegovom, prijatelji; i bili ste na ivici vatrene jame, pa vas je On nje spasio. Tako vam Allah objašnjava Svoje dokaze, da biste na Pravom putu istrajali.” (Ali Imran, 102–103)

Bratstvo na principima vjere pomaže u ostvarivanju zajedničkih interesa i otklanjanju štete i čuva društvo od neprijateljstva i devijacija. Uzvišeni kaže: “Jedni drugima pomažite u dobročinstvu i čestitosti, a ne nemojte se pomagati u grijehu i neprijateljstvu” (El-Maida, 2); “I neka među vama bude onih koji

će na dobro pozivati i tražiti da se čini dobro, a od zla odvrćati – oni će šta žele postići.” (Ali Imran, 104)

Bratstvo u ime islama potiče samilost, saosjećanje, solidarnost i nadopunjavanje u iznalaženju najboljih rješenja za društvo, ostvarivanju njegovih potreba i uređenju sistema života. Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Primjer vjernika u njihovoj ljubavi, samilosti i saosjećanju je kao primjer tijela – kada jedan njegov dio oboli i ostali dijelovi osjećaju nesanicu i groznicu.” (Buhari i Muslim od Ebu Musaa el-Ešarija)

Jedna od stvari koja značajno utječe na kvalitet života jeste širenje ljubavi među muslimanima. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Tako mi Onoga u Čijoj je ruci moja duša, nećete ući u Džennet dok ne budete vjerovali, a nećete vjerovati dok se ne budete voljeli. Hoćete li da vas uputim na ono zbog čega ćete se, ako to budete činili, zavoljeti? Širite selam među sobom.”

O muslimani! U ovodunjalučkom životu nema prosperiteta i napretka bez ispunjavanja prava i obaveza islamskog bratstva. Dvije su vrste obaveza: obaveze prema Gospodaru, a najveća je tevhid – Njegovo iskreno obožavanje i klanjanje samo Njemu, i obaveze prema stvorenjima.

Postoje tri stepena ispunjavanja prava muslimana: najviši stepen je isār – davanje prednosti potrebama drugih muslimana nad vlastitim potrebama, i ovaj stepen postigli su muhadžiri i ensarije, Allah njima bio zadovoljan. Uzvišeni kaže: “... i onima koji su Medinu za življenje izabrali i domom prave vjere još prije njih je učinili; oni vole one koji im se doseljavaju i u grudima svojim nikakvu tegobu, zato što im se daje, ne osjećaju, i više vole njima nego sebi, mada im je i samima potrebno. A oni koji se očuvaju lakomosti, oni će, sigurno, uspjeti” (El-Hašr, 9), a moguće ga je postići u svakom vremenu i mjestu, kada se upotpuni iman. Historija je zabilježila mnoge primjere isāra u različitim vremenskim epohama.

Srednji stepen je da musliman želi svom bratu ono što želi i sebi. Enes, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Nijedan od vas neće vjerovati dok svom bratu ne bude želio ono što želi i sebi.” (Buhari i Muslim)

I najniži stepen ispunjavanja prava i obaveza islamskog bratstva jeste uztezanje od činjenja zla drugim muslimanima, tako što im nećemo nanositi nepravdu u životima, imecima i časti, nećemo im činiti zlo jezikom i rukama,

nećemo im uskraćivati njihova prava i sprečavati ih da ih ostvare, uz činjenje, koliko god je to moguće, dobra. Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je Ubejju: “... i da ljude čuvaš od svog zla, i to je tvoja milostinja za samog sebe.”

O muslimani! Postoje djela i postupci koji narušavaju islamsko bratstvo, a najopasnije od tih djela jesu “zabludjele novotarije”, jer sljedbenik novotarije mrzi sve one koji se ne slažu s njim i bore se protiv novotarije.

Muslimanska srca ne može ujediniti ništa drugo do vjerovanje i praksa Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i njegovih ashaba, i onih koji su ih slijedili u dobročinstvu. To su oni koji se vole iskreno u ime Allaha, i oni kasniji vole one prve. Uzvišeni kaže: “Oni koji poslije njih dolaze – govore: “Gospodaru naš, oprosti nama i braći našoj koja su nas u vjeri pretekla i ne dopusti da u srcima našim bude imalo zlobe prema vjernicima; Gospodaru naš, Ti si, zaista, dobar i milostiv!” (El-Hašr, 10)

Islamsko bratstvo narušavaju i sljedeće stvari:

– Davanje prednosti dunjaluku nad ahiretom. Većina međuljudskih veza danas je zasnovana na tim temeljima. Zbog dunjaluka i njegovih ukrasa ljudi se vole i mrze.

– Nanošenje nepravde, i širenje nepravde u društvu, u smislu uskraćivanja i uzurpiranja prava. Ljudska duša prezire onoga ko joj čini zulum i nastoji se osvetiti.

– Zavist koja navodi ljude na nepravdu i nasilje.

– Visoko mišljenje o sebi, i gledanje na druge s prezirom.

O muslimani! Vi ste se fizički okupili oko temeljnih islamskih dušnosti, hadža, umre, džuma-namaza, namaza u džematu, bajrama, pa okupite vaša srca oko vjerovanja najboljih generacija muslimana, selefus-saliha, i oko Kur’ana i sunneta. Sjetite se da ćete se vratiti Allahu, i da ćete ostaviti sve što vas sada odvraća od istine, i stati pred Allaha, goli, bos i neobrezani, a s vama će biti samo vaša dobra i loša djela. Uzvišeni kaže: “Onaj ko bude uradio koliko trun dobra – vidjet će ga, a onaj ko bude uradio koliko trun zla – vidjet će ga.” (Ez-Zilzal, 7–8)

Činite dobra djela, a čuvajte se loših. Uzvišeni kaže: “... i nastojte zaslužiti oprost Gospodara svoga i Džennet prostran kao nebesa i Zemlja, pripremljen za one koji se Allaha boje, za one koji, i kad su u obilju i kad su u oskudici,

udjeljuju, koji srdžbu savlađuju i ljudima praštaju - a Allah voli one koji dobra djela čine.” (Ali Imran, 133–134)

O vjernici! Protiv vas je iznesen dokaz, pojašnjen vam je Put, otklonjene su sve vaše isprike, i zato požurite s činjenjem dobrih djela i ne dozvolite da vas obmane duga nada. Uzvišeni kaže: “O ljudi, bojte se Gospodara svoga i strahujte od Dana kod roditelj djetetu svome neće moći nimalo pomoći, niti će dijete moći svome roditelju imalo pomoći! Allahova prijetnja je istinita, pa neka vas nikako život na ovome svijetu ne zavara i neka vas u Allaha šejtan ne pokoleba.” (Lukman, 33)

Sjećajte se smrti i strahota nakon nje, od kojih vas mogu zaštititi samo vaša dobra djela. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Sjećajte se onoga što će prekinuti slasti i užitke”, tj. smrti. O vjernici, “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko na mene donese jedan salavat, Allah na njega donese deset salavata.” Donosite salavate na prvaka prvih i kasnijih, i vođu svih poslanika.

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

VELIČANJE ALLAHA I POŠTIVANJE NJEGOVIH SVETINJA (MEKA)

Hatib: dr. Mahir ibn Hamed el-Muajkili
21. zul-kade 1439. po Hidžri / 3. august 2018.

Hvala Allahu, Velikom, Uzvišenom, dostojnom svakog poštovanja i veličanja. Njemu se pokorava sve što je na nebesima i na Zemlji, htjeli ili ne htjeli, a i sjene njihove ujutro i u sumrak.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga i Sebi sličnog nema, i svjedočim da je naš vjerovjesnik Muhammed Njegov rob i poslanik, visokih moralnih vrlina i lijepih osobina, i najbolji čovjek koji Ga je obožavao i tražio Njegovu blizinu veličanjem i iskazivanjem poštovanja Njemu, neka su na njega Allahova milost, mir i blagoslov, i na njegove ashabe i porodicu i sve one koji su ih slijedili i slijede u dobročinstvu dokle god se budu smjenjivali dan i noć.

O vjernici, bojte se Allaha onako kako Ga se treba bojati, zahvaljujte Mu na blagodatima koje se ne mogu pobrojati, i sjećajte se riječi Uzvišenog: “O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

Poštovani vjernici! Veličanje Allaha, neka su sveta Njegova imena, temelj je u ostvarivanju ubudijeta – Njegovog istinskog obožavanja. Vjerovanje u Allaha temelji se na Njegovom veličanju i poštivanju.

Čovjekovo vjerovanje neće biti ispravno i neće imati postojanost u vjeri sve dok svoje srce ne ispuni veličanjem Gospodara svjetova. Sve što je veće njegovo znanje o Allahu, veće je i njegovo poštovanje i veličanje.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, obavijestio nas je o stanju Džibril-emina pred Gospodarom, rekavši: “U noći Israa prošao sam pored el-meleul-a’la – najuzvišenijeg skupa, a Džibril je izgledao tako skrušeno i ponizno, iz silnog strahopoštovanja prema Allahu.”

A što se tiče plemenitih meleka, kada Uzvišeni nešto objavi i kada čuju riječi Objave, od straha zadrhte i obuzme ih nešto poput nesvjestice. “I kad iz srca njihovih nestane straha, oni će upitati: “Šta je to rekao Gospodar vaš?’ ‘Istinu’, odgovorit će, On je uzvišen i velik.” (Saba, 23)

O veličanju i slavljenju Uzvišenog Allaha koje čine meleki, Poslanik, sallallahu alehi ve sellem, rekao je: “Zaista na svih sedam nebesa nema prostora ni koliko su četiri prsta a da na njemu nije melek u položaju sedžde.”

Allahovi poslanici i vjerovjesnici, nakon što su spoznali Allaha istinskom spoznajom, istinski su Ga veličali, pozivali su svoje narode da Ga se boje i strahuju od Njegove kazne. Nuh, alejhis-salam, govorio je svome narodu: “Šta vam je, zašto se Allahove sile ne bojite, a On vas postepeno stvara?!” (Nuh, 13–14), čime im je želio reći: “Šta vam je pa Ga ne veličate onako kako Ga treba veličati, a On vas postepeno stvara?” Uzvišeni kaže: “Zar ne vidite kako je Allah sedam nebesa, jedno iznad drugog, stvorio, i na njima Mjesec svijetlim dao, a Sunce svjetiljkom učinio?” (Nuh, 15–16)

Muslim bilježi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Na Sudnjem danu, Allah, džellešānuhu, smotat će nebesa, a zatim će ih uzeti Svojom desnicom i reći: ‘Ja sam Vladar! Gdje su silnici? gdje su oholi?’, pa će smotati zemlje Svojom ljevicom i reći: ‘Ja sam Vladar! Gdje su silnici? gdje su oholi?’”

Uzvišeni kaže: “Onoga Dana kada smotamo nebesa kao što se smota list papira za pisanje. Onako kako smo prvi put iz ničega stvorili, tako ćemo ponovo iz ništa stvoriti – to je obećanje Naše, Mi smo doista kadri to učiniti.” (El-Enbija, 104)

Buhari i Muslim bilježe da je Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, došao jevrejski svećenik i rekao: “O Muhammede, Allah će na Sudnjem danu držati nebesa na jednom prstu, zemlje na jednom prstu, brda na jednom prstu, drveće na jednom prstu, vodu i kopno na jednom prstu, i sva ostala stvorenja na jednom prstu, zatim će ih protresti i reći: ‘Ja sam Vladar, Ja sam Vladar.’”

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nasmijao se na ove njegove riječi, diveći mu se i potvrđujući njihovu istinitost, a zatim je proučio: “Oni ne veličaju Allaha onako kako Ga treba veličati; a čitava Zemlja će na Sudnjem danu u šaci Njegovoj biti, a nebesa će u desnici Njegovoj smotana ostati. Hvaljen neka je On i vrlo visoko iznad onih koje Njemu smatraju ravnim!” (Ez-Zumer, 67)

On je Allah, Uzvišeni i Plemeniti, “Njemu se mole oni koji su na nebesima i na Zemlji; svakog časa On se zanima nečim” (Er-Rahman, 29).

Svakog časa On oprašta grijeha, otklanja nedaće, opskrbljuje siromaha, upućuje zalutalog, liječi bolesnog, spašava iskušanog, prima pokajanje, pomaže obespravljeno, pokriva sramotu, daje sigurnost uplašenom, uzvisuje i unizuje. Njemu se uzdižu djela učinjena noću, prije djela učinjenih danju, i djela učinjena danju, prije djela učinjenih noću.

Njegov zastor je svjetlost, nur, kada bi ga otkrio, odsjaji Njegovog lica spalili bi sve dokle doseže Njegov pogled. Njegova desnica je puna, i ne može je umanjiti dijeljenje. Dijeli danju i noću. Zna li da ono što je podijelio, otkada je stvorio stvorenja, nije ni za trunku umanjilo ono što je u Njegovoj desnici!

U hadisi-kudsiju Uzvišeni kaže: “O robovi Moji, kada biste svi vi, prvi i posljednji, ljudi i džini, stali u jednu dolinu i tražili od Mene, i Ja ispunio svakom čovjeku njegovu molbu, to ne bi umanjilo ono što je kod Mene, osim koliko igla umanji od mora kada se zamoči u njega.” (Muslim)

On je Uzvišeni i Plemeniti, uzvišen iznad Svoga Arša. Razgovara sa Svojim melekima, i upravlja Svojim robovima. Čuje glasove Svojih stvorenja i vidi njihove postupke i pokrete. Vidi njihove nutrine kao što vidi njihove vanjštine.

Uzvisuje koga hoće od Svojih stvorenja, a unizuje koga hoće. U Njegovim rukama je svako dobro, i On sve može. Uzvišeni kaže: “Njega veličaju sedmera nebesa, i Zemlja, i oni na njima; i ne postoji ništa što Ga ne veliča, hvaleći Ga; ali vi ne razumijete veličanje njihovo. On je doista blag i mnogo prašta.” (El-Isra, 44)

On je Allah, Uzvišeni i Plemeniti, uzvišen u Svom rububijjetu – apsolutnoj moći, uzvišen u Svojoj božanstvenosti, uzvišen u Svojim lijepim imenima i savršenim svojstvima, uzvišen u Svojoj vlasti i stvaranju, uzvišen u Svojoj mudrosti i milosti, uzvišen u Svom upravljanju Njegovim stvorenjima, uzvišen u Svojoj presudi među ljudima.

Svaka veličina u kosmosu dokaz je veličine njenog Stvoritelja i Upravitelja. Rekao je Ebu Kasim el-Asbehani: “Veličina, uzvišenost, jedno je od Allahovih svojstava, koje ljudi ne mogu ostvariti. Allah, džellešahunu, stvorio je među ljudima relativnu veličinu, poštovanje kojim će jedni druge uzdizati i veličati. Neki ljudi se poštuju i veličaju zbog imetka, neki zbog dobrote, neki zbog

znanja, neki zbog vlasti, neki zbog ugleda. Nijedan čovjek nije kod sebe objedinio sve uzroke poštovanja i veličanja, samo Uzvišeni Allah poštuje se veliča u svim situacijama, i zato onaj ko je spoznao stvarnost Allahove uzvišenosti i veličine, neće izgovarati riječi koje Allah prezire i neće činiti grijeha kojima On nije zadovoljan, jer On nad svakim bdi.”

Poštovani vjernici! Koliko god se ljudi trudili u veličanju i slavljenju Allaha, oni to ne mogu izvršiti onako kako to dolikuje Njegovoj uzvišenosti. Njegovo pravo i Njegova pozicija veći su od toga. Međutim, vjernik čini, u tom pravcu, sve što je u njegovoj mogućnosti, a Uzvišeni, neka je slavljen, neće obezvrijediti njegov trud i upropastiti njegovo djelo, i za malo djelo dat će mu najveću i najpotpuniju nagradu.

Ono što najviše pomaže čovjeku u izgradnji svijesti o veličini i uzvišenosti njegovog Stvoritelja jeste razmišljanje o savršenstvu i ljepoti Njegovih imena i svojstava, i razmišljanje o Njegovim ajetima – znakovima i znamenjima u kosmosu i stvorenjima koja ukazuju na veličinu i savršenstvo svog Stvoritelja. Uzvišeni kaže: “Gospodar vaš je Allah, Koji je nebesa i Zemlju u šest vremen-skih razdoblja stvorio, a onda se nad Aršom uzvisio; On tamom noći prekriva dan, koji ga u stopu prati, a Sunce i Mjesec i zvijezde pokoravaju se Njegovoj volji. Samo On stvara i upravlja! Uzvišen neka je Allah, Gospodar svjetova!” (El-A’raf, 54)

O vjernici! Onaj ko istinski veliča Allaha, on zastaje kod Njegovih granica i ne usuđuje se proturječiti Mu. Allahova veličina i uzvišenost zahtijeva veličanje i poštivanje Njegovih svetinja, pokoravanje Njegovim naredbama i zabranama i prihvatanje Njegovog šerijata. Uzvišeni kaže: “Eto toliko! Pa ko poštiva Allahove propise – znak je čestita srca.” (El-Hadždž, 32)

Šeair – propisi, svetinje množina je od šeire i obuhvata sve što je Allah naredio u vjeri, a jedna od najvećih svetinja jeste ona koju je Allah, džellešānuhu, naglasio u Svojoj Knjizi i na jeziku Svoga Poslanika, i tiče se poštivanja i veličanja svetih mjeseci, časnog Hrama, i svih obreda i propisa hadža i umre, od tavafa, sa’ja, boravka i noćenja na propisanim mjestima, bacanja kamenčića, a kruna svega toga i simbol tevhide – čiste vjere u Jednog Boga jesu riječi telbije: “Lebbejkallahumme lebbejke lebbejke la šerike leke lebbejke innel-hamde ven-ni’mete leke vel-mulk la šerike leke! – Odazivam Ti se, Gospodaru, odazivam!

Odazivam Ti se, Ti Sebi nemaš ravnoga, odazivam Ti se! Doista sva zahvala, sve blagodati i sva vlast Tebi pripadaju! Ti Sebi nemaš ravnoga!”

Poštovani vjernici! Allah, džellešānuhu, odlikovao je Meku među ostalim gradovima i učinio je zabranjenom i svetom na dan kada je stvorio nebesa i Zemlju, pripisao ju je Sebi kako bi ukazao na njenu važnost i veličinu i uzdigao njeno mjesto, i zaprijetio je bolnom kaznom svakome onome ko namjerava narušiti njenu sigurnost i naumi u njoj činiti grijeh. Uzvišeni kaže: “... i onome ko u njemu želi bilo kakvo nasilje, dat ćemo da patnju nesnosnu iskusi.” (El-Hadždž, 25)

Kakva tek kazna čeka onoga ko svoju namjeru provede u djelo? Takvi ljudi su bez sumnje među najomraženijim kod Uzvišenog Allaha, kao što se navodi u hadisu da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Trojica su najmrži Allahu...”, pa je spomenuo onoga “koji skrnavi svetost Hrama”, tj. zulumčar koji odstupa od istine i pravde, čineći grijeh i prijestupe u prostoru časnog Hrama.

O vjernici! Muslimani će biti u dobru sve dok budu poštovali svetost Meke i dok budu poštovali Kabu. Imam Ahmed bilježi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ovaj ummet će biti u dobru dok budu poštovali ovu svetost, onako kako je treba poštovati, a kada je ostave i zanemare, propali su.”

Jedan od vidova poštivanja i veličanja Allahovih svetinja jeste svijest o obavezi čuvanja njihovog dostojanstva kroz ispoljavanje čiste vjere – tevhida, pokoravanje Allahu, blagost i smirenost, pridržavanje službenih instrukcija i propisa, udaljavanje od grijeha, rasprave i svađe, jer na ovim svetim mjestima nema i ne smije biti prostora za sektaške i političke razmirice i parole – ona su uspostavljena isključivo radi spominjanja Allaha, traženja oprosta i upućivanje dove Njemu.

Uzvišeni kaže: “A kada pođete sa Arefata, spominjite Allaha kod časnih mjesta; spominjite Njega, jer vam je On ukazao na Pravi put, a prije toga ste bili u zabludi. Zatim krenite odakle kreću ostali ljudi i tražite od Allaha oprosta, jer Allah, uistinu, prašta i samilostan je. A kad završite obrede vaše, opet spominjite Allaha, kao što spominjete pretke vaše, i još više Ga spominjite! Ima ljudi koji govore: ‘Daj Ti nama, Gospodaru naš, na ovome svijetu!’ Takvi na onom svijetu neće imati ništa.” (El-Bekara, 198–200)

O vi koji hodočastite časni Hram! Jedna od Allahovih blagodati prema Njegovim robovima, vjericima, jeste da je odredio ko će brinuti o Njegovoj Kući i tu čast ukazao je zemlji Dvaju harema, Kraljevini Saudijskoj Arabiji, koja je to izvršila na najbolji mogući način, učinila sve što je u njenoj moći i tome podredila svoju kompletnu infrastrukturu i mogućnosti, poduzela sve potrebno da se hadžije osjećaju što komotnije, sigurnije i da što lakše obave svoje obrede.

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

ODABRANA VREMENA ZA ČINJENJE DOBRA (MEDINA)

Hatib: dr. Abdulmuhsin ibn Muhammed el-Kasim
28. zul-kade 1439. po Hidžri / 10. august 2018.

Sva hvala i zahvala pripadaju Allahu. Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i poslanik, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i spas, i na njegovu porodicu i ashabe. Bojte se Allaha i budite svjesni Njegovog nadzora, u tajnosti i javnosti.

O muslimani, odabrana vremena za činjenje dobrih djela, Allahovom dobrotom i plemenitošću, ciklično se ponavljaju, i samo što prođe vrijeme jednog ibadeta, nastupi drugo, i tako tokom cijele godine.

Evo, karavane hadžija kreću se prema Allahovom Drevnom hramu, odazivajući se pozivu Ibrahima el-Halila, alejhis-selam, koji je on, po Allahovom emru, oglasio svim generacijama ljudskog roda: "... i ogласi ljudima hadž! – dolazit će ti pješke i na kamilama iznurenim; dolazit će iz mjesta dalekih." (El-Hadždž, 27)

Posjeta Allahove kuće je farz i čin pobožnosti. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "O ljudi, Allah vam je naredio hadž, pa ga izvršite." (Muslim)

Hadž je, u islamu, uzvišeni ibadet, jedan je od pet islamskih temelja i jedno od Allahu najdražih djela. Upitan je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: "Koje je djelo najbolje?", pa je rekao: "Vjerovanje u Allaha." Ponovo ga upitaše: "Koje poslije toga?", a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, odgovorio je: "Borba na Allahovom putu." Ponovo je upitan: "Koje poslije toga?", pa je odgovorio: "Hadž mebrur – propisno obavljen i kod Allaha primljen hadž." (Muttefekun alejhi)

Hadž briše prljavštinu grijeha i loših djela. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "Hadž briše ono što je bilo prije." (Muslim)

Također, hadž čisti i uzdiže onoga ko ga obavi. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko obavi hadž i ne bude govorio ružne riječi i činio grijeha, vratit će se kući čist od grijeha kao na dan kada ga je majka rodila.” (Muttefekun alejhi)

Allah, džellešanuhu, hvali hadžije Svojim melekima. Vjerovjesnik je rekao: “Nema nijednog dana u kojem Allah oslobodi više ljudi od Vatre od dana Arefata. On se približi i hvali se Svojim melekima: ‘Šta žele ovi?’” (Muslim)

Onome koji iskreno, u ime Allaha, obavi hadž, nema druge nagrade osim Dženneta. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Umra do umre iskupljuje grijeha počinjene između njih, a za hadž mebrur nema druge nagrade osim Dženneta.” (Muttefekun alejhi)

Hadž je najveći islamski skup, koji spaja muslimansku sadašnjost sa prošlošću, i pruža priliku Allahovim iskrenima robovima da cijeli period hadža žive kao jedan ummet, zajednica, čvrsto se držeći svoje vjere, a to je jedino moguće ako budu slijedili Kur’an, sunnet i put prvih generacija muslimana. Hadž uklanja sve barijere među ljudima, jezičke, etničke i rasne, i ostaje samo jedan kriterij vrednovanja, a to je – bogobožnost. Uzvišeni kaže: “Najugledniji kod Allaha je onaj koji Ga se najviše boji.” (El-Hudžurat, 13)

Najbolja poputnina hadžije jeste bogobožnost. Uzvišeni kaže: “I onim, što vam je potrebno za put, snabdijte se. A najbolja opskrba je bogobožnost.” (El-Bekara, 197)

Ko odluči posjetiti Allahovu kuću, potrebno je da se opskrbi pobožnošću, koja će ga odvratiti od grijeha, blagošću, koja će ga odvratiti od srdžbe, lijepim ponašanjem prema svojim saputnicima, a najvažnije što će ga približiti Allahu jeste obznanjivanje čiste vjere u Allaha – tevhida u svim obredima i iskrenost u obavljanju svih djela. Uzvišeni kaže: “Hadž i umru radi Allaha izvršavajte!” (El-Bekara, 196)

Obznanjivanje Božije jednoće na hadžu glavno je obilježje i odlika hadžija. “Lebbejkallahumme lebbejke, lebbejke la šerike leke, innel-hamde ve ni’mete leke vel-mulk la šerike leke! – Odazivam Ti se, Gospodaru, odazivam! Odazivam Ti se, Ti Sebi nemaš ravnoga, odazivam Ti se! Doista sva zahvala, sve blagodati i sva vlast Tebi pripadaju! Ti Sebi nemaš ravnoga!”

Ko obavi hadž, s čvrstim ubjeđenjem u susret sa svojim Gospodarom, neka se drži vjere u Jednog Boga i neka se samo Njemu klanja do svoje smrti. Uzvišeni kaže: “Ko žudi da od Gospodara svoga bude lijepo primljen, neka čini dobra djela i neka, klanjajući se Gospodaru svome, Njemu nikoga ne pridružuje!” (El-Kehf, 110)

Veličanje i slavljenje Allaha nerazdvojni je “saputnik” hadžija u tavafu, u sa’ju, bacanju kamenčića, klanju kurbanda, u njihovim danima i noćima, kako bi njihova srca ostala čvrsto vezana za Allaha, i čista od svega drugog.

Hadž je vrlo važna lekcija iz praktične primjene koncepta ittibaa – slijedenja Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. Nijedan obred ni ibadet ne čine se osim u skladu s Poslanikovom praksom. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Uzmite od mene vaše obrede, jer ne znam da li ću, poslije ovog, obaviti ijedan hadž.” (Muslim)

Slijedenje Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, dokaz je iskrenosti, imana i ljubavi. Uzvišeni kaže: “Reci: ‘Ako Allaha volite, mene slijedite, i vas će Allah voljeti i grijehе vam oprostiti!’ - A Allah prašta i samilostan je.” (Ali Imran, 31)

Svaki ibadet koji nije u skladu sa Poslanikovom uputom, nema svoju vrijednost i Allah ga neće primiti. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko uradi neko djelo suprotno našoj praksi, ono se odbacuje.” (Muslim)

Jedna od uzvišenih intencija hadža jeste uspostavljanje zikra – spominjanja Allaha i njegov kontinuitet. Aiša, radijallahu anha, rekla je: “Tavaf oko Kabe, hod između Safe i Merve, bacanje kamenčića na džemretima propisani su radi spominjanja Allaha.”

Spominjanje Allaha prati hadžije gdje god da borave ili putuju, ili se penju ili spuštaju, i ne napušta ih do kraja njihovih obreda. Uzvišeni kaže: “A kad završite obrede vaše, opet spominjite Allaha, kao što spominjete pretke vaše, i još više Ga spominjite!” (El-Bekara, 200)

Najbolje hadžije su oni koji najviše Allaha spominju.

Hadž je pokornost Allahu, koju prate druge pokornosti, ispunjen je koristima, poukama i znamenjima. Hadž je pokazatelj iskrenosti srca prema Allahu i potpune predanosti Njemu, iz čistih ibadetskih pobuda i pokornosti.

Šejhul-islam Ibn Tejmija, Allah mu se smilovao, rekao je: “Hadž se temelji na poniznosti i predanosti Allahu i zato se, nad ostalim ibadetima, odlikuje nazivom nusuk – obred.”

Na hadžu se zbližavaju muslimani i jačaju uzroci ljubavi među njima, što ljudima daje jasnu sliku o veličini i ljepoti islama. Uzvišeni kaže: “... i On je sjedinio srca njihova. Da si ti potrošio sve ono što na Zemlji postoji, ti ne bi sjedinio srca njihova, ali ih je Allah sjedinio.” (El-Enfal, 63)

Okupljanje hadžija na jednom mjestu jasna je poruka i podsjećanje na vrijednost i veličinu ovog ummeta.

Najljepši ukras hadžije jeste njegovo liepo ponašanje, kojim postiže najveće deredže kod Allaha. Uzvišeni kaže: “... onom ko se obaveže da će u njima hadž obavljati nema snošaja sa ženama i nema ružnih riječi, i nema svađe u danima hadža.” (El-Bekara, 197)

Hadž navikava ljudsku dušu na strpljivost. Aiša, radijallahu anha, rekla je: “Znamo da je džihad najbolje djelo, pa zašto se i mi ne borimo?” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Najbolji džihad za vas žene je hadž mebrur.” (Buhari)

Musliman se ponosi svojom vjerom i čuva se svih postupaka i oblika ponašanja koji imaju primjesu paganizma. Hadž to potvrđuje svakim svojim propisom. Rekao je Ibn Kajjim: “Potvrđena je intencija šerijata o obavezi razlikovanja od idolopoklonika, a naročito u obredima hadža.”

Svaki trenutak života koji čovjeka ne približi njegovom Gospodaru, udalji ga od Njega. Ljudi trebaju biti uporni u svojim nastojanjima da postignu Allahovu blizinu, a to se najbolje manifestuje u znamenjima i obredima hadža: samo što završi jedan ibadet, nastupa drugi, i tako do kraja obreda. Uzvišeni kaže: “A kad završiš, molitvi se predaj.” (El-Inširah, 7)

Musliman se drži ovog principa sve do svoje smrti. Uzvišeni kaže: “... i sve dok si živ, Gospodaru svome se klanjaj!” (El-Hidžr, 99)

Pokornost i predanost povećava kod čovjeka svijest o njegovoj potrebi i zavisnosti od Gospodara, u njoj uviđa Allahovu dobrotu prema njemu, i moli Ga da mu oprostí sve njegove propuste i mahane.

Uzvišeni kaže: “Zatim krenite odakle kreću ostali ljudi i tražite od Allaha oprostá, jer Allah, uistinu, prašta i samilostan je.” (El-Bekara, 99)

Ko svoju dušu odvrati od činjenja zabranjenih stvari na hadžu, u stanju je to isto učiniti bilo kad i bilo gdje.

O muslimani! Plodovi hadža su: popravljanje i čišćenje duše, postizanje Allahovog zadovoljstva i ulazak u Džennet, ali to se odnosi samo na one hadžije koji obave hadž s iskrenim i čistim nijetom, na temelju znanja i u skladu sa islamskim propisima, od imetka koji su stekli na halal način, i koji svoja srca i jezik ispune zikrom – spominjanjem Allaha i koji se tokom obavljanja hadžskih obreda budu pridržavali principa dobročinstva, korisnosti i lijepog ophođenja prema drugim ljudima i prema svim Božijim stvorenjima.

Ko bude činio dobro na hadžu i ostavi sve ono što može umanjiti njegovu vrijednost, vratit će se s hadža u najboljem stanju i imat će lijep završetak.

Znak primanja djela kod Allaha jeste kontinuitet u činjenju dobrih djela, ostavljanje hvalisanja i samodivljenja vlastitim djelima.

Uzvišeni kaže: “Hodočastiti Hram dužan je, Allaha radi, svaki onaj koji je u mogućnosti; a onaj koji neće da vjeruje – pa, zaista, Allah nije ovisan ni o kome.” (Ali Imran, 97)

O muslimani! Neke noći i neki dani odlikovani su nad drugim noćima i danima i to je prilika je da se iskoriste za činjenje dobra. Blizu je nastupanje najboljih i najvrednijih dana kod Allaha, za koje je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Najbolji dani, na ovom svijetu, su deset dana zul-hidžeta.” (Ibn Hibban)

Allah, džellešanuhu, zaklinje se njihovim noćima, pa kaže: “Tako Mi zore, i deset noći.” (El-Fedžr, 1–2)

Svako dobro djelo učinjeno u ovim danima draže je Allahu od djela u drugim danima. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Nema vrednijeg ni Allahu dražeg djela od onog učinjenog u ovim danima.” Prisutni upitaše: “Pa čak ni džihad na Allahovom putu?” “Pa čak ni džihad na Allahovom putu, osim čovjeka koji izađe u borbu na Allahovom putu, i na tom putu založi i svoj život i svoj imetak.” (Ebu Davud)

Činite što više dobrih djela u ovim danima, spominjite Allaha, učite Njegovu časnu Knjigu. Uzvišeni kaže: “... i da bi u određene dane, prilikom klanja kurbana, kojim ih je Allah opskrbio, Njegovo ime spominjali.” (El-Hadždž, 28)

U ovih deset dana preporučeno je:

– Postiti prvih devet dana, među kojima se posebno ističe dan Arefata, za one koji ne obavljaju hadž, zbog njegove posebne vrijednosti. Post dana Arefata iskupljuje grijeha počinjene u prethodnoj i narednoj godini.

– Dobročinstvo prema roditeljima i ostalim ljudima, održavanje rodbinskih veza, udjeljivanje sadake, činjenje što više dobrovoljnih ibadeta – nafilu. Sretan je onaj ko iskoristi odabrana vremena prije nego što ona prođu, i požuri s činjenjem dobrih djela, natječe se i pretekne druge u dobru. Život na ovom svijetu prilika je za svakog čovjeka, a upućen i spašen je onaj ko se svrsta među dobročinitelje.

– Klanje kurbana, koje se čini od prvog dana Bajrama do zadnjeg, četvrtog dana Bajrama. Onaj ko odluči klati kurban, neka ne šiša i ne brije kosu, ne uklanja dlake s tijela i ne reže nokte, nakon što nastupi mjesec zul-hidže pa sve do klanja kurbana. Ova zabrana ne odnosi se na ovlaštenu osobu za klanje kurbana.

Zatim, znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kurʻanu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

HADŽ, KORISTI I INTENCIJE (MEKA)

Hatib: dr. Saud ibn Ibrahim eš-Šurejm
5. zul-hidže 1439. po Hidžri / 17. august 2018.

Hvala Allahu, Koji je odabrana i blagoslovljena vremena učinio prilikom za postizanje Njegovih dobara i blagodati, i učinio ih je putem koji vodi Njegovoj milosti.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, priznajući Njegovo pravo na obožavanje i veličanje, i svjedočim da je Muhammed Allahov rob i poslanik, odabranik, prijatelj i najbolji od Njegovih stvorenja. Dostavio je poslanicu svoga Gospodara, koju mu je Povjerljivi Džibril spustio s nebesa, neka su na njega Allahova milost, blagoslov mir, i na njegovu neporočnu porodicu, i na njegove supruge, majke pravovjernih, njegove ashabe i tabiine, i sve one koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana.

O ljudi, oporučujem sebi i vama, da se bojimo Blagog i Sveznajućeg, u tajnosti i javnosti, u samoći i u društvu, jer niko se nije bojao Allaha a da je propao i nastradao, i da je bio ponižen ili izgubio. Uzvišeni kaže: “I neka se ničega ne boje i ni za čim neka ne tuguju Allahovi štićenici, oni koji budu vjerovali i koji se budu Allaha bojali.” (Junus, 62–63)

Cijenjenje hadžije! S velikom nestrpljivošću i nadom iščekujete jedno od najodabranijih vremena u godini, i jedan od najvrednijih vjerskih obreda – hodočašćenje Allahove časne Kuće, boravak na njenom blagoslovljenom tlu, ponizno stajanje pred Blagim i Milostivim na Arefatu, telbiju i spominjanje Allaha, bacanje kamenčića, klanje kurbana, tavaf i sa’j.

Vaši osjećaji pretvorili su se u iščekivanje i želju, jer idete putem nadahnuća, oslobođanja od dunjalučkih ukrasa, veličanja Allahovih svetinja i čišćenja srca i njihovog ispunjavanja. Uzvišeni kaže: “Eto toliko! Pa ko poštiva Allahove propise – znak je čestita srca.” (El-Hadždž, 32)

Hodočasnici Allahove kuće! Allah, džellešanuhu, propisao je hadž Svojim robovima, i odredio je da se prilikom obavljanja hadža izvršavaju propisi, o kojima muslimani moraju i trebaju razmišljati, analizirati ih i istraživati.

Allah, džellešanuhu, naredio je Ibrahimu el-Halilu, Božijem prijatelju, alejhis-selam, da oglasi ljudima hadž, kako bi im otkrio cilj tog oglašavanja, njegove mudrosti i koristi. Uzvišeni kaže: "... i oglasi ljudima hadž!" – dolazit će ti pješke i na kamilama iznurenim; dolazit će iz mjesta dalekih, da bi koristi imali i da bi u određene dane, prilikom klanja kurbana, kojim ih je Allah opskrbio, Njegovo ime spominjali. Jedite meso njihovo, a nahranite i siromaha ubogog!" (El-Hadždž, 27–28)

Brojne su koristi i mudrosti hadža, koje podižu deredžu islamskog ummeta, glačaju njihova srca, a ima ih ahiretskih i dunjalučkih. Najveća od svih ahiretskih, duhovnih koristi hadža jeste jačanje hadžijinih veza sa Allahom, njegovim Tvorcem i Stvoriteljem, bez i najmanjih primjesa koje pomućuju tu vezu, a cilj je izgradnja čiste i nepatvorene vjere u Jednog Boga, koju ništa ne može narušiti.

To se jasno očituje u telbiji, čistoj od primjesa širka i pripisivanja drugoga i ortaka Allahu, džellešanuhu, i kojom se potvrđuje Njegova apsolutna moć, vlast i božanstvenost, samo Njemu i nikome drugom.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, i njegovi ashabi glasno su učili telbiju: "Lebbejkallahumme lebbejke, lebbejke la šerike leke lebbejke, inel-hamde veni'mete leke vel-mulk, la šerike leke! – Odazivam Ti se, Gospodaru, odazivam. Odazivam Ti si, nema drugog boga osim Tebe, odazivam Ti se. Tebi pripada svaka blagodanost i vlast, nema drugog boga osim Tebe!"

Hadž je plodno tlo za oživljavanje značenja istinskog ubudijjeta – obožavanja Allaha i iskazivanje čiste vjere u Jednog Jedinog Boga, slavljen neka je On. Uzvišeni kaže: "Eto toliko! A ko poštuje Allahove svetinje, uživat će milost Gospodara svoga, a dozvoljena vam je stoka, osim one o kojoj vam je rečeno – pa budite što dalje od kumira poganih i izbjegavajte što više govor neistiniti, budite iskreno Allahu odani, ne smatrajte nikoga Njemu ravnim!" (El-Hadždž, 30–31)

Nakon što je glasno proučio telbiju, Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, pojasnio je jednu od najvećih onosvjetskih koristi hadža, ukazujući na važnost slijeđenja svog sunneta, koje ima za posljedicu ustrajnost vjernika u

ibadetu, ispravnost njegovog ibadeta i njegovu čistoću od svih primjesa novotarije u vjeri. Rekao je: “Uzmite od mene svoje obrede.” (Muslim)

Jedna od koristi i blagodatih hadža jeste i to da on odgaja i uči muslimana iskrenosti i istinoljubivosti, u njihovom iskonskom značenju, i odbacivanju rijaluka, pretvaranja, i hvalisavosti.

Rijaluk i hvalisavost ne javljaju se samo u blagostanju, raskošu i obilju, nego i stanju zapuštenosti, neuređenosti i skromnosti, i njegova opasnost i štetan utjecaj na ljudsku dušu nisu ništa manji u toj situaciji.

Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, obavio je hadž bez svakodnevne odjeće, umotan u dva ogrtača, gornji i donji, uprašen, skrušen, neuređene kose, dio puta je jahao, a dio išao pješke, ali je i uz sve to glasno molio Allaha da ga sačuva ovih opakih bolesti, i ponavljao je svoje čuvene riječi: “Gospodaru moj, neka u ovom mome hadžu ne bude rijaluka i hvalisavosti.” (Ibn Madža)

Hodočasnici Allahove kuće, jedna od blagodatih hadža jeste uviđanje prednosti korištenja vjerskih olakšica u odnosu na štetnosti pretjerivanja i cjepidlačenja u vjeri, i njegove pozitivne posljedice vidljive su u stvarnom životu, onom vjerskom i egzistencijalnom.

Uz olakšicu je sve ljepše, a bez olakšice, teže je i tegobnije. Olakšavanje, blagost i lahkoća znak su ispravnog razumijevanja i lijepog ponašanja, a najjasnije se ilustruju na primjeru Poslanikovog hadža. Vezano za ovaj aspekt vjere, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, prvog dana Kurbanškog bajrama, nije upitan ni za jedan postupak, koji je urađen prije ili poslije propisanog vremena, a da nije rekao: “Ne smeta i nema grijeha u tome.” (Buhari i Muslim)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, tog dana je govorio: “Zaklao sam kurban na ovom mjestu, a cijela Mina je prostor za klanje kurbana, pa zakoljite i vi vaše kurbane na mjestima gdje boravite. Boravio sam ovdje (na Arefatu), a cijeli Arefat je prostor za boravak. Boravio sam ovdje (Muzdelifi), a cijela Muzdelifa je prostor za boravak.”

O pokudenosti i prezrenosti pretjerivanja i cjepidlačenja u vjeri govori sljedeća predaja. Ibn Abbas, radijallahu anhumu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ujutro, prvog dana bacanja kamenčića, na Akabi, a bio je na svojoj jahalici, rekao: “Nakupi mi kamenčiće”, pa sam mu nakupio sedam kamenčića, veličine kamenčića koji se bacaju s pračke. Okretao ih je

u svojoj ruci i govorio: ‘Ovolike kamenčiće bacajte na džemreta’, a zatim je dodao: ‘O ljudi, čuvajte se pretjerivanja u vjeri, jer je ono upropastilo narode prije vas.’” (Ibn Madža)

Bojte se Allaha, hodočasnici Allahove kuće, i pokažite Mu, na ovim blagoslovljenim mjestima, ono najbolje što možete od sebe, i iskoristite nadahnuće blagodati hadža, slijedeći stope odabranog Vjerovjesnika, i odlikovanog Poslanika, najboljeg čovjeka koji je hodočastio Allahovu časnu Kuću, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i mir.

Krunišite blagodati svog blagoslovljenog hadža vrlinama smirenosti, odmjerivosti i blagosti, jer čovjek bez smirenosti je kao hrana bez soli, i slijedite u tome onoga koji je rekao: “Uzmite od mene svoje obrede.”

Ibn Abbas, radijallahu anhuma, kazuje da je bio s Poslanikom, sallallahu alejhi ve sellem, kada je pošao s Arefata. Čuo je, iza sebe, galamu, udaranje i mukanje deva, pa je svojim štapom pokazao prema njima i rekao: ‘O ljudi, budite smireni, jer dobročinstvo nije u žurbi.’” (Buhari)

Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je Omeru el-Faruku, radijallahu anhu: “O Omere, ti si snažan čovjek, i nemoj se gurati s ljudima u prostoru oko Hadžerul-esveda, i tako povrijediti slabijeg od sebe. Ako primijetiš da je taj prostor prazan, dodirni ga, u suprotnom, pokaži rukom prema njemu i prouči tekbir.” (Ahmed)

Uzvišeni kaže: “Hadž je u određenim mjesecima; onom ko se obaveže da će u njima hadž obavljati nema snošaja sa ženama i nema ružnih riječi, i nema svađe u danima hadža. A za dobro koje učinite Allah zna. I onim, što vam je potrebno za put, snabdijte se. A najbolja opskrba je bogobožnost. I Mene se bojte, o razumom obdareni!” (El-Bekara, 197)

O ljudi, hodočasnici Allahove Časne kuće, Allah je počastio sadašnje generacije islamskog ummeta lahkoćom dolaska do Svog Drevnog hrama i njegove okoline, kao što nije počastio nijednu raniju generaciju.

U prošlosti su hodočasnici odsustvovali od kuće dugo vremena, prelazili doline, brda, pustinje i mora, a njihovi ukućani nisu znali ništa o njima, gdje su i da li su mrtvi ili živi.

Štaviše, oni koji bi krenuli na ovaj iscrpni i dugotrajni put, bili su najsličniji “nestalim” osobama, a oni koji bi se uspjeli vratiti svojim kućama, smatrali su to svojim “novim rođenjem”.

Ovakvo stanje, u pogledu uslova putovanja na hadž, zadržalo se vijekovima, sve dok se, Allahovom voljom i milošću, nisu poboljšali uslovi života i stvorili uslovi za lakše i kraće putovanje na hadž. Danas hadžijina rodbina može gledati hadžiju i slušati njegov glas dok boravi na Arefatu, Muzdelifi, Mini i u časnom Hramu.

Allah, džellešanuhu, također je počastio ovu blagoslovljenu zemlju brigom i čuvanjem Dva časna hrama, i onih koji ih hodočaste, i ona to smatra svojom velikom čašću i privilegijom, i poniznim služenjem hodočasnicima Allahove kuće i posjetiocima Poslanikovog mesdžida, počevši od sluge Dva časna hrama, i njegovog prijestolonasljednika i pomoćnika pa sve do posljednjeg stanovnika ove zemlje.

Svi oni brigu o hadžijama smatraju posebnom čašću, koju ne bi mijenjali ni za šta na svijetu. Oni žrtvuju ono najvrednije i najdragocjenije u službi olakšavanja uslova hadža svakome onome ko kroči na tlo njihove blagoslovljene zemlje.

Vaše je pravo kod njih, drage i cijenjene hadžije, da vas ugoste onako kako priliči hodočasnicima i da se, tokom cijelih obreda, osjećate kao kod svoje kuće, a njihovo pravo kod vas je da se pridržavate svih propisanih procedura za obavljanje hadža, bez uznemiravanja bilo koga, kršenja uspostavljenih pravila i korištenja simbola i slogana koji sa hadžom nemaju nikakve veze.

Allah hadžijama ukabulio njihov hadž, i podario Svoju nagradu svima onima koji su im na bilo koji način bili na usluzi i brinuli se za njihovu komociju i sigurnost, od predstavnika vlasti do običnih ljudi, Allahovom voljom i dozvolom, “jer Gospodar moj je, zaista, blizu i odaziva se.” (Hud, 61)

Zatim, znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šalžite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur’anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

ISKRENOST (MEKA)

Hatib: dr. Salih ibn Abdullah el-Humejd
12. zul-hidže 1439. po Hidžri / 24. august 2018.

Hvala Allahu, Čija milost obuhvata svaku stvar, i u Čijim neprekidnim blagodatima uživamo danju i noću.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i pred Čijom se veličinom skrušeno klanja, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, koji je pozivao Allahu i borio se na Njegovom putu dok nije visoko uzdignuta riječ tevhida – čiste vjere u jednog Boga, neka su na njega Allahova milost, mir i blagoslov, i na njegovu porodicu, i ashabe i tabiine i one koji ih slijede u dobročinstvu dokle god karavane budu pohodile ovu Časnu kuću, i dokle god budu slavile i veličale Allaha i ponizno ga molile.

Oporučujem sebi i vama bogobožnost. Bojte se Allaha, Allah vam se smilovao, budite svjesni Njegovog sveznanja i znajte da ćete doći pred Njega. Probudite se iz nemara i uspavanosti, slušajte Riječ i slijedite ono najljepše u njoj.

Sretan je onaj ko se neprestano kaje, a uspio je onaj koji se grijeha kloni. Vi nećete vječno ostati na ovom svijetu, niti se možete sačuvati od smrti. Sigurno će vam doći ono što vam je obećano.

Uzvišeni kaže: “O vjernici, neka vas imanja vaša i djeca vaša ne zabave od sjećanja na Allaha. A oni koji to učine, bit će izgubljeni.” (El-Munafikun, 9)

O muslimani, hodočasnici Allahove kuće, sada kada ste obavili hadžske obrede i izvršili njegove propise, molim Allaha da primi od vas i od nas, i da vaš hadž učini makbulom, primljenim, da vam oprostí grijeha, vaš trud upiše u dobra djela i vrati vas vašim porodicama žive i zdrave, u Njegovom okrilju, i da popravi vaše stanje i učini lijepim vaš povratak Njemu.

Hodočasnici Allahove kuće, svi vi, dok boravite na ovim svetim mjestima, i trudite se da učinite što više dobrih djela i ibadeta, nadate se oprostí svog Gospodara i primanju vaših djela kod Njega. Gospodar, Silni i Uzvišeni, o

hadžskim obredima, kaže: “Do Allaha neće doprijeti meso njihovo i krv njihova, ali će Mu stići iskreno učinjena dobra djela vaša” (El-Hadždž, 37); “Eto toliko! Pa ko poštiva Allahove propise – znak je čestita srca” (El-Hadždž, 32); “I onim, što vam je potrebno za put, snabdijte se. A najbolja opskrba je bogobožnost” (El-Bekara, 197).

Najvažnije o čemu musliman treba razmišljati i voditi računa jeste postizanje bogobožnosti, a to je moguće samo stalnim propitivanjem djela srca. Djela srca najvažniji su temelj na kojem počiva vjerovanje.

U ovu vrstu djela spadaju: ljubav prema Allahu i Njegovom poslaniku Muhammedu, sallallahu alejhi ve sellem, iskrenost u vjeri, oslonac na Allaha, strpljivost u njegovoj odredbi, strah od Njega, nada u Njegovu milost i nagradu. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “U ljudskom tijelu ima jedan organ, kada je on zdrav, zdravo je cijelo tijelo, a kada je on bolestan, bolesno je cijelo tijelo, a on je srce.”

O muslimani, hodočasnici Allahove kuće, ako smo svjesni ove činjenice, onda trebamo znati da je najvažnije djelo srca i njegova srž – ihlas, iskrenost u vjeri. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, u svojoj telbiji je učio: “Allahu moj, neka u ovome mome hadžu ne bude rijaluka i hvalisavosti.” (Ibn Madža)

Ihlas – iskrenost je bit vjere, i bit poziva svih poslanika. Uzvišeni kaže: “A naređeno im je da se samo Allahu klanjaju, da Mu iskreno, kao pravovjerni, vjeru ispovijedaju” (El-Bejjina, 5); “Iskreno ispovijedanje vjere dug je Allahu!” (Ez-Zumer, 3); “Klanjajte se zato Allahu, iskreno Mu ispovijedajući vjeru – pa makar to nevjernicima bilo mrsko” (Gafir, 14).

Suštinsko značenje ihlasa je da čovjekovo mirovanje i kretanje bude isključivo radi Allaha, iskreno i čisto od svih drugih primjesa.

Jedan od znakova ihlasa jeste skrivanje i tajnost djela. Muhlis – iskren čovjek ne voli da ljudi vide ni koliko je trunčica njegovih djela, kao što mu je svejedno da li u ljudskim srcima uživa bilo kakvo poštovanje i poziciju.

Islamski učenjaci su kazali: “Muhlis je onaj u čijem srcu nema rijaluka, pretvaranja, a sadik je onaj koji nema samodivljenja.” Također su kazali: “Ihlas – iskrenost nije moguće postići bez sidka – istinoljubivosti, a sidk nije moguće postići bez ihlasa, a i jedno i drugo nije moguće postići bez sabura – strpljivosti.”

Omer ibn Hattab, radijallahu anhu, rekao je: “Čiji nijet bude iskren, Allah će riješiti ono što je između njega i ljudi.”

Sufjan es-Sevri, Allah mu se smilovao, rekao je: “Nijedna stvar u liječenju duše nije mi bila teža od mog nijeta, zbog njegove prevrtljivosti.”

Ebu Sulejman ed-Darani rekao je: “Blago onome ko učini bar jedan iskren korak, s kojim ne želi ništa drugo nego Allahovu nagradu.”

Ejjub es-Sihtijani rekao je: “Čovjek koji voli popularnost nikada neće biti iskren.”

Mutarraf ibn Šehhir rekao je: “Dovoljno je duši uzdizanja da je koriš pred drugima, kao da je poniženjem želiš uljepšati. To je, kod Allaha, maloumnost.”

To znači da je čovjek koji tako radi bijedan i samoobmanjen, on kudi svoju dušu pred drugima kako bi ljudima pokazao svoju poniznost i skromnost, a zapravo traži njihovu pohvalu.

O muslimani, Allah vas sačuvao i primio vaša i naša djela! Ihlas – iskrenost je uzrok povećanja nagrade i sevapa, čak i onda kada je djelo malo i neznatno.

Razmislite o hadisu koji govori o ženi prostitutki iz Benu Israila, koja je vidjela žednog psa kako kruži oko bunara, gotovo da je skapao od žeđi, pa je skinula svoju cipelu, zagrabila vode iz bunara i napojila je psa, pa je i njoj Allah oprostio.

Hadis je muttefekun alejhi i prenosi ga Ebu Hurejra, radijallahu anhu. Također, razmislite o hadisu koji govori o čovjeku koji je, idući putem, ugledao trnovitu granu pa ju je sklonio i Allah mu je oprostio. (Muttefekun alejhi)

Razmislite i o hadisu koji govori o “zatočenicima u pećini”, i o “vlasniku cedulje”, čovjeku koji će doći na Sudnji dan i bit će mu predloženo devedeset devet registara, svaki registar će dosezati dokle doseže pogled, zatim će mu biti pokazana “cedulja” na kojoj su dva šehadeta: šehadet – svjedočenje da nema boga osim Allaha i šehadet da je Muhammed Njegov rob i poslanik, i stavit će se registri na jedan tas vage, a cedulja na drugi tas, i pretegnut će cedulja. Ništa ne može pretegnuti Allahovo ime. (Hadis bilježi Hakim, koji kaže da je vjerodostojan prema uslovima Muslima, i Zehebi se slaže sa njegovom ocjenom.)

Sve ovo potvrđuje i pojašnjava hadis Ebu Hurejre u kome se kaže da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, upitan: “Ko će se najviše radovati tvom

šefatu na Sudnjem danu, Allahov Poslaniče?”, a on reče: “Onaj ko je la ilahe illallah izgovorio iskreno, iz srca.” (Buhari)

U komentaru ovog hadisa i drugih i sličnih hadisa Ibn Tejmijja je rekao: “Ovo je stanje onih koji su svoja djela činili sa ihlasom – iskrenošću i sidkom – istinoljubivošću, kao što je slučaj ove osobe, ‘vlasnika cedulje’ (na kojoj će pisati la ilahe illallah).

Inače, svi počinoci velikih grijeha, koji su ušli u Vatru, govorili su ‘la ilahe illallah’, ali njihove riječi neće pretegnuti njihove grijeha, kao što će ih pretegnuti riječi ‘vlasnika cedulje’.

Slično je i sa ženom prostitutkom koja je napojila žednog psa, ona je to učinila s čistom vjerom, iz srca, pa joj je Allah oprostio njene grijeha.

To ne znači da će Allah oprostiti svakoj prostitutki koja napoji žednog psa.

Tako je i sa čovjekom koji je uklonio trnovitu granu s puta, i učinio je to s čistom vjerom, iz srca, pa mu je Allah oprostio.”

Ibn Tejmijja je također rekao: “Iman kod ljudi varira zavisno od stepena vjerovanja i ihlasa u njihovim srcima.

Autori ‘Sunena’ zabilježili su od Ammara, radijallahu anhu, da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Čovjek obavi namaz a bude mu upisano pola njegove vrijednosti, ili trećina, ili četvrtina..., pa tako do desetine.”

Iskupljivanje, brisanje grijeha i oprost grijeha odnosi se samo na ona djela koja su kabul kod Allaha, a Allah prima samo od bogobojaznih.

O muslimani! Ono što pomaže u postizanju ihlasa – iskrenosti jeste sljedeće: čvrsta vjera u jednog Boga, iskreno vezivanje za Njega, izvršavanje propisanih ibadeta onako kako Njemu dolikuje, povećavanje ibadeta, noćnog namaza i zikra, u zadnjoj trećini noći, tajna milostinja, ibadet u tajnosti, ustrajnost u dovi, druženje sa dobrim, dobronamjernim i iskrenim ljudima, i ulaganje napora u svemu tome. Allah, džellešahu, kaže: “One koji se budu zbog Nas borili Mi ćemo, sigurno, putevima koji Nama vode uputiti; a Allah je, zaista, na strani onih koji dobra djela čine!” (El-Ankebut, 69)

Allahova dobrota i blagodat prema ljudima ogleda se i u tome da njihova svakodnevna i uobičajena djela: jedenje, spavanje, putovanje, kupovina i prodaja, mogu postati ibadet, za koji će biti nagrađeni, ukoliko ih budu činili s iskrenim nijetom u Njegovo ime. Za svako od ovih djela, ako budu potaknuta lijepom

namjerom i s nijetom približavanja Allahu, korištenja ljudima, prikupljanja snage za ibadet i postizanje Njegovog zadovoljstva, čovjek će biti nagrađen.

Uzvišeni kaže: “A kad završite obrede vaše, opet spominjite Allaha, kao što spominjete pretke vaše, i još više Ga spominjite! Ima ljudi koji govore: ‘Daj Ti nama, Gospodaru naš, na ovome svijetu!’ Takvi na onom svijetu neće imati ništa. A ima i onih koji govore: ‘Gospodaru naš, podaj nam dobro i na ovome i na onome svijetu, i sačuvaj nas patnje u ognju!’ Njih čeka nagrada koju su zaslužili! A Allah brzo sviđa račune.” (El-Bekara, 200–202)

O muslimani, hodočasnici Allahove kuće! I pored veličine, važnosti, teškoće i preciznosti pitanja ihlase – iskrenosti, Allah, džellešanu, iz Svoje dobrote, milosti, blagosti i želje da olakša Svojim robovima, propisao je obavljanje nekih ibadeta javno, transparentno i naočigled drugih ljudi, kao što su: namaz u džematu, obredi hadža, javna milostinja, pozivanje na činjenje dobra i odvrćanje od zla.

Javno izvršavanje ovih ibadeta nije u koliziji i ne narušava princip ihlase, jer je sjedište iskrenosti srce i on je tajna između roba i Rabba, štaviše pohvale ljudi ne utječu na iskrenost, a to potvrđuje i hadis u kojem se navodi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, upitan o “čovjeku koji radi dobra djela, pa ga ljudi pohvale zbog njih”, pa je rekao: “To je radosna vijest za vjernika još na ovom svijetu.” (Muttefekun alejhi)

Bojte se Allaha, o ljudi! Bojte se Allaha, hodočasnici Allahove kuće, budite svjesni blagodati vašeg hadža, sjećajte se vašeg Gospodara i zahvaljajte Mu što vam je olakšao dolazak do Svoje kuće i obavljanje hadžskih obreda.

Svi vi ste svjedoci veličine hizmeta, brige i pažnje koji vam se pružaju. Allah je počastio stanovnike ove zemlje, zemlje Dva časna hrama, Kraljevine Saudijske Arabije, njene vladare i narod, hizmetom i čuvanjem Dva časna hrama.

Oni žrtvuju ono najvrednije i najdragocjenije kako bi hodočasnici Allahove kuće, i oni koji borave u njoj, i posjetioci Poslanikovog mesdžida izvršili svoje obrede i ibadete u potpunoj sigurnosti i zaštiti, nadajući se Allahovoj nagradi i zadovoljstvu, daleko od medijskog eksponiranja, i bilo kakve političke i materijalne koristi. Megastrukturalni projekti, konstantna proširenja Dva časna hrama i obrednih mjesta, podizanje usluga na najveći mogući nivo, sve su to samo segmenti do u detalje proučene i pripremljene strategije i vizionarskog pogleda, i zato se zahvaljujemo Allahu na svim Njegovim blagodatima.

Neka Allah primi od nas i od vas, neka uzvisi islam i njegove sljedbenike i ujedini muslimane na istini i uputi, On sve čuje i uslišava molbe.

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

ZAHVALNOST NAKON OBAVLJANJA HADŽA (MEKA)

Hatib: dr. Usama ibn Abdullah Hajjat
19. zul-hidže 1439. po Hidžri / 31. august 2018.

Bojte se Allaha, i sjetite se da ćete pred Njim stajati na “Dan kada se čovjek bude sjećao onoga što je radio” (En-Naziat, 35), “na Dan kada će čovjek od brata svoga pobjeći, i od majke svoje i od oca svoga, i od druge svoje i od sinova svojih – toga Dana će se svaki čovjek samo o sebi brinuti.” (Abese, 34–37)

O muslimani, zahvalnost Allahu, džellešanuhu, Gospodaru svjetova, na blagodatima kojima ga je obdario – a jedna od najvećih, poslije blagodati islama, svakako je blagodat upute i pomoći u izvršavanju obreda i ispravnom obavljanju radnji hadža i umre, u zdravlju i sigurnosti – stroga je obaveza svakog hadžije, ako želi sačuvati blagodati i dobra od svog Gospodara, i produžiti njihovo trajanje.

Allah, džellešanuhu, samo je onima koji Mu zahvaljuju na blagodatima obećao da će im još više dati, kao što kaže Uzvišeni: “... i kad je Gospodar vaš objavio: ‘Ako budete zahvalni, Ja ću vam, zacijelo, još više dati; budete li nezahvalni, kazna Moja doista će stroga biti.’” (Ibrahim, 7)

Allah, džellešanuhu, poziva hodočasnike Svoje kuće da Ga se sjećaju, zahvaljuju Mu i mole Ga, nakon što završe obrede, da im podari dobro ovog i budućeg svijeta, i kaže: “A kad završite obrede vaše, opet spominjite Allaha, kao što spominjete pretke vaše, i još više Ga spominjite! Ima ljudi koji govore: ‘Daj Ti nama, Gospodaru naš, na ovome svijetu!’ Takvi na onom svijetu neće imati ništa. A ima i onih koji govore: ‘Gospodaru naš, podaj nam dobro i na ovome i na onome svijetu, i sačuvaj nas patnje u Ognju!’ Njih čeka nagrada koju su zaslužili! A Allah brzo sviđa račune.” (El-Bekara, 200–202)

Ovi ajeti sadrže jasno uputstvo, potvrdu i pojašnjenje o propisanosti spominjanja Allaha, džellešanuhu, na kraju svakog ibadeta, a obreda posebno, s ciljem iskazivanja zahvalnosti Allahu i priznanja Njegovih nepresušnih blagodati,

obilnog dobra i lijepih djela, i da je On taj koji je uputio Svoje robove da dostignu ono što On voli i čime je zadovoljan, usrećio ih pokornošću Njemu, i omogućio im da izvrše propisane obrede na najpotpuniji i najljepši način.

Također, ajet sadrži upozorenje i preporuku: upozorenje hadžijama da od svog Gospodara traže da ih opskrbi dunjalučkim ukrasima koji će ih odvratiti od Njega i udaljiti od onoga što je potpunije, ljepše, trajnije – deredža i stepeni na ahiretu, a preporuka da u svojim dovama mole Allaha da im podari dobro ovog i budućeg svijeta i sačuva ih od džehennemske patnje, jer je ova blagoslovljena i lijepa kur'anska dova, kao što kažu islamski učenjaci, objedinila svako dobro na dunjaluku, i zaštitu od svakog zla.

Pojam “el-hasene – dobro”, u dunjalučkom, materijalnom smislu podrazumijeva sve ono što je korisno i poželjno na dunjaluku, kao što je zdravlje, kuća, čestita supruga, suprug, obilna opskrba, korisno znanje, dobro djelo, ugodno vozilo i lijep spomen, dok u onosvjetskom smislu prije svega znači gledanje u lice Gospodara Plemenitog i Milostivog, a zatim ulazak u džennete – bašče uživanja i zadovoljstva, sigurnost od “velikog straha” u različitim etapama Sudnjeg dana, olakšanje obračuna, i druge lijepe stvari kojima je Allah privilegovao stanovnike Njegovih dženneta i Kuće počasti.

S druge strane, spas od Vatre podrazumijeva olakšavanje činjenja svega na dunjaluku što će vjerniku omogućiti da se sačuva Vatre, kao što je ustezanje od prekoračivanja Božijih granica i ostavljanje sumnjivih i zabranjenih stvari.

Zato nije čudno da je jedna od Poslanikovih, sallallahu alejhi ve sellem, najčešćih dova koje je učio u različitim situacijama bila upravo ova lijepa i blagoslovljena dova, kao što je zabilježio imam Ahmed, Allah mu se smilovao, u svom “Musnedu” sa dobrim lancem prenosilaca od Abdulaziza ibn Suhejla, da je rekao: “Katada je upitao Enesa, radijallahu anhumu, o dovi koju je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, najčešće učio, a Enes mu je odgovorio: “Učio je: ‘Allahumme rabbena atina fid-dunja hasene, ve fil-ahireti hasene, vekina azaben-nar! – Allahu moj, daj nam na ovom svijetu dobro, i na onom svijetu dobro, i sačuvaj nas od patnje u Ognju!”

Kada bi Enes, učio dovu, učio bi ovu dovu, a ako bi učio neku drugu dovu, nije izostavio da uz nju prouči i ovu dovu.

Zatim, vrlo je važno kakvo će biti stanje hadžije u narednim danima njegovog života, nakon što mu je Allah, džellešanuhu, omogućio obavljanje i upotpunjenje hadža.

Hoće li se vratiti starim stopama i obilasku, svetkovanju grobova i mauzoleja, ako je od onih koji su iskušani time, i tako se strovaliti u provaliju širka – idolatrije, nakon što je Allah osvjetlio njegovo srce, nadahnua njegovu dušu i otklonio od njega koprenu neznanja, zablude, laži i propagande, i uputio ga da čini tavaf oko Njegove kuće i zabranio mu da čini tavaf oko bilo čega drugog.

Hoće li pognuti svoju glavu, spustiti svoje čelo i poniziti se kako bi dobio nešto od dunjaluka i njegovih prolaznih i neznatnih ukrasa i užitaka? Zar bi to mogao učiniti, a došao je ponizno, s čežnjom i strahom u srcu, iz skrušenosti i pobožnosti, pred svog Gospodara sam, i hodočastio je Njegovu kuću? A vjerovatno je čitao i slušao riječi svoga Gospodara, u jasnoj Knjizi: “Znajte da život na ovome svijetu nije ništa drugo do igra, i rasonoda, i uljepšavanje, i međusobno hvalisanje i nadmetanje imecima i brojem djece! Primjer za to je bilje čiji rast poslije kiše oduševljava nevjernike, ono zatim buja, ali ga poslije vidiš požutjela, da bi se na kraju skršilo. A na onome svijetu je teška patnja i Allahov oprost i zadovoljstvo; život na ovome svijetu je samo varljivo naslađivanje.” (El-Hadid, 20)

Hoće li se vratiti “odijevanju” odjeće grešnosti, neposluha i suprotstavljanja Vladaru Silnom, činjenjem grijeha i loših djela, nakon što ga je njegov Gospodar zaodjenuo odjećom imana i bogobožnosti, najvrednijom i najraskošnijom odjećom?

Hoće li zaboraviti svoje stajanje pred Allahom, sutra, na Dan proživljenja i okupljanja, nakon što ga je njegov Gospodar uputio da Ga se sjeća i spominje na pjeskovitom tlu Arefata, upućuje Mu dove, skrušeno i sa strahopoštovanjem, i traži od Njega Džennet i utječe Mu se od Vatre?

Hoće li se vratiti putevima poricanja i nezahvalnosti, i ostaviti zahvaljivanje svome Gospodaru, riječima i djelima, nakon što je svojim jezikom izgovarao riječi šukra – zahvalnosti Allahu, džellešanuhu, i nakon što Mu je iskazao zahvalnost žrtvovanjem i klanjem kurbanda, s namjerom približavanja Njemu i stjecanja Njegove naklonosti, i slijeđenja najboljeg čovjeka, Muhammeda ibn Abdullaha, sallallahu alejhi ve sellem.

Allahovi robovi, obaveza je svakog hadžije da sa svojom dušom svede detaljan i precizan obračun, iz kojeg će izvući važne pouke, i uzeti čvrst zavjet od svoje duše da će trajno činiti dobro i ustrajati u dobrim djelima, koja vječno traju, i raskinuti sve veze sa širkom i lošim djelima. Uzvišeni kaže: “Zato veličaj Gospodara svoga i hvali Ga, i molitvu obavljaj i sve dok si živ, Gospodaru svome se klanjaj!” (El-Hidžr, 98–99)

Poštovani vjernici! Oni koji hodočaste Allahovu kuću i obave hadž mebrur – primljen kod Allaha, postići će nagradu koju je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, obećao u poznatom hadisu, koji prenosi Ebu Hurejra, radijallahu anhu: “Umra do umre iskupljuje grijeha počinjene između njih, a za hadž mebrur nema druge nagrade do Dženneta.” (Buhari i Muslim)

Ostvarenje ovog velikog obećanja obavezuje hadžiju da preispituje i kontroliše svoje postupke nakon obavljenog hadža, i da nastoji, koliko god je to moguće, biti bolji nego što je bio, a to je upravo znak mebrur hadža. Uzvišeni Allah kaže: “One koji se budu zbog Nas borili Mi ćemo, sigurno, putevima koji Nama vode uputiti; a Allah je, zaista, na strani onih koji dobra djela čine!” (El-Ankebut, 69)

Plemenite hadžije, ako se budete borili protiv svojih duša, strasti i šejtana, postići ćete zadovoljstvo svoga Gospodara, Plemenitog, Svemilosnog, i ući ćete u džennete uživanja i zadovoljstva.

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šalžite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kurʿanu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

BLAGODAT RAZNOVRSNOSTI I MNOGOBROJNOSTI IBADETA (MEDINA)

Hatib: dr. Abdulbari ibn Avad es-Subejti
26. zul-hidže 1439. po Hidžri / 7. septembar 2018.

Hvala Allahu, Koji je olakšao obavljanje hadža i drugih ibadeta.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i Koji je je objavio: “One koji čine dobra djela čeka nagrada, i više od toga!” (Junus, 26), i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, koji je vodio islamski ummet ka vrhuncu slave i ugleda, neka su na njega Allahova milost i blagoslov, i na njegovu porodicu, i ashabe, nosioce svakog dobra i plemenitosti.

Oporučujem sebi i vama bogobožnost, koja je najbolja poputnina i s kojom je spas na Dan proživljenja. Uzvišeni kaže: “O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

Allahove blagodati prema ljudima su mnogobrojne, i kada bi ih čovjek pokušao izbrojati, ne bi ih izbrojao.

Islam je, bez sumnje, najveća Božija blagodat: novorođenče se rađa u prirodnoj vjeri, odrasta u sredini u kojoj se samo Allah obožava, uzdiže ezan, uči Kur'an, pa hvala Allahu, Koji nas je uputio na ovu vjeru.

Jedna od najvažnijih pratećih blagodati, uz islam i njegove propise, jeste blagodat mnoštva i raznovrsnosti ibadeta. To je blagodat koja skriva božanske mudrosti.

Put ka Allahu je jedan, i objedinio je sve ono čime je Allah zadovoljan, a zadovoljan je raznovrsnošću u ibadetima i njihovom razlikovanju u vremenu i mjestu obavljanja, zavisno od osobe i situacije, jer je Uzvišeni znao da se ljudi razlikuju u sposobnostima i sklonostima, ali je htio i da im olakša s onim što je u skladu s njihovim mogućnostima, i što mogu izvršiti u lahkoći i teškoći.

Raznovrsnost u propisanim dužnostima je ispit i iskušenje od Allaha, za vjernika – hoće li pobijediti i nadvladati svoju strast. Spremnost da se s jednog ibadeta pređe na drugi, u različitim vremenima, dokaz je istinske predanosti i robovanja Allahu. Ibadeti se razlikuju u intencijama i mudrostima, i u svakom od njih krije se određena božanska mudrost i odgojna intencija.

Uzvišeni o namazu kaže: “Molitva, zaista, odvraća od razvrata i od svega što je ružno.” (El-Ankebut, 45) O zekatu kaže: “Uzmi od dobara njihovih zekat, da ih njime očistiš i blagoslovljenim ih učiniš.” (Et-Tevba, 103) O postu kaže: “Da biste se grijeha sačuvali.” (El-Bekara, 183) O hadžu kaže: “... da bi koristi imali i da bi u određene dane, prilikom klanja kurbana, kojim ih je Allah opskrbio, Njegovo ime spominjali.” (El-Hadždž, 28)

Ibadeti se, također, razlikuju u obrednim radnjama i načinu obavljanja. Ko zbog bolesti, ili putovanja, ili siromaštva, ili slabosti, ili nekog drugog razloga, ne bude u stanju izvršiti neki ibadet, naći će nagradu u olakšici, ili nekom drugom ibadetu, što je dokaz da islam uvažava različite okolnosti ljudi, otklanja od njih poteškoću i olakšava im u svakom smislu. Uzvišeni kaže: “Allah želi da vam olakša, a ne da poteškoće imate.” (El-Bekara, 185)

Islam je uvažio stanje siromašnih iz vremena Poslanika, koji su pomislili da su ih bogataši pretekli s dijeljenjem viška imovine na Allahovom putu. Oni su se požalili Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, i rekli: “Allahov Poslaniče, bogati ljudi prigrabiše za sebe svu nagradu. Klanjaju kao što mi klanjamo, poste kao što mi postimo, i udjeljuju višak imovine.” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče im: “Zar i vama Allah nije dao mogućnost da udijelite milostinju? Svaki tesbih (subhanallah), tekbir (Allahu ekber), tahmid (elhamdulillah) i tehlil (la ilahe illallah) koji izgovorite piše vam se kao sadaka, i svako podsticanje na dobro i ukazivanje na zlo piše vam se kao sadaka, i snošaj sa vašim ženama piše vam se kao sadaka.”

Islam je uspostavio princip olakšice upravo uvažavajući različite okolnosti šerijatskih obveznika. Neka žena iz plemena Ha'sam došla je kod Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i rekla: “Allahov Poslaniče, Allah, džellešanuhu, naredio je hadž, a moj otac ne može ga obaviti zbog duboke starosti, pa hoću li obaviti hadž za njega?” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao joj je: “Da, obavi.”

Jedan od veličanstvenih hadisa koji ukazuju na veličinu Allahove milosti i dobrote, i na uvažavanje različitih stanja ljudi jesu riječi Poslanika, sallallahu

alejhi ve sellem: “Kada se čovjek razboli ili otputuje negdje, Allah mu piše nagradu za ona djela koja je činio dok je bio zdrav ili za vrijeme boravka kod kuće.”

Islam je uvažio specifičnu poziciju žene u odnosu na muškarca, koja se ogleda u nemogućnosti činjenja nekih djela koje čine muškarci, i za poslove koje ona obavlja, odredio je veliku nagradu, kako bi ukazao na značaj njene uloge i vrijednost njenog djela. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ako žena bude klanjala pet dnevnih namaza, postila mjesec ramazan, čuvala svoje stidno mjesto i bude poslušna svome mužu, reći će joj se: “Uđi u Džennet na koju god kapiju želiš.”

Ibadeti se razlikuju i u svom vrednovanju. Za svaki novi ibadet koji čovjek prakticira dodaje mu se po jedan registar u knjizi djela i uvećava se njegova ionako velika nagrada.

Neki ibadeti brišu i neutrališu grijeha i loša djela. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Nema ni jednog muslimana kojeg zatekne vrijeme obaveznog (farz) namaza, pa lijepo i potpuno abdesti, i bude skrušen u namazu i lijepo obavi njegove ruknove, a da mu to (taj abdest i namaz) neće biti čišćenje od grijeha koje je prije učinio, ako ne bude nekad učinio neki veliki grijeh.”

Neki ibadeti donose blagoslov i napredak u imetku. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Sadaka neće umanjiti imetak.” (Muslim)

Neki ibadeti su uzrok ulaska u Džennet. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Za hadž mebrur, kabul kod Allaha, nema druge nagrade osim Dženneta.” (Buhari i Muslim)

Neki ibadeti štite čovjeka od kaburskog azaba. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Osoba koja zaplače zbog straha pred Allahom neće ući u džehennemsku vatru, kao što se pomučeno mlijeko neće vratiti u vime, niti se kod jedne osobe mogu spojiti prašina na Allahovom putu i džehennemski dim.” (Tirmizi – sahih)

Zbog različitog vrednovanja djela, neke muslimane će njihova djela uzdići na posebne deredže, koje niko ne može dostići. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Među najdražima meni i najbližima, po mjestu, na Sudnjem danu bit će oni lijepog ponašanja.”

Raznovrsnost u vremenima i vrijednosti ibadeta podsticaj je muslimanu da čitav svoj život provede u “baštama ibadeta”, prelazeći iz jedne bašte u drugu.

Allah, džellešanuhu, kada voli Svoga roba, uputi ga da čini posebno vrijedna djela u odabranim vremenima, a ako ga prezire, uputi ga da čini loša djela u odabranim vremenima.

Raznovrsnost ibadeta sasijeca, u korjenu, uzroke lijenosti i apatije, pokreće ljudsku dušu i daje joj osjećaj užitka i slasti u ibadetu.

Postoje individualni ibadeti koji imaju svoje prednosti i mudrosti: jačaju čovjekovu vezu s Allahom, odgajaju ga u okrilju iskrenosti i udaljavaju od rija-luka, pretvaranja, čiste i glačaju dušu i omogućuju mu bliskost i osamljivanje s Allahom, džellešanuhu. Hasan el-Basri, Allah mu se smilovao, upitan je: “Zašto je na licima onih koji svoje noći provode u ibadetu svjetlo?”, pa je rekao: “Oni su se osamili sa svojim Gospodarom, pa ih je On osvijetlio Svojim nurom.”

Predanost Allahu učenjem dove, skrušeno i u tajnosti, jedna je od najljepših formi individualnog ibadeta. Uzvišeni kaže: “I spominji Gospodara svoga ujutro i navečer u sebi, ponizno i sa strahopoštovanjem i ne podižući jako glas.” (El-A'raf, 205)

Post radi Allaha je također individualni ibadet. Svako čovjekovo djelo pripada njemu, osim posta, koji pripada Allahu.

Tajna milostinja je individualni ibadet, koju musliman udjeljuje svojom desnom rukom, a da za to ne zna njegova lijeva ruka. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Sedmero će Allah natkriti Svojim hladom na Sudnjem danu, kada neće biti drugog hlada...”, i spomenuo je “čovjeka koji je u tajnosti udijelio milostinju, tako da njegova lijeva ruka nije vidjela šta je udijelila desna ruka.”

Kao što individualni ibadeti imaju svoju vrijednost i važnost, isto tako i kolektivni ibadeti, koje muslimani obavljaju zajedno, kao što su zajednički namaz, hadž i drugi, imaju svoje vrijednosti i uzvišene intencije, koje nikome nisu skrivene, a od tih vrijednosti su: razvijanje ljubavi i samilosti među muslimanima, upoznavanje sa stanjem muslimanske zajednice i njenih članova, manifestacija islamskog ponosa, podučavanje islamskim propisima, navikavanje islamskog ummeta na jedinstvo, odbacivanje podjela, solidarnost, jednakost i prevazilaženje svih socijalnih razlika.

Raznovrsnost ibadeta proširuje polje ljudskog djelovanja. Ljudi su uvijek imali različite sklonosti. Svakome je olakšano ono zbog čega je stvoren.

Razlike među ljudima, u ovoj oblasti su prirodne, kao što pojašnjavaju islamski učenjaci. Ima ljudi kojima je stjecanje znanja lakše od asketizma, skromnog života, a ima onih koji kojima je lakše ovo drugo. Nekima je pobožnost lakša i od jednog i od drugog.

Svako treba raditi djela u skladu sa svojim mogućnostima. Uzvišeni kaže: “I zato se Allaha bojte koliko god možete.” (Et-Tegabun, 16)

Kada musliman spozna blagodat raznovrsnosti ibadeta, dužan je zahvaljivati Allahu na tome, tako što će se truditi da čini što više ibadeta. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Allah voli kada Mu se Njegov rob zahvali na svakom zalogaju hrane i na svakom gutljaju vode.” (Muslim)

Donosite salavate na Poslanika upute, to vam je naredba od Allaha, u Njegovoj Knjizi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

POŠTOVANJE SVETIH MJESECI (MEKA)

Hatib: dr. Mahir ibn Hamed el-Muajkili

3. muharrem 1440. po Hidžri / 14. septembar 2018.

Sva hvala i zahvala pripadaju Allahu. Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo, i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik.

Uzvišeni kaže: “O vi koji vjerujete, bojte se Allaha istinskom bogobojažnošću i nipošto ne umirite osim kao muslimani!” (Ali Imran, 102); “O ljudi, bojte se Gospodara svoga, Koji vas je stvorio od jedne osobe, od koje je njen par stvorio, a od njih dvoje mnoge muškarce i žene rasijao. Bojte se Allaha, Čijim imenom jedni druge molite, i čuvajte rodbinske veze. Allah vas, doista, nadzire” (En-Nisa, 1); “O vjernici, bojte se Allaha i govorite samo istinu, On će vas za vaša dobra djela nagraditi i grijehе vam vaše oprostiti. A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao – postići će ono što bude želio” (El-Ahzab, 70–71).

O muslimani, bojte se Allaha, jer je bogobojažnost najbolja stečevina, a pokornost Njemu je najbolja veza. Uzvišeni kaže: “O vi koji vjerujete, Allaha se bojte i u Poslanika Njegova vjerujte, On će vam dvostruku milost Svoju darovati, i dat će vam svjetlo pomoću kog ćete ići, i oprostit će vam – jer Allah prašta, i samilostan je.” (El-Hadid, 28)

Poštovani vjernici! Allah, džellešānuhu, odlikovao je neka Svoja stvorenja nad drugima, po Svom izboru i odabiru, iz počasti i plemenitosti. “Gospodar tvoj stvara šta hoće, i On odabira.” (El-Kasas, 68)

On je odlikovao Meku i Medinu od svih gradova, i blagoslovio je okolinu Bejtul-Makdisa, i odlikovao je, od svih vremena, određene dane i mjesece u

godini, u kojima spušta Svoje dobro i plemenitost kao što ih ne spušta u drugima danima i mjesecima.

Sretan je onaj ko ih iskoristi za povećanje ibadeta i činjenje djela koja ga približavaju Allahu, i u njima traži Božiju milost i blagoslove. U odabrana vremena spadaju “sveti mjeseci”, koje je Allah spomenuo u Svojoj Knjizi i učinio ih svetim na dan kada je stvorio nebesa i Zemlju.

Uzvišeni kaže: “Broj mjeseci u Allaha je dvanaest, prema Allahovoj Knjizi, od dana kada je nebesa i Zemlju stvorio, a četiri su sveta; to je prava vjera. U njima ne grijешite!” (Et-Tevba, 36)

Ibn Abbas, radijallahu anhuma, rekao je: “Allah je od svih mjeseci odabrao četiri mjeseca, učinio ih svetim, uzdigao njihovu svetost, uvećao je kaznu za grijeh i nagradu za dobro djelo učinjeno u njima.”

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, pojasnio je “svete mjesec” u svom čuvenom govoru na Oproštajnom hadžu, kada je rekao: “Vrijeme, u ovom obliku, uspostavljeno je na dan kada je Allah stvorio nebesa i Zemlju. Godina ima dvanaest mjeseci, četiri su sveta, od toga tri uzastopna: zul-kade, zul-hidže i muharem, i jedan smješten između džumade i šabana, a on je redžeb, mjesec Mudara.” (Buhari i Muslim)

Allah, džellešanuhu, uzdigao je mjesec muharem, odlikovao ga i pripisao ga Sebi. U preislamskom dobu Arapi su poštovali ovaj mjesec i zbog njegove svetosti i važnosti dali su mu ime “šehrullahil-esamm – nijemi Allahov mjesec” jer se u njemu, zbog izostanka borbi, nije mogao čuti zveket oružja i borbeni poklič.

O muslimani! Ako je poštivanje svetih mjeseci bilo poznato i prenosilo se s generacije na generaciju u džahilijetskom, preislamskom dobu, pa zar nije preče da musliman, koga je Allah uputio i koji je zadovoljan Allahom kao Gospodarom, islamom kao vjerom i Muhammedom kao poslanikom i vjerovjesnikom, poštuje ono čemu su Allah i Poslanik ukazali poštovanje, i da se, u svetim mjesecima, ustegne od činjenja grijeha i neposlušnosti Allahu, džellešanuhu, i udalji svoju dušu od uzroka grijeha i nepokornosti, i izdigne se iznad sitnih prohtijeva duše i šejtanskih zamki!

Ako je grijеšenje zabranjeno u svakom vremenu, onda je njegova zabranjenost u svetim mjesecima veća i strožija, jer u sebi sadrži dvije stvari: odvažnost u činjenju grijeha i loših djela i nepoštivanje i skrnavljenje Allahovih svetinja.

Najteži oblik grijеšenja je pripisivanje druga Allahu, kao što je Lukman rekao svome sinu: “O sinko moj, ne smatraj druge Allahu ravnim, mnogoboštvo je, zaista, velika nepravda.” (Lukman, 13)

Pripisivanje druga Allahu, bez sumnje je najveći grijeh, i grijeh koji Allah neće oprostiti njegovom počiniocu, ako umre s tim grijehom. Uzvišeni kaže: “Allah neće oprostiti da Mu se neko drugi smatra ravnim, a oprostit će manje grijehove od toga kome On hoće.” (En-Nisa, 48)

I pored težine grijeha širka, ovaj grijeh postaje još veći kada ga onaj koji ga čini zna i priznaje da je njegov Stvoritelj Allah, uzvišeno neka je Njegovo ime. Buhari i Muslim bilježe od Abdullaha ibn Mesuda, radijallahu anhu, da je rekao: “Upitao sam Allahovog Poslanika koji je grijeh kod Allaha najveći”, a on je rekao: “Da Allahu pripišeš druga, a On te stvorio.”

U grijеšenje i nepravdu prema sebi spada neizvršavanje Allahovih naredbi i činjenje grijeha koji upropaštavaju čovjeka i čijim se činjenjem prekoračuju Božije granice. Uzvišeni kaže: “Onaj koji Allahove propise krši – sam sebi nepravdu čini.” (Et-Talak, 1)

O muslimani! Velika Allahova dobrota prema Njegovim robovima ogleda se i u tome što je zadnji i prvi mjesec u godini učinio mjesecima ibadeta i pokornosti. Vjernik svoju godinu počinje pokornošću Allahu i završava je pokornošću.

Najbolje čemu jedan vjernik treba težiti u Allahovom mjesecu muharemu, i u drugim mjesecima, jeste istinoljubivost i iskrenost u tevhidu – čistoj vjeri u Jednog Boga, činjenju ibadeta samo Njemu, i nikome drugom, traženju Njegove blizine izvršavanjem farzova i činjenjem što više dobrovoljnih djela, nafila. Ko tako bude postupao, postići će Allahovu ljubav i naklonost.

U hadisi-kudsiju kaže se: “Najdraže čime Mi se Moj rob može približiti jest ono što sam mu propisao. Moj će Mi se rob ustrajno približavati nafilama, pa ću ga zavoljeti, a kada ga zavolim, postat ću sluh njegov, kojim sluša, vid njegov, kojim gleda, ruka njegova, kojom radi, noga njegova, kojom hoda. Ako

Me upita, dat ću mu, a ako od Mene zaštitu zatraži, doista ću mu je pružiti.” (Buhari)

Jedan od najvrednijih dobrovoljnih ibadeta, nafila, jeste dobrovoljni post. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko posti jedan dan na Allahovom putu, Allah udalji njegovo lice od Vatre na udaljenost od sedamdeset godina.” (Buhari i Muslim)

Allahov mjesec muharemu u tom smislu zauzima posebno mjesto: post u njemu spada u najvrednija pobožna djela i najčasniji vid pokornosti Allahu. Muslim bilježi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem upitan: “Koji je namaz, poslije propisanog, najvredniji, i koji je post, poslije ramazana, najvredniji?”, pa je rekao: “Najbolji namaz, poslije propisanog, jeste namaz u dubini noći, a najbolji post, poslije ramazana, jeste post u Allahovom mjesecu muharemu.”

Kurtubi, Allah mu se smilovao, rekao je: “Post u muharemu je najvredniji vjerovatno zbog toga što je to početak godine, a post je jedan od najvrednijih ibadeta, pa bi postom trebalo otpočeti novu godinu.”

Uzvišeni kaže: “Muslimanima i muslimankama, i vjernicima i vjericama, i poslušnim muškarcima i poslušnim ženama, i iskrenim muškarcima i iskrenim ženama, i strpljivim muškarcima i strpljivim ženama, i poniznim muškarcima i poniznim ženama, i muškarcima koji dijele zekat i ženama koje dijele zekat i muškarcima koji poste i ženama koje poste, i muškarcima koji o svojim stidnim mjestima vode brigu i ženama koje o svojim stidnim mjestima vode brigu, i muškarcima koji često spominju Allaha i ženama koje često spominju Allaha - Allah je, doista, za sve njih oprost i veliku nagradu pripremio.” (El-Ahzab, 35)

O vjernici! Deseti dan Allahovog mjeseca muharema ima posebnu vrijednost i drevnu svetost. Na taj dan, Allah, džellešānuhu, spasio je Musaa, alejhis-selam, od faraona i njegovog naroda, i Musa, alejhis-selam, postio je ovaj dan iz zahvalnosti Allahu, džellešānuhu.

Muslim bilježi od Ibn Abbasa, radijallahu anhumā, da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kada je došao u Medinu, zatekao jevreje da poste dan Ašure, pa ih je upitao: “Po čemu je važan ovaj dan, pa ga vi postite?” Rekli su: “To je veliki dan, u kojem je Allah spasio Musaa i njegov narod, a potopio faraona i njegov narod. Musa je postio ovaj dan iz zahvalnosti, pa ga i mi postimo.” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče im: “Mi smo preči i bliži Musau od vas”, pa je i on postio ovaj dan i preporučio je da se posti.”

Buhari bilježi od Ibn Abbasa, radijallahu anhuma, da je rekao: “Nisam vidio Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da pridaje toliku važnost postu nekog dana, vrednijeg od drugih, kao što je to ovaj dan, dan Ašure.”

Poštovani vjernici, sunnet je, uz dan Ašure, postiti i dan prije. Muslim bilježi od Ibn Abbasa, radijallahu anhuma, da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ako budem živ dogodine, postit ću i deveti dan.”

Kada je upitan o vrijednosti posta Ašure, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Nadam se da će onome koji posti ovaj dan Allah oprostiti grijeha koje je učinio u prošloj godini.” (Muslim)

To je Allahovo dobro prema nama, da, za post jednog dana, oprašta grijeha jedne godine. Allahova blagodati je velika!

Nastojmo, cijenjeni vjernici, iskoristiti blagoslovljena vremena, u kojima se natječu oni koji žele da se natječu, i napreduju oni koji žele da napreduju. Pametan je onaj ko preispituje svoju dušu i radi za život poslije smrti, a nemoćan i slab je onaj ko ispunjava njene prohtjeve, i nada se Allahovoj milosti.

Zatim, znajte, cijenjeni vjernici, da vam je Allah naredio plemenito djelo: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šalžite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

SPOMINJATI ALLAHA IZVOR JE DUHOVNE I TJELESNE SNAGE (MEKA)

Hatib: dr. Fejsal b. Džemil Gazavi

10. muharrem 1440. god. po Hidžri / 21. septembar 2018.

Sva hvala i zahvala pripada Allahu, Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo, Njemu se utječemo od zla naših duša i naših ružnih postupaka. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji nema druga, i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i poslanik.

Uzvišeni kaže: “O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani!” (Ali Imran, 102); “O ljudi, bojte se Gospodara svoga, Koji vas od jednog čovjeka stvara, a od njega je i drugu njegovu stvorio, i od njih dvoje mnoge muškarce i žene rasijao. I Allaha se bojte – s imenom Čijim jedni druge molite – i rodbinske veze ne kidajte, jer Allah, zaista, stalno nad vama bdi” (En-Nisa, 1); “O vjernici, bojte se Allaha i govorite samo istinu, On će vas za vaša dobra djela nagraditi i grijehе vam vaše oprostiti. A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao – postići će ono što bude želio.” (El-Ahzab, 70–71)

Poštovani vjernici! Vjernik kada odmara i kada radi, kada putuje i kada je kod kuće, pri svakom postupku i svakom ponašanju – ovisan je o svome Gospodaru i Stvoritelju. Uzvišeni ga pomaže, a čovjek se na Njega oslanja i za Njegovim zadovoljstvom traga. Iskreni vjernik konstantno i intenzivno, ponizno i skrušeno, klanja se Uzvišenom Allahu. Stoga, sve što je njegova veza s Gospodarom svjetova jača, pokoravajući Mu se u svim prilikama – bit će mu put Istine ukazano, a razboritost data. Njegova volja će biti čvrsta, bit će snažniji nego ikada, vjere će se postajano držati. Tako je Božiji poslanik Hud, alejhis-selam, kazivao svome narodu – kao što se u Kur'anu navodi – ukazujući im na ono što je ispravno: “O narode moj, molite Gospodara svoga da vam oprost,

i pokajte Mu se, a On će vam slati kišu obilnu i dat će vam još veću snagu, uz onu koju imate, i ne odlazite kao mnogobošci!” (Hud, 52)

Božiji poslanik poručuje im: “... dat će vam još veću snagu, uz onu koju imate”, iako je njihova snaga bila neviđena, zbog čega su mu oni na to obećanje uzvraćali: “Ko je od nas jači?” (Fussilet, 15). Ipak, on im sa sigurnošću poručuje da će im, ako povjeruju, biti data veća snaga od one koju trenutno posjeduju.

Iz ajeta se može zaključiti da je traženje oprosta, uz odustajanje od grijeha, povod za blagostanje, povećanje imetka i dostupnosti hrane, te posjedovanja snage i netaknutog ponosa. Ibn Kesir navodi: “Kome bude svojstveno da konstantno traži oprost od Allaha – Uzvišeni će mu olakšati put stjecanja opskrbe, učinit će mu život lagodnim, zaštitit će ga i podariti mu snagu.”

Kada je Fatima, radijallahu anha, upitala Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da joj podari slugu, on je njoj i njenom suprugu Aliji rekao: “Zar ne biste željeli da vam ukažem na nešto što je bolje od onoga što se od mene tražili?”, pa je dodao: “Kada legnete u postelju: trideset tri puta izgovorite ‘subhanallah – neka je slavljén Allah’, trideset tri puta ‘elhamdulillah – hvala Allahu’ i trideset četiri puta ‘Allahu ekber – Allah je najveći’ – to vam je bolje od bilo kakvog sluge.” (Buhari)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ukazao je svojoj kćerki Fatimi, radijallahu anha, na to da spominjanje Božijeg imena osnažuje tijelo. Izgovaranjem ovog zikra dobit će dodatnu fizičku snagu, tako da će više posla uraditi nego kada bi imala slugu. Ibn Hadžer, pojašnjavajući ovaj hadis, navodi: “Onome ko bude stalno spominjao Božije ime, Uzvišeni će podari dodatnu snagu, što će mu biti korisnije nego kada bi imao slugu; ili će mu Uzvišeni zikrom olakšati životne obaveze tako da će ih privoditi kraju lakše nego kada bi imao slugu koji bi mu pomagao.”

Braćo muslimani! Allahovi odabrani robovi su shvatili i postali čvrsto ubijedeni da je spominjanje Uzvišenog – njihova snaga, da im je potrebnije osnažiti dušu zikrom nego tijelo hranom. Štaviše, ono što im hrani duše, zapravo im osnažuje i tijela i zato su se njihova srca vezana za Uzvišenog, a jezici stalno spominju Njegove ime. U hadisu koji bilježi imam Muslim, a prenosi Džabir b. Semura, bilježi se da bi Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ostajao sjediti na istom mjestu gdje bi klanjao sabah-namaz sve do potpunog izlaska sunca. Kurtubi pojašnjava: “Ovo Poslanikovo, sallallahu alejhi ve sellem,

djelo ukazuje na to da je poželjno ostati sve do izlaska sunca na istom mjestu gdje se klanjao sabah-namaz, spominjati Uzvišenog i upućivati dovu. U tom vremenu zabranjeno je klanjati nafile. Ovo vrijeme nastupa nakon namaza kojem meleki prisustvuju – sabah-namaza, a prije negoli nas obuzmu dnevne obaveze. Dakle, zikr i dova upućuju se iz skrušenog srca čovjeka čije su misli prisutne u potpunosti, što je razlog više da se nadamo da će mu dova biti uslišena, a zikr primljen.”

Velid b. Muslim kaže: “Vidio sam da je Evzai ostajao na istom mjestu gdje je klanjao sabah-namaz, čineći zikr, sve do izlaska sunca. Također nam je govorio da su naši dobri prethodnici to stalno činili, a kada bi sunce izašlo, oni bi krenuli drugim putevima dobra i počeli tragati za znanjem.”

Ibn Kajjim bi kazivao o svom učitelju Ibn Tejmijji: “Bio sam prisutan jednom kada je klanjao sabah-namaz. Poslije namaza spominjao je Božije ime ne napuštajući mjesto skoro do sredine dana, potom se okrenuo prema meni rekavši: ‘Ovo je moj ručak. Kada se ne bih ovako hranio, snagu bih izgubio.’”

Ako neko započinje dan na ovakav način, kako ga onda provodi dalje! Ako započne dan spominjući Allahovo ime i skrušeno Mu se moleći, ponizno i predano, svim srcem nadajući se uslišenju, kakav li mu je onda ostatak dana! Koliko li će biti produktivan i samosvjestan kada je spoznao da zikr hrani dušu i tijelo?! Kakav će mu tek biti dan ako na dva načina pokazuje svijest o Allahovoj sveprisutnosti: zikrom, riječima, i tijelom, djelima.

Primjer ovakvog ibadeta jeste noćni namaz, koji objedinjuje obje vrste ibadeta, tako što sadrži različite vidove zikra, poput učenja časnog Kur’ana, različitih dova i riječi kojima se veliča Uzvišeni. Sve ovo, nesumnjivo, daje vjerniku dodatnu tjelesnu i duhovnu snagu.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, upućuje nas na to da je važno klanjati noćni namaz. Tako majka pravovjernih Aiša, radijallahu anha, prenosi da bi Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, klanjao noćni namaz sve dok mu noge ne bi otekle. Vidjevši to, upitala ga je: “Zašto, Božiji Poslaniče, to činiš kada ti je Allah oprostio grijeha koje si učinio i koje bi učinio?”, a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, odgovori joj: “Pa zar ne trebam biti rob koji je zahvalan na tome?” (Muttefekun alejhi)

Zikr hrani dušu, osnažuje tijelo i daje volju. Otuda i ne čudi što se Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, mogao strpjeti na sve nedaće i poteškoće koje su

ga snalazile na Allahovom putu, imao je snage oduprijeti se svim spletkama i vrijeđanjima neprijatelja vjere. Uzvišeni kaže: “Mi dobro znamo da ti je teško u duši zbog onoga što oni govore, zato veličaj Gospodara svoga i hvali Ga, i molitvu obavljaj” (El-Hidžr, 97–98).

Ovim riječima Allah mu kazuje: “Uzdaj se u Allaha, svoga Stvoritelja, On ti je dovoljan, i darovat će ti pobjedu nad njima; posveti se zikru, zahvaljaj Mu se, klanjaj Mu se obavljajući namaz.” Na kraju ajeta naglašava se: “... veličaj Gospodara svoga i hvali Ga, i molitvu obavljaj”.

U svim teškim situacijama Poslanik je ustajao u dubini noći i klanjao. Namaz ponajviše pomaže čovjeku da ustraje na Pravom putu. U Kur'anu se kaže: “Kazuj Knjigu koja ti se objavljuje i obavljaj molitvu, molitva, zaista, odvraća od razvrata i od svega što je ružno; obavljanje molitve je najveća poslušnost! A Allah zna šta radite.” (El-Ankebu, 45)

Kako bi Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, lakše podnio nedaće, Uzvišeni mu navodi primjer pokornog roba i odabranog poslanika Davuda, alejhis-selam, koji može poslužiti za primjer u tome kako se dosljedno klanjati Uzvišenom Allahu. Za njega Uzvišeni kaže: “Ti otrpi ono što oni govore i sjeti se roba Našeg Davuda, čvrstog u vjeri, koji se uvijek Allahu obraćao” (Sad, 17).

Učenjak Sa'di pojašnjava: “Iz kazivanja o poslaniku Davudu može se doći do zaključka da Uzvišeni Allah voli kada čovjek dosljedno, srcem i tijelom, ustrajava u ibadetu. Ibadet ostavlja snažan utjecaj na čovjeka, što se ne može postići odustajanjem i kolebanjem u životu.”

Radi toga, vjernik bi trebao ustrajati u ibadetima, ne prepuštajući se lijenosti, niti besposlenosti, jer se time snaga gubi i duša slabi. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nije se ograničio na jedan vid ibadeta, nego se je činio razne ibadete, jer je to još jedan uzrok da veza s Uzvišenim ostane snažna.

U vjerodostojnom hadisu koji prenosi Ebu Hurejra, radijallahu anhu, navodi se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, zabranio da se neprekidno posti nekoliko dana, na što mu jedan reče: “Ali ti, Poslaniče, postiš više dana bez prekida?” Poslanik odgovori: “Niko od vas nema snage kao ja! Mene moj Gospodar hrani i napaja dok spavam.” Odnosno, razmišljanje o Allahovoj veličanstvenosti, dolazak do novih spoznaja, osjećaj smirenosti zbog ljubavi prema Njemu, zaokupiranost obraćanjem Allahu, sveopća posvećenost Njemu – čini da zaboravim na hranu i piće.

Učenjak Ibn Kajjim kaže: “Ovakva hrana je djelotvornija od hrane kojom tijelo hranimo. Svako ko je to imalo iskusio, zna da je moguće zaboraviti na tjelesnu hranu kada se duša i srce nahrani. Naročito to poznaje čovjek koji dobije ono što je dugo tražio, pa se ispunjenjem željenog njegovo srce zadovolji.”

Poštovani vjernici! Zikr je osnova svih ibadeta, a vrlo se lahko izvršava. Otuda je veoma važno da vjernik mnogo čini taj ibadet, povinujući se naredbi Uzvišenog Allaha: “O vjernici, često Allaha spominjite i hvalite!” (El-Ahzab, 41). Ibn Atijja pojašnjava: “Uzvišeni Allah nije propisom definisao niti ograničio kako i koliko Ga trebamo spominjati zato što je to ibadet koji je vjerniku lahko činiti, a za koji je velika nagrada propisana.

Poštovani vjernici! Dušu je potrebno hraniti, stalno i iznova, kako bi ostala snažna. Duša se hrani vjerom u Uzvišenog Allaha i činjenjem dobrih djela. Koliko vjernik bude svoju dušu hranio, u toj mjeri će osjetiti duhovnu snagu i ostatak će postojan na Istini.

Život, u pravom značenju te riječi, osjeća onaj čije je srce ispunjeno životom, što se može postići isključivo čineći ono čime je Uzvišeni Allah zadovoljan. U vjerodostojnom hadisu Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, stoji: “Onaj koji spominje svoga Gospodara i onaj koji to ne čini razlikuju se kao živi i mrtvi.” (Buhari)

Kada je srce snažno vezano za Uzvišenog – osjeća neopisivu snagu i zadovoljstvo. A kada se čovjek okrene od Božije upute, prestane Mu se pokoravati, njegovo srce gubi život. Takav čovjek nikada ne osjeća duševnu smirenost, niti umnu pribranost, niti pravu slast sreće. Ibadeti, svakog vida, koje čovjek čini, uz Božiju dozvolu, bit će razlogom da postigne smirenost i strpljivost i ostane postojan i ustrajan na Pravom putu. Ibadeti uklanjaju brige i nesreću, rastjeruju crne oblake tuge, i čovjek ne osjeća tjeskobu koju mu dunjalučke nedaće donose.

Poštovani vjernici! Među najvažnijim plodovima vjerovanja su: čvrsta veza s Uzvišenim, osjećaj stalne potrebe za Njim, stalno obraćanje Njemu i sreća što se osjeća Njegova sveprisutnost, činjenje ibadeta Njemu, javno i tajno, u sreći i nedaći. Čvrsta veza s Uzvišenim čini da se vjernik stalno pokorava Allahu, primjenjuje Njegove naredbe, čvrsto se drži Njegove upute. Ko bude tako postupao, obećava mu se lijep život kao jedna od nagrada koju je Uzvišeni priredio vjernicima. Uzvišeni kaže: “Onome ko čini dobro, bio muškarac ili

žena, a vjernik je, Mi ćemo dati da proživi lijep život i doista ćemo ih nagraditi boljom nagradom nego što su zaslužili.” (En-Nahl, 97)

Duboki osjećaj ovisnosti o Uzvišenom Allahu i snažna veza s Njegovom Uputom – razlog je da se u čovjeku rodi volja za činjenjem dobrih djela, što čini da se čovjek preispituje za svako počinjeno djelo, i osjeća da Uzvišeni motri njegove postupke, ne pomišljajući uopće o mišljenju ljudi. Ko je snažno vezan za Allaha, rado čini dobra djela, stalno iznalazi nove puteve dobra, brižno pazi da mu neće neko dobro promaknuti; a s druge strane – jako ga rastužuje kada mu neko dobro promakne, koje je mogao učiniti dok je imao vremena i bio u snazi, zato što bi mu to dušu nahranilo i ispunilo te osnažilo iman.

Poštovani vjernici! Onome ko se bude daleko držao od onoga što je zabranjeno, Uzvišeni će podariti snagu povrh snage koju posjeduje, i dat će mu da je iskoristi osjećajući sreću pritom. Upravo je to želja svakog vjernika. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, molio se Gospodaru riječima: “Podari nam da uživamo u sluhu, vidu i snazi koju si nam podario – sve dok smo u životu. Podari nam da nikada ne doživimo nestanak tih blagodati!” Ovom dovom se upućuje molitva Uzvišenom da učini da se lagodno osjećamo dok koristimo vid, sluh i druga čula, kao i druge organe – i da ih koristimo za činjenje dobrih djela i pokornosti Uzvišenom tokom cijelog života, sve do same smrti.

A koga Uzvišeni sačuva od toga da skrene s Njegove upute kada je u punoj snazi – sačuvat će ga kada ostari i snagu izgubi. Učinit će da se koristi vidom, sluhom i drugim čulima, kao i drugim organima, osjećajući sreću pritom. Podariti će mu da na najbolji način iskoristi svoj život i um i svoju snagu.

Poštovani vjernici, donosite salavate na Poslanika posljednjeg, vjerovjesnika odabranog, jer nam Uzvišeni Allah u Svojoj časnoj Knjizi to naređuje: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Molim Allaha da i meni i vama podario svaki blagoslov u časnom Kur’anu, da podari da se okoristimo njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ove svoje riječi i od Allaha tražim oprost za svaki naš grijeh, a i vi tražite oprost, jer On puno prašta i samilostan je.

MUSLIMAN I SMISAO ŽIVOTA (MEDINA)

Hatib: dr. Abdulbari ibn Avad es-Subejti

17. muharrem 1440. po Hidžri / 28. septembar 2018.

Hvala Allahu, Koji je odlikovao čovjeka i učinio ga Svojim namjesnikom na Zemlji. Hvalim Ga i zahvaljujem Mu na blagodati imana i dobrote. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i Koji je stvorio stvorenja radi ibadeta Njemu, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, koji je upozorio ljude na pogubnost vrijeđanja i nemoralnog ponašanja, neka su na njega Allahova milost i blagoslov, i na njegovu porodicu i njegove časne ashabe.

Oporučujem sebi i vama bogobožnost. Uzvišeni kaže: “Reci: ‘Klanjanje moje, i obredi moji, i život moj, i smrt moja doista su posvećeni Allahu, Gospodaru svjetova, Koji nema saučesnika; to mi je naređeno i ja sam prvi musliman.’” (El-En’am, 162)

Ovaj plemeniti ajet ukazuje na smisao života na ovom svijetu, a to je da vjernikov život i smrt budu posvećeni Allahu, Gospodaru svjetova, Vladaru Sudnjeg dana, Koji nas je stvorio i podario nam život.

Učenje ovog ajeta, podsjećanje na njega i razmišljanje o njemu oživljava i iznova naglašava veličanstvena i vrijedna značenja, koja ne treba gubiti iz vida i koja ne smiju nikako biti “žrtve” našeg nemara i zaborava, a njihova suština je da čovjekov namaz, obredi, život i smrt pripadaju Allahu, i da se u svim svojim poslovima istinski preda Onome Koji ga je stvorio, opskrbio i upravlja svim njegovim stvarima, i da se u svim svojim djelima okrene Allahu i želi samo Njega, nikoga i ništa drugo.

Onaj koji istinski želi Allahovo zadovoljstvo, neće govoriti osim u ime svog Gospodara, i neće ništa činiti osim u Njegovo ime. Njegove noći i dani, jutra i večeri bit će posvećeni Allahu, Koji nema druga.

Ovaj ajet podsjeća nas na ostvarenje najuzvišenijeg cilja – ibadeta, klanjanje Allahu, u svim stvarima i poslovima, s čistim vjerovanjem u Njega, iskreno, iz

ljubavi i čežnje, straha i nade u Njegovo dobro, jedenje halal opskrbe, ostavljanje harama, poslušnost roditeljima, održavanje rodbinskih veza, dobročinstvo prema komšijama, lijepo ponašanje, obaranje pogleda, hidžab, pozivanje Allahu, naređivanje dobra i odvrćanje od zla.

Osnova na kojoj bi morao počivati vjernikov odnos prema Gospodaru, uzvišen neka je On, temelj svih ibadeta koje čini, njihova srž i duša, jeste izvršavanje farzova koje je Allah propisao i strogo naredio Svojim robovima, a onaj ko želi uvećati svoju nagradu, neka svoje farzove pojača nafilama i sunnetima, dobrovoljnim ibadetima, jer će tako postići Allahovu ljubav i uzdići i prosvijetliti svoju dušu. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, u hadisi-kudsiju kaže: “Moj će Mi se rob približavati dobrovoljnim ibadetima sve dok ga ne zavolim, a kada ga zavolim, bit ću njegov sluh kojim čuje, i njegov vid kojim gleda, i njegova ruka kojom hvata, i njegova noga kojom korača. Ako nešto zatraži od Mene, dat ću mu, a ako od Mene zatraži zaštitu, dat ću mu zaštitu.” “Reci: klanjanje moje, i obredi moji...” (El-En’am, 162)

Prinošenje žrtve u ime Allaha spada u najuzvišeniye i najčasnije ibadete, i zbog toga ga je Allah, džellešānuhu, spomenuo zajedno sa namazom u ajetu: “... zato se Gospodaru svome moli i kurban kolji...” (El-Kevser, 2).

Ovaj ibadet ima svoje uzvišene ciljeve i mudrosti. Propisan je u svim vjerozakonima, zbog Allahove velike ljubavi prema njemu i zbog njegove višestruke koristi. Prinošenje žrtve u ime Allaha u uskoj je vezi s temeljima islamskog vjerovanja.

Prinositi kurban, žrtvu u islamu nije dozvoljeno činiti ni u čije drugo ime osim u ime Allaha, Gospodara svjetova. Kurban će, sa svojom kožom, runom, papcima i svim ostalim, biti na vagi dobrih djela, ako je žrtvovan u ime Allaha i ni u čije drugo ime, ako nije žrtvovan u ime idola, drveta, groba, evlije, nego isključivo u ime Allaha, iskreno i na temeljima čistog monoteizma.

Prinošenje i klanje žrtava u nečije drugo, a ne u Allahovo ime smatra se širkom – idolatrijom. Alija, radijallahu anhu, rekao je: “Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao mi je četiri stvari: Allah prokleo onoga koji prinosi žrtvu u nečije drugo, a ne u Allahovo ime; Allah prokleo onoga koji proklinje svoje roditelje; Allah prokleo onoga ko ukaže zaštitu novotaru; Allah prokleo onoga ko pomjeri među na zemlji.”

Uzvišeni kaže: "... i život moj, i smrt moja doista su posvećeni Allahu." (El-En'am, 162)

Život posvećen Allahu, Gospodaru svjetova, jeste život u skladu s Njegovom vjerom, naredbama i zabranama, u svim njegovim trenucima, tugama i radostima, noćima i danima, i svim njegovim aktivnostima, pokretima i mirovanjima, spavanju i budnosti, prodaji i kupovini, hrani i piću, učenju i podučavanju, poslovima i funkcijama. Sve to, i više od toga, mora biti posvećeno Allahu, Gospodaru svjetova. Istinska propast je da čovjek zanemari ova značenja, zaboravi svoga Gospodara i zbog toga zastrani s Pravog puta, postane nemaran prema cilju i smislu života i pridruži druga svom jedinom Bogu i najvećem Gospodaru. Uzvišeni kaže: "I ne budite kao oni koji su zaboravili Allaha, pa je On učinio da sami sebe zaborave." (El-Hašr, 19)

Musliman ima samo jednog Boga – Allaha, džellešanuhu, Koji ima svu vlast i Koji traži od čovjeka da se oslobodi od svega što se obožava mimo Njega, i da njegov život, svi njegovi postupci i sve njegovo bude posvećeno samo Njemu, i nikom drugom, da živi radi Allaha, i u pokornosti Allahu. Ako svoj život budemo živjeli radi Allaha, i u skladu sa Njegovim zadovoljstvom, i budemo voljeli ono što On voli, i prezirali ono što On prezire, i ako ispunimo naša srca spominjanjem Allaha, živjet ćemo sretnim i zadovoljnim životom. Uzvišeni kaže: "One koji vjeruju i čija se srca, kad se Allah spomene, smiruju – a srca se doista, kad se Allah spomene smiruju!" (Er-Ra'd, 28)

Stanje muslimana uvijek je takvo i gotovo da ne prođe nijedan trenutak a da on u svojim mislima nije sa svojim Gospodarom, da Ga ne spominje i ne čini Mu ibadet.

Život posvećen Allahu, Gospodaru svjetova, je onaj život koji se provede u izgradnji i razvoju zajednice, kultiviranju zemlje, proizvodnji, zemljoradnji, popravljanju društva i ostvarivanju sigurnosti i blagostanja. Uzvišeni kaže: "A kada je Ibrahim zamolio: 'Gospodaru moj, učini ovo mjesto sigurnim gradom, a snabdij plodovima stanovnike njegove, one koji budu vjerovali u Allaha i u onaj svijet!' – On je rekao: 'Onome koji ne bude vjerovao dat ću da neko vrijeme uživa, a onda ću ga prisiliti da uđe u paklenu vatru, a grozno će ona prebivalište biti!'" (El-Bekara, 126)

Uzvišeni kaže: "O vi koji vjerujete, bojte se Allaha istinskom bogobojažnošću i nipošto ne umirite osim kao muslimani!" (Ali Imran, 102)

Musliman koji svoj život posveti Allahu poput je rodne kiše, gdje god da se spusti, donese sa sobom korist, udahnuje novu nadu, jača pouzdanje u Allaha, pronosi milost, širi dobro, hrani siromašne, brine o nejakima, siročadima i bolesnima. Uzvišeni kaže: "... a ako neko bude uzrok da se nečiji život sačuva – kao da je svim ljudima život sačuva." (El-Maida, 32)

Ko svoj život posveti Allahu, on ne očekuje i ne nada se ničijoj nagradi i zahvali osim Njegovoj. On će ići putem darežljivosti i neće pokleknuti zbog nezahvalnosti i poricanja njegovog dobročinstva. Njegov jezik kao da kaže: "Mi vas samo za Allahovu ljubav hranimo, od vas ni priznanja ni zahvalnosti ne tražimo! Mi se Gospodara našeg bojimo, onog Dana kada će lica smrknuta i namrgođena biti. I njih će Allah strahote toga Dana sačuvati i blaženstvo i radost im darovati i Džennetom i svilom ih za ono što su trpjeli nagraditi." (El-Insan, 9–12)

Donosite salavate na Poslanika Pravog puta, to vam je naredba od Allaha, u Njegovoj Knjizi: "Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!" (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

ČIŠĆENJE DUŠE (MEDINA)

Hatib: dr. Abdullah ibn Abdurrahman el-Buajdžan
24. muharrem 1440. po Hidžri / 5. oktobar 2018.

Hvala Allahu, Koji je stvorio duše, pa im put dobra i zla shvatljivim učinio, i propisao spas za one koji ih očiste, a propast za one koji ih na stranputicu odvedu. Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, s istinom i ubjeđenjem, i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i poslanik, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i spas. Najbolji govor je Allahov govor, a najbolja uputa je uputa Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem. Najgore stvari su novotarije u vjeri, a svaka novotarija je zabluda. O ljudi, oporučujem sebi i vama bogobožnost i samoobračun: “O vjernici, Allaha se bojte, i neka svaki čovjek gleda šta je za sutra pripremio i Allaha se bojte jer On dobro zna šta radite.” (El-Hašr, 18)

O muslimani! Allah je stvorio čovjeka, poučio ga govoru, podario mu razum i jezik, objasnio mu dobro i zlo i pokazao mu dva puta, put zahvalnosti i put nezahvalnosti. Iskušao ga je neprijateljstvom njegove duše i šejtana, propisao mu Svoju pomoć ili prepuštenost samom sebi i odredio je da njegov završetak bude ili u Džennetu ili u Vatri. U njegovom interesu propisao je vjerozakone, objavio knjige i poslao poslanike, s radosnom vijestima i opomenom. Neki ljudi odazvali su se Njegovom pozivu i očistili svoje duše: “... onaj ko se očisti, očistio se za svoje dobro” (Fatir, 18), a neki su se okrenuli, odbacili uputu i prekršili zavjet dat Allahu: “Onaj ko prekrši zakletvu krši je na svoju štetu” (Fatir, 18).

O muslimani, znajte da je duša neprijatelj i da je sklona zlu, neodlučna između pretjerivanja i traženju puta ka Gospodaru, Poznavaoocu nevidljivog. Duša je, po svojoj naravi, sklona prohtjevima i užicima, lijena prema obavezama i ravnodušna prema činjenju dobra. Duša je šejtanovo sredstvo, put ka

pokornosti njemu, i njegov dokaz. Uzvišeni kaže: “I kada bude sve riješeno, šejtan će reći: ‘Allah vam je pravo obećanje dao, a ja sam svoja obećanja iznevjerio; ali, ja nisam nikakve vlasti nad vama imao, samo sam vas pozivao i vi ste mi se odazivali; zato ne korite mene, već sami sebe’” (Ibrahim, 22).

Duša je sklona zlu i naginje strastima. Uzvišeni kaže: “A onome koji je pred dostojanstvom Gospodara svoga strepio i dušu od prohtjeva uzdržao Džennet će boravište biti sigurno” (En-Naziat, 40–41); “Reci ti Meni ko će uputiti onoga koji je strast svoju za boga svoga uzeo, onoga koga je Allah, znajući ga, u zabludi ostavio i sluh njegov i srce njegovo zapečatio, a pred oči njegove koprenu stavio? Ko će mu, ako neće Allah, na Pravi put ukazati? Zašto se ne urazumite?” (El-Džasija, 23)

Duša je “posuda” za dobro i zlo. Uzvišeni kaže: “A oni koji se ušćuvaju lakomosti, oni će, sigurno, uspjeti” (El-Hašr, 9); “... ta duša je sklona zlu” (Jusuf, 53).

O vjernici! Allah, džellešānuhu, pokazao je duši put dobra i put zla, kao što kaže Uzvišeni: “... pa joj put dobra i put zla shvatljivim učini” (Eš-Šems, 7–8). Allah, džellešānuhu, kao što je obdario čovjeka vanjskim, fizičkim osjetilima, obdario ga je i unutrašnjim, duhovnim čulima, kao što kaže Uzvišeni: “... sam čovjek će protiv sebe svjedočiti, uzalud će mu biti što će opravdanja svoja iznositi” (El-Kijama, 14 – 15). Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ukazao je na ovaj, unutrašnji, osjećaj riječima: “Grieh je ono što tišti tvoju dušu, i za što ne želiš da ljudi saznaju.”

Poštovani vjernici! Duši je potrebna briga, nadzor, odgoj, čišćenje i praćenje. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, zbog toga je savjetovao Husajna ibn Munzira: “Reci: ‘Allahu moj, ukaži mi na Pravi put, i čuvaj me zla moje duše!’”

U čuvenoj Poslanikovoj, sallallahu alejhi ve sellem, hutbe-i-hadžje stoji: “I Tebi se utječemo od zla naših duša.”

O muslimani! Dušu od zla može spasiti samo njeno čišćenje, briga o njoj i redovno nadziranje. Allah, džellešānuhu, zaklinje se u Kur'anu uzastopno jedanaest puta, da će uspjeti onaj ko dušu svoju očisti, a da će propasti onaj ko je zaprlja. Uzvišeni kaže: “Tako Mi Sunca i svjetla njegova, i Mjeseca kada ga prati, i dana kada ga vidljivim učini, i noći kada ga zakloni, i neba i Onoga Koji ga sazda, i Zemlje i Onoga Koji je ravnom učini, i duše i Onoga Koji je stvorio pa joj put dobra i put zla shvatljivim učini, uspjet će samo onaj ko je očisti, a

bit će izgubljen onaj ko je na stranputicu odvodi!” (Eš-Šems, 1–10) Podsjećajući vjernike na najveće blagodati kojima ih je obdario, Allah, džellešānuhu, rekao je: “Allah je vjernike milošću Svojom obasuo kad im je jednog između njih kao poslanika poslao, da im riječi Njegove kazuje, da ih očisti i da ih Knjizi i mudrosti nauči, jer su prije bili u očitj zabludi” (Ali Imran, 164); “On je neukima poslao Poslanika, jednog između njih, da im ajete Njegove kazuje i da ih očisti i da ih Knjizi i mudrosti nauči, jer su prije bili u očitj zabludi” (El-Džuma, 2). Allah, džellešānuhu, obavijestio nas je da je čišćenje duše put ka uspjehu i postizanju Dženneta: “Postići će šta želi onaj koji se očisti i spomene ime Gospodara svoga pa molitvu obavi!” (El-A’la, 14–15); “A onome koji je pred dostojanstvom Gospodara svoga strepio i dušu od prohtjeva uzdržao Džennet će boravište biti sigurno.” (En-Naziat, 40–41)

Poštovani vjernici! Čišćenje duše je nezamislivo bez stepena ihsana – obožavanja Allaha kao da Ga vidiš, a ako ne možeš tako, a onda sa sviješću da On tebe vidi i nadzire, i nezamislivo je bez suprotstavljanja prohtjevima i strastima i pridržavanja puta bogobožnosti, i nezamislivo je bez suprotstavljanja duši koja navodi na zlo, i sputavanja njenih nagona ka užicima i strastima. Ko svoju dušu hrani onim što ona želi, nalikuje onome ko na vatru dolijeva ulje. Koga Allah uputi da obuzda svoju dušu, on će postići što želi i izgradit će jaku ličnost, a ko je pusti da radi šta ona želi, povest će ga putevima propasti.

O muslimani! Džihad – borba na Allahovom putu je vrhunac islama, i jedna od najoblatnijih dužnosti, a najveći džihad je borba sa samim sobom. Odvrćajte svoje duše od prolaznih užitaka i sputavajte ih od strasti i prohtjeva. U sputavanju duše krije se njen ponos i ugled, a u ispunjavanju njenih želja – njeno poniženje.

Duša je poput novorođenčeta, ako ga zapostaviš, odrast će u želji za mlijekom, a ako ga odbiješ, samo će prestati dojtiti.

Bori se sa svojom dušom i šejtanom, i sputaj ih, a ako ti se izmaknu, iskreni savjet će propustiti.

Neprijateljstvo duše je kao neprijateljstvo šejtana. Allah, džellešānuhu, upozorio nas je u Kur’anu na pogubnost pokoravanja i jednom i drugom. Uzvišeni kaže: “A onome koji je pred dostojanstvom Gospodara svoga strepio i dušu od prohtjeva uzdržao Džennet će boravište biti sigurno.” (En-Naziat, 40–41)

O muslimani! Ljudska duša je sklona zlu, nepravедna prema sebi i lahkomislena. Obolijeva od samodopadljivosti, oholosti, zavisti, rijaluka, srdžbe, pohlepe, škrtosti, straha, i drugih bolesti, a njen lijek je u njenom oslobađanju i čišćenju od spomenutih bolesti. Čišćenje duše postiže se razvijanjem plemenitih vrlina, lijepog ponašanja i islamskih svojstava, kao što su ljubav prema Allahu i Poslaniku, iskrenost, strpljivost, istinoljubivost, poniznost, strah i nada, plemenitost i darežljivost, kajanje i traženje oprostа, prisjećanje na smrt i odlazak s ovog svijeta, okretanje od dunjaluka i predanost Allahu. Čišćenje duše postiže se i suprotstavljanjem prohtjevima duše, neispunjavanjem njenih želja, njenim odvrćanjem od strasti i užitaka i samoprijegorom. Uzvišeni kaže: “Postići će šta želi onaj koji se očisti i spomene ime Gospodara svoga pa molitvu obavi!” (El-A’la, 14–15)

O vjernici! Nastojte očistiti svoje duše prije nego što vam iznenada dođe smrt i prije nego što se budete žestoko kajali i žalostili. Uzvišeni kaže: “Onoga dana kada svaki čovjek pred sobom nađe dobro djelo koje je uradio i hrđavo djelo koje je učinio – poželjet će da se između njih i njega nalazi udaljenost velika.” (Ali Imran, 30) Nastojte očistiti svoje duše prije nego što one kažu: “I povratite se Gospodaru svome i pokorite Mu se prije nego što vam kazna dođe – poslije vam niko neće u pomoć priskočiti. I slijedite ono najljepše, ono što vam Gospodar vaš objavljuje, prije nego što vam iznenada kazna dođe, za čiji dolazak nećete znati, da čovjek ne bi uzviknuo: ‘Teško meni, koliko sam samo dužnosti prema Allahu propustio, čak sam se i izrugivao!’” (Ez-Zumer, 56–58) Nastojte očistiti svoje duše prije nego što vaša usta budu zapečaćena i protiv vas budu svjedočili vaši organi, kao što kaže Uzvišeni: “A na Dan kad Allahovi neprijatelji u Vatru budu potjerani – oni prvi bit će zadržani, da bi ih sustigli ostali – i kad dođu do nje, uši njihove, i oči njihove, i kože njihove svjedočit će protiv njih o onome što su radili. ‘Zašto svjedočite protiv nas?!’, upitat će oni kože svoje. ‘Allah, Koji je dao sposobnost govora svakome biću, obdario je darom govora i nas’, odgovorit će. ‘On vas je prvi put stvorio i Njemu ste se, evo, vratili. Vi se niste krili zato da ne bi uši vaše i oči vaše i kože vaše protiv vas svjedočile, već zato što ste vjerovali da Allah neće saznati mnogo štošta što ste radili. I to vaše uvjerenje, koje ste o Gospodaru svome imali, upropastilo vas je, i sada ste nastradali.’ Pa i ako budu trpjeli, njihovo boravište će Vatra

biti; a ako budu tražili naklonost Allahovu, njihovoj molbi neće se udovoljiti.” (Fussilet, 19–24)

Nastojte očistiti svoje duše prije nego što dođe dan u kome će “...čovjek od brata svoga pobjeći i od majke svoje i od oca svoga i od druge svoje i od sinova svojih – toga Dana će se svaki čovjek samo o sebi brinuti” (Abese, 34–37).

O vjernici! Pametan je onaj ko obračunava i obuzdava svoju dušu i radi za život poslije smrti, a nemoćan i slab je onaj ko slijedi prohtjeve duše i nada se od Allaha. obračunavajte svoje duše i vagajte njihova djela prije nego što Allah bude obračunavao i vagao. Lakše ćete položiti račun sutra ako budete svodili račun danas. Dobro se pripremite za Dan velikog izlaganja, kao što kaže Allah, džellešānuhu: “Toga dana ćete ispitivani biti i nijedna vaša tajna neće skrivena ostati” (El-Hakka 18).

Jednog dana Omer ibn Hattab, radijallahu anhu, ušao je u palmovik, kako bi, u samoći, “razgovarao” sa svojom dušom. Enes, radijallahu anhu, posmatrao ga je sa skrivenog mjesta i čuo ga je da kaže: “Omer, vladar pravovjernih! Bravo, bravo! Tako mi Allaha, Omere, sine Hattabov, ili ćeš se istinski bojati Allaha ili će te On kazniti.”

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šalžite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur’anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

KORISNI SAVJETI (MEKA)

Hatib: dr. Salih ibn Abdullah el-Humejd

1. safer 1440. po Hidžri / 12. oktobar 2018.

Hvala Allahu, Koji je svakoj stvari odredio mjeru, i Koji je o svemu o ba-viješten, i Koji obasipa Svoja stvorenja Svojom dobrotom. Zahvaljujem Mu na obilnim blagodatima, priznajući Njegovo dobro. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, svjedočanstvom koje brižno čuvam za Dan velikog izlaganja djela, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Allahov rob i poslanik, koga je On poslao cijelom čovječanstvu, da bi bio Njegov dokaz protiv njih i opomena, i pozivao Allahu, tajno i javno, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i zadovoljstvo, i na njegovu porodicu, i ashabe i tabiine i sve one koji ih slijede u dobročinstvu.

O ljudi, oporučujem sebi i vama bogobožnost. Bojte se Allaha, Allah vam se smilovao, jer je bogobožnost sveobuhvatna oporuka i koristan savjet. Bojte se Allaha i znajte da ćete stati pred Njega, čuvajte se Njegove kazne, sjećajte Ga se, zahvaljujte Mu i tražite oprosta od Njega. Uzvišeni kaže: "... a onome koji se Allaha boji, On će izlaz naći i opskrbit će ga odakle se i ne nada; onome koji se u Allaha uzda, On mu je dosta. Allah će, zaista, ispuniti ono što je odlučio; Allah je svemu već rok odredio." (Et-Talak, 2–3)

O muslimani, iskoristite život koji vam je darovan i čuvajte vrijeme koje vam je dato! Broj dana je ograničen, a udisaji su odbrojani. Svakim otkucajem srca skraćuje se životni vijek, i svaki udisaj približava određenom času. Znajte da je ovaj život kratak, i on je samo put ka vječnom životu. Poslije njega je ili vječni užitek ili bolna patnja, utječemo se Allahovom plemenitom licu od Njegove kazne.

Ako pametan čovjek uporedi ovaj kratki život sa budućom vječnošću, shvatit će da svaki njegov udisaj na ovom svijetu vrijedi hiljade i milione godina uživanja koje nikada neće proći i radosti koja nikada neće prestati. molimo Allaha Plamenitog da nas obaspe Svojom milošću.

Pametnan čovjek neće dozvoliti da mu ijedan trenutak prođe bez dobrog djela, i žali za svakim trenutkom u kojem nije uspio postići Allahovu nagradu. Ako je tako, o vjernici, onda uzмите pouku iz ljudskih nesreća, razmišljajte o onome što se zbivalo prijašnjim narodima i o minulim događajima, jer u njima je dovoljna opomena za onoga koji traži opomenu.

Čuvajte se zavodljivih dunjalučkih ukrasa, čije mnoštvo ne donosi osim stagnaciju.

Zaljubljenici u dunjaluk čeznu za pozicijama i ugledom, vole masovnost, popularnost i nadmetanje u mnoštvu, a ubijaju ih zavist, rivalstvo, svađa i prepirka, a zaljubljenici u ahiret u grudima svojim nikakvu tegobu, zato što im se daje, ne osjećaju, i više vole drugima nego sebi, mada im je i samima potrebno i govore: “Gospodaru naš, oprosti nama i braći našoj koja su nas u vjeri pretekla i ne dopusti da u srcima našim bude imalo zlobe prema vjernicima; Gospodaru naš, Ti si, zaista, dobar i milostiv!” (El-Hašr, 10).

O vjernici! Koja to duša nije učinila nikakvu nepravdu? Koje stvorenje nije počinilo nijedan grijeh? Smekšajte svoja srca prisjećanjem na smrt, koja će prekinuti sve užitke, pa možda se i smekšaju.

Savjetujte ih kaburskim ispitom, jer je on čvrsta istina, i podsjećajte ih na Dan polaganja računa, koji će se sigurno desiti, a to je dan u kojem će se pognuti vratovi, prekinuti uzroci i rodbinske veze. Uzvišeni kaže: “... na Dan u kome će čovjek djela ruku svojih vidjeti” (En-Nebe, 40); “... na Dan kada neće nikakvo blago, a ni sinovi od koristi biti, samo će onaj koji Allahu srca čista dođe spašen biti” (Eš-Šuara, 88–89).

Ono što vam je obećano, sigurno će doći, a između čovjeka i Sudnjeg dana je samo smrt. Znajte, Allah se smilovao meni i vama, da je od znakova Allahove upute i podrške olakšavanje činjenja dobrih djela, slijeđenje sunneta, druženje sa čestitim ljudima, dobročinstvo, čuvanje vremena, briga o muslimanima.

Budite, o vjernici, dobroćudni i dobrodušni, želite muslimanima ono što želite i sebi, i znajte da tuđa sreća neće umanjiti vašu sreću, i tuđe bogatstvo neće umanjiti vaše, i tuđe zdravlje neće ugroziti vaše.

Ko bude blag prema Allahovim robovima, Allah će biti blag prema njemu, ko bude milostiv prema njima, Allah će biti milostiv prema njemu, ko im bude koristio, Allah će njemu koristiti, ko bude skrivao njihove mahane, Allah će

sakriti njegove, ko im bude činio dobro, Allah će njemu činiti dobro. Allah je prema Svome robu onakav kakav je on prema Njegovim stvorenjima.

Razmisli o riječima Uzvišenog: "... i čini drugima dobro, kao što je Allah tebi dobro učinio" (El-Kasas, 77).

Lijepo bi bilo da ljudima činiš onu vrstu dobra koju je Allah tebi ukazao: ako te je opskrbio, udijeli i ti milostinju, ako ti je dao znanje, podučavaj druge tom znanju, ako te je učinio sretnim, usreći i ti one oko sebe.

Prelazak preko pogreški jedno je od najvrednijih svojstava plemenitih ljudi, jer svaki čovjek griješi, i onaj koji bude pratio i istraživao tuđe greške, umorit će se i umorit će druge. Pametan je onaj ko sve to ostavi, i posveti se svome životu, jer će samo tako imati čist odnos prema drugim ljudima, osjećati slast u druženju i sačuvati svoju vjeru i čast. Ko svoje riječi bude mjerio djelima, malo će govoriti i govorit će samo o onome što ga se tiče. Najveće blago koje čovjek može posjedovati jeste iskren govor, ostavljanje onoga što ga se ne tiče, čistoća srca, ustezanje od grijeha u osami, lijepo ponašanje uz pobožnost i iskreno bratstvo uz povjerenje.

Poštovani vjernici! Znakovi osjećanja slasti imana i slasti pobožnosti jesu: smirenost srca, prostranost grudi, privrženost dobru, ljubav prema vjeri, ljubomora prema svetinjama, ljubav prema dobročiniteljima i angažiranost na polju općeg dobra i vjerničkog prosperiteta. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, upitan je o najvećem dobru koje je dato čovjeku, pa je rekao: "Lijepo ponašanje." (Buhari, "Edebul-mufred", sa vjerodostojnim lancem prenosilaca)

Lijepo ponašanje ogleda se, između ostalog, u izbjegavanju rasprave, nebavljenju tuđim grijesima, iznalasku opravdanja, podnošenju neugodnosti, vedrini lica, blagom govoru i bavljenju vlastitim mahanama.

Veze se održavaju praštanjem, jačaju se obostranim zadovoljstvom, slabe cjepidlačenjem, a ruše optužbama. Nije mahana pogriješiti, nego je mahana ne učiti iz vlastitih grešaka. Ako nešto ne znaš, pitaj, ako se naljutiš, suzdrži se. Plemenit čovjek ne prigovara na dobročinstvu, iskren se nikada neće pokajati zbog svoje iskrenosti, a onaj ko posije lijepo, požnjet će obilno dobro.

Birajte za prijatelje vjernike. Koristite najljepše riječi kada se obraćate, a lijepo slušajte kada vam se drugi obraćaju. Obradujte one s kojima se srećete i olakšajte onima koji ostaju iza vas. Ostavite se razgovora s besposličarima,

svađe sa svadljivcima i rasprave sa maloumnicima, i znajte da koristan razgovor s ljudima “hrani” ljudski intelekt, a činjenje dobrih djela čuva od zle kobi.

Tražite dobro, Allah vam se smilovao, u hranjenju siromašnih, odijevanju golih i bosih, uspostavljanju sigurnosti tamo gdje je narušena, ispravljanju nepravde, brizi o siročadima, pomaganju bolesnima i potrebnima. Poštovani vjernici! Kada se desi smutnja, ne upuštajte se u ono što vas se ne tiče, čuvajte svoj jezik i držite se sunneta. Ako vam je nešto nejasno, zastanite i recite: “Allah najbolje zna”, a ako budete osjećali potrebu da pitate učenjake, pitajte one povjerljive i iskusne među njima, i ne smatrajte se većim i važnijim od njih. Brzopleti ljudi govore prije nego što nauče, i odgovaraju prije nego razumiju. Rekao je Ibn Mesud, radijallahu anhu: “Ljudi će biti u dobru sve dok budu uzimali znanje od svojih najstarijih i najiskusnijih, povjerljivih i učenih, a kada budu uzimali od najmlađih, i najgorih među njima, propali su.” Uzvišeni kaže: “A zar on ne zna da će, kada budu oživljeni oni koji su u grobovima i kada iziđe na vidjelo ono što je u srcima, Gospodar njihov toga Dana, sigurno, sve znati o njima.” (El-Adijat, 9–11)

O muslimani, vrijeme nema karakteristiku statičnosti i nepromjenjivosti. Uzvišeni kaže: “A u ovim danima Mi dajemo pobjedu sad jednima, a sad drugima.” (Ali Imran, 140)

Nekada uspije prijatelj, a nekada u njegovoj nesreći uživa neprijatelj. Jedan period prođe u siromaštvu, a drugi u bogatstvu. Jedan dan je ponos i dostojanstvo, a drugi je poniženje.

Ko se preda svojim strastima, one će ga kad-tad osramotiti. Sretan je onaj koji se uvijek bude držao jedne osnove, a ona je bogobožnost. Bogobožnost je ukras bogatom, a vrata strpljenja siromašnom. Ako ga Allah iskuša, ona ga nosi, a ako ga sačuva iskušenja, ona mu upotpuni blagodat. Neće mu naškoditi ako doživi pad ili uspon, jer je bogobožnost osnova sigurnosti, i stražar koji nikada ne spava.

Bojte se Allaha, bojte se Allaha, jer je bogobožnost neraskidiva veza, i ko se za nju veže, imat će, Allahovom dozvolom, lijep završetak, i bit će zaštićen od zala svakog iskušenja.

Allah nama i vama podario sreću u pridržavanju Njegovih naredbi, i zaštitio nas od uzroka Njegove srdžbe i prezira. Donosite salavate na darovanu milost i nepresušnu blagodat, vašeg vjerovjesnika Muhammeda, Allahovog

poslanika, to vam je naredba vašeg Gospodara u mudroj Objavi, a Njegove riječi su istinite i plamenite: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

NAJUZVIŠENIJI AJET U ALLAHOVOJ KNJIZI (MEDINA)

Hatib: dr. Abdulbari ibn Avad es-Subejti
8. safer 1440. po Hidžri / 19. oktobar 2018.

Hvala Allahu, Živom, Vječnom. Hvalim Ga, slavljen neka je, Njega ne obuzima ni drijemež ni san. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, Uzvišeni i Veliki, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, ukazao nam je na Allahov pravi put, neka su na njega Allahova milost i blagoslov, i na njegovu porodicu i ashabe, koji su slijedili njegov pravac.

Oporučujem sebi i vama bogobožnost. Uzvišeni kaže: “O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “O Ebu Munzire, znaš li koji je ajet u Allahovoj Knjizi najuzvišeniiji?” Ebu Munzir je rekao: “Allah i Njegov Poslanik najbolje znaju.” Poslanik ga je ponovo upitao: “O Ebu Munzire, znaš li koji je ajet u Allahovoj Knjizi najuzvišeniiji?” Reкао je: “Allahu la ilahe illallahuvel-hajjul-kajjum...” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, udario ga je po prsima i rekao: “Tako mi Allaha, neka ti je blagoslovljeno ovo znanje, o Ebu Munzire.”

Ajetul-Kursijja je najuzvišeniiji ajet u Kur'anu, jer je objedinio osnove Allahovih imena i atributa, i objasnio veličinu Allahove moći. “Allah je – nema boga osim Njega Živi i Samoopstojeći Održavatelj.” (El-Bekara, 155)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Iman se sastoji od sedamdeset i nekoliko ogranaka, ili od šezdeset i nekoliko ogranaka, najvredniji njegov ogranak je la ilahe illallah.”

Slavljeni Allah je istina, Njegova riječ je istina, i Njegovo obećanje je istina, i Njegova vjera je istina, i Njegova Knjiga je istina, i ono o čemu je obavijestio

je istina, i ono što je naredio je istina. Istina je u Njegovom biću i u Njegovim svojstvima. Njegova svojstva i atributi su savršeni i potpuni.

On je Onaj Koji je oduvijek posjedovao i nije prestao posjedovati svojstvo uzvišenosti, ljepote i savršenstva. On je oduvijek poznat po dobročinstvu i nije prestao to biti. Živi i Samoopstojeći Održavatelj.

On je El-Hajj, Koji ne umire i ne prolazi, Njemu pripada vječni život, i ostanak koji nema svog početka ni kraja.

On je El-Kajjum, Samoopstojeći Održavatelj svega, a Njegovo svojstvo kajjum ukazuje na apsolutnost Njegove neovisnosti i apsolutnost Njegove moći.

On sam o Sebi opstoji, a sve ostalo opstoji o Njemu. Ništa ne može postojati niti opstojati bez Njega.

Ova dva imena obuhvatila su sva svojstva savršenstva. Onaj ko Ga bude molio posredstvom ova dva imena, kao da Ga moli svim Njegovim imenima i svim Njegovim svojstvima.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, često je u dovama spominjao ova dva imena, a kada bi ga pritiskali problemi, govorio je: “O Živi, Samoopstojeći Održavatelju, Tvojom milošću tražim pomoć.”

Kada musliman shvati da je njegov Gospodar Živi i Samoopstojeći Održavatelj, njegovo srce će se smiriti, a kako i ne bi: On ga je zaštitio brige i sačuvao zla i grijeha.

“Ne obuzima Ga ni drijemež ni san!” (El-Bekara, 255), On je uzvišen od svakog nedostatka, nemoći i slabosti u pogledu Svojih robova, a o čemu svjedoči uređenost kosmosa, neumitni tok života i ljudskih sudbina.

“Ne obuzima Ga ni drijemež ni san!” (El-Bekara, 255), u suprotnom došlo bi do poremećaja u svemiru, njegovom kretanju i ravnoteži. “Nit’ Sunce može Mjesec dostići nit’ noć dan prestići, svi oni u svemiru plove” (Jasin, 40), niti se vode mora i rijeka prelijevaju. Kada se oči smire i zvijezde zađu, neki ljudi napuste postelju i mole Onoga Koga ne obuzima ni drijemež ni san, i On im uslišava molbe. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “U zadnjoj trećini svake noći, naš Gospodar spušta se do ovozemaljskog neba i kaže: ‘Ima li neko da Me zamoli, pa du mu uslišim molbu? Ima li neko da traži od Mene, pa da mu dam ono što traži?’”

“Njegovo je ono što je na nebesima i ono što je na Zemlji!” (El-Bekara, 255) Sve što je na nebesima i na Zemlji podređeno je Njegovoj vlasti moći, odredbi, dobroti, odlikovanju, sudu i mudrosti. On je Stvoritelj, Vlasnik i Bog kosmosa i ogromnih svjetova, nema boga i gospodara osim Njega.

“Ko se može pred Njim zauzimati za nekoga bez dopuštenja Njegova?!” (El-Bekara, 255) Rekao je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: “Mom šefaatu na Sudnjem danu najviše će se radovati onaj ko je rekao ‘la ilahe illallah’, iskreno, iz srca i duše.”

”On zna šta je bilo i prije njih i šta će biti poslije njih, a od onoga što On zna – drugi znaju samo onoliko koliko On želi.” (El-Bekara, 255) On je, slavljem neka je, Svečujući, Svevideći i Sveznajući, vidi kretanje crnog mrava, na crnoj stijeni u tamnoj noći, i vidi unutrašnjost njegovih vena i protok hrane kroz njegove organe. Uzvišeni kaže: “U Njega su ključevi svih tajni, samo ih On zna, i On jedini zna šta je na kopnu i šta je u moru, i nijedan list ne opadne a da On za nj ne zna; i nema zrna u tminama Zemlje niti ičega svježeg niti ičega suhog, ničega što nije u jasnoj Knjizi” (El-En’am, 59).

Njegovo znanje nedostupno je bliskom meleku i poslanom vjerovjesniku, pa kako bi onda bilo dostupno astrolozima i gatarima koji sebi pripisuju poznavanje budućnosti. Uzvišeni kaže: “Reci: ‘Niko, osim Allaha, ni na nebu ni na Zemlji, ne zna što će se dogoditi; i oni ne znaju kada će oživljeni biti.’” (En-Neml, 65)

”Njegov Prijesto obuhvaća i nebesa i Zemlju” (El-Bekara, 255) Kako je samo uzvišen i velik Allah! Uzvišena je Njegova vlast, slavljem neka je On. Sveobuhvatno i beskrajno je Njegovo znanje, Njegovo bogatstvo, Njegova dobrota, blagodarnost i darežljivost, Njegova snaga i veličina, moć, mudrost, oprost i milost.

Musliman obožava Gospodara čija blagodarnost obuhvata svaku stvar, i čija dobrota nadilazi njegove želje. Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, naredio je onome ko uči dovu da traži od svoga Gospodara šta god poželi i da to nikako ne smatra velikim ili nedostižnim. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Kada budete molili Allaha, tražite mnogo, jer vi tražite od Gospodara.” Također je rekao: “Kada tražite od Allaha, tražite Firdevs, jer je on središnji i najviši dio Dženneta, a iznad njega je Arš – Prijestolje Milostivog i iz njega izvire džennetske rijeke.”

“Njemu ne dojadi održavanje njihovo” (El-Bekara, 255)

Svaka što postoji u kosmosu je pod Allahovom zaštitom. On je, Zaštitnik, Čuvar, Koji čuva djela Svojih robova, čuva koga i koliko hoće od zla, neugodnosti i iskušenja. U tom smislu je dova kojoj nas je naučio Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: “Allahumahfazni min bejni jedejje, ve min halfi, ve an jemini, ve an šimali, ve min fevki, ve euzu bi azametike enugtale min tahti! – Allahu moj, čuvaj me sprijeda i sa zadnje strane, i sa moje desne strane, i sa moje lijeve strane, i iznad mene, i utječem Ti se Tvojom veličinom da budem povrijeđen odozdo!” Allah je taj koji čuva čovjeka, ako on bude čuvao Njegove granice i propise i klonio se Njegovih zabrana. Uzvišeni kaže: “Zbog toga su čestite žene poslušne i za vrijeme muževljeva odsustva vode brigu o onome o čemu trebaju brigu voditi, jer i Allah njih štiti.” (En-Nisa, 34)

Ajetul-Kursija je veliko dobro i jedna od najvećih Allahovih blagodatni darovanih muslimanima. Spada u najpotvrđenije zikrove, koji se uče ujutro i navečer, i kojima se postiže Allahova zaštita. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je za Ajetul-Kursiju: “Ko prouči Ajetul-Kursiju poslije svakog propisanog namaza, od ulaska u Dženent dijeli ga samo smrt. Ako je prouči prije spavanja, Allah će mu dati od Sebe zaštitu i neće mu se približiti šejtan sve dok ne osvane.”

Kada god musliman osjeti da u javnoj komunikaciji dominira neutemeljen i “rekla-kazala” govor, dužan je dobro otvoriti svoje oči i uši, i ono što vidi i čuje, staviti na vagu šerijata i razuma, i ako u tom “šarenilu” pronađe riječ koja suzbija fitnu, smutnju, oživljava nadu, čuva sigurnost, ulijeva sigurnost, sasijeca metež i nered u korijenu, stavlja u prvi plan interes domovine, jača kompaktnost ummeta, čuva prava nosiocima javne vlasti, neka zna da je to “lijepa riječ”, a ako čuje riječ koja potpaljuje smutnju, ugrožava sigurnost, izaziva metež i nered, uzdrnava povjerenje u nosioce vlasti, srozava poziciju uleme, ruši izgrađeno i protivi se interesu domovine, to je “ružna riječ”, koju je najbolje sasjeći u korijenu, a distanciranje od nje je najsigurniji put.

Donosite salavate, Allahovi robovi, na Poslanika Pravog puta, to vam je naredba od vašeg Gospodara u Njegovoj Knjizi: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljte mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

IBADET RAZMIŠLJANJA O ALLAHOVOM STVARANJU (MEKA)

Hatib: dr. Mahir ibn Hamed el-Muajkili
15. safer 1440. po Hidžri / 26. oktobar 2018.

Hvala Allahu, Koji je sve stvorio i odredio mu mjeru i Koji je učinio da se noć i dan smjenjuju, to je pouka za onoga koji hoće da razmisli i želi da bude blagodaran.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed, Njegov rob i poslanik, koga je On poslao pred Sudnji dan, kao donosioca radosnih vijesti i kao poslanika koji opominje, i da, po Njegovom naređenju, poziva k Allahu, i kao svjetiljku koja sija, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i mir, i na njegovu porodicu, i na njegove ashabe, tabiine i sve one koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana.

Bojte se Allaha, o ljudi, i znajte da je najbolji govor Allahov govor, najbolja uputa uputa Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, a najgore stvari u vjeri jesu nove stvari, svaka nova stvar u vjeri je novotarija, a svaka novotarija je zabluda.

Držite se zajednice muslimana, Allahova ruka je sa zajednicom. Uzvišeni kaže: “Onoga ko se suprotstavi Poslaniku, a poznat mu je Pravi put, i koji pođe putem koji nije put vjernika, pustit ćemo da čini šta hoće, i bacit ćemo ga u Džehennem – a užasno je on boravište!” (En-Nisa, 115)

Poštovani vjernici! Razmišljanje spada u veličanstvene ibadete i časna djela srca, prema kojima je većina ljudi nemarna. Posmatranje Allahovih ajeta – znakova spomenutih u Njegovoj Knjizi, i razasutih u kosmosu, i razmišljanje o Njegovim imenima i svojstvima, ljepoti i uzvišenosti, znanju, moći, snazi, mudrosti i blagosti prema Njegovim robovima, sve to učvršćuje i povećava čovjekov iman, vjerovanje.

Zbog toga je razmišljanje o Allahovom govoru jedna od najvažnijih intencija njegovog objavljivanja. “Knjiga koju ti objavljujemo blagoslovljena je,

da bi oni o riječima njezinim razmislili i da bi oni koji su razumom obdareni pouku primili.” (Sād, 29)

Ljudi koji se odlukuju najvećim stepenom upute i najsigurnijom završnicom na dunjaluku i ahiretu jesu oni koji uputu traže u Allahovoj Knjizi. Uzvišeni kaže: “A od Allaha vam dolazi svjetlost i Knjiga jasna kojom Allah upućuje na puteve spasa one koji nastoje steći zadovoljstvo Njegovo i izvodi ih, po volji Svojoj, iz tmina na svjetlo i na Pravi put im ukazuje.” (El-Maida, 15–16)

Kada vjernik čita Allahov govor, on o njemu razmišlja, i po njemu ravna svoja djela. Ako u njemu nađe naredbu, izvrši je, a ako nađe zabranu, ostavi je. Smatra dozvoljenim samo ono što je Allah dozvolio, a zabranjenim ono što je On zabranio. Postupa u skladu s jasnim kur’anskim ajetima, a vjeruje u manje jasne. Boji se kazne na koju ga je upozorio njegov Gospodar, a teži i nada se onome što On od njega traži.

Ko bude imao ovakav pristup Allahovom govoru, nadati se da je on od onih koji istinski čitaju i uče Njegovu Knjigu i da će Kur’an biti njegov svjedok, zagovornik, zaštitnik, utjeha, oplemenit će svoju dušu i priskrbit će joj svako dobro na dunjaluku i ahiretu. Ibn Kajjim, Allah mu se smilovao, rekao je: “Nema ništa korisnije za čovjeka, na ovom i budućem svijetu, niti bliže uspjehu od razmišljanja o Kur’anu i proučavanja značenja njegovih ajeta. Kur’an, svojim lijepim značenjima, obećanjima, uzdiže čovjeka ka njegovom Gospodaru, a svojim upozorenjima udaljava ga od bolne kazne. Podstiče ga da se što bolje pripremi za težak dan, i vodi ga, kroz tmine različitih devijantnih mišljenja i pravaca, ka Pravom putu.”

O vjernici, ako je Kur’an Allahova knjiga u retke napisana, onda je kosmos Allahova živa knjiga. Svaka stvar u kosmosu potčinjena je Njegovoj volji, vođena je Njegovim upravljanjem, svjedoči Njegovu jednoću, veličinu i uzvišenost, govori o znakovima Njegovog znanja i mudrosti, slavi Ga, veliča i hvali. Uzvišeni kaže: “Njega veličaju sedmera nebesa, i Zemlja, i oni na njima; i ne postoji ništa što Ga ne veliča, hvaleći Ga; ali vi ne razumijete veličanje njihovo. On je doista blag i mnogo prašta.” (El-Isra, 44)

Sve što čovjek više razmišlja, njegovo znanje i strahopoštovanje je veće. Uzvišeni kaže: “Zar ne znaš da Allah s neba pušta vodu i da Mi pomoću nje stvaramo plodove različitih vrsta; a postoje brda bijelih i crvenih staza, različitih boja, i sasvim crnih. I ljudi i životinja i stoke ima, isto tako, različitih vrsta. A

Allaha se boje od robova Njegovih – učeni. Allah je, doista, silan, i On prašta. Oni koji Allahovu Knjigu čitaju i molitvu obavljaju i od onoga čime ih Mi opskrbljujemo udjeluju, i tajno i javno, mogu se nadati nagradi koja neće nestati.” (Fatir, 27–28) Zbog toga su Allahovi vjervjesnici i poslanici bili primjer drugim ljudima u razmišljanju o Allahovom stvaranju. Allah, džellešānuhu, rekao je za Ibrahima, alejhis-selam: “I Mi pokazasmo Ibrahimu carstvo nebesa i Zemlje da bi čvrsto vjerovao.” (El-En’am, 75) Kada je riječ o našem vjervjesniku, općepoznata je činjenica da je on, prije nego što je postao poslanik, provodio vrijeme u osami i razmišljanju. Govoreći o počecima Objave, Aiša, radijallahu anha, rekla je: “Zatim je zavolio osamu, i boravio je u pećini Hira čineći ibadet Allahu određeni broj dana, a onda bi se vraćao kući i opskrbljivao se potrebnim stvarima.” (Buhari, Muslim)

Cijeli svoj život Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ostao je posvećen razmišljanju o Allahovim ajetima i blagodatima, sve dok se nije pridružio časnom društvu – el-meleul-a’la. Aiša, radijallahu anha, kazuje: “Jedne noći Vjervjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao mi je: ‘O Aiša, dozvoli mi da ovu noć provedem u ibadetu svome Gospodaru.’ Rekla sam: ‘Allaha mi, ja volim tvoju blizinu, i volim ono što tebe čini radosnim.’ Tada je on ustao, uzeo abdest, klanjao noćni namaz i u namazu plakao.” U drugom hadisu navodi se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao Aiši: “U ovoj noći objavljen mi je ajet. Teško onome ko ga bude čitao, a ne bude razmišljao o njemu. Teško onome ko ga bude učio, a ne bude razmišljao o njemu. ‘U stvaranju nebesa i Zemlje i u izmjeni noći i dana su, zaista, znamenja za razumom obdarene.’” (Ibn Hibban, “Sahih”)

Poslanikov primjer slijedili su ashabi i tabiini, Allah bio zadovoljan njima i obasuo ih Svojim zadovoljstvom. Ibn Abbas, radijallahu anhumā, rekao je: “Dva kratka rekata, uz razmišljanje, bolja su od cjelonoćnog namaza, uz odsutno srce.”

Kada je časna ashabijka Ummu Derda, radijallahu anha, upitana: “Koji je bio najbolji ibadet tvog muža Ebu Derdaa, radijallahu anhu?”, rekla je: “Razmišljanje i uzimanje pouke.” Hasan el-Basri rekao je: “Jedan sat razmišljanja o Allahu i Njegovom stvaranju bolji je od cjelonoćnog namaza.”

O vjernici, Allah, džellešānuhu, na mnogim mjestima u Kur’anu naredio nam je da posmatramo nebesa i Zemlju, podstičući nas da uzmemo pouku, i koreći one koji su nemarni prema tome. Rekao je u suri Junus: “Reci: ‘Posmatrajte

ono što je na nebesima i na Zemlji! A ni od kakve koristi neće biti dokazi i opomene narodu koji neće da vjeruje.” (Junus, 101) A u suri El-A'raf kaže: “Zašto oni ne promisle o carstvu nebesa i Zemlje i o svemu onome što je On stvorio, i da im se, možda, kraj njihov primakao? Pa u koje će riječi, ako ne u Kur'an, vjerovati?” (El-A'raf, 185)

Razmišljajmo, o ljudi, o veličini i prostranstvu ovog kosmosa, o nebesima, zvijezdama i njihovim položajima, ogromnim planinama, dubokim morima, nepreglednim pustinjama, jer onaj ko bude razmišljao o tome, shvatit će svoju sićušnost, beznačajnost, slabost i nemoć, sputat će oholost u sebi i njegova duša predat će se Allahu. Uzvišeni kaže: “Ne hodi po zemlji nadmeno, jer zemlju ne možeš probiti ni brda u visinu dostići.” (El-Isra, 37)

Također, kada čovjek razmišlja o svom stanju, o osnovi od koje je nastao, da prije toga nije bio spomena vrijedan, a zatim je prošao kroz različite stadije stvaranja, dok nije dobio potpuni oblik, i dok mu Allah nije dao sluh i vid, spoznat će koliko je slab i nejak, i uvjerit će se u svoju ovisnost o Gospodaru, i Njegovu dobrotu i blagodarnost. Uzvišeni kaže: “Mi čovjeka od biti zemlje stvaramo, zatim ga kao kap sjemena na sigurno mjesto stavljamo, pa onda kap sjemena ugruškom učinimo, zatim od ugruška grudu mesa stvorimo, pa od grude mesa kosti napravimo, a onda kosti mesom zaodjenemo, i poslije ga, kao drugo stvorenje, oživimo – pa neka je uzvišen Allah, najljepši Stvoritelj!” (El-Mu'minun, 12–14); “O čovječe, zašto da te obmanjuje to što je Gospodar tvoj plemenit, koji te je stvorio – pa učinio da si skladan i da si uspravan – i kakav je htio lik ti dao?” (El-Infitar, 6–8)

U pohvalno razmišljanje spada razmišljanje o suštini dunjaluka, njegovoj prolaznosti, zavodljivosti, prevrtljivosti, promjenjivosti, bolnim iskustvima, gorčini i jadima onih koji se bore za njega. Onaj koji žudi za dunjalukom prolazi kroz mučne i teške situacije dok ga postigne, a i nakon što ga postigne, a tuguje i žalosti se kada ga izgubi. Svako ko je svjestan toga, neće se nikada srcem vezati za dunjaluk, i gledat će ahiret, njegovu blizinu i neprolaznost, njegova dobra i počasti, i činit će sve da postigne zadovoljstvo svog Gospodara, znajući da je ono što je kod Njega bolje i trajnije. Uzvišeni kaže: “Život na ovome svijetu sličan je bilju zemaljskom na koje Mi spustimo s neba kišu s kojim se ona izmiješa, kojim se onda hrane ljudi i stoka. Pa kad se Zemlja ukrasi svojim ruhom i okiti i kad stanovnici njezini pomisle da su oni toga gospodari, dođe zapovijed Naša,

noću ili danju, i Mi to pokosimo, kao da prije ničeg nije ni bilo. Eto, tako Mi potanko izlažemo dokaze narodu koji hoće da razmisli.” (Junus, 24)

Cijenjeni vjernici, cilj i intencija razmišljanja o Allahovim stvorenjima i stvaranju jeste da ono potakne čovjeka na pokornost, poslušnost i predanost Gospodaru svjetova. Ebu Sulejman ed-Darani, Allah mu se smilovao, rekao je: “Kada izađem iz kuće, moje oko ne pogleda nijednu stvar a da u njoj ne vidim Allahovu blagodat prema meni i da iz nje ne uzmem pouku.”

Ovo značenje najjasnije se manifestuje kroz Poslanikovu, sallallahu alejhi ve sellem, praksu. Muslim u svom “Sahihu” bilježi od Ibn Abbasa, radijallahu anhuma, da je on jedne noći boravio u Poslanikovoju kući, i kada je bila zadnja trećina noći, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ustao je iz svoje postelje, izašao iz kuće, pogledao u nebo i proučio kur’anske ajete: “U stvaranju nebesa i Zemlje i u izmjeni noći i dana su, zaista, znamenja za razumom obdarene, za one koje i stojeći i sjedeći i ležeći Allaha spominju i o stvaranju nebesa i Zemlje razmišljaju. ‘Gospodaru naš, Ti nisi ovo uzalud stvorio; hvaljen Ti budi i sačuvaj nas patnje u Vatri!’” (Ali Imran, 190–191), a zatim se vratio u kuću, očistio usta misvakom, abdestio se, klanjao i naslonio se na svoj bok. Potom je ponovo ustao, izašao, pogledao u nebo i proučio ovaj ajet, a onda se vratio u kuću, očistio usta misvakom, abdestio i klanjao.

Ovaj Poslanikov, sallallahu alejhi ve sellem, postupak objedinio je dvije stvari: razmišljanje o Allahovim stvorenjima i obavljanje namaza; razmišljanje i djelovanje. Rekao je imam Nevevi: “Jedna od pouka ovog hadisa je da je prilikom buđenja noću preporučeno učiti ove ajete i gledati u nebo, zbog važnosti razmišljanja o Allahovom stvaranju. Ako se spavanje, buđenje i izlazak iz kuće ponove, preporučeno je ponoviti učenje ovih ajeta, kao što je spomenuto u hadisu, a Allah najbolje zna!”

Zatim, znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur’anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

LIJEP I UGODAN ŽIVOT (MEDINA)

Hatib: dr. Abdulmuhsin ibn Muhammed el-Kasim
22. safer 1440. po Hidžri / 2. novembar 2018.

Sva hvala i zahvala pripadaju Allahu. Njega hvalimo, od njega pomoć i oprost tražimo, i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed, Njegov rob i poslanik, neka su na njega Allahova milost i blagoslov, i na njegovu porodicu i na njegove ashabe.

Bojte se Allaha onako kako ga se treba bojati, jer se bogobojaznošću prikrbljuju blagodati i otklanjaju nedaće.

O muslimani, dunjaluk je kuća iskušenja i ispita. U njegovoj osnovi utkana je briga i nevolja. Na njemu se čovjek neminovno susreće sa problemima i poteškoćama. Uzvišeni kaže: “Mi čovjeka stvaramo da se trudi.” (El-Beled, 4)

Čovjekov život na dunjaluku je kratak i pripadaju mu samo njegovi lijepi, prijatni trenuci. Smiraj i zadovoljstvo srca i odagnanje tuge i brige cilj je i ambicija svakog čovjeka. Te stvari su temelj lijepog i ugodnog života.

Svi ljudi traže sreću i čine sve na putu njenog ostvarenja. Osnovu sreće čine prostranost u prsima i smirenost srca. Kome Allah želi dobro, On njegova prsa učini prostranim, a to je jedan od najvećih uzroka upute i jedna od najvećih blagodati. Rekao je Ibn Kajjim: “Prostranost prsa, kao što je uzrok upute, ujedno je i osnova svake blagodati i svakog dobra.”

Zbog veličine ove blagodati, Musa, alejhis-selam, molio je svoga Gospodara da ga opskrbi njome prije nego što ga je poslao faraonu. “Gospodaru moj”, reče Musa, “učini prostranim prsa moja.” (Taha, 2)

Allah, džellešanuhu, nabrajajući blagodati kojima je obdario našeg vjernesnika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, prvo je naveo ovu blagodat, pa je rekao: “Zar grudi tvoje nismo prostranim učinili.” (Eš-Šerh, 1)

Kada neka stvar dobije na važnosti u vjerskom smislu, umnože se njeni uzroci i postane lakše dostižna. Najefikasniji uzroci su oni na koje je ukazao šerijat, a nema boljeg načina da se postigne prostranost prsa od spoznaje Allaha, Njegovih imena, svojstava i Njegovog iskrenog obožavanja, i što su ovi uzroci potpuniji i snažniji, bit će potpunija i snažnija prostranost prsa.

Rekao je Ibn Kajjim: “Neki učenjaci su kazali: “Razmišljao sam o težnjama pametnih ljudi, pa sam otkrio da su njihove težnje, u cijelosti, usmjerene ka jednom cilju, iako se razlikuju njihovi putevi u ostvarenju tog cilja. Vidio sam da je njihova jedina težnja odagnanje brige i tuge iz njihovih srca. Međutim, svi ti putevi ne vode tom cilju. Štaviše, možda većina njih vodi u suprotnom pravcu. Od svih puteva, samo jedan put vodi do cilja, a to je potpuna predanost Allahu, uspostavljanje posebne veze s Njim, davanje prednosti Njegovom zadovoljstvu nad svim ostalim. Ne postoji korisniji put za čovjeka niti bliži slasti, zadovoljstvu i sreći od ovog.”

Čovjek koji je dostigao vrhunac u svim svojstvima koja usrećuju ljudsko srce i čine ga prostranim jeste naš vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, i oni koji ga budu najpotpunije slijedili, imat će najveći udio u prostranosti, slasti i zadovoljstvu srca. Glava svih uzroka koji srcu donose smiraj i zadovoljstvo jeste vjerovanje i dobro djelo. Oni su ključni uzrok ispravnosti srca i tijela, i vanjske i unutrašnje ustrajnosti. Njima se postiže lijep život i vječna sreća. Uzvišeni kaže: “Onome ko čini dobro, bio muškarac ili žena, a vjernik je, Mi ćemo dati da proživi lijep život i doista ćemo ih nagraditi boljom nagradom nego što su zaslužili.” (En-Nahl, 97)

Nema većeg zadovoljstva za čovjekovu nutrinu od ljubavi prema Njemu, slavljen neka je On, odazivanja Njegovom pozivu i uživanja u Njegovom obožavanju. Ibn Tejmijja, Allah mu se smilovao, rekao je: “Ako nakon učinjenog dobrog djela ne osjetiš slast i prostranost u srcu, znaj da ono ima nedostatak, jer Allah, džellešanuhu, je blagodaran, nagrađuje čovjeka za dobro koje učini. Allahov izbor za čovjeka bolji je od njegovog vlastitog izbora. On je milostiviji je prema stvorenjima od njih samih, i onaj ko bude čvrsto vjerovao u Njegovu odredbu dobra i zla, njegovo srce bit će smireno, a prsa prostrana. Uzvišeni kaže: “... a On će srce onoga koji u Allaha vjeruje uputiti.” (Et-Tegabun, 11) Alkama je rekao: “To je čovjek koga zadesi neka nevolja, pa bude svjestan da je od Allaha, i zadovoljno prihvati Njegovu odredbu.”

Čovjek u ovdunjalučkom životu neminovno prolazi kroz periode blagostanja i obilja, i nedaće i oskudice, a sreća je u čvrstom vjerovanju u odredbu, zahvalnosti u blagostanju i strpljivost u nedaći. Rekao je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: “Čudan je primjer vjernika, njemu je uvijek dobro, i tu privilegiju ima samo vjernik. Ako ga zadesi dobro, zahvali Allahu, i bude mu dobro, a ako ga zadesi nevolja, strpi se, i opet mu bude dobro.” (Muslim)

Ko bude vjerovao u susret sa Allahom i Njegovu nagradu, njegovo srce vezat će se za ono što je vrednije i bolje, i naći će utjehu u Allahovom obećanju za ono što je propustio od dunjalučkih ukrasa. Tako će postići dobro na ovom i budućem svijetu.

Lijepo mišljenje o Allahu Uzvišenom je ibadet koji nadahnjuje ljudsku dušu sigurnošću i srećom, i čovjeku, od njegovog Gospodara, pripada samo ono što misli o Njemu, ako misli dobro, pripada mu dobro, a ako misli zlo, pripada mu zlo.

Allah, džellešānuhu, u hadisi-kudsiju kaže: “Ja ću prema Svom robu postupiti u skladu s onim što misli o Meni.” (Muttefekun alejhi)

Optimizam, koji spada u lijepo mišljenje o Allahu, također usrećuje ljudsku dušu. Ključevi svih stvari u Allahovim su rukama. On okreće srca kako želi, ka zlu ili dobru, čini ih tijesnim i prostranim, sretnim i nesretnim. Oslonac i pouzdanje u Onoga u Čijim je rukama sve to, prepuštanje stvari Njemu i povjerenje u Njega stroga je vjerska dužnost i sigurnost za one koji tako rade na ovom svijetu. Uzvišeni kaže: “Onome koji se u Allaha uzda, On mu je dosta” (Et-Talak, 3).

Opskrbe ljudi u Allahovim su rukama, i nijedno stvorenje neće umrijeti dok ne potroši svoju opskrbu. Budi zadovoljan onim što ti je Allah dodijelio, i ne tuguj za onim što te je mimoišlo. Ko svoju potrebu bude tražio kod Allaha, On će mu pomoći i biti mu dovoljan. Uzvišeni kaže: “One kojima je, kada su im ljudi rekli: ‘Neprijatelji se okupljaju zbog vas, trebate ih se pričuvati!’ – to učvrstilo vjerovanje, pa su rekli: ‘Dovoljan je nama Allah i divan je On Gospodar!’ I oni su se povratili obasuti Allahovim blagodatima i obiljem, nikakvo ih zlo nije zadesilo i postigli su da Allah bude njima zadovoljan – a Allah je neizmjereno dobar.” (Ali Imran, 174)

Ko istinski želi postići sreću i unutarnji mir, neka što više “kuca” na vrata Plemenitog, jer Allah je blizu onih koji Ga mole, i neće razočarati one koji se nadaju Njegovom dobru.

Dovom se postiže dobro ovog i budućeg svijeta. Jedna od Poslanikovih, sallallahu alejhi ve sellem, dova bila je: “Gospodaru, popravi mi vjeru moju, koja je glavica moja; popravi mi i ovaj svijet, jer ja na njemu živim; popravi mi i budući svijet, jer ću se njemu vratiti. Učini moj život napretkom u svakom dobru, a učini moju smrt spasom od svakog zla.” (Muslim)

Spominjanje Allaha, zikr, ima čudotvorno dejstvo u postizanju duševnog zadovoljstva, smirenosti srca i otklanjanju brige i tuge. Uzvišeni kaže: “... one koji vjeruju i čija se srca, kad se Allah spomene, smiruju – a srca se doista, kad se Allah spomene smiruju!” (Er-Ra’d, 28)

Kur’an je Allahov govor, u kojem je uputa i lijek. Uzvišeni kaže: “O ljudi, već vam je stigla pouka od Gospodara vašeg i lijek za vaša srca i uputstvo i milost vjernicima.” (Junus, 57) Najviše prava na sreću polažu oni koji čitaju Kur’an i rade po njemu. Rekao je Uzvišeni: “Ta-ha. Ne objavljujemo Kur’an da se mučiš.” (Taha, 1–2)

Tesbih – slavljenje Allaha, tahmid – zahvaljivanje Allahu, učestalo činjenje sedžde, ustrajnost u pokornosti Allahu pozitivno djeluju na ljudsku dušu i otklanjanje brige i tjeskobe. Uzvišeni kaže: “Mi dobro znamo da ti je teško u duši zbog onoga što oni govore, zato veličaj Gospodara svoga i hvali Ga, i molitvu obavlaj i sve dok si živ, Gospodaru svome se klanjaj!” (El-Hidžr, 97–99)

Bogobojaznost je, također, uzrok otklanjanja briga, iskušenja i nedaća. Uzvišeni kaže: “... a onome koji se Allaha boji, On će izlaz naći.” (Et-Talak, 2)

Bogobojaznost donosi i olakšanje. Uzvišeni kaže: “... onome ko se Allaha boji, On će sve što mu treba učiniti dostupnim.” (Et-Talak, 4)

Namaz je svjetlost za onoga ko ga obavlja i pomaže mu u postizanju duševnog mira i odagnanju tuge. Uzvišeni kaže: “Pomozite sebi strpljenjem i molitvom, a to je, zaista, teško, osim poslušnima.” (El-Bekara, 45)

Poslanik je u situaciji kada mu se desi neki problem ili teška situacija, utočište i utjehu tražio u namazu. (Ebu Davud)

Ako čovjek započne dan namazom, cijeli njegov dan bit će u znaku dobra. Ko klanja sabahski farz u džematu, bit će u Allahovoj zaštiti, a ko, uz to, klanja

i sabahski sunnet, Allah će biti uz njega ostatak njegovog dana. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Allah, džellešānuhu, rekao je: ‘O sine Ademov, nemoj biti nemaran prema četiri rekata na početku dana, Ja ću biti uz tebe do kraja dana.’” (Ahmed)

Znanje naučeno od Allaha i Njegovog Poslanika, i primijenjeno u praksi, unosi smiraj u ljudsku dušu, a njegovi nosioci su najširokogrudniji, najotvorenijih srca, najugodnijeg života i najljepšeg ponašanja. Sve što je veće znanje o Allahu i Njegovoj vjeri, prostranija su prsa. Uzvišeni kaže: “Zar je onaj koji je bio u zabludi, a kome smo Mi dali život i svjetlo pomoću kojeg se među ljudima kreće, kao onaj koji je u tminama iz kojih ne izlazi? A nevjernicima se čini lijepim to što oni rade.” (El-En’am, 122)

Govoreći o svom učitelju Ibn Tejmijji, Ibn Kajjim, Allah mu se smilovao, rekao je: “Nisam vidio da iko ima ljepši život od njega i pored svih nevolja, teškoća i iskušenja kroz koje je prolazio. Uprkos svemu tome, živio je lijepim životom, imao je otvorenu dušu, jako srce, bio je najsretniji čovjek, i na njegovom licu vidjeli su se tragovi duševnog užitka.”

Dobročinstvo prema ljudima je dobro i donosi samo dobro. Plemenitog i darežljivog čovjeka, dobročinitelja možete vidjeti samo sretnog i zadovoljnog. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, uporedio je darežljivog vjernika, širokogrudnog i otvorenog srca, i uskogrudnog i škrtog čovjeka sa dvojicom ljudi koji na sebi imaju željezni oklop, koji steže njihove ruke uz grudi i vrat.

Kada god darežljivi čovjek udijeli dio svog imetka, oklop popušta i nestaje njegovih tragova, a kada god škrtac naumi udijeliti, oklop se još više stegne i svaka njegova halka ostane na svome mjestu.” (Muslim)

Ko se prema ljudima bude ophodio iskreno, u ime Allaha, odmorit će svoju dušu, i neće se uzdizati zbog njihove hvale niti povlačiti zbog njihovog prijekora. Stanje takvih najbolje je opisao Kur’an: “Mi vas samo za Allahovu ljubav hranimo, od vas ni priznanja ni zahvalnosti ne tražimo!” (El-Insan, 9)

Ovakav stav posebno se preporučuje u komunikaciji sa rodbinom i ljudima s kojima smo u čestom kontaktu. Od ljudi ćeš doživjeti i ono što ne voliš, a razuman i pametan čovjek neće zaboraviti učinjeno dobro i prekinuti vezu samo zbog propusta ili greške.

To će mu pomoći da živi mirne savjesti i bude smiren u svim situacijama. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Neka muž ne prezire svoju ženu zbog neke njene osobine. Ako mu se ne sviđa neka njena osobina, svidjet će druga.” (Muslim)

Druženje sa dobrim i čestitim ljudima i učenjacima pouzdan je put ka sreći i zadovoljstvu, i njime čovjek postiže znanje i mudrost, čisti svoju dušu i stječe plemenitost. Ko se u svim svojim poslovima bude obraćao “ljudima od savjeta” i onima čije mišljenje ima težinu, njegova prsa će biti prostrana i otklonit će od sebe nedoumice i neodlučnost. Uzvišeni kaže: “Kada saznaju za nešto važno, a tiče se sigurnosti ili opasnosti, oni to razglase. A da se oni s tim obrate Poslaniku ili predstavnicima svojim, saznali bi od njih ono što žele saznati.” (En-Nisa, 83)

Šejtanovo neprijateljstvo prema čovjeku neće nikada prestati, a istiazom – utjecanjem Allahu prekidaju se zle misli, vesvese, kojima šejtan uspijeva unijeti nemir u duše većine ljudi.

Islam traži od svojih sljedbenika da poduzmu uzroke duševnog zadovoljstva još od samog buđenja iz sna, a šejtan želi suprotno od toga.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Šejtan na potiljku glave jednog od vas, kada zaspe, sveže tri čvora, a zatim udari po svakom čvoru i kaže: ‘Pred tobom je duga noć, pa spavaj.’ Kada se probudi i spomene Allaha, razveže se jedan čvor; ako se abdesti, razveže se drugi čvor, a ako klanja, razveže se i treći čvor, i osvane raspoložen i s lijepim osjećajem u duši. Ako ne učini ništa od toga, osvane s ružnim osjećajem u duši i lijen.” (Muttefekun alejhi)

Snaga vjernika važan je uzrok prostranosti prsa, i on se nikada ne prepušta brigama, ne predaje se tuzi i ne slabi pred nedaćama. Njegovo srce je postojano, i uvjeren je da s mukom dolazi olakšanje. Kada čovjek razmišlja o Allahovoj dobroti i blagodatima prema njemu, to u njemu neminovno budi osjećaj odgovornosti i podstiče ga na zahvalnost Allahu, džellešanuhu, a to, s druge strane, donosi smirenost njegovoj duši i prostranost njegovim grudima.

Duševno zadovoljstvo je osnova i glava svakog bogatstva, a najkorisniji lijek za nezadovoljne duše je onaj na koji je uputio Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: “Gledajte u one koji su ispod vas, a ne one koji su iznad vas, jer će te tako znati cijeniti Allahove blagodati prema vama.” (Muttefekun alejhi)

Ko svoje srce zaposli trenutnim brigama i potrebama, njegova duša će se smiriti, neće tugovati za onim što je prošlo i neće se brinuti zbog onoga što dolazi. Prošlost se neće vratiti, a budućnost je nepoznanica, u knjigu zapisana.

Jedna od Poslanikovih, sallallahu alejhi ve sellem, dova bila je: “Allahu moj, utječem Ti se od brige i tuge.” (Buhari)

Neiskorištavanje slobodnog vremena uzrok je svake brige i nezadovoljstva. Ko ispuni svoje vrijeme dobrim djelima i korisnim znanjem, spasit će se toga. Sveukupna sreća je u traženju pomoći od Allaha, džellešanuhu, u onome što je korisno, i udaljavanje od svega što unizuje čovjeka i slabi njegovo srce i djelo. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Teži ka onome što će ti koristiti, i traži pomoć od Allaha i ne posustaj. Ako ti se nešto desi, nemoj reći: ‘Da sam uradio tako i tako, bilo bi tako i tako’, nego reci: ‘Allah je tako odredio, i On radi šta hoće’, jer ‘da sam’ otvara vrata šejtanu.” (Muslim)

Grijesi su vrata svih nevolja i nedaća. Briga, tuga, tjeskoba i tvrdoća srca koju osjeća grešnik kazna su za njegove grijeha još na ovom svijetu, a spas od toga je udaljavanje od grijeha i iskreno pokajanje Allahu, kako bi se umjesto tjeskobe nastanila prostranost, a umjesto otuđenosti druželjubivost.

Čišćenje srca od bolesti usrećuje dušu i čini je prostranom. Dova vjernika je: “I ne dopusti da u srcima našim bude imalo zlobe prema vjernicima; Gospodaru naš, ti si, zaista, dobar i milostiv!” (El-Hašr, 10)

Ovo je osobina stanovnika Dženneta, za koje Uzvišeni kaže: “Iz njihovih grudi ćemo zlobu odstraniti; ispred njih će rijeke teći, i oni će govoriti: ‘Hvaljen neka je Allah, koji nas je na Pravi put uputio; mi ne bismo na Pravome putu bili da nas Allah nije uputio.’” (El-A’raf, 43)

O muslimani, islam je osnova svakog dobra i izvor svake sreće. Njegovi sljedbenici bit će u visokim džennetima i užicima koji neće proći. Uzvišeni kaže: “Oni koji čine dobra djela imat će još na ovome svijetu lijepu nagradu, a onaj svijet je, sigurno, još bolji. O kako će boravište onih koji su se Allaha bojali – divno biti.” (En-Nahl, 30)

Ko je spoznao nevaljalost i zlo neznaboštva i njegovih sljedbenika, razumjet će istinsku vrijednost i blagodat islama i njegovih sljedbenika, i ne preostaje mu ništa drugo nego da zahvali Allahu, džellešanuhu, na tome, čvrsto se drži Njegove vjere i osjeća se ponosnim zbog toga, ustraje na putu islama i poziva

njemu. Uzvišeni kaže: “Onome koga Allah želi uputiti – On srce njegovo prema islamu raspoloži, a onome koga želi u zabludi ostaviti – On srce njegovo stegne i umornim učini kao kad čini napor da na nebo uzleti. Eto, tako Allah one koji ne vjeruju bez podrške ostavi.” (El-En’am, 125)

O muslimani, Allah, džellešanuhu, obdario je ovu zemlju mnogobrojnim blagodatima. Počastio ju je islamom, njegovim širenjem, brigom i služenjem Dvama časnim haremima i njihovim hodočasnicima, štampanjem i distribuiranjem Kur’ana po cijelom svijetu, primjenjivanjem Božijeg zakona na njenom tlu, i učinio ju je kiblom muslimana i srcem islamskog svijeta.

Znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u Svojoj mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur’anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

LJUDSKI JEZIK IZMEĐU BLAGODATI I ZLA (MEKA)

Hatib: dr. Saud ibn Ibrahim eš-Šurejm
29. safer 1440. po Hidžri / 9. novembar 2018.

Hvala Allahu, Prvom, prije Kojeg nije bilo ničega, Posljednjem, poslije Kojeg nema ničega, Vidljivom, iznad Kojeg nema ničega i Nevidljivom, Kojem niko nije blizu. Hvalim Ga i zahvaljujem Mu, i Njemu se kajem i tražim oprost za sve svoje grijehе. Niko ne može uskratiti ono što On daje, niti može dati ono što je On uskratilo, niti ikome ko posjeduje moć i bogatstvo koristi njegova moć protiv Njega.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed Allahov rob i poslanik, prijatelj i najodabraniji od Njegovih stvorenja, koji je dostavio poslanicu, izvršio emanet, savjetovao ummet i ostavio nas na jasnom putu, čije su noći poput dana, i s kojeg može skrenuti samo nesretnik i propalica. Neka su na njega Allahov blagoslov, milost i mir, i na njegovu časnu i čistu porodicu, i na njegove supruge, majke pravovjernih, i na njegove ashabe, svijetlih lica, i one koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana.

Oporučujem sebi i vama, o ljudi, bogobožnost, u onome što volimo i što preziremo, srdžbi i zadovoljstvu, tajnosti i javnosti. Uzvišeni kaže: “Oni koji se Allahu i Poslaniku Njegovu budu pokoravali, koji se Allaha budu bojali i koji od Njega budu strahovali – oni će postići ono što budu željeli.” (En-Nur, 2)

O ljudi! Allah, džellešānuhu, počastio je čovjeka velikim blagodatima i nebrojenim darovima, odlikovao ga je nad ostalim stvorenjima i obdario ga govorom, koji ga odlikuje iznad ostalih bića i pomoću kojeg može izraziti svoje želje i ostvariti svoje ciljeve. “Milostivi, poučava Kur’anu, stvara čovjeka, uči ga govoru.” (Er-Rahman, 1–4)

Ovaj čudesni Božiji dar, govor, ne bi izašao iz ljudskog srca, da Allah, džellešānuhu, nije dao čovjeku jezik i usne kojim oblikuje i vješto izgovara svako slovo. “Zar mu nismo dali oka dva i jezik i usne dvije.” (El-Beled, 8–9)

To je jezik, organ, smješten između dvije vilice, kojim čovjek javno iskazuje ono što njegova duša snije, i svojim govornim sposobnostima, ljudima oko sebe, otkriva obim i nivo svoje pameti, jer jezik je “membrana” srca i njegov verbalni izaslanik, njime čovjek određuje i bira svoj put – prema propasti ili spasu.

Zar Allahov odabranik, sallallahu alehi ve sellem, nije rekao: “Zar će ljudi biti gurnuti u vatru, na licima ili nosevima, i zbog čega drugog do onoga što su posijali i požnjeli svojim jezicima?” (Ahmed i Tirmizi)

Jezik je oružje s dvije oštrice, ko ga bude koristio na ispravan način, postići će ono što želi, a ko ga bude koristio na pogrešan način, odvest će ga putem propasti i nesreće. Mnogi sporovi i ratovi nisu ugašeni zahvaljujući isključivo jeziku i njegovim grijesima. Ako se vatra potpaljuje triješčem, ratovi se potpaljuju riječima.

Nije se desilo nijedno razilaženje, konfrontacija i neprijateljstvo a da jezik nije imao svoj udio u tome, kloneći se onoga što je bolje i ispravnije. “Reci robovima Mojim da govore samo lijepe riječi, jer bi šejtan mogao posijati neprijateljstvo među njima, šejtan je, doista, čovjekov otvoreni neprijatelj.” (El-Isra, 53)

Nema ništa čudno u tome, jer šejtanovo sisanje neprijateljstva ne može naći plodno tlo među ljudima, osim kada jezik izgubi svoju ljepotu i da prednost zlu nad dobrotom.

Bogobožnost srca i ispravnost djela nije moguće postići osim ako ih jezik ne bude vodio svojim istinitim govorom. Uzvišeni kaže: “O vjernici, bojte se Allaha i govorite samo istinu, On će vas za vaša dobra djela nagraditi i grijeha vam vaše oprostiti. A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao – postići će ono što bude želio.” (El-Ahzab, 70–71)

Vjera i razum obavezuju čovjeka na odgovornost prema jeziku i svemu onome što on proizvodi. Posrnuće jezika štetnije je po čovjeka od posrnuća nogu. Tajna njegove opasnosti krije se u njegovom fizičkom minimiziranju u odnosu na druge organe u tijelu.

Koliko je nedužnih života uništeno zbog jezika, koliko je časti pogaženo njime, i koliko je istina pretvoreno u laž, i laži u istinu, i sve to zbog bavljenja jezika onim što nije dozvoljeno, ili njegovog suzdržavanja od onoga što bi trebao činiti.

Štetnost i zla jezika uvijek je brža i djelotvornija od njegove koristi, jer postoje percepcije koje se poigravaju sa ljudskim sluhom, i koje ne znaju puta do lijepog mišljenja ili opravdanja.

Kada riječ iziđe iz usta, više se nikada neće vratiti u njegovo “vlasništvo”, naprotiv ona postaje poput lopte kojom se ljudi poigravaju i svaki je tumači na način da služi njegovim ciljevima i potrebama.

Stvarnost je takva da se ljudi u pogledu svojih jezika, govora, mogu podijeliti u tri vrste: mudar, lahkomišen i neznalica.

Kod mudrog čovjeka pamet upravlja jezikom. On ima bistru pamet i vjeru koja ga čuva od svega što mu ne priliči. Zna kada govor uzvisuje, a kada unizuje čovjeka. Zna koje su to riječi zbog kojih bi se mogao kajati, a zbog kojih bi se mogao radovati. Lakše mu je odustati od riječi koju nije izgovorio, nego povući onu koju je rekao. Ova kategorija ljudi svjesna je da su vlasnici svoje riječi sve dok je ne izgovore, a kada je izgovore, ona postaje njihovim vlasnikom. Nekada svoju mudrost pokazuju govorom, a nekada šutnjom, svjesni da je, za njih bolje, da ljudi kažu: “Da je bogdo priča”, nego da kažu: “Da je bogdo šutio”.

Lahkomislen čovjek rukovodi se nepromišljenošću, sujetom i uskovidnošću. Za njega strpljivost i pribranost nemaju nikakvog značaja. U njegovom govoru nema granica niti crvenih linija. Govori šta mu se prohtije i pušta svoj jezik bez ikakvih ograničenja, ne razmišljajući uopće o mogućim posljedicama.

Kod njega su se pomiješali izrazi hvale i vrijeđanja, i izrazi koji zbližavaju i udaljavaju, jer nema mjeru kojom bi to pravilno odmjerio. Njegove riječi vođene su srdžbom, afektivnošću i uskovrudnošću. Probudi se tek nakon što njegov govor raznese “pismošće”, a tada je kasno za kajanje i za ispriku.

Na takve se mogu odnositi Poslanikove, sallallahu alejhi ve sellem, riječi: “Nemoj izgovoriti riječ zbog koje ćeš se sutra izvinjavati.” (Ahmed, Ibn Madža)

Neznalica je onaj čiji je jezik ispred pameti, i on je sam sebi neprijatelj prije nego što mu je iko drugi neprijatelj. Postoji izreka: “Neprijatelji ne mogu učiniti nezalici ono što on sam sebi može učiniti.” Jer, neznanje je izvor svake nesreće.

Onaj ko nije svjestan odgovornosti izgovorene riječi, on ne zna ni šta će govoriti, i ne razlikuje dobro i zlo. Neznanje unizuje čovjekov razum, a šta je tek sa jezikom. Neznalica ne zna kada treba govoriti, a kada treba šutjeti, jer onaj ko nešto ne posjeduje, ne može to ni dati.

Neznanje donosi čovjeku sramotu, od koje se utječemo Allahu, džellešānuhu. Allah, džellešānuhu, savjetovao je Svog poslanika Nuha, alejhis-selam, riječima: “Zato Me ne moli za ono što ne znaš! Savjetujem ti da neznalica ne budeš.” (Hud, 46)

Mnoštvo govora nije dokaz znanja. Nekada je šutnja znanje, a nekada govor. Neki učenjaci, iz prvih generacija muslimana, znali su šutjeti koliko i govoriti.

Možda šutnja ima svoje simbolično značenje, koje je jače od stvarnog govora, jer šutnja ne znači nužno nepoznavanje neke stvari, nego isključivo znači da se nisu ispunili uslovi za govor.

Nema sumnje da onaj ko zna šutjeti, zna i govoriti, tako da su i njegova šutnja i njegov govor mudrost iz kojih učimo. Takvi ljudi su dragulji koje je teško naći u općem ambijentu buke i galame.

Ovom prilikom želio bih posebno ukazati na dvije stvari: prva je da je govor o svemu i svačemu omražena usiljenost i neprirodno stanje čovjeka. Jedna od najružnijih stvari je da čovjek govori oholo, usiljeno, samoobmanjeno i koristeći se “divljim” izrazima.

Ljudi sa takvim retoričkim osobinama među najomraženijim su našem miljeniku i odabranom poslaniku Muhammedu, sallallahu alejhi ve sellem, koji je za njih rekao: “Najmrži meni i najdalji od mene na Sudnjem danu su sersarun, mutešeddikun i mutefejkihun.” (Tirmizi) Sersar je onaj koji puno priča, mutešeddik je onaj koji svojim govorom vrijeđa druge ljude a sebe uzdiže, a mutefejhik je onaj koji o svemu govori, nadugo i naširoko, oholo, samodopadljivo i u cilju isticanja svojih vrlina.

Zalazak govornika u područja koje ne poznaje i bavljenje pitanjima izvan njegove profesije nije ništa drugo do vlastito sramoćenje i davanje povoda ljudima da se iščuđavaju takvom njegovom ponašanju.

Općeprihvaćena stvar među ljudima je poštivanje struke i profesije, i prihvatljivo je da čovjek zalazi u ona polja koja ne poznaje. Neki ljudi su dali sebi za pravo da govore o onome u čemu nisu vični, pa ih je to odvelo tamo

gdje nisu željeli. Jezik islamskog učenjaka nije kao jezik doktora, jezik političara nije kao jezik vaiza. Lijepo je rekao hafiz Ibn Hadžer: “Ko bude govorio izvan svoje struke, doći će sa čudima.”

Znajte, Allah vas čuvao, da opasnost riječi ne leži u njenom izrazu, nego je prava opasnost u njenom smislu i značenju. To najbolje možemo vidjeti na primjeru riječi “uh”, koja, iako se sastoji samo od dva slova, u sebi nosi snažno značenje nepoštovanja roditelja. “Ne reci im ni: ‘Uh!’ – i ne podvikni na njih, i obraćaj im se riječima poštovanja punim.” (El-Isra, 23)

Krepostan, suzdržljiv jezik vodi njegovog vlasnika u Džennet, kao što bestidan jezik vodi njegovog vlasnika u Vatra. Bogobojazan jezik je svjetlost, a pokvaren jezik je kajanje i tama. U tom pogledu dovoljne su nam riječi Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: “Gospodaru moj, podari mi u srcu svjetlost, i na mom jeziku svjetlost, i u mom sluhu svjetlost i u mom vidu svjetlost.” (Buhari, Muslim)

Sve nedaće dolaze od jezika, i zato neka čovjek pripazi šta svojim jezikom govori. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, davao je prednost pozitivnom i optimističnom govoru nad negativnim i pesimističnim govorom. Navodi se da je jednom prilikom posjetio nekog beduina, kako bi ga obišao u bolesti, pa je rekao: “Bit će dobro, neka ti ovo bude čišćenje od grijeha, ako Bog da.” Beduin je rekao: “Čišćenje! Ne, nego je ovo groznica koja se samo pojačava, i koja će, starca poput mene, otjerati u grob.” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, na to reče: “Onda, neka bude tako.” (Buhari)

U nekim verzijama ovog hadisa navodi se da je ovaj čovjek umro već sljedećeg dana.

U ovom značenju je i predaja o čovjeku koji nepromišljeno i brzopleto donosi sud o propasti, nesreći, očaju i bezizlaznosti drugih ljudi, u kojoj se kaže: “Ko kaže: ‘Propali su ljudi’, on je najbliži propasti.” (Muslim)

Jezik muslimana treba biti poput ogledala za društvo u kojem živi i naroda kojem pripada: da od njega čuju samo dobronamjeran savjet, istinitu vijest, koristan govor, i da se distancira od praćenja i istraživanja tuđih sramota i mahana, nepristojnog govora, korištenja dvostrukih standarda, analiziranja stvari iz uskog ugla. Govorit će o onome u čemu je korist i dobročinstvo, a prešutjeti ono što je bolje prešutjeti i sakriti. Njegova govorna kultura mora se temeljiti na

realnosti a ne fikciji, zdravoj logici, a ne pretpostavkama i sumnjama, moralu, a ne nemoralnosti, korisnosti, a ne štetnosti.

Kada se sukobe jezici, razumijevanja i mišljenja ljudi, najbolje i najsigurnije što čovjek tada treba uraditi jeste da se distancira od svega toga. Kada bismo ovo distanciranje podijelili na deset dijelova, devet dijelova bi otpalo na šutnju. Ukba ibn Amir, radijallahu anhu, rekao je: “Upitao sam Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: ‘Šta je spas?’ , a on je odgovorio: ‘Da se suzdržiš od nepotrebnog govora, držiš se svoje kuće i da plačeš nad svojim grijesima.’” (Tirmizi)

Donosite salavate na najboljeg i najodabranijeg čovjeka, Muhammeda ibn Abdullaha, vlasnika Havda i šefata, to vam je naredba od vašeg Gospodara, u Njegovoj Knjizi: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur’anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

OSOBI NA SAMILOSTI (MEKA)

Hatib: dr. Mahir ibn Hamed el-Muajkili

7. rebiul-evvel 1440. po Hidžri / 16. novembar 2018.

Hvala Allahu, Koji je Svojom milošću obuhvatio sve što postoji i Koji je svojom dobrotom, blagodarnošću i plemenitošću obuhvatio svako živo biće, i Čijoj su gordosti i veličini potčinjena sva Njegova stvorenja. I grmljavina veliča i hvali Njega, a i meleki, iz strahopoštovanja prema Njemu.

Hvalim Ga, slavljen neka je On, i zahvaljujem Mu. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema u apsolutnoj vlasti i moći, u boženstvenosti i savršenim imenima i svojstvima, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov poslanik, i najodabraniji od njegovih stvorenja, neka su na njega Allahov blagoslov, milost i mir, i na njegovu porodicu, i ashabe, i tabiine i one koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana.

O vjernici, oporučujem sebi i vama bogobožnost, jer je ona Allahova oporuka prvim i potonjim pokoljenjima. Uzvišeni kaže: “Mi smo onima kojima je data Knjiga prije vas, a i vama, već zapovjedili da se bojite Allaha.” (En-Nisa, 131)

Poštovani vjernici! Milost je jedno od svojstava našeg Plemenitog Gospodara. On je Sebi propisao milost i njome obuhvatio svaku stvar i svako živo biće. On je Er-Rahman – Milostivi i Er-Rahim – Samilosni, i od svih milostivih Najmilostiviji. Njegove ruke ispružene su danju i noću, obasipa Svoje robove mnogobrojnim blagodatima. Davanje Mu je draže od uskraćivanja. Njegova milost pretekla je Njegovu srdžbu. U dva “Sahiha” navodi se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Kada je Allah, džellešānuhu, završio stvaranje, napisao je kod Sebe iznad Arša: ‘Moja milost pretekla je Moju srdžbu.’”

Tragovi Njegove milosti vidljivi su u Njegovim stvorenjima i u Njegovim znamenjima. Uzvišeni kaže: “Iz milosti Svoje On vam je dao noć i dan; da se u njoj odmarate, a da iz dobara Njegovih privređujete i da zahvalni budete.” (El-Kasas, 73)

Iz Svoje milosti On šalje vjetrove, koji su prethodnica Njegove milosti, spušta kišu i oživljava zemlju nakon mrtvila njezina. Uzvišeni kaže: “On šalje kišu kad oni izgube svaku nadu i rasprostire blagoslov Svoj; On je zaštitnik pravi i jedini dostojan hvale.” (Eš-Šura, 28)

Jedan od pokazatelja Njegove milosti jeste milost koju je spustio među Svoja stvorenja. Šta je milost među Njegovim stvorenjima osim mali dio milosti Najmilostivijeg?

U dva “Sahiha” bilježi se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Allah je milost podijelio na stotinu dijelova. Devedeset devet dijelova zadržao je za Sebe, a jedan dio spustio je na Zemlju. U taj jedan dio stala je sva milost Njegovih stvorenja jednih prema drugima, čak i kada kobila podigne svoje kopito kako ne bi zgazila svoje mladunče.”

Allah je milostiviji prema Svojim robovima od majke prema svom djetetu. Omer el-Faruk, radijallahu anhu, ispričao je jedan zanimljiv događaj: “Kada su Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, dovedeni zarobljenici iz jedne od bitaka, primijetio je jednu ženu kako uporno traži svoje dijete, i kada ga je našla, uzela ga je, stavila na grudi i podojila. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, upitao nas je: ‘Mislite li da bi ova žena bacila svoje dijete u vatru?’ ‘Ne’, odgovorili smo. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, tada reče: ‘Allah je milostiviji prema Svome robu od ove žene prema svome djetetu.’” (Buhari, Muslim)

Od Allahove milosti prema Njegovim stvorenjima jeste i to da se On svake noći spušta na ovozemaljsko nebo u zadnjoj trećini noći, onako kako dolikuje Njegovoj uzvišenosti, iz počasti prema onima koji Ga mole, traže oprosta i kaju Mu se. Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Naš Uzvišeni Gospodar u zadnjoj trećini svake noći spušta se na ovozemaljsko nebo i kaže: ‘Ko će Me zamoliti pa da mu uslišim molbu, i ko će tražiti od Mene, pa da mu dam ono što traži, i ko će zatražiti oprosta od Mene, pa da mu oprostim.’”

Allahova milost ogleda se i otvaranju vrata za one koji su se prema sebi ogriješili i pružanja ruke pokajnicima. Uzvišeni kaže: “Reci: ‘O robovi Moji koji ste se prema sebi ogriješili, ne gubite nadu u Allahovu milost! Allah će, sigurno, sve grijehе oprostiti; On, doista, mnogo prašta i On je milostiv.’” (Ez-Zumer, 53)

Pokazatelj Njegovi milosti jeste i to da meleki koji drže Prijesto, Arš, i oni oko njega veličaju i hvale Gospodara svoga i vjeruju u Nj i mole se da budu

oprošteni grijesi vjernicima i zauzimaju se za njih. Uzvišeni kaže: “Gospodaru naš, Ti sve obuhvaćaš milošću i znanjem; zato oprosti onima koji su se pokajali i koji slijede Tvoj put i sačuvaj ih patnje u Vatri! Gospodaru naš, uvedi ih u edenske vrtove, koje si im obećao, i pretke njihove i žene njihove i potomstvo njihovo – one koji su bili dobri; Ti si, uistinu, silan i mudar. I poštedi ih kazne zbog ružnih djela, jer koga Ti toga dana poštediš kazne zbog ružnih djela – Ti si mu se smilovao, a to će, zaista, veliki uspjeh biti!” (Gafir, 7–9)

Džennet je Allahova milost, u koju On, Svojom milošću, uvodi koga hoće od Svojih robova, i niko ga ne može postići svojim djelima. Kada bi čovjek učinio sve što je u njegovoj moći, od pobožnih djela, tajnih i javnih, time ne bi izvršio svoju obavezu obožavanja Allaha i ne bi Mu se, u potpunosti, zahvalio na Njegovim blagodatima.

U dva “Sahiha” bilježi se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Niko neće ući u Džennet svojim djelima.” Ashabi su upitali: “Čak ni ti, Allahov Poslaniče?” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: “Čak ni ja, osim ako me Allah ne obaspe Svojom milošću i dobrotom.”

Ko proučava životopis prvaka sinova Ademovih, Muhammeda, alejhis-selam, naći će u njemu milost u najpotpunijem obliku i najuzvišenijim značenjima. Bio je milostiv i blag prema djeci, ljubio ih je, igrao se s njima i govorio je: “Ko se ne smiluje, neće mu se smilovati.”

Buhari bilježi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, došao kod svog sina Ibrahima na samrti, pa su mu zasuzile oči. Abdurrahman ibn Avf, radijallahu anhu, u čuđenju ga je upitao: “Zar i ti plačeš Allahov Poslaniče?”, a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, odgovorio je: “O Abdurrahmane, to je milost”, a zatim je rekao: “Okolo plače, srce je tužno, i mi smo tužni zbog rastanka s tobom, o Ibrahimu.”

Čovječanstvo nije zapamtilo milostivijeg čovjeka prema djeci od Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, za kojeg je njegov sluga Enes, radijallahu anhu, rekao: “Nisam vidio nikoga ko je bio milostiviji prema djeci od Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem.”

Poslanikova milost i blagost prema ženama bila je posebna. Oporučio je da se njihovo pravo poštuje i podstakao je na milostiv odnos i dobročinstvo prema kćerkama. Buhari bilježi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem,

rekao: “Kome Allah podari žensku djecu i pa im bude činio dobročinstvo, one će mu biti zaštita od Vatre.”

Stoga, o ljudi, bojte se Allaha, u onome što vam On povjerio! Tirmizi, vjerodostojnim putem, bilježi da Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Najbolji među vama su oni koji su najbolji prema svojim ženama, a ja sam najbolji prema svojim ženama.”

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, bio je milostiv prema nejakima i prema slugama, brinuo se o njihovim potrebama, bojeći se da im ne učini nepravdu i uzurpira njihova prava. Pojasnio je da je samilost prema siromašnima i nejakima uzrok blagosti i Allahove pomoći protiv neprijatelja. Ebu Davud bilježi sa vjerodostojnim lancem prenosilaca da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Tražite moje zadovoljstvo u odnosu prema nejakima, jer vam opskrba i pomoć dolaze zbog vaših nejakih.”

Na dan osvojenja Meke, kada je Allah, džellešanu, Svom Poslaniku podario pobjedu, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nije oklijevao da oprost svojim neprijateljima koji su ga izgnali iz njegove zemlje, kovali zavjere protiv njega i nastojali ga ubiti, nisu propustili nijednu priliku da mu napakoste, ali je on na njihovo zlo odgovorio dobročinstvom, na pakost lijepim odnosom. Kada su do njega došle riječi Sa’da ibn Ebu Vekkasa, radijallahu anhu: “Danas je dan osvete i ubijanja”, on je javno obznanio opći oprost i milostivo postupanje prema poraženima, rekavši: “Danas je dan milosti i oprosta!”

Ukazao je milost malom i velikom, bližnjem i dalekom, neprijatelju i prijatelju, štaviše njegova milost obuhvatila je sve, živo i neživo. Nije postojao nijedan put koji vodi Allahovoj milosti a da svome ummetu nije ukazao na njega, i podstakao ih da ga slijede, i nije postojao nijedan put koji udaljava od Allahove milosti a da nije upozorio svoj ummet na njega.

Njegov kompletan život bio je u znaku milosti. Da, tako mi Gospodara, pored Kojeg drugog boga nema – on je milost, njegov šerijat je milost, njegov životopis je milost i njegov sunnet je milost. Istinu je rekao Allah, džellešanu, kada je objavio: “A tebe smo poslali samo kao milost svjetovima.” (El-Enbija, 107)

O vjernici! Islam je vjera tolerancije, milosti i mira za cijelo čovječanstvo. Poziva samilosti i postavlja je kao jedan od znakova potpunosti imana.

Nesai bilježi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Tako mi Onoga u Čijoj je ruci moja duša, nećete ući u Džennet, dok ne budete milostivi jedni prema drugima.” Ashabi su kazali: “Allahov Poslaniče, svi mi imamo milosti u sebi.” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: “Ne mislim na tu milost, nego opću milost, opću milost, opću milost.”

Da, Allahovi robovi, to je opća milost koja obuhvata sva Allahova stvorenja, i ona je jedan od najvećih uzroka Allahove milosti prema čovjeku, kao što je njeno nepostojanje, Allah zaštitio mene i vas, uzrok uskraćivanja Allahove milosti.

Buhari i Muslim bilježe da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ko se ne smiluje ljudima, Allah, džellešanu, neće mu se smilovati.”

Najviše prava na milostiv odnos imaju roditelji. Dobročinstvo prema njima uzrok je sreće na dunjaluku i ahiretu. Dobročinstvom prema njima, a posebno u njihovoj starosti, postiže se Allahova milost. Uzvišeni kaže: “Gospodar tvoj zapovijeda da se samo Njemu klanjate i da roditeljima dobročinstvo činite. kad jedno od njih dvoje, ili oboje, kod tebe starost dožive, ne reci im ni: ‘Uh!’ – i ne podvikni na njih, i obraćaj im se riječima poštovanja punim. Budi prema njima pažljiv i ponizan i reci: ‘Gospodaru moj, smiluj im se, oni su mene, kad sam bio dijete, njegovali!’” (El-Isra, 23–24)

Na principu samilosti opstoji jedna od najvažnijih međuljudskih i društvenih veza, a to je bračna veza. Ona se zasniva na ljubavi i samilosti. Uzvišeni kaže: “I jedan od dokaza Njegovih je to što za vas, od vrste vaše, stvara žene da se uz njih smirite, i što između vas uspostavlja ljubav i samilost; to su, zaista, pouke za ljude koji razmišljaju.” (Er-Rum, 21)

Ljubav među supružnicima može oslabiti, pa da je ojača milost, da žena bude milostiva prema mužu, i muž prema ženi, i da se njihova milost prenese na sinove i kćeri. Time se stvara pogodna klima za formiranje i izrastanje zdravih i duševno jakih ličnosti.

Kao što rodbina ima udio i pravo na milost, isto to pravo pripada i drugim ljudima, a posebno starijim, slabim i potrebnim.

Okitite se, o vjernici, svojstvom milosti! Budite milostivi prema onima koje vam je Allah povjerio na čuvanje, i budite milostivi među sobom, postići ćete milost Najmilostivijeg.

Tirmizi, vjerodostojnim putem, bilježi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Milostivima će se smilovati Svemilosni. Smilujte se onima na Zemlji, smilovat će vam se Onaj Koji je na nebesima.”

O vjernici, Allahova milost postiže se pokornošću Njemu i Njegovom Poslaniku i ustrajnošću u izvršavanju Njegovih naredbi. Sve što je veći udio čovjeka u pokornosti Allahu, njegov udio u Allahovoj milosti je veći. Uzvišeni kaže: “A vjernici i vjernice su prijatelji jedni drugima: traže da se čine dobra djela, a od nevaljalih odvrćaju, i molitvu obavljaju i zekat daju, i Allahu i Poslaniku Njegovu se pokoravaju. To su oni kojima će se Allah, sigurno, smilovati. Allah je doista silan i mudar.” (Et-Tevba, 71)

O vjernici, Allah vas je zadužio plemenitom dužnošću, počevši od Sebe, pa je rekao: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

VJERA JE SAVJET (MEDINA)

Hatib: dr. Ali ibn Abdurrahman el-Huzejfi

14. rebiul-evvel 1440. po Hidžri / 23. novembar 2018.

Hvala Allahu, Silnom i Plemenitom, Stvoritelju duše, Blagodarom i Sveopćem Dobročinitelju. Zahvaljujem svome Gospodaru na blagodatima koje znamo i koje ne znamo.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, Silnog i Plemenitog, i svjedočim da je naš vjerovjesnik i prvak Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, kome je On dao jezgrovit govor. Allahu moj, smiluj se, spasi i blagoslovi Svoga roba i poslanika Muhammeda, njegovu porodicu i ashabe koji su upućeni na najispravniji put.

Bojte se Allaha, Uzvišenog, čineći dobra djela koja će vas približiti Njemu, i kloneći se Njegovih zabrana. Neće se spasiti osim bogobojazni, i neće propasti osim oni koji slijede svoje strasti.

Obračunajte svoje duše prije nego što budete obračunavani, probudite ih iz nemara i sputajte ih u činjenju zabranjenih stvari i prohtjeva. Požurite s pokajanjem prije nego što nastupi edžel – rok određeni, nestane nade i ne budete u mogućnosti da bilo šta uradite. Vidite kako brzo prolaze dani, poslije života je samo smrt, a poslije smrti je ili uživanje ili patnja. Kao što znate za prolazni dunjaluk, znajte i za vječni ahiret. Uzvišeni kaže: “Ali, vi više život na ovom svijetu volite, a onaj svijet je bolji i vječan je.” (El-A’la, 15–16)

O muslimani, prigrnite knjigu svoga Gospodara, u njoj je vaš ponos i sreća, popravljanje vašeg stanja, uspjeh nakon smrti i spas od smutnji koje će se umnožiti pred Sudnji dan, i koje će na početku biti nejasne, a na kraju će postati očigledne. Od njih će se spasiti samo oni koji se budu čvrsto držali Kur’ana, sunneta i zajednice muslimana. Razmišljajte o Allahovoj Knjizi, i postupajte u skladu s njom, i naučite od sunneta onoliko koliko je potrebno da bi se uspostavila vjera, učvrstilo vjerovanje i upotpunio ibadet, a posebno

hadise koji sadrže opće propise islama, i koji govore o vrijednostima određenih djela, i upoznajte njihova značenja, kako biste ih primijenili u životu.

Ovo je put prvih generacija muslimana, za koje je Allah, džellešānuhu, rekao: “Allah je zadovoljan prvim muslimanima, muhadžirima i ensarijama i svima onima koji ih slijede dobra djela čineći, a i oni su zadovoljni Njime; za njih je On pripremio džennetske bašče kroz koje rijeke teku, i oni će vječno i zauvijek u njima boraviti. To je veliki uspjeh.” (Et-Tevba, 100)

U ovom kontekstu navest ću hadis sveobuhvatnog značenja, po kojem su dužni postupati svi muslimani i muslimanke, u svim situacijama, sve dok je duša u tijelu, a to su riječi Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: “Vjera je iskren odnos, vjera je iskren odnos, vjera je iskren odnos.” Upitali smo: “Prema kome, Allahov Poslaniče?” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Prema Allahu, Njegovoj Knjizi, Njegovom Poslaniku, predvodnicima muslimana i ostalim muslimanima.” (Muslim od Temima ed-Darija, radijallahu anhu)

Ovaj hadis prenio je veliki broj učenjaka hadisa i ima neprocjenjiv značaj. Rekao je Ebu Davud: “Fikh – islamsko pravo zasniva se na pet hadisa: “Halal je jasan i haram je jasan”; “Nema nanošenja štete niti uzvratanja na štetu”; “Djela se vrednuju prema namjerama”; “Vjera je iskren odnos/savjet”; “Ono što sam vam zabranio, ostavite, a ono što sam vam naredio, izvršite koliko god možete.”

Hafiz Ebu Nuajm rekao je: “Ovaj hadis je vrlo važan.”

Muslim ibn Eslem et-Tusi spomenuo je da hadis: “Vjera je iskren odnos/savjet” čini jednu četvrtinu vjere.

Jedan od dokaza koji ukazuje na to da je postupanje po ovom hadisu obaveza svakog muslimana i muslimanke, u svakoj situaciji, jeste činjenica da je Allah, džellešānuhu, oslobodio vjernike nekih ibadeta, u specifičnim okolnostima, ali ih nije oslobodio iskrenog odnosa ni pod kakvim okolnostima i izgovorom, kao što kaže Uzvišeni: “Neće se ogriješiti nemoćni i bolesni, i oni koji ne mogu naći sredstva za borbu, samo ako su prema Allahu i Njegovu Poslaniku iskreni. Nema razloga da se išta prigovara onima koji čine dobra djela – a Allah prašta i samilostan je.” (Et-Tevba, 91)

Allah, džellešānuhu, pojasnio je u ovom ajetu da je obaveza muslimana da u svakom trenutku bude svjestan svoje obaveze iskrenosti. Ashabi nisu pitali poslanika o značenju riječi “nesihat – iskren odnos, savjet” jer su znali da ona,

svojom jezičkom širinom, izrazom i smislom, obuhvata različite stepene islama, imana i ihsana, nego su pitali “prema kome” i ko su oni koji zaslužuju takav odnos. Osnovno značenje riječ “nush” je čišćenje neke stvari od svih primjesa. Kaže se: “nasahal-asale – očistio je med”, kada ga očiste od voska.

Značenje iskrenog odnosa prema Allahu obuhvata ljubav prema Njemu, poniznost, skrušenost, predanost i poslušnost Njemu i Njegovom šerijatu, s ciljem postizanja Njegovog zadovoljstva i nagrade i iz straha od Njegove srdžbe i kazne. Uzvišeni kaže: “U Naše riječi vjeruju samo oni koji, kad se njima opomenu, licem na tle padaju, i koji Gospodara svoga veličaju i hvale i koji se ne ohole.

Bokovi njihovi se postelja lišavaju i oni se Gospodaru svome iz straha i želje klanjaju, a dio onog što im Mi dajemo udjeljuju.” (Es-Sedžda, 15–16); “... ali pravi vjernici još više vole Allaha.” (El-Bekara, 165)

Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Volite Allaha iz dubine vaših srca, zbog svih blagodati kojima vas obasipa.”

Najvažniji vid iskrenog odnosa prema Allahu jeste obožavanje samo Njega, Jedinog, Koji druga nema, čistog srca i slijeđenjem sunneta i upute Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, i posvećivanje svih vrsta ibadeta, dove, traženja pomoći i pouzdanja, Njemu Jedinom. Uzvišeni kaže: “Reci: ‘Ja se samo Gospodaru svome klanjam, i nikoga Njemu ravnim ne smatram.’” (El-Džinn, 20)

Gospodar, neka je uzvišen, obožava se zbog svojstava savršenstva i uzvišenosti, svetosti i lišenosti i najmanjeg nedostatka, i zbog blagodati kojima je obdario Svoja stvorenja i potrebe Njegovih robova za Njegovom milošću. Ibadet je uzrok postizanja svih Njegovih dobara i otklanjanja svih zala od čovjeka u životu na ovom svijetu i nakon smrti.

Iskren odnos prema Allahu iskazuje se i potvrđivanjem i priznanjem onoga što je Allah pripisao Sebi u Svojoj Knjizi, i što Mu je pripisao Njegov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, od lijepih imena i savršenih svojstava, u skladu sa principima koje su utemeljile prve generacije muslimana.

Ebu Umama, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Rekao je Allah: ‘Najdraže čime Me se Moj rob može približiti jeste Njegov iskren odnos prema Meni.’” (Ahmed i Taberani u “El-Kebiru”)

Značenje iskrenog odnosa prema Poslaniku podrazumijeva ljubav i poštovanje prema njemu i njegovom sunnetu, izvršavanje njegovih naredbi i ostavljanje njegovih zabrana, obožavanje Allaha u skladu sa njegovim šerijatom, slijeđenje njegove upute, vjerovanje u ono o čemu nas je obavijestio, širenje njegovih hadisa i pozivanje u njegovu vjeru.

Uzvišeni kaže: “Reci: ‘Pokoravajte se Allahu i pokoravajte se Poslaniku!’ Ako ne htjednete, on je dužan raditi ono što se njemu naređuje, a vi ste dužni raditi ono što se vama naređuje, pa ako mu budete poslušni, bit ćete na Pravom putu; a Poslanik je jedino dužan da jasno obznani.” (En-Nur, 54)

Značenje iskrenog odnosa prema Allahovoj Knjizi obuhvata ljubav i poštovanje prema časnom Kur’anu, ulaganje truda u njegovom izučavanju i podučavanju njemu, upućivanje u njegove propise i njegovo ispravno čitanje, izvršavanje njegovih naredbi i ostavljanje njegovih zabrana, njegovo stalno čitanje, memorisanje njegovih harfova i propisa, upoznavanje njegovih značenja i mudrosti, razmišljanje o njemu, primjena njegovih moralnih načela, odgovor onima koji su zastranili u razumijevanju Kur’ana i sunneta, pobijanje njihovih zabluda i upozoravanje na njih. Uzvišeni kaže: “Ovaj Kur’an vodi jedinom ispravnom putu, i vjernicima koji čine dobra djela donosi radosnu vijest da ih čeka nagrada velika” (El-Isra, 9)

Značenje iskrenog odnosa, savjeta muslimanskim vođama podrazumijeva da im musliman želi dobro, da teži njihovoj pravdi, da se raduje zbog njihovog ispravnog postupanja, da ih ne vara, ne izdaje, ne izlazi protiv njih, ne pomaže protiv njih, pomaže ih u istini, pokorava im se u onome što nije grijeh, upućuje dovu za njih da potrepe istinu u svojim presudama.

Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Allah je zadovoljan sa tri stvari kod vas, a prezire tri: zadovoljan je da Ga obožavate i da Mu nikoga kao druga ne pripisujete, i da se čvrsto Allahova užeta držite i da se ne razjedinjete, i da savjetujete one kojima je Allah dao vlast nad vama.” (Muslim)

Ibn Mesud, radijallahu anhu, rekao je: “Ono što ne volite u zajednici bolje je za vas od onoga što volite u razjedinjenosti, a iskren odnos, savjet, jeste čistoća nutrine.”

Džubejr ibn Mu’im, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao u svojoj hutbi: “Tri stvari trebale bi se naći u srcu

svakog muslimana: iskrenost u djelima, iskren odnos prema pretpostavljenima i privrženost muslimanskoj zajednici.” (Ahmed i Hakim)

Ma’kil ibn Jesar, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Nema nijednog čovjeka kojem Allah povjeri brigu o ljudima, i on se ne bude brinuo o njima, a da mu On neće zabraniti ulazak u Džennet.” (Muslim, Ahmed)

Iskren odnos, savjet prema muslimanima znači njihovo upućivanje na ono u čemu je dobro za njih, podučavanje propisima vjere, sakrivanje njihovih sramota, ispunjavanje njihovih potreba, izbjegavanje prevare, izdaje i zavisti u odnosu prema njima i zauzimanje za njih.

Iskren odnos, savjet bio je svojstvo i odlika Božijih vjerovjesnika i poslanika, neka su na njih Allahova milost i blagoslov. Uzvišeni kaže: “Došao vam je Poslanik, jedan od vas, teško mu je što ćete na muke udariti, jedva čeka da Pravim putem pođete, a prema vjernicima je blag i milostiv.” (Et-Tevba, 128)

O Nuhu, alejhis-selam, rekao je: “... poslanice Gospodara svoga vam dostavljam i savjete vam upućujem; a ja od Allaha znam ono što ne znate vi.” (El-A’raf, 62)

Rekao je o Hudu, alejhis-selam: “Dostavljam vam poslanice Gospodara svoga, i ja sam vam iskren savjetnik.” (El-A’raf, 68)

O Salihu, alejhis-selam, rekao je: “... prenio sam vam poslanicu Gospodara svoga i opominjao sam vas, ali vi ne volite one koji opominju.” (El-A’raf, 79)

Iskren odnos, savjet je svojstvo vjernika. Uzvišeni za vjernika iz sure Jasin kaže: “I reći će se: ‘Uđi u Džennet!’, a on će reći: ‘Kamo sreće da narod moj zna, zašto mi je Gospodar moj oprostio i lijep mi prijem priredio!’” (Ali Imran, 103) Ibn Abbas, radijallahu anhumu, rekao je: “On je bio iskren prema svom narodu u životu na ovom svijetu, i nakon smrti.” Uzvišeni kaže: “Vjernici su samo braća” (El-Hudžurat, 10); “Svi se čvrsto Allahova užeta držite i nikako se ne razjedinjajte!” (Ali Imran, 103)

O vjernici! Razmislite o riječima Uzvišenog: “A vjernici i vjernice su prijatelji jedni drugima: traže da se čine dobra djela, a od nevaljalih odvrćaju, i molitvu obavljaju i zekat daju, i Allahu i Poslaniku Njegovu se pokoravaju. To su oni kojima će se Allah, sigurno, smilovati. - Allah je doista silan i mudar.” (Et-Tevba, 71)

U ovom ajetu vjernici se pozivaju na međusobno pomaganje, savjetovanje i solidarnost, bratstvo, milost i ljubav. Džerir ibn Abdullah, radijallahu anhu, rekao je: “Prisegnuo sam Poslaniku na obavljanje namaza, davanje zekata i iskren odnos prema svakom muslimanu.” (Buhari, Muslim)

Ebu Bekr el-Muzeni rekao je: “Ebu Bekr, radijallahu anhu, nije pretekao druge ashabe mnoštvom posta i namaza, nego svojstvom koje se učvrstilo u njegovom srcu.”

Ibn Alija je rekao: “Ono što je bilo u njegovom srcu jesu ljubav prema Allahu i iskren odnos prema Allahovim stvorenjima.”

Hakim ibn Ebu Jezid prenosi od svoga oca da je Vjerovjesnik, sallallahu slejhi ve sellem, rekao: “Kada neko od vas zatraži savjet od svoga brata, neka ga posavetuje.” (Ahmed, Taberani u “El-Kebiru”)

O vjernici, Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šalžite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56). Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko na mene donese jedan salavat, Allah će na njega donijeti deset salavata.”

Donosite salavate na prvaka svih poslanika i vođu bogobožaznih.

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šalžite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur’anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

PRAVO MUSLIMANA KOD DRUGOG MUSLIMANA (MEDINA)

Hatib: dr. Abdulbari ibn Avad es-Subejti
21. rebiul-evvel 1440. po Hidžri / 30. novembar 2018.

Hvala Allahu na blagodati upute, pokornosti Njemu i ispunjavanja prava. Hvalim Ga i zahvaljujem Mu, On čuva Svoje dobre robove od posrnuća i grijeha.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, pomogao je sljedbenike istine i suzbio je laž, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, pozivao je plemenitim svojstvima i upozorio je na neposlušnost roditeljima, neka su na njega Allahova milost, spas i mir, i na njegovu porodicu i ashabe sve dok sviće jutro i Sunce se uljepšava za izlazak.

Oporučujem sebi i vama bogobožnost, ona je poputnina za onoga ko želi poputninu, spas za onoga ko traži spas i ona je stepenica ka najvišim deredžama.

U kolotečini života i snažnom naletu materijalne "bujice", koja nosi sve pred sobom, musliman zapostavlja neke svoje društvene obaveze, izgradnju društvenih odnosa, zaboravlja ih i ignoriše u nadi da će se njegov život i njegove međuljudske relacije vratiti na ispravan kolosijek i popraviti sami od sebe, a onda prođu dani i godine, produbi se jaz, poveća otuđenost i životom počnu dominirati negativne emocije i hladnoća.

Islam posvećuje veliku pažnju društvenim odnosima i za njihovo uspostavljanje, unapređivanje i čuvanje propisuje posebnu nagradu, koja bi trebala biti dovoljan podsticaj ljudima da se trude i natječu u ovoj oblasti, kako bi se srca zbližila, veze među ljudima ojačale, potrebe ispunile, društvo okitilo plemenitim svojstvima i lijepim djelima, kako bi se ojačao tas dobrih djela i povećale deredže.

Kada se ispune prava, izvrše obaveze i osnaže veze, zajednica postaje jača, kompaktnija i otpornija.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Musliman kod drugog muslimana ima šest prava.” Neko je upitao: “Koja su to prava, Allahov Poslaniče?” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Kada ga sretneš, nazovi mu selam; kada te pozove, odazovi se na njegov poziv; kada od tebe zatraži savjet, posavjetuj ga; kada kihne i zahvali Allahu, zamoli milost za njega; kada se razboli, obiđi ga i kada umre, isprati njegovu dženazu.” Ovo je veličanstven hadis koji otvara horizonte bliskosti, solidarnosti i ljubavi među ljudima i udahnuje dušu ljudskom životu. Uzvišeni kaže: “... i On je sjedinio srca njihova. Da si ti potrošio sve ono što na Zemlji postoji, ti ne bi sjedinio srca njihova, ali ih je Allah sjedinio – On je zaista silan i mudar.” (El-Enfal, 63)

Prvo pravo muslimana kod muslimana je selam, riječ ljubavi i harmonije i pozdrav stanovnika Dženneta. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Nećete ući u Džennet dok ne budete vjerovali, a nećete vjerovati dok se ne budete voljeli. Hoćete li da vas uputim na djelo zbog kojeg, ako ga budete činili, zavoljet ćete se? Širite selam među sobom.”

Selam je ključ koji otključava ljubav u srcima i koji otvara svaka vrata. On oplemenjuje život blagoslovom, napretkom i uvećanjem. Uzvišeni kaže: “A kad ulazite u kuće, vi ukućane njene pozdravite pozdravom od Allaha propisanim, blagoslovljenim i uljudnim.” (El-Maida, 61)

Selam je poruka sigurnosti i obilježje vjernika. Ko spozna njegovo značenje, bude ga istinski vrednovao, živio njegovu bit i vrijednost, očistit će svoju dušu, popraviti svoje ponašanje i unaprijediti svoju zajednicu u duhovnom i materijalnom smislu. Uzvišeni kaže: “... kojom Allah upućuje na puteve spasa one koji nastoje steći zadovoljstvo Njegovo i izvodi ih, po volji Svojoj, iz tmina na svjetlo i na Pravi put im ukazuje.” (El-Maida, 16)

Pravo muslimana kod muslimana je da se odazove na njegov poziv, prisustvuje gozbi koju on pripremi i učestvuje u njegovim radostima. Razmjenom poziva među muslimanima ostvaruje se bliskost i zajedništvo, druženje i sastajanje, a u takvom ambijentu neutrališu se problemi, pametni ljudi rješavaju nesuglasice, jačaju veze i otklanjaju barijere. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Kada neko od vas bude pozvan na gozbu, neka se odazove, ako hoće, neka jede, ako neće, neka ostavi.”

Gozba se ne vrednuje količinom utrošenog imetka i uloženog napora, nego ostvarenjem intencija bratstva i međumuslimanske komunikacije. Pretjerivanje

i rasipništvo u gozbama je neprihvatljiva praksa, koju odbacuje šerijat i zbog koje se gubi blagoslov. Uzvišeni kaže: “I jedite i pijte, samo ne pretjerujte; On ne voli one koji pretjeruju.” (El-A'raf, 31)

Treće pravo muslimana kod muslimana jeste da ga savjetuje s blagošću i osjećajem. Savjetovanje je poruka ljubavi od muslimana njegovom bratu, da ga voli, želi mu svako dobro i želi ga sačuvati od svakog zla.

Savjetnik zauzima visoku poziciju u vjeri i počasno mjesto na Dan kada ljudi budu stajali pred Gospodarom svjetova. Kada ga neko savjetuje, iskren čovjek će, zbog savjeta, osjetiti razgaljenje u duši, njegovo srce će s pažnjom slušati, a duša savjet primiti, i neće ga odbaciti zbog ružnog mišljenja o onome koji ga je savjetovao ili pogrešnog tumačenja.

Voda pravovjernih Omer, radijallahu anhu, govorio je: “Allah se smilovao čovjeku koji nam ‘pokloni’ naše mahane.”

Ogromna je razlika između iskrenog, omiljenog, dobronamjernog i pažljivog savjetnika, koji savjetuje, ali i sakriva tuđe mahane, i savjetnika koji ima prikrivene namjere, kojem je savjet tek sredstvo za ostvarenje zlih namjera, i koji istražuje tuđe mahane kako bi javno osramotio svoju braću i obznanio njihove nedostatke. Njemu je svejedno da li će nekoga omalovažiti, ili optužiti, ili oklevetati.

Četvrto pravo jeste blagosiljanje onoga koji kihne i učenje dove za njega da mu se Allah smiluje, a svaki čovjek raduje se dovi i priželjkuje Allahovu milost.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Dova muslimana, u tajnosti, bit će uslišena. Kod njegove glave stoji melek, koji je zadužen da, kada god on zamoli dobro za svoga brata, kaže: ‘Amin, i tebi isto!’”

Kihanje je Božija blagodat prema ljudima, koja zahtijeva od ljudi zahvalnost i priznanje, a blagosiljanje onoga koji kihne, učenje dove i spominjanje Allaha ozlojeđuje i tjera šejtana. Onome koji kihne naređeno je da, za onoga koji ga je čuo i blagoslovio, moli od Allaha oprost, uputu i popravljanje stanja koje znači opći napredak i blagostanje.

Od prava muslimana kod drugog muslimana jeste da ga posjeti u bolesti, a razlog je taj što bolesnik prolazi kroz teško, emocionalno i psihofizičko, stanje, njegova bolest može potrajati danima i mjesecima, zbog nje ne može spavati, biti miran, bori se sa bolovima, i željno iščekuje dovu zbog koje će mu Allah

dati lijek, podići stepen kod Sebe, posjetu koja će ublažiti njegovu bol, riječ koja će ga utješiti i nježni dodir koji će ga podsjetiti na blizinu njegove braće.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko posjeti bolesnika, kojem još nije nastupio edžel, smrtni čas, i kaže: ‘Es’elullahel-azim rabbel aršil-azim en ješfijeke! – Molim Allaha Uzvišenog, Gospodara Arša Veličanstvenog, da te izliječi!’, Allah će mu dati ozdravljenje.”

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Allah, džellešanuhu, reći će na Sudnjem danu: ‘O sine Ademov, razbolio sam se, a ti Me nisi obišao.’ Reći će: ‘Gospodaru, kako ću Te obiće, a ti si Gospodar svjetova?’ Allah, džellešanuhu, reći će mu: ‘Zar nisi znao da je taj i taj bio bolestan, a nisi ga obišao? Zar nisi znao da si to učinio, našao bi Me kod njega.’”

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, također je rekao: “Ko obiđe bolesnika, neprestano će biti u hurfetu Dženneta.” Upitali su: “Allahov Poslaniče, a šta je to hurfet Dženneta?” “Njegovi plodovi”, reče on.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko obiđe bolesnika ili posjeti brata u vjeri, radi Allaha, pozove ga glasnik: ‘Lijepo je to što si uradio, lijep je svaki tvoj korak, i dodijeljen ti je taj i taj stepen u Džennetu.’”

“Ko obiđe bolesnika, pratit će ga milost sve dok ne sjedne, a kada sjedne, prekrit će ga milost.”

“Nema nijednog muslimana koji obiđe drugog muslimana u bolesti a da Allah ne pošalje 70.000 meleka da za njega mole milost, u bilo kojem dijelu dana, sve dok ne omrkne, i u bilo kojem satu noći, sve dok ne osvane.”

Ako analiziramo koncept međuljudskih prava, njihove vrste, sveobuhvatnost i intencije, shvatit ćemo da prava muslimana kod drugog muslimana traju čak do smrti i protežu se nakon smrti. U ovu vrstu prava spadaju obavljanje dženaze, upućivanje dove za umrlag i sl.

Na ovaj način iskazuje se poštovanje prema umrlom i pokazuje se vjernost muslimana jednih prema drugima, kao jedna od nužnih posljedica islamskog bratstva. Kako je samo uzvišena vjera islam i kako je samo cjelovit i sveobuhvatan njen program, i kolika je njegova vrijednost i blagodat.

To je vjera koja razvija čovjekov duhovni i estetski osjećaj, unapređuje njegova djela i govor, uređuje njegov tajni i javni život. Kada musliman umre, dužnost drugih muslimana je da ga ogasule, zamotaju u ćefine, klanjanju mu

dženazu, mole za njega, isprate ga do kabura i ukopaju i njegov mezar čuvaju od bilo kojeg oblika skrnavljenja.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko bude pratio dženazu, vjerujući i nadajući se nagradi, i ostane u mezarju dok se ne klanja namaz umrlom i ne ukopa, vratit će se s nagradom od dva kirata, svaki kirat veličine Uhuda.”

I rekao je: “Ko bude gasulio umrlog i sakrije neku njegovu mahanu, Allah će njemu sakriti grijeha, a ko umrlog umota u ćefine, Allah, džellešānuhu, zaođenut će ga odjećom od brokata.” I rekao je: “Kome budete klanjali dženazu, učite mu iskrene dove.”

Jezid ibn Sabit, radijallahu anhu, rekao je: “Izašli smo s Poslanikom, sallallahu alejhi ve sellem, i kada je došao do Bekija, mezarja u Medini, ugledao je jedan novi mezar. Upitao je čiji je to kabur, a kada mu je rečeno da je to kabur te i te žene, on se odmah sjetio te žene i upitao ih je: “Zašto me niste obavijestili o njoj dženazi?” Ashabi su kazali: “Spavao si, a i postio si, pa nam je bilo neugodno da te uznemiravamo.” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, tad reče: “Nemojte to činiti! Ko god da umre od vas, a ja budem među vama, obavijestite me, jer moj namaz za njega je milost.”

Zatim je otišao do njenog mezara, a mi smo se poredali u safove, i donio je četiri tekbira.”

Ovakvo društvo, koje ispunjava svoje obaveze, pokoravajući se Allahu i slijedeći Poslanikov sunnet, je društvo čvrstih temelja i ponosnih ljudi, i nijedan neprijatelj mu ne može nauditi, srušiti njegovu građevinu i pokidati veze između njegovih članova. Uzvišeni kaže: “Oni koji poslije njih dolaze – govore: ‘Gospodaru naš, oprostí nama i braći našoj koja su nas u vjeri pretekla i ne dopusti da u srcima našim bude imalo zlobe prema vjernicima; Gospodaru naš, Ti si, zaista, dobar i milostiv!’” (El-Ahzab, 10)

Donosite salavate na Poslanika Pravog puta, to vam je naredba od vašeg Gospodara u Njegovoj Knjizi: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

ČISTOĆA NUTRINE (MEDINA)

Hatib: dr. Husejn ibn Abdulaziz Alu Šejh
28. rebiul-evvel 1440. po Hidžri / 7. decembar 2018.

Hvala Allahu, Blagom i Velikom. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, Gospodara Arša veličanstvenog, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, poslan na svakom plemenitom osobinom. Gospodaru moj, blagoslovi, spasi i smiluj se njemu, njegovoj porodici, ashabima i tabiinima, koji su ih slijedili i čvrsto se držali ispravne vjere.

O muslimani, oporučujem sebi i vama bogobožnost, i pokornost Allahu u nevolji i blagostanju. “A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao – postići će ono što bude želio.” (El-Ahzab, 71)

O muslimani! U vremenu u kojem dominira materijalizam, u njegovim različitim oblicima, potrebno je neprestano podsjećati ljude na ono što će u njima oživjeti ljubav prema drugima, podstaći ih na činjenje dobra i dobročinstva i ustezanje od svakog zla.

Potrebno ih je podsjećati na plemenito svojstvo, “selametus-sadr – čistoću nutrine”, s kojom musliman postiže sretan, zadovoljan i spokojan život.

Čistoća nutrine spada u najveće vrline i najčasnija svojstva, koja čovjeku donose veliku nagradu i lijepo mjesto povratka Allahu. Uzvišeni kaže: “... na Dan kada neće nikakvo blago, a ni sinovi od koristi biti, samo će onaj koji Allahu srca čista dođe spašen biti.” (Eš-Šuara, 88–89)

Jedan od znakova čistoće nutrine, pored imana, takve – bogobožnosti, tevhida – iskrenog vjerovanja u Božiju jednoću i jekina – čvrstog ubjeđenja, jeste i to da srce bude čisto od zlobe, zavisti i mržnje prema muslimanima.

Musliman živi s drugim muslimanima čistog srca, plemenite duše, lijepe nutrine, ne krije prema njima zlobu, mržnju, prevaru, izdaju, spletkarenje, naprotiv, živi životom ispunjenim dobrotom i dobročinstvom, lijepim ponašanjem, iskrenošću i čistotom.

On je sam sa sobom u miru, a drugi su od njega sigurni. Ljudi od njega ne vide ni nevolju ni zlo, ni brigu ni nesreću. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Nijedan od vas neće vjerovati sve dok ne bude želio svome bratu ono što želi sebi.” (Muttefekun alejhi)

O vjernici! Čistoća nutrine je ovosvjetski užitek prije onog vječnog, Džennet još na ovom svijetu i istinska slast, i zato bi ona trebala biti težnja svakog muslimana. Tu blagodat trebali bi na sebi osjetiti svi oni koji žive u njegovom okruženju.

Opisujući stanje stanovnika Dženneta, Allah, džellešanuhu, kaže: “Iz njihovih grudi ćemo zlobu odstraniti.” (El-A'raf, 43)

U tumačenju ovog ajeta Ibn Atijja je rekao: “Zloba je kazna za one koji je nose u sebi, a u Džennetu neće biti kazne.”

Jedna od najvažnijih dova vjernika je: “Gospodaru naš, oprosti nama i braći našoj koja su nas u vjeri pretekla i ne dopusti da u srcima našim bude imalo zlobe prema vjernicima; Gospodaru naš, Ti si, zaista, dobar i milostiv!” (El-Hašr, 10)

Poštovani vjernici! Čistoća nutrine od svih vrsta zlobe, mržnje i zavisti jedno je od najvrednijih djela u islamu.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, upitan je: “Koji su ljudi najbolji?”, pa je rekao: “Mahmumul-kalbi i sadukul-lisani.” Ashabi su rekli: “Znamo ko su sadukul-lisani, oni koji govore istinu, ali ko su mahmumul-kalbi?” “To su oni čistih i bogobojaznih srca, čistih od grijeha, nasilja, zlobe i zavisti.” (Ibn Madža, a Munziri i drugi učenjaci hadisa ocijenili su ga vjerodostojnim.)

Prve generacije muslimana, selefi, bili su svjesni ove velike činjenice, predano su radili na njoj i pozivali su druge.

Jednom je Zejd ibn Eslem posjetio Ebu Dudžanu, radijallahu anhu, koji je bio bolestan, pa je primijetio ozarenost na njegovom licu. Upitao ga je: “Zašto je tvoje lice ozareno?”, a Ebu Dudžana je rekao: “Zbog dviju stvari koje imam pri sebi, a koje mi daju sigurnost: nisam govorio o onome što me se ne tiče i moje je srce bilo čisto prema muslimanima.”

Fudajl ibn Ijad rekao je: “Oni koji su se istakli među nama, nisu se istakli zbog mnoštva dobrovoljnog namaza i posta, nego zbog darežljivosti, čistoće nutrine i iskrenog odnosa prema ummetu.”

Poštovani vjernici! Jedan od uzroka koji muslimanu pomažu u čistoći nutrine su: iskrenost i istinoljubivost prema Allahu, zadovoljstvo odredbom i onim što je Allah propisao čovjeku u životu na ovom svijetu, pokornost Allahu, ustrajno učenje i čitanje Njegove Knjige, ulaganje truda u borbi protiv duše, njeno čišćenje od opakih bolesti, prevare, zlobe i zavisti, i stalno podsjećanje kuda je mogu odvesti ove bolesti, na ovom i budućem svijetu, upornost u iskrenoj dovi Allahu da ga obdari čistim srcem, iskrenim jezikom i dobrim djelom i svim onim što mu priskrbljuje ljubav i čuva ga od zlobe i mržnje, kao što je nazivanje selama, ostavljanje onoga što ga se ne tiče, dijeljenje i darivanje, sve to priskrbljuje mu ljubav i čuva ga od mržnje.

Također, musliman upućuje dovu Allahu za sve muslimane, prašta im kada pogriješe prema njemu i čini im dobročinstvo u svim njegovim oblicima, riječima i djelima, i unosi radost u njihova srca. Muslimana raduje ono što raduje njegovu braću, i aktivno učestvuje u onome što će ublažiti njihovu tugu i brige.

Borite se, vjernici, koliko god možete protiv šejtana, koji čini sve da bi zaprljao ljudske duše i pokvario ljudska srca. Uzvišeni kaže: “Reci robovima Mojim da govore samo lijepe riječi, jer bi šejtan mogao posijati neprijateljstvo među njima, šejtan je, doista, čovjekov otvoreni neprijatelj.” (El-Isra, 3)

Muslim bilježi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Šejtan je izgubio nadu da će ga oni koji se Allahu klanjaju obožavati na Arabijskom poluotoku, ali nije izgubio nadu da će vas zavaditi.”

Ono što će svakako pomoći muslimanu da sačuva čistoću svoje nutrine jeste distanciranje od polemisanja, svađe i rasprave o pitanjima i događajima od kojih nema konkretne koristi, a potiču mržnju, neprijateljstvo i razdor među muslimanima. Rasprava je pohvalna jedino ako se njome uzdiže istina i ako je vodi dobronamjeran, iskren, istinoljubiv i učen čovjek koji ispunjava sve uslove, svojstva i elemente konstruktivne debate, a koja se provodi u skladu sa visokim moralnim principima. Uzvišeni kaže: “... a ljudima lijepe riječi govorite.” (El-Bekara, 83)

O muslimani! Čistoća nutrine je velika kapija ka vječnom užitku. Rekao je jedan od selefa, pobožnjaka iz prvih generacija muslimana: “Osnova vjere je ustezanje, najbolji ibadet je ibadet noću, a najkraći put ka Džennetu je čistoća nutrine.”

Očistite svoje nutrine! Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, činio je sve u postizanju onoga što učvršćuje ovaj princip i zaštitio ga od svega što ga ugrožava i slabi. Rekao je: “Ne zavidite jedni drugima, ne mrzite se, ne okrećite jedni drugima leđa, i budite, Allahovi robovi, istinska braća. Nije dozvoljeno muslimanu da izbjegava svoga brata više od tri dana.” (Muslim)

Budite, Allahovi robovi, braća koja se vole, koje bogobožnost spaja i koji jedni drugima oporučuju pokornost Allahu i dobročinstvo. Allah, džellešahu, naredio nam je veličanstvenu stvar, da donosimo što više salavata i selama na plemenitog Vjerovjesnika.

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

STVARI KOJE ODVRAĆAJU VJERNIKA OD PRAVOG PUTA (MEDINA)

Hatib: dr. Ali ibn Abdurrahman el-Huzejfi
5. rebiul-ahir 1440. po Hidžri / 14. decembar 2018.

Hvala Allahu, u Čijim je rukama svako dobro, i Koji sve može, i Koji nad svim bdi. On će svakome dati ono što je zaslužio svojim djelima i nikome neće, ni koliko je jedan trun, nepravdu učiniti. Uzvišeni kaže: “Dobro djelo On će umnogostručiti i još od Sebe nagradu veliku dati.” (En-Nisa, 40)

Hvalim svog Gospodara i zahvaljujem Mu na Njegovom velikom dobru. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, Sveznajućem i Sveobaviještenom, i svjedočim da je naš vjerovjesnik i prvak Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, koji je došao sa radosnom viješću i opomenom, i kao svjetiljka blistava. Allahu moj smiluj se, spasi i blagoslovi Svoga roba i Poslanika, koga si poslao sa jasnom Knjigom, i njegove ashabe, preko kojih si uzdigao vjeru i ponizio prezrenu idolatriju. Bojte se Allaha, požurite sa činjenjem dobrih djela i ostavljanjem zabrana, postići ćete najveće deredže i spasiti se od svake propasti.

O muslimani, Allah vam je dao istinito obećanje, On ne krši Svoja obećanja i niko ne može spriječiti Njegov sud.

On je obećao Svojim pokornim robovima lijep život još na ovom svijetu, i obećao im je najljepše mjesto povratka na budućem svijetu. Spustit će na njih Svoje zadovoljstvo i dat će im da vječno uživaju u baščama vječnosti sa vjerovjesnicima i dobrim ljudima koji su slijedili Pravi put.

Uzvišeni kaže: “A da su stanovnici sela i gradova vjerovali i grijeha se klonili, Mi bismo im blagoslove i s neba i iz zemlje slali” (El-A’raf, 96); “A da sljedbenici Knjige vjeruju i grijeha se čuvaju, Mi bismo prešli preko ružnih postupaka njihovih i uveli bismo ih, sigurno, u džennetske bašče uživanja. Da se oni pridržavaju Tevrata i Indžila i onoga što im objavljuje Gospodar njihov, imali

bi šta jesti, i od onoga što je iznad njih i od onoga što je ispod nogu njihovih. Ima ih i umjerenih, ali ružno je ono što radi većina njih.” (El-Maida, 65–66)

To znači, da vjeruju u Kur’an i da rade po njemu, pored vjerovanja u svoju Knjigu u njenom izvornom obliku, Allah, džellešanuhu, dao bi im lijep život na ovom svijetu i uveo ih u džennetske bašče na onom svijetu.

Govoreći o Nuhovom, alejhis-selam, podsticanju njegovog naroda, Allah, džellešanuhu, rekao je: “... i govorio: ‘Tražite od Gospodara svoga oprost jer On, doista, mnogo prašta; On će vam kišu obilnu slati i pomoći će vas imanjima i sinovima, i dat će vam bašče, i rijeke će vam dati.’” (Nuh, 10–12)

Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Rekao je Allah Uzvišeni: ‘Ko uznemiri Mog prijatelja, objavit ću mu rat. Najdraže čime Mi se Moj rob može približiti jesu farzovi. Moj rob Mi se približava nafilama sve dok ga ne zavolim, a kada ga zavolim, Ja postanem njegov sluh kojim čuje, njegov vid kojim vidi, njegova ruka kojom prihvata i njegova noga kojom hodi. Ako Me zamoli, udovoljit ću, ako zatraži Moju zaštitu, zaštitit ću ga. Ni za šta se ne dvoumim koliko se dvoumim da uzmem dušu vjerniku: on ne želi smrt, a Ja ne želim da ga ožalostim.’” (Buhari)

Hadis ukazuje na to da Allah, džellešanuhu, Svojom blagošću, plemenitošću, milošću i moći, vodi brigu o potrebama i poslovima Svojih odanih robova, i upravlja njima na najbolji način, na ovom i budućem svijetu. Obećanje našeg Gospodara je istina koja će se sigurno ostvariti.

Uzvišeni kaže: “‘Gospodaru naš, Ti ćeš sakupiti sve ljude na Dan u koji nema nikakve sumnje.’ Allah će, zaista, održati obećanje” (Ali Imran, 9); “Gospodaru naš, podaj nam ono što si nam obećao po poslanicima Svojim i na Sudnjem danu nas ne osramoti! Ti ćeš, doista, Svoje obećanje ispuniti!” (Ali Imran, 194)

I dao im je obećanje za ahiret: “Allah obećava vjernicima i vjericama džennetske bašče kroz koje rijeke teku, u kojima će vječno boraviti, i divne dvorove u vrtovima edenskim. A i malo naklonosti Allahove veće je od svega toga; to će, doista, uspjeh veliki biti!” (Et-Tevba, 72)

Vjernici svjedoče ono što im je obećao njihov Gospodar na ovom svijetu, njih prati Njegova nagrada, okružuju ih i obasipaju Njegove blagodati, kao što kaže Uzvišeni: “I Allah im je dao nagradu na ovome svijetu, a na onom svijetu

dat će im nagradu veću nego što su zaslužili – a Allah voli one koji dobra djela čine.” (Ali Imran, 148)

A na ahiretu će naći obećanu nagradu i vječni užitek. Uzvišeni kaže: “Kako može biti jednak onaj kome smo lijepu nagradu obećali, i koju će dobiti, i onaj kome smo dali da se naslađuje u životu na ovom svijetu, a koji će, poslije, na onome svijetu u Vatru ubačen biti?” (El-Kasas, 61)

Kao što je Allah, džellešanu, dao obećanje Svojim pokornim robovima, isto tako je zaprijetio nevjernicima poricateljima i neposlušnim grešnicima i upozorio ih na kaznu koja će im se sigurno dogoditi. Uzvišeni kaže: “... a oni koji ne vjeruju – koji se naslađuju i žderu kao što stoka ždere – njihovo će prebivalište Vatra biti!” (Muhammed, 12); “A onoga koji Allahu i Poslaniku Njegovu ne bude poslušan sigurno čeka vatra džehennemska; u njoj će vječno i zauvijek ostati.” (El-Džinn, 23)

Njihov život na dunjaluku je najnesretniji život. Uzvišeni kaže: “A onaj ko okrene glavu od Knjige Moje, taj će teškim životom živjeti i na Sudnjem danu ćemo ga slijepim oživiti.” (Taha, 124)

Kada bi imali cijeli dunjaluk, oni su opet nesretni. Uzvišeni kaže: “Neka te ne oduševljavaju bogatstva njihova, a ni djeca njihova! Allah hoće da ih njima kazni na ovome svijetu i da skončaju kao nevjernici.” (Et-Tevba, 55)

Čovjek, na ovom svijetu, biva iskušán stvarima i situacijama koje ga odvrćaju od onoga što mu koristi i navode ga na ono što mu uzrokuje štetu. Iskušenja ga odvrćaju od pokornosti i uljepšavaju mu grijeha, a njihov cilj je da bi Allah vidio one koji se bore protiv svojih duša i suprotstavljaju se strastima i one koji slijede svoga šejtana i pokoravaju se strastima, i kako bi razvrstao one koji slijede Njegovu uputu, po stepenima, i kaznio one koji slijede svoju strast i zabludu provalijama u Džehennemu.

Uzvišeni kaže: “Mi ćemo vas provjeravati sve dok ne ukažemo na borce i postojane među vama, a i vijesti o vama provjerovat ćemo” (Muhammed, 31); “One koji se budu zbog Nas borili Mi ćemo, sigurno, putevima koji Nama vode uputiti; a Allah je, zaista, na strani onih koji dobra djela čine!” (El-Ankebut, 69)

Duša je jedan od najopasnijih čovjekovih neprijatelja, i ona je jedini šejtanov prilaz čovjeku. Uzvišeni kaže: “Oni se povode samo za pretpostavkama

i onim za čim duše žude” (El-Nedžm, 23); “A oni koji se očuvaju lakomosti, oni će, sigurno, uspjeti.” (El-Hašr, 9)

Duša, koja je po svojoj prirodi, lahkomisljena i nepravedna, udaljava svog vlasnika od vjerovanja u Allahovo obećanje, odvraća ga od ustrajnosti na Pravom putu i umjerenosti.

Ibn Kajjim, Allah mu se smilovao, rekao je: “Ko je upoznao bit i narav svoje duše, svjestan je da je ona izvor svakog zla, i utočište svega lošeg, a da je svako dobro pri njoj, Allahova dobrota kojom ju je On obdario, a nije od nje same poteklo, kao što kaže Uzvišeni: ‘A da nije Allahove dobrote prema vama i milosti Njegove, nijedan se od vas ne bi nikad od grijeha očistio’ (En-Nur, 21).”

Dušu od lahkomislenosti (džehl) može spasiti samo činjenje korisnih djela propisanih šerijatom, a od nepravde je može spasiti dobro djelo.

Musliman neprestano treba težiti Allahu i moliti Ga da popravi njegovu dušu. Zejd ibn Erkam, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, govorio: “Allahu moj, podari mojoj duši bogobojaznost, i očisti je, Ti je najbolje možeš očistiti, Ti si njen Zaštitnik i Gospodar. Allahu moj, utječem Ti se od znanja od kojeg nema koristi, od srca koje Te se ne boji, od nezasićenosti duše i dove koja neće biti uslišena.” (Muslim)

Tirmizi bilježi od Imrana ibn Husajna, radijallahu anhu, da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, naučio njegovog oca Husajna dvjema dovama: “Allahu moj, nadahni me razboritošću”, i: “Allahu moj, zaštititi me od zla moje duše.”

Ako se duša ne očisti islamskim znanjem i dobrim djelom, njome će ovladati neznanje i nepravda, i ona i strast postat će jedno, a onda će poricati Allahovo obećanje, slijediti strasti i baciti se u provaliju propasti, patnje i poniženja, izgubit će dunjaluk i ahiret. Uzvišeni kaže: “A zar je iko gore zalutao od onoga koji slijedi strast svoju, a ne Allahovu uputu? Allah, doista, neće ukazati na Pravi put narodu koji sam sebi nepravdu čini.” (El-Kasas, 50)

Ako se duša očisti korisnim znanjem i dobrim djelom, preobrazit će se u dušu koja vjeruje u Allahovo obećanje, smirenu i odanu svome Gospodaru, obradovana radosnom viješću na samrti. Uzvišeni kaže: “A ti, o dušo smirena, vrati se Gospodaru svome zadovoljna, a i On tobom zadovoljan, pa uđi među robove Moje, i uđi u Džennet Moj!” (El-Fedžr, 27–30)

Prokleti šejtan, koji presreće ljude na putu dobra, i poziva ih svakom grijehu i zlu, otvoreni je čovjekov neprijatelj, utječemo se Allahu od njega. Njega je Allah učinio iskušenjem ljudima, i onaj ko mu se bude pokoravao, past će na najniže grane, a onaj ko mu bude nepokoran, postići će najveće stepene.

Zavođenje i činjenje nereda na Zemlji šejtanu predstavljaju najveću užitak i radost. On čovjeka nagovara da zaniječe Allahovo obećanje i prijatnju, uljepšava mu grijeh, odvraća ga od farzova i pohvalnih djela, daje mu lažne nade i zavodi ga najprljavijim mislima.

Uzvišeni kaže: “Šejtan je, uistinu, vaš neprijatelj, pa ga takvim i smatrajte! On poziva pristaše svoje da budu stanovnici u Vatri.” (Fatir, 6)

I kaže za Iblisa da će reći svojim sljedbenicima u Vatri: “I kada bude sve riješeno, šejtan će reći: ‘Allah vam je pravo obećanje dao, a ja sam svoja obećanja iznevjerio; ali, ja nisam nikakve vlasti nad vama imao, samo sam vas pozivao i vi ste mi se odazivali; zato ne korite mene, već sami sebe, niti ja mogu vama pomoći niti vi možete pomoći meni. Ja nemam ništa s tim što ste me prije smatrali Njemu ravnim.’ Nevjernike, sigurno, čeka bolna patnja.” (Ibrahim, 22)

Šejtan sa čovjekom ima sedam različitih situacija: prvo ga poziva u nevjerstvo, da Allah sačuva, i ako mu se on odazove, šejtan je ostvario svoj cilj i privolio ga je na stranu svoje nesretne skupine. Ako mu se ne odazove, pozove ga u novotariju.

Ako se spasi od novotarije, čvrstim držanjem sunneta, i slijeđenjem Kur’ana i sunneta, poziva ga u velike grijeha, uljepšava mu ih, i nagovara ga da odgađa pokajanje i ustrajava u velikim grijesima sve dok oni ne ovladaju njime i ne upropaste ga.

Ako se ne odazove njegovom pozivu na činjenje velikih grijeha, pokušat će ga navesti na male grijeha, ublažiti ih u njegovom očima, tako da ih počne činiti učestalo i ustrajavati u njima, a ustrajavanjem u njima oni dobivaju na težini i vode ga propasti.

Ako ni to ne uspije, nagovara ga da se prepusti dozvoljenim stvarima (mubahat) nauštrb dobrovoljnih ibadeta, koji mu mogu donijeti veliku nagradu kod Allaha, džellešanuhu. Ako ga ne poslušna, poziva ga da se bavi manje vrijednim, a zapostavi vrednija djela, kako bi umanjio njegovu nagradu na ahiretu, jer se dobra djela razlikuju u vrijednosti i nagradi.

Ako mu ne pođe za rukom ništa od spomenutog, pozove svoju vojsku i sljedbenike da uznemiravaju vjernika i čine mu zlo na različite načine.

Jedini spas od šejtana jeste ustrajnost u traženju zaštite od Allaha, spominjanju Allaha i obavljanju propisanih namaza u džematu. Uzvišeni kaže: “A kad šejtan pokuša da te na zle misli navede, ti zatraži utočište u Allaha, jer On, uistinu, sve čuje i zna sve.” (Fussilet, 36)

Djela koja odvrćaju od istine, ustrajnosti i dobra su: ljubav prema dunjaluku, davanje prednosti dunjaluku nad ahiretom, njegovo stjecanje na nedozvoljen način, zadovoljstvo njime i zaboravljanje ahireta. Uzvišeni kaže: “Onima koji ne očekuju da će pred Nas stati i koji su zadovoljni životom na ovome svijetu, koji su u njemu smireni i onima koji su prema dokazima Našim ravnodušni – prebivalište njihovo bit će Džehennem, zbog onoga što su radili” (Junus, 7–8); “Zar vam je draži život na ovome svijetu od onoga svijeta? A uživanje na ovome svijetu, prema onome na onom svijetu, nije ništa.” (Et-Tevba, 38)

Dunjaluk je čovjekov neprijatelj. Kada ovlada srcem, pa mu se ono preda i zapostavi činjenje djela koja će mu donijeti spas na ahiretu, upropasti ga. Većina stanovnika zemlje daju prednost dunjaluku nad ahiretom. Uzvišeni kaže: “Ali, vi više život na ovom svijetu volite, a onaj svijet je bolji i vječan je” (El-A’la, 16–17); “A od užasne patnje teško nevjernicima, koji život na ovome svijetu više vole od onoga svijeta i koji od Allahova puta odvrćaju i nastoje ga prikazati krivim! Oni su u velikoj zabludi.” (Ibrahim, 2–3)

Nema spasa od njegovog zla i štete, niti ima zaštite od njegovih tegobnih i mučnih situacija osim stjecanjem njegovih dobara na dozvoljen i propisan način i uživanjem u njima onako kako je to Allah dozvolio, bez pretjerivanja, rasipništva, oholosti i uzdizanja nad ljudima, i bez uzurpacije tuđih prava.

Čovjek mora spoznati bit dunjaluka: da je on samo varljivo naslađivanje, koje će brzo proći, i da je prevrtljiv i promjenjiv, i stalno se podsjećati na ovu činjenicu. Tako će sačuvati svoje srce.

Mustevrid el-Fihri prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Dunjaluk u odnosu na ahiret je poput rijeke, u koju neko od vas zamoci svoj prst, pa neka pogleda šta je ostalo na prstu.” (Ahmed, Tirmizi, Ibn Madža i Ibn Hibban)

Također, čovjek mora biti svjestan zala koja ga vrebaju na dunjaluku, mora se čuvati lošeg završetka i ne nasjedati na šejtanove riječi: “Tvoj ti je Gospodar dao dunjalučka dobra zbog tvoje vrijednosti, znanja i sposobnosti”, kojima je zaveo Karuna, a znamo kako je on završio.

Uz to, dužan je ispunjavati svoje dunjalučke obaveze, kako one prema Allahu, tako one prema ljudima, od kojih su: zekat, izdržavanje porodice, gostoprimstvo, pomaganje potrebnih i dijeljenje imetka u dobrotvorne svrhe, iskreno, bez rijaluka, pretvaranja, i hvalisanja, jer rijaluk poništava djelo.

Među poznatim ashabima bilo je imućnih ljudi, ali su oni bili najskromniji i bili su zadovoljni sa malo. Ebu Sulejman je rekao: “Osman i Abdurrahman ibn Avf, radijallahu anhum, bili su Allahovi haznadari na zemlji, koji su dijelili svojoj imetak u pokornosti Allahu.”

Oni su svim srcem bili predani Allahu.

U hadisu se kaže: “Budi skroman na dunjaluku, voljet će te Allah, budi skroman prema onome što posjeduju ljudi, voljet će te ljudi.” (Ibn Madža od Sehla ibn Sa'da)

Skromnost prema onome što je kod ljudi znači da ne nasrće na njihovu imovinu, ne uskraćuje im njihova prava, ne priželjkuje gubitak blagodati kod njih, i drži se daleko od njihove imovine i ne natječe se s njima oko dunjaluka. U najveće i najvrednije oblike skromnosti spada prezir prema oholosti i uzdizanju. Uzvišeni kaže: “Taj drugi svijet dat ćemo onima koji ne žele da se na Zemlji ohole i da nered čine, a oni koji se Allaha boje čeka sretan kraj.” (El-Kasas, 83)

O vjernici! Naš Gospodar rekao je: “O ljudi, Allahova prijetnja je, zaista, istina, pa neka vas nikako život na ovome svijetu ne zaslijepi i neka vas šejtan u Allaha ne pokoleba.” (Fatir, 5)

Šeddad b. Evs, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Pametan je onaj ko je pokoran i radi za život nakon smrti, a slabić je onaj ko se prepusti strastima, a od Allaha očekuje oprost!”

Ibn Abbas, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Melek i šejtan imaju svoj udio u ljudskom srcu, udio meleka je vjerovanje u Allahovo obećanje i vjerovanje u istinu, a udio šejtana je negiranje obećanja i negiranje istine.”

Musliman je obavezan obračunavati svoju dušu, usmjeravati je Pravim putem, čuvati je od šejtanskih spletki, prohtjeva i obmanjenosti dunjalučkim užicima, jer su dunjalučki užici kratkotrajni.

O vjernici, “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko na mene donese jedan salavat, Allah će na njega donijeti deset salavata.”

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

ARAPSKI JEZIK JE SIMBOL IDENTITETA I PRIPADNOSTI (MEKA)

Hatib: dr. Saud ibn Ibrahim eš-Šurejm
12. rebiul-ahir 1440. po Hidžri / 21. decembar 2018.

Hvala Allahu, Koji ni iz čega stvara, i ponovo će to učiniti, i Koji prašta, i pun je ljubavi, Gospodaru Arša veličanstvenog, Uzvišenom, Koji radi šta je Njemu volja. Stvorio je stvorenja i odredio im sudbine, i odredio im čas smrti, koji se, ni za jedan tren, neće odgoditi niti ubrzati.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed Allahov rob i poslanik, kome je dat jezgrovit govor, i onaj koji je najispravnije govorio arapski jezik, povjerljivi poslanik iz arapskog roda, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i mir, i na njegovu čistu i neporočnu porodicu, njegove supruge, majke pravovjernih, njegove ashabe, nosioce svakog dobra, tabiine i sve one koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana.

Oporučujem sebi i vama, o ljudi, ono što je Allah oporučio prvima i potomjima, da se Allaha bojite onako kako Ga se treba bojati i da se držite čvrstog užeta islama. Uzvišeni kaže: “Mi smo onima kojima je data Knjiga prije vas, a i vama, već zapovjedili da se bojite Allaha.” (En-Nisa, 131)

O vjernici! Napredak muslimanskog arapskog društva i izgradnja njegovog vlastitog identiteta kriju se u pripadnosti islamu i dosljednom njegovanju arapskog jezika. Nema sumnje da su vjera i jezik dvije najvažnije čovjekove identitarne odrednice: vjera je njegovo srce, a jezik je njegov jezik.

Pošto je jezik kao organ “membrana” srca i njegov izaslanik, po istoj osnovi, arapski jezik, govor, je ogranak vjere, utemeljen na jasnoj arapskoj Knjizi i tradiciji, sunnetu Allahovog Poslanika, onoga koji je najispravnije izgovarao arapske harfove i predvodnika svih poslanika, neka su na njih Allahova milost i mir.

Općeprihvaćena je činjenica da ne postoji narod bez jezika niti jezik bez naroda, i da su pozicija i ugled arapskog jezika, jezika jasne knjige Kur’ana, objavljene na arapskom jeziku, među drugim jezicima kao pozicija i ugled

islama među ostalim vjerama. Ako je svjetlost duše ummeta njegova vjera, onda je zasigurno svjetlost njegovog jezika njegov arapski jezik, jer je arapski jezik, jezik Kur'ana i sunneta, jezik ibadeta, znanosti, razmišljanja, književnosti, kulture, civilizacije i politike.

Jezik koji je zajednički milijardi i po ljudi, četvrtini stanovnika Zemlje, koji, bez obzira kojem jeziku pripadali, Kur'an čitaju na arapskom jeziku, kao što kaže šejhul-islam Ibn Tejmijja: "Arapski jezik je simbol islama i njegovih sljedbenika, a jezik je jedno od najprepoznatljivijih obilježja svakog naroda."

Znajte da čovjek, koliko god gledao svojim očima i slušao svojim ušima, neće naći milozvučnijeg jezika od arapskog jezika, i nijedan postojeći jezik ne može se na bilo koji način porediti s njim, a kamoli mu parirati.

Štaviše, mnogi svjetski jezici sadrže riječi koje su porijeklom iz arapskog jezika. A kako i ne bi bio na ovom stepenu kada se odlikuje savršeno oblikovanim glasovima, klasificiranim po ishodištima, od najdubljeg dijela grla pa do usana.

Dodaj tome i činjenicu da arapski jezik ima sedam specifičnih harfova kojih nema ni u jednom drugom jeziku, a oni su: ق، ح، غ، ع، ط، ظ، دād /dād, tā, zā, ajn, gajn, hā i kāf.

To nas ne bi trebalo čuditi, jer arapski jezik je baština slavne prošlosti, bogatstvo blistave sadašnjosti i miraz budućnosti.

Ove tri vremenske dimenzije: prošlost-sadašnjost-budućnost, nisu ništa drugo do životni vijek naroda i civilizacija koji su ispisali stranice historije.

Arapski jezik proslavio je ljude koji u osnovi nisu pripadali arapskom rodu, a koji su bili preteče u izgradnji njegove velelijepe građevine, nakon što su prije toga udarili njene temelje i uvezali njene cigle.

Neki od njih postavili su osnovne principe i pravila arapskog jezika, neki su začetnici arapske filološke nauke, neki su utemeljitelji njene stilistike, neki su autori prvih sveobuhvatnih rječnika arapskog jezika. Svi oni postigli su slavu preko arapskog jezika a nisu mu pripadali, jer je arapski jezik jezik Allahove časne Knjige.

Šejhul-islam Ibn Tejmijja, Allah mu se smilovao, rekao je: "Utjecaj arapskog jezika nije ograničen samo na govor, on je znatno dublji, i djeluje i na intelekt, i na ponašanje, i na vjeru, pa čak i na kreiranje obrasca života kakav je bio u

vrijeme ashaba i tabiina, a upravo slijeđenje njihovog obrasca pozitivno djeluje i na razum, i vjeru i ponašanje.”

Objašnjavajući vrijednost arapskog jezika, Ibn Kajjim, Allah mu se smilovao, lijepo je kazao: “Vrijednost Kur’ana zna onaj ko poznaje arapski jezik, njegovu filologiju, sintaksu i stilistiku, i upućen je u arapsku poeziju, retoriku i korespondenciju.”

O vjernici! Civilizacijski uspon i tehnološka revolucija imali su ključnu ulogu u potiskivanju i marginalizaciji arapskog jezika, što je dovelo do devijantnih pojava unutar samog jezika i poteškoća u komunikaciji i sporazumijevanju među stanovnicima jedne arapske države i među Arapima generalno, iako je arapski jezik imao esencijalnu ulogu u formiranju njihovog identiteta. Sve što se poslije desilo bilo je samo nužna posljedica toga.

Fragmetacija arapskog jezika i hibridizacija arapskog identiteta porodili su kulturnu i znanstvenu dekadencu, jer arapska društva su poput posuda u koje se slijevaju sve kulture, a da li će i koliko te kulture pozitivno ili negativno djelovati na ova društva zavisi, prvenstveno, o poziciji arapskog jezika u njima, jer arapski jezik posjeduje tri važna instrumenta u izgradnji identiteta, koji se manifestuju u sljedećem: pomaže u razmišljanju i kreiranju stavova, sredstvo je (spo)razumijevanja i društvene komunikacije i simbol individualnog i kolektivnog identiteta.

Nepoznavanje ovih činjenica dovelo je do njegove marginalizacije, zabrinjavajuće površnosti arapskog čovjeka i masovne upotrebe stranih jezika, umjesto arapskog, u svakodnevnoj komunikaciji.

Svako ko iole razumije ovu problematiku, prepoznat će otvoreno jezičko nasilje koje sami Arapi provode nad vlastitim jezikom, a koje se prije svega ogleda u neopravdanom korištenju nearapskih izraza, upotrebi stranih riječi u svakodnevnoj komunikaciji, u kući i na ulici, u stranim nazivima ulica, institucija, organizacija, trgovačkih lanaca i sl.

Val evropeizacije zahvatio je i one slojeve arapskog društva koji još uvijek imaju kakav takav respekt i simpatije prema arapskom jeziku, do te mjere da se i oni sami stide javne upotrebe arapskog jezika iz straha od društvene stigmatizacije i negativnog portretiranja, to pod uslovom da su se uspjeli spasiti otrovnih strelica vrijeđanja, omalovažavanja i etiketiranja kao “tvrdomlinijaša”

koji ne razumiju savremeni jezički diskurs i bonton, i koji, prema njihovom mišljenju, nisu dovoljno jezički emancipovani.

Ako vam je ovo čudno, kako tek onda gledate na činjenicu da većina onih koji se pripisuju jeziku Kur'ana nisu svjesni blagodati kojom ih je Allah počastio, a koja se ogleda u ovom savršenom jeziku i njegovom pravilnom izgovoru, što je i dovelo do naglog pada interesovanja arapskog čovjeka za njim, a da se samo malo osvrnu oko sebe i pogledaju s kolikom pažnjom drugi narodi brinu o svojim jezicima i čuvaju ih od stranih utjecaja, shvatili bi da je rat jezikom, u kojem nažalost i sami učestvuju, opasniji za njihov identitet od rata oružjem, jer rat jezikom može učiniti u jednoj godini ono što rat oružjem ne može desetljećima.

Ljude treba navikivati na ljubav prema arapskom jeziku, sve dok u njemu ne budu prepoznali put svog ponosa i snage, i jezik Knjige svog Gospodara i sunneta svog Poslanika, *sallallahu alejhi ve sellem*. Ako tako budu uradili, sigurno će u njemu pronaći smiraj, domovinu i utočište, i granice nepreglednog i prostranog svijeta, makar ga i njegovi pripadnici napustili, osjetit će istinsku čast pripadnosti njegovoj civilizaciji, ponosit će se njegovom upotrebom, osjetit će njegovu milozvučnost i bit će tužni zbog njegovog minimiziranja pred ekspanzijom stranih jezika.

Pitam vas iskreno, ako islamski ummet zanemari ili zapostavi arapski jezik, koji je to jezik kojim će se ponositi i koji će preferirati nad svim drugim jezicima?

Postoji opravdana bojazan da bi veliki broj Arapa, u skorijoj budućnosti, mogao zaboraviti izvorni arapski jezik i njegov pravilan izgovor, a ummet koji svom jeziku ne daje potrebnu pažnju i ne stavlja ga na prvo mjesto, bez sumnje doprinosi njegovoj marginalizaciji i asimilaciji.

Ako oni koji se koriste arapskim jezikom i oni koji podučavaju njemu ne uspiju prezentovati svoj jezik na kvalitetan način, pojasniti njegovu istinsku snagu i sposobnost prilagođavanja, adaptacije, i ako ne budu upotrijebili sva dostupna sredstva za njegovu promociju i suprotstavljanje propagandi koja se vodi protiv njega, etiketirajući ga kao jezik cjepidlačenja, izvještačenosti i otezanja, što svakako nije istina, naprotiv arapski jezik je jezik koji se lahko uči i savladava, kao što ga je opisao Ebu Amr ibn Alā, čuveni filolog i učenjak u oblasti kiraeta; ako ne učine ono što je potrebno, arapski jezik bi se od superiornog i privlačnog jezika mogao pretvoriti u jezik koji više niko ne želi.

Ako znamo da su do stagnacije arapskog jezika doveli unutrašnji i vanjski uzroci, i da su unutrašnji uzroci zapravo sami Arapi, u tom slučaju bi sav naš fokus trebao biti na tim uzrocima, jer bismo njihovim suzbijanjem i reducira-
njem sebi uveliko olakšali borbu protiv vanjskih uzroka. Onaj ko je sposoban da se izbori protiv samog sebe, sposoban je odgovoriti i na udare izvana.

Arapi koji su arapski jezik zamijenili stranim jezicima, misleći da su oni mjera naprednosti i izvor ponosa, imaju pogrešnu percepciju i svojim stavom samo jačaju “rak-ranu” na svom tijelu.

Da, poznavanje i upotreba stranih jezika može se, zavisno od situacije, smatrati nuždom, potrebom ili čak poželjnom, i to uopće nije sporno, jer je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kada mu je zatrebao prevodilac, naredio Zejdu ibn Sabitu, radijallahu anhu, da nauči asirski jezik. (Ovu predaju bilježi Ahmed.)

Ali ono što je svakako sporno jeste da ti jezici zauzmu mjesto arapskog jezika, ili da im se daje prvenstvo ili da se poistovjećuju u vrijednosti sa arapskim jezikom.

Nerazumno je, s druge strane, pre naglašavati i insistirati na zabrani učenja i izučavanja stranih jezika, u momentu kada se od islamskog ummeta očekuje da zauzme svoje mjesto u pročelju, u svim segmentima, vjerskom, znanstvenom, civilizacijskom, političkom i ekonomskom, a to je nezamislivo bez poznavanja stranih jezika.

Protiv toga su samo oni koji nisu svjesni nužnosti i potrebe u kojoj se nalazi islamski ummet.

U poznatoj izreci se kaže: “Ko nauči jezik nekog naroda, sačuvat će se njihovih spletki.”

Istina je da se ovo pitanje ne može posmatrati isključivo iz pozicije preventive, čuvanja od spletki, ono je mnogo šire i kompleksnije, ali rezime svega jeste da nijedan jezik ne može zauzeti mjesto arapskog jezika, jezika Kur’ana i sunneta, jezika islamskog ummeta koga je Allah, džellešanuhu, učinio središnjim ummetom i svjedokom protiv drugih naroda.

Ono što odlikuje arapski jezik jeste da je on, u isto vrijeme, i klasičan i savremen i moderan. U svakom vremenu i na svakom prostoru, u arapskom jeziku moguće je pronaći sve što je potrebno za funkcionalnost, savremenost

i praktičnost jednog jezika. Tako, naprimjer, arapski jezik pruža mogućnost izvođenja i oblikovanja potpuno novih naziva za savremene pojmove za koje ne postoji adekvatan naziv u starim rječnicima.

U jezičkoj nauci ova pojava nekada se definiše kao derivacija, sastavljanje jedne od dijelova dviju ili više riječi i arabizacija stranih pojmova, a nekada kao improvizacija, transformacija i permutacija, i slične pojave koje arapskom jeziku daju primat nad drugim jezicima. Jezik Kur'an je superioran, a nije inferioran. "u Kur'anu na arapskom jeziku, u kome nema nikakve proturječnosti, da bi se Gospodara svoga pobjali" (Ez-Zumer, 28).

Donosite salavate na najboljeg i najodabranijeg čovjeka Muhammeda ibn Abdullaha, sallallahu alejhi ve sellem, vlasnika Havda i šefata, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je rekao: "Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjervjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!" (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

ALLAHOVA ZNAMENJA U KOSMOSU (MEDINA)

Hatib: dr. Abdullah ibn Abdurrahman el-Buajdžan
19. rebiul-ahir 1440. po Hidžri / 28. decembar 2018.

Hvala Allahu, Koji pomaže onima koji od Njega pomoć zatraže i Koji uslišava dove onih koji su u nevolji, i Koji otklanja nevolju od nevoljnika, i Koji Svojim blagodatima obasipa sve Svoje robove.

Na Zemlji nema nijednog živog bića a da ga Allah ne hrani. On zna gdje će koje boraviti i gdje će sahranjeno biti. Sve to ima u jasnoj Knjizi. On radi šta hoće i određuje ono što želi. Uzvišeni kaže: “On šalje kišu kad oni izgube svaku nadu i rasprostire blagoslov Svoj; On je zaštitnik pravi i jedini dostojan hvale.” (Eš-Šura, 28)

Utječemo se Allahu od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, svjedočenjem za kojeg se nadam da će me spasiti na Dan obećani, i svjedočim da je Muhammed, Njegov rob i poslanik, dostavio je poslanicu, ispunio emanet, savjetovao ummet i borio se na Allahovom putu onako kako se treba boriti, sve dok mu nije došla smrt, neka su na njega Allahova milost, i na njegovu porodicu i sve ashabe.

O vjernici, oporučujem sebi i vama bogobožnost, ona je Božija oporuka prvima i potonjima: “Mi smo onima kojima je data Knjiga prije vas, a i vama, već zapovjedili da se bojite Allaha.” (En-Nisa, 131)

O vjernici, “znajte da život na ovome svijetu nije ništa drugo do igra, i rasonoda, i uljepšavanje, i međusobno hvalisanje i nadmetanje imcima i brojem djece! Primjer za to je bilje čiji rast poslije kiše oduševljava nevjernike, ono zatim buja, ali ga poslije vidiš požutjela, da bi se na kraju skršilo. A na onome svijetu je teška patnja i Allahov oprost i zadovoljstvo; život na ovome svijetu je samo varljivo naslađivanje”. (El-Hadid, 20)

Dunjaluk je prolazni užitek, nestajuća sjena i neznatan broj dana. Uzvišeni kaže: “Život na ovome svijetu je sličan bilju zemaljskom na koje Mi spustimo s neba kišu s kojim se ona izmiješa, kojim se onda hrane ljudi i stoka. Pa kad se Zemlja ukrasi svojim ruhom i okiti i kad stanovnici njezini pomisle da su oni toga gospodari, dođe zapovijed Naša, noću ili danju, i Mi to pokosimo, kao da prije ničeg nije ni bilo. Eto, tako Mi potanko izlažemo dokaze narodu koji hoće da razmisli.” (Junus, 24)

O muslimani, kosmos je otvorena knjiga. Allah, džellešanuhu, poziva nas da je čitamo i razmišljamo o njoj, i da Mu tako činimo ibadet. Uzvišeni kaže: “Stvaranje nebesa i Zemlje, smjena noći i dana, lađa koja morem plovi s korisnim tovarom za ljude, kiša koju Allah pušta s neba pa tako u život vraća zemlju nakon mrtvila njezina – po kojoj je rasijao svakojaka živa bića, promjena vjetrova, oblaci koji između neba i Zemlje lebde - doista su dokazi za one koji imaju pameti.” (El-Bekara, 164)

O vjernici! Koliko je teških situacija u kojima se čovjek nađe, a koje ne može otkloniti niko osim Allah! Koliko je nevolja koje ga zadese, a ne može ih odagnati niko osim Allah! Koliko je iskušenja od kojih ih može spasiti samo On! Uzvišeni kaže: “Onaj koji se nevoljniku, kad Mu se obrati, odaziva, i koji zlo otklanja i koji vas na Zemlji namjesnicima postavlja. Zar pored Allaha postoji drugi bog? Kako nikako pouku vi da primite!” (En-Neml, 62)

Kada zemlju pogode velike vrućine i suše, i kada, od suhoće, ispuca zemlja, i od manjka hrane izmršaju životinje, presuše izvori, osuši se drveće, smanji se urod, propadnu usjevi, presahnu vimena, Allah, džellešanuhu, a da se ljudi tome i ne nadaju, promijeni stanje: pošalje vjetrove kao prethodnicu milosti Svoje, i spušta kišu kad oni izgube svaku nadu i rasprostire blagoslov Svoj; On je zaštitnik pravi i jedini dostojan hvale, i Njegovom dozvolom oživi obamrla zemlja, i pokaže ukrase svoje, osmjehne se život i priroda poprими novu boju, pa neka je slavljén Onaj Koji šalje oblake, i Koji čini da sjeme proklija, i Onaj Koji oživljava zemlju nakon mrtvila njezina. Uzvišeni kaže: “Onaj Koji je nebesa i Zemlju stvorio i Koji vam spušta s neba kišu pomoću koje Mi dajemo da ozele bašče prekrasne – nemoguće je da vi učinite da izraste drveće njihovo. Zar pored Allaha postoji drugi bog?” (En-Neml, 60) Slavljén i uzvišén neka je On!

Život se mijenja nakon spuštánja Allahove milosti, i tada se rodi i poteče nova nada, ljude preplave radost, zadovoljstvo i blagostanje. Uzvišeni kaže:

“Zato pogledaj tragove Allahove milosti – kako On oživi zemlju nakon mrtvila njezina! On će, uistinu, i mrtve oživjeti, On sve može.” (Er-Rum, 50)

O vjernici! Allahove blagodati ne mogu se prebrojati, i Njegovi darovi ne mogu se iscrpiti, a ono što je kod Njega ne može se postići osim pokornošću Njemu, traženjem Njegovog zadovoljstva i zahvaljivanjem na blagodatima. Uzvišeni kaže: “A da su stanovnici sela i gradova vjerovali i grijeha se klonili, Mi bismo im blagoslove i s neba i iz zemlje slali.” (El-A'raf, 96)

Allahov nepromjenjivi zakon koji se izvršava nad Njegovim robovima je: “... i kad je Gospodar vaš objavio: ‘Ako budete zahvalni, Ja ću vam, zacijelo, još više dati; budete li nezahvalni, kazna Moja doista će stroga biti.’” (Ibrahim, 7)

O muslimani, poricanje i nezahvalnost na blagodatima uzrok je svih nesreća. Allah, džellešanuhu, upozorava nas na to u Kur'anu i navodi primjere, pa kaže: “Allah navodi kao primjer grad, siguran i spokojan, kome je u obilju dolazila hrana sa svih strana, a koji je nezahvalan na Allahovim blagodatima bio, pa mu je Allah zbog onoga što je radio dao da iskusi i glad i strah.” (En-Nahl, 112)

U kazivanju o narodu Sabe je pouka: “Stanovnici Sabe imali su dokaz u mjestu u kome su živjeli: vrtove, zdesna i slijeva. ‘Jedite hranu Gospodara svoga i budite Mu zahvalni; kakav divan kraj i Gospodar koji mnogo prašta!’ Ali oni su nezahvalni postali, pa smo na njih poplavu pustili, popuštanjem brana nastalu, i zamijenili im njihove vrtove drugim vrtovima sa plodovima gorkim i tamariskom i neznatnim lotosom divljim. Kaznili smo ih tako zato što su bili nezahvalni, a da li Mi kažnjavamo ikoga drugog do nevjernika, nezahvalnika?!” (Saba, 15–17)

Zatim, Uzvišeni kaže: “... i ogriješiš se prema sebi, i Mi učinismo da se o njima samo priča, a njih kud koje raselismo. To su, zaista, pouke za svakog strpljivog i zahvalnog.” (Saba, 19)

Zahvaljujte Allahu, zahvaljujte Mu na blagodatima, On će vam sigurno povećati iz Svog obilja, i zahvaljujte Mu na dobroti, darežljivosti i plemenitosti. Uzvišeni kaže: “O narode moj, molite Gospodara svoga da vam oprost, i pokajte Mu se, a On će vam slati kišu obilnu i dat će vam još veću snagu, uz onu koju imate, i ne odlazite kao mnogobošci!” (Hud, 53)

Molite svog Gospodara da vam oprost: “... i govorio: ‘Tražite od Gospodara svoga oprost jer On, doista, mnogo prašta; On će vam kišu obilnu slati i

pomoći će vas imanjinima i sinovima, i dat će vam bašče, i rijeke će vam dati.”
(Nuh, 10–12)

Gospodar nam je dao u vjeri fleksibilnost i blagodarnost, a u šerijatu blagost i milost. O vjernici, praznici, vikendi i godišnji odmori su dani odmora, opuštanja i opskrblijvanja, i mnogi ljudi su skloni tome da ih provedu na putovanju zemaljskim prostranstvima, što se, sa islamskog stajališta, smatra dozvoljenim ukoliko to ne vodi beskorisnom trošenju vremena i pretjerivanju u razonodi i dozvoljenim stvarima.

O muslimani, vjera islam obuhvatila je sve životne situacije i svojim propisima tretirala je boravak kod kuće i na putu. Musliman je dužan proučiti propise i adabe, preporučene radnje putovanja, kao što je dužan poznavati propise onoga koji boravi kod svoje kuće. Od propisa i preporučenih radnji kojih se treba pridržavati putnik su:

– Oproštaj s porodicom i učenje dove za putovanje. Ibn Omer, radijallahu anhuma, prenosi da je Poslanik, sallallahu alehi ve sellem, kada bi uzjahao devu s namjerom putovanja, donosio tri tekbira, a zatim je učio dovu: “Subhanellezi sehare lena haza ve ma kunna lehu mukrinin. Ve inna ila Rabbina lemunkalibun. Allahumme inna nes’eluke fi seferina haza el-birra vet-takva, ve minel-’ameli ma terda. Allahumme hevvin alejna seferana haza vetvi’ anna bu’deh. Allahumme Entes-sahibu fis-seferi vel-halifetu fil-ehl. Allahumme inna e’uzu bike min va’sais-seferi ve keabetil- menzari ve suil-munkalebi fil-mali vel-ehl! – Hvaljen neka je Onaj Koji je dao da nam one služe, mi to sami ne bi mogli postići, i mi ćemo se sigurno Gospodaru svome vratiti! Allahu, tražim od Tebe na ovom putovanju dobročinstvo, bogobožnost i djela kojima si Ti zadovoljan. Allahu, olakšaj nam ovaj put i učini ga kratkim. Allahu, Ti si saputnik na putovanju i zamjenik u porodici. Allahu, utječem Ti se od teškoća putovanja, ružnog prizora i lošeg ishoda u imetku i porodici!” (Buhari)

– Odabir odgovarajućeg dana za putovanje. Preporučeno je putovanje četvrtkom, u odgovarajuće vrijeme i u jutarnjim satima. Ka’b ibn Malik, radijallahu anhu, rekao je: “Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rijetko je putovao nekim drugim danom osim četvrtkom, i govorio je: ‘Allahume barik li ummeti fi bukurih! – Allahu moj, podari mome ummetu blagoslov u jutarnjim satima!’ Kada je slao izvidnicu ili vojsku, slao ih je u ranim jutarnjim satima. Sahr,

radijallahu anhu, bio je trgovac, i slao je svoju robu u ranim jutarnjim satima, pa se obogatio i uvećao je svoj imetak.” (Tirmizi, Ebu Davud)

– Odabir lijepog društva i putovanje u društvu, a ne samostalno. Ibn Omer, radijallahu anhuma, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Kada bi ljudi znali šta je u osami, nikada putnik ne bi putovao sam noću.”

– Strogo vođenje brige o izvršavanju vjerskih dužnosti i obavljanju namaza. Allah, džellešānuhu, upozorio nas je na pogubnost propuštanja i odgađanja namaza, pa je rekao: “A teško onima koji, kada molitvu obavljaju, molitvu svoju kako treba ne izvršavaju.” (El-Maun, 4–5)

Sunnat je kraćenje četverorekatnih namaza na putovanju. Uzvišeni kaže: “Nije vam grijeh da molitvu na putovanju skratite.” (En-Nisa, 101)

Dozvoljeno je spajanje podne i ikindije, i akšama i jacije, a dozvoljeno je i uzimanje mesha po mestvama, dan i noć za onoga koji je kod kuće, i tri dana i tri noći za putnika.

– Izbjegavanje zagađivanja voda, bacanja ostataka hrane, smeća i prljavština izvan mjesta predviđenih za to i uznemiravanja drugih ljudi koji borave u prirodi; obaranje pogleda od svega što je zabranjeno gledati; poštovanje tuđe privatnosti; nezaustavljanje po putevima i prolazima i čuvanje javnih površina i inventara postavljenog specijalno u tu svrhu.

– Ko krene na putovanje, na udaljenost koja se, u islamskom pravu, smatra seferom – putem, dozvoljeno mu je korištenje olakšica propisanih za putnika. Islam je vjera lahkoće i olakšavanja. Uzvišeni kaže: “... i u vjeri vam nije ništa teško propisao.” (El-Hadždž, 78)

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljte mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

HUTBE IZ MEKANSKOG I MEDINSKOG HAREMA

2019

HUTBE

OBIČAJI I TRADICIJE I NJIHOV UTJECAJ NA DRUŠTVA (MEKA)

Hatib: dr. Salih ibn Abdullah el-Humejd
26. rebiul-ahir 1440. po Hidžri / 4. januar 2019.

Hvala Allahu, Čija je milost obuhvatila sve. Hvalim Ga, slavljen neka je, i zahvaljujem Mu, On je najdostojniji da Mu se zahvaljuje na blagodatima, čuva Njegove kazne i boji Njegove moći.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, stvaranje je Njegovo stvaranje, naredba je Njegova naredba, a nada je Njegov Džennet. Svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Allahov rob i poslanik, čijim je vjerovjesništvom upotpunjeno vjerovjesništvo, neka su na njega Allahov blagoslov, milost i mir, i na njegovu porodicu, najbolju od svih porodica, i njegove ashabe, najbolje od svih ashaba, i na tabiine i one koji ih slijede u dobročinstvu, uvijek i zauvijek, bez kraja u vremenu i broju.

Oporučujem sebi i vama bogobožnost. Bojte se Allaha, Allah vama se smilovao! Ko se bude bojao Allaha, On će ga zaštititi, a ko Mu drage volje “zajam” dadne, On će mu višestruko uzvratiti, ko Mu bude zahvaljivao, On će mu povećati. Neka vam bogobožnost uvijek bude pred očima i u srcima.

Bojte se Allaha, s Kojim ćete se nužno sresti, i od Čijeg obračuna ne možete pobjeći. Znajte, Allah vam se smilovao, da je bogobožnost zamjena za svaku stvar, a za bogobožnost nema zamjene. Učinite je putem ka svakom dobru, i zaštitom od svakog zla. Allah, džellešanuhu, obećao je bogobožnima spas od onoga čega se boje i opskrbu odakle se ne nadaju. Spojite u vašim srcima želju i strah. Uzvišeni kaže: “Oni su se trudili da što više dobra učine i molili su Nam se u nadi i strahu, i bili su prema Nama ponizni.” (El-Enbija, 90)

O muslimani, islam je objavljen kako bi omogućio ljudima da postignu dobro i na ovom i budućem svijetu i u svim situacijama, u području vjerovanja, obredoslovlja, ekonomskih odnosa, običaja i tradicije, vrijednosti i morala,

društvenih relacija i međuljudskih odnosa, i uredio je kompletan ljudski život, na ovom i budućem svijetu.

O muslimani, čovjekova djela mogu se podijeliti u dvije vrste. Prva vrsta su ibadeti, obredi, rituali na kojima počiva njegova vjera, a druga vrsta su adeti, običaji, tradicija, uobičajene svakodnevne radnje od kojih zavisi kvalitet njegovog života. Adeti su povezani s nijetom: ako je nijet dobar, i oni su dobri, a ako je nijet pokvaren, i oni su pokvareni. U vjerodostojnom hadisu, Omer ibn Hattab, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Djela se vrednuju prema namjerama, i svakom čovjeku pripada ono što je namjerio.” (Buhari i Muslim) Upućen je čovjek koji odabere najbolji put i trudi se u dostizanju najboljeg primjera. Adeti i običaji snažno djeluju na ljudsku dušu, i duboko su involvirani u ljudski život. Teško ih je otrgnuti od ljudi i teško ih se osloboditi. Ljudska duša je sklona onome na što je svikla, i lahko se priklanja onome što joj je poznato i uobičajeno. Običaji i tradicija sastavni su dio ljudskog života i simbol njihovog civilizacijskog i kulturnog identiteta.

Polazeći od ove činjenice, islam je priznao i potvrdio instituciju običaja, ali samo u slučaju pozitivnih i ispravnih običaja, dok s druge strane strogo zabranjuje i odbacuje negativne i ružne običaje.

Šatibi, učenjak u oblasti usula – teorije islamskog prava, rekao je: “Kada se običaji ne bi prihvatili/priznavali, to bi dovelo do toga da se ljudi obavežu nečim što nisu u stanju učiniti. Neki su rekli: “Čovjek je tvorac adeta i običaja”, a drugi su rekli: “Čovjek je skup običaja koji hoda zemljom.” I rekli su: “Čovjek je sin svojih navika, a ne svoje prirode.”

Poštovani vjernici! Običaje oblikuje okolina i sistem društvenog života, u pozitivnom i negativnom smislu, u smislu bogatstva i siromaštva, znanja i neznanja, ispravnosti i devijantnosti.

U zdravom ambijentu nastaju zdravi običaji, a u nezdravom i pokvarenom ambijentu nastaju nezdravi i pokvareni običaji. Običaji svakog društva govore o stanju tog društva, njegovoj ispravnosti i zastranjenju, otvorenosti i ograničenosti.

Kvalitet proizvodi kvalitetne običaje, a neznanje proizvodi paganske običaje. Sve što je religioznost društva kvalitetnija, odgoj ispravniji, kultura naprednija, svijest veća, njegovi običaji su napredniji i kvalitetniji, i loši običaji u njemu svedeni su na minimum.

Adeti i običaji izvire iz plemenitih značenja, dubokih etičkih uvjerenja i visokih vrijednosti; plemenitost i velikodušnost daju im ispravna uvjerenja, istinska pobožnost, ljudska plemenitost i načela utemeljena na dobroti, što ih čini prijemčivim i prihvatljivim ljudskim dušama u svakodnevnom životu, u materijalnim i međuljudskim relacijama.

Neki običaji, ipak, nastali su na pogrešnim temeljima, praznovjerju, nepravdi, fanatizmu, oholosti, dominaciji i paganizmu. Adeti, navike i tradicija tumače ljudski život. Iskustva društava akumuliraju se kroz historiju, ispunjenu događajima, prevratima, usponima i padovima.

Običaji imaju nevjerovatnu moć. Oni grade i ruše, uzdižu i unizuju, ujedinjuju i raskoljuju.

O muslimani, običaji su vid društvenog ponašanja, kojeg se ljudi drže i na njemu grade svoj stav u događajima, situacijama, svečanim povodima, radostima i žalostima, i prema njima oblikuju svoju verbalnu kulturu, poslovne transakcije, kulturu jela, pića, stanovanja, odijevanja, ishrane, govora, ponašanja, planiranja, uređenja društva, ekonomske odnose, kupoprodaju, ugovore o zakupu, zadužbine, zakletve, zavjete i sve ostalo što nalažu potrebe ljudi i nameću svakodnevnih životnih situacija. Običaji, također, pokazuju neke plemenite ljudske manire i uzvišene vrijednosti, kao što su gostoprimstvo, pomaganje potrebnima i strancima, spašavanje nevoljnika.

O muslimani, islamski vjerovod je, kod ustanovljavanja propisa i normi, vodio računa o stanjima ljudi i njihovim sveprihvaćenim običajima, na način da zadovolji njihove potrebe i interese. Štaviše, jedno od pravila koje je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ostavio iza sebe jeste da se ljudi u svojim svakodnevnim poslovima drže onih principa koji će najbolje zaštititi njihove interese, sve dok oni ne proturječe šerijatu i ne podržavaju nepravdu, a koje je sadržano u njegovim općim riječima: “Vi najbolje poznajete svoje dunjalučke poslove.” (Ahmed, Muslim, Ibn Madža)

Pravilo u ovoj oblasti kaže: sve što su ljudi prihvatili i ustanovili kao oblik ponašanja i djelovanja (pojedince ili kolektiva), a o čemu se šerijat nije očitovao posebnim propisom, vrednuje se principom “opće koristi”, daleko od ličnih prohtjeva i percepcija, i ako običaj ili navika ostvaruju protežirajuću korist ili preveniraju vidljivu štetu, i ne ugrožavaju interes zajednice, ni po kojoj osnovi, takav običaj smatrat će se prihvatljivim i provodivim.

Islam je potvrdio neke predislamske običaje koji su bili pozitivni i korisni i nisu se suprotstavljali šerijatskim propisima, a neke je popravio i korigovao. Allah, džellešānuhu, obraćajući se starateljima i izvršiocima oporuke, rekao je: “Ko je imućan, neka se uzdrži, a ko je siromašan, neka onoliko koliko mu je, prema običaju, neophodno troši.” (En-Nisa, 6) I rekao je o pravu majke djeteta na hranu i odjeću: “Otac djeteta dužan ih je prema svojoj mogućnosti (običaju) hraniti i odijevati. Niko neka se ne zadužuje iznad mogućnosti svojih: majka ne smije trpjeti štetu zbog djeteta svoga, a ni otac zbog svoga djeteta. I nasljednik je dužan sve to.” (El-Bekara, 233)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je Hindi bint Utba o uzimanju imetka iz imovine muža: “Uzmi onoliko koliko ti je potrebno, i u skladu sa običajem.” (Buhari i Muslim)

Imam Karafi, Allah mu se smilovao, rekao je: “Primjenjivanje identičnih propisa, koji su izvedeni iz običaja, na različite običaje, suprotno je jednoglasju islamskih učenjaka i predstavlja neznanje o vjeri.”

Ibn Ferhun je rekao: “Propisi utemeljeni na običajima, u smislu njihove primjene, striktno su vezani za te običaje: ako je običaj prisutan, propis se primjenjuje, u suprotnom se ne primjenjuje.”

Na osnovu ovog možemo reći da se šerijatske norme, koje su vezane za određeni običaj, mijenjaju sa promjenom tog običaja. Običaji i navike se mijenjaju i evoluiraju u skladu sa evolucijom i progresom društava, kulturološkim promjenama i znanstvenim napretkom, tako da se prihvata ono što je do jučer bilo neprihvatljivo, a odbacuje ono što je bilo prihvatljivo. Običaji se mijenjaju ovisno o vremenu, prostoru, situacijama, naravi i kulturi naroda. Jedna od zabilježenih mudrih izreka glasi: “Dokaz snage volje je ostavljanje navika.”

Islamski učenjaci ustanovili su pravilo: “Ono što je poznato u običaju, kao da je uvjetovano u ugovoru.”

Osnova u adetima i običajima je izvorna dopustivost. Adet može postati ibadet i sunnet, za pojedinca i kolektiv, bio dobar ili loš. U hadisu koji je zabilježio Muslim od Džerira ibn Abdullaha el-Bedželija navodi se da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ko u islamu uvede lijep običaj, imat će nagradu za njega i nagradu svih onih koji ga budu radili, a to njima neće umanjiti nagradu, a ko uvede loš običaj, imat će grijeh za njega i grijeh onih koji ga budu slijedili u tome, a to njima neće umanjiti grijeh.” Uzvišeni

kaže: “Ti sa svakim – lijepo! I traži da se čine dobra djela, a neznalica se kloni!” (El-A’raf, 199)

O muslimani, lijepi i ispravni običaji osnažuju i jačaju narode, loši i devijantni običaji slabe ih i unazađuju, a slijepo slijeđenje očeva i predaka odvodi ih na stranputicu i podriva njihove temelje. Islam je došao sa jasnim smjernicama i upozorenjima u pogledu slijeđenja loših i ružnih običaja, tvrdoglavog ustrajavanja u vjeri predaka i slijepog pridržavanja tradicije očeva i djedova. Allah, džellešānuhu, koreći takvo razmišljanje, kaže: “Zatekli smo pretke naše kako ispovijedaju vjeru i mi ih slijedimo u stopu” (Ez-Zuhruf, 23); “Oni čak govore: ‘Mi smo zatekli pretke naše kako ispovijedaju vjeru i prateći ih u stopu mi smo na Pravom putu’” (Ez-Zuhruf, 22).

To je slijepo slijeđenje, odbacivanje zdravog rasuđivanja i uskraćivanje konstruktivne i produktivne slobode. Loši i neutemeljeni običaji koštaju ljude teškog i mučnog života, i iscrpljuju njihov trud, imetak i vrijeme. Ljudi sami sebe obavezuju narodnim običajima kako bi odobrovoljili druge i sačuvali se njihovih kritika. Opterećavaju se onim što ne mogu nositi, rade ono što ne vole i troše svoj imetak, mimo svoje volje.

A šta je tek sa običajima koji su u suprotnosti sa šerijatom i koji nanose štetu ljudskom zdravlju i razumu, srozavaju moral i vrijednosti! Rekao je Ibn Kajjim, Allah mu se smilovao, za one koji se slijepo drže običaja i stavljaju ih ispred šerijatskih propisa: “Kod ovih ljudi izvitoperena je priroda, pomračeno srce, pomućeno razmišljanje i kratka pamet, i s tim osobinama odrastaju njihova djeca i starost dočekuju odrasli.”

Poštovani vjernici! Razmislite o nekim lošim društvenim običajima, koji se praktikuju na svadbenim ceremonijama, gozbama, komemoracijama, salonima ljepote, na koje se izdvajaju basnoslovni novci, i zbog kojih se ljudi izlažu ogromnim troškovima pa čak i kreditima. Zbog svega toga održavanje veza, posjećivanje i odazivanje na gozbe postalo je ljudima teret i briga, umjesto radosti i sreće. Suština posjećivanja je u druženju, opuštеноj atmosferi i uživanju u sijelu, a ne u hvalisanju, rastrošnosti i pokazivanju ukrasa. Hvalisanje i razmetanje čine ljudski život tužnim, nesretnim i teško podnošljivim.

O muslimani, svaki pametan čovjek, a musliman posebno, dužan je odbaciti svaki običaj i tradiciju koji su u koliziji sa šerijatskim propisima ili koji sadrže elemente nacionalizma, paganstva, sektaštva i diskriminacije, i dužan je sve to

staviti na vagu čistog šerijata, kako bi se distancirao od ružnih i neislamskih običaja, i sklonio se u okrilje islama i njegovu sigurnu oazu, i pridružio se skupini dobrih, razumnih i plemenitih ljudi.

Onaj ko stavi običaje i tradiciju ispred šerijata i njegovih propisa, i uzme ih za sudiju umjesto Allaha, čini veliki grijeh, koji ga čak može izvesti iz okrilja vjere.

Bojte se Allaha, Allah vam se smilovao! Bojte se Allaha, Allah vam se smilovao! Svako ko se suprotstavi lošim običajima, lijepim savjetom i pojašnjenjem, smatra se muslimom – reformatorom, preporoditeljem koji popravlja ono što su pokvarile neznalice, i njih će Allah uputiti i pomoći da ustraju u svojoj borbi. Njihova borba je borba na Allahovom putu.

S druge strane, onaj ko bude u poziciji da se suprotstavi tome, a naročito ako je učenjak i ugledan u svom društvu, i to ne uradi, izlaže se opasnosti i grijehu, a gori od njega je samo onaj ko se dodvorava svome narodu, učestvujući s njim i podržavajući ga u neislamskim običajima.

Donosite salavate i selame na darovanu milost, i nepresušnu blagodat, vašeg vjerovjesnika Muhammeda, Allahovog poslanika, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je rekao: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kurʿanu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

TEŽI KA ONOME ŠTO ĆE TI KORISTITI (MEDINA)

Hatib: dr. Abdulbari ibn Avad es-Subejti
4. džumadel-ula 1440. po Hidžri / 11. januar 2019.

Hvala Allahu Koji je tvoje srce učinio prostranim i ukazao ti na ono što će ti koristiti. Ako budeš zahvaljivao Blagodarnom, On će ti povećati iz Svog obilja i ukazati ti svaku počast.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i Koji sve vidi i sve čuje, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, i ako se budeš držao njegove upute, Uzvišeni će te uzdići i čuvati, neka su na njega Allahova milost, i na njegovu porodicu i ashabe, ako ih budeš slijedio, Snažni će te pomoći i neće te ostaviti.

Oporučujem sebi i vama bogobožnost, ona je poputnina vjernika, opskrba strpljivih i s njom je spas na Dan kada ljudi budu stajali pred Gospodarom svjetova. Uspjeh u životu je težnja svakog čovjeka, a sreća je njegov cilj i želja. Njima streme duše i naginju srca.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, zacrtao je “trougao” uspjeha i sreće na dunjaluku i ahiretu, rekavši: “Teži onome što će ti koristiti, traži pomoć od Allaha i nemoj klonuti.”

Riječima: “Teži onome što će ti koristiti” ukazuje na to da težimo uzvišenim ciljevima, najvišim moralnim vrijednostima, najvrednijim ibadetima i da sebi postavimo cilj i smisao u životu. Uzvišeni kaže: “Da li je na ispravnijem putu onaj koji se idući spotiče ili onaj koji Pravim putem uspravno ide?” (El-Mulk, 22)

“Teži onome što će ti koristiti”, jer život je kratak, poslije mladosti dolazi starost, a zdravlju prijeti bolest. Ibn Mesud, radijallahu anhu, rekao je: “Ni za šta se ne kajem kao što se kajem za dan u kojem je zašlo sunce i skraćen moj životni vijek a nije povećano moje (dobro) djelo.”

Uzvišeni kaže: “...i kad se tog Dana primakne Džehennem, tada će se čovjek sjetiti – a na što mu je sjećanje?! – i reći: ‘Kamo sreće da sam se za ovaj život pripremio!’” (El-Fedžr, 23–24).

Ko bude težio onome što će mu koristiti, usmjerit će se na najveće vrijednosti, i na ona djela koja mu donose veću nagradu i koja su najdraža Allahu, džellešanuhu. Zbog toga su ashabi, radijallahu anhu, pitali za najvrednija i najbolja djela, pa je tako neki čovjek rekao: “Allahov Poslaniče, šta je islam?” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Da predaš svoje srce Allahu i da muslimani budu sigurni od tvog jezika i ruku.” Ovaj čovjek upita: “A koji je islam najbolji?” “Iman”, odgovori Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem. “A šta je iman?”, ponovo će on. “Iman je da vjeruješ u Allaha, Njegove meleke, Njegove knjige, Njegove poslanike i proživljenje nakon smrti”, reče Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem. “A koji je iman najbolji?”, upita on. “Hidžra”, Poslanik reče, a čovjek ponovo reče: “A šta je hidžra?” “Da ostaviš zlo”, reče Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem.

Na pozitivne težnje ukazuju i riječi Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem: “Namaz u džematu vredniji je od pojedinačnog za dvadeset sedam stepeni.” I riječi Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: “Ponekad jedan srebrenjak vrijedi više od stotinu hiljada srebrenjaka!” Začudeni, upitaše prisutni: ‘A kako to?’ On odgovori: ‘Evo ovako: jedan čovjek ima dva srebrenjaka i udijeli jedan, a drugi čovjek ima nebrojeno mnogo blaga te udijeli stotinu hiljada srebrenjaka.’”

Ko bude težio onome što je korisno, on će tražiti korist čiji trag ostaje, čije dobro traje i proteže se na vječni spas na ahiretu. Uzvišeni kaže: “A ima i onih koji govore: ‘Gospodaru naš, podaj nam dobro i na ovome i na onome svijetu, i sačuvaj nas patnje u Ognju!’ Njih čeka nagrada koju su zaslužili! A Allah brzo sviđa račune.” (El-Bekara, 201–202)

Pod dobrom ovog i onog svijeta misli se na blagodati dunjaluka i ahireta. Svjestan musliman, koji teži onome što će mu koristiti, uvijek počinje od sebe i onoga što će popraviti njegovu ličnost, a sve što ga se ne tiče, nije mu ni potrebno.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Zaista je od ljepote i potpunosti čovjekovog islama to da se susteže od onoga što ga se ne tiče.”

Ko ostavi ono što ga se ne tiče i zaposli se onim što mu koristi, upotpunit će svoj islam, posvetit će se prioritetima, unaprijedit će svoja djela, oplemenit će svoju dušu, ponašanje i govor, sputat će svoju dušu, kontrolisati svoje ponašanje i prema sebi će se odnositi iskreno i pravedno. Šuajb, alejhis-selam, rekao je svome narodu: “Ja ne želim činiti ono što vama zabranjujem; jedino

želim učiniti dobro koliko mogu, a uspjeh moj zavisi samo od Allaha; u Njega se uzdam i Njemu se obraćam.” (Hud, 88)

Pozitivne težnje usmjeravaju potencijale ka izgradnji i unapređenju života na Zemlji, ispunjavaju život blagoslovom i osnažuju i učvršćuju ljudsko djelo. Uzvišeni kaže: “... dok ono što koristi ljudima ostaje na zemlji.” (Er-Ra’d, 17)

Pozitivne težnje iziskuju sposobnost i snagu u suprotstavljanju strastima i željama, jer nije svaka želja korisna, i nije svaka neugodnost štetna, štaviše, pametan čovjek daje prednost većoj ahiretskoj koristi nad manjom dunjalučkom koristi.

Uzvišeni kaže: “Uistinu, vi ovaj prolazni svijet volite, a o onom drugom brigu ne vodite” (El-Kijama, 20–21); “Propisuje vam se borba, mada vam nije po volji! – Ne volite nešto, a ono može biti dobro za vas; nešto volite, a ono ispadne zlo po vas. Allah zna, a vi ne znate.” (El-Bekara, 216)

Jedna od nužnih posljedica pozitivnih težnji jeste druženje sa dobrim i korisnim ljudima, jer svaki čovjek oponaša svog prijatelja, i velika je razlika između lijenog i aktivnog i ambicioznog prijatelja. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Čovjek je na vjeri svoga prijatelja, pa neka svako od vas pogleda ko mu je prijatelj.” I rekao je: “Primjer dobrog i lošeg prijatelja je kao primjer prodavača mirisa, mošusa, i kovača. Prodavač mirisa će ti ili pokloniti miris, ili ćeš kupiti od njega miris, ili ćeš od njega osjetiti lijep miris, a kovač će ili spaliti tvoju dojeću, ili ćeš od njega osjetiti ružan miris.”

Ako se musliman nađe u nedoumici zbog više različitih pozitivnih mogućnosti, neka se ne dvoumi i neka požuri sa činjenjem dobra, jer svakome je olakšano ono za što je stvoren, i svakom čovjeku propisano je da čini, od dobra, ono što je u njegovim mogućnostima, kao što kaže Uzvišeni: “... zato se Allaha bojte koliko god možete” (Et-Tegabun, 16).

Možda je u mogućnosti uraditi manje korisno i vrijedno, a ostaviti ono što je korisnije i vrednije, ali možda to za njega bude bolje i produktivnije nego da je uradio ono što je, po svojoj suštini, korisnije i vrednije.

Najbolje za muslimana je da teži onome što je za njega korisnije i vrednije, a ne za onim što je, samo po sebi, vrednije i korisnije, ako je to za njega nedostižno i neostvarivo i ako će zbog toga propustiti ono što je za njega korisno.

Allah, džellešanuhu, podijelio je među ljudima djela kao što je podijelio opskrbu.

Koliko god čovjek težio onome što će mu koristiti, njegov cilj neće se ostvariti ako mu Allah ne pomogne, ne učvrsti ga i ne usmjeri Pravim putem. Uzvišeni kaže: “Teži onome što će ti koristiti i traži pomoć od Allaha.”

Allah, slavljeneka je On, je utočište i oslonac svim Svojim stvorenjima, htjeli oni to ili ne, i svi traže od Njega pomoć u tjeskobi i blagostanju, u dobru i zlu, i svaki čovjek je u stalnoj potrebi za Allahom, u svim situacijama, i u svim, dunjalučkim i ahiretskim, stvarima.

Traženje pomoći od Allaha, i upućivanje dove Njemu u postizanju Njegovog zadovoljstva jedna je od najkorisnijih, najčešćih i najpotpunijih dova koje izgovaraju vjernički jezici, i nijedan rekat ne može se upotpuniti bez njenog učenja: “Tebi se klanjamo i od Tebe pomoć tražimo” (El-Fatiha, 5).

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Oporučujem ti, o Muaze, da na kraju svakog namaza kažeš: ‘Allahumme einni ala zikrike, ve šukrike ve husni ibadetike! – Allahu moj, pomози mi da Te spominjem, da Ti zahvaljujem i da te ispravno obožavam.’”

Riječi: “Teži onome što će ti koristiti, traži pomoć od Allaha i nemoj klonuti” poziv su na trud, zalaganje i napredovanje na svim poljima djelovanja, produktivnost i doprinos, hvatanje ukoštac sa teškoćama i iskušenjima, a sve u cilju unapređenja života na Zemlji. Uzvišeni kaže: “On vas od Zemlje stvara i daje vam da živite na njoj!” (Hud, 61)

“...i nemoj klonuti”, zato što klonula osoba sputava samu sebe okovima nemoći, veže svoje noge iluzijama lijenosti i svojim umom, i umjesto produktivnom razmišljanju, okrenuta je ispraznim nadama.

Nemoć i klonulost otvara vrata djelovanju šejtana, a ključ svakog zla su riječi: “Da je bilo tako i tako, uradio bih tako i tako.”

Nemoć uzrokuje tugu, brigu, strah, škrtost, ophrvanost dugovima i ljudsku dominaciju, i zbog toga je jedna od Poslanikovih dova bila: “Allahu moj, utječem Ti se od brige, tuge, nemoći, lijenosti, škrtosti, straha, tereta duga i ljudske dominacije.”

Onaj ko se prepusti komociji i konformizmu, neće imati nikakve vrijednosti u društvu, niti će imati ikakvog utjecaja na dešavanja u domovini, niti

će imati autoritet u ummetu. Ko digne ruke od svega i dovede se u stanje pasivnosti, izgubit će svoju ljudskost, a ko se navikne na lijenost i komociju, izgubit će rahatluk.

Ovaj veličanstveni hadis predstavio je, u sažetoj i konciznoj formi, sve korake na putu uspjeha.

Ko bude težio korisnim stvarima, zalagao se u njihovom postizanju, poduzimao potrebne korake i tražio pomoć od Allaha, džellešanuhu, u tome, time je upotpunio svoj uspjeh i dobro, a ako izostavi jednu od ove tri stvari, njegov uspjeh umanjit će se srazmjerno tome. “Teži onome što će ti koristiti, traži pomoć od Allaha i nemoj klonuti.”

Donosite salavate, Allahovi robovi, na poslanika Pravog puta, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je rekao u Svojoj Knjizi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

VRIJEDNOST DOBROČINSTVA (MEDINA)

Hatib: dr. Husejn b. Abdulaziz Alu Šejh

12. džumadel-ula 1440. god. po Hidžri / 18. januar 2019.

Neka je hvala svaka Allahu, Uzvišenom, Dobročinitelju, Svevišnjem.

Svjedočimo da nema boga osim Allaha, jedinoga, Kojem niko nije ravan, Vladaru svega, svi će pred Njim račun polagati.

Svjedočim da je poslanik Muhamed Njegov rob i izaslanik, čije je ponašanje živa slika Kur'ana. Božiji mir tražimo i salavate na njega donosimo, kao i na njegovu porodicu, časne ashabe i na sve bogobožne sljedbenike Istine.

Cijenjeni vjernici! Podsjećam vas na oporuku našeg Uzvišenog Gospodara, Koji je u Kur'anu rekao: "... i Allaha se bojte, jer ćete tako postići ono što želite, i čuvajte se Vatre za nevjernike pripremljene, i pokoravajte se Allahu i Poslaniku da bi vam bila milost ukazana." (Ali Imran, 130–132)

Poštovani vjernici! Jedan od najljepših aspekata islama, koji je ugrađen u sami temelj vjere, jeste poziv ljudima da čine dobročinstvo, u svim formama i različitim životnim aspektima.

Uzvišeni kaže: "Allah zahtijeva da se svačije pravo poštuje, dobro čini, i da se bližnjima udjeljuje..." (En-Nahl, 90); "A ljudima lijepo riječi govorite..." (El-Bekara, 83).

Na tragu toga, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, u hadisu nam kazuje: "Ko bude vjerovao u Allaha i Sudnji dan, neka na lijep način postupa prema svome komšiji. Ko bude vjerovao u Allaha i Sudnji dan, neka srdačno ugosti svoga gosta." (Muttefekun alejhi)

Štaviše, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, naglašava važnost ove vrline pozivom da se odlikujemo ovim plemenitim svojstvom, da nosimo u srcu ovaj časni princip, rekavši: "Zaista je Uzvišeni Allah propisao da se dobročinstvo čini svemu." (Muslim) Učenjaci pojašnjavaju da se hadisom želi poručiti da je Uzvišeni naredio da se na lijep način postupa prema svakom, bez izuzetka.

Poštovani vjernici! Put ka zadobivanju Božije milosti počinje od dosljednog klanjanja Stvoritelju i nastojanja da se čini dobročinstvo Njegovim robovima. Tako Uzvišeni kaže: “Milost Allahova doista je blizu onih koji dobra djela čine.” (El-A’raf, 56)

Milost se zadobiva nastojanjem vjernika da u duhu dobročinstva govori i postupa u svakodnevnim kontaktima i pri rješavanju obaveza. Na takav način vjernik će ostvariti jedan uzvišeni cilj i osjetiti svima željenu slast. Onaj ko uvijek dobročinstvo čini – Uzvišeni je na njegovoj strani, čuva ga, pomaže mu, daje mu uputu i omogućuje mu da čini dobro.

U vezi s tim Uzvišeni kaže: “Allah je zaista na strani onih koji se Njega boje i grijeha klone i koji dobra djela čine” (En-Nahl, 128); “A Allah je, zaista, na strani dobročinitelja!” (El-Ankebu, 69).

Štaviše, onaj ko konstantno čini dobro, postići će nešto za čim svi tragaju: Allah će ga zavoljeti! A ako to postigne, uvijek će biti sretan, i na dunjaluku i na ahiretu. Uzvišeni kaže: “I dobro činite – Allah, zaista, voli dobročinitelje!” (El-Bekara, 195)

Poštovani vjernici! Konstantno činjenje dobra unosi radost u srce, razgaljuje dušu, razlog je da blagodati Božije dobijemo, a da se iskušenja od nas udalje. Kada dobročinstvo postane općeprisutna pojava u nekom društvu, ono će postati ujedinjeno, društvene anomalije će postati rijetkost u njemu.

Na takav način društvo postaje civilizirano i produhovljeno, zluradost i mržnja prema drugima postaje iznimka, što biva uzrokom da se raskol i sukobi ne rasplamsavaju u njemu.

Upravo radi toga, ova nebeska uputa pred nama sadrži imperativ o stalnom činjenju dobra pri svakom postupku i svakom međuljudskom kontaktu. Uzvišeni nam naređuje: “Zlo dobrim uzvrati, pa će ti dušmanin tvoj odjednom prisni prijatelj postati” (Fussilet, 34).

Također Poslaniku, sallallahu alejhu ve sellem, se poručuje: “Reci robovima Mojim da govore samo lijepe riječi: – jer bi šejtan mogao posijati neprijateljstvo među njima.” (El-Isra, 53)

Poštovani vjernici! Činjenje dobročinstva darivanjem drugome je djelo koje je itekako poželjno činiti onima koje je Uzvišeni obdario imetkom i položajem. Zato se upućuje poziv svima onima kojima je Uzvišeni iz obilja Svoga darovao,

da drugim ljudima podare dio toga. Uzvišeni kaže: “Čini drugima dobro, kao što je Allah tebi dobro učinio” (El-Kasas, 77).

Ibn Kajjim naglašava: “Božije blagodati se ponajbolje zavređuju, a iskušenja istovremeno izbjegavaju pokornošću Uzvišenom i stalnim činjenjem dobra Njegovim stvorenjima.”

Potrebno je znati da dobročinstvo kojem poziva islamska vjera podrazumijeva činiti dobro bilo koje vrste, bilo kojem stvorenju, ljudima i životinjama. Ipak, nagrada za svako dobro djelo nije jednaka, nego se razlikuje na osnovu toga kome činimo dobro, odnosno kolika je naša dužnost naspram njega i koliko je njegova važnost u našim životima.

Najviše zavređujemo nagrade čineći dobro roditeljima, pa rodbini, a potom svim drugim stvorenjima.

Dobročinstvo je izvanredan životni postulat, koji od nas zahtijeva da se ophodimo prema drugima na najljepši način i obraćajući se samo lijepim riječima. Lijep dar, sadaka iz srca, velika korist koju nekome učinimo, lijepa riječ koju izgovorimo, uz srdačan osmijeh i nazivanje selama svim ljudima – sve to je dobročinstvo. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, upitan je: “Koja su djela po islamu najvrednija?”, pa je odgovorio: “Hranu udijeliti i selam nazivati tebi poznatoj i nepoznatoj osobi.” (Muttefekun alejhi)

U vjerodostojnom hadisu navodi se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Sadaka je i kad se osmjehneš drugom muslimanu.”

Dobročinstvo podrazumijeva i biti nepresušni izvor darivanja, topli dom gostima, nježna ruka nevoljnicima, put ostvarenja ljudskih potreba. Uzvišeni kaže: “I hranu su davali – mada su je i sami željeli – siromahu i siročetu i sužnju” (El-Insan, 8).

Na drugom mjestu kazuje nam: “I više vole drugima nego sebi, mada im je i samima potrebno” (El-Hašr, 9).

U kontekstu toga Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Onaj ko bdije nad potrebama udovice ili siročeta imat će nagradu poput onoga ko se bori na Allahovom put, onoga što dugo klanja noću ili onoga što često posti.” (Buhari) Također je Poslanik, alejhis-selam, rekao: “Vidio sam čovjeka kako hodi Džennetom zbog toga što je s puta uklonio drvo koje je smetalo prolaznicima.” (Muslim)

Potrebno je spoznati da se dobročinstvom smatra unijeti radost u srce bilo kojeg vjernika, darivanjem siromašnom, potpomaganjem obespravljenom, rješavanjem nedaća koje su snašle nevoljnika, posjetom bolesnika, darivanjem hrane gladnome. Sve ovo unosi veliku sreću u srca ljudi, čini im živote lakšim i više spokojnim.

U vjerodostojnom hadisu Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Uzvišeni Allah najviše voli one koji najviše koriste drugim ljudima. Allahu najdraže djelo je da uneseš radost u srce vjernika, tako što otkloniš njegovu nevolju, dug izmiriš ili glad utoliš. Draže mi je da vrijedno radim na tome da zadovoljim potrebu svoga brata nego da budem u *itikafu* mjesec dana u ovoj džamiji”, tj. Poslanikovo džamiji u Medini.

Imam Muslim bilježi hadis u kojem Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Ko od muslimana otkloni jednu od ovozemaljskih nedaća, Allah će ga poštediti jedne od strahota Sudnjega dana. Ko olakša onome koji je u nevolji, Allah će njemu olakšati i na dunjaluku i na ahiretu. A ko sakrije sramotu muslimana, Allah će sakriti njegovu sramotu i na dunjaluku i na ahiretu. Allah pomaže Svome robu sve dok on pomaže svome bratu muslimanu.”

Zato činimo dobro drugima, kako bi Uzvišeni dobro darovao nama, kao i ogromnom nagradom nas obradovao. Uzvišeni kaže: “One koji čine dobra djela čeka nagrada, i više od toga!” (Junus, 26)

Cijenjeni vjernici! Dobročinstvo u islamu nije ograničeno na ljudski rod, nego uključuje i životinje. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kazuje: “Jednom je jedan putnik osjetio veliku žeđ. Kada je naišao na bunar, spustio se u njega i napio se vode. Izašavši iz bunara, ugledao je psa koji od velike žeđi dahće i liže vlažnu zemlju. Čovjek pomisli: ‘Ovaj pas je sada jako žedan, kao što sam i ja bio maloprije’, pa se ponovo spusti u bunar, svoju kožnu obuću napuni vodom, a zatim izađe iz bunara držeći obuću ustima i napoji psa. Allah ga nagradi za to djelo oprostom njegovih grijeha.” Prisutni upitaše: “Zar ćemo biti nagrađeni za dobročinstvo prema životinjama?”, a Poslanik im odgovori: “Na svakom živom biću se nagrada može zaslužiti.” (Buhari i Muslim)

Uzvišeni Allah naređuje nam da važno djelo činimo, da salavat i selam na posljednjeg poslanika donosimo. Neka su Božiji blagoslov i mir na našeg odabranog poslanika Muhammeda, na sve plemenite ashabe, na odabranu generaciju nakon njih – tabiine i na sve sljedbenike Istine do Sudnjega dana.

Uzvišeni Gospodaru, smiluj se svim muslimanima i muslimankama, živima među nama i mrtvima! Podari nam dobro na ovome svijetu, podari nam dobro na onome svijetu, a od Vatre i patnje nas sačuvaj! Uzvišeni Gospodaru, smiluj nam se, Svojom uzvišenom milošću, milošću koja svaki dio života obasjava! Uzvišeni, ukloni brige od nas, nevolje udalji, zdravlje podari, imetak nam povećaj! Uzvišeni, Ti si silan i sve kadar!

VRIJEDNOST PRIHVATANJA ISTINE (MEKA)

Hatib: dr. Fejsal ibn Džemil Gazavi

18. džumade-l-ula 1440. god. po Hidžri / 25. januar 2019.

Sva hvala i zahvala pripadaju Allahu, Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo, Njemu se utječemo od zla naših duša i naših ružnih postupaka. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji nema druga, i svjedočim da je Muhamed Njegov rob i poslanik.

Uzvišeni kaže: “O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani!” (Ali Imran, 102); “O ljudi, bojte se Gospodara svoga, Koji vas od jednog čovjeka stvara, a od njega je i drugu njegovu stvorio, i od njih dvoje mnoge muškarce i žene rasijao. I Allaha se bojte – s imenom Čijim jedni druge molite – i rodbinske veze ne kidajte, jer Allah, zaista, stalno nad vama bdi” (En-Nisa, 1); “O vjernici, bojte se Allaha i govorite samo istinu, On će vas za vaša dobra djela nagraditi i grijehе vam vaše oprostiti. A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao – postići će ono što bude želio.” (El-Ahzab, 70–71)

Poštovani vjernici! U ljudskoj je prirodi, što je jedan od pokazatelja slabosti, da čovjek povremeno osjeća različite vrste promjena. Osjeća neodlučnost, duševnu nestabilnost, kontradiktoran je nekada samome sebi, ne može razlučiti između određenih stvari ili osjeća duševni nemir. Prihvati određen stav sada, a poslije ga se odrekne.

Sve ovo uopće nije čudno. Psihološka, mentalna i fizička priroda čovjeka krajnje je jasno iznesena u riječima Sveznajućeg i Moćnog: “A čovjek je stvoren kao nejakо biće” (En-Nisa, 28).

Čovjek je nejak u svakom aspektu svoga bivstvovanja: nejake je tjelesne građe, volje, neodlučan, ograničenih umnih sposobnosti, ograničenog znanja i slabog strpljenja.

Uprkos tome, vjernik se ipak odlikuje potrebnom umnom razboritošću da prihvati naredbe svoga Gospodara, povrati se Istini, odbacujući pritom sve što je pogrešno i nemoralno.

Vjernik ne oklijeva da se odrekne svoga mišljenja, riječi ili djela. Ne oklijeva se vratiti putu Istine kada skrene s njega, ne insistira na svom trenutnom stavu. Ne pogađaju ga riječi onih koji ga smatraju “prevrtljivcem” ili kude zato što “stalno mijenja mišljenje”. Jer, zna da je vratiti se Istini – vrlina i pravi razlog za ponos. Ponaša se suprotno mišljenju onih kojima šejtan došaptava da je “insistirati na svome, makar bilo pogrešno” – odraz ponosa.

Uzvišeni Allah kaže: “Oni koji se Allaha boje, čim ih sablazan šejtanska dodirne, sjete se, i odjednom dođu sebi” (El-A’raf, 201). Ibn Kesir, Allah mu se smilovao, pojašnjava: “Tad se oni sjete Božije velike nagrade i Njegove strašne kazne, Njegovog obećanja i Njegove prijetnje, pa se pokaju, odlučno, a potom zatraže zaštitu od Allaha i žurno se povrate Istini.”

Ovim se ističe važnost da promislimo o svojim djelima, s vremena na vrijeme. Kada se spotaknemo, da se žurno pokajemo, da oprost tražimo, da za Istinom svim srcem tragamo, nastojeći izvršiti naredbe našeg Gospodara i činiti ono čime je zadovoljan. Ko bude tako postupao, jedan je od najboljih, shodno riječima Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: “Svi sinovi Ademovi griješe, ali najbolji među njima su oni koji se za svoje grijehe mnogo kaju.” (Tirmizi i Ibn Madža)

Poštovani vjernici! Islam uči čovjeka kako da mu postane svojstveno vraćati se putu Istine i kako da držati se Istine preraste u osobinu. Uzvišeni kaže: “I za one koji se, kada grijeh počine ili kad se prema sebi ogriješe, Allaha sjete i oprost za grijehe svoje zamole – a ko će oprostiti grijehe ako ne Allah? – i koji svjesno u grijehu ne ustraju” (Ali Imran, 135).

Odnosno, oni ne nastavljaju činiti grijehe uprkos svemu, nego “dođu sebi”, traže oprost od Allaha kajući se za svoje grijehe. Oni se ne ponašaju poput onih na čija djela Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, u hadisu upozorava: “Teško onima koji čuju riječi Istine a neće da o njoj razmisle i rade po njoj, *teško onima koji svjesno u grijehu ustrajavaju*.” (Ahmed)

U hadisu Poslanik takve ljude doslovno uspoređuje s “lijevkom”. Kroz lijevak voda ulazi s jedne, a izlazi s druge strane, ne zadržava se; kao što riječi Istine takvim ljudima ulaze na jedno, a izlaze na drugo uho.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, zaprijetio je teškom kaznom onima koji Kur'an slušaju, ali ne slijede ono najljepše u njemu, onima koji znaju da su to riječi Istine, ali ne radi po njima niti ih šire. Naprotiv, oni okreću leđa od Istine, ili iz oholosti i tvrdoglavosti, ili iz pristrasnosti određenoj grupaciji i slijepog slijeđenja, ili zbog odlaska u krajnost i pretjerivanja, ili što svoje mišljenje smatraju svetim.

Poštovani džemate! Ljudima velikoga srca nije iz poniženja povinovati se Istini. Oni ne mogu biti zadovoljni time da nastave živjeti na pogrešnome. Ne sprečava ih položaj da se priklone Allahovim propisima. U vjerodostojnom hadisu stoji da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Zaklinjem se da ću, uz Allahovu dozvolu, kad god se zakunem da ću učiniti nešto, a naknadno uvidim da je suprotno tome bolje, učiniti keffaret, iskup, a potom uraditi ono što je bolje."

Iz ovog hadisa može se zaključiti da je preče vjerniku da odustane od svoje namjere da uradi nešto što je obećao uraditi ukoliko naknadno uvidi da je suprotno tome bolje. Ukoliko se zakleo da će nešto uraditi ili da neće uraditi, a potom uvidio da to ne donosi dobro – potrebno je da uradi šta je bolje i da se iskupi za svoju prekršenu zakletu.

Upravo je tako postupio Ebu Bekr es-Siddik, radijallahu anhu, nakon što je rekao za Mistaha – koji se ogriješio o Aišu, radijallahu anha, prenoseći riječi koje je lažno optužuju za strašno nemoralno djelo: "Tako mi Allaha, nakon svega što je rekao o Aiši, neću Mistahu više ničim pomoći."

Tada je Uzvišeni Allah objavio: "Neka se čestiti i imućni među vama ne zaklinju da više neće pomagati rođake i siromahe, i one koji su na Allahovu putu rodni kraj svoj napustili; neka im oprostite i ne zamjere! Zar vam ne bi bilo drago da i vama Allah oprosti? A Allah prašta i samilostan je" (En-Nur, 22).

Kada je čuo te riječi, Ebu Bekr povika: "Naravno! Tako mi Allaha, meni je veoma drago da mi Allah oprosti!", pa se iskupi za svoju zakletvu i nastavi iz imetka svoga pomagati Mistahu, i reče: "Tako mi Allaha, nikada mu to neću uskratiti."

U drugom hadisu Ebu Derda, radijallahu anhu, kaže: "Sjedio sam kod Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, kada je došao Ebu Bekr držeći u ruci kraj svog ogrtača tako da su mu se vidjela koljena. Ugledavši ga, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: 'Naš drug se s nekim posvađao.' Ebu Bekr nazva selam, a

potom reče: ‘Omer i ja smo se sporječkali. Razljutio sam ga, a poslije zažalio. Zamolio sam ga da mi oprostí, ali on odbí to učiniti i zato sam došao tebi.’ Poslanik na to reče: ‘Allah će ti oprostiti, Ebu Bekre. Allah će ti oprostiti, Ebu Bekre. Allah će ti oprostiti, Ebu Bekre.’

Omer se naknadno pokajao, pa je otišao do Ebu Bekrove kuće i upitao: ‘Da li je tu Ebu Bekr?’ ‘Nije’, odgovoriše mu.

Tada je Omer otišao Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, nazvao mu selam, a Poslanikovo, sallallahu alejhi ve sellem, lice se poče crvenjeti od srdžbe. Vidjevši to, Ebu Bekr se poboja za Omera, pade na koljena i poče ponavljati: ‘Allahov Poslaniče, ja sam taj koji je pogriješio! Tako mi Allaha, ja sam pogriješio!’

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, tad reče: ‘Uzvišeni Allah poslao me je vama, vi ne povjerovaste, ali Ebu Bekr povjerova. Sebe i imetak svoj žrtvovao je za mene. Zar nećete pustiti moga druga na miru? Zar ga nećete pustiti na miru?’ Poslije ovih Poslanikovih riječi, niko Ebu Bekru nije ništa ružno rekao.” (Buhari)

Čak i časni ashabi mogu pogriješiti, nisu bezgrešni, ali se oni istog trena vrate istini. To je njihova odlika. Ibn Hadžer bilježi: “Po svojoj prirodi, čovjek nosi klicu srdžbe, što ga može navesti da počini ono što je u suprotnosti s boljim. Ipak, vjernik čvrstog imana žurno se vraća dobru, što je sadržano u riječima Uzvišenog: ‘Oni koji se Allaha boje, čim ih sablazan šejtanska dodirne, sjetite se, i odjednom dođu sebi.’”

Kada je Ujejna b. Hisn jednom došao Omeru b. Hattabu, radijallahu anhu, rekao mu je: “Hatabov sine, tako mi Allaha, ti nam ne daješ obilno, niti među nama sudiš pravedno.” Omera su te riječi razljutile, do mjere da je ustao da ga uhvati za prsa. Međutim Hurr b. Kajs reče mu: “Vladaru pravovjernih, Uzvišeni Allah rekao je Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem: ‘Ti sa svakim – lijepo! I traži da se čine dobra djela, a neznalica se kloni!’ (El-A’raf, 199). Ovaj je sigurno jedan od neznalica!”

Omer zastade kada je riječi Uzvišenog čuo, a uvijek je postupao shodno naredbama navedenim u Božijoj Knjizi. U trenutku kada se Omer, radijallahu anhu, razljutio, ashabi ga posjetiše na riječi Uzvišenog; on se sjeti vrijednost toga i obuzda svoju srdžbu. Istog trena prihvatio je iznesenu istinu i ovog čovjeka nije kaznio.

U Omerovom, radijallahu anhu, pismu poslanom Ebu Musau el-Eš'ariju, radijallahu anhu, pisalo je: "Nemoj da te presuda koju si ranije donio spriječi da se vratiš istini do koje si naknadno došao, nakon što si temeljito nasamo razmišljao o tome. Istina je vječna, ništa je ne može dokinuti. Vratiti se istini uvijek je bolje nego ustrajati na neistini." Stoga, čovjek bi trebao, kada presudi o nečemu ili dadne šerijatsko mišljenje o nekom pitanju, da odustane od rečenog, kada shvati da je pogriješio.

Kada je basranskom kadiji Ubejdullahu b. Hasenu el-Enberiju ukazano na grešku u presudi koju je donio, on prvo obori glavu i tako ostade neko vrijeme, a onda je podiže rekavši: "Odustat ću od svoga mišljenja ponizno. Vratit ću se istini ponizno. Bolje mi je da budem bezvrijedan čovjek na istini, nego predvodnik u zabludi." Upravo ovako, svaki razuman čovjek, koji voli pravičnost, kada mu se ukaže na to da je negdje iz nehata pogriješio, on se istini vrati, odustavši od svoje greške.

Imam Šafija, rahimehullah, kaže: "Odričem se svog mišljenja po svakom pitanju u vezi s kojim se sazna vjerodostojan hadis od Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, koji je suprotan onome što sam zastupao, bilo to za moga života ili poslije moje smrti."

Sve ove mudre izreke, stavovi ili savjeti, ukazuju na bogobožnost, odlike, pravilno razumijevanje vjere i pravičnost ovih velikana. Dužni smo ih slijediti, činiti ono što su i oni činili.

Također je važno istaknuti da je potrebno razlikovati povratak istini, što je pohvalno, od "povlačenja", što je pokuđeno. Vratiti se istini podrazumijeva ispraviti grešku nakon što je spoznamo, nastojeći nadoknaditi propušteno. Čovjek nakon toga uvijek nastoji djelovati u duhu Istine, dobrog i ispravnog. "Povlačenje" podrazumijeva odustati od istine. Potrebno je čvrsto se držati istine i ne popuštati ni trun.

Primjer za to je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, koji je mnogobošcima, kada su htjeli slomiti mu volju i odvratiti ga od javnog pozivanja u istinu, rekao: "Da li vidite Sunce?" "Da!", odgovoriše. "Lakše je vama da mi donesete Sunčev plamen nego meni da se odreknem ove Istine." (Ebu Ja'la).

U ovom hadisu ukazuje se na to da se Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, čvrsto pridržavao Istine, da je bio postojan i dosljedan i principijelan, i da nije odustajao od Pravog puta i ispravne vjere.

Svi velikani i učenjaci doslovno su slijedili Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, ustrajavajući na istini poput njega, boreći se za nju svom svojom snagom. Tako se halifa Ebu Bekr postojano borio protiv otpadnika, nije ga njihova mnogobrojnost uplašila. U tim trenucima izgovorio je riječi koje su ostale zabilježene u historiji: “Tako mi Allaha, borit ću se protiv onih koji prihvataju namaz, a odbacuju zekat. Dužnost je zekat izdvajati iz imetka. Tako mi Allaha, kada mi ne bi dali uže koje su davali Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, borio bih se protiv njih zbog toga.”

Poštovani vjernici! Kao što je pohvalna osobina vratiti se istini, tako je sušta suprotnost toga odustati od istine, udaljiti se od nje nakon što je spoznata. Napustiti Uputu, skinuti sa sebe odoru vjere islama, nemati više ništa s tim nakon što je bila sastavni dio čovjekovog života – to je nešto najlošije što čovjek može učiniti i osobina kakva se ne smije poželjeti.

Svako ko se udalji od svoje vjere, iskušan je i u velikom je gubitku. Takvo djelo ukazuje na to da se vjera slabo vrednuje.

Takvo djelo, također, otvara put onima koji žele da napuste ovu vjeru, što će biti uzrokom da se zajedništvo muslimana razbije.

Svako ko osjeti slast vjere, kome vjera dopre do srca, ne može odustati od takvog blaga, neće ga nikad ostaviti, bez obzira na povod i okolnosti.

Kada je bizantijski car upitao Ebu Sufjana o vrlim ashabima, radijallahu anhum: “Da li među njima ima neko da se odrekao te vjere iz prezira, nakon što ju je prihvatio?”, Ebu Sufjan odgovori: “Nema.” Car konstatova: “Tako biva kada srce osjeti slast vjere.”

Također, jedan od pokuđenih oblika “odustajanja od vjere” jeste i da čovjek počne slijediti svoj straste ili povoditi se za mišljenjem ljudi, odričući se istine koju je slijedio i udaljavajući se od jasne upute koju je prethodno prihvatio. Ovo je, uistinu, primjer velikog iskušenja!

U tom kontekstu Huzejfa, radijallahu anhu, rekao je: “Ako neko posumnja da je podlegao nekom iskušenju u vjeri, neka razmisli o svojim uvjerenjima. Ako sada smatra dozvoljenim nešto što je ranije smatrao zabranjenim, onda je podlegao. Ako sada smatra zabranjenim nešto što je ranije smatrao dozvoljenim, onda je podlegao.”

Razlika između pokuđenog odustajanja od vjere i promjene uvjerenja, i između pohvalne promjene mišljenja ogleda se u tome što je ova pokuđena promjena uvjerenja i mijenjanje Allahovih propisa rezultat čovjekove slabosti i slijedenja strasti. Takvo nešto nije pokrenuto željom da se slijedi istina i uputa, ne oslanja se na jasan i nepobitan argument, nego biva rezultat nekakvog mišljenja, djelo iz strasti ili koristoljublja.

Poštovani vjernici! Donosite salavate na Poslanika posljednjeg, vjerovjesnika odabranog, jer nam Uzvišeni Allah u Svojoj časnoj Knjizi naređuje: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56).

Bože, blagoslovi Muhameda i rod Muhamedov, kao što si blagoslovio Ibrahima i rod Ibrahimov. Bože moj, obaspi blagodatima Muhammeda i rod Muhammedov, kao što si obasuo blagodatima Ibrahima i rod Ibrahimov.

Allah podario meni i vama svaki blagoslov u časnom Kur'anu, podario da se okoristimo njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ove svoje riječi i od Allaha tražim oprost za svaki naš grijeh, a i vi tražite oprosta, jer On puno prašta i samilostan je.

GOVOR MRŽNJE, UZROCI I LIJEK (MEKA)

Hatib: dr. Saud ibn Ibrahim eš-Šurejm
25. džumadel-ula 1440. po Hidžri / 1. februar 2019.

Hvala Allahu, Silnom, Koji mnogo prašta, i Koji noću zavija dan, i danom zavija noć, i Koji zna tajno i javno, i ono što je na visokim planinama i dubokim morima. On dopire do pogleda, a pogledi ne dopiru do Njega.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, On stvara šta hoće i odabire, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Allahov rob, poslanik i odabranik, neka su na njega Allahova milost i blagoslov, i na njegovu čistu porodicu, i njegove supruge, majke pravovjernih, i na njegove ashabe, muhadžire i ensarije, i na one koji idu njihovim putem i slijede njihovu uputu, sve dok se budu smjenjivali dan i noć.

O ljudi, bojte se Allah onako kako Ga se treba bojati, držite se čvrsto islama i džemata muslimana, jer je Allahova ruka nad džematom. “I svi se Allahu pokajte, o vjernici, da biste postigli ono što želite.” (En-Nur, 31)

Poštovani vjernici! Svako društvo na ovoj Zemlji koje traži blagostanje u spoznaji i ravnotežu u kompromisu i dijalogu, koje je sposobno da prihvati pluralizam u mišljenju, ako to zaista želi, potrebno je da, u cilju ostvarenja ovog plemenitog ideala, poduzme konkretne uzroke.

Upravo je izostanak konkretnih koraka, koji otklanjaju nepravilnosti i podižu kvalitet, doveo do retoričke disharmonije u modernim muslimanskim društvima. Ako dublje analiziramo konfrontacije koje se dešavaju na retoričkom, verbalnom i publicističkom nivou, zapazit ćemo da je jedan od njegovih najvažnijih uzroka i “potpaljivača” – govor mržnje, koji se u tim krugovima širi poput vatre u sijenu.

To je, zapravo, govor koji ne ostvaruje željene interese niti donosi konkretne koristi, i najmanje što se može reći za njega jeste da je beskoristan, besperspektivan i bespredmetan, štaviše on je iskra neprijateljstva među ljudima.

Jedini ispravan odgovor na govor mržnje i brana od šejtanovih spletki jeste lijepa riječ, potaknuta Objavom: “Reci robovima Mojim da govore samo lijepe riječi – jer bi šejtan mogao posijati neprijateljstvo među njima, šejtan je, doista, čovjekov otvoreni neprijatelj.” (El-Isra, 53)

Govor mržnje je svaka napisana i izgovorena riječ koja potiče i potpiruje smutnju, nasilje, omalovažavanje, fanatizam i diskriminaciju pojedinaca ili grupa.

Opasnost ove vrste govora krije se u ugrožavanju duhovne i idejne i društvene stabilnosti, koja snažno utječe na kompaktnost i homogenost zajednice.

Nakon Allahove podrške, duhovna i društvena stabilnost predstavljaju najvažniji uslov prosperiteta i stabilnosti bilo koje zajednice, i čuvaju je od anarhije i samovolje pojedinaca.

S obzirom na to da govor mržnje vodi ka udaljavanju od puta sredine i umjerenosti, jasno je da u njegovom oblikovanju podjednako učestvuju dva uzroka: krajnji radikalizam i krajnji liberalizam.

Umjereni diskurs tako postaje žrtva dviju krajnosti govora mržnje. Za pristalice radikalne ideologije umjereni diskurs predstavlja zastranjenje s Pravog puta, jer nije dovoljno žestok i isključiv, a za sljedbenike “liberalnog islama” on je, pak, previše strog i nepopustljiv.

I jedan i drugi pristup neprihvatljiv je za sljedbenike Pravog puta, i oni nemaju nikakve prođe kod časnih ljudi, odlučnih u vjeri i privrženih zdravoj i utemeljenoj argumentaciji.

Umjeren govor brzinom munje ide s jezika na srce, što je sasvim razumljivo, jer je istinoljubiv i dobronamjeren govor najplodonosniji, i uvijek je dominantan. Uzvišeni kaže: “... i učinismo da budu hvaljeni i po dobru spominjani.” (Merjem, 50)

Onaj ko želi da njegov govor bude prihvaćen kod ljudi i da njime ostvari plemenite ciljeve, neka mu umjesto zloradosti odjene odjeću samilosti, korisnosti umjesto štetnosti i blagosti umjesto grubosti. Takvi su, tako mi Allaha, bili govori prvaka Ademovih sinova, Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, kojem je dat jezgrovit govor, i za kojeg Uzvišeni kaže: “Došao vam je Poslanik, jedan od vas, teško mu je što ćete na muke udariti, jedva čeka da Pravim putem počete, a prema vjernicima je blag i milostiv.” (Et-Tevba, 128)

Milost, blagost i dobronamjernost prema ljudima osobine su koje se ne mogu spojiti kod osobe koja je sklona govoru mržnje.

O vjernici, neki ljudi imaju pogrešnu predstavu o slobodi izražavanja, koja, u suštini, nema nikakve veze sa slobodom, i koja se ni izbliza ni izdaleka ne može povezati s časnim pojmom slobode. Za njih su ljudska čast, svetinje i nutrina dozvoljena “ispaša” i izvor kojem se vraćaju i s kojeg se napajaju agitatori mržnje, vrijeđanja i žigosanja.

Govor mržnje je verbalno nasilje, a Allah daje za blagost ono što ne daje za grubost i nasilje. Allah, džellešahu, rekao je Svome Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem: “Samo Allahovom milošću ti si blag prema njima; a da si osoran i grub, razbjegli bi se iz tvoje blizine.” (Ali Imran, 159)

Govor mržnje je govor koji razjedinjuje, a ne ujedinjuje, i koji udaljava, a ne zbližava, kvari, a ne popravlja, poput kamenčića pračke, ozljeđuje oko, a ne ubija plijen.

Govor mržnje je poput otpadaka koji plivaju po površini bujice, odbacuju se i ne ostaju na zemlji. Niko se nije upleo u govor mržnje a da nije rastjerao čestite ljude od sebe, i kod njih stvorio prezir prema svemu što govori i piše.

To je govor koji njegovog vlasnika drži u tijesnom okviru, u kojem ne vidi nikog osim sebe, i u kojem nema mjesta za lijepo mišljenje i suprotan stav, naprotiv, on je poput razbuktalog vulkana, koji nasumično izbacuje lavu, koja spali sve što dotakne.

Govor mržnje je put površnih ljudi i oružje brzopletih i nepromišljenih. On je ogledalo duše napunjene zlobom, umišljenošću, osvetom i lažnim ponosom.

Govor mržnje nije nasljedna bolest na koju čovjek ne može utjecati, nego je mješavina ljudskog temperamenta stimulirana grešnim mislima i poremećenom psihom, a oni su poput virusa koji stoji u zraku i napada svaku dušu lišenu morala, pravednosti i umjerenosti, i njegov razvoj ovisi o količini “antitijela” s kojima se duša brani od njega prije nego što je napadne, ili ga neutralizuje nakon što se desi, međutim prevencija je bolja od liječenja, jer je temeljitija i jača u zaštiti od tog virusa.

Ako čovjek nije u stanju da uredi svoj govor i ukrasi ga blagošću, samilošću, korisnim savjetom, posljednje što mu preostaje, kao djelotvoran lijek, jeste

šutnja, a kako i ne bi kada je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ko vjeruje u Allaha i Sudnji dan, neka govori dobro ili neka šuti.” (Buhari i Muslim)

Allahova je dobrota prema islamskom ummetu to što im je objavio šerijat koji se jasno distancirao od govora mržnje, što nas ne bi trebalo čuditi, jer Uzvišeni Allah kaže: “I tako smo od vas stvorili pravednu zajednicu” (El-Bekara, 143).

Riječi “pravednu zajednicu” znače “najbolju i najpravedniju zajednicu”. Pravda im omogućuje pravičnost i odmjerenuost u riječima i donošenju suda o drugima, a dobrota im omogućuje pravičnost u postupanju i ponašanju prema drugima. Problem nastaje usljed zaborava ove blagodat i neslijedenja njenog puta.

U posljednjim decenijama među nemuslimanima se proširio negativan pogled na islam i muslimane, koji je eskalirao u govor mržnje i postao jedno od najprepoznatljivijih obilježja njihovih medija. Puno toga je već rečeno i napisano o ovom fenomenu. U principu, govor mržnje, usmjeren protiv islama i muslimana, ima dva ključna uzroka: duboka vjerska uvjerenja i neprimjereno ponašanje nekih muslimana, a nekada je to spoj ova dva uzroka. Protiv govora mržnje koji je motivisan vjerskim, ideološkim uvjerenjima teško da se išta može učiniti, čak i sa najuvjerljivijim argumentima, osim ako to Allah želi, jer onaj ko na nečemu odraste, on na tome i ostari. Uzvišeni kaže: “A svetili su im se samo zato što su u Allaha, Silnoga i Hvale dostojnoga, vjerovali.” (El-Burudž, 8)

S druge strane, govor mržnje koji je uzrokovan lošim primjerom nekih sljedbenika islama, trebao bi biti u fokusu našeg interesovanja, jer su muslimani pozvani da svojim lijepim primjerom pokažu islam drugima i da usklade svoja djela sa deklarativnom pripadnošću islamu. Druga strana, odnosno nemuslimani, ne razlikuje islam i postupke njegovih sljedbenika, i svaku njihovu grešku bez oklijevanja će pripisati islamu.

Žalosno je da veliki broj muslimana koji žive u nemuslimanskim društvima, svojim riječima, djelima i ponašanjem stvaraju negativnu sliku o islamu, u njihovim postupcima ne prepoznaje se milost, univerzalnost, pravednost, sveobuhvatnost i savršenstvo islama.

Otuda je važno podsjetiti muslimane općenito, a učene posebno, da je predstavljanje islama u njegovom pravom svjetlu i značenju, sa svim njegovim aspektima, političkim, ekonomskim, kulturološkim, civilizacijskim, kolektivnim i individualnim, i da je islam vjera čiji vrijednosni sistem obuhvata cjelokupan

ljudski život, kroz umjereni pristup, pravednu riječ i lijepu komunikaciju, njihova vjerska dužnost i obaveza. Greške koje čine pojedinci samo su njihove, i ne smiju se pripisivati islamu.

Također, obaveza je muslimanskih medija i organizacija da na ovom izuzetno važnom polju ulože mnogo više napora, s obzirom na njihovu specifičnu poziciju i odgovornost.

Jedno od najefikasnijih i “najjeftinijih” sredstava – u prezentaciji islama – jesu visoke etičke i moralne kvalitete i umjeren diskurs, koji omogućavaju muslimanu da se približi tim ljudima. Lijepo ponašanje daje najbolje rezultate, a u konačnici Allah je Taj Koji upućuje na Pravi put.

Donosite salavate na najbolje Allahovo stvorenje i najodabranijeg čovjeka Muhammeda ibn Abdullaha, vlasnika Havda i šefata, to vam je naredba od Allaha: “O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

OPSKRBA (MEDINA)

Hatib: dr. Abdullah ibn Abdurrahman el-Buajdžan
2. džumadel-uhra 1440. po Hidžri / 8. februar 2019.

Sva hvala i zahvala pripadaju Allahu. Njega hvalimo, od Njega pomoć tražimo i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, Njemu pripada vječnost i hvala, u Njegovoj ruci su sudbine i odredba, upravlja s neba stvarima na Zemlji, čini šta hoće, a vi ne možete htjeti osim ono što On hoće, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, koji je dostavio poslanicu, izvršio emanet, savjetovao ummet i borio se na Allahovom putu onako kako se treba boriti sve dok mu nije došla smrt, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i mir, i na njegovu porodicu i sve njegove ashabe.

Najbolji govor je Allah govor, najbolja uputa je uputa Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, a najgore stvari su nove stvari u vjeri. Svaka nova stvar u vjeri je novotarija, svaka novotarija je zabluda, a svaka zabluda vodi u Vatru.

O vjernici, bojte se Allaha u onome što vam je naredio, čuvajte se onoga što vam je zabranio i znajte da je sve, i malo i veliko, zabilježeno. Uzvišeni kaže: "O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani!" (Ali Imran, 102)

O muslimani, Allah je odredio sudbine, zapisao rokove, razdijelio opskrbu i zapisao svakom čovjeku udio u sreći i nesreći, i udio u blagodatima i iskušenjima. Ko bude zadovoljan, njemu pripada zadovoljstvo, a ko se bude srdio, njemu pripada srdžba. Sve je određeno i zapisano.

Cijenjeni vjernici! Allah je propisao opskrbu Ademovim sinovima dok su još bili u utrobama svojih majki. Kada plod napuni četiri mjeseca, Allah mu pošalje meleka, koji je zadužen za matericu, pa on u njega udahne dušu,

Allahovom dozvolom, i zapiše njegov edžel – dužinu života, djelo, opskrbu i da li će biti sretan ili nesretan.

Abdullah ibn Mesud, radijallahu anhu, rekao je: “Pričao nam je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, a on je istinoljubivi i iskreni: ‘Čovjek se oblikuje u utrobi majke četrdeset dana kao sjeme (nutfe), zatim bude isto toliko vremena zakvačak (‘aleka), pa bude isto toliko kao gruda mesa (mudga), a onda Allah pošalje meleka da mu udahne dušu, i naredi da mu zapiše četiri stvari: nafaku, dužinu života, njegova djela i hoće li na ahiretu biti nesretan ili sretan.’” (Buhari i Muslim)

Opskrba je, dakle, razdijeljena, i sve se dešava po odredbi i s određenim rokom. Budite sveobuhvatni u svojim dovama, tražite pomoć od Allaha u stjecanju opskrbe i imajte lijepo mišljenje o Allahu, jer je loše mišljenje pokuđeno i beskorisno. Allah, džellešānuhu, dat će čovjeku ono što on misli o Njemu. Pouzdaj se u lijep znak, budi zadovoljan onim što ti je Allah dao, i čuvaj se pohlepe i nezasitosti, i čuvaj se lošeg raspolaganja imovinom, jer je to maloumnništvo i rasipništvo. Ako te zadesi iskušenje, nemoj reći: “Da sam uradio to i to...”, nego reci: “Allah je tako odredio i On radi šta želi.”

O vjernici! Allah je Darovatelj i Opskrbitelj. Njegove ruke su otvorene, dijeli kako i koliko želi. Njegove riznice su nepresušne. Njegova desnica je puna, ono što je u njoj ne umanjuje se dijeljenjem. On dijeli danju i noću.

Ebu Zerr, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao, prenoseći riječi Uzvišenog Allaha: “O robovi Moji, Ja sam Sebi zabranio nepravdu, zulum, a i vama sam je zabranio, pa nemojte jedni drugima nepravdu činiti! O robovi Moji, u zabludi je svako koga Ja nisam uputio, pa od Mene uputu tražite, a Ja ću vas uputiti! O robovi Moji, svi ste vi gladni, dok vas Ja ne nahranim, pa tražite od Mene hranu da bih vas nahranio! O robovi Moji, svi ste vi neodjeveni, dok vas Ja ne odjenem, pa tražite od mene odjeću, kako bih vas obukao! O robovi Moji, vi grijehite noću i danju, a Ja opraštam sve grijeha, pa tražite od Mene oprost da bih vam Ja oprostio! O robovi Moji, šta god vi uradili, niste u stanju Meni naštetiti, niti mi kakvu korist učiniti! O robovi Moji, kada bi svi ljudi i džini, od prvog do posljednjeg, bili pobožni kao što je najbogobojazniji među vama, to ne bi uvećalo Allahovo carstvo! O robovi Moji, kada bi svi ljudi i džini, od prvog do posljednjeg, bili pokvareni kao što je najpokvareniji među vama, to ne bi, ni za jedan trun, umanjilo Allahovu vlast!

O robovi Moji, kada bi se svi ljudi i džini, od prvog do posljednjeg, okupili na jednom mjestu, i od Mene zatražili sve što žele, i Ja svakom od njih dao ono što je tražio, to ne bi umanjilo ono što Ja posjedujem ni onoliko koliko bi umočena igla u more umanjila vodu! O robovi Moji, samo se radi o vašim djelima; Ja ću ih sva zabilježiti, a zatim ću svakom dati ono što je zaslužio: ko nađe dobro, neka bude zahvalan Allahu, džellešanuhu, a ko nađe loše, neka ne kori nikog drugog, osim sebe.” (Muslim)

Poštovani vjernici! Allah, džellešanuhu, preuzeo je na Sebe brigu o opskrbi Svojih stvorenja, i u tom smislu kaže: “Na Zemlji nema nijednog živog bića, a da ga Allah ne hrani. On zna gdje će koje boraviti i gdje će sahranjeno biti. Sve to ima u jasnoj Knjizi.” (Hud, 6)

On opskrbljuje plod u majčinom stomaku, ribe u vodi i zmiје u rupama. Allah nije stvorio nijedno stvorenje, pa ga onda prepustio samog sebi. Čak i kada bi Njegov rob bježao od Njegove opskrbe, ona bi opet sustigla. Uzvišeni kaže: “Allah u izobilju daje hranu onome kome hoće od robova Svojih, a nekome i uskraćuje; Allah, zaista, zna sve.” (El-Ankebut, 62)

O muslimani! Allah, džellešanuhu, iskušava opskrbom, kome hoće daje u izobilju, da bi Mu zahvaljivao i da bi Ga hvalio, a kome hoće, uskrati nafaku, kako bi ga iskušao, a ne iz zaborava ili nemoći, i u toj situaciji obavezna je strpljivost.

Koga zadesi nevolja i on se pojada nekom drugom, a ne Allahu, neće se spasiti nevolje; ko se suzdrži, Allah će mu pomoći; ko bude zadovoljan, Allah će ga učiniti neovisnim; ko se strpi, Allah će mu podariti strpljivost. Strpljivost u siromaštvu, nevolji i iskušenju je vjerski imperativ i obaveza, i nužna i neizbježna stvar.

Allah, džellešanuhu, ukorio je onoga ko ne postupi tako, pa je rekao: “Čovjek, kada Gospodar njegov hoće da ga iskuša pa mu počast ukaže i blagodatima ga obaspe, rekne: ‘Gospodar moj je prema meni plemenito postupio!’ A kad mu, da bi ga iskušao, opskrbu njegovu oskudnom učini, onda rekne: ‘Gospodar moj me je napustio!’” (El-Fedžr, 15–16).

O vjernici! Bogobožnost je najbolja čovjekova zarada, i ona je spas iz svake teškoće i nevolje. Uzvišeni kaže: “... a onome koji se Allaha boji, On će izlaz naći i opskrbiti će ga odakle se i ne nada; onome koji se u Allaha uzda, On mu je dosta.” (Et-Talak, 2–3)

Bogobojaznost je ključ riznica nebesa i Zemlje, i ono što je kod Allaha, ne može se postići grijehom. Uzvišeni kaže: “A da su stanovnici sela i gradova vjerovali i grijeha se klonili, Mi bismo im blagoslove i s neba i iz zemlje slali, ali, oni su poricali, pa smo ih kažnjavali za ono što su zaradili.” (El-A’raf, 9)

O vjernici! Rad, trud, ključ je nade. Najblagoslovljenija opskrba je ona koja se stekne vlastitim radom. Ruka koja daje bolja je od one koja uzima. Suzdržljivost je bolja od traženja. Ko bude neovisan o ljudima, sačuvat će svoj ponos i dostojanstvo.

Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Tako mi Onoga u Čijoj je ruci moja duša, bolje je nekom od vas da uzme uže, nakupi i donese drva na leđima nego da traži od drugih ljudi, dali mu oni ili ne.” (Buhari)

Allahov vjerovjesnik Musa, alejhis-selam, čuvao je ovce za nadnicu, Zekerijja, alejhi-selam, bio je stolar, Davud, alejhis-selam, hranio se onim što je zaradio vlastitim radom, naš vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, čuvao je ovce na proplancima Meke.

Nikada niko nije pojeo vredniju opskrbu od one koju je zaradio svojim rukama. Rad je čast, a ljenčarenje je propast. Uzvišeni kaže: “On vam je Zemlju pogodnom učinio, pa hodajte predjelima njezinim i hranite se onim što On daje, Njemu ćete poslije oživljenja odgovarati” (El-Mulk, 15); “A kad se molitva obavli, onda se po zemlji razidite i Allahovu blagodat tražite” (El-Džumua, 10).

Oslonite se na Njega, jer onaj ko se osloni na Njega, On će mu biti dovoljan, i nemojte žaliti za onim što je prošlo, i ne zanosite se onim što vam je dato.

O muslimani! Dunjaluk je bezvrijedan i prolazan, a onaj svijet je – život. Nema života osim života ahireta. Dunjaluk je varljivo naslađivanje, brzog prolaska i promjenjivog stanja. Ne zadržava se u jednom stanju. Prevtljiviji je od noći i dana. Kada se osladi, gurne čovjeka u blato, a kada se pojavi, uplašit ga. Koliko je ljudi nasmejao, pa rasplakao, obradovao, pa rastužio. Koliko je puta došao, pa otišao. On je tuga i radost, sreća i žalost, briga i nevolja, zabava i igra, ukras, hvalisanje i nadmetanje.

Uzvišeni kaže: “Znajte da život na ovome svijetu nije ništa drugo do igra, i rasonoda, i uljepšavanje, i međusobno hvalisanje i nadmetanje imecima i brojem djece! Primjer za to je bilje čiji rast poslije kiše oduševljava nevjernike, ono zatim buja, ali ga poslije vidiš požutjela, da bi se na kraju skršilo. A na

onome svijetu je teška patnja i Allahov oprost i zadovoljstvo; život na ovome svijetu je samo varljivo naslađivanje.” (El-Hadid, 20)

Sinu Ademovom od dunjaluka pripada samo onoliko koliko je pripremio na njemu, ili koliko je pojeo pa potrošio, ili obukao pa pohabao, ili udijelio pa ovjekovječio.

Budi na dunjaluku kao stranac ili putnik-namjernik! Užitek na dunjaluku je kratak, a ahiret je bolji za onoga ko se bude Allaha bojao, ahiret je bolji i vječan je.

Budi skroman na dunjaluku, voljet će te Allah, a budi skroman prema onome što je kod ljudi, voljet će te ljudi.

O muslimani, dunjaluk će vas napustiti a da se neće ni okrenuti, a ahiret vam željno ide u susret. Svaki od njih ima svoju djecu, a vi budite “djeca ahireta”, a nemojte biti “djeca dunjaluka”. Danas je djelo bez obračuna, a sutra je obračun bez djela.

Požuri u edenske vrtove, oni su naše prvo stanište, i u njima su šatori o ti koji si ih prodao za malu vrijednost, kao da ne znaš, a sigurno ćeš saznati, ako ne znaš, to je velika nevolja, a ako znaš, u još većoj si nevolji.

Allahu moj, neka dunjaluk ne bude naša najveća briga, niti vrhunac našeg znanja, i neka Vatra ne bude naše stanište, a učini Džennet našom kućom i vječnim boravištem, Svojom milošću, o Ti Koji si od milostivih najmilostiviji!

NAJDRAŽA MJESTA ALLAHU (MEDINA)

Hatib: dr. Abdulbari ibn Avad es-Subejti
9. džumadel-uhra 1440. po Hidžri / 15. februar 2019.

Hvala Allahu, Koji je džamije učinio najboljim i Njemu najdražim mjestima. Hvalim Ga, slavljen neka je On, i zahvaljujem Mu na blagodatima koje se ne mogu pobrojati, i opskrbi koja ne može presušiti.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji nema druga, svjedočenjem koje čuvam za Dan presude i dozivanja, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, Njegov rob i poslanik, koji se borio na Allahovom putu onako kako se treba boriti, i koji nam je objasnio put dobra i zla, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i mir, i na njegovu porodicu, i ashabe, sve dok ljudi ne stanu pred svog Gospodara.

Bojte se Allaha, ljudi, bogobojaznost je najbolja poputnina, i najbolja priprema za Dan povratka Allahu. Uzvišeni kaže: “O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

Jedan od znakova Allahove pomoći i podrške čovjeku jeste da mu otvori puteve pokornosti Njemu, stavi ga u službu Svojih robova i učini ga vratima dobra.

Održavanje džamija jedna su od vrata dobra, koja Allah, džellešanuhu, otvara kome hoće od Svojih robova, kako bi postigao posebnu počast, kao što kaže Uzvišeni: “Allahove džamije održavaju oni koji u Allaha i u onaj svijet vjeruju i koji molitvu obavljaju i zekat daju i koji se nikoga osim Allaha ne boje; oni su, nadati se, na Pravome putu.” (Et-Tevba, 18)

Džamije uživaju privilegiju Allahu najdražih mjesta, i ova privilegija nije data nijednom drugom mjestu. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Najdraža mjesta Allahu, na Zemlji, su džamije, a najomraženija mjesta Allahu su pijace.”

Razlog zbog kojeg su džamije najdraža mjesta Allahu jeste taj što su džamije mjesta spominjanja Allaha, džellešanuhu, čitanja i pamćenja Kur’ana, učenja

ezana, poučavanja vjerskom znanju, uzdizanja riječi tevhida – vjerovanja u Jednog Boga. Iz džamija isijavaju svjetiljke znanja i spoznaje, u njima muslimani spoznaju temeljna učenja vjere i odgajaju i čiste svoje duše.

Uzvišeni kaže: “U džamijama koje se Allahovom voljom podižu i u kojima se spominje Njegovo ime – hvale Njega, ujutro i navečer, ljudi koje kupovina i prodaja ne ometaju da Allaha spominju i koji molitvu obavljaju i milostinju udjeljuju, i koji strepe od Dana u kom će srca i pogledi biti uznemireni.” (En-Nur, 36–37)

Prve, zlatne, generacije muslimana u potpunosti su razumjele važnost i poziciju džamije u životu ljudi, i prva Poslanikova, sallallahu alejhi ve sellem, zadaća po dolasku u Medinu bila je upravo izgradnja džamije, a njegove pravovjerne halife nastavile su taj put i nakon njegove smrti, svjesni ove pozicije i veličine.

To su koraci učinjeni u ime Allaha i prema Njegovoj kući, ispunjeni smirajem i strahopoštovanjem. Kako su samo veličanstveni, blagoslovljeni i lijepi ovi koraci. Svaki od njih briše jedan grijeh i podiže jedan stepen, i sve što je kuća dalje od džamije, veća je nagrada.

O ti koji ideš u jednu od Allahovih kuća: svaki korak koji napraviš prema džamiji je sadaka, milostinja. Kako se tvoja stopala mogu umoriti, zasititi i biti lijena, a čuješ i čitaš riječi Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: “Ko ode u džamiju, na početku ili na kraju dana, Allah mu pripremi gozbu u Džennetu, kada god ode.”

Zatim se formiraju safovi, u kojima su jednaki bogataš i siromah, ugledan čovjek i sluga. U safu se ravnaju ramena i dodiruju stopala, i time demonstruje jednakost u svojoj najjasnijoj formi i najuzvišenijem značenju.

U džamiji se ljudi susreću, rukuju, dodiruju tijelima, među njima se razvija bliskost i ljubav, gube se društvene razlike i jačaju bratske islamske veze, a ima li veličanstvenije mudrosti od ove.

U džamiji se musliman raspituje za stanje svoje braće muslimana i komšija: za siromašne kojima je potrebna pomoć, nevoljnike kojima je potrebna podrška i utjeha, bolesne kojima je potrebna topla riječ koja će ublažiti njihove bolove, siročad kojima je potrebna nježnost i samilost. U džamiji se klanja tačno određen broj rekata i obavljaju namaske radnje, uče propisane dove i zikrove, u pravilno formiranim safovima: kada imam učini rukū, i muktedije učine, kada

imam učini sedždu i oni učine, ne pretiču ga ni riječima ni djelima. Održavanje džamija, kao što ima svoju materijalnu dimenziju – čišćenje, gradnju, ima i svoju duhovnu dimenziju – napajanje srca imanom i pobožnošću.

Donosite salavate, Allahovi robovi, na Poslanika Pravog puta, to vam je naredba od Allaha, džellešanuhu, Koji je rekao u Svojoj Knjizi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

RAZMIŠLJANJE O SMRTNOM ČASU (MEKA)

Hatib: dr. Salih ibn Abdullah el-Humejd
16. džumadel-uhra 1440. po Hidžri / 22. februar 2019.

Hvala Allahu, Velikom, Uzvišenom, slavljen neka je On, zahvaljujem Mu, dovoljan nam je On i divan je Zaštitnik. On daruje mnogo i daje obilno.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji nema druga, iskrenim i istinoljubivim svjedočenjem, koje će biti moj залог na Dan povratka Allahu, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Allahov rob i poslanik, pomognut čudom Objave, neka su na njega Allahova milost, mir i blagoslov, i na njegovu porodicu i ashabe, nosioce svakog dobra i počasti, i na tabiine, i one koji ih slijede u dobročinstvu, drže se istine i ustrajavaju na Pravom putu.

Oporučujem sebi i vama, o ljudi, bogobožnost. Bojte se Allaha, Allah vam se smilovao, i držite se puta istinoljubivosti, jer čovjek koji bude istinoljubiv i ustrajava u istinoljubivosti, bit će upisan kod Allaha kao istinoljubiv. A, nema goreg puta od puta laži, i onaj ko bude lagao i ustrajavao u laži, bit će upisan kod Allaha kao lažov.

Čistoća nutrine od zlobe i pakosti užitak je u kojem će uživati stanovnici Dženneta: “I Mi ćemo zlobu iz grudi njihovih istisnuti, oni će kao braća na divanima jedni prema drugima sjediti” (El-Hidžr, 47).

Veliko je iskušenje za čovjeka da svoje dragocjeno vrijeme troši na rasprave i svađe. Oprosti, Allah te čuvao, pređi preko lošeg postupka i imaj lijepo mišljenje o ljudima, a ako nekome i ne nađeš opravdanje, reci: “Možda, ipak, postoji opravdanje.” Uzvišeni kaže: “Dobro i zlo nisu isto! Zlo dobrim uzvratiti, pa će ti dušmanin tvoj odjednom prisni prijatelj postati. To mogu postići samo strpljivi; to mogu postići samo vrlo sretni.” (Fussilet, 34–35)

O muslimani, jedna od najvećih Allahovih blagodati prema Njegovom robu je da ga opskrbi “živim” srcem, koje prima pouku, budno je, i razmišlja o različitim stanjima, promjenjivosti i prevrtljivosti dunjalučkog života.

Život je, od početka do kraja, ispunjen poukama, promjenama i prevratima. Neke su veće, a neke manje, i jedne potiskuju druge u zaborav, s tim da postoji stanje i pouka o kojoj ljudi malo razmišljaju i kojoj ne pridaju dovoljno pažnje, a to stanje opisao je hafiz Ibn Dževzi, Allah mu se smilovao, kada je rekao: “Jedna od najsuptilnijih stvari je svjesnost i budnost umiruće osobe na smrtnom času. Gotovo da ih je nemoguće opisati. Strah umirućeg nema granica. Kaje se za prošlim vremenom i silno želi da mu se da još vremena kako bi nadoknadio propušteno, i da učini iskreno pokajanje, nakon što se suočio sa smrću... Pametan je onaj ko cijeli život pred očima ima taj trenutak, i nastoji svoja djela uskladiti s njim.”

O vjernici! Ovo sjećanje sprečava prepuštanje strastima, a zamišljanje smrtnog časa podstiče na ozbiljnost, čuva vrijeme i popravlja djela. Dok uživa u neprekidnim blagodatima i dugom životu, čovjek razmišlja o svom stanju, kako bi se opskrbio zikrom, spominjanjem Allaha, zahvalnošću i iskrenim ibadetom.

Smrtni čas je čas između života i smrti, i čas poslije kojeg sigurno dolazi smrt. U tom času nema laži i od njega se ne može pobjeći. U tom času podižu se zastori i umirući postaje svjestan da je nastupio njegov drugi život, život na ahiretu. Dunjaluk mu se prikazuje u pravom svjetlu, otkriva mu se njegova koprena, i vidi ono što prije toga nije mogao vidjeti.

Poštovani vjernici! Želim s vama podijeliti nekoliko razmišljanja o ovom trenutku i o ljudima na smrtnom času, času beznađa i nemoći.

O muslimani, čovjek na ovom dunjaluku, dok uživa u zdravlju, ugodnom životu, nemaru, ima novac, ugled, položaj, diše punim plućima, oko njega svita, sljedbenici, a pred njim duga nada i široki planovi, ali kada nastupi njegov smrtni čas, ili ga zadesi bolest, ili nesreća, i završi u bolničkom krevetu, kakvo je tada njegovo stanje? Šta osjeća? Čemu se nada? Za čim žali?

Ljudi, koji su ga okruživali, razbježali su se od njega, napustili su ga oni koji su uz njega bili radi interesa. Dospio je u stanje u kojem je postao svjestan da je najbolja i najvrednija želja i ambicija, za koju se vrijedilo truditi (da je bilo pameti) – čisto srce, dobro djelo, iskren ibadet, plemenito ponašanje, zdrava nutrina, čista životna biografija, požrtvovanost i činjenje dobra ljudima.

Uzvišeni kaže. “...i ne osramoti me na Dan kad će ljudi oživljeni biti, na Dan kada neće nikakvo blago, a ni sinovi od koristi biti, samo će onaj koji Allahu srca čista dođe spašen biti.” (Eš-Šuara, 87–89)

Na smrtnom času, u stanju nemoći, čovjek razmišlja i pita se: je li dunjaluk bio vrijedan svega ovoga? Neprijateljstava, zavisti, rivalstva, davanja prednosti ovolome, a zapostavljanja onoga, nemarnog odnosa prema pravima porodice, odgoju djece, popravljajući društva, pa i zanemarivanja vlastitog zdravlja i vlastitog prava na odmor, duševni mir, ibadet i dobročinstvo. Tada, u tom trenutku, prestaju sva nadanja i sužava se krug želja. Uzvišeni kaže. “Ti nisi mario za ovo, pa smo ti skinuli koprenu tvoju, danas ti je oštar vid.” (Kaf, 22)

Shvatio je da su oni prije njega imali svoje ambicije kao što ih je i on imao, da su se trudili kao što se on trudio, da su radili ono što je on radio, umarali se kao što se on umarao, pa im je smrt ukrala duše, davno određeni čas prekinuo je njihove nade i razdvojio ih od njihovih voljenih. Bogatstva koja su godinama gomilali, postala su tuđe nasljedstvo, građevine koje su izgradili postale su kulturna baština. Zanemarili su ahiret, a on im je došao, i posvetili su se dunjaluku, a on ih je napustio.

Smrtni čas ima svoje različite priče i situacije. Uzvišeni kaže: “I između njih i onoga što budu željeli biće prepreka postavljena” (Saba, 54); “A ovi, oni život na ovom svijetu vole doista, a ništa ih se ne tiče Dan tegobni, koji ih čeka” (El-Insan, 27).

U rijetkim trenucima samosvijesti i samoobračuna, reći će: “Hoće li mi na taj dan koristiti ikakva riječ, ili izgovor?” I reći će: “Da sam samo malo razmišljalo o biti dunjaluka i ahireta, znao bih da je istinski spas i najsigurniji put – dobrota, lijepo djelo i ljubav prema dobru.”

Gdje je sada ugodni zvuk slave? Gdje su pomoćnici, veze i kontakti? Shvatio je da su visoke deredže i stepenice napredovanja kod Allaha Jedinog, i da se počasno mjesto može postići jedino bliskošću s Allahom, potpunim ibadetom i iskrenošću, a ne položajem, pozicijom, ugledom i imetkom na dunjaluku.

Tada, u tom trenutku, prestaju sva nadanja i sužava se krug želja. Neki će reći: “... da uradim kakvo dobro u onome što sam ostavio!” (El-Mu’minun, 100); neki: “Gospodaru moj, da me još samo kratko vrijeme zadržiš, pa da milostinju udjeljujem i da dobar budem!” (El-Munafikun, 10), a neki: “Teško meni, koliko sam samo dužnosti prema Allahu propustio, čak sam se i izrugivao!” (Ez-Zumer, 56).

Odgovor za sve njih bit će: “A zar vas nismo ostavili da živite dovoljno dugo da bi onaj koji je trebao razmisliti imao vremena da razmisli, a bio vam je došao i onaj koji opominje?” (Fatir, 37)

Teško onima koji toga dana kažu: “... a na stranputicu su nas naveli zlikovci, pa nemamo ni zagovornika, ni prisna prijatelja – da nam je samo da se povratimo, pa da postanemo vjernici!” u tome je pouka, ali većina ovih nisu vjernici.” (Eš-Šuara, 99–103)

A blago li se onima kojima će doći meleki i reći im: “Ne bojte se i ne žalostite se, i radujte se Džennetu koji vam je obećan. Mi smo zaštitnici vaši u životu na ovome svijetu, a i na onome; u njemu ćete imati sve ono što duše vaše zažele, i što god zatražite – imat ćete, bit ćete počašćeni od Onoga Koji prašta i Koji je milostiv.” (Fussilet, 30 – 32)

Blago li se onima koje “neće brinuti najveći užas, nego će ih meleki dočekivati: ‘Evo ovo je vaš dan, vama obećan!’” (El-Enbija, 103)

Poštovani vjernici! Evo nekoliko primjera iz prvih generacija muslimana, kako su se oni ponašali na smrtnom času.

Kada je Selman el-Farisi, radijallahu anhu, pao na smrtnu postelju, posjetio ga je Sa’d ibn Ebu Vekkas, radijallahu anhu, koji je došao iz Kufe. Zatekao ga je kako plače, pa mu je nazvao selam, sjeo pored njega i rekao: “Šta te je rasplakalo, brate moj? Zar si zaboravio druženje sa Poslanikom? Zar si zaboravio svoja dobra djela?”

Na to je Selman rekao: “Tako mi Allaha, ne plačem ni zbog ljubavi prema dunjaluku niti zbog prezira prema smrti.” Sa’d ga je upitao: “Šta te onda rasplakalo nakon što si prekoračio osamdesetu?”, a Selman je rekao: “Rasplakalo me to što mi je moj prijatelj oporučio: ‘Uzmite od dunjaluka onoliko koliko je potrebno konjaniku na njegovom putu’, a ja se bojim da sam prešao tu granicu.”

Ako se Selman, radijallahu anhu, bojao da je prešao granicu, šta bi trebao reći onaj ko je to zaista učinio? Šta bi trebao reći onaj ko je nepravедno otuđio tuđi imetak, ko je prekršio Allahove granice, ko je povrijedio tuđu čast i pokvario nečije vjerovanje i moral?

Ovo je istinski obračun sa samim sobom. Da li je zaista prešao granice? Da li je zanemario svoje obaveze? Da li je šta promijenio?

Amr ibn As, radijallahu anhu, na smrtnom času bio je veoma uplašen, pa mu je njegov sin Abdullah rekao: “Zašto toliki strah? Zar te Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nije držao u svojoj blizini i zar te nije postavljao na određene pozicije?”

A Amr je rekao: “Da, sinko moj, bilo je tako, ali poslušaj šta ću ti reći: tako mi Allaha, ne znam da li je to radio iz ljubavi prema meni ili da me pridobije na svoju stranu, ali za dvojicu ljudi mogu sigurno posvjedočiti da ih je istinski volio, i da je s tom ljubavlju napustio ovaj svijet: Ibn Sumejju i Ibn Ummu Abda.”

Kada su se pojačali smrtni bolovi, stavio je svoje ruke na bradu i rekao je: “Gospodaru, naredio si nam, a mi smo ostavili, i zabranio si nam, a mi smo činili, i ne ostaje nam ništa drugo nego Tvoj oprost.”

Ovo su bile njegove posljednje riječi prije nego što je duša napustila njegovo tijelo i prije nego što je otišao s ovog svijeta.

Allahu moj, podari nam, u svim stvarima, lijep završetak, spasi nas od poniženja na dunjaluku i kazne na ahiretu. Allahu moj, učini nas od onih koji će se radovati susretu s Tobom, i koji će uživati u Tvom oprost i darovima, učini nas od sljedbenika Svoje vjere i Svojih prijatelja. Allahu moj, olakšaj nam smrtne muke, i usmrti nas u stanju kojim ćeš biti zadovoljan.

Priče o ljudima na smrtnom času nemaju kraja i svaka od njih čudnija je od druge.

O vjernici, o vi koji ste živi i zdravi, vi još uvijek možete uraditi ono što ne mogu stanovnici kaburova. Iskoristite zdravlje i slobodno vrijeme prije posljednjeg daha i prije dana polaganja računa. Svaki novi dan i svaki novi sat života je prilika. Ko se bude bojao Allaha u ostatku svoga života, Allah će mu oprostiti ono što je prošlo i ono što je ostalo. Ko iskoristi zdravlje i slobodno vrijeme, u zavidnom je položaju, a onaj ko ih protraći u grijehu, obmanjen je. Slobodno vrijeme sigurno će zamijeniti zauzetost, a zdravlje će zamijeniti bolest.

Uzvišeni kaže: “Pazi! Kada duša dopre do ključnih kosti, i vikne se: ‘Ima li vidara?’, i on se uvjeri da je to čas rastanka i noga se uz nogu savije, toga dana će Gospodaru tvome priveden biti.” (El-Kijama, 26–30).

O muslimani, jedan od znakova primanja pouke jeste da znamo da se ljudska djela vrednuju po završecima, da je sretan onaj ko uzme pouku iz tuđeg primjera, i da je svaki užitak poslije kojeg dolazi smrt, ništavan i bezvrijedan. Uzvišeni kaže: “Šta ti misliš, ako im Mi dopuštamo da godinama uživaju, i

naposljetku ih snađe ono čime im se prijete, zar će imati šta od slatkog života koji su provodili?” (Eš-Šuara, 205–207)

Jedan od znakova primanja pouke jeste i taj da shvatimo da su dani, koji su nam dati na dunjaluku, vrijedne riznice, ono što iz njih ode, nikada se više neće vratiti, i da nema zikra – spominjanja Allaha bez predanosti, i da nema dobitka bez odazivanja Allahu i Njegovim naredbama.

Razmislite o ovom divnom zapažanju znamenitog alima, hafiza Ibn Kajjima, Allah mu se smilovao, koji je rekao: “Ko se na ovom svijetu iskreno posveti ibadetu, zikru, spominjanju Allaha, ljubavi prema Njemu i pokornosti Njemu, steći će poputninu koja će mu biti najpotrebnija na smrtnom času, a onaj ko se posveti nečemu drugom, njemu će biti vrlo teško da svoje srce okrene ka Allahu na smrtnom času, u kojem će ostati čvrsti samo Allahu odani, iskreni i strpljivi robovi. Njihova srca neće u tom teškom času skrenuti i neće im šejtan ništa moći.”

Bojte se Allaha, Allaha vam se smilovao, i znajte da su naši dobri prethodnici, selefus-salih, savjetovali umirućem da na smrtnom času ima lijepo mišljenje o Allahu i o Njemu misli ono što Mu dolikuje i što je u skladu sa Njegovim lijepim imenima i savršenim svojstvima: nada se Njegovoj milosti, dobroti, oprost, dobročinstvu i neizmjernoj milosti, a posebno ako oni, koji prisustvuju tom času, budu pričali o njegovim dobrim djelima, zaslugama i dobroti.

Teško onima koji ne budu imali dobrih osobina i djela zbog kojih bi se mogli nadati Allahovoj milosti. Lijepo mišljenje o Allahu najveći je stepen pouzdanja u Njega, i nema istinskog pouzdanja osim onaj ko nema lijepo mišljenje o Allahu.

Donosite salavate i selame na darovanu milost i nepresušnu blagodat, vašeg vjerovjesnika Muhammeda, Allahovog poslanika, to vam je naredba vašeg Gospodara u mudroj Objavi, u kojoj se kaže: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

DUG, PRAVA I OPHOĐENJE (MEDINA)

Hatib: dr. Husejn ibn Abdulaziz Alu Šejh
23. džumadel-uhra 1440. po Hidžri / 1. mart 2019.

Hvala Allahu, Koji onome ko Ga se boji daje izlaz iz svake situacije. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji nema druga, Njemu pripadaju lijepa imena i savršena svojstva, i svjedočim da je naš vjerovjesnik Muhammed Njegov rob i poslanik, odabrani vjerovjesnik, i odlikovani poslanik, Allahu moj, smiluj se, spasi i blagoslovi Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, i njegovu porodicu, i čestite i bogobojazne ashabe.

O muslimani, oporučujem sebi i vama bogobojaznost, onaj ko se bude Allaha bojao, On će ga usrećiti, a neće ga učiniti nesretnim.

O muslimani! Jedan od općepoznatih islamskih temelja jeste nepovredivost i neotuđivost zagarantovanih materijalnih prava, obaveza njihovog čuvanja i afirmisanja.

Neki ljudi neodgovorno se odnose prema svojim materijalnim obavezama, a posebno dugu, koji je nastao kao posljedica kupoprodajnog ugovora, ili pozajmice ili ugovora o radu i sl.

Obaveza je muslimana da bude oprezan u pogledu zaduživanja i da nastoji izmiriti svoje obaveze prema drugim ljudima. Uzvišeni kaže: “Ne jedite imovinu jedan drugoga na nepošten način.” (El-Bekara, 188)

Neodgovorna je dužnost svakog muslimana da u potpunosti i bez zakidanja izvrši sve svoje materijalne obaveze.

U jasne grijehe i velika zlodjela spada utaja duga, bježanje i namjerno izbjegavanje susreta sa vjerovnikom, odugovlačenje i odgađanje u izvršenju obaveza. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Kada imućan čovjek odugovlači s vraćanjem duga, to je nepravda.” (Buhari i Muslim)

Odugovlačenje je odgađanje izvršenja prispjelih obaveza bez valjanog šerijatskog razloga. Ako bi osoba koja ima dovoljno sredstava za izmirenje prispjelih rata duga, odbila da to učini, smatrala bi se grešnikom, i njen postupak

tretirao bi se kao zulum (nepravda) prema vjerovniku, a neminovna posljedica nepravde je propast i sramota na ovom i budućem svijetu.

Poštovani vjernici! Dug je ozbiljna stvar i zauzima vrlo važno mjesto u islamu. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da bi Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, kada bi klanjao dženzu čovjeku koji je imao dug, upitao prisutne: “Da li je iza sebe ostavio dovoljno imetka za izmirenje duga?” Ako bi dobio potvrđan odgovor, klanjao bi mu dženzu, a ako je odgovor bio negativan, rekao bi: “Klanjajte svom prijatelju.” (Buhari i Muslim)

O ti koji si nemaran prema vraćanju duga, i koji ne vodiš brigu o tuđim hakovima, boj se Allaha, svoga Gospodara, i izvršavaj svoje obaveze prema drugima! Muslim bilježi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Šehidu će biti oprošteni svi grijesi, osim duga.”

Poštovani vjernici, izmirite svoje obaveze, i pazite se da ne budete od onih koji odugovlače sa dugovima, a u mogućnosti su da ih izmire, i požurite prije nego što bude kasno i prije nego što se dugovi budu plaćali dobrim i naplaćivali lošim djelima.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko učini nepravdu svome bratu, povrijedi njegovu čast ili nešto drugo, neka traži od njega oprost danas, prije nego što dođe dan u kojem neće biti ni dinara ni dirhema. Ako bude imao dobrih djela, uzet će mu se onoliko koliko je dovoljno da se namiri nepravda, a ako ne bude imao dobrih djela, grijesi onoga kome je učinio nepravdu preći će na njega.” (Buhari)

O ti koji si preuzeo dug, potrudi se da ga vratiš na vrijeme, jer u suprotnom, ako si u mogućnosti vratiti dug, a namjerno ga odgđaš i inatiš se, izlažeš sebe velikoj opasnosti na Dan kada ljudi budu pozvani pred svoga Gospodara.

Nesai, sa dobrim lancem prenosilaca, bilježi od Muhammeda ibn Džahša, radijallahu anhu, da je rekao: “Sjedili smo kod Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, kada je on podigao glavu prema nebu, a zatim je stavio dlanove na čelo, i rekao: ‘Slavljen neka je Allah, zbog ozbiljne stvari koja mi je objavljena!’ Ashabi su šutjeli, uplašeni zbog ovih njegovih riječi. Sutradan sam otišao kod njega i rekao mu: ‘Allahov Poslaniče, koja je to ‘ozbiljna stvar’ koja ti objavljena?’ a on je rekao: ‘Tako mi onoga u Čijoj je ruci moja duša, da čovjek bude ubijen na Allahovom putu, zatim proživljen, zatim ponovo ubijen i proživljen, zatim ubijen, a imao je dug, ne bi ušao u Džennet dok neko ne vrati njegov dug.’”

Poštovani vjernici! Budite iskreni i odlučni u izvršavanju svojih obaveza prema drugim ljudima, i neka vam uvijek na umu bude lijepa namjera, u tom slučaju Allah, džellešānuhu, dat će vam izlaz iz svake situacije i otvorit će vam zaključana vrata. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko uzme tuđi imetak s namjerom da ga vrati, Allah će mu pomoći da ga vrati, a ko uzme tuđi imetak s namjerom da ga upropasti, Allah će njega upropastiti.” (Buhari)

A ti, vjerovniče, budi blag, ljubazan i darežljiv, i znaj da je obaveza dati dovoljno vremena dužniku koji nije u stanju na vrijeme izmiriti svoj dug, na osnovu riječi Uzvišenog: “A ako je u nevolji, onda pričekajte dok bude imao.” (El-Bekara, 280)

U dobra i pobožna djela spada praštanje duga nevoljnicima i siromašnima. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Bio je neki trgovac koji je pozajmljivao ljudima, i kada bi vidio siromašnog dužnika, rekao bi svojim slugama: ‘Oprostite mu dug, možda Allah oprostī nama’, pa mu je Allah oprostio.” (Buhari i Muslim) U Muslimovoj verziji ovog hadisa stoji: “Allah, džellešānuhu, rekao je: ‘Mi smo preči da oprostimo od njega’, pa mu je oprostio.”

U hadisu, oko kojeg su saglasni Buhari i Muslim, prenosi se da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ko olakša nevoljniku, Allah će njemu olakšati na dunjaluku i na ahiretu.”

Iskoristi priliku da ukažeš milost onome ko je u nevolji tako što ćeš mu produžiti rok za isplatu duga, ili oprostiti dug, jer je nagrada za to veća. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Kome je drago da ga Allah spasi od nevolje na Sudnjem danu, neka olakša nevoljniku ili neka mu oprostī dug.” (Muslim)

O muslimani, isplata dogovorene plate radniku i nadničaru stroga je obaveza, i zabranjeno je njeno umanjivanje ili odgađanje njene isplate, a o čemu Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “S trojicom ću se na Sudnjem danu parničiti, a s kim se ja budem parničio, sigurno će izgubiti parnicu”, pa je spomenuo čovjeka koji je unamjio radnika, iskoristio njegovu uslugu, a nije mu dao platu. (Buhari)

Allah, džellešānuhu, naredio nam je veličanstvenu stvar – donošenje salavata i selama na plemenitog Vjerovjesnika. Allahu moj, smiluj se, spasi i blagoslovi našeg vjerovjesnika i poslanika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, i budi zadovoljan njegovim pravovjernim halifama, i njegovom porodicom, i njegovim ashabima i svima onima koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana.

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

VRIJEDNOSTI I ODLIKE PETKA (MEDINA)

Hatib: dr. Abdulmuhsin ibn Muhammed el-Kasim

1. redžeb 1440. po Hidžri / 8. mart 2019.

Sva hvala i zahvala pripadaju Allahu. Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo, i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i mir, i na njegovu porodicu, i ashabe.

O vjernici, bojte se Allaha onako kako Ga se treba bojati. Ko se bude Allaha bojao, postići će visoke deredže, i imat će lijepu završnicu nakon smrti. O muslimani, Allah odabire od Svojih stvorenja onoga koga hoće i samo On poznaje mudrost stvaranja i odabira. Poštivanje Allahovog odabira poštivanje je Allaha.

Vrijeme je “jahalica” koja ljude nosi njihovom Gospodaru. U njemu se čovjek priprema za ahiret, činjenjem dobrih djela, a najbolje i najvrednije čime čovjek može ispuniti stranice svojih dobrih djela jeste činjenje pobožnih djela u odabranim vremenima. Allah, džellešanuhu, odabrao je dan u sedmici, između ostalih dana, spomenuo ga je u Svojoj Knjizi, po njemu nazvao suru u Kur'anu, i učinio ga najvrednijim i najplemenitijim danom. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Najbolji dan u kojem je izašlo sunce je petak (dan džume).” (Muslim)

Allah, džellešanuhu, zaklinje se vremenom u Svojoj Knjizi i kaže: “... i prisutnih, i onoga što će biti prisutno” (El-Burudž, 3).

U tumačenju ovog ajeta, Ibn Abbas, radijallahu anhuma, rekao je da se pod izrazom “prisutni” misli na dan džume, a “ono što će biti prisutno” je dan Arefata. U petak se desio veliki kosmički događaj: u njemu je Allah, džellešanuhu,

upotpunio stvaranje nebesa i Zemlje. Uzvišeni kaže: “Gospodar vaš je Allah, Koji je nebesa i Zemlju u šest vremenskih razdoblja stvorio” (El-A’raf, 4).

U tumačenju ovog ajeta Ibn Kesir, Allah mu se smilovao, rekao je: “Na taj dan, tj. petak, upotpunjeno je stvaranje.” U ovom danu ukazana je posebna počast Ademu i njegovom potomstvu, u njemu se desio nezaboravan i neizbrisiv događaj. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “U ovom danu stvoren je Adem, u njemu je uveden u Džennet i u njemu je izveden iz Dženneta.” (Muslim)

Zbog odabranosti ovog dana nad drugim danima, u njemu je upotpunjena vjera. Jedan jevrej rekao je Omeru ibn Hattabu, radijallahu anhu: “O vladaru pravovjernih, u Knjizi koju čitate je jedan ajet, i da je nama jevrejima objavljen, mi bismo dan u kojem je objavljen proglasili praznikom.” Omer ga je upitao: “Koji je to ajet?”, a jevrej mu reče: “Danas sam vam vjeru vašu usavršio i blagodat Svoju prema vama upotpunio i zadovoljan sam da vam islam bude vjera” (El-Maida, 3). Omer mu tada reče: “Ja znam dan u kojem je objavljen i mjesto na kojem je objavljen. Objavljen je Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, na Arefatu i u petak.” (Buhari i Muslim)

Petak je dan kojim je odlikovan ovaj ummet. Allah, džellešanuhu, podario je nama blagodat ovog dana, a uskratilo ga je drugima. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Mi smo posljednji, a prvi na Sudnjem danu. Onima prije nas data je Knjiga i propisan im je ovaj dan, a oni su se podijelili u vezi s njim, pa je Allah nas uputio na njega, a drugi su ostali iza nas, jevreji su uzeli subotu, a kršćani nedjelju.” (Buhari)

Zbog odlikovanosti islamskog ummeta ovim danom, od trenutka kada ih je Allah uputio na njega, postali su predmetom zavisti. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Jevreji nam ne zavide ni na čemu kao što nam zavide na petku, koji je Allah nama otkrio, a od njih ga sakrio.” (Ahmed)

Džuma je dan u kojem se podižu deredže i brišu grijesi. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Pet dnevnih namaza i džuma do džume brišu grijehe počinjene između njih, ako se budu izbjegavali veliki grijesi.” (Muslim)

Allah, džellešanuhu, u ovom danu, otvara vrata Svoje dobrote ljudima, i u jednom njegovom času ne odbija nijednu dovu. Rekao je Poslanik, alejhis-selam: “U petku ima jedan čas, koji nijedan musliman neće potrefiti, i tražiti u njemu od Allaha dobro, a da mu Allah neće dati ono što traži od Njega.” (Muslim)

Taj čas je u posljednjim satima poslije ikindije. Poslanik, alejhis-selam, rekao je: “Tražite ga u posljednjim satima, poslije ikindije.” (Ebu Davud) Rekao je imam Ahmed: “Najveći broj hadisa koji govore o ovome času u kojem se prima dova spominju da je on poslije ikindije.”

Sudnji dan je veliki događaj, i desit će se u velikom danu. Rekao je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: “Sudnji dan neće nastupiti osim u petak.” (Muslim)

Sve što je na Zemlji sa zebnjom očekuje Sudnji dan, strahujući od njegovog nastupanja, osim čovjeka. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Nema nijednog stvorenja na Zemlji a da, kada nastupi petak, ne osluškuje sve do izlaska sunca, iz straha od Sudnjeg dana, osim čovjeka.” (Nesai)

Blagodati ovog dana za vjernike se protežu do Dženneta, a najveća blagodati koju će uživati u ovom danu je viđenje Gospodara. Svakog petka, Allah, džellešanuhu, će im se pokazivati, i to je Dan povećanja. Uzvišeni kaže: “U njemu će imati što god zažele – a od Nas i više.” (Kaf, 35)

Enes, radijallahu anhu, rekao je: “Gospodar će im se pokazivati svakog petka.” Zbog okupljanja muslimana, na dunjaluku u ovom danu, radi pokornosti Njemu, Allah, džellešanuhu, će ih nagraditi boljim okupljanjem. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “U Džennetu ima pijaca na kojoj će se džennetlije okupljati svakog petka, kao što su se okupljali na dunjaluku, pa će puhnuti sjeverni vjetar, koji će zasuti njihova lica i odjeću (džennetskim pijeskom), pa će im to povećati ljepotu, a nakon toga vratit će se svojim porodicama, ljepši i otmjeniji, pa će im oni reći: ‘Tako nam Allaha, vaša ljepota se povećala’, a i oni će njima reći: ‘A i vi ste se, nakon našeg odlaska, proljepšali.’” (Muslim)

Vjernici će u Džennetu biti blizu Allahu onoliko koliko su žurili na džumu. Ibn Mesud, radijallahu anhu, rekao je: “Požurite na džumu, jer Allah, džellešanuhu, pokazivat će se stanovnicima Dženneta svakog petka, i oni će Mu se moći približiti onoliko koliko su žurili na džumu na dunjaluku.”

Petak je veliki dan, i odlikuje se ibadetima kojih nema u drugim danima. Već sa nastupanjem zore, na sabah-namazu, počinje podsjećanje na njih. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, na sabah-namazu učio je suru Es-Sedžda i El-Insan. (Buhari i Muslim)

Ibn Tejmija, Allah mu se smilovao, rekao je: “Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, učio je ove dvije sure na sabahu, petkom, jer govore o onome što je bilo

i što će se zbiti u tom danu.” To je dan uljepšavanja i ukrašavanja. S izlaskom sunca nastupa vrijeme kupanja i mirisanja. Korištenje misvaka na taj dan ima posebnu vrijednost u odnosu na ostale dane. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Kupanje petkom obaveza je svakog punoljetnog muslimana, a preporučuje se i korištenje misvaka, i mirisa, koliko je to moguće.” (Buhari i Muslim)

Oblačenje lijepje odjeće sastavni je dio uljepšavanja i ukrašavanja petkom. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Lijepo bi bilo da, ukoliko imate mogućnost, uzmete posebnu odjeću za džumu, mimo odjeće koju koristite svaki dan.” (Ibn Madža)

Omer, radijallahu anhu, vidio je lijep ogrtač pred džamijom, pa je rekao Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem: “Allahov Poslaniče, kada bi kupio sebi ovaj ogrtač, i oblačio ga petkom i kada primaš delegacije.” (Buhari)

Poželjno je da se muslimani natječu u što ranijem odlasku na džumu, zbog njegove posebne vrijednosti. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko se okupa petkom, onako kako se kupava od džunupluka, a zatim ode u prvom satu, kao da je žrtvovao devu; ko ode u drugom satu, kao da je žrtvovao kravu; ko ode u trećem satu, kao da je žrtvovao rogatog ovna; ko ode u četvrtom satu, kao da je žrtvovao kokoš; ko ode u petom satu, kao da je žrtvovao jaje, a kada izađe imam, meleki uđu u džamiju i slušaju hutbu.” (Buhari i Muslim)

Meleki na dan džume stoje na džamijskim vratima; vole kada se Allah, džellešahu, spominje i pažljivo slušaju hutbu. Poslanik, alejhis-selam, rekao je: “Kada bude džuma, na svim džamijskim vratima stoje meleki i zapisuju one koji ulaze u džamiju, prvog, pa tako redom, a kada imam sjedne na minber, zaklope svoje knjige i uđu u džamiju da bi slušali hutbu.” (Buhari i Muslim)

Ko bude sjedio u džamiji i čekao namaz, on, prema islamskim propisima, uživa poseban status, i nikome nije dozvoljeno da ga pomjeri i zauzme njegovo mjesto. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Neka niko od vas ne pomjera svoga brata s njegovog mjesta, na dan džume, a zatim sjedne njegovo mjesto, nego neka kaže: ‘Načinite mjesta drugima.’” (Muslim)

Štaviše, zabranjeno je njegovo uznemiravanje, makar i pokretom. Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, vidio je čovjeka kako gazi preko klanjača, na dan džume, pa mu je rekao: “Sjedi, već si dovoljno uznemirio ljude.” (Ebu Davud)

U ovom velikom danu, muslimani se okupljaju na jednom mjestu, i manifestuju sklad i harmoniju. Slušaju imama koji ih podsjeća na Allaha, i približava ih njemu.

Džumanska hutba ima posebno mjesto u ljudskim srcima. Sluša se srcem i poštuje tijelom. Onome ko sluša hutbu zabranjeno je da se bavi drugim stvarima, makar to bilo i doticanje kamenčića. Poslanik, alejhis-salatu ves-selam, rekao je: “Ko datakne kamenčić, izgubio je nagradu džume.” (Muslim)

Kao što je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, zabranio činjenje onoga što bi moglo odvratiti pažnju od hutbe, isto tako zabranio je svaku vrstu govora, makar to bila jedna riječ. Rekao je Poslanik, alejhis-selam: “Ako za vrijeme džume, dok imam bude držao hutbu, onome do sebe kažeš: ‘Šuti’, izgubio si nagradu džume.” (Buhari i Muslim)

Džumanska hutba sadrži u sebi smjernice, pouke i edukovanje ljudi o Allahu, Poslaniku i vjeri islamu, i zato je Allah, džellešanuhu, naredio vjernicima da požure na džumu, pa je rekao: “O vjernici, kada se u petak na molitvu pozove, kupoprodaju ostavite i pođite molitvu obaviti; to vam je bolje, neka znate!” (El-Džumua, 9)

Ibn Kajjim, Allah mu se smilovao, rekao je: “Ko bolje analizira Poslanikove hutbe i hutbe njegovih ashaba, uvidjet će da one sadrže pojašnjenje Pravog puta, tevhida – čistog monoteizma, svojstava Gospodara, temelja islamskog vjerovanja, da’ve – poziva u vjeru, blagodati koje povećavaju ljubav u srcima prema Njemu, i Njegove kazne, koja povećava strah i strahopoštovanje prema Njemu, i naredbu da Ga spominju i zahvaljuju Mu, zbog čega ih On voli, i sjećaju se Njegove veličine, savršenih svojstava, lijepih imena zbog kojih je On omiljen stvorenjima. Oni koji to slušaju, odu iz džamije srca ispunjenih ljubavlju prema Njemu, a i On je njih zavolio.”

Zatim će muslimani obaviti jedan od islamskih farzova: imam će učiti naglas sure koje podsjećaju na ovaj i budući svijet, El-A’la i El-Gašije ili El-Džumua i El-Munafikun.

Zbog naviknutosti vjernika da jedno pobožno djelo spajaju s drugim, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, zabranio je takvu praksu petkom, tj. zabranio je spajanje džuma-namaza sa nafilem poslije nje, bez ikakve pauze. Muavija, radijallahu anhu, rekao je: “Kada obaviš džuma-namaz, nemoj je spajati s

drugim namazom a da prije toga ne progovoriš ili ne izađeš iz džamije. Tako nam je naredio Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem.” (Muslim)

Poslije džuma-namaza, ljudi se vraćaju svojim redovnim obavezama i nastavljaju se radovati tom danu. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, preporučio je klanjanje četiri rekata džumanskog sunneta, sa dva selama. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Kada neko od vas klanja džumu, neka nakon toga klanja četiri rekata.” (Muslim) Ko bude klanjao nafilu kod kuće, klanjat će dva rekata. Ibadet i pobožna djela petkom, ne završavaju sa obavljanjem džuma-namaza, štaviše, preporučuje se da musliman ostatak ovog dana provede u zikru i onome što će ga približiti njegovom Gospodaru. Uzvišeni kaže: “A kad se molitva obavi, onda se po zemlji razidite i Allahovu blagodat tražite i Allaha mnogo spominjite, da biste postigli što želite” (El-Džumua, 10).

Tragovi dobrih djela učinjenih petkom osjete se deset dana poslije njega. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Niko od vas neće se okupati petkom, i očistiti se koliko bude mogao, i namazati se mirišljivim uljem, ili namirisati mirisom koji ima kod kuće, a zatim otići u džamiju, i ne razdvojiti dvojicu koji sjede u džamiji (jedan do drugog), i klanjati propisani namaz, slušati imama dok bude držao hutbu, a da mu neće biti oprošteni grijesi između te i druge džume.” (Buhari)

Muslim bilježi dodatak: “I još tri dana preko toga.” Ko se bude nemarno odnosio prema blagodatima ovog dana, propustit će veliko dobro, a onaj ko iz nemara ostavi džuma-namaz, Allah će zapečatiti njegovo srce, i bit će od nemarnih. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ili će oni koji ostavljaju džuma-namaz, prestati to raditi, ili će Allah zapečatiti njihova srca i učiniti ih od nemarnih.” (Muslim)

Zbog težine grijeha ostavljanja džuma-namaza, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, bio je naumio da zapali kuće onih koji to čine. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Bio sam naumio da zadužim nekoga za namaz, a da ja odem i zapalim kuće muškarcima koji su izostali sa džuma-namaza.” (Muslim)

Petak ima svoje odlike i prednosti u odnosu na druge dane. On je Allahov poklon ovome ummetu, mejdan za natjecanje u dobrim djelima. Musliman je dužan da ga poštuje i ponosi se njime, da se u njemu istinski posveti propisanim ibadetima i da se čuva svih pogreški i grijeha. Ko na ispravan način iskoristi ovaj dan, Allahovom dobrom, bit će pomognut i u ostalim danima. Uzvišeni kaže:

“Gospodar tvoj stvara šta hoće, i On odabira. Oni nemaju pravo birati. Hvaljen neka je Allah i vrlo visoko iznad onih koje s njim izjednačuju!” (El-Kasas, 68)

O muslimani, džuma je sedmični blagdan muslimana, i zato nije preporučeno da se on posebno posti. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Neka niko od vas ne posti petak, osim da uz njega posti dan prije ili dan poslije.” (Buhari i Muslim)

Petkom nije dozvoljeno činiti nikakve posebne ibadete koji nemaju utemeljenja u Kur’anu i sunnetu. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Nemojte petkom postiti poseban post, niti u njegovoj noći klanjati poseban namaz.” (Muslim)

Vrijednost ovog dana i svih ostalih vjerskih propisa, potvrđena je preko Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, on je posrednik između nas i Allaha u dostavljanju Objave, a od odanosti Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, je njegovo dosljedno slijeđenje i često donošenje salavata na njega petkom. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Jedan od vaših najboljih dana je petak, donosite u njemu što više salavata na mene, jer vaši salavati dolaze do mene.” (Ebu Davud)

Zatim, znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur’anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

SAMOOBMANA, ZNAČENJE I POSLJEDICE (MEKA)

Hatib: dr. Saud ibn Ibrahim eš-Šurejm
8. redžeb 1440. po Hidžri / 15. mart 2019.

Hvala Allahu zahvalnošću onoga koji priznaje Njegove blagodati i boji se Njegove kazne. Neka je hvaljen Allah, Gospodar nebesa i Gospodar Zemlje, Gospodar svih svjetova! Njemu ponos i dika na nebesima i na Zemlji, On je Silni i Mudri!

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed Allahov rob i poslanik, prvak prvih i potonjih, Koji je poslan kao milost svjetovima, i kao svjedok i kao donosilac radosnih vijesti i kao poslanik koji opominje, da, po Njegovom naređenju, poziva k Allahu, i kao svjetiljka koja sija.

Neka su Allahova milost, blagoslov i mir na njega, i na njegovu čistu porodicu, i na njegove supruge, majke pravovjernih, i na njegove ashabe i tabiine, i sve one koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana.

O muslimani, bojte se Allaha onako kako Ga se treba bojati, i držite se čvrstog užeta islama, to je Allahova vječna oporuka prvima i kasnijima: “Mi smo onima kojima je data Knjiga prije vas, a i vama, već zapovjedili da se bojite Allaha.” (En-Nisa, 131)

Poštovani vjernici, ljudsko ponašanje i postupci, dobri ili loši, samo su pokazatelji stanja njihovih duša, a duše su poput posuda, svaka posuda daje ono što je u njoj. Postoje ljudi čijim srcima je ovladao nemar i koji misle da će vječno živjeti na ovom svijetu i da ih točak života neće sustići.

Rezultat tog nemara su bijesne nutrine, otrovni jezici i sveuništavajuća uobraženost, samoobmana, pred kojom blijede sva plemenita značenja i moralna svojstva, kao što blijede šare na odjeći.

Takvi ljudi ne znaju za poniznost, samilost, širokogrudnost i blagost. Jedinii kriterij vrednovanja, koje prihvataju zaljubljenici u dunjaluk su: ugled,

imetak i pozicija, zaboravljajući da su to prolazne kategorije koje nemaju ništa s ljudskom nutrinom. Uzvišeni kaže: “Otpaci se odbacuju, dok ono što koristi ljudima ostaje na zemlji.” (Er-Ra’d, 17)

Istinu je rekao Vehb ibn Munebbih kada je svom prijatelju Mekhulu napisao sljedeće: “Svojom vanjštinom postigao si ugled i mjesto kod ljudi, a svojom nutrinom traži mjesto i blizinu kod Allaha, i znaj da jedno isključuje drugo.”

Ovo je jasno upozorenje na pogubnost samoobmane i samodivljenja, koji se nisu našli ni kod jednog čovjeka a da nisu upropastili njegovu vjeru i dunjaluk. Da, to je samoobmana koja “jede” dobra djela, uništava poniznost i stvara neprijatelje i mrzitelje. Kada bi samoobmanjeni znao da samoobmanom ruši, a ne gradi svoju kuću, ne bi je zanemario nijedan treptaj oka.

Onaj koji zna pravu vrijednost svoje duše, postaviti će je na njoj prikladno mjesto, voditi će je ispravnim putem, bit će njen povodac i svakome će dati njegovo pravo. Samoobmana se nije pomiješala ni sa jednom stvari a da je nije zaprljala i nije se našla kod osobe a da je nije omalovažila, a to nije nikakvo čudo.

Samo jedna kap samoobmane dovoljna je da zaprlja čitav izvor poniznosti, a općeprihvaćen je princip da ono što opija u velikim količinama, zabranjeno je i u malim količinama. Samoobmana nastaje od pogrešne procjene vlastite ličnosti i pogrešnih mjerila. Čovjeku se učini da posjeduje određene sposobnosti i kvalitete, a ne posjeduje ih, ili ako ih i posjeduje, umjesto da se zahvali Onome Ko mu ih je darovao, on se uобрази i uzoholi, i počne činiti djela koja se ničim ne mogu opravdati i koja se ne zasnivaju na ispravnim temeljima.

Griješi onaj koji misli da je samoobmana od iste vrste kao i samopouzdanje, jer je, i po temeljima i po posljedicama, samopouzdanje sušta suprotnost samoobmani. Postoje jasne razlike između samoobmane i samopouzdanja: uzrok samopouzdanja je postojanje nečega, a uzrok samoobmane je nedostatak nečega; samopouzdanje je osjećaj ponosa i smirenosti, a samoobmana je umišljanje lažne veličine; samopouzdanje je prirodna osobina, a samoobmana vještačka; samopouzdanje u čovjeku razvija poniznost, a samoobmana suprotno od toga. Ukratko, samopouzdanje uzdiže, a samoobmana unižava čovjeka. Neko je rekao: “Između samopouzdanja i samoobmane je tanka nit.” Samopouzdanje je ispravna težnja i poželjno moralno svojstvo. Ona je zadovoljstvo i prihvatanje od Boga datih osobina, kojima upravlja poniznost i ubjeđenje da postoji neko ko je iznad i ispod njega, u suprotnom osobine koje posjeduje

ili koje misli da posjeduje u njemu će probuditi oholost i nadmenost, a to je suština samoobmane.

Tanka nit koja razdvaja samoobmanu od samopouzdanja je zapravo pretjerano vjerovanje u sebe, do stepena samodivljenja, i kada se ta nit prekine, javlja se samoobmana koja postepeno može eskalirati u najgori oblik umišljenosti i vjerovanja u vlastitu nedodirivost, i koja čovjeka sprečava da vidi istinu i čuje vlastite mahane.

Samoobmana je poput živog pijeska po kojem čovjek ne može hodati normalnim hodom, naprotiv, kada god pokuša izvući jednu nogu, druga potone unutra. Kako će se neko ko je u ovakvom stanju domoći čvrstog tla i stići do svog cilja bez kašnjenja. U hadisu koji je zabilježio Bejheki i drugi, sa dobrim lancem prenosilaca, kaže se: “Tri stvari su upropaštavajuće: pohlepa kojoj se pokorava, strast koja se slijedi i zadivljenost čovjeka samim sobom.”

Samoobmana je stanje agonije nastalo kao rezultat konzumiranja prekomjerne “doze” samodopadljivosti, koja zastire ljudski um i čini da zaboravi pravo Gospodara, svoje i prava drugih, i na kraju ga dovodi u stanje “samouveličavanja” i prisvajanja svojstva lažnog savršenstva i samodivljenja, do te mjere da gubi sposobnost viđenja stvari iz ugla drugih.

On jedino vidi sebe, ne prihvata savjet niti upozorenje, štaviše, on u svojoj samoobmani vidi samopouzdanje i ponos, a u savjetu i upozorenju drugih vidi zavist i ljubomoru. Uvijek nađe izgovor za svoju grešku, sumnjičav je prema kompetencijama drugih i gleda ih očima prezira i podozrenja. Najdraži su mu oni ljudi koji “aminuju” na njegove riječi i mišljenja. Njegove karakterne crte mogle bi se, zbirno, opisati kao negativne, i to je suštinska posljedica i “žetva” samoobmane. U konačnici, samoobmana je grijeh prema sebi i prema drugima. Prema sebi, u smislu vlastitog precjenjivanja i pripisavanja sebi osobina koje nam ne pripadaju, a prema drugima u smislu njihovog potcjenjivanja i degradiranja. Upotreba dvostrukih standarda, u mjerenju stvari, vodi moralnom srozavanju.

Jedini način da se čovjek spasi samoobmane jeste pravedan stav prema sebi, drugima i prema dunaluku. Pravedan stav prema sebi znači svijest o supstanci od koje je čovjek stvoren – “ljepljive ilovače”, i da njegova vrijednost ne dolazi od boje kože, porijekla, ugleda i pozicije.

Pravedan stav prema drugima znači svijest da su svi oni Ademovi snovi, a Adem je od zemlje, i da je Allah iz Svoje mudrosti odlikovao jedne nad drugima,

i uzdigao jedne nad drugima i po nekoliko stepeni, da bi jedni druge služili, i da je jedini kriterij vrednovanja među njima – bogobojaznost. Uzvišeni kaže: “Najugledniji kod Allaha je onaj koji Ga se najviše boji.” (El-Hudžurat, 13)

Muslim bilježi da je Nafi ibn Abdulharis sreo Omera, radijallahu anhu, u Usfanu, nakon što ga je Omer, radijallahu anhu, postavio za namjesnika Meke. Omer ga je upitao: “Kome si povjerio upravu nad stanovnicima Doline (El-Vadi)”, a on je rekao: “Ibn Ebzi.” “A ko je Ibn Ebza”, upitao je Omer. “Jedan od naših oslobođenih robova”, odgovorio je on. Omer ga je u čuđenju upitao: “Povjerio si upravu oslobođenom robu?”, a Nafi je rekao: “Da, on je hafiz Allahove Knjige, i dobar poznavalac nasljednog prava.” Omer reče: “Vaš Vjerovjesnik je rekao: ‘Allah ovom Knjigom uzdiže neke ljude, a neke unižava.’”

Pravedan odnos prema dunjaluku znači svijest da je on prolazna stanica, da je promjenjiv i ne zadržava se u jednom stanju, da kod Allaha ne vrijedi više od krila komarca i da poslije mladosti snage dolazi starost i kajanje.

O samoobmanjeni, kakva je to nepromišljenost? Da si upozoravao svoju dušu na pogubnost samoobmane, ona bi je sigurno odbacila. Zar si zaboravio smrt i nestanak, i je li tvoja duša, iz vida, izgubila tu istinu?

Niko neće tražiti sreću u samoobmani i samodopadljivosti, a da neće, suprotno svojim željama, doživjeti propast i nesreću. Ono što možemo vidjeti u stvarnosti jeste da većina samoobmanjenih i oholih ljudi, u suštini, ne živi sretnim životom, naprotiv oni svakodnevno gutaju gorke pilule svoje obmanjenosti. Ona je za njih poput slane vode, sve što je više piju, više su žedni, i poput otrova koji uzimaju umjesto lijeka, i kako će ozdraviti?!

Istina, oholost u njima stvara prividni osjećaj “napuhanosti”, ali ih taj osjećaj ne uzdiže, nego ih postepeno, a da to i ne primjećuju, vodi prema dnu. Koliko god se “nadula” njihova prsa, u njima nema ništa drugo do zraka, koji im neće pomoći da polete ili se uspnu na vrh planine. Istinu je rekao Uzvišeni Allah: “Ne hodi po zemlji nadmeno, jer zemlju ne možeš probiti ni brda u visinu dostići, sve je to ružno, Gospodaru tvome mrsko.” (El-Isra, 37–38)

Samoobmana ne znači snagu, kao što poniznost i skromnost ne znači slabost. Samoobmanjena osoba je slabić, poniženik pred vlastitom strašću, a ponizna i skromna osoba je junak pred naletima strasti, samoobmane i samodopadljivosti. Znajte, također, da je najveći stepen samoobmane poricanje i nevjerovanje u Allaha, a najniži stepen je odbacivanje istine i preziranje ljudi.

Što se tiče samoobmane koja čovjeka navodi na poricanje i nevjerovanje u Allaha, o njoj je Uzvišeni rekao: “Ima ljudi koji se o Allahu prepiru bez ikakva znanja i bez ikakva nadahnuća i bez Knjige svjetilje, hodeći nadmeno da bi s Allahova puta odvrćali; njih na ovome svijetu čeka poniženje, a na onome svijetu dat ćemo im da iskuse patnju u Ognju” (El-Hadždž, 8–9), tj. idu svojim putem, nadmeno i oholo. Ibn Dževzi, Allah mu se smilovao, prenosi da je Ibn Revandi, bezbožnik koji je bio nadaleko čuven po svojoj oštroomnosti, jednog dana sjeo na most, iscrpljen od gladi, pa je naišla konjica, okićena u svilu i kadifu, i on je upitao: “Čija je ova konjica?” Rečeno mu je: “Tog i tog čovjeka.” Zatim su naišle ljepušaste robinje, pa je rekao: “Čije su ovo robinje?” Rečeno mu je: “Tog i tog čovjeka.” A onda je naišao neki čovjek, na kojem su se vidjeli tragovi neimaštine i bijede, i ubacio mu je u ruke dvije kore hljeba. On ih je prvo uzeo, a potom ih bacio i rekao: “Zar sve ono (konjica i robinje) pripada tome i tome, a meni su zapale ove dvije korice?” Ovim riječima on se direktno usprotivio svome Gospodaru, oholo i nadmeno, a nije znao da je suprotstavljanje Bogu uzrok stanja u koje je zapao.

Hafiz Zehebi, Allah mu se smilovao, rekao je: “Allah prokleo oštroomnost u kojoj nema imana, a zadovoljan bio slaboumnošću u kojoj ima bogobožnosti.”

S druge strane, samobmana koja navodi čovjeka na odbacivanje istine i omalovažavanje, spomenuta je u hadisu: “Oholost je odbacivanje istine i omalovažavanje ljudi.” (Muslim)

Nevevi je rekao: “Odbacivanje istine je njeno neprihvatanje i negiranje, iz oholosti i nadmenosti, a omalovažavanje ljudi je njihovo preziranje i smatranje manje vrijednim.”

Na kraju, možemo zaključiti da vatru samoobmane ne može ugasiti ništa kao što je mogu ugasiti kur’anski ajeti i Poslanikovi hadisi, koji čovjeka podsjećaju na osnovnu supstancu od koje je nastao, i da su ljudi, u pogledu te supstance, potpuno jednaki i ravnopravni. Njihov otac je Adem, a majka Hava, i ako se zaista žele pohvaliti svojim porijeklom, onda je to ilovača i huda tekućina. Ono što ih kod Allaha čini vrijednim, i što ih uzdiže jedne nad drugima, nije ni ime-tak, ni ugled, ni porijeklo, ni inteligencija, ni položaj. Istinu je rekao Uzvišeni Allah, kada je obavio: “Vi ste kao i ostali ljudi koje On stvara.” (El-Maida, 18)

Donosite salavate, Allah vam se smilovao, na najbolje stvorenje i najbogobojaznijeg čovjeka Muhammeda ibn Abdullaha, vlasnika Havda i šefata, to

vam je naredba od vašeg Gospodara, u Njegovoj Knjizi: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur’anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

BLAGODAT SIGURNOSTI I OBAVEZA NJENOG ČUVANJA (MEDINA)

Hatib: dr. Abdullah ibn Abdurrahman el-Buajdžan
15. redžeb 1440. po Hidžri / 22. mart 2019.

Sva hvala i zahvala pripadaju Allahu, Njega hvalimo, od Njega pomoć, oprost i uputu tražimo, Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji nema druga, Njemu pripada vječnost i hvala, u Njegovoj je ruci sudbina i određenje, On upravlja svime, od neba do Zemlje, radi ono što hoće, a vi ne možete htjeti ništa ako to On neće, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, koji je dostavio poslanicu, izvršio emanet, savjetovao ummet i borio se na Allahovom putu onako kako se treba boriti, dok mu nije došla smrt, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i mir, i na njegovu porodicu i sve njegove ashabe. Najbolji govor je Allahov govor, najbolja uputa je uputa Muhammeda ibn Abdullaha, a najgore stvari u vjeri su nove stvari, svaka nova stvar je novotarija, svaka novotarija je zabluda, a svaka zabluda vodi u Vatru.

O ljudi, oporučujem sebi i vama bogobožnost, ona je Allahova oporuka prvima i potonjima. Uzvišeni kaže: “Mi smo onima kojima je data Knjiga prije vas, a i vama, već zapovjedili da se bojite Allaha” (En-Nisa, 131); “O ljudi, bojte se Gospodara svoga, Koji vas od jednog čovjeka stvara, a od njega je i drugu njegovu stvorio, i od njih dvoje mnoge muškarce i žene rasijao. I Allaha se bojte – s imenom Čijim jedni druge molite – i rodbinske veze ne kidajte, jer Allah, zaista, stalno nad vama bdi” (En-Nisa, 1).

O muslimani, Allah, dželle šanuhu, obasuo nas je bezbrojnim blagodatima i darovao bezbrojnim darovima, počastio nas sigurnošću i blagostanjem, stabilnošću i napretkom, i udaljio od nas smutnje i iskušenja, nevolje i katastrofe, zahvaljujući prije svega Svojoj dobroti, a zatim čvrstini našeg vjerovanja

i naporima naših pretpostavljenih. Uzvišeni kaže: “I sjetite se kada vas je bilo malo, kad ste na Zemlji bili potlačeni – bojali ste se da vas ljudi ne pohvataju, pa vam je On sklonište dao i Svojom pomoći vas pomogao i plijenom vas opskrbio da biste bili zahvalni.” (El-Enfal, 26)

Poštovani vjernici! Sigurnost je jedna od sastavnica ljudskog života i osnovni preduslov stabilnosti i mira. Sigurnost je cilj ka kome teže sva društva, i za čije su ostvarenje spremni upotrijebiti sva dostupna sredstva i potencijale. Sigurnost je blagodat čiju pravu vrijednost znaju samo oni koji su se “opržili” o vatru njenog gubitka, i blagodat bez koje je nezamisliv ugodan i lijep život. Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko osvane siguran i zdrav u svojoj porodici, i ima hranu za taj dan, kao da mu je dat cijeli dunjaluk.” (Tirmizi, hasen)

Sigurnost života, časti i imetka velika je blagodat od Allaha, koja je potrebna svakom čovjeku, u svakom vremenu i na svakom mjestu, i s kojom se svaki čovjek osjeća komotno i zadovoljno. Kada se “uskovitlaju” talasi smutnje, pogoršaju prilike, i ljudi počnu strahovati za svoj život, svoju čast i imovinu, i kada se ukoče pogledi, i duša dođe do grkljana, čovjek će se kajati, ali šta će mu tada koristiti kajanje! Žalit će za blagodatima i sigurnosti prema kojima je bio nemaran.

Pogledajte svojim očima šta je zadesilo neke države i narode, nakon što su živjeli u blagostanju i sigurnosti. Kada su ih zadesile smutnje, među njima su se upalile vatre neprijateljstva, njihovi domovi postali su im tijesni, stanje se promijenilo i niko više nije bio siguran. U tome je zaista pouka i savjet za svakoga onoga u čijem srcu ima koliko je zrno imana.

Kur'an je pojasnio ovo pitanje i naveo najljepše primjere: “Allah navodi kao primjer grad, siguran i spokojan, kome je u obilju dolazila hrana sa svih strana, a koji je nezahvalan na Allahovim blagodatima bio, pa mu je Allah zbog onoga što je radio dao da iskusi i glad i strah.” (En-Nahl, 112)

Pogledaj kako je Allah obasuo jedan narod blagodatima i darovao ih iz Svojih riznica, pa su oni nezahvalni bili i snašla ih je Njegova kazna. Uzvišeni kaže: “Stanovnici Sabe imali su dokaz u mjestu u kome su živjeli: vrtove, zdesna i slijeva. ‘Jedite hranu Gospodara svoga i budite Mu zahvalni; kakav divan kraj i Gospodar koji mnogo prašta!’ Ali oni su nezahvalni postali, pa smo na njih poplavu pustili, popuštanjem brana nastalu, i zamijenili im njihove vrtove

drugim vrtovima s plodovima gorkim i tamariskom i neznatnim lotosom divljim. Kaznili smo ih tako zato što su bili nezahvalni, a da li Mi kažnjavamo ikoga drugog do nevjernika, nezahvalnika?! A između njih i gradova koje smo blagoslovili izgradili smo bili naselja povezana i odredili im potrebnu udaljenost. ‘Putujte kroz njih i po noći i po danu, sigurni!’ Ali oni rekoše: ‘Gospodaru naš, učini veće rastojanje prilikom putovanja naših!’ - i ogriješiše se prema sebi, i Mi učinismo da se o njima samo priča, a njih kud koje raselismo. To su, zaista, pouke za svakog strpljivog i zahvalnog.” (Saba, 15–19)

O muslimani, anarhijom i neredom ne postiže se ništa drugo do smutnja i nevolja, a iza njih ne ostaje ništa drugo do iskušenja i nesreće. Vidjeli smo vlastitim očima šta su prouzrokovale u mnogim državama. Koliko je nevinih života oduzeto, koliko je imovine uništeno, koliko je časti oskrnavljeno, koliko je naroda protjerano, i porodica razdvojeno, i djece siročadima postalo, i domova porušeno!

Potpaljivanje smutnji je stranputica koju predvode najveći neprijatelji, i za koju agituju izdajnici i maloumnici, i koju slijede nezallice. Naša obaveza je da im se suprotstavimo, i da budemo poput čvrstih i neprobojnih bedema pred onima koji žele uništiti jedinstvo našeg ummeta, oslabiti koheziju unutar naše zajednice, narušiti sigurnost i podići oružanu pobunu protiv naših vladara.

O vjernici, držite se čvrsto svoje vjere, čuvajte svoje jedinstvo, budite kao jedna ruka protiv vašeg neprijatelja i ustrajte na Pravom putu! Znajte da je Allah naredio pokornost pretpostavljenima i kaže: “O vjernici, pokoravajte se Allahu i pokoravajte se Poslaniku i predstavnicima vašim.” (En-Nisa, 59)

Pokornost pretpostavljenima u dobročinstvu spada u propise naše vjere, koja je najvažnije što imamo, i u njoj je naše dobro i prosperitet na ovom svijetu. Irbad ibn Sarija, radijallahu anhu, rekao je: “Jednom smo sa Poslanikom, sallallahu alejhi ve sellem, klanjali sabah-namaz, a kada smo završili, okrenuo se prema nama i savjetovao nas riječima od kojih su srca strahom ispunila i oči natopile suzama. Rekli smo: ‘Allahov Poslaniče, kao da je ovo oproštajni govor, pa oporuči nam nešto’, a on je rekao: ‘Oporučujem vam bogobožnost i pokornost, makar vaš pretpostavljeni bio abesinski rob. Ko poživi od vas vidjet će mnoga razilaženja. Držite se mog sunneta i sunneta mojih pravovjernih halifa, poslije mene, držite ih se čvrsto, i čuvajte se novih stvari, jer je svaka novotarija zabluda.’” (Hakim)

Molite Allaha da vas učvrsti u vašoj vjeri, čuvajte se smutnji, okupite se oko vaših pretpostavljenih, savjetujte se sa učenjacima i budite jedna ruka protiv vaših neprijatelja i onih koji vam žele zlo i koji žele uništiti vaše jedinstvo! Uzvišeni kaže: “O vjernici, pokoravajte se Allahu i pokoravajte se Poslaniku i predstavnicima vašim. A ako se u nečemu ne slažete, obratite se Allahu i Poslaniku, ako vjerujete u Allaha i u onaj svijet; to vam je bolje i za vas rješenje ljepše.” (En-Nisa, 9)

Allah, džellešanuhu, stvorio je ljude sa različitim sposobnostima i nadarenostima, učinio je učenjake nasljednicima vjerovjesnika i podigao ih na stepene, to je Allahovo dobro koje On daje kome hoće. Uputio je ljude da im se obraćaju i da ih slijede. Oni su nosioci znanja, zaštitnici vjere i čuvari dobrote.

U vjerodostojnom hadisu Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ovo znanje, u svakom pokoljenju, nosit će oni najpravedniji. Oni će vjeru čuvati od krivotvorenja fanatika, izmišljotina lažova i tumačenja neznalica.”

Kada se prošire smutnje, i novotarije pomiješaju sa sunnetom, i kada neznalice budu govorile o općim stvarima, i kada se istina pomiješa sa zabludom, učenjaci sa nezalicama, držite se čvrsto svoje akide (islamskog vjerovanja), imajte povjerenja u učenjake i vaše predvodnike, i bojte se Allaha u pogledu vas i vašeg ummeta. Ne povodite se za svakim laskavcem, i razlikujte prvake od onih koji to nisu.

Uzvišeni Allah kaže: “O vjernici, kada se s kakvom četom sukobite, smjeli budite i neprestano Allaha spominjite da biste postigli što želite, i pokoravajte se Allahu i Poslaniku Njegovu, i ne prepirite se da ne biste klonuli i bez borbenog duha ostali; i budite izdržljivi, jer Allah je, zaista, na strani izdržljivih.” (El-Enfal, 45–46)

O mladići, vi ste duša ummeta i njena budućnost. S vama je život, prosperitet i napredak država, gradova i sela. Vi ste oštrica ummeta protiv sljedbenika zablude i nereda. Čuvajte se smutnji, i onih koji se povode za njima. Imate obaveze prema svojoj vjeri, pa ih izvršite, i pravo vaših predaka kod vas, pa ga ispunite, i dužnost prema svojoj domovini, pa je čuvajte. Bojte se Allaha i znajte da ćete stati pred Njega: “O vjernici, odazovite se Allahu i Poslaniku kad od vas zatraži da činite ono što će vam život osigurati; i neka znate da se Allah upliće između čovjeka i srca njegova, i da ćete se svi pred Njim sakupiti;

i izbjegavajte ono što će dovesti do smutnje koja neće pogoditi samo one među vama koji su krivi, i znajte da Allah strašno kažnjava.” (El-Enfal, 24–25)

Muslimani su jedno tijelo i jedna građevina, neprijateljstvo prema jednom je neprijateljstvo prema svima. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Primjer vjernika u njihovoj međusobnoj ljubavi, samilosti i saosjećanju je kao primjer jednog tijela: kada se razboli jedan njegov dio, i ostatak tijela osjeća nesanicu i groznicu.” (Muslim)

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šalžite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur’anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

PUT DO MUDROSTI (MEDINA)

Hatib: dr. Ali ibn Abdurrahman el-Huzejfi
22. redžeb 1440. god. po Hidžri / 29.mart 2019.

Sva hvala i zahvala pripada Allahu, Gospodaru, Koji obilno daruje, grijehe oprašta i pokajanje prihvata, a kažnjava strogo. On obilno nagrađuje; drugog boga osim Njega nema, svi se Njemu vraćaju i pred Njim će račun polagati. Neka je hvaljen Gospodar svjetova. Hvala Mu pripada za sve blagodati, koje spoznasmo ili ne spoznasmo. Od Njega pomoć tražimo i Njemu se za svoje grijehe kajemo.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Koji nema druga, Milostivog, Samilosnog, i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i poslanik, što je svjetlo Istine svjetovima donio i Objavu od Gospodara svoga dostavio. Neka su mir i spas na Muhammeda, na njegovu porodicu i njegove drugove.

Poštovani vjernici! Bojte se Allaha Uzvišenog i pokoravajte Mu se. Samo se pokornošću Njemu može ostvariti uspjeh najveći, a činjenjem grijeha samo se nesreća priziva. Uzvišeni kaže: “Oni koji su poslušni Allahu i Poslaniku bit će u društvu vjerovjesnikā, i pravednikā, i šehidā, i dobrih ljudi, kojima je Allah milost Svoju darovao. A kako će oni divni drugovi biti!” (En-Nisa, 69); “A onoga koji Allahu i Poslaniku Njegovu ne bude poslušan sigurno čeka vatra džehennemaska; u njoj će vječno i zauvijek ostati.” (El-Džinn, 23)

Svako uvijek želi, priželjkuje i čini sve da bi život proveo na najljepši mogući način, kako bi se odlikovao najplemenitijim osobinama. Trudi se da uvijek bude na putu Istine, da postojano kroči njime, da ostvari dobro na oba svijeta. Svako prezire da bude nesretan, doživi gubitak ili poniženje, ne voli da bude prepoznatljiv po lošoj osobini ili po ružnom djelu. Svako nastoji da se kloni kobnih djela ili teških iskušenja, dajući sve od sebe da ga to mimoide. A da li, uistinu, postoji način da se upravo ovo ostvari? Da li nam je nadohvat ruke pronaći spas i priuštiti dobro sebi, kloniti se životnih tegoba i kobnih posljedica?

Da, itekako! To će biti lahko ostvariti onome koga Uzvišeni uputi, kome ukaže put dobra i način kako se udaljiti od zla, tako da ga neće zadesiti zlo na ovom, niti na onom svijetu. Put kako to ostvariti je jedan, bez alternative – a to je mudrost, u sveobuhvatnom značenju. Uzvišeni kaže: “On daruje mudrost onome kome On hoće, a onaj kome je mudrost darovana – darovan je blagom neizmjernim. A shvatiti mogu samo oni koji su razumom obdareni.” (El-Bekara, 269)

Stranputice koje odvođe od mudrosti su mnogobrojne, samo Uzvišeni zna koliko ih postoji. Upravo nam On, džellešānuhu, kazuje: “O vjernici, ne idite šejtanovim stopama! Onoga ko bude išao šejtanovim stopama on će na razvrat i odvratna djela navoditi.” (En-Nur, 21)

Sljedenje šejtanovih stopa isključivo vodi u neznanje i nemoral, jer je Iblis, njihov predvodnik, najveća neznalica i bezumnik. Uzvišeni kaže: “Jedan naš bezumnik je o Allahu laži govorio” (El-Džinn, 4). Tumači Kur’ana pojašnjavaju da se pod “bezumnikom” u ovom ajetu aludira na Iblisa.

Uzvišeni Allah opisao je Iblisove sljedbenike kao ljude “kratke pameti”, kao što u Kur’anu stoji: “Neki ljudi kratke pameti reći će: ‘Šta ih je odvratio od kible njihove prema kojoj su se okretali?’ Reci: ‘Allahov je i istok i zapad; On ukazuje na Pravi put onome kome On hoće’” (El-Bekara, 142).

Također, Uzvišeni za mnogobošce kaže: “Vjeru Ibrahimovu izbjegava samo onaj koji je malouman. A Mi smo njega na ovome svijetu odabrali, i na onome će biti među dobrima. Kada mu je Gospodar njegov rekao: ‘Budi poslušan!’, on je odgovorio: ‘Ja sam poslušan Gospodaru svjetova!’” (El-Bekara, 130–131)

Komentatori Kur’ana različito su definirali “mudrost”, ali njihova mišljenja nisu oprečna. Begavi, tumačeći riječi Uzvišenog: “To je mudrost koju ti Gospodar tvoj objavljuje” (El-Isra, 39), navodi: “Mudrost je sve što Allah naređuje, a oprečna je onome što zabranjuje.” Također, tumačeći riječi Uzvišenog: “Allah mu dade i vlast i mudrost” (El-Bekara, 251), navodi: “Mudrost je raditi po datom znanju.”

Također, Begavi bilježi da je Mudžahid mudrost spomenutu u riječima Uzvišenog: “On daruje mudrost onome kome On hoće” (El-Bekara, 269), protumačio riječima: “To je Kur’an, znanje i razumijevanje vjere.” Ibn Kesir bilježi da za “mudrost” u riječima Uzvišenog: “I dali smo mu mudrost” (Sad,

20), Ibn Katada kaže da je to “Allahova Knjiga i slijeđenje onoga što je u njoj zapisano”, dok Mudžahid smatra da je to “ispravno vjerovanje”.

Stoga, mudrost razumijemo kao spoj plemenitih osobina i djela: imati islamsko znanje, djelovati po tom znanju, govoriti istinu, djelovati po vjer zakonu, na različite načine pomagati drugima, čineći to iskreno, radi Allaha, nadajući se Njegovoj nagradi i strahujući od Njegove kazne.

Najveća je mudrost postupati po onome što nam je Uzvišeni oporučio u Svojoj Knjizi, u suri El-En’am riječima: “Reci: ‘Dođite da vam kažem šta vam Gospodar vaš oporučuje: da Njemu nikoga ravnim ne smatrate, da roditeljima dobro činite, da djecu svoju, zbog neimaštine, ne ubijate – Mi i vas i njih hranimo – ne približujte se nevaljalštinama, bile javne ili tajne; ne ubijajte onog koga je Allah zabranio ubiti, osim kada to pravda zahtijeva – eto, to vam On preporučuje da biste razmislili” (El-En’am, 151), kao i u dva ajeta nakon ovoga. Također je mudrost postupati po onome što nam je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, naredio na Oproštajnom hadžu: “Klanjajte se Allahu, obavljajte pet dnevnih namaza, postite ramazan, budite poslušni vašim pretpostavljenima – ući ćete u Džennet vašeg Gospodara.” (Ahmed, od Ebu Umame)

Mudrost, također, podrazumijeva postupati po savjetima mudrih vjernika, čiji savjeti oplemenjuju dušu i podstiču na lijepo ponašanje, razum obasjavaju i dušu čiste. Njihovi savjeti podstiču na dobro, odvrćaju od svakog zla. A, zaista, možemo pronaći ogroman broj takvih savjeta.

Ponajbolji primjer za to su Lukmanove riječi, dobrog čovjeka kojem Uzvišeni mudrost darova, a koje pronalazimo u Kur’anu: “Kada Lukman reče sinu svome, savjetujući ga: ‘O sinko moj, ne smatraj druge Allahu ravnim, mnogoboštvo je, zaista, velika nepravda” (Lukman, 13).

On sinu svome, osobi koju najviše voli, poručuje da se isključivo Uzvišenom klanja, zabranjujući mu svaku vrstu mnogoboštva, bilo kakve forme. U tome je dunjalučki uspjeh i ahiretska sreća, i obuhvatio je svako dobro. Lukman, također, savjetuje svome sinu da čini dobro, makar neznatno bilo, a da se kloni zlodjela, makar sitna bila. Uzvišeni Allah zna sve što je urađeno, i shodno tome daje nagradu ili kaznu. Lukman je poručio sinu da obavlja namaz, na najljepši način, da poziva da se čini dobro, a odvrća od zla. On mu ovo poručuje jer su ta djela strogo naredjena Gospodarovom naredbom. Potom mu savjetuje da ustraje u vjerovanju i pokornosti, zbog toga što su ljudi skloni učiniti zlo onome

ko se suprotstavi njihovim prohtjevima. U tom slučaju se za strpljenje dobija još veća nagrada. Također mu je poručio da se lijepo ophodi prema drugima, da bude skroman, da spokojno hodi i govori.

Sa sigurnošću možemo tvrditi da je Lukman poručio svome sinu da bude poslušan svojim roditeljima, no u ajetima Uzvišeni je taj koji naređuje da se bude poslušno roditeljima, zbog važnosti tog djela i prava roditelja koje imaju kod djece. Uzvišeni naredbu o poslušnosti roditeljima iznosi nakon Lukamnog savjeta sinu da se isključivo Uzvišenom klanja, zato što su ta dva savjeta oličenje mudrosti. Raditi po tome je slika “mudrog postupanja” u životu. Vrijedno je spomenuti da Uzvišeni u ovoj suri sebe naziva Mudrim i Silnim, što su svojstva iz kojih proizlaze ovakvi mudri savjeti.

Mudri savjeti Lukmana dolaze u duhu naredbi i zabrana iznesenih u prvim ajetima sure El-Isra, što ukazuje na to da suštinu mudrosti čini postupati po naredbama i kloniti se zabrana Uzvišenog. Jer, Uzvišeni Allah je Mudri, Njegove su riječi mudrost, Njegovi su zakoni djelo mudrosti, On mudro određuje i stvara. Mudrost je Njegovo svojstvo, mudrost daje onome koga odabere od Svojih robova. Mudrost je darovana poslanicima, alejhimus-selam, i biva darovana njihovim sljedbenicima shodno njihovom slijedenju poslanika.

Oni su ti koji “vjeruju i dobra djela čine”, za što im je Uzvišeni priredio veliku nagradu srazmjernu Svojim darežljivosti, kao što se navodi u ajetu: “One koji budu vjerovali i dobra djela činili – Mi doista nećemo dopustiti da propadne nagrada onome koji je dobra djela činio – čekaju sigurno edenski vrtovi, kroz koje rijeke teku, u njima će se narukvicama od zlata kititi i u zelena odijela od dibe i kadife oblačiti, na divanima će u njima naslonjeni biti. Divne li nagrade i krasna li boravišta!” (El-Kehf, 30–31)

Biti mudar je poseban stepen, slatko i korisno djelo koje vodi u okrilje zadovoljstva. Vjernik zadobija mudrost prvenstveno iz Božijeg obilja i Njegove plemenitosti, a potom je i zavrijedi djelima koja čini u ime Uzvišenog. Neki od povoda zavređivanja mudrosti su: isključivo vjerovanje u Gospodara svjetova, i preziranje mnogoboštva (širka).

Uzvišeni kaže: “Bit će sigurni samo oni koji vjeruju i vjerovanje svoje mnogoboštvom ne miješaju; oni će biti na Pravome putu” (El-En’am, 82). Iskreno vjerovanje je svjetlo povrh svjetla urođene ljudske prirode koje osvjetljava tmine, spoznaja iznad umne spoznaje, te osnažuje tijelo i dušu. Iskrenim

vjerovanjem vidi se stvarnost onakva kakva jeste, u vezi s čim Uzvišeni kaže: “A onaj kome Allah ne da svjetlo, neće svjetla ni imati.” (En-Nur, 40)

Drugi povod kojim se zadobija mudrost jeste zahvala Uzvišenom Allahu na svim Njegovim blagodatima, riječima i djelima. Uzvišeni u Kur'anu prenosi riječi Sulejmana, alejhis-selam: “Gospodaru moj, omogući mi da budem zahvalan na blagodati Tvojoj, koju si ukazao meni i roditeljima mojim.” (En-Neml, 19)

Također je naš Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kada je bio upitan o tome zašto dugo klanja noću, kazao: “Zar ne bih trebao biti zahvalni rob!” (Buhari i Muslim)

Mudrost se, također, postiže čuvanjem tijela od grijeha, srca od zlih misli, ostavljanjem onoga što se čovjeka ne tiče.

Historičari navode kazivanje o događaju iz doba ranijih naroda gdje se spominje da je neki čovjek stao ispred Lukamana, pa mu rekao: “Jesi li ti onaj pastir?” Lukamnu odgovori: “Da.” Čovjek ga ponovo upita: “Jesi li ti onaj crnac?” Lukman mu odgovori: “Crna boja moje kože je očigledna. Čemu se čudiš pa se toliko raspituješ o meni?” On odgovori: “Čudi me to što ljudi rado kucaju na tvoja vrata, sjede u tvom društvu i prihvataju tvoje savjete.” Lukman mu odgovori: “Bratiću moj, ako me pažljivo poslušaj, slično će postupati i s tobom.” Potom dodade: “Obaram pogled, čuvam jezik, ne jedem zabranjeno, čuvam svoj spolni organ. Uvijek istinu govorim, održavam obećanje, srdačno dočekujem goste, dobro postupam prema komšiji. Nikada se ne raspitujem o nečemu što me se ne tiče. Ovim djelima zavrijedio sam ono što imam.”

Razlozi za zadobivanje mudrosti su i: bogatstvo duše i plemenit karakter, darežljivost, biti od koristi ljudima i otklanjati od njih ono što ih uznemirava. Ujedno s tim, mudrost se zadobiva kada čovjek u srcu ne nosi prezir ili zavist prema drugima. Uz sve prethodno spomenuto, na posebnom mjestu se ističe bogobojznost u tajnosti i javnosti, i stalno upućivanje dove, uz stalno spominjanje Allahovog imena, jer su to najbolja djela nakon farzova. Tako Uzvišeni kaže: “I kad je Gospodar vaš objavio: ‘Ako budete zahvalni, Ja ću vam, zacijelo, još više dati; budete li nezahvalni, kazna Moja doista će stroga biti.’” (Ibrahim, 7)

Cijenjeni vjernici! Nadmetanje koje je vrijedno svakog truda, koje će ujedno biti razlog za postizanje vječnog uživanja jeste nadmetati se kako bi se zadobila sveopća i potpuna mudrost. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ne treba pozitivno zavidjeti nikom na nečemu, izuzev dvojici: čovjeku kojem je

Uzvišeni Allah darovao mudrost, tako da on postupa po tome i savjetuje druge; i čovjeku kome je Uzvišeni darovao obilan imetak, pa ga troši u različite vidove dobra.” (Buharija i Muslim)

Suvejd b. Haris el-Ezdi kaže: “Došao sam Allahovom Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, u delegaciji sastavljenoj od sedmerice. Nakon što smo sjeli u njegovom društvu i razgovarali s njim, svidjeli su mu se naša narav i ponašanje. Tad nas upita: ‘Na čemu ste vi?’ Mi odgovorimo: ‘Vjernici smo.’

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, osmjehnu se i reče: ‘Neke riječi kriju u sebi nešto. Šta kriju vaše riječi? U šta zapravo vjerujete?’ Mi odgovorismo: ‘Vjerujemo u petnaest postulata. U pet su nam naredili tvoji izaslanici da vjerujemo, pet si nam ti naredio da činimo, a pet nam je ostalo iz perioda prije islama, i dalje radimo po tome, ali ćemo odustati od toga ako ti ne budu po volji.’

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, upita nas: ‘U kojih pet postulata su vam naredili da vjerujete moji izaslanici?’ Odgovorismo: ‘Naredili su nam da vjerujemo u Allaha, meleke, objave, poslanike i u proživljenje nakon smrti.’

Tada on upita: ‘Kojih pet djela sam vam ja naredio da činite?’ Odgovorismo: ‘Naredio si nam da izgovorimo šehadet i posvjedočimo da nema boga osim Allaha, da obavljamo namaz, udjeljujemo zekat, postimo ramazan i da obavimo hadž, svako koje to u stanju.’

Poslanik potom upita: ‘A kojih pet osobina ste zadržali iz perioda prije islama?’ Odgovorismo: ‘Zahvaljivati se na blagostanju, strpjeti se u vremenima nedaće, biti zadovoljan odredbom, hrabro se boriti u bici, ne radovati se nesreći neprijatelja.’

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, tada reče: ‘Mudri ste, učeni! Vaše razumijevanje vjere blizu je stepenu razumijevanja poslanika.’ Potom dodade: ‘Oporučujem vam još pet stvari po kojima trebate postupati, tako da ćete imati ukupno dvadeset postulata: Nemojte uzimati što ne možete potrošiti, niti graditi više nego je potrebno za stanovati, niti se nadmetati u nečemu što ćete sutra ostaviti za sobom, bojte se Allaha, Kojem ćete se vratiti i pred Kojim ćete račun polagati, marljivo radite za svijet koji će nastupiti, gdje ćete vječno boraviti.’ Oni zapamtīše Poslanikov, sallallahu alejhi ve sellem, savjet i doslovno ga počēše primjenjivati.” (Ibn Asakir i Ebu Seid en-Nejsaburi)

Poštovani vjernici! Uzvišeni kaže: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjervjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” Također, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Ko na mene donese jedan salavat, Uzvišeni Allah na njega donese deset salavata.” Donesimo salavat i selam na Pejgambera odabranoga, poslanika svima stvorenjima poslanome.

Gospodaru naš, blagoslovi Muhammeda i rod Muhammedov, kao što si blagoslovio Ibrahima i rod Ibrahimov. Zaista si Ti hvaljen i slavljen. Bože moj, obaspi blagodatima Muhammeda i rod Muhammedov, kao što si obasuo blagodatima Ibrahima i rod Ibrahimov. Zaista si Ti hvaljen i slavljen!

Uzvišeni, spusti Svoj blagoslov na sve ashabe, na pravedne halife, na odabrane generacije, kao i na one koji ih slijede u dobru do Sudnjeg dana. Uzvišeni, smiluj se i nama, obaspi nas dobrom iz Svog obilja. Ti si Plemeniti, Ti si Milosni, Samilosni. Gospodaru naš, podari nam dobro i na ovome i na onome svijetu, i sačuvaj nas patnje u Ognju!

“Allah zahtijeva da se svačije pravo poštuje, dobro čini, i da se bližnjima udjeljuje, i razvrat i sve što je odvratno i nasilje zabranjuje; da pouku primite, On vas savjetuje.”

SAVJETI I SMJERNICE (MEKA)

Hatib: dr. Salih ibn Abdullah el-Humejd
29. redžeb 1440. po Hidžri / 5. april 2019.

Hvala Allahu, Koji nad svakim bdi, i Koji vidi svako Svoje stvorenje i ono što ono radi. Slavljen i hvaljen neka je On, Njemu nije skriveno ni koliko je sićušno zrno na Zemlji i na nebu, u pokretu ili stanju mirovanja. Zahvaljujem Mu na blagodatima i darovima, njihovoj nepresušnosti i mnoštvu.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, svjedočenjem koje će biti moj zalag na Danu u kojem će svaki čovjek naći ono što je radio. I svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Allahov rob i poslanik, koji je pozivao u čistu vjeru, tajno i javno, neka su na njega Allahova milost, mir i blagoslov, i na njegovu porodicu i ashabe, koji su uzdigli bajrak vjere, i na tabiine i one koji ih slijede u dobročinstvu, sve dok se smjenjuju dan i noć. Oporučujem sebi i vama bogobožnost.

Bojte se Allaha, Allah vam se smilovao, i čuvajte se društva onoga koji, kada mu se nešto povjeri, on to pronevjeri, i kada sazna za tajnu, proširi je, i kada se neovisnim osjeti, ostavi vas. Ljudi se ne vrednuju po materijalnim dobrima niti po funkcijama koje obnašaju, nego se vrednuju po čistoći srca, lijepoj riječi, dobrim djelima i spremnosti da oprostite drugima. Vrijednost čovjeka je u onome što daje, a ne u onome što posjeduje.

O sljedbenici islama, budite milostivi jedni prema drugima i ne razilazite se, budite blagi, a ne osorni i grubi. Koga Allah sačuva od smutnji, bit će čistije duše, prostranijih grudi i uživat će Njegovu zaštitu. Uzvišeni kaže: “One koji se budu zbog Nas borili Mi ćemo, sigurno, putevima koji Nama vode uputiti; a Allah je, zaista, na strani onih koji dobra djela čine!” (El-Ankebut, 69)

O muslimani, odgovornost muslimana na ovom svijetu je da radi i trudi se. Koliko god, u vremenu u kojem živi, bilo okrutnosti, i koliko god nailazio na iskušenja i neugodnosti, na kraju će istina pobijediti, a vjernici će biti

gornji. Uzvišeni kaže: “I ne gubite hrabrost i ne žalostite se; vi ćete pobijediti ako budete pravi vjernici.” (Ali Imran, 139)

Događajima i promjenama ne treba davati veći značaj od onog koji za služuju, a ne treba ih doživljavati ni kao barijeru i prepreku. Upućen je onaj ko u svakoj nevolji vidi priliku za napredovanje i u svakoj prepreci priliku za ozbiljnost i novi početak.

Džennet je između zahvalnosti Sulejmana i strpljivosti Ejjuba, alejhimes-selam. Allah, dželleššanu, za ovu dvojicu plemenitih vjerovjesnika rekao je: “Divan je on rob bio, i mnogo se kajao!” (Sād, 30)

Ne gledaj kakvo je tvoje mjesto kod ljudi, nego kakva je tvoja pozicija kod Allaha. Ne brini se za dunjaluk, jer Allahu pripada i dunjaluk i ahiret, i ne brini se za opskrbu, jer ona je kod Allaha, i ne brini se za budućnost, jer je ona u Allahovim rukama. Poduzmi sve što je potrebno, i ustraj na Pravom putu, kao što ti je naređeno, a ne kako bi želio.

Tvoju bol neće osjetiti, niti će je s tobom dijeliti prijatelj, voljeni ili liječnik. Brini se o sebi i preuzmi svoju odgovornost. Drugi ne mogu uzeti tvoju nafaku, budi siguran u to. Tvoje obaveze niko, umjesto tebe, neće izvršiti, zato se potruđi. Niko neće zauzeti tvoje mjesto, ti ćeš biti pitan za ono što si radio. Znaj da vanjski utjecaji ne mogu učiniti ništa ako nemaju podršku, plodno tlo, iznutra. Uzvišeni kaže: “Allah neće izmijeniti jedan narod dok on sam sebe ne izmijeni.” (Er-Ra’d, 11)

Poštovani vjernici! Polje za činjenje dobra i put do Dženneta dugi su i prostrani, široki i olakšani, nemaju granica niti ograničenja, i zato radite, jer svakome je olakšano ono za što je stvoren.

Džamije su institucije, a institucije su džamije. Kuće su odgajališta, a očevi, majke, dobri ljudi i odgajatelji svi su oni autoriteti i uzori. Reformatori ne izvršavaju zadaću ummeta, nego su oni njegovi predvodnici. Dobra djela ne mogu se izbrojati, njihova vrijednost ne može se procijeniti i njihova korist ne može se dokučiti.

Abdestom se sapiru grijesi i uvećavaju dobra djela. Koraci ka džamiji brišu loša djela i podižu stepene. Poslanik, alejhis-selam, rekao je: “Obraduj potpunim svjetlom na Sudnjem danu one koji u tami odlaze u džamiju i koji čekaju namaz nakon namaza, to je ribat – pripravnost na Allahovom putu.”

Čitaj iz Kur'ana ono što ti je lahko i razmišljaj o njegovim ajetima, a posveti dio vremena i hadisima Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem.

Prisustvuj kružocima znanja, daj onome koji nema, pomozí nevoljnika, čini dobročinstvo roditeljima, održavaj rodbinske veze, druží se sa bogoboja-znima, podrži brata u vjeri, posjeti bolesnika, unesi radost u srce, sakrij sramotu, pomozí obespravljenog, podijeli savjet, uputi zalutalog, napoji žednog, ukloni smetnju s puta, iskreno se Allahu obraćaj, spominji Allaha u toku noći, na kraju dana i u zadnjoj trećini noći, riječima, lahkim na jeziku teškim na vagi i dragim Milostivom: “Subhanallahi ve bi hamdihi subhanallahil-azim!”, oživljavaj istinu riječima i djelom, i sputavaj zabludu njenim zabranjivanjem i ostavljanjem, kloni se rasprave, i nastoj da ono što govoriš bude svjedok za tebe, a ne protiv tebe.

Budi ključ za dobro i katanac za zlo. Znaj da je prva prepreka i smetnja na koju ćeš naići tvoja vlastita duša. Uzvišeni kaže: “Zar – kad vas je snašla nevolja koju ste vi njima dvostruko nanijeli, možete reći: ‘Otkud sad ovo?!’ Reci: ‘To je od vas samih!’ Allah, zaista, sve može.” (Ali Imran, 165)

Poštovani vjernici! Ono što čovjek smatra teškim, kod Allaha je lahko, ono što smatra velikim, kod Allaha je malo, ono što smatra ozbiljnim i zahtjevnim, kod Allaha je jednostavno. Na čovjeku je samo da pokuca na Njegova vrata. On, slavljén neka je, Svojom mudročú, pruža utočište nevoljniku i daje snagu slabom. Kod Allaha nije propala nijedna nada, i nema nijedne teškoće a da poslije nje ne dođe olakšanje. Kada Gospodar otvori Svoja vrata, On daje obilno i višestruko.

Vjernik se nikada ne prestaje nadati, makar se umnožili uzroci beznađa i očaja, jer je ubijeden u Allahovu mudrost, čak i onda kada ljudski razum ne može proniknuti u nju. Neki pobožnjaci su kazali: “Da nije dunjalučkih nevolja, na onaj svijet otišli bismo praznih ruku.”

O muslimani, ako je to suština stvari, onda nam ne preostaje ništa drugo nego da se više okrenemo promatranju i razmišljanju. Razmislímo o čovjeku koji za sebe vjeruje da nosi probleme ummeta, a jedino o čemu priča i číme se bavi jeste odgovornost drugih ljudi, malih i velikih, i iznalaženje mahana i grešaka drugima za ono što on smatra uzrokom i izvorom problema.

U svom neznanju i kratkovidnosti, zaboravlja na velíku činjenicu i suštinsku odgovornost, a to je njegova vlastita odgovornost, obaveze, mogućnosti, sredstva

i instrumenti koji su njemu dati. Zaboravlja, ili ne razumije, da tuđi nedostaci i greške nisu izgovor za neispunjenje vlastite odgovornosti i obaveza. Štaviše, zbog svog nemara i zaslijepjenosti, bavi se onim što nisu njegove obaveze i što nije njegova odgovornost, a zapostavlja stvarnu odgovornost i obaveze. Svi ste vi pastiri, i svi ćete odgovarati za svoje stado, i svi vi bdijete na granicama.

Zatim, razmislimo o tome kako ovaj čovjek, zbog svoje nemarnosti i neupućenosti, svoje dragocjeno vrijeme troši na razilaženja, rasprave i svađe, upropaštavajući tako sebe i druge.

O vjernici, vi ste odgovorni za traženje istine i konsultovanje povjerljivih i stručnih osoba, i znajte da raširenost i masovnost neke prakse ili postupka nije izgovor da ih vi činite, slijedite ljude u njima i nemarno se odnosite prema istini i traganju za njom.

Ne budi lahkomislen i naivan prema sredstvima masovne komunikacije i internetskim portalima koji šire pesimizam, očaj, sumnje i negativnosti. Čuvaj svoje vrijeme, čini ono što je korisno i ustraj u dobrim djelima. Ne priliči jednom muslimanu da se povodi za raspravama i polemikama, koje su preplavile društvene mreže, niti da koristi te rasprave kao izgovor i sredstvo za vrijeđanje učenjaka i odgovornih osoba i prebacivanje odgovornosti isključivo na njih. Svaki čovjek ima svoju odgovornost.

Pretjerivanje u vjeri ili nemarnost nekih ljudi prema vjerskim propisima ne opravdava kritički stav prema vjeri, njenim propisima i sljedbenicima. Srednji put je poznat i jasan, svakome onome ko ima iskren nijet, čini dobra djela i istinski se na Allaha oslanja.

O vjernici, osnovu ustrajnosti na Pravom putu čine iman (vjerovanje), sabur (srpljivost) i tevekkul (pouzdanje u Allaha). Veličina nagrade ovisi o veličini iskušenja. Kako je lijepa Poslanikova oporuka njegovom amidži Abbasu ibn Abdulmuttalibu, radijallahu anhu: “O amidža, traži od Allaha spas na dunjaluku i ahiretu.” Ko učini dobro djelo, neka zahvali Allahu, pa će mu On, iz Svog obilja, još više dati, a ko uradi loše djelo, neka zatraži oprost a neka se iskreno pokaje, jer pokajanje briše prethodne grijeha.

Uzvišeni kaže: “Zar vi mislite da ćete ući u Džennet, a još niste iskusili ono što su iskusili oni koji su prije vas bili i nestali? Njih su satirale neimaštine i bolest, i toliko su bili uznemiravani da bi i poslanik, i oni koji su s njim

vjerovali – uzviknuli: ‘Kada će već jednom Allahova pomoć!?’ Eto, Allahova pomoć je zaista blizu!” (El-Bekara, 214)

O muslimani, sve nevolje i iskušenja koja čovjek trpi na ovom svijetu, bit će zaboravljeni, kao što se navodi u hadisu: “Na Sudnjem danu bit će doveden čovjek koji je imao najveća iskušenja na dunjaluku, a zatim će, na trenutak, biti stavljen u Džennet, i reći će mu se: ‘O sine Ademov, da li si osjetio ikakvu teškoću i da li si doživio ikakvu neugodnost?’ Reći će: ‘Ne, tako mi Allaha, nisam osjetio nikakvu teškoću, i nisam doživio nikakvu neugodnost.’”

To što neprijatelji islama, u nekim vremenima i nekim mjestima, imaju premoć i dominaciju nad muslimanima, i što čine sve da bi proširili svoju zabludu, uvjereni da pobjeda pripada njima, nije ništa drugo do iskušenje kojim Allah, džellešānuhu, iskušava vjernike. Iskušenja su signal vjernicima da su na Pravom putu i da idu putem Dženneta koji je prekriven neugodnostima.

Uzvišeni kaže: “Ako vi dopadate rana, i drugi rana dopadaju. A u ovim danima Mi dajemo pobjedu sad jednima, a sad drugima, da bi Allah ukazao na one koji vjeruju i odabrao neke od vas kao šehide – a Allah ne voli nevjernike – i da bi vjernike očistio, a nevjernike uništio.” (Ali Imran, 140–141)

Bojte se Allaha, Allah vam se smilovao, i donosite salavate i selame na darovanu milost i nepresušnu blagodat, vašeg vjerovjesnika Muhammeda, Allahovog poslanika, to vam je naredba vašeg Gospodara u jasnoj Knjizi: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljte mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

VRIJEDNOST MJESECA ŠABANA (MEDINA)

Hatib: dr. Husejn ibn Abdulaziz Alu Šejh
6. šaban 1440. po Hidžri / 12. april 2019.

Hvala Allahu, Zaštitniku čestitih. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, istinitog Boga, i svjedočim da je naš vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, predvodnik vjerovjesnika i poslanika. Allahu moj, smiluj se, spasi i blagoslovi Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, njegovu porodicu i sve njegove ashabe.

O ljudi, bojte se Allaha, Uzvišenog, pokoravajte Mu se, držite se čvrstog užeta islama i ostvarite bogobožnost, postići ćete najveću sreću. Uzvišeni kaže: “I onim, što vam je potrebno za put, snabdijte se. A najbolja opskrba je bogobožnost.” (El-Bekara, 197)

Poštovani vjernici! Mjesec šaban je kao i drugi mjeseci u smislu obaveze izvršavanja propisanih obaveza, farzova, pokoravanja Allahu, džellešanu, i čuvanja duše od harama, grijeha i loših djela. Uzvišeni kaže: “Zato se Njemu iskreno klanjajte i od Njega oprostite!” (Fussilet, 6)

S druge strane, mjesec šaban ima mnogobrojne fadilete, odlike i vrijednosti, i poželjno je da se vjernici, svim svojim srcem, okrenu tim fadiletima i iskoriste njihove blagodati.

Buhari i Muslim bilježe od majke pravovjernih Aiše, Allah bio zadovoljan njome i njenim ocem, da je rekla: “Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, postio je toliko da bismo pomislili da nikada neće prekinuti post, i ne bi postio toliko da bismo pomislili da više neće postiti. Nisam vidjela Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da je postio cijeli mjesec osim ramazana, a poslije ramazana najviše je postio u šabanu.” U jednoj od verzija ovog hadisa navodi se da je Aiša, radijallahu anha, rekla: “Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nije postio ni u jednom mjesecu više dana od mjeseca šabana, koji je postio u cijelosti.”

Međutim, izraz “u cijelosti” ne znači da je postio cijeli šaban, nego njegov najveći dio, kao što su to objasnili Ibn Mubarek i Ibn Hadžer, na osnovu Muslimove verzije: “Postio je cijeli šaban osim malog dijela.”

Ibn Redžeb je rekao: “Post mjeseca šabana vredniji je od posta drugih mjeseci.” Ovdje se misli na post u općenitom smislu. Rekao je San’ani: “Ovo je dokaz da je post u mjesecu šabanu vredniji od posta u drugim mjesecima.”

Poštovani vjernici! U ovom mjesecu požurite sa činjenjem dobrih djela, koja će vas približiti vašem Gospodaru. Ovo je mjesec koji ima svoju vrijednost i koji su u prvim generacijama muslimana zvali “mjesec karija”, zbog intenzivnijeg učenja Kur’ana u njemu, provođenja značajnog dijela vremena s Kur’anom i čvrstog vezivanja za Kur’an, a sve u cilju što bolje pripreme za nastupanje mjeseca ramazana.

Požurite! Požurite! Ispunite ovaj mjesec dobrim djelima, nafilama i pokornošću. Ahmed i Nesai, u hadisu koji su učenjaci ocijenili dobrim, bilježe da je Usama ibn Zejd, radijallahu anhumu, rekao: “Upitao sam Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: ‘Allahov Poslaniče, nisam vidio da i u jednom mjesecu postiš koliko postiš u šabanu?’, a on je rekao: ‘To je mjesec prema kojem su ljudi nemarni, između redžeba i ramazana. To je mjesec u kojem se djela uzdižu Gospodaru svjetova, a ja volim da moja djela budu uzdignuta dok postim.’”

Ibn Redžeb, Allah mu se smilovao, o značenju ovog hadisa rekao je: “Ovim hadisom Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, htio je ukazati na to da su ljudi zbog posvećenosti dvama velikim mjesecima, svetom mjesecu redžebu i blagoslovljenom mjesecu ramazanu, zapostavili mjesec između njih, tj. mjesec šaban, tako da je on ostao izvan njihove pažnje... Ljudi su skloni tome da se više fokusiraju na ono što je općepoznato i općeprihvaćeno, a manje na ona djela koja nisu toliko poznata i raširena među ljudima, zbog čega ostaju uskraćeni za vrijednost i nagradu tih djela.”

Što se tiče hadisa koji bilježe Ahmed, Ebu Davud i Nesai i drugi: “Kada prođe prva polovina šabana, nemojte postiti”, većina učenjaka smatra da je ovaj hadis slab, i da slabost postoji i u njegovom tekstu i lancu prenosilaca. Učenjaci koji su ga ocijenili vjerodostojnim, protumačili su da se on odnosi na onoga ko nije imao običaj postiti u tim danima – njemu je, nakon što prođe polovina šabana, pokuđeno postiti, ciljano i s namjerom posta u tom vremenu, a razlog

je predostrožnost prema ramazanu. Štaviše, neki učenjaci su stava da je post s takvom namjerom novotarija.

Poštovani vjernici! U vjerodostojnom sunnetu potvrđeno je da muslimanu, koji ne posti Davudov post (svaki drugi dan) ili ne posti ponedjeljkom i četvrtkom, nije dozvoljeno postiti dan ili dva dana prije ramazana, iz predostrožnosti prema postu mjeseca ramazana. Rekao je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: “Nemojte postiti dan ili dva dana prije ramazana, osim čovjeka koji je uobičajio postiti u tim danima, i njemu je dozvoljeno postiti.” (Buhari i Muslim)

Ammar ibn Jasir, radijallahu anhu, prenio je od svoga oca da je rekao: “Ko bude postio dan za koji se sumnja da bi mogao biti ramazanski, učinio je neposluh prema Poslaniku, alejhis-selam.” (Ebu Davud i Tirmizi sa dobrim lancem prenosilaca, a Buhari ga je zabilježio u formi mualleka – hadisa u kojem je izostavljen lanac prenosilaca.)

Poštovani vjernici! Iskoristite vrijeme ovog mjeseca i drugih mjeseci u onome što će vas približiti vašem Gospodaru, i požurite s činjenjem dobra da biste stekli što više dobrih djela. Uzvišeni kaže: “... i nastojte zaslužiti oprost Gospodara svoga i Džennet prostran kao nebesa i Zemlja, pripremljen za one koji se Allaha boje” (Ali Imran, 133); “O vjernici, Allaha se bojte, i neka svaki čovjek gleda šta je za sutra pripremio i Allaha se bojte jer On dobro zna šta radite” (El-Hašr, 18).

O vjernici, ne postoji vjerodostojan hadis od Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, kojim se preporučuje klanjanje posebnog noćnog namaza petnaestu noć šabana, i poseban post petnaestog dana šabana. Štaviše, veliki broj islamskih učenjaka osudio je takvu praksu i smatrali su je novotarijom.

Što se tiče hadisa: “Allah, džellešanuhu, gleda Svoje robove, petnaeste noći šabana i oprašta svima, osim idolopokloniku i zlobniku”, koji su neki učenjaci ocijenili dobrim, hasen, on svojim značenjem ne ukazuje na činjenje posebnih vrsta ibadeta u toj noći i danu.

O vjernici! Jedno od najvrednijih i Allahu najdražih djela jeste često donošenje salavata i selama na plemenitog Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem.

Allahu moj, smiluj se, blagoslovi i spasi našeg miljenika i vjerovjesnika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem. Allahu moj, budi zadovoljan svim

Poslanikovim ashabima, tabiïnima i onima koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana.

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

ŠABAN JE MEJDAN NA KOJEM SE PRIPREMAMO ZA RAMAZAN (MEDINA)

Hatib: dr. Abdullah ibn Abdurrahman el-Buajdžan
13. šaban 1440. po Hidžri / 19. april 2019.

Hvaljen neka je Allah, Koji je nebesa i Zemlju stvorio i tmine i svjetlo dao, i Koji izmjenjuje dane i mjesece, i čini da prolaze godine i vrijeme. Zahvaljujem Mu na svim stvarima, sve dok se budu smjenjivali dani, godine i mjeseci i dok budu puhali lahor i vihor.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, istinskim i čvrstim svjedočanstvom, koje povjeravam Allahu, dželle anuhu, na čuvanje, za Dan kada niko nikome neće moći nimalo pomoći, toga Dana će vlast jedino Allah imati, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, koji je dostavio poslanicu, ispunio emanet, savjetovao ummet i borio se na Allahovom putu dok mu nije došla smrt, neka su na njega Allahova milost i blagoslov, i na njegovu porodicu i sve ashabe. Kur'an je najbolja riječ i govor, vjera kod Allaha je islam, najbolja uputa je uputa našeg vjerovjesnika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem. Uzvišeni kaže: "O ljudi, bojte se Gospodara svoga i strahujte od Dana kod roditelj djetetu svome neće moći nimalo pomoći, niti će dijete moći svome roditelju imalo pomoći! Allahova prijetnja je istinita, pa neka vas nikako život na ovome svijetu ne zavara i neka vas u Allaha šejtan ne pokoleba." (Lukman, 33)

O muslimani! Allah, džellešanuhu, učinio je vrijeme seharom ljudskih djela. Uzvišeni kaže: "Onaj ko bude uradio koliko trun dobra – vidjet će ga, a onaj ko bude uradio koliko trun zla – vidjet će ga." (Ez-Zilzal, 7–8)

Obmanjen i uskraćen je onaj ko propusti najodabranija vremena i ne iskoristi ih za činjenje dobrih djela. Allah, džellešanuhu, učinio je vrijeme putem koji Njegove robove vodi Njemu, i propašću za one druge koji su se otuđili od sebe.

Oživite svoje duše pokornošću Allahu, jer nema života duše bez spominjanja Allaha. Uzvišeni kaže. “A za dobro koje za sebe pripremite naći ćete nagradu kod Allaha, jer Allah dobro vidi ono što radite.” (El-Bekara, 110)

O vjernici! Vrijednost vremenu daju određeni mjeseci, dani i trenuci, a najbolje čime možeš ispuniti život i vrijeme jesu dobra djela i pokornost Allahu. Uzvišeni kaže: “On čini da se noć i dan smjenjuju, to je pouka za onoga koji hoće da razmisli i želi da bude blagodaran” (El-Furkan, 62).

Nalazite se u velikom mjesecu, prema kojem je većina ljudi nemarna. Loš li je dobitak i poputnina nemar onima kojima je uskraćeno dobro i čija je trgovina propala. Nalazite se u velikom mjesecu u kojem se djela uzdižu Allahu, Gospodaru svjetova. Neka vaše posljednje djelo u njemu bude pokajanje i dobro djelo, možda, Allahovom voljom, takva bude i završnica vaših života. Nalazite se u velikom mjesecu u kojem je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ustrajno i s posebnom pažnjom postio. Usama ibn Zejd, radijallahu anhumu, kazuje: “Rekao sam: ‘Allahov Poslaniče, nisam vidio da i u jednom mjesecu postiš toliko koliko postiš u šabanu?’ Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: ‘To je mjesec prema kojem se ljudi odnose nemarno, između redžeba i ramazana, mjesec u kojem se uzdižu djela Gospodaru svjetova. Želim da moja djela budu uzdignuta Allahu dok postim.’” (Ahmed)

Aiša, radijallahu anha, rekla je: “Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, postio je toliko da bismo pomislili nikad neće prekinuti post, i ne bi postio toliko da bismo pomislili da nikad više neće postiti. Nisam vidjela Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da je postio cijeli mjesec osim ramazana, a poslije ramazana najviše je postio u šabanu.” (Muslim) Aiša, radijallahu anha, također je rekla: “Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, najviše je volio postiti u šabanu.”

O muslimani! Kada nastupi polovina mjeseca šabana, Allah, džellešānuhu, oprašta svim vjernicima, a Svoj oprost uskraćuje ljudima čija su srca ispunjena neprijateljstvom, zlobom i zavišću, i nevjernicima. Ebu Musa el-Eš'ari, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Petnaeste noći šabana, Allah, džellešānuhu, gleda Svoje robove i oprašta svima, osim idolo-poklomiku i zlobniku.” (Ibn Madža i drugi, a vjerodostojnim su ga ocijenili Ibn Hibban i Albani)

Poštovani vjernici, oprostite jedni drugima, pređite jedni drugima preko loših postupaka, smilujte se jedni drugima, održavajte veze, ne zavidite jedni

drugima, ne prezirite se, ne okrećite leđa jedni drugima i budite, Allahovi robovi, braća. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Kapije Dženneta otvaraju se ponedjeljkom i četvrtkom, i grijesi budu oprosteni svakome ko ne pripisuje druga Allahu, osim čovjeku koji je u zavadi sa svojim bratom, za njih se kaže: ‘Odgodite oprost ovoj dvojici dok se ne izmire! Odgodite oprost ovoj dvojici dok se ne izmire! Odgodite oprost ovoj dvojici dok se ne izmire!’” (Muslim)

O vjernici! Mjesec šaban je prethodnica jednog od temelja islama – posta mjeseca ramazana, u kojem je počelo objavljivanje Kur’ana, i on je mejdan za vježbanje i pripremu, podsjećanje na blizinu mjeseca imana i doček mjeseca ramazana. Pozicija šabana u odnosu na ramazan slična je poziciji pritrđenih sunneta u odnosu na propisane namaze. On je vježbanje posta mjeseca ramazana, kako bi se lakše podnijele njegove teškoće i zahtjevi, i osjetila njegova slast i užitak, i kako bi se u ramazan ušlo spremno i ozbiljno.

O muslimani, ko nije napostio propuštene dane od prošlog ramazana, neka ih naposti prije nastupanja dolazećeg ramazana, jer neopravdano odgađanje može da bude uzrokom zanemarivanja vjerskih obaveza.

Aiša, radijallahu anha, rekla je: “Ostajalo mi je da napostim po nekoliko dana ramazana, i nisam ih mogla napostiti osim u šabanu, iz poštovanja prema Allahovom Poslaniku.”

Požurite, Allah vam se smilovao, s činjenjem dobrih djela prije nego što vas pretekne smrt. Uzvišeni kaže: “... i nastojte zaslužiti oprost Gospodara svoga i Džennet prostran kao nebesa i Zemlja, pripremljen za one koji se Allaha boje.” (Ali Imran, 133)

O muslimani! Allah Uzvišeni propisao je post mjeseca ramazana u mjesecu šabanu druge godine po Hidžri. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, postio je devet ramazana a zatim je otišao svome Gospodaru.

Uzvišeni kaže: “O vjernici! Propisuje vam se post, kao što je propisan onima prije vas, da biste se grijeha klonili, i to neznan broj dana; a onome od vas koji bude bolestan ili na putu – isti broj drugih dana. Onima koji ga jedva podnose – otkup je da jednog siromaha nahrane. A ko drage volje da više, za njega je bolje. A bolje vam je, neka znate, da postite. U mjesecu ramazanu počelo je objavljivanje Kur’ana, koji je putokaz ljudima i jasan dokaz Pravoga puta i razlikovanja dobra od zla. Ko od vas u tom mjesecu bude kod kuće,

neka ga u postu provede, a ko se razboli ili se na putu zadesi, neka isti broj dana naposti – Allah želi da vam olakša, a ne da poteškoće imate – da određeni broj dana ispunite, i da Allaha veličate zato što vam je ukazao na Pravi put, i da zahvalni budete.” (El-Bekara, 183–185)

Ibn Omer, radijallahu anhumu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Islam se temelji na pet stupova: obožavanju Allaha i odbacivanju drugih božanstava, obavljanju namaza, davanju zekata, posjeti Allahove kuće (hadžu) i postu mjeseca ramazana.” (Muslim)

Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ko isposti ramazan, vjerujući u Allaha i nadajući se Njegovoj nagradi, bit će mu oprošteni prošli grijesi. Ko u ramazanu bude klanjao noćni namaz, vjerujući u Allaha i nadajući se Njegovoj nagradi, bit će mu oprošteni prošli grijesi. Ko provede Lejletul-kadr u namazu, vjerujući u Allaha i nadajući se Njegovoj nagradi, bit će mu oprošteni prošli grijesi.” (Buhari)

Allahovi robovi, do početka ovog blagoslovljenog mjesca ostalo je nekoliko dana i oni su prilika da se obave završne pripreme za ovaj mjesec, da se požuri s činjenjem dobrih djela i da se oni koji to žele natječu u činjenju pobožnih djela. Blago onome ko dočeka ramazan, i blago onome koga Allah, džellešanuhu, uputi na činjenje dobra i dobrih djela u njemu.

O ti koji žudiš za dobrom, približi se, a ti koji želiš zlo, udalji se! Pokažite svome Gospodaru ono najbolje od vas. Nesretan je i izgubljen onaj ko bude uskraćen za činjenje dobra i pokornost svom Gospodaru, ko propusti odabrana vremena, i onaj ko se prepusti grijesima i u takvom stanju dočeka smrt, a ne pokaje se od grijeha. Uzvišeni kaže: “I nastojte zaslužiti oprost Gospodara svoga i Džennet prostran kao nebesa i Zemlja, pripremljen za one koji se Allaha boje.” (Ali Imran, 133)

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šalžite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kurʼanu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

ZEKAT, VRIJEDNOSTI I NEKI PROPISI (MEDINA)

Hatib: dr. Ali ibn Abdurrahman el-Huzejfi
20. šaban 1440. po Hidžri / 26. april 2019.

Hvala Allahu, Silnom, Darovatelju. Opskrbio je Svoja stvorenja blagodatima, vidljivim i nevidljivim. Vjernici su Mu zahvalni na tome, a nevjernici ih poriču.

Naš Gospodar, slavljen neka je, daruje Svoje dobro, uvijek i trajno, i Njegovo pravo ne mogu ispuniti pokorni svojom pokornošću, niti Mu mogu naškoditi grešnici svojom nepokornošću.

On je neovisan, Svojim Bićem, imenima i svojstvima. Uzvišen je Svojom veličinom, ponosom i slavom, a Njegova stvorenja ovisna su o Njemu u svakom trenutku. On nema druga. Njemu pripada vlast i svaka hvala i zahvala. On upravlja Svojim stvorenjima, i sve Mu je potčinjeno.

Svjedočim da je naš vjerovjesnik i prvak Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob, poslanik i odabranik među Njegovim stvorenjima. Allahu moj, smiluj se, blagoslovi i spasi Svog roba i poslanika Muhammeda, i njegovu porodicu i sve ashabe.

Bojte se Allaha, vašeg Gospodara. Ko se bude držao puta bogobožnosti, postići će svako dobro i dosegnuti najveće deredže, a onoga ko skrene s tog puta stići će nesreća i poniženje i srozat će se do najnižih razina.

O muslimani, vaša vjera je vjera dobročinstva, dobročinstva prema sebi i prema drugim Božijim stvorenjima. Nema nijedne naredbe, zabrane i norme a da se njihovom primjenom ne postiže dobročinstvo prema sebi i drugim stvorenjima, i oni su garancija sreće na dunjaluku i užitka na ahiretu.

Uzvišeni kaže: “Allah ne želi da vam pričini poteškoće, već želi da vas učini čistim i da vam blagodat Svoju upotpuni, da biste bili zahvalni” (El-Maida, 6); “Allah sve zna, a vi ne znate” (En-Nur, 19); “Allah zahtijeva da se svačije pravo poštuje, dobro čini, i da se bližnjima udjeljuje, a razvrat i sve što je odvratno i nasilje zabranjuje; da pouku primite, On vas savjetuje” (En-Nahl, 90).

Štaviše, propisane šerijatske sankcije, koje se izvršavaju nad počiniocima krivičnih djela, korisne su i za počinioca i za društvo u cjelini; imaju preventivni efekat – odvraćaju ljude od činjenja krivičnih djela, ali isto tako iskupljuju njihovog počinioca od grijeha.

Poslanik, sallallahu alejhi sellem, rekao je za čovjeka nad kojim je izvršena šerijatska kazna: “Tako mi Onoga u Čijoj je ruci moja duša, on se sada kupu u džennetskim rijekama.” (Buhari i Muslim) Ovo se odnosi na kazne koje počinioca grijeha mogu očistiti od grijeha, međutim što se tiče grijeha “suprotstavljanja Allahu i Poslaniku” i činjenja nereda na Zemlji, ne postoji sankcija koja bi njegovog počinioca očistila od grijeha, i iako se nad njim izvršava šerijatska kazna na ovom svijetu, to ga neće spasiti od ahiretske kazne. Uzvišeni kaže: “To im je poniženje na ovome svijetu, a na onome svijetu čeka ih patnja velika.” (El-Maida, 33) Izvršavanje kazni, koje je Allah propisao, predstavlja dobročinstvo prema društvu i zajednici, jer se na taj način od njega otklanjaju nepravda, nasilje i zlo, i čuvaju njegova sigurnost, stabilnost i svetinje. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Da se izvrši samo jedna propisana kazna, bolje je za stanovnike Zemlje nego da kiša pada četrdeset jutara.” (Ahmed, Nesai i Ibn Madža od Ebu Hurejre, radijallahu anhu)

Najveće dobročinstvo prema stvorenjima jeste otklanjanje Božijih kazni kroz izvršavanje Njegovih propisa. Ništa ne može otkloniti opće kataklizme kao što to može primjena šerijatskih propisa. Uzvišeni kaže: “Reci: ‘On je kadar poslati protiv vas kaznu iznad vaših glava ili ispod vaših nogu ili da vas u stranke podijeli i učini da silu jedni drugih iskusite.’ Pogledaj samo kako Mi potanko iznosimo dokaze da bi se oni urazumili!’” (El-En’am, 65).

Zejneb bint Džahš, radijallahu anha, rekla je: “Jedne noći Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, probudio se iz sna preplašen, i rekao je: ‘La ilahe illallah! Teško Arapima od zla koje se prikućilo! Danas je od zida kojim su zagrađeni Jedžudž i Medžudž otvoreno ovaliko’, pa je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, napravio krug spojivši palac i prst koji je do njega. Upitala sam: ‘Allahov Poslaniče, zar ćemo biti uništeni a među nama ima dobrih ljudi?’, a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, odgovorio je: ‘Da, kada se umnoži zlo.’” (Buhari i Muslim)

To znači: kada se masovno budu konzumirali droga i alkohol, i kada se proširi blud i homoseksualizam.

Pogledajte i razmislite o veličini Allahove milosti prema nama i o Njegovim propisima kojima se postiže dobročinstvo prema sebi i prema drugim stvorenjima. Vaš Gospodar zaista mnogo prašta, milostiv je i pun ljubavi, On je sveznajući, mudar, neovisan i plemenit. Jedan od najuzvišenijih propisa, koji je Uzvišeni Allah propisao u Svojoj Knjizi, jeste zekat, na koji nas podsjeća i ovaj blagoslovljeni i plemeniti mjesec i ovo odabrano vrijeme.

Dobro koje u sebi sadrži zekat poznato je svakom muslimanu, a samo Allah Milostivi zna njegovu istinsku vrijednost i veličinu. Zekat je neodvojiv od namaza. Uzvišeni kaže: "I molitvu obavljajte, i milostinju udjeljujte, i draga srca Allahu zajam dajte! A dobro koje za sebe unaprijed osigurate naći ćete kod Allaha još većim i dobit ćete još veću nagradu." (El-Muzzemmil, 20)

Jedan od aspekata dobročinstva, koje sadrži zekat, jeste spuštanje bereketa, blagoslova, u imetak onoga koji daje zekat. Uzvišeni kaže: "... što god vi udijelite, On će to nadoknaditi, On najbolje opskrbljuje" (Saba, 39). Zekat čuva imetak od propasti i uništenja. Omer, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Nije propao nijedan imetak na kopnu i moru osim zbog uskraćivanja zekata." (Taberani, "El-Evsat") Aiša, radijallahu anha, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Nijedan se imetak neće pomiješati sa zekatom a da ga neće uništiti." (Taberani)

Davanjem zekata musliman čini dobročinstvo prema sebi tako što se čuva od Allahove kazne. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Nema nijednog vlasnika zlata i srebra, koji ne izvršava svoje obaveze prema njima, a da na Sudnjem danu ono neće biti zagrijano i usijano na vatri i njime žigosana njihova čela, slabine i leđa, i to će se ponavljati u danu koji traje pedeset hiljada godina, sve dok Allah ne presudi među robovima, i ne bude vidio svoj put i završnicu ka Džennetu ili u Džehennemu." Neko je upitao: "A šta je sa vlasnikom deva?", a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: "Nema nijednog vlasnika deva, koji ne izvršava svoju obavezu prema njima, a od tih obaveza je njihova muža na dan kada idu na pojenje (i dijeljenje njihovog mlijeka prolaznicima), a da na Sudnjem danu neće biti bačen licem na tlo, pa će ga one gaziti svojim papcima i ujedati svojim ustima, a bit će u velikom broju, ogromnih tijela i snage. Samo što pređe prva, preći će i ona zadnja, i tako će se ponavljati u danu koji će trajati pedeset hiljada godina." Neko upita: "Allahov Poslaniče, a vlasnik goveda i ovaca?" Poslanik,

sallallahu alejhi ve sellem, reče: “Nema nijednog vlasnika goveda i ovaca, koji ne izvršava svoje obaveze prema njima, a da na Sudnjem danu neće biti bačen licem na tlo, pa će ga one ubadati svojim rogovima i gaziti svojim papcima. Samo što pređe prva, preći će i ona zadnja, i tako će se ponavljati u danu koji traje pedeset hiljada godina.” (Buhari i Muslim)

Onaj koji daje zekat čini dobročinstvo sebi i uvećava mu se nagrada. Uzvišeni kaže: “Ko uradi dobro djelo, bit će deseterostruko nagrađen.” (El-En’am, 160)

Dobro djelo vrednuje se od deset do sedam stotina puta i više od toga, kao što se navodi u hadisu Ibn Abbasa, radijallahu anhumu. Niko nikome neće pokloniti nijedno dobro djelo na Sudnjem danu, makar bio i bližnji.

Zekat je dobročinstvo prema siromašnima, i njihovo pravo u imetku bogatih. Allah, džellešanuhu, učinio ga je obavezom bogatih. Zekat je solidarnost, samilost, saosjećanje i potpomaganje među muslimanima, a bez ovih osobina nema popravka i napretka u društvu.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, preporučio je da se vodi briga o siromašnima i nejakima, i pojasnio je da Allah, džellešanuhu, spušta Svoju pomoć i opskrbu zbog njih. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Da li vas Allah pomaže i opskrbljuje i zbog koga drugog osim vaših nejakih!” (Buhari od Sa'da ibn Ebu Vekkasa, radijallahu anhu)

Također je rekao: “Tražite moje zadovoljstvo u brizi prema nejakima, jer su oni razlog Božije pomoći i opskrbe.” (Ebu Davud sa dobrim senedom od Ebu Derdaa, radijallahu anhu)

To je zato što je Allah, džellešanuhu, uz slomljena i ponizna srca. Siromasi će tražiti od bogataša svoja neostvarena prava. Enes, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Teško bogatašima zbog siromaha na Sudnjem danu. Siromasi će reći: ‘Gospodaru naš, oni su nam uskratili prava, koja si nam Ti dao kod njih’, pa će Allah reći: ‘Tako mi Mog ponosa i uzvišenosti, vas ću približiti Sebi, a njih ću udaljiti.’” (Taberani, “Es-Sagir” i “El-Evsat”)

Allah, slavljjen neka je, propisao je zekat na zlato i srebro kada dostignu vrijednost nisaba (nisab je određeni iznos imovine čiji se vlasnik tretira imućnim), a obavezni dio, koji se izdvaja na tu vrijednost, je 2,5%. Nisab u zlato iznosi 85 grama, ili isti taj iznos u novčanoj protuvrijednosti. Nakit koji se ne

koristi (koji se čuva kao blago) podliježe obavezi zekata (prema jednoglasnom mišljenju učenjaka), a prema odabranom mišljenju, obavezi zekata podliježe i nakit koji se upotrebljava, kada dostigne vrijednost nisaba, jer su dokazi koji govore o obaveznosti zekata na nakit općeniti.

Nisab na ovce iznosi četrdeset ovaca, i na ovaj broj obaveza je, na ime zekata, dati jednu ovcu. Nisab na goveda iznosi 30 krava, i na ovaj broj obaveza je dati jedno goveče u drugoj godini starosti. Nisab na deve iznosi pet deva, i na ovaj broj obaveza je dati jednu ovcu.

Za detaljnija pojašnjenja o zekatu na sitnu i krupnu stoku (na količinu veću od spomenutih), treba konsultovati islamske učenjake.

Obavezi zekata podliježu sve vrste trgovačke robe, kojom osoba trguje radi ostvarivanja dobiti. Zekat na trgovačku robu obračunava se tako da se procijeni njena vrijednost i na ukupnu izračunatu vrijednost daje se 2,5% nakon što prođe godina dana od posjedovanja nisaba. Zekat se daje i na poljoprivredne proizvode, žitarice, datule, suho grožđe i sl., ako dostignu vrijednost nisaba. Zekat na poljoprivredne proizvode daje se na ukupne prinose u iznosu od 10% za prirodno navodnjavanje, 5% za vještačko navodnjavanje, kao što je to pojašnjeno u vjerodostojnom sunnetu. Nisab na poljoprivredne proizvode iznosi 300 sāova (sā iznosi četiri pregršti, oko 653 kg).

Musliman će biti nagrađen i za sve ostale vidove trošenja imetka na Božijem putu, mimo zekata, kako za one obavezne tako i za one dobrovoljne, i zato je preporučeno da se u toj vrsti dobra natječu oni koji žele da se natječu, a posebno u blagoslovljenom mjesecu ramazanu. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Nema nijednog čovjeka koji udijeli milostinju, draga srca, a Allah prima samo ono što se draga srca udijeli, a da Milostivi ne uzme njegovu milostinju Svojom desnicom, makar bila datula, i ona raste u ruci Milostivog sve dok ne postane veća od brda, kao što neko od vas odgaja mladunče.” (Buhari i Muslim)

Ebu Umama, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Činjenje dobrih djela čuva od nevolja, tajna milostinja gasi srdžbu Gospodara, a održavanje rodbinskih veza produžuje život.” (Taberani, “El-Kebir”) Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Sadaka gasi srdžbu Gospodara, i čuva čovjeka od loše završnice.”

Alija, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Požurite sa sadakom, jer joj nevolja ne može ništa.”

Pogledaj, brate u islamu, kolika je samo Allahova plemenitost, darežljivost i dobrota, kako daje obilno i mnogostruko, a od tebe traži da uradiš i potrošiš malo, i za sve to ti daje veliku nagradu. Kada bi svi imućni ljudi dali zekat, ne bi ostao nijedan siromašan čovjek. Uzvišeni kaže: “Reci vjernicima, robovima Mojim, da molitvu obavljaju i da udjeljuju i tajno i javno, dio onoga što im mi darujemo, prije nego što nastupi Dan u kome neće biti trgovanja ni prijateljstva.” (Ibrahim, 31)

O ljudi, Allah vas je upozorio na vašeg otvorenog neprijatelja – šejtana, koji odvraća od svakog dobra i poziva svakom zlu, kako bi povećao broj svojih sljedbenika i kako bi ih zaveo s Pravog puta. Uzvišeni kaže: “O ljudi, Allahova prijetnja je, zaista, istina, pa neka vas nikako život na ovome svijetu ne zaslijepi i neka vas šejtan u Allaha ne pokoleba. Šejtan je, uistinu, vaš neprijatelj, pa ga takvim i smatrajte! On poziva pristaše svoje da budu stanovnici u Vatri.” (Fatir, 5–6)

Napad na policijsku stanicu, koji se desio u prošlu nedjelju, predstavlja otvoreni čin neprijateljstva, sijanja nereda i smutnje na Zemlji, veliki zločin, pobunu protiv džemata muslimana i njihove legalne vlasti, ubijanje nedužnih ljudi, pokušaj narušavanja sigurnosti i stabilnosti zemlje, širenje straha, ekstremizma i terorizma.

Nadali smo se da će ljudi koji čine ovakva gnusna djela, kojima je šejtan lijepim prikazao ono što rade, uzeti pouku iz nekih ranijih dešavanja, da će se vratiti na Pravi put i ostaviti put ekstremizma i terorizma, međutim pokazalo se da oni to ne žele i da će ustrajati u svojoj zabludi bez obzira na cijenu.

Onaj ko se suprotstavi Allahu i Poslaniku i čini nered na Zemlji, neće naštetiti nikome osim samom sebi. Uzvišeni kaže: “... a spletke će pogoditi upravo one koji se njima služe” (Fatir, 42).

Ugrožavanje sigurnosti vlastite zemlje najveća je izdaja, jer je sigurnost zajednička odgovornost svih njenih stanovnika. Koga njegova duša nagovori na zlo i činjenje nereda na Zemlji, neka zna da Allahovoj kazni ne može umaći i ona će ga stići na ovom ili budućem svijetu. Obaveza je upućivati dovu za one koji se brinu o sigurnosti i pomoći im u tome, a ne napadati ih. Ko ubije muslimana, njegovo prebivalište bit će Džehennem, u njemu će vječno ostati

i loše li je on boravište. Uzvišeni kaže: “Zar ne vide da smo Harem svetim i sigurnim učinili, dok se svuda okolo njih otima i pljačka? I zar u laž vjeruju, a na Allahovim blagodatima su nezahvalni?” (El-Ankebut, 67)

Neka oni koji čine ovakva djela dobro razmisle o posljedicama terorizma: da li zaista žele stvaranje haotičnog stanja, u kojem neće biti moguće obavljanje namaza u džematu i džuma-namaza, u kojem će se prolijevati nedužna krv i gaziti svetinje i čast muslimana, pljačkati imovina i uništavati privatni posjedi, ili žele sebi oduzeti život? Allah, džellešānuhu, žestoko je zaprijetio onima koji to čine: “... i jedni druge ne ubijajte! Allah je, doista, prema vama milostiv. Onoga ko to nepravilno i nasilno uradi – Mi ćemo u Vatru baciti, to je Allahu lahko” (En-Nisa, 29–30).

Ubici/samoubici neće ništa koristiti fetva, šerijatskoppravno rješenje, onoga ko mu je tu fetvu izdao i on će sam snositi odgovornost za ono što je učinio. Da nas Allah sačuva od smutnji koje vode u zabludu i od Vatre! Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko se ubije oštrim predmetom, taj predmet će biti u njegovoj ruci i s njime će se probadati u Džehennemu, i vječno će ostati u njemu.” (Buhari i Muslim od Ebu Hurejre)

Zatim, znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šalžite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

VRIJEDNOST RAMAZANA (MEKA)

Hatib: dr. Mahir ibn Hamed el-Muajkili
27. šaban 1440. po Hidžri / 3. maj 2019.

Hvala Allahu Koji je učinio post štitom i putem koji vodi ka Džennetu. Hvalim Ga i slavim, zahvaljujem Mu i tražim oprost od Njega. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, koji je dostavio poslanicu, ispunio emanet, savjetovao ummet i borio se, Allaha radi, onako kako se treba boriti, sve dok mu nije došla smrt, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i mir, i na njegovu porodicu i ashabe, i sve one koji slijede njihov put do Sudnjeg dana.

O vjernici, oporučujem sebi i vama bogobožnost, ona je sveukupno dobro. Budite strpljivi i ustrajni, i sjećajte se uvijek da je dunjaluk samo određeni broj dana i udisaja. Niko od nas ne zna tačno vrijeme svog odlaska sa ovog svijeta, i zato se pripremajmo, Allahovi robovi, sve dok postoji nada za život. Smrt dolazi iznenada, i već na sabahu ljudi hvale onoga koga je davno prekrila zemlja. Uzvišeni kaže: “I bojte se Dana kada ćete se svi Allahu vratiti, kada će se svakome ono što je zaslužio isplatiti – nikome krivo neće učinjeno biti.” (El-Bekara, 281)

O muslimani! Ono u što nema nikakve sumnje jeste da nas je Allah stvorio da Ga obožavamo i ibadet Mu činimo. Uzvišeni kaže: “Džine i ljude stvorio sam samo zato da Mi se klanjaju!” (Ez-Zarijat, 56)

Nema nijednog dana a da nije određen za ibadet i pokornost Allahu, džellešanuhu, i za spuštanje Njegove milosti, a Allah upućuje koga hoće od Svojih robova, Njegova dobrota je neizmjerena i On mnogo prašta i Milostiv je. Pred vama su blagoslovljene noći i odabrani dani, čiji je dolazak Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, najavljivao kao radosnu vijest. Imam Ahmed bilježi od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, obveseljivao svoje ashabe riječima: “Došao vam je ramazan, blagoslovljeni

mjesec, čiji vam je post Allah strogo naredio. U njemu se otvaraju kapije Dženneta, a zatvaraju kapije Džehennema, i šejtani se povezuju u okove. U njemu je noć bolja od hiljadu mjeseci, i onaj ko propusti njeno dobro, zaista je veliki gubitnik.”

Ibn Redžeb, Allah mu se smilovao, rekao je: “Ovaj hadis je normativna osnova za čestitanje nastupanja mjeseca ramazana. Kako da muslimanu ne čestitaš otvaranje kapija Dženneta i zatvaranje kapija Vatre? Kako da pametan i razborit čovjek ne čestita nastupanje vremena u kojem šejtani bivaju okovani i sputani? Zar ijedno vrijeme nalikuje ovom vremenu?”

Uzvišeni kaže: “Reci: ‘Neka se zato Allahovoj blagodati i milosti raduju, to je bolje od onoga što gomilaju.’” (Junus, 58)

Mjesec ramazan je mjesec posta, noćnog namaza, Kur’ana i dobročinstva, koji je u sebi objedinio najvrednija djela. Post i Kur’an zauzimat će se za čovjeka na Sudnjem danu. Post će reći: “Gospodaru, ja sam mu uskratio hranu i ostale prohtjeve danju”, a Kur’an će reći: “Ja sam mu uskratio san noću, pa dozvoli nam da se zauzimamo za njega.”

Buhari i Muslim bilježe da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ko isposti ramazan, vjerujući u Allaha i nadajući se Njegovoj nagradi, bit će mu oprošteni prošli grijesi. Ko u ramazanu bude klanjao noćni namaz (teraviju), vjerujući u Allaha i nadajući se Njegovoj nagradi, bit će mu oprošteni prošli grijesi. Ko provede Lejletul-kadr u namazu, vjerujući u Allaha i nadajući se Njegovoj nagradi, bit će mu oprošteni prošli grijesi.”

Allah Uzvišeni obavezao se da će postača nagraditi zbog posta, kao što se navodi u hadisu koji bilježi Buhari: “Svako čovjekovo djelo vrednuje se deseterostruko pa do sedam stotina puta, osim posta, on je Moj i Ja za njega nagrađujem. Postač ostavlja prohtjeve i hranu zbog Mene.”

To je zaista veličanstven i blagoslovljen mjesec, i odabrano vrijeme, u kojem meleki traže oprost za postače sve dok ne iftare. Postač ima dvije radosti: kada se iftari, raduje se iftaru, a kada sretne svog Gospodara, radovat će se svome postu. Allah, džellešānuhu, u svakom njegovom danu uljepšava Džennet, a zatim kaže: “Još malo pa će Moji dobri robovi biti oslobođeni svih teškoća i neugodnosti i doći će tebi.”

U ramazanu doziva glasnik: “O ti koji želiš dobro, pristupi, a ti koji želiš zlo, odstupi!” Srca se približavaju svome Stvoritelju, a duše se okreću Njemu Jedinom. U njemu je deset odabranih noći, i noć Lejletul-kadr koja je vrednija od hiljadu mjeseci.

Jedna od blagodati ramazana jeste da onaj ko klanja za imamom teravih-namaz, dok imam ne napusti svoje mjesto, do kraja namaza, ima nagradu kao da je cijelu noć klanjao. Allah, džellešanuhu, svake noći (i dana) oslobađa vjernike od Vatre. Neka je ponižen čovjek koji dočeka ramazan i ne bude mu oprošteno u njemu!

Postačeve dove u ramazanu se ne odbijaju, i mnogo je trenutaka u kojima se one primaju. Upućujte što više dova Allahu, dželle šanuhu, u ramazanu. Allah, džellešanuhu, u ajetima o postu podsjeća na Svoju blizinu vjernicima i uslišavanje njihovih dova, pa je rekao: “A kada te robovi Moji za Mene upitaju, Ja sam, sigurno, blizu: odazivam se molbi molitelja kad Me zamoli. Zato neka oni pozivu Mome udovolje i neka vjeruju u Mene, da bi bili na Pravome putu.” (El-Bekara, 186) Imam Ahmed zabilježio je da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Trojici se ne odbija dova: pravednom vladaru, postaču dok ne iftari i mazlumu, obespravljenom.”

Mnogobrojna su vrata dobra u ramazanu. Ko nahrani postača, makar jednom datulom, imat će istu nagradu kao i on, s tim da postač neće izgubiti ništa od svoje nagrade. Najbolja milostinja je milostinja u ramazanu. Ko se boji dana u kojem će račun polagati, neka nahrani siromaha, i neka ispuni potrebu udovice i jetima. Uzvišeni kaže: “... i hranu su davali – mada su je i sami željeli – siromahu i siročetu i sužnju. ‘Mi vas samo za Allahovu ljubav hranimo, od vas ni priznanja ni zahvalnosti ne tražimo! Mi se Gospodara našeg bojimo, onog Dana kada će lica smrknuta i namrgođena biti.’ I njih će Allah strahote toga Dana sačuvati i blaženstvo i radost im darovati i Džennetom i svilom ih za ono što su trpjeli nagraditi.” (El-Insan, 8–12)

O vjernici! Mjesec ramazan je najodabranije vrijeme i najbolja prilika za postizanje bogobožnosti. Post je štit, tj. zaštita od razvrata i grijeha. Allah, džellešanuhu, započeo je i završio ajete o postu spominjanjem bogobožnosti. Bogobožnost je najbolja opskrba, i njena odjeća je najbolja odjeća. Uzvišeni kaže: “... a onome koji se Allaha boji, On će izlaz naći i opskrbit će ga odakle se i ne nada” (Et-Talak, 2–3); “A onome ko se bude Allaha bojao – On će preko

ružnih postupaka njegovih preći i još mu veliku nagradu dati” (Et-Talak, 5); “A onome ko se Allaha boji, On će sve što mu treba učiniti dostupnim” (Et-Talak, 4).

Allah Uzvišeni odlikovao je bogobojazne Svojom podrškom i pomoći, i darovao ih je Svojom ljubavlju: “A jest! Samo onoga ko obavezu svoju ispuni i grijeha se kloni Allah voli.” (Ali Imran, 76). Rekao je Katada: “Ko se bude Allaha bojao, Allah će biti s njim, a s kim je Allah, niko ga ne može pobijediti. On je njegov čuvar, koji nikada ne spava i vodič koji ga nikada neće odvesti krivim putem.” Bogobojazni će pobijediti na ovom i budućem svijetu. Uzvišeni kaže: “Taj drugi svijet dat ćemo onima koji ne žele da se na Zemlji ohole i da nered čine, a oni koji se Allaha boje čeka sretan kraj.” (El-Kasas, 83)

S bogobojaznošću, o vjernici, postiže se vječna sreća, u Džennetu, koji je prostran kao što su prostrani nebesa i Zemlja, i u kojem ima ono što oko vidjelo nije, uho čulo nie i nije naumpalo ljudskom srcu. Uzvišeni kaže: “I neka se ničega ne boje i ni za čim neka ne tuguju Allahovi šticećenici, oni koji budu vjerovali i koji se budu Allaha bojali, za njih su dobre vijesti i na ovome i na onome svijetu – Allahove riječi niko ne može izmijeniti – to će, zaista, velik uspjeh biti.” (Junus, 62–64)

O muslimani! Mjesec ramazan je prilika za činjenje djela kojima je zadovoljan Milostivi, za ustrajnost na Njegovom putu i pripremu za susret s njim. Danas je djelo bez obračuna, a sutra je obračun bez djela, i zato se onim što je potrebno opskrbite, a najbolja opskrba je bogobojaznost. Uzvišeni kaže: “O vjernici! Propisuje vam se post, kao što je propisan onima prije vas, da biste se grijeha klonili.” (El-Bekara, 183)

O muslimani! Jedna od intencija posta jeste odgajanje duše da bude pokorna Allahu i njeno čišćenje kroz udaljavanje od grijeha. Kao što musliman uskraćuje sebi dozvoljene stvari u ramazanu, preče je da se ustegne od zabranjenih, jer post nije puko apstiniranje od hrane, nego je to mjesec koji potiče iman, čvrstu vjeru u ljudskim dušama i podstiče ih na činjenje dobrih djela.

Onaj ko ne ostavi lažan govor, postupanje po njemu i prepirku, Allahu, džellešanuhu, nije potrebno njegovo ostavljanje hrane i pića.

Naš Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, bio je najdarežljiviji, u punom značenju te riječi, u ramazanu. Ibn Abbas, radijallahu anhumu, rekao je: “Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, bio je najdarežljiviji čovjek, a posebno je

bio darežljiv u ramazanu, kada mu je dolazio Džibril, a Džibril mu je dolazio svake noći u ramazanu, sve do kraja ramazana. Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, pred njim je učio Kur'an, i kada mu je dolazio Džibril, bio je darežljiviji od blagog povjetarca.” (Buhari i Muslim)

Učenje Kur'ana ima posebnu vrijednost u ramazanu, i nema ništa korisnije za ljudsko srce od učenja Kur'an uz razmišljanje, kao što kaže Ibn Kajjim, Allah mu se smilovao: “Učenje Kur'ana potiče u ljudskom srcu sva ona pohvalna svojstva koja u njega udahnuju život i upotpunjavaju njegovo vjerovanje, a isto tako odvraća od svih pokuđenih svojstava koja ga umrtvljuju i upropaštavaju. Kada bi ljudi znali vrijednost učenja Kur'ana uz razmišljanje, ostavili bi sve ostalo i posvetili bi se učenju Kur'ana.”

Imam Ahmed zabilježio je da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, jednu noć cijelu probdio u namazu, učeći samo jedan ajet, učio ga je i ponavljao do sabaha: “Ako ih kazniš, robovi su Tvoji, a ako im oprostiš, silan i mudar Ti si” (El-Maida, 118).

U predaji koju je prenio Aišin bratić, radijallahu anhuma, navodi se da je jednom, dok je boravio u njenoj kući, vidio Aišu, radijallahu anha, kako klanja i uči: “Prije smo među svojim strahovali”, govorit će, “pa nam je Allah milost darovao i od patnje u Ognju nas sačuvao; mi smo Mu se prije klanjali, On je, doista, Dobročinitelj i Milostivi” (Et-Tur, 26–28). Aiša, radijallahu anha, ponavljala je ove ajete, molila Allaha, tražila Njegovu zaštitu i plakala. Aišin bratić o tome kazuje: “Stajao sam dok mi nije dodijalo stajanje, pa sam otišao na pijacu zbog nekih potreba, a kada sam se vratio, ona je i dalje klanjala i plakala.”

O vi koji ste Allahu poslušni, ovo su dani dobra i požrtvovanosti, i zato požurite sa činjenjem dobra, ispunite svoje vrijeme dobrim djelima, koja će vas približiti Allahu, opskrbite se njima, budite iskreni prema vašem Gospodar u dok ih činite i slijedite svoga Poslanika.

Zatim, znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šalžite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

PREISPITIVATI SVOJA DJELA JE PUT KAKO IZAĆI IZ RAMAZANA KAO POBJEDNIK (MEDINA)

Hatib: dr. Ali ibn Abdurrahman el-Huzejfi
5. ramazan 1440. god. po Hidžri / 10. maj 2019.

Neka je svaka hvala Allahu, Gospodaru Zemlje i nebesa, Koji obilno daruje. Dobra djela stvorenja Njemu ne pribavljaju korist, niti Mu loša mogu nauditi. Djela samo mogu koristiti ili nauditi onome ko ih čini. Neka je hvaljen Allah, Gospodar neovisni od Svojih stvorenja. Njemu se zahvaljujemo i upućujemo riječi hvale za neizmjerne blagodati, koje smo spoznali i koje nismo, Njemu hvala pripada u svim prilikama. Svjedočim da nema boga osim Allaha, kojem ravnog nema, On posjeduje imena lijepa i svojstva veličanstvena.

Svjedočim da je Muhammed Allahov poslanik, koga On potpomognu jasnim dokazima i nepobitnim argumentima. Neka su mir i spas na našeg Poslanika, njegovu časnu porodicu, vrle ashabe koji su požurivali s činjenjem dobrih djela.

Poštovani vjernici! Savjetujem da bogobojazni budemo i da to potvrđujemo čineći dobra djela, kloneći se grijeha i svega što srdžbu Uzvišenog izaziva. Samo će pokorni robovi će biti spašeni, dok će grešnici na velikom gubitku biti.

Cijenjeni vjernici! Preispitati svoja djela, uz nastojanje da se učini što veći broj ibadeta, kako bi se dobio veliki broj sevapa, i ustrajavati na onome što nam je Allah olakšao da činimo od dobrih djela, kao i čuvati se svega što ih skrnavi – to je vrhunac sreće i uspjeha na ovom i onom svijetu. Uzvišeni kaže: “A onome koji je od stajanja pred svojim Gospodarom strepio i dušu od prohtjeva uzdržao, Džennet će boravište biti sigurno” (En-Naziat, 40–41).

Također nas Uzvišeni obavještava o stanovnicima Dženneta: “Obraćat će se jedni drugima i jedni druge će pitati: ‘Prije smo među svojim strahovali’, govorit će, ‘pa nam je Allah milost darovao i od patnje u Ognju nas sačuvao’” (Et-Tur, 25–27).

Na drugom mjestu Uzvišeni kaže: “O vjernici, pokoravajte se Allahu i pokoravajte se Poslaniku, i ne ništite djela svoja!” (Muhammed, 33).

Tumačeći riječi Uzvišenog: “I neka svaki čovjek gleda šta je za sutra pripremi” (El-Hašr, 18), Ibn Kesir kaže: “Dobro preispitajmo svoja djela prije nego što nam bude suđeno. Razmislimo o tome koliko smo dobrih djela pripremili za Sudnji dan kada ćemo polagati račun pred Gospodarom.”

U hadisu Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Oštrouman je onaj koji preispituje svoja djela i ko vrijedno radi za ono što nastupa poslije smrti. Nerazuman je onaj ko slijedi svoje prohtjeve, prepuštajući se nadi u Allahov oprost.” (Hadis je hasen.)

Preispitivati vlastita djela podrazumijeva razmisliti o onome što je urađeno i što se sada čini, i kako treba djelovati u budućnosti, a zatim pokajati se za sve grijehе, čuvajući dobra djela od svega što nam ih može pokvariti, i nastaviti ustrajati u dobrim djelima. Veliki li je gubitak i propast slijediti prohtjeve, činiti zabranjeno, udaljiti se od ibadeta, čak činiti ono što uništava sevape. Štaviše, čovjek bi bio na gubitku kada bi samo činio djela koja umanjuju nagradu za dobra djela koja čini.

Poštovani vjernici, vi primjećujete kako brzo prolaze dani i noći, kako nam godine okreću svoja leđa. Svaki dan koji prođe, ne može se nadoknaditi. A životni vijek čovjeka nije ništa drugo nego skup dana i noći nakon kojih dolazi smrtni čas, sa kojim prestaje i činjenje dobrih djela, i čovjek postaje svjestan da su puste želje koje je imao bile samo šejtanska obmana. Nama, na početku ovog mubarek mjeseca, širom su otvorena vrata dobra. Uđimo na ta vrata i udaljimo se od svakojakih stranputica koje vode u propast. Uzvišeni kaže: “O vjernici, uđite u islam potpuno i ne idite stopama šejtanovim; on vam je, zaista, neprijatelj otvoreni.” (El-Bekara, 208)

Poštovani vjernici! Cijenimo vrijednost imana, cijenimo blagodat Objave, nikom nije dato nešto bolje od ispravnog vjerovanja i Kur’ana. Svakom muslimanu koji isposti ramazan vjerujući i nadajući se nagradi iman će se povećati, blagoslov Objave će ga produhoviti.

Istinито učenje Kur’ana podrazumijeva raditi po tome, bez obzira na memorisanje dijelova Kur’ana. Ko ne bude radio po Kur’anu, nije njegov sljedbenik, makar ga znao napamet.

Početak upute, milost spuštena svim stvorenjima, i prvi dani boljeg života započeti su objavom Kur'ana u ramazanu. Objava Kur'ana u mjesecu ramazanu bila je povod svakog dobra, Božiji je blagoslov nama, početak je promjene ljudskog života nabolje. Kur'an je način kako zavrijediti najviše stepene, kako postići svjetlo upute, kako se izvući iz tmina i skinuti okove zablude.

Uzvišeni kaže: “Na takav način Mi i tebi objavljujemo ono što ti se objavljuje. Ti nisi znao šta je Knjiga niti si poznao vjerske propise, ali smo je Mi učinili svjetlom pomoću kojeg upućujemo one robove Naše koje želimo. A Ti, zaista, upućuješ na Pravi put” (Eš-Šura, 52); “One koji budu u Allaha vjerovali i čvrsto se Njegovih propisa pridržavali – On će, sigurno, u milost Svoju i blagodat uvesti, i pravim putem Sebi uputiti” (En-Nisa, 174–175).

Ko povjeruje u poruke časnog Kur'ana, bilo pri početku objave ili stoljećima nakon toga – zahvalan je Uzvišenom na blagodati Objave, koja zadire u svaki segment života, čime se, u suštini, srcem iskazuje zahvala na blagodati vjere. Ko ne povjeruje u Kur'an, porekao je sve blagodati, i vječno će biti u Vatri. Uzvišeni kaže: “A onima koji su se protiv njega (Kur'ana) urotili Vatra će boravište biti” (Hud, 17); “A nastradat će sigurno oni koji u nju (Knjigu) ne vjeruju” (El-Bekara, 121); “Onima koji dokaze Naše budu poricali i prema njima se budu oholo odnosili – kapije nebeske neće se otvoriti, i prije će debelo uže kroz iglene uši proći nego što će oni u Džennet ući. Eto tako ćemo Mi grešnike kazniti. U Džehennemu će im ležaj i pokrivači od vatre biti. Eto tako ćemo Mi nevjernike kazniti.” (El-A'raf, 40–41).

Pokazatelj Allahove milosti prema nama i Njegove savršene mudrosti i sveobuhvatnog znanja jeste i to što nam je propisao post blagoslovljenog mjeseca ramazana. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ukazao nam je na pohvalnost noćnog namaza u njemu.

Uzvišeni Allah odlikovao je ovaj mjesec nad ostalim mjesecima pa su se u njemu sastali najveličanstveniji ibadeti i razne vrste dobročinstva. Allah je u njemu uvećao nagradu za dobra djela, kako bi musliman bio zahvalan Uzvišenom Gospodararu na blagodati Kur'ana i imana; jer na tim blagodatima dužni smo se zahvaliti Onome Koji nam ih je i podario, voleći Ga; kako bismo te blagodati sačuvali od nestanka, i kako bi nam On blagodati povećao i na ovom i na budućem svijetu.

Zahvala na blagodatima postiže se činjenjem različitih ibadeta, među kojima je najvredniji vjerovati u Božiju jednoću. Također se postiže dobročinstvom prema stvorenjima. Uzvišeni Allah kazuje Svome Poslaniku: “Mi smo ti, uistinu, mnogō dobro dali, zato se Gospodaru svome moli i kurban kolji” (El-Kevser, 1–2).

Riječ “kevser” koja se spominje u prvom ajetu ove sure može se tumačiti kao “veliko dobro koje samo Uzvišeni može darovati”, a u to spada i rijeka Kevser u Džennetu. Uzvišeni Allah upućuje Svoga Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, na to da se različitim vidovima ibadeta zahvaljuje Njemu na datim blagodatima i da prema stvorenjima postupa na najljepši način.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je bio dostojan naredbi svoga Gospodara, u potpunosti ju je izvršio, zbog čega ga je Allah nagradio nagradom kakvu nije darovao nijednom drugom poslaniku, upravo zbog Poslanikovog odnosa prema svom narodu.

Naš Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, dostavio je poslanicu, povjerenu misiju obavio i na svako dobro svome ummetu ukazao. Allah, džellešanuhu, obraćajući se Svome poslaniku Musau, alejhis-selam, kazuje: “Ono što ti dajem uzmi i zahvalan budi!” (El-A’raf, 144). Drugom poslaniku Uzvišeni poručuje: “Trudite se i budite zahvalni, o čeljadi Davudova!’ – A malo je zahvalnih među robovima Mojim” (Saba, 13).

Tako određeni tumači Kur’ana naglašavaju: “Nakon ove naredbe nijedan sat nije prošao, danju ili noću, a da se neko iz čeljadi Davudovih nije zahvaljivao, čineći rukū ili sedždu.

Kada je Uzvišeni u nizu spomenuo blagodati koje je darovao Merjemi, alejhas-selam, naredio joj je da se zahvaljuje: “O Merjema, budi poslušna svome Gospodaru i licem na tle padaj i sa onima koji molitvu obavljaju i ti obavljaj!” (Ali Imran, 43).

Uzvišeni, također, kazuje o ashabima, o najboljoj generaciji ovog naroda: “Muhammed je Allahov poslanik, a njegovi sljedbenici su strogi prema nevjernicima, a samilosni među sobom; vidiš ih kako se klanjaju i licem na tle padaju želeći Allahovu nagradu i zadovoljstvo – na licima su im znaci, tragovi od padanja licem na tle” (El-Feth, 29).

Ibadeti u ramazanu i mimo njega stoga su vid zahvale Uzvišenom Allahu na blagodati vjere i Kur'ana.

Časni Kur'an ima primjetan oplemenjujući utjecaj na dušu u ramazanu, jer u postu oslabe zli nagoni, a želja za dobrim jača, dok šejtani gube svoju snagu. Radi toga je potrebno često učiti Kur'an razmišljajući o značenjima proučenog. Samo časni Kur'an i svijetli sunnet mogu popraviti stanje muslimana.

Kada bi se svi mudraci ovog svijeta, živi i mrtvi, skupili da riješe jednu od dilema ovog svijeta, bez upute Kur'ana, pravi put ne bi pronašli. S druge strane, u Kur'anu pronalazimo rješenje za svakojake dileme, počevši od pitanja vjerovanja, Allahovih imena i svojstava, oblika ibadeta koje je čovjek dužan ispoljavati, što je samo mali primjer tome.

Tako je po pitanju vjerovanja ponuđeno bezbroj odgovora, a pravi je onaj koji je Kur'an donio. Po pitanju oblika ekonomije razišli su se mudraci svijeta, a rješenje je ono što u Kur'anu stoji. Čak su se određeni mudraci nemuslimani okoristili islamskim vjerozakonom u određenim segmentima.

Premda nije moguće da svi ljudi prihvate islam, muslimani su dužni da se čvrsto drže uputa Kur'ana i sunneta. Kada muslimani budu ljudima dobar uzor, oni će početi prihvatati korisne stvari od njih, što je važno, makar se radilo o dunjalučkim stvarima.

U tom kontekstu, veličanstveni Kur'an je izvor identiteta muslimanskog ummeta, njegova snaga, ponos, sreća i garancija opstanka. Uzvišeni kaže: "Ovaj Kur'an vodi jedinom ispravnom putu, i vjernicima koji čine dobra djela donosi radosnu vijest da ih čeka nagrada velika." (El-Isra, 9)

Cijenjeni vjernici! Za strogo naređeni obred – post predodređena je velika nagrada, ali i na ovom svijetu ima mnoge koristi, što je jasno onima koji su razumom obdareni. Ipak, postač neće ubrati prave plodove posta, niti će mu biti od velike koristi, izuzev ako ga bude čuvao čineći dobra djela i čuvajući se grijeha koji umanjuju njegovu vrijednost.

Vjernik, kada posti, posti svim organima: sluhom i očima, jezikom i svakim dijelom svoga tijela – ne čineći zabranjena djela, kako bi svoju dušu očistio pokornošću. Uzvišeni kaže: "O vjernici, pokoravajte se Allahu i pokoravajte se Poslaniku, i ne ništite djela svoja!" (Muhammed, 33).

U hadisu stoji: “Kada neko posti, neka ne čini ružna djela, niti govori ružne riječi. A ako mu neko nešto ružne kaže, neku mu odgovori riječima: ‘Ja postim!’” U drugom hadisu Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Post je štit od Vatre, sve dok se ne obezvrijedi grijesima”.

Zato, poštovani vjernici, preispitajmo svoja djela u ramazanu, kako bi nam polaganje računa na Sudnjem danu bilo lakše. Uvijek se pitajmo: Da li sam obavio namaz kako mi je naređeno? Da li sam udijelio zekat, kad već postim? Da li sam se pokajao od grijeha? Da li sam odustao od haram-zarade, poput kamate i privređivanja prodajom nedozvoljenog? Da li održavam rodbinske veze? Da li sam poslušan svojim roditeljima? Da li pozivam u dobro, a odvrćam od zla? Da li se čvrsto držim Poslanikove upute kako bih bio jedan od spašenih?

Uzvišeni Allah kaže: “O vjernici, bojte se Allaha i govorite samo istinu, On će vas za vaša dobra djela nagraditi i grijehе vam vaše oprostiti. A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao – postići će ono što bude želio.” (El-Ahzab, 70–71)

Uzvišeni Allah kaže: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šalјite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56). Također Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Ko jednom salavat na mene donese, Allah će na njega deset donijeti.”

Donosimo salavat i selam na Allahovog poslanika i miljenika Muhammeda, vjerovjesnika izaslanoga svim svjetovima. Gospodaru naš, blagoslovi Muhammeda i rod Muhammedov, kao što si blagoslovio Ibrahima i rod Ibrahimov. Zaista si Ti hvaljen i slavljen. Bože moj, obaspi blagodatima Muhammeda i rod Muhammedov, kao što si obasuo blagodatima Ibrahima i rod Ibrahimov. Zaista si Ti hvaljen i slavljen.

Uzvišeni Allahu, smiluj se vrlim ashabima, odabranim halifama, prvim generacijama i svim sljedbenicima Istine do Sudnjega dana. Uzvišeni, oprosti nam naše grijehе, svojom plemenitošću i sveobuhvatnom milošću.

Uzvišeni Allahu, od Tebe tražimo snagu da provedemo mubarek mjesec ramazan u ibadetu, da ga dostojno ispostimo i u njegovim noćima namaz obavljamo. Uzvišeni, podari nam da oživimo Lejletul-kadr ibadetima, primi od nas dobra djela. Gospodaru, primi od nas dobra djela koja si nam omogućio i podari nam snagu da ustrajemo na tome, učini da budemo na putu Istine sve Sudnjega dana.

Uzvišeni Allahu, oprosti nam grijehе, oprosti nam sve naše grijehе, sve nam oprosti, naš Gospodaru. Uzvišeni, pokaži nam Istinu takvom darujući nam da je slijedimo, pokaži nam neistinu takvom darujući nam da se od nje udaljimo. Gospodaru, od Tebe tražimo zaštitu od zla u nama, od zlih djela naših, očisti naša srca od svakog iskrivljenog shvatanja, udalji zabranjeno od nas. Uzvišeni, Ti si milostiv, samilostan, kadar i silan.

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijehа, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

KAKO NAJBOLJE ISKORISTITI MJESEC MILOSTI (MEKA)

Hatib: dr. Fejsal ibn Džemil Gazavi
12. ramazan 1440. po Hidžri / 17. maj 2019.

Hvala Allahu, Koji je Svoje robove počastio odabranim vremenima, kako bi u njima činili što više dobra i kako bi im On praštao grijeha i darovao ih iz Svog obilja. Hvalim Ga, slavljem neka je On, i zahvaljujem Mu. On upućuje koga hoće, od Svojih robova, da mu se pokorava i boji Ga se, a ostavlja bez podrške onoga ko zapostavi Njegovu naredbu i nepokoran mu je.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, Velikog, Uzvišenog, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, koji je rekao: “požurite sa činjenjem dobrih djela”, neka su na njega Allahov milost i blagoslov, i na njegovu porodicu i ashabe, i one koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana.

Bojte se Allaha, muslimani, bogobojaznost je Allahova oporuka Njegovim robovima, i poputnina iskrenih vjernika za dan povratka Allahu. Uzvišeni kaže: “O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

O muslimani, svakog dana ramazana Allahov glasnik doziva: “O ti koji želiš dobro, požuri, a ti koji želiš zlo, suzdrži se!” To je uporni savjetnik i stalni podsjetnik koji upućuje vjernike da požure sa činjenjem dobra i svega onoga u čemu je njihova dobrobit, a da se suzdrže od činjenja zla i svega onoga u čemu je njihova propast. A kako i ne bi bio, kada je muslimanu naređeno da iskoristi priliku i opskrbi se dobrim djelima dok je još živ: “O vjernici, molitvu obavljajte i Gospodaru svome se klanjajte, i dobra djela činite da biste postigli ono što želite.” (El-Hadždž, 77)

Koliko je samo potrebno da se u ovim danima predamo dašcima Allahove milosti i Njegovoj neizmjernej darežljivosti i dobročinstvu.

Ovo su neka pravila, smjernice i savjeti vezani za činjenje dobra u ovom blagoslovljenom vremenu, možda vam budu od koristi.

Prvo: Neka dobro bude tvoja trajna briga i preokupacija, tako što ćeš donijeti nijet i čvrstu odluku u srcu da ćeš činiti dobro kada god ti se ukaže prilika, pa ako ti Allah olakša i pomogne te u njegovom činjenju, dobit ćeš nagradu predviđenu za to djelo, a ako, iz nekog razloga, ne budeš u mogućnosti učiniti dobro, i nešto se ispriječi između nijeta i konkretnog djela, imat ćeš nagradu za svoj nijet.

Abdullah, sin imama Ahmeda ibn Hanbela, rekao je svom ocu jednog dana: “Oporuči mi nešto!”, pa mu je on rekao: “Sine moj, donesi nijet da ćeš učiniti dobro, i bit ćeš u dobru sve dok je ono u tvom srcu.”

Ovo je veličanstvena oporuka, i onaj ko je primijeni u svom životu, imat će trajnu nagradu, zbog njene trajnosti i neprekidnosti. Ako je čovjekov nijet ispravan, a ne ispune se uzroci konkretnog djela, imat će nagradu za svoj nijet, makar ga nikada ne učinio. Ko naumi učiniti dobro djelo, i ne učini ga, Allah će mu upisati, kod Sebe, jedno potpuno dobro djelo, a ako ga učini, Allah će mu upisati, kod Sebe, od deset do sedam stotina dobrih djela, pa i više od toga, kao što nas je o tome obavijestio istinoljubivi i istinom pomognuti Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem.

Također, razmišljanje o dobru i zaokupljenost pozitivnim mislima, može biti podsticaj za činjenje i postizanje dobra. Ibn Abbas, radijallahu anhuma, rekao je: “Razmišljanje o dobru vodi njegovom činjenju, a kajanje zbog zla vodi njegovom ostavljanju.”

Neka tvoje misli uvijek budu zaokupljene činjenjem dobra, nagradom za njegovog činitelja i njegovim pozitivnim posljedicama. Nasuprot tome, čovjek je dužan kajati se i žaliti zbog učinjenog lošeg djela, i to bi ga trebalo odvratiti od činjenja grijeha i loših stvari.

Drugo: Budi ubijeđen da je činjenje dobra istinska opskrba, koja će čovjeku koristiti na Sudnjem danu, i koja se za njega čuva, i ništa od nje neće biti zagubljeno, bilo malo ili veliko. Uzvišeni kaže: “Bilo kakvo dobro da urade, bit će za nj nagrađeni. A Allah dobro zna one koji se Njega boje.” (Ali Imran, 115)

Opskrbi se dobrim djelima, iskoristi prilike i ne potcjenjaj nijedno dobro djelo. Uzvišeni kaže: “A dobro koje za sebe unaprijed osigurate naći ćete kod Allaha još većim i dobit ćete još veću nagradu” (El-Muzzemmil, 20).

Ibn Abbas, radijallahu anhuma, u komentaru Allahovih riječi: “Ko uradi trun dobra – vidjet će ga, i ko uradi trun zla – vidjet će ga”, rekao je: “Ni vjernik ni nevjernik neće uraditi dobro ili zlo, na ovom svijetu, a da im Allah, Uzvišeni, neće predočiti ono što su radili. Vjerniku će predočiti njegova dobra i loša djela, pa će mu oprostiti loša, a nagradit će ga za dobra djela, a nevjerniku će predočiti njegova dobra i loša djela, pa će odbaciti njegova dobra, a kaznit će ga za loša djela.”

Treće: Druži se sa dobrim djelima na ovom svijetu, a posebno u odabranim vremenima, jer su dobra djela najbolji prijatelj i saputnik.

Hatim el-Esamm, Allah mu se smilovao, rekao je: “Vidio sam da svaki čovjek ima prijatelja, kojem povjerava svoje tajne i kojem iznosi svoje brige, a ja sam, kao prijatelja, odabrao dobro djelo, da bi bio sa mnom kada budem polagao račun i kada budem prelazio sirat-čupriju.”

Četvrto: Budi ključ za vrata dobra i katanac za vrata zla, jer dvije su vrste ljudi, kao što kaže Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: “Ima ljudi koji su ključevi dobra, a katanci zla, a ima ljudi koji su katanci dobra i ključevi zla, pa blago onome kome je Allah dao ključeve dobra, a teško onome kome je Allah dao ključeve zla.”

Jedan od znakova Allahovog zadovoljstva čovjekom jeste da ga učini ključem dobra: kada se negdje pojavi, spominje se Allah zbog njegove pojave, uvijek je u dobru, čini dobro, govori dobro, razmišlja o dobru, nosi u svojoj nutrini dobro, on je ključ dobra gdje god da dođe, i uzrok da i oni koji se druže s njim čine dobro.

Nasuprot njemu je čovjek koji je uvijek u zlu i sa zlom, čini zlo, govori zlo, razmišlja o zlu i u svojoj nutrini nosi zlo, on je ključ svakog zla. Znaj da se čovjekov iman neće upotpuniti osim ako bude želio dobro svim muslimanima. Potvrdu za to nalazimo u riječima Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: “Nijedan od vas neće vjerovati potpuno sve dok svome bratu ne bude želio dobro koje želi sebi.”

Peto: Kako je samo uzvišena stvar da vjernik bude putokaz drugima za činjenje dobra, kako bi na taj način postigao ogromno dobro. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko uputi na neko dobro, imat će nagradu onoga ko to dobro bude radio.” I rekao je: “Onaj ko upućuje druge na dobro isti je kao i onaj ko to dobro radi.”

Najbolje što čovjek može dati drugim ljudima jeste upućivanje, podučavanje, savjet, ukazivanje na dobro, podsticanje na iskorištavanje vremena i ohrabivanje u pravilnom korištenju odabranih vremena.

Šesto: Moli Allaha da te učvrsti u vjeri i da te učini od onih koji su Mu pokorni i bogobožni, i utječi se Allahu od toga da te vrati starim stopama pa da ostaviš dobro i udaljiš se od njega, i počneš činiti zlo i priklanjati mu se.

Ebu Zerr, radijallahu anhu, rekao je: “Nemoj biti siguran da čovjek koji čini dobro jednog dana neće posustati, vratiti se zlu i umrijeti u takvom stanju, i nemoj gubiti nadu da čovjek koji čini zlo, jednog dana neće ostaviti zlo, vratiti se dobru i umrijeti u takvom stanju.” Zbog toga smo dužni obračunavati svoje duše za sve propuste u odnosu prema Allahu, i moliti našeg Gospodara da nas učvrsti u činjenju dobra do smrti.

Sedmo: Razmisli o riječima Uzvišenog: “A za dobro koje učinite Allah zna” (El-Bekara, 197), koje ljudsku dušu ispunjavaju smirenošću i zadovoljstvom, jer onaj ko čini dobro ljudima, i iskren je u tome, ne očekuje priznanje i pohvalu od ljudi. Kada uradi neko dobro, i ubijeden je da Allah, džellešuanu, zna za njegovo dobro i da će ga nagraditi zbog njega, lakše podnosi nezahvalnost i poricanje dobra i dobročinstva koje je uradio od nekih ljudi. Štaviše, on pred očima ima riječi Uzvišenog: “Mi vas samo za Allahovu ljubav hranimo, od vas ni priznanja ni zahvalnosti ne tražimo!” (El-Insan, 9)

O ti koji želiš dobro, pojam “dobro” ima široko, a ne ograničeno značenje, i obuhvata sve što koristi čovjeku na ovom i budućem svijetu. Ramazan traje određen broj dana i noći u kojima se “vratovi” oslobađaju od džehennemske vatre, u kojem se prima pokajanje, umnogostručuju dobra djela i podižu stepeni.

Požurite i pokažite Allahu ono najbolje u odabranim vremenima, i ne budite nemarni i laskomisljeni prema njima. Razuman čovjek ne oklijeva s činjenjem dobrih djela, ne odgađa ih, ne propušta priliku za činjenje onoga što će ga približiti Allahu, nastoji ostati budan i nadoknaditi propušteno. Musliman

traži načina da učini dobro djelo i trudi se da što više čini dobra djela sve dok ona ne postanu njegov karakter i navika.

Muavija ibn Ebu Sufjan, radijallahu anhu, rekao je: “Navikavajte svoje duše na činjenje dobra, jer sam čuo Allahovog Poslanika, alejhis-selam, da je rekao: ‘Dobro je navika, a zlo je kolebljivost. Kome Allah želi dobro pouči ga vjeri.’”

Musliman je obavezan činiti dobro čitav svoj život, a ono što se od njega posebno traži jeste da se trudi i bude odlučan u korištenju odabranih dana, kao što je ovaj blagoslovljeni mjesec, u kojem se otvaraju vrata Dženneta, i onima koji žude za dobrom ne preostaje ništa drugo nego da pohrle ka Džennetu, a onima koji žele da se natječu u dobru – da požure. Oni koji su krenuli putem spasa ubijedeni su da je velika obmana i gubitak da čovjek ostane uskraćen za dobro ovog mjeseca.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Propao je čovjek koji dočeka ramazan, i on mu prođe, a ne bude mu oprosteno.”

To je vrijeme koje nije kao druga vremena, kao što kaže Ibn Dževzi, Allah mu se smilovao: “Ramazan je među drugim mjesecima kao Jusuf, alejhis-selam, među svojom braćom, i kao što je Jusuf, alejhis-selam, bio najdraže dijete Jakubu, alejhis-selam, tako je ramazan najdraži mjesec Poznavao vidljivog i nevidljivog. Jakub, alejhis-selam, imao je jedanaest sinova (pored Jusufa), i njihova odjeća nije mu pomogla da progleda nakon sljepila, a pomogla mu je Jusufova košulja. Tako je i sa grešnikom kada osjeti mirise ramazana.”

Ono što mjesec ramazan uzdiže nad drugim mjesecima jeste posebna milost, blagoslov, blagodati, dobra, oslobađanje od Vatre i praštanje grijeha.

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

POST JE ŠKOLA VRIJEDNOSTI I MORALA (MEDINA)

Hatib: dr. Husejn ibn Abdulaziz Alu Šejh
19. ramazan 1440. po Hidžri / 24. maj 2019.

Hvala Allahu, Koji se opisao lijepim imenima i savršenim svojstvima, i hvala Mu na blagodatima koje se ne mogu pobrojati.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema na budućem i ovom svijetu, i svjedočim da je naš vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, odabrani vjerovjesnik i rob Uzvišenog. Allahu moj, smiluj se, spasi i blagoslovi Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, njegovu porodicu i ashabe, nosioce dobra i bogobjaznosti.

O ljudi, oporučujem sebi i vama da se samo Allaha bojimo, jer onaj ko se bude Njega bojao, On će ga zaštititi i usrećiti, a neće ga učiniti nesretnim. Uzvišeni kaže: "... a onome koji se Allaha boji, On će izlaz naći" (Et-Talak, 2); "A onome ko se Allaha boji, On će sve što mu treba učiniti dostupnim" (Et-Talak, 4); "A onome ko se bude Allaha bojao – On će preko ružnih postupaka njegovih preći i još mu veliku nagradu dati" (Et-Talak, 5).

Poštovani vjernici! Moralne vrijednosti i plemenita svojstva zauzimaju važno mjesto u islamu. Mnogobrojni su šerijatski tekstovi koji podstiču na lijepo ponašanje i stjecanje lijepih osobina. Govoreći o svojstvima najodabranijeg stvorenja Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, Uzvišeni Allah kaže: "... jer ti si, zaista, najljepše čudi" (El-Kalem, 4).

Propisani ibadeti, u svoj svojoj raznolikosti, nose uzvišene intencije i ciljeve koji kod muslimana bude jaku želju za postizanje najviših moralnih vrлина i slijeđenje časnih primjera, kako bi se život zajednice uokvirio u savršenu moralnu građevinu, u kojoj dominiraju lijepa svojstva, koja će od nje napraviti sretnu i naprednu zajednicu.

Poštovani vjernici, u mjesecu ramazanu propisano je činjenje ibadeta i pobožnih djela koja odgajaju i čiste dušu, oplemenjuju tijelo i popravljaju ga,

što u konačnici donosi dobro dobro svim muslimanima i vodi ih najboljim putevima i najuzvišenijim vrijednostima.

Ibn Abbas, radijallahu anhumu, rekao je: “Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, bio je najdarežljiviji čovjek, a najdarežljiviji je bio u ramazanu, kada mu je dolazio Džibril, a dolazio mu je svake noći ramazana i podučavao ga je Kur’anu. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, bio je darežljiviji od blagog povjetarca.” (Buhari i Muslim) Darežljivost je sveobuhvatni naziv za sve vrste lijepih i plemenitih vrlina i visokih moralnih osobina.

O muslimani! Mjesec ramazan odgaja ljude da se udalje od najnižih prohtjeva i strasti i od lošeg ponašanja. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko ne ostavi lažno svjedočenje i postupanje po njemu, Allah, džellešanuhu, nema potrebe da ostavi hranu i piće.” (Buhari)

Džabir, radijallahu anhu, ističući upravo ovaj aspekt ramazanskog posta, rekao je: “Kada budeš postio, neka posti tvoj sluh, i tvoj vid, i tvoj jezik od laži i griješenja, nemoj povrijediti svoje ukućane, i neka se na tebi vide skrušenost i smirenost.”

Ovdje se misli na ustrajnost u dobru i kontinuitet u plemenitom odnosu prema ljudima. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Kada jedan od vas bude postio, neka ne govori grešne riječi i neka ne podiže glas, a ako ga neko uvrijedi ili se bude htio svađati s njim, neka kaže: ‘Ja postim.’”

Ramazana razvija kod muslimana svojstvo samilosti, u svim njegovim formama i različitim manifestacijama, a neke od tih manifestacija su: posebno vrednovanje sadake u njemu, nahranjivanja gladnog i pomaganja potrebnog.

Ovim se musliman podsjeća i uči da je svojstvo samilosti, u najširem smislu, i najljepšem izrazu, veličanstveno svojstvo, kojim se čovjek treba okititi u svim vremenima i svim relacijama, na temelju riječi Uzvišenog: “... a uz to da je od onih koji vjeruju, koji jedni drugima izdržljivost preporučuju i koji jedni drugima milosrđe preporučuju” (El-Beled, 17), i riječi Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: “Primjer vjernika u samilosti, ljubavi i saosjećajnosti je kao primjer tijela: kada oboli jedan njegov dio, i ostali dijelovi pate od nesanice i groznice.” (Buhari i Muslim)

Buhari i Muslim bilježe da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Milostivima će se smilovati Milostivi. Smilujte se onima na Zemlji, smilovat će vam se Onaj Koji je na nebu.”

Samilost prema Božijim stvorenjima je plemenito svojstvo, i jedna od uzvišenih odgojnih intencija u svim ibadetima, a jedan od njih je post. Uzvišeni kaže: “A tebe smo samo kao milost svjetovima poslali” (El-Enbija, 107). Opisujući Svog Vjerovjesnika, Uzvišeni kaže: “... a prema vjernicima je blag i milostiv” (Et-Tevba, 128).

Ebu Hurejra, radijallahu anhu, rekao je: “Rečeno je: ‘Allahov Poslaniče, uči dovu protiv idolopoklonika.’ Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: ‘Ja nisam poslan da bih proklinjao ljude, nego kao milost.’” (Muslim)

O muslimani! Ramazan i neki drugi ibadeti, kao što je hadž, prostor su i prilika za okupljanje i veću koncentraciju ljudi na propisanim dnevnim namazima, noćnom namazu (teraviji), iftarima, itikafu, prilikom obavljanja umre.

Obaveza je učiniti sve da se na tim mjestima pokaže najljepša slika saosjećajnosti, samilosti, topline, smirenosti i ostalih plemenitih svojstava i lijepih manira koji personificiraju veličinu i ljepote ove časne vjere. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, upozorio je muslimane na nužnost usklađivanja vlastitih postupaka sa ovim lijepim svojstvima i uzvišenim vrijednostima u svim životnim situacijama i prilikama, rekavši: “Allah se neće smilovati onome ko se ne smiluje drugim ljudima.” (Buhari i Muslim)

Štaviše, odsustvo ovih svojstava u našim postupcima može biti uzrokom nesreće i nevolje. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Samo su nesretnici lišeni milosti u srcu.” (Tirmizi, koji kaže da je hadis hasen – dobar, a dobrim su ga ocijenili i neki kasniji hadiski stručnjaci.)

Smilujmo se mlađima, poštujmo starije i pomozimo potrebne. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Nije od nas onaj koji nije milostiv prema našim mladima i ne poštuje naše starije.” (Ahmed i Tirmizi, koji kaže da je hadis hasen-sahih)

Uvaženi imami, sjetite se svojstva milosti kada budete klanjali teraviju i noćni namaz u ramazanu, nastojte ispoštovati sunnet, olakšajte ljudima koliko god je to moguće i nemojte odoljivati kunut-dovu. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, čijem govoru nije dozvoljeno suprotstaviti bilo čiji drugi govor, rekao je:

“Ko od vas bude klanjao ljudima, neka im olakša, jer među njima ima slabih, bolesnih i koji ne mogu trpjeti nuždu.” (Buhari i Muslim) I rekao je: “Nekada stanem na namaz u namjeri da duže klanjam, pa čujem plač djeteta i skratim namaz kako ne bih otežao njegovoj majci.” (Buhari i Muslim)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, povećavao je ibadet u zadnjoj trećini ramazana. Aiša, radijallahu anha, rekla je: “Kada bi nastupila zadnja trećina ramazana, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, probdio bi noć u ibadetu, probudio bi svoje ukućane i ne bi intimno prilazio suprugama.”

Ispunite, Allah vam se smilovao, svoje dane i noći dobrom, i požurite s činjenjem dobrih djela, postići ćete zadovoljstvo Gospodara Zemlje i nebesa.

Allah vam je naredio da donosite što više salavata i selama na časnog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i mir. Allahu moj, budi zadovoljan svim Poslanikovim ashabima i onima koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana!

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

KAKO NAJBOLJE ISKORISTITI POSLJEDNJE TRENUTKE RAMAZANA (MEDINA)

Hatib: dr. Abdulmuhsin ibn Muhammed el-Kasim

26. ramazan 1440. po Hidžri / 31. maj 2019.

Hvala Allahu, Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo, i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i mir, i na njegovu porodicu i ashabe.

Bojte se Allaha, budite svjesni Njegove sveprisutnosti i nadzora, u tajnosti i javnosti.

O muslimani, u mjesecu ramazanu živjeli smo blagoslovljeno vrijeme, čiji su dani bili post, a noći bdijenje u namazu, i u kojem su mesdžidi bili ispunjeni pokornošću i učenjem Kur'ana, i čije smo trenutke provodili između zikra – spominjanja Allaha, dove, požrtvovanosti i darivanja, skrušenih srca i predanih tijela, i u kojem su vjernici osjetili svu ljepotu i slast imana.

Ramazanski dani su na izmaku, i upućen je onaj ko iskoristi njegove zadnje trenutke, jer se djela vrednuju prema završecima i krajnjem ishodu. Ko je u mjesecu ramazanu bio pokoran i predan Allahu, i činio propisana djela, neka upotpuni svoju građevinu, neka zahvaljuje Allahu na blagodatima i neka ne bude poput “one koja bi svoju pređu rasplela kada bi je bila već čvrsto oprela”.

Čuvanje dobrog djela teže je od njegovog činjenja i zato je jedna od dova pobožnih ljudi bila: “Allahu moj, molimo Te da nam podariš dobro djelo i da brižno čuvamo svoju iskrenost u njemu.”

Ko je bio nemaran, neka požuri s iskrenim pokajanjem, jer vrata su još uvijek otvorena. Poslanik, alejhis-selam, rekao je: “Ponižen neka je onaj ko dočeka ramazan, a zatim on prođe i ne bude mu oprosteno.” (Ahmed)

Brinite se više za primanje djela kod Allaha nego za njegovo činjenje, jer Allah prima samo od bogobožasnih.

Vjernik je uvijek između dobročinstva i pribijavanja da njegovo djelo neće biti primljeno, i njegovo stanje najsličnije je onome kojeg je Uzvišeni opisao u Kur'anu: "... i oni koji od onoga što im se daje udjeljuju, i čija su srca puna straha zato što će se vratiti svome Gospodaru." (El-Mu'minun, 60)

Aiša, radijallahu anha, rekla je: "Allahov Poslaniče, jesu li to oni koji piju alkohol, i kradu?" "Ne, kćeri Siddikova", reče on, "nego oni koji poste, klanjaju, dijele sadaku, a pribijavaju se da njihova djela neće biti primljena kod Allaha. To su oni koji hitaju da čine dobra djela, i radi njih druge pretiču." (Tirmizi)

Ako je i prošao mjesec ramazan, vrijeme za činjenje dobrih djela neće proći sve do smrti. Uzvišeni kaže: "I sve dok si živ, Gospodaru svome se klanjaj." (El-Hidžr, 99) Malo ali trajno djelo bolje je od velikog djela koje nema kontinuitet. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "Najdraža djela Allahu su ona u kojima se ustrajava, makar bila i mala." (Buhari i Muslim)

Kada se učini jedno dobro djelo, jedan od znakova da je primljeno kod Allaha jeste da se odmah počne činiti drugo dobro djelo. Kako je samo lijepo dobro djelo, nakon lošeg, koje će ga obrisati, a još ljepše je dobro djelo poslije dobrog djela. Allahova je dobrota to što je učenje Kur'ana, sadaku, post, umru, dovu, noćni namaz i ostala djela koja se čine u ramazanu i koja je On propisao, učinio stalnim i trajnim, tokom cijele godine i tokom cijelog života.

Širok i neograničen vremenski okvir za činjenje dobrih djela predstavlja užitak, radost i zadovoljstvo za vjernike. Uzvišeni kaže: "Onima koji govore: 'Gospodar naš je Allah', pa poslije ostanu pri tome – dolaze meleki: 'Ne bojte se i ne žalostite se, i radujte se Džennetu koji vam je obećan.'" (Fussilet, 30)

Na kraju ramazana, oni koji su postili i klanjali noćni namaz, teraviju, nadaju se ispunjenju radosne vijesti kojom ih je obradovao Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, u svojim hadisima:

"Ko isposti ramazan, s čvrstom vjerom u Allaha i nadom u Njegovu nagradu, bit će mu oprosteni prošli grijesi. Ko provede Lejletul-kadr u namazu, bit će mu oprosteni prošli grijesi." (Buhari)

"Ko u ramazanu bude klanjao noćni namaz (teraviju), bit će mu oprosteni prošli grijesi." (Buhari i Muslim)

“Postać ima dvije radosti: radost iftara i radost prilikom susreta sa svojim Gospodarom.” (Buhari i Muslim)

Život je određeni broj udisaja i tačno određeni čas smrti. Životni vijek koji se mjeri brojem udisaja i izdisaja je kratkotrajan i neznatan. Brz prolazak ramazana podsjeća nas na prolaznost ovodunjalučkog života i svega na njemu. Kao da je već isteklo vrijeme za činjenje djela, i kao da je već prošao dunjaluk. Ako je tako, onda znaj da je svaki čovjek “talac” svojih djela, a spašen će biti samo onaj ko se odazove glasniku svoga Gospodara i bude od dobročinitelja.

O muslimani, Allah, džellešanuhu, propisao je zekatul-fitr, i njegovo izvršenje vezao je za samu završnicu ramazana. Propisao ga je kao iskup i čišćenje za postače, i olakšanje i ispunjenje potrebe siromašnih. Iznos zekatul-fitra je sâ – četiri pregršti neke od živežnih namirnica, široke upotrebe, i daje se za sebe i one koji su pod našim skrbništvom.

Najbolje ga je dati neposredno pred bajram-namaz, a dozvoljeno je dan ili dva dana prije. Sa zalaskom sunca, zadnjeg dana ramazana, propisan je tekbir koji traje do bajram-namaza. Uzvišeni kaže: “... da određeni broj dana ispunite, i da Allaha veličate zato što vam je ukazao na Pravi put, i da zahvalni budete.” (El-Bekara, 185)

Ko isposti ramazan i šest dana ševvala nakon njega, kao da je postio cijelu godinu. Uzvišeni kaže: “Onome ko čini dobro, bio muškarac ili žena, a vjernik je, Mi ćemo dati da proživi lijep život i doista ćemo ih nagraditi boljom nagradom nego što su zaslužili.” (En-Nahl, 97)

O muslimani, u mjesecu ramazanu i u Meki, Allah, džellešanuhu, počastio je ovaj ummet objavljivanjem Kur’ana i poslanstvom najboljeg stvorenja. Izveo ga je iz tmina džahilijeta, neznaboštva, u svjetlo islama. Uzvišeni kaže: “Poslanika, koji vam Allahove ajete jasne kazuje, da bi iz tmina na svjetlo izveo one koji vjeruju i dobra djela čine.” (Et-Talak, 11)

Allah, džellešanuhu, učinio je Mesdžidul-haram kiblom muslimana, i odabrao je Poslanikov mesdžid kao mjesto hidžre i boravka Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem.

Počastio je Kraljevinu brigom o Dva časna hrama, i zbog toga njeni vladari, svjesni veličine emaneta koji su ponijeli, čine sve da bi okupili muslimane oko istine, i približili ih jedne drugima. Uputili su poziv svim predvodnicima

muslimana, da im se pridruže i da zajedno, u blizini Allahove kuće, očiste svoje duše, vežu svoja srca i nade za Njega, slavljen neka je On, i ispune uslove ujedinjenja i osnaženja muslimana. Neka im Allah podari najbolju nagradu za sve ono što čine u službi islama i muslimana.

Znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur’anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

USTRAJNOST U DOBRIM DJELIMA NAKON RAMAZANA (MEKA)

Hatib: dr. Saud ibn Ibrahim eš-Šurejm
3. ševval 1440. po Hidžri / 7. juni 2019.

Hvala Allahu, apsolutnom u uzvišenosti, savršenstvu i ljepoti, samostalnom u upravljanju i određivanju, uzvišenom u veličini i slavi, Koji je objavio Kur'an Svome robu da bi bio radosna vijest i opomena svjetovima, i da bi, Njegovom dozvolom, pozivao k Allahu, i bio svjetiljka koja sija.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, neka su na njega najvredniji salavat i najčišći selam, i na njegovu čistu porodicu, i supruge, majke pravovjernih, i čestite i dobre ashabe, tabiine i sve one koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana.

Bojte se Allaha dok još imate vremena, jer vrijeme brzo odlazi, a sporo se vraća, i ne dozvolite da vas ovaj bezvrijedni dunjaluk odvrati od vječnog ahireta. Ono što je kod vas prolazi, a ono što je kod Allaha vječno je, a kraj pripada bogobožnima.

O vjernici, smjena dana i noći potvrđuje kratkoću i brzinu prolaska vremena. Vrijeme protiče kao što protiču oblaci, tolikom brzinom da nam se čini da je umjesto mjeseca prošla sedmica, umjesto sedmice dan, a umjesto godine mjesec.

Iz naše vjere znamo da je brzina protoka vremena jedan od predznaka Sudnjeg dana, kao što se navodi u vjerodostojnim hadisima od Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. Sve to bi trebalo biti veliki motiv, razumom obdarenima, da čine što više dobra, iskreno se pokaju Allahu, budu dobročinitelji i ostave ono što im kao vjernicima ne dolikuje. Uzvišeni kaže: "On čini da se noć i dan smjenjuju, to je pouka za onoga koji hoće da razmisli i želi da bude blagodaran." (El-Furkan, 62)

O vjernici! Ako je činjenje grijeha, samo po sebi, odvratno i ružno, šta tek reći za činjenje grijeha nakon dobrog djela, jer, iako dobra djela brišu loša, stalno ponavljanje grijeha “zamućuje” bistrinu dobrih djela i miješa se s njima.

Naš Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, utjecao se Allahu Uzvišenom od “povratka grijehu nakon činjenja dobrih djela”, a Uzvišeni Allah kaže: “I ne budite kao ona koja bi svoju pređu rasprela kad bi je već bila čvrsto oprela” (En-Nahl, 92).

Zbog toga, onaj ko posrne nakon upotpunjenja dobrog djela i dopusti grijesima da ovladaju njegovim srcem, nakon što ih je napustio, svrstao se među one koji su pokvarili i umanjili svoj uspjeh “činjenja dobrih djela”, makar samog sebe obmanjivao neznatnim “periodičnim, povremenim ibadetima”, koje nije uspio očuvati i u kojima nije ustrajao, a njegov gubitak time je veći ukoliko nije osjetio slast dozivanja Allaha, džellešanuhu, i istinskog ibadeta Njemu Jedinom, zbog čvrste odluke da će se, nakon pokornosti, vratiti u staro stanje.

O vjernici, razmislite o ovome: u ramazanu si, u određenoj mjeri, osjetio slast ibadeta, i nemoj uništiti i pokvariti taj osjećaj, i ustraj u činjenju dobrih djela, makar ona bila mala i neznatna, jer ustrajnost u malim djelima čuva čovjeka od pokleknuća nakon odlučnosti. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Činite, od djela, onoliko koliko možete, jer Allahu neće dosaditi vaša djela sve dok vama ne dosade”; “Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, bila su najdraža ona djela u kojima se ustrajava” (Muslim).

Svjestan, upućen, nadahnut čovjek je onaj koji je u pokornosti Allahu tokom cijele godine, on se klanja Allahu stojeći, hodajući, sjedeći i ležeći, i zna za svoga Gospodara u svakom trenutku, u ramazanu, ševvalu i drugim mjesecima, koji zajedno sačinjavaju godinu i njeno vrijeme, a za koje će čovjek, u cijelosti, odgovarati. Mjeseci u godini nisu ništa drugo do životni vijek čovjeka koji prolazi, i za koji će polagati račun, bez ikakve sumnje.

Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, čije su riječi sušta istina, rekao je: “Čovjekova stopala neće se pomjeriti na Sudnjem danu dok ne bude upitan za četiri stvari”, pa je spomenuo: “...za život u čemu ga je proveo.”

Zato je upućen i od Allaha pomognut onaj koji svoj ibadet nije vezao za određeni mjesec, jer zna da je Gospodar ramazana, Gospodar i ševvala i svih ostalih mjeseci.

Svjestan čovjek zna da se odabrana vremena za činjenje ibadeta razlikuju u svojoj vrijednosti, ali i da se nadovezuju jedno na drugo i čine jedan neprekidan niz, i da je veliko neznanje, kojem su skloni zavedeni i obmanjeni ljudi, vjerovati da je mjesec ramazan tek izuzetak među mjesecima i “linija razdvajanja” između grijeha prije i poslije njega.

To je, tako mi Allaha, neznanje, stranputica i pomanjkanje zdrave pameti. Svjestan čovjek, također, zna da je radost u danima Bajrama propisani ibadet, kao što je post mjeseca ramazana propisani ibadet. Ako je mjesec ramazan objedinio u sebi više ibadeta u jednom vremenu, kako bi čovjek postigao i čišćenje i oplemenjivanje duše u isto vrijeme, onda su drugi mjeseci, svaki u svom vremenu, objedinili iste te ibadete.

Šta je to što sprečava čovjeka da posti u mjesecu ševvalu, ponedjeljkom i četvrtkom, bijele dane, i šta je to što ga sprečava od davanja sadake, spominjanja Allaha i učenja Kur’ana, a isto tako i u drugim mjesecima, s tim da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, izdvojio post šest dana ševvala, kao što se navodi u vjerodostojnom hadisu: “Ko isposti ramazan i šest dana ševvala, kao da je postio ‘cijelo vrijeme’.” (Muslim)

U konačnici, sve se svodi na princip “deseterostrukog vrednovanja dobrog djela”.

Prema ovom principu post mjeseca ramazana vrijedi kao post deset mjeseci, a post šest dana ševvala vrijedi kao post dva mjeseca, ili, sveukupno, dvanaest mjeseci, tj. “cijelo vrijeme”, a “cijelo vrijeme” je godina.

Allah, džellešānuhu, iako je zabranio post “cijelog vremena”, tj. godine, kao što se navodi u vjerodostojnim hadisima, On je, iz Svoje neizmjerne milosti, omogućio Svojim robovima da nagradu “cjelogodišnjeg posta” postignu bez kršenja Njegove zabrane, i to je Allahovo dobro koje On daje kome hoće, a Allah je blagodaran i uzvišen.

Mjesec ševval odlikuje se posebnostima, kojih nema u drugim mjesecima: on je prvi od tri “određena” mjeseca, u kojima se donosi nijet za obavljanje hadža ili u kojima se čovjek (samo)obavezuje da će obaviti hadž u toj godini, a to su: ševval, zul-ka’de i prvih deset dana zul-hidžeta; u njemu je Ramazanski bajram i propisan je post njegovih šest dana.

Ono što bi svakako trebalo znati jeste da musliman obožava Allaha u svim vremenima i u svim situacijama, čak i zalogaj kojim muž nahrani svoju ženu, za njega ima nagradu.

Najbolje djelo kojim se brišu loša djela jeste iskreni i čisti tevhid – vjera u Jednog Boga, a nakon toga mnoštvo dobrih djela, kojima će čovjek ispuniti knjigu svojih dobrih djela. “I obavljaj molitvu početkom i krajem dana, i u prvim časovima noći! Dobra djela zaista poništavaju hrdava. To je pouka za one koji pouku žele.” (Hud, 115)

Bojte se Allaha i znajte da onaj ko je obožavao ramazan, ramazan je otišao i prošao, a onaj ko obožava Allaha, On je Vječno živi i ne umire. Pametan je onaj ko obračunava svoju dušu, obožava Allaha i radi za život poslije smrti, a nerazuman je onaj ko slijedi prohtjeve duše i nada se od Allaha. Neka čovjek ne protraći svoj život u onome što mu neće donijeti Allahovo zadovoljstvo, i neka ne propušta priliku da, od svakog mjeseca, uzme ono najbolje, i neka moli Allaha da mu pomogne u postizanju tog cilja, kao što je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, molio u svojoj poznatoj dovi: “Učini moj život naprednim u svakom dobru.”

Dobro nije ograničeno samo na mjesec ramazan, nego se nalazi u svim vremenima, i njegovo traženje je poželjno u svakom trenutku, a sve to kako bi se izvršila Božija naredba: “I sve dok si živ, Gospodaru svome se klanjaj” (El-Hidžr, 99). Nema kraja ibadetu i činjenju dobra sve do smrti.

Bojte se Allaha i ustrajte u pokornosti i traženju Allahovog zadovoljstva, a čuvajte se slabosti i lijenosti u slijeđenju puta dobra i dobročinstva, i budite strpljivi, jer “samo oni koji budu strpljivi bit će bez računa nagrađeni” (Ez-Zumer, 10).

Ne propuštajte priliku da svoj životni vijek i vrijeme koje vam je u njemu dato iskoristite za postizanje Allahovog zadovoljstva, sve dok ste još na ovom svijetu, i neka vas vaši imeci, djeca i radosti ne odvrte od pokornosti vašem Gospodaru.

Smrtni čas je iznenadan, polaganje računa bit će teško i iscrpno, kajanje će biti veliko, a nikakve koristi od njega neće biti u tom teškom času. “O vjernici, neka vas imanja vaša i djeca vaša ne zabave od sjećanja na Allaha. A oni koji to učine, bit će izgubljeni. I od onoga čime vas Mi opskrbljujemo udjeljujte prije nego nekom od vas smrt dođe, pa da onda rekne: “Gospodaru moj, da

me još samo kratko vrijeme zadržiš, pa da milostinju udjeljujem i da dobar budem!” (El-Munafikun, 9–11)

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

POKAJANJE ZA PROPUSTE U RAMAZANU (MEDINA)

Hatib: dr. Abdullah ibn Abdurrahman el-Buajdžan
10. ševval 1440. po Hidžri / 14. juni 2019.

Svaka hvala i zahvala pripadaju Allahu. Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo, i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i Koji sve stvara i čini skladnim, i Koji sve s mjerom određuje i nadahnjuje, i svjedočim da je naš vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, koga je Allah poslao s istinom i uputom, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i mir, i na njegovu porodicu i ashabe, i sve one koji slijede njegov put, u dobročinstvu, do Sudnjeg dana. Najbolji govor je Allahov govor, najbolja uputa je uputa Muhammeda ibn Abdullaha, a najgore stvari u vjeri su novotarije, a svaka novotarija je zabluda, a svaka zabluda vodi u Vatru.

O vjernici, bojte se Allaha i izvršavajte ono što vam je naredio, a ostavite ono što vam je zabranio, i znajte da je sve, i malo i veliko, zapisano u Knjizi. Uzvišeni kaže: “O vjernici, Allaha se bojte, i neka svaki čovjek gleda šta je za sutra pripremio i Allaha se bojte jer On dobro zna šta radite.” (El-Hašr, 18)

O vjernici! Vrijeme posebnog blagoslova, dobrote, dobra i dobročinstva je prošlo, njegovi dani su iza nas, i njegove stranice su zatvorene. To je mjesec velike vrijednosti i čudnovatog djelovanja na islamski ummet. U njemu su “profitirali” pobjednici i stekli “plijen” trudbenici.

Da nam je samo znati ko je taj čija je djela Allah primio, pa da mu čestitamo, a ko je s Njegovih vrata vraćen, pa da ga utješimo! Koliko su samo sretni pobjednici: Allah ih je nadahnuo pokajanjem, uputio ih na pokornost Njemu, molimo Allaha da ih primi, i učvrsti ih na Pravom putu, a koliko su samo nesretni gubitnici: uskraćena im je milost, postavljena je pregrada između njih

i njihovog Gospodara, propale su im sve životne prilike i odabrana vremena i nisu “zaplijenili” ništa drugo do žalosti i kajanja.

Međutim, vrata pokajanja ostala su otvorena i nakon ramazana, i naš Gospodar prima pokajanje od Svojih robova u svakom vremenu i na svakom mjestu. Uzvišeni kaže: “On prima pokajanje od robova Svojih i prašta hrđave postupke i zna šta radite.” (Eš-Šura, 25)

U vjerodostojnom hadisu kaže se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Allah, džellešanuhu, obraduje se pokajanju Svoga roba vjernika više nego što se obraduje čovjek koji se nalazi u pustoju i opasnoj zemlji, sa jahalicom na kojoj su mu hrana i voda, pa zaspi i nakon što se probudi, vidi da je jahalica nestala, i krene da je traži sve dok ga ne savlada žeđ, a zatim kaže: ‘Vratit ću se do mjesta na kojem sam bio, zaspati i tako čekati smrt’, a kada stavi glavu na podlakticu, u namjeri da umre, ugleda svoju jahalicu, kako stoji pored njega, na njoj njegova poputnina, hrana i voda, pa je uzme za povodac, i od silne radosti, pogrešno se izrazivši, kaže: ‘Allahu moj, Ti si moj rob, a ja sam Tvoj gospodar.’

Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Kada prođe polovina ili dvije trećine noći, Allah Uzvišeni spušta se na ovozemaljsko nebo i kaže: ‘Ima li koga da nešto traži, pa da mu dam, ili koga da Me zamoli, pa da mu uslišim molbu, ili koga da traži oprost, pa da mu oprostim?’, i tako sve dok ne nastupi zora.” (Muslim)

Poruka onome ko je propustio priliku ramazana: požuri sa pokajanjem prije nego što prođe vrijeme i ne iznenadi te smrtni čas, i nemoj gubiti nadu, jer svaki sin Ademov griješi, a prijekor zaslužuje onaj ko ustrajava u grijesima, i koji zna da njegov Gospodar oprašta, a on ne traži oprost od Njega.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Da vi ne činite grijeha i ne tražite oprost, Allah bi vas zamijenio drugim narodom, koji bi činio grijeha i tražio oprost od Njega, a On bi im opraštao.”

O vjernici, bojte se Allaha, tražite oprost od Njega, odazovite Mu se i budite Mu pokorni, i ne odgađajte pokajanje, jer smrt možda dođe iznenada. Uzvišeni kaže: “I svi se Allahu pokajte, o vjernici, da biste postigli ono što želite” (En-Nur, 31); “Reci: ‘O robovi Moji koji ste se prema sebi ogriješili, ne gubite nadu u Allahovu milost! Allah će, sigurno, sve grijeha oprostiti; On, doista, mnogo prašta i On je milostiv.’ I povratite se Gospodaru svome i pokorite Mu se prije nego što vam kazna dođe – poslije vam niko neće u pomoć priskočiti. I

slijedite ono najljepše, ono što vam Gospodar vaš objavljuje, prije nego što vam iznenada kazna dođe, za čiji dolazak nećete znati, da čovjek ne bi uzviknuo: ‘Teško meni, koliko sam samo dužnosti prema Allahu propustio, čak sam se i izrugivao!’ – ili da ne bi rekao: ‘Da me je Allah Pravim putem uputio, sigurno bi se Njegove kazne sačuvao’, ili da ne bi rekao kad doživi patnju: ‘Da mi se samo vratiti – dobra djela bih činio!’” (Ez-Zumer, 53–58)

O muslimani! Ibadet ima pozitivan efekat na ponašanje vjernika. Uzvišeni kaže: “Zaista namaz odvraća od razvrata i od svega što je ružno.” (El-Ankebut, 45)

Jedan od znakova primanja djela kod Allaha jeste promjena čovjekovog duhovnog stanja nabolje, a nasuprot tome, znak uskraćivanja milosti i neprimanja djela jeste duhovni pad poslije ramazana i promjena nagore. Grijesi povlače za sobom jedni druge. Nema ništa bolje od dobrog djela, poslije lošeg, koje obriše loše djelo, a još ljepše je dobro djelo poslije dobrog djela.

Molite Allaha da vam podari ustrajnost u pokornosti Njemu sve do smrti, i utječite Mu se od prevrtljivosti srca i povratka u grijeh nakon dobrog djela. Kako je samo teško, za ljudsko srce, poniženje grijeha nakon ponosa i časti pokornosti Allahu, i siromaštvo pohlepe nakon bogatstva zadovoljstva!

Molite Allaha da vam podari čvrstinu i ustrajnost. U vjerodostojnom hadisu navodi se da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Neko od vas radit će djela stanovnika Dženneta sve dok između njega i Dženneta ne bude koliko je lakat, ali će ga preteći ono što je propisano, pa će raditi djela stanovnika Vatre i ući će u nju. I neko od vas radit će djela stanovnika Vatre, sve dok između njega i Vatre ne ostane koliko je lakat, ali će ga preteći ono što mu je propisano, pa će raditi djela stanovnika Dženneta i ući u njega”. (Buhari)

Allah prihvata pokajanje od Svojih robova, oprašta grijehe i zna ono što činite. Uzvišeni kaže: “On se odaziva onima koji vjeruju i čine dobra djela i obasipa ih dobrotom Svojom još više.” (Eš-Šura, 26)

O muslimani, svi mjeseci su “odabrano” vrijeme za činjenje ibadeta, samo što se razlikuju u vrijednosti i funkcijama. Kompletan ljudski život prilika je za činjenje dobrih djela i pokornost Allahu, džellešahu.

Svaki čovjek osvane i oslobodi svoju dušu ili je upropasti. Svakome je olakšano ono zbog čega je stvoren. Navikavajte svoje duše na pokornost Allahu, i pomozite sebi, protiv duša pokajanjem, traženjem oprost, predanošću,

strahopoštovanjem i sviješću o Božijem sveviđenju, u tajnosti i javnosti, danju i noću. Uzvišeni kaže: “Ne griješite ni javno ni tajno! Oni koji griješe sigurno će biti kažnjeni za ono što su zgriješili.” (El-En’am, 120)

O vjernici, dajte Allahu zajam drage volje, i pripremite sebi ono što će vam koristiti na Sudnjem danu: “A dobro koje za sebe unaprijed osigurate naći ćete kod Allaha još većim i dobit ćete još veću nagradu” (El-Muzzemmil, 20); “Ko je taj koji će Allahu drage volje zajam dati, pa da mu ga On mnogostruko vrati? A Allah uskraćuje i obilno daje, i Njemu ćete se povratiti.” (El-Bekara, 245).

Post je zaštita i svako čovjekovo djelo pripada njemu osim posta, koji pripada Allahu i On za njega posebno nagrađuje. Ko može, neka posti šest dana ševvala, jer je to sunnet i praksa Mustafe, alejhis-selam, kao što prenosi Ebu Ejjub el-Ensari, radijallahu anhu, da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ko isposti ramazan i šest dana ševvala, imat će nagradu kao da je postio cijelu godinu.” (Muslim)

Svako dobro djelo vrednuje se deseterostruko, post mjeseca ramazana vrijedi kao post deset mjeseci, i šest dana ševvala kao post dva mjeseca, a broj mjeseci kod Allaha je dvanaest. Dozvoljeno je postiti ih uzastopno i razdvojeno, sve do kraja ševvala. Ovih šest dana, u odnosu na ramazan, je kao sunnet-namazi u odnosu na farz-namaz, propisani su da bi popravili nedostatake koji su se desili tokom njihovog izvršenja.

O vjernici, bojte se Allaha koliko god možete, držite se čvrsto svoje vjere i sunneta svoga Vjerovjesnika, izgladite međusobne razmirice, čuvajte svoje jedinstvo i budite jedna ruka protiv vašeg neprijatelja i molite Allaha da vas učvrsti i uputi.

VIDJETI OČIMA I OSJETITI SRCEM (MEKA)

Hatib: dr. Fejsal ibn Džemil Gazavi
18. ševval 1440. god. po Hidžri / 21. juni 2019.

Svaka hvala i zahvala pripada Allahu, Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo, Njemu se utječemo od zla naših duša i naših ružnih postupaka. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji nema druga, i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i poslanik. Neka su Božiji mir i spas na njega.

Cijenjeni vjernici! Budimo bogobojažni, bogobojažnost je svjetlo, uputa, uspjeh i spas, kao što Uzvišeni kaže: “O vjernici, ako se budete Allaha bojali, On će vam sposobnost darovati pa ćete istinu od neistine moći rastaviti i preko ružnih postupaka vaših će preći i oprostiti vam. – A Allahova dobrota je neizmjerena.” (El-Enfal, 29).

Nužno je poznato svakom vjerniku pronicljivom – da postoji razlika između toga da se nešto vidi očima i osjeti srcem. Čula mogu registrovati materijalni svijet, dok srce, izoštreno Uputom, može uvidjeti suštinu stvari. Tako čulo vida primjećuje stvari koje oči mogu zapaziti, dok srce osvjetljeno vjerom, što je blagodat koju Uzvišeni daruje iskrenim vjernicima, može biti vodič čovjeku, koji mu je od velike pomoći da na pravi način spozna svoga Gospodara, da razlikuje istinu od neistine, da uvidi koji put vodi ka spasu, i da shvati kakvo prebivalište koga na ahiretu čeka.

Upravo je ovo suštinska razlika između očnog vida i spoznaje srca. Pronicljivo srce samo vjernik može imati, niko drugi. Onom kome Uzvišeni ne daruje uputu – ne može jasno vidjeti stvari, zato što ne može proniknuti u njihovu suštinu, ne može shvatiti kamo vode.

U vezi s tim, sva čula, tako i čulo vida, velika je blagodat koju čovjek treba čuvati, i ne koristiti je u lošem. Imperativ vjere podstiče vjernika da čuva svoj pogled od svega što mu Onaj Koji sve vidi i Koji je o svemu obaviješten nije

dopustio da gleda. Tako Uzvišeni kaže: “Reci vjericima neka obore poglede svoje i neka vode brigu o stidnim mjestima svojim; to im je bolje, jer Allah, uistinu, zna ono što oni rade. A reci vjericama neka obore poglede svoje i neka vode brigu o stidnim mjestima svojim (...)” (En-Nur, 30–31).

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, savjetovao je Aliju, radijallahu anhu, riječima: “Alija, nemoj gledati zabranjeno uzastopno i neprekidno. Za prvi pogled nećeš odgovarati, ali za svaki sljedeći hoćeš.” (Ahmed, Ebu Davud i Et-Tirmizi)

Čuvati pogled, ne gledati ono što je Uzvišeni zabranio, povod je da srce stekne pronicljivost i intuitivnu procjenu stvari. Jedan učenjak reče: “Neće intuicija prevariti čovjeka koji čuva pogled od zabranjenog i kontrolira svoje strasti, onog koji budnim srcem svoja djela uvijek preispituje, a svakim djelom sunnet slijedi; onoga što samo dozvoljeno konzumira”.

Radi toga su ranije govorili: “Kada čovjekove oči rado gledaju zabranjeno, srce slijepo postaje”. Uzvišeni Allah u Kur’anu, iznoseći kaznu koju je Lutov narod doživio zbog svojih djela, kaže: “To su, zaista, pouke za one koji posmatraju.” (El-Hidžr, 75).

To su poruke za ljude s velikom pronicljivošću, koji su svoj vid i svoje tijelo čuvali od zabranjenog.

Šejhul-islam Ibn Tejmijja navodi: “Uzvišeni Allah nagrađuje vjernika za djelo istovrsnom nagradom. Ko bude čuvao vid od zabranjenog, Uzvišeni će mu podariti istovrsnu nagradu, darujući mu nešto daleko bolje – oštroomnost koja će mu osvijetliti put dobra, tako da će mu vrata znanja i korisnog rada biti širom otvorena”.

A koliko samo znamo ljudi koji imaju zdrave oči, ali srca su im crna i “slijepa”. Vid im ne pomaže, nemaju budno pronicljivo srce. A koliko znamo ljudi koji su vid izgubili, ali im to nije uništilo život, nego im Uzvišeni boljim nadoknadi, obasjavajući im srca vjerom. Nakon što je Ibn Abbas, radijallahu anhu, izgubio vid, ponavljao bi: “Ako mi je svjetlo očiju mojih utrulo, srce moje svjetlom Njegovim i dalje je budno.”

Gubitak vida zasigurno je Božije iskušenje čovjeku, no zauzvrat je obećana velika nagrada onome ko se strpi na tom gubitku. Enes b. Malik prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao da je Uzvišeni Allah kazao: “Ako

iskušam Svoga roba gubitkom vida oba oka pa se on strpi na tome, nadoknada za to mu je Džennet!” (Buhari)

Zato nije najveće iskušenje gubitak očnog vida, nego je pravo iskušenje gubitak pronicljivosti i spoznaje srca. Uzvišeni kaže: “Ali, oči nisu slijepe, već srca u grudima.” (El-Hadždž, 46)

Pravo sljepilo je sljepilo srca. Takav čovjek okreće svoje lice od Božije upute i Njegovih naredbi. Teška li je kazna njegova! Upravo to nalazimo u riječima Uzvišenog: “A onaj ko okrene glavu od Knjige Moje, taj će teškim životom živjeti i na Sudnjem danu ćemo ga slijepim oživiti.” (Taha, 124)

Bez svjetla u srcu, čovjek nema nikakve vrijednosti. Uzvišeni kaže: “Mi smo za Džehennem mnoge džine i ljude stvorili; oni srca imaju – a njima ne shvaćaju, oni oči imaju – a njima ne vide, oni uši imaju – a njima ne čuju.” (El-Araf, 179).

Čovjek bez svjetla upute u srcu na ovom svijetu stalno tetura poput slijepca koji hodi po putu gdje ne zna kamo krenuti, niti kako doći do cilja. Uzvišeni kaže: “Da li je na ispravnijem putu onaj koji se idući spotiče ili onaj koji Pravim putem uspravno ide?” (El-Mulk, 22).

Poštovani vjernici! Pronicljivost srca je trodimenzionalna, ko shvati sve tri dimenzije, data mu je sva pronicljivost. Pronicljivo razumijevanje Allahovih imena i svojstava, razumijevanje naredbi i zabrana, te razumijevanje nagrade i kazne.

Pronicljivo razumijevanje imena i svojstava Božijih podrazumijeva da čovjek poznaje svoga Gospodar na najbolji način, uključujući sva Njegova svojstva i imena. Ovo će mu osigurati da kroči na putu Božije istine. Jer, njegov Gospodar je Onaj Čije su riječi vrhunac istine i pravde; Čija su svojstva uzvišenija od toga da se uspoređuju sa svojstvima stvorenja; Čije je biće daleko drugačije od bilo kojeg drugog bića; Čija su djela oličenje pravde i mudrosti, milosti i dobročinstva – On je Onaj Koji stvara i određuje, apsolutni je vladar koji zaslužuje svu hvalu i zahvalu, Dobročinitelj je koji neizmjereno daruje. Neka je slavan Uzvišeni i hvale vrijedan! On je Prvi prije kojeg ničeg nije bilo, On je Vječni koji jedino neće nestati; Vidljivi koje sve znanjem obuhvata, Skriveni kojeg niko znanjem ne može obuhvatiti.

Sva imena Njegova su ispunjena hvalom i slavom. Sva svojstva Njegova su savršena, oličenje su uzvišenosti. Sva djela Njegova su slika mudrosti i milosti, pravednosti i svrsishodnosti. Svako stvorenje Njegovo kazuje o Njegovoj moći, na Istinu ukazujući svakom ko razuma ima.

Kada čovjek spozna svoga Gospodara – ispuni se osjećajima nade i straha, počinje Ga veličati i klanjati Mu se. Tada nijedno stvorenje neće u očima čovjeka biti veće od Gospodara, niti će se ikoga bojati kao što se boji Allaha. Mnoge sumnje, iskušenja i greške koje snađu one što kroče na Putu istine, uzrokovane su njihovom nepotpunom i nedoličnom spoznajom Uzvišenog, zbog čega imaju smjelost neke stvari učiniti ili se neprimjereno ponašati.

Pronicljivo razumjeti dopušteno i zabranjeno podrazumijeva shvatati suštinu Allahovih, džellešanuhu, propisa, te poznavati Božije odredbe i pridržavati ih se. Ovakvim postupanjem vjernik u potpunosti ispoljava smisao robovanja Allahu, a da srcu nema nijednu primjedbu na naredbe Uzvišenog, kojima je On, džellešanuhu, definisao strogo naređena i zabranjena djela.

Slično tome vjernik bi se trebao odnositi naspram Božijeg određenja. Vjernik u potpunosti prihvata ono što je naređeno vjerozakonom i ono što se događa Božijom praiskonskom odredbom.

Pronicljivo razumjeti priređenu nagradu i kaznu podrazumijeva da čovjek čvrsto vjeruje u sebi da će Uzvišeni Allah nagraditi svakog shodno zasluži, dobrim ili lošim, odmah sada ili nekad u budućnosti, bilo na ovom ili na onom svijetu.

Vjernik vjeruje da je ovo nužno ostvarivo jer je to sastavni dio vjerovanja u Jedinog Gospodara i Vladara. U glavi zamišlja ahiret onakav kakav nam je opisan u Objavi, u potpunosti ga doživljava takvim uključujući sve detalje.

Radi toga on djeluje shodno tom znanju, toj pronicljivoj intuiciji, koju nosi u srcu, a koja mu obasjava put pod nogama. Tako znajući šta ga očekuje, vjernik počinje činiti dobra djela kako bi bio spreman za Dan kada će sresti svoga Gospodara.

Pronicljivost vjerničkog srca mijenja čovjekovo bivstvovanje i njegov život. Uzvišeni kaže: “Zar je isti onaj čije je srce Allah učinio sklonim islamu, pa on slijedi svjetlo Gospodara svoga? Teško onima čija su srca neosjetljiva kad se spomene Allah, oni su u pravoj zabludi!” (Ez-Zumer, 22); “Zar je onaj koji

je bio u zabludi, a kome smo Mi dali život i svjetlo pomoću kojeg se među ljudima kreće, kao onaj koji je u tminama iz kojih ne izlazi?” (El-En’am, 122).

Onome kome bude data pronicljivost vjerničkog srca – živjet će sretnim životom, uzdajući se u Allaha, čvrsto vjerujući u Njegovu milost, u Njegovu potporu i u Njegovu pravdu. Prva briga takvog čovjeka bit će da ustraje na Pravom putu. Tako Uzvišeni Allah pohvalno govori o grupi Svojih robova, kojima je data vjernička pronicljivost, a koji su živjeli u svjetlu tog dara. Uzvišeni kaže: “I sjeti se robova Naših Ibrahima i Ishaka i Jakuba, sve u vjeri čvrstih i dalekovidnih” (Sad, 45).

To su dalekovidni u vjeri, kojima je Uzvišeni darovao pronicljivost kojom je moguće razaznati Istinu od neistine.

Kao što vidimo, najodabraniji među stvorenjima, najbolji među Ademovim sinovima, su oni kojima je data dalekosežna pronicljivost. Oni su ti koji su spoznali pokazatelje istine, vidjevši je u pravom liku. Oni su ti koji će ostati postojani kada se raspire smutnje i iskušenja, kada grijesi budu vrebali iza svakog ćoška. Ostatak će postojati zbog čvrste vjere, stamenite, koju u sebi nose. Neće se pokolebati kada se pojave iskušenja koja će odnijeti veliki broj ljudi sa sobom. Međutim, onaj čije srce “oslijepi”, neće slijediti Istinu, čak kada mu bude pred očima, i neće raditi po uputi. Naprotiv, žurno će ići za neistinom, žrtvovat će se na tom putu, pozivat će druge danonoćno. Takvo nešto nije uopće čudno, očekivano je od onoga koji izgubio pravac, kome su se stvari pomiješale, tako da ne zna šta je korisno, a šta štetno, ne razlikuje lijepo od ružnog, niti se povodi mjerilima Božijeg vjerozakona. On se radije prepušta svojim osjećajima i svojim strastima. Uzvišeni za takve kaže: “Kaži ti Meni, hoćeš li ti biti čuvar onome koji je strast svoju za boga svoga uzeo?” (El-Džasija, 23)

Poštovani vjernici! Govoriti o važnosti vjerničke pronicljivosti nešto je što je izuzetno potrebno, naročito u vremenu kada je zbuđenost sveprisutna i kada su iskušenja velika. Koliko li je ljudi skrenulo s puta Istine, nakon što su dugo kročili njime; a koliko li je ljudi koji lutaju po tminama različitih smutnji i strasti a da nisu pronašli put spasa!

Radi toga je važno svakome ko želi dobro i spas sebi da marljivo radi na tome da zavrijedi vjerničku pronicljivost, kloneći se svega što je otupljuje. Navodimo nekoliko najviše važnih uzroka kako zadobiti vjerničku pronicljivost.

Bojati se Allaha u javnosti i tajnost. Uzvišeni poručuje: “O vjernici, ako se budete Allaha bojali, On će vam sposobnost darovati pa ćete istinu od neistine moći rastaviti.” (El-Enfal, 29)

Ko bude bogobožazan – Uzvišeni će mu darovati sposobnost da razluči istinu od neistine, što će biti povod da se spasi i ostvari veliki uspjeh. To će biti njegov izlaz iz dunjalučkih nevolja, razlog sreće na Sudnjem danu i povod da mu grijesi budu oprosteni.

Suprotno bogobožaznosti je činjenje grijeha, bez ustezanja, javno ih činiti, bez osjećaja stida pred Uzvišenim. Ovo je jedno od dijela koja ponajviše mogu utrnuti vjerničku pronicljivost.

Drugi razlog zadobijanja pronicljivosti srca je konstantno spominjanje Allahovog imena jer zikr udahnuje život u srce vjernika. Najbolji vid zikra je učenje časnog Kur’ana, skrušeno i s razumijevanjem. Koliko čovjek bude mogao dnevno izdvojiti vremena za učenje Kur’ana, u toj mjeri će njegovo srce biti ozareno vjerničkom pronicljivošću. S druge strane, jedan od razloga gubitka vjerničke intuicije je nemarnost prema zikru i spominjanju Allaha Uzvišenog, jer je to razlog da ljudski postupci postanu krajnje daleko od razboritosti, kao što Uzvišeni kaže: “I ne slušaj onoga čije smo srce nehajnim prema Nama ostavili, koji strast svoju slijedi i čiji su postupci daleko od razboritosti.” (El-Kehf, 28)

Razlog zbog kojeg se, također, zavređuje vjernička pronicljivost jeste ljubomorno čuvanje Allahovih svetinja od skrnavljenja, Njegove vjere i primjena Njegovog vjerzakona.

Osjećaj ravnodušnosti kada se pravo Uzvišenog oskrnavi i kada se čini ono što izaziva Njegovu srdžbu – može biti razlog da srce vjernika “otupi”.

Povrh svega, najveći razlog je Božija uputa, kojom nadahnjuje Svoga roba. Vjernička razboritost je Božiji dar kojeg daruje kome želi, zbog čega je potrebno moliti Uzvišenog za pronicljivost, uputu i bogobožaznost.

Moliti, ponizno i skrušeno Uzvišenog Allaha za ustrajnost na putu vjere jedan je od najvećih razloga kojima se zadobiva pronicljivost i spoznaja istine.

Poštovani vjernici, donesite salavate na Poslanika posljednjeg, vjerovjesnika odabranog, jer nam Uzvišeni Allah u Svojoj časnoj Knjizi naređuje: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Bože, blagoslovi Muhammeda i rod Muhammedov, kao što si blagoslovio Ibrahima i rod Ibrahimov. Bože moj, obaspi blagodatima Muhammeda i rod Muhammedov, kao što si obasuo blagodatima Ibrahima i rod Ibrahimov.

Gospodaru naš, podari nam vjerničku pronicljivost, učini nas bogoboja-znim robovima, oprostí nam naše grijehé. Ti si, uistinu milostiv i samilostan.

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

ALLAHOVE BLAGODATI PREMA STVORENJIMA (MEDINA)

Hatib: dr. Abdulbari ibn Avad es-Subejti
24. ševval 1440. po Hidžri / 28. juni 2019.

Hvala Allahu, Koji sve stvara i čini skladnim, i Koji sve s mjerom određuje i nadahnjuje. Hvalim Ga, slavljem neka je, i zahvaljujem Mu na blagodatima koje se ne mogu pobrojati i kojima nema kraja.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, Velikom, Uzvišenom, i svjedočim da je naš vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, koji nije govorio po hiru svome, nego po Objavi koja mu je objavljena, neka su na njega Allahova milost i blagoslov, i na njegovu porodicu i ashabe, koji su slijedili put uspjeha i upute.

Oporučujem sebi i vama bogobožnost. Allahove blagodati prema ljudima su mnogobrojne i ne mogu se obuhvatiti, neprekidne i ne mogu se iscrpiti. Uzvišeni kaže: “Allah je stvoritelj nebesa i Zemlje; On spušta s neba kišu i čini da pomoću nje rađaju plodovi kojima se hranite; i daje vam da se koristite lađama koje plove morem voljom Njegovom, i daje vam da se rijekama koristite; i daje vam da se koristite Suncem i Mjesecom, koji se stalno kreću, i daje vam da se koristite noći i danom; i daje vam svega onoga što od Njega išćete, i ako biste Allahove blagodati brojali, ne biste ih nabrojali - Čovjek je, uisitnu, nepravedan i nezahvalan.” (Ibrahim, 32–34)

Ostvarivanje koristi i otklanjanje štete, i svako dobro koje čovjek postigne na ovom svijetu, Allahove su blagodati kojima ga je počastio: znanje i vjerovanje, dobra djela i potomstvo, kuće i prijevozna sredstva, sreća i uspjeh. Uzvišeni kaže: “Od Allaha je svaka blagodat koju uživajte” (En-Nahl, 53).

Razmišljanje o onome što nas okružuje vodi nas ka spoznaji i svijesti o Allahovim blagodatima. Uzvišeni kaže: “Neka čovjek pogleda u hranu svoju” (Abese, 24); “Nek čovjek pogleda od čega je stvoren!” (Et-Tarik, 5)

Vjernici posmatraju Allahove blagodati, vidljive i skrivene, pa im to povećava vjerovanje i približava ih njihovom Gospodaru, priznajući Njegovu blagodarost i dobrotu. Uzvišeni kaže: “Oni ti prebacuju što su primili islam. Reci: ‘Ne prebacujte mi što ste islam primili; naprotiv, Allah je vama milost podario time što vas je u pravu vjeru uputio, ako iskreno govorite’” (El-Hudžurat, 17).

Vjernik, svojom oštromnošću i zrelim razmišljanjem, uočava Allahove blagodati oko sebe. Uzvišeni, opisujući stanje vjernika, čija će dobra djela biti primljena, kaže: “Gospodaru moj, dozvoli mi da Ti budem zahvalan na blagodati koju si darovao meni i roditeljima mojim, i pomози mi da činim dobra djela kojima ćeš zadovoljan biti, i učini dobrim potomke moje; ja se, zaista, kajem i odan sam Tebi.” (El-Ahkaf, 15)

Kada se vjernikovo srce ispuni imanom, to će mu pomoći da ostvari blagodat šukra – zahvaljivanja Allahu na blagodatima, da uskladi svoje postupke sa onim što je dobro, usavrši svoje ponašanje i stekne Allahovu podršku i naklonost. Uzvišeni kaže: “... ali Allah je nekima od vas pravo vjerovanje omilio, i u srcima vašim ga lijepim prikazao, a nezahvalnost i neposlušnost vam omrazio. Takvi su na Pravome putu dobrotom i blagodati Allahovom. A Allah sve zna i mudar je.” (El-Hudžurat, 7–8)

Jedna od nužnih posljedica razmišljanja o Allahovim blagodatima jeste njihovo priznanje i pripisivanje njihovom pravom Darovatelju, Allahu, džellešanuhu. Ko bude, neiscrpno, tragao za blagodatima, neće se umoriti od spominjanja njihovog Darovatelja, a on je Allah, Kome pripadaju sve blagati koje uživamo.

Priznanje Allahovih blagodati ključ je svakog dobra. Musliman bi trebao svoje dane i noći ispuniti riječima zahvalnosti: “Elhamdulillah rabil-alemin! – Hvala Allahu, Gospodaru svjetova!”

Kada postane svjestan Allahovih blagodati i prizna dobrote svoga Gospodara, koje ga okružuju sa svih strana, nastojat će da ih koristi u onome čime će postići Allahovo zadovoljstvo. Allahov vjerovjesnik Sulejman, alejhis-selam, učio je dovu: “Gospodaru moj, omogući mi da budem zahvalan na blagodati Tvojоj, koju si ukazao meni i roditeljima mojim, i da činim dobra djela na zadovoljstvo Tvoje, i uvedi me, milošću Svojom, među dobre robove Svoje!” (En-Neml, 19).

Musa, alejhis-selam, onaj koji je s Allahom razgovarao, zavjetovao se svome Gospodaru: “Gospodaru moj”, reče, “zbog blagodati koju si mi ukazao, više nikada nevjernicima neću biti od pomoći!” (El-Kasas, 17)

Nakon što musliman prizna Allahove blagodati, govorit će o njima, ali s namjerom zahvalnosti, a ne s namjerom hvalisanja i oholosti. Uzvišeni kaže: “... i o blagodati Gospodara svoga kazuj!” (Ed-Duha, 11).

Govori ljudima o blagodatima, kojima te je Allah obdario, veličajući tako Darovatelja, kao što se navodi u hadisu: “Kada Allah nekoga obdari nekom blagodat, On voli da se na njemu vide tragovi Njegove blagodati.”

Nizanje blagodati, jedne za drugom, u nečijem životu, radosna su vijest za njihovog vlasnika, ako bude svjestan svojih obaveza spram njih, bude ih izvršavao i stavi ih u službu zahvalnosti i ibadeta. A onaj ko bude obmanjen sobom, (samo)zadivljen onim čime ga je Allah darovao i to pripíše sebi, kao što Kur’an kaže za faraona: “I faraon obznani narodu svome: ‘O narode moj’, reče on, ‘zar meni ne pripada carstvo u Misiru i ovi rukavci rijeke koji ispred mene teku, shvaćate li?’ i Karuna: ‘Ovo što imam stekao sam znanjem svojim, tako ja mislim’, govorio je on”, blagodat u njegovim rukama postaje kazna, dobro postaje zlom i blagostanje nesrećom.

Najveći stepen zahvalnosti Allahu jeste hitanje ka izvršavanju ibadeta. Uzvišeni kaže: “Nego, Allahu se jedino klanjaj i budi zahvalan!” (Ez-Zumer, 66).

Koliko god se trudio, čovjek ne može u potpunosti zahvaliti se Allahu na blagodatima kojima ga je darovao, i zato je dovoljno da se trudi da postigne Allahovo zadovoljstvo.

Zahvalnost može biti opća i posebna. Kada god se obnovi blagodat, obnovit će se i zahvalnost. U hadisu se kaže: “Ko kaže, kada osvane: ‘Allahu moj, blagodat s kojom sam osvanuo, ili s kojom je osvanuo bilo koji od Tvojih robova, pripada samo Tebi, Ti nemaš sudruga, i samo Tebi se zahvaljujem’, iskazao je zahvalnost za taj dan, a ko, kada omrkne, kaže: ‘Allahu moj, blagodat sa kojom sam omrknuo, i sa kojom je omrknuo bilo koji od Tvojih robova, pripada samo Tebi, Ti nemaš sudruga i samo Tebi zahvaljujem’, iskazao je zahvalnost za tu noć.”

Musliman, ustrajno i uporno, moli Allaha da ga nadahne zahvalnošću, i popravi njegove nedostatke i slabosti u odnosu prema blagodatima. U hadisu

se kaže: “Učini nas od zahvalnih robova na Tvojim blagodatima, i od onih koji će Te hvaliti, zbog njih, i koji će ih prihvatiti onakvima kakve jesu, i upotpuni nam ih.”

Što se tiče onih koji su slijepi na Allahove blagodati i ne primjećuju ih, oni su postali lahak plijen šejtanovih zlih misli i spletki, o kojima se o Kur'anu govori na sljedeći način: “... pa ću im sprijeda, i straga, i zdesna i slijeva prilaziti, i Ti ćeš ustanoviti da većina njih neće zahvalna biti!” (El-A'raf, 17)

Ponekad čovjek neispravno razumijeva Allahove blagodati, čak ih i omalovažava kada ih uporedi sa blagodatima koje su date drugim ljudima. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Gledajte onoga ko je ispod vas, a ne onoga ko je iznad vas, tako ćete znati cijeniti Allahove blagodati i nećete ih omalovažavati.”

U ružan odnos prema Allahu spada uživanje u blagodatima i zaboravljanje Onoga Koji je te blagodati dao, i radovanje zbog prevazilaženja teške situacije i zaboravljanje Onoga Koji otklanja nedaće i brige.

Uzvišeni kaže: “Od onoga što je stvorio – Allah vam hlad daje i skloništa u brdima vam daje i odjeću koja vas čuva od vrućine; daje vam i oklope koji vas u borbi štite; i tako vam upotpunjava blagodat Svoju da biste bili poslušni. A ako oni okrenu glave, pa ti si dužan samo da jasno objavljuješ. Oni priznaju da je blagodat od Allaha, pa je poslije poriču – većina njih su nevjernici” (En-Nahl, 81–83); “A one koji preinačuju Allahove dokaze, kada su im već došli, Allah će zaista strahovito kazniti” (El-Bekara, 211).

Pametnan čovjek oprezan je u pogledu korištenja Allahovih blagodati, u smislu da nastoji izvršiti svoje obaveze prema Allahu, koje su povezane s tim blagodatima, i tako Mu iskazati zahvalnost. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Kada vidiš da Allah, džellešānuhu, daje Svome robu ono što voli, a on i dalje ustrajava u grijesima, znaj da je to istidraž – postepeno približavanje kazni.” Uzvišeni kaže: “I kada bi zaboravili ono čime su opominjani, Mi bismo im kapije svega otvorili; a kad bi se onome što im je dato obradovali, iznenada bismo ih kaznili i oni bi odjednom svaku nadu izgubili” (El-En'ām, 44).

Neki ljudi, nažalost, svoj ibadet i pokornost Allahu vežu za postizanje određene blagodati: ako je postignu, zadovoljni su, a ako im “izmakne”, zlovoljni su i srde se, a to je, zaista, loša osobina. Uzvišeni kaže: “Ima ljudi koji se Allahu klanjaju, ali bez pravog uvjerenja; ako ga prati sreća, on je smiren, a

ako zapadne i u najmanje iskušenje, vraća se nevjerstvu, pa tako izgubi i ovaj i onaj svijet. To je, uistinu, očiti gubitak.” (El-Hadždž, 11)

Ibn Abbas, radijallahu anhuma, rekao je: “Ima ljudi koji se Allahu klanjaju, ali bez pravog uvjerenja” – ljudi su dolazili u Medinu, pa ako bi im žena rodila muško dijete, i ako bi im se oždrijebile kobile, govorili su: “Ovo je prava vjera”, a ako im žene ne bi rodile, i ne bi im se oždrijebile kobile, govorili su: “Ovo je loša vjera.”

Donosite salavate i selame na poslanika Pravog puta, to vam je naredba od Allaha u Njegovoj Knjizi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

MUDROSTI I POUKE U SMJENI DANA I NOĆI (MEDINA)

Hatib: dr. Husejn ibn Abdulaziz Alu Šejh
2. zul-kade 1440. po Hidžri / 5. juli 2019.

Hvala Allahu, Koji je rekao: “On čini da noć i dan naizmjenice nastupaju i u tome je, doista, pouka za one koji pameti imaju.” (En-Nur, 44)

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, Silnog, Oprostitelja, i svjedočim da je naš vjerovjesnik Muhammed Njegov rob i poslanik, najbolji čovjek koji se sjećao Allaha i zahvaljivao Mu, danju i noću.

Allahu moj, smiluj se, spasi i blagoslovi Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, njegovu porodicu i ashabe, koji su postigli zadovoljstvo Jedinog, Svemoćnog.

O muslimani, bojte se Allaha, u tajnosti i javnosti. “I bojte se Allaha i znajte da ćete pred Njega stati. A ti obraduj prave vjernike!” (El-Bekara, 223)

Poštovani vjernici! U smjeni vremenskih prilika, i dana i noći, jasna je pouka. Uzvišeni kaže: “On čini da se noć i dan smjenjuju, to je pouka za onoga koji hoće da razmisli i želi da bude blagodaran.” (El-Furkan, 62)

Riječ “hilfeten – smjenjuju”, kao kosmička i Božijim kaderom određena pojava, znači da su noć i dan jedno nasuprot drugog, i da jedno zamjenjuje drugo i smjenjuju se, u tami i svjetlosti, dužini i kratkoći, kao što kaže Uzvišeni: “... znamenje za noć smo uklonili, a znamenje za dan smo vidnim učinili” (El-Isra, 12); i kao što kaže: “I noć im je dokaz: Mi uklanjamo dnevnu svjetlost i oni ostaju u mraku.” (Jasin, 37)

Također, riječ “hilfeten – smjena, zamjena” može imati svoje šerijatsko, vjersko značenje, tj. da je Uzvišeni učinio dan i noć zamjenom jednog za drugo, u smislu da se propušteno djelo u jednom od njih može nadoknaditi u drugom.

Šekik je rekao: “Neki je čovjek došao kod Omera ibn Hattaba, radijallahu anhu, i rekao: ‘Propustio sam noćni namaz.’ Omer, radijallahu anhu, reče

mu: ‘Nadoknadi u danu ono što si propustio noću. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: ‘Nema nijednog čovjeka koji klanja noćni namaz, pa ga, umjesto noću, klanja između sabaha i podne, a da mu Allah ne upiše nagradu tog namaza, a san mu je od Njega sadaka.’” (Muslim)

I zato, onaj ko prespava vitr-namaz, ili ga zaboravi ili ga izostavi iz nekog drugog razloga, i sl., klanjat će ga u danu, tako što će predavati selam nakon svaka dva rekata, i klanjat će paran umjesto neparnog broja rekata, prema ispravnijem mišljenju islamskih učenjaka. Aiša, radijallahu anha, kaže: “Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, kada bi propustio vitr-namaz noću, zbog sna ili bolesti, klanjao bi u danu dvanaest rekata.” (Muslim)

Allahovi robovi, cilj ovog Božijeg znamenja jeste da shvatimo da se u smjeni dana i noći i vremenskih prilika krije velika i veličanstvena poruka, koja svjesnog čovjeka usmjerava ka razmišljanju o veličini Allahove svemoći, apsolutnoj volji i beskrajnoj uzvišenosti, i obavezuje ga na predanost i poniznost Allahu, džellešanuhu, i istinsko odazivanje Njegovim naredbama i propisima. Zbog toga Uzvišeni kaže: “On čini da se noć i dan smjenjuju, to je pouka za onoga koji hoće da razmisli i želi da bude blagodaran.” (El-Furkan, 62)

Poštovani vjernici! Korisno i produktivno razmišljanje i podsjećanje karakteristično je samo za istinske vjernike, i to razmišljanje kod njih potiče istinsko strahopoštovanje prema njihovom Stvoritelju, veliki strah od Njegove kazne i opreznost prema Njegovoj srdžbi. Uzvišeni kaže: “U smjeni noći i dana i u onom što je Allah na nebesima i na Zemlji stvorio zaista postoje dokazi za ljude koji se Allaha boje” (Junus, 6); “On vam je dao noć da u njoj počinak imate, i dan da vidite. To su dokazi za ljude koji čuju.” (Junus 67)

Da, oni su ti koji ispravno koriste Allahove kosmičke dokaze i znamenja, uzimaju pouku i savjet, čvrsto vjeruju i čine dobra djela. Uzvišeni kaže: “Zar nisu vidjeli da smo učinili noć da u njoj otpočinu, a dan vidnim? – to su, zaista, dokazi za narod koji vjeruje.” (En-Neml, 86)

O vjerniče, uzmi iz smjene godišnjih doba, dana i noći, pouku i savjet, i budi, u svim situacijama i stanjima, zahvalan Allahu, poslušan u onome što ti je propisao i kloni se Njegovih zabrana. Uzvišeni kaže: “Iz milosti Svoje On vam je dao noć i dan; da se u njoj odmarate, a da iz dobara Njegovih privređujete i da zahvalni budete.” (El-Kasas, 73) U komentaru ovog ajeta Ibn Kesir je rekao: “Tj. da zahvaljujete Allahu, čineći raznovrsne ibadete tokom dana i noći.”

Poštovani vjernici! Jedna od pouka različitosti vremenskih prilika i godišnjih doba jeste pouka koju možemo uzeti iz žestine ljetnih vrućina, u kojima tražimo hladovinu i hladan, osvježavajući zrak.

Musliman je dužan da se, dok proživljava i osjeća te vrućine, prisjeti žestine i vrućine džehennemske vatre, i čini ono što će ga udaljiti od nje, a Allahu se utječemo od Vatre i njene vrućine.

Uzvišeni kaže: "... i jedni drugima su govorili: 'Ne krećite u boj po vrućini!' Reci: 'Džehennemska vatra je još vruća!' – kad bi oni samo znali!" (Et-Tevba, 81)

Buhari i Muslim bilježe da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Džehennemska vatra požalila se svom Gospodaru: 'Izjedoh samu sebe od žestine, pa mi dozvoli dva oduška, jedan ljeti, a drugi zimi.' To su najveća vrućina i najveća hladnoća koju osjetite u toku godine."

Požurite, vjernici, ka svakom dobrom djelu koje će vas približiti Silnom i Svemoćnom, i čuvajte se svih grijeha, a posebno onih upropaštavajućih. Uzvišeni kaže: "Zato vas opominjem razbuktalom vatrom, u koju će ući samo nesretnik, onaj koji bude poricao i glavu okretao, a od nje će daleko biti onaj koji se bude Allaha bojao, onaj koji bude dio imetka svoga udjeljivao, da bi se očistio, ne očekujući da mu se zahvalnošću uzvrati, već jedino da bi naklonost Gospodara svoga Svevišnjeg stekao, i on će, zbilja, zadovoljan biti!" (El-Lejl, 14–21)

Prve generacije muslimana su, s punom sviješću o Allahu i iz strahopoštovanja prema Njemu, razmišljali o smjeni i prolasku vremena, i u tom smislu postigli su ono najbolje. Omer, radijallahu anhu, poučavajući svoga sina svojstvima imana, spomenuo je, između ostalih, post u vrućim danima.

Kada je Ebu Derda, radijallahu anhu, bio na samrti, rekao je: "Allahu moj, Ti znaš da nisam želio ostati na ovom svijetu kako bih svjedočio protoku vremena, ili kako bih sadio drveće, nego zbog žeđi u vrućim danima, noćnog namaza i savijanja koljena pred učenicima u njihovim kružocima znanja."

Ibn Omer, radijallahu anhu, i drugi pobožni ljudi iz prvih generacija, kada bi pili hladnu vodu, znali bi zaplakati i proučiti Allahove riječi o nevjernicima: "I stanovnici Vatre dozivat će stanovnike Dženneta: 'Prolijte na nas vode ili nešto od onoga čime vas je Allah obdario!', a oni će reći: 'Allah je to dvoje nevjernicima zabranio.'" (El-A'raf, 50)

O muslimani, mjesec zul-kade je jedan od “mjeseci hadža” i jedan od “svetih mjeseci” koje je Allah odlikovao i uzdigao njihovu svetost. Ibn Abbas, radijallahu anhuma, rekao je: “Allah je odlikovao četiri mjeseca, učinio ih svetim, uzdigao njihovu svetost na poseban stepen i učinio je grijeh u njima većim.”

Islamski učenjaci ukazali su na preporučenu umru u mjesecu zul-kade, jer je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, sve umre, a bilo ih je četiri, obavio u ovom mjesecu, kao što bilježe Buhari i Muslim. Aiša, radijallahu anha, rekla je: “Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nije obavio nijednu umru osim u mjesecu zul-kade.” (Ibn Madža, sa vjerodostojnim lancem)

Ibn Kajjim, Allah mu se smilovao, rekao je: “Allah, džellešānuhu, odabrao je za Svoga Vjerovjesnika najbolja i najvrednija vremena, i zato oživite sunnet našeg miljenika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, jer je u tome najveća i najpotpunija nagrada.”

Zatim, znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šalžite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur’anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

NADA U ALLAHOVU MILOST I ČUVANJE OD NJEGOVE SRDŽBE (MEDINA)

Hatib: dr. Abdulmuhsin ibn Muhammed el-Kasim
9. zul-kade 1440. po Hidžri / 12. juli 2019.

Svaka hvala i zahvala pripadaju Allahu. Samo Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo i Njemu se utječemo od zla naših duša i loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i poslanik, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i mir, i na njegovu porodicu i ashabe.

Bojte se Allaha onako kako Ga se treba bojati, jer ko se bude bojao svoga Gospodara, spasio se, a ko se okrene od Njegove opomene, propao je.

O muslimani! Allah, džellešanuhu, opisao je Sebe, Svojim stvorenjima, u Svojoj Knjizi i sunnetu Svoga Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. Njemu pripada najuzvišeniji primjer i niko Mu nije ravan u Njegovim imenima i svojstvima.

Razmišljanje o Njegovim svojstvima i činjenje ibadeta na temelju tih svojstava vodi Njegovoj ljubavi i Džennetu, i sredstvo je za postizanje njihovih plodova, kao što su strah od Allaha, nada u Njegovu milost, ljubav prema Njemu, oslonac na Njega i sl.

Vjerovanje prvih generacija muslimana, po pitanju Allahovih imena i svojstava, temelji se na potvrđivanju svih imena i svojstava koja su jasno spomenuta u Kur'anu i sunnetu, a jedno od tih svojstava, koje obavezuje vjernika na strahopoštovanje i strah od Allaha, jeste svojstvo srdžbe.

Allah, džellešanuhu, srdi se i zadovoljan je onako kako Mu dolikuje, a ne kako to čine Njegova stvorenja.

Svako Allahovo svojstvo ima svoje materijalne posljedice, a od posljedica Allahove srdžbe jesu dunjalučke kazne i iskušenja. Uzvišeni kaže: “.... a koga snađe srdžba Moja – nastradao je!” (Taha, 81), tj. propao je.

Sufjan ibn Ujejna, Allah mu se smilovao, rekao je: “Allahova srdžba je bolest za koju nema lijeka.”

Allahova srdžba može biti uzrokom poništenja djela. Uzvišeni kaže: “To će biti zato što su ono što izaziva Allahovu srdžbu slijedili, a ono čime je On zadovoljan prezirali; On će djela njihova poništiti.” (Muhammed, 28)

Kada se Allah rasrdi na jedan narod, On na njega pošalje Svoju kaznu. Uzvišeni kaže: “A kad izazvaše Naš gnjev, Mi ih kaznismo” (Ez-Zuhruf, 55), tj. kada Nas rasrdiše.

Rekao je Ibn Kajjim: “Kazna proizlazi iz svojstva srdžbe, i džehennemska vatra nije potpaljena ni zbog čega drugog do zbog Njegove srdžbe.”

Allah, džellešānuhu, kaznio je srdžbom ranije narode i prenio nam je vijesti o njima kako bismo se čuvali grijeha zbog kojih su oni kažnjeni. Uzvišeni kaže: “Ma gdje se našli, bit će poniženi, ako se ne stave pod Allahovu zaštitu i zaštitu muslimana, i zaslužiti će Allahovu srdžbu.” (Ali Imran, 112)

Neki narodi poricali su Allahove dokaze, pa ih je stigla Allahova srdžba i On se rasrdio na neke narode i pretvorio ih je u životinje. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Allah, džellešānuhu, rasrdio se na jedan ogranak Benu Israila pa ih je pretvorio u gmizavce koji su gmizali po zemlji.” (Muslim)

Nema nijednog vjerovjesnika a da nije upozorio svoj narod na Allahovu srdžbu. Musa, alejhis-selam, rekao je svome narodu: “Zar vam se vrijeme oduljilo, ili hoćete da vas stigne srdžba Gospodara vašeg, pa se zato niste držali obećanja koje ste mi dali!” (Taha, 86)

Svaka čista i iskrena duša boji se Allahove srdžbe.

Zejd ibn Amr ibn Nufejl, i prije vremena poslanstva, raspitivao se o pravou vjeri, pa je sreo jednog učenog jevreja i upitao ga za njihovu vjeru, a on mu je rekao: “Ne možeš biti u našoj vjeri sve dok ne uzmeš svoj udio u Allahovoj srdžbi.” Zejd mu reče: “Ja upravo bježim od Allahove srdžbe, i nikada neću nositi ni trun Njegove srdžbe, a kako bih to i mogao?” (Buhari)

Musliman traži utočište kod Allaha, nadajući se Njegovoj milosti i zadovoljstvu, a boji se Njegove srdžbe i kazne.

Pripisivanje druga Allahu najveći je uzrok Allahove srdžbe i kazne. Uzvišeni kaže: “One koji su tele prihvatili stići će kazna Gospodara njihova i poniženje još na ovome svijetu; tako Mi kažnjavamo one koji kuju laži.” (El-A’raf, 152)

Namaz kod kaburova i prema kaburovima je put ka tome. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Allah se žestoko rasrdio na ljude koji su na kaburovima svojih poslanika podigli mesdžide.” (Malik)

Ko prisvoji neko od Allahovih svojstava, bit će kažnjen suprotno svojoj namjeri. Rekao je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: “Allah se žestoko rasrdio na čovjeka koji sebe nazove ‘vladar svih vladara.’” (Ahmed)

Allah je plemeniti i voli, od Svojih robova, da Ga mole i da traže od Njega, a srdi se na onoga ko to iz oholosti odbije. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko ne traži od Allaha, On se srdi na njega.” (Tirmizi)

Allah, džellešanuhu, ne voli nevjerovanje i nije zadovoljan time, a kada ga čovjek učini, On se rasrdi na njega. Uzvišeni kaže: “One kojima se nevjerstvo bude mililo stići će srdžba Allahova i njih čeka patnja velika.” (En-Nahl, 106)

Napredak i prosperitet jednog društva zavise od unutrašnje i vanjske dobrote. Ko bude skrivao zlo, a pokazivao dobro, on o Allahu ima loše mišljenje i stići će ga Njegova srdžba. Uzvišeni kaže: “... i da bi kaznio licemjere i licemjerke i mnogobošce i mnogoboškinje koji o Allahu zlo misle – neka zlo njih snađe! Allah se na njih rasrdio i prokleo ih i pripremio na Džehennem, a grozno je on boravište!” (El-Feth, 6)

Allahovi poslanici su najodabraniji među ljudima, i onaj ko ih, na bilo koji način, uznemirava, zaslužio je Allahovu srdžbu. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Allah se žestoko rasrdio na narod koji je raskrvario lice Njegovog vjerovjesnika.”

Među najnesretnijim Allahovim stvorenjima je čovjek kojeg je ubio vjerovjesnik. Rekao je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: “Allah se žestoko rasrdio na onoga koga je ubio vjerovjesnik.” (Muttefekun alejhi)

Ko rasrdi Allahovog prijatelja, šticećenika i dobrog čovjeka, Allah će se na njega rasrditi. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ako si ih rasrdio”, misleći na jednu grupu ashaba, “rasrdio si i svog Gospodara.” (Muslim)

Pokazivanje nezadovoljstva i ljutnje prilikom iskušenja ne može odgoditi Allahovu odredbu, a kazna za onoga ko tako postupi srazmjerna je njegovom

djelu. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko se bude srdio zbog odredbe, njemu pripada srdžba.” (Tirmizi)

Odvraćanje od Allaha, riječju ili djelom, uzrok je Allahove kazne. Uzvišeni kaže: “A dokazi onih koji se o Allahovoj vjeri raspravljaju ništavni su kod njihova Gospodara kada su joj se već mnogi odazvali; na njih će pasti gnjev i čeka ih patnja teška.” (Eš-Šura, 16)

Ibn Abbas, radijallahu anhumu, rekao je: “Raspravljaju se s vjernicima, nakon što su se oni odazvali Allahu i Njegovom Poslaniku, kako bi ih odvratili s Pravog puta, i žarko žele da se vrati neznabožačko vrijeme.”

Oni koji ne postupaju po znanju, njih će stići Allahova srdžba, i vjernicima je naređeno da se, na svakom rekatu namaza, utječu Allahu od slijeđenja njihovog puta. Allah, džellešanuhu, uzdigao je pravo roditelja na posebno mjesto, i učinio je da Njegovo zadovoljstvo bude u njihovom zadovoljstvu i Njegova srdžba u njihovoj srdžbi. Abdullah ibn Omer, radijallahu anhumu, rekao je: “Zadovoljstvo Gospodara je u zadovoljstvu roditelja, a srdžba Gospodara je u srdžbi roditelja.” (Tirmizi)

Krv muslimana je zaštićena i nepovrediva, i onaj ko je prolije, zaslužio je Allahovu srdžbu i prokletstvo. Uzvišeni kaže: “Onome ko hotimično ubije vjernika kazna će biti - Džehennem, u kome će vječno ostati; Allah će na njega gnjev Svoj spustiti i prokleće ga i patnju mu veliku pripremiti.” (En-Nisa, 93)

Imovina muslimana također je zaštićena i nepovrediva, i onaj ko bespravno nasrne na nju i otuđi je, zaslužio je žestoku kaznu. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko se namjerno lažno zakune, kako bi bespravno otuđio imetak muslimana, srest će Allaha a On će biti srdit na njega.” (Buhari i Muslim)

Kada žena prokune svoga muža (u slučaju da je on optuži za blud i prizove Allahovo prokletstvo na sebe kao potvrdu istinitosti svoje optužbe), a svjesna je da ne govori istinu, neprestano će biti u Allahovoj srdžbi. Uzvišeni kaže: “... a peti put da je stigne Allahova srdžba, ako on govori istinu!” (En-Nur, 9)

Ko pomogne drugome u nepravdi, Allah će se rasrditi na njega. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko pomogne u nepravednoj parnici ili pomogne u nepravdi, bit će u Allahovoj srdžbi sve dok ne odustane od toga.” (Ibn Madža, sa vjerodostojnim lancem)

Jezik je jedno od vrijedonosnih mjerila ljudi. Jedna riječ može biti uzrokom čovjekovog spasa ili propasti. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Čovjek izgovori riječ, kojoj se izaziva Allahova srdžba, misleći da nije na tom stepenu, pa mu Allah zbog nje upiše Svoju srdžbu sve do dana susreta s Njim.” (Tirmizi)

Bježanje s bojnog polja, prilikom sukoba s neprijateljem, uzrok je Allahove srdžbe. Uzvišeni kaže: “... onaj ko im tada leđa okrene – osim onog koji se povuče s namjerom da se ponovo bori ili drugoj četi pristupi – vratit će se natovaren Allahovom srdžbom; prebivalište njegovo bit će Džehennem, a užasno je on boravište.” (El-Enfal, 16)

Pravo svake blagodati je zahvalnost na njoj, a oholost zbog nje i zaboravljanje na istinskog Darovatelja uzrok je trenutne kazne. Uzvišeni kaže: “Jedite ukusna jela kojima vas opskrbljujemo i ne budite u tome objesni da vas ne bi snašla srdžba Moja; a koga snađe srdžba Moja – nastradao je!” (Taha, 81)

Onaj ko učini nešto što izaziva Allahovu srdžbu, obaveza ga je prezirati i zabranjeno je uzeti ga za prisnog prijatelja. Uzvišeni kaže: “O vjernici, ne prijateljajte s ljudima koji su protiv sebe Allahovu srdžbu izazvali; oni su izgubili nadu da će bilo kakvu nagradu na ovome svijetu imati, isto kao što su izgubili nadu nevjernici da će se njihovi umrli živi vratiti.” (El-Mumtehina, 13)

Ljudi su obavezni raditi i pripremati se za ono što slijedi nakon smrti, jer će najveća Allahova srdžba, prema Njegovim robovima, biti na mahšeru, mjestu okupljanja na Sudnjem danu, i zato će vjerovjesnici Adem, Nuh, Ibrahim, Musa i Isa, alejhimus-selam, reći toga dana: “Moj Gospodar se rasrdio kako se nije rasrdio nikada prije toga i kako se neće rasrditi nikada poslije toga.” (Muttefekun alejhi)

Govoreći o manifestacijama Allahove velike srdžbe na Sudnjem danu, imam Nevevi, Allah mu se smilovao, rekao je: “Ona će biti vidljiva u Njegovoj žestokoj osveti onima koji su se oglušili o Njegove propise, naredbe i zabrane, u bolnoj kazni, prizorima okupljanja i strahotama kojima nema sličnih.”

O muslimani, Allah je snažan i silan, i upozorio je Svoje robove na Svoju srdžbu. Uzvišeni kaže: “Allah vas upozorava na Sebe.” (Ali Imran, 28)

Ljude ne bi trebalo obmanuti to što je Allah blag i milostiv, jer kada se On rasrdi i odobri kaznu, niko ne može spriječiti Njegovu odredbu. Kada ljudi čine

grijehe, a On ih, i pored toga obasipa blagodatima, to je istidradž – postepeno približavanje kazni. Uzvišeni kaže: “... i davat ću im vremena, obmana Moja doista je trajna.” (El-A’raf, 183)

Ako se, nakon toga, pokaju i vrate svom Gospodaru, On će im otvoriti vrata pokajanja, svakog dobra i bit će zadovoljan njima. Uzvišeni kaže: “Zar se onaj koji je Allahovu naklonost zaslužio može porediti s onim koji je Allahovu srdžbu navukao i čije će prebivalište biti Džehennem? - A užasno je to boravište!” (Ali Imran, 162)

O muslimani, pokornost Allahu i Poslaniku priskrbljuje zadovoljstvo Milostivog i njome čovjek postiže Allahovu milost. Uzvišeni kaže: “... i dosudi nam milost na ovome svijetu, i na onome svijetu – mi se, vraćamo Tebi!” Kaznom Svojom Ja kažnjam koga hoću, reče On, ‘a milost Moja obuhvata sve; dat ću je onima koji se budu grijeha klonili i zekat davali, i onima koji u dokaze Naše budu vjerovali” (El-A’arf, 156).

Ono što ukazuje na veličinu i sveobuhvatnost Allahove milosti jeste da je ona pretekla Njegovu srdžbu. Poslanik, alejhis-selam, rekao je: “Allah je, prije nego što je stvorio stvorenja, napisao: ‘Moja je milost pretekla Moju srdžbu.’ To je zapisano, kod Njega, iznad Arša.” (Buhari)

Utjecanje od Allahove srdžbe, Allahovom dozvolom, čuva čovjeka od Njegove srdžbe. Jedna od Vjerovjesnikovih dova bila je: “Allahu moj, utječem se Tvojom milošću od Tvoje srdžbe.” (Muslim)

Svjestan musliman trudi se da postigne Allahovo zadovoljstvo, i čuva se od onoga što izaziva Njegovu srdžbu.

Znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahزاب, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur’anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

SAVJETI I SMJERNICE ZA HODOČASNIKE ALLAHOVE KUĆE (MEKA)

Hatib: dr. Saud ibn Ibrahim eš-Šurejm
16. zul-kade 1440. po Hidžri / 19. juli 2019.

Hvala Allahu, Koji je učinio posebna vremena prilikom za postizanje vrijednih nagrada, i blagoslovljena vremena putem i stepenicama ka Svojoj milosti. On zna šta ulazi u zemlju i šta izlazi iz nje i šta se uzdiže k nebesima.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji nema druga, Jednog Boga, Utočišta svemu, Uzvišenog, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Allahov rob, poslanik, prijatelj, najbolji od Njegovih stvorenja, onaj koji je, Allahovom dozvolom, izveo islamski ummet iz tmina zablude i sljepila, i kojeg je On stvorio u savršenom obliku, i koji je građevinu tevhida ogradio najboljom mogućom zaštitom, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i mir, i na njegovu čistu i čestitu porodicu, i na njegove supruge, majke pravovjernih, i na njegove ashabe, nosioce svakog dobra, i sve one koji ih slijede u dobročinstvu, sve dok hadžije budu učili telbiju i bacali kamenčiće na džemreta.

Hodočasnici Allahove kuće, oporučujem sebi i vama ono što je Allahova oporuka prvima i potonjima: Bojte se Allaha i budite Mu pokorni, jer bogobojaznost je najbolje utočište i svjetlost koja pokazuje put u tminama. Nikada se čovjek nije pokajao zbog bogobojaznosti, a nije je zapostavio a da je postigao sreću. “Ko se bude Allaha bojao i ko strpljiv bude bio – pa, Allah, uistinu, neće dopustiti da propadne nagrada onima koji dobra djela čine.” (Jusuf, 100)

Hodočasnici Allahove kuće, došli ste u blagoslovljenu i plemenitu Kuću, prevalili ste veliku razdaljinu, nadajući se Njegovoj nagradi i strahujući od Njegove kazne. Pokažite svom Gospodaru ono najbolje što možete i umijete – iskren i čist obred, u kojem neće biti primjesa rijaluka i hvalisavosti, i u kojem Mu nećete nikoga, kao druga, pridružiti, jer On islamskom ummetu nije propisao da hoćaste Njegovu časnu Kuću ni zbog čega drugog do zbog potvrde principa tevhida, Njegove apsolutne jednoće, i poništenja obožavanja

bilo koga i bilo čega drugog osim Njega. On je Jedan, Koji nema druga, i Bog, Koji nema suparnika.

Najveća intencija hadža upravo je ostvarenje tevhida – obožavanja Allaha, Jedinog, i nikoga drugog, i razlike u jezicima, porijeklu, bojama i pripadnostima, koje su primjetne prilikom obavljanja hadža i umre, nisu ništa drugo do jasan poziv da se ljudi okrenu jednom Gospodaru, Koji nema druga, i jednom Bogu, Kojem nema ravnog.

Hadžije nisu izgovarali ni učili korisniji i bolji zikr od telbije kojom se iskazuje čisti tevhid (pravovjerništvo): “Lebbejkallahumme lebbejk, lebbejke la šerike leke lebbejk, innel-hamde ven-ni’mete leke vel-mulk la šerike leke! – Odazivam Ti se, Allahu, odazivam! Odazivam Ti se! Ti nemaš sudruga! Odazivam Ti se! Zaista svaka zahvala, sve blagodati i vlast, pripadaju isključivo Tebi. Ti nemaš sudruga!”

Telbija je obred kojim se poništava svaki poklič i poziv, svaka parola koji nemaju nikakve veze sa čistom vjerom, tevhidom. Nema pokliča u ime nacije, niti u ime plemena, niti u ime časti, niti u ime grupe. Samo je jedan poklič, a to je poklič čiste vjere – tevhida, priznanja Onoga Koji je obdario čovječanstvo blagodatim islama i tevhida, i zahvalnosti Njemu na toj blagodati. Telbija je iskazivanje čistog tevhida – jednoboštva Allahu, džellešanuhu, i potpuna posvećenost srca obredu i svim pratećim radnjama, bez primjesa bilo čega drugog što mu ne pripada, kao što su paganski, plemenski i politički slogani i parole, koji izvode obred iz njegovog kolosijeka i ubijaju njegovu dušu.

Naš Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, kada je obavljao Oproštajni hadž, htio je učvrstiti značenje telbije i potaći na predanost Allahu i ostvarenje iskrenog obožavanja Stvoritelja, u srcima svojih sljedbenika, ali je htio, pored toga, u cijelosti dokinuti predislamsko, pagansko, naslijeđe, i sve oblike poniznosti i strahopoštovanja prema lažnim božanstvima, i zamijenio je pagansku telbiju, u njenim raznim formama, sa šerijatskom telbijom. Svako pleme prije islama imalo je svoju telbiju. Svako od božanstava – Uzza, Lat, Isaf, Menat, Zu Halsu – imalo je svoju telbiju. Pleme Akka imalo je svoju poznatu telbiju, koju su učili svake godine na hadžu: poslali bi dvojicu crnih robova, kao svoju prethodnicu, oni bi tavafili i govorili: “Mi smo gavranovi Akke”, a onda bi ostali ponavljali za njima: “Akka je došla Tebi, sa svojim muškarcima iz Jemena, da bi i ove godine obavili hadž.”

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, dokinuo je sve paganske telbije, kako bi odjek “telbije tevhida” ostao jedini kroz vrijeme, sve dok Allah ne naslijedi Zemlju i ono što je na njoj. Telbija je “Allahova uputa”, “a zar ima ljepše upute od Allahove.” (El-Bekara, 138)

Kako bi dodatno potvrdio i naglasio ovo obilježje tevhida, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, propisao je izgovaranje telbije naglas, s ciljem poništavanja “idolopokloničke telbije”, kao što se navodi u Muslimovom “Sahihu” da su idolopoklonici govorili u svojoj telbiji: “Lebbejke la šerike leke, illa šeriken temlikuhu ve ma meleke! – Odazivam Ti se, Ti nemaš druga, osim druga kojeg Ti posjeduješ, a on Tebe ne posjeduje!”

Allah je visoko iznad onoga što Mu pripisuju nevjernici. Njihova telbija puna je zablude i širka, i svojesvrсно je ismijavanje s onima koji su je izgovarali, iako su, kao narod, bili nadaleko poznati po svojoj oštroumnosti i inteligenciji. Međutim, uputa je svjetlo i vodič od Allaha, i koliko je pametnih ljudi, kojima je uskraćena, a koliko je “glupih” ljudi, koji su je srcem prigrlili.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, iako je bio najpametniji, najoštroumniji i najmudriji, ne bi znao šta je Knjiga i vjerovanje da nije bilo Allahove upute, kao što kaže Uzvišeni: “Na takav način Mi i tebi objavljujemo ono što ti se objavljuje. Ti nisi znao šta je Knjiga niti si poznao vjerske propise, ali smo je Mi učinili svjetlom pomoću kojeg upućujemo one robove Naše koje želimo. A Ti, zaista, upućuješ na Pravi put.” (Eš-Šura, 52)

Odazivanje Allahu čistim tevhidom Allahova je uputa islamskom ummetu. Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, upitan je: “Koji je hadž najbolji?”, pa je rekao: “El-adžu i es-sedžu.” (Tirmizi)

Islamski učenjaci rekli su: “El-adž je podizanje glasa prilikom telbije, a es-sedžu je prolijevanje krvi kurbana.”

Obje ove stvari su obredi kojima se usađuje i učvršćuje čisti tevhid, vjera u jednog Boga, u srcima hodočasnika Allahove kuće. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Nema nijednog muslimana koji prouči telbiju a da s njim ne prouči i ono što je s njegove desne i lijeve strane, od kamenja, drveća i pruća, i tako pređe cijelu zemlju, uzduž i poprijeko.” (Tirmizi)

To je telbija kojom se iskazuje predanost i poniznost Allahu, Jedinom, i nikome drugom. Njeno značenje je: odazivam se pred Tobom, iskazujući Ti

predanost poslije predanosti, i poniznost poslije poniznosti. Svaka hvala, blagodat i vlast pripadaju Tebi, jer Onaj ko nešto posjeduje i vlada njime, može drugima učiniti blagodat, a onaj ko drugima čini blagodat, zaslužuje zahvalnost.

A, kako je Allah Jedini koji posjeduje sva ova svojstva, On jedini, i niko drugi, po principu nužnosti, ima apsolutno pravo da Mu se, na ovaj način iskazuje najviši stepen poštovanja, koji obuhvata sve vrste zahvalnosti, bez izuzetka.

Hamd ima općenitije značenje od šukra, u smislu da se hamdom iskazuje zahvalnost na blagodatima ali i u iskušenjima, dok se šukrom iskazuje zahvalnost, isključivo, na blagodatima, i zato mu je data prednost u telbiji.

Musliman je obavezan činiti ibadet na način da zahvaljuje Allahu i u iskušenjima i u blagodatima. Nema veće vlasti od Njegove, nema veće blagodati od Njegove i nema apsolutne zahvalnosti ikome drugom osim Njemu, Koji nema druga.

Ovom vrstom obreda, telbijom, čiste se vjerničke duše, kroz jačanje veze s Allahom tokom hadžskih obreda, i obnavljanje zavjeta odanosti Njemu iskazivanjem čistog tevhida, sadržanog u izrazu telbije i tehlila: “La ilahe illallahu vahdehu la šerike lehu, lehul mulku ve lehlul-hamdu ve huve ala kulli šej’in kadir – Nema boga osim Allaha Jedinog, Koji nema sudruga. Njemu pripada sva vlast i zahvala i On je Svemogući”, koji se uče prilikom oblačenja ihrama, na Arefatu i kod džemreta. “Eto toliko! Pa ko poštiva Allahove propise - znak je čestita srca.” (El-Hadždž, 32)

Hodočasnici Allahove časne Kuće, bojte se Allaha u pogledu ispunjavanja prava boravka u blizini Bejtullaha. Budite učtivi, blagi, smireni i skrušeni. Niste prešli ovoliku daljinu da biste bili nemarni, i niste poduzeli ovo blagoslovljeno putovanje da biste činili grijeha. Nalazite se u svetoj kući, u svetoj zemlji i u svetom mjesecu. Pokažite Allahu istinsko obožavanje i čistu pokornost, i nastojte postići potpunu iskrenost i slijedenje Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, kako bi vaša djela bila primljena. Pokornost bez slijedenja je bezvrijedna, a slijedenje bez iskrenosti je uzaludno. Nemate izbora osim da izvršite Allahove riječi: “Onaj koji je dao smrt i život da bi iskušao koji od vas će bolje postupati” (Hud, 7), tj. ko će postupati iskrenije i ispravnije.

Donosite salavate, Allah vam se smilovao, na najboljeg čovjeka Muhammeda ibn Abdullaha, vlasnika Havda i šefata, to vam je naredba vašeg Gospodara, Koji

je objavio u Svojoj Knjizi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šalžite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur’anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

HADŽ, MUDROSTI I PROPISI (MEDINA)

Hatib: dr. Abdullah ibn Abdurrahman el-Buajdžan
23. zul-kade 1440. po Hidžri / 26. juli 2019.

Hvala Allahu, Koji pruža utočište onome ko kod Njega traži utočište, i Koji je za onoga ko hodočasti Njegovu kuću pripremio džennetsko prebivalište.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i Koji se iznad Arša uzvisio, i Koji je odredio da svakom čovjeku pripada ono što je naumio, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, nije s Pravog puta skrenuo i nije zalutao, i ne govori po hiru svome, to je samo Objava koja mu se obznanjuje.

Dostavio je poslanicu, izvršio emanet, savjetovao ummet i naredio je bogobožnost, neka su na njega Allahova milost i blagoslov, i na njegove ashabe, i one koji ih slijede u dobročinstvu, i zabranio je čovjeku da slijedi svoje prohtjeve.

Najbolji govor je Allahov objavljeni govor, a najbolja uputa je uputa odabranog, Muhammeda ibn Abdullaha, a najgore stvari u vjeri su novotarije.

O vjernici, oporučujem sebi i vama bogobožnost, ona je Allahova oporuka prvima i potonjima: “Mi smo onima kojima je data Knjiga prije vas, a i vama, već zapovjedili da se bojite Allaha.” (En-Nisa, 131)

O muslimani! Allah stvara i odabire šta hoće i koga hoće. Među melekima i ljudima odabrao je poslanike, a mjesec ramazan odabrao je između ostalih mjeseci. Odabrao je Časni hram, učinio ga prvim hramom, koji je sagrađen za ljude, i posebno vrijednim, i učinio ga je utočištem za ljude i sigurnim, blagoslovljenim, kiblom muslimana, svetim, a njegov obilazak jednim od temeljnih obreda. Uzvišeni kaže: “Allah je učinio da Kaba, Časni hram, bude preporod za ljude.” (El-Maida, 97)

I okolinu Časnog hrama učinio je svetom, učinio ga je Drevnim hramom i pozvao je da se hodočasti. Objavio je Ibrahimu: “... i oglasi ljudima hadž! – dolazit će ti pješke i na kamilama iznurenim; dolazit će iz mjesta dalekih” (El-Hadždž, 27)

Odazovite se, o muslimani, Allahovom pozivu: Lebbejkallahumme lebbejke, lebbejke la šerike leke lebbejke, innel-hamde ven-ni'mete leke vel-mulk la šerike leke! – Odazivam Ti se, Allahu, odazivam! Odazivam Ti se! Ti nemaš sudruga! Odazivam Ti se! Zaista svaka zahvala, sve blagodati i vlast, pripadaju isključivo Tebi. Ti nemaš sudruga!

Poštovani vjernici! Islam je vjerovanje, obredoslovlje, ponašanje i međuljudski odnosi. Temelji se na pet stupova, koji su njegova osnova. Ibn Omer, radijallahu anhumu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Islam se temelji na petero: obožavanju Allaha Jedinog, obavljanju namaza, davanju zekata, postu ramazana i obavljanju hadža.” (Muttefekun alejhi)

O ljudi, Allah vam je naredio hadž, pa izvršite Njegovu naredbu. Uzvišeni kaže: “Hodočastiti Hram dužan je, Allaha radi, svaki onaj koji je u mogućnosti; a onaj koji neće da vjeruje - pa, zaista, Allah nije ovisan ni o kome.” (Ali Imran, 97)

Hadž je “ibadet života” jer, obavlja se jednom u životu, završnica je i upotpunjavanje temelja islama. U danima hadža, Allah Uzvišeni objavio je ajet: “Sada sam vam vjeru vašu usavršio i blagodat Svoju prema vama upotpunio i zadovoljan sam da vam islam bude vjera.” (El-Maida, 3)

Ebu Seid el-Hudri, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Rekao je Uzvišeni Allah: ‘Ako čovjek, kojem sam dao zdravlje u tijelu, i obilnu opskrbu, pet godina ne hodočasti Moju kuću, uskraćeno mu je veliko dobro.’” (Ibn Hibban)

Izvršite Allahove farzove i hodočastite Allahovu kuću. “Hadž i umru radi Allaha izvršavajte!” (El-Bekara, 196)

O vjernici! Hadž je stup islama i stroga vjerska dužnost, na koju upućuje plemeniti Kur'an i “velika Vijest” – sunnet. Hadž je jedan od najvrednijih ibadeta, najboljih pobožnih djela i najčasnijih oblika pokornosti Uzvišenom. Podiže stepene i briše loša djela, pa čak i velike grijeha. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, rekao je: “Čuo sam Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da kaže: “Ko obavi hadž, i ne bude imao snošaj sa ženom, i ne bude činio grijeha, vratit će se kući – čist od grijeha, kao na dan kada ga je majka rodila.” (Buhari)

Tirmizi bilježi od Ibn Mesuda, radijallahu anhu, da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Obavite hadž i umru, jedno iza drugog (tj.

u istoj godini, prema jednom od tumačenja), jer oni otklanjaju siromaštvo i grijeh, kao što vatra otklanja trosku, otpad, sa željeza, zlata i srebra. Za hadž mebrur nema druge nagrade osim Dženneta.”

Ebu Hurejra kazuje: “Upitan je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: ‘Koje je djelo najbolje?’, pa je rekao: ‘Vjerovanje u Allaha.’ ‘Koje poslije toga?’, upitan je ponovo. ‘Borba na Allahovom putu’, odgovorio je. ‘Koje poslije toga?’, rekoše. ‘Hadž mebrur – propisno obavljen i kod Allah primljen hadž’, odgovori on.” (Muslim)

O muslimani, Allah je lijep i prima samo ono što je lijepo. Ko želi obaviti hadž, neka se čuva od harama, i troši samo halal imetak. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “O ljudi, Allah je lijep i prima samo ono što je lijepo. On je naredio vjernicima ono što je naredio poslanicima, pa je rekao: ‘O poslanici, dozvoljenim i lijepim jelima se hranite i dobra djela činite, jer Ja dobro znam što vi radite!’ (El-Mu’minun, 51), rekao je: ‘O vjernici, jedite ukusna djela koja smo vam podarili i budite Allahu zahvalni, ta vi se samo Njemu klanjate!’ (El-Bekara, 172) Zatim je spomenuo čovjeka, koji dugo putuje, raščupane kose i prašnjave odjeće, koji pruža svoje ruke prema nebu i govori: ‘Gospodaru, Gospodaru’ (usliši moju dovu), a hrana koju jede, piće koje pije i odjeća koju oblači, sve je od haram zarade, pa kako će mu Allah uslišiti dovu!” (Muslim)

O muslimani, nalazite se u svetim mjesecima, čiju je svetost Allah propisao, uzdigao je na posebno mjesto i zabranio je da se u njima čini nasilje i grijesi, pa je rekao: “Broj mjeseci u Allaha je dvanaest, prema Allahovoj Knjizi, od dana kada je nebesa i Zemlju stvorio, a četiri su sveta; to je prava vjera. U njima ne grijешite!” (Et-Tevba, 36)

Ebu Bekra, radijallahu anhuma, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, u svom govoru na hadžu, rekao: “Zaista vrijeme kruži u svome obliku otkako je Allah, džellešanuhu, stvorio nebesa i Zemlju. Godina ima dvanaest mjeseci, četiri su sveta, od toga tri su jedan iza drugog: zul-kade, zul-hidže i muharrem, i redžeb plemena Mudar, koji je između dva džumadija i šabana.” Ebu Bekra kazuje: “Zatim je rekao: ‘Koji je ovo mjesec?’ Odgovorili smo: ‘Allah i Njegov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, najbolje znaju’, pa je šutio toliko da smo pomislili da će ga nazvati drugim imenom, a onda je rekao: ‘Zar nije zul-hidže?’, a mi smo odgovorili: ‘Svakako da jeste.’ Zatim je rekao: ‘Koji je

ovo grad?', a mi smo odgovorili: 'Allah i Njegov Poslanik najbolje znaju', pa je šutio toliko da smo pomislili da će ga nazvati drugim imenom, a onda je rekao: 'Zar nije sveti grad (Meka)?' Odgovorili smo: 'Svakako da jeste.' Zatim je rekao: 'Koji je ovo dan?' Odgovorili smo: 'Allah i Njegov Poslanik najbolje znaju', pa je šutio toliko da smo pomislili da će ga nazvati drugim imenom, a onda je rekao: 'Zar nije dan prinošenja žrtava?' Rekli smo: 'Svakako.' Zatim je rekao: 'Zaista su vaši životi i vaši imeci i vaša čast vama sveti, kao što vam je svet ovaj dan u ovom mjesecu i u ovome gradu. Susrest ćete svoga Gospodara, pa će vas pitati za vaša djela, zato nemojte, poslije mene, zalutati – ubijajući jedni druge. Da li sam dostavio? Neka prisutni obavijesti onog koji je odsutan, možda onaj kome bude preneseno bolje shvati nego neki koji su slušali.' (Muttefekun alejhi)

Mjesec zul-kade je prvi, od tri uzastopna, sveta mjeseca, i u njemu je Vjerovjesnik obavljao umru. Enes, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, obavio četiri umre, tri u mjesecu zul-kade, i jednu u sklopu hadža. Obavio je hudejbijsku umru u mjesecu zul-kade, kada su ga idolopoklonici spriječili da obavi hadž; i umru naredne godine, prema dogovoru sa Mekelijama, i umru poznatu kao "dži'ranijja", kada je dijelio ratni plijen poslije Bitke na Hunejnu, i obavio je umru u sklopu hadža. (Muttefekun alejhi)

O vjernici! Vrijeme obavljanja hadža je vrijeme pokornosti i prilika je za žrtvovanje, darežljivost i davanje. Pojenje hadžija i prekrivanje Kabe novim ogrtačem tradicija je predislamskih Arapa i smatralo se čašću za koju se vrijedilo natjecati. Islam je ovu tradiciju odobrio i nastavio njegovati, a Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, dozvolio je Abbasu, radijallahu anhu, da u noćima u kojima je propisan boravak na Mini, ostane u Meki i poji hadžije. Jednom je i sam došao do mjesta pojenja, zatražio i napio se vode, zatim je otišao do Zemzema, dok su oni pojili hadžije i radili na njemu, pa je rekao: "Radite, vi zaista činite dobro djelo." Također je rekao: "Da se ne bojim da će vam drugi preuzeti ovaj hairli posao, sam bih se spustio i stavio bih uže na ova", pokazujući na svoja ramena. (Buhari)

O vjernici, dok boravite u ovim Allahu najdražim predjelima, budite podrška onima koji su zaduženi za brigu o vama, hizmet i organizaciju hadžskih obreda. Allah primio naša i vaša dobra djela i uputio nas i vas na Pravi put.

Hodočasnici Allahove kuće, žrtvovali ste mnogo i Allah vas je uputio da se odazovete Njegovom pozivu za obavljanje pete islamske dužnosti – hadža, i zato učinite sve kako biste je obavili na propisan i potpun način, podučite se njegovim propisima i čuvajte se grijeha, ružnih riječi i svađe, kao što kaže Uzvišeni: “Hadž je u određenim mjesecima; onom ko se obaveže da će u njima hadž obavljati nema snošaja sa ženama i nema ružnih riječi, i nema svađe u danima hadža.” (El-Bekara, 197)

Okitite se smirenošću i ozbiljnošću, budite milostivi jedni prema drugima u velikim gužvama, nemojte se gurati, budite blagi prema slabima i nejakima, jer vas Allah opskrbljuje i pomaže zbog njih.

Džabir, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, stavio Usamu, iza sebe, na svoju devu, i krenuo sa Arefata, držeći jako povodac svoje deve Kasve, i pokazivao je svojom desnom rukom: “Polahko, polahko!” (Muslim)

Zatim, znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šalžite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur’anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

KORIŠTENJE ODABRANIH VREMENA (MEDINA)

Hatib: dr. Abdulbari ibn Avad es-Subejti
30. zul-kade 1440. po Hidžri / 2. august 2019.

Hvala Allahu, Koji je rekao: “Tako Mi zore, i deset noći” (El-Fedžr, 1–2). Hvalim Ga, slavljen neka je, i zahvaljujem Mu u tajnosti i javnosti.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, On stvara i upravlja, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, koji je podstakao svoje sljedbenike da prisustvuju sabah-namazu, neka su na njega Allahova milost i blagoslov, i na njegovu porodicu, i ashabe, sve do Dana proživljenja. Oporučujem sebi i vama bogobojaznost. Uzvišeni kaže: “O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

Allah, džellešanuhu, dao je u životu na ovom svijetu odabrana vremena i posebne prilike za činjenje dobrih djela, koja uzdižu muslimana do najviših dederdža, i pomažu mu da postigne Allahovu milost i dobrotu, a sve to zbog dalekosežnih mudrosti i uzvišenih odgojnih ciljeva, od kojih je najvažniji održavanje i jačanje veze između čovjeka i njegovog Gospodara.

U ovim vremenima povećava se iman, razvija bogobojaznost, uvećava “zaliha” na vagi dobrih djela, čisti duša, jača volja, otklanjaju nedostaci u ibadetima, odagnava dosada i nemoć i otvaraju “prostrana polja” za natjecanje u dobrim djelima. Uzvišeni kaže: “... i neka se za to natječu oni koji se hoće natjecati!” (El-Mutaffifin, 26).

Natjecanje u dobrim djelima i postizanju visokih dederdža svojstvo je vjernika, bliskih Allahu. Uzvišeni kaže: “... i oni prvi – uvijek prvi! Oni će Allahu bliski biti” (El-Vakia, 10–11).

Onaj ko iskoristi odabrana vremena i požuri s činjenjem dobrih djela, otvorit će mu se riznice dobrote, pomoći i milosti, i postići će veliki uspjeh. Uzvišeni kaže: “... i učinismo ih vođama da upućuju prema zapovijedi Našoj,

i objavismo im da čine dobra djela, i da molitve obavljaju, i da milostinju udjeljuju, a samo su se Nama klanjali.” (El-Enbija, 73)

Allah, džellešanuhu, naredio je Svojim robovima da čine dobra djela i natječu se u njima, i pohvalio je one koji se okite ovim svojstvima. Uzvišeni kaže: “... a vi se potrudite da druge, čineći dobra djela, pretečete!” (El-Bekara, 148) Ovo je poziv razumom obdarenima da požure s činjenjem dobrih djela prije nego što prođe njihovo vrijeme. U drugom kur’anskom ajetu, Allah, džellešanuhu, obradovao je one koji druge pretiču u činjenju dobrih djela obistinjenjem Njegovog obećanja. Uzvišeni kaže: “Oni hitaju da čine dobra djela, i radi njih druge pretiču” (El-Mu’minun, 61).

Kada se čovjeku ukaže prilika za činjenje dobrih i pobožnih djela, treba učiniti sve da tu priliku i iskoristi i požuri u tome. Odgađanje i oklijevanje znak su slabosti. Oni koji kalkulišu, oklijevaju i odgađaju, nemaju šta tražiti na mejdanu natjecanja u dobrim djelima. Jedino što im preostaje, kada ih prođe kakvo dobro, jeste da se žestoko kaju zbog propuštenih prilika, ali kakva im korist od kajanja!

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, podstiče na iskorištavanje mladosti prije starosti, slobodnog vremena prije zauzetosti, zdravlja prije iznenadne bolesti. Uzvišeni kaže: “O vjernici, Allaha se bojte, i neka svaki čovjek gleda šta je za sutra pripremio i Allaha se bojte jer On dobro zna šta radite.” (El-Hašr, 18)

Uzvišeni Allah pojasnio je u Kur’anu da je pripremanje za odabrana vremena, kao prolazne prilike, dokaz iskrenosti. Uzvišeni kaže: “A kada je borba već propisana, bolje bi im bilo da su prema Allahu iskreni.” (Muhammed, 21)

Ovom ummetu dati su “odušci” Allahove milosti, u određenim periodima godine. Enes, radijallahu anhu, rekao je: “Tražite dobro tokom cijele godine, a posebno se predajte “dahovima” Allahove milosti, jer Allah ima Svoje “dahove” milosti kojima obdaruje koga hoće od Svojih robova. Odabrana vremena, u islamskom ummetu, nikada neće prestati, a upravo se nalazimo u najvrednijim i najodabranijim danima, kojima se Allah zaklinje, zbog njihove pozicije i velike vrijednosti, a Veliki se ne zaklinje osim onim što je veliko i vrijedno. Uzvišeni kaže: “Tako Mi zore, i deset noći” (El-Fedžr, 1–2).

Da se radi o najboljim danima u godini, posvjedočio je i Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, koji je rekao: “Najbolji dani na dunjaluku su deset dana”, tj. deset dana zul-hidžeta. Prisutni upitaše: “Nisu im ravni ni oni na Allahovom

putu?”, a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, odgovorio je: “Nisu im ravni, osim dana u kojem čovjek pogine na Allahovom putu.”

U ovim je danima dan Arefata, dan Velikog hadža i dan opraštanja grijeha, i Dan nahra – puštanja krvi, klanja kurbanda, a to je najbolji dan kod Allaha. Razlog posebnosti i odabranosti prvih deset dana zul-hidžeta je objedinjavanje temeljnih ibadeta u ovim danima, namaza, posta, sadake i hadža, što nije slučaj s drugim danima u godini. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Allahu nema dražih djela od onih učinjenih u ovim danima”, tj. deset dana zul-hidžeta.”

Prisutni upitaše: “Allahov Poslaniče, pa čak ni džihad na Allahovom putu?”, a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: “Pa čak ni džihad na Allahovom putu, osim čovjeka koji je izašao u borbu na Allahovom putu, zalažući svoj život i imetak, i ništa od toga ne vrati.” Svako dobro djelo, koje se učini u prvih deset dana zul-hidžeta draže je Allahu od istog tog djela u drugim danima, a ako Mu je draže, to znači da je i vrednije. Onaj ko učini neko dobro djelo u ovih deset dana, bolji je od mudžahida koji se vrati iz borbe živ i s imetkom koji je ponio. Ove dane treba dočekati s iskrenim pokajanjem, čvrstom odlukom da ćemo ih iskoristiti na najbolji način i distanciranjem od grijeha. Uzvišeni kaže: “I svi se Allahu pokajte, o vjernici, da biste postigli ono što želite” (En-Nur, 31).

Deset dana zul-hidžeta posebno je odabrano vrijeme, velika blagodat i prilika koju musliman treba iskoristiti, pojačati u njima svoj ibadet, boriti se protiv svoje duše i činiti što više raznovrsnih dobrih i pobožnih djela. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Nema boljeg i Allahu dražeg djela od onoga učinjenog u ovih deset dana. Učite što više tehlila, tekbira i tahmida u ovim danima.”

Neka od djela koja je pohvalno činiti u ovim danima su:

- Klanjanje što više dobrovoljnih namaza – nafila. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Čini sedždu što više možeš, jer nećeš učiniti nijednu sedždu a da te Allah, zbog nje, neće uzdići za jedan stepen i oprostiti ti jedan grijeh.”

- Udjeljivanje sadake, s ciljem približavanja Allahu, i postizanja Njegovog zadovoljstva, davanjem i dobročinstvom. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Svaki musliman dužan je dati sadaku.” Prisutni upitaše: “Allahov Vjerovjesniče, a šta ako ne može?” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: “Neka privređuje svojim rukama, i tako koristi sebi i drugima.” Upitali su: “A

ako ne može?” “Neka pomogne onome ko je u nevolji”, odgovori Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem. “A šta ako ni to ne može?”, rekoše oni. “Onda neka čini dobro, i suzdržava se od zla, to je, za njega, sadaka”, reče Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem.

- Noćni namaz – namaz čestitih Allahovih robova, koji puno čine istigfar – traže oprost i često Ga spominju. Uzvišeni kaže: “... i oni koji provode noći pred Gospodarom svojim na tlo padajući i stojeći.” (El-Furkan, 64)

- Učenje Kur’ana, spominjanje Allaha, dova, održavanje rodbinskih veza, ispunjavanje potreba muslimana, posjećivanje bolesnika, praćenje dženaze, dijeljenje hrane i često izgovaranje tehlila – la ilahe illallah, tekbira – Allahu ekber i tahmida – elhamdulillah, u svim dijelovima dana i u svim situacijama.

Neka od djela koja je lijepo i preporučeno činiti u ovih deset dana jeste post prvih devet dana, od kojih je najpotvrđenije postiti dan Arefata za one koji nisu na hadžu, jer je post jedno od najvrednijih djela, koje je Allah odabrao i pripisao Sebi, kao što se navodi u hadisi-kudsiju: “Svako čovjekovo djelo pripada njemu, osim posta, on je Moj, i Ja za njega posebno nagrađujem.” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, postio je prvih devet dana zul-hidžeta, i rekao je: “Ko posti jedan dan na Allahovom putu, Allah će njegovo lice udaljiti od vatre sedamdeset godina.”

Onaj ko bude znao svoj cilj, lahko će izdržati sve teškoće. Allahova roba je skupa, Allahova roba je Džennet. Uzvišeni kaže: “... i nastojte zaslužiti oprost Gospodara svoga i Džennet prostran kao nebesa i Zemlja, pripremljen za one koji se Allaha boje.” (Ali Imran, 133)

Zatim, znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur’anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

SMIRENOST, SIGURNOST I ZADOVOLJSTVO (MEKA)

Hatib: dr. Saud ibn Ibrahim eš-Šurejm
7. zul-hidže 1440. po Hidžri / 9. august 2019.

Hvala Allahu, Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo, Njemu se kajemo i utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed Allahov rob i poslanik. “O vi koji vjerujete, bojte se Allaha istinskom bogobojažnošću i nipošto ne umirite osim kao muslimani!” (Ali Imran, 102); “O ljudi, bojte se Gospodara svoga, Koji vas je stvorio od jedne osobe, od koje je njen par stvorio, a od njih dvoje mnoge muškarce i žene rasijao. Bojte se Allaha, Čijim imenom jedni druge molite, i čuvajte rodbinske veze. Allah vas, doista, nadzire.” (En-Nisa, 1); “O vjernici, bojte se Allaha i govorite samo istinu, On će vas za vaša dobra djela nagraditi i grijehе vam vaše oprostiti. A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao - postići će ono što bude želio” (El-Ahzab, 70–71).

Najljepši govor je Allahov govor, najbolja uputa je uputa Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, a najgore stvari u vjeri su novotarije, a svaka novotarija je zabluda. Držite se zajednice muslimana, jer je Allahova ruka nad zajednicom. Onaj ko se odvoji od zajednice, odvojio se u Vatru.

Čovječanstvo nije poznalo učitelja i odgajatelja, savršenog uma, samilosti i mudrosti, kao što je to bio naš Poslanik, miljenik i uzor, sallallahu alejhi ve sellem. On je bio uzor u ponašanju, u govoru, djelima, šutnji, poput mora – s koje god strane mu priđeš, njegova dubina je dobročinstvo, i njegova obala je dobročinstvo. Ibn Abbas, radijallahu anhumā, kazuje da je krenuo s Vjerovjesnikom, sallallahu alejhi ve sellem, sa Arefata, kada se, u pozadini, začula galama, udaranje i rikanje deva, pa je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem,

pokazujući svojim bičem prema ljudima, rekao: “O ljudi, ostanite smireni.” (Buhari)

Ova Poslanikova plemenita naredba upućuje na plemenito svojstvo, kojem ga je naučio njegov Gospodar, a On je rekao: “... jer ti si, zaista, najljepše čudi” (El-Kalem, 4), tj. upućuje na svojstvo smirenosti, koje razlučuje odmjerenost od brzopletosti, sprečava nered i suzbija srdžbu, nasilje i neprijateljstvo, kao što vatra suzbija hrđu na željezu.

Smirenost koja čovjeku daje zadovoljstvo, pouzdanje, širokogrudnost i ubjeđenje da ne postoji razlog za brzopletost i zbrku, a kasnije kajanje i tugu. Koliko je kajanja u brzopletosti, toliko je sigurnosti u odmjerenosti. Smirenost sa sobom donosi strahopoštovanje, poniznost i trezvenost, a brzopletost donosi grubost, oholost i nesmotrenost.

Sve dok je u čovjeku duša, živjet će na ovom svijetu onako i onoliko koliko mu je Allah odredio, trpjet će i dobro i zlo. Nekada će mu vrata biti otvorena, a nekad zatvorena. Njegov povjetarac neće uvijek biti blag. Puhat će i jaki vjetrovi koji će pomutiti njegovu sreću, i pratit će ga mnoge neugodnosti u porodici, prijateljima, egzistenciji i okolini. Možda, u određenim trenucima, samog sebe neće moći prepoznati, pa čemu postati tijesno ono što je prostrano i njegovo srce “okovat” će opsesija nezadovoljstva, koje se neće moći lahko riješiti. Da bi se nosio sa svim tim izazovima potrebni su mu smirenost i spokoj. Kada bi znao da je s njima blagostanje i zadovoljstvo, pohrlio bi im, pa makar “puzeći”. Smirenost, Allahovi robovi, nije se našla ni kod jednog čovjeka a da mu nije donijela sigurnost, spokoj, blagost i zadovoljstvo, i da njegova pamet nije pretekla njegov jezik, a njegova darežljivost njegovu pohlepu. Njegovu sreću ne može pomutiti prošlost, koju je ostavio iza sebe, sa svim dobrim i lošim, niti budućnost o kojoj se brine njegov Stvoritelj. On vidi samo onaj dan koji trenutno živi, i prebrojava njegove udisaje i izdisaje, jer se nada Vječnoj kući, ali ne zaboravlja svoj udio na dunjaluku. Čini dobročinstvo drugima, kao što je Allah učinio njemu.

Naša uzvišena vjera uči nas da pretjerana briga i uznemirenost predstavljaju direktnu opasnost po islamski ummet i njegovu produktivnost. Najbolje za jedno muslimansko društvo je da svoj dan započne sa radosnim vijestima, optimizmom i nadom, kako bi njegovi članovi iskoristili svoje vrijeme na najproduktivniji način, i osujetili pasivnost i beznađe prije nego što se pojave.

Nepojmljivo je da razuman čovjek ne pokazuje interes za smirenošću, društvenošću i zadovoljstvom duše. Kada čovjeka pogode izvanredne okolnosti i naruše njegovu sigurnost, on treba požuriti sa primjenom djelotvornog lijeka, na koji ukazuje naša čista vjera, i ne smije se predavati brigama koje će njegove visoke ambicije, ozbiljnost i produktivnost zamijeniti sa bezvoljnošću i lijenošću.

Brige, iako su osjećaji, a ne fizička tijela, imaju dalekosežniji i prodorniji efekat na čovjeka od materijalnih i osjetilnih izazova.

Smirenost je od Allahovih “vojnika” kojima On pomaže sljedbenike Svog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, svakoga shodno stepenu njegovog slijedenja. Ona je “smirenost vjerovanja”, koje se učvrsti u srcu i štiti ga od svake sumnje i kolebanja, a njena važnost prepoznaje se u nedaćama, iskušenjima i teškim situacijama. Allah, džellešānuhu, podario ju je Svojim čestitim robovima vjernicima u najtežim trenucima, kada im je bila potrebija od hrane i pića: “On uliva smirenost u srca vjernika da bi još više učvrstili vjerovanje koje imaju – a vojske nebesa i Zemlje su Allahove; Allah sve zna i mudar je.” (El-Feth, 4)

Kako da smirenost ne bude jedan od Allahovih “vojnika”, a Allah, džellešānuhu, podario ju je Ibrahimu, alejhis-selam, kada za njega potpalili lomaču i bacili ga u vatru?

I Musau, alejhis-selam, kada se našao između faraona i njegove vojske, odzada, i mora, sprijeda, pa su njegovi sljedbenici povikali: “Samo što nas nisu stigli!” (Eš-Šuara, 61), a on je na to rekao: “Neće!”, reče on, “Gospodar moj je sa mnom, On će mi put pokazati” (Eš-Šuara, 62).

To je smirenost koju je Allah, džellešānuhu, podario Svom Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, kada su idolopoklonici došli do pećine, u koju su se sklonili on i njegov vjerni pratilac, Allah bio zadovoljan njime, i okružili je kao što zidine okružuju tvrđavu. “Kada je on rekao drugu svome: ‘Ne brini se, Allah je s nama!’, pa je Allah spustio smirenost na druga njegova, a njega pomogao vojskom koju vi niste vidjeli” (Et-Tevba, 40).

Da, to je smirenost, o ti koji tragaš za njom, ona je tvoja izgubljena stvar; i ti čija je pleća ophrvala briga i ti koji za njom čeznutljivo tragaš – tu je, prepoznao si je, pa je se čvrsto drži. O Allahu, kakvo dobro čine oni koji se zaustave kada čuju Božije riječi, a Allah Uzvišeni kaže: “Njih je Allah uputio, zato slijedi njihov Pravi put” (El-En’am, 90).

Kada čovjek navikne svoju dušu na smirenost u odnosu prema svom Gospodaru i Zaštitniku, naviknut će je i u svim ostalim relacijama, i to mnogo lakše i jednostavnije.

Ako, pred svojim očima, stalno bude imao činjenicu da smirenost povećava vjerovanje, iman, nikada je neće ispuštati iz vida, znajući da je Allah, džellešalanu, u Svojoj Knjizi rekao: “On uliva smirenost u srca vjernika da bi još više učvrstili vjerovanje koje imaju” (El-Feth, 4).

Čovjek će u teškim trenucima imati onoliko smirenosti koliko o njoj razmišlja i koliko je prisutna u njegovom srcu. Ona je povezana čvrstom vezom sa iskrenošću srca, koju poznaje samo Allah, i neće biti darovana srcu ispunjenom sumnjom i kolebanjem, niti srcu u kome nema istinskog ubjeđenja, a kako i bi kada je Allah rekao: “On je znao šta je u srcima njihovim, pa je spustio smirenost na njih, i nagradit će ih skorom pobjedom.” (El-Feth, 18)

Ibn Kajjim, Allah mu se smilovao, rekao je: “Šejhul-islam Ibn Tejmijja, Allah mu se smilovao, kada bi se našao u teškoj situaciji, učio je ajete u kojima se spominje smirenost, a čuo sam ga, kada je iskušan teškom bolešću i borbom sa duhovnim šejtanskim svijetom, koju ljudska pamet teško može izdržati, zbog svoje prirodne slabosti, da je rekao: “Kada je bolest dostigla kulminaciju, rekao sam svojim bližnjima i onima koji su bili tada kod mene: učite mi ajete u kojima se spominje smirenost. Vrlo brzo nakon toga, prestali su bolovi i ustao sam kao da se ništa nije dogodilo.”

Ibn Kajjim, Allah mu se smilovao, kaže: “Lično sam se uvjerio u djelotvornost učenja ovih ajeta prilikom uznemirenosti srca i sumnji koje ga napadaju, i osjetio sam da imaju veliki učinak po srce i njegovu smirenost. Istinu je rekao Uzvišeni Allah, kada je rekao: ‘Mi objavljujemo u Kur’anu ono što je lijek i milost vjernicima, a nevjernicima on samo povećava propast’ (El-Isra, 82).”

Znajte, Allah vas čuvao, da onaj ko želi znati u kakvom se stanju nalazi u pogledu smirenosti, neka pogleda koliko je ona prisutna u njegovim ibadetima. Ako jeste, neka zahvali Allahu, a ako je nema, to znači da je između njega i smirenosti ogromna razdaljina.

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Kada čujete ikamet, pođite na namaz, budite smireni i ispunjeni strahopoštovanjem i nemojte žuriti. Ono što stignete od namaza, klanjajte, a ono što propustite, upotpunite.” (Buhari i Muslim)

Zatim, znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šalžite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur’anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

IBADET ZIKRA, JEDAN OD NAJBOLJIH I NAJLAKŠIH IBADETA (MEKA)

Hatib: dr. Mahir ibn Hamed el-Muajkili
14. zul-hidže 1440. po Hidžri / 16. august 2019.

Hvala Allahu, Koji nas je uputio u islam, i naredio nam da hodočastimo Njegovu časnu Kuću, i učinio ga uzrokom spasa u Kući mira, praštanja grijeha i loših djela. Hvalim Ga, zahvaljujem Mu, od Njega pomoć i oprost tražim, i pripisujem Mu svako dobro.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, Vladara, Svetog, Onoga Koji nema nedostataka, i svjedočim da je naš vjerovjesnik i miljenik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Allahov rob i poslanik, najbolji čovjek koji je klanjao, davao zekat, obavljao hadž i postio, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i mir, i na njegovu porodicu, i ashabe uzorite predvodnike, i tabiine i sve one koji ih slijede u dobročinstvu dok se budu smjenjivali svjetlost i tama.

O vjernici, oporučujem sebi i vama bogobožnost, jer se bogobožnošću priskrbljuju blagodati, otklanjaju kazne, popravljaju djela i srca i praštaju grijesi. Uzvišeni kaže: “O vjernici, bojte se Allaha i govorite samo istinu, On će vas za vaša dobra djela nagraditi i grijehе vam vaše oprostiti. A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao – postići će ono što bude želio.” (El-Ahzab, 70–71)

Hodočasnici Allahove kuće, kako brzo prolaze dani, sati i godine. Prije samo nekoliko dana s čežnjom smo iščekivali jedan od najuzvišenijih ibadeta, i iščekivali smo najvrednije dane u godini, dan Arefata i Dan klanja kurbana, a već danas hadžije se vraćaju svojim kućama, radosni zbog onoga što im je Allah dao iz Svoje milosti i dobrote.

O vi koje je Allah počastio hodočašćenjem Njegove kuće i odabrao vas, između Svojih stvorenja! O vi kojima se Milostivi hvalio Svojim melekima, i koji ste stajali na Arefatu, noćili na Muzdelifi, tavařili oko časne Kabe, odazvali

se Allahovom pozivu, i bili u okrilju milosti Najmilostivijeg! Upućivali ste dove Milostivom Gospodaru, i tražili od Velikog i Imućnog Vladara, Koji kada daje, daje obilno, a kada daruje, daruje plemenito.

Nijedan grijeh nije veći od Njegovog oprost, i nijedan dar nije veći od Njegove dobrote. Kakvi su to divni dani i noći bili! Uzvišeni kaže: “Reci: ‘Neka se zato Allahovoj blagodat i milosti raduju, to je bolje od onoga što gomilaju’” (Junus, 58).

Ummete islama, jedna od najvećih intencija i ciljeva hadža jeste uspostavljanje zikrullahi – spominjanje i veličanje Allaha. Zikr je uzvišen ibadet, štaviše, čovjek se ne može približiti Allahu nijednim djelom kao što to može zikrom. Hadžski obredi, tavaf oko Drevne kuće, sa’j između Safe i Merve, bacanje kamenčića na džemretima, i ostali obredi, nisu propisani ni zbog čega drugog nego zbog spominjanja i veličanja Allaha.

Kada hadžije završe obrede hadža, propisuje im se zikrullah – spominjanje Allaha, kao kruna i vrhunac obreda. Ibn Abbas, radijallahu anhum, rekao je: “Predislamski Arapi su na mjestima obavljanja obreda spominjali svoje očeve, govorili su: ‘Moj otac je hranio gladne, vodio bitke, preuzimao na sebe krvarine’, i nisu spominjali ništa drugo nego zasluge svojih očeva, pa je Allah objavio Muhammedu, sallallahu alejhi ve sellem: ‘A kad završite obrede vaše, opet spominjite Allaha, kao što spominjete pretke vaše, i još više Ga spominjite! Ima ljudi koji govore: ‘Daj Ti nama, Gospodaru naš, na ovome svijetu!’ Takvi na onom svijetu neće imati ništa’ (El-Bekara, 200).

Ovaj ajet rasvjetljava nam poziciju zikra u obredima hadža i izvan njega. Svi ibadeti u islamu propisani su radi uspostavljanja zikrullahi, a zikr je najlakši, najčasniji i najvredniji ibadet i veći je od svake stvari. “Spominjanje Allaha najveća je poslušnost! A Allah zna šta radite.” (El-Ankebut, 45)

Allah, džellešanuhu, će one koji se Njega sjećaju nagraditi tako što će se On njih sjetiti, kao što kaže Uzvišeni: “Sjećajte se vi Mene, i Ja ću se vas sjetiti, i zahvaljujte Mi, i na blagodatima Mojim nemojte neblagodarni biti!” (El-Bekara, 152).

Allah, džellešanuhu, pohvalio je one koji Ga se sjećaju, pa je rekao: “U stvaranju nebesa i Zemlje i u izmjeni noći i dana su, zaista, znamenja za razumom obdarene, za one koje i stojeći i sjedeći i ležeći Allaha spominju i o stvaranju

nebesa i Zemlje razmišljaju. ‘Gospodaru naš, Ti nisi ovo uzalud stvorio; hvaljen Ti budi i sačuvaj nas patnje u Vatri!’” (Ali Imran, 190–191)

O vjernici! Spominjanje Allaha je džennetska “sadnica”. Stanovnici Dženneta bit će nadahnuti zikrom kao što su nadahnuti disanjem. Tirmizi bilježi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “U noći u kojoj sam uzdignut na nebo, sreo sam Ibrahima, alejhis-selam, pa mi je rekao: ‘O Muhammede, prenesi svome ummetu selam od mene, i obavijesti ih da je u Džennetu zemlja lijepa, voda pitka, i da su njegove doline prostrane, i njegove sadnice su: subhanallah, elhamdulillah, la ilahe illallah i Allahu ekber.’”

Zikrullah je oporuka Allahovog Poslanika njegovim ashabima. Tirmizi bilježi da je neki čovjek rekao: “Allahov Poslaniče, islamski propisi su se umnožili, i teško mi je da ih sve izvršavam. Obavijesti me o djelu kojeg ću se čvrsto držati.” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Neka tvoj jezik bude neprestano zaposlen spominjanjem Allaha.”

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, uzeo je za ruku Muaza ibn Džebela, radijallahu anhu, i rekao: “O Muaze, tako mi Allaha, volim te! Tako mi Allaha, volim te! O Muaze, nemoj propustiti da pred kraj svakog namaza kažeš: ‘Allahumme einni ala zikrike ve šukrike ve husni ibadetike! – Allahu, pomози mi da Te se sjećam, da Ti zahvaljujem i da Ti na najljepši način ibadet činim!’” (Ebu Davud)

Ako malo detaljnije analiziramo tekstove Kur’ana i sunneta, naći ćemo da je cjelokupno dobro sadržano u zikrullahu – spominjanju Allaha. Zikr odagnava brigu i tugu, priskrbljuje nafaku, radost i sreću i zaodijeva onoga koji ga čini odjećom dostojanstva i prosvijetljenosti: “... one koji vjeruju i čija se srca, kad se Allah spomene, smiruju – a srca se doista, kad se Allah spomene smiruju!” (Er-Ra’d, 28).

Tirmizi bilježi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Hoćete li da vas obavijestim o najboljem i najčišćem djelu kod vašeg Gospodara, koje vas uzdiže na najveće deredže, i koje je bolje od dijeljenja zlata i srebra, i koje je bolje za vas od toga da se borite protiv neprijatelja i ubijate ih, a i oni vas ubijaju?” Rekli su: “Hoćemo, Allahov Poslaniče.” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče im: “To je zikrullah.”

Najbolji zikr poslije Kur'ana jesu riječi “subhanallah, elhamdulillah, la ilahe illallah i Allahu ekber”, i ove riječi su “bakijatus-salihat – dobra djela koja vječno ostaju”, spomenuta u suri El-Kehf.

Ko u toku jednog dana izgovori stotinu puta: “Subhanallahi ve bi hamdihi! – Slava Allahu i Njemu hvala!”, bit će mu oprošteni grijesi, makar ih bilo koliko je morske pjene. Riječi: ‘La havle ve la kuvvete illa billah’ su riznica od džennetskih riznica.

U Buharijevom “Sahihu” bilježi se: “Dvije riječi su drage Milostivom, lahke na jeziku, a teške na mizanu: ‘Subhanallahi ve bi hamdihi subhanallahil-azim! – Slavljem neka je Allah i Njemu pripada sva hvala! Slava Allahu, Veličanstvenom!’”

Ko se okrene od zikrullaha, Allah će se okrenuti od njega, i onoliko koliko bude nemaran prema zikru, toliko će biti udaljen od Allaha. Između nemarnog čovjeka i Allaha postoji otuđenost i jaz, koju ne može otkloniti ništa osim zikrullaha. Istinu je rekao Uzvišeni Allah: “A onaj ko okrene glavu od Knjige Moje, taj će teškim životom živjeti i na Sudnjem danu ćemo ga slijepim oživiti. ‘Gospodaru moj’, reći će, ‘zašto si me slijepa oživio kada sam vid imao?’ ‘Evo zašto’, reći će On: ‘Dokazi Naši su ti dolazili, ali si ih zaboravljao, pa ćeš danas ti isto tako biti zaboravljen’” (Taha, 124–126).

Allahu moj, učini nas od onih koji će Ti zahvaljivati, i koji će Te spominjati, i koji će Ti biti predani. Allahu moj, ukrasi nas odjećom imana, i učini nas od onih koji druge upućuju na Pravi put a i sami su upućeni.

Uzvišeni Allah kaže: “Muslimanima i muslimankama, i vjernicima i vjericama, i poslušnim muškarcima i poslušnim ženama, i iskrenim muškarcima i iskrenim ženama, i strpljivim muškarcima i strpljivim ženama, i poniznim muškarcima i poniznim ženama, i muškarcima koji dijele zekat i ženama koje dijele zekat i muškarcima koji poste i ženama koje poste, i muškarcima koji o svojim stidnim mjestima vode brigu i ženama koje o svojim stidnim mjestima vode brigu, i muškarcima koji često spominju Allaha i ženama koje često spominju Allaha – Allah je, doista, za sve njih oprost i veliku nagradu pripremio.” (El-Ahzab, 35)

O vjernici, zaista je upotpunjavanje obreda hadža i umre, u sigurnosti, blagostanju i lahkoći velika blagodat, zbog koje smo dužni zahvaljivati Darovatelju, a suština zahvalnosti Gospodaru krije se u pokoravanju Njegovim naredbama i ostavljanju Njegovih zabrana.

Najveća Allahova naredba je tevhid – obožavanje i klanjanje samo Njemu, slavljen neka je On i sveta neka su Njegova imena, a najveća Njegova zabrana je širk – pripisivanje druga Njemu. “Reci: “Klanjanje moje, i obredi moji, i život moj, i smrt moja doista su posvećeni Allahu, Gospodaru svjetova, koji nema saučesnika; to mi je narađeno i ja sam prvi musliman.” (El-En’am, 162–163)

U vjerodostojnom hadisu stoji: “Ko nije zahvalan ljudima, nije zahvalan ni Allahu.”

Vama, cijenjeni hodočasnici, čestitam na upotpunjenju hadžskih obreda i prenosim vam radosnu vijest o primanju vaših djela kod Allaha, a Allah neće prekršiti Svoje obećanje. Imajte lijepo mišljenje o svom Gospodaru, jer On daje Svome robu onako kako on misli o Njemu. Obećao je da će se onaj ko hodočasti Njegovu kuću, i ne bude govorio ružne riječi i činio grijeh, vratiti svojoj kući čist od grijeha kao na dan kada ga je majka rodila.

Učinite ovaj hadž vašim novim početkom u iskrenosti prema Allahu, i pažljivo čuvajte ono što ste stekli. Odabrana vremena prilika su za čovjekovu promjenu nabolje, iz stanja nemara i zapostavljanja Allahovih propisa u stanje ustrajnosti i predanosti Allahu, džellešanuhu. Jedan od znakova primanja djela jeste dobro djelo nakon dobrog djela i pokornost nakon pokornosti. Ako su završili dani hadža, nije završio ibadet Allahu, jer on nije ograničen vremenom ni prostorom. O vi koje je Allah uputio ka Svome zadovoljstvu i olakšao vam pristup Njegovim “darovima”, ustrajte u izvršavanju Njegovih naredbi i budite čvrsti u vjeri, i nemojte biti kao ona koja je svoju pređu, samo što ju je isplela, ponovo rasplela.

Glavni kriterij primanja djela kod Allaha je iskrenost prema Allahu i slijeđenje Poslanika.

Muslim bilježi od Sufjana es-Sekafija da je rekao: “Rekao sam: ‘Allahov Poslaniče, pouči me iz islama onome što više nikoga neću pitati poslije tebe.’ Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: ‘Reci: ‘Vjerujem u Allaha’, a zatim ustraj u tome.’ Čak i na putu ustrajnosti, čovjek je podložan grešakama i slabostima, i zato Uzvišeni kaže: “Zato se Njemu iskreno klanjate i od Njega oprostite!” (Fussilet, 6)

Kada god učini grijeh, požurit će s pokajanjem, vratit će se Allahu, i nastojat će popraviti svoje stanje i ustrajati u činjenju dobrih djela, makar bila i mala, sve dok ne sretne svoga Gospodara.

Buhari i Muslim bilježe da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Težite ispravnom putu, ili njegovoj blizini, i radujte se Allahovoj nagradi, i znajte da nikoga od vas u Džennet neće uvesti njegovo djelo.” “Pa čak ni tebe, Allahov Poslaniče?”, upitali su. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Pa čak ni mene, ako me Allah ne obuhvati Svojom milošću.” Znajte da je najbolje djelo ono koje se ustrajno čini, makar bilo i malo.

Zatim, znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kurʼanu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

SAVJETI I OPOMENE ZA SVAKOG MUSLIMANA (MEDINA)

Hatib: dr Abdulmuhsin ibn Muhammed el-Kasim
21. zul-hidže 1440. po Hidžri / 23. august 2019.

Hvala Allahu, Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo, i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i mir, i na njegovu porodicu, i ashabe. Bojte se Allaha onako kako Ga se treba bojati, i držite se čvrstog užeta islama.

O muslimani, Allah, džellešanuhu, iz Svoje dobrote prema ljudima, propisao je različite vrste i oblike ibadeta, neki su srčani, a neki tjelesni, i cjelokupna građevina islama i imana zasnovana je na tom principu. Hadžije su se vratili svojim kućama s časnih mjesta i od Allahove svete kuće, nakon najdužeg obavljanja jednog tjelesnog ibadeta u islamu.

Šejhul-islam Ibn Tejmijja, Allah mu se smilovao, rekao je: “Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, postavio je Ebu Bekra, radijallahu anhu, na čelo prve organizovane grupe hadžija, koja je na hadž otišla iz Medine. Znanje o obredima hadža jedno je od najpreciznijih, u oblasti ibadata – obredoslovlja, i da Ebu Bekr, radijallahu anhu, nije posjedovao tu širinu u poznavanju propisa, Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, ne bi ga postavio na čelo ove grupe, devete godine po Hidžri, i povjerio mu ovaj veliki emanet – podučavanje ljudi propisima hadža.”

Na hadžu se manifestuje veličina islama, a posebno u okupljanju različitih naroda i nacija na jednoj istini i riječi islama. Allah, džellešanuhu, pokazuje ljudima znamenja koja potvrđuju istinitost poslanstva Njegovih poslanika. Ibrahim, alejhis-selam, molio je svoga Gospodara: “... zato učini da srca nekih ljudi čeznu za njima” (Ibrahim, 37).

Allah, džellešanuhu, uslišio je njegovu dovu i obavijestio je o dolasku ljudi: “... pješke i na kamilama iznurenim; dolazit će iz mjesta dalekih” (El-Hadždž, 27).

Ibn Kesir, Allah mu se smilovao, rekao je: “Nema nijednog pripadnika islama a da ne čezne za viđenjem Kabe i obavljanjem tavafa. Ljudi se upućuju prema njoj iz svih pravaca i krajeva.”

Onaj ko bude iskren prema Allahu, Allah će uslišiti njegovu dovu, makar i nakon njegove smrti. Svake godine vidimo tragove Ibrahimove, alejhis-selam, dove i poziva – veliki broj muslimana odaziva se njegovom pozivu i hodočaste, i pored svih napora, “neplodnu” dolinu, kako bi svoju potrebu za Allahom iskazali stajanjem na Arefatu i drugim mjestima na kojima se obavljaju hadžski obredi, i poniznim i predanim izvršavanjem Njegovih propisa, oblačenjem ihrama i brijanjem glave. Allah, slavljjen neka je, obećao je da će čuvati i štititi ovu vjeru, i mi vidimo da je ona, bez obzira na veliku vremensku distancu, od njenog nastanka pa do danas, na različite okolnosti kroz koje je prošla, blagostanje i siromaštvo, mnoštvo ratova i smutnji, ostala čista, cjelovita i jasna, kao da je Objava spuštena danas. Hadžije svake godine oblače istu odjeću koju je oblačio Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, a koja se sastoji od gornjeg i donjeg ogrtača, izgovaraju istu telbiju, bacaju kamenčice na džemretima kao što je on bacao i obilaze Kabu kao što ju je on obilazio.

Naš vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, strpio se na neugodnostima i iskušenjima, kako bi njegov ummet uživao u Allahovoj uputi. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je Aiši, radijallahu anha: “O Aiša, svašta sam doživio od tvoga naroda.” (Buhari)

Ashabi, radijallahu anhum, napustili su svoje domove i razišli su se po svijetu s ciljem pronošnja Vjerovjesnikove poslanice i njenog dostavljanja s punom ozbiljnošću i odgovornošću.

Svaki musliman dužan je ispunjavati Poslanikova, sallallahu alejhi ve sellem, prava, zbog svega onoga što je učinio za ovu vjeru, tako što će ga voljeti i slijediti Njegov sunnet, i ispunjavati prava njegovih ashaba, a ona su: ljubav prema njima, dova Allahu da bude zadovoljan njima i čuvanje njihove časti i dostojanstva.

Iskrenost prema Allahu, u svakom djelu, temeljni je uslov da hadž bude primljen kod Allaha. Allah je neovisan i silan, i ne prima djelo kojim se ne traži Njegovo lice, gledanje u Njega na Sudnjem danu. Poslanik, alejhis-selam,

rekao je : “Allah prima samo ona djela koja su učinjena iskreno radi Njega i kojima se želi Njegovo lice.” (Ebu Davud)

Ko u svoj ibadet unese rijaluk, pretvaranje, ili želju za hvalom i ugledom, Njegov ibadet neće biti primljen kod Allaha, i od njega će imati samo umor i napor. Uzvišeni u hadisi-kudsiju kaže: “Ja sam najneovisniji od toga da Mi se iko kao drug pripisuje. Ko uradi neko djelo, i u njemu Mi pripíše druga, ostavit ću i njega i onoga koga mi je pripisao.” (Ahmed)

Ko iskreno, radi Allaha, uradi djelo, Allah će primiti njegovo djelo i umnogostručiti njegovu nagradu.” Uzvišeni kaže: “A Allah će onome kome hoće dati i više.” (El-Bekara, 261)

Ibn Kesir, Allah mu se smilovao, rekao je: “Tj. shodno stepenu iskrenosti u njegovom djelu.”

Ko bude slijedio Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, u načinu obavljanja hadža, trebao bi ga slijediti i u ostalim stvarima, to je put pobjede i uspjeha. Uzvišeni kaže: “...pa ako mu budete poslušni, bit ćete na Pravom putu” (En-Nur, 54).

Slijedenje Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, uzrok je spasa i zaštite od smutnji. Poslanik, alejhis-selam, rekao je: “Ostavio sam vam dvije stvari, ako ih se budete držali, nikada nećete zalutati: Allahovu Knjigu i svoj sunnet.” (Muslim)

Blagodati se uvećavaju zahvalnošću, i onaj ko obavi ibadet, i zahvali Allahu na njegovom obavljanju, Allah, džellešānuhu, olakšat će mu drugi ibadet, poslije toga, kako bi postigao nagradu. Uzvišeni kaže: “A one koji su na Pravome putu On će i dalje voditi i nadahnut će ih kako će se Vatre sačuvati.” (Muhammed, 17)

Jedan od znakova primanja dobrog djela kod Allaha, džellešānuhu, jeste činjenje drugog dobrog djela nakon njega. Seid ibn Džubjer, Allah mu se smilovao, rekao je: “Nagrada za dobro djelo je novo dobro djelo, poslije njega, a kazna za grijeh je novi grijeh, poslije njega.”

Kada musliman završi jedan ibadet, započet će drugi, kao što kaže Uzvišeni: “A kad završiš, molitvi se predaj” (Eš-Šerh, 7).

Ibn Dževzi, Allah mu se smilovao, rekao je: “Tj. neka dobro djelo postane tvoja navika.”

Ibadet ne može prekinuti ništa osim smrti. Uzvišeni kaže: “... i sve dok si živ, Gospodaru svome se klanjaj!” (El-Hidžr, 99).

Kada musliman učini dobro djelo, obavezan je čuvati ga, a najvažnije što može učiniti na tom planu jeste da se čuva širka – pripisivanja druga Allahu, jer širk poništava dobra djela. Uzvišeni kaže: “A tebi, i onima prije tebe objavljeno je: Ako budeš druge Allahu ravnim smatrao, tvoja djela će sigurno propasti, a ti ćeš izgubljen biti.” (Ez-Zumer, 65).

Ibn Kajjim je rekao: “Kada Allah želi Svome robu dobro, On iz njegovog srca odstrani želju za isticanjem dobrih djela koja učini i spriječi njegov jezik da priča o njima, a uposli ih time da se zabave svojim grijesima.”

Traženje od Allaha da primi naša dobra djela ukazuje na iskrenost imana. Ibrahim, alejhis-selam, sagradio je Kabu a onda je molio Allaha: “I dok su Ibrahim i Ismail temelje Hrama podizali, oni su molili: ‘Gospodaru naš, primi od nas, jer Ti, uistinu, sve čuješ i sve znaš!’” (El-Bekara, 127)

Ustrajnost i čvrstina na Pravom putu spada u najvažnije i najvrednije stvari. Jedna od Vjerovjesnikovih, sallallahu alejhi ve sellem, dova bila je: “Učvrsti nas u Svojoj vjeri.” (Ibn Madža)

Onaj ko se odazove Allahu, na hadžu, čistim tevhidom – vjerom u Njegovu jednoću, i ko Ga bude veličao u danima Bajrama, obavezan je ispuniti svoje obećanje dato Allahu da neće upućivati dove i da se neće utjecati nikom drugom osim Njemu, da neće obilaziti nijedno drugo mjesto, osim Kabu. Uzvišeni kaže: “A oni kojima se, pored Njega, klanjate ne posjeduju ništa.” (Fatir, 13)

Ko svoje srce istinski usmjeri k Allahu, On će ga pomoći i uputiti. Uzvišeni kaže: “One koji se budu zbog Nas borili Mi ćemo, sigurno, putevima koji Nama vode uputiti.” (El-Ankebut, 69)

Posjeta Medine nije uslov ispravnosti hadža, ali je posjeta Poslanikove džamije, s nijetom ibadeta, sunnet, koji je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, preporučio hadžiji i onome ko nije na hadžu, radi obavljanja namaza u njemu, a Poslanikova džamija je jedna od tri džamije koje je dozvoljeno posjetiti s nijetom ibadeta. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Putovanje se ne poduzima”, tj. ne putuje se s nijetom ibadeta, “osim radi posjete tri džamije: ove moje džamije, Mesdžidul-harama i Mesdžidul-Aksaa.” (Buhari i Muslim)

Namaz u Poslanikovoj džamiji vredniji je od hiljadu namaza u nekoj drugoj džamiji, osim u Medsdžidul-haramu. Ko posjeti Medinu, otići će do Poslanikovog mezara i mezara njegove dvojice ashaba Ebu Bekra i Omera, radijallahu anhuma, i poselamiti ih. Propisano je, također, da posjeti džamiju u Kubau,

na osnovu riječi Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: “Ko se abdesti u svojoj kući, a zatim klanja u džamiji u Kubau, imat će nagradu umre.” (Ibn Madža)

Posjetit će i mezarje Bekija i šehidsko mezarje na Uhudu, kako bi proučio dovu za njih, uzeo pouku i prisjetio se ahireta. Mrtvac ne može nikome korist pribaviti niti od njega štetu otkloniti, za njega se ne treba vezivati u bilo kom smislu, jedino je ispravno za njega moliti Allahov oprost i zadovoljstvo, a onaj za koga moliš, njemu se ne moli pored Allaha. Uzvišeni kaže: “... i, pored Allaha, ne moli se onome ko ti ne može ni koristiti ni nauditi, jer ako bi to uradio, bio bi uistinu, nevjernik.” (Junus, 106)

O muslimani, upućen i nadahnut je onaj koji ulaže trud u pokornosti svome Gospodaru, slijedi uputu svoga Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, obračunava svoju dušu zbog onoga što čini u ovodunjalučkom životu i žuri s činjenjem dobrih djela.

Život muslimana obnavlja se s okončanjem svakog dobrog djela i pokornosti, a za ibadet hadža postoji obećanje da će se onaj ko ga obavi vratiti svojoj kući s potpuno novom i čistom stranicom svojih djela, kao na dan kada ga je majka rodila.

Blago onome ko je otvorio novu stranicu sa svojim Gospodarom nakon hadža, i svakog dana, kako bi postigao Allahovo zadovoljstvo i Džennet. Uzvišeni kaže: “... i nastojte zaslužiti oprost Gospodara svoga i Džennet prostran kao nebesa i Zemlja, pripremljen za one koji se Allaha boje.” (Ali Imran, 133)

O muslimani, ko obavi hadž, trebao bi, nakon izvršenja ovog vjerskog temelja, čuvati svoju stranicu bijelom i čistom, i biti uzor drugima u dobroti, ustrajnosti na Pravom putu, vjerskoj naobrazbi i obavljanju namaza u džematu u Allahovim kućama, i da poziva druge k Allahu, mudro i lijepim savjetom, počevši od svojih bližnjih, i da bude iskren u svom pozivu i svim svojim djelima.

Zatim, znajte da vam je Allah, džellešanuhu, naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika u Svojoj mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

SAVJETI NAŠIM UČENICIMA (MEDINA)

Hatib: dr. Salah ibn Muhammed el-Budejr
28. zul-hidže 1441. po Hidžri / 30. august 2019.

Hvala Allahu, Koji nam je znanjem osvijetlio put i izveo nas njime iz tame sumnji, obasuo nas blagodatima i naučio nas onome što nismo znali.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, svjedočenjem koje će nas uvesti u Kuću mira, i svjedočim da je naš vjerovjesnik i prvak Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, njegov rob i poslanik, čije su vrijednosti uzvišene, čiji su dokazi postojani i čije su odlike svjetlije od mjeseca u noći uštapa, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i mir, i na njegovu porodicu i ashabe koji su se prosvijetlili njegovom svjetlošću i slijedili njegov put, sve dok Sunce bude obasjavalo Zemlju.

O muslimani, bojte se Allaha, jer je bogobožnost oplemenjuje srce i osvjetljava puteve. “O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

O muslimani, traganje za uzvišenim značenjima i plemenitim vrlinama odlika je strpljivih i navika vrijednih. Znanje je velika počast, čiji su stjecatelji i posjedovaoci posebno cijenjeni i viđeni među ljudima. Ko bude volio znanje, okružiti će ga njegova dobra i njegov život će ispuniti njegove ljepote.

Muzeni, učenik imama Šafije, rekao je: “Čuo sam Šafiju, radijallahu anhu, da kaže: ‘Ko bude proučavao Kur’an, povećat će se njegova vrijednost; ko se bude bavio fikhom, porast će njegov ugled; ko bude zapisivao hadis, ojačat će svoju argumentaciju; ko se bude bavio jezikom, omekšat će svoju narav, ko se bude bavio matematikom, izoštrit će svoje razmišljanje, a ko ne bude čuvao svoju dušu, neće mu koristiti njegovo znanje.’”

O muslimani, počela je nova školska godina, i uskoro će škole i univerziteti otvoriti svoja vrata, i s ljubavlju i dobrodošlicom dočekati svoje učenike.

Ovo su neki savjeti i oporuke učenicima i učenicama tim lijepim povodom.

Dragi učenici, vratite se u školske klupe s iskrenom željom, otvorenih duša i s punom odlučnošću i ozbiljnošću. Ostavite iza sebe lijenost, neaktivnost i nemarnost.

Dragi učenici, poranite i požurite u školu, i čuvajte se kašnjenja i oklijevanja, jer je u ranjenju blagoslov, opskrba, uspjeh i Božija pomoć. Tirmizi bilježi od Sahra el-Gamidija, radijallahu anhu, da je rekao: “Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: ‘Allahu moj, podari mome ummetu blagoslov u jutarnjem vremenu.’”

Kada je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, slao izvidnicu ili vojsku, slao bi ih s početka dana. Sahr je bio trgovac i kada je slao svoju robu, slao ju je s početka dana, pa se obogatio i postao jako imućan čovjek.

Blagoslov u jednom danu ne može se postići bez klanjanja sabah-namaza u njegovom vremenu, jer je sabah-namaz “povjetarac” i proljeće dana.

Poranite i zaštitite se Poslanikovim dnevnim zikrovima, koji razgaljuju dušu, unose radost u srce i tijelu daju snagu, živost i zaštitu. Onaj ko svojoj duši da “pretjeranog oduška”, prepusti je lijenosti i komociji, navikne se na kašnjenje i prespavlivanje radnih i školskih obaveza, školskih sati, izgubio je svoj cilj i pravac i nanio je sebi nepopravljivu štetu.

Ko puno spava, ne može ostvariti svoje želje. Nemaran i lijen čovjek živi nesretno i udaljen od svakog dobra, a onaj ko se strpi, postigne ono što želi. Strpljivost otvara zaključana vrata i priskrbljuje Božiju pomoć i podršku.

Spavanje poslije sabah-namaza dozvoljeno je, mubah, ukoliko ne uzrokuje propuštanje obaveza, dok je popodnevno spavanje, tzv. kajlula, preporučeno, mustehabb, na osnovu hadisa koji prenosi Enes, radijallahu anhu, u kojem se kaže da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Odmorite, odspavajte poslije podne, jer šejtani ne odmaraju.” (Ebu Nuajm)

Popodnevno spavanje vraća mozgu i tijelu potrebnu energiju, pomaže u učenju, ponavljanju i izvršavanju redovnih obaveza, odlučno, ozbiljno i marljivo.

Čuvajte se besanice, jer ona predstavlja iscrpljivanje, gubitak i bolest, kvari raspoloženje, uništava snagu i umara srce i tijelo. Ne odupirite se drijemežu, lezite s prva noći, “odmorite” pisare vaših djela i ne umarajte svakog jutra svoje roditelje.

Koliko smo vidjeli ljudi koji su zapostavili svoje obaveze, napustili školu, zanemarili svoju djecu i porodice zbog besanih noći i haram sijela s lošim društvom, čiji je jedini cilj odvođenje drugih s Pravog puta.

Dragi učenici, učite se učtivosti, dobroti i čistoti, poštivanju vaših učitelja, poštivanju propisa i pravila, čuvanju i održavanju školskih prostorija i pridržavajte se školskih programa.

Bojte se Allaha, Njemu ništa nije skriveno, i ne može mu promaći ni najmanja stvar. Učinite znanje svojom poputninom, odgoj svojom zaštitom, i budite najučtiviji, najponizniji, najpobožniji i najmoralniji, i čuvajte se nesmotrenog i afektivnog ponašanja.

Družite se s dobrim i čestitim ljudima, a udaljite se od zlih, držite ih na distanci, nemojte im vjerovati, nemojte se miješati i družiti s njima. Nemojte se također družiti s ljudima kojima su dunjalučki užici jedina ambicija, jer su loše osobine “prelazne”.

Najgori ljudi su oni kojima je svejedno da li će ih neko vidjeti dok čine zlo. Ko voli plemenitost, neka se kloni harama, zabranjenih stvari. Ne usmjeravajte svoj pogled prema onome što je zabranjeno, i ne gledajte ljude s podozrenjem i oštrim pogledom, jer su oči šejtanove stupice. Izbjegavajte sumnjiva mjesta i situacije.

Čuvajte se onoga zbog što ćete se dovesti u situaciju da se izvinjavate drugima, a ako već uradite nešto što zahtijeva izvinjenje, izvinite se. Ko se često izvinjava, ima malo pravih izgovora.

Čuvajte se šale koja uzrokuje mržnju i narušava dostojanstvo. Nije ponos u lijepom izgledu, nego u znanju, odgoju i pobožnosti.

Jezik je čovjekov izaslanik. Ako ne nađeš lijepu riječ, čuvaj se ružne riječi, jer je čuvanje od ružnih riječi vid lijepog govora. Nemojte biti od onih koji istražuju mahane drugih i kojem drugi istražuju mahane, i koji psuju i vrijeđaju ljude, i ne razglasuj mahane koje je sakrio Poznavalac svih tajni.

Odgajanje mladih naraštaja u okrilju lijepih osobina i vrlina obaveza je roditelja i staratelja. Neki su mudraci rekli: “Požurite s odgojem djece prije nego što se nagonilaju obaveze i zaokupiraju pameti.”

Dragi učenici, trudite se da steknete što više korisnog i potrebnog znanja, i čuvajte se dosade, lijenosti, slabosti i pokleknuća.

Tražite znanje, jer onaj ko traži znanje, ono će ga naučiti ispravnom ponašanju u mladosti, i staviti ispred drugih u starosti. Urve ibn Zubejr rekao je: “Sinko moj, traži znanje, jer iako ljudi možda sada i ne trebaju tvoje znanje, trebat će ga kada odrasteš.” Vežite svoja srca za škole i korisnu nauku, jer su škole mjesta “sadnje”.

Ko propusti nastavni sat, propustio je sadnju za svoju budućnost. Budite ustrajni u čitanju knjiga, i nemojte se umoriti od istraživanja, pisanja, bilježenja, ponavljanja i pamćenja.

Ibn Dževzi, Allah mu se smilovao, rekao je: “Ako bih rekao da sam pročitao više od dvadeset hiljada tomova knjiga, bilo je sigurno i više od toga, i još uvijek tragam za znanjem.”

Ustrajte u traženju znanja sve dok ne ostvarite zamišljeni cilj. Neki su kazali: “Četrdeset godina nisam se umorio, nisam posustao, nisam zaspao, nisam se naslonio a da knjiga nije bila na mojim prsima.”

Upitan je imam Ahmed: “Koliko je vremena potrebno provesti u traženju znanja?”, pa je rekao: “Sa olovkom se ne rastaje do groba.”

O muslimani, bojte se Allaha, budite svjesni Njegovog sveznanja, pokoravajte Mu se i nemojte Mu biti nepokorni. “Zgrada koju su oni sagradili stalno će unositi nemir u srca njihova, sve dok im srca ne popucaju. A Allah sve zna i mudar je.” (Et-Tevba, 119)

Dragi učenici, iskazivanje počasti, poštovanja, uvažavanja i poniznosti prema učitelju stroga je vjerska obaveza. Spoznaja vrijednosti njegovog znanja i zahvalnost na njegovim lijepim djelima spada u plemenita svojstva. Učenik se treba lijepo ponašati u učionici i prema svojim školskim kolegama, jer se time pokazuje poštovanje prema znanju i njegovim nosiocima.

Omer ibn Hattab, radijallahu anhu, rekao je: “Stječite znanje, i poučavajte druge njemu. Učite se ozbiljnosti i smirenosti. Budite ponizni prema onima od kojih učite, i prema onima koje učite, i ne budite oholi i silni učenjaci.”

Naši učitelji su naši stariji, a poštivanje starijih je od sunneta. Abdullah ibn Amr ibn Ās, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Nije od nas onaj ko nije milostiv prema mladima i ko ne poštuje starije.” (Buhari, “Edebul-mufred”)

Zatim, znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šalžite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur’anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

POUKA U BRZOM PROLASKU VREMENA (MEDINA)

Hatib: dr. Abdullah ibn Abdurrahman el-Buajdžan
6. muharrem 1441. po Hidžri / 6. septembar 2019.

Hvala Allahu, Koji je sve stvorio i kako treba uredio, i Koji čini da se noć i dan smjenjuju, i to je pouka za onoga koji hoće da razmisli i želi da bude blagodaran.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jednog i Jedinog, Koji nije rodio i nije rođen, i niko Mu ravan nije, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i povjerljivi poslanik, koji je dostavio poslanicu, izvršio emanet, savjetovao ummet i borio se na Allahovom putu onako kako se treba boriti dok mu nije došla smrt, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i mir, i na njegovu porodicu i ashabe, i sve one koji slijede Njegovu uputu i sunnet do Sudnjeg dana.

Najistinitiji govor je Allahova Knjiga, najčvršća veza je riječ bogobožnosti, najbolja vjera je vjera Ibrahimova, alejhis-selam, najljepše kazivanje je Kur'an, najbolja uputa je uputa Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, najgore stvari u vjeri su novotarije, a svaka novotarija je zabluda. O ljudi, bojte se Allaha u onome što vam je naredio i klonite se onoga što vam je zabranio i na šta vas je upozorio. "O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani!" (Ali Imran, 102)

O muslimani, smjena dana i noći, brz protok vremena, promjena stanja, smjena godina jedne za drugom, nastupanje smrtnog časa, dokaz je prolaska ovoga svijeta i njegovog kraja, i pouka je za onoga ko se srcem vezao za prazne nade.

"On čini da noć i dan naizmjenice nastupaju i u tome je, doista, pouka za one koji pameti imaju" (En-Nur, 44); "Stvaranje nebesa i Zemlje, smjena noći i dana, lađa koja morem plovi s korisnim tovarom za ljude, kiša koju Allah pušta s neba pa tako u život vraća zemlju nakon mrtvila njezina - po kojoj je

rasijao svakojaka živa bića, promjena vjetrova, oblaci koji između neba i Zemlje lebde - doista su dokazi za one koji imaju pameti” (El-Bekara, 164).

O muslimani, svaka godina ima svoje računanje, i u njoj se odrede sudbine i smrtni časovi djece, starih i mladih. “I ničiji život se ne produži niti skрати, a da to nije zabilježeno u Knjizi; to je Allahu, uistinu lahko!” (Fatir, 11)

Izumiru generacije, prekidaju se nade, ispunjavaju se rokovi, i sve što je na Zemlji prolazno je, a ostaje Lice tvog Gospodara, Uzvišenog. Iskoristite priliku života, i pripremite za svoj ahiretski život najbolja i najčišća djela, i nemojte odgađati, jer je odgađanje gubitak. Iskoristite život prije smrti, slobodno vrijeme prije zauzetosti, bogatstvo prije siromaštva, mladost prije smrti i zdravlje prije bolesti.

“I povratite se Gospodaru svome i pokorite mu se prije nego što vam kazna dođe – poslije vam niko neće u pomoć priskočiti. I slijedite ono najljepše, ono što vam Gospodar vaš objavljuje, prije nego što vam iznenada kazna dođe, za čiji dolazak nećete znati, da čovjek ne bi uzviknuo: “Teško meni, koliko sam samo dužnosti prema Allahu propustio, čak sam se i izrugivao!” – ili da ne bi rekao: “Da me je Allah Pravim putem uputio, sigurno bi se Njegove kazne sačuvao”, ili da ne bi rekao kad doživi patnju: “Da mi se samo vratiti - dobra djela bih činio!” (Ez-Zumer, 54–58)

O muslimani, još jedna godina je za nama, zapečaćena su njena djela i smotani su njeni listovi. Blago onome ko je iskoristio priliku, i popravio i unaprijedio svoje djelo. Ušli smo u novu godinu, koja će nas još više približiti smrti i kaburu, i koja nas vodi Danu proživljenja i okupljanja. Iskoristimo priliku života u pokornosti Allahu.

“A dobro koje za sebe unaprijed osigurate naći ćete kod Allaha još većim i dobićete još veću nagradu.” (El-Muzzemmil, 20)

Najbolji među vama su oni koji dugo žive, čineći dobra djela, a najgori su oni koji dugo žive, čineći loša djela. Svako od vas bit će pitan za život i mladost kako ih je proveo.

O žalosti za upropaštenim najvrednijim trenucima! O tugo zbog nemara u odabranim vremenima! O muslimani, trenuci života su prilika za činjenje dobrih djela, i blagodat koja zahtijeva zahvalnost: “i ako biste Allahove blagodati brojali, ne biste ih nabrojali” (Ibrahim, 34).

Život prolazi, vremena je sve manje, trenuci života su kratki, mnoštvo je obaveza, prava se prepliću, i nema prostora za zabavu i neozbiljnost, i nema prostora za besposličarenje i raskoš.

Poslušajte ovaj uznemirujući prijekor i razgovor između Allaha i Njegovih robova: “A koliko ste godina na Zemlji proveli?”, upitat će On. ‘Proveli smo dan ili samo dio dana’, odgovorit će, ‘pitaj one koji su brojali.’ ‘Pa da, kratko ste proveli’, reći će On, ‘da ste samo znali! Zar ste mislili da smo vas uzalud stvorili i da Nam se nećete povratiti?’ I neka je uzvišen Allah, Vladar istiniti, nema drugog boga osim Njega, Gospodara svemira veličanstvenog!” (El-Mu’minun, 112–116)

O muslimani, bojte se Allaha, i požurite s činjenjem dobrih djela prije smrti, i potvrdite svoje riječi djelima, jer čovjekov život u suštini traje onoliko koliko je učinio dobrih djela. Razborit je onaj ko obračunava svoju dušu i radi za život poslije smrti, a nerazuman je onaj ko udovoljava prohtjevima duše i uprazno se nada od Allaha.

O vjernici u brzom prolasku vremena i smjeni dana i noći najveća je opomena i upozorenje. “U smjeni noći i dana i u onom što je Allah na nebesima i na Zemlji stvorio zaista postoje dokazi za ljude koji se Allaha boje.” (Junus, 6)

Znajte da je Allah, odabrao neka od Svojih stvorenja nad drugima, pa je, između meleka, odabrao poslanike, i između ljudi je odabrao poslanike, od svih vrsta govora odabrao je zikr, spominjanje Njega, od svih mjesta na Zemlji odabrao je džamije, od svih mjeseci odabrao je ramazan i svete mjesece, od svih dana odabrao je petak, od svih noći Lejletul-kadr, i zato poštuju ono čemu je Allah, džellešanuhu, dao vrijednost.

Nalazite se u mjesecu muharremu, početku nove hidžretske godine, u mjesecu muharremu, koji je Uzvišeni Allah učinio svetim. Uzvišeni kaže: “Broj mjeseci u Allaha je dvanaest, prema Allahovoj Knjizi, od dana kada je nebesa i Zemlju stvorio, a četiri su sveta; to je prava vjera. U njima ne griješite!” (Et-Tevba, 36)

Griješenje je zabranjeno u svim mjesecima, ali je Uzvišeni posebno uzdigao svetost “svetih mjeseci”, i odredio je da grijeh počinjen u njima bude pogubniji, ali i da dobro djelo i nagrada budu veći i vredniji. Ebu Bekra, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Vrijeme, u ovom obliku, kruži od dana kada je Allah stvorio nebesa i Zemlju. Godina

ima dvanaest mjeseci, četiri su sveta, od toga tri uzastopna: zul-kade, zul-hidže i muharrem, i jedan smješten između džumade i šabana, a on je redžeb, mjesec Mudara.” (Muttefekun alejhi)

Muslimani su, od vremena Omerove, radijallahu anhu, vladavine, kao osnovu za računjanje vremena prihvatili Hidžru – Poslanikovo preseljenje iz Meke u Medinu, jer je Allah, džellešuanuhu, s Hidžrom rastavio istinu od zablude, a kao prvi mjesec u godini uzeli su Allahov mjesec muharrem.

O muslimani, od sunneta i upute našeg Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i od djela koja brišu grijeh, i od zahvalnosti i veličanja Allaha je post dana Ašure – desetog muharrema.

Ibn Abbas, radijallahu anhum, rekao je: “Kada je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, došao u Medinu, zatekao je jevreje kako poste Ašuru, pa ih je upitao o tome, a oni su rekli: ‘To je dan u kojem je Allah spasio Musaa i Israiličane od faraona, i mi ga postimo iz poštovanja.’ Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: ‘Mi smo bliži i preči Musau od vas’, pa je naredio da se posti.”

Ibn Abbas, radijallahu anhum, rekao je: “Nisam vidio da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ijednom danu, koji je Allah posebno vrednovao, pridavao toliko pažnje kao što je pridavao danu Ašure, nijednom mjesecu kao što je pridavao ovom mjesecu”, tj. ramazanu. (Buhari)

Muslim bilježi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Post dana Arefata iskupljuje grijeh počinjene u prošloj i narednoj godini, a post dana Ašure iskupljuje grijeh učinjene u prošloj godini.”

Kada je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, pred kraj svog života, saznao da jevreji obilježavaju Ašuru kao svoj blagdan, odlučio je da naredne godine posti deveti i deseti dan, ali ga je smrt spriječila u tome. Ibn Abbas, radijallahu anhum, rekao je: “Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, postio je Ašuru, i naredio je drugima da je poste, pa su mu rekli: ‘Allahov Poslaniče, to je dan koji veličaju jevreji i kršćani?’ Na to je on rekao: ‘Sljedeće godine, ako Allah da, postit ćemo i deveti’”, tj. deveti i deseti dan. Ibn Abbas, radijallahu anhum, rekao je: “Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, umro je prije nego je došla naredna godina.” (Muslim)

Bolje je i vrednije postiti dan prije, kako bismo se razlikovali od jevreja, a onaj koga obaveze spriječe, neka nikako ne propusti Ašuru.

Zatim, znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šalžite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur’anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

MANIFESTACIJE ALLAHOVE POČASTI PREMA ČOVJEKU (MEDINA)

Hatib: dr. Ali ibn Abdurrahman el-Huzejfi

13. muharrem 1441. po Hidžri / 13. septembar 2019.

Hvala Allahu, Silnom, Oprostitelju, Koji noću zamjenjuje dan i danom zamjenjuje noć. Zaista je u tom pouka za one koji pouku primaju. Hvalim svoga Gospodara i zahvaljujem Mu na blagodatima, vidljivim i nevidljivim, koje niko, osim Njega, ne može pobrojati. Neka su sveta imena našeg Gospodara i uzvišena Njegova svojstva.

Nema boga osim Allaha, Jedinog, Svemoćnog. Svjedočim da je naš vjerevjesnik i prvak Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, koji je obradovao Allahovom milošću i Džennetom, i upozorio na dunjalučku kaznu i Vatru. Allahu moj smiluj se, spasi i blagoslovi Svoga roba i poslanika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, i njegovu porodicu i čestite ashabe.

Bojte se Allaha, slavljene neka je On, tražite Njegovo zadovoljstvo i čuvajte se Njegove srdžbe i kazne. Uzvišeni kaže: “Gospodar tvoj stvara šta hoće, i On odabira. Oni nemaju pravo birati. Hvaljen neka je Allah i vrlo visoko iznad onih koje s njim izjednačuju!” (El-Kasas, 68)

Gospodar, Uzvišeni, stvorio je stvorenja Svojom moći, znanjem, mudročću i milošću, i stvorio je ovaj nepregledni kosmos, i odredio mu rok do kojeg će trajati, i koji neće preći, i stvorio je u ovom vidljivom svijetu uzroke i ono što će se desiti kao rezultat tih uzroka. On je Stvoritelj uzroka i posljedica. Šta On hoće, to će biti, a šta on neće, to neće biti.

Uzvišeni kaže: “Allah je Stvoritelj svega i On upravlja svim, u Njega su ključevi nebesa i Zemlje! A oni koji u Allahove dokaze ne vjeruju, oni će biti izgubljeni!” (Ez-Zumer, 62–63); “Samo On stvara i upravlja! Uzvišen neka je Allah, Gospodar svjetova!” (El-Araf, 54).

Čovjek je jedno od najčudesnijih Allahovih stvorenja, kod kojeg je Allah objedinio sva čudesna svojstva koja se, pojedinačno, mogu naći kod drugih

stvorenja. Uzvišeni kaže: “Mi čovjeka stvaramo u skladu najljepšem” (Et-Tin, 4); “... a i u vama samima – zar ne vidite?” (Ez-Zarijat, 21); “Jedan od dokaza Njegovih je to što vas od zemlje stvara, i odjednom vas, ljudi, svuda ima razasutih” (Er-Rum, 20).

Allah, džellešanuhu, podsjeća čovjeka na počasti koje mu je ukazao, i kaže: “Mi smo sinove Ademove, doista, odlikovali; dali smo im da kopnom i morem putuju, i opskrbili ih ukusnim jelima, i dali im velike prednosti nad mnogima koje smo stvorili.” (El-Isra, 70)

Allahova počast prema ljudskoj vrsti, na dunjaluku, je opća, i obuhvata i vjernike i grešnike, i ogleda se u dostupnosti Njegovih blagodati svim ljudima podjednako, a posebna počast, koja se odnosi samo na vjernike, a u kojoj nevjernici neće imati nikakvog udjela, ogleda se u Allahovom zadovoljstvu i Džennetu na ahiretu: “Gospodar tvoj neće nikome nepravdu učiniti” (E-Kehf, 49).

Štaviše, Allah, džellešanuhu, Svoju počast, na ahiretu neće ukazati osim onim ljudima i džinima koji su Mu bili pokorni i odani. Ibn Asakir bilježi od Enesa ibn Malika, radijallahu anhu, da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Meleki su rekli: ‘Gospodaru naš, stvorio si nas i stvorio si čovjeka. Čovjeku si dao da jede hranu i pije piće, oblači odjeću, ženi se, jaše životinje, spava i odmara se, a nama nisi dao ništa od toga. Učini da njima pripadne i dunjaluk, a nama ahiret.’ Allah, džellešanuhu, na to reče: ‘Neću učiniti onoga koga sam stvorio Svojim rukama i u njega udahnuo od Svog ruha, kao onoga kojem sam rekao: ‘Budi’ i on bi.’”

Od veličine Allahove dobrote i blagodarnosti prema čovjeku jeste i to što mu je potčinio dobra i blagodati ovog svijeta.

Uzvišeni kaže: “Kako ne vidite da vam je Allah omogućio da se koristite svim onim što postoji na nebesima i na Zemlji i da vas darežljivo obasipa milošću Svojom, i vidljivom i nevidljivom? A ima ljudi koji raspravljaju o Allahu bez ikakva znanja, bez ikakve upute i bez knjige svjetilje” (Lukman, 20); “I daje vam da se koristite onim što je na nebesima i onim što je na Zemlji, sve je od Njega. To su, zaista, pouke za ljude koji razmišljaju” (El-Džasija, 13).

Mudrost zbog koje Allah obasipa čovjeka blagodatima ogleda se u tome da mu se čovjek pokori, bude Mu zahvalan i ne pripisuje Mu nikoga kao druga. Uzvišeni kaže: “... i tako vam upotpunjava blagodat Svoju da biste bili poslušni” (En-Nahl, 81).

U tumačenju ovog ajeta Ibn Kesir je rekao: “On vam je dao ono što će vam pomoći u ostvarenju vaših interesa i onome što vam je potrebno, da biste Mu bili pokorni i samo se Njemu klanjali.”

Razlog zbog kojeg je Allah, džellešānuhu, posvetio značajan prostor u Kur'anu stvaranju čovjeka, fazama i stanjima kroz koje prolazi u životu na ovom svijetu, jeste kako bi ukazao na njegovu zadaću na ovom svijetu i podučio ga misiji i mudrosti stvaranja, i da je on subjekt Njegovih naredbi i zabrana, i da treba nositi emanet Njegovog šerijata i počasti obožavanja Njega.

Uzvišeni kaže: “Zar čovjek misli da će sam sebi prepušten biti, da neće odgovarati?” (El-Kijams, 36)

Rekao je Šafija: “Tj. da mu neće biti naređivano i zabranjivano.” Uzvišeni kaže: “Zar ste mislili da smo vas uzalud stvorili i da Nam se nećete povratiti?” (El-Mu'minun, 115)

Jedna od nepromjenjivih Božijih zakonitosti u kosmosu i uzroka koje je On uspostavio, a koji utječu na posljedice koje nastaju kao njihov rezultat, i koje je Uzvišeni pojasnio u Svojoj Knjizi jeste da čovjekova djela unapređuju ovodunjalučki život ako su dobra, i u njega unose nered ako su zla i pokvarena, i da se pozitivnost i negativnost ljudskih djela osjeti čak na životinjama, biljkama i plodovima, a sve kako bi se pokazala Allahova milost i pravednost, i kako bi se čovjek držao dobrih djela, a klonio se zabranjenih stvari.

Govoreći o blagoslovima i dobrima ovodunjalučkog života i njihovoj povezanosti s čovjekovim djelima, Uzvišeni je rekao: “A da su stanovnici sela i gradova vjerovali i grijeha se klonili, Mi bismo im blagoslove i s neba i iz zemlje slali, ali, oni su poricali, pa smo ih kažnjavali za ono što su zaradili” (El-A'raf, 96); “A da sljedbenici Knjige vjeruju i grijeha se čuvaju, Mi bismo prešli preko ružnih postupaka njihovih i uveli bismo ih, sigurno, u džennetske bašče uživanja. Da se oni pridržavaju Tevrata i Indžila i onoga što im objavljuje Gospodar njihov, imali bi šta jesti, i od onoga što je iznad njih i od onoga što je ispod nogu njihovih. Ima ih i umjerenih, ali ružno je ono što radi većina njih.” (El-Maida, 65–66)

U Kur'anu, koji je objavljen muslimanima i ehlul-kitabijama, niko nije uspio izmijeniti nijedno slovo, zato što je zaštićen i čuvan od Allaha, džellešānuhu.

Uzvišeni kaže: “Bit će sigurni samo oni koji vjeruju i vjerovanje svoje s mnogoboštvom ne miješaju; oni će biti na Pravome putu” (El-En’am, 82); “O vjernici, ako Allaha pomognete, i On će vama pomoći”, tj. ako vi pomognete Allahovu vjeru, On će vama pomoći. Uzvišeni kaže: “... one koji će, ako im damo vlast na Zemlji, molitvu obavljati i milostinju udjeljivati i koji će tražiti da se čine dobra djela, a odvrćati od nevaljalih. A Allahu se na kraju sve vraća” (El-Hadždž, 41).

U tumačenju ovog ajeta Ibn Kesir je rekao: “Omer ibn Abdulaziz, Allah mu se smilovao, jednom je držao govor, pa je proučio ovaj ajet i rekao: ‘Ovaj ajet ne obavezuje samo vladara nego i ljude kojima vlada. Hoćete li da vas obavijestim koja su vaša prava kod vladara i koja su prava vladara kod vas? Vaše pravo kod vladara je da od vas traži da izvršavate svoje obaveze prema Allahu, provodi pravdu nad vama i uputi vas na ono što je najbolje za vas, koliko god mu to mogućnosti dozvoljavaju, a njihovo pravo kod vas je da im se pokoravate.’”

Riječi Uzvišenog “A Allahu se na kraju sve vraća” garancija su onome koji bude radio ove četiri stvari da će biti zaštićen od smutnji i spletke neprijatelja, kao što kaže Uzvišeni: “I ako budete trpjeli i ono što vam se zabranjuje – izbjegavali, njihovo lukavstvo vam neće nimalo nauditi. Allah, zaista, dobro zna ono što oni rade.” (Ali Imran, 120)

Ispravnost čovjekovih djela ima pozitivnu refleksiju na cjelokupno društvo, ali i na njihovog počinioca, kao što kaže Uzvišeni: “Onome ko čini dobro, bio muškarac ili žena, a vjernik je, Mi ćemo dati da proživi lijep život i doista ćemo ih nagraditi boljom nagradom nego što su zaslužili.” (En-Nahl, 97)

Nasuprot ovome, pokvarenost čovjekovih djela šteti i njihovom počiniocu i cjelokupnom društvu. Uzvišeni kaže: “Zbog onoga što ljudi rade, pojavio se metež i na kopnu i na moru, da im On dâ da iskuse kaznu zbog onoga što rade, ne bi li se popravili” (Er-Rum, 41); “Kakva god vas bijeda zadesi, to je zbog grijehova koje ste zaradili, a On mnoge i oprostí.” (Eš-Šura, 30)

Razmisli, o čovječe, o stanju onih koji su činili loša djela, iz prijašnjih naroda, kakva ih je kazna snašla. Uzvišeni kaže: “A koliko je bilo nevjerničkih sela i gradova koje smo uništili i poslije kojih smo druge narode podigli!” (El-Enbija, 11)

Ibn Omer, radijallahu anhumu, rekao je: “Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Pet stvari je vezano za drugih pet stvari: nikada se u jednom

narodu nije proširio razvrat a da se među njima nisu pojavili kuga i bolesti kojih nije bilo u ranijim generacijama; nikada njihovi vladari nisu odstupili od Allahove Knjige a da Allah nije dao da osjete žestinu jedni drugih; nikada jedna narod nije uskratio zekat a da im Allah nije uskratio kišu s nebesa, i da nije stoke nikada im ne bi spustio kišu; nikada nisu varali i zakidali na vagi i kantarau a da nisu kažnjeni nerodnim godinama, teškim životom i nepravednom vlašću; i nikada nisu pronevjerili zavjet dat Allahu i Njegovom Poslaniku a da ih Allah nije prepustio njihovim neprijateljima koji su uzurpirali dio onoga što su imali u svom posjedu.” (Ibn Madža)

Uzvišeni kaže: “... i da je čovjekovo samo ono što sam uradi, i da će se trud njegov, sigurno, iskazati, i da će prema njemu u potpunosti nagrađen ili kažnjen biti, i da će se Gospodaru tvome ponovo vratiti.” (En-Nedžm, 39–42)

Čovječe, pogledaj Allahove blagodati prema tebi, koje ne može niko, osim Njega, pobrojati, i zahvaljuj Mu na njima. Kada bi ti oduzeo i najmanju blagodat, niko ti je, osim Njega, ne bi mogao vratiti, iako, u suštini, ne postoji “mala” blagodat.

Svojom ustrajnošću, o čovječe, pozitivnim djelovanjem, činjenjem dobra i ostavljanjem zla, pomažeš u čuvanju svoga društva i spašavaš svoju dušu od zala i Božije kazne.

Znaj da si odgovoran za svoja djela, na ovom svijetu i nakon smrti, pa pogledaj šta ćeš reći svome Gospodaru. Uzvišeni kaže: “Ti ćeš, o čovječe, koji se mnogo trudiš, trud svoj pred Gospodarom svojim naći: onaj kome bude knjiga njegova u desnu ruku njegovu data lahko će račun položiti i svojim će se radostan vratiti; a onaj kome bude knjiga njegova iza leđa njegovih data propast će prizivati i u ognju će gorjeti.” (El-Inšikak, 6–12)

U hadisu se kaže: “Čovjekova stopala neće se pomjeriti na Sudnjem danu dok ne bude upitan za četiri stvari: za život – kako ga je proživio, za mladost – kako ju je proveo, za imetak – kako ga je stekao i u što ga je potrošio i za znanje – šta je uradio s njim.”

Znaj, čovječe, da je tvoja vječna, stalna kuća, ona koja je pred tobom, koju ćeš nastaniti nakon smrti, pa blago tebi ako je ukrasiš svojim dobrim djelima, a teško tebi ako se zadovoljiš ovim svijetom i zaboraviš na ahiret. Dunjaluk odlazi od tebe, volio ti to ili ne, a ahiret ti ide u susret, onakvom kakav jesi i sa svime što si pripremio, i on te nikada neće napustiti.

O vjernici, "Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šalžite mu pozdrav!" (El-Ahzab, 56) Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "Ko na mene donese jedan salavat, Allah na njega donese deset salavata." Donosite salavate i selame na najboljeg čovjeka, prvih i potonjih, i predvodnika svih poslanika.

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

BLAGODAT SIGURNOSTI JEDNA JE OD NAJVEĆIH BLAGODATI (MEKA)

Hatib: dr. Fejsal ibn Džemil Gazavi

20. muharrem 1441. po Hidžri / 20. septembar 2019.

Sva hvala i zahvala pripadaju Allahu, Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i mir, i na njegovu porodicu i ashabe. Uzvišeni kaže: “O vi koji vjerujete, bojte se Allaha istinskom bogobojažnošću i nipošto ne umirite osim kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

“O ljudi, bojte se Gospodara svoga, Koji vas je stvorio od jedne osobe, od koje je njen par stvorio, a od njih dvoje mnoge muškarce i žene rasijao. Bojte se Allaha, čijim imenom jedni druge molite, i čuvajte rodbinske veze. Allah vas, doista, nadzire.” (En-Nisa, 1)

“O vjernici, bojte se Allaha i govorite samo istinu, On će vas za vaša dobra djela nagraditi i grijehе vam vaše oprostiti. A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao - postići će ono što bude želio.” (El-Ahzab, 70–71)

Jedno od Allahovih imena, spomenutih u Kur'anu, jeste El-Mu'min, kao što kaže Uzvišeni: “On je Allah – nema drugog boga osim Njega, Vladar, Sveti, Onaj Koji je bez nedostataka, Onaj kKoji svakoga osigurava, Onaj Koji nad svi bdi, Silni, Uzvišeni, Gordi. Hvaljen neka je Allah, On je vrlo visoko iznad onih koje smatraju Njemu ravnim!” (El-Hašr, 23)

Jedno od značenja ovog imena, u čijem je korijenu i riječ eman, sigurnost, jeste Onaj Koji daje sigurnost Svojim robovima vjericima na dunjaluku, ispunjava njihova srca zadovoljstvom i smirajem, koje nalaze u imanu i tevhidu.

On, također, daje svim Svojim stvorenjima ono što će im osigurati život do određenog roka, daje im opskrbu i otklanja nedaće od njih.

Poštovani vjernici, jedna od pretpostavki lijepog i ugodnog života jeste sigurnost i spokoj. Kako čovjek može živjeti u ambijentu u kojem nema sigurnosti ni stabilnosti. Sigurnost je nužna potreba svakog društva. Ona je brana od smutnji, zala i devijacija, i samo posredstvom nje moguće je postići zadovoljstvo, smiraj, blagostanje i napredak, ostvariti interese i zaštititi ljudske živote, čast i imovinu, provoditi propisane sankcije, a njenim gubitkom, gube se prava, opstruišu interesi, širi anarhija, ostvaruje se dominacija jakih nad slabima, događaju se pljačka, otimačina, prolijevanje nedužne krvi, sknavljenje časti i druge štetne posljedice. Sigurnost je velika blagodat čiju vrijednost istinski osjećaju samo oni koji su “kušali” gorčinu njene uskraćenosti i koga je opržila vatra njenog gubitka, i ko je proživio strah, nesigurnost, nestabilnost, anarhiju, progon i gubitak.

Sigurnost je potreba svakog čovjeka u životu na ovom svijetu, jer čovjek, po svojoj prirodi, traga za sigurnošću i onim što će ga udaljiti od opasnosti i strahova. Zbog njene časne pozicije, Ibrahim el-Halil, alejhis-selam, molio je Allaha za stanovnike Meke: “Gospodaru moj, učini ovo mjesto sigurnim gradom, a snabdij plodovima stanovnike njegove, one koji budu vjerovali u Allaha i u onaj svijet!” (El-Bekara, 126)

Vidimo da je Ibrahim, alejhis-selam, stavio potrebu sigurnosti ispred potrebe opskrbe, jer je sigurnost nužnost, dok je uživanje u opskrbi, bez sigurnosti, nezamislivo.

Štaviše, nalazimo da je Kur'an uspostavio čvrstu vezu između sigurnosti i ugodnog života, s jedne, i između straha i gladi s druge strane. Allah, džellešanuhu, ukorio je Kurejšije zbog njihovog neopravdanog odbijanja da slijede Pravi put: “Zar im Mi ne pružamo priliku da borave u svetom i sigurnom mjestu gdje se, kao Naš dar, slivaju plodovi svakovrsni; međutim, većina njih ne zna” (El-Kasas, 57).

Govoreći o blagodarnosti i dobroti koje im je ukazao, Uzvišeni kaže: “... Koji ih gladne hrani i od straha brani.” (Kurejš, 4)

Također, zbog njene iznimne važnosti, Allah, džellešanuhu, obećao je vjernicima da će njihov strah zamijeniti sigurnošću, zadovoljstvom, duševnim

mirom i smirenošću ako budu obožavali Njega Jedinog, ako ustraju u pokornosti Njemu i ne budu Mu nikoga kao druga pripisivali.

Uzvišeni kaže: “Allah obećava da će one među vama koji budu vjerovali i dobra djela činili sigurno namjesnicima na Zemlji postaviti, kao što je postavio namjesnicima one prije njih, i da će im zacijelo vjeru njihovu učvrstiti, onu koju im On želi, i da će im sigurno strah sigurnošću zamijeniti; oni će se samo Meni klanjati, i neće druge Meni ravnim smatrati. A oni koji i poslije toga budu nezahvalni - oni su pravi grješnici.” (En-Nur, 55)

Ono što također ukazuje na čovjekovu potrebu za sigurnošću jeste činjenica da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, u svojim dovama tražio od Allaha da mu podari sigurnost. Ibn Omer, radijallahu anhuma, rekao je: “Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kada bi ugledao mlađak, učio bi dovu: ‘Allahu moj, podari nam, s nastupanjem novog mjeseca, sigurnost, čvrsto vjerovanje, spas, predanost Tebi, i uputi nas na ono što Ti voliš i čime si zadovoljan.’”

Značenje ovog hadisa je sljedeće: Podari nam s viđenjem mlađaka sigurnost od nedaća i iskušenja, učvrsti naše vjerovanje u novom mjesecu i spasi nas od zala u dunjaluku i vjeri.

Jedna od Poslanikovih, sallallahu alejhi ve sellem, dova bila je: “Allahu moj, pokrij moje sramote i obuzdaj moj strahove.” (Ahmed, Ebu Davud i Ibn Madža)

Sigurnost je plemeniti cilj kojem teži svako društvo i u čijem se postizanju natječu narodi.

Uzvišeni podsjeća narod Sabe na blagodat sigurnosti, na njihovim putovanjima, danju i noći i kaže: “Putujte kroz njih i po noći i po danu, sigurni!” (Saba, 18). Govoreći o sigurnosti, koju je dao Kurejšijama, Allah, džellešahu, kaže: “Zar ne vide da smo Harem svetim i sigurnim učinili, dok se svuda okolo njih otima i pljačka?” (El-Ankebut, 67).

U hadisu se kaže: “Ko osvane siguran u svojoj porodici, zdrav, sa opskrbom za taj dan, kao da mu je dat cijeli dunjaluk.” (Tirmizi i Ibn Madža)

O muslimani, kada se naruši sistem sigurnosti, poljuljaju njegovi temelji i poremeti njihov sklad, ne pitaj za katastrofalne posljedice, “oluje” iskušenja i silno zlo, koji se mogu desiti kao rezultat toga.

Nemoguće je narušiti sigurnost osim izazivanjem “zasljepljujućih” smutnji, činjenjem odvratnih zločina i zlih djela. I zato se sigurnost u islamu smatra

uzvišenom intencijom, koja je zaštićena i “ograđena” posebnim propisima, koji štite njenu poziciju i sprečavaju bilo koji oblik njenog narušavanja.

Mnogobrojni su kur’anski i hadiski tekstovi koji naglašavaju obavezu čuvanja pet temeljnih vrijednosti (ed-daruratul-hams) – vjere, života, razuma, časti i imetka. Ovih pet vrijednosti islam je zaštitio posebnim propisima, sankcijama i kaznama, kako bi spriječio njihovu povredu. Štaviše, islam je najstrožije zabranio svaku aktivnost koja narušava sigurnost, mir i stabilnost, i upozorio je na svako djelo koje unosi strah i nesigurnost u ljudske živote.

Poštovani vjernici! Istinski vjernik ne može se radovati zlu koje je zadesilo bilo koju muslimansku zemlju, a posebno ako se radi o zemlji Dva sveta hrama, i ne samo to, nego je dužan učiniti sve da se suprotstavi onima koji nasrću na njene vrijednosti i temelje, ili nastoje ubaciti smutnju među njene stanovnike, ili žele narušiti njenu sigurnost i stabilnost.

To nas uopće ne bi trebalo čuditi, jer je čuvanje sigurnosti i stabilnosti, u našim društvima, ibadet kojim se približavamo Allahu, a i naša su zajednička odgovornost. Potrebno je udružiti napore na ovom polju, kako bismo se odlučno suprotstavili onima koji pokušavaju narušiti sigurnost građana i države, i svim drugim prijetnjama miru i stabilnosti, jer nema užitka u životu bez sigurnosti, i nema sreće u imetku bez stabilnosti.

Allah je obdario Svoje robove mnogobrojnim blagodatima i zadužio ih mnogim dužnostima, a od tih dužnosti je sigurnost koju moraju čuvati i učiniti sve da ona potraje, a ne činiti ništa što je može ugroziti i poništiti njene pozitivne posljedice.

O muslimani, nema sumnje da se djelovanje onih koji teroriziraju muslimane, ugrožavaju njihovu sigurnost i ekonomske interese, može okarakterisati kao najgori oblik činjenja nereda na Zemlji.

Uzvišeni kaže: “Ima ljudi čije te riječi o životu na ovome svijetu oduševljavaju i koji se pozivaju na Allaha kao svjedoka za ono što je u srcima njihovim, a najljući su protivnici. Čim se neki od njih dočepa položaja, nastoji napraviti na Zemlji nered, ništeći usjeve i stoku. - A Allah ne voli nered! A kada mu se rekne: ‘Boj se Allaha!’ - on onda iz inada griješi. Njemu je dosta Džehennem, a on je, doista, grozno boravište” (El-Bekara, 204–206); “I ne čini nered po Zemlji, jer Allah ne voli one koji nered čine” (El-Kasas, 77), tj. ne čini nered

nepravednim postupanjem i nasiljem prema ljudima, jer Allah ne voli nasilnike i grešnike.

Na temelju ovih kur'anskih ajeta možemo reći da je nedavni zločinački napad na dva naftna postrojenja u našoj zemlji jasan oblik sijanja smutnje i nereda na Zemlji i skrnavljenja muslimanskih svetinja, a ono što ga čini brutalnijim i groznijim jeste da je izveden u Allahovom mjesecu muharremu, jednom od četiri sveta mjeseca, za koje je Allah, džellešānuhu, rekao: “Broj mjeseci u Allaha je dvanaest, prema Allahovoj Knjizi, od dana kada je nebesa i Zemlju stvorio, a četiri su sveta; to je prava vjera. U njima ne grijешite!” (Et-Tevba, 36)

Griješ u svetim mjesecima ima posebnu težinu, jer je u sebi objedinio prijestup prema Allahu, činjenjem grijeha i zlih djela, i skrnavljenje svetinja čije je skrnavljenje Allah zabranio i koje je uzdigao na posebno mjesto.

Donosite selame i salavate na onoga koji je došao s radosnom viješću, opomenom i jasnu svjetiljku, poslanika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, kao što vam je Allah naredio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šalјite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

UZROCI OTKLANJANJA BRIGE I TUGE (MEDINA)

Hatib: dr. Husejn ibn Abdulaziz Alu Šejh
27. muharrem 1441. po Hidžri / 27. septembar 2019.

Neka je hvaljen Allah, Čije je sve ono na nebesima i sve ono na Zemlji! Hvaljen neka bude i na onome svijetu! On je Mudri i Sveznajući. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, Samilosnog, Oprostitelja, i svjedočim da je naš vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, blistava svjetiljka. Allahu moj smiluj se, spasi i blagoslovi Svoga Poslanika, i njegovu porodicu i ashabe koji su postigli trgovinu koja neće propasti.

O muslimani, oporučujem sebi i vama bogobožnost, ona je Allahova oporuka prvima i potonjima. “Mi smo onima kojima je data Knjiga prije vas, a i vama, već zapovjedili da se bojite Allaha.” (En-Nisa, 131)

O vjernici, dunjaluk ne opstoji u jednom stanju, nego čovjek prolazi kroz stanja tjeskobe i tuge, i etape zabrinutosti i brige, zbog različitih uzroka i u različitim formama, a jedini spas i izlaz u svim tim situacijama je iskreno obraćanje Allahu i poniznost pred Uzvišenim Gospodarom.

Uzvišeni kaže: “Mi dobro znamo da ti je teško u duši zbog onoga što oni govore, zato veličaj Gospodara svoga i hvali Ga, i molitvu obavljaj i sve dok si živ, Gospodaru svome se klanjaj!” (El-Hidžr, 97–99)

O muslimani, pokornost Allahu je radost i sreća, a bogobožnost je smiraj i zadovoljstvo, i zato budite pokorni svome Gospodaru, i On će vam dati spas od svake brige, i izlaz iz svake tjeskobe. Uzvišeni kaže: “... a onome koji se Allaha boji, On će izlaz naći i opskrbit će ga odakle se i ne nada” (Et-Talak, 2–3); “Čestiti će, sigurno, u Džennet” (El-Infitar, 13). Ovo obuhvata užitak srca i radost na dunjaluku, također.

O vjernici, kada vas ophrvaju tmine briga i teškoća, čvrsto se držite Knjige svoga Gospodara, čitajte je, razmišljajte o njenim ajetima i postupajte u skladu s njom. Ona je svjetlost srca i lijek od svih nedaća. Uzvišeni kaže: “O ljudi, već

vam je stigla pouka od Gospodara vašeg i lijek za vaša srca i uputstvo i milost vjernicima” (Junus, 57); “Reci: ‘On je vjernicima uputstvo i lijek’” (Fussilet, 44). Ko svoju dušu obaveže slijedenjem govora Gospodara, i osvjetli svoje srce njenim svjetlom, oslobodit će se svake brige i tuge.

Kada se nad tvojom dušom nadviju brige, i napadnu tvoje srce, ponizi se pred svojim Gospodarom i pokaži potrebu za Njim, ponizi se pred svojim Stvoriteljem i iskreno Mu se obrati dovom. Uzvišeni kaže: “I Ejjubu se, kada je Gospodaru svome zavapio: ‘Mene je nevolja snašla, a Ti si od milostivih najmilostiviji!’ – odazvasmo i nevolju mu koja ga je morila otklonismo i vratismo mu, milošću Našom, čeljad njegovu i uz njih još toliko i da bude pouka onima koji se Nama klanjaju.” (El-Enbija, 83–84)

Ponizi se pred Svemoćnim, istinski i iskreno, svojim jezikom i tijelom, prisutna srca i sa strahopoštovanjem, svojom vanjštinom i nutrinom, i potpuno se predaj, baš onako kako se predaje stvorenje pred Stvoriteljem, i rob pred Gospodarom, s ubjeđenjem da nema utočišta niti spasa osim kod Njega. Uzvišeni kaže: “I Zunnunu se, kada srdit ode i pomisli da ga nećemo kazniti – pa poslije u tminama zavapi: ‘Nema Boga, osim Tebe, hvaljen neka si! a ja sam se zaista ogriješio prema sebi!’ – odazvasmo i tegobe ga spasismo: eto, tako Mi spasavamo vjernike.” (El-Enbija, 87–88)

Potvrđeno je vjerodostojnim putem da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, podsticao na učenje ove dove i rekao je da nijedan musliman neće proučiti ovu dovu, za bilo što, a da mu Allah neće uslišiti dovu, i da je ovo jedna od dova koja se uči u nevolji i otklanjanju nedaće, zbog njenih uzvišenih značenja, izražavanja iskrenog vjerovanja u Njegovu jednoću i negiranja svakog nedostatka i nesavršenstva Njemu, i priznanja vlastitih nedostataka, nemoći i neispunjavanja prava Stvoritelja.

Zapravo, nema užitka niti radosti duši osim s potpunim tevhidom – čistom vjerom u Božiju jednoću i ispunjavanjem imanskih dužnosti, potvrđenih Objavom.

Buhari i Muslim bilježe od Ibn Abbasa, radijallahu anhuma, da je Vjervjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, učio u nevolji: “La ilahe illallahul-Azimul-Halimu, la ilahe illallahu Rabbus-semavati vel-erdi, Rabbul-Aršil-kerim! – Nema boga osim Allaha, Uzvišenog i Blagog! Nema boga osim Allaha, Gospodara nebesa i Zemlje, i Gospodara Arša veličanstvenog!”

Poštovani vjernici! Jedna od Poslanikovih vjerodostojnih dova, kojom se od Allaha traži otklanjanje nevolja i briga, iskazuje poniznost i strahopoštovanje prema Allahu i približava Allahu Njegovim lijepim imenima i savršenim svojstvima, jesu njegove riječi: “La ilahe illallahul-halimul-kerim. Subhanallahi ve tebarakallahu rabbul-aršil azim, vel-hamdulillahi rabbil-alemin! –” Također, vjerodostojnim putem potvrđeno je da je Poslanik, sallallahu alehi ve sellem, rekao: “Nema nijednog čovjeka kojeg snađe briga i tuga, pa on kaže: ‘Allahumme inni abduke ve ibnu abdike ve ibnu emetike. Nasijeti bi jedike, madin fijje hukmuke, adlun fijje kadauke. Es’eluke bi-kulli ismin huve leke, semmejte bihi nefseke, ev enzeltehu fi kitabike, ev allemtehu ehaden min halkike, ev iste’serte bihi fi ilmil-gajbi indeke, en tedžalel-kur’ane rebia kalbi, ve nure sadri ve dželae huzni ve zehabe hemmi! – Allahu moj, ja sam rob Tvoj, i sin roba Tvoga, i sin robinje Tvoje. Moj položaj je u Tvojjoj ruci, ja sam podložan Tebi i nada mnogom se provode propisi Tvoji, pravedna je za mene svaka odluka Tvoja, zato Te molim svim Tvojim imenima, kojima si Sebe nazvao, ili ih u Svojjoj Knjizi objavio, ili ih nekom od Svojijh stvorenja saopćio, ili ih, pak, zadržao kod Sebe, kao znanje nedokučivog, molim Te da mi Kur’an učiniš proljećem srca moga, svjetlom grudi mojih, razbistrenjem tuge moje i nestankom briga mojih!’, a da Allah neće odagnati njegovu brigu i tugu, i zamijeniti ih radošću.”

Prisutni upitaše: “Allahov Poslaniče, hoćemo li naučiti ovu dovu?” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče im: “Da, svako ko je čuje, trebao bi je naučiti.”

Kako je samo lahko, u današnjem vremenu, naučiti napamet ovu dovu.

Poštovani vjernici! Jedna od Poslanikovih dova, koja čuva i štiti od brige i tuge, prije nego što se dogode, jeste dova: “Allahumme inni euzu bike minel-hemmi vel-hazeni, ve euzu bike minel-adžži vel-keseli, ve euzu bike minel-džubni vel-buhli, ve euzu bike min galebeted-dejni ve kahrir-ridžali! – Allahu moj, utječem Ti se od brige i tuge, i utječem Ti se od nemoći i lijenosti, i utječem Ti se od ophrvanosti dugom i potčinjenosti ljudima!”

Sve nabrojano uzrok je tuge.

Također, Poslanik je učio i ovu dovu: “Allahu rabbi, la ušriku bihi šej’a! – Allah je moj Gospodar, i nikoga Mu ravnim ne smatram!”, kao i dovu: “Ja Hajju, ja Kajjumu, bi rahmetike nestegisu!”

O muslimani, jedan od najvećih uzroka radosti, slasti, sreće i zadovoljstva je stajanje pred Gospodarom, u namazu, farzu ili nafili, skrušeno, ponizno,

sa strahopoštovanjem i osjećajem potrebe prema Silnom i Svemoćnom. Uzvišeni kaže: “Pomozite sebi strpljenjem i molitvom, a to je, zaista, teško, osim poslušnima.” (El-Bekara, 45)

Buharija bilježi od Ummu Seleme, radijallahu anha, da je rekla: “Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, probudio se jedne noći, pa je rekao: ‘Subhana-llah! – Slavljeneka je Allah! Kakve su se smutnje, iskušenja spustile večeras, i kakve su se riznice otvorile! Probudite se, vlasnice soba! Možda će ona koja je bila odjevena na dunjaluku biti naga na ahiretu.’” U drugoj verziji navodi se: “Probudite ih kako bi klanjale.”

U komentaru ovog hadisa Ibn Hadžer je rekao: “U slučaju straha od neke nevolje ili zla preporučuje se požuriti s namazom.”

Muslim bilježi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Kada neko od vas usnije nešto što prezire, neka ustane i neka klanja.”

To je bila praksa prvih generacija ovog ummeta, kao što se prenosi od Ibn Abbasa, radijallahu anhuma, i drugih ashaba i tabiina.

O muslimani, dobročinstvo, u svim njegovim oblicima, riječima i djelom, a posebno milostinja, ima nevjerovatan učinak u otklanjanju različitih vrsta nevolja i iskušenja. Uzvišeni kaže: “Allah doista nagrađuje one koji milostinju udjeljuju” (Jusuf, 195); “...i dobro činite – Allah, zaista, voli one koji dobra djela čine” (El-Bekara, 195). Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Djela dobročinstva čuvaju od zle sudbine, tajna milostinja gasi srdžbu Gospodara a održavanje rodbinskih veza produžuje život.” (Taberani, a Bejheki i Munziri kažu da je lanac ovog hadisa dobar i pojačavaju ga druge predaje.)

Ustrajte, vjernici, u pokornosti Allahu i Njegovom Poslaniku, činite dobra djela, požurite s dobrom, izvršavajte farzove i ostala pobožna djela, postići ćete sreću i spas. Uzvišeni kaže: “Onome ko čini dobro, bio muškarac ili žena, a vjernik je, Mi ćemo dati da proživi lijep život i doista ćemo ih nagraditi boljom nagradom nego što su zaslužili.” (En-Nahl, 97)

Jedan od važnih uzroka duševnog smiraja i otklanjanja nevolja jeste donositi mnoštvo salavata na Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem. Allahu moj spasi, smiluj se i blagoslovi našeg miljenika, vjerovjesnika i radost naših očiju Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, i blagoslovi njegovu porodicu i ashabe i sve one koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana.

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

ZADOVOLJSTVO, UŽITAK DUNJALUKA I SPAS NA AHIRETU (MEDINA)

Hatib: dr. Abdulmuhsin ibn Muhammed el-Kasim
4. safer 1441. po Hidžri / 4. oktobar 2019.

Sva hvala i zahvala pripadaju Allahu. Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi na Pravi put, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, nikoga ga ne može uputiti.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i mir, i na njegovu porodicu i ashabe.

Bojte se Allaha onako kako Ga se treba bojati, i čvrsto se držite puta islama.

O muslimani, Allahova imena su lijepa, i Njegova svojstva su savršena, i Njemu u svemu tome pripada najuzvišeniji primjer. Vjerovanje u Allahova lijepa imena i savršena svojstva sastavni je dio tevhida – vjerovanja u Njegovu jednoću i od njega zavisi ispravnost djela. Jedno od Allahovih svojstava o kojima govori Kur'an i sunnet jeste zadovoljstvo. Allah se srdi i ukazuje Svoje zadovoljstvo, ali ne kao Njegova stvorenja.

Ovo Allahovo svojstvo potvrdili su ashabi i prve generacije muslimana. Traženje Allahovog zadovoljstva bio je cilj kojem su težili Allahovi vjerovjesnici, odabranici i dobri ljudi. Uzvišeni kaže: "Ima ljudi koji se žrtvuju da bi Allaha umilostivili." (El-Bekara, 207)

Allah, džellešanuhu, pohvalio je Ismaila, alejhis-selam, u Svojoj Knjizi i u tom kontekstu posebno je istakao da je Ismail postigao Njegovo zadovoljstvo. "I spomeni u Knjizi Ismaila! On je ispunjavao dato obećanje i bio poslanik, vjerovjesnik, i tražio je od čeljadi svoje da molitvu obavljaju i da milostinju udjeljuju, i Gospodar njegov bio je njima zadovoljan." (Merjem, 54–55)

Allah je pozvao Musaa, alejhis-selam, sa desne strane Tura, i on mu se žurno odazvao, želeći Njegovo zadovoljstvo. Uzvišeni kaže: "A zašto si prije

naroda svoga požurio, o Musa?’ ‘Evo ide za mnom’, odgovori on, ‘a požurio sam k Tebi, Gospodaru moj, da budeš zadovoljan’” (Taha, 83–84).

Sulejman, alejhis-selam, molio je svoga Gospodara da ga uputi na činjenje onoga čime će On biti zadovoljan, pa je rekao: “Gospodaru moj, omogući mi da budem zahvalan na blagodati Tvojim, koju si ukazao meni i roditeljima mojim, i da činim dobra djela na zadovoljstvo Tvoje.” (En-Neml, 19)

Zekerija, alejhis-selam, molio je Allaha da mu podari dijete kojim će On biti zadovoljan: “... i učini, Gospodaru moj, da budeš s njim zadovoljan” (Merjem, 6). Allah, džellešānuhu, opisao je Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, i njegove ashabe kao one koji čine dobra djela, želeći Allahovo zadovoljstvo. Uzvišeni kaže: “Muhammed je Allahov poslanik, a njegovi sljedbenici su strogi prema nevjernicima, a samilosni među sobom; vidiš ih kako se klanjaju i licem na tle padaju želeći Allahovu nagradu i zadovoljstvo” (El-Feth, 29).

Zbog Allahovog zadovoljstva, muhadžiri su napustili svoje domove. Uzvišeni kaže: “... i siromašnim muhadžirima koji su iz rodnog kraja svoga protjerani i imovine svoje lišeni, koji žele da Allahovu milost i naklonost steknu” (El-Hašr, 8).

Vjernik se utječe Allahu Njegovim zadovoljstvom da ga zaštiti od Njegove srdžbe, kao što je to činio naš Poslanik, alejhis-selam, riječima: “Allahu moj, utječem se Tvojim zadovoljstvom od Tvoje srdžbe.” (Muslim)

Ispravnost i primanje djela kod Allaha zavise od iskrene namjere u njima i traženja Njegovog zadovoljstva. Uzvišeni kaže: “Nema kakva dobra u mnogim njihovim tajnim razgovorima, osim kada traže da se milostinja udjeljuje ili da se dobra djela čine ili da se uspostavlja sloga među ljudima. A ko to čini iz želje da Allahovu naklonost stekne, Mi ćemo mu, sigurno, veliku nagradu dati.” (En-Nisa, 114)

Sadaka, milostinja bit će prihvaćena i blagoslovljena samo ukoliko se njome želi Allahovo zadovoljstvo. Uzvišeni kaže: “Oni koji troše imetke svoje u želji da steknu naklonost Allahovu i da im to postane navika – liče vrtu na visoravni na koji se izliva obilna kiša, pa daje dvostruk plod; ako ne bude kiše obilne, bude kiše rosulje. A Allah dobro vidi ono što vi radite.” (El-Bekara, 265)

Allah, džellešānuhu, posebno je naglasio zabranu prolijevanja krvi onoga ko hodočasti Njegovu kuću, tražeći Njegovu zadovoljstvo: “O vjernici, ne omalovažavajte Allahove odredbe hadždža, ni sveti mjesec, ni kurbane, naročito

one ogrlicama obilježene, ni one ljude koji su krenuli ka Časnome hramu želeći nagradu i naklonost Gospodara svoga.” (El-Maida, 2)

Musliman je ustrajan u traženju Allahovog zadovoljstva kod kuće i na putovanju, u radostima i žalostima, i u svim ostalim situacijama. On svoje putovanje započinje dovom Allahu da mu olakša ono čime će On biti zadovoljan, pa kaže: “Allahu moj, molimo Te da nam na ovom našem putovanju podariš dobročinstvo, bogobojaznost i da činimo ona djela kojima ćeš Ti biti zadovoljan.” (Muslim)

Kada vjernika zadesi nevolja, iskušenje, neće činiti ništa osim onoga čime je On zadovoljan. Kada je umro njegov sin Ibrahim, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Okolo plače, srce tuguje, a mi nećemo reći ništa osim onoga čime je zadovoljan naš Gospodar, i mi smo, zbog rastanka s tobom, zaista tužni.” (Buhari)

Allahova milost i plemenitost ogleda se i u tome što je Svojim robovima propisao vjeru kojom je On zadovoljan. Uzvišeni kaže: “Sada sam vam vjeru vašu usavršio i blagodat Svoju prema vama upotpunio i zadovoljan sam da vam islam bude vjera.” (El-Maida, 3)

Primjenom islamskih propisa postiže se Allahovo zadovoljstvo. Vjerovanjem se postiže sreća na ovom i budućem svijetu, i uzrok je Allahovog zadovoljstva. Uzvišeni kaže: “A oni koji vjeruju i čine dobra djela – oni su, zbilja, najbolja stvorenja, njih nagrada u Gospodara njihova čeka; edenski vrtovi kroz koji će rijeke teći, u kojima će vječno i zauvijek boraviti; Allah će biti njima zadovoljan, a i oni će biti Njime zadovoljni. To će biti za onoga koji se bude bojava Gospodara svoga.” (El-Bejjina, 7–8)

Ko bude vjerovao i činio dobra djela, krenuo je putem Allahovog zadovoljstva. Uzvišeni kaže: “Ako vi budete nezahvalni – pa, Allah od vas ne zavisi, ali On nije zadovoljan, ako su robovi Njegovi nezahvalni, a zadovoljan je vama ako budete zahvalni.” (Ez-Zumer, 7)

Tevhid – iskreno obožavanje Allaha najčasnije je djelo kod Allaha. Allah je zadovoljan, od Svojih robova, da samo Njega obožavaju i nikoga Mu kao druga ne pripisuju, i da se čvrsto drže Njegovog užeta i ne razjedinuju se.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem rekao je: “Allah je zadovoljan s tri stvari kod vas, a prezire tri stvari. Zadovoljan je da Ga iskreno obožavate i nikoga Mu

kao druga ne pripisujete, i da se čvrsto Allahova užeta držite i ne razjedinjujete se.” (Muslim)

Ko ostvari tevhid – čistu vjeru u jednog Boga, Allah, džellešānuhu, bit će zadovoljan njime. Uzvišeni kaže: “Njima je On u srca njihova vjerovanje usadio i svjetlom Svojim ih osnažio, i On će ih uvesti u džennetske bašče kroz koje rijeke teku, da u njima vječno ostanu. Allah je njima zadovoljan, a i oni će biti zadovoljni Njime.” (El-Mudžadela, 22)

Ko pomogne Allahovu vjeru, Allah će njega pomoći i bit će zadovoljan njime. Uzvišeni kaže: “Allah je zadovoljan onim vjernicima koji su ti se pod drvetom na vjernost zakleli.” (El-Feth, 18)

Istinoljubivost je temelj vjerovanja i njegov dokaz, i od nje će čovjek imati koristi na dunjaluku i na ahiretu. Uzvišeni kaže: “Ovo je Dan u kome će iskrenima od koristi iskrenost njihova biti; njima će džennetske bašče, kroz koje rijeke teku, pripasti, vječno i zauvijek će u njima ostati. Allah će zadovoljan njima biti, a i oni Njim. To će veliki uspjeh biti!” (El-Maida, 119)

Zahvalnost je “uzda” blagodati, s njom one opstaju i povećavaju se, a jedna od posebnih nagrada za nju jeste Allahovo zadovoljstvo za one koji budu zahvalni. U hadisu koji govore o trojici ljudi iz Benu Israila, koje je Allah stavio na kušnju: gubavcu, ćelavcu i slijepcu, navodi se da je melek došao slijepcu i rekao:

“Ja sam siromašan čovjek, i ostao sam bez sredstava za putovanje, i niko mi nije u stanju danas pomoći osim Allaha, pa zatim tebe. Zato te molim Onim Koji ti je podario tvoj vid da mi daš jednu ovcu, kako bih se njome pomogao na svome putu.” On mu odgovori: “I ja sam bio slijep, pa mi je Allah Uzvišeni vratio vid, uzmi koliko hoćeš, a ostavi koliko hoćeš. Tako mi Allaha, ništa ti neću danas zabraniti da uzmeš, radi Moćnog i Velikog Allaha.” Melek mu tada reče: “Zadrži sav svoj imetak, vi ste bili samo iskušani. Allah je zadovoljan tobom, a rasrdio se na tvoja dva druga.” (Buhari i Muslim)

Čovjek ne može bez hrane i vode, a od Allahove dobrote prema njemu je da ga On hrani i poji, a ako Mu zahvali na tome, Allah će biti zadovoljan njime. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Allah je zadovoljan čovjekom koji pojede zalogaj hrane i zahvali mu na tome, i popije gutljaj vode i zahvali mu na tome.” (Muslim)

Dunjalu je prekriven iskušenjima i neugodnostima, onaj ko se strpi na tim iskušenjima i neugodnostima, spasio se. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Velike nagrade su s velikim iskušenjima. Kada Allah zavoli neki narod, On ga stavi na kušnju, pa ko bude zadovoljan, i Allah će njime biti zadovoljan, a ko se rasrdi, i Allah će se na njega rasrditi.” (Tirmizi)

Jezik je ključ dobra ili zla, i s lijepom riječju čovjek postiže zadovoljstvo svoga Gospodara. Poslanik, alejhis-selam, rekao je: “Zaista čovjek izgovori riječ kojom je Allah zadovoljan, ne poklanjajući joj pažnju, a Allah ga zbog te riječi uzdigne na stepene.” (Buhari)

Kao što Allah, džellešahunu, voli čistoću nutrine, On je zadovoljan i vanjskom čistoćom. Rekao je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: “Misvak je čistoća za usta i priskrbljuje zadovoljstvo Gospodara.” (Nesai)

Kada nastupi Sudnji dan, neće koristiti ni imetak ni djeca, samo će onaj koji Allahu srca čista dođe spašen biti. Niko se ni za koga neće moći zauzimati, osim ako Allah to dozvoli i bude zadovoljan njegovim zauzimanjem. “Toga dana će biti od koristi posredovanje samo onoga kome Milostivi dopusti i dozvoli da za nekoga govori.” (Taha, 109) Njihovo zauzimanje neće koristiti osim za one kojima je Allah zadovoljan. Uzvišeni kaže: “... i oni će se samo za onoga kojim On bude zadovoljan zauzimati.” (El-Enbija, 28)

U Džennetu će vjernici uživati u nagradi kakvoj nema ravne. Allahovo zadovoljstvo stanovnicima Dženneta veće je od svega u Džennetu. Uzvišeni kaže: “Allah obećava vjernicima i vjericama džennetske bašče kroz koje rijeke teku, u kojima će vječno boraviti, i divne dvorove u vrtovima edenskim. A i malo naklonosti Allahove veće je od svega toga; to će, doista, uspjeh veliki biti!” (Et-Tevba, 72)

Kada Allah ukaže stanovnicima Dženneta Svoje zadovoljstvo, neće se više nikada na njih rasrditi. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Allah, džellešahunu, reći će stanovnicima Dženneta: ‘O stanovnici Dženneta!’ Oni će reći: ‘Odazivamo Ti se, Gospodaru naš, odazivamo. Dobro je u Tvojim rukama.’ Allah će ih upitati: ‘Da li ste zadovoljni?’ ‘Kako da ne budemo zadovoljni, Gospodaru, a dao si nam ono što nisi dao nijednom od Svojih stvorenja’, odgovorit će oni. Allah će ih ponovo upitati: ‘Hoćete li da vam dam bolje od toga?’ ‘A šta je bolje od toga?’, odgovorit će. Allah će reći: ‘Danas sam zadovoljan s vama, i nikad se više neću rasrditi na vas.’” (Buhari i Muslim)

O muslimani, spas je u tome da živite vjeru, i to će vam odvesti ka Allahovom zadovoljstvu. Ko se bude držao onoga čime se postiže Allahovo zadovoljstvo, Allah će biti zadovoljan njime i učinit će ga zadovoljnim. Ako čovjek bude tražio zadovoljstvo svoga Gospodara, i dâ mu prednost nad svim ostalim, Allah će biti zadovoljan njime i učinit će da i ljudi budi zadovoljni njime, a onaj ko bude tražio zadovoljstvo ljudi u Allahovoj srdžbi, Allah će se rasrditi na njega i učinit će da se ljudi rasrde na njega.

Uzvišeni kaže: “Zar se onaj koji je Allahovu naklonost zaslužio može porediti s onim koji je Allahovu srdžbu navukao i čije će prebivalište biti Džehennem? A užasno je to boravište!” (Ali Imran, 162)

Kome Allah ukaže Svoje zadovoljstvo, počastit će ga najvećim užitkom u Džennetu. Uzvišeni kaže: “One koji čine dobra djela čeka nagrada, i više od toga.” (Junus, 26). “Više od toga” je gledanje u Allahovo plemenito lice, kao što je to protumačio Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem. Kada vjernici budu gledali u svoga Gospodara, to će im biti draže od svega ostalog.

Poslanik, alejhis-selam, rekao je: “Kada stanovnici Dženneta uđu u Džennet, Allah, džellešānuhu, reći će im: ‘Hoćete li da vam dam više od ovoga?’ ‘Zar nisi učinio naša lica blistavim? Zar nas nisi uveo u Džennet i spasio nas od Vatre?’, pa će Allah podignuti zastor sa Svoga lica, i neće im biti dato ništa draže od gledanja u njihovog Gospodara.” (Muslim)

Njihova lica, nakon gledanja u Allahovo plemenito lice, bit će još ljepša i blistavija. Uzvišeni kaže: “Toga dana će neka lica blistava biti, u Gospodara svoga će gledati.” (El-Kijama, 22–23) Hasan el-Basri, Allah mu se smilovao, rekao je: “Gledat će u svoga Gospodara, i bit će obasjani Njegovom svjetlošću.”

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šalžite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kurʼanu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

NAJBOLJI SU LJUDI ONI KOJI NAJVIŠE KORISTE DRUGIM LJUDIMA (MEDINA)

Hatib: dr. Salah ibn Muhammed el-Budejr

11. safer 1441. po Hidžri / 11. oktobar 2019.

Hvala Allahu, Koji je uputio dobročinitelje, pa su se uspeli na visoke stepene, i čine dobro i korist drugima, u ime Allaha i iz milosti i brige prema Božijim stvorenjima.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, svjedočenjem kojim tražimo uputu, Allahovo zadovoljstvo i Njegovu blizinu, sigurnost, ponos i smirenost, i svjedočim da je naš vjerovesnik i prvak Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, kojeg volimo i slijedimo, ne činimo ništa što on nije činio, i ne prekoračujemo granice koje je on postavio, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i mir, i na njegovu porodicu i ashabe, koji su pretekli druge u vjerovanju, žrtvovanju i darežljivosti.

O muslimani, bojte se Allaha, jer onaj ko se bude bojao Allaha, u njegovom srcu provrijet će izvori ispravnog razumijevanja, korisnih značenja i rječitosti. "I bojte se Allaha – Allah vas uči, i Allah sve zna." (El-Bekara, 282)

O muslimani, činiti dobro ljudima jedno je od najboljih svojstava. Koristan i čovjek koji pomaže ljudima, imetkom, ugledom, znanjem, lijepim ponašanjem, dobročinstvom, plodan je poput rose, u njegovom davanju je dobro, u njegovom "loncu" ima dovoljno hrane za sve a njegove ruke su kišonosni oblaci. Ustrajan je u spajanju ljudi, darivanju i milosrđu.

On je utjeha tužnom, gostoprимljivi domaćin, ruka pomoći nevoljniku. Podučava one koji od njega traže znanje, milostiv je prema siročadima, briše suze ožalošćenima, prema ljudima se odnosi s ljubavlju, dobročinstvom i blagošću.

Pred njegovim vratima uvijek je gužva, a najveće gužve su na pitkim izvorima. Ptica slijeće tamo gdje se širi ljubav i natkriljuje kuće plemenitih. Allahov vjerovjesnik Isa, alejhis-selam, rekao je: "... i učinit će me, gdje god budem, blagoslovljenim" (Merjem, 31).

U komentaru ovog ajeta mufesiri su rekli: “Tj. učinit će me korisnim gdje god da budem, ispunjavat ću potrebe siromašnih, podučavat ću ljude dobru, pozivat ću da se čini dobro i odvrćat ću od zla, i podariti će mi različite vrste blagoslova.” Najkorisniji čovjek drugim ljudima jeste naš vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem.

Uzvišeni kaže: “Došao vam je Poslanik, jedan od vas, teško mu je što ćete na muke udariti, jedva čeka da Pravim putem pođete, a prema vjernicima je blag i milostiv” (Et-Tevba, 128). Nisam vidio niti čuo da postoji čovjek sličan Muhammedu, sallallahu alejhi ve sellem.

Ko bude pomagao drugim ljudima, živjet će časno i poštovano, uživat će visoko mjesto u srcima ljudima i spominjat će se po lijepom. Neko je davno rekao: “Debela vreća i lijep spomen ne idu zajedno.”

I rekao je: “Uskraćivanje dobra je loše mišljenje o Gospodaru.” Budi koristan ljudima, i ispunjavaj njihove potrebe, i pruži svoje ruke ka dobru. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Hoćete li da vas obavijestim o onim najboljim i najgorim među vama?” Jedan čovjek reče: “Da, Allahov Poslaniče.” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: “Najbolji među vama su oni od kojih se očekuje dobro i od čijeg su zla ljudi sigurni, a najgori su oni od kojih se ne očekuje dobro i od čijeg zla ljudi nisu sigurni.” (Ibn Hibban)

Abdullah ibn Omer, radijallahu anhuma, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Najdraži ljudi Allahu su oni koji najviše koriste ljudima. Najdraže djelo Allahu je da obraduješ muslimana, ili da od njega otkloniš nedaću, ili da vratiš dug umjesto njega, ili da ga nahraniš kada je gladan. Da ispunim potrebu moga brata draže mi je nego da budem u itikafu u ovoj džamiji mjesec dana”, tj. Poslanikovo djelo u Medini. (Taberani)

Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ko otkloni nedaću od muslimana na dunjaluku, Allah će otkloniti od njega nevolju na Sudnjem danu. Ko olakša dužniku, Allah će njemu olakšati na dunjaluku i ahiretu. Ko sakrije sramotu muslimana, Allah će sakriti njegovu sramotu na dunjaluku i ahiretu. Allah pomaže Svome robu dok on pomaže svome bratu.” (Muslim)

U komentaru ovog hadisa imam Nevevi rekao je: “Hadis govori o vrijednosti ispunjavanja potreba muslimana i činjenja onoga što će im koristiti, u imetku, znanju, pomoći, savjetu i sl.”

Čini dobro, odazovi se nevoljniku, ne potcjenjaj dobročinstvo i uslugu koju učiniš. Trunke zla koje čovjek uradi naći će zapisane i pobrojane, i trunke dobra koje uradi naći će sačuvane i pohranjene.

Ebu Džeri el-Hudžejmi, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ne potcjenjaj ništa od dobra, makar da pokloniš malo uže, ili da žednom natočiš vode sa svog bunara, ili da s osmijehom sretnoš svoga brata ili da pružiš utočište usamljenom.” (Nesai)

Džabir ibn Abdullah, radijallahu anhu, rekao je: “Dok smo sjedili kod Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, jednog od nas ujela je škorpija, pa je neki čovjek rekao: ‘Allahov Poslaniče, zar mu nećeš proučiti rukju?’ Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: ‘Ko od vas može koristiti svome bratu, neka to učini.’” (Muslim)

Ne uskraćuj ljudima svoje dobročinstvo, ne škrtari u dobroti, ne usteži se od dobra, ne ljuti se, i ne okreći se od siromaha kojeg je potreba natjerala da traži, daj mu malo, ili ga vrati na najljepši način.

O muslimani, bojte se Allaha, budite svjesni Njegovog nadzora, pokoravajte Mu se i nemojte grijешiti prema Njemu. Uzvišeni kaže: “O vjernici, bojte se Allaha i budite s onima koji su iskreni!” (Et-Tevba, 119)

O muslimani, preporučuje se posredovanje u dobru, jer je to korist za onoga u čije ime se posreduje. Ko posreduje u dobru, s namjerom pomaganja ljudima i ispunjavanja njihovih potreba, učinio je veliko dobro i zaslužio je zahvalnost ljudi. Ebu Musa el-Eš’ari, radijallahu anhu, rekao je: “Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, dolazili su ljudi s različitim potrebama, a on bi tada govorio svojim sabesjednicima: posredujte, zauzmite se, bit ćete nagrađeni, Allah će, jezikom Svoga Poslanika, pokazati ono što On voli.” (Muttefekun alejhi)

Svako ko bude posredovao u postizanju dobra, ili olakšavanju teškoće, ili priskrbljivanju koristi, ili otklanjanju zla, ili izmirenju dvojice posvađanih, ili ostvarenju prava, imat će svoj udio i nagradu u ostvarenom dobru. S druge strane, ko bude posredovao u uzurpaciji nečijeg zakonitog prava, ili falsifikovanju istine, ili podržavanju nepravde, ili davanju prednosti onome ko ne

zaslužuje određenu poziciju nad onim ko je zaslužuje, ili postavljanju podobnih, a udaljavanju sposobnih, ili zapošljavanju nekog svog na štetu drugih ljudi, koji polažu više prava na taj posao, njegovo posredovanje je zlo i nepravda.

Uzvišeni kaže: “Onaj ko se bude za dobro zalagao – bit će i njemu udio u nagradi, a onaj ko se bude za zlo zauzimao – bit će i njemu udio u kazni. A Allah nad svim bdi.” (En-Nisa, 85)

Prihvatanje poklona za posredovanje upropaštava njegovu nagradu i vrijednost. Ne ubrzavaj nagradu za svoje posredovanje, i čuvaj je za budući svijet. Abdullah ibn Mesud, radijallahu anhu, rekao je: “Ko posreduje u ostvarivanju nekog prava i otklanjanju nepravde, pa primi poklon za njega, poklon koji je primio je suht – nepravedno stečen imetak.”

Ebu Umama el-Bahili, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ko posreduje za nekoga, i primi poklon za svoje posredovanje, učinio je jedan od najgorih oblika kamate.” (Ahmed, Ebu Davud, a neki učenjaci su ga ocijenili kao hasen – dobar)

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šalžite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kurʼanu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

ZNAČAJ I PLODOVI ZAHVALNOSTI (MEKA)

Hatib: dr. Usama ibn Abdullah Hajjat
18. safer 1441. po Hidžri / 18. oktobar 2019.

Hvala Allahu, Gospodaru svjetova! Lijep završetak pripada bogobojažnima, a kazna nasilnicima. Hvalim Ga i slavim. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i Koji voli da Mu Njegovi robovi zahvaljuju i Koji nagrađuje zahvalne. I svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Allahov rob i poslanik, pečat vjerovjesnika i prvak Ademovih potomaka. Allahu moj, blagoslovi, spasi i smiluj se Svome robu i poslaniku Muhammedu, njegovoj časnoj porodici, dobrim ashabima, tabii-nima i onima koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana. Bojte se Allaha, Allahovi robovi, i sjetite se stajanja pred Njim na Danu istine:”Dan kada niko nikome neće moći nimalo pomoći, toga Dana će vlast jedino Allah imati.” (El-Infitar, 19)

O muslimani, jedna od velikih Allahovih blagodati, kojima je On odlikovao Svoje odabrane robove, jesu plemenita i lijepa svojstva, kojima su postigli visoko mjesto, deredže i ugled kod svog Gospodara, a jedno od najvažnijih i najdjelotvornijih svojstava jeste svojstvo zahvalnosti, koje se definiše kao prepoznavanje tragova Allahovih blagodati na jeziku, u vidu njihovog priznanja i veličanja njihovog istinskog Vlasnika; na srcu, u vidu ljubavi i iskrenog svjedočenja; i na tijelu, u vidu pokornosti i predanosti.

Šukr – zahvalnost dokaz je umne zrelosti, dobrote srca, zdravlja duše i čistoće nutrine. Allah, džellešānuhu, naredio je u Svojoj Knjizi da Mu budemo zahvalni i zabranio je poricanje i negiranje Njegovih blagodati i njihovo korištenje na nedozvoljen način. Uzvišeni kaže: “Sjećajte se vi Mene, i Ja ću se vas sjetiti, i zahvaljujte Mi, i na blagodatima Mojim nemojte neblagodarni biti!” (El-Bekara, 152)

U Kur’anu se pohvaljuju zahvalni i naglašava se da je zahvalnost jedna od posebnih odlika Allahovih najboljih robova, poslanika i vjerovjesnika. Tako je

Uzvišeni za Ibrahima, alejhis-selam, rekao: “Ibrahim je bio primjer čestitosti, pokoran Allahu, pravi vjernik, nije druge smatrao Allahu ravnim, i bio je zahvalan na blagodatima Njegovim; On je njega izabrao i na Pravi put izveo.” (En-Nahl, 120–121)

I rekao je za Nuha, alejhis-selam: “On je, doista, bio rob zahvalni” (El-Isra, 3), tj. mnogo je zahvaljivao Allahu i hvalio Ga u svim situacijama. Uzvišeni nas je obavijestio da samo zahvalni uzimaju pouku iz Kur’ana: “Zar ne vidiš da lađe Allahovom milošću morem plove da bi vam pokazao neke dokaze Svoje? To su, zaista, pouke za sve strpljive i zahvalne.” (Lukman, 31)

On je postavio zahvalnost kao uvjet za povećanje Svojih blagodati: “I kad je Gospodar vaš objavio: ‘Ako budete zahvalni, Ja ću vam, zacijelo, još više dati; budete li nezahvalni, kazna Moja doista će stroga biti’” (Ibrahim, 7).

Postojanje malog broja zahvalnih, u svim generacijama ljudskog roda, dokaz je njihove odlikovanosti i posebnosti, kao što kaže Uzvišeni: “‘Trudite se i budite zahvalni, o čeljadi Davudova!’ – A malo je zahvalnih među robovima Mojim.” (Saba, 13)

Poslanik Pravog puta, sallallahu alejhi ve sellem, nastavio je tradiciju šukra – zahvalnosti u svim situacijama, koju su utemeljili i koje su se čvrsto držali njegovi prethodnici, poslanici i vjerovjesnici, ali zahvalnosti koja se očitovala konkretnim djelima i postupcima.

Buhari i Muslim bilježe od Mugire ibn Šu’be da je rekao: “Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, stajao je u namazu toliko da bi mu otekla stopala, pa mu je rečeno: ‘Allahov Poslaniče, Allah ti je oprostio prošle i buduće grijeha, zašto to radiš?’, a on je rekao: ‘A zar da ne budem zahvalan Allahov rob?’” U jednoj od svojih dova, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, molio je Allaha da ga učini od onih koji će Mu mnogo zahvaljivati na blagodatima.

Ahmed bilježi u “Musnedu”, i Ebu Davud, Tirmizi i Nesai u “Sunenima”, sa dobrim lancem prenosilaca, od Abdullaha ibn Abbasa, radijallahu anhuma, da je Allahov Poslanik, učio ovu dovu: “Allahu moj pomози me, a nemoj pomoći drugima protiv mene, budi na mojoj strani, a zaštiti me od neprijateljskih spletki, uputi me i olakšaj mi slijeđenje Pravog puta, i pomози me protiv onoga ko mi je nasilje učinio. Gospodaru moj, učini da Tebi zahvalan budem, da Te se često sjećam i bojim, da Ti budem odan, pokoran i poslušan.”

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je Muazu ibn Džebel, radijallahu anhu: “O Muaze, tako mi Allaha, ja te puno volim, i savjetujem ti da ne propustiš da pred kraj svakog obaveznog namaza kažeš: ‘Allahu moj, pomoz mi da Te često spominjem, zahvaljujem Ti i ispravno Te obožavam.’” (Ebu Davud i Nesai, sa dobrim lancem prenosilaca)

Poštovani vjernici, s obzirom na to da je nemaran odnos prema zahvalnosti na blagodatima posljedica neznanja, nebrige i zaborava, svako od nas trebao bi pogledati svoje stanje i blagodati kojima je odlikovan u odnosu na druge, jer, kako je rekao jedan učenjak, “nema čovjeka kojem Allah nije dao neku blagodat, u izgledu, ponašanju, svojstvima, porodici, djeci, domu, mjestu stanovanja, društvu, rodbini, ugledu, i drugim stvarima koje ljudi vole, i koje ne bi mijenjali s drugima, a posebno ako te blagodati imaju svoju duhovnu vrijednost, kao što su vjerovanje, učenje Kur’ana, islamsko znanje, poznavanje sunneta, ili ako su te blagodati zdravlje, komocija i sigurnost i dr. Zbog toga se u hadisu, koji su zabilježili Tirmizi u i Ibn Madža, sa dobrim lancem od Ubejdullaha ibn Mihsana, da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ko osvane siguran u svome domu, zdravog tijela, sa opskrbom koja mu je dovoljna za taj dan, kao da mu je dat cijeli dunjaluk.” Jedan od uzroka zahvalnosti na blagodatima jeste razmišljanje o onima koji su lošijeg materijalnog stanja od nas, koji imaju manje imetka i djece, ili su bez potomstva, koji su slabijeg zdravlja i sl., kao što se navodi u hadisu koji je zabilježio Muslim od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Gledajte one koji su ispod vas, a ne one koji su iznad vas, jer ćete tako više cijiniti Allahove blagodati i nećete ih omalovažavati.”

Zaista je ovo vrlo važna odgojna lekcija koju će prihvatiti svako ko želi postići duševni smiraj, zadovoljstvo i spokojan život i sačuvati se od lošeg mišljenja, depresije, tugovanja i različitih bolesti koje iscrpljuju i slabe ljudsko tijelo i pomućuju čistoću života.

Zahvalnost Gospodaru svjetova na blagodatima nije privilegija i obaveza samo onih koji uživaju dunjalučke blagodati, nego je ona potreba i onih koji su iskušani siromaštvom, bolešću, strahom ili ljudskim gubicima, jer u svakom iskušenju imaju četiri dobra, kojima se trebaju radovati i zahvaljivati na njima razumom obdareni.

Prvo dobro, pretpostavka da je iskušenje, koje se desilo, moglo biti i gore nego što jeste, a pošto nije, to je blagodat na kojoj smo dužni zahvaliti se Allahu.

Drugo, da to iskušenje nije u vjeri, nego u materijalnim dobrima, jer nema većeg iskušenja od onoga u vjeri.

Treće, da iskušenje donosi onome koji se strpi na njemu veliku nagradu, visoku deredžu kod Allaha i praštanje grijeha, što ga, u konačnici, pretvara u milost i blagodat, kao što se navodi u hadisu koji bilježe Buhari i Muslim od Ebu Seida el-Hudrija, radijallahu anhu, da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Muslimana neće zadesiti ni umor, ni bolest, ni briga, ni tuga, i neće ga ni trn ubosti a da mu Allah, zbog toga, neće oprostiti neke od njegovih grijeha.”

Četvrto, da se ono zapisano u Glavnoj knjizi i moralo desiti onome kome je zapisano, i nema druge nego mu se predati i biti zadovoljan njime, a upravo je onome ko bude zadovoljan iskušenjem Allah obećao Svoje zadovoljstvo, kao što se navodi u hadisu koji je zabilježio Tirmizi sa dobrim senedom od Enesa ibn Malika, radijallahu anhu, da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Što je veće iskušenje, veća je i nagrada. Kada Allah, džellešanuhu, zavoli neki narod, On ih stavi na kušnju, pa ko bude zadovoljan, i Allah će njime biti zadovoljan, a ko se rasrdi, i Allah će se na njega rasrditi.”

Bojte se Allaha, ljudi, i budite zahvalni Gospodaru svjetova na velikim blagodatima. Uzvišeni kaže: “Allah je stvoritelj nebesa i Zemlje; On spušta s neba kišu i čini da pomoću nje rađaju plodovi kojima se hranite; i daje vam da se koristite lađama koje plove morem voljom Njegovom, i daje vam da se rijekama koristite; i daje vam da se koristite Suncem i Mjesecom, koji se stalno kreću, i daje vam da se koristite noći i danom; i daje vam svega onoga što od Njega išćete, i ako biste Allahove blagodati brojali, ne biste ih nabrojali – čovjek je, uistinu, nepravedan i nezahvalan.” (Ibrahim, 32–34)

Poštovani vjernici! U naredbi da Mu zahvaljuju, : “Sjećajte se vi Mene, i Ja ću se vas sjetiti, i zahvaljujte Mi, i na blagodatima Mojim nemojte neblagodarni biti!” (El-Bekara, 152), koju Allah upućuje Svojim robovima, krije se još jedna blagodat i dobročinstvo Uzvišenog prema ljudima, a ona je da se korist zahvalnosti, kako kaže Ibn Kajjim, Allah mu se smilovao, vraća onome ko ju je učinio, na dunjaluku i na ahiretu, a ne Allahu, i on je taj koji ima koristi od svoje zahvalnosti, kao što kaže Uzvišeni: “A ko je zahvalan – u svoju

je korist zahvalan, a ko je nezahvalan – pa, Allah je, zaista, neovisan i hvaljen” (En-Neml, 40).

Zahvalnost je dobročinstvo čovjeka prema sebi, na dunjaluku i ahiretu. On zahvalnošću čini dobročinstvo samome sebi, i njegova zahvalnost ne može se smatrati uzvraćanjem Gospodaru na blagodati, jer Gospodaru niko ne može uzvratiti na Njegovim blagodatima, pa ni na onim najmanjima.

Allah, džellešanuhu, je Darovatelj, Dobročinitelj i On je Stvoritelj zahvalnosti, onoga koji zahvaljuje i onoga na čemu i zbog čega se zahvaljuje i niko Ga ne može pohvaliti onako kako Mu istinski dolikuje, jer On je dobročinitelj Svojim blagodatima, i time što je nadahnuo čovjeka zahvalnošću.

Zahvalnost na blagodatima također je blagodat na kojoj treba zahvaljivati. Od potpunosti Allahove blagodati i veličine Njegovog dobročinstva, plemenitosti i darežljivosti jeste i Njegova ljubav prema onome ko Mu zahvaljuje, zadovoljstvo njime i pohvala zbog nje.

Korist zahvalnosti vraća se čovjeku, a ne Allahu, i to je vrhunac plemenitosti, kojoj nema ravne. Allah te prvo obdaru nekom blagodat, a zatim te nadahne zahvalnošću na toj blagodat, ukaže ti Svoje zadovoljstvo, svu korist zahvalnosti vrati tebi i učini te uzrokom da se ta blagodat nastavi, da te prati i da se uveća. Dovoljno je ovo imati na umu, da bi se na ispravan način razumjelo ono što poslije slijedi.

Zatim, znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šalžite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur’anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

STEPEN POKAJANJA NAJVEĆI JE STEPEN (MEKA)

Hatib: dr. Bender ibn Abdulaziz Belile
25. safer 1441. po Hidžri / 25. oktobar 2019.

Hvala Allahu, Najuzvišenijem, Stvoritelju Zemlje i nebesa. Zahvaljujem Mu, slavljen neka je On, Koji voli pokajnike, i Koji njihova loša djela pretvara u dobra.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i Koji prašta grijehe, prima pokajanje i otklanja nedostatke, i svjedočim da je naš vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, vjerovjesnik počasti, poslan sa najčasnijom poslanicom, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i spas, i na njegovu porodicu i ashabe do Sudnjeg dana. Bojte se Allaha, Allahovi robovi, onako kako Ga se treba bojati, i znajte da vas On nadzire u tajnosti i javnosti, i neka vas nikako ne obmane život na ovom svijetu, koji je samo prolazna stanica, a nije stalno boravište, i koji je sredstvo za činjenje dobrih djela, a ne ljenčarenje, i trgovina čija je roba pokornost, a profit uspjeh i spas na Sudnjem danu.

O muslimani, jedna od velikih istina, koju ne mogu sakriti strasti niti je promijeniti mišljenja, jeste da je ovaj svijet, sa svim svojim nebeskim i zemaljskim stanovnicima, ljudima i džinima, ovisan o Allahu, u najširem smislu te riječi, i potreban Njegovog dobra, do krajnjih granica, i ne može bez Njega ni koliko je treptaj oka, i nema mu opstojnosti niti života bez Njega. On, Uzvišeni, je Vječno Živi, Koji se brine o Svojim stvorenjima, i osigurava im sve vrste potreba i sve ono što će poboljšati i unaprijediti njihov život, i bez Kojeg nema dobra niti boljitka. Iako se ovisnost ljudi o Allahu manifestuje na različite načine, i u gotovo svim životnim aspektima, ipak se jedna vrsta ovisnosti posebno izdvaja i ima posebnu važnost, veličinu i vrijednost, i izdiže se iznad profanih tjelesnih užitaka, a to je ovisnost o Allahovom oprost, pokrivanju sramota, čišćenju srca i otvaranju vrata pokajanja. Težnja ka ovom cilju, koja ih je podigla iz njihovih postelja i dovela pred njihovog Gospodara, da Ga uporno mole i od

Njega traže milost i oprost, poniznih srca, otvorenih duša i suznih očiju, bila je osobina i put Allahovih poslanika.

Adem, alejhis-selam, ponizno i predano, molio je Allaha: “Gospodaru naš, rekoše oni, ‘sami smo sebi krivi, i ako nam Ti ne oprostiš i ne smiluješ nam se, sigurno ćemo biti izgubljeni” (El-A’raf, 23).

Nuh, alejhis-selam, sažaljivi otac, ponadao se da bi njegov sin, kojem je Allah zapisao propast u Knjizi sudbine, mogao biti spašen, pa ga je Allah, slavljen neka je, ukorio zbog toga riječima: “O Nuhu, on nije čeljade tvoje”, rekao je On, “jer radi ono što ne valja, zato Me ne moli za ono što ne znaš! Savjetujem ti da neznalica ne budeš” (Hud, 47).

On se ponizno predao Allahovoj naredbi, moleći Ga za oprost i kajući Mu se: “Gospodaru moj”, reče, “tebi se ja utječem da Te više nikad ne zamolim za ono što ne znam! Ako mi ne oprostiš i ne smiluješ mi se, bit ću izgubljen.” (Hud, 48)

A kada je postao svjestan veličine i posebnosti ove težnje, i da je ona glava svih težnji, nije je tražio u svojoj dovi samo za sebe, nego za svakog vjernika i vjernicu: “Gospodaru moj, oprosti meni, i roditeljima mojim, i onome koji kao vjernik u dom moj uđe, i vjernicima i vjernicama, a nevjernicima samo propast povećaj!” (Nuh, 28)

Ibrahim, alejhi-selam, prijatelj Milostivog, pokorni Allahov rob, blagi, sažaljivi i ponizni, ukazao je na ovaj princip u svojim dovama, s nadom i strahopoštovanjem: “Gospodaru naš, oprosti meni, i roditeljima mojim, i svim vjernicima – na Dan kad se bude polagao račun!” (Ibrahim, 41).

Ova težnja ispunjavala je njegovu dušu dok je pozivao svoj narod u pravu vjeru i kazivao im o njihovom Gospodaru:

“A da li ste razmišljali”, upita on, “da su oni kojima se klanjate vi i kojima su se klanjali davani precima vašim, doista, neprijatelji moji? Ali, to nije Gospodar svjetova, Koji me je stvorio i na Pravi put uputio, i Koji me hrani i poji, i Koji me, kad se razbolim, liječi, i Koji će mi život oduzeti, i Koji će me poslije oživiti, i Koji će mi, nadam se, pogreške moje na Sudnjem danu oprostiti! Gospodaru moj, podari mi znanje i uvrsti me među one koji su dobri i učini da me po lijepom spominju oni što će poslije mene doći, i učini me jednim od onih kojima ćeš džennetske blagodati darovati – i ocu mome oprosti, on

je jedan od zalutalih – i ne osramoti me na Dan kad će ljudi oživljeni biti, na Dan kada neće nikakvo blago, a ni sinovi od koristi biti, samo će onaj koji Allahu srca čista dođe spašen biti.” (Eš-Šuara, 75–89)

Božijem oprost, za svoj narod, nadao se i plemeniti vjerovjesnik Isa, alejhis-selam, koji je rekao: “Ako ih kazniš, robovi su Tvoji, a ako im oprostiš, silan i mudar Ti si” (El-Maida, 118).

Kada se Musa, alejhis-selam, vratio svome narodu, ljut i tužan zbog njihovog klanjanja teletu, obuzela ga je ova težnja, pa je požurio svome Gospodaru i zavapio: “Gospodaru moj”, zamoli Musa, “oprosti meni i bratu mome i učini da budemo pod okriljem Tvoje milosti, Ti si od milostivih najmilostiviji!” (El-A'raf, 151).

Kada ga je čovjek iz njegovog naroda pozvao u pomoć protiv čovjeka iz neprijateljskog naroda, pa ga je Musa, alejhis-selam, udario šakom i ubio, a onda se sjetio svog Gospodara, pokajao se i priznao: “‘Gospodaru moj’, reče onda, ‘ja sam sam sebi zlo nanio, oprosti mi!’ I On mu oprosti, On, uistinu, prašta i On je milostiv” (El-Kasas, 16).

Allahov vjerovjesnik Davud, alejhis-selam, čvrsti vjernik, kojem je Allah dao vlast, vjerovjesništvo i sposobnost rasuđivanja, nakon što je uvidio da je odstupio od istine u presudi kojom je presudio dvojici parničara, pohrlio je svome Gospodaru, tražeći oprosta od Njega: “I Davud se uvjeri da smo Mi baš njega na kušnju stavili, pa oprost od Gospodara svoga zamoli, pade licem na tlo i pokaja se. I Mi smo mu to oprostili, i on je, doista, blizak nama i divno prebivalište ga čeka.” (Sād, 24–25)

A tek prvak prvih i potonjih, Allahova milost svjetovima, Muhammed ibn Abdullah, neka su na njega Allahova milost i spas, sve dok Ga budu spominjali oni koji Ga spominju, i zaboravljali oni koji Ga zaboravljaju, on je bio najprivrženiji svome Gospodaru, imao je najveće strahopoštovanje pred Njim, najviše se bojao Njegove srdžbe, kazne i patnje. Allah, džellešanuhu, nadahnua ga je istigfarom, traženjem oprosta, i pokajanjem, i oni su ušli u svaku poru njegovog bića. Ebu Hurejra, radijalalhu anhu, kazuje da je čuo Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da je rekao: “Tako mi Allaha, ja od Allaha tražim oprosta i kajem Mu se više od sedamdeset puta na dan.” (Buhari) Takav je bio njegov odnos prema istigfaru i tevbi, danju i noću.

Aiša, radijallahu anha, rekla je: “Jedne noći, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, iskrao se iz postelje, pa sam ga potražila, i rukama sam napipala njegova stopala. Bio je u džamiji, klanjao je, a stopala su mu bila uspravna. Učio je dovu: ‘Allahu moj, utječem se Tvojim zadovoljstvom od Tvoje srdžbe, i Tvojim oprostom od Tvoje kazne. Utječem se Tebi od Tebe, ne mogu Ti iskazati hvalu onako kako Ti dolikuje, Ti si hvaljen onoliko koliko si sam Sebe pohvalio.’” (Muslim)

Aiša, radijallahu anha, također je ispričala jedan lijep događaj, koji govori o Poslanikovoju pobožnosti. Rekla je: “Jedne noći Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, iskrao se iz postelje, i pomislila sam da je otišao kod jedne od svojih supruga. Tražila sam ga, i nisam ga našla, pa sam se vratila. A onda sam ga vidjela, bio je na rukūu ili sedždi, i učio je: ‘Subhaneke ve bi hamdike la ilahe illa ente – Neka Ti je slava i hvala. Nema drugog boga osim Tebe.’, pa sam rekla: ‘Na mjestu si moga oca i majke, ja sam mislila na nešto, a ti si baviš nečime drugim.’” (Muslim)

Strah od grijeha i njegovih loših posljedica neće ih napustiti ni u Danu velikog stajanja, kada Allah na jednom mjestu okupi prve i potonje, i kada ljude obuzmu nepodnošljivi strah i briga. Tada će jedni drugima reći: “Zar ne vidite u šta ste zapali i šta vas je zadesilo? Zar nećete potražiti nekoga da se za nas zauzme kod Gospodara?” Tada će reći jedni drugima: “Idite Ademu.” Doći će Ademu pa će mu reći: “O Ademe, ti si otac čovječanstva. Allah te je Svojom rukom stvorio, i u tebe život udahnuo i naredio je melekima da ti sedždu učine, pa se zauzmi za nas kod svoga Gospodara. Zar ne vidiš šta nas je zadesilo?” A Adem će kazati: “Zaista se moj Gospodar danas rasrdio kao nikada prije, a niti će se više ikada ovako rasrditi. Zabranio mi je da se približim drvetu, a ja Ga nisam poslušao. Moje brige, moje brige! Idite nekome drugom, idite Nuhu.” Tada će otići Nuhu, zatim Ibrahimu, zatim Musau, zatim Isau, i svi će oni reći kao što je rekao Adem, alejhis-salam. Na kraju će doći Muhammedu, sallallahu alejhi ve sellem, i on će se zauzimati za njih...” (Buhari i Muslim od Ebu Hurejre, radijallahu anhu)

Ovo je stanje onih koje je Allah odabrao za Svoju objavu i poslanicu. Oni su Ga se istinski bojali i strahovali od Njegove kazne, najviše se nadali Njegovom oprostom i milosti i pretekli su druge u predanosti Njemu i iskrenom pokajanju.

Koliko čovjek bude spoznao svoga Gospodara, toliko će Ga se bojati i poštovati Ga. “A Allaha se boje od robova Njegovih – učeni.” (Fatir, 28)

O muslimani, ne trebamo se čuditi ovakvom odnosu vjerovjesnika i poslanika, alejhimus-selam, prema tevbi – pokajnju Allahu, jer je stepen pokajanja prvi, srednji i zadnji, koji, onaj ko ide ka Allahu, nikada ne napušta, i na kojem ustrajava sve do svoje smrti. Tevba je čovjekov početak i kraj, i ona je njegova prijeka potreba, na kraju kao i na početku. Razlog visoke pozicioniranosti tevbe u islamu treba tražiti u činjenici da je tevba jedan od najdražih i najposebnijih ibadeta kod Allaha, džellešānuhu.

Uzvišeni Allah voli one koji se često kaju. Da pokajanje nije najdraža stvar Allahu, ne bi čovjeka, kao Svoje najodabranije stvorenje, iskušao grijehom. I zato se Allah obraduje pokajanju Svoga roba više nego što se obraduje čovjek, koji je pronašao svoju jahalicu, sa hranom i pićem, u pustinji, nakon što mu je pobjegla i nakon što je izgubio svaku nadu da će ostati živ.

Ova radost ne veže se ni za jedan drugi ibadet, osim za tevbu. Nema sumnje da ona ima snažan učinak na stanje i srce pokajnika, i ona je jedna od tajni Allahovog određivanja grijesenja ljudima. Čovjek tevboom postiže deredžu Allahovog miljenika, jer Allah voli one koji se često kaju i obraćaju Mu se pokajanjem. Ovaj ibadet sadrži poniznost, predanost i umiljavanje Allahu, a poniznost i predanost su srž i suština ibadeta.

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šalžite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kurʻanu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

POTREBA ZA ČESTIM SPOMINJANJEM ALLAHA (MEDINA)

Hatib: dr. Ali ibn Abdurrahman el-Huzejfi
3. rebiul-evvel 1441. po Hidžri / 1. novembar 2019.

Hvala Allahu, Vladaru, Svetom, Onome Koji je bez nedostataka, Uzvišenom i Plemenitom, našem Gospodaru, sveta su imena Njegova, uzvišena su svojstva Njegova. On je hvaljen onoliko koliko je sam Sebe pohvalio, mi Ga ne možemo pohvaliti onoliko koliko On zaslužuje. Njemu pripada hvala na dunjaluku i ahiretu, trajno i vječno.

Zahvaljujem svom Gospodaru na blagodatima i dobrima kojima nas je darovao, koje znamo i koje ne znamo. On je vlasnik svih blagodati. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, Silnog, Kojem se niko ne može suprotstaviti, i svjedočim da je naš vjerovjesnik i prvak Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, poslan sa jasnim svjetlom, kojim je Allah suzbio mnogoboštvo i zabludu. Allahu moj, smiluj se, spasi i blagoslovi Svoga roba i poslanika Muhammeda, njegovu porodicu i plemenite ashabe.

Bojte se Allaha, ljudi, tražite Njegovu blizinu činjenjem dobrih djela, preziranjem i ostavljanjem grijeha. Ko se bude Allaha bojao, On će ga zaštititi, a ko bude slijedio svoje strasti i dā prednost ovom nad onim svijetom, upropastio je sebe i izgubio je vječni užitek na ahiretu. Uzvišeni kaže: "... onda će onome koji je obijestan bio i život na ovome svijetu više volio Džehennem prebivalište postati sigurno. A onome koji je pred dostojanstvom Gospodara svoga strepio i dušu od prohtjeva uzdržao Džennet će boravište biti sigurno." (En-Naziat, 37–41)

O muslimani, Allah vas naziva vjernicima, a to je najbolje svojstvo kojim čovjek može biti opisan, i poziva da Mu se približite dobrim djelima i čuvate svoja djela od onoga što će ih poništiti i umanjiti njihovu vrijednost, pa kaže:

“O vjernici, Allaha se bojte i nastojte da Mu se umilite i na Putu Njegovu se borite da biste postigli što želite.” (El-Maida, 35)

El-vesila – nastojte da Mu se umilite, spomenuta u ajetu, označava svako pobožno djelo, činjenje dobrih djela i ostavljanje zabrana, a obuhvata, svojim značenjem, i sredstva za činjenje pobožnih djela. Djelo koje u sebi objedinjuje sve vrste pobožnih djela, koje čuva od kazni, najsveobuhvatniji put za činjenje dobra i tvrđava koja štiti od propasti i zla jeste zikrullah – spominjanje, slavljenje, hvaljenje Allaha.

On upotpunjuje farzove i vadžibe, nadoknađuje nedostatke u ibadetima, uvećava nagradu za dobra djela i briše grijehе i loša djela. Dovoljno mu je nagrade, vrijednosti i počasti to što ga je Allah učinio sastavnim dijelom namaza, hadža i drugih oblika pokornosti, i što je propisan u svim situacijama. Prvi i osnovni fundament vjere, kelimei-šehadet: “Ešhedu en la ilahe illallah”, sadrži zikrullah, a svi propisi i norme njegovi su tumači i ogranci. Svjedočenje da nema boga osim Allaha predstavlja tevhidul-ma’bud – izdavanje jedinog i istinitog Boga, Allaha, u smislu obožavanja, a svjedočenje da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Allahov poslanik predstavlja tevhidul-metbu – izdavanje poslanika u smislu njegovog slijedenja. Uzvišeni kaže: “O vjernici, ne odlučujte se ni za što dok za to ne upitate Allaha i Poslanika Njegova, i bojte se Allaha! Allah, zaista, sve čuje i sve zna.” (El-Hudžurat, 1)

Allah, džellešanuhu, ni u jednom ibadetu koji je propisao, ne zahtijeva mnoštvo i povećanje, kao što je to slučaj sa zikrullahom, za koji je rekao: “O vjernici, često Allaha spominjite i hvalite, i ujutro i navečer Ga veličajte” (El-Ahzab, 41–42), osim što se sličan zahtjev prenosi i za salavat na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, u hadisu: “Donosite što više salavata na mene petkom, jer vaši salavati izlažu se meni.” (Hadis je vjerodostojan i prenose ga Ahmed, Ebu Davud i Ibn Hibban od Evsa ibn Evsa, radijallahu anhu), i u hadisu: “Ko na mene donese jedan salavat, Allah će na njega donijeti deset salavata, obrisat će mu deset grijeha i uzdignut će ga za deset stepeni.”

Salavat na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, vid je oduživanja našem Vjerovjesniku, sallallahu alejhi ve sellem, i dova za sve što je učinio za vjeru, i borio se na njenom putu najpotpunije što je mogao, i svako dobro i iskreni savjet koji je podario ummetu. Svako dobro djelo koje musliman uradi i nagrada za to djelo zasluga su Allahovog poslanika, i put prema Džennetu je njegov put.

O vrijednosti zikra govore riječi Uzvišenog: "... i Allaha mnogo spominjite, da biste postigli što želite" (El-Džumua, 10); i riječi Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: "Primjer onoga koji spominje Allaha i onoga koji Ga ne spominje je kao primjer živog i mrtvog čovjeka." (Buhari i Muslim od Ebu Musaa el-Eš'arija, radijallahu anhu)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "Hoćete li da vas obavijestim o vašem najvrednijem djelu, najčišćem kod vašeg Gospodara, koje će vas uzdići na najviše deredže i koje je bolje za vas od dijeljenja zlata i srebra, i bolje od toga da se sukobite s neprijateljem i ubijate ih i oni vas ubijaju?" Prisutni su rekli: "Da, Allahov Poslaniče, želimo." Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče im: "To djelo je zikrullah." (Hadis je vjerodostojan i prenose ga Ahmed, Tirmizi i Hakim od Ebu Derdaa, radijallahu anhu.)

Ebu Seid el-Hudri, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, upitan: "Ko će imati najveću deredžu kod Allaha na Sudnjem danu?", pa je rekao: "Oni koji Allaha puno spominju." (Tirmizi)

Abdullah ibn Muslim, radijallahu anhu, rekao je: "Neki je čovjek došao kod Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i rekao: 'Allahov Poslaniče, islamskih propisa je mnogo i to nam stvara poteškoću, pa možeš li nas uputiti na neko sveobuhvatno djelo?' Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče mu: 'Neka tvoj jezik uvijek bude vlažan od spominjanja Allaha.'" (Ahmed, Tirmizi, Ibn Madža i Ibn Hibban)

Zikr čisti ljudska djela, nadoknađuje njihove nedostatke i briše grijeh. Zikr ima svoja tri nivoa.

Prvi nivo: spominjanje Allaha srcem, za kojeg Uzvišeni Allah daje nagradu, iz Svoje darežljivosti i plemenitosti. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "Rekao je Allah: 'Ja ću prema Svom robu postupiti u skladu s onim što misli o Meni, i Ja sam s njim kada god Me spomene. Ako Me spomene u sebi, i Ja njega spomenem u Sebi.'" (Buhari i Muslim od Ebu Hurejre, radijallahu anhu)

Drugi ili srednji nivo: spominjanje Allaha jezikom, uz djelimičnu odsutnost srca. Onaj ko spominje Allaha jezikom čini veliko dobro, a nagradu za njega ne zna niko osim Allaha, i ona je veća od nagrade za prvi nivo, jer u njemu, osim srca, učestvuje i jezik. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "Čovjek izgovori riječi kojima se postiže Allahovo zadovoljstvo, ne pridajući

im pažnju, a Allah ga zbog njih uzdigne na stepene.” (Buhari od Ebu Hurejre, radijallahu anhu)

Treći nivo: spominjanje Allaha jezikom i srcem u isto vrijeme, i razmišljanje o značenjima zikra i svijest o Allahovoj veličini. Ovaj nivo je najveći nivo, i onaj ko ga čini, pretekao je druge u dobrim djelima i postigao je najveće doredže. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Čovjek koji posvjedoči da nema boga osim Allaha i da sam ja Njegov poslanik, iskreno iz svoga srca, i ustraje u tome do smrti, ući će u Džennet.” (Ahmed od Rifaa el-Džuhenija, radijallahu anhu)

U ovom hadisu govori se o podudarnosti jezika i srca u spominjanju Allaha. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da mu je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Koga sretneš iza ovog zida, a svjedoči da nema boga osim Allaha, čvrsto vjerujući svojim srcem u te riječi, obraduj ga Džennetom.” (Muslim)

Značenje “zikrullah” je spominjanje veličanje i hvaljenje Gospodara, uzvišen neka je, učenjem tehlila (la ilahe illallah), tekbira (Allahu ekber), tahmida (elhamdulillah), tesbiha (subhanallah), izgovaranjem riječi: “La havle ve la kuvvete illa billahil-azim (Nema snage niti moći osim u Uzvišenog i Velikog Allaha!)”, mnoštvom istigfara, traženja oprosta, učenjem dove.

Donošenje salavata na Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, spada u zikr, kao i odricanje svih nedostataka i mahana od našeg Gospodara i svega što ne priliči Njegovoj uzvišenosti, veličini, snazi, gordosti, savršenstvu, i negiranje bilo kakve sličnosti između Njega i Njegovih stvorenja.

Najvredniji oblik veličanja i hvaljenja Gospodara svjetova jeste veličanje i hvaljenje Njegovim lijepim imenima, savršenim svojstvima i mudrim djelima, kao što je to slučaj sa Ajetul-Kursijom, i završetkom sure El-Hašr, i veličanje Gospodara spominjanjem Njegovih blagodati prema stvorenjima.

Uzvišeni kaže: “O ljudi, sjetite se milosti kojom vas Allah obasipa. Postoji li, osim Allaha, ikakav drugi stvoritelj koji vas sa neba I iz zemlje opskrbljuje? Osim Njega nema drugog boga, pa kuda se onda odmećete?” (Fatir, 3); “I sjetite se Allahove milosti prema vama kada ste bili jedni drugima neprijatelji, pa je On složio srca vaša i vi ste postali, milošću Njegovom, prijatelji; i bili ste na ivici vatrene jame, pa vas je On nje spasio. Tako vam Allah objašnjava Svoje dokaze, da biste na Pravom putu istrajali” (Ali Imran, 103). Zikr je lak na jeziku, a težak na mizanu – ahiretskoj vagi. On će dati svoje plodove,

očistiti srca i popraviti djela samo ukoliko se temelji na ljubavi prema Allahu i ljubavi prema Njegovom Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem. Najbolji zikir je učenje Kur’ana, jer Kur’an sadrži sve oblike hvaljenja i veličanja Gospodara, spominjanja blagodati, detalje šerijatskih propisa, podsticanje na svako dobro i upozorenje od svakog zla.

O muslimani, ovo je zikir sa svim svojim dobrotama, blagoslovima, koristima i svjetlošću, a nagrada za njega je ono što oko nije vdijelo i što ljudsko srce nije osjetilo.

O nagradi za zikrullah govore sljedeći hadisi:

Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ko na početku dana, deset puta izgovori: ‘La ilahe illallahu vahdehu la šerike lehu, lehul-mulku ve lehul-hamdu, ve huve ala kulli šej’in kadir! – Nema boga osim Allaha, On nema sudruga i Njemu pripada vlast i zahvala, On je nad svim moćan!’ – imat će nagradu kao da je oslobodio deset robova, i bit će mu upisano stotinu dobrih djela i obrisano stotinu grijeha, i bit će zaštićen od šejtana u tom danu sve dok ne omrkne. Bolji od njega je samo onaj ko to uradi više puta.” (Buhari i Muslim)

Ummu Hani, radijallahu anha, kazala je: “Rekla sam: ‘Allahov Poslaniče, preporuč mi neko djelo koje mogu činiti sjedeći’, pa mi je rekao: ‘Stotinu puta izgovori ‘subhanallah’, to je kao da si oslobodila stotinu robova iz potomstva Ismaila, alejhis-selam, i stotinu puta izgovori ‘elhamdullillah’, to je kao da si opremila stotinu konja za borbu na Allahovom putu, i stotinu puta izgovori ‘Allahu ekber’, to je kao da si pripremila stotinu deva za žrtvovanje, koje su primljene kod Allaha, i stotinu puta izgovori ‘la ilahe illallah’, ispunit ćeš prostor između nebesa i Zemlje.” (Ahmed, Nesai i Hakim, hasen)

Nu’man ibn Bešir, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Od riječi kojima slavite i veličate Allaha jesu riječi ‘subhanallah, elhamdulillah i la ilahe illallah’, a kada ih izgovorite, one se uspnu do Arša, i zuje kao što pčela zuji, kazujući o onome ko ih je izgovorio.” (Hadis je vjerodostojan i prenose ga Ibn Madža i Hakim.)

Muaz, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ni za čim stanovnici Dženneta neće žaliti kao što će žaliti za trenutkom koji im je prošao a nisu u njemu spominjali Allaha.” (Hadis je vjerodostojan i bilježi ga Taberani)

To znači da će žaliti kada vide koliku je nagradu Allah pripremio za zikr i pored njegove lahkoće. Nagrada za zikrullah, spominjanje Allaha, je i da će Allah onoga koji Ga bude spominjao zaštititi od šejtana.

Haris ibn Haris el-Eš'ari, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Allah je Jahjau, sinu Zekerijaavom, objavio da naredi svom narodu da čini pet stvari, a jedna od njih je zikrullah. Primjer onoga koji spominje Allaha je kao primjer čovjeka kojeg su slijedili njegovi neprijatelji, pa se on sklonio u sigurnu tvrđavu i spasio se od njih. Isto tako čovjek se ne može spasiti od šejtana osim zikrullahom." (Hadis je vjerodostojan i bilježe ga Tirmizi, Ibn Hibban i Hakim.)

Najveća nagrada za zikrullah jeste ulazak u Džennet i spas od Vatre, a Allahovo zadovoljstvo veće je od toga. Allah će onoga koji Ga bude spominjao spasiti od nevolja, iskušenja i opasnosti. Uzvišeni kaže o Junusu, alejhis-selam: "... i da nije bio jedan od onih koji Allaha hvale, sigurno bi ostao u utrobi njenoj do Dana kad će svi biti oživljeni." (Es-Saffat, 143–144)

Za zikrullah su predviđene i sljedeće nagrade:

– Lijep spomen na dunjaluku i ahiretu. Allah, džellešanuhu, kaže: "Sjećajte se vi Mene, i Ja ću se vas sjetiti, i zahvaljujte Mi, i na blagodatima Mojim nemojte neblagodarni biti!" (El-Bekara, 152)

– Jačanje duha i tijela, pomoć u izvršavanju ibadeta i zaštita od činjenja harama, i olakšavanje stjecanja opsrkbe. Abdullah ibn Amra, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Nuh, alejhis-selam, rekao je svom sinu: 'Oporučujem ti dvije vrste zikra: subhanallah i elhamduli-llah – tim riječima Allaha mole i slave sva Njegova stvorenja, i zbog njih Allah opskrbljuje stvorenja.'" (Hadis je vjerodostojan i bilježe ga Nesai i Hakim.)

– Zaštita od licemjerstva, koje se smatra jednim od najvećih iskušenja u vjeri.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, birao je jezgrovite riječi u dovama i zikrullahu. Jedna od jezgrovitih dova kojoj je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, podučio Džuvejriju bint Haris, radijallahu anha, jeste: "Subhanallahi ve bi hamdihi adede halkihi ve rida nefsihi ve zinete aršihi ve midade kelimatih! – Slava i hvala Allahu onoliko puta koliko ima Njegovih stvorenja, onoliko puta koliko će On biti zadovoljan, onoliko puta koliko je težak Njegov Prijesto i onoliko puta koliko ima Njegovih riječi!" (Muslim)

Umama, radijallahu anha, rekla je: “Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao mi je: ‘Hoćeš li da te podučim koji je najbolji zikir, u danu i noći? Subhanallah adede ma halek, ve subhanallahi mil’e ma halek, ve subhanallah adede kulli šej’, ve subhanallah mil’e kulli šej’, ve subhanallahi adede ma ahsa kitabuhu, ve subhanllah mil’e ma ahsa kitabuhu. Vel-hamdulillahi adede ma halek, vel-hamdu lillahi mil’e ma halek, vel-hamdu lillahi adede kulli šej’, vel-hamdu lillahi mil’e kulli šej’, vel-hamdulillahi adede ma ahsa kitabuhu, vel-hamdu lillahi mil’e ma ahsa kitabuhu.’” (Hadis je dobar i bilježe ga Bezzar i Taberani.)

Uzvišeni kaže: “... i muškarcima koji često spominju Allaha i ženama koje često spominju Allaha – Allah je, doista, za sve njih oprost i veliku nagradu pripremio.” (El-Ahzab, 35)

O vjernici, bojte se Allaha, činite dobra, a čuvajte se loših djela, potražite kod Allaha utočište od nemarnosti, zapostavljanja istine i lažnog nadanja. Svakom od vas je propisan edžel, smrtni čas, koji približava ono što je daleko i uništava ono što je novo. Allah vam je naredio da slijedite Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, riječima: “Vi u Allahovom Poslaniku imate divan uzor za onoga koji se nada Allahovoj milosti i nagradi na onome svijetu, i koji često Allaha spominje.” (El-Ahzab, 21)

Aiše, radijallahu anha, rekla je: “Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, spominjao je Allaha u svim situacijama.” (Muslim)

Zatim, znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šalžite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur’anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

NE UHODITE JEDNI DRUGE (MEDINA)

Hatib: dr. Abdulbari ibn Avad es-Subejti
10. rebiul-evvel 1441. po Hidžri / 8. novembar 2019.

Hvala Allahu. Svjedočim da nema boga osim Allaha, i da je naš prvak Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Allahov poslanik, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i mir, i na njegovu porodicu i sve oni koji vole Allaha.

Oporučujem sebi i vama bogobojaznost. Uzvišeni kaže: “Reci: ‘Ako Allaha volite, mene slijedite, i vas će Allah voljeti i grijehе vam oprostiti!’ A Allah prašta i samilostan je.” (Ali Imran, 31)

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Dovoljno je čovjeku zla da prezire svoga brata muslimana. Muslimanu su zabranjeni krv, imetak i čast drugog muslimana.”

Musliman je biće koje ima svoje dostojanstvo i vrijednost, i Božije stvorenje čiju je poziciju i privatnost šerijat zaštitio od bilo čijeg narušavanja i uznemiravanja. Uzvišeni kaže: “O vjernici, ne zapitkujte o onome što će vam pričiniti neprijatnosti ako vam se objasni.” (El-Maida, 101)

Šerijatski tekstovi naglašavaju važnost zatvaranja svih prilaza koji vode narušavanju privatnosti muslimana. Uzvišeni kaže: “I ne uhodite jedni druge” (El-Hudžurat, 12), tj. ne iznosite u javnost ono što je Allah sakrio, istražujući mahane drugih ljudi, prateći njihove sramote i razotkrivajući skriveno.

Svaki musliman ima svoju nepovredivost u pogledu svoje ličnosti, privatnosti, ugleda, imetka i interesa. Ovaj uzvišeni princip udaljava muslimana od svakog neprimjerenog postupka, a prije svega zadiranja u privatnost drugih ljudi, što omogućuje svakom pojedincu da živi dostojanstven život, bez straha za svoj život, kuću, tajne i sramote.

Nama pripada samo ono što ljudi javno pokazuju, a nemamo pravo istraživati bilo čiji privatni život. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Meni nije naređeno da kopam po ljudskim srcima i istražujem njihove nutrine.”

Uhođenje znači da čovjek prati i istražuje drugog čovjeka s ciljem otkrivanja i obznanjivanja njegovih nedostataka i mahana, u najširem smislu te riječi, u svim oblicima i svim sredstvima. To nanosi ogromnu štetu pojedincima i zajednici u globalu. Koliko je samo nevolja uzrokovalo, veza prekinulo, neprijateljstava i mržnje posijalo, domova uništilo i porodica rasturilo. Uzvišeni kaže: “A oni koji vjernike i vjernice vrijeđaju, a oni to ne zaslužuju, toware na sebe klevetu i pravi grijeh.” (El-Ahzab, 58)

Kada bolje analiziramo riječi Uzvišenog: “... i ne uhodite jedni druge” (El-Hudžurat, 12), doći ćemo do zaključka da su one općenite i da obuhvataju sve aspekte života. Ovim riječima Allah se obraća i ocu i majci i upozorava ih da se ne “uhvate” u stupicu uhođenja i narušavanja privatnosti onih koje odgajaju, bez njihove dozvole.

Proces odgoja, izgradnje i ispunjenja emaneta i odgovornosti traži od odgajatelja da zaštiti dostojanstvo i integritet odgajanika, da se čuva propitivanja i istraživanja onoga što mu nije dozvoljeno propitivati i istraživati i da ne narušava njegovu privatnost.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, zabranio je da čovjek, bez najave, dolazi noću svojoj kući, kako bi uhodio svoje ukućane ili ih “uhvatio” u neprimjerenoj situaciji. Rekao je: “Ako budeš pratio mahane ljudi, upropastit ćeš ih.” Uhođenje supružnika, u bračnom domu, bez valjanog razloga, kroz provjeravanje razgovora i poruka, neprihvatljivo je ponašanje koje uništava povjerenje, poljuljava temelje sreće i ubacuje sjeme sumnje i razdora među supružnicima. Kako bi zaštitio privatnost u porodičnom životu, islam je u srcima svojih sljedbenika i sljedbenica uzdigao važnost traženja dozvole prilikom ulaska u sobe članova porodice.

Ono što se sa sigurnošću može reći jeste da riječi: “... i ne uhodite jedni druge”, svojim značenjem obuhvataju vlasnike i administratore internetskih portala i društvenih mreža, u smislu obaveze zaštite privatnosti korisnika i njenog nenarušavanja, jer nepoštivanje ovog principa može dovesti do dalekosežnih posljedica i neugodnosti. Društvene mreže mogu biti pogodno tlo za promociju i širenje nemoralna, ekstremizma i korupcije. Također, loše mišljenje o drugim muslimanima može navesti čovjeka na uhođenje i špijuniranje. Loše mišljenje, u konačnici, može dovesti do toga da osoba govori ono u što nije sigurna, i radi ono što joj nikako ne priliči. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem,

rekao je: “Čuvajte se sumnji i pretpostavki, jer su sumnje najlažljiviji govor, i ne uhodite jedni druge.”

Ono što čovjeka navodi na uhođenje jeste pretjerana zainteresovanost za tuđi privatni život, i zalazak u njegove najintimnije detalje. Uzvišeni kaže: “Ne povodi se za onim što ne znaš! I sluh, i vid, i razum, za sve to će se, zaista, odgovarati.” (El-Isra, 36)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Od ljepote čovjekovog islama je da ostavi ono što ga se ne tiče.” Bolest uhođenja širi se među ljudima ograničenog shvatanja i pogrešnih principa, kojima širenje neprovjerenih informacija služi za sramoćenje i omalovažavanje drugih ljudi.

Obaveza je razumom obdarenog čovjeka da se suzdrži od uhođenja drugih ljudi i istraživanja njihovih mahana, i da se okrene sebi i svojim mahanama, jer onaj ko se pozabavi svojim mahanama i ostavi mahane drugih ljudi, odmorit će svoje tijelo i sačuvat će svoje srce. S druge strane, ko zbog zauzetosti tuđim mahanama zapostavi vlastite, zaslijepit će svoje srce, iscrpiti svoje tijelo i neće uspjeti u popravljanju vlastitih mahana.

Musliman će zaštititi svoj iman od ove devijacije slijeđenjem obrasca koji je zacrtao Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, svojim riječima: “Allah prezire tri stvari kod vas: rekla-kazala, rasipanje imetka i mnoštvo zapitkivanja”, i riječima: “O skupino onih koji su povjerovali jezicima, a u čija srca još nije ušao pravi iman, nemojte ogovarati muslimane, i nemojte istraživati njihove mahane, jer onaj ko bude istraživao mahane drugih muslimana, Allah će pratiti njegove mahane, a čije mahane Allah bude pratio, osramotit će ga, makar se krio u svojoj kući.”

Najbolji lijek za iskorjenjivanje bolesti uhođenja i istraživanja mahana i grešaka drugih ljudi jeste ispunjavanje obaveze prema braći muslimanima u pogledu njihovog savjetovanja, popravljanja i neiznošenja njihovih sramota u javnosti. Kada se musliman, u svom ponašanju, uzdigne na stepen suzdržavanja od praćenja i istraživanja tuđih nedostataka, i ode korak dalje pa sakrije njegove mahane, Allah će ga nagraditi većim dobrom od toga, kao što kaže Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: “Ko sakrije sramotu muslimana, Allah će sakriti njegovu sramotu na dunjaluku i na ahiretu.” I rekao je: “Ko oprostí grešku, Allah će oprostiti njemu na Sudnjem danu.”

Musliman bi trebao biti svjestan da posebnost i odlikovanost koju mu je dao islam zahtijeva od njega potpunu odgovornost i da ne čini ništa, posebno u osami, što bi moglo narušiti ili oskrnaviti tu posebnost. Allah dobro zna ono što on činimo u tajnosti i što krijemo i u javnosti iznosimo. Njemu ništa nije skriveno. On poznaje tajne koje kriju ljudska prsa. Sevban, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Poznajem ljude koji će na Sudnji dan doći sa djelima poput bijelih brda Tihame, pa će ih Allah pretvoriti u prah i pepeo.” Sevban, radijallahu anhu, tada reče: “Allahov Poslaniče, opiši nam ih, kako ne bismo bili poput njih, a da to i ne znamo.” “Oni su vaša braća, klanjaju jedan dio noći kao što i vi klanjate, ali to su ljudi koji, kada se osame, prekoračuju Božije zabrane.”

O vjernici, donosite salavate na poslanika Pravog puta, to vam je naredba od vašeg Gospodara u Njegovoj Knjizi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

POGUBNOST OGOVARANJA I NAČIN POKAJANJA ZA TAJ GRIJEH (MEDINA)

Hatib: dr. Husejn ibn Abdulaziz Alu Šejh
17. rebiul-evvel 1441. po Hidžri / 15. novembar 2019.

Neka je hvaljen Allah, Čije je sve ono na nebesima i sve ono na Zemlji! Hvaljen neka bude i na onome svijetu! On je Mudri i Sveznajući. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, Uzvišenog, Velikog, i svjedočim da je naš vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, koji je došao sa radosnom viješću i opomenom, svjetiljka koja sija. Gospodaru moj, smiluj mu se, blagoslovi i spasi ga, i njegovu porodicu i ashabe do Sudnjeg dana. O muslimani, oporučujem sebi i vama bogobožnost.

Samo u jednoj kur'anskoj suri, naš Gospodar propisuje bogobožnost, na tri mjesta, a pravo ova sura govori o Njegovim naredbama i zabranama. Bojte se Allaha da bi vam se milost ukazala, da biste uspjeli i da biste bili sretni.

O muslimani, od temeljnih principa i pravila na kojima se gradi uspjeh ovog u budućeg svijeta jeste čuvanje jezika od svih vrsta zala i grijeha, i od lažnog svjedočenja, laži i klevete. Uzvišeni kaže: "On ne izusti ni jednu riječ a da pored njega nije prisutan onaj koji bdi" (Kāf, 18).

Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "Ko vjeruje u Allaha i u Sudnji dan, neka govori dobro ili neka šuti." (Muttefekun alejhi)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, naučio nas je temeljnom pravilu opreznosti i sigurnosti, pa je rekao: "Ko mi garantuje za jezik i spolni organ, ja njemu garantujem Džennet." Zato su islamski učenjaci kazali: "Čovjek ne bi trebao govoriti osim ono što je dobro i čija je korist očigledna, a ko bude sumnjao u korisnost svog govora, bolje mu je da šuti."

Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "Čovjek izgovori riječ, ne razmišljajući o njoj (da li je korisna ili štetna), i propadne zbog nje u Vatru koliko je između istoka i zapada." (Muttefekun alejhi) U Buharijevoj verziji

stoji: “Čovjek izgovori riječ koja izaziva Allahovu srdžbu, ne pridajući joj pažnju, a zbog nje će propasti u Džehennem.”

O vjernici, jedno od upropaštavajućih djela i najogavnijih zala jeste gibet – ogovaranje, a definiše se kao spominjanje čovjeka u njegovoj odsutnosti po onome što ne voli, bez obzira na to da li se radi o njegovom fizičkom izgledu, vjeri, materijalnom stanju, ponašanju, njegovoj djeci, roditeljima i sl. Isti tretman, u smislu njihove zabrane, imaju različiti oblici ogovaranja, verbalni, pisani, simbolični i znakovni. Ukazujući na zabranu ovog prezrenog svojstva, Uzvišeni kaže: “... i ne ogovarajte jedni druge” (El-Hudžurat, 12).

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, protumačio je ovaj ajet sljedećim riječima: “Znate li šta je ogovaranje?” Rekli su: “Allah i Njegov Poslanik najbolje znaju.” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: “Da svoga brata spomeneš po onome što on ne voli.” Neko je upitao: “A ako je pri njemu ono što sam rekao o njemu?” “Ako je pri njemu to što si rekao, ogovorio si ga, a ako nije pri njemu, oklevetao si ga.” (Muslim)

Bojte se Allaha, vjernici, i znajte da je čast muslimana zaštićena u islamu, i zato se pazite da bilo koga spomenete u njegovom odsustvu, po onome što on ne voli i što može naštetiti njegovom ugledu. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je na Oproštajnom hadžu: “Vaši životi, imeci i čast su vam sveti kao što je svet ovaj dan i ovaj mjesec.” (Muttefekun alejhi)

O ti koji si “razvezao” svoj jezik i njime “udaraš” po muslimanskoj časti, sjeti se šta je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao Aiši, radijallahu anha, kada je ona za njegovu suprugu Safijju, radijallahu anha, rekla da je “niska”: “Rekla si riječ koja, kad bi se izmiješala sa vodom mora, zaprljala bi ga.” Aiša, radijallahu anha, također je jednom prilikom spomenula Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, nekoga, pa joj je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Volio bih da mi nisi to rekla nego da imam to i to.” (Tirmizi, hasen-sahih)

Rekao je imam Nevevi: “Ovaj hadis predstavlja jednu od najdirektnijih zabrana gibeta, i nije mi poznato da je ijedan drugi hadis, u ovolikoj mjeri, pokudio ovo djelo.”

O vjernici, ogovaranje vodi čovjeka putem propasti, a može biti i uzrokom žestoke kazne na Sudnjem danu. Uzvišeni kaže: “A oni koji vjernike i vjernice vrijeđaju, a oni to ne zaslužuju, toware na sebe klevetu i pravi grijeh.” (El-Ahzab, 58)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Kada sam uzdignut na nebo (u noći Israa i Miradža), prošao sam pored ljudi koji su imali nokte od bakra i njima su grebali svoja lica i prsa. Upitao sam Džibrila: “Ko su ovi ljudi?”, a on je rekao: “To su oni koji su ‘jeli’ ljudsko meso i kaljali njihovu čast.” (Ebu Davud, a dobrim ga je ocijenio Ibn Hadžer i drugi. Rekao je Ibn Muflih: “Lanac ovog hadisa je vjerodostojan.”)

O muslimani! Muslimanu je zabranjeno da na bilo koji način odobrava i podržava ogovaranje u svom prisustvu, jer neki ljudi uspiju se sačuvati od ogovaranja, ali dopuštaju da se u njihovom prisustvu neko ogovara. To je haram, kao što je haram i slušanje i potvrđivanje onoga što osoba koja ogovara govori.

Nasuprot tome, obaveza je muslimana da osudi čin ogovaranja, u skladu sa šerijatskim pravilima. Rekao je Uzvišeni: “Kada vidiš one koji se riječima Našim rugaju, nek si daleko od njih sve dok na drugi razgovor ne pređu.” (El-En’am, 68) Ova naredba spomenuta je na dva mjestu u Kur’anu. Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko stane u odbranu časti svoga brata, Allah će odvratiti vatru od njegovog lica na Sudnjem danu.” (Tirmizi, hadis je hasen, a dobrim ga je ocijenio Ibn Hadžer.)

Poštovani vjernici! Bojte se Allaha i čuvajte svoja dobra djela. O muslimani, ogovaranje je dozvoljeno samo u nužnim i ograničenim okolnostima, radi postizanja šerijatski opravdanog cilja, kada taj cilj nije moguće postići osim na taj način, kao što je u slučaju žaljenja na učinjenu nepravdu a u cilju njenog otklanjanja, davanju savjeta u pogledu poslovne saradnje sa određenim osobama, ukoliko se takav savjet bude tražio, i obaveza je u tom slučaju kazati sve što se zna o tim osobama. Bojte se Allaha Uzvišenog, čuvajte svoja djela, spasit ćete se i bit ćete sretni.

Poštovani vjernici! Požurite sa pokajanjem Allahu, džellešanuhu, od svih grijeha i loših djela, i znajte da je za pokajanje od ogovaranja potrebno tražiti oprost od onoga ko je ogovaran, kao što na to ukazuju vjerodostojni hadisi. Ako je saznao za ogovaranje, tražit ćeš od njega lično oprost, a ako ne zna ili se bojiš da bi direktno traženje oprost moglo prouzrokovati štetu i smutnju, u tom slučaju propisano je da tražiš oprost i učiš dovu za njega i spominješ ga po dobru na onim mjestima na kojima si ga ogovarao.

Ovo je stav većine islamskih učenjaka, koji su odabrali šejhul-islam Ibn Tejmijja i njegov učenik Ibn Kajjim, Allah im se smilovao. Ako Allah, džellešanuhu,

bude vidio u njegovom srcu iskreno pokajanje, olakšat će mu uzroke traženja i dobivanja oprosta od ljudi, iz Svoje dobrote i plemenitosti.

O muslimani, jedno od najvrednijih djela kod Allaha jeste često donošenje što više salavata i selama na Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, u svakom vremenu i trenutku.

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

ISPRAVNO RAZUMIJEVANJE I NAČIN POSTIZANJA ALLAHOVE POČASTI (MEKA)

Hatib: dr. Bender ibn Abdulaziz Belile
24. rebiul-evvel 1441. po Hidžri / 22. novembar 2019.

Hvala Allahu, Koji je odlikovao čovjeka nad ostalim vrstama, i izabrao ga za nošenje Svoje poslanice. Zahvaljujem Mu, slavljem neka je, On je Gospodar ljudi i džina. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je naš vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, najbolji od svih ljudi i najizdržljiviji u blagostanju i nevolji i u ljutom boju, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i mir, i na njegovu časnu porodicu i ashabe sve dok bude života na Zemlji.

Bojte se Allaha, o muslimani, bogobožnost je najbolja poputnina, i najpotpunija odjeća, i znajte da dunjaluk prolazi i nestaje, a ahiret dolazi i traje, i svaki od njih ima svoje “sinove”, a vi budite sinovi ahireta, a nemojte biti sinovi dunjaluka. Danas je djelo bez polaganja računa, a sutra je polaganje računa bez djela.

O muslimani, čovjekova pozicija nije kao pozicija drugih stvorenja. Allah, džellešahunu, odlikovao ga je između ostalih stvorenja, ukazao mu je počast, uzdigao ga na posebno mjesto; sve je radi njega stvorio; stvorio je njegovog oca Svojom rukom i u njega udahnuo od Svog duha; naredio je melekima da mu se poklone; poučio ga je imenima svih stvari; potčinio mu sve što je na nebesima i na Zemlji i između njih, pa čak i meleke, Svoje bliske robove, zadužio je njegovim čuvanjem, na spavanju i u budnosti, kod kuće i na putovanju; objavio mu je Svoje knjige, i poslao Svoje poslanike; izravno mu se obratio i razgovarao s njim; odabrao je, od njegove vrste, bliske prijatelje, one s kojima je razgovarao, evlije i miljenike, za njega je stvorio Džennet i Džehennem.

Stvaranje, naredba, nagrada i kazna vezani su za ljudsku vrstu, koja predstavlja suštinu stvaranja. Uzvišeni kaže: “Mi smo sinove Ademove, doista, odlikovali; dali smo im da kopnom i morem putuju, i opskrbili ih ukusnim

jelima, i dali im velike prednosti nad mnogima koje smo stvorili.” (El-Isra, 70); “Milostivi, poučava Kur’anu, stvara čovjeka, uči ga govoru.” (Er-Rahman, 1–4)

Poštovani vjernici! Svaki čovjek na ovom svijetu teži ugledu, dostojanstvu i vrijednosti, i nastoji udaljiti svoju dušu od svega što je može izložiti poniženju i propasti, s tim da se ljudi razlikuju u načinu postizanja ovog cilja. Svako traži svoj put do dostojanstva i poduzima ono što će ga uzdići na mjesto vrijedno poštovanja. Neki ljudi vide dostojanstvo u moći, nedodirljivosti, uobraženosti i bahatosti, ali Uzvišeni Allah vrlo lahko njihovu moć može pretvoriti u slabost i poniženje, a najbolji svjedoci za to su vrijeme i prošli primjeri.

Uzvišeni kaže: “Ad se bez ikakva osnova bio na Zemlji uzoholio. ‘Ko je od nas jači?’, govorili su. A zar nisu znali da je Allah, Koji ih je stvorio, jači od njih – a i znamenja naša su poricali. I Mi poslasmo protiv njih, u danima nesretnim, vjetar leden, da bismo im još na ovome svijetu dali da osjete sramnu patnju – patnja na onom svijetu bit će, zaista, još sramnija – i niko im neće u pomoć priteći.” (Fussilet, 15–16)

Drugi, opet, dostojanstvo i počast vide u bogatstvu i komfornom i luksuznom životu, i zbog njega se osjećaju snažnim i oholim. U pogledu njihovog materijalnog statusa i stava prema njemu, ljudi se mogu podijeliti u dvije skupine: oni zavedeni, koji žude za njihovim bogatstvom i pozicijom, i oni prosvijetljeni, upućeni, koji jasno vide njihovu situaciju i da je ono što im je dato samo iskušenje i zamka od Allaha, džellešanuhu.

Allah, džellešanuhu, ispričao nam je njihov slučaj u Kur’anu, pa je rekao: “Karun je iz Musaova naroda bio, pa ih je tlačio, a bili smo mu dali toliko blaga da mu je ključeve od njega teško mogla nositi gomila snažnih ljudi. ‘Ne budi objestan, jer Allah ne voli one koji su objesni!’, govorili su mu ljudi iz naroda njegovog” (El-Kasas, 76), a pojasnio je i kakav ih završetak čeka: “I Mi smo i njega i dvorac njegov u zemlju utjerali, i niko ga od Allahove kazne nije mogao odbraniti, a ni sam sebi nije mogao pomoći.” (El-Kasas, 81)

Ljude, iz njegovog okružena, obmanuo je njegov lažni ugled i počasti koje je uživao, upravo iz razloga što su ovaj svijet stavili ispred onog svijeta, i poželjeli su ono što je on postigao, kada su ga vidjeli u punom sjaju. ‘I iziđe on pred narod svoj u svom sjaju. ‘Ah, da je i nama ono što je dato Karunu!’ – govorili su oni koji su čeznuli za životom na ovom svijetu – ‘on je, uistinu, presretan.’” (El-Kasas, 79)

Nasuprot njih bili su učeni, pobožni ljudi, kojima njihovo znanje nije dozvolilo da se povedu za prividnim ukrasima, i koje je njihovo vjerovanje naučilo da daju prednost vječnom nad prolaznim svijetom: “‘Teško vama!’, govorili su učeni, ‘onome koji vjeruje i čini dobra djela bolje je Allahova nagrada, a bit će samo strpljivima pružena.’” (El-Kasas, 80)

Neki ljudi, kojima je Allah otvorio riznice Svojih blagodati, toliko se uzobijeste i toliko ih to ponese da se počnu uzdizati iznad Allaha i hvalisati Njegovim blagodatima, smatrajući to svojim pravom kod Njega: “I uđe u vrt svoj nezahvalan Gospodaru svome na blagodatima, govoreći: ‘Ne mislim da će ovaj ikada propasti, i ne mislim da će ikada Smak svijeta doći; a ako budem vraćen Gospodaru svome, sigurno ću nešto bolje od ovoga naći’” (El-Kehf, 35–36).

Najveća nevolja je kada čovjek, obmanut dunjalučkim blagodatima, počne vjerovati da su blagodati koje mu je dao i kojima ga je obasuo znak Allahove počasti prema njemu, a da je uskraćivanje blagodati znak Njegovog poniženja. Uzvišeni kaže: “Čovjek, kada Gospodar njegov hoće da ga iskuša pa mu počast ukaže i blagodatima ga obaspe, rekne: ‘Gospodar moj je prema meni plemenito postupio!’ A kad mu, da bi ga iskušao, opskrbu njegovu oskudnom učini, onda rekne: ‘Gospodar moj me je napustio!’” (El-Fedžr, 15–16)

Ima ljudi koji počast i dostojanstvo traže u ugledu, poziciji, visokom glasu i popularnosti, služeći se u tome prizemnim sredstvima i čineći prezrena djela, kako bi zadobio naklonost drugih ljudi, njihove pohvale i divljenje, a nije ih briga da li će time rasrditi Allaha i učiniti nešto čime On nije zadovoljan; važno je jedino da oni budu važni i veliki u ljudskim očima, da se spomen na njih čuva i da budu popularni. Ovaj način traženja počasti jedan je od najpogrešnijih načina, i nije isključeno da im se sve to vrati kao bumerang, i kao pravedna kazna za ono što su radili. Onaj ko bude tražio Allahovo zadovoljstvo u srdžbi ljudi, Allah će mu biti dovoljan i dat će mu ono što očekuje od ljudi, a ko bude tražio zadovoljstvo ljudi u onome što srdi Allaha, Allah će ga prepustiti ljudima, kao što se navodi u hadisu koji je zabilježio Tirmizi od Aiše, radijallahu anha. Svi ti putevi i načini odводе od istinske počasti i dostojanstva, i vode poniženju i propasti, neka nam je Allah na pomoći.

O muslimani, put istinskog dostojanstva, koje većina ljudi ne uspije pronaći, i kojeg su spoznali samo oni odabrani među njima, ogleda se u predanosti duše Allahovom zadovoljstvu, i njeno postizanje najvećeg stepena u pokornosti

Allahu, dželle šanuhu. Vrhunac dostojanstva je u ustrajnosti na pravom putu i postojanosti u okrilju upute.

Čovjek koji je u zabludi i daleko od Allaha, nema svoga dostojanstva makar uživao u svim dunjalučkim ukrasima, jer je dunjaluk, u svojoj suštini, prolazni užitak, a ahiret je vječna i neprolazna blagodat i trajno dobro djelo. Pametan čovjek neće upropastiti vječno zbog prolaznog.

Ko bude svjestan ove činjenice, živjet će spokojnim i zadovoljnim životom, i neće žaliti za prolaskom dunjaluka sve dok bude svjestan počasti koju uživa kod svog Gospodara, i neće ga brinuti da li se njegov ugled kod ljudi povećao ili smanjio, sve dok je svjestan svoga mjesta kod Gospodara. On slijedi svjetlo svoga Gospodara, hodi pod sjenom Njegove počasti na dunjaluku i nada se Njegovoj najvećoj počasti na ahiretu, kada uđe u Džennet, kuću vječnog užitka i utočište milosti Plemenitog Gospodara, sa onima kojima je On milost svoju ukazao, vjerovjesnicima, iskrenima, šehidima i dobrim robovima, Allah mene i vas učinio od onih koje je upisao u Svoje plemenite robove, u vječnim džennetima.

Zatim, znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur’anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

NE GUBIMO NADU U ALLAHOVU MILOST (MEKA)

Hatib: dr. Usama ibn Abdullah Hajjat

1. rebiul-ahir 1441. po Hidžri / 29. novembar 2019.

Hvala Allahu, Koji upućuje onoga ko od Njega traži uputu, i Koji je dovoljan onome ko Njega uzme za zaštitnika. Hvalim Ga, slavljen neka je On, hvalom kojom želim postići Njegovu nagradu i zadovoljstvo. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji nema druga, nema gospodara osim Njega i nema boga osim Njega, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Allahov rob i poslanik, najbolji vjerovjesnik koga je njegov Gospodar uputio, odabrao i odlikovao. Allahu moj, smiluj se, blagoslovi i spasi Svoga roba i poslanika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, i njegovu porodicu i ashabe.

Bojte se Allaha, Allahovi robovi, i sjetite se da ćete se sresti s Njim i stajati pred Njim. Sretan je onaj ko se pripremi za ovaj susret, i pripremi najbolju poputninu, i traži svaki način da se približi Allahu, riječima i djelima, nadajući se da će mu On primiti djela, oprostiti i podariti Svoje zadovoljstvo.

O muslimani, najgore što se može desiti srcu jeste očaj koji umrtvljuje osjećaje i beznadežnost koja zamračuje dunjaluk, uništava nadu, zaprečava prilaze i zaključava kapije dobra. Očaj i beznadežnost spomenuti su u dva kur'anska ajeta u negativnom kontekstu i u cilju njihovog sprečavanja, jer spadaju u velike grijehе. Uzvišeni kaže: "Samo nevjernici gube nadu u Allahovu milost." (Jusuf, 87)

Izraz "revhullah", upotrijebljen u ovom ajetu, označava Allahovu milost i nadu u Njegovo olakšanje. Allah, džellešanuhu, ulijeva vjernicima nadu u Svoju milost, podstiče ih da teže Njegovom oprost i vezuje njihove nade za Svoj oprost, pa kaže: "Reci: 'O robovi moji koji ste se prema sebi ogriješili, ne gubite nadu u Allahovu milost! Allah će, sigurno, sve grijehе oprostiti; On, doista, mnogo prašta i On je milostiv'" (Ez-Zumer, 53); "... a milost Moja obuhvaća

sve; dat ću je onima koji se budu grijeha klonili i zekat davali, i onima koji u dokaze Naše budu vjerovali.” (El-A’raf, 156).

U hadisi-kudsiju, koji je zabilježio Ahmed, sa vjerodostojnim lancem, od Ebu Zerra el-Gifarija, radijalallahu anhu, navodi se da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Rekao je Allah: ‘O sine Ademov, nikad me nećeš zamoliti i nadati se od Mene a da ti Ja neću oprostiti sve što si uradio, ne mareći. O sine Ademov, kada bi tvoji grijesi bili do nebesa, a ti zatražio od Mene oprost, Ja bih ti oprostio. O sine Ademov, kada bi mi došao sa Zemljom punom grijeha, a zatim Me sreo nikoga Mi ne smatrajući ravnim, Ja bih došao s isto toliko oprosta.’”

Buharija i Muslim bilježe od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, da je Vjеровjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ja ću prema Svom robu postupiti u skladu s onim što misli o Meni.”

U nekim verzijama ovog hadisa, koje su zabilježili Ahmed, Ibn Hibban i Hakim, kaže se: “Neka misli o Meni šta hoće.” Muslim, također, bilježi od Džabira, radijallahu anhuma, da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, tri dana prije smrti rekao: “Neka niko od vas ne umre a da nema lijepo mišljenje o Allahu.”

Svi ovi, ali i drugi tekstovi iz dviju objava (Kur’ana i sunneta), otvaraju vrata nade, odvrćaju čovjeka od očaja i beznadežnosti, usmjeravaju ga u najboljem smjeru, vode ga najlepšim putem i podstiču ga da na budućnost gleda očima optimizma, ima lijepo mišljenje o Allahu i nada se Njegovoj milosti i lijepoj završnici kod Njega.

Poslanikove, sallallahu alejhi ve sellem, riječi: “Neka niko od vas ne umre a da nema lijepo mišljenje o Allahu”, prema učenjacima hadiske nauke, kao što su Ebu Abbas el-Kurtubi i drugi, znače: “Činite dobra djela i okitite se lijepim manirima, za koje se, onaj ko ih čini, nada da će biti primljeni kod Allaha, i kojima ćete potvrditi svoje mišljenje o Allahovoj milosti. Allahova milost je blizu onih koji dobro čine, a Njegove kazne neka se boje grešnici i prijestupnici.

Lijepo mišljenje bez konkretnih djela je (samo)obmana. Sve ovo odnosi se na situaciju kada je čovjek zdrav i u punoj snazi, dok na samrti, zbog vremenske ograničenosti, treba razmišljati samo o jednoj stvari – veličini Allahove milosti i dobrote, i da nijedan grijeh nije veći od Njegove milosti, i da je On Plemeniti, Blagi, Onaj koji mnogo prašta, Blagodarni, Milostivi, i prisjetiti se

ajeta i hadisa koji govore o tome, jer bi to moglo pozitivno djelovati na njegovo srce i u njemu probuditi ljubav prema Allahu, pa da u tom stanju napusti ovaj svijet i sretne Allaha, s ljubavlju prema Njemu, i da ga Allah proživi u skupini onih koji Ga vole, nakon što je bio u skupini grešnika, a to potvrđuju riječi Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: “Čovjek će biti proživljen u stanju u kojem je umro.” (Muslim od Džabira, radijallahu anhumu)

Lijepo mišljenje o Gospodaru nije ograničeno na neku posebnu situaciju, konkretan događaj i vrijeme. Kako god je čovjek obavezan imati lijepo mišljenje o Allahu i nadati se Njegovom oprostima na samrti, isto tako je obavezan imati lijepo mišljenje o Allahu i u različitim dunjalučkim situacijama, teškoćama, iskušenjima i nevoljama. Kada se razboli, ili ga zadesi kakvo zlo, ili osjeti teret duga, ili izgubi blisku osobu, ne smije gubiti nadu u Allahovu milost, nego je obavezan vjerovati da je ono što mu se desilo dobro za njega, i da Allah, preko toga, želi podići Njegovu deredžu, oprostiti mu grijeh, ili otkloniti od njega zlo veće od onoga kojim ga je iskušao, ili mu, ono što mu je uzeo, zamijeniti boljim od toga, na ovom ili budućem svijetu, kao što se navodi u hadisu koji bilježi Buhari od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Kome Allah želi dobro, stavi ga na kušnju.” Dakle, stavi ga na kušnju da bi mu uvećao nagradu.

U drugom hadisu, koji bilježe Tirmizi i Ibn Madža sa dobrim lancem prenosilaca, od Enesa ibn Malika, radijallahu anhu, prenosi se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Velike nagrade su za velika iskušenja, i kada Allah zavoli neki narod, On ga stavi na kušnju. Ko bude zadovoljan Njegovom kušnjom, i On će biti zadovoljan njime, a ko se bude srdio zbog toga, i On će se rasrditi na njega.” Da nas Allah zaštiti od toga!

Oni koji gledaju na život kroz crnu prizmu, kada ih zadesi kakva nedaća, u njihove duše nastani se loše mišljenje da će ona potrajati, i da će ih ona uništiti, i da će ih iskušenja proganjati i pratiti čitav život, a sve to je zbog njihovog lošeg mišljenja o Allahu, koje je nespojivo s vjerovanjem, i nikada nije bilo osobina vjernika niti poniznih Allahovih robova.

Koliko je puta Allah, džellešanuhu, strah kod ljudi zamijenio sigurnošću, siromaštvo bogatstvom, nevolju blagostanjem, teške i bolne dane ponosom, milošću i oprostom. Utba ibn Gazvan, radijallahu anhu, rekao je: “Kao da sada gledam sebe i još šestericu, sa Poslanikom, sallallahu alejhi ve sellem,

kako jedemo lišće, jer nije bilo druge hrane, sve dok nam nisu ispucale usne. Pocijepao sam svoj ogrtač i podijelio ga sa Sa'dom ibn Malikom, pa sam se ja zaogrnuo jednim, a on drugim dijelom. Danas nema nijednog od nas a da nije namjesnik u nekoj od muslimanskih pokrajina.”

Koliko je još ovakvih slučajeva, koje ne možemo ni pobrojati, u prošlosti i sadašnjosti. Bojte se Allaha, ljudi, i neka vam uvijek bude na umu da lijepo mišljenje o Allahu treba biti u svim situacijama, i da je nada u ono što je kod Njega, i strah od loših posljedica grijeha prema Njemu, osobina iskrenih vjernika i navika dobročinitelja. Uzvišeni Allah rekao je istinu, kada je kazao: “Kad čovjeku kakvu blagodat darujemo, on se okreće i oholo udaljava, a kad ga zadesi zlo, onda očajava. Reci: “Svako postupa po svom nahodjenju, a samo Gospodar vaš zna ko je na Pravome putu.” (El-Isra, 83–84)

Poštovani vjernici, u hadisu koji bilježe Buhari i Muslim od Ebu Seida el-Hudrija i Ebu Hurejre, radijallahu anhum, navodi se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Muslimana neće zadesiti umor, niti teškoća, niti briga, niti žalost, niti neugodnost, niti tuga, i neće ga ubosti ni trn a da mu Allah neće oprostiti neke grijeha.”

U ovom hadisu, kao što kažu učenjaci, krije se radosna vijest za svakog vjernika, jer je čovjek, bez obzira na to ko bio, izložen neugodnostima na ovom svijetu, koje može uzrokovati bolest, briga i sl. Hadis je dokaz i da fizičke bolesti, rane i duševni bolovi, bile mali ili veliki, brišu, iskupljuju grijeha koje je čovjek učinio.

Brisanje i iskupljenje, spomenuto u hadisu, prema mišljenju većine učenjaka, odnosi se na male grijeha, dok velike grijeha ne može obrisati i iskupiti ništa osim iskrenog pokajanja, na osnovu riječi Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, u hadisu koji je zabilježio Muslim: “Pet namaza, džuma do džume i ramazan do ramazana iskupljuju grijeha počinjene između njih, ako se izbjegnju veliki grijesi.”

U svakom slučaju, ovo je radosna vijest koja otvara vrata nade u Allahovu plemenitost i oprost.

Nada je, kao što kaže Ibn Kajjim, Allah mu se smilovao, vodič koji duše vodi Allahu i Vječnoj kući, i uljepšava im put ka Njemu. Razlika između istinske i lažne nade ogleda se u tome što je lažna nada povezana s lijenošću, i što onaj ko ima lažnu nadu ne poduzima ništa, ne ulaže trud i napor, dok je istinska nada

povezana s trudom, zalaganjem i osloncem na Allaha. Zbog toga su učenjaci zauzeli jednoglasan stav da nada nije ispravna ukoliko je ne prati djelo.

Ibn Kajjim dalje pojašnjava da je pohvalna nada, nada čovjeka koji se pokorava Allahu, slijedeći Allahovo svjetlo i nadajući se Njegovoj nagradi, ali i nada čovjeka koji je učinio grijeh, zatim se pokajao, nadajući se Allahovom oprost. Što se tiče čovjeka koji ustrajava u nemarnosti i grijesima, nadajući se Allahovoj milosti, to što on radi je obmana i lažna nada.

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljte mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

ZIMA, MUDROSTI I PROPISI (MEDINA)

Hatib: dr. Abdullah ibn Abdurrahman el-Buajdžan
8. rebiul-ahir 1441. po Hidžri / 6. decembar 2019.

Hvala Allahu, Poznavaocu nevidljivog, Pokrivatelju sramota, Otklonitelju nedaća, Oprostitelju grijeha, Poznavaocu tajni srca. Njega hvalimo, od Njega oprost i pomoć tražimo. Njemu se kajemo, i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Na Njega se oslanjamo u svim našim poslovima i stanjima.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i poslanik. Dostavio je poslanicu, ispunio emanet, savjetovao ummet i borio se na Allahovom putu onako kako se treba boriti. Neka su na njega Allahova milost i blagoslov, i na njegovu porodicu i sve ashabe. Najbolji govor je Allahov govor, a najbolja uputa je uputa Muhammeda ibn Abdullaha.

Najgore stvari u vjeri su novotarije. Svaka novotarija je zabluda, a svaka zabluda vodi u Vatru.

O vjernici, bojte se Allaha u onome što vam je naredio, i klonite se onoga što vam je On zabranio: “O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

Poštovani vjernici! U prolasku vremena i u prošlosti krije se pouka i opomena. Uzvišeni kaže: “On čini da noć i dan naizmjenice nastupaju i u tome je, doista, pouka za one koji pameti imaju.” (En-Nur, 44)

O muslimani, smjenjuju se dani, mjeseci, godišnja doba i godine, prestaju nadanja, ističu rokovi, smjenjuju se generacije. Sve što je na Zemlji prolazno je, ostaje samo lice tvoga Gospodara, Plemenitog. O vjernici, došla vam je zima, sa mnogo hladnoće, koja upozorava. Allah, džellešahu, dozvolio je Džehennemu, da “odahne” u njoj. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Vatra se požalila svome Gospodaru: ‘Izjedoh samu sebe od žestine’, pa joj je Allah dao dva oduška,

jedan zimi, a drugi ljeti. Njen odušak zimi su velike hladnoće, a njen odušak ljeti su velike vrućine.” (Muttefekun alejhi)

Kada bi nastupila zima, Omer ibn Hattab, radijallahu anhu, pisao bi svojim podanicima: “Zima je nastupila, a ona vam je neprijatelj. Pripremite za nju vunene ogrtače, mestve i čarape, i neka vuna bude uvijek uz vas. Hladnoća je neprijatelj koji brzo dolazi, a sporo odlazi.”

O vjernici, pobrinite se za nemoćne, pomozite im sa zimskim hladnoćama, obezbijedite im hranu, odjeću i prostirku, i nadajte se nagradi kod Allaha na Dan susreta s Njim. Uzvišeni kaže: “Imetak koji udijelite drugima u vašu je korist, ono što udijelite drugima neka bude samo Allahu za ljubav – a ono što od imetka udijelite drugima nadoknadit će vam se potpuno, neće vam biti učinjeno krivo.” (El-Bekara, 272)

O vjernici, razmišljate o vremenima i godišnjim dobima, koristima i mudrostima koje se u njima kriju. Da postoji samo jedno godišnje doba u godini, propustila bi se korist ostalih godišnjih doba. Da je samo ljeto, propustile bi se koristi zime, da je samo zima, propustile bi se koristi ljeta, a isto tako da je samo proljeće ili jesen.

O muslimani, stigla je zima, a sa njom su došli “lahka dobit” pobožnjaka i “proljeće” istinskih vjernika. Njene noći su duge, pa se mogu naspavati i odmoriti, a zatim ustati iz svojih postelja i klanjati noćni namaz, a njeni dani su hladni, pa ih lakše mogu postiti. Uzvišeni kaže: “Oni koji su se Allaha bojali – u džennetskim baščama će, među izvorima, boraviti, primat će ono što im Gospodar njihov bude darovao, jer, oni su prije toga dobra djela činili, noću su malo spavali i u praskozorje oprost od grijeha molili.” (Ez-Zarijat, 15–18)

Zime je zapravo “proljeće” vjernika, u čijim baštama oni ubiru najljepše plodove, s malo truda i umora. Post ih ne iscrpljuje, a noć im je dovoljna i za spavanje i noćni namaz. Amir ibn Mesud, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Post zimi je lahka dobit.” (Ahmed i Tirmizi)

Abdullah ibn Selam, radijallahu anhu, rekao je: “Kada je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, došao u Medinu, ljudi su pohrlili njemu, pa sam i ja otišao s njima da ga vidim. Kada sam bolje pogledao njegovo lice, bio sam siguran da to nije lice lažova, a prvo što je rekao bile su riječi: ‘O ljudi, širite selam,

hranite gladne, klanjajte noću dok ljudi spavaju, ući ćete u Džennet spokojni.” (Ahmed i Tirmizi i ocijenio ga je vjerodostojnim)

Kada je Muaz ibn Džebel, radijallahu anhu, bio na samrti, rekao je svojoj sluškinji: “Je li svanulo?” “Nije”, odgovorila je ona. Zatim je šutio jedno vrijeme, pa je ponovo kazao: “Pogledaj!” Rekla je: “Jeste, nastupila je zora.” “Utječem se Allahu od jutra poslije kojeg dolazi Vatra”, kazao je on, i dodao: “Dobro došla smrti! Dobro došao gost u neimaštinu! Ne uspio onaj ko se u ovom trenutku pokaje! Allahu moj, Ti znaš da ja nisam volio ostati na dunjaluku zbog navodnjavanja polja niti sadnje drveća, nego zbog ibadeta u dugim zimskim noćima, i zbog popodnevnne žeđi na velikim vrućinama i zbog prisustvovanja kružocima znanja.”

Poštovani vjernici! Zimske noći su duge, a dani kratki, a Allah je učinio noć pokrivkom i san počinkom. Uzvišeni kaže: “On vam je noć učinio pokrivkom, san vam je učinio počinkom, a dan da se krećete.” (El-Furkan, 47)

Ustrajavanje u dugim noćnim sijelima je devijacija koja slabi čovjekovu aktivnost, uzrokuje lijenost, onesposobljava ga za rad i privređivanje, uništava njegovo vrijeme, odvraća ga od ibadeta i suprotno je sunnetu. Uzvišeni kaže: “... i jedan od dokaza Njegovih je san vaš noću i po danu, i nastojanje vaše da steknete nešto iz obilja Njegova; to su, zaista, pouke za ljude koji čuju” (Er-Rum, 23); “Allah vam je dao noć da se u njoj odmarate, a dan da vidite. Allah je neizmjereno dobar prema ljudima, ali većina ljudi neće da zahvaljuje” (Gafir, 61).

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, pokudio je spavanje prije jacie i sijelo nakon jacie. Slijedite put vašeg Poslanika, Allah vam se smilovao, spasit ćete se.

O muslimani, islam je svojim propisima obuhvatio sve aspekte života i uzeo je u obzir različita vremena i vremenske prilike. U njegovim propisima nalazimo stroge dužnosti (el-azaim), ali i olakšice za izvanredne, nužne situacije. Jedna od stvari zbog koje Allah povećava deredže, onome ko ih bude činio, prašta grijeha i loša djela jeste privrženost čistoći, koja se smatra polovinom vjere, uslovom valjanosti namaza, temeljem islamske dužnosti.

Podnošenje teškoća i približavanje Allahu upotrebom vode u hladnim zimskim danima spada u djela kojima se iskupljuju grijesi. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Hoćete li da vas uputim na ono zbog čega Allah briše grijeha i podiže deredže?” Rekli su: “Da, Allahov Poslaniče”, odgovorili su. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem,

reče im: “Upotpunjavanje abdesta u hladnim danima, mnoštvo koraka prema džamiji, čekanje namaza nakon namaza, to je pripravnost, to je pripravnost na Božijem putu.” (Muslim)

Poštovani vjernici! Na fleksibilnost šerijata i mudrost islama, vjere koju odlikuju lahkoća i tolerancija, ukazuje i olakšavanje ljudima u izvanrednim i nepodnošljivim situacijama. Uzvišeni kaže: “... i u vjeri vam nije ništa teško propisao.” (El-Hadždž, 78)

Teškoća za sobom povlači olakšicu. Allah, džellešanuhu, kaže: “Allah će, sigurno, poslije tegobe olakšanje dati.” (Et-Talak, 7)

Islam je propisao olakšice u teškim i vanrednim situacijama, a jedna od tih olakšica jeste da bolesnik, ali i zdrav čovjek, ukoliko se boje da bi korištenje vode moglo ugroziti njihovo zdravlje, umjesto abdesta, uzmu tejemum, kao što je ranjenom i ozlijeđenom dozvoljeno da uzmu mesh po zavoju ili gipsu.

Džabir, radijallahu anhu, rekao je: “Bili smo na putovanju pa je jednog čovjeka pogodio kamen i rasjekao mu glavu. On je upitao svoje prijatelje: ‘Smatrate li da mogu koristiti olakšicu i uzeti tejemum umjesto kupanja?’ a oni su rekli: ‘Ne, ne možeš koristiti olakšicu, a imaš vodu za kupanje.’ Poslušao ih je, okupao se, i umro. Kada smo došli kod Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, obaviješten je o tome, pa je rekao: ‘Šta je njima? Ubili su čovjeka, ubio ih Allah. Allah je površinu zemlje učinio čistom. Zašto nisu pitali, kada nisu znali? Lijek za neznanje je pitanje. Dovoljno mu je bilo da je uzeo tejemum, preko rane stavio krpu, a zatim po njoj uzeo mesh, a oprao ostatak tijela.’” (Ebu Davud i Hakim i ocijenio ga je vjerodostojnim)

Amr ibn As, radijallahu anhu, rekao je: “Odžunupio sam se u hladnoj noći, u bitki Zatus-selasil, pa sam se pobojavao da ću umrijeti ako se okupam, i tako sam uzeo tejemum i klanjao kao imam sabah-namaz. Kada su to prenijeli Vjerovjesniku, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: ‘O Amre, klanjao si im kao imam, a bio si džunup?’ Obavijestio sam ga o razlogu koji me je spriječio da se okupam i rekao: ‘Čuo sam Allahove riječi: ‘... i jedni druge ne ubijajte! Allah je, doista, prema vama milostiv’ (En-Nisa, 29), a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, samo se nasmijao i nije mi ništa rekao.” (Ebu Davud)

Zatim, znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi

blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šalžite mu pozdrav!”
(El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

SURA EL-ASR, KORISTI I PROPISI (MEDINA)

Hatib: dr. Ahmed ibn Talib ibn Abdulhamid

15. rebiul-ahir 1441. po Hidžri / 13. decembar 2019.

Sva hvala i zahvala pripadaju Allahu. Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo, Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik.

“O vi koji vjerujete, bojte se Allaha istinskom bogobojaznošću i nipošto ne umirite osim kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

“O ljudi, bojte se Gospodara svoga, Koji vas je stvorio od jedne osobe, od koje je njen par stvorio, a od njih dvoje mnoge muškarce i žene rasijao. Bojte se Allaha, Čijim imenom jedni druge molite, i čuvajte rodbinske veze. Allah vas, doista, nadzire.” (En-Nisa, 1)

“O vjernici, bojte se Allaha i govorite samo istinu, On će vas za vaša dobra djela nagraditi i grijehе vam vaše oprostiti. A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao – postići će ono što bude želio.” (El-Ahzab, 70–71)

Zaista je najljepši govor Allahov govor, a najbolja uputa je uputa Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem. Najgore stvari u vjeri su novotarije, a svaka novotarija je zabluda, a svaka zabluda vodi u Vatru.

O vjernici, Uzvišeni Allah u Svojoj časnoj Knjizi, a Njegov govor je najistinitiji govor, kaže: “Tako Mi vremena – čovjek, doista, gubi, samo ne oni koji vjeruju i dobra djela čine, i koji jedni drugima istinu preporučuju i koji jedni drugima preporučuju strpljenje.” (El-Asr, 1–3)

Allah, džellešanuhu, zaklinje se vremenom, ili njegovim odabranim dijelom – krajem dana, a to je vrijeme ikindija-namaza, da je svaki čovjek na gubitku, a onaj čije je stanje takvo, njegov završetak je u Kući propasti, a loše li je ona

prebivalište. Zatim je, Allah, džellešānuhu, iz općeg pojma gubitnika, izdvojio one koji posjeduju četiri svojstva, na koja ukazuju ovi jasni kur'anski ajeti.

Prvo svojstvo, “oni koji vjeruju” (El-Asr, 3) – a vjerovanje se, u suštini, ne može postići bez znanja.

Drugo svojstvo, “i dobra djela čine” (El-Asr, 3), a dobro djelo je ono koje je ispravno, utemeljeno na jasnom dokazu iz Kur'ana i sunneta, i koje je učinjeno s iskrenim nijetom.

Treće svojstvo, “jedni drugima istinu preporučuju” (El-Asr, 3), tj. pozivaju Allahu.

Četvrto svojstvo, “jedni drugima preporučuju strpljenje”.

Dakle, ova četiri svojstva spašavaju i čuvaju čovjeka od vječne propasti (el-*hasar*).

Ko bude zadovoljan Allahom kao Gospodarom, islamom kao vjerom i Muhamedom kao poslanikom, i spozna ono što Allah voli, i razumije, iz Njegove Objave, Njegovu volju i namjeru, i bude činio dobra djela, i sačuva ih od širka – pripisivanja druga Allahu i novotarije, i upotpuni svoju ličnost korisnim znanjem i dobrim djelom, zatim bude težio upotpunjavanju drugih, kroz pozivanje u Allahovu vjeru i istinu, koju je on naučio i spoznao, i bude preporučivao ono za što će svako odgovarati u kaburu, a tiče se spoznaje Allaha, Poslanika i vjere islama, i dokaza iz Allahove Knjige i sunneta Njegovog Poslanika, i predaja od ashaba, tabiina i pravovjernih predvodnika ummeta, i strpi se na vjerovanju i dobrom djelu, i pozivu u Allahovu vjeru, djelom, učenjem i podučavanjem, i strpi se na neugodnostima koje čekaju one koji budu slijedili put vjerovjesnika, taj će se spasiti od propasti.

Zbog sveobuhvatnosti i sadržajne širine ove kratke sure, i pojašnjenja najbitnijih svojstava koja treba preporučivati ljudima, kako bi se spasili i uspjeli, imam Ebu Abdullah Šafija, Allah mu se smilovao, rekao je: “Da Allah, džellešānuhu, nije objavio nijednu drugu suru, kao dokaz protiv Svojih stvorenja, bilo bi dovoljno.”

To znači da bi bila dovoljna za uspostavljanje dokaza protiv ljudi, u obaveznosti pokoravanja Allahovim naredbama, vjerovanju u Njegovu riječ, slijedenju Njegovih naredbi i ostavljanja Njegovih zabrana, i vjerovanju u dozvoljenost onoga što je On dozvolio.

Bojte se Allaha, jer Uzvišeni kaže: “O vjernici, bojte se Allaha i budite s onima koji su iskreni!” (Et-Tevba, 119)

Uzvišeni kaže: “Znaj da nema boga osim Allaha! Traži oprosta za svoje grijehе i za vjernike i za vjernice! Allah zna kud se krećete i gdje boravite.” (Muhammed, 19)

Sufjan ibn Ujejna, Allah mu se smilovao, rekao je: “Uzvišeni je ovaj ajet počeo ističući znanje prije riječi i djela. Kompletna Uputa ogleda se u znanju, spoznaji da nema drugog boga osim Allaha, a kompletna istinita vjera temelji se na traženju oprostа od Allaha i pokajanja Njemu, riječima i djelima.

Uzvišeni kaže: “Oni žele da ustima svojim utrnu Allahovo svjetlo, a Allah želi vidljivim učiniti svjetlo Svoje, makar ne bilo po volji nevjernicima. On je poslao Poslanika Svoga s uputstvom i pravom vjerom da bi je izdigao iznad ostalih vjera, makar ne bilo po volji mnogobošcima.” (Et-Tevba, 32–33)

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur’anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijehа, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

ČISTA UROĐENA NARAV JE NEIZMJERNA BLAGODAT (MEDINA)

Hatib: dr. Ali ibn Abdurrahman el-Huzejfi

23. rebiul-ahir 1441. god. po Hidžri / 20. decembar 2019.

Neka je svaka hvala i zahvala Allahu, Silnom i Sveznajućem Gospodaru, Koji čovjeka u najboljem liku stvara, Onome što se ljudima smilova objavom časnog Kur'ana, Koji im iz Svoga obilja darova blagodati koje se ne mogu izbrojati. Neka je slavljen Gospodar naš, ponizno Mu se zahvaljujemo za sve Njegove blagodati i darove, koje smo spoznali i koje nismo.

Nema boga osim Njega, blagodati Njegove neprekidno od praiskona teku. Svjedočim da nema boga osim Allaha, niko Mu ravan nije, milostiv je i samilostan. Svjedočim da je Muhammed Božiji poslanik, ljudima je na Pravi put ukazao. Neka su Allahov mir i spas na njega, na njegovu porodicu, vrle ashabe, onima kojima je istiniti ponos na dunjaluku pripao, a vječni smiraj na ahiretu.

Cijenjeni vjernici, bojmo se Allaha, Koji nas je stvorio, Koji nam daruje ono što volimo i Koji od nas udaljava sve što ne volimo.

Želim da vas podsjetim na jednu od najvećih blagodati Uzvišenog, koju je darovao čovjeku. Ukoliko bude čuvao tu blagodat, cijenio i na nju pazio sve do svoje smrti, bit će sretan i za vrijeme života, a i nakon smrti, srećom nakon koje nikada neće biti nesretan. Postići će sva dobra, a bit će spašen loših i upropaštavajućih stvari, Allah će popraviti njegovo stanje u dunjalučkom životu, a smilovat će mu se nakon smrti, a to je doista istinski uspjeh!

Suprotno tome, kada čovjek odbaci ovu veliku blagodat poricanjem ili nevjerovanjem, radeći ono što je u koliziji s tom blagodat, ne čineći ništa da je sačuva – biva na užasnom gubitku. Tad je čovjek na gubitku, makar uživao u svim dunjalučkim uživanjima i ukrasima, zato što je ovaj svijet prolazan, neće dugo trajati, brzo će nestati ostavljajući za sobom samo kajanje. Uzvišeni u časnom Kur'anu kaže: "A život na ovome svijetu je samo varljivo naslađivanje";

“O ljudi, Allahova prijetnja je, zaista, istina, pa neka vas nikako život na ovome svijetu ne zaslijepi i neka vas šejtan u Allaha ne pokoleba” (Fatir, 5).

Poštovani vjernici! Znete li koja je to najveća blagodat koju je Allah podario čovjeku i kojom ga je odlikovao nad drugim stvorenjima?! To je blagodat čiste urođene naravi. A šta je to zapravo?

Čista urođena narav (ar. fitra) je narav kakvom se čovjek rađa, koja rado prihvata istinu, priznajući Allahovu jednoću; koja voli dobro, a zlo prezire; naklonjena je činjenju dobrih djela, a shvata štetnost zabranjenih; razumije šta sve spada pod istinu, a šta je sve dio neistine. Urođena narav s kojom je Allah stvorio čovjeka, ukoliko ne potpadne pod utjecaj ljudskih zlikovaca i šejtanske smutnje, rado prihvata islam i čisti monoteizam.

Ipak, ova urođena narav ne može samostalno spoznati svaki segment vjere do u detalje, ni u potpunosti otkriti kako se vjera ispoljava, niti šta sve spada pod zlo i neistinu, te kako se kloniti toga. Radi toga je Uzvišeni Allah slao poslanike, alejhimus-selam, uključujući posljednjeg poslanika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, kako bi bdjeli nad time da ljudska “fitra” ostane neiskvarena, kako bi ljude podučili vjerozakonu, donoseći im svjetiljku objave kako bi uvidjeli kako živjeti. Jedan od dokaza da se čovjek rađa čiste naravi, koja rado prihvata vjeru islam, jesu riječi Uzvišenog Allaha: “Ti upravi lice svoje vjeri, kao pravi vjernik, vjeri, djelu Allahovu, prema kojoj je On ljude načinio” (Er-Rum, 30). Ibn Kesir pojašnjava da ovaj dio ajeta podrazumijeva da je “Uzvišeni jednako stvorio sve ljude s urođeno čistom naravi. Svi ljudi se tako rađaju, bez izuzetka”.

Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Svako novorođenče rađa se čiste naravi, ali ga njegovi roditelji učine jevrejom, kršćaninom ili vatropoklonikom, kao što svako životinja dolazi na svijet zdrava. Da li novorođenoj životinji nedostaje neki dio, prije nego što ga čovjek odsiječe?” (Buhari i Muslim)

Ijad b. Himan, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao na jednoj hutbi: “Gospodar mi je naredio da vas podučim nečemu što ne znate, a čemu me je danas nadahnuo: ‘Svaki oblik imetka koji sam darovao Svojim robovima dozvoljen im je. Sve Svoje robove čiste vjere sam stvorio, ali ih šejtani spopadoše i odvedoše od vjere, predstavljajući im

zabranjenim ono što sam im Ja dozvolio i naređujući im da Mi smatraju ravnima druge o kojima ništa objavio nisam.” (Muslim)

Begavi bilježi: “Smatra se da se svako novorođenče rađa u ‘fitri’, čistoj naravi koja rado prihvata vjeru. Kada čovjek ne bi potpao pod druge utjecaje, nastavio bi živjeti takve naravi, zato što je ljudskom razumu od ranije poznata ljepota ove vjere. A ljudi tu urođenu prirodu i narav napuštaju zbog lošeg odgoja ili zbog slijeđenja drugih ljudi, ali kada bi se čovjek uspio sačuvati od toga, isključivo bi s pravom vjerom u srcu živio.”

Čista narav čovjeka je ono u njemu što vjeru prihvata, urođena je od Boga i utkana je u njegovu prirodu. Uzvišeni je podario da čovjek tako rado prihvata korisno znanje koje vodi ka činjenju dobra. Drugo mišljenje je da se pod “fitrom” podrazumijeva vjera islam, svjetlo upute i svijest o vjerozakonu. Ibn Abbas, tumačeći riječi Uzvišenog: “Ne treba se mijenjati Allahovo stvaranje” (Eš-Šuara, 137), pojašnjava da se pod “stvaranjem” podrazumijeva vjera.

Također Buhari smatra da se pod tim riječima podrazumijeva Allahova vjera, kao što se pod “postupanjem davnašnjih naroda” u riječima Uzvišenog: “Ovako su i narodi davnašnji postupali” (Eš-Šuara, 137), podrazumijeva “vjerovanje davnašnjih Naroda”.

Iz ovoga nam postaje jasno da je “fitra” čovjeka ono u njemu što prihvata vjeru i gdje se nalazi vjerovanje, odnosno to je čista narav s kakvom se čovjek rađa.

Također se pod “fitrom” podrazumijeva sve što oplemenjuje čovjekovu narav, poput vjerskog znanja. Navodimo primjer kako bismo prethodno dodatno pojasnili. Urođena narav u čovjeku (fitra) poput je električne sijalice koja je fabrički proizvedena na način da može primiti električnu energiju, dok je električna energija poput objave kojom se srce nadahnjuje. Kada sijalica bude spojena s električnom energijom, tada svijetli i od koristi je, a kada nije, ni sijalica, ni električna energije ne može proizvesti svjetlost. Slično tome je ljudska čista urođena narav koja nije od koristi za čovjekov život bez korisnog znanja i činjenja dobrih djela.

Kada je čovjekova fitra u funkciji, čovjek može raspoznati dobro od zlog, doživljavajući dobro dobrim, a zlo zlim. Kada čovjekova fitra nije u funkciji, kada bude razoren vanjskim faktorima, čovjekovo srce umire, on postaje poput mrtvacu makar se činio živim. Tako Uzvišeni kaže: “Zar je onaj koji je bio u

zabludi, a kome smo Mi dali život i svjetlo pomoću kojeg se među ljudima kreće, kao onaj koji je u tminama iz kojih ne izlazi?” (El-En’am, 122).

Čovjekova narav može se sačuvati, postati senzibilnijom i životom ispunjena, samo korisnim znanjem i dobrim djelovanjem, vjerovanjem i činjenjem pokornosti. Dobra djela iz pokornosti hrane i osnažuju ljudsku čistu narav, kao što je klonjenje od zabranjenog čuva od odumiranja.

Svako drugo naređeno ili pohvalno djelo doprinosi očuvanju čiste ljudske naravi, ispunjava je životom i čini snažnijom. Uzvišeni kaže: “O vjernici, odazovite se Allahu i Poslaniku kad od vas zatraži da činite ono što će vam život osigurati.” (El-Enfal, 24)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Deset stvari je od fitre, iskonske prirode: potkresivanje brkova, puštanje brade, upotreba misvaka, ispiranje nosa vodom, rezanje noktiju, pranje ruku trljajući dio između prstiju i kožu na zglobovima, uklanjanje dlaka ispod pazuha, brijanje oko stidnih mjesta, pranje nakon obavljene nužde, ispiranje usta i grla vodom.” (Muslim)

Ukoliko se ova djela smatraju dijelom fitre, zasigurno onda da su druga strogo naređena djela sastavni dio fitre. Bera b. Azib, radijallahu anhu, kazuje: “Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao mi je: ‘Kada hoćeš otići u postelju, uzmi abdest onako kao što ga uzimaš za namaz, zatim leži na desnu stranu i reci: ‘Allahumme eslemtu vedžhi ilejke, ve fevvdadu emri ilejke, ve eldže’tu zahri ilejke, ragbeten ve rehbeten ilejke, la meldžee ve la mendža minke illa ilejk. Allahumme amentu bi Kitabikel-lezi enzelte ve bi nebijjikel-lezi erselt! – Allahu moj! Tebi se predajem i svaki svoj posao Tebi povjeravam. Na Tebe se oslanjam žudeći za Tvojom nagradom i strahujući od Tvoje kazne. Utočišta i spasa od Tebe nema nego samo opet kod Tebe. Allahu moj, vjerujem u Tvoju Knjigu, koju si objavio, i Vjerovjesnika, kojeg si poslao.’ Ako umreš te noći, umro si u fitri – prirodnoj vjeri. Neka ti te riječi budu posljednje što ćeš izgovoriti prije spavanja!’” (Buhari i Muslim)

Ako će se čovjek osjećati sretnim kada mu fitra bude kompas u životu, a nesretnim kada mu prestane ukazivati na Pravi put – onda je nužno da se kloni svakog djela koje iskrivljuje i kvari čovjekovu narav.

Djelo koje ponajviše to čini jeste smatrati nekog ravnim Uzvišenom Allahu, posvećivati obrede nekom drugom mimo Allaha ili pripisivati Uzvišenom ono

što nije dolično Njemu, kao što su Mu određeni narodi pripisivali sina ili kao što su mnogobošci govorili da su meleki zapravo Božije kćeri.

Ibn Abbas prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Sin Ademov me utjerivao u laž, a nema pravo to raditi. Sin Ademov je o Meni pogrdno govorio, a nema pravo to raditi. Utjeruje me u laž kada tvrdi da ga ne mogu ponovo oživjeti. O Meni pogrdno govori kada tvrdi da imam sina. Uzvišeniji sam Ja od toga da sina imam.” (Buhari)

U sličnom hadisu koji prenosi Ebu Hurejra, radijallahu anhu, stoji: “O Meni pogrdno govori kada kaže da imam sina. Ja sam Allah, jedini Gospodar, utopište sam svakom. Nisam rodio, niti sam rođen. Meni niko ravan nije.”

Iz hadisa se razumije da se ova tvrdnja može smatrati težom od toga što su se kipovima klanjali, bez ovoga Uzvišeni nikad neće oprostiti mnogoboštvo bez iskrenog pokajanja, kao što u Kur'anu stoji: “Ko drugog Allahu smatra ravnim, Allah će mu ulazak u Džennet zabraniti i boravište njegovo će Džehennem biti; a nevjernicima neće niko pomoći.” (El-Maida, 72)

Urođenu čovjekovu narav, također, kvare i iskrivljuju grijesi. Narodi prije nas zapravo su uništeni zato što im se narav iskrivila, zbog čega su prešli svaku mjeru u grijешenju. Vjernici među njima su spašeni, isključivo, jer im je narav ostala čista. Uzvišeni kaže: “A spasili smo one koji su vjerovali i koji su se grijeha klonili.” (En-Neml, 53)

Mi bismo trebali uzeti pouku iz kazne Lutovog naroda, koji je u potpunosti uništen, sve do jednog bili su kažnjeni zbog toga što im se narav iskrivila zato što su činili nečuveno nedjelo. Samo je Lut, alejhis-selam, spašen, zajedno sa svoje dvije kćeri. Grijesi iskrivljuju ljudsku narav! Vidimo da se u vremenu ranijih poslanika uvijek događalo da je određena skupina iz njihovih naroda povjerovala, zbog čega je bila spašena, što nije slučaj Lutovog naroda čiji je užasni grijeh iskrivio njihovu narav, do mjere da nijedan čovjek nije povjerovao, zbog čega su bili uništeni strašnom kaznom na ovome svijetu.

Čistu čovjekovu narav kvari i blud, ostavljajući dubok trag u srcu grešnika. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Bludnik nema vjere u srcu dok blud čini, kradljivac nema vjere u srcu dok krade, niti alkoholičar ima vjere u srcu dok alkoholno piće pije.” (Buhari i Muslim)

Ebu Hurejra i Ibn Mesud, radijallahu anhuma, naglašavaju da se blud u Kur'anu istovjetno spominje s mnogoboštvom, aludirajući na riječi Uzvišenog: “Bludnik se ne treba ženiti osim bludnicom ili mnogoboškinjom” (En-Nur, 3).

Alkohol je izvor svakog zla, kao što se navodi u hadisu Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: “Klonite se onoga što je izvor svakog zla.” (Ibn Hiban, Bejheki, od Osmana, radijallahu anhu)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “U alkoholu se sastavilo svako zlo.” Na ovakav način ističe se opasnost alkoholnih pića zato što ispijanje alkohola iskrivljuje čistu čovjekovu narav, oduzima mu razboritost uma i mogućnost da razaznaje stvari. Analogno tome upotreba droge je daleko opasnija po narav i razum, kao i po društvo. Šteta od alkoholnih pića često je ograničena na konzumenta, za razliku od droge.

Čovjekovu fitra kvari i činjenje nepravde drugim ljudima. Zlo koje uočavamo u svijetu usko je povezano s tim što ljudi jedni drugima nanose nepravdu. Uzvišeni kaže: “A ona sela i gradove smo razorili zato što stanovnici njihovi nisu vjerovali i za propast njihovu tačno vrijeme bismo odredili.” (El-Kehf, 59)

Čovječe, tvoj uspjeh i pobjeda, tvoja sreća i trijumf na ovom i onom svijetu, kao i spas od patnje u Vatri – postiže se nastojanjem da se očuva fitra, čovjekova čista urođena narav, na način da se čvrsto držiš uputa ove časne vjere. Uzvišeni Allah kaže: “I doista, ovo je Pravi put moj, pa se njega držite i druge puteve ne slijedite, pa da vas odvoje od puta Njegova; – eto, to vam On naređuje, da biste se grijeha klonili.” (El-En'am, 153)

Poštovani vjernici! Činimo sebi dobro čvrsto se držeći Pravog puta. Uzvišeni Allah blagoslovio nas je uputom i raznolikim darovima. Čuvajmo se zlih djela, očistimo svoje duše prihvatanjem i odazivanjem pozivu našeg Gospodara, kao što u ajetu stoji: “Odazovite se Gospodaru svome prije nego što dođe Dan koji Allah neće zaustaviti. Toga Dana utočišta nećete imati i nećete moći poricati.” (Eš-Šura, 47)

Kada čovjek izvršava naredbe svoga Gospodara, kada ne čini djela koja su zabranjena, povećava se njegov stepen kod njegovog Gospodara. Time on svoj dušu čisti i tako se zahvaljuje Gospodaru na jednoj od najvećih blagodati: darivanju čiste naravi. U hadisu stoji: “Ovim Kur'anom Uzvišeni Allah uzdiže stepen određenih ljudi, ali i spušta stepen drugih.”

A kada neki narod postupa potpuno suprotno naravi koju je Uzvišeni usadio u čovjeka, ne odazivajući se Božijim poslanicima, Uzvišeni ih prepusti kazni, snađe ih velik i nenadoknadir gubitak. Uzvišeni Allah u časnoj Knjizi kaže: ‘I sve smo prema grijesima njihovim kaznili: na neke vjetar, pun pijeska, poslali, a neke strašnim glasom uništili; neke u zemlju utjerali, a neke potopili. – Allah im nije učinio nepravdu, sami su sebi nepravdu nanijeli’ (El-Ankebut, 40).”

Uzvišeni Allah kaže: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Ko jednom salavat na mene donese, Allah će ga blagosiljati deset puta.” Donosimo salavat i selam na Allahovog Poslanika i miljenika Muhameda, vjerovjesnika izaslanog svim svjetovima. Gospodaru naš, blagoslovi Muhameda i rod Muhamedov, kao što si blagoslovio Ibrahima i rod Ibrahimov. Zaista si Ti hvaljen i slavljen. Bože moj, obaspi blagodatima Muhammeda i rod Muhammedov, kao što si obasuo blagodatima Ibrahima i rod Ibrahimov. Zaista si Ti hvaljen i slavljen!

Uzvišeni Allahu, smiluj se vrlim ashabima, odabranim halifama, prvim generacijama i svim sljedbenicima istine do Sudnjega dana. Uzvišeni, oprosti nam grijehе, svojom plemenitošću i sveobuhvatnom milošću.

Uzvišeni Allahu, oprosti nam grijehе, oprosti nam sve naše grijehе, sve nam oprosti, naš Gospodaru. Uzvišeni, pokaži nam Istinu takvom darujući nam da je slijedimo, pokaži nam neistinu takvom darujući nam da se od nje udaljimo. Gospodaru, kod Tebe tražimo zaštitu od zla u nama, od zlih djela naših, očisti naša srca od svakog iskrivljenog shvatanja, udalji sve što je zabranjeno od nas. Uzvišeni, Ti si milostiv, samilostan, kadar i silan.

“Allah zahtijeva da se svačije pravo poštuje, dobro čini, i da se bližnjima udjeljuje, i razvrat i sve što je odvratno i nasilje zabranjuje; da pouku primite, On vas savjetuje.” Sjećajmo se često Uzvišenog Allaha i spominjimo Ga, kako bi nas blagosiljao, zahvaljujmo se Njemu na Njegovim blagodatima kako bi nam ih uvećao, a “obavljanje molitve je najveća poslušnost! – A Allah zna šta radite!”

OBNAVLJANJE IMANA (MEDINA)

Hatib: dr. Abdulbari ibn Avad es-Subejti
29. rebiul-ahir 1441. po Hidžri / 27. decembar 2019.

Hvaljen neka je Allah, Koji je nebesa i Zemlju stvorio i tmine i svjetlo dao. Hvalim Ga i zahvaljujem Mu, ujutro i uvečer. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i Koji je rekao: "... i nisu nikako isti živi i mrtvi. Allah će učiniti da čuje onaj koga On odabere, a ti ne možeš one u grobovima dozvati" (Fatir, 22), i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, upozorio nas je na nemarnost i posustajanje na Pravom putu, neka su na njega Allahova milost i blagoslov, i na njegovu porodicu i ashabe koji su postigli veliko dobro i nagradu. Oporučujem sebi i vama bogobožnost. Uzvišeni kaže: "O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati, i umirite samo kao muslimani." (Ali Imran, 102)

Njegovanje imana i njegovo stalno nadziranje obilježje je istinskog muslimana i navika razumom obdarenih. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "Iman se u vašim srcima 'haba' kao što se haba odjeća, i zato molite Allaha da obnovi iman u vašim srcima."

Riječima: "kao što se haba odjeća", tj. kao što se haba i propada odjeća nakon dugog korištenja. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, također je rekao: "Srce je nazvano kalbom zbog njegove prevrtljivosti (kalb, ar. prevrtljivost, promjenjivost). Primjer srca je kao primjer peruške zakačene za stablo drveta, koju vjetar okreće kako želi, s jedne na drugu stranu."

Vjernik treba obnavljati svoj iman, jer iman ne opstaje u jednom stanju, nego se "troši" i slabi zbog posustajanja u činjenju ibadeta, nemarnosti prema Allahu i prepuštanja duše strastima i prohtjevima. Čovjek je biće ograničenih sposobnosti, slabšaš po svojoj naravi, između dva stanja, stanja slabosti i nemarnosti. Uzvišeni kaže: "... a čovjek je stvoren kao nejak biće" (En-Nisa, 28).

Slabost ili posrnuće, kojima je čovjek podložen, s vremena na vrijeme, ima svoje božanske mudrosti, a jedna od njih je iskren povratak Allahu i buđenje srca nakon obamrlosti, a Allah voli pokajnike i raduje se njihovom pokajanju.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Tako mi Onoga u Čijoj je ruci moja duša, da vi ne činite grijeh, Allah bi vas uklonio, a umjesto vas doveo bi narod koji bi griješio i tražio oprost od Allaha, a Allah bi im praštao.”

Iman se smanjuje i povećava, povećava se pokornošću a smanjuje grijesima. Kada se srce probudi iz nemarnosti, i počne činiti dobra djela i sve ono što povećava iman, povećava se njegov iman i osnažuje njegovo ubjeđenje. Kada uvidi Allahove blagodati prema sebi, poveća se njegova ljubav prema Allahu, i sve više Ga spominje, i žuri da učini tevbu i što više dobrih djela, kako bi nadoknadio ono što je propustio iz nebrige i nemarnosti.

Zbog toga je briga o imanu i činjenje onoga što će unaprijediti čovjekovo duhovno stanje odlika Allahovih pobožnih robova. Rekao je Ebu Derda, radijallahu anhu: “Ispravno razumijevanje vjere ogleda se i u brizi o imanu i njegovom stagniranju, i u tome da zna da li se njegov iman povećava ili smanjuje.” Omer, radijallahu anhu, govorio je svojim prijateljima: “Učinimo nešto što će povećati naš iman”, pa bi spominjali Allaha. Ibn Mesud, radijallahu anhu, govorio je u svojim dovama: “Allahu moj, povećaj nam iman, ubjeđenje i razumijevanje.”

Muaz, radijallahu anhu, govorio je ljudima: “Sjedi s nama, da vjerujemo jedan sat”, tj. da činimo ono što će povećati i osnažiti naše vjerovanje. Koliki god stepen čovjek dostigao u imanu, nije siguran za sebe, i nema mu druge nego da od Allaha ponizno traži ustrajnost i čvrstinu.

Allah, džellešanuahu, prenosi u Kur'anu riječi Svojih dobrih robova: “Gospodaru naš, ne dopusti srcima našim da skrenu, kada si nam već na Pravi put ukazao.” (Ali Imran, 8) Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, često je učio dovu: “O Ti Koji okrećeš srca i poglede, učvrsti moje srce u Svojoj vjeri.”

Ako vjernik zna da ga šejtan vreba, nastojat će odbiti njegove nasrtaje i zle misli, zatvoriti njegove prilaze, neće se predati i priznati poraz, i tražit će pomoć od svog Gospodara. Uzvišeni kaže: “Kada hoćeš učiti Kur'an, zatraži od Allaha zaštitu od šejtana prokletog, on doista nema nikakve vlasti nad onima koji vjeruju i koji se u Gospodara svoga pouzdaju.” (En-Nahl, 98–99)

Najbolja poputnina za onoga ko traži poputninu, i najbolji saputnik za onoga ko traži saputnika na putu ustrajnosti na Pravom putu jeste predanost Allahovoj Knjizi i postupanje po njoj. Ko se bude držao Allahove Knjige, Allah će ga zaštititi, a ko je bude slijedio, Allah će ga spasiti. Trezven musliman nastoji se što prije “izvući” iz stanja nemarnosti i klonulosti, jer osjeća radost u pokornosti Allahu i teži Njegovom zadovoljstvu.

Neki čovjek upitao je Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: “Šta je iman?”, a on je rekao: “Ako te usrećuje dobro koje učiniš, i ako se osjećaš loše zbog zla koje si učinio, ti si vjernik.”

Kako može zaboraviti Allaha i posustati u ibadetu onaj u čijem je srcu svjetlost Kur’ana, i koji je okusio slast imana, i spoznao da ima Milostivog Gospodara, Koji prašta grijehe i briše loša djela! Uzvišeni kaže: “Onaj ko kakvo zlo učini ili se prema sebi ogriješi pa poslije zamoli Allaha da mu oprost – naći će da Allah prašta i da je milostiv.” (En-Nisa, 110)

Spominjanje Allaha i razmišljanje o Njegovim ajetima oživljava srce, povećava iman i čisti dušu. Uzvišeni kaže: “Pravi vjernici su samo oni čija se srca strahom ispune kad se Allah spomene, a kad im se riječi Njegove kazuju, vjerovanje im učvršćuju i samo se na Gospodara svoga oslanjaju.” (En-Nisa, 2)

Musliman bi trebao obuzdati svoju dušu kada zapadne u nemarnost i svoje tijelo kada ga obuzme klonulost, iz straha od Allahove srdžbe i prezira. Jedna od Poslanikovih, sallallahu alejhi ve sellem, dova bila je: “Allahu moj, Tebi se utječem od gubitka Tvojih blagodati, i uskraćivanja Tvoga oprosta, i Tvoje iznenadne kazne i od Tvoje svekolike srdžbe.”

Ponekad se ljudska duša prikloni dunjaluku, a ponekad “uzdiše” za materijalnim dobrima, i zbog toga nam je Allah, džellešānuhu, naredio da Ga se često sjećamo, i tako u svojim dušama uspostavimo ravnotežu između dunjalučkih potreba i vjerskih obaveza. Uzvišeni kaže: “O vjernici, često Allaha spominjite i hvalite, i ujutro i navečer Ga veličajte.” (El-Ahzab, 41–42)

Pretjerivanje u dozvoljenim stvarima također uzrokuje slabost i klonulost. Uzvišeni kaže: “O sinovi Ademovi, lijepo se obucite kad hoćete molitvu obaviti! I jedite i pijte, samo ne pretjerujte; On ne voli one koji pretjeruju.” (El-A’raf, 31)

Nije nepoznanica, posebno onima koji su razumom obdareni, da druženje s ljudima niskih ambicija i pogrešnih ciljeva dovodi do duhovne “lijenosti” i

nemara. Ukoliko musliman ne otkloni od sebe uzroke nemara i slabosti, njegovim srcem ovladat će tvrdoća, prema ibadetima će se odnositi lijeno, dobra djela postat će mu teška i oslabit će njegov korijen imana. Uzvišeni kaže: “Teško onima čija su srca neosjetljiva kad se spomene Allah, oni su u pravoj zabludi!” (Ez-Zumer, 22)

Ako ne obuzda svoje srce, dospjet će u stanje koje je Allah, džellešānuhu, spomenuo u ajetu: “Ali srca vaša su poslije toga postala tvrda, kao kamen su ili još tvrđa, a ima i kamenja iz kojeg rijeke izbijaju, a ima, zaista, kamenja koje puca i iz kojeg voda izlazi, a ima ga, doista, i koje se od straha pred Allahom ruši. A Allah motri na ono što radite.” (El-Bekara, 74)

Koliko god musliman zapao u nemarnost, i koliko god se na njemu vidjeli znaci slabosti i klonulosti, i koliko god “pokliznula” njegova stopala, treba znati da su vrata tevbe jedina prava vrata i put povratka Allahu jedini pravi put. Allah voli one koji se kaju i koji se Njemu vraćaju. On je rekao, u hadisi-kudsiju: “O robovi Moji, vi grijehite noću i danju, a Ja praštam sve grijeha. Tražite oprost od Mene, i Ja ću vam oprostiti.”

Donosite salavate na poslanika Pravog puta, to vam je naredba vašeg Gospodara u Njegovoj Knjizi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šalžite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

HUTBE IZ MEKANSKOG I MEDINSKOG HAREMA

2020

HUTBE

BOLEST ZAVISTI I NJENO LIJEČENJE (MEKA)

Hatib: dr. Saud ibn Ibrahim eš-Šurejm
7. džumadel-ula 1441. po Hidžri / 3. januar 2020.

Hvala Allahu, Plemenitom, Darovatelju, Onome Koji je objavio Knjigu, Koji pokreće oblake i Koji je porazio saveznike, Koji je uputio Svoje bogobojazne robove, i olakšao im iskušenja. Nevjernicima je zaprijetio propašću i bolnom kaznom. Nema boga osim Njega. Kod Njega je utočište i Njemu se kajemo. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Allahov rob i poslanik, najbolji čovjek koji je obožavao svoga Gospodara i koji Mu se klanjao. Pozivao je svoj ummet na Pravi put, put milosti i dobra, i Allah ga je sačuvao spletke spletkaroša. Neka su na njega Allahova milost, spas i mir, i na njegovu porodicu, supruge i ashabe, i na sve one koji idu njihovim putem, i slijede njihov trag do Dana povratka Allahu. O ljudi, oporučujem sebi i svojoj manjkavoj duši bogobojažnost, i da se držimo Allahove Knjige i upute Poslanika, jer je bogobojažnost lađa spasa koja čuva od utapanja u morima zablude. “I neka se ničega ne boje i ni za čim neka ne tuguju Allahovi šticenici, oni koji budu vjerovali i koji se budu Allaha bojali.” (Junus, 62–63)

Poštovani vjernici! Svi umni ljudi saglasni su da moral i duh obolijevaju, kao što obolijeva tijelo, i saglasni su, također, da su moralne i duhovne bolesti opasnije i destruktivnije od tjelesnih. U tom smislu, treba naglasiti da čovjek nikada nije iskušan bolešću koja u potpunosti uništava njegovo srce, ispunjava ga zlobom i umanjuje njegovu vrijednost, kao što je to bolest zavisti. To je uistinu prezrena bolest, koja smanjuje iman onoga u čijem se srcu nađe, i čini da on živi teškim životom, zato što osjeća nelagodu prema onome kome je Allah ukazao neku od Svojih velikih blagodati. Ko dođe u takvo stanje, izgubit će dragocjeno vrijeme dok bude “pružao” svoj pogled prema ljepotama ovog svijeta, koje Allah pruža nekim ljudima. Njegov pogled umorit će se od razgledanja i okretanja, srce će biti obuzeto željom da nestanu blagodati onih kojima zavidi, a kada

se srce i vid zaposle izvan pokornosti Allahu, džellešanuhu, postanu potpuno beskorisni, a to je, tako mi Allaha, istinska propast.

O vjernici, jedna od najsveobuhvatnijih definicija zavisti, koju su stručnjaci naveli jeste, da je zavist ljudska emocija koju karakteriše negativan stav prema tuđim postignućima ili posjedovanjima i želja da tih postignuća nestane. Uglavnom se ta emocija reflektuje prema rodbini i ljudima iz bližeg okruženja, jer je određena namjerom da svi oni, u perspektivi, budu iza njega po materijalnim dobrima, a ne ispred njega. Uzor svakom zavidniku, čija je zavist pokuđena i zabranjena, prije života na Zemlji, jeste Iblis, neka je na njega Allahovo prokletstvo, jer njega je zavist navela da se ne pokloni Ademu, i zbog njegove zavisti Adem i Hava iz Dženneta su spuštteni na Zemlju, a nakon što je čovjek nastanio Zemlju, uzor im je jedan od dvojice Ademovih sinova. “I ispričaj im o dvojici Ademovih sinova, onako kako je bilo, kada su njih dvojica žrtvu prinijeli, pa kada je od jednog bila primljena, a od drugog nije, ovaj je rekao: ‘Sigurno ću te ubiti!’ ‘Allah prima samo od onih koji su dobri’, reče onaj.” (El-Maida, 27)

Zavist je bila prvi uzrok nepokornosti Allahu na nebu, i prvi uzrok nepokornosti Allahu na Zemlji. Čovjek, po svojoj prirodi, teško se može spasiti zavisti, samo što je istinski vjernik, koji je zadovoljan Allahovim davanjem, prikriva, sputava i traži pomoć od Allaha da ga spasi od zavisti, dok nezadovoljnik otvoreno pokazuje svoju zavist i priželjkuje zlo onome kome zavidi. Ljudi su između ova dva stanja i to u manjoj ili većoj mjeri iskazuju.

Istinu je rekao Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kada je rekao: “U vas se neprimjetno uvukla bolest koja je pogađala i ranije narode: zavist i mržnja.” (Tirmizi) Zato je Allah, džellešanuhu, strogo zabranio zavist, kao što kaže: “I ne poželite ono čime je Allah neke od vas odlikovao.” (En-Nisa, 32) Neki su učenjaci ovu želju protumačili kao zavist, a zavist je žudnja za istom onom blagodatit koju je Allah dao njegovom bratu, i želja da se dođe u njen posjed. To je bez sumnje suprotstavljanje Allahovoj volji, mudrosti i pravednosti. Uzvišeni Allah kaže: “... ili bi ljudima na onome što im je Allah iz obilja Svoga darovao zavidjeli.” (En-Nisa, 54)

Zavidnik je u takvom stanju da njegovo srce prezire nekog čovjeka, koji, u njegovim očima, nema nikakvog grijeha osim što mu je Allah darovao blagodat od Svojih nebrojenih blagodatit. Zato pronicljiv čovjek vidi sličnost između vatre i zavisti: zavist “spaljuje” dobra djela, kao što vatra spaljuje drva. Također,

zavidnik izjeda samog sebe, zbog zlobe koju osjeća u svojoj nutrini prema onome kome zavidi, a i vatra izjeda samu sebe, ako nema ništa drugo za “jesti”.

Nije čudo da je ovakav status zavisti u vjeri, jer zbog zavisti Iblis nije izvršio Allahovu naredbu, brat je ubio brata, braća su bacila svoga brata u bunar, i zavist je odvrtila Ebu Džehla od vjerovanja u Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, kao što se navodi u poznatoj priči, koju navode komentatori Kur’ana, a u kojoj se kaže da je Ahnes ibn Šerik otišao kod Ebu Džehla i rekao mu: “O Ebu Hakeme, šta misliš o onome što sam čuo od Muhammeda?” On je upitao: “Šta si to čuo?” Ahnes mu reče: “Mi i pleme Abdumenaf nadmetali smo se u počastima: oni su hranili siromašne, i mi smo hranili, oni su nosili vodu, i mi smo nosili, dijelili su i mi smo dijelili, i tamam kada smo se izjednačili, te bili kao dva konja iste brzine dok se utrkuju, rekli su: ‘Mi imamo vjerovjesnika kojem dolazi objava s nebesa, a kada ćete vi postići tu počast?’” Ebu Džehl reče mu: “Tako mi Allaha, nikada u njega nećemo povjerovati, i nikada mu nećemo vjerovati.” Ahnes ustade od njega i ode.

Možemo, u ovom kontekstu, razmišljati o suri Jusuf, toj veličanstvenoj suri koja osvaja srca onih koji razmišljaju, i budi kod njih emocije i saosjećanje prema onima koji su bili žrtve zavisti, zavjera i spletki, djetetu koje je odvojeno od roditelja i roditelju koji je odvojen do svog djeteta, izmamljuju suze u očima, skrušenost i poniznost u srcima. Ko istinski razmišlja o toj suri, shvatit će da zavist zasljepljuje i zaglušuje. Zavist nije ograničena samo na javu i stvarnost, nego se proteže i na lijepa snoviđenja. Za zavidnika ne postoje granice kod kojih će se zaustaviti, i zato Jakub, alejhis-selam, upozorava Jusufa, alejhis-selam: “On reče: ‘O sinko moj, ne kazuj svoga sna braći svojoj, da ti ne učine kakvu pakost, šejtan je doista čovjeku otvoreni neprijatelj.’” (Jusuf, 5)

Čudan je primjer zavidnika: on, onima kojima zavidi, zavidi isključivo na materijalnim dobrima. Čak i kada zavidi učenjaku, ili dobrom čovjeku, zavidi im zbog ugleda koji uživaju u društvu, a ne zbog znanja niti dobrog djela. On svojom zavišću ne postiže ništa osim oholosti u srcu, mržnje u očima i zla na jeziku. Vodi rat zbog zavisti, a ne zna da je to unaprijed izgubljen rat, jer, u suštini on se ne suprotstavlja onome kome je data neka blagodati, odnosno onome kome zavidi, nego Onome Koji je pravi vlasnik te blagodati – Uzvišenom Allahu.

Ko temeljito razmišlja o suri Jusuf, shvatit će da zavist zasljepljuje čovjekovo srce do te mjere da ne vidi grozotu zlih djela koja čini kako bi ostvario svoj cilj, makar ih učinio prema najbližoj osobi. Štaviše, zavist mu uljepšava zlo, pa ga vidi kao dobro i pohvalno djelo, u kome nema ni najmanjeg nedostatka.

Kada se kod Jusufove braće javila zavist prema Jusufu, alejhis-selam, oni su odlučili da ga ubiju ili protjeraju, kako bi se otac njima okrenuo, a njega zaboravio, a poslije će se oni popraviti i postati dobri ljudi. “Ubijte Jusufa ili ga u kakav predio ostavite – otac vaš će se vama okrenuti, i poslije toga ćete dobri ljudi biti.” (Jusuf, 9)

Također, ova sura uči nas da zavist dovodi zavidnika u takvu situaciju, da onoga kome zavidi nikada neće nazvati odgovarajućim imenom niti će mu dati odgovarajući opis, pa tako u suri Jusuf, Jusufova braća, sve vrijeme dok smišljaju spletke, Jusufa spominju po imenu, a ne kao svoga brata. Rekli su: “Ubijte Jusufa ili ga u kakav predio ostavite – otac vaš će se vama okrenuti, i poslije toga ćete dobri ljudi biti” (Jusuf, 9); “Jusuf i brat njegov draži su našem ocu od nas, a nas je čitava skupina” (Jusuf, 8); “O oče naš, zašto sumnjaš u naša osjećanja prema Jusufu?” (Jusuf, 11). Pošto prema svom drugom bratu Benjaminu nisu osjećali zavist, njega su nazvali bratom i nisu zazirali od toga: “Rekoše: ‘O oče naš, više nam neće hranu davati. Zato pošalji s nama brata našeg da bismo dobili hranu, a mi ćemo ga zaista čuvati’” (Jusuf, 63).

Zavist je ubica bez noža, i palitelj bez potpale i utopitelj bez vode, Allah mene i vas čuvao od zla zavisti, i zaštitio nas od zla svakog zlog čovjeka. Uzvišeni kaže: “Reci: “Utječem se Gospodaru svitanja od zla onoga što On stvara, i od zla mrkle noći kada razastre tmine, i od zla smutljivca kad smutnje sije, i od zla zavidljivca kad zavist ne krije!” (El-Felek, 1–5)

Bojte se Allaha i znajte da se u jednom srcu ne mogu nikada spojiti sreća i zavist, jer je uzrok sreće zadovoljstvo Allahom i Njegovim davanjem, a zavist je otvoreni neprijatelj zadovoljstva. Ono na čemu se zavidi poput je sunca – njegov zalazak i nestanak priželjkuje samo onaj sa “upaljenim” očima.

Da zavidnik može uskratiti zrak onome kome zavidi, on bi to sigurno učinio. Međutim, zavist je “pravedna” bolest, koja zavidniku čini sve ono što on čini onima kojima zavidi. Dovoljno mu je to što osjeća tugu i bol dok su drugi sretni. Onaj kome se zavidi mora biti spreman na niske udarce zavidnika, jer njegova intelektualna superiornost zasigurno će mu stvoriti neprijatelje, kao

što će mu njegova ljudska superiornost stvoriti prijatelje. U konačnici, nema nijednog zavidnika a da neće biti kažnjen s pet kazni i prije nego što njegova zavist dođe do onoga kome zavidi: srdžba Gospodara, tuga koja će pržiti Njegovo srce, iskušenje za koje neće biti nagrađen, grijeh zbog koje zaslužuje osudu i zatvaranje vrata sreće na njegovom licu.

Zatim, znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur’anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

KORISTI I POUKE IZ LUKMANOVIH SAVJETA SINU (MEKA)

Hatib: dr. Bender ibn Abdulaziz Belila

14. džumadel-ula 1441. po Hidžri / 10. januar 2020.

Hvala Allahu, Koji je objavio Kur'an i mudrost, Darežljivom i Milostivom. Tebi pripada hvala, Gospodaru, Koji otklanjaš zastore tmine i brige. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je naš vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik. Allah, džellešanuhu, usavršio je vjeru i upotpunio Svoju blagodat prema nama objavom šerijata, i učinio nas, preko našeg Poslanika, najboljim ummetom, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i mir, i na njegovu porodicu i ashabe, sve dok se smjenjuju svjetlost i tama.

O muslimani, bojte se Allaha, i iskoristite životni vijek prije nego on prođe, i neka vas ne zavede život na ovom svijetu, svojim ukrasima i blještavilom, a koliko je samo ljudi on obmanuo, zaveo, a zatim uništio. "... i izbaci ono što je u njoj, i potpuno se isprazni." (El-Inšikak, 4)

Smrt ima svoje "zamke", a ahiret svoje zastoje. Strahujte za svoja dobra djela, stidite se loših djela, požurite svome Gospodaru prije nastupanja određenog roka.

O muslimani, u uputama mudrog Kur'ana zaista je pouka za razumom obdarene, i svjetlost od Allahove uzvišene svjetlosti, kojom On upućuje koga hoće od Svojih robova, a u njihovoj dubini kriju se tajne i čuda koja niko ne može u potpunosti obuhvatiti i spoznati, a nije ni čudo, jer one su govor Mudrog i Sveznajućeg. Uzvišeni kaže: "... a ti, zaista, primaš Kur'an od Mudrog i Sveznajućeg!" (En-Neml, 6) Najbolje upute su one koje dolaze iz riznice mudrosti i koje su "odjevene" u odoru blagosti i milosti. Ova istina jasno se manifestuje kroz primjer mudrog Lukmana, dobrog čovjeka, o kojem nas Uzvišeni obavještava u Kur'anu, a u čijem srcu je On dao da "provriju" izvori

mudrosti, a zatim se poput pitke vode preliju preko njegovog jezika u vidu mudrih i nadahnutih poruka.

Lukmanova mudrost postala je primjer među ljudima. Kako li je samo lijepa ta riznica i taj izvor mudrosti! Uzvišeni kaže: “A Mi smo Lukmanu mudrost darovali: ‘Budi zahvalan Allahu! Ko je zahvalan, čini to u svoju korist, a ko je nezahvalan – pa, Allah je, zaista, neovisan i hvale dostojan.’” (Lukman, 12)

Zatim je Allah spomenuo deset Lukmanovih uputa sinu, a to su doista dragocjene i uzvišene upute, dalekosežne i mudre, koje su objedinile sva svojstva dobra i dobrote. Uzvišeni kaže: “Kada Lukman reče sinu svome, savjetujući ga: ‘O sinko moj, ne smatraj druge Allahu ravnim, mnogoboštvo je, zaista, velika nepravda’” (Lukman, 13).

Upute počinju isticanjem Allahovog prava i njegove prednosti nad pravom Njegovih robova. Njegovo pravo je prvo i najvažnije pravo, a to je pravo tevhida – iskrenog obožavanja i klanjanja samo Njemu Jedinom, čistog od svih primjesa širka, idolatrije, mnogoboštva. Nijedan čovjek ne može se spasiti i uspjeti osim putem tevhida, u suprotnom bit će kao “onaj koji je s neba pao i koga su ptice razgrabile, ili kao onaj kojeg je vjetar u daleki predio odnio”.

Lukman je istakao pitanje širka i nazvao ga je “velikom nepravdom”, jer se njime u jednaku ravan stavljaju Stvoritelj i stvorenje, Onaj Ko svime upravlja i onaj koji ničim ne upravlja. Kako se stvorenje može pognuti i poniziti pred sebi sličnim stvorenjem, koje ne može sebi nikakvu korist donijeti niti od sebe štetu otkloniti, i koje ne posjeduje ni smrt ni život ni proživljenje.

Okreni se, o muslimanu, Onome Koji te je spasio od robovanja robovima, i oslobodio od robovanja tebi sličnima i sačuvao te od klanjanja kipovima.

Allahovi robovi, nijedno pravo, poslije Allahovog, nema toliku težinu kao što je to pravo roditelja, i zato se ono uporedo spominje s Allahovim pravom. Uzvišeni kaže: “Mi smo naredili čovjeku da bude poslušan roditeljima svojim. Majka ga nosi, a njeno zdravlje trpi, i odbija ga u toku dvije godine. Budi zahvalan Meni i roditeljima svojim, Meni će se svi vratiti.” (Lukman, 14)

Allahu moj, koliko je ispruženih roditeljskih ruku, koliko je brižnih roditeljskih očiju, koliko čeznutljivih roditeljskih srca? Kakva je to požrtvovanost? Koji je to izvor brige i dobrote? Majka prolazi teškoću za teškoćom, napor za naporom, ali joj to samo povećava nježnost, ljubav i brigu. Ona je okrilje za

potomstvo, ukras života, cvijet Dženneta, kuća dobrote, utočište slabima i stjecište blagosti.

O muslimani, ako roditelji budu tražili od djeteta da Allahu pripiše nekoga kao druga, njihovo pravo na dobročinstvo i lijep odnos prema njima i dalje ostaje, ali dijete nije dužno izvršiti njihovu naredbu i učiniti grijeh prema Allahu i pripisati Mu druga. Koje je poštovanje prema roditeljima veće od ovog poštovanja, i koja su pažnja i briga veće od ove brige i pažnje? Uzvišeni kaže: “A ako te budu nagovarali da drugog Meni ravnim smatraš, onoga o kome ništa ne znaš, ti ih ne slušaj i prema njima se, na ovome svijetu, velikodušno ponašaj, a slijedi put onoga koji se iskreno Meni obraća; Meni ćete se poslije vratiti i Ja ću vas o onome što ste radili obavijestiti.” (Lukman, 15)

Lukman nastavlja savjetovati svoga sina, riječima punim topline, nježnosti i ljubavi: “O sinko moj, dobro ili zlo, teško koliko zrno gorušice, bilo u stijeni ili na nebesima ili u zemlji, Allah će na vidjelo iznijeti, jer Allah zna najskrivenije stvari, On je Sveznajući.” (Lukman, 16)

Ovim riječima Lukman mu je rekao: “Budi svjestan Božije sveprisutnosti, u tajnosti i javnosti, i pazi se da ne budeš tamo gdje On prezire, a da budeš tamo gdje On voli, jer On sve zna o tebi i svjedok je svakog tvog koraka. Njemu ništa nije skriveno, bez obzira koliko bilo malo.” Tako mi Allaha, ovaj njegov savjet postavljen je na pravo mjesto. Lukman, Allah mu se smilovao, započeo je svoje upute savjetom o najvećoj dužnosti, čistom tevhidu – vjerovanju u jednog Boga, zatim ga je podsjetio na djelo srca i njegovo čišćenje, koje se smatra najčasnijim i najplemenitijim djelom kod Allaha, jer Allah ne gleda u izgled i likove, nego gleda u srca i djela.

O muslimani, Lukman, Allah mu se smilovao, učio je svoga sina najljepšim manirima, plemenitim osobinama i istinskim vrijednostima. Kada je završio s pojašnjenjem čistog vjerovanja i iskrenog obožavanja Allaha, prešao je na najčasnije srčano djelo – svijest o Allahovom sveznanju i nadzoru i ono što proizlazi iz njega, strah od Allaha i nada u Njegovu milost, a zatim je spomenuo tjelesna djela, izdvojivši najvrednije i najvažnije djelo, obavljanje namaza. Uzvišeni kaže: “O sinko moj, obavlaj molitvu” (Lukman, 17)

Namaz je obilježje vjernika, odmor pobožnjaka i radost očiju poniznih. U islamskom vjerozakonu ustanovljen je u najpotpunijoj i najljepšoj formi, koju je Uzvišeni propisao za Svoje robove. Namaz sadrži hvalu i zahvalnost,

slavljenje i veličanje, svjedočenje istine, stajanje pred Gospodarom, ponizno i predano, onako kako stoji onaj koji je potčinjen i podređen nečijoj volji, skrušenost i približavanje Allahu, kroz razgovor s Njim, poginjanje leđa iz poniznosti, strahopoštovanja i odanosti, zatim uspravljanje i pripremanje za čin poniznosti potpuniji od prethodnog – sedždu spuštanje lica, najuzvišenijeg dijela tijela, na tlo, iz strahopoštovanja prema Njemu i priznanja Njegove veličine i moći. Njegovo srce se predalo, a njegovo tijelo se ponizilo. Zatim se podiže sa sedžde i kratko sjedi između dvije sedžde, veliča i spominje Allaha, iskazuje Mu poniznost, traži od Njegovog dobra, i vraća se u stanje potpune poniznosti i skrušenosti, i tako sve dok ne završi namaz. Prije toga, na zadnjem sjedenju, veliča Allaha, donosi selame i salavate na Njegovog Vjerovjesnika i Njegove dobre robove, zatim traži od Allaha Njegovo dobro i blagodat. Koji to ibadet može biti ljepši, potpuniji i časniji od ovog ibadeta?

O vjernici, nakon što je Lukman poučio svoga sina osnovnim vrlinama koje ga upotpunjavaju kao čovjeka i vjernika, prešao je na uputu, savjet koji će mu pomoći da pozitivno djeluje na druge, jer je najbolji čovjek onaj koji upotpuni sebe i pozitivno djeluje na druge, a to su riječi Uzvišenog: “... i traži da se čine dobra djela, a odvraćaj od hrđavih” (Lukman, 17).

Dobro djelo je sveobuhvatan naziv za svako dobro koje vole ljudske duše, a hrđavo djelo je sveobuhvatan naziv za svako zlo koje preziru ljudske duše. Prema tome, ovo je uputa kojom se preporučuje pozivanje da se čine sve vrste dobra i ukazivanje na opasnost svih vrsta zla. Zbog toga je ovaj princip – podsticanje na činjenje dobra i odvraćanje od zla – temelj dobrote i tajna odlikovanosti ummeta Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, kao što kaže Uzvišeni: “Vi ste narod najbolji od svih koji se ikada pojavio: tražite da se čine dobra djela, a od nevaljalih odvraćate, i u Allaha vjerujete. A kad bi sljedbenici Knjige ispravno vjerovali, bilo bi bolje za njih; ima ih i pravih vjernika, ali, većinom su nevjernici.” (Ali Imran, 110)

Nakon toga, savjetuje ga: “... i strpljivo podnosi ono što te zadesi – dužnost je tako postupiti” (Lukman, 17)- Ovo je jasna uputa o obavezi njegovanja strpljivosti u svakom djelu koje se čini u ime Allaha. Obavljanje namaza, u njegovoj potpunoj formi, s obaveznim radnjama (farzovima), sastavnim dijelovima (ruknovima), rukūom, sedždom i skrušenošću, zahtijeva strpljivost, samokontrolu i ulaganje truda, i zato je namaz težak, osim poslušnima. Također,

podsticanje na činjenje dobra i odvrćanje od zla zahtijeva strpljivost i podnošenje neugodnosti. Duša, u ovom polju, nema šta tražiti za sebe.

O muslimani, posljednje što se navodi u ovim vrijednim savjetima jesu upute o odnosu i ponašanju prema sebi i drugim ljudima, nakon što je na početku pojašnjena suština odnosa prema Gospodaru, u vjerovanju i djelima. O odnosu čovjeka prema ljudima, Uzvišeni kaže: “I, iz oholosti, ne okreći od ljudi lice svoje i ne idi zemljom nadmeno, jer Allah ne voli ni gordog ni hvalisavog.” (Lukman, 18)

Upozorio ga je da, iz oholosti, ne okreće svoje lice od ljudi, i da ne hodi zemljom nadmeno, što je metafora za samodivljenje, samoljublje i hvalisanje, a na indirektan način savjetovao ga je da bude ponizan, skroman i blage naravi, jer su to vrline kojima se najlakše postiže Allahova ljubav i ljubav stvorenja.

Neki su učenjaci rekli o umišljenim ljudima: “Kada neko od njih nauči dva pitanja, ili pred njega sjednu dva učenika, ili dobije upravu nad nečim, počne se šepuriti i hodati nadmeno, kao da se svojim tjemenom ‘očešao’ o nebo.”

Prolaze pored ovih ajeta, kao da ne znaju za njih, a kakvu korist ima čovjek koji uči ili kome se uči Kur’an a između njegovog srca i Kur’ana su doline i doline.

Zatim se, u njegovim savjetima, govori o ličnim kvalitetima, koje bi svaki čovjek trebao posjedovati, a to su riječi Uzvišenog: “U hodu budi odmjeran, a u govoru ne budi grlat; ta najneprijatiji glas je revanje magarca!” (Lukman, 19)

To je vrlo važan bonton, kojim se čovjek navikava na plemenito ponašanje, da u hodu bude odmjeran, ni previše spor, a ni previše brz, čime se želi skrenuti pažnja na odmjeranost u svim ostalim stvarima, i da snizi svoj glas, jer je podizanje glasa, bez bilo kakve potrebe, ružno i odvratno djelo, a dovoljno mu je ružnoće i odvratnosti to što nalikuje revanju magarca. Pred vama su, brižni roditelji, ovi vrijedni savjeti i upute, prihvatite ih snažno, neka vam budu putokazi na putu odgoja i popravljanja.

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

DAREŽLJIVOST I DAVANJE U ZIMSKOM PERIODU (MEDINA)

Hatib: dr. Salah ibn Muhammed el-Budejr
21. džumadel-ula 1441. po Hidžri /17. januar 2020.

Hvala Allahu, Koji je nas je obasuo Svojim blagodatima, i savršeno stvorio nebo, zemlju, godišnja doba, zvijezde, brda, mora, doline, izvore, biljke i polja. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je naš vjerovjesnik i prvak Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, ko odstupi od njegove upute, doživjet će poniženje i neuspjeh. Neka su na njega Allahova milost, blagoslov i spas, i na njegovu porodicu i ashabe, koji su se predali Njegovoj volji, nisu ništa mijenjali i nisu odstupili ni okrenuli se. O muslimani, bojte se Allaha, jer se s bogobojažnošću postiže blagoslov i otklanjaju nedaće. Uzvišeni kaže: “O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

O muslimani, došla vam je hladna zima nakon vrućeg ljeta, i došao vam je “zapah” studeni, nakon “zapaha” vrućine. “On čini da noć i dan naizmjenice nastupaju i u tome je, doista, pouka za one koji pameti imaju.” (En-Nur, 44) Razmislite dobro o Allahovoj veličini, moći i stvaranju. Razmislite o zimi, oblacima, obilnoj i kiši rosulji. Pogledajte kako se spuštaju sićušne kapi iz ogromnih oblaka, i pogledajte hladne planine, “paralizovane” krajeve, gradove prekrivene mrazom, hladnoćom i snijegom, i slavite Stvoritelja, Sveznajućeg, Koji je ni iz čega stvorio kosmos i uredio ga. Vi ste samo jedan mali djelić Allahovog čudnovatog stvaranja. Veličajte Allaha onako kako Ga treba veličati, i bojte se Njegove kazne i osvete, klonite se griješenja i omalovažavanja Njegovog prava. O muslimani, stigla je zima sa svojom oštrinom, žestinom i surovosti. Čuvajte se hladnoće, jer ona “paralizuje” život i uništava tijela. Omer, radijallahu anhu, rekao je: “Došla je zima, a ona je vaš neprijatelj. Pripremite za nju vunenu odjeću, mestve i čarape, i neka vuna bude uvijek uz vas. Hladnoća je neprijatelj koji dolazi iznenada, a odlazi sporo.”

Dragi očevi i staratelji, budite blagi prema svojim mladima i djeci, odjenite ih i budite milostivi prema njima. Samo su nesretna srca lišena svake milosti. Koliko je očeva koji su potpuno zapostavili svoju djecu i ne izvršavaju svoje imovinske obaveze prema njima zbog bračnih razmirica sa svojim suprugama ili zato što su se razveli od njihovih majki. Ne kupuju im odjeću ni za ljeto, ni za zimu ni za svečane prilike. Ne održavaju veze s njima, ne daju im novac, ne čine im dobročinstvo, i brigu o njima prepuštaju strancima i rođacima. Kakva je to bezosjećajnost i grubost, i kakva je to pamet i razmišljanje kojim se upravlja ovaj nepravedni otac, neznalica, koji je okrenuo leđa svojoj djeci, napustio ih i unesrećio. Oslobođeni rob Abdullaha ibn Omera, radijallahu anhumu, rekao je Ibn Omeru: “Namjeravao sam ovaj mjesec provesti u Bejtul-Makdisu.” “Jesi li ostavio svojoj porodici dovoljno hrane za jedan mjesec?”, upitao ga je Ibn Omer. “Ne”, reče on. Ibn Omer mu reče: “Vrati se svojoj porodici i ostavi im onoliko koliko im je potrebno, jer ja sam čuo Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da je rekao: “Dovoljno je čovjeku grijeha da zapostavi one koje je dužan izdržavati.” (Ahmed i Ebu Davud)

O muslimani, koliko je samo neprijatna situacija kada ne možeš obezbijediti za sebe i svoju porodicu ono što je potrebno za zimu, i kada ne možeš kupiti zimsku odjeću a prijeko ti je potrebna, i kako je teško siromahu, koji zbog nedostatka novca, ne može sebi i svojoj porodici obezbijediti odjeću, hranu i lijekove. Nekom čovjeku je rečeno: “Šta si pripremio za hladnoću?”, a on je odgovorio: “Pripremio sam drhatanje i cvokotanje.” Kada se utoplite ili ugrijete, sjetite se ubogih, siromaha, udovica, siročadi; sjetite se, također, izbjeglica i prognanih koji su “okovani” snijegom i ledom, izloženi olujama i snažnim vjetrovima. Siromah, u svom bolu, jeca, iznemogli zapomaže, nevoljnik doziva u pomoć. Nemoćni da bilo šta urade. Njihova bol je velika. Zima je ušla na njihova vrata. Na njihovim plećima veliki je teret. Vjernici su najmilostiviji i najbliži su svakom dobročinstvu. Najbrižniji su prema siromašnima, siročadima, udovicama, raspuštenicama i nemoćnima, najsaosjećajniji i najkorisniji su nevoljnicima, koje nema ko zaštititi i pružiti im utočište, i zato se pobrinite za njih i opskrbite ih odjećom, obućom, pokrivačima, jorganima i sredstvima za grijanje. Briga, samilost i dobročinstvo muslimana prema njegovom bratu najbolja je utjeha za njegovo ranjeno srce. Ebu Seid el-Hudri, radijallahu anhu, rekao je: “Dok smo jednom putovali s Poslanikom, sallallahu alejhi ve sellem,

došao je neki čovjek, na svojoj jahalici, pa je počeo razgledati, čas desno, čas lijevo. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: ‘Ko od vas ima viška jahalicu, neka je da onome ko nema jahalicu. Ko od vas ima viška opskrbe, neka je da onome ko nema opskrbe.’ Zatim je spomenuo i druge vrste imetka, sve dok nismo shvatili da niko od nas nema prava na višak.” (Muslim)

O muslimani, plemenitost u surovim zimskim uvjetima, hranjenje gladnih i dobročinstvo prema ljudima u nestašici i kriznim situacijama odlika je darežljivih i milostivih ljudi. Uzvišeni kaže: “... ili, kad glad hara, nahraniti siročje bliska roda, ili ubogoga nevoljnika” (El-Beled, 14–16). Utumačenju ovih riječi Ibrahim en-Nehai rekao je: “...kada bude vladala oskudica hrane.” Muhammed ibn Abdus, čuveni malikijski učenjak, jedne zimske noći udijelio je stotinu zlatnih dinara, a to je bio ukupan prinos njegovog voćnjaka. Rekao je: “Cijelu noć nisam zaspao od brige za siromasima iz Muhammedovog ummeta.” Budite darežljivi i udijelite dio vaše imovine na Allahovom putu. Nahranite gladnog, napojite žednog, odjenite promrzlog. Raspitujte se o stanju vaših komšija, radnika, siromašnih, bolesnih, pastira na udaljenim pašnjacima. Nije istinski vjernik onaj koji zanoći sit, a njegov komšija je gladan. Pobrinite se za potrebe siromašnih i potrebnih. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, rekao je: “Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: ‘Niko neće udijeliti sadaku, iz svog halal imetka, a Allah voli samo ono što je halal i lijepo, a da Allah neće uzeti njegovu sadaku, Svojom desnom rukom, makar bila i jedna datula, i njegovati je sve dok ne postane veća od brda, kao što jedan od vas njeguje mladunče deve.’” (Muttefekun alejh)

O muslimani, zimi se ljudi vatrom štite od hladnoće, uživaju u njenoj vrućini, okupljaju se noću oko nje, i potpaljuju je u kućama, baščama i šatorima. Vatra je, u zimskom periodu, njihov užitek i ono što ih drži na okupu. Uzvišeni kaže: “Mi činimo da ona podsjeća i da bude korisna onima koji konače.” (El-Vakia, 73)

Onaj ko naloži vatru kako bi se ugrijao i na njoj skuhao ili ispržio hranu, i koristio je za druge potrebe, neka je, poslije toga, ugasi i ne ostavi nijednu žeravicu, bilo to danju ili noću, iz predostrožnosti da ne bi došlo do požara ili zapaljenja. Vatra je neprijatelj koji se teško može obuzdati, njene varnice raspršuju se na sve strane, a od njegovog plamena niko nije siguran. Ibn Omer, radijallahu anhuma, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Kada

pođete na spavanje, ugasite vatru.” (Muttefekun alejhi) Ebu Musa el-Eš’ari, radijallahu anhu, rekao je: “U Medini je u toku noći izgorjela jedna kuća, a kada je o tome obaviješten Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: ‘Vatra je vaš neprijatelj, i kada pođete na spavanje, ugasite je.’” (Muttefekun alejhi)

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur’anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

ODLIKOVANOST I POZICIJA MEDINE (MEDINA)

Hatib: dr. Abdullah ibn Abdurrahman el-Buajdžan
28. džumadel-ula 1441. po Hidžri /24. januar 2020.

Hvala Allahu, Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, stvara ono šta hoće i odabire, Stvoritelja nebesa i Zemlje; sve stvari kod Njega imaju mjeru, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i povjerljivi poslanik i pečat svih vjerovjesnika i poslanika. Dostavio je poslanicu, ispunio emanet, savjetovao ummet i borio se na Allahovom putu onako kako se treba boriti, sve dok mu nije došla smrt, neka su na njega Allahova milost i blagoslov, i na njegovu porodicu i sve ashabe.

Najbolji govor je Allahov govor, najbolja uputa je uputa Muhammeda, sina Abdullahovog, sallallahu alejhi ve sellem, a najgore stvari u vjeri su novotarije, svaka novotarija je zabluda, a svaka zabluda vodi u Vatru. Allahovi robovi, bojte se Allaha u onome što vam je naredio, i ostavite ono što vam je On zabranio i na što vas je upozorio, i znajte da je sve, i malo i veliko, u retke stavljeno. “O vjernici, Allaha se bojte, i neka svaki čovjek gleda šta je za sutra pripremio i Allaha se bojte jer On dobro zna šta radite.” (El-Hašr, 18)

O muslimani, Allah, džellešanuhu, odabire, za Svoje dobro i počast, mjesta, kao što im odabire vrijeme, sljedbenike i pomagače. Na Zemlji je nekim mjestima i područjima dao posebnu vrijednost, pa su ona postala odabrana i časna mjesta. Učinio je Meku stjecištem Objave, kiblom muslimana, “majkom” gradova i naselja, sigurnim gradom, časnim Hramom, utočištem srca vjernika, a Medinu je počastio Vjerovjesnikovom hidžrom i mjestom u kojem su muslimani nastanili, iz nje se proširio islam po čitavom svijetu, ona je tajjiba – lijepa, i boravak u njoj je lijep i ugodan, između dva njena brežuljka je harem – sveti i nepovredivi prostor, ona je pribježište i utočište Poslanika, njegov dom i mezar.

O vjernici, Allah je odlikovao Medinu, dao joj posebnu vrijednost, naredio je Svom vjerovjesniku da se preseli u nju, učinio je haremom, svetim ono što je između dva njena brežuljka i prokleo je onoga ko u njoj griješi ili pruži utočište grešniku. Znajte njeno pravo i imajte na umu njenu svetost. Enes, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Medina je harem odavde dovd, nije dozvoljeno sjeći njeno drveće, niti činiti u njoj grijehe. Ko u njoj počini grijeh, neka je na njega Allahovo prokletstvo, prokletstvo meleka i svih ljudi.” (Buhari) Amir ibn Sa’d prenosi od svoga oca da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ja sam učinio haremom, svetim ono što je između dva brežuljka Medine, i u tom prostoru zabranjeno je sjeći drveće i ubijati divljač.” (Muslim) Alija, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Medina je harem između Ajra i Sevra. Ko u njoj počini grijeh, ili pruži utočište grešniku, neka je na njega Allahovo prokletstvo, prokletstvo meleka i svih ljudi. Allah od njega neće primiti ni farz ni na nafilu.” (Buhari)

O muslimani, Medina je stjecište imana, Allah ju je nazvao kućom i imanom, u njoj je objavljivan Kur’an, u njoj su ustanovljeni propisi i učvršćeni su temelji vjerovanja. Iz nje su poneseni i uzdignuti bajraci islama, pokrenuta vojska i osvojeni gradovi, Allah je uzvisio Svoju vjeru, pomogao Svoga roba i ponizio Svoje neprijatelje. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Iman se sklanja u Medinu, kao što se zmija sklanja u svoju rupu.” (Muslim)

O vjernici, Medina je neprobojni oklop i uzdignuta tvrđava. Ona odbacuje od sebe prljavštinu, i blista ljepotom. Na njenim kapijama su meleki koji je čuvaju, i u nju ne može ući Mesihi-Dedžal niti strah od njega, niti kuga. Enes ibn Malik, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Nema nijednog mjesta a da u njega neće ući Dedžal, osim Meke i Medine. Na svim njenim prilazima su meleki poredani u safove, koji je čuvaju. Zatim će se Medina potresti tri puta, pa će Allah iz nje izvesti svakog nevjernika i licemjera.” (Muslim) Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Na medinskim putevima i uzvišenjima su meleki. U nju ne može ući kuga niti Dedžal.” (Muslim)

O vjernici, pokvareni i zli ljudi ne mogu se zadržati u Medini, nad kojom bdi Allahova zaštita i spokoj. Aiša bint Sa’d, radijallahu anha, rekla je: “Čula

sam Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, da kaže: ‘Nijedan čovjek neće spletkariti protiv stanovnika Medine, a da se neće ‘istopiti’ kao što se istopi so u vodi.’ (Buhari) Džabir, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Medina je kao kovački mijeh, odstranjuje trosku (otpatke) i daje sjaj željezu.” (Muslim)

O muslimani, Ibrahim, alejhis-selam, učinio je Meku haremom, svetom, i molio je Allaha za njen blagoslov, a naš Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, učinio je Medinu haremom i molio je za nju isto ono što je Ibrahim molio za Meku. Abdullah ibn Zejd ibn Asim, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ibrahim je učinio Meku haremom, svetom, i molio je za njene stanovnike, a ja sam učinio svetom Medinu, kao što je Ibrahim, alejhis-selam, učinio Meku, i molio sam za njen sa’j i mudd (mjere za težinu) isto što je Ibrahim molio za stanovnike Meke.” (Muslim) Enes, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Allahu moj, podari Medini dvostruko veći blagoslov od Meke.” (Buhari)

O vjernici, Medina je bila jedan od najdražih gradova Allahovom Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, prema kojem je on pokazivao otvorenu ljubav i vjernost. Aiša, radijallahu anha, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Allahu moj, omili nam Medinu onoliko koliko volimo Meku ili još više od toga! Allahu moj, podari nam bereket u našem sāu i našem muddu. Allahu moj, Medinu nam učini zdravom sredinom, a njenu groznicu premjesti u Džuhfu.” (Buhari) Enes, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, kada bi došao s puta i ugledao zidine Medine, potjerao svoju jahalicu, iz ljubavi prema Medini. (Buhari) Kada bi došao blizu Medine, požurio bi, a kada bi ugledao brdo Uhud, rekao bi: “Ovo brdo voli nas, i mi volimo njega.” Ebu Humejd, radijallahu anhu, rekao je: “Otišli smo s Allahovim Poslanikom, sallallahu alejhi ve sellem, u Bitku na Tebuku”, zatim je naveo hadis, u kojem se između ostalog kaže: “Zatim smo došli do doline Vadil-kura, pa je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: ‘Ja ću sada požuriti, pa ko hoće od vas, neka požuri sa mnom, a ko hoće, neka ostane.’ Kada smo došli blizu Medine, rekao je: ‘Ovo je Taba (lijepa), a ovo je Uhud, brdo koje nas voli i koje mi volimo.’” (Muslim)

Svako ko posjeti Medinu, veže se srcem za nju. Ona u dušama hodočasnika ostavi najdublje uspomene, a u njihovim srcima zapali plamen čežnje koji se

nikada ne ugasi. Allahu moj, učini nas od onih koji je vole Medinu i koji će biti ukopani na njenoj zemlji.

O muslimani, Medina je bolja za vas, i nemojte je nikada ostaviti. Allah ju je odabrao za vašeg Vjerovjesnika, pa i vi odaberite ono što je On odabrao. Poštujte je, dok ste u njoj, pravila komšiluka i znajte prava komšije.

Ebu Zuhejr, radijallahu anhu, rekao je: “Čuo sam Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da je rekao: ‘Osvojit ćete Jemen, pa će se prema njemu uputiti ljudi sa svojim porodicama i poslugom, a Medina je bolja za njih, kada bi samo znali. Osvojit ćete Siriju, pa će se prema njoj uputiti ljudi sa svojim porodicama i poslugom, a Medina je bolja za njih, kada bi samo znali. Osvojite ćete Irak, pa će se prema njemu uputiti ljudi sa svojim porodicama i poslugom, a Medina je bolja za njih, kada bi samo znali.’” (Buhari)

Ibn Hadžer, Allah mu se smilovao, rekao je: “Boravak i život u Medini bolji je za njih, jer je ona Poslanikov harem, stjecište Objave, mjesto spuštanja Allahovog blagoslova, kada bi samo znali koje su sve dunjalučke i ahiretske koristi boravka i života u njoj i kolika je njihova prednost u odnosu na ovo-svjetske koristi zbog kojih su se nastanili u drugim gradovima.”

Ibn Omer, radijallahu anhuma, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Kome se ukaže prilika da umre u Medini, neka umre u njoj, jer ja ću se zauzimati za one koji umru u njoj.” (Ahmed i Tirmizi) Amir ibn Sa'd prenosi od svoga oca da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Medina je bolja za njih, kada bi samo znali. Niko neće napustiti Medinu, ne želeći živjeti u njoj, a da ga Allah neće zamijeniti boljim od njega, i niko se neće strpjeti na njenim neugodnostima i teškoćama, a da ja neću biti njegov zagovornik ili svjedok na Sudnjem danu.” (Muslim) Uzvišeni Allah kaže: “Vi u Allahovom Poslaniku imate divan uzor za onoga koji se nada Allahovoj milosti i nagradi na onome svijetu, i koji često Allaha spominje.” (El-Ahzab, 21)

O vjernici, Medina ima svoje odlike i dobrote, pa nastojte da ih postignete, i svoju svetost, vrijednost i kodeks ponašanja, pa ih upoznajte. Ovo posebno važi za prostor unutar granica harema – svetog i nepovredivog dijela Medine, a posebno mesdžida Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. Odnos prema Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, koji podrazumijeva puno poštovanje, isti je i za njegovog života i poslije smrti. Allah, džellešanuhu, naredio je vjernicima da se učtivo i blago ponašaju u njegovom prisustvu. Uzvišeni kaže:

“O vjernici, ne odlučujte se ni za što dok za to ne upitate Allaha i Poslanika Njegova, i bojte se Allaha! Allah, zaista, sve čuje i sve zna.

O vjernici, ne dižite glasove svoje iznad Vjerovjesnikova glasa i ne razgovarajte s njima glasno, kao što glasno jedan s drugim razgovarate, da ne bi bila poništena vaša djela, a da vi i ne primjetite. One koji utišaju glasove svoje pred Allahovim Poslanikom – a to su oni čija je srca Allah prekalio u čestitosti – čeka oprost i nagrada velika. Većina onih koji te dozivaju ispred soba nije dovoljno pametna. A da su se oni strpjeli dok im ti sam izađeš, bilo bi im bolje, a Allah prašta i samilostan je.” (El-Hudžurat, 1–5)

Kada se nađete u Poslanikovoј džamiji, ponašajte se najljepše što možete. Saib ibn Jezid, radijallahu anhu, rekao je: “Stajao sam u Poslanikovom mesdžidu, kada me je neko pogodio kamenčićem s leđa. Okrenuo sam se i vidio da je to Omer ibn Hattab, radijallahu anhu. Rekao je: ‘Idi i dovedi mi onu dvojicu.’ Otišao sam i doveo ih. Upitao ih je: ‘Odakle ste vas dvojica?’ ‘Iz Taifa’, rekoše oni. Omer im reče: ‘Da ste od stanovnika ovog grada, kaznio bih vas zato što ste podigli glas u Poslanikovoј džamiji.’” (Buhari) Zato znajte pravo, vrijednost, nepovredivost i svetost Poslanikove džamije.

Zatim, znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šalžite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur’anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

DOBROČINSTVO (MEKA)

Hatib: dr. Bender ibn Abdulaziz Belile

12. džumadel-uhra 1441. po Hidžri / 7. februar 2020.

Hvala Allahu, Koji je ihsan, dobročinstvo, učinio najveći stepenom, i uzdigao dobročinitelje na najljepše mjesto. Hvalim Ga i zahvaljujem Mu na nepresušnim blagodatima i očiglednim darovima.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik i vjerovjesnik kojem su date mnoge počasti, neka su na njega Allahova milost i blagoslov, i na njegove ashabe, velike dobročinitelje, sve dok postoje nebesa i Zemlja. Bojte se Allaha, o muslimani, jer je On, slavljen neka je, dostojan strahopoštovanja i bogobožnosti, i budite svjesni Njegove sveprisutnosti, u tajnosti i javnosti, i nastojte Mu se približiti dobročinstvom koje će On nagraditi Svojim dobročinstvom, milošću i radosnom viješću.

Neka Allah nagradi svakim dobrom ljude čija su srca ispunjena zikrom – spominjanjem Njega, i koji su svoje vrijeme uljepšali šaputanjem u osami i razgovorom s Njim, i u kojem nema prostora za druge, mimo Njega. Kada govore, govore riječi zikra, ne učine nijedan korak a da to nije u skladu sa Njegovim emrom, naredbom i zabranom, ako se raduju, to je zbog Njegove blizine, ako tuguju, to je zbog Njegovog ukora. Ne mogu bez Njega nijedan tren, i govore samo ono čime je On zadovoljan.

O muslimani, postoje djela koja njihove činitelje uzdižu na počasne stepene, vode ih putevima ponosa, stavljaju ih u pročelje kao uzore drugim ljudima i učvršćuju na putu Allahovog zadovoljstva i ljubavi. U samom vrhu tih djela je stepen dobročinstva, koji onoga ko je njime počašćen navodi na činjenje onoga što je najbolje i najljepše, u najpotpunijoj formi. To je stepen koji izvire iz Njegovog savršenstva i uzvišenosti. Budući da je islam izvor svake plemenitosti, stepen dobročinstva dobio je, u njemu, potpunu, savršenu formu, i najčasnije mjesto, i status jednog od najvrednijih ibadeta, kao što kaže Uzvišeni: “Allah

zahtijeva da se svačije pravo poštuje, dobro čini, i da se bližnjima udjeljuje.” (En-Nahl, 90)

Predvodnik dobročinitelja, Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Allah je propisao dobročinstvo u svakoj stvari i prema svakome.” (Muslim)

Dobročinstvo počinje s dobročinstvom prema vlastitoj duši, tako što će joj se ukazati na njenog Stvoritelja i Gospodara, vjerovanje u Njegovu jednoću i obavezu Njegovog obožavanja s najvišim stepenom svijesti o Njegovoj sveprisutnosti i nadzoru, potpunom iskrenošću i samoprijekorom, tako da se može opisati kao “da obožavaš Allaha kao da Ga vidiš, jer ako ti Njega ne vidiš, On tebe vidi”. (Buhari i Muslim)

Ovo je vrhunac vjere i njen najviši i posljednji stepen. Za vjernika, poslije ovog cilja, nema cilja, jer on s ovim stepenom postaje poput onoga koji gleda u svog Gospodara, svojim očima. Ne pitaj, u tom stanju, za njegovo strahopoštovanje, skrušenost i poniznost. Ako zna da ga njegov Gospodar vidi i gleda u svakom stanju, i upućen je u njegove najskrivenije tajne, i da ništa od onoga što čini Njemu nije skriveno, ni jedan jedini tren, to će ga podstaći da upotpuni svoj ibadet, i čuva ga od svih nedostataka, i nikada, u njemu, neće osjetiti dosadu.

Vjernik je muhsin – dobročinitelj u svom namazu, u njemu se susreće sa svojim Voljenim, razgovora sa svojim Gospodarom. Obavlja ga najpotpunije što može, smiren je na rukūu i sedždi, ne “krade” od njega, ne obavlja ga brzo, nije okupiran mislima o nečemu drugom. Obavlja ga smireno, blago, s razmišljanjem i bistrih misli. On je dobročinitelj i u zekatu, njime čisti svoj imetak, uvećava svoju dobit i pomaže svojoj siromašnoj braći. Izvršava ga na vrijeme, bez nedostataka i umanjivanja, zadovoljan u duši zbog njegovog izdvajanja, ne prigovara i ne uznemirava one koji traže od njega, i ne škrtari, nakon obavezne i s dobrovoljnom sadakom.

Vjernik je muhsin – dobročinitelj i u svom postu. On mu pomaže da nadvlada svoje prohtjeve, da čini posebnu vrstu ibadeta i postigne najveće stepene dobročinstva, ostavljajući stvari koje su njegovoj duši drage, a da to ne znaju ni najbliži ljudi oko njega, ali zna Poznavalac svih tajni, samo mu je On na umu i samo mu je On važan, a to je, upravo, srž dobročinstva i njegova suština. Post je jedno od najplodnijih polja za postizanje ihsana, dobročinstva.

Vjernik je muhsin – dobročinitelj i u svom hadžu. Hadž je odazivanje na poziv Voljenog i hodočašćenje Njegove kuće. Hadžija obavlja sve njegove obrede u ime Allaha, čuvajući se od ružnog i nepristojnog govora i grijeha i svake vrste rasprave, predajući se, u potpunosti, svome Gospodaru i osjećajući, duboko u sebi, svetost mjesta u kojem se nalazi. Izbjegava sve čime bi mogao narušiti svetost Njegove kuće i prostora u kojem boravi. Ne zapostavlja farzove i ne pravi propuste u svojim djelima. Njegov hadž važna je i veličanstvena manifestacija dobročinstva.

Vjernikovo dobročinstvo proteže se i na druge i obuhvata ih. Kada ispunji sve aspekte dobročinstva prema sebi, nastojat će svoju dušu usmjeriti ka dobročinstvu prema drugim stvorenjima, kroz različite i neograničene oblike dobročinstva, kao što su: darežljivost, vedrina lica, pomoć nevoljniku, olakšavanje dužnicima, pružanje utjehe tužnima, ispunjavanje potreba, nahranjivanje gladnih, skrbljenje o siročadima, briga o udovicama, posjećivanje bolesnih, podučavanje neukih, upućivanje na Pravi put zalutalih i dr.

O muslimani, jedan od prikaza dobročinstva, u njegovim različitim oblicima, koji su podsjećanje pobožnima, svjetionik upućenima i vodič dobročiniteljima jeste predaja o sedmerici koje će Allah pokriti Svojim hladom na dan kada ne bude drugog hlada, među kojima su: čovjek kojeg je ugledna i lijepa žena pozvala na nemoral, a on joj rekao: “Ja se bojim Allaha”; čovjek koji je udijelio sadaku, i sakrio je, tako da ljevica ne zna šta je udijelila desnica i čovjek koji se sjeti Allaha u osami i zasuze mu oči. (Buhari i Muslim)

U ovom hadisu spomenute su tri, posebno upečatljive, dimenzije ihsana – dobročinstva, do kojih mogu dosegnuti samo oni najbolji i odabrani.

Prva dimenzija jeste dimenzija čovjeka koji je zapao u iskušenje zbog lijepe i ugledne žene, koja ga je pokušala navesti na grijeh, čija je ljepota obuzela njegov razum i gotovo da je poklekao pred njom da se u njegovom srcu nije “upalila” žeravica murakabe – svijesti o Allahovoj sveobaviještenosti i nadjačala zov strasti. Allahu moj, kako su samo divne njegove riječi: “Ja se bojim Allaha” kojima je uspio ukrotiti svoju strast. To su riječi čiji je plod na usnama, a korijen duboko u srcu. On to ne bi mogao uraditi da nije postigao doredžu ihsana – dobročinstva, u njegovom najpotpunijem obliku.

Druga dimenzija jeste dimenzija čovjeka koji je pomogao siromaha svojim imetkom, s čistim njetom, u ime Allaha, i nastojeći, koliko god je to moguće, čuvati svoje djelo u tajnosti. Njegovo dobročinstvo, u ovom slučaju, je potpuno. On je, prije svega, učinio ihsan – dobročinstvo svojom darežljivošću i sadakom, a zatim je to potvrdio drugim dobročinstvom, potpunijim od pret-hodnog, tj. sakrio je svoju sadaku od ljudskih očiju, a to je srž dobročinstva i plemenitosti. Kada čovjek, prilikom činjenja ibadeta, ne vidi nikog drugog osim Allaha Jedinog.

Treća dimenzija jeste dimenzija čovjeka koji se u osami sjeti Allaha i zaplače iz strahopoštovanja i ljubavi prema Njemu, i iz nade i čežnje. Ovaj čovjek pokazao je svoju iskrenost prema Allahu i potvrdio je svoje dobročinstvo time što je odabrao samoću i osamljenje sa Allahom, džellešanuhu, nad prisustvom i pažnjom drugih ljudi, svjestan Allahove sveobaviještenosti. On je, ovim činom, objedinio više vrsta dobročinstva: dobročinstvo osame s Allahom, dobročinstvo Njegovog spominjanja i veličanja, dobročinstvo plakanja iz straha od Allaha.

Allah, džellešanuhu, nagradit će ovu trojicu posebnom nagradom na Sud-njem danu, zaštitit će ih Svojim hladom kada ne bude drugog hlada, jer su oni učinili svoja djela samo zbog Njegovog zadovoljstva. Istinu je rekao Uzvišeni: “Zar nagrada za dobro učinjeno djelo može biti nešto drugo do dobro?!” (Er-Rahman, 60)

Dobročinstvo prema sebi i drugim ljudima ima lijepu završnicu, slatke plodove i plemenite posljedice. Prva, da će dobročinitelj postići Allahovu ljubav i uživanje u Allahovoj pomoći i podršci: “Allah, zaista, voli one koji dobra djela čine” (El-Bekara, 195); “...a Allah je, zaista, na strani onih koji dobra djela čine!” (El-Ankebut, 69). Druga, Allahova je milost najbliža dobročiniteljima, kao što kaže: “... milost Allahova je doista blizu onih koji dobra djela čine” (El-A’raf, 56). Treća, Allah je dobočiniteljima obećao Svoje dobročinstvo i više od toga, kao što kaže Uzvišeni: “Zar nagrada za dobro učinjeno djelo može biti nešto drugo do dobro?!” (Er-Rahman, 60); “... a onima koji čine dobra djela daćemo i više!” (El-Bekara, 58) Četvrta, Allah je dobročinitelje obradovao radosnom viješću: “I obraduj one koji dobra djela čine!” (El-Hadždž, 37); “... sve što zažele u Gospodara svoga će naći; to će biti nagrada onima koji su dobra djela činili” (Ez-Zumer, 34). Peta, njihovu nagradu Allah čuva kod Sebe, makar ona

bila skrivena od ljudskih očiju ili je oni negirali. Uzvišeni kaže: “Allah zaista neće dopustiti da propadne nagrada onima koji čine dobro.” (Et-Tevba, 120)

Šesta, dobročinstvo uzrokuje slast u srcu dobročinitelja, kojoj nema ravne. Neki učenjaci su kazali: “Najveća slast na dunjaluku je slast dobročinstva.” Možda je ova slast obuhvaćena Allahovom radosnom viješću dobročiniteljima. Sve ovo bi samo trebalo biti podsticaj čovjeku da ustraje na putu dobročinstva, i da sve njegove riječi i djela budu isključivo u službi ihsana, dobročinstva, i da njegov kompletan život bude u tom znaku. Neka nas Allah uputi na put dobročinitelja, amin!

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjervjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šalžite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

ŠIRENJE PANDEMIJA I BOLESTI, RAZMIŠLJANJA I POUKE (MEDINA)

Hatib: dr. Husejn ibn Abdulaziz Alu Šejh
19. džumadel-uhra 1441. po Hidžri / 14. februar 2020.

Hvala Allahu, Čijim se spominjanjem kosmos uzvisio. Zahvaljujem Mu na neizmjerljivoj blagosti i dobroti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i Koji je rekao: "... i ne postoji ništa što Ga ne veliča, hvaleći Ga" (El-Isra, 44), i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, i najbolji od Njegovih stvorenja, neka su na njega Allahova milost i blagoslov, i na njegovu porodicu i ashabe.

Oporučujem sebi i vama bogobožnost, koja je najveći stepen imana i lađa spasa na oba svijeta. Uzvišeni kaže: "O vjernici, borite se Allaha onako kako se treba boriti i umirite samo kao muslimani!" (Ali Imran, 102) Allah, džellešanuhu, stvorio je život, i učinio da se u njemu smjenjuju zdravlje i bolest, radost i tuga, blagostanje i teškoća, da bi iskušao Svoje robove. Uzvišeni: "Uzvišen je Onaj u Čijoj je ruci vlast – On sve može! Onaj Koji je dao smrt i život da bi iskušao koji od vas će bolje postupati; On je Silni, Onaj Koji prašta" (El-Mulk, 1–2).

Bolest je jedna od Allahovih zakonitosti u životu čovjeka, kojom On iskušava koga hoće od Svojih robova, a otklanja je od koga hoće, On zna sve bolesti, njihove uzroke, suštinu i izvor. Uzvišeni kaže: "Mi sve s mjerom stvaramo." (El-Kamer, 49) Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "I znaj da ono što te je mimoišlo, nije te moglo snaći, a što te je snašlo, nije te moglo mimoići." Allah Uzvišeni je Onaj Koji štetu i korist daje, Koji daje i uzima, samo u Njegovim rukama je odredba bolesti i samo On, slavljen neka je je, daje lijek i ozdravljenje. Govoreći o Ibrahimu, alejhis-selam, Uzvišeni kaže: "... i Koji me, kad se razbolim, liječi." (Eš-Šuara, 80) A, sve to iz mudrosti, i kako bismo spoznali vrijednost Njegovih blagodati, jer tek kada se spusti noć i mrak, spozna se vrijednost dana, a u bolesti se spozna vrijednost zdravlja i blagostanja.

Čovjek, ma ko on bio, koliko bilo njegovo znanje i stručnost u medicini, podložan je bolestima. Bolešću su iskušani i najodabraniji Allahovi robovi i vjerovjesnici, i nisu se od nje mogli spasiti ni najveći doktori. Aiša, radijallahu anha, rekla je: “Nisam vidjela da je ikoga toliko ophrvala bol kao što je ophrvala Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem.” Ibn Mesud, radijallahu anhu, rekao je: “Došao sam u posjetu Allahovom Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, a on je bio isrpljen i trpio je bolove od groznice.”

Od Allahove je milosti i blagosti to što je učinio da svaka bolest ima svoj lijek, i da je svakoj bolesti odredio uzrok njenog liječenja, poznavao ga neko ili ne. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Allah nije dao nijednu bolest a da za nju nije dao lijek.”

U ovom hadisu je podsticaj za bavljenje medicinom. Allah, džellešanuhu, potčinio je lijek, izlječenje, Svojim robovima na Zemlji i u kosmosu: ima lijekova čija se tajna krije u vodi, drugi se uzimaju iz hrane, treći iz biljaka, četvrti iz otrovnih supstanci, štaviše lijek je prisutan na svakom mjestu.

Sve to je Allah olakšao, iz milosti prema Svojim robovima, a znajući njihovu slabost i potrebu za Njim, slavljen neka je. Islam podstiče svoje sljedbenike da proučavaju i studiraju bolest i lijek, i uzdigao je medicinsku nauku na visoko mjesto, odmah nakon šerijatskih nauka, jer se njome spašavaju i čuvaju ljudski životi, i tijelu vraća zdravlje nakon bolesti.

Imam Šafija, Allah mu se smilovao, rekao je: “Dvije su vrste znanja: znanje o vjeri i svjetovno znanje. Znanje o vjeri je fikh – razumijevanje vjere i njenih propisa, a svjetovno znanje je medicina.” On je također rekao: “Ne znam da, poslije znanja o halal i haramu, ima časnije nauke od medicine.”

I pored ogromnih napora koje je uložilo na putu unapređenja i razvoja medicine i njenih sredstava, čovječanstvo još uvijek nije u stanju kvalitetno odgovoriti na većinu poznatih bolesti, a njihova najveća nemoć ogleda se u tome da se sićušna i golim okom nevidljiva stvorenja “ušuljaju” u njihov život, ovladaju njihovim tijelima i uzrokuju širenje prenosivih i opakih bolesti. Uzvišeni kaže: “A ako bi mušica nešto ugrabila, oni to ne bi mogli od nje izbaviti; nejak je i onaj koji se klanja, a i onaj kome se klanja!” (El-Hadždž, 73)

Iznenadna pojava zaraznih oboljenja i njihovo uništavanje velikog broja ljudskih života, u veoma kratkom vremenskom periodu, samo potvrđuje slabost čovjeka i ograničenost njegovog znanja i mogućnosti, bez obzira na to kolikom

snagom i silom raspolagao. Uzvišeni kaže: “... a čovjek je stvoren kao nejako biće.” (En-Nisa, 28) Ovo je Božanski poziv čovjeku da se ne pouzdaje toliko u sebe, i da se preda svom Stvoritelju, iskreno Mu se kajući i odazivajući se Njegovom pozivu. Širenje zaraznih i epidemijskih bolesti ozbiljna je stvar, i zahtijeva od čovjeka da se istinski osloni na Allaha, moli Ga da ga zaštiti od njih, uloži maksimalan napor i poduzme sve mjere za njihovo preveniranje. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Kada čujete da se u nekom mjestu pojavila kuga, nemojte ići u njega, a ako se zadesite u tom mjestu, ne izlazite iz njega, bježeći od zaraze.”

U slučaju pojavljivanja i širenja zaraznih bolesti, musliman je dužan vjerovati u Božiju odredbu, imati lijepo mišljenje o svom Gospodar, odnositi se prema Stvoritelju s najvišim poštovanjem, ne pokazivati negodovanje i srdžbu, okititi se najljepšim strpljenjem i tražiti u bolesti, koliko je to moguće, Gospodarove darove i Njegovu veliku dobrotu.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, otišao je kod Ummu Saib ili Ummu Musejjib, pa je rekao: “Šta ti je, o majko Saibova ili majko Musejjibova?”, a ona je rekla: “Groznica, Allah ne dao u njoj blagoslova.” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, tada joj reče: “Nemoj loše govoriti o groznici, jer ona briše ljudske grijeh, kao što mijeh otklanja hrđu sa željeza.”

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, također je rekao: “Muslimana neće zadesiti ni najmanja neugodnost, bio to umor, ili teškoća, ili briga, ili tuga, ili uznemiravanje, pa i ubod trna, a da mu Allah zbog toga neće oprostiti neke njegove grijeh.” I rekao je: “Vjernika i vjericu neprestano će pratiti iskušenja, u imetku i potomstvu, sve dok pred Allaha ne dođe bez ijednog grijeha.” Bolest je uzrok traženja utočišta kod Allaha. Rekao je Uzvišeni: “A poslanike smo i narodima prije tebe slali i neimaštinom i bolešću ih kažnjavali ne bi li poslušni postali.” (El-En’am, 42)

Koliko je samo bolesti, zbog kojih su, u srcima bolesnika, provrela vrela dobra, i čiji su jezici puno Allaha spominjali, hvalili i veličali. Bolest čovjeka čisti od oholosti i hvalisanja, razvija strahopoštovanje u njegovom srcu i ispunjava ga poniznošću prema Stvoritelju. Da nije dunjalučkih ispita i iskušenja, čovjekovo srce uništiti bi oholost, samodivljenje i tvrdoća. Iskušenje koje će te vratiti Allahu bolje je od blagodati koja će uzrokovati da zaboraviš na Allaha.

Kada musliman vidi i čuje da se u nekom narodu pojavila zarazna bolest i epidemija, molit će Allaha da ga sačuva onoga čime je njih iskušao i zahvalit će Mu na zdravlju. U hadisu se kaže: “Ko vidi nekog čovjeka u iskušenju, pa kaže: ‘Hvala Allahu, Koji me sačuvaio onoga čime je tebe iskušao, i odlikovao nad mnogim Svojim stvorenjima, neće ga zadesiti to iskušenje.’” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Molite Allaha da vam podari oprost, zdravlje i čvrsto ubjeđenje na ahiretu i dunjaluku.”

Kada čovjek razmišlja o svim dunjalučkim previranjima i svemu što zagorčava dunjalučki život i čini ga mučnim, neka se sjeti vječnih i neprolaznih užitaka, džennetske nagrade, u kojoj nema bolesti, niti brige, niti iskušenja. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Pozvat će glasnik na Sudnjem danu: ‘Vaše je da u Džennetu vječno budete zdravi, i da se nikada ne razbolite, i da živite vječno i da nikada ne umrete, i da vječno budete mladi i da nikada ne ostarite, i da vječno uživite i da nikada ne osjetite nevolju.’” O tome govore riječi Uzvišenog: “... i njima će se doviknuti: ‘Taj Džennet ste u nasljedstvo dobili za ono što ste činili!’” (El-A’raf, 43)

Donosite salavate i selame na Poslanika pravog puta, to vam je Allahova naredba u Njegovoj Knjizi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur’anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

LAŽNE OPTUŽBE, POSLJEDICE I NAČINI LIJEČENJA (MEDINA)

Hatib: dr. Husejn ibn Abdulaziz Alu Šejh
26. džumadel-uhra 1441. po Hidžri / 21. februar 2020.

Hvala Allahu, Koji je Svojim robovima dozvolio lijepe stvari, a zabranio im ružne i ono što može biti uzrokom njihove propasti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, Gospodara Zemlje i nebesa, i svjedočim da je naš vjerovjesnik i prvak Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, i najbolje stvorenje. Allahu moj, smiluj se, spasi i blagoslovi Muhammeda, njegovu porodicu i ashabe, nosioce bogobojažnosti i svake počasti.

O muslimani, oporučujem sebi i vama bogobojažnost, jer je ona uzrok svake radosti i spuštanja blagoslova. Uzvišeni kaže: "... a onome koji se Allaha boji, On će izlaz naći i opskrbit će ga odakle se i ne nada; onome koji se u Allaha uzda, On mu je dosta. Allah će, zaista, ispuniti ono što je odlučio; Allah je svemu već rok odredio." (Et-Talak, 2–3)

O muslimani, jedna od pojava, koja se često dešava na sudovima, i koja nikako ne priliči muslimanima i nije dozvoljena vjernicima, jeste podizanje lažnih i neutemeljenih optužbi radi stjecanja protupravne koristi. Uzvišeni kaže: "Ne jedite imovinu jedan drugoga na nepošten način i ne parničite se zbog nje pred sudijama da biste na grešan način i svjesno dio tuđe imovine pojeli!" (El-Bekara, 188) Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "Ko bude tražio (putem suda), ono što mu ne pripada, nije od nas, i neka sebi pripremi mjesto u Vatri." (Muslim)

Poznato je, na temelju tekstova objave i jednoglasnog mišljenja islamskih učenjaka, da muslimanu nije dozvoljeno da prihvati ono što mu je putem suda dosuđeno, ako to, u stvarnosti, ne pripada njemu.

Također, jedna od ružnih pojava, koje se dešavaju na sudovima i izvan njih, jeste korištenje lažne zakletve kako bi se, nezakonitim putem, ostvarila

neka korist i prisvojila tuđa imovina. Uzvišeni kaže: “Oni koji obavezu svoju prema Allahu i zakletve svoje zamjenjuju nečim što malo vrijedi – na onome svijetu nikakva dobra neće imati, Allah ih neće ni osloviti, niti će na njih, na Sudnjem danu, pažnju obratiti, niti će ih očistiti - njih bolna patnja čeka.” (Ali Imran, 77)

Neki učenjaci iz prvih generacija protumačili su da se u ovom ajetu aludira na lažnu zakletvu kojom se želi steći protupravna korist. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko se lažno zakune kako bi prisvojio imetak drugog muslimana, srest će Allaha a On će na njega biti srdit.” (Muttefekun alejhi) Poslanik, alejhis-selam, rekao je: “Ko lažnom zakletvom prisvoji pravo drugog muslimana, Allah će mu zabraniti Džennet i uvest će ga u Vatra.” Rekli su: “Allahov Poslaniče, čak i ako se radi o nekoj sitnoj stvari?” “Da, makar se radilo o grančici eraka.” (Muslim) Erak je drvo od kojeg se pravi misvak.

Poštovani vjernici, jedna od vrlo opasnih i štetnih pojava po vjeru i dunjaluk, pojedince i društva, jeste lahkomislen i ravnodušan stav prema lažnom svjedočenju. Čovjek lažno svjedoči kako bi ostvario neku materijalnu korist, ili, kako neki ljudi misle, da pomogne svom rođaku ili prijatelju, smatrajući da time neće biti pričinjena nikakva šteta. Sve su to veliki grijesi i odvratne stvari koje je Allah, džellešānuhu, najstrožije zabranio. Uzvišeni kaže: “Izbjegavajte što više govor neistiniti.” (El-Hadždž, 30)

Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, upitan je o velikim grijesima pa je rekao: “Pripisivanje druga Allahu, neposlušnost roditeljima, ubistvo i lažno svjedočenje.” (Muttefekun alejhi)

U ovu vrstu svjedočenja spada i svjedočenje u korist treće strane, bez pravnog utemeljenja, kako bi se ostvarilo vlasništvo nad javnim dobrom koje država dodjeljuje, kao što je zemljište ili neki drugi imetak.

O muslimani, jedna od pojava koje se dešavaju u sudnicama, a od kojih bi muslimani trebali biti daleko, jeste da vjerovnik, iako zna da dužnik nije u stanju vratiti dug zbog opravdanih okolnosti, potražuje svoje pravo putem suda, kako bi mu se na taj način osvetio i kaznio ga za kašnjenje sa izmirenjem duga.

Obaveza je, u tom slučaju, postupiti prema uputstvu Stvoritelja, Koji je rekao: “A ako je u nevolji, onda pričekajte dok bude imao; a još vam je bolje, neka znate, da dug poklonite.” (El-Bekara, 280) Seid ibn Džubejr, Allah mu se smilovao, u komentaru riječi: “... a još vam je bolje, neka znate, da dug

poklonite”, rekao je: “Time će postići veću nagradu kod Allaha, a ako to ne uradi, nije grešan. Međutim, onaj ko zatvori nevoljnika u zatvor, učinio je grijeh.”

Ovo je mišljenje mnogih učenjaka iz prvih generacija. O ti koji imaš dug kod nevoljnika, koji nije u mogućnosti da ti vrati dug, drži se ovog uputstva i postići ćeš veliko dobro i nagradu. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Bio je neki trgovac koji je pozajmljivao novac ljudima. Ako bi saznao da neko od dužnika nije u stanju vratiti dug, rekao bi svojim slugama: ‘Oprostite mu, možda i Allah nama oprost’, pa mu je Allah oprostio.” (Muttefekun alejhi) Rekao je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: “Koga raduje da ga Allah spasi od nevolje na Sudnjem danu, neka olakša nevoljniku ili neka mu oprostio dio duga.” (Muslim) Imam Ahmed i Ibn Madža bilježe da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ko dà odgodu nevoljniku, nakon što je istekao rok za vraćanje duga, za svaki dan odgode imat će nagradu kao da je udijelio dvostruko veću milostinju.”

O muslimani, od stvari koje su zabranjene muslimanima i koje spadaju u veliki grijeh, jeste namjerno odugovlačenje s vraćanjem duga i primoravanje vjerovnika da svoje pravo traži putem suda. Zabranjeno je onome ko ima mogućnost da vrati dug da odugovlači s njegovim izmirenjem. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Odugovlačenje imućnog čovjeka s vraćanjem duga je nepravda.” (Muttefekun alejhi)

O muslimani, učestala je pojava da neke muslimanke traže hul’u, razvod uz kompenzaciju sa ženine strane, putem suda bez valjanog šerijatskog razloga, a jedina želja im je da se “oslobode” bračne veze. Vjerodostojnim putem potvrđeno je da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Koja god žena bude tražila razvod od svoga muža, bez opravdanog razloga, bit će joj zabranjen miris Dženneta.” Ibn Hadžer el-Hejsemi ubrojao je ovakvo postupanje žene u velike grijehe.

Jedno od općeprihvaćenih šerijatskopравnih načela jeste načelo zabrane samovolje u korištenju šerijatom zagarantovanih prava. Na temelju ovog načela zabranjuje se mužu da odugovlači s izvršenjem prava koja je šerijat dao raspuštenicama, kao što je uručenje odgođenog vjenčanog dara, ili uručenje vjenčanog dara prije intimnog odnosa, u situacijama u kojima je to predviđeno, ili ostvarivanje prava raspuštenice, od koje se muž razveo opozivnim razvodom, na stanovanje i izdržavanje, ili isplata troškova izdržavanja trudnim

raspuštenicama, koje su razvedene definitivnim razvodom sve dok se ne porode. Sve ovo su šerijatom zagarantovana prava žena koja nije dozvoljeno osporavati, odugovlačiti i izbjegavati njihovo izvršenje, i na taj način primoravati žene da putem suda traže svoja zakonska prava, i trpe štetu zbog muževe neodgovornosti. Svakome ko poznaje šerijat jasno je da se radi o zagarantovanim pravima, koja se moraju izvršiti.

O muslimani, raširena je pojava među muslimanima da žene, zbog neodgovornosti svojih muževa, prava potvrđena jasnim šerijatskim tekstovima, traže pred sudovima, a od tih prava je pravo na izdržavanje djece nakon razvoda, ako su djeca pod njihovim skrbništvom. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Dovoljno je čovjeku grijeha da zapostavi one o kojima je dužan voditi brigu.” (Nevevi je ovaj hadis ocijenio vjerodostojnim.)

Dužnost je svakog muslimana da svoje šerijatske obaveze izvrši draga srca i na način koji neće dovesti do nesporazuma i razdora, i zbog kojeg nijedna od strana neće biti primorana da svoje pravo ostvaruje putem suda. Musliman na ova prava gleda kao na “Božije granice” i propise koje je obaveza što prije izvršiti, u ime Allaha i s ciljem približavanja njemu, a ne pod silom zakona. Uzvišeni kaže: “To su Allahovi propisi. Onaj koji Allahove propise krši – sam sebi nepravdu čini.” (Et-Talak, 1)

Onaj ko prati dešavanja u vezi sa sudovima i sudskim presudama, a posebno u oblasti hadane (njegovanja maloljetne djece nakon razvoda), rastuži se kada vidi odnos bračnih drugova ili jednog od njih prema djeci i njihovo korištenje kao sredstva za nanošenje štete onom drugom. Obaveza je bračnih drugova da ne prekoračuju Allahove granice, poštuju interese djece, nastoje da im se osiguraju mirno i sigurno ozračje i dom i da zajedno rade na izgradnji ljubavi, sigurnosti i samopouzdanja kod njihove djece, a to je moguće samo ako se izdignu iznad ličnih interesa i daju prednost interesima djece, kako bi njihova djeca odrastala u sigurnom i zdravom okruženju i imala zdravo odrastanje. Uzvišeni kaže: “I ne zaboravite da jedni prema drugima velikodušni budete.” (El-Bekara, 237)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko rastavi majku i njeno dijete, Allah će rastaviti njega i njegove voljene.” (Vjerodostojnim su ga ocijenili neki učenjaci hadisa.)

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio:

“Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šalžite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

NAČINI I SREDSTVA UNOŠENJA RADOSTI U SRCA VJERNIKA (MEKA)

Hatib: dr. Mahir ibn Hamed el-Muajkili
4. redžeb 1441. po Hidžri / 28. februar 2020.

Hvala Allahu, Koji je ovaj svijet učinio kućom iskušenja i ispita, promjenjivih stanja i situacija, između radosti i tuge. Hvalim Ga, slavljem neka je, i zahvaljujem Mu, i svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji druga nema, Koji smrt i život daje, i na smijeh i plač navodi, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, koji se radovao Allahovoj milosti i dobroti, i strpio se na onome čime ga je Allah iskušao, neka su na njega Allahova milost, mir i blagoslov, i na njegovu porodicu i ashabe, i one koji slijede njegovu uputu do Sudnjeg dana.

O vjernici, oporučujem sebi i vama bogobožnost, jer je ona zaštita od smutnji i iskušenja i uzrok praštanja grijeha i pogreški. Uzvišeni kaže: “O vjernici, ako se budete Allaha bojali, On će vam sposobnost darovati pa ćete istinu od neistine moći rastaviti i preko ružnih postupaka vaših će preći i oprostiti vam. A Allahova dobrota je neizmjerena.” (El-Enfal, 29)

Radost i sreća istinski su užitak, slast i zadovoljstvo srca, kao što su briga i tuga uzroci patnje i nesreće. Šerijat, vjerovjesnik Milostivog uvažio je čovjekove prirodne potrebe i ono što uređuje i usmjerava njegovu prirodu i nagone. Uzvišeni Allah stvorio je sva stvorenja, najbolje poznaje njihovo stanje i ono što ga može popraviti i unaprijediti, i On je učinio radost i sreću plodovima zadovoljstva i ubjeđenja. “A kako i ne bi znao Onaj Koji stvara, Onaj Koji sve potanko zna, Koji je o svemu obaviješten.” (El-Mulk, 14)

Vjernici se raduju uputi koju je Allah objavio Svom Poslaniku: “Neki od onih kojima smo dali Knjigu raduju se svemu što objavljujemo tebi, ali neki protivnici ne priznaju nešto od Objave.” (Er-Ra’d, 36) Zato je najčasniji, najuzvišeniji i najveći stepen radosti – radost zbog islama, imana, upute Kur’ana i sunneta, koja uzrokuje smiraj, zadovoljstvo i živost duše i pobuđuje u njoj želju

za spoznajom, vjerovanjem i zahvalnošću Blagodarnom Darovatelju. Uzvišeni kaže: “Reci: ‘Neka se zato Allahovoj blagodati i milosti raduju, to je bolje od onoga što gomilaju.’” (Junus, 58)

Braćo u vjeri, jedan od uzroka zadovoljstva i radosti srca, na dunjaluku i ahiretu, jeste unošenje radosti i sreće u srca drugih ljudi. Sve što su čovjekova produktivnost i doprinos zajednici veći, njegova sreća i njegovo zadovoljstvo su veći. Nagrada je srazmjerna djelu. Da li je nagrada za dobročinstvo išta drugo do dobročinstvo? Taberani u “Muđžemul-kebiru”, sa dobrim lancem prenosilaca, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ko obraduje brata muslimana i nečim ga uči sretnim kada se s njim susretne, Allah će njega obradovati na Sudnjem danu.”

Pričinjavanje radosti drugima jedno je od najvrednijih i Allahu najdražih djela i uzroka postizanja Allahove milosti i oprosta i ulaska u Njegov Džennet. Ibn Omer, radijallahu anhumu, kazuje da je neki čovjek došao kod Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, i rekao: “Allahov Poslaniče, ko su najdraži ljudi Allahu, i koja su djela najdraža Allahu?” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Allahu najdraži ljudi jesu oni koji najviše koriste drugim ljudima, a najdraže djelo Allahu je radost koju uneseš u život muslimana, ili otkloniš od njega nevolju, ili otplatiš njegov dug, ili utoliš njegovu glad. Da pomognem svom bratu u potrebi, draže mi je nego da boravim u itikafu, u ovoj džamiji, mjesec dana”, misleći na svoju džamiju u Medini. (Taberani sa dobrim lancem prenosilaca)

Jedan od načina unošenja radosti u srca drugih ljudi jeste briga o njihovim problemima, otklanjanje nedaća od njih, ispunjavanje njihovih potreba, a to su, zapravo, veličanstvena vrata dobra i nagrade, i osobine iskrenih i istinoljubivih vjernika, koji, u ljubavi, samilosti i saosjećanju jednih prema drugima, nalikuju jednom tijelu – kada se jedan njegov dio požali na bol, i ostali dijelovi osjećaju nesanicu i groznicu.

Naši dobri prethodnici, pobožni vjernici i znameniti učenjaci, približavali su se Allahu ispunjavanjem potreba ljudi, činjenjem onoga što će im koristiti, otklanjanjem nedaća od njih, zauzimanjem za njih u dobru. Bejheki u “Šuabul-imanu” bilježi da je Ibn Abbas, radijallahu anhumu, bio u itikafu u Poslanikovoj džamiji, pa mu je došao čovjek, poselamio ga i sjeo pored njega. Ibn Abbas, radijallahu anhumu, upitao ga je: “Čovječe, vidim da si zabrinut i

tužan?” Čovjek reče: “Da, dugujem jednom čovjeku, a ne mogu mu vratiti dug.” “Hoćeš li da se zauzmem kod njega za tebe”, upita ga Ibn Abbas, radijallahu anhumu. “Ako tako želiš”, reče mu on. Nakon toga, Ibn Abbas, radijallahu anhumu, ustao je i žurno izašao iz džamije, a ovaj čovjek zaustavio ga je i rekao mu: “Zar si zaboravio da si u itikafu?” “Nisam zaboravio, ali sam čuo vlasnika ovog kabura, sallallahu alejhi ve sellem, da je rekao: ‘Ko se pobrine za potrebu svoga brata, i ispuni je, to mu je bolje nego da dvadeset godina provede u itikafu.’” U Taberanijevom “Mu’džemu” kaže se: “Ko ode sa svojim bratom da bi ispunio njegovu potrebu, Allah će učvrstiti njegova stopala u danu kada će se stopala pokliznuti.” Jedan od načina unošenja radosti jeste osmijeh.

Na Poslanikovom, sallallahu alejhi ve sellem, licu, često se mogao vidjeti osmijeh. Džerir ibn Abdullah el-Bedželi, radijallahu anhu, rekao je: “Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nikada me nije vidio a da mi se nije osmjehnuo.” Tirmizi bilježi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Da se osmjehneš svome bratu, i to je sadaka.”

O vjernici, poklon priskrbiljuje ljubav, učvršćuje prisnost, spaja srca i otklanja zlobu iz grudi. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, davao je i primao poklone.

Buhari bilježi sljedeći hadis: “Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, poklonjena je odjeća, među kojom je bio jedan mali ogrtač crnog poruba. Upitao je: ‘Šta mislite, kome odgovara ovaj ogrtač?’ Svi su šutjeli, a Poslanik reče: ‘Dovedite mi Ummu Halid.’”

Ummu Halid je bila djevojčica koja je rođena u Abesiniji. Dovedli su je, i on joj je obukao ogrtač. Djevojčica je gledala u odjeću, radosno, sretno i zadovoljno. Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: ‘Obuci ovaj ogrtač i iznosaj ga, lijepo ti stoji, o Ummu Halid.’”

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, imao je običaj šaliti se sa svojom porodicom i ashabima, a sve s ciljem unošenja radosti u njihova srca. Bilježi imam Ahmed da je bio čovjek po imenu Zahir, koji je živio u pustinji. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, volio ga je. Jednog dana, dok je Zahir prodavao stvari na pijaci, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, prišao mu je s leđa, obuhvatio ga rukama i rekao je: “Ko će kupiti roba od mene?” Zahir reče: “Allahov Poslaniče, u tom slučaju, tvoja trgovina će propasti, jer ja nemam neku vrijednost.” “Ali ti kod Allaha nisi bezvrijedan, ti si kod Allaha dragocjen.”

U kazivanju o trojici ashaba koji su izostali iz Bitke na Tebuku vidimo veliku želju ashaba, Allah bio zadovoljan njima, da obraduju druge ljude i da preteknu druge u tome. Kada je Allah, džellešānuhu, objavio ajete o oprostima Ka'bu i njegovoj dvojici prijatelja, što se desilo u zadnjoj trećini noći, a u to vrijeme Vjerovjesnik je bio kod Ummu Seleme, pa je rekao: "O Ummu Selema, oprosteno je Ka'bu!" Na to je ona rekla: "Hoću li poslati nekoga da ga obraduje ovom radosnom vijestima?" "Ako to uradiš, bojim se da bi ljudi mogli nagrnuti ovamo, i prekinuti vam san." Nakon što je klanjao sabah-namaz, obavijestio je ashabe da je Allah oprostio ovoj trojici.

Neki ashabi uzjahali su svoje jahalice i uputili se njihovim kućama, kako bi im prenijeli radosnu vijest. Neki su se popeli na brdo Sel, i iz sveg glasa obznani da im je Allah oprostio. O tome Ka'b, radijallahu anhu, kazuje: "Dok sam sjedio u svojoj kući, u stanju koje je Allah spomenuo: 'i kad im se bilo stisnulo u dušama njihovim', i 'kad im je zemlja, koliko god da je bila prostrana, postala tijesna' – čuo sam glasnika, koji se uspeo na brdo Sel, kako povišenim glasom govori: 'O Ka'be, sine Malikov, raduj se!' Istog trenutka učinio sam sedždu zahvalnosti, i znao sam da je došao izlaz. Nakon toga otišao sam do Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, a usput sam sreo ljude koji su mi čestitali zbog primanja mog pokajanja kod Allaha. Kada sam došao u Poslanikovu džamiju, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, sjedio je okružen mnogim ljudima, pa sam mu nazvao selam, a on je, vedrog i nasmijanog lica, rekao: 'Raduj se najboljem danu koji je svanuo otkad te majka rodila. Raduj se najboljem danu koji je svanuo otkad te majka rodila.' Upitao sam: 'Allahov Poslaniče, je li to od tebe ili je od Allaha?' 'Nije od mene, nego je od Allaha', reče Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem. Kada bi se Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, obradovao zbog nečega, zasijalo bi mu lice, kao da je djelić mjeseca." (Buharija)

O vi koji vjerujete u Allaha i Poslanika, unesite radost u srca vaše braće tako što ćete ih pitati za one koji su odsutni od kuće, posjetiti njihove bolesne, izmiriti posvađane, ublažiti im boli i tuge, nahraniti gladne, opraštati i izmirivati njihove dugove.

Pametani i razboriti čovjek neće propustiti nijednu priliku da obraduje svoga brata muslimana. Ibn Kajjim, Allah mu se smilovao, rekao je: "Razum, vjerodostojna tradicija, ljudska priroda i iskustvo različitih naroda ukazuju na to da su traženje Božije blizine i Njegovog zadovoljstva i dobročinstvo prema Njegovim

stvorenjima najveći uzroci postizanja svakog dobra, a osobine suprotne ovima su najveći uzrok skretanja na put zla. Ničim se ne mogu priskrbiti Allahove blagodati i otkloniti Njegova kazna kao što je to pokornost i približavanje Njemu i dobročinstvo prema Njegovim stvorenjima. Uzvišeni kaže: “O ljudi, već vam je stigla pouka od Gospodara vašeg i lijek za vaša srca i uputstvo i milost vjernicima. Reci: ‘Neka se zato Allahovoj blagodati i milosti raduju, to je bolje od onoga što gomilaju.’” (Junus, 57–58)

O vjernici, radost je jedno od svojstava Stvoritelja, neka je sveto i uzvišeno ime Njegovo, a to je radost prikladna Njegovoj uzvišenosti i veličini, bez iskrivljivanja, negiranja, raspravljanja o kakvoći i upoređivanja. Uzvišeni kaže: “Niko nije kao On! On sve čuje i sve vidi.” (Eš-Šura, 11)

Muslim bilježi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Allah, džellešānuhu, obraduje se tevbi, pokajanju Svoga roba vjernika više nego što se obraduje čovjek koji se nalazi u pustoj i opasnoj zemlji, sa jahalicom na kojoj su mu hrana i voda, pa zaspi, i nakon što se probudi, vidi da je jahalica nestala, i krene da je traži sve dok ga ne savlada žeđ, a zatim kaže: ‘Vratit ću se do mjesta na kojem sam bio, zaspati i tako čekati smrt’, a kada stavi glavu na podlakticu, u namjeri da zaspi, ugleda svoju jahalicu, kako stoji pored njega, na njoj njegova poputnina, hrana i voda, pa je uzme za povodac, i od silne radosti, pogrešno se izrazivši, kaže: ‘Allahu moj, Ti si moj rob, a ja sam Tvoj gospodar!’”

Ibn Kajjim, Allah mu se smilovao, navodi u svojoj knjizi “Tarikul-hidžretejni”, da je Allah, džellešānuhu, stvorio stvorenja radi toga da Ga iskreno obožavaju, i zato je od njih kupio njihove živote. Ova trgovina dokaz je da je roba koju je On kupio, tj. životi njegovih stvorenja, draga Allahu, odabrana kod Njega i da je On zadovoljan njome. Vrijednost robe prepoznaje se po vrijednosti i veličini njenog kupca i visini njene cijene. Roba si ti, kupac je Allah, a cijena je Njegov Džennet, gledanje u Njegovo lice i slušanje Njegovog govora u Kući sigurnosti i mira. Kada rob odbjegne od svog gospodara i vlasnika, ne mareći za Njegovim zadovoljstvom, i prikloni se njegovom neprijatelju, i postane jedan od njegovih vojnika, dajući prednost njegovom zadovoljstvu nad zadovoljstvom svoga gospodara i vlasnika, on je time sam sebe izložio njegovoj kazni i srdžbi. Ako se, nakon toga, pokaje, zamoli ga da mu se vrati, pohrli k njemu i odrekne se drugih gospodara, kako da se njegov gospodar, onaj koji ga iskreno voli, ne obraduje zbog njega? Kako da se ne obraduje zbog njega?

I to najvećom i najpotpunijom radošću! To je Allahovo dobro, koje On daje kome hoće, a Njegova dobrota je neizmjerena.”

Poštovani vjernici! Kada se čovjek iskreno pokaje svome Gospodaru, priznajući svoj grijeh, osjećajući kajanje zbog njega i odluči da mu se neće vratiti, njegov Gospodar obrađuje se zbog toga, radošću dobročinstva i blagosti, a On je neovisan o Svojim robovima. On nagrađuje Svog roba, pokajnika, radošću, srećom, slašću i zadovoljstvom. Allah se raduje pokajanju Svoga roba, i zbog Svoje radosti, nagrađuje ga tako što njegovo srce ispuni radošću i zadovoljstvom.

U hadisi-kudsiju kaže se: “Allah, džellešanuhu, rekao je: ‘Ko uradi jedno dobro djelo bit će nagrađen deset puta toliko, i još više ću mu dati. A ko uradi jedno loše djelo, imat će za to djelo jedan grijeh ili ću mu ga oprostiti. Ko Mi se približi za pedalj, približit ću mu se za aršin, ko Mi se približi za aršin, približit ću mu se za rukohvat. Ko mi dođe idući, Ja ću njemu trčeći. Ko Me sretne s grijesima kolika je Zemlja, a nije Mi druga pripisivao, Ja ću ga susresti s isto toliko oprosta.’” (Muslim)

Allah voli od Svojih robova da Mu se kaju i ustraju u pokornosti Njemu, kako bi postigli Njegov Džennet i zadovoljstvo. Uzvišeni kaže: “...i za one koji se, kada grijeh počine ili kad se prema sebi ogriješe, Allaha sjete i oprost za grijehne svoje zamole – a ko će oprostiti grijehne ako ne Allah? – i koji svjesno u grijehu ne ustraju. Njih čeka nagrada – oprost od Gospodara njihova i džennetske bašče kroz koje rijeke teku, u kojima će vječno ostati, a divne li nagrade za one koji budu tako postupili!” (Ali Imran, 135–136) Štaviše, On će iz Svoje milosti, plemenitosti i darežljivosti, loša djela pokajnika promijeniti u dobra djela, kao što kaže: “ali onima koji se pokaju i uzvjeruju i dobra djela čine, Allah će njihova hrđava djela u dobra promijeniti, a Allah prašta i samilostan je.” (El-Furkan, 70)

Budimo iskreni u svom pokajanju, jer je pokajanje prva, srednja i zadnja stepenica puta onih koji idu ka Allahu, i koju čovjek ne smije napustiti sve do svoje smrti. “I svi se Allahu pokajte, o vjernici, da biste postigli ono što želite.” (En-Nur, 31)

Zatim, znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

SAVJETI I SMJERNICE ZA PREVENIRANJE ZARAZNIH BOLESTI (MEKA)

Hatib: dr. Abdullah ibn Avad el-Džuheni
11. redžeb 1441. po Hidžri / 6. mart 2020.

Svaka hvala i zahvala pripadaju Allahu. Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo, i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik.

Uzvišeni kaže: “O vi koji vjerujete, bojte se Allaha istinskom bogobojažnošću i nipošto ne umirite osim kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

“O ljudi, bojte se Gospodara svoga, Koji vas je stvorio od jedne osobe, od koje je njen par stvorio, a od njih dvoje mnoge muškarce i žene rasijao. Bojte se Allaha, Čijim imenom jedni druge molite, i čuvajte rodbinske veze. Allah vas, doista, nadzire.” (En-Nisa, 1)

“O vjernici, bojte se Allaha i govorite samo istinu, On će vas za vaša dobra djela nagraditi i grijehе vam vaše oprostiti. A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao - postići će ono što bude želio.” (El-Ahzab, 70–71)

Najstinitiji govor je Allahova Knjiga, a najbolja uputa je uputa Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem. Najgore stvari u vjeri su novotarije, svaka novotarija je zabluda, a svaka zabluda vodi u Vatru. O vjernici, bojte se Allaha, i znajte da je bogobojažnost temelj sreće, i put uspjehа na dunjaluku i ahiretu. Uzvišeni kaže: “... a onome koji se Allaha boji, On će izlaz naći” (Et-Talak, 2); “A onome ko se Allaha boji, On će sve što mu treba učiniti dostupnim” (Et-Talak, 4).

O muslimani, Allahove blagodati prema nama ne mogu se izbrojati niti obuhvatiti, a jedna od najvećih i najpotpunijih blagodati jeste blagodat poslanstva posljednjeg i pečata svih vjerovjesnika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem.

Zahvaljujte Mu na toj blagodati i izvršite svoju obavezu prema njoj, slijedeći je i slijedeći Vjerovjesnika kojem je data. Uzvišeni kaže: “Iz njihovih grudí ćemo zlobu odstraniti; ispred njih će rijeke teći, i oni će govoriti: ‘Hvaljen neka je Allah, Koji nas je na Pravi put uputio; mi ne bismo na Pravome putu bili da nas Allah nije uputio’” (El-A’raf, 43); “Oni ti prebacuju što su primili islam. Reci: ‘Ne prebacujte mi što ste islam primili; naprotiv, Allah je vama milost podario time što vas je u pravu vjeru uputio, ako iskreno govorite’” (El-Hudžurat, 17). Kada bi musliman istinski razmišljao o ovoj blagodati, to bi pobudilo njegove emocije, i spoznao bi njenu pravu vrijednost i koristi. Njome je Allah otvorio “zakatančena” srca, “gluhe” uši, “slijepe” oči, i izveo ljude iz tmina na svjetlo, iz zablude na Pravi put, iz neznanja u spoznaju, iz poroka u vrlinu, iz nepravde u pravdu. Čovjek se uvijek nalazi između dvije stvari: Allahove blagodati, koja traži zahvalnost, i grijeha, koji traži istigfar – pokajanje. Ove dvije stvari neodvojive su od čovjeka, i čovjek neprestano uživa Allahove blagodati i darove. Od Allahovih blagodati prema čovjeku jeste blagodat sluha, vida i razuma. Uzvišeni kaže: “Allah vas iz trbuha majki vaših izvodi, vi ništa ne znate, i daje vam sluh i vid i razum da biste bili zahvalni.” (En-Nahl, 78)

Jedna od tih blagodati jeste blagodat sigurnosti u državi. Potreba ljudi za sigurnošću veća je od potrebe za hranom i vodom, i zbog toga je Ibrahim, alejhis-selam, u svojoj dovi, sigurnost stavio ispred opskrbe, pa je rekao: “Kada je Ibrahim zamolio: ‘Gospodaru moj, učini ovo mjesto sigurnim gradom, a snabdij plodovima stanovnike njegove, one koji budu vjerovali u Allaha i u onaj svijet!’” (El-Bekara, 126)

Ljudi koji su u strahu, ne mogu uživati u hrani i piću. Allah, džellešānuhu, podsjeća Kurejšije na ovu blagodat, i kaže: “... neka se oni Gospodaru hrama ovoga klanjaju, koji ih gladne hrani i od straha brani” (Kurejš, 3–4). Pet je pravila zahvalnosti u islamu: prvo, potčinjenost zahvalnog Onome Kome se zahvaljuje; drugo, ljubav prema Njemu; treće, priznanje Njegovih blagodati; četvrto, zahvalnost Njemu i pohvala zbog blagodati i peto, da se Njegove blagodati ne koriste za ono što On prezire.

Kada izostane jedno od tih pravila, naruši se princip zahvalnosti. Postiđenje čovjeka zbog neprestanog uživanja Allahovih blagodati vrsta je zahvalnosti. Svijest o veličini Allahove blagosti i oprosta je zahvalnost. Priznanje da su sve

blagodati, praiskonski, od Allaha također je zahvalnost. Znanje da je zahvalnost jedna od Allahovih blagodati, i to je zahvalnost.

Poniznost i skromnost u blagodatima je zahvalnost. Veliki je broj djela i riječi koji se mogu podvesti pod pojam zahvalnosti. Zahvalnost je “povodac” i čuvar blagodati. Kada se prekine ovaj “povodac”, blagodat se izgubi i više se ne vraća. Muslim bilježi od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Allah će reći čovjeku na Sudnjem danu: ‘O ti, zar ti nisam ukazao počast, stvorio za tebe ženu, dao ti imetak, potčinio ti konje i deve, i dao ti vlast?’, a čovjek će reći: ‘Da, jesi.’ ‘Da li si vjerovao da ćeš se susresti sa Mnom?’, reći će Allah. ‘Ne’, reći će on, pa će Allah reći: ‘Ja ću tebe danas zaboraviti, kao što si ti Mene zaboravio.’” Ako je Allah, džellešanuhu, zahvalio, blagodario, Svojim robovim dobročiniteljima, a On je neovisan o njima, preče je onda da čovjek zahvali onome ko mu učini dobro.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Kome bude učinjeno dobro, i on kaže dobročinitelju: ‘Džezākallahu hajren! – Allah te nagradio svakim dobrom!’, ispunio je svoju obavezu zahvalnosti.” (Tirmizi) Uzvišeni kaže: “... i kad je Gospodar vaš objavio: ‘Ako budete zahvalni, Ja ću vam, zacijelo, još više dati; budete li nezahvalni, kazna Moja doista će stroga biti.’” (Ibrahim, 7)

O vjernici, u jednom predanju, koje prenosi Ibn Abbas, radijallahu an-huma, navodi se da je Omer, radijallahu anhu, krenuo u Šam (Siriju) i kada je došao do Serga, sreo je muslimanske vojskovođe Ebu Ubejdu ibn Džerraha i njegove pomoćnike, koji su ga obavijestili da se u Šamu pojavila kuga. Ibn Abbas, radijallahu an-huma, kazuje: “Omer, radijallahu anhu, rekao je: ‘Pozovi mi prve muhadžire!’, pa sam ih pozvao, a onda im je on saopćio da se u Šamu pojavila kuga i zatražio je njihovo mišljenje. Mišljenja muhadžira bila su oprečna. Neki su kazali: ‘Krenuo si u Šam s određenim ciljem, i smatramo da ne bi trebao odustajati.’ Drugi su kazali: ‘S tobom su odabrani ljudi i as-habi Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i ne bi ih trebao izlagati opasnostima kuge.’ Omer je rekao: ‘Možete ići’, a zatim je naredio: ‘Pozovite ensarije!’ Pozvao sam ih, i Omer im je postavio isto pitanje kao i muhadžirima, a i oni su se podijelili u mišljenju baš kao i muhadžiri. Ponovo je rekao: ‘Možete ići’, a zatim je rekao: ‘Pozovite mi kurejšijske starješine, muhadžire Fetha’, tj. one koji su se preselili u Medinu nakon oslobođenja Meke, pa sam ih pozvao, i oni su kazali: ‘Smatramo da se trebaš vratiti i ne izlagati ljude opasnostima

kuge.' Bili su složni u tome. Nakon toga Omer je obznanio: 'O ljudi, ja sam donio odluku da se vratimo, pa me slijedite.' Tada ga Ebu Ubejda b. Džerrah upita: 'A je li to bijeg od Allahovog određenja?', a Omer mu odgovori: 'Eh, da je to neko drugi rekao, Ebu Ubejda! Da, bježimo od Allahovog određenja u Allahovo određenje. Šta misliš, da imaš deve koje su ušle u dolinu sa dvije padine, od kojih je jedna plodna, a druga neplodna, pa kada bi ih napasao na onoj plodnoj padini, zar to ne bi činio shodno Allahovom određenju, baš kao što bi, i da ih napasaš na onoj neplodnoj padini, to isto činio po Allahovom određenju?' Utom dođe Abdurrahman b. Avf, koji je zbog neke obaveze sve to vrijeme bio odsutan, pa reče: 'Ja imam znanje o tome. Čuo sam Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, kako je rekao: 'Ako čujete da se kuga pojavila u nekoj zemlji, ne odlazite u nju, a ako se pojavi u zemlji u kojoj se trenutno nalazite, tada ne izlazite iz nje bježeći od kuge.' Nakon toga, Omer, radijallahu anhu, zahvalio se Uzvišenom Allahu i vratio se u Medinu.'" (Buhari i Muslim)

Ovaj hadis ukazuje na obavezu poduzimanja mjera predostrožnosti iz straha od širenja zaraznih bolesti.

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: "Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljte mu pozdrav!" (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

SKRUŠENOST I NADA U NEDAĆAMA (MEDINA)

Hatib: dr. Abdullah ibn Abdurrahman el-Buajdžan

18. redžeb 1441. po Hidžri / 13. mart 2020.

Hvala Allahu, Koji prima dove i otklanja nedaće i iskušenja. Zahvaljujemo Mu na blagodatima i darovima, a utječemo Mu se od zla onoga što je stvorio, iskušenja i zaraznih bolesti, kojima On pogađa koga hoće, a odvraća ih od koga hoće. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, Njemu pripada svaka veličina i hvala, ponos i gordost, vječnost i trajanje, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, pečat svih poslanika, onaj koji je uzdignut u nebeske sfere, kome je dat Havd, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i mir, i na njegovu porodicu, i ashabe, i one koji ih slijede u dobročinstvu, u blagostanju i nevolji. Najbolji govor je Allahova Knjiga, najbolja uputa je uputa Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. Najgore stvari u vjeri su novotarije, svaka novotarija je zabluda, a svaka zabluda vodi u Vatru.

O vjernici, oporučujem sebi i vama bogobožnost, ona je spas, i uz slijeđenje sunneta, ona je jedini izlaz. Uzvišeni kaže: “O vjernici, Allaha se bojte, i neka svaki čovjek gleda šta je za sutra pripremio i Allaha se bojte jer On dobro zna šta radite.” (El-Hašr, 18)

O muslimani, dunjaluk je kuća nedaća i iskušenja, ispita i nevolja, teških trenutaka i nenadnih situacija, bola i patnje, zdravlja i bolesti, radosti i žalosti, briga i tuge, očaja i zla. Dunjaluk je zatvor za vjernika, a Džennet za nevjernika. Ispunjen neprijateljstvom i iskušenjima. Allah, na njemu, iskušava dobročinitelja i grešnika, vjernika i nevjernika. Nakon zdravlja ne očekuj ništa drugo osim bolesti, nakon mladosti starost, nakon bogatstva siromaštvo.

Allahov zakon koji se ne mijenja, bez obzira na napredak znanja i progres, pa čak iako bi čovjek otišao u svemir i spustio se na Mjesec, i zašao u najskrivenije dubine okeana, i dalje će biti manjkav i nemoćan, i priznat će, i znanjem i razumom, nemoćnost svijeta. Uzvišeni kaže: “O družine džina i ljudi, ako

možete da preko granica nebesa i Zemlje prođete, prođrite, moći ćete prodrijeti jedino uz veliku moć!” (Er-Rahman, 33) To je Allahova moć i veličina, želja i volja, naredba i mudrost. On neće biti pitan za ono što radi: “Kada nešto hoće, On samo za to rekne: ‘Budi!’ – i ono bude. Pa, neka je hvaljen Onaj u Čijoj je ruci vlast nad svim, Njemu ćete se vratiti!” (Jasin, 82–83)

O vjernici, ono što priliči vjerniku, u vremenima teškoće i blagostanja, tjeskobe i obilja i ugodnog života, jeste da se kaje Allahu, da Njemu prepusti svoj slučaj, da kod Njega potraži utočište i oslon se na Njega: “... ko se pouzda Allaha, On mu je dovoljan” (Et-Talak, 3), i da zna da ono što ga je zadesilo, nije ga moglo mimoići, a ono što ga je mimoišlo, nije ga moglo zadesiti.

Čudan je primjer vjernika, njemu je uvijek dobro: ako ga zadesi dobro, zahvalan je Allahu, i to je dobro za njega, ako ga zadesi zlo, strpi se i to je dobro za njega. Uzvišeni kaže: “Nema nevolje koja zadesi Zemlju i vas, a koja nije, prije nego što je damo, zapisana u Knjizi – to je Allahu, uistinu, lahko, da ne biste tugovali za onim što vam je promaklo, a i da se ne biste previše radovali onome što vam On daje. Allah ne voli nikakve razmetljivce, hvalisavce.” (El-Hadid, 22–23)

O vjernici, budite zadovoljni, nadajte se Allahovoj nagradi, tražite od Njega nagradu i sevap, predajte se Allahovoj odredbi i sudbini i budite ubijedeni u nagradu za iskušenje i pretrpljenu štetu. Uzvišeni kaže: “Mi ćemo vas dovesti u iskušenje malo sa strahom i gladovanjem, i time što ćete gubiti imanja i živote, i ljetine. A ti obraduj izdržljive, one koji, kada ih kakva nevolja zadesi, samo kažu: ‘Mi smo Allahovi i mi ćemo se Njemu vratiti!’ Njih čeka oprost od Gospodara njihova i milost; oni su na Pravome putu!” (El-Bekara, 155–157)

Poštovani vjernici! Epidemija, zaraza, je “saveznik” nedaća, kriza i poremećaja. U vrlo kratkom vremenskom periodu opasna epidemija zahvatila je gotovo sva naseljena područja svijeta, i svi mi dužni smo pomoći da se ona iskorijeni i svede na najmanju moguću mjeru. Sa’d ibn Ebu Vekkas, radijallahu anhu, upitao je Usamu ibn Zejda, radijallahu anhu: “Šta si čuo od Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, u vezi s kugom (zaraznim bolestima)?” Usama, radijallahu anhu, rekao je: “Čuo sam Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da kaže: ‘Kuga je kazna koju je Allah poslao Israilćanima, ili onima koji su bili prije vas. Kada čujete da se ona pojavila u nekoj zemlji, nemojte ići u nju, a ako se desi u zemlji u kojoj se nalazite, nemojte je napuštati, bježeći od nje.’” (Muslim)

O muslimani, čuvajte se glasina, dezinformacija, širenja straha i panike, ismijavanja, a zahvaljujte Allahu na blagostanju. Ne izlažite se iskušenjima, čuvajte se uzroka i mjesta zaraze. Tražite od Allaha zdravlje, spas i lijek, zaštitite se propisanim zikrovima i dovama. Allah neće iznevjeriti vaša nadanja. Bježite od Allahove odredbe Allahovoj odredbi, predajte se Allahu i ne gubite nadu u Allahovu milost.

Zatim, znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljte mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

OLAKŠANJE NAKON TEŠKOĆE (MEKA)

Hatib: dr. Usama ibn Abdullah Hajjat
25. redžeb 1441. po Hidžri / 20. mart 2020.

Hvala Allahu, Koji odagnava brige, otklanja iskušenja i obasipa blagodatima. Zahvaljujem Mu, slavljen neka je, u nedaći i blagostanju. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i od Kojeg se traži otklanjanje nevolja i teškoća, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Allahov rob i poslanik, prvak čestitih i bogobožnih.

Allahu moj, smiluj se, spasi i blagoslovi Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, njegovu porodicu, ashabe, časne predvodnike, sve dok postoje Zemlja i nebesa. Bojte se Allaha, Allahovi robovi: “I bojte se Dana kada ćete se svi Allahu vratiti, kada će se svakome ono što je zaslužio isplatiti – nikome krivo neće učinjeno biti.” (El-Bekara, 281)

O muslimani, smjena dana i noći donose čovjeku promjenu stanja, nedaće, iskušenja, brige i tuge koje obuzimaju njegovu dušu, i koje negativno utječu na njega, njegovu porodicu, njegovo tijelo, zdravlje, čast, imetak i okruženje, zbog čega osjeća tegobu u duši i traži načina da se spasi i otkloni nevolju od sebe, sjećajući se, pri tome, riječi Uzvišenog Gospodara: “Ako te od Allaha neka nevolja pogodi – pa, niko je osim Njega ne može otkloniti; a ako ti kakvo dobro podari – pa, samo je On Svemoćni.” (El-En’am, 17)

Sjetit će se, također, riječi Uzvišenog: “Reci: ‘Ko vas iz strahota na kopnu i moru izbavlja kad mu se i javno i tajno ponizno molite: ‘Ako nas On iz ovoga izbavi, sigurno ćemo biti zahvalni!’ Reci: ‘Allah vas iz njih i iz svake nevolje izbavlja, pa vi ipak smatrate da ima Njemu ravnih.’” (El-En’am, 63–64) i bit će čvrsto ubijeden da je On, slavljen neka je, Spasitelj iz svake nevolje, Otklonitelj svake štete i Pomagač svakom nevoljniku, pa će Mu se srcem okrenuti i dovu Mu učiniti, predano, skrušeno, iskreno, ponizno, u posebno odabranim vremenima, s čvrstim ubjedenjem da će njegova dova biti uslišena, izvršavajući

tako Njegovu naredbu: “Gospodar vaš je rekao: ‘Pozovite Me i zamolite, Ja ću vam se odazvati!’” (Gafir, 60)

Sve njegove nade i želje usmjerene su ka tome da Allah otkloni od njega nevolju i odagna od njega brigu i tugu. Nastoji se približiti Allahu i steći Njegovu naklonost učenjem jezgrovitih i sveobuhvatnih dova koje je Allahov Njerovjesnik učio, kao što se navodi u hadisu koji je zabilježio Tirmizi, sa dobrim lancem prenosilaca, od Enesa ibn Malika, radijallahu anhu, da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, u teškim situacijama, učio dovu: “Ja Hajju, ja Kajjumu bi rahmetike estegisu! – O Vječno Živi i Samoopstojeći, Tvojom milošću Te molim i tražim od Tebe pomoć!”

Buhari, Allah mu se smilovao, bilježi od Abdullaha ibn Abbasa, radijallahu anhuma, da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, u teškim situacijama govorio: “La ilahe illallahul-azimul-halim, la ilahe illahu rabbil-aršil-azim, la ilahe illallahu rabbus-semavati ve rabbul-erdi ve rabbul-aršil kerim! – Nema boga osim Tebe Velikog, Blagog. Nema boga osim Tebe, Gospodara Arša veličanstvenog. Nema boga osim Tebe, Gospodara nebesa, Zemlje i Arša plemenitog!”

U situaciji u kojoj se nalazimo poželjno je ustrajno učiti dovu Allahovog vjerovjesnika Junusa, alejhis-selam, koju je on učio dok je bio zarobljen u utrobi ribe. Hakim, sa vjerodostojnim lancem prenosilaca, bilježi od Sa'da ibn Ebu Vekkasa, radijallahu anhu, da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Nijedan musliman neće proučiti dovu koju je Zunnun, Junus, učio u utrobi ribe: ‘La ilahe illa ente subhaneke inni kunut minez-zalimin! – Nema boga osim Tebe, slavljen si Ti, ja sam se uistinu ogriješio prema sebi!’, u bilo kojoj situaciji, a da mu Allah neće uslišati dovu.” To je potvrda Allahovih riječi: “... odazvasmo i tegobe ga spasismo: eto, tako Mi spašavamo vjernike.” (El-Enbija, 88)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, prakticao je da u izvanrednim situacijama traži utočište u namazu. Ebu Davud bilježi, sa dobrim lancem prenosilaca, od Huzejfe ibn Jemana, radijallahu anhu, da je rekao: “Kad bi Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, spopala kakva briga, on bi klanjao.” Tj., kada bi se desilo nešto važno, ili bi ga zadesila tuga, ili briga, predao bi se namazu, jer je namaz, kao što kažu učenjaci, vjernikova tvrđava, sklonište u koje se sklanja, najčvršća veza za koju se drži i uže koje ga povezuje s njegovim Gospodarom.

Namaz je hrana i lijek za dušu, mehlem za rane, spas za nevoljnika, sigurnost za uplašenog, snaga za slabog i oružje za nenaoružanog.

Ono što također pomaže u otklanjanju nedaća i iskušenja, jesu sljedeće stvari: vjerovanje u Allaha, požurivanje s činjenjem djela kojima se postiže Njegovo zadovoljstvo, čvrst i iskren oslonac na Njega, istinsko pouzdanje u Njega, vjerovanje u Poslanika, *sallallahu alejhi ve sellem*, slijedenje Njegovog sunneta, ugledanje na njega, davanje prednosti ljubavi prema njemu nad ljubavi prema sebi, djeci, roditeljima i svim ljudima, često upućivanje dove i ustrajavanje u tome, *istigfar* (traženje oprosta), *sadaka* (milostinja), učenje Kur'ana, iskreno pokajanje i ustrajno učenje dove: “*Bismillahillezi ja jedurru measmihī šej’un fil-erdi ve la fis-semāi ve huves-semiul-alim!* – U ime Allaha, s Čijim imenom ne može naškoditi nijedna stvar, ni na nebu i na Zemlji, On sve čuje i sve zna!” Ebu Davud i Tirmizi, sa vjerodostojnim lancem prenosilaca, bilježe da je Vjerovjesnik, *sallallahu alejhi ve sellem*, rekao: “Ko navečer kaže: ‘*Bismillahillezi ja jedurru measmihī šej’un fil-erdi ve la fis-semāi ve huves-semiul-alim!*’ – ništa mu neće naškoditi dok ne osvane, a ko ove riječi izgovori ujutro, ništa mu neće naškoditi dok ne osvane. Ovu dovu treba učiti, svaki dan, ujutro i uvečer. Obaveza je pridržavati se svih propisanih mjera predostrožnosti, koje su donijeli nadležni organi i saradivati s njima, u skladu s principom “potpomaganja u dobročinstvu i bogobožnosti” (*teavunu alel-birri vet-takva*) i “pokoravanja pretpostavljanima” (*tāatu velijjil-emri*), i u cilju ostvarivanja šerijatskih intencija, poduzimanja preventivnih mjera, čuvanja života i nastojanja da se čini sve ono što je potrebno u prevenciji bolesti i prevazilaženju kriznih situacija, oslanjajući se u svemu tome na Stvoritelja nebesa i Zemlje, Koji je rekao u Svojoj Knjizi: “Ako ti Allah dade kakvu nevolju, niko je osim Njega ne može otkloniti, a ako ti zaželi dobro - pa, niko ne može blagodat Njegovu spriječiti; On njome nagrađuje onoga koga hoće od robova svojih; On prašta i milostiv je.” (Junus, 107)

O vjernici, ono što je utjeha za vjerničku dušu i što ublažava njenu bol, kada se dese nedaće i iskušenja, jeste nada u skori izlaz od Allaha, i čvrsto pouzdanje u Njegovu milost i pravednost. On, slavljem neka je, od milostivih je najmilostiviji, a od Njegove milosti prema robovima jeste da im nikada neće dati dvije nedaće, jednu poslije druge, i neće ih opteretiti mnoštvom iskušenja, nego će uvijek poslije teškoće dati last, poslije iskušenja milost i obilje, kao

što kaže Uzvišeni: “Ta, zaista, s mukom je i last, zaista, s mukom je i last!” (Eš-Šerh, 5–6)

Riječ “last – olakšanje” ponovljena je u ovim ajetima dva puta, a između njih je jedna teškoća, a jedna teškoća ne može nadvladati dvije lasti, olakšanja. Gdje god se pojavi teškoća, u različitim oblicima i vrstama, uz nju, tu negdje pored, nalazi se i last, koja olakšava iskušenje, razgaljuje dušu, liječi rane, otklanja tugu, a posebno ako vjernik, u nedaći i iskušenju, potraži utočište kod svoga Gospodara i zamoli Ga da njegovu teškoću zamijeni blagostanjem, a uzroke tuge i brige pretvori u izlaz, olakšanje i spas.

Bojte se Allaha, vjernici, i budite ubijedeni da je pomoć od Allaha, Milostivog, Samilosnog, blizu. Teškoće i iskušenja nisu ništa drugo do put ka popravljanju stanja i korak ka ugodnom životu i ispunjenju nada, osim što su čišćenje, iskupljenje grijeha i podizanje deredža.

Neka vam uvijek bude na umu da vam je Allah Uzvišeni naredio da donosite salavate i selame na najbolje stvorenje, pa je rekao: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur’anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

BLAGODAT ALLAHOVE ZAŠTITE (MEKA)

Hatib: dr. Abdullah ibn Avad el-Džuheni
2. šaban 1441. po Hidžri / 27. mart 2020.

Sva hvala i zahvala pripadaju Allahu, Njega hvalimo, Od Njega pomoć i oprost tražimo, i Njemu se utječemo Allahu od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga ne može u zabludu odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik.

Uzvišeni kaže: “O vi koji vjerujete, bojte se Allaha istinskom bogobojažnošću i nipošto ne umirite osim kao muslimani!” (Ali Imran, 102) ”O ljudi, bojte se Gospodara svoga, Koji vas je stvorio od jedne osobe, od koje je njen par stvorio, a od njih dvoje mnoge muškarce i žene rasijao. Bojte se Allaha, čijim imenom jedni druge molite, i čuvajte rodbinske veze. Allah vas, doista, nadzire.” (En-Nisa, 1)

“O vjernici, bojte se Allaha i govorite samo istinu, On će vas za vaša dobra djela nagraditi i grijehе vam vaše oprostiti. A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao – postići će ono što bude želio.” (El-Ahzab, 70–71)

Najistinitiji govor je Allahova Knjiga, najbolja uputa je uputa Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, najgore stvari u vjeri su novotarije, svaka novotarija je zabluda, a svaka zabluda vodi u Vatru. O vjernici, bojte se Allaha, i znajte da ćete se sresti s Njim, a koga ne uzvisi bogobojažnost, ništa ga drugo neće uzvisiti.

O vjernici, ovodunjalučki život je kuća iskušenja i ispita i promjene stanja, smjene dana i noći. U njemu je pouka za onoga koji prihvata pouku, i u njemu su radosti i sreća, tuga i briga, teškoća i olakšanje, zdravlje i bolest, a spas je u tome da te Allah sačuva i zaštitu u svim situacijama.

Ibn Hibban bilježi od Rifaa ibn Rafija da je rekao: “Jednog dana Ebu Bekr es-Siddik, radijallahu anhu, popeo se na minber, pa je zaplakao i rekao: ‘Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, popeo se na minber, prve godine, a zatim

je zaplakao i rekao: ‘Tražite od Allaha zaštitu, jer nijednom čovjeku, nakon čvrstog ubjedenja, nije dato veće dobro od zaštite.’”

Ibn Madža bilježi od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Nema bolje dove, koju čovjek može učiti, od riječi: ‘Allahumme inni es’elukel-muāfate fid-dunja vel-āhireti! – Gospodaru moj, tražim Tvoju zaštitu na dunjaluku i ahiretu!’” Poslije iskrenog svjedočenja Allahove jednoće i vjerovanja u Njega, nema veće blagodati od blagodati afijeta, tj. zaštite u vjeri od raznih smutnji i zaštite tijela od opakih bolesti i teških iskušenja. Ovaj pojam spada u opće pojmove i obuhvata, svojim značenjem, zaštitu čovjeka od svakog vida neugodnosti, i smatra se jednom od najdragocjenijih Allahovih blagodati prema Njegovim robovima, i zato je stroga obaveza njeno čuvanje i odgovornost prema njoj. Tražite od Allaha zaštitu, i molite Ga da vas opskrbi ovom blagodat, jer je to uistinu velika blagodat.

Ibn Kajjim, Allah mu se smilovao, rekao je: “Ovaj hadis objedinio je dvije vrste zaštite: zaštitu u vjeri i zaštitu na dunjaluku. Čovjek neće upotpuniti dobro na oba svijeta osim s čvrstim ubjedenjem i zaštitom: ubjedenje i vjerovanje otklanja od njega ahiretsku kaznu, a zaštita otklanja od njegovog srca i tijela dunjalučke bolesti. U ove dvije riječi: ubjedenje i zaštita – sadržani su cjelokupan dunjaluk i ahiret.” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, molio je od Allaha zaštitu ujutro i uvečer.

O vjernici, spominjanje Allaha jedan je od najboljih načina da se postignu Allahove blagodati i otklone Njegove kazne i iskušenja. Uzvišeni kaže: “Allah doista štiti vjernike.” (El-Hadždž, 38)

Prema jednom od kiraeta, ovaj ajet uči se: “Allah otklanja od vjernika...” Allahova zaštita i Allahovo otklanjanje zla srazmjerno je jačini vjerovanja i njegove potpunosti, a iman opstoji i jača zikrullahom – spominjanjem Allaha. Najveću Allahovu zaštitu imat će oni najpotpunijeg imana i oni koji Ga najviše spominju. Smanjenjem imana i zikra, smanjuje se i zaštita.

O vjernici, Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, prošao je pored naroda kojeg je snašla kušnja, pa je rekao: “Zašto ovi ljudi nisu tražili od Allaha zaštitu?” (Bezzar od Enesa ibn Malika, a vjerodostojnim ga je ocijenio Albani, Allah mu se smilovao.) Ove Poslanikove riječi, u formi pitanja, zapravo su osuda njihovog postupka – kao da im je htio reći: “Predali ste se ovoj bolesti, a imate djelotvoran lijek za nju, a on je da od Allaha tražite zaštitu i spas.”

O vjernici, svijet je, Allahovom dozvolom, napao virus, neznatne veličine, a ogromne štete. Proširio se na svim kontinentima i u svim državama, uzduž i poprijeko. Najbolji način njegovog suzbijanja jeste slijeđenje Poslanikovih uputa i savjeta, od kojih je ova veličanstvena dova, koja, i pored svoje kratkoće, sadrži sve ono što je potrebno u ovom trenutku. Njenim učenjem povećava se vezanost čovjeka za njegovog Gospodara, jača njegovo ubjeđenje i svijest. Uz to, vrlo važno je ostati smiren, jer se smirenošću, u vremenima iskušenja i nedaća, upotpunjuju Allahove blagodati. Također, nastoj činiti što više ibadeta, a naročito u smutnjama i nejasnim situacijama. Većina ljudi nemarna je prema ibadetu u takvim prilikama, a sretan je onaj koga Allah uputi na to.

Uzvišeni kaže: “Reci: ‘Ko vas iz strahota na kopnu i moru izbavlja kad mu se i javno i tajno ponizno molite: ‘Ako nas On iz ovoga izbavi, sigurno ćemo biti zahvalni!’ Reci: ‘Allah vas iz njih i iz svake nevolje izbavlja, pa vi ipak smatrate da ima Njemu ravnih.’ Reci: ‘On je kadar poslati protiv vas kaznu iznad vaših glava ili ispod vaših nogu ili da vas u stranke podijeli i učini da silu jedni drugih iskusite.’ Pogledaj samo kako Mi potanko iznosimo dokaze da bi se oni urazumili! Tvoj narod kaznu poriče, a ona je istina. Reci: ‘Ja nisam vaš čuvar, svaki nagovještaj ima svoje vrijeme, i vi ćete znati!’” (El-En’am, 63–67)

O muslimani! Jedna od nužnosti vjerovanja u Allaha jeste da čovjek bude ubijeden da je Allah, slavljene neka je, Stvoritelj i Upravitelj ovim kosmosom, Koji stvara ono što želi i odabire, uzvišene neka je Bog Veličanstveni. O vjernici! U časnom Kur’anu su mudrosti, skrivene tajne i koristi za ljude. Uzvišeni kaže: “Propisuje vam se borba, mada vam nije po volji! – Ne volite nešto, a ono može biti dobro za vas; nešto volite, a ono ispadne zlo po vas. Allah zna, a vi ne znate.” (El-Bekara, 216)

Ibn Kajjim, Allah mu se smilovao, rekao je: “Čovjek mora znati da zlo (ono što ljudi preziru) može sa sobom donijeti dobro, i da dobro (ono što ljudi vole) može donijeti zlo, i da niko nije siguran da ga neće zadesiti zlo u onome što on vidi kao dobro, i niko ne treba gubiti nadu da bi mu se moglo desiti dobro u onome što on vidi kao zlo, a to zbog toga što ljudi nemaju znanje o krajnjem ishodu stvari, i što samo Allah zna ono što čovjek ne zna. To čovjeka čuva od lošeg mišljenja u pogledu različitih izbora, i čisti njegove srce od kalkulacija i procjena, koje ga vode čas tamo, čas ovamo, a na kraju ne može nikako izbjeći ono što mu je određeno. Da je u početku prihvatio Allahovu odredbu, onakvu

kakva ona jeste, došlo bi mu ono što je određeno, a on bi zbog toga zaslužio nagradu i pohvalu...”

Svi ljudi, u odnosu prema Allahovoj odredbi, mogu se podijeliti u dvije vrste: istinski vjernici i oni koji to nisu. Vjernik je u svakoj situaciji svjestan da je za njega dobro sve što je odredio Uzvišeni: ako ga zadesi zlo, on se strpi na Allahovim odredbama, očekuje pomoć i izlaz od Njega i nada se nagradi za to, a ako ga zadesi dobro, zahvali se Allahu i ispuni Njegovo pravo onako kako se to očekuje od njega. S druge strane, ima ljudi koji se Allahu klanjaju, ali bez pravog uvjerenja; ako ih prati sreća, oni su smireni, a ako zapadnu i u najmanje iskušenje, vraćaju se nevjerstvu, pa tako izgube i ovaj i onaj svijet. To je, uistinu, očiti gubitak.

O muslimani, islam podstiče na poduzimanje preventivnih mjera, i propisuje norme koje garantuju zaštitu života, mjesta, hrane i posuđa, pa je tako propisao abdest, kupanje i čišćenje džamija, uklanjanje neugodnosti s puta, dozvolio je lijepe i čiste, a zabranio odvratne i nečiste stvari, a sve to kako bi zaštitio tebe i tvoju zajednicu. Čuvajte sebe, svoje porodice i svoje društvo čvrstim osloncem na vašeg Gospodara, poduzimanjem propisanih uzroka i svega što može koristiti, postići ćete ispravno vjerovanje i duševni smiraj.

O muslimani, vlasti ove zemlje, u cilju vašeg zdravlja i sigurnosti, poduzele su sve potrebne procedure i zaštitne mjere, utemeljene na šerijatskim propisima, i uložile su puno toga, i zato je naša obaveza da im pomognemo u zaštitu naših života, pridržavanjem zvaničnih preporuka i savjeta, i distanciranjem od smutljivaca i onoga što oni čine i neprovjerenih informacija koje šire.

O ti koji si iskušan bolešću, Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Kome Allah želi dobro, stavi ga na kušnju.” (Buhari) Ovo je velika radosna vijest za tebe i utjeha za ono što te je snašlo, i zato se strpi, nadaj se nagradi i pouzdaj se u svog Tvorca, i Onoga Koji upravlja tvojim životom, poduzmi sve preventivne mjere liječenja, i ne gubi nadu čak i ako tvoje iskušenje potraje. Radosti su “čeda” iskušenja.

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šalžite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

DOVOM SE JAČA NADA I OTKLANJA ISKUŠENJE (MEKA)

Hatib: dr. Bender ibn Abdulaziz Belile
9. šaban 1441. po Hidžri / 3. april 2020.

Hvala Allahu, Koji je dovu učinio putem ka Svojoj darežljivosti. Zahvaljujem Mu i molim Ga da me obaspe iz Svog obilja. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, Uzvišenog, i svjedočim da je naš vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, najbolji čovjek koji je pozivao svome Gospodaru i najispravnije govorio, i koji Ga je slavio dugo u noć. Allahu moj, smiluj mu se, spasi i blagoslovi ga, i njegovu časnu porodicu, ashabe i tabiine, i sve one koji ih slijede u dobročinstvu, i podari im lijep spomen.

O muslimani, bojte se Allaha, požurite s činjenjem dobrih djela prije bolesti i strahova, opskrbite se dobrim djelima prije nego što prođe njihovo vrijeme, nakon loših učinite dobra djela koja će izbrisati loša, držite se užeta dove kad se spuste iskušenja i budite junaci svojih porodica kada vas napadnu nedaće i iznenade nevolje.

O muslimani, iskušenja koja ljudi prolaze na ovom svijetu neprestano ih podsjećaju da su potrebni Allaha, i da bez obzira na to šta postigli, kakve nade imali, i koliko se brzo i umješno Zemljom kretali, smatrajući se njenim istinskim vladarima, ipak postoji snaga koja je iznad njihove, moć koja je veća od njihove, volja koja je potpunija i utjecajnija od njihove. To je Allahov nepromjenjivi zakon – da ljude vraća Sebi i liječi njihovu oholost i nadmenost preko iskušenja, koja pokazuju svu njihovu bijedu i slabost. “Uistinu, čovjek se uzobijesti čim se neovisnim osjeti, a Gospodaru tvome će se, doista, svi vratiti!” (El-Alek, 6–8)

Istina je da se čovjek ponaša nemarno sve dok ga iz nemara ne probudi iskušenje ili nevolja. Kada ga snađe iskušenje, prene se iz sna, a kada se prene

iz sna, sjeti se svog Gospodara od Kojeg se bio udaljio, i poveo se za lažnim nadama i za šejtanom koji ga je obmanuo svojim lukavstvima i zlom.

Kada se čovjek probudi iz drijemeža nemarnosti, i otrijezni se iz sna proh-tjeva, u njemu se pojavi jak osjećaj potrebe za Gospodarom, i postane svjestan da ne može bez Njega ni koliko je jedan treptaj oka, a zatim se okrene oko sebe i uviđa da je okružen kandžama iskušenja, povezan stegama nevolje i teškoće, i da on sam nije sposoban i dovoljno snažan da se tome odupre, pa se okreće Onome u Čijim je rukama sva snaga, i Koji svime upravlja, i kod Koga je sav ponos, i nalazi da Njemu nema dražeg i cjenjenijeg djela od dove, i ulazi kod Njega, na najprostranija vrata, i prilazi Mu s najčasnije staze, i vezuje se za najjaču vezu Njegovog dobra.

Kako da Mu ne čini dovu a On ga doziva: “A kada te robovi Moji za Mene upitaju, Ja sam, sigurno, blizu: odazivam se molbi molitelja kad Me zamoli. Zato neka oni pozivu Mome udovolje i neka vjeruju u Mene, da bi bili na Pravome putu” (El-Bekara, 186)!

Kako da Mu ne čini dovu a zna da odredbu ne može promijeniti ništa drugo osim dova, i da niko, ko Mu se iskreno obrati, ne može nastradati? Kako da Mu ne čini dovu, a to je put kojim su išli vjerovjesnici prije njega, i koji su, zahvaljujući svojim iskrenim dovama, postigli ono što su postigli? Zbog dove Allah je oprostio nekima, neke je pomogao protiv njihovih neprijatelja.

Koliko je samo zalutalih, koje je Allah uputio zbog dove, i koliko je bolesnih koje je izliječio, i koliko je nevoljnika koje je spasio, i koliko je ljudi spasio smutnje, i od njih odvratio zlo, i koliko je splotki uništio, i koliko je laži razotkrio? Ako si i dalje u nedoumici, evo pred tobom su njihovi primjeri i njihova živa svjedočanstva, u Kur'anu zapisani.

Adem, otac čovječanstva, i njegova supruga, alejhimes-selam, zamolili su Allaha, nakon što su jeli sa zabranjenog drveta: “Gospodaru naš”, rekoše oni, “sami smo sebi krivi, i ako nam Ti ne oprostiš i ne smiluješ nam se, sigurno ćemo biti izgubljeni” (El-A'raf, 23), pa je Allah primio njihovo pokajanje i uputio ih Pravim putem.

Nuhu, alehhis-selam, zbog njegove iskrene dove, Allah, džellešanuhu, kao pomoć, poslao je ogromne talase: “I Nuhu se, kad u davno vrijeme zavapi, odazvasmo i njega i čeljad njegovu od jada velikog spasismo i od naroda ga,

koji je smatrao neistinitim dokaze Naše, zaštitismo. To bijahu opaki ljudi, pa ih sve potopismo.” (El-Enbija, 76–77)

Musa, alejhis-selam, i njegov brat Harun, nakon što su vidjeli faraonove spletke protiv njih, zamolili su Allaha, jednim glasom: “I Musa reče: ‘Gospodaru naš! Ti si dao faraonu i glavešinama njegovim bogatstva da u raskoši žive na ovome svijetu, pa oni, Gospodaru moj, zavode s puta Tvoga! Gospodaru naš, uništi bogatstva njihova i zapečati srca njihova, pa neka ne vjeruju dok ne dožive patnju nesnosnu!’ ‘Uslišena je molba vaša!’, reče On, ‘a vas dvojica na Pravome putu ostanite i nikako se za nezalicama ne povodite!’” (Junus, 88–89)

Nakon toga, Allah je dao jasnu pobjedu, snagu i čvrstu vlast Musau i onima koji su bili s njim, a ponizio je i kaznio faraona i njegovu vojsku.

Zekerija, alejhis-selam, molio je Allaha da mu podari dijete koje će ga naslijediti, u poznim godinama svoga života, a njegova žena bila je nerotkinja: “Tu Zekerija zamoli Gospodara svoga: ‘Gospodaru moj’, reče, ‘podari mi od Sebe čestita potomka, jer se Ti, uistinu, molbi odazivaš!’ I dok se on u hramu stojeći molio, meleki ga zovnuše: ‘Allah ti javlja radosnu vijest: rodit će ti se Jahja, koji će u Allahovu knjigu vjerovati, i koji će prvak biti, i čedan, i vjerovjesnik, potomak onih dobrih.’” (Ali Imran, 38–39)

Pobožni i čestiti vjerovjesnik Ejjub, alejhis-selam, borio se s teškom bolešću godinama, tako da su i doktori izgubili nadu u njegovo ozdravljenje, i napustili ga njegovi najbliži, ali on nije odustajao i ponizno je dozivao svog Gospodara: “I Ejjubu se, kada je Gospodaru svome zavapio: ‘Mene je nevolja snašla, a Ti si od milostivih najmilostiviji!’ – odazvasmo i nevolju mu koja ga je morila otklonismo i vratismo mu, milošću Našom, čeljad njegovu i uz njih još toliko i da bude pouka onima koji se Nama klanjaju.” (El-Enbija, 83–84)

Da li je Junusa ibn Mettaa, alejhis-selam, iz utrobe velike ribe spasilo išta drugo do njegova iskrena dova i slavljenje i veličanje Allaha? “I Zunnunu se, kada srdit ode i pomisli da ga nećemo kazniti – pa poslije u tminama zavapi: ‘Nema boga, osim Tebe, hvaljen neka si! A, ja sam se zaista ogriješio prema sebi!’ – odazvasmo i tegobe ga spasismo: eto, tako Mi spasavamo vjernike.” (El-Enbija, 87–88)

O muslimani, ove dove plemenitih vjerovjesnika, alejhimus-selam, pozivaju glasom koji mogu čuti i razumjeti i oni koji su blizu, i oni koji su daleko, i obznanjuju da je dova ključ svake promjene, kapija pokretanja, iskra dobra,

nagovještaj pobjede, kolijevka sigurnosti, potpora uspona, pribježite skrušenih, utopište onih koji se nadaju i težnja ambicioznih.

Dova neće dati željene rezultate, kao što je slučaj sa dovama Allahovih vjerovjesnika i odabranih ljudi, osim ako onaj koji uči dovu bude imao čvrsto ubjeđenje, potpunu predanost i poniznost, i ako se bude hranio halal opskrbom, i imao veliku želju, upornost i ustrajnost, i ako bude pratio odabrana vremena u kojima se dova posebno prima.

Ako ispuni sve ove uvjete, otvorit će mu se kapije nebesa, i bit će opskrbljen onim što traži i čemu se nada, i siguran i zaštićen od onoga čega se pribojava i od čega strahuje. Uzvišeni kaže: “Oni su se trudili da što više dobra učine i molili su Nam se u nadi i strahu, i bili su prema Nama ponizni” (El-Enbija, 90); “Molite se ponizno i u sebi Gospodaru svome, ne voli On one koji se previše glasno mole. I ne pravite nered na Zemlji, kad je na njoj red uspostavljen, a Njemu se molite sa strahom i nadom; milost Allahova je doista blizu onih koji dobra djela čine.” (El-Araf, 55–56)

O vjernici! Osnajte svoje dove dobrim djelima, natjecanjem u dobru, činjenjem bogougodnih djela, uspjete i vaše će dove biti uslišane! I, neka vaše dove u blagostanju budu vaša najčvršća uzdanica u nevoljama, jer je vaš Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Znaj za Allaha u blagostanju, On će znati za tebe u nevolji.” (Ahmed, “Musned”, od Ibn Abbasa, radijallahu anhuma)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, također je rekao: “Ko želi da mu Allah usliša dovu u teškoći i nevolji, neka puno uči dove u blagostanju.” (Tirmizi od Ebu Hurejre, radijallahu anhu - hadis je hasen)

Zatim, znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

ISKRENA SKRUŠENA MOLITVA NEVOLJE UKLANJA (MEKA)

Hatib: dr. Fejsal b. Džemil Gazavi
16. šaban 1441. po Hidžri / 10. april 2020.

Neka je hvala Uzvišenom i Veličanstvenom Allahu, Silnom i Moćnom, Vladaru apsolutnom, Kojem ništa nije slično, naši umovi Njegova svojstva ne mogu pojmiti, uzvišen je od mane svake. Njega hvalimo, Njemu se zahvaljujemo i od Njega oprost tražimo. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Kojem niko nije ravan. Pred Njegovom moći i snagom pokorila su se sva stvorenja, Njegovu veličanstvenost sve što postoji priznaje. Sve što postoji ovisno je o Uzvišenom, svakog trena za Njegovom milošću traga. Neka je uzvišen Gospodar, Koji sve stvara i Koji je nezavisan od bilo čega. Svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Allahov poslanik, neka su na njega Božiji mir i blagoslov, na njegovu porodicu, vrle ashabe, njegove supruge, i sve sljedbenike do Sudnjeg dana.

Cijenjeni vjernici! Savjetujem i vama, a i sebi, da budemo bogobojazni. Budimo bogobojazni u punom smislu te riječi, pokoravajmo se Gospodaru Koji upravlja svime što postoji na nebesima i Zemlji. Pomoć Njegova svima je potrebna, a Njemu ništa ni od koga ne treba. Pokoravajmo se Gospodaru Koji je nebesa bez stupova postavio kao što očima svojim vidite, a po Zemlji nepomična brda pobacao da vas ona ne potresa, i po njoj rasijao svakojaka živa bića. Osjećajmo Njegovo sveprisustvo, povinujmo se Njegovim naredbama, priželjkujmo Njegovo zadovoljstvo, kako bismo pronašli sveopći spas.

Uzvišeni Allah je Svevišnji Gospodar. Njegovo biće je uzvišeno, Njegove osobine su nedostižne, Svemoćni što čini šta hoće. Na Aršu se uzvisio, na način koji dolikuje Njegovoj apsolutnoj veličanstvenosti. Njegovo Prijestolje je iznad nebesa, a On je od stvorenja odvojen, daleko iznad svega stvorenoga. Svevišnji zna sve što stvorenja čine, čuje šta jedni drugima govore, vidi sve ma koliko sitno bilo, ništa se od Njega sakriti ne može. Uzvišeni drži ono što je

na nebu da ne bi palo na Zemlju, osim ako On to dopusti. On je Vječni, sve mimo Njega će nestati. Samo Njemu pripada apsolutna moć i gordost. On je sve stvorio, svemu opskrbu daje, a i svakom biću je životni vijek odredio tako da nijedno biće neće dušu ispustiti sve do suđenog časa i dok predodređenu opskrbu ne potroši.

Smrtni čas je svakom živom biću već određen, ne može se ni za trenutak jedan zaustaviti niti ubrzati, niti iko može ikom opskrbu oteti. Tako je odredio Svevišnji Gospodar, Čije su blagodati ispunile život svakog bića. On određuje kako želi, On je sve kadar učiniti, sve apsolutno vidi, čak i potrebu stvorenja kada ne zatraži znade. On sve apsolutno čuje, i riječi onoga ko se moli. On je Opskrbitelj, daje opskrbu kome On hoće, onoliko koliko hoće, i onda kada On to hoće. Njegove riznice su ispunjene, opskrba u njima ne nestaje, niti se umanjuje. Njegove blagodati nikad se ne mogu prebrojati, Njegovo obilje nikada neće nestati, sve što vidimo životno je ovisno o Njegovoj opskrbi, kao što u Kur'anu stoji: "Na Zemlji nema nijednog živog bića a da ga Allah ne hrani" (Hud, 6). Nakon što se opskrba svim stvorenjima daruje, iz riznica Uzvišenog samo se umanji onoliko koliko se more umanji kad iglicom dohvatimo vode.

Sve na ovom svijetu, nebesa i Zemlja, vidljivo i nevidljivo, meleki i životinje, ljudi i džini, sve što hodi i što leti – sve je stvoreno. Sve što je stvoreno je ovisno, u stalnoj je potrebi za Gospodarom, kako bi uopće egzistiralo. Ni na jedan tren stvorenja ne mogu postojati bez Gospodara, niti ikakvu korist mogu sebi priuštiti ili zlo odvratiti bez Njega, niti mogu živim uopće postati bez Njega, kamoli biti ponovo oživljeni bez Njega. Sve je u Božijim rukama, sve što postoji u stalnoj je potrebi za Njim, kao što stoji u Kur'anu: "O ljudi, vi ste siromasi, vi trebate Allaha, a Allah je nezavisan i hvale dostojan" (Fatir, 15); "Reci: 'Ja ne mogu ni samome sebi neku korist pribaviti, ni od sebe kakvu štetu otkloniti; biva onako kako Allah hoće. A da znam pronicati u tajne, stekao bih mnoga dobra, a zlo bi bilo daleko od mene; ja samo donosim opomene i radosne vijesti ljudima koji vjeruju.'" (El-Araf, 188)

Uzvišeni Allah je Tvorac, Onaj Koji je sva stvorenja stvorio, i samo On zna njihov tačan broj. Uzvišeni je jedna stvorenja odlikovao nad drugima, po vremenu, mjestu, osobinama ili djelima. Uzvišeni je dao premoć nekim stvorenjima nad drugima, čak neka postadoše podređena drugima, a na kraju svi će se Uzvišenom vratiti na Suđeni čas. Neka je uzvišen Gospodar, Koji sve

mudro određuje, na Zemlji i na nebesima, Koji smrt i život daje, opskrbu daruje, prevlast nekima omogućuje, nevolje od ljudi uklanja, skrušene molitve uslišava. Svaka odredba spušta se s neba ili se uzdiže, a sva stvorenja podređena su Njegovoj sveobuhvatnoj moći i dio su Njegove apsolutne vlasti, te nužno podliježu Njegovim odredbama i presudama. Ipak, Uzvišeni je uistinu milostiv i dobar, zna šta se u svakom srcu krije, i daruje Svojim robovima ono što im je bolje, onda kada se najmanje nadaju i na način da ni ne znaju kako im je to u ruke pristiglo. Uzvišen je Gospodar Kojem svaki nevoljnik lice svoje okreće, a samo iskrena vjera u Njega i ponizna molitva upućena Njemu može nevolje ukloniti.

Uzvišeni Gospodar, Čije smo osobine spomenuli, iz Svoje sveobuhvatne mudrosti učinio je život na ovom svijetu testom, nikako vječnim uživanjem i lagodnim boravkom. Milost je od Njega što je odredio da život na ovom svijetu bude težak i ispunjen onim što sreću kvari, kako se stvorenja ne bi odala ovom svijetu, kako se ne bi predala prolaznom životu, zaboravljajući vječni boravak u blagodatima Dženneta i u blizni Gospodara. Uzvišenih ih ka boljem usmjeri iskušenjima, uskrati kako bi im naknadno bolje darovao, život im učini gorkim kako bi slast poslije osjetili. Sve nesreće koje zadesu nekoga rezultat su Božijeg određenja, a sve je to u skladu sa Njegovom potpunom mudrošću. Uzvišeni ne stvara nešto što će biti apsolutno zlo u svakom mogućem segmentu, nego sve što stvori nosi u sebi određenu korist i mudrost.

Opća epidemija koja je zadesila cijeli svijet, iako je u suštini test i iskušenje kojim se ljudi opominju, također je dar od Boga. Dokaz je da je Uzvišeni apsolutni Stvoritelj, Gospodar i Upravitelj. Pokazatelj je apsolutnosti Božijeg znanja i veličanstvenosti, moći i prevlasti. Govori nam da Uzvišeni svime upravlja, da je jedino On dostojan da Mu se ibadet čini, da je apsolutni Gospodar bez Kojeg su stvorenja slabašna i nemoćna.

Ovim iskušenjem otkriva se pravo lice dunjaluka, obnavlja se svijest o dragocjenosti zdravlja, a također je opomena svim ljudima koja osvješčuje one koji su bili nemarni. Ibn Hadžer bilježi: “Jedna od koristi zaraznih bolesti jeste da skрати ljudsku nadu u ovaj prolazni svijet i da počnu efikasnije djelovati, a da se nemarni dozovu sebi, i da se svi bolje počnu pripremati za vječni svijet.”

Cijenjeni vjernici! Uzvišeni ukorava ljude, zastrašuje ih raznim čudima kako bi pouku uzeli i kako bi se pokajali, što potvrđuju riječi Uzvišenog: “A čuda šaljemo samo da zastrašimo” (El-Isra, 59).

Zar nećemo mi osjetiti koliko smo ovisni o Gospodaru, zar nećemo pomoć od Njega zatražiti, i na Njega se osloniti u svakom segmentu života.

Šejhul-islam Ibn Tejmijja rekao je: “Od Allahove potpune blagodati prema ljudima jeste i to što ih povremeno stavlja na iskušenja i određuje im nedaće, što ih navodi na to da okrenu svoja lice isključivo Njemu. Tako Mu se oni počnu obraćati iskreno, samo od Njega iskreno spas traže. Njihova srca počnu se ponovo vezivati za Allaha, isključivo na Njega se oslanjati, počnu od Njega oprost često tražiti, zbog čega počinju osjećati ljepotu i slast vjere. Također se u potpunosti odriču svakog oblika krivovjerja, što je itekako važnije od uklanjanja bilo koje nedaće ili ukidanja bilo kojeg iskušenja.”

Slično tome Ibn Kajjim navodi: “Kada ne bi Uzvišeni život ljudi korigovao prijekim lijekom, iskušenjima i nevoljama – oni bi nepravdu sijali, osilili bi se i bahato bi odbijali naređeno. Kada Uzvišeni želi dobro nekom vjerniku, dadne mu da iskusi prijeki lijek, da doživi neku nesreću ili nevolju, što će izliječiti neke njegove kobne mahane. Time vjernik postane spreman da se izdigne na najviši stepen, da se iskreno klanja Allahu, i da na takav način zavrijedi najbolju nagradu – da će biti u blizini Gospodara i vidjeti Ga na onom svijetu.”

Tako i mi vidimo da kada dođu opomene, kada nevolje mrak kao u mrkloj noći nam donesu, kada iskušenja postaju sve teža i teža – čovjek počinje jasnije vidjeti i razborito razmišljati. Tada shvata da se udaljio od Gospodara, da nije doslovno obavljao svoje dužnosti, da se ogriješio o sebe, zbog čega je u prijekoj potrebi za milošću svoga Gospodara. U srcu počinje osjećati žudnju da bude od onih koji će doživjeti sreću poslije koje svaka tegoba nestaje. Dozove se pameti, zavrne rukave, počne zbrajati minute i otkucaje, kako više ne bi propustio nijedan tren a da ga ne iskoristi u pokornosti Allahu. Neka je uzvišen Onaj Koji je darovao da se cijelo čovječanstvo probudi iz dubokog sna ovim teškim iskušenjem, koje je ljudima pokvarilo volju i učinilo im život težim, zbog čega se probudiše i dozvaše sebi oni koji od iskušenja pouku uzimaju. Nakon što se probudismo, potrebno je i da razmislimo o svemu, preispitamo svoja djela i zatražimo oprost od Uzvišenog. Razuman je onaj koji pouku uzme iz iskušenja, korist pronade u svakom savjetu; onaj koji je uvijek svjestan opće

prisutnosti Božijih blagodati i koji se plaši polaganja računa pred Njim. Tako se Allahova milost priziva pokornošću i dosljednim slijedećem Njegove upute, dok se od nevolja štiti bogobožnošću. Upravo na ovakav način iskupljuje se za raniji nemar. Neka nas Uzvišeni sačuva nemarnosti naspram vjere, zaludenosti dunjalukom i oholog nijekanja blagodati!

Nešto što izaziva tugu i brigu, nakon čuđenja i zapanjenosti, jeste zapažanje da velika iskušenja, poput ratova i tragedija, epidemije i nestašice, ne izazivaju u srcima nekih ljudi bilo kakav osjećaj ili potrebu da se pokaju, da skrušeno lice Gospodaru okrenu. Naprotiv, oni nastavljaju živjeti ravnodušno, grijeh čine s užitkom, a od Pravog puta samo se još više udaljavaju. Upravo se ponašaju onako kako nam Uzvišeni kazuje o pripadnicima ranijih naroda: “A koliko ima znamenja na nebesima i na Zemlji pored kojih prolaze, od kojih oni glave okreću!” (Jusuf, 105). Također nam kazuje: “A poslanike smo i narodima prije tebe slali i neimaštinom i bolešću ih kažnjavali ne bi li poslušni postali. Trebalo je da su poslušni postali kad bi im kazna Naša došla! Ali, srca njihova su ostala tvrda, a šejtan im je lijepim prikazivao ono što su radili.” (El-En’am, 42–43); “Zar oni ne vide da svake godine jedanput ili dva puta u iskušenje padaju, pa opet, nit’ se kaju nit’ se opamećuju.” (Et-Tevba, 126)

Koliko li nas samo nedaća zadesi, a kako samo malo pouku uzimamo! Ako čovjek neće pouku uzeti u vremenu iskušenja i nesreća, kada će onda?! Ako se ne vrati vjeri u vremenu teških nesreća i velikih tragedija, kada će onda okrenuti lice Gospodaru, pokajati se i početi se moliti?!

Neki se ponašaju upravo kao što je pjesnik dočarao:

*Drug tvoj mi kazuje da spavaš dugo,
a i kada se probudiš da budan nisi.*

Jasno se može vidjeti da ljudi daju sve od sebe da ih ne snađe nekakva tjelesna bolest, puno pažnje pridaju tjelesnom zdravlju i izgledu. To je nešto što je urođeno u nama, nije mahana, štaviše, vjerske upute podstiču nas da tako postupamo, što je dokaz sveobuhvatnosti vjere islama. Ali je problem kada čovjek posveti svu svoju pažnju tome, zanemarujući važniji segment zdravlja, ne obraćajući pažnju na nefizičke bolesti od kojih mogu oboljeti srce i duša. Ove bolesti mogu biti smrtonosne ili hronične, dok bolesnik apsolutno ne pridaje nikakvu pažnju tome, niti mu je to uopće na umu, kamoli da počne tražiti lijek i nastoji se izliječiti kako bi krajnje ozdravio.

Poštovani vjernici! U vremenima epidemija i teških nesreća, vjernik osjeća u srcu veličanstvenost Svevišnjeg Stvoritelja i počinje se oslanjati na Silnog i Mudrog. Sva srca su podređena volji Sveznajućeg Gospodara, Koji je jedino savršen, bez ikakve mane ili nedostatka. Ko svoje lice isključivo Njemu okrene, pronašao je pravi put; a ko se počne obraćati nekome drugome, lijek neće dobiti. U ovakvim alarmantnim situacijama, važno je da se poduzme svaka mjera iz predostrožnosti, da se na svaki način pokušamo zaštititi, da ispoštujemo sve medicinske upute, kako bismo zaštitili sebe i druge od ove zarazne bolesti. Ipak, dužnost je također da ne zaboravimo ono što se od nas zahtijeva u ovakvim vremenima i situacijama, tj. da dobro razmislimo o svemu oko nas. Jer, kao što pjesnik kaže:

*Kada je osoba razumom obdarena,
u svemu pouka može biti pronađena.*

Tako da je sada prava prilika da o svemu dobro razmislimo i da pažljivo stvarima pristupimo, pridajući veliki značaj tome šta je čovjek pripremio za Obećani dan, kada će stati pred svojim Gospodarom. Također je ovo prilika da čovjek razmisli o svakodnevnim obavezama koje izvršava, o onome što mu je pažnju zaokupiralo i o vezama s ljudima koje održava i njeguje, tako da može ponovo poredati prioritete, kako bi na najbolji način iskoristio svoje vrijeme.

Poštovani vjernici! Pandemija koja je ovih dana zadesila svijet razlog je više da budemo samilosni, saosjećajni i da jedni drugima pomažemo. Pravi vjernik nosi dobro i samilost u srcu prema svim ljudima, boli ga kada ih nedaća zadesi i nastoji im pružiti pomoć. Svaka bolest koja zadesi drugoga, mogla je i nas; svako iskušenje koje je zadesilo drugoga, moglo je i nas. Vjernik iskreno želi ozdravljenje i olakšanje svima, kao što im i priželjkuje uspjeh na ovom i onom svijetu, moleći Gospodara iskreno da podari ozdravljenje svakom bolesniku, olakšanje svakom iskušanom, te da sve ljude sačuva od novih iskušenja.

Vjernik u ovakvim okolnostima nastoji da bude od koristi drugim ljudima, čini sve što zna da bi moglo pomoći drugima, što brže i bez lijenosti, nastojeći tako da im pomogne na svaki način koji je vjerom dopušten. Upravo se ovo može razumjeti iz riječi Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: “Ko može da svome bratu pomogne na bilo kakav način, neka to uradi.” (Muslim) Najbolji među ljudima jesu oni koji drugim ljudima najviše pomažu. Svakim dobrim djelom učinjenim nekome zavređuje se nagrada. Uklanjanje nedaće od drugih,

društveno se solidarisati, nastojati unijeti sreću u srca ljudi – to su djela koja predstavljaju najplemenitiji oblik ibadeta za koja će biti darovana velika nagrada. Radi toga, solidarišimo se u činjenju dobra, nastojeći da uvijek dobro činimo i iz želje da dobijemo veliku nagradu.

Poštovani vjernici! Kao što je musliman dužan da ne prenosi glasine i neprovjerene vijesti koje narušavaju društveni mir, također bi trebao nastojati da širi pozitivne vijesti među ljudima, da unosi optimizam koji donosi spokoj i duševni mir, a naknadno i sigurnost iz koje proizlazi želja za radom. Vjernik, također, nastoji biti prvi koji nagovještava dolazeće dobro, prognozira da će se rješenje uskoro pojaviti, da nastoji umanjiti nemir drugih, saslušati njihove brige i nastojati uliti sigurnost u njihova srca. U ovakvim okolnostima, kada su se nad društvom nadvili oblaci brige i nemira, psihološka podrška i podizanje ambicije ljudi predstavljaju veoma važan faktor u procesu liječenja fizičkih bolesti i povreda. Radi toga neka nam sada budu ove riječi iz Poslanikovog hadisa moto: “Govorite ljudima radosne vijesti, nemojte ih strašiti; nastojte olakšati drugima, a ne otežati.”

Ono što dolazi nama je nepoznato, nije u našoj moći proniknuti u svijet gajba, što nije razlog da živimo u strahu i panici, u nesigurnosti i pesimizmu, bojeći se stalno onoga što će nam novi dan donijeti. Kada pomislimo na budućnost, odmah se oneraspoložimo, obuzmu nas brige i loše misli, bojimo se i strepimo od onoga šta nas sutra čeka i kakve nas sve iskušenja i opasnosti vrebaju.

Suprotno tome, vjernik bi trebao da bude stamen, da postojano živi i sa sigurnošću vjeruje, da ga ništa ne može poljuljati. On živi svoj život spokojno, smireno i zadovoljno znajući da će biti onako kako je Uzvišeni odredio, da se ne može ništa ispriječiti Allahovoj volji i da će se dogoditi upravo onako kako je On odredio.

Vjernik čvrsto vjeruje da ono što ga je zadesilo, nije ga moglo mimoići, a ono što ga mimoišlo, nije ga moglo zadesiti. Zna da se utočište može pronaći isključivo u Allahovom okrilju, a da on treba da se strpi i osloni na Živog i Vječnog, uz šta je potrebno poduzeti potrebne mjere. Također, vjernik itekako obraća pažnju na to da se ne ljuti i da se ne suprotstavlja odredbama Uzvišenog iskazujući nezadovoljstvo na taj način.

U vezi s tim Abdullah b. Mesud rekao je: “Da uzmem u ruci žeravicu, čvrsto je držim u stisnutoj šaci sve dok ne ohladi, draže mi je nego da, nakon što se desi nešto što je Uzvišeni odredio, kažem: ‘Kamo sreće da se to nije desilo.’”

Kako bi vjerniku bilo lakše, kada ga zadesi nevolja, trebao bi se prisjetiti riječi Uzvišenog: “Ne volite nešto, a ono može biti dobro za vas” (El-Bekara, 216). Neka, uz to, nastoji iskoristiti svoje vrijeme dok boravi u kući, upotrebljavajući korisne sadržaje koji će mu ispuniti dan, edukovati i opće znanje prošiti, što će biti način da stekne nova iskustva, pronađe pravi način da iskoristi slobodno vrijeme i svoje misli usmjeri na nešto drugo, umjesto da razmišlja o onome što se neće dogoditi ili šta bi moglo biti da je nešto drugačije bilo.

Cijenjeni vjernici! Uzvišeni Allah, Koji je odredio da se ova bolest pojavi, dozvolivši da se proširi na veliko područje, može da podari rješenje i lijek. Zato potražimo zaštitu tamo gdje se uvijek može pronaći, podignimo neprobojni štit, tako što ćemo početi spominjati Allahovo ime, Njemu dovu upućivati i od Njega oprost tražiti. Uzdamo se isključivo u Allaha, vjerujemo u Njegovu pomoć, ponizno Mu se obratimo, pokažimo koliko smo slabi, nemoćni i u kolikoj smo potrebi za Njim. Imajmo povjerenje u Allaha, srca svoja vezujemo za Njegovo određenje, sva nadanja i snove prepustimo Njemu, sve svoje brige izložimo pred Njim, prihvativši ono što je odredio, tražeći da nas On zaštiti od onoga što je bilo i što će biti. Često učimo zikr i dove, jer najbolje što možemo činiti u vrijeme epidemija jeste tražiti oprost i moliti se, strpjeti se i iskreno tražiti utočište kod Stvoritelja nebesa i Zemlje.

Iskušenje kojem svjedočimo i koje proživljavamo nije prvo iskušenje koje mi kao ljudi doživljavamo i koje historija pamti. Historija pamti da je mnogo surovih nevolja zadesilo čovječanstvo prije ovoga. I ovo teško vrijeme će proći, uz Allahovo dopuštenje, kao što je prošlo sve što je ranije bilo. Ali, pravo pitanje je kakvi ćemo mi biti kada ovo prođe i nestane?!

Vrijedni savjeti i emotivne riječi koje su učenjaci ummeta u prošlim stoljećima davali svojim savremenici i dalje odzvanjaju, plodovi su im vidljivi oko nas i još uvijek diraju u srca vjernika izazivajući snažne emocije. Oni su govorili: “O vjernici, pokajte se! Pokajte se prije nego što nas smrt pokosi. Vratite se vjeri prije nego što se dove prestanu primati.”

Dozovimo se sebi, u teškom vremenu se nalazimo. Shvatimo da je dunjaluk mjesto razmjene i traženja koristi, da je to život u kojem tražimo savjet i od

nesreća se sklanjamo. Dunjaluk je ljetna noć koja brzo svane, snaga je ljetna kiša, prilika je kratak san, zdravlje je gost prolazni, osjećaj premoći je suh list. Što prije krenimo, vremena nestaje! Pazimo se da vrijeme iskušenja dugim doživimo, da nam dosadi da se molimo. Iskušenje je test pravi, a strpljenje i dova je odgovor jedini.

Nemojmo izgubiti u Allaha nadu, čak kada se iskušenje odulji, jer da nije nevolja, na ahiret bismo praznih ruku došli. Kada bismo mogli sada vidjeti šta nas čeka, drago bi nam bilo da budemo iskušani, kao što je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nagovijestio: “Na Sudnjem danu će oni koji nisu bili iskušavani, kada ugledaju kakvu nagradu dobivaju oni koji su nevoljama često bili, poželjeti da im je na dunjaluku koža bila oštricama s leđa trgana.” (Tirmizi) Radi toga lijepo se ponašajmo u prisustvu iskušenja, jer je to gost koji će kratko boraviti, zato što je Allah milostiv Gospodar.

Donesimo salavat i selam na našeg Poslanika koji je stalno održavao vezu s Gospodarom, te koji bi od nevolja i briga tražio utočište u namazu. On bi govorio kada bi se nedaća pojavila: “La ilahe illallahul-Azimul-Halimu, la ilahe illallahu Rabbul-Aršil-azimi, la ilahe illallahu Rabbus-semavati ve Rabbul-erdi ve Rabbul-Aršil-kerim! – Nema boga osim Allaha, Uzvišenog i Blagog! Nema boga osim Allaha, Gospodara Arša veličanstvenog! Nema boga osim Allaha, Gospodara nebesa, Gospodara Zemlje, i Gospodara Arša plemenitog!” Uzmimo ga uzorom sebi, živimo shodno onome u šta nas je pozivao.

Također se odazovimo naredbi Uzvišenog: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56). Bože, blagoslovi Muhammeda i rod Muhammedov, kao što si blagoslovio Ibrahima i rod Ibrahimov. Bože moj, obaspi blagodatima Muhammeda i rod Muhammedov, kao što si obasuo blagodatima Ibrahima i rod Ibrahimov.

Gospodaru naš, oprosti nam naše grijehе i smiluj nam se, Ti si, uistinu, najveće milosti. Nema boga osim Allaha, neka je slavan i uzvišen. Gospodaru, nepravedni prema sebi smo bili, i ako nam Ti ne oprostiš i ne smiluješ se, sigurno ćemo završiti u propasti. Gospodar naš, podari nam zaštitu od nedaće svake i lijek protiv bolesti ove. Zaštiti nam vjeru našu, zaštiti nas na dunjaluku i ahiretu. Uzvišeni, zaštiti nas Svojim sveprisutnim znanjem, smiluj nam se iako nas uvijek možeš kazniti, nemoj nas uništiti kada se u Tebe uzdamo i nadu za Tebe vežemo. Uzvišeni Allahu, u Tebi tražimo zaštitu od svega što nam drago

nije, Tebe molimo da nas sačuvaš od svakog zla. Gospodaru naš, učini da ova epidemija nestane, zaštiti nas od ove bolesti, spasi nas od iskušenja. Uslišaj nam dove naše iz Svoje samilosti i darežljivosti, uistinu Ti sve možeš narediti.

Uzvišeni Allahu, sačuvaj nas od svake bolesti zarazne i raširene, zaštiti nas od nesreća koje sve zahvataju. Gospodaru, podari da ova teška vremena nestanu, spusti milost Svoju na robove Svoje, smiluj im se, uslišaj njihove vapaje. Uzvišeni, nemoj nas uništiti zbog grijeha naših, niti zbog ružnih djela maloumnih među nama. Uzvišeni, podari nam zdravlje, sačuvaj nam čula naša, Ti si uistinu jedini Gospodar. Uzvišeni, podari zdravlje bolesnima, izlaz iskušanima, budi snaga potlačenima, jer Ti si Milostivi, Samilosni. Uzvišeni, kao što je odredba Tvoja glasila da se ova bolest pojavi, neka milost Tvoja bude razlog da nestane. Gospodaru, sačuvaj nas od svih nesreća, svih bolesti i svakojakih iskušenja.

LIJEPO MIŠLJENJE O ALLAHU I POUZDANJE U NJEGA (MEDINA)

Hatib: dr. Abdulmuhsin ibn Muhammed el-Kasim
23. šaban 1441. po Hidžri / 17. april 2020.

Sva hvala i zahvala pripadaju Allahu. Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo, i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i spas, i na njegovu porodicu i ashabe. Bojte se Allaha, ljudi, onako kako Ga se treba bojati, i budite svjesni Njegove sveobaviještenosti, u tajnosti i javnosti.

O muslimani, naš Gospodar, slavljen neka je, posjeduje lijepa i savršena imena, svojstva i postupke. On je stvorio kosmos i uredio ga, i uspostavio u njemu nepromjenjive i neumitne zakonitosti. Uzvišeni kaže: “U Allahovim zakonima ti nikad nećeš naći promjene, u Allahovim zakonima ti nećeš naći odstupanja.” (Fatir, 42)

Jedna od Njegovih zakonitosti jeste da iskušava Svoje robove blagostanjem da bi Mu zahvaljivali, i nedaćama da bi Mu se kajali i vraćali u Njegovo okrilje. Uzvišeni kaže: “Mi vas stavljamo na kušnju i u zlu i u dobru i Nama ćete se vratiti.” (El-Enbija, 35) Ove vrste iskušenja nisu pošteđeni ni prijašnji narodi. Uzvišeni kaže: “Zar vi mislite da ćete ući u Džennet, a još niste iskusili ono što su iskusili oni koji su prije vas bili i nestali? Njih su satirale neimaštine i bolest.” (El-Bekara, 214) Ibn Kesir, Allah mu se smilovao, rekao je: “To su bolesti, patnje, iskušenja i nedaće.”

Allah, džellešanuhu, slao je na Israilićane poplave, skakavce, krpelje, žabe i krv, sve jasna znamenja. On pokazuje Svojim robovima Svoju veličinu u vlasti, snazi i nadmoći nad Svojim stvorenjima, snagu i moć u kosmosu i potčinjenost Njegovih robova Njemu, kako bi Ga oni veličali, obožavali samo Njega i bili

Mu ponizni. On je pomjerio ogromno brdo i podigao ga iznad glava Israilićana, da bi vjerovali.

Hasan el-Basri, Allah mu se smilovao, rekao je: “Kada su ugledali brdo, pali su licem na tlo, naslonivši se na lijevo oko, a krajičkom desnog oka gledali su prema brdu, iz straha da se ne sruši na njih.”

Uzvišeni kaže: “A kada smo iznad njih brdo podigli – činilo se kao oblak – oni su bili uvjereni da će na njih pasti. ‘Prihvatite odlučno ono što smo vam dali, i neka vam je na umu ono što je u njemu – da biste bili pobožni!’” (El-Araf, 171)

Allah je našem Vjerovjesniku poslao Meleka brda, i on mu je rekao: “Muhammede, ako želiš srušiti ću na njih ova dva velika brda?” (Muttefekun alejhi) Allah, džellešānuhu, obavještava nas o brzini izvršenja Njegove volje i kaže: “Kada nešto hoće, On samo za to rekne: ‘Budi!’ – i ono bude.” (Jasin, 82)

Čovjek je slabašno i nemoćno stvorenje, koje ne može od sebe otkloniti štetu, niti sebi pribaviti korist. Allah, džellešānuhu, može ga prepustiti sićušnom i nevidljivom biću, koje će na njega prenijeti bolest, dovesti ga na rub očaja, zbuniti, a možda i uništiti. Kako bi ukazao na nemoć ljudskog roda, Allah, džellešānuhu, izazvao ih je da stvore jedno zrno, kao što kaže Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: “Rekao je Allah Uzvišeni: ‘Neka stvore jednu zehru ili jedno zrno.’” (Muttefekun alejhi)

Da Allah hoće, poslao bi ljudima dokaz koji bi ih natjerao da vjeruju. Uzvišeni kaže: “Kad bismo htjeli, Mi bismo im s neba jedan znak poslali pred kojim bi oni šije svoje sagnuli.” (Eš-Šuara, 4) Ibn Džurejdž je rekao: “Da Allah hoće, poslao bi im znak, poslije kojeg više niko ne bi učinio nijedan grijeh.”

Allah je Svojim robovima naredio da razmišljaju o onome što se događa u kosmosu. Uzvišeni kaže: “Reci: ‘Posmatrajte ono što je na nebesima i na Zemlji!’” (Junus, 101) Vjernik uzima pouku iz Allahovih znakova i opomena, kao što Uzvišeni kaže: “Ovo je Pravi put Gospodara tvoga. A Mi objašnjavamo dokaze ljudima koji pouku primaju.” (El-En’am, 126), i vjernik je ubijeđen da su oni kušnja od njegovog Gospodara, kojom On želi podići njegov stepen kod Sebe i uputiti ga na ibadet čiju nagradu zna samo On. Uzvišeni kaže: “Mi ćemo vas dovoditi u iskušenje malo sa strahom i gladovanjem, i time što ćete gubiti imanja i živote, i ljetine. A ti obraduj izdržljive, one koji, kada ih kakva nevolja zadesi, samo kažu: ‘Mi smo Allahovi i mi ćemo se Njemu vratiti!’”

Njih čeka oprost od Gospodara njihova i milost; oni su na Pravome putu!” (El-Bekara, 155–157)

Onome ko bude vjerovao u Allahovu odredbu, On će nadoknaditi dunjalučka dobra koja nije postigao. Uzvišeni kaže: “Nikakva nevolja se bez Allahove volje ne dogodi, a On će srce onoga koji u Allaha vjeruje uputiti – Allah sve dobro zna.” (Et-Tegabun, 11) Ibn Kesir, Allah mu se smilovao, rekao je: “Tj. onaj koga zadesi iskušenje, i bude svjestan da se ono desilo Allahovim određenjem, strpi se, nada se Njegovoj nagradi, prihvati Njegovu odredbu kao takvu, Allah će uputiti njegovo srce, a dunjalučka dobra koja mu je uskratio nadomjestit će uputom u srcu, čvrstim ubjeđenjem, a možda mu podari i ono što mu je prvobitno uskratio ili bolje od toga.”

Vjernik će za sve ono što mu se dešava biti nagrađen, bilo zbog zahvalnosti u blagostanju, bilo zbog strpljenja na gubitku dunjalučkih dobara kroz nedaće i iskušenja. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Čudan li je primjer vjernika! U kakvoj se god situaciji nađe, on je na dobitku i takav slučaj nije ni s kim drugim osim s vjernikom: ako ga zadesi kakvo dobro, on zahvali Allahu i bude nagrađen zbog toga, a ako ga zadesi šta loše, on se strpi, pa mu i to donese nagradu od Allaha.” (Muslim)

Lijepo mišljenje o Allahu, o Njegovoj mudrosti, upravljanju, blagosti i samilosti prema robovima i njihovom stanju, jedan je od najvećih uzroka otklanjanja nedaća. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Uzvišeni Allah kaže: ‘Ja ću robu dati ono što misli o Meni.’” (Muttefekun alejhi)

Oslonac na Allaha znači prepuštanje stvari Allahu u otklanjanju nedaća i briga, koje samo On može otkloniti. Uzvišeni kaže: “Onome koji se u Allaha uzda, On mu je dovoljan.” (Et-Talak, 3) U komentaru ovog ajeta, Kurtubi, Allah mu se smilovao, rekao je: “Ko prepusti Allahu svoju nevolju, Allah mu je dovoljan u tome.”

Šerijat, uz oslonac na Allaha, propisuje činjenje svih dozvoljenih koraka i poduzimanje potrebnih mjera. Uzvišeni kaže: “O vjernici, budite oprezni.” (En-Nisa, 71)

Jedna od intencija islama je zaštita života i čuvanje od svih zaraznih oboljenja. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Bježi od gubavca kao što bježiš od lava.” Ostanak u kućama u vrijeme epidemije neke bolesti i drugih vrsta opasnosti, osnovni je princip prevencije i zaštite. To je razumio sićušni

mrav iz kazivanja o Sulejmanu, alejhis-selam, pa je rekao: “O mravi, ulazite u stanove svoje da vas ne izgazi Sulejman i vojske njegove, a da to i ne primijete!” (En-Neml, 18)

U takvim okolnostima muslimanu se preporučuje da svoje vrijeme ispuni korisnim sadržajima i da svoju porodicu i svoju djecu upućuje na svako dobro. Ko iz opravdanih razloga bude spriječen u činjenju dobrih djela, Allah će mu dati potpunu nagradu. On je Blagodarni i Veliki. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Zaista su u Medini ostali ljudi, koji će biti s vama (imat će vašu nagradu) gdje god vi budete išli, i koju god dolinu da pređete.” Rekli su: “Allahov Poslaniče, imat će takvu nagradu a ostali su u Medini?” “Da, spiječio ih je opravdan razlog”, odgovorio je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem. (Buhari)

Poniznost pred Allahom, traženje Njegovog utočišta, pokazivanje slabosti, nemoći i strahopoštovanja pred Njim, sve to vjesnik je otklanjanja nedaće. Uzvišeni kaže: “Trebalo je da su poslušni postali kad bi im kazna Naša došla!” (El-En’am, 43)

Dova je ključ promjene stanja nabolje. Uzvišeni kaže: “Gospodar vaš je rekao: ‘Pozovite Me i zamolite, Ja ću vam se odazvati!’” (Gafir, 60)

Sadaka, milostinja, gasi srdžbu Milostivog, i njome se umnogostručavaju nagrade, iskupljuju grijesi i otklanjaju nedaće. Onaj koji udjeljuje milostinju siguran je na dunjaluku i ahiretu. Uzvišeni kaže: “Oni koji udjeljuju imanja svoja i noću i danju, tajno i javno, dobit će nagradu od Gospodara svoga; i ničega se oni neće bojati i ni za čim oni neće tugovati.” (El-Bekara, 274)

Pokajanje Allahu, tijelom i dušom, mnoštvo istigfara – traženja oprosta od Njega sprečava nevolje i otklanja ih nakon što se dese. Uzvišeni kaže: “Allah ih nije kaznio, jer si ti među njima bio; i Allah ih neće kazniti sve dok neki od njih mole da im se oprosti.” (El-Enfal, 33)

Činjenje što više dobrih djela i bogobožnost vode čovjeka putem sreće i spasa. U komentaru ajeta: “... a onome koji se Allaha boji, On će izlaz naći” (Et-Talak, 2), Ibn Abbas, radijallahu anhumu, rekao je: “Spasit će od svake nevolje na dunjaluku i ahiretu.” Kada se zatvore svi putevi, poveća iskušenje i ljudi se vežu za Allaha, On, džellešanuhu, dozvoli da se nevolja otkloni od njih. Kada nevolja prođe, ljudi su obavezni zahvaljivati Allahu i pohvaliti Ga onako kako Mu dolikuje. Uzvišeni kaže: “I zahvaljujte Mi, i na blagodatima Mojim nemojte neblagodarni biti!” (El-Bekara, 152) I, kada budu izbavljeni

iz nevolje, treba da se vrate činjenju dobrih djela koja su ranije činili, i da ih povećaju. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Požurite s činjenjem dobrih djela prije nego navale smutnje, poput dijelova mrklike noći.” (Muslim)

O muslimani, Allah je Veliki i Sveznajući, od Kojeg nema utočišta osim kod Njega. On je zadovoljan Svojim robovima ako Mu se pokoravaju i obećao je da će im otvoriti kapije nebesa i Zemlje ako kod Njega potraže utočište. “A da su stanovnici sela i gradova vjerovali i grijeha se klonili, Mi bismo im blagoslove i s neba i iz zemlje slali, ali, oni su poricali, pa smo ih kažnjavali za ono što su zaradili.” (El-A'raf, 96)

Čovjek je sićušno stvorenje u odnosu na nebesa i Zemlju, često zaboravlja svoju slabost i zavarava se svojim moćima i snagom, pa mu Allah šalje znakove i opomene koji ga podsjećaju na njegovu neznatnost pred Allahovim moćima, i oni koji su razumom obdareni vrate se Njemu, okrijepe se Njegovom snagom i pokažu svoje siromaštvo, potrebu i nemoć pred Njim. Znaj da ti, osim Allaha, niko ne može korist pribaviti. Uzvišeni kaže: “Ako ti Allah dade kakvu nevolju, niko je osim Njega ne može otkloniti, a ako ti zaželi dobro – pa, niko ne može blagodat Njegovu spriječiti; On njome nagrađuje onoga koga hoće od robova Svojih; On prašta i milostiv je.” (Junus, 107)

Ojačaj svoju vezu s Allahom činjenjem dobrih djela, uči što više Allahovu Knjigu, čitaj i izučavaj sunnet Njegovog Poslanika, drži se čvrsto Njegovog šerijata, i raduj se tome. Uzvišeni kaže: “Mi ćemo im pružati dokaze Naše u prostranstvima svemirskim, a i u njima samim, dok im ne bude sasvim jasno da je Kur'an istina. A zar nije dovoljno to što je Gospodar tvoj o svemu obaviješten?” (Fussilet, 53)

O muslimani, Allah uz teškoću daje i olakšanje. Pred nama je mjesec dobra i blagodati. Došao je širom otvorenih kapija. Kada god se pojavi njegov mlađak, zajedno s njim dođe svako dobro i nada. Muslimani ga dočekuju s velikom radošću. Njihova srca ispunjena su zadovoljstvom i srećom.

Ramazan je najvredniji i najbolji mjesec u godini. Allah je u njemu dao poslanstvo Muhammedu, alejhis-selam, i objavio Svoju časnu Knjigu. U njemu su kapije nebesa otvorene, džehennemaska vrata zatvorena i šejtani povezani u okove. Njegovi dani su vrijedni, a njegove noći blagoslovljene.

U ramazanu je noć vrednija od hiljadu mjeseci. Ko ga isposti i provede njegove noći u ibadetu, vjerujući u Allaha i nadajući se Njegovoj nagradi, bit će

mu oprošteni prošli grijesi. Najbolje čime muslimani mogu dočekati ramazan jeste da što više spominju Allaha i zahvaljuju Mu, i donesu čvrstu odluku da će, njegove trenutke, iskoristiti u činjenju dobrih djela, pokornosti, učenju Kur'ana i natjecanju u dobru.

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: "Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šalžite mu pozdrav!" (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

RAMAZANSKA NADAHNUĆA OTKLANJAJU BOLOVE (MEDINA)

Hatib: dr. Salah ibn Muhammed el-Budejir
1. ramazan 1441. po Hidžri / 24. april 2020.

Hvala Allahu što nam je pružio priliku da dočekamo još jedan ramazan. Hvala Mu onoliko koliko je Njegovih blagodati i darova. Zahvaljujem Mu na svakom dobru kojim nas je obradovao. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji druga nema, jedinog istinskog Boga, dostojnog obožavanja, i svjedočim da je naš vjerovjesnik i prvak Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, vjerovjesnik, odabranik, prijatelj, i onaj kojim je On zadovoljan, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i mir, i na njegovu porodicu i ashabe, zauvijek, sve dok sviću zore.

O muslimani, bojte se Allaha, čineći ono čime je On zadovoljan i ostavljajući grijehenje. “O vjernici! Propisuje vam se post, kao što je propisan onima prije vas, da biste se grijeha klonili.” (El-Bekara, 183)

O muslimani, obasjao nas je mjesec ramazana, zapahnuli su nas njegovi miomiris, zasjala je njegova svjetlost i ponižen je šejtan. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Kada nastupi ramazan, otvore se džennetske kapije, a zaključaju džehennemska vrata, i šejtani se povežu u okove.” (Muttefekun alejhi) U Muslimovoj verziji stoji: “... vrata milosti se otvore”, a u Tirimzijevoj: “... zaključaju se džehennemska vrata, i ne ostanu nijedna otvorena; i otvore se džennetske kapije, i nijedna ne ostanu zatvorena.”

Koja ugodnost, koji sjaj, koji dar, koja ljepota, koja je svečanost veća i ljepša od ove? O muslimani, čestitam vam nastupanje mjeseca ramazana, koji je došao u punom raskošu i sjaju, da očisti svu prljavštinu. Njegov sjaj i uzvišenost ne može narušiti “hladna” epidemija niti mrkla noć. Ne zatvarajte se u odjeću zatvorenika, očajnika, nevoljnika! Jutro će sigurno svanuti, vjerujte u to.

Optimizam je za onoga koji vjeruje. Tvoj optimizam je u tebi, a pouzdanje u Allaha ti je dovoljno. Skrušeno Allaha moli u svojim dovama. Niko osim Allaha ne može podići, udaljiti, otkloniti i spasiti od ove pošasti. On jedini posjeduje korist i štetu, i upravlja Svojim stvorenjima onako kako On želi. Njegovoj veličini i uzvišenosti potčinjavaju se sva stvorenja, i sve što postoji pred Njim je malo i neznatno. Uporno i ustrajno ponavljajte: “Gospodaru naš, Gospodaru naš!” Hasan el-Basri, u pojašnjenju Allahovih riječi: “I njihov Gospodar im se odazva” kaže: “Nisu prestali ponavljati: ‘Gospodaru naš, Gospodaru naš!’, sve dok nije uslišio njihove dove.”

Allahu moj, o Ti Kojeg volimo, od milostivih Najmilostiviji, nemoj nam dati, u ovom što nas je snašlo, osim ono što volimo.

O muslimani, neka se u vašim kućama čuju glasovi koji uče Kur'an, osnažite ovaj mjesec spominjanjem Allaha, učite i proučavajte Kur'an sa svojim porodicama i djecom, počevši od El-Fatihe pa do zadnje sure. Namirišite i uljepšajte svoje usne časnim Kur'anom, i oživite svoje kuće i stanove učenjem Kur'ana, teravijah-namazom i kunut-dovama. Klanjajte teraviju, pojedinačno ili u džematu. Ako će zajedničko obavljanje teravije djelovati stimulirajuće na cjelokupnu porodicu, i ako se pribojavamo da bi pojedinačno obavljanje moglo dovesti do njenog zapostavljanja, u toj situaciji bolje je i vrednije klanjati u džematu, kako bi se što bolje iskoristile ovo blagoslovljene noći.

S druge strane, ako neko ima jaku želju da klanja sam, kako bi se mogao bolje fokusirati na namaz, postići veći stepen skrušenosti i poniznosti, i kako bi mogao učiti više Kur'ana, duže ostajati na rukūu i sedždi, ne treba ga sprečavati u tome, jer je svakako ovo pitanje fleksibilno i dopušta različite pristupe.

Nije ispravno da žena predvodi muškarce, makar se radilo o teravijah-namazu, i makar to bili njeni najbliži, prema mišljenju islamskih učenjaka. Ženi je dozvoljeno da u namazu predvodi ženske članove porodice.

O muslimani, ako ste, zbog vanrednih okolnosti, i preventivnog postupanja, ograničeni u kretanju, komunikaciji i redovnim aktivnostima, ramazan vam, kao alternativu, nudi neograničenu milost, miomirise koje niko ne može zabraniti. Ne budite od onih koji svoje dragocjeno vrijeme troše na bezvrijedne stvari koje odvrćaju pažnju od ramazanskih dobrot i blagodati.

Mobitel je jedan od briljantnih izuma moderne civilizacije, čija nas čuda ne prestaju fascinirati i okupirati našu pamet, i koji je pred nas postavio mnoge

zahtjeve, i za koji su se vezala naša srca. Ne dozvolite da on zauzme mjesto koje pripada ramazanu, jer ramazan će brzo proći i napustiti nas.

O muslimani, onaj koji je ustrajno činio ibadete, a zatim je, zbog epidemije i zabrane kretanja, bio prinuđen privremeno obustaviti sve vjerske aktivnosti izvan svoje kuće, sa čvrstom namjerom u srcu da će kada mu se ponovo ukaže prilika, nastaviti tamo gdje je stao, njemu će, nadati se, Allah, džellešānuhu, upisati punu nagradu.

Radujte se, vi koji ste oživljavali džamije propisanim namazima, teravijom i učenjem Kur'ana. Radujete se, vi koji ste sterali svoje sofere u džamijama za postače. Vaš Gospodar je Dobročinitelj, Milostivi, Plemeniti.

Džabir ibn Abdullah, radijallahu anhu, rekao je: “Bili smo s Vjerovjesnikom, sallallahu alejhi ve sellem, u jednoj od bitaka, pa je rekao: ‘Zaista su u Medini ostali ljudi koji su sa vama (u nagradi), gdje god da išli, i koju god dolinu prešli. Spriječila ih je bolest da pođu s vama.’” U jednoj od verzija kaže se: “... učestvuju u vašoj nagradi.” (Muslim) Buhari bilježi od Enesa, radijallahu anhu, da je rekao: “... spriječio ih je opravdan razlog.”

Ibn Redžeb, Allah mu se smilovao, rekao je: “Onaj ko izostane iz borbe, zbog opravdanog razloga, ima nagradu kao i onaj koji je išao u borbu.” Podstičemo dobročinitelje da uzmu učešća u dobrotovornim akcijama, koje su pokrenute ovog ramazana, s ciljem dostavljanja hrane siromašnima, i onima koji su ostali bez posla zbog zabrane kretanja i zatvaranja firmi.

Najbolja sadaka je sadaka u ramazanu. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, bio je najdarežljiviji čovjek, a najdarežljiviji je bio u ramazanu. Ko nahrani postača, imat će njegovu nagradu, s tim da postaču neće biti umanjena njegova nagrada. Ibn Tejmijja, Allah mu se smilovao, rekao je: “Pod nahranjivanjem postača misli se da ga nahrani do sitosti.” Salt ibn Bistam rekao je: “Svakog dana ramazana Hamad ibn Ebu Sulejman pripremao je iftar za pedeset ljudi, a nakon iftara za svakog od njih obezbijedio bi odjeću.”

Smilujte se nejakima, siromašnima i nemoćnima. Ko se ne smiluje, neće mu biti ukazana milost. Širite veze i prijateljstva.

O ti koji si iskušan ovim iskušenjem, i koji si obolio od ove bolesti (korona), i koji si nalaziš u izolaciji, ne zatvaraj se u sebe! Raduj se spasu i ozdravljenju! Predaj se namazu. Imaj lijepo mišljenje o Allahu. Potraži utjehu u zikru,

spominjanju Allaha i učenju Kur'ana. Ne padaj u očaj i ne gubi nadu u Allahovu milost. Osloni se na Vječno Živog, Koji ne umire. Ne dopusti brigama da te savladaju. Brige su najopasniji otrovi. Utječi se Allahu od brige i tuge. To što te zadesilo kratkog je vijeka, i brzo će proći. Zadovoljstvo Allahovom odredbom zaštita je zdravom, i oaza bolesnom. Onaj ko se srđi zbog iskušenja, time neće ništa postići, a izgubit će nagradu koju Alah daje za bolest. Velike nagrade dolaze sa velikim iskušenjima. Kada Allah zavoli neki narod, on ga stavi na kušnju. Ko bude zadovoljan, njemu pripada zadovoljstvo, a ko se bude srđio, njemu pripada srdžba.

Saosjećamo sa svakim ožalošćenim koji su izgubili dragu osobu, i nadamo se da će muslimani koji umru od zarazne bolesti imati nagradu šehida. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Petero su šehidi: onaj ko umre od zarazne bolesti, onaj ko umre od stomačne bolesti, utopljenik, onaj ko umre u ruševinama i onaj ko pogine na Allahovom putu." (Muttefekun alejhi) Rašid ibn Hubejš, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, posjetio Ubadu ibn Samita u bolesti, pa je rekao: "Znate li ko je šehid u mom ummetu?" Ubadu ibn Samit reče: "Allahov Poslanice, onaj koji se strpi u borbi i nada Allahovoj nagradi." Na to Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: "U tom slučaju, u mom ummetu će biti malo šehida! Pogibija na Allahovom putu je šehadet. Smrt od zarazne bolesti je šehadet. Utapanje je šehadet. Smrt od stomačne bolesti je šehadet. Porodilja koja umre prilikom porođaja, njen plod će je svojom pupčanom vrpcom odvesti u Džennet." Ebu Avvam dodaje: "... smrt od požara i od bujice."

O muslimani, pridržavajte se propisanih mjera, uputstava nadležnih organa, koje imaju za cilj sprečavanje širenja korona virusa, i izbjegavajte okupljanja za iftarskim i sehurskim soframa u ramazanu.

Zatim, znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: "Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šalžite mu pozdrav!" (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

RAMAZAN JE MJESEC KUR'ANA (MEDINA)

Hatib: dr. Abdullah ibn Abdurrahman el-Buajdžan

8. ramazan 1441. po Hidžri / 1. maj 2020.

Hvala Allahu, Koji je odredio da pokornost Njemu bude put ka Njegovom zadovoljstvu, i Koji je Svoje zadovoljstvo učinio putem ka Džennetu, i uputio vjernike da Mu se klanjaju, ostavljajući užitke i prohtjeve, i dajući prednost Njegovom zadovoljstvu. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, Hvaljenog i Uzvišenog, svjedočanstvom s kojim ću stati pred Njega, kao jedinka i sam, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, a dovoljan je On kao svjedok. Neka su na Poslanika Allahova milost, spas i mir, i na njegovu porodicu i ashabe. Najbolji govor je Allahov govor, a najbolja uputa je uputa Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, sina Abdullahova. Najgore stvari u vjeri su novotarije, svaka novotarija je zabluda, a svaka zabluda vodi u Vatru. O vjernici, oporučujem sebi i vama bogobožnost, jer je ona Allahova zapovijed prvima i potonjima. “Mi smo onima kojima je data Knjiga prije vas, a i vama, već zapovjedili da se bojite Allaha.” (En-Nisa, 131)

O muslimani, pokornost Allahu je najbolja zarada i stečevina, a Njegovo zadovoljstvo je najuzvišenija težnja. Džennet je prekriven neugodnostima, a Vatra je prekrivena strastima i prohtjevima. “I samo na Sudnjem danu dobit ćete u potpunosti plaće vaše, i ko bude od Vatre udaljen i u Džennet uveden – taj je postigao šta je želio.” (Ali Imran, 185)

O postači, molim Allaha da ukabuli vašu pokornost, da popravi vaše stanje, pomogne vas u preostalim danima ovog mjeseca i da vas učvrsti u pokornosti Njemu tokom cijele godine.

O muslimani, ramazan je mjesec ibadeta i pokajanja, činjenja pobožnih djela i predanosti, povratka Allahu, iskrenosti i strahopoštovanja, rukūa i sedžde, posta i noćnog namaza, dobročinstva i učenja Kur'ana.

O postači, primljeni, kabul, ibadet u ramazanu ima pozitivno djelovanje na čovjekovo vjerovanje, iman, njegovo srce i tijelo. Na srce djeluje tako što koriguje čovjekovu namjeru, nijet, čisti njegovu dušu, pospješuje bogobožnost, iskrenost i strahopoštovanje pred Uzvišenim, a na tijelo djeluje tako što ga štiti od činjenja grijeha i zabranjenih stvari, harama, i jača njegovu odlučnost u činjenju dobrih i pobožnih djela.

Budite svjesni Allahovog nadzora i sveobaviještenosti, u svim vašim djelima, i znajte da Allah ne gleda u vaše izgledе, nego gleda u vaša srca i vaša djela. Možda postač neće imati ništa od svog posta osim žeđi, gladi i umora, i možda klanjač neće imati ništa od svog namaza osim nespavanja i umora.

O muslimani, Allah, džellešānuhu, u mjesecu ramazanu, objavio je Kur'an: "U mjesecu ramazanu počelo je objavljivanje Kur'ana, koji je putokaz ljudima i jasan dokaz Pravoga puta i razlikovanja dobra od zla" (El-Bekara, 185); "Mi smo ga počeli objavljivati u Noći kadr – a šta ti misliš šta je Noć kadr? Noć kadr bolja je od hiljadu mjeseci – meleki i Džibril, s dozvolom Gospodara svoga, spuštaju se u njoj zbog odluke svake, sigurnost je u njoj sve dok zora ne svane" (El-Kadr, 1–5).

U Noći kadr, u ramazanu, pušten je Kur'an do Bejtul-izzeta – Kuće ponosa, na ovozemaljskom nebu, a zatim je postepeno objavljivān i puštan na Zemlju u periodu od dvadeset tri godine, sukladno situacijama i povodima Objave.

Učenje Kur'ana u mjesecu njegovog objavljivanja spada u najvrednija djela, i zato je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, poklanjao posebnu pažnju učenju Kur'ana u ramazanu. Svake noći ramazana dolazio mu je Džibril, i podučavao ga je Kur'anu. Ibn Abbas, radijallahu anhu, rekao je: "Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, bio je najdarežljiviji čovjek, a posebno je bio darežljiv u ramazanu, kada mu je dolazio Džibril, a dolazio mu je svaku noć, i podučavao ga je Kur'anu. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nakon susreta sa Džibrilom, bio je darežljiviji od blagog povjetarca." (Buhari)

O vjernici! Učite Kur'an, poštujući pravila ispravnog učenja, učite i razmišljajte o njegovim značenjima. Abdullah ibn Mesud, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Ko prouči jedan harf iz Kur'ana, bit će mu upisano jedno dobro djelo, a dobro djelo nagrađuje se deseterostrukom nagradom. Ne kažem da je elif-lām-mīm harf, nego je elif harf, lām je harf i mīm je harf." (Tirmizi, i kaže da je vjerodostojan)

Abdullah ibn Mesud također prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: “Ovaj Kur’an je Allahova trpeza, pa uzmite sa Allahove trpeze koliko god možete. Ovaj Kur’an je Allahovo uže, jasno svjetlo, koristan lijek, zaštita onome ko je čvrsto prihvatiti i spas onome ko ga bude slijedio. U Kur’anu nema nepravilnosti, pa da ga treba ispravljati. Njegova čuda ne prestaju i ne gubi na vrijednosti zbog toga što se njegovi ajeti stalno ponavljaju. Učite i čitajte ga, Allah će vas za svaki proučeni harf deseterostruko nagraditi.” (Taberani)

Abdullah ibn Amr, radijallahu anhum, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Na Sudnjem danu reći će se učaču Kur’ana: ‘Uči, pravilno i po tertilu, kao što si učio na dunjaluku, i penji se. Tvoj stepen je kod zadnjeg ajeta koji proučiš.’” (Tirmizi)

O vjernici! Učite Kur’an, i ne zapostavljajte ga. Čuvajte se izbjegavanja Kur’ana i zaboravljanja Kur’ana, jer je u tome propast i kajanje, zastranjenje i prezir. Utječimo se Allahu da ne budemo od onih na koje će se Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, žaliti svome Gospodaru zbog okretanja glave od Kur’ana. “Poslanik je rekao: ‘Gospodaru moj, narod moj ovaj Kur’an izbjegava!’ (El-Furkan, 30).”

O vjernici! Učenje Kur’ana je najvredniji zikr – spominjanje Allaha, a njegovo potpuno ostavljanje smatra se izbjegavanjem Kur’ana i okretanjem glave od njega. Uzvišeni kaže: “A onaj ko okrene glavu od Knjige Moje, taj će teškim životom živjeti i na Sudnjem danu ćemo ga slijepim oživiti. ‘Gospodaru moj’, reći će, ‘zašto si me slijepa oživio kada sam vid imao?’ ‘Evo zašto’, reći će On: ‘Dokazi Naši su ti dolazili, ali si ih zaboravljao, pa ćeš danas ti isto tako biti zaboravljen.’” (Taha, 124–126)

Ebu Musa el-Eš’ari, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Vjernik koji uči Kur’an sličan je citronu, divljem limunu – miris mu je lijep, a okus prijatan, a vjernik koji ne uči Kur’an sličan je datuli – ona nema mirisa, ali je njen okus lijep. Licemjer koji uči Kur’an sličan je bosiljku, čiji je miris lijep, a okus gorak, a licemjer koji ne uči Kur’an sličan je divljoj tikvici – nema nikakvog mirisa, a okus joj je gorak.” (Muttefekun alejhi)

Prve generacije muslimana poklanjale su veliku pažnju učenju i slušanju Kur’ana i razmišljanju o njegovim značenjima, i nisu osjećali umor zbog toga, a posebno u ovom mjesecu, “u kojem je počelo objavljivanje Kur’ana”. (El-Bekara,

185). Učite što više Kur'an, i ne prepuštajte njegovo mjesto mobilnim aparatima i televizijskim emisijama.

O vjernici, tražite lijeka, za trenutnu situaciju, u učenju Kur'ana, jer je Kur'an lijek i milost za vjernike. Družite se s Kur'anom u svojim kućama, u tajnosti i javnosti, i slušajte njegovo učenje. Kome je teško ili nije u mogućnosti da uči Kur'an, neka sluša njegovo učenje ili čitanje, jer slušalac ima udio u nagradi koju Allah, džellešānuhu, daje učaču Kur'ana. Allah, džellešānuhu, kaže: "A kad se uči Kur'an, vi ga slušajte i šutite da biste bili pomilovani." (El-Araf, 204)

O vjernici! Noćni namaz je pobožno djelo koje i čuvaju samo vjernici, i sunnet u kojem strpljivo ustrajavaju samo bogobožni, koji provode noći pred Gospodarom svojim na tlo padajući i stojeći, za koje Uzvišeni kaže: "Bokovi njihovi se postelja lišavaju i oni se Gospodaru svome iz straha i želje klanjaju, a dio onog što im Mi dajemo udjeljuju. I niko ne zna kakve ih, kao nagrada za ono što su činili, skrivene radosti čekaju" (Es-Sedžda, 16–17), i koje je Uzvišeni pohvalio riječima: "Oni koji su se Allaha bojali – u džennetskim baščama će, među izvorima, boraviti, primat će ono što im Gospodar njihov bude darovao, jer, oni su prije toga dobra djela činili, noću su malo spavali i u praskazorje oprost od grijeha molili" (Ez-Zarijat, 15–18).

Poštovani vjernici, vrijeme noćnog namaza, najbolje je vrijeme za činjenje djela, kao što kaže Uzvišeni: "... ta ustajanje noću, zaista, jače djeluje i izgovara se jasnije" (El-Muzzemmil, 6). To je vrijeme kada se Allah Uzvišeni spušta na ovozemaljsko nebo i doziva: "Ima li ko da uputi dovu, pa da mu je uslišam? Ima li ko da zatraži oprost, pa da mu oprostim? Ima li ko da se pokaje, pa da primim njegovo pokajanje?" To je vrijeme u kome se otvaraju nebeske kapije i uslišava dova, a najbolje djelo kojim se vjernik u to vrijeme može približiti Allahu jeste učenje Kur'ana i namaz, a najbliži Mu je na sedždi. "Da li je onaj koji u noćnim satima u molitvi vrijeme provodi, padajući licem na tle i stojeći, strahujući od onoga svijeta i nadajući se milosti Gospodara svoga...?" (Ez-Zumer, 9)

O muslimani, najbolji noćni namaz je onaj u ramazanu. On spada u najpri- tvrđenije sunnete i u najvrednije nafilie. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Ko bude klanjao noćni namaz u ramazanu, vjerujući u Allaha i nadajući se Njegovoj nagradi, bit će

mu oprošteni prošli grijesi. Ko klanja noćni namaz u Noći kadra, vjerujući u Allaha i nadajući se Njegovoj nagradi, bit će mu oprošteni prošli grijesi.”

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur’anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

ZEKAT, SOLIDARNOST I UNAPREĐENJE (MEKA)

Hatib: dr. Abdullah ibn Avad el-Džuheni
15. ramazan 1441. po Hidžri / 8. maj 2020.

Sva hvala i zahvala pripadaju Allahu. Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je naš vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik. Uzvišeni kaže: “O vi koji vjerujete, bojte se Allaha istinskom bogobojažnošću i nipošto ne umirite osim kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

“O ljudi, bojte se Gospodara svoga, Koji vas je stvorio od jedne osobe, od koje je njen par stvorio, a od njih dvoje mnoge muškarce i žene rasijao. Bojte se Allaha, Čijim imenom jedni druge molite, i čuvajte rodbinske veze. Allah vas, doista, nadzire.” (En-Nisa, 1)

“O vjernici, bojte se Allaha i govorite samo istinu, On će vas za vaša dobra djela nagraditi i grijehе vam vaše oprostiti. A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao – postići će ono što bude želio.” (El-Ahzab, 70–71)

Najistinitiji govor je Allahova Knjiga, a najbolja uputa je uputa Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem. Najgore stvari u vjeri su novoitarije, svaka novotarija je zabluda, a svaka zabluda vodi u Vatru.

O muslimani, oporučujem sebi i vama bogobojažnost. Znajte da postoje “crvene linije” koje ne smijete preći, i da postoje granice kod kojih se morate zaustaviti. Vjernik je uvijek između dva straha – straha od onoga što je prošlo i ne zna šta će Allah učiniti s njim, i straha od onoga što predstoji, i ne zna šta će Allah odrediti u tome. Neka čovjek uzme od sebe za sebe, od svog dunjaluka za svoj ahiret, od mladosti prije starosti i od života prije smrti.

O muslimani, islam je vjera pravednosti, dobročinstva, bratstva, solidarnosti, jednakosti, i vjera dobra i napretka. Allah nam je dozvolio sve lijepe,

časne i poštene načine stjecanja zarade, i podstakao nas je da se bavimo njima, a zabranio je sve ružne, nečasne i nepoštene načine zarade, i upozorio je one koji se njima bave. Islam je vjera koja je objedinila u sebi sve vrline i ljepote, uzroke pravednosti i jednakosti, vjera koja je izgrađena na uzajamno povezanim temeljima i jakim i čvrstim stupovima. Jedan od tih stupova jeste obaveza izdvajanja zekata iz precizno definisanih vrsta imetka. Zekat je treći od pet velikih stupova islama, na čiju obaveznost upućuju Kur'an, sunnet i jednoglasan stav islamskih učenjaka. Uzvišeni kaže: "Molitvu obavljajte i zekat dajite i zajedno sa onima koji molitvu obavljaju i vi obavljajte!" (El-Bekara, 43)

Namaz i zekat su dva valičanstvena, uzajamno povezana, temelja, neodvojiva jedan od drugog. Poslanikov halifa Ebu Bekr, radijallahu anhu, rekao je: "Tako mi Allaha, borit ću se protiv onih koji su razdvojili namaz i zekat." (Muttefekun alejhi) Uzvišeni kaže: "Onima koji zlato i srebro gomilaju i ne troše ga na Allahovom putu – navijesti bolnu patnju na Dan kad se ono u vatri džehennemskoj bude usijalo, pa se njime čela njihova i slabine njihove i leđa njihova budu žigosala. 'Ovo je ono što ste za sebe zgrtali; iskusite zato kaznu za ono što ste gomilali!'" (Et-Tevba, 34–35)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, protumačio je ovaj ajet riječima: "Svakom vlasniku zlata i srebra koji ne bude davao zekat na njih, na Sudnjem danu od tog zlata i srebra napraviti će se ploče koje će se zagrijati na džehennemskoj vatri, pa će se njima pržiti njegove slabine, čelo i leđa. Kad god se ohlade, zagrijat će se ponovo i ponovo će se pržiti na njima u danu koji će trajati pedeset hiljada godina. Tako će se ponavljati sve dok se ne presudi svim ljudima i pa će vidjeti svoj put ka Džennetu ili Džehennemu." Neko je rekao: "A šta je sa vlasnikom deva?" Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: "Nema nijednog vlasnika deva, koji ne izvršava svoju obavezu vezanu za njih, a od tih obaveza jeste njihova muža na dan kada idu na pojenje (i dijeljenje njihovog mlijeka proslaznicima), a da na Sudnjem danu neće biti bačen licem na tle, pa će ga one gaziti svojim papcima i ujedati svojim ustima, a bit će u velikom broju, ogromnih tijela i snage. Samo što pređe prva, preći će i ona zadnja, i tako će se ponavljati u danu koji će trajati pedeset hiljada godina, sve dok Allah ne presudi među robovima, i ne bude vidio svoj put, završnicu, ka Džennetu ili u Džehennemu." Neko upita: "Allahov Poslaniče, a vlasnik krava i sitne stoke?" Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: "I svaki vlasnik krava i sitne

stoke koji ne bude davao na njih njihovo pravo, kada bude Sudnji dan, bit će bačen pred njih u jednu prostranu, ravnu provaliju. Nijedna krava ili nešto od sitne stoke neće izostatiti. Neće biti stoke savijenih rogova, ili bez rogova, ili slomljenih rogova. Sve će ga bosti i gaziti svojim papcima. Kad god to završi prva, nastavit će sljedeća i to u danu koji će trajati pedeset hiljada godina. To će se ponavljati sve dok se ne presudi ljudima i dok mu ne bude pokazan put ka Džennetu ili Džehennemu.” (Muslim)

Kur’anski ajeti u kojima se navode svojstva čestitih vjernika, iskrenih i odabranih, kojima su obećane džennetske bašče od Milostivog Gospodara, posebno naglašavaju jednu njihovu osobinu, a ona je trošenje imetka na Allahovom putu, prije svega u vidu davanja zekata, i to je jedna od njihovih najprepoznatljivijih osobina, i najposebnijih moralnih vrlina. Allah, uzvišeni neka je, obećao je onima koji budu trošili svoj imetak na Njegovom putu, draga srca, i iskrenog nijeta, u kojem nema primjese rijaluka – pretvaranja i želje za samodokazivanjem, i bez vrijeđanja i prigovora, oholosti i uzdizanja, da će očistiti njihove duše, uvećati njihov imetak i oprostiti im grijeh.

Uzvišeni kaže: “Uzmi od dobara njihovih zekat, da ih njime očistiš i blagoslovljenim ih učiniš, i pomoli se za njih, molitva tvoja će ih, sigurno, smiriti. A Allah sve čuje i sve zna” (Et-Tevba, 103); “Šejtan vas plaši neimaštinom i navraća vas da budete škrti, a Allah vam obećava oprost i nagradu Svoju; Allah je neizmjereno dobar i zna sve.” (El-Bekara, 268)

I, zato je obaveza svakog imućnog muslimana da iz svog imetka izdvoji propisani dio i dâ ga jednoj od kategorija koje su spomenute u ajetu: “Zekat pripada samo siromasima i nevoljnicima, i onima koji ga skupljaju, i onima čija srca treba pridobiti, i za otkup iz ropstva, i prezaduženima, i u svrhe na Allahovom putu, i putniku. Allah je odredio tako! A Allah sve zna i mudar je.” (Et-Tevba, 60)

Bojte se Allaha, vjernici, i izvršite svoju obavezu zekata, kao čin pokornosti svome Gospodaru i zadovoljstva onim što je On propisao. Zaštitite se zekatom od pohlepe, škrtosti i vezanosti za materijalna dobra, i otvorite kapije nebeskog blagoslova, i liječite njime vaše bolesne.

Milostinja, sadaka, gasi srdžbu Gospodara, kao što voda gasi vatru. Ne-davanje zekata uzrok je uskraćivanja kiše s neba, i da nije životinja, kiša nikad ne bi ni pala. Uzvišeni kaže: “... i nastojte zaslužiti oprost Gospodara svoga i

Džennet prostran kao nebesa i Zemlja, pripremljen za one koji se Allaha boje, za one koji, i kad su u obilju i kad su u oskudici, udjeljuju, koji srdžbu savlađuju i ljudima praštaju - a Allah voli one koji dobra djela čine.” (Ali Imran, 133–134) Još jučer smo dočekali mjesec ramazan, plemenitog i dragog gosta, a već danas smo u njegovoj polovini.

Polu ramazana je iza nas, prošao je njegov uštap, i njegov značajan dio. Iskoristite preostalo vrijeme, koje promiče kao što promiču oblaci, i udite na njegovu kapiju prije nego što se ona zatvori. Naš gost samo što nije otišao. Budite dobri prema njemu u preostalim danima, pa će vam biti oprosteno ono što je prošlo. U suprotnom, bit ćete odgovorni i za ono što je prošlo i što je preostalo. Ispunite pravo koje ovaj mjesec ima kod vas, i bojte se Allaha u tajnosti i javnosti.

O muslimani, Allah je Svoga Poslanika i vjernike počastio pobjedom u ovom blagoslovljenom mjesecu. U mjesecu ramazanu, druge godine po Hidžri, desila se čuvena Bitka na Bedru, u kojoj je Allah pomogao Svoju vjerničku vojsku. U istom mjesecu, pete godine po Hidžri, muslimani su se spremali za Bitku na hendeku. U ramazanu, osme godine po Hidžri, desila se najveća pobjeda – osvajanje Meke, kada je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, oprostio vođama Kurejša i kada su ljudi u skupinama ulazili u islam.

Najveće islamske pobjede izvojevane su u mjesecu ramazanu, što nas doводи do zaključka da postoji čvrsta veza između posta i pobjede. U ozračju ove pandemije koja je umnogome promijenila ljudsku stvarnost, potrebno je da u svojim srcima probudimo optimizam i lijepo mišljenje o Allahu, da će On bolest zamijeniti lijekom, pomoći nam i pokazati nam put.

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šalžite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

KORIŠTENJE ODABRANIH VREMENA I DAROVANE MILOSTI (MEDINA)

Hatib: dr. Ali ibn Abdurrahman el-Huzejfi
22. ramazan 1441. po Hidžri / 15. maj 2020.

Hvala Allahu, Gospodaru nebesa i Zemlje, Onome Koji daje svako dobro, Koji prašta grijehе i otklanja zlo i nedaće. Hvalim Ga i zahvaljujem Mu na blagodatima koje ne može izbrojati niko osim Njega. On je dostojan svake plemenitosti i dobrote.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i Koji uslišava dove, i svjedočim da je naš vjerovjesnik i prvak Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, koji je pozivao u Džennet i pomognut je mudžizama, čudima.

Allahu moj, smiluj se, spasi i blagoslovi Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, i njegovu časnu porodicu i ashabe, koji su pretekli druge u svakom dobru. Bojte se Allaha, tražite Njegovu blizinu činjenjem onoga čime je On zadovoljan, a udaljite se od Njegove srdžbe i kazne ostavljanjem onoga što je On zabranio.

O muslimani, Allah, džellešanuhu, počastio vas je u ovom plemenitom mjesecu, blagoslovima i dobrima, darovao vas različitim vrstama pobožnih djela, sačuvao vas od harama i pokuđenih stvari, a ono što vam je vaš Gospodar pohranio kao nagradu, poslije smrti, jeste radost za vjernike i ono u čemu su se natjecali oni koji su se htjeli natjecati. Uzvišeni kaže: “Reci: ‘Neka se zato Allahovoj blagodati i milosti raduju, to je bolje od onoga što gomilaju.’” (Junus, 58)

Nakon dobrog djela, učinite drugo dobro djelo, i na kraju ovog mjeseca budite što vredniji, činite samo ono što je ispravno, udaljite se od svih grijehа i loših djela koja poništavaju dobra djela i umanjuju njihovu nagradu. Uzvišeni kaže: “O vjernici, pokoravajte se Allahu i pokoravajte se Poslaniku, i ne ništite djela svoja!” (Muhammed, 33)

Naš Gospodar, Milostivi i Samilosni, propisao nam je različite vrste po-božnih djela i dobročinstva, kako bismo što više činili dobro do propisanog roka. Niko od nas ne zna koje će njegovo djelo biti primljeno kod Allaha i koje će ga spasiti od strahota Njegove kazne. Uzvišeni kaže: “O vjernici, molitvu obavljajte i Gospodaru svome se klanjajte, i dobra djela činite da biste postigli ono što želite.” (El-Hadždž, 77) Ebu Zerr, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ne potcjenjuj nijedno dobro djelo, makar da s osmijehom sretnoš svoga brata.” (Muslim)

Ko želi spas, uspjeh i vječni život u neprolaznom užitku, neka čini dobra djela u ovim vrijednim danima i blagoslovljenim noćima. Ono što je prošlo, ne može se vratiti, a odabrano vrijeme je vrijeme činjenja dobrih djela i ostvarivanja pozitivnih nadanja. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Požurite s činjenjem dobrih djela! Da li očekujete išta drugo osim: siromaštva koje će učiniti da sve zaboravite, ili bogatstva zbog kojeg ćete se osiliti, ili bolesti koja će vas uništiti, ili starosti koja će vas oslabiti, ili smrti koja će doći brzo i iznenada, ili Dedžala, a loš je onaj čiji dolazak očekujete, ili Smaka svijeta, a on je užasniji i gorči.” (Tirmizi, hasen)

O muslimani, nalazimo se u zadnjoj trećini blagoslovljenog mjeseca, a djela se i vrednuju prema završnici. Lejletul-kadr skrivena je i mijenja se u deset zadnjih noći, i koga Allah uputi da provede ovu noć u ibadetu, bit će mu oprošteni prošli grijesi. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ko provede Lejletul-kadr u ibadetu (namazu), vjerujući u Allaha i nadajući se Njegovoj nagradi, bit će mu oprošteni prošli grijesi.” (Buhari i Muslim) Blagoslov i dobro ove noći postići će svaki musliman, a ibadet u njoj bolji je i vredniji od ibadeta u hiljadu mjeseci u kojima nema te noći. Allah je ovaj ummet odlikovao Lejletul-kadrom, On Svoje dobro daje kome hoće, a Njegova dobrota je neizmjerana.

O muslimani, upućujte dove Allahu da otkloni iskušenja od islamskog ummeta, Allah vas je navikao na uslišavanje dova u ovom plemenitom mjesecu, nastojte Mu se približiti dobrim djelima, a sve to je uzrok primanja dova. Uporno molite svog Milostivog Gospodara da otkloni ovu bolest, posebno iz ovih svetih mjesta, iz svih muslimanskih zemalja, i od svih Njegovih robova. Gospodar sve može, a ljudi su slabi i nemoćni, i ne mogu sebi korist pribaviti niti od sebe štetu otkloniti. Uzvišeni kaže: “... a čovjek je stvoren kao nejak

biće” (En-Nisa, 28); “Molite se ponizno i u sebi Gospodaru svome, ne voli On one koji se previše glasno mole. I ne pravite nered na Zemlji, kad je na njoj red uspostavljen, a Njemu se molite sa strahom i nadom; milost Allahova je doista blizu onih koji dobra djela čine.” (El-A’raf, 55–56)

O muslimani, vaš Gospodar vas poziva Svojim plemenitim riječima: “O vi koji vjerujete, učinite pokajanje Allahu iskreno, da bi Gospodar vaš preko ružnih postupaka vaših prešao i da bi vas u džennetske bašče, kroz koje rijeke teku, uveo, na Dan u kojem Allah neće osramotiti Vjerovjesnika i one koji su zajedno sa njim vjerovali; svjetlo njihovo će ići ispred njih i njihove desne strane. ‘Gospodaru naš’, govorit će oni, ‘učini potpunim svjetlo naše i oprosti nam jer Ti, doista, sve možeš’” (Et-Tahrim, 8); “I svi se Allahu pokajte, o vjernici, da biste postigli ono što želite” (En-Nur, 31).

Allah, džellešanuhu, ukazao vam je počast podarivši vam tevbu – pokajanje u ovoj nedaći (pandemiji COVID-19). Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Allah, džellešanuhu, obrađuje se tevbi, pokajanju, Svoga roba vjernika, više nego što se obrađuje čovjek kojem je odbjegli deva, s hranom i vodom, u pustoj i opasnoj zemlji, i krene da je traži, i izgubi nadu da će je naći, pa zaspi u hladu drveta (čekajući smrt), a kada se probudi, ugleda svoju jahalicu, kako stoji pored njega, i uzme je za povodac, i od silne radosti, pogrešno se izrazivši, kaže: ‘Allahu moj, Ti si moj rob, a ja sam Tvoj gospodar.’” (Muslim od Enesa, radijallahu anhu)

Ne poništavajte svoju tevbu činjenjem onoga što je sušta suprotnost pokajanju, i što više učite Kur’an u mjesecu Kur’ana. On je hrana za dušu, i srca se njime osnažuju, posebno u ovom mjesecu. On je mudra opomena, vodič ka Pravom putu i sudija koji presuđuje po istini u onome u čemu se ljudi razilaze.

O vjernici, “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56).

Donosite salavate i selame na prvaka prvih i posljednjih i predvodnika svih poslanika.

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur’anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

VRIJEDNOST ZAHVALNOSTI NAKON DOBROG DJELA (MEDINA)

Hatib: dr. Abdulbari ibn Avad es-Subejti
29. ramazan 1441. po Hidžri / 22. maj 2020.

Hvala Allahu, Čijom se dobrotom smjenjuju odabrana vremena. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i Koji upućuje koga hoće na korištenje ukazanih prilika, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, koji je upozorio ljude na opasnost slijeđenja puta grijehenja, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i spas i na njegovu porodicu i ashabe, koji su postigli najveće stepene u činjenju dobra. Oporučujem sebi i vama bogobojznost. Uzvišeni kaže: “O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

Prošao je mjesec ramazan, za koji je Allah rekao da traje određen broj dana. Prošao je brzo kao treptaj oka i kao odsjaj munje. Prije nego što je došao, duše su ga s čežnjom iščekivale, a evo već danas nagovještava svoj odlazak i oproštaj s nama. Nije čudo što su osjećaji pomiješani i što su emocije uzburkane, ali čak i u ovom trenutku naviranja emocija, uviđamo Allahovu dobrotu prema nama, jer nam je omogućio da dočekamo još jedan ramazan i pomogao nas da ga ispostimo i njegove noći provedemo u ibadetu. On je Plemeniti Darovatelj. Uzvišeni kaže: “Oni ti prebacuju što su primili islam. Reci: ‘Ne prebacujte mi što ste islam primili; naprotiv, Allah je vama milost podario time što vas je u pravu vjeru uputio, ako iskreno govorite.’” (El-Hudžurat, 17)

To je stanje onih koji hode ka Allahu, koji, s dobokim poštovanjem, učtivošću i poniznošću, pripisuju blagodati njihovom pravom vlasniku: “Ovo je blagodat Gospodara moga” (En-Neml, 40).

Ovo je najbolji način upotpunjavanja dobrog djela i uzvratanja na plemenitost. Njemu neka je hvala i na ovome i na onome svijetu! Samo On sudi i Njemu ćete se vratiti. Slavljeni Allah stvarni je davalac blagodati i sve što je

lijepo On daruje Svojim stvorenjima. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Kada god Allah Svom robu podari neku blagodat pa se on zahvali na njoj riječima: ‘Elhamdulillah! – Hvala Allahu!’, to što ga je Allah nadahnuo da Mu zahvali bolje mu je od one blagodati koju mu je dao.” (hasen)

Stanovnici Dženneta će, nakon što ostvare svoju najveću želju – postignu Allahovo zadovoljstvo, i uđu u Džennet, zahvaliti Allahu iz dubine svojih duša, i zahvalom će “opečatiti” sve svoje dove i dobra djala koja su činili na ovom svijetu. Uzvišeni kaže: “‘Hvaljen neka je Allah’, govorit će, ‘koji je od nas tugu odstranio – Gospodar naš, zaista, mnogo prašta i blagodaran je – Koji nam je, od dobrote Svoje, vječno boravište darovao, gdje nas umor neće doticati i u kome nas klonulost neće snalaziti.’” (Fatir, 33–34)

Požurivanje sa zahvalnošću Allahu i priznanjem Njegovih blagodati, nakon upotpunjenja ovog blagoslovljenog mjeseca, put je islama i preporuka Kur’ana. Uzvišeni kaže: “... da određeni broj dana ispunite, i da Allaha veličate zato što vam je ukazao na Pravi put, i da zahvalni budete.” (El-Bekara, 185) Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Postać ima dvije radosti: radost prilikom iftara i radost prilikom susreta sa svojim Gospodarom.” Čovjekovo iskazivanje zahvalnosti na kraju ramazana pokazatelj je lijepog mišljenja o Allahu i nade u Njegovu milost, da će primiti njegovu pokornost i oprostiti mu propuste i manjkavosti u djelima, nemarnost i neustrajnost, neznanje u izvršavanju propisa, kao što se navodi u hadisu: “Ja ću Svome robu dati ono što misli o Meni.”

Pored lijepog mišljenja o Allahu, potrebno je što više upućivati Mu dovu da primi naša djela, iz učtivosti prema Njemu, i potvrđujući tako svoje lijepo mišljenje i iskrenu nadu u ono što je kod Njega.

Suštinu zahvalnosti Allahu po završetku ramazana čini ustrajnost u činjenju dobra i pokornosti Gospodaru, i žudnja za Njegovim zadovoljstvom. Uzvišeni kaže: “‘Trudite se i budite zahvalni, o čeljadi Davudova!’ A malo je zahvalnih među robovima Mojim.” (Saba, 13) Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, stajao je u namazu sve dok mu ne bi otekla stopala, pa mu je rečeno: “Allah ti je oprostio prošle i buduće grijeha, zašto tako postupaš?”, a njegov odgovor bio je: “A zar da ne budem zahvalan rob?”

Musliman čije je srce Allah prosvijetlio u ramazanu, i čiji se iman povećao, i koji se napojio s njegovog izvora, i koji je njegove noći proveo u namazu i

ispustio njegove dane, ostaje i nakon ramazana privržen vrijednostima i dobrotama na koje je navikao i u kojima je uživao u ramazanu, postu, namazu i pokornosti Allahu. Ko jednom okusi slast Allahove blizine i slast imana u ramazanu, i čije srce jednom osjeti smirenost i zadovoljstvo, nikada više neće ispustiti tu blagodat, i ostat će vezanog srca za svoga Gospodara, težit će Njegovoj blizini i nastojat će uvijek biti na Njegovoj strani.

Kada prođe mjesec ramazan, vrijeme činjenja dobra se nastavlja, a dobrote Milostivog ne mogu se izbrojati niti ograničiti. To vrijeme razlikuje se u količini i nagradi. Svaki dan, čiji zrak udišeš, smatra se odabranim vremenom i darovanom prilikom, koju će svaki pametan čovjek nastojati iskoristiti, i kojoj se raduje svaki vjernik koji predano hodi ka svome Gospodaru. Uzvišeni kaže: “Molitvu obavljaj i nastoj da se Gospodaru svome približiš!” (El-Alek, 19) Svaki sabah čija zora zarudi prostrano je polje za tehlib (riječ la ilahe illallah), tahmid (riječ elhamdulillah), tekbir (riječ Allahu ekber) i istigfar (traženje oprosta), i svaka noć koja te pokrije svojim zastorima, vrijeme je i prilika, koju koriste i čiju vrijednost cijene Allahu odani, oni čiji “bokovi se postelja lišavaju i oni se Gospodaru svome iz straha i želje klanjaju, a dio onog što im Mi dajemo udjeljuju” (Es-Sedžda, 6). Samo oni koji znaju značenje i vrijednost života sposobni su organizovati i pretvoriti sve svoje vrijeme u “odabrano” vrijeme, i angažovati se na različitim poljima, u širenju korisnog znanja, pomaganju potrebnih, ugošćavanju gostiju, brizi o jetimima, unapređenju zajednice, izgradnji džamija, dijeljenju korisnih savjeta ljudima, finansiranju halki Kur’ana, učestvovanju u dobrotvornim akcijama, razvoju domovine i jačanju islamskog ummeta. Uzvišeni kaže: “A onaj ko želi onaj svijet i trudi se da ga zasluži, a vjernik je, trud će mu hvale vrijedan biti.” (El-Isra, 19)

O vjernici, musliman može biti iskušan vlastitom bolešću ili bolešću nekog od svojih najbližih, pa ako zahvali Allahu, i bude se nadao Njegovoj nagradi, i bude čvrsto vjerovao u Njegovu odredbu i sudbinu, Allah će uvećati njegovu nagradu, dat će mu bolje od onoga čime ga je iskušao i upisat će mu Svoju milost, oprost i uputu.

Uzvišeni kaže: “Mi ćemo vas dovoditi u iskušenje malo sa strahom i gladovanjem, i time što ćete gubiti imanja i živote, i ljetine. A ti obraduj izdržljive, one koji, kada ih kakva nevolja zadesi, samo kažu: ‘Mi smo Allahovi i mi ćemo

se Njemu vratiti!’ Njih čeka oprost od Gospodara njihova i milost; oni su na Pravome putu!” (El-Bekara, 155–157)

Ove ajete možemo posmatrati u kontekstu aktualne pandemije, koja je dovela do ogromnih promjena i pomjeranja u svijetu, zahvatila svaki kutak Zemlje i unijela strah u srca i duše. Svijet su obišli potresni snimci povaljanih tijela (na ulici i u bolnicama), i naglog širenja virusa.

U ovoj teškoj i gotovo beznadežnoj situaciji još jednom smo svjedočili veličinu Allahove dobrostivosti i milosrđa, natkrilili su nas oblaci Njegove milosti, spašeni smo od opake bolesti i od islamskog ummeta otklonjena je velika nevolja.

Pandemija nije ostavila iza sebe značajnije posljedice i njeno prevazilaženje, Allahovom dobrotom, neće biti teško, a to je, uistinu, velika pobjeda, koja će dolazeće bajramske dane učiniti najljepšim i najradosnijim danima.

Nova odjeća, na ovaj blagdan, bit će odjeća bogobožnosti i zdravlja, raskošna kočija bit će sigurnost, užitak i komocija bit će udisanje zraka očišćenog od bolesti, a neizmijerna će biti radost susret sa porodicom, rodbinom i komšijama, kada čuješ i vidiš da su svi oni živi i zdravi i da uživaju u Allahovim blagodatima. Ima li većeg dobra za poželjeti?

Putujte svijetom i pogledajte stanje drugih naroda, kako biste znali cijeniti ljepotu svoga stanja, veličinu Allahove blagodati i Njegove blagosti. Kako je samo uzvišen naš Bog, i kako je samo milostiv naš Stvoritelj! Svijest o blagodatima i zahvaljivanje na njima jezikom i srcem, uzrok je povećanja Allahove milosti i dobrote. Uzvišeni kaže: “Allah je dobar prema robovima Svojim” (Eš-Šura, 19); “Onaj Koji sve potanko zna, Koji je o svemu obaviješten.” (El-Mulk, 14)

Musliman svoj ramazanski post i ibadete završava zahvalom Allahu, radostan što je ispunio svoju obavezu i zadovoljan Allahovim blagodatima i dobrom. Izdvajanjem zekatul-fitra on čisti svoj post od ružnog i beskorisnog govora, i unosi radost u domove siromašnih.

Zekatul-fitr je obaveza svakog muslimana, za njega i za sve članove njegove porodice, i iznosi jedan sâ (četiri pregršti) hrane (imovina u vrijednosti jednodnevne ishrane čovjeka). Abdullah ibn Omer, radijallahu anhumu, rekao je: “Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, naredio je svakom slobodnom muslimanu i robu, muškarcu i ženi, odraslom i malom, da na ime sadekatul-fitra

dadne jedan s̄a datula ili s̄a ječma, i naredio je da se podijeli prije odlaska ljudi na bajram-namaz.”

Dozvoljeno je to učiniti i dan ili dva dana ranije, na osnovu predaje od Abdullaha ibn Omera, radijallahu anhumu, u kojoj se navodi da su oni zekatul-fitr davali dan ili dva dana prije završetka ramazana.¹

Zatim, znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šalžite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur’anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

¹ Prema hanefijskom mezhebu može se davati tokom cijelog ramazana a preporučeno je prije bajram (op. red.)

TRI TEMELJA BLAGODATI (MEKA)

Hatib: dr. Mahir ibn Hamed el-Muajkili
6. ševval 1441. po Hidžri / 29. maj 2020.

Hvala Allahu, Dobročinitelju, Darežljivom i Blagodarnom, Koji je Svojom dobrotom obuhvatio sva stvorenja, i Svojom milošću pozvao ih u Kuću mira. On je najdostojniji obožavanja, najčasniji od onih koji se spominju, i najmilosrdniji od onih koji imaju vlast, i najpouzdaniji od onih od kojih se traži pomoć, i Onaj Koji najbolje čuje onoga koji doziva, najdarežljiviji od onih koji daju i najpravedniji od onih koji sude. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je naš prvak i miljenik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, neka su na njega Allahova milost, mir i blagoslov, i na njegovu porodicu i ashabe.

O vjernici, bojte se Allaha koliko god možete, držite se sunneta vašeg Vjerovjesnika, popravite vaše međusobne odnose, čuvajte jedinstvo vašeg safa i domovine. Uzvišeni kaže: “I onim, što vam je potrebno za put, snabdijte se. A najbolja opskrba je bogobožnost. I Mene se bojte, o razumom obdareni!” (El-Bekara, 197)

O muslimani, gdje god da ste, Bajram je jedan od javnih simbola, obilježja islama, i vrijeme za obnavljanje ljubavi i bliskosti. Neka Allah vaše blagdanе učini radošću i poveća vaše zadovoljstvo i sreću, i neka vam ih podari i u narednim godinama, u blagostanju i vjerovanju, miru i sigurnosti, zdravlju i punoj snazi, i otkloni od nas ovu pošast i bolest.

Poštovani vjernici, Allahove blagodati ne mogu se pobrojati niti obuhvatiti. To su vidljive i nevidljive blagodati. Možda je nevidljiva i skrivena blagodat veća od vidljive i očigledne blagodati. Uzvišeni kaže: “Kako ne vidite da vam je Allah omogućio da se koristite svim onim što postoji na nebesima i na Zemlji i da vas darežljivo obasipa milošću Svojom, i vidljivom i nevidljivom?” (Lukman, 20)

Ljudi su nemoćni da pobroje Allahove blagodati, a kamoli da se istinski zahvale na njima. Buhari bilježi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve

sellem, govorio: “Zahvaljujem Allahu najvećom, najljepšom i najblagoslovljenijom zahvalom. Mi sami sebi nismo dovoljni, nismo prepušteni sebi i nismo neovisni o Njemu, našem Gospodaru”, što znači: “Tvoje blagodati traju i prate nas cijeli naš život.” Talk ibn Habib, Allah mu se smilovao, rekao je: “Allahovo pravo kod Njegovih robova veće je od toga da bi ga oni mogli ispuniti, Njegove blagodati veće su od toga da bi ih oni pobrojali, i zato dan dočekujte kao pokajnici i noć dočekujte kao pokajnici.”

Ljudi su, u toku ove pandemije, osjetili tri temeljne blagodati, bez kojih je nezamisliv normalan život. Tirmizi bilježi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ko osvane siguran u svom domu, zdravog tijela, i ima dovoljno hrane za taj dan, kao da mu je dat cijeli dunjaluk.” (Lanac prenosilaca ovog hadisa je dobar.)

Ovaj hadis podsjeća ljude na blagodati na koje su oni toliko navikli da više i ne primjećuju njihovu vrijednost.

Prvi temelj ovih blagodati, kojim je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, počeo ovaj hadis, jeste blagodat sigurnosti i bezbjednosti, lične, porodične, domovinske i imovinske. Kada je Ibrahim, alejhis-selam, učio dovu za Svetu zemlju (Meku), prvo je spomenuo sigurnost: “A kada je Ibrahim zamolio: ‘Gospodaru moj, učini ovo mjesto sigurnim gradom, a snabdij plodovima stanovnike njegove, one koji budu vjerovali u Allaha i u onaj svijet!’” (El-Bekara, 126)

Podsjećajući Svoga Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i njegove ashabe na blagodati kojima ih je opskrbio, Allah, džellešānuhu, prvo je spomenuo blagodat sigurnog utočišta pa tek onda blagodat ratnog plijena: “I sjetite se kada vas je bilo malo, kad ste na Zemlji bili potlačeni – bojali ste se da vas ljudi ne pohvataju, pa vam je On sklonište dao i Svojom pomoći vas pomogao i plijenom vas opskrbio da biste bili zahvalni.” (El-Enfal, 26)

Kada u jednoj zemlji vlada sigurnost, i kada su ljudi sigurni za svoju vjeru, život, imovinu i čast, time su stvoreni uvjeti za njihovo neometano kretanje i svakodnevne ekonomske aktivnosti. Jedini strah koji ljudi u takvim uvjetima osjećaju jeste strah od Allaha i grijeha prema Njemu. Allahu moj, Tebi hvala na blagodati sigurnosti i mira.

Drugi temelj ovih blagodati jeste zdravlje u njegovom najširem smislu. Ova blagodat jedna je od najdragocjenijih blagodati i nešto najvrednije što Allah daruje Svojim robovima. U *Musnedu* imama Ahmeda navodi se da je Allahov

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Poslije riječi ihlase – iskrene vjere (la ilahe illallah), nije vam data veća blagodat od zdravlja, i zato molite Allaha da vam podari zdravlje.”

Ko želi da njegovo zdravlje potraje, neka bude svjestan Allaha u tajnosti i javnosti. Traženjem zdravlja od Allaha u dovama čovjek pokazuje da cijeni Allahove velike blagodati i priznaje da je ovisan o svom Stvoritelju i Njegovoj dobrostivosti i zaštiti, a to je zapravo jedna od najboljih i Allahu najdražih dova. Imam Tirmizi bilježi od Abbasa, radijallahu anhu, da je rekao: “Rekao sam: ‘Allahov Poslaniče, pouči me nečemu što ću tražiti od Allaha.’ Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: ‘Traži od Allaha zaštitu.’ Nakon nekoliko dana ponovo sam otišao kod njega, i rekao: ‘Allahov Poslaniče, pouči me nečemu što ću tražiti od Allaha’, a on je odgovorio: ‘O amidža Allahovog Poslanika, traži od Allaha zaštitu i spas, na dunjaluku i ahiretu.’”

Poslanikovo ponavljanje savjeta ukazuje na važnost ove blagodati i vrijednost njenog traženja od Allaha, džellešanuhu. Štaviše, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, započinjao je i završavao dan ovom dovom, kao što se navodi u hadisu koji bilježi Ebu Davud od Ibn Omera, radijallahu anhuma, da je rekao: “Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nije propuštao ovu dovu, ni ujutro ni navečer: “Allahumme inni es’elukel-afve vel-afijete fid-dun’ja vel-ahireti, Allahumme inni es’elukel-afve vel-afijete fi dini ve dun’jaje ve ehli me mali! – Allahu moj, podari mi Svoj oprost i zaštitu na dunjaluku i ahiretu. Allahu moj, podari mi svoj oprost i zaštitu u vjeri, dunjaluku, porodici i imetku!”

Treći temelj ovih blagodati jeste posjedovanje jednodnevne opskrbe, u hrani i piću. Voda je jedna od najvećih blagodati, i ona je među prvim blagodatima za koje će čovjek biti pitan na Sudnjem danu. U Tirmizijevom Sunenu, sa vjerodostojnim lancem prenosilaca, navodi se da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Prvo za što će čovjek biti pitan na Sudnjem danu, od blagodati, jeste da će mu biti rečeno: ‘Zar tvoje tijelo nismo učinili zdravim, i napojili te hladnom vodom?’ ‘Zatim ćete toga dana za sladak život biti pitani sigurno!’ (Et-Tekasur, 8).”

Poštovani vjernici, ako želite spokoj na ovom svijetu i lijep povratak Allahu, u dunjalučkim dobrima, gledajte one koji su ispod vas, kako biste znali cijeniti Allahove blagodati koje vam je Allah podario, a u ahiretskim dobrima gledajte

one koji su iznad vas, kako biste spoznali svoje nedostatke u odnosu prema Gospodaru i nastojali da ih popravite.

O ti koga je Allah zaodjenuo odjećom zdravlja, tvojoj porodici podario mir i spokoj, dao ti opskrbu za svaki dan, opskrbio tvoje srce sigurnošću, a dušu zadovoljstvom, znaj da ti je Allah objedinio sve blagodati, koje jedan čovjek može posjedovati na dunjaluku, ni manje ni više. Započni svoj dan zahvalnošću, izvršavanjem propisanih dužnosti i ostavljanjem harama, kako bi bio od zahvalnih. Uzvišeni kaže: “Trudite se i budite zahvalni, o čeljadi Davudova!” A malo je zahvalnih među robovima Mojim.” (Saba, 13)

Gospodaru naš, učini nas od onih koji Tebi zahvaljuju, koji Tebe spominju, koji Tebi ibadet čine, koji su Tebi pokorni i pred Tobom ponizni. Gospodaru naš, pomози nas da Te spominjemo, da Ti zahvalni budemo i da Te predano obožavamo. Gospodaru naš, utječemo Ti se od nestanka Tvojih blagodati, gubitka Tvoje zaštite, Tvoje iznenadne kazne i Tvoje svekolike srdžbe.

Uzvišeni kaže: “Allah je stvoritelj nebesa i Zemlje; On spušta s neba kišu i čini da pomoću nje rađaju plodovi kojima se hranite; i daje vam da se koristite lađama koje plove morem voljom Njegovom, i daje vam da se rijekama koristite; i daje vam da se koristite Suncem i Mjesecom, koji se stalno kreću, i daje vam da se koristite noći i danom; i daje vam svega onoga što od Njega išćete, i ako biste Allahove blagodati brojali, ne biste ih nabrojali – čovjek je, uisitnu, nepravedan i nezahvalan.” (Ibrahim, 32–34)

Prije samo nekoliko dana ispratili smo blagoslovljeni mjesec i odabrano vrijeme. Njegovi dani su prošli, njegove su noći iščezle i njegovi su listovi smotani. Ko je u njima postigao čistoću srca i duše, poslije ramazana bit će privržen činjenju dobrih djela. Jedan od znakova primanja dobrog djela kod Allaha jeste činjenje novog dobrog djela poslije njega.

Znajte da samodivljenje i pretvaranje, rijaluk, poništavaju dobra djela. Kada je Ibrahim, alejhis-selam, podigao Časnu kuću, po Allahovom emru, pobojao se da njegovo djelo neće biti primljeno, pa je rekao: “Gospodaru naš, primi od nas, jer Ti, uistinu, sve čuješ i sve znaš!” (El-Bekara, 127)

U *Sahihul-džamii* navodi se da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Da ne činite grijeha, bojao bih se za vas nečega što je veće i gore od samog grijeha, a to je samodivljenje.”

U prvim generacijama muslimana čuvali su se samodivljenja i upozoravali su na njega. Ako je i prošao mjesec posta, Allah, džellešānuhu, je cijeli život učinio prilikom za post i noćni namaz.

inite što više dobrovoljnih i pobožnih djela, koja će vas približiti Allahu, i natječite se u činjenju dobrih djela. U Muslimovom *Sahihu* navodi se da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ko isposti ramazan i šest dana ševvala nakon toga, imat će nagradu kao da je postio cijelu godinu.”

To zbog toga što se jedno dobro djelo vrednuje kao deset dobrih djela, post mjeseca ramazana vrednuje se kao post deset mjeseci, a šest dana ševvala kao dva mjeseca. Broj mjeseci kod Allaha je dvanaest.

U hadisima se preporučuje post ponedjeljka i četvrtka, u svakoj sedmici, i post bijelih dana (trinaesti, četrnaesti i petnaesti dan svakog hidžretskog mjeseca).

Trebamo znati da je najbolji namaz, nakon obaveznog, noćni namaz. U Ebu Davudovom *Sunenu*, sa vjerodostojnim lancem, navodi se da je Aiša, rdajallahu anha, rekla: “Nipošto ne ostavljaj noćni namaz! Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nikada ga nije ostavio. Ako je bio bolestan ili umoran, klanjao je sjedeći.”

Putevi za činjenje dobra su mnogobrojni, a putevi za spas su olakšani. Allahova milost je velika. Džennetskih kapija je osam. Ko bude privržen namazu, bit će pozvan s Kapije namaza, ko bude privržen sadaki (milostinji), bit će pozvan s Kapije sadake, ko bude privržen postu, bit će pozvan s kapije Rejjan.

Prenosi se da je Sufjan es-Sekafi, radijallahu anhu, došao kod Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i rekao: “Allahov Poslaniče, reci mi o islamu ono što neću pitati nikoga poslije tebe!” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Reci: ‘Vjerujem u Allaha’, a zatim ustraj u tome.” (Muslim) Ovim riječima ukazuje se na neophodnost ustrajavanja u obožavanju Gospodara i izvršavanju Njegovih propisa, sve dok se ne sretne s Njim a On zadovoljan nama. Allah, džellešānuhu, nije postavio rok za činjenje dobrih djela, prije smrti. Njemu najdraže djelo jeste ono u kojem se ustrajava, makar bilo i nezatno. Malo ali trajno dobro bolje je od velikog dobra koje nema kontinuitet. Mnoštvo i napor proizvode dosadu i ostavljanje djela. Buhari i Muslim bilježe od Alkame da je rekao: “Upitao sam majku vjernika Aišu, radijallahu anha: ‘O majko vjernika, kakva su bila Poslanikova djela? Da li je preferirao neke dane nad drugima?’ a

ona je rekla: ‘Ne, on je održavao kontinuitet u svim svojim djelima.’” U časnom Kur’anu stoji: “I sve dok si živ, Gospodaru svome se klanjaj.” (El-Hidžr, 99)

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur’anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

ALLAHOVO IME EL-HAKIM (MEDINA)

Hatib: dr. Abdulmuhsin ibn Muhammed el-Kasim

13. ševval 1441. po Hidžri / 5. juni 2020.

Hvala Allahu, Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed Allahov rob i poslanik, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i spas, i na njegovu porodicu i ashabe.

Bojte se Allaha onako kako Ga se treba bojati, i držite se najčvršćeg užeta islama.

O muslimani, ljudska priroda svjedoči da svijet ima svoga savršenog Gospodara, Kojem pripadaju svojstva apsolutnog savršenstva, uzvišenosti i ljepote, svaka hvala i pohvala. Poštivanje i veličanje Uzvišenog Allaha podrazumijeva potvrđivanje Njegovih savršenih i apsolutnih svojstava. Jedno od Njegovih lijepih imena koje je u Kur'anu spomenuto više od devedeset puta, i koje se spominje uporedo sa snagom, znanjem, primanjem pokajanja i hvalom, čijim su značenjem obuhvaćeni svaki pokret i mirovanje u kosmosu, jeste ime El-Hakim – Mudri, a El-Hakim je onaj koji je svaku stvar, u smislu stvaranja i propisivanja, postavio na njeno odgovarajuće mjesto. Suštinu i stvarnost Njegove mudrosti ne može dokučiti ljudski um, i ne mogu je izraziti ljudski jezici. Njegovom mudrošću, Njega slavi cijeli kosmos i sve što je u njemu. Uzvišeni kaže: “Allaha hvali sve što je na nebesima i na Zemlji, i On je Silni i Mudri.” (El-Hadid, 1)

On je mudar i Bog na nebesima i na Zemlji: “On je Bog i na nebu i na Zemlji, On je Mudri i Sveznajući!” (Ez-Zuhruf, 84) On je pohvalio Sebe zbog Svoje mudrosti, pa je rekao: “Neka je hvaljen Allah, Čije je sve ono na nebesima i sve ono na Zemlji! Hvaljen neka bude i na onome svijetu! On je Mudri i Sveznajući.” (Saba, 1) Pohvalio je Svoje uzvišeno biće, pripisavši Mu gordost

i ponos, a ajet koji o tome govori završio je potvrdom Svoje mudrosti: “Njemu ponos i dika na nebesima i na Zemlji, On je Silni i Mudri!” (El-Džasije, 37)

On ima Svoje vojske na nebesima i Zemlji, kojima upravlja kako hoće i On je Mudri: “A vojske nebesa i Zemlje su Allahove; Allah sve zna i mudar je.” (El-Feth, 4)

Naš Gospodar pozvao je Musaa i poučio ga da je On El-Hakim – Mudri: “O Musa, Ja sam – Allah, Silni i Mudri!” (En-Neml, 9) Pohvalio je Svoju Knjigu da je ona Objava od Mudrog Gospodara, Koji je svaku stvar postavio na njeno mjesto, i dao joj odgovarajući stepen, i da ona sadrži potpunu mudrost: “Ovo je Knjiga čiji se ajeti pomno nižu i od vremena do vremena objavljuju, od Mudrog i Sveznajućeg.” (Hud, 1) Svojom mudročću, On daje i uskraćuje ljudima opskrbu: “Milost koju Allah podari ljudima niko ne može uskratiti, a ono što On uskrati niko ne može, poslije Njega, dati; On je silan i mudar.” (Fatir, 2) Meleki su priznali svoju nemoć i manjkavost u znanju, a priznali su i da Allah posjeduje apsolutno znanje i mudrost, i predali su se Njegovoj volji: “Hvaljen neka si”, rekoše oni, “mi znamo samo ono čemu si nas Ti poučio; Ti si Sveznajući i Mudri.” (El-Bekara, 32)

Meleki koji nose Arš, i oni oko njega, mole Allaha da vjernicima podari oprost i uvede ih u džennete uživanja, i svoju dovu završavaju Allahovim imenom El-Hakim: “Gospodaru naš, uvedi ih u edenske vrtove, koje si im obećao, i pretke njihove i žene njihove i potomstvo njihovo – one koji su bili dobri; Ti si, uistinu, silan i mudar.” (Gafir, 8)

Objava koja je spuštena poslanicima je od Mudrog. “Eto tako Allah, Silni i Mudri, objavljuje tebi, kao i onima prije tebe.” (Eš-Šura, 3)

Vjerovjesnici, alejhimus-selam, dozivali su Allaha Njegovim imenom El-Hakim, moleći Ga da ispuni njihove nade i želje. Ibrahim, alejhis-selam, molio Ga je imenom El-Hakim da njegovim potomcima, nama, pošalje vjerovjesnika, koji će ih naučiti Kur'anu i vjeri: “Gospodaru naš, pošalji im poslanika, jednog od njih, koji će im ajete Tvoje kazivati i Knjizi ih i mudrosti učiti i očistiti ih, jer Ti si, uistinu, silan i mudar!” (El-Bekara, 129)

Ibrahim, alejhis-selam, napustio je svoj dom i učinio je hidžru tamo gdje mu je Allah naredio: “Ja se selim onamo kamo mi je Gospodar moj naredio, jer je On, uistinu, silan i mudar.” (El-Ankebut, 26) Ibrahim je doživio duboku starost, ali nije imao djece, pa su meleki obradovali njegovu ženu, staricu, nerotkinju,

dječakom, a ona se začudila zbog toga, pa su joj meleki rekli: “Tako je odredio Gospodar tvoj”, rekoše oni, “On je mudar i sveznajući.” (Ez-Zarijat, 30)

Jakub, alejhis-selam, i pored ustrajnosti i strpljivog čekanja pomoći od Allaha nakon gubitka Jusufa i njegovog brata, potvrdio je Allahovo znanje o odabiru najprikladnijeg trenutka za ispunjenje njegovih nadanja, bio je ubijeđen u Allahovu mudrost u olakšavanju i omogućavanju uzroka otklanjanja njegovih briga, i svoje nade i dove usmjerio je Njemu, dozivajući Ga imenom El-Hakim: “Nije tako”, reče Jakub, “u dušama vašim je ponikla zla misao, i ja se neću jadati, nadam se da će mi ih Allah sve vratiti; uistinu On sve zna i mudar je.” (Jusuf, 83)

Nakon što je prevazišao iskušenja, teškoće i prepreke, koje su mu stajale na putu, i nakon godina strpljivosti i hrabrog podnošenja, Jusuf, alejhis-selam, govori o Allahovim blagodatima i dobroti prema njemu, i potvrđuje Allahovu mudrost u svemu tome: “Allah je bio dobar prema meni kad me je iz tamnice izbavio i vas iz pustinje doveo, nakon što je šejtan između mene i braće moje bio razdor posijao. Gospodar moj je zaista milostiv onome kome On hoće, i On, zaista, sve zna i mudar je!” (Jusuf, 100)

Allahovo ime El-Hakim sadrži značenje mudrosti u stvaranju i Njegovoj zakonodavnoj i kosmičkoj volji.

Ibn Kajjim, Allah mu se smilovao, rekao je: “U Njegovoj snazi (izzet) sadržana je apsolutna moć, a u Njegovoj mudrosti (hikmet) sadržano je apsolutno znanje.” (Šifaul-alil)

S ova dva svojstva, Uzvišeni određuje šta hoće, i naređuje, i zabranjuje, i nagrađuje i kažnjava. Ova dva svojstva izvor su stvaranja i upravljanja. Svojom mudrošću, On je stvorio stvorenja u najljepšem skladu, među njima uspostavio najpotpuniji poredak, uredio ih na najbolji način i dao je svakom stvorenju odgovarajući oblik. Uzvišeni kaže: “Gospodar naš je onaj koji je svemu onom što je stvorio dao ono što mu je potrebno, zatim ga, kako da se time koristi nadahnuo.” (Taha, 50) Allah, džellešanuhu, izazvao je Svoja stvorenja da u Njegovom stvaranju pronađu nedostatak: “... pa ponovo pogledaj vidiš li ikakav nedostatak, zatim ponovo više puta pogledaj, pogled će ti se vratiti klonuo i umoran.” (El-Mulk, 3–4)

Kada bi se ūm svih ljudi spojio u jedan ūm, kako bi kreirao nešto slično Allahovom stvaranju ili bar približno onoj ljepoti, uređenosti, preciznosti s

kojima je Allah stvorio kosmos i sve u njemu, on to ne bi mogao učiniti. Zato je Allah, džellešānuhu, naredio ljudima da razmišljaju o mudrostima, ljepoti i savršenstvu u Njegovom stvaranju, pa je rekao: “Reci: ‘Posmatrajte ono što je na nebesima i na Zemlji!’” (Junus, 101)

Allah, džellešānuhu, iz Svoje mudrosti, upoznao je Svoja stvorenja sa Svojim uzvišenim bićem, sa islamom i njegovim naredbama i zabranama, i objavio je Svoju Knjigu, u kojoj je pojasnio da prima naše pokajanje, i da nema uspjeha na dunjaluku i ahiretu osim s vjerom. Neki su učenjaci rekli: “Da u Njegovim propisima i šerijatu nema druge mudrosti, osim ove velike mudrosti, koja je osnova svakog dobra i najpotpuniji užitak, bilo bi dovoljno.”

On je mudar u Svojim kosmičkoj volji, iskušava Svoje robove neugodnostima, kako bi ih odgojio i podigao njihovu deredžu. Čovjeku je naređeno da vjeruje i bude zadovoljan Allahovom odredbom i da poduzima sve propisane mjere i korake da bi se sačuvao Njegove odredbe, tako što jednu odredbu suzbija drugom odredbom, a ono što ne može suzbiti, kao što je smrt bližnjeg i sl., prihvatit će draga srca, predati se Allahovoj volji, svjedočiti Allahovu moć u provođenju Njegove volje, i pravednost u Njegovoj odredbi, i mudrost u njenom događanju baš njemu, i da ga nije moglo zaobići ono što ga je zadesilo, a da ga nije moglo zadesiti ono što ga je zaobišlo, i da tako nalažu Allahova pravda i mudrost.

Uzvišeni Allah otkrio je neke mudrosti Svojim robovima, kao što je mudrost objavljivanja Kur’ana – da učvrsti vjernike, uputi ih na Pravi put i obraduje ih radosnom viješću. Uzvišeni kaže: “Reci: ‘Od Gospodara tvoga objavljuje ga melek Džibril kao istinu, da još više učvrsti vjernike u vjerovanju, i da bude putokaz i radosna vijest svim muslimanima.’” (En-Nahl, 102)

On je poslao poslanike da niko od ljudi ne bi imao opravdanje da nije znao Njegovu vjeru: “... o poslanicima koji su radosne vijesti i opomene donosili, da ljudi poslije poslanika ne bi nikakva opravdanja pred Allahom imali.” (En-Nisa, 165)

Pojasnio je da je mudrost iskušavanja ljudi da se pokaže iskrenost i strpljivost vjernika: “Misle li ljudi da će biti ostavljeni na miru ako kažu: ‘Mi vjerujemo!’ i da u iskušenje neće biti dovedeni? A Mi smo u iskušenje dovodili i one prije njih, da bi Allah sigurno ukazao na one koji govore istinu i na one koji lažu.” (El-Ankebut, 2–3)

Njegova je mudrost da je znanje o gajbu – nevidljivom sakrio od Svojih stvorenja i sačuvao za Sebe, pa je rekao: “On zna nevidljivi i vidljivi svijet, i On je mudar i sveznajući.” (El-En’am, 73)

O muslimani, Allahu Jedinom pripada stvaranje i upravljanje. On, u Svom kosmosu, čini ono što hoće, a u Svom vjerezakonu, šerijatu, propisuje ono što želi. Njemu se ne postavljaju pitanja, i ničija sugestija i zamjerka ne može narušiti Njegovu mudrost. “On neće biti pitani za ono što radi, a oni će biti pitani.” (El-Enbija, 23)

Čovjek je obavezan činiti ibadet Allahu u skladu sa značenjem i implikacijama Njegovog imena El-Hakim. Kada bude ubijeden u Allahovu mudrost u svakoj stvari, uživati će u Allahovom savršenom i skladnom stvaranju i razmišljati će o njemu, poštovati će Njegov vjerezakon i bojat će Ga se, stidjet će se svojih grijeha, predat će se Njegovim naredbama i zabranama, i radovat će se spoznaji da je upravo njega Allah odabrao i uputio ka ovoj vjeri, iz Njemu znane mudrosti, i da je šerijat propisan od Mudrog kako bi usrećio čovječanstvo, a ako ga zadesi iskušenje, bit će zadovoljan Allahovom odredbom i prihvatit će da je ono što mu je On odredio dobro za njega: “... ne volite nešto, a ono može biti dobro za vas” (El-Bekara, 216), i da se iza toga krije mudrost koju on ne može dokučiti i da, i u blagostanju i nevolji, uživa Njegove blagodati. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Čudan li je primjer vjernika! U kakvoj se god situaciji nađe, on je na dobitku i takav slučaj nije ni sa kim drugim osim s vjernikom: ako ga zadesi kakvo dobro, on zahvali Allahu i bude nagrađen zbog toga, a ako ga zadesi šta loše, on se strpi, pa mu i to donese nagradu od Allaha.” (Muslim)

Prihvati život onakvim kako ga je Allah stvorio i htio Svojom voljom, Svojim šerijatom i odredbom, i prepusti svoj slučaj Mudrom, On će ti dati i više nego što želiš. Uzvišeni kaže: “Allah svjedoči da nema drugog boga osim Njega – a i meleki i učeni – i da On postupa pravedno. Nema boga osim Njega, Silnog i Mudrog!” (Ali Imran, 18)

O muslimani, Allah, džellešanuhu, upoznao je Svoje robove sa suštinskim i načelnim značenjima i smislom Njegovog stvaranja i upravljanja, ali ne i sa onim njegovim najsuptilnijim i najpreciznijim detaljima. U pogledu značenja koja su im ostala skrivena, i onoga što ne znaju o Njegovom stvaranju, upravljanju i odredbi, dovoljna je spoznaja o Allahovoj neizmjerne mudrosti u stvaranju,

makar i ne poznavali njegove detalje, i da je to skriveno znanje koje je Allah, džellešānuhu, sačuvao za sebe.

Znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate na Njegovog vjerovjesnika, pa je rekao u Svojoj mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur’anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

POSLANIKOVI SAVJETI (MEKA)

Hatib: dr. Abdullah ibn Avad el-Džuheni
20. ševval 1441. po Hidžri / 12. juni 2020.

Sva hvala i zahvala pripadaju Allahu. Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah, džellešanuhu, uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osima Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je naš vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik.

“O vi koji vjerujete, bojte se Allaha istinskom bogobojaznošću i nipošto ne umirite osim kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

“O ljudi, bojte se Gospodara svoga, Koji vas je stvorio od jedne osobe, od koje je njen par stvorio, a od njih dvoje mnoge muškarce i žene rasijao. Bojte se Allaha, Čijim imenom jedni druge molite, i čuvajte rodbinske veze. Allah vas, doista, nadzire.” (En-Nisa, 1)

“O vjernici, bojte se Allaha i govorite samo istinu, On će vas za vaša dobra djela nagraditi i grijehе vam vaše oprostiti. A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao – postići će ono što bude želio.”

Najistinitiji govor je Allahova Knjiga, uzvišen neka je On. Uspio je i spasio se onaj koga je On uputio u islam, kome je ukazao Svoje blagodati i ukrasio njegovo srce Kur'anom časnim, koji je odlikovao nad svakim drugim govorom. On je najljepši i najsnažniji govor. Volite Allaha, džellešanuhu, svim srcem, volite Njegov govor i zikr i volite one koji vole Njegov govor i zikr. Nemojte se umoriti od Njegovog govora, učite ga noću i danju, i nemojte se udaljavati od njega, pa da vam srca otvrdnu.

O vjernici, obožavajte Allaha, džellešanuhu, i nikoga Mu ne smatrajte ravnim, bojte Ga se onako kako se treba bojati. Budite iskreni prema Allahu, džellešanuhu, u onome što govorite, i volite se u ime Njega. Znajte, čija briga bude ahiret, Allah, džellešanuhu, dat će mu bogatstvo u srcu, učinit će ga

smirenim i dunjaluk će mu dolaziti ponizno (makar ga on i ne želio), a čija briga bude dunjaluk, Allah, džellešānuhu, dat će mu siromaštvo pred očima, učinit će ga rastresenim i od dunjaluka mu neće doći osim onoliko koliko mu je propisano.

Ova kuća je kuća povijanja, a ne kuća uzdizanja, i kuća žalosti, a ne kuća radosti. Ko je istinski spozna, neće se radovati zbog blagostanja, niti će tugovati zbog nedaće. Allah, džellešānuhu, stvorio je dunjaluk kao iskušenje, a iskušenje dunjaluka učinio je uzrokom nagrada na ahiretu, a ahiretsku nagradu učinio je naknadom za iskušenje dunjaluka. On uzima da bi dao, i iskušava da bi nagradio.

Dunjaluk brzo prolazi, prevrtljiv je i promjenjiv. Čuvajte se njegove varljive slasti, jer bi se ona vrlo brzo mogla pretvoriti u gorčinu. Pazite se trenutnog užitka, jer bi on vrlo brzo mogao postati neugodnost. Ne trudite se da izgradite kuću kojoj je Allah odredio propast, i ne vežite se za nju kada je Allah htio da se udaljite od nje, pa ćete se tako izložiti Njegovom gnjevu i zaslužiti Njegovu kaznu.

Ovo su Poslanikovi plemeniti savjeti i dragocjeni biseri, ko ih prihvati, prihvatio je vrijednu i veliku stvar. Uzvišeni kaže: “O vjernici, odazovite se Allahu i Poslaniku kad od vas zatraži da činite ono što će vam život osigurati; i neka znate da se Allah upliće između čovjeka i srca njegova, i da ćete se svi pred Njim sakupiti.” (El-Enfal, 24)

Oporučujem sebi i vama da se bojimo Allaha, Koji ostaje, a sve mimo Njega prolazi, i Koji ukazuje počast onima koji Mu se pokoravaju, a u zabludi ostavlja one koji su Mu nepokorni. Zabludjeli nema opravdanja zbog svoje zablude koju je smatrao uputom, niti zbog ostavljanja istine koju je smatrao zabludom. Držite se bogobožnosti i ustrajte u njoj, ona će vam biti putokaz u svim stvarima i situacijama, zbog nje će vam Allah, džellešānuhu, oprostiti grijeha i opskrbit će vas Svojim dobrima i blagoslovima. Držite se puta bogobožnosti, sve dok se ne sretnete s Njim, i molite Allaha da vas učvrsti u tome. Čuvajte se grijeha, jer su oni jedan od glavnih uzroka Njegove srdžbe, gnjeva i kazne. Allahu se utječemo od Njegove srdžbe i kazne!

Znajte, o ljudi, da je obaveza svakog muslimana da donosi salavate i selame na Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, u svakom vremenu i situaciji, a ne samo u kada su u potrebi, a zaboravljaju ga u blagostanju. “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu

pozdrav!” (El-Ahzab, 56) Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko na mene donese jedan salavat, Allah na njega donese deset salavata.”

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur’anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

DONOSITE SALAVATE I SELAME NA POSLANIKA, SALLALLAHU ALEJHI VE SELLEM (MEDINA)

Hatib: dr. Abdullah ibn Abdurrahman el-Buajdžan
27. ševval 1441. po Hidžri / 19. juni 2020.

Hvala Allahu, Koji je šerijat učinio pečatom svih nebeskih objava, a našeg Vjerovjesnika pečatom svih poslanika i vjerovjesnika, i Koji je učinio naš ummet najboljim ummetom koji se ikada pojavio. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, stvara šta hoće i odabire, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i odabrani poslanik, najbolji od najboljih, istiniti poslanik koji je došao s istinom, i najbolje stvorenje, najljepšeg izgleda i ponašanja, i najpravilnijeg govora. Dostavio je poslanicu, ispunio emanet, savjetovao ummet i borio se na Allahovom putu dok mu nije došla smrt, neka su na njega Allahova milost, oprost i blagoslov, i na njegovu porodicu, i ashabe, i one koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana.

Najistinitiji govor je Allahova Knjiga, najbolja uputa je uputa Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, najgore stvari u vjeri su novotarije, svaka novotarija je zabluda, a svaka zabluda vodi u Vatru. “O vi koji vjerujete, bojte se Allaha istinskom bogobojaznošću i nipošto ne umirite osim kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

O muslimani, Allah odabire izaslanike iz reda meleka i ljudi, i odabrao je Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, od najplemenitijeg roda, počastio i odlikovao nad drugim ljudima, i učinio njegovu uputu mjerilom dobrote, nije s Pravog puta skrenuo i nije zalutao. Uzvišeni kaže: “On ne govori po hiru svome, to je samo Objava koja mu se obznanjuje, uči ga Jedan ogromne snage, razboriti, koji se pojavio u liku svome.” (En-Nedžm, 3–6) Allah je njime spasio čovječanstvo od tmina višeboštva, neznanja i nepravde, vrijednosnog i moralnog sunovrata, izopačenosti, rascjepkanosti i podjela. Svim srcem je želio da nas izvede na Pravi put, spasi od zablude i učini sretnima. Uzvišeni kaže: “Došao

vam je Poslanik, jedan od vas, teško mu je što ćete na muke udariti, jedva čeka da Pravim putem pođete, a prema vjernicima je blag i milostiv.” (Et-Tevba, 128)

Abdullah ibn Amr, radijallahu anhum, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, proučio ajet koji govori o Ibrahimu, alejhis-selam: “Oni su, Gospodaru moj, mnoge ljude na stranputicu naveli. Onaj ko bude mene slijedio – moje je vjere” (Ibrahim, 36) i ajet koji govori o Isau, alejhis-selam: “Ako ih kazniš, robovi su Tvoji, a ako im oprostiš, silan i mudar Ti si” (El-Maida, 118), a zatim je podigao ruke i rekao: “Allahu moj, moj ummet, moj ummet”, i zaplakao je, pa je Allah Uzvišeni objavio: “O Džibrile, idi Muhammedu i reci mu: ‘Mi ćemo dati tvom ummetu ono što će te učiniti zadovoljnim, a ne ono što će te rastužiti.’” (Muslim)

Džabir, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Primjer mene i vas je kao primjer čovjeka koji je naložio vatru, a onda su leptiri i skakavci počeli upadati u nju, a on ih je tjerao. Tako i ja vas držim za krajeve vaše odjeće, kako bih vas sačuvao od vatre, a vi se izmičete iz mojih ruku.” (Muslim) Iz brige za svojim ummetom, Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, svoju je dovu za njih sačuvao za Dan kada će čovjek pobjeći od svoga brata, majke i oca, i svoje žene i djece, jer će toga dana svaku svoju brigu imati. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Svaki vjerovjesnik imao je primljenu (kabal) dovu, a ja sam svoju dovu sačuvao za svoj ummet, kao šefat (zagovor) za njih na Sudnjem danu, i ona će, ako Bog da, obuhvatiti svakoga onoga ko je umro a nije Allahu pripisivao druga.” (Tirmizi)

O vjernici! Allah nam je naredio da na dobročinstvo uzvratimo dobročinstvom, pa je rekao: “Zar nagrada za dobro učinjeno djelo može biti nešto drugo do dobro?!” (Er-Rahman, 60) Ko vam učini dobro, uzvratite mu! Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, (samim time što je poslanik, i što je strpljivo i ustrajno pozivao ljude na Pravi put) učinio nam je veliko dobročinstvo, i zato smo dužni donositi salavate i selame na njega, kao vid zahvalnosti za učinjeno dobro. Donošenje salavata na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, jedan je od najvažnijih puteva uspjeha, najvrednijih salavata, djelo koje najviše približava Allahu, najčišćih oblika pokornosti, najčasnije čime možemo popuniti svoje vrijeme i djelo zbog kojeg se uvećava nagrada, podižu deređže, brišu grijesi, otklanjaju brige i nedaće i Allah nas nagrađuje sa deset Svojih salavata.

Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Nema nijednog čovjeka koji me spomene i donese salavat na mene a da mu Allaha neće upisati deset dobrih djela, obrisati mu deset grijeha i podići će njegov stepen (kod Sebe) za deset stepeni.” (Nesai)

Ubejj ibn Ka’b, radijallahu anhu, rekao je: “Upitao sam: ‘Allahov Poslaniče, želim povećati učenje salavata na tebe, pa koliko ću vremena, od noćnog ibadeta, provesti u učenju salavata?’ ‘Koliko hoćeš’, odgovori Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem. ‘Hoću li četvrtinu?’, ponovo upitah. ‘Koliko hoćeš’, reče on. ‘Sve što provedeš više, to će biti bolje za tebe!’, reče mi Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem. ‘Da provedem polovinu?’, opet upitah. ‘Koliko hoćeš’, odgovori Poslanik, ‘sve što više provedeš, bit će bolje za tebe!’ Upitah: ‘Da provedem dvije trećine?’, a Poslanik mi reče: ‘Koliko hoćeš. Sve što više provedeš, bit će bolje za tebe!’ Rekoh: ‘Da cjelokupno vrijeme noćnog ibadeta provedem u učenju salavata na tebe?’ On na to reče: ‘Ako tako budeš radio, postići ćeš ono što želiš i bit će ti oprošteni grijesi.’” (Tirmizi, hasen)

O muslimani, Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, je najčasniji čovjek kod Allaha. Allah, džellešanuhu, stavio je u istu ravan vjerovanje u Njega i vjerovanje u Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, pokornost Njemu i pokornost Poslaniku, ljubav prema Njemu i ljubav prema Poslaniku.

Svjedočenje Njegove jednoće prepoznatljivi je simbol islama, dokaz vjerovanja i obilježje imana, suština ezana koji se svaki dan oglašava sa munare i dopire do naših ušiju: “Ešhedu en la ilahe illallah ve ešhedu enne Muhammeden resulullah”. Vjerovanje u jedan dio šehadeta nije ispravno bez vjerovanja u drugi dio. Prema tome, naša stroga dužnost, koja je utemeljena Allahovom naredbom, i kao Poslanikovo pravo kod nas, jeste da ispunimo svoja srca ljubavlju i poštovanjem prema njemu, i da slijedimo njegov sunnet i put. Znak ljubavi prema njemu, njegovo pravo kod nas i jedan od najpotvrđenijih sunneta jeste donošenje salavata na njega. Allah, džellešanuhu, obavijesto nas je u Kur’anu o Sebi i melecima: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika” (El-Ahzab, 56), i strogo je naredio je vjernicima: “O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

O vjernici, donosite što više salavata na Allahovog Poslanika! Allah je pripremio veliku nagradu, uvećao nagradu i počastio one koji donose salavat na Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem. Ebu Talha el-Ensari, radijallahu anhu,

rekao je: “Jednog jutra Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ustao je razdragan i veseo, na njegovom licu vidjela se radost. Rekli su: ‘Allahov Poslaniče, danas si ustao razdragan i veseo, i na tvom licu vidi se radost?’ ‘Da’, reče on, a zatim nastavi: ‘Došao mi je izaslanik od mog Gospodara i rekao: ‘Ko, od tvog ummeta, donese salavat na tebe, Allah će mu upisati deset dobrih djela, obrisati deset grijeha i uzdići ga za deset stepeni, i uzvratit će mu istom mjerom.’” (Ahmed)

Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Najbliži će mi na Sudnjem danu biti oni koji su donosili najviše salavata na mene.” (Ibn Hibban)

O vjernici, oživite svoja srca spominjanjem Poslanika, i donosite salavate na njega, izvršavajući njegovu naredbu, slijedeći njegov sunnet, tražeći Allahovu blizinu, poštujući i voleći Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, povećavajući svoja dobra dijela i brišući loša. Uzvišeni kaže: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

O muslimani, jedan od najvrednijih zikrova i prepoznatljivih osobina i obilježja onih koji vole Allaha jeste donošenje što više salavata i selama na odabranog Vjerovjesnika, danju i noću, ujutro i uvečer, a posebno petkom, na dan džume, jer je to najvredniji dan u sedmici. Evs ibn Evs, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Najbolji i najvredniji dan je petak. U njemu je stvoren Adem i u njemu je usmrćen; u njemu će biti puhanje u rog i proživljenje. Donosite što više salavata na mene na taj dan, jer se vaši salavati izlažu meni.” (Ebu Davud)

Ko želi da od Allaha bude pohvaljen i počašćen, i kod Njega uvažen i poštovan, i da ga spominju plemeniti meleki, i da njegov spomen i mjesto budu uzdignuti, neka često donosi salavate i selame na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, u svim situacijama i vremenima, a posebno kada se on spomene u govoru. Alija ibn Husejn, radijallahu anhuma, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Škrtica je onaj u čijem se prisustvu spomenem a ne donese salavat na mene.” (Tirmizi)

Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Neka je ponižen onaj u čijem se prisustvu spomenem a ne donese slavati na mene.” (Tirmizi)

O vjernici, donošenje salavata na Vjerovjesnika, *sallallahu alejhi ve sellem*, je ibadet koji nije ograničen vremenom i mjestom, ali u nekim situacijama posebno je preporučen, a jedna od tih situacija je kada se izgovori njegovo ime, ili kada se spomene njegovo ime prilikom ezana. Abdullah ibn Amr ibn As, radijallahu anhum, kazuje da je čuo Vjerovjesnika, *sallallahu alejhi ve sellem*, da kaže: “Kada čujete mujezina, ponavljajte za njim, a zatim donesite salavat na mene; ko na mene donese jedan salavat, Allah će na njega donijeti deset salavata, i tražite od Allaha za mene El-Vesilu – poseban stepen u Džennetu koji ne priliči osim jednom Allahovom robu, a nadam se da sam to ja. Ko bude tražio od Allaha za mene El-Vesilu, dozvoljen mu je moj šefat, zauzimanje.” (Muslim)

Također, salavat na Vjerovjesnika preporučen je i u sljedećim situacijama: na zadnjem sjedenju u namazu, prilikom ulaska i izlaska iz džamije, prilikom učenja dove, kada smo zabrinuti, kada se ljudi okupe na jednom mjestu, nakon ponavljanja za mujezinom i u drugim situacijama koje su potvrđene vjerodostojnim predajama.

Salavat na Vjerovjesnika, *sallallahu alejhi ve sellem*, postiže se bilo kojim izrazom ili rečenicom. U predajama se spominju različite forme salavata, i svaka od njih ispunjava željeni cilj i dovoljna je da se smatra salavatom. Ebu Mesud el-Ensari, radijallahu anhu, rekao je: “Dok smo sjedili u kući Sađada ibn Ubade, došao nam je Poslanik, *sallallahu alejhi ve sellem*, pa mu je Bešir ibn Sađd rekao: ‘Allah nam je naredio da donosimo salavat na tebe, pa kako ćemo donositi salavat na tebe?’ Poslanik, *sallallahu alejhi ve sellem*, jedno je vrijeme šutio, tako da smo poželjeli da ga nije ni pitao, ali je on onda rekao: ‘Recite: *Allahumme salli ala Muhammedin ve ala āli Muhammed kema sallejte ala Ibrahim ve ala āli Ibrahim inneke hamidun medžid. Allahumme barik ala Muhammedin ve ala āli Muhammed kema barekte ala Ibrahim ve ala āli Ibrahim inneke hamidun medžid.*’” (Muslim)

Ebu Humejd es-Saidi, radijallahu anhu, prenosi da su ashabi rekli Allahovom Poslaniku, *sallallahu alejhi ve sellem*: “Kako ćemo donositi salavat na tebe?” Poslanik, *sallallahu alejhi ve sellem*, rekao im je da kažu: “*Allahumme salli ala Muhammedin ve ezvadžihi ve zurrijetihi kema sallejte ala Ibrahim, ve barik ala Muhammedin ve ezvadžihi ve zurrijetihi kema barekte ala Ibrahim inneke hamidun medžid.*” (Buhari)

O vi koji volite Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, mnogobrojne su ovosvjetske i onosvjetske koristi i plodovi donošenja salavata na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, gotovo da se ne mogu pobrojati. Sve što više onaj koji voli spominje svog voljenog, osjeća ga u svom srcu i sjeća se njegovih vrлина i onoga što potiče ljubav prema njemu, sve više se povećava njegova ljubav i njegova čežnja za njim, i javlja se želja za njegovim slijeđenjem. Za onoga koji voli nema veće radosti od viđenja voljenog, i nema ništa što smiruje njegovo srce kao što je spominjanje voljenog i razmišljanje o njegovim vrlinama. Kada god zaboravi na voljenog, umanji se njegova ljubav prema njemu.

Znajte, vjernici, da je donošenje salavata na Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, ibadet i pokornost Allahu, koja mu se predočava, i zato nastojte da bude u skladu s njegovim sunnetom, i čuvajte se pretjerivanja, slijeđenja strasti i novotarija, jer onaj ko uradi neko djelo koje nije u skladu sa sunnetom, to djelo bit će odbačeno.

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

I ČOVJEK ČIJE JE SRCE BILO VEZANO ZA DŽAMIJU (MEKA)

Hatib: dr. Salih ibn Abdullah ibn Humejd
5. zulkade 1441. po Hidžri / 26. juni 2020.

Hvala Allahu, Koji pomaže i upućuje, hrani i poji, daje onoliko koliko je dovoljno i potrebno i pruža utočište. Hvala Mu na blagodatima i svemu što daje. Svojim zastorom pokrio je grijehе koje činimo, i darovao nam opskrbu veću od naših želja i opskrbio nas znanjem kojim je otklonio našu neupućenost i neznanje.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i Koji čuva blagodati kojima nas je obdario, i otklanja od nas nedaće, i Koji nas je počastio najboljim darovima, obilnom opskrbom i odjećom zdravlja, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed Allahov rob i poslanik, vjerovjesnik milosti, svjetlo ummeta, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i mir, i na njegovu porodicu i ashabe, predvodnike ummeta i svjetiljke u tminama, i na tabiine i sve oni koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana.

O ljudi, oporučujem sebi i vama bogobojaznost, bojte se Allaha, Allah vam se smilovao, i znajte da nema ništa što donosi spokoj od lijepog mišljenja o Allahu. Onaj ko nije u stanju upravljati svojom dušom i ima loše ponašanje, kažnjava samog sebe. Jedna od čudnovatih stvari Allahove odredbe jeste da onaj koji se čuva zapadne u nevolju i iskušenje, a onaj koji je nemaran izbjegne nevolju. Allahova mudrost je neizmјerna, a Njegova volja se izvršava.

Budi, čovječe, dobročinitelj, makar se ljudi prema tebi ne odnosili dobročiniteljski, jer dobročinstvo vodi ljubavi, a raskol vodi neprijateljstvu. Istinoљubivost vodi povjerenju, a laž vodi nepovjerenju. “Dobro i zlo nisu isto! Zlo dobrim uzvрати, pa će ti dušmanin tvoj odjednom prisni prijatelj postati. To mogu postići samo strpljivi; to mogu postići samo vrlo sretni.” (Fussilet, 34–35)

O muslimani, ovo su Allahove zakonitosti koje je On uspostavio u životu. Ljudi su nemarni prema mnogim blagodatima koje uživaju, i ne primjećuju

ih sve dok ih ne zadesi nevolja i iskušenje. Tek tada opaze Allahove blagodati, koje su im bile pred očima, ali su bili nemarni prema njima.

O vjernici, ako je tako, onda dobro razmislite o blagodati ponovnog otvaranja džamija, radi obavljanja džume i dnevnih namaza, nakon što su bile zatvorene, kako su se muslimanima vratili osmijeh i radost na lice nakon povratka u džamije, nakon što ih je snašla ova opaka bolest. Molimo Allaha Blagodarnog da je što prije otkloni od nas, On sve čuje i uslišava dove. Vratili su se u okrilje namaza i džennetske perivoje.

Neko je lijepo rekao: “Iskrenost je najvjerodostojnija emocija ljubavi, za onoga ko je kušao gorčinu odbacivanja, zdravlje poslije bolesti je najslađe zdravlje, a ljudskoj duši najteže pada udaljenost voljenog iako je blizu.

O vjernici, kada bi džamije mogle kazivati svoje vijesti, onog momenta kada su ostale prazne, kazivale bi o onima koji se abdeste, čiste svoja tijela i rano dolaze u džamiju, i onima koji, u tami, kada ih niko ne vidi, hrlje Allahovim kućama i žure da zauzmu prve safove, i koji su rukūom i sedždom zaposleni, učenjem Kur’ana i zikra zauzeti, koji iskreno u Allaha i Sudnji dan vjeruju, i ne boje se nikoga osim Njega. Uzvišeni kaže: “Ljudi koje kupovina i prodaja ne ometaju da Allaha spominju i koji molitvu obavljaju i milostinju udjeljuju, i koji strepe od Dana u kom će srca i pogledi biti uznemireni.” (En-Nur, 37)

Ljudi čija su srca vezana za džamije, i čije duše, jedino među njenim stubovima, pronalaze smiraj, a njihova srca osjećaju zadovoljstvo, ne osjećaju umor i dosadu zbog stalnog odlaska u džamiju, čak i kada je ona daleko, nadajući se nagradi za svaku svoju stopu, i za svako svoje čekanje namaza u džamiji. Natječu se ko će ranije doći i svoj boravak u džamiji koriste za spominjanje i veličanje Allaha. Oni su od onih sedam koje će Allah zaštititi Svojim hladom na Dan kada neće biti drugog hlada: “... i čovjek čije je srce bilo vezano za džamiju.”

Hafiz Ibn Redžeb, Allah mu se smilovao, rekao je: “Ovo može postići samo onaj ko vlada svojom dušom i povede je putem pokornosti Allahu i ona mu se povinuje. Strast poziva čovjeka da voli ona mjesta na kojima se duša osjeća komotno, a samo onaj ko istinski voli Allaha i suprotstavi se svojoj strasti može natjerati dušu da voli mjesta činjenja ibdeta. Džamija je radost njihovih očiju, lijek njihovih grudi i smiraj njihova srca.”

Iz lijepog mišljenja o našem Gospodaru, vjerujemo da su svi muslimani, koje je pandemija spriječila da dolaze u džamiju, a htjeli su, svojim srcima

vezani za džamiju i da su s velikom čežnjom i ljubavlju iščekivali dan kada će se vratiti u nju. Da, to je ljubav prema džamiji, ljubav prema Allahovoj kući.

Vjernik voli ono što vole Allah i Poslanik, i prezire ono što preziru Allah i Poslanik. Nevevi je rekao: “Ljubav prema džamiji manifestuje se redovnim obavljanjem namaza u džematu i ustrajnim obavljanjem namaza u njoj.” Neki islamski učenjaci lijepo su primijetili da je izraz “muallekun”, u riječima Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, “muallekun bil-mesadžidi – vezano za džamiju”, izveden od riječi “ulaka” koja ukazuje na jaku i bezrezervnu ljubav, tako da riječi: “... čije je srce vezano za džamiju”, znače: “koji puno vole džamiju i namaz u njoj, koji su skrušeni i smireni, u hodu i držanju, disciplini i urednosti”.

Čovjek je u namazu sve dok čeka namaz, i sve dok ga namaz zadržava u džamiji, a meleki ga blagosiljaju sve dok je u namazu: Allahummagfir lehu, Allahummerhamhu! – Allahu, oprosti mu, i smiluj mu se!” A kako i ne bi, kada je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Hoćete li da vas uputim na ono čime vam Allah briše grijeha i povećava vaše stepene, deredže?” “Svakako da hoćemo, Allahov Poslaniče”, odgovoriše oni. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, tada reče: “Temeljito i potpuno uzimanje abdesta u teškim uvjetima, mnogo koraka do džamije i iščekivanje novog namaza nakon tek obavljenog namaza u džamiji, to vam je istinski ribat – bdijenje na granicama na Allahovom putu!, to vam je istinski ribat – bdijenje na granicama na Allahovom putu!”

Njihova srca vezana su za džamiju, dok su srca drugih vezana za pijacu, ili za televizijske ekrane, savremena sredstva komunikacije. Slavljem neka je Onaj Koji je napravio razliku između srcā. Katada je rekao: “Vjernika ne bi trebalo vidjeti osim na tri mjesta: u džamiju, kući ili u obavljanju potrebe koja je dozvoljena.”

Onaj koji boravi u džamiji, čije je srce vezano za džamiju, ima tri osobine, kao što se navodi od imama Ahmeda: “On je korisni brat, mudra riječ i milost koja se iščekuje.” Blago se onome ko se okiti ovim lijepim svojstvom, i koga je Allah obdario ovom plemenitom vrlinom, za njega je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “One koji po mrkloj noći idu u džamiju obraduj potpunim svjetlom na Sudnjem danu. Ko ujutru i uvečer bude išao u džamiju, Allah će mu pripremiti mjesto u Džennetu kad god bude otišao, ujutru i uvečer.” (Muttefekun alejhi)

Nasuprot ove radosti i nagrade, koju će postići ovi dobri ljudi, kada god odu u Allahovu kuću, jeste Allahova radost zbog njih, jer Mu dolaze u posjetu, klanjaju u Njegovom okrilju i žure Njegovom zadovoljstvu. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Nijedan musliman neće otići u džamiju, radi namaza i spominjanja Allaha, a da Mu se Allah neće obradovati kao što se porodica odsutnog obraduje kada se on vrati kući.” (Ibn Ebu Šejba, Ibn Madža, Ibn Huzejma, Ibn Hibban i Hakim, koji je rekao da je vjerodostojan prema kriterijima Buharija i Muslima. Vjerodostojnim ga je ocijenio Albani.)

O vjernici, nakon toga dolazi spuštanje meleka, koji prisustvuju sabah-namazu i ikindiji, i meleka koji prisustvuju halkama zikra, i meleka koji mole i traže oprost za onoga koji spominje Allaha na mjestu na kojem je obavio namaz.

Poštovani vjernici, sljedeći detalj iz Poslanikovog, sallallahu alejhi ve sellem, života, na jedinstven način, ističe poziciju i važnost džamije u islamu i jasan je pokazatelj srčane vezanosti za nju, a zapravo je jedno od prava džamije. Naime, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kada god bi se vratio s putovanja, prvo bi otišao u Allahovu kuću, prije vlastite kuće. Ušao bi u džamiju i klanjao dva rekata dobrovoljnog namaza. Džamija bi trebala biti prvo na što će stati putnikova stopala, u njegovom mjestu ili domovini. Prije nego što se sretne s roditeljem, djetetom ili suprugom, stat će pred svog Gospodara u Njegovoj kući, zahvaliti svom Gospodaru na sigurnom dolasku, lijepom prizoru i povratku svojoj imovini, porodici i najmilijima.

O vjernici, ako je neprimjereno da se u prisustvu vladara, uglednih ljudi i na posebnim mjestima, podiže glas, čine nepotrebni pokreti i priča bez povoda, onda je preče da se poštuje svetost Allahovih kuća, kako je to propisano u našoj vjeri, koja traži od vjernika da za džamiju obuku najljepšu odjeću, da u džamiju idu ponizno i smireno, da popune i poravnaju safove, da ne gaze jedni preko drugih, da izbjegavaju neugodne mirise, podizanje glasa, prepirku i oglašavanje izgubljene stvari.

U hadisu se kaže: “Neka u safu, iza mene, budu punoljetni i razboriti, učeni, a zatim oni koji su poslije njih.” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, također je rekao: “Čuvajte se pijačne buke u džamijama.” (Muslim) Pijačna buka su prepirke, svađe i podizanje glasa.

Ono što je posebno važno u trenutnim okolnostima jeste pridržavanje službenih uputstava, smjernica i poštivanje propisanih mjera, kako bi se zaštitili javna sigurnost i zdravlje. Uzvišeni kaže: “Allahove džamije održavaju oni koji u Allaha i u onaj svijet vjeruju i koji molitvu obavljaju i zekat daju i koji se nikoga osim Allaha ne boje; oni su, nadati se, na Pravome putu.” (Et-Tevba, 18)

O muslimani, nije zabilježeno, u pisanoj historiji i spisima bilo koje kulture i civilizacije da je jedna duhovna i kulturna institucija toliko utjecala na tok i sudbinu čovječanstva kao što je to džamija u islamskoj civilizaciji. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, utemeljio je džamiju kao mjesto okupljanja, centar sastajanja i razgovaranja, sjedište savjetovanja i dogovaranja i poljem međusobnog zbližavanja i upoznavanja. Ona je škola, koledž, univerzitet i mjesto stjecanja vještina. U džamijama su kadije sudile među ljudima, muslimani se savjetovali o važnim pitanjima, a u njihovim mihrabima stasavale su vođe i predvodnici.

Uvaženi i poštovani vjernici, u proćelju svih džamija su Dva časna harema, u kojima, hvala Allahu, ni za vrijeme trajanja pandemije, nije obustavljeno obavljanje džume i dnevnih namaza. Okupljanje muslimana u ovim svetim džamijama i bliskost među njima (koja se prije svega manifestuje kroz zajedničko obavljanje namaza, ali i svih ostalih ibadeta), predstavljaju civilizacijski čin najvišeg stepena. Kaba je njihova zajednička kibla, živima i mrtvima, boravak u Dva časna harema smatra se jednim od najvrednijih pobožnih djela, umra i posjeta ovih mjesta čežnja je svakog muslimana, a hadž je peti islamski temelj.

Kraljevina Saudijska Arabija, zemlja Dva časna harema, polazeći od njihove svetosti i važnosti za muslimane, čini sve što je neophodno da bi hadžijama, mu'temirima i posjetiocima obezbijedili što bolje uvjete, a poseban akcenat je na dvjema stvarima:

Prva je sigurnost, na temelju riječi Uzvišenog: “Prvi hram sagrađen za ljude jeste onaj u Meki, blagoslovljen je on i putokaz svjetovima. U njemu su znamenja očevidna – mjesto na kojem je stajao Ibrahim. I onaj ko uđe u nj treba biti siguran. Hodočastiti Hram dužan je, Allaha radi, svaki onaj koji je u mogućnosti; a onaj koji neće da vjeruje – pa, zaista, Allah nije ovisan ni o kome” (Ali Imran, 96–97) Učenjaci tefsira kažu: “I onaj ko uđe u nj treba biti siguran”, tj. obezbijedite mu sigurnost i zaštitu. Ovo je obavijest u značenju

naredbe – tj. ko uđe u nj, zaštitite ga. Sigurnost Dva časna harema obuhvata sve vrste sigurnosti, psihološku, tjelesnu, zdravstvenu i društvenu.

Druga stvar je čistoća, a o čemu Uzvišeni kaže: "... i očisti ovaj Hram Moj za one koji će ga obilaziti, koji će tu u blizini njegovoj stanovati, i koji će molitvu obavljati" (El-Hadždž, 26). U ovom ajetu misli se na sve vrste čistoće, materijalnu, fizičku i duhovnu. Poštovani vjernici, čuvanje ljudskog zdravlja i poduzimanje potrebnih mjera na sprečavanju širenja bolesti, a posebno onih zaraznih, objedinjuje ove dvije komponente, sigurnost i čistoću.

O muslimani, zaštitne mjere koje su trenutno na snazi, privremenog su karaktera, i uzrokovane su pandemijom, molimo Allaha da je što prije otkloni od nas.

Donosite salavate i selame na darovanu milost i nepresušnu blagodat, vašeg vjerovjesnika Muhammeda, Allahovog poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, to vam je naredba od vašeg Gospodara u mudroj Objavi, Koji je rekao, a Njegove su riječi istina: "Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!" (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

DRAGOCJENE KORISTE OD ZAHVALE NA BLAGODATIMA (MEDINA)

Hatib: dr. Ali ibn Abdurrahman el-Huzejfi
12. zulkade 1441. po Hidžri / 3. juli 2020.

Neka je hvala Allahu, Vladaru hvale dostojnom, Gospodaru Arša uzvišenog, utočištu svakom koga teškoća i nevolja zadese. Neka je hvala Allahu i zahvala svaka na blagodatima čiji broj samo On zna, dok mi neke znamo, a neke ne znamo. Svjedočim da nema boga osim Allaha Jedinoga, niko Mu ravan nije, On određuje šta je Njemu volja. Svjedočim da je naš poslanik i pejgamber Muhammed poslan od Allaha, da je uzor u činjenju svakog vida dobra. Neka su Allahov mir i spas na poslanika Muhammeda, na njegovu porodicu, vrle ashabe, koji su nosili bajrak islama pozivajući mu, iskrenim djelima i borbom na njegovom putu.

Cijenjeni vjernici! Budimo bogobojazni, Allahu pokorni, izvršavajmo naređeno, glavu okrenimo od zabranjenog, kako bismo zavrijedili lagodan život i sretan kraj, što je istina koju pronalazimo u riječima Uzvišenog: “Taj drugi svijet dat ćemo onima koji ne žele da se na Zemlji ohole i da nered čine, a one koji se Allaha boje čeka

sretan kraj.” (El-Kasas, 83)

Uzvišeni Allah stvorio je ovaj svijet kako bi Njegove odredbe bile sprovedene, kako bi se izvršilo ono što On odredi, kako bi Njegova vlast bila poštovana, kako bi Njegovo znanje i mudrost, Njegova milost i moć pronašli svoj put do života stvorenja. Stanja stvorenja na dunjaluku se mijenjaju, od jednog do drugog stanja, od stanja u kojem se nalaze u okrilju Njegove dobrote i milosti, do stanja kada su u okrilju Njegove pravednosti i mudrosti. Svako dobro i sreća koje zadese stvorenja čisto je djelo Njegove plemenitosti i milosti. Uzvišeni kaže: “Sreća koja ti se dogodi od Allaha je” (En-Nisa, 79); “Milost koju Allah podari ljudima niko ne može uskratiti, a ono što On uskrati niko ne može, poslije Njega, dati; On je silan i mudar” (Fatir, 2); “Kako ne vidite da

vam je Allah omogućio da se koristite svim onim što postoji na nebesima i na Zemlji i da vas darežljivo obasipa milošću Svojom, i vidljivom i nevidljivom?” (Lukman, 20); “Od Allaha je svaka blagodat koju uživate” (En-Nahl, 53); “Ako vi budete brojali Allahove blagodati, nećete ih nabrojati – Allah, uistinu, prašta i samilostan je” (En-Nahl, 18).

Svaka blagodat je dar od Allaha, djelo je mudrosti Njegove, ne može se u potpunosti zaslužiti djelima. Božija je milost što je naredio vjernicima da se zahvaljuju na blagodatima kako bi postale dugotrajne i raznovrsne i što ih je upozorio na teške posljedice nezahvalnosti, kako im blagodati ne bi bile ukinute ili preusmjerene. Upravo ovo pronalazimo u riječima Uzvišenog: “I kad je Gospodar vaš objavio: ‘Ako budete zahvalni, Ja ću vam, zacijelo, još više dati; budete li nezahvalni, kazna Moja doista će stroga biti.’” (Ibrahim, 7)

Na blagodatima se zahvaljujemo tako što naređeno obavljamo, a ružna djela i grijehi ne činimo. Također, zahvaljivati se podrazumijeva koristiti blagodati čineći djela s kojima je Uzvišeni zadovoljan, veličajući Darovatelja, kao što u časnom Kur’anu pronalazimo: “Budite zahvalni Allahu na blagodatima Njegovim, ako se samo Njemu klanjate” (En-Nahl, 114); “Trudite se i budite zahvalni, o čeljadi Davudova! – A malo je zahvalnih među robovima Mojim” (Saba, 13).

Određeni učenjaci navode da nakon objave ove naredbe nijedan sat nije prošao, danju ili noću, a da neko od čeljadi Davudove nije bio na rukūu, sedždi ili činio neki drugi vid ibadeta. Radi toga, potrebno je da mi, kao vjernici, pojedinačno se prisjetimo Božije blagodati darovane nama. Prisjetimo se kako nam je Uzvišeni sve ove blagodati darovao, iako to ničim nismo zaslužili. Pohvalno govorimo o našem Gospodaru kao što je to činio naš Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ponavljajući: “O Ti Koji puno opraštaš, Koji milost Svoju robovima obilno daruješ, Ti što čuješ svaku riječ pritužbe i do kog dopiru tajne žalbe, Ti što plemenito prelaziš preko grešaka Svojih robova, silno daruješ, Ti što blagodati daruješ prije nego što se zasluže, Ti, Gospodaru naš, naš zaštitniku i pomagaču, Gospodaru kome želje svoje iskazujemo – molim te, Allahu, da ne odrediš da tijelo moje Vatra sprži.” (Hakim)

Prisjećati se blagodati i doživljavati ih velikim biva povodom da čovjek osjeća ljubav prema Uzvišenom i stid da čini grijehi. Jer, kako da uzvrćaš zlim onome ko ti je dobro učinio! Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Volite

Allaha zbog blagodati koje vam obilno daruje, volite mene u ime ljubavi prema Allahu, a volite moju porodicu u ime ljubavi prema meni.” (Tirmizi i Hakim)

Sve blagodati koje imamo darovane su nam radi Božije milosti, jer je to jedini razlog zbog kojeg dobro, blagoslov i nagrada bivaju darovani. Niko ne može Allahove blagodati “isplatiti” činjenjem dobrih djela. Ipak, Uzvišeni je neizmjerljivo dobar, zbog čega se smiluje i prašta, iz Svoje dobrote prihvata sitna dobra djela koja činimo, kada su iskrena i rađena po poslaničkim uputama. U hadisu stoji da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Niko neće zavrijediti Džennet svojim djelima.” Prisutni upitaše: “Zar ni ti, Allahov Poslaniče?”, a Poslanik odgovori: “Čak ni ja, ako me Allah ne obaspe Svojom milošću i dobrotom.” (Ahmed)

Ibn Redžeb, opisujući prve odabrane generacije, kaže: “Oni su s dozom opreznosti doživljavali svoja djela i svoja pokajanja. Pribojavali su se da im ta djela ne budu primljena. Radi toga su se jako pribojavali onoga što slijedi i mnogo su se trudili da čine dobra djela. Hasan el-Basri govorio je: ‘Pamtim generaciju ljudi među kojima su živjeli oni koji, kada bi udijelili sve blago ovog svijeta, ne bi osjećali da su se iskupili jer su svoje grijehе doživljavali velikim.’”

Kao što se dobro i sreća dešavaju Božijom naredbom i odredbom, Njegovom plemenitošću i milošću, tako su i nedaće, nevolje i kazne Božija odredba, slika Njegove moći, pravednosti i milosti. Uzvišeni Allah kaže: “Allah je Stvoritelj svega i On upravlja svim” (Ez-Zumer, 62). Abdullah b. Amr, radijallahu anhumu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejha ve sellem, kazao: “Uzvišeni Allah zapisao je sudbinu svih stvorenja pedeset hiljada godina prije nego što je stvorio nebesa i Zemlju, dok je još uvijek Njegov Arš bio na vodi.” (Muslim i Tirmizi)

Uzvišeni je stvorio uzrok svega, potom stvorio sve što proizlazi iz toga uzroka. Uzvišeni stvara s razlogom i bez razloga, ono što On odredi – bit će, a ono što On ne odredi – neće se ni dogoditi. On stvorenja stavlja na kušnju darivanjem dobra i izlaganjem nevoljama. Uzvišeni kaže: “Svako živo biće smrt će okusiti! Mi vas stavljamo na kušnju i u zlu i u dobru i Nama ćete se vratiti.” (El-Enbija, 35)

Nakon kušnje, Uzvišeni Allah daruje nagradu onima koji su bili pokorni i zahvalni, a kaznu nepokornima i nezahvalnima. Sve u kosmosu kreće se shodno zakonima koje je On postavio, a zatim ih u Svojim Knjizi pojasnio. Svemoćni Gospodar, Snažni i Milostivi, Silni i Mudri – upravo je onaj ko određuje sve u

kosmosu i svime upravlja. Uzvišeni kaže: “On upravlja svim i potanko izlaže dokaze da biste se uvjerali da ćete pred Gospodara svoga stati” (Er-Ra’d, 2); “On planira sve. Niko se neće moći zauzimati ni za koga bez dopuštenja Njegova. Eto to vam je Allah, Gospodar vaš, pa se Njemu klanjajte! Zašto ne razmislite?” (Junus, 3); “Njemu se mole oni koji su na nebesima i na Zemlji; svakog časa On se zanima nečim” (Er-Rahman, 29).

Ebu Derda, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “On se svakog časa nečim zanima, zanima se da oprostí grijeh, da nevolju ukloni, da molitvu usliša; podigne stepen određene grupe ljudi, a da umanjí stepen druge.” (Bezzar).

Kada bi se stvari na ovom svijetu odvijale onako kako ljudi žele, poslanici ne bi bili iskušani, ne bi dobili najbolje konačište zajedno sa svojim sljedbenicima, ne bi one koji su ih nijekali zadesile različite kazne. Ipak, vlast pripada samo Allahu, Gospodaru Jedinome. Uzvišeni kaže: “O svemu odlučuje samo Allah!” (Ali Imran, 154); “A oni kojima se, pored Njega, klanjate ne posjeduju ništa” (Fatir, 13).

Iskušanja koja zadese vjernika su vid oprosta grijeha, čime se podiže njegov stepen. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Iskušanja će zadesiti vjernike i vjernice u tijelima, potomstvu i imetku – toliko puta da će stati pred Gospodarom čisti od grijeha.” (Tirmizi i Hakim)

Muhammed b. Halid es-Sulemi prenosi od svoga oca, a on od svoga oca da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Kada vjernik svojim djelima ne zavrijedi određeni stepen u Džennetu, koji mu je bio predodređen zbog njegovog života, iako je bio blizu da to ostvari, Allah odredi da ga zadesi iskušanje u tijelu, imetku ili potomstvu. Potom mu Allah podari snagu da se strpi, kako bi mu darovao da dostigne stepen koji mu je predodredio.” (Ebu Davud, Ahmed i Ebu Ja’la)

Iskušanja bivaju određena shodno snazi čovjekove vjere u srcu. Musab b. Sa’d prenosi od svoga oca da je Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, upitao: “Allahov Poslaniče, čija iskušanja bivaju najteža?” Poslanik odgovori: “Poslanikā, potom onih koji su najbliži njima po stepenu, pa sve tako dalje. Čovjek se iskušava srazmjerno jačini svog vjerovanja. Kada je čovjekovo vjerovanje čvrsto, iskušanje biva veliko. A kada čovjekovo vjerovanje nije tako čvrsto, iskušanje će biti

srazmjerno njegovom vjerovanju. Nevolja neće biti uklonjena s pleća vjernika sve dok ne bude hodio po Zemlji bez ijednog grijeha.” (Tirmizi i Ibn Madža)

Muslimanskom ummetu bit će data nagrada ukoliko se strpi iz želje za sevapom kada nedaće i nesreće svijet zadese. Nedaće i nesreće također su poruka ljudima da razmisle gdje su se ogriješili, kako ne bi iste grijehе iznova činili i kako ne bi počinili ni veće grijehе od trenutnih, zbog čega bi bili kažnjeni strožijom kaznom. Nesreće također podstiču ljude da se prisjete blagodati u kojima su uživali prethodno, kako bi bili zahvalni na sigurnosti i zdravlju, blagostanju i općem dobru. Uzvišeni o Svojim vječnim zakonima kazuje: “Gospodar vaš će vam se opet smilovati; ako vi ponovo započnete, započet ćemo i Mi.” (El-Isra, 8)

Uzvišeni Allah ne čini da nesreće postanu dugotrajno stanje, nego ih uklanja kada Mu je volja, radi toga je potrebno da iščekujemo izlaz od Allaha. Potrebno je i da na nesreću odgovorimo dovom i pokajanjem, jer Uzvišenom Gospodaru nije potrebno da kažnjava ljude, ali ih On voli kada počnu raditi dobra i prestanu činiti loša djela. Uzvišeni kaže: “Kada te robovi Moji za Mene upitaju, Ja sam, sigurno, blizu: odazivam se molbi molitelja kad Me zamoli. Zato neka oni pozivu Mome udovolje i neka vjeruju u Mene, da bi bili na Pravome putu.” (El-Bekara, 186); “Milost Allahova doista je blizu onih koji dobra djela čine.” (El-A’raf, 56)

Poštovani vjernici! Znajte da je pravo bogatstvo i sreća za čovjeka da osjeća da je u nužnoj potrebi za svojim Gospodarom i da je ubijeđen da ne može bez Njega. Tako Uzvišeni kaže: “O ljudi, vi ste siromasi, vi trebate Allaha, a Allah je nezavisan i hvale dostojan.” (Fatir, 15)

Čovjek biva na velikom gubitku kada pomisli da je neovisan o Allahu, kada ga obmane vlastita snaga i kada ga zavara ono što mu je Uzvišeni podario. Uzvišeni kaže: “A onome koji tvrdi i osjeća se neovisnim i ono najljepše smatra lažnim – njemu ćemo Džehennem pripremiti.” (El-Lejl, 8-11)

Ibn Abbas, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Dvije blagodati ljudi loše iskorištavaju: zdravlje i slobodno vrijeme.” (Buhari)

U drugom hadisu Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Budi ubijeđen da nakon nevolje dolazi olakšanje, kao što i slast s mukom dolazi.” Uzvišeni Allah u kudsi-hadisu kaže: “O robovi Moji, vi samo dobivate po zasluži, jer Ja vaša djela bilježim, pa vama shodno tome darujem. Kome bude dobro

darovano, neka se zahvali Allahu, a kome bude nešto mimo toga darovano, neka isključivo u sebi krivca traži.”

Poštovani vjernici! Uzvišeni Allah kaže: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56) Također Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Ko jednom salavat na mene donese, Allah će ga blagosiljati deset puta.”

Gospodaru naš, blagoslovi Muhammeda i rod Muhammedov, kao što si blagoslovio Ibrahima i rod Ibrahimov. Zaista si Ti hvaljen i slavljjen. Bože moj, obaspi blagodatima Muhammeda i rod Muhammedov, kao što si obasuo blagodatima Ibrahima i rod Ibrahimov. Zaista si Ti hvaljen i slavljjen. Gospodaru naš, smiluj se pravednim halifama, svim ashabima, prvim generacijama i svima onima koji ih slijede u dobru do Sudnjega dana. Uzvišeni, smiluj se i nama, proživi nas u njihovom društvu. Uslišaj naše dove, Uzvišeni, iz Svoje plemenitosti i darežljivosti, samilosti i dobrote. Jer, Ti si Milostivi Samilosni.

Gospodaru naš, podari nam da iz svega s dobitkom izađemo i zaštititi nas od toga da budemo osramočeni na dunjaluku i ahiretu. Uzvišeni Allahu, podari nam da dobra djela činimo, a da se nevaljalih klonimo. Uistinu si Ti darežljiv i svemoćan!

Uzvišeni Gospodaru, nemoj nas ni na tren sebi samim prepustiti i dobro nam u cijelom životu podari. Uzvišeni, zaštititi nas od šejtana smutljivog, potomstva njegovog i pomoćnika njegovih među ljudima. Bože, omili vjeru našim srcima i omili nam da je prihvatimo, omrazi nam nevjerovanje i grijeha, učini nas od onih koji su razumom obdareni. Uzvišeni, podari izlaz vjernicima koji su sada na mukama, dug zaduženima isplati, bolesnima lijek podari, Ti si, uistini, Svemilosni. Uzvišeni, podari nam da istinu vidimo takvom i da je slijedimo; podari nam da neistinu vidimo takvom i da se od nje udaljimo i klonimo. Uzvišeni Gospodaru, u ime Tvoga veličanstvenog lica, savršenih riječi i lijepih imena, molimo Te da nas zaštitiš od svakog zla, onoga što smo svjesni i što nismo. Molimo Te pomoću Tvojih savršenih svojstava da nas zaštitiš od svakog zla bića, od svakog zla što se s neba spušta ili u njemu se uspinje, od svakog zla što iz Zemlje izlazi ili u nju ulazi, od zla svega što je na Zemlji stvoreno. Uzvišeni Allahu, zaštititi nas od iskušenja koja noću dolaze, od iskušenja koja danju dolaze, od svega što nam iznenada na vrata pokuca, darujući da nam samo dobro na vrata donose. Uzvišeni Allahu, zaštititi nas od šejtana prokletog,

našu djecu zaštititi od obmane njegove. Uistinu si Ti Svevišnji i Plemeniti, Ti si Milostivi Samilosni.

Poštovani vjernici, Allah zahtijeva da se svačije pravo poštuje, dobro čini, i da se bližnjima udjeljuje, i razvrat i sve što je odvratno i nasilje zabranjuje; da pouku primite, On vas savjetuje. Zato, ime Gospodara Veličanstvenog Svevišnjeg često spominjite i na blagodatima Njegovim Mu se zahvaljujte da bi vam dao više darova. Uistinu, molitva je najveća poslušnost – A Allah zna šta radite.

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur’anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

NADA I OPTIMIZAM U SPORAZUMU NA HUDEJBIJI (MEDINA)

Hatib: dr. Abdulbari ibn Avad es-Subejti
19. zulkade 1441. po Hidžri / 10. juli 2020.

Hvala Allahu, Koji je stvorio nebo bez stubova, i Koji je svakom čovjeku odredio edžel, rok do kojeg će živjeti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, Koji je utočište svakome, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, kojim je Allah ujedinio ummet nakon podijeljenosti, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i mir, i na njegovu porodicu i ashabe. Oporučujem sebi i vama bogobožnost.

Poslanikova, sallallahu alejhi ve sellem, sīra, životopis, osvjetljava nam životne puteve, a jedna od miomirisnih stranica njegovog životopisa jeste sporazum o primirju na Hudejbiji, koji je Uzvišeni Allah nazvao “jasnom pobjedom”: “Mi ćemo ti dati sigurnu pobjedu” (El-Feth, 1).

Radosna vijest o pobjedi došla je u vidu istinog snoviđenja Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. Naime, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, usnio je da će ući u Meku i tavafiti oko Kabe. Uzvišeni kaže: “Allah će obistiniti san Poslanika Svoga da ćete, sigurno, u Časni hram ući sigurni – ako Allah bude htio – neki obrijanih glava, a neki podrezanih kosa, bez straha.” (El-Feth, 27)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, krenuo je u Meku sa 1.400 hodočasnika, pomiješanih osjećaja, s velikom čežnjom i ljubavlju i namjerom hodočašćenja Časne kuće, nakon godina odvojenosti od blagoslovljene zemlje, za kojom čežnu srca, i koja je bila i koja se do kraja vremena ostati kibla muslimana, kibla srca i stjecište duša, u čijem se okrilju duše smiruju, i na čijem se tlu ostavljaju uzdasi i liju suze, i za koju je molio Ibrahim, alejhis-selam.

Čežnja za Mesdžidul-haramom, mjestima dobra i ibadeta dokaz je živosti srca, i znak je prosvijetljenosti i čistoće duše. Uzvišeni kaže: “Allahove džamije održavaju oni koji u Allaha i u onaj svijet vjeruju i koji molitvu obavljaju i

zekat daju i koji se nikoga osim Allaha ne boje; oni su, nadati se, na Pravome putu.” (Et-Tevba, 18)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, zanijetio je obrede na Zul-Hulejfi, i počeo je sa učenjem telbije. Kod mjesta Senijje, u blizini Meke, njegova deva Kasva iznenada je pokleknula, pa su ashabi povikali: “Posrnula je Kasva! Posrnula je Kasva!” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, tada reče: “Nije posrnula, niti je to u njenoj naravi, zaustavio ju je Onaj Koji je zaustavio vojsku slona.” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, branio je Kasvu kada su ljudi pomislili da se uzjogunila i zainatila, rekavši: “To nije u njenoj naravi”. Tražio je opravdanje za životinju koja nema odgovornost pred Bogom, pozivajući se na njenu narav i “čistu” prošlost, kako bi svoj ummet naučio važnoj lekciji u pogledu donošenja suda o pojedinačnim djelima i greškama, i obavezi traženja opravdanja za one koji su poznati po dobru, plemenitosti i znanju. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, poslao je Osmana, radijallahu anhu, kurejšijskim idolopoklonicima sa porukom islama, tj. porukom mira, a ne nasilja i neprijateljstva, i on ih je obavijestio da muslimani nisu došli kao vojnici, nego kao hodočasnici i poštovaoci časne kuće Kabe, međutim oni su to odbili, i otpočeli su pregovori između dvije strane, u kojima je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, koristio blagost i kompromis u mjeri koja neće naštetiti vjeri i neće poništiti nijedno pravo Uzvišenog Allaha, i rekao je: “Tako mi Onoga u Čijoj je ruci moja duša, neće od mene tražiti nijednu stvar kojom veličaju Allahove svetinje a da ja na to neću pristati.”

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, dao je prednost interesu sprečavanja prolijevanja nedužne krvi i zaštiti života, i uzeo je u obzir moguće posljedice, i intencije i ciljeve šerijatskih propisa. U Meki i na Hudejbiji u to vrijeme nalazio se određen broj vjernika i potlačenih muslimana, i postojala je opasnost da, ukoliko Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, i ashabi, po svaku cijenu, uđu u Meku, dođe do velikog krvoprolića i da nastradaju ti ljudi. Uzvišeni kaže: “I da nije bilo bojazni da ćete pobiti vjernike, muškarce i žene, koje ne poznajete, pa tako, i ne znajući, zbog njih sramotu doživjeti – Mi bismo vam ih prepustili.” (El-Feth, 25)

Plodovi i koristi mirovnog sporazuma bili su očigledni, a njihov vrhunac bio je osvajanje Meke, nakon čega su Mekanci primili islam i svi drugi ljudi u skupinama su prihvatili islam.

Kao primjer donošenja odluka na temelju procjene mogućih posljedica, u naše vrijeme, možemo navesti odluku vlasti Kraljevine Saudijske Arabije da ove godine ograniči broj hadžija, u uvjetima pandemije i širenja opake bolesti. Ova mudra odluka u skladu je sa šerijatskim principom “evlevijata” – postavljanja prioriteta i ciljevima šerijata, štiti interese muslimana, čuva ljudske živote i sprečava sigurnu ili izvjesnu štetu. Vrlo je važno poduzeti sve mjere predostrožnosti u cilju sprečavanja širenja zaraznih bolesti.

Pregovori su rezultirali sporazumom, u historiji poznatim kao *sulbul-Hudejbije – sporazum o primirju na Hudejbiji*, i ashabi su se vratili u Medinu a da nisu tavafili oko Kabe, međutim Allah ih je počastio, obradovao ih je velikom nagradom, Svojim zadovoljstvom, a o čemu govori sljedeći ajet: “Allah je zadovoljan onim vjernicima koji su ti se pod drvetom na vjernost zakleli. On je znao šta je u srcima njihovim, pa je spustio smirenost na njih, i nagradit će ih skorom pobjedom.” (El-Feth, 18)

Na osnovu ovoga jasno je da musliman, kada poduzme sve potrebne mjere, i uradi sve što je u njegovim mogućnostima, i bude spriječen u izvršenju ibadeta, ne treba očajavati i tugovati, jer je njegova briga otklonjena, nagrada upisana i Allahova dobrota je neizmjerana. Ibn Abbas, radijallahu anhumu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Allah je zapisao dobra i loša djela, a zatim je pojasnio: ‘Ko naumi učiniti dobro djelo, i ne učini ga, Allah mu upiše, kod Sebe, jedno potpuno dobro djelo, a ako naumi učiniti dobro djelo i učini ga, Allah mu, kod Sebe, upiše od deset do sedam stotina i više puta dobrih djela.’ Allahova dobrota prema Njegovim robovima je neizmjerana, On je Blagi i Milostivi.

Nakon što je dogovoreno primirje između Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, i kurejšijskih idolopoklonika, Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ustao je i kazao svojim ashabima: “Ustanite, zakoljite kurbane i obrijte glave”, i to je ponovio tri puta. Niko od ashaba, koji su bili vidno utučeni, nije ustao, a neki od njih smatrali su da je mirovni sporazum, u nekim svojim dijelovima, ponižavajući i nepravedan.

Vidjevši to, Poslanikova supruga Ummu Selema, radijallahu anha, sugerisala je Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem: “Allahov Vjerovjesniče, želiš li zaista da oni to urade? Izađi iz šatora, i nemoj nikome od njih ništa govoriti, zakolji kurban i pozovi svog berbera da ti obrije glavu.” Tako je i uradio. Izašao je, ne

govoreći nikome ništa, zaklao je kurban i pozvao berbera da mu obrije glavu. Kada su to vidjeli, ashabi, radijallahu anhum, izašli su iz svojih šatora, zaklali kurbane i požurili su da jedni drugima obriju glave, pa su se umalo “poubijali” od žurbe i meteža.

Ovaj mudri savjet Ummu Seleme, radijallahu anha, Vjerovjesniku, sallallahu alejhi ve sellem, promijenio je tok ovog teškog i mučnog događaja. Ovakvih primjera u historiji je puno, i oni potvrđuju visoku poziciju i počast žene u islamu, podršku njenoj poruci, i da žena, svojim mudrim i pronicljivim stavom, mišljenjem i djelovanjem igra važnu ulogu u kreiranju društvenog života, izgradnje i razvoja društva.

Ummu Selema, radijallahu anha, svojim direktnim savjetom Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, oživjela je jedan od najvažnijih stubova odgoja – praktični primjer, koji ima snažan efekat u zasađivanju principa, vrijednosti i promjeni ponašanja.

Primirje na Hudejbiji otkriva nam veličinu i snagu ljubavi ashaba prema Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, koja je dostigla najveće moguće razmjere, a to nam vjerno svjedoči jedan od kurejšijskih izaslanika, u pregovorima sa Poslanikom, sallallahu alejhi ve sellem, Urva, kao što navodi Buhari: “Kada se Urva vratio svom narodu, rekao je: ‘O narode moj, tako mi Allaha, bio sam izaslanik kod kraljeva, Kajsera, Kisre i Nedžašija, ali nisam vidio da iko poštuje svoga vladara kao što ashabi poštuju Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem. Tako mi Allaha, on ni pljuvačku ne ispljune a da ona ne padne u ruke nekog od njih i on njome potare lice i tijelo. Kada im naredi, oni žure da izvrše njegovo naređenje. Kada bi uzimao abdest, oni bi se skoro potukli trudeći se da uhvate nešto od vode s kojom je uzimao abdest. Kada govore u njegovom prisustvu, snize glas, i ne gledaju ga direktno u lice iz poštovanja prema njemu. On vam je ponudio mudar sporazum, pa ga prihvatite.’”

Kada je na pregovore s Poslanikom, sallallahu alejhi ve sellem, došao Suhejl ibn Amr, kao izaslanik Kurejša, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Dolaskom ovog čovjeka vaša pozicija je olakšana.” (Suhejl je deminutiv od arapske riječi sehl u značenju lahko.) Povezivanjem imena ovog čovjeka s olakšanjem, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, uči muslimane da u teškim situacijama ne smiju gubiti nadu i da trebaju gajiti optimizam i lijepo mišljenje o Gospodaru. U kontekstu aktualne pandemije, obaveza je muslimana da imaju

lijepo mišljenje o Allahu i da vjeruju da je izlaz blizu, da će nevolja proći, da će zrak iznad ove svete zemlje ponovo biti čist, da će srca i tijela tavafiti oko Kabe i hodati između Safe i Merve i da će se vjernici uskoro radovati. Uzvišeni kaže: “Allah će obistiniti san Poslanika Svoga da ćete, sigurno, u Časni hram ući sigurni – ako Allah bude htio – neki obrijanih glava, a neki podrezanih kosa, bez straha.” (El-Feth, 27)

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljte mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

ISKORISTI BLAGODAT DESET PRVIH DANA ZULHIDŽETA (MEDINA)

Hatib: dr. Husejn ibn Abdulaziz Alu Šejh
26. zulkade 1441. po Hidžri / 17. juli 2020.

Hvala Allahu, Koji nam je propisao odabrana vremena za povećanje dobrih djela. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji druga nema, Gospodara nebesa i Zemlje, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, i najbolje stvorenje. Allahu moj, smiluj se, spasi i blagoslovi njega, i njegovu porodicu i ashabe, nosioce svakog dobra i počasti.

O muslimani, oporučujem sebi i vama bogobožnost, ona je najbolja poputnina za Dan povratka Allahu.

O muslimani, jedno od odabranih vremena, u kojima se dobra djela posebno vrednuju, jeste prvih deset dana zulhidžeta. Upućen je i sretan onaj koji požuri s činjenjem raznih oblika pobožnih i dobrih djela. Uzvišeni kaže: "... da bi koristi imali i da bi u određene dane, prilikom klanja kurbana, kojim ih je Allah opskrbio, Njegovo ime spominjali." (El-Hadždž, 28)

Određeni dani koji se spominju u ajetu odnose se na prvih deset dana zulhidžeta, kao što se to prenosi od velikog broja ashaba, radijallahu anhum. Allah, džellešānuhu, zaklinje se ovim danima u Kur'anu, što ukazuje na njihovu veliku vrijednost i počast. Uzvišeni kaže: "Tako Mi zore, i deset noći" (El-Fedžr, 1–2). "Deset noći" je prvih deset dana zulhidžeta, i ovo je mišljenje većine mufesira, komentatora Kur'ana iz prvih generacija.

O ti koji želiš spas i tragaš za dobrom i dobrotom, trguj sa svojim Gospodarom, čineći što više dobrih djela u ovim odabranim danima, i nikako nemoj propustiti ovu priliku, naprotiv, iskoristi je i požuri s činjenjem dobrih djela i s onim što će ti donijeti veliku nagradu i neprocjenjivo dobro. Ibn Abbas, radijallahu anhuma, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Nema vrednijeg i boljeg djela od onog učinjenog u ovim danima", tj. prvih deset dana zul-hidžeta. Prisutni upitaše: "Pa čak ni džihad na Allahovom

putu?” “Pa čak ni džihad na Allahovom putu, osim čovjeka koji izađe u borbu na Allahovom putu, i založi i svoj život i svoj imetak.” (Buhari, a hadis u ovoj verziji bilježe i Ebu Davud i Tirmizi.)

Ovih deset dana prilika su koja se ne može nadoknaditi, i zato je vjernik treba iskoristiti da bi se što više približio svome Gospodaru i povećao svoja dobra djela i iskupio grijeha. Ahmed u *Musnedu* bilježi, sa dobrim lancem prenosilaca, od Ibn Omera, radijallahu anhumu, da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Nema boljeg niti Allahu dražeg djela od onog učinjenog u ovim danima, pa u ovim danima izgovarajte što više tehlila (la ilahe illallah), tekbira (Allahu ekber) i tahmida (elhamdulillah).”

Džabir, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Najvredniji i najbolji dani na dunjaluku su deset dana zulhidžeta.” (Zehebi kaže da je lanac ovog hadisa dobar.)

Zbog toga su prve generacije muslimana, selefus-salih, Allah im se smilovao, povećavali činjenje ibadeta u ovim danima, jer su znali njihovu vrijednost i odlikovanost. Osman en-Nehdi, Allah mu se smilovao, rekao je: “Posebno su vrednovali deset zadnjih dana ramazana i deset prvih dana zulhidžeta i deset prvih dana muharema.” Buhari, Allah mu se smilovao, zabilježio je u svom *Sahihu* da su Ibn Omer i Ebu Hurejra, radijallahu anhumu, u ovim danima odlazili na pijacu i učili su tekbire, a ljudi su ih pratili u tome. Tabiin Mejmun ibn Mihran kaže: “Upoznali smo ljude koji su u ovih deset dana učili tekbire, tako da ste imali dojam da se nalazite među valovima od mnoštva glasova.”

Poštovani vjernici, “dobro djelo”, koje se spominje u ovom hadisu Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, ne odnosi se na neku posebnu vrstu djela, nego je opći naziv za svako pobožno djelo koje je ustanovljeno šerijatskim dokazima, a tu spadaju: tjelesna djela, poput namaza, posta, hadža, kuršana, učenja Kur’ana, spominjanje Allaha i donošenje salavata na Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, i dr., i djela od društvenog značaja (općekorisna djela), kao što su: milostinja (sadaqa), dobročinstvo prema ljudima, ispunjavanje njihovih potreba, unošenje radosti u njihova srca, pomaganje, olakšavanje dužnicima, a općekorisna djela mogu, prema poznatom pravilu, biti vrednija i bolja od djela od kojih koristi imaju samo oni koji ih čine.

Na temelju vjerodostojnih dokaza, u ovih deset dana, preporučeno je post (osim desetog zulhidžeta, prvog dana Bajrama, kada je zabranjeno postiti) i što

češće spominjanje Allaha. Učenjaci kažu: “Dvije su vrste učenja tekbira u ovim danima: prva vrsta, neograničeno učenje i izgovaranje tekbira, koje se ne veže za određeno vrijeme i način, i uči se tokom svih deset dana, pridružujući tome i dane tešrika (II., I2. i I3. zulhidže), na svim mjestima i u svim vremenima i situacijama u kojima je dozvoljeno spominjati Allaha i povišenim glasom. Druga vrsta, ograničeno učenje i izgovaranje tekbira, nakon obaveznih namaza, i počinje od zore (sabah-namaza) na dan Arefata, za osobe koje nisu na hadžu, a za hadžiju od podne-namaza prvog dana Bajrama, a završava poslije ikindije trećeg dana tešrika (I3. zul-hidže).

Sve to preneseno je od ashaba, radijallahu anhum, i tabiina, u mnogobrojnim predajama.

Preovladavajuća forma tekbira je: “Allahu ekber, Allahu ekber, la ilahe illallahu vallahu ekber, Allahu ekber ve lillahil-hamd”.

O muslimani, u ovim danima, tačnije na Dan nahra (žrtvovanja), prvom danu Kurba-bajrama, i danima poslije, propisuje se klanje kurbanu. Kada nastupi zulhidže, onome ko je naumio klati kurban preporučuje se da izbjegava rezanje noktiju i odstranjivanje dlaka s tijela, sve dok ne zakolje kurban. U hadisu Ummu Seleme, radijallahu anha, navodi se da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Kada vidite mlađak zulhidžeta, a neko od vas namjerava da kolje kurban, neka ne odstranjuje ništa od dlaka – kose niti od nokata.” (Muslim i drugi)

Jedno od najboljih i najčišćih djela kod našeg Gospodara, poslije toga, jeste donošenje što više salavata na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem.

Allahu moj, smiluj se, spasi i blagoslovi našeg vjerovjesnika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, sve dok se kreće kosmos i tijela, i sve dok se smjenjuju godine i dani. Allahu moj, smiluj se, spasi i blagoslovi ga, sve dok se smjenjuju dan i noć. Allahu moj, budi zadovoljan svim njegovim ashabima i svima onima koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana.

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šalžite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

BLAGOSLOVI ISKRENOG NIJETA (MEKA)

Hatib: dr. Mahir ibn Hamed el-Muajkili
3. zulhidže 1441. po Hidžri / 24. juli 2020.

Hvala Allahu, Koji oprašta grijehе i prima pokajanje, koji strahovito kažnjava i obilno nagrađuje; nema drugog boga osim Njega, Njemu se sve vraća. Zahvaljujem Mu, Njemu se kajem i od Njega oprosta tražim. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, Sveznajućeg i Sveobaviještenog, Poznavaoца tajni i namjera, Njemu se uzdižu lijepe riječi i dobra djela, i On sve može, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, odabranik i prijatelj, i najbolji od Njegovih stvorenja, koji nas je ostavio na čistom putu, čije su noći jasne kao i dani, i s kojeg neće skrenuti osim onaj koji sebi propast želi. Neka su Allahova milost, spas i blagoslov na njega, na njegovu čistu porodicu i ashabe, tabiine i sve one koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana.

O vjernici, bojte se Allaha onako kako Ga se treba bojati, popravite svoja djela, slijedenjem vašeg vjerovjesnika i iskrenošću. “Ko žudi da od Gospodara svoga bude lijepo primljen, neka čini dobra djela i neka, klanjajući se Gospodaru svome, Njemu nikoga ne pridružuje!” (El-Kehf, 110)

Ummete islama, u mjesecu redžebu devete godine po Hidžri, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, uputio se sa svojim ashabima prema sjeveru Arabijskog poluotoka. Bilo je to pedeset teških i mučnih dana, trideset na putu, a dvadeset dana boravka na Tebuku. Vratio se u blagoslovljenom mjesecu ramazanu, a već tada je imao više od šezdeset godina. Ovo putovanje poznato je kao Pohod na Tebuk, koje je Kur'an nazvao “teškim časom”, jer su se u njemu spojile mnogobrojne teškoće. Džabir, radijallahu anhu, rekao je: “Spojile su se teškoća nedostatak jahalica, teškoća pomanjkanja hrane i teškoća žeđi.”

Ibn Hibban bilježi u svom *Sahihu* da je neki čovjek rekao Omeru el-Faruku, radijallahu anhu: “Ispričaj nam nešto o ‘teškom času’”, pa je Omer, radijallahu anhu, kazao: “Krenuli smo prema Tebuku po velikoj vrućini, a kada smo se

zaustavili na jednom mjestu, pogodila nas je takva žeđ da smo mislili da će nam se vratovi pokidati od njene žestine. Neki od nas zaklali su svoje deve i pili vodu iz njihovih grba, a ostatak su stavljali na tijelo. Put je bio dug, poputnina mala, vrućina jaka, a u Poslanikovom gradu (Medini) prispjeli su plodovi, a njegova hladovina mamila je svojom ljepotom i ugodnošću. Svakoj ljudskoj duši prijao bi ostanak u takvim uslovima, i samo oni koji daju prednost Allahovom zadovoljstvu i Poslanikovom društvu nad dunjalučkim slastima mogli su se odlučiti na jedno ovakvo putovanje. a Poslanikom, sallallahu alejhi ve sellem, iz Medine je krenulo 30.000 ljudi, a ostali su oni koji su imali opravdanje i kojima je Allah oprostio i zbog njihovog iskrenog nijeta upisao im nagradu onih koji su izašli u boj, iako su ostali u svojim kućama sigurni i spokojni.”

Enes ibn Malik, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, po povratku s Tebuka, u blizini Medine, rekao: “Zaista su u Medini ostali ljudi koji su učestvovali s vama u nagradi, niste prešli nijedan put, i niste prevalili nijednu dolinu, a da nisu bili s vama.” Prisutni su upitali: “Allahov Poslaniče, iako su ostali u Medini?” “Da, iako su ostali u Medini, jer ih je u tome spriječio opravdan razlog.” (Buhari i Muslim)

Poštovani vjernici, pozicija nijeta je uzvišena. On je temelj svakog dobra i svakog djela. Onaj ko je čvrsto odlučio da učini dobro djelo, kao da ga je i učinio, a onaj ko je naumio doći do određenog cilja, on će doći do njega. Zbog toga su u prvim generacijama pridavali veliku pažnju ovom pitanju. Sufjan ibn Ujejna, Allah mu se smilovao, rekao je: “Učili su o nijetu kao što vi učite o djelu.” Ako je nijet čist, čisto je i djelo, a ako je ispravan, djelo će biti primljeno kod Allaha.

Nijet može uvećati malo i umanjiti veliko djelo. Zbog iskrenog nijeta, čovjek će ući u Džennet iako nije uradio nijedno djelo njegovih stanovnika (nije imao priliku).

Muslim bilježi da je neki čovjek iz Benu Israila ubio stotoni ljudi, a zatim je odlučio da se pokaje, pa je napustio svoje mjesto i uputio se prema mjestu u kojem su živjeli dobri ljudi, i na putu ka tom mjestu presrela ga je smrt, pa je Allah primio njegovo pokajanje i nagradio ga zbog iskrenog nijeta.

Amr ibn Sabit, radijallahu anhu, jedan od Poslanikovih ashaba, u početku je odbijao da primi islam, a onda se, na dan Bitke na Uhudu, u njegovom srcu javila želja za islamom, i primio je islam. Uzeo je svoju sablju i uputio se ka

mjestu borbe. Ušao je među neprijateljske vojnike i borio se dok nije smrtno ranjen, Allah njime bio zadovoljan. Kada su, nakon bitke, spomenuli ovog čovjeka pred Poslanikom, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “On je od stanovnika Dženneta.” (Ahmed) Svjedočenjem Allahove jednoće, čvrstim vjerovanjem u srcu i željom za činjenjem dobra, ovaj čovjek postao je od stanovnika Dženneta. Smrt mu je došla prije nego što je učinio ijednu sedždu.

Kada Allah, džellešanuhu, vidi u srcu Svoga roba iskrenost, lijepu namjeru i čistoću nutrine, On će ga uputiti da govori samo istinu i ono što je ispravno, blagoslovit će njegova djela i njegov trud učinit će hvale vrijednim. “A onaj ko želi onaj svijet i trudi se da ga zasluži, a vjernik je, trud će mu hvale vrijedan biti.” (El-Isra, 19)

Iskrena namjera i želja za činjenjem dobra omogućuju čovjeku da postigne ono što svojim djelom (zbog spriječenosti da ga učini) ne bi mogao postići, i da mu zbog toga Allah upiše nagradu. Nesai bilježi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ko legne u postelju s nijetom da ustane na noćni namaz, pa ga savlada san dok ne osvane, bit će mu upisano ono što je nanijetio, a san mu je sadaka od njegovog Gospodara.”

U Kur'anu se kaže: “A onome ko napusti svoj rodni kraj radi Allaha i Poslanika Njegova, pa ga stigne smrt, nagrada od Allaha njemu je sigurna. A Allah mnogo prašta i milostiv je.” (En-Nisa, 100) U tumačenju ovog ajeta Ibn Kesir, Allah mu se smilovao, rekao je: “Ko izađe iz svoje kuće s nijetom hidžre na Allahovom putu i umre tokom putovanja, Allah će mu upisati punu nagradu hidžre.”

O vjernici, jedan od blagoslova iskrenog nijeta jeste da će Allah onome ko učini neko dobro djelo, s iskrenom namjerom, dati nagradu, makar ga učinio na neispravan način. Buhari i Muslim bilježe da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, spomenuo čovjeka koji je udijelio sadaku, sakrivajući je čak od sebe, pa je prvi put udijelio prostitutki, drugi put bogatom čovjeku, a treći put kradljivcu. To mu je teško palo, pa mu je u snu neko došao i rekao: “Tvoja sadaka je primljena kod Allaha. Što se tiče prostitutke, možda je sadaka koju si joj dao odvratila od bluda. Sadaka koju si dao bogatašu, možda ga podstakne da i on dijeli drugima, a sadaka koju si dao kradljivcu, možda ga odvratila od krađe.”

Ibn Hadžer, Allah mu se smilovao, rekao je: “Ako je nijet davaoca sadake ispravan, njegova sadaka bit će primljena čak i onda kada ne ispuni njome ono

što mu je bila namjera”, tj. kada je udijeli nekome ko je ne zaslužuje. Zbog iskrenog nijeta, vjernik će biti nagrađen za svaki dunjalučki posao koji obavlja i za trud koji ulaže u obezbjeđenju egzistencije za sebe i svoju porodicu, što je, u islamskom pravu, poznato kao transformacija adeta – uobičajenih životnih radnji u ibadet – pobožno djelo. To je ogromno polje za postizanje dobrih djela, prema kojem je većina ljudi nemarna.

Buhari i Muslim bilježe da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Nećeš utrošiti ni najmanji dio svog imetka, želeći time Allahovu nagradu, a da za to nećeš biti nagrađen, čak i za zalogaj hrane koji daš svojoj supruzi.” Imam Nevevi, Allah mu se smilovao, rekao je: “Davanje zalogaja supružniku obično se veže za malo opuštenije i intimnije situacije, a te situacije su daleko od pobožnih i ahiretskih namjera, ali nas, i pored toga, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, uči da će onaj ko s ovim zalogajem želi postići Allahu nagradu biti nagrađen.” Ashabi su dobro razumjeli ovaj princip, što se jasno vidi iz riječi Muaza, radijallahu anhu: “Ja se nadam nagradi za svoje spavanje, kao što se nadam nagradi za svoju budnost”, tj. nada se nagradi za spavanje iako je to stanje opuštenosti i odmora, kao što se nada nagradi i sevapu za budnost i obavljanje namaza, na istom nivou.

O ti kojeg je bolest ili putovanje spriječilo u činjenju dobrog djela, i ti za čiju ispriku zna Allah, tvoja nagrada bit će upisana u tvoju knjigu, ako Bog da, za svako dobro djelo koje si učinio dok si bio zdrav i sposoban. Buharija bilježi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Kada se čovjek razboli ili ode na putovanje, pišu mu se dobra djela koja je učinio dok je bio kod kuće i dok je bio zdrav.”

Iskren nijet je nešto najbolje čime čovjek može započeti i završiti svoj dan, i nešto najbolje što je “pohranio” kod svog Gospodara, i zato je vrlo važno da svojim djelima i riječima želi samo dobro, pa će mu Allah, džellešanuhu, ukoliko se između njega i dobrog djela ispriječi smrt, upisati nagradu za to djelo. Jednog dana Abdullah, sin čuvenog učenjaka Ahmeda ibn Hanbela, rekao je svome ocu: “Posavjetuj me!”, a on mu je rekao: “Sinko moj, zanijeti da ćeš učiniti dobro, i bit ćeš u dobru sve dok je taj nijet u tvom srcu.” Uzvišeni kaže: “Nema kakva dobra u mnogim njihovim tajnim razgovorima, osim kada traže da se milostinja udjeljuje ili da se dobra djela čine ili da se uspostavlja sloga

među ljudima. A ko to čini iz želje da Allahovu naklonost stekne Mi ćemo mu, sigurno, veliku nagradu dati.” (En-Nisa, 114)

Poštovani vjernici, nema sumnje da je hadž uzvišeni temelj islama, koji je Allah strogo naredio Svojim robovima, pod uvjetom da su u mogućnosti da ga obave, a zbog trenutnih okolnosti, širenja korona virusa, interes je nalagao da se ograniči broj hadžija koji će ove godine obaviti hadž, kako bi se sačuvali i zaštitili ljudski životi. Jedna od najvećih intencija šerijata jeste zaštita života, i spada u pet temeljnih, univerzalnih vrijednosti, koje su zaštićene islamom i koje je zabranjeno ugrožavati. Allah nagradio najboljom nagradom slugu Dva časna harema i njegovog prijestolonasljednika zbog brige o pitanjima muslimana.

Onima koji nisu u mogućnosti obaviti hadž ove godine (zbog ovih ograničenja), Allah je, umjesto toga, dao priliku da čine ibadet u prvih deset dana zulhidžeta. Ko je spriječen u obavljanju hadžskih obreda, Allah će ga nagraditi prema njegovom nijetu, i njegova djela u ovim danima učinit će blagoslovljenima, a može ih činiti kod svoje kuće. Od tih djela je: post, a posebno dan Arefata, koji iskupljuje grijehe počinje u dvije godine, u prošloj i tekućoj. Ebu Davud bilježi od neke od Poslanikovih supruga da je rekla: “Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, postio je prvih devet dana zulhidžeta.” Spominjanje Allaha u ovim danima vrednije je od spominjanja Allaha u drugim danima. Ahmed bilježi u svom Musnedu da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Nema boljih dana niti dana u kojima su Allahu draža dobra djela od ovih deset dana, i zato izgovarajte što više tehlila (la ilahe illallah), tekbira (Allahu ekber) i tahmida (elhamdulillahi).”

O vjernici, pripremite za ove dane potrebnu poputninu i poštujte ih baš onako kako ih je Allah uzvisio, činite što više dobrih djela u njima, i natječite se u dobru, jer to su najbolji dani na dunjaluku. Buhari bilježi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Nema vrednijeg i boljeg djela od onog učinjenog u ovih deset dana, tj. prvih deset dana zulhidžeta.” Prisutni su upitali: “Pa čak ni džihad na Allahovom putu?” “Pa čak ni džihad na Allahovom putu, osim čovjeka koji izađe u borbu na Allahovom putu i založi i svoj život i svoj imetak.”

Ibn Redžeb, Allah mu se smilovao, rekao je: “Po ovom pitanju najispravnije je mišljenje nekih kasnijih učenjaka koji su kazali da je ovih deset dana, skupno,

vrednije od deset zadnjih dana ramazana, iako se u tih deset dana nalazi noć koja je vrednija od drugih noći.”

Poštovani vjernici, Allah vam je naredio plemenito djelo: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur’anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

ALLAHOVO SVOJSTVO EL-AFVA, BRISANJA GRIJEHA, ZNAČENJE I POSLJEDICE (MEDINA)

Hatib: dr. Abdulbari ibn Avad es-Subejti
10. zulhidže 1441. po Hidžri / 31. juli 2020.

Hvala Allahu, Koji je Džennet učinio nagradom za hadž mebrur, a to je hadž koji je obavljen iskreno u ime Allaha i od halal imetka, koji je obavljen na propisan način, i u kojem su izbjegavani grijesi.

Hvalim Ga, slavljen neka je, i zahvaljujem Mu na svakoj dobroti i olakšanom dobru. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, On je Blagi i Onaj Koji mnogo prašta, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik. On je obožavao svog Gospodara s čvrstim ubjeđenjem i njegovo je srce bilo radosno zbog ljubavi prema njemu, neka su na njega Allahova milost i blagoslov, i na njegovu porodicu i ashabe, koje ko bude volio bit će nagrađen i pomognut. Oporučujem sebi i vama bogobojznost. Uzvišeni kaže: “O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

U odabranim vremenima, musliman, dok čini dobra djela, teži Allahovoj blagosti i oprost, a Allahov oprost je milozvučna riječ koja unosi smirenost u dušu, zadovoljstvo u srca i povjerenje u ono što je kod Allaha, džellešanu. “Allah će, ima nade, oprostiti jer Allah briše grijeha i prašta.” (En-Nisa, 99)

Allah briše grijeha, oprašta počiniocima grijeha i prelazi preko ružnih postupaka onih koji često griješe: “On prima pokajanje od robova Svojih i prašta hrđave postupke i zna šta radite.” (Eš-Šura, 25)

Jedna od prefinjenosti i suptilnosti Allahovog oprosta jeste da voli pokajnike i raduje se njihovom povratku Njemu, a na veličinu Allahovog oprosta ukazuje i to što On umnogostručuje dobra djela i daje nagrade i za sam naum, ali ne i za grijeha.

Na veličinu Allahovog oprosta ukazuje i to što pretvara loša djela u dobra: kada čovjek ostavi zabranjeno djelo – haram i poduzme sve čime će iskazati

pokajanje i pokornost, povećá se njegov iman i pojačaju se dokazi imana u njegovom srcu, i Allah ga počasti Svojim najljepšim oprostom, a kako je samo velik i veličanstven Njegov oprost, slavljen neka je On. Uzvišeni kaže: "... ali onima koji se pokaju i uzvjeruju i dobra djela čine, Allah će njihova hrđava djela u dobra promijeniti, a Allah prašta i samilostan je." (El-Furkan, 70)

Na veličinu Allahovog oprosta ukazuje i činjenica da je Njegova milost pretekla Njegovu srdžbu, a oprost Njegovu kaznu. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "Kada je Allah završio stvaranje, zapisao je kod Sebe, iznad Arša: 'Moja milost pretekla je Moju srdžbu.'"

Na veličinu Allahovog oprosta ukazuje i odgađanje kazne. On na ljudsko neznanje i nemarnost uzvraća blagošću, na grijehе oprostom, na poricanje blagodarnošću.

Na veličinu Allahovog oprosta ukazuje i mogućnost iskupljivanja grijeha i njena raznolikost. Grijehе može iskupiti upotpunjavanje abdesta, spominjanje Allaha, džellešanuhu, mnoštvo koraka prema džamijama, post mjeseca ramazana, post dana Arefata, post Ašure, dova na kraju sijela, umra, hadž i obavljanje propisanih namaza, sadaka, strpljivost, prisustvovanje kružocima znanja i spominjanja Allaha, džellešanuhu, donošenje salavata na Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, bio je ustrajan i uporan u traženju oprosta, brisanja grijeha i zdravlja i zaštite kod Allaha, on je molio Allaha, džellešanuhu, ujutro i uveče: "Allahumme inni es'elukel-afve vel afijete fi dini ve dunjaje ve ehli ve mali! – Allahu moj, tražim od Tebe oprost i zaštitu, u vjeri, dunjaluku, porodici i imetku!"

I pored ove velike dobrote i obilnog praštanja, čovjek mora biti oprezan i ne dozvoliti da ga Allahov oprost i plemenitost obmanu i da zapostavi činjenje dobrih djela i oda se grijesima. Uzvišeni kaže: "O čovječe, zašto da te obmanjuje to što je Gospodar tvoj plemenit..." (El-Infitar, 6)

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: "Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šalžite mu pozdrav!" (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

NAJBOLJA OPORUKA (MEKA)

Hatib: dr. Abdullah ibn Avvad el-Džuheni
17. zul-hidže 1441. po Hidžri / 7. avgust 2020.

Svaka hvala i zahvala pripadaju Allahu, Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je naš vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik. “O vi koji vjerujete, bojte se Allaha istinskom bogobojaznošću i nipošto ne umirite osim kao muslimani!” (Ali-Imran, 102) ”O ljudi, bojte se Gospodara svoga, Koji vas je stvorio od jedne osobe, od koje je njen par stvorio, a od njih dvoje mnoge muškarce i žene rasijao. Bojte se Allaha, čijim imenom jedni druge molite, i čuvajte rodbinske veze. Allah vas, doista, nadzire.” (En-Nisa, 1) ”O vjernici, bojte se Allaha i govorite samo istinu, On će vas za vaša dobra djela nagraditi i grijehе vam vaše oprostiti. A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao - postići će ono što bude želio.” (El-Ahzab, 70-71).

Najistinitiji govor je Allahova knjiga, a najbolja uputa je uputa Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem. Najgore stvari (u vjeri) su nove stvari, svaka nova stvar (u vjeri) je novotarija, svaka novotarija je zabluda, a svaka zabluda vodi u Vatru.

O muslimani, Allah Uzvišeni, poslao je poslanike i po njima objavio knjige kako bi pozvali ljude u obožavanje Njega Jedinog, Koji druga nema, i kako bi ih izveli iz tmina na svjetlo i uputili ih na Pravi put nakon zablude.

Od Njegove milosti je da je poslao ovom ummetu, koji je posljednji od svih ummeta, najboljeg poslanika, našeg poslanika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, kojeg je odabrao i odlikovao nad ostalim poslanicima, kao što je odabrao i odlikovao njegov ummet nad ostalim ummetima. Nema Pravog puta i nema sreće osim u vjerovanju u ono što je on rekao i ostavljanju onoga što je zabranio, i obožavanju Allaha onako kako je on propisao.

O muslimani, Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, bio je milostiv, brižan, iskren i želio je svako dobro svome umetu. Kaže Uzvišeni: “Došao vam je Poslanik, jedan od vas, teško mu je što ćete na muke udariti, jedva čeka da Pravim putem pođete, a prema vjernicima je blag i milostiv. A ako oni glave okrenu, ti reci: “Meni je dovoljan Allah, nema boga osim Njega; samo se uzdam u Njega, On je Gospodar svemira veličanstvenoga!” (Et-Tevbe, 128–129)

Jedan od aspekata Poslanikove upute bio je el-vasijje – oporuka, zavjet. Ova riječ, u svojoj osnovi, ima značenje povezivanja, spajanja, održavanja veza. Oporučiti (vasijetiti) se može imetak ili nešto drugo. Oporuka imetka smatra se “šerijatskom oporukom” i tretira se u pravnoj nauci (fikhu). Ovom vrstom oporuke ispunjava se značenje “povezivanja”, jer se time uspostavlja veza između oporučioca i oporučenika, posredstvom imetka oporučioca.

Što se tiče nematerijalne oporuke, ona ima značenje usmjeravanja, savjetovanja i upućivanja, i njen cilj je postizanje koristi i otklanjanje štete. Kao kada bi neko rekao: opručujem ti bogobojaznost, ili kada ashab kaže: Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, opručio mi je to i to.

Ako pratimo Poslanikove, sallallahu alejhi ve sellem, opruke/savjete, uočit ćemo raznovrsnost, širinu i višestranost. Njegovi savjeti i preporuke obuhvataju sve aspekte ljudskog života, bez obzira da li se radi o ovosvjetskim ili onosvjetskim pitanjima, s tim da preovladavaju tzv. onosvjetski savjeti, i odlikuju se sadržajnošću i nadnaravnošću.

Jedan od tih savjeta, Allah vas čuvao, je savjet o pridržavanju Allahove knjige, njenom čitanju i postupanju po njoj. Rekao je Ebu Zerr, radijallahu anhu: “Rekao sam: Allahov Poslaniče, savjetuj me.” Rekao je: “Savjetujem ti da što više učiš Kur’an, on je tvoja svjetlost na Zemlji, i opskrba na nebesima.” (Ibn Hibban) Ova časna Knjiga uredila je ljudski život, kroz savršen program, u svim njegovim aspektima.

Sa aspekta veze čovjeka sa njegovim Gospodarom, Kur’an je objasnio božanske prinicpe vjerovanja i sve ono što je uskoj vezi s tim, a spada u domen gajba (nevidljivog, onostranog) i tiče se šest temelja vjerovanja (vjerovanje u Allaha, meleke, knjige, poslanike, Sudnji dan i odredbu dobra i zla), obrazložio obredoslovne propise, postavio temelje međuljudskih odnosa, koji povezuju ljude i vraćaju ih jedne na druge, i povezoao ih je islamskim bratstvom. Kaže Uzvišeni: “Samo su vjernici braća.” (El-Hudžurat, 10).

Uspostavio je porodičnu građevinu na temeljima ljubavi, prava, samislosti i obstranih dužnosti. Kaže Uzvišeni: “One imaju isto toliko prava koliko i dužnosti, prema zakonu - samo, muževi imaju prednost pred njima za jedan stepen. - A Allah je silan i mudar.” (El-Bekare, 228)

Uredio je propise sticanja opskrbe i egzistencije, i sva specifična pitanja u vezi sa imetkom/kapitalom, pokretačem životnih aktivnosti. Kaže Uzvišeni: “pa hodajte predjelima njezinim i hranite se onim što On daje, Njemu ćete poslije oživljenja odgovarati.” (El-Mulk, 15)

Uspostavio je “vagu pravедnosti” na Zemlji. Kaže Uzvišeni: “Mi smo izaslanike naše s jasnim dokazima slali i po njima knjige i terazije objavljivali, da bi ljudi pravédno postupali - a gvožđe smo stvorili, u kome je velika snaga i koje ljudima koristi - i da bi Allah ukazao na one koji pomažu vjeru Njegovu i poslanike Njegove kad Ga ne vide. Allah je, uistinu, moćan i silan.” (El-Hadid, 25)

Ustanovio je tri vrste vlasti: zakonodavnu, sudsku i izvršnu. Sve to i mnogo više nalazi se u ovom ajetu, a sva kur’anska značenja su uzvišena, njegovi savjeti su mudri, njegov put je ispravan. Istinu je rekao Uzvišeni: “Ovaj Kur’an vodi jedinom ispravnom putu, i vjernicima koji čine dobra djela donosi radosnu vijest da ih čeka nagrada velika.” (El-Isra, 9)

Časni Kur’an je svjetlo onome koga je Allah uputio. Njime Allah uzdiže koga hoće, a unizuje koga hoće. Ko ga prihvati i postupa po njemu, biće od sretnih i spašenih kod Allaha, a ko ga zapostavi i okrene se od njega, bit će od stradalih i gubitnika na ovom i budućem svijetu, i od najnesretnijih ljudi. Rekao je Ibn Dževzi, Allah mu se smilovao: “Dunjaluk i njegova dobra veća su magija od Haruta i Maruta. Harut i Marut, svojom magijom, rastavljali su muža od žene, a dunjaluk, svojom magijom, rastavlja čovjeka od njegovog Gospodara. Kada se povećaju iskušenja i potresu te svojom žestinom, a posebno u ovim kasnijim vremenima, sjeti se da je Kur’an Allahova knjiga, koja te učvršćuje na istini. ‘A tako se objavljuje da bismo njime srce tvoje učvrstili, i mi ga sve ajet po ajet objavljujemo.’ (El-Furkan, 32)

Smirenost srca veća i bolja je od njegove sreće, jer je sreća trenutna, a smirenost je trajna, čak i u iskušenjima, a jedan od najvećih uzroka smirenosti je zikrullah – spominjanje Allaha. ‘A srca se doista, kad se Allah spomene smiruju!’ (Er-Ra’d, 28)”

Ko bude dao prednost Kur'anu nad spominjanjem Allaha i traženjem od Njega, Allah će mu dati najbolje što daje onima koji traže od Njega. Prednost Allahovog govora nad govorom ljudi je kao Njegova prednost nad Njegovim stvorenjima. Omer ibn Abdulaziz, Allah mu se smilovao, napisao je svojim namjesnicima: “Nemojte postavljati na pozicije, koje sam vam povjerio, osim “ehlul-Kur'an” (dobri poznavaoči Kur'ana, oni koji ga znaju napamet i poznaju njegova značenja).” Odgovorili su mu: “Postavili smo takve na položaje, pa su izigrali ukazano povjerenje.” On im je ponovo napisao: “Nemojte postavljati nikoga osim ehlul-Kur'an, jer ako u njima nema dobra, preče je da u drugima neće biti dobra.” Molim Allaha da mene i vas učini od “ehlul-Kur'ana” – njegovih poznavaoča i sljedbenika, jer oni su Allahovi odabranici, i da nas učini od onih koji ga znaju napamet, istinski ga uče i čitaju i postupaju po njemu. Divan je on savjet i divan je Savjetodavac. Kaže Uzvišeni: “Knjiga koju ti objavljujemo blagoslovljena je, da bi oni o riječima njezinim razmislili i da bi oni koji su razumom obdareni pouku primili.” (Sād, 29)

Znajte, da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na darovanu milost i nepresušnu blagodat, Muhammeda sina Abdullahova, sallallahu alejhi ve sellem, pa je rekao: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Rekao je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: “Ko na mene donese salavat, meleki će na njega donositi salavate, sve dok on bude donosio salavate na mene. Pa, neka smanji ili poveća.”

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

BLAGOSLOVLJENE UPUTE (MEDINA)

Hatib: dr. Ahmed Talib ibn Abdulhamid
24. zulhidže 1441. po Hidžri / 14. august 2020.

Hvala Allahu, Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah, džellešanuhu, uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i mir, i na njegovu časnu porodicu i čestite ashabe.

“O vi koji vjerujete, bojte se Allaha istinskom bogobojaznošću i nipošto ne umirite osim kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

“O ljudi, bojte se Gospodara svoga, Koji vas je stvorio od jedne osobe, od koje je njen par stvorio, a od njih dvoje mnoge muškarce i žene rasijao. Bojte se Allaha, čijim imenom jedni druge molite, i čuvajte rodbinske veze. Allah vas, doista, nadzire.” (En-Nisa, 1)

“O vjernici, bojte se Allaha i govorite samo istinu, On će vas za vaša dobra djela nagraditi i grijehе vam vaše oprostiti. A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao – postići će ono što bude želio.” (El-Ahzab, 70-71).

Najistinitiji govor je Allahova knjiga, a najbolja uputa je uputa Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem. Najgore stvari u vjeri su novotarije, svaka novotarija je zabluda, a svaka zabluda vodi u Vatru.

O muslimani, znajte da su primanje i potpunost djela kod Allaha, džellešanuhu, povezani s nijetom, namjerom, i da će svaki čovjek biti nagrađen ili kažnjen prema svom nijetu; da je jedini kriterij ispravnosti djela njegova usklađenost sa sunnetom Allahovog odabranika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, i da vaša vjera podrazumijeva: vanjsku predanost (islam zahir), unutrašnje vjerovanje/ubjeđenje (iman batin) i dobročinstvo (ihsan), koje se smatra njenim vrhuncem i najuzvišenijem stepenom, a ihsan je da obožavaš

Allaha, džellešanuhu, kao da Ga vidiš, a ako ne na tom stepenu, onda sviješću i znanjem da Allah, džellešanuhu, vidi tebe.

Znajte da će Sudnji dan doći, u to nema sumnje, i da će Allah oživiti one koji su u grobovima; i da je maternica mjesto stvaranja, udahnuća duše, određivanja sudbina i smrtnog časa; i da su Allahove granice jasne, da su sumnjive stvari opasnost, a zabrane i harami nesreća; i da je tajna ispravnosti govora i djela skrivena u srcu, i da je vjera ispunjavanje prava, Božjih i ljudskih; i da se zaštita postiže vanjskom predanošću (islam), a obračun za djela pripada Allahu; i da je Allah, džellešanuhu, lijep i prihvata samo ono što je lijepo/čisto; i da se zabrane ostavljaju, a naredbe izvršavaju i da je propast u mnoštvu zapitkivanja i razilaženju oko jasnih dokaza.

Ostavite sumnju, obuzdajte srdžbu i klonite se svega što vas se ne tiče i što nije vezano za vaš dunjaluk i ahiret. Činite dobro i budite dobročinitelji u svim situacijama. Bojte se Allaha gdje god da ste. Čuvajte Allaha, i On će vas čuvati, dozivajte Ga, i On će vam se odazvati, i tražite pomoć od Uzvišenog i Svemogućeg.

Znajte da su nedaće, nevolje i iskušenja određeni, da pomoć dolazi uz strpljenje, izlaz uz nevolju i olakšanje uz teškoću; i da je bestidnik onaj koji radi sve što mu duša poželi; i da je postigao čvrstinu u islamu onaj ko vjeruje u Allaha, a zatim ustraje, očisti svoje srce i sjeća se Allaha, obavlja namaz, daje milostinju i strpljiv je, uči Kur'an, slijedi njegove upute i prima pouku, i koji je upotpunio svoje vjerovanje, ispunio vagu svojih dobrih djela, spoznao dokaze, osvijetlio svoje srce i put kojim hodi, oslobodio svoju dušu i postigao zadovoljstvo svoga Gospodara. To su samo vaša djela, koja se zbrajaju i prema njima će vam biti suđeno. Držite se jasnih stvari, a čuvajte se novotarija. Vatra je “žetva” onoga što su ljudi “posijali” svojim jezicima. Budite, o Allahovi robovi, istinska braća.

Znaj da je najbolje prijateljstvo, zaštita i pažnja, da budeš voljen od Istinskog Zaštitnika, Prijatelja i da budeš viđen i primijećen od Uzvišenog. Njemu se okreni i pred Njim ponizi, a suprotstavi se strasti i slijedi Njegovu Objavu. Ustrajnost na Pravom putu je suština počasti. Pređi put do Blagog i Lijepog.

U hadsi-kudsiju Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, navodi da je Allah, džellešanuhu, rekao: “O sine Ademov, dok god Me budeš molio i od Mene se nadao, Ja ću ti praštati šta god budeš radio, i na to se neću obazirati! O sine

Ademov, kad bi tvoji grijesi dosegli do granica neba, pa Me ti zamolio za oprost, oprostio bih ti! O sine Ademov, kad bi mi pristupio s greškama velikim poput Zemlje, zatim Me sreo ne smatrajući drugog ravnim Meni, Ja bih ti pristupio s isto toliko oprosta!”

Istinu je rekao Uzvišeni Allah, njegov povjerljivi Poslanik dostavio je Objavu, a mi to svjedočimo. “I tražite oprost od Gospodara svoga, i onda Mu se pokajte! Gospodar moj je, uistinu, samilostan i pun ljubavi.” (Hud, 90)

Oslonite se na Allaha, u činjenju dobra, onako kako se treba osloniti, On će vas opskrbiti kao što opskrbljuje ptice (iz svojih gnijezda izlaze gladne, a vraćaju se site). Između mnogobrojnih propisa i djela, birajte one sveobuhvatne, kao što su riječi Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: “Neka tvoj jezik bude vlažan od spominjanja Allaha.”

O vjernici, donosite salavate na onoga kome je hrlilo stablo, i u čijim su rukama kamenčići činili tesbih (slavljenje, veličanje Allaha), i kome je kamen nazivao selam, i na čiji se znak Mjesec raspolutio, i zbog čijih je riječi plakala i jecala palma (na koju se Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, naslanjao), i koga je Allah, na nebesima, doveo do Sidretul-muntehaa, i čije je srce očistio i okrenuo ga u namazu prema kibli koju je on želio. Allah, džellešānuhu, propisao je salavat na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, pa poštujujte Allahove propise i ukasite se osobinama meleka, kao što Allah Uzvišeni kaže: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allahu moj, smiluj se i blagoslovi našeg prvaka Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, njegovu porodicu i sve ashabe.

PROMIŠLJANJA O VJEROVJESNIČKOJ HIDŽRI (MEKA)

Hatib: dr. Bender ibn Abdulaziz Belile
2. muharem 1442. po Hidžri / 21. august 2020.

Hvala Allahu, Koji se izdvojio časnim i uzvišenim imenom, i Kome pripadaju visoka i nedostižna prostranstva, Koji nema kraja i poslije Kojeg nema cilja. Njegova milost obuhvata sve i On sve zna, neka je slavljén i uzvišen, kao Gospodar i Bog. Njegova odredba i sud su konačni. Ukazao je milost vjernicima, Arapima i nearapima, poslavši im Poslanika, jednog od njih, najčišćeg i najmilostivijeg, najpametnijeg i najblažeg, najubjeđenijeg u istinu i najodlučnijeg. Njegov Gospodar očistio ga je duševno i tjelesno, zaštitio od bilo kakve mahane i nedostatka, dao mu je mudost i pravo da sudi ljudima. Otvorio je njime zakatančena srca, zaslijepijene oči i zaglušene uši. U njega su povjerovali i pomogli ga oni kojima je Allah odredio udio u sreći, a zanijekali su ga i okrenuli se od njega oni kojima je Allah odredio propast: “Onaj ko je na ovome svijetu bio slijep bit će slijep i na onom i daleko od svakoga dobra” (El-Isra, 72).

Neka su na njega Allahova milost, blagoslov i spas, i na njegovu porodicu i ashabe.

Bojte se Allaha, ljudi, “svi se čvrsto Allahova užeta držite i nikako se ne razjedinjujte! I sjetite se Allahove milosti prema vama kada ste bili jedni drugima neprijatelji, pa je On složio srca vaša i vi ste postali, milošću Njegovom, prijatelji; i bili ste na ivici vatrene jame, pa vas je On nje spasio. Tako vam Allah objašnjava Svoje dokaze, da biste na Pravom putu istrajali” (Ali Imran, 103).

O vjernici! Allah Uzvišeni, Svojom mudrošću i milošću, htio je da među ljudima postoje oni koji će ih popravljati, predvoditi, upućivati na dobro, izvesti ih iz zablude na Pravi put i očuvati njihovu prirodu, pa im je slao vjerovjesnike i poslanike, najbolje i najodabranije ljude, izaslanike između Allaha i Njegovih stvorenja, kako bi im dostavili Njegove poslanice, podučili ih Njegovim ajetima

i volji, kretali se i boravili među njima s najljepšim ponašanjem i najčasnijim osobinama, i bili primjer i uzor onima koji tragaju za istinom. Tim putem hodili su mnogi izabranici, i s tog izvora pili su miljenici, a posljednji od njih je predvodnik upućenih, prvak svih stvorenja, pečat vjerovjesnika i Allahova milost svjetovima Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, sin Abdullaha ibn Abdulmuttaliba ibn Hašima, vjerovovjesnik, Arap, Kurejšević, Hašimović, potomak Ibrahima, od njegovog sina Ismaila, alejhimas- selam.

Allah je njime zapečatio poslanstvo, upotpunio svjetlost vjerovjesništva i učinio ga je otvorenom kapijom koja vodi Njegovom Džennetu i uputiteljem ka Njegovoj milosti. Nakon njegovog poslanja Allah, džellešanuhu, ne prihvata vjeru osim njegove, niti je zadovoljan ijednim drugim putem osim njegovim. Poslanik Muhammed i njegov ummet posljednji su na dunjaluku, a prvi na Sudnjem danu.

Primjer poslanika Muhammeda i ranijih vjerovjesnika je kao primjer čovjeka koji je sagradio građevinu, ukrasio je i uljepšao, osim mjesta jedne cigle na uglu građevine, koje je ostavio praznim, pa su ljudi gledali i obilazili građevinu i govorili: “Samo da je umetnuo i ovu ciglu”, a upravo je on, sallallahu alejhi ve sellem, ta cigla, koja upotpunjava ovu savršenu građevinu. Mjesto te cigle u građevini je kao mjesto bisera u kruni i poveza u ogrlici. Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, bio je najbolja cigla u najboljoj građevini.

Primjer poslanika Muhammeda i njegovog ummeta je kao primjer čovjeka koji je potpalio vatru, pa kada je ona planula i osvijetlila prostor oko sebe, počeli su leptiri upadati u nju i hrliti ka njoj, a on ih je tjerao, ali su ga nadvladavali i svom silinom hrlili ka vatri.

Allah, džellešanuhu, poslao ga je u vremenu kada je na cijelu Zemlju, Arape i nearape, spustio Svoj prezir, osim malih skupina sljedbenika Knjige.

Ljudi su se u to vrijeme mogli podijeliti u dvije skupine: sljedbenike Knjige koji su izmijenili i krivotvorili Objavu, i mnogobošce koji su obožavali ono što su napravili vlastitim rukama i što im se prohtije.

Čovječanstvu je, više nego ikada, trebao neko ko će razbiti tmine neznanja i zablude, obnoviti u njemu svjetlost upute i žeravice ustrajnosti, obnoviti ono što je iščezlo i oživjeti ono što je zamrlo, i skinuti s “lica” istine ono što ga je prekrilo i zatamnilo.

Došao mu je izaslanik od njegovog Gospodara dok je bdio i razmišljao u pećini Hira, uhvatio ga i stisnuo dok nije osjetio bol i rekao mu: “Uči”, a on je odgovorio: “Ne znam učiti”, da bi mu na kraju rekao: “Čitaj/uči, u ime Gospodara tvoga, Koji stvara, stvara čovjeka od ugruška! Čitaj/uči, plemenit je Gospodar tvoj, Koji poučava peru, Koji čovjeka poučava onome što ne zna.” (El-Alek, 1–5)

Objavljivanje ovih ajeta bilo je najava početka Muhammedovog poslanstva i obznanjenje nebeske Objave, pečata svih poslanica, koja će izvesti ljude iz tmina na svjetlo “kojim Allah upućuje na puteve spasa one koji nastoje steći zadovoljstvo Njegovo” (El-Maida, 16).

Zatim mu je Allah objavljivao ajet za ajetom, naređujući mu da opominje i prenosi radosne vijesti. Jedan period opominjao je u tajnosti, a onda mu je Allah naredio da opominje javno, ne osvrćući se, radi Allaha, na uvrede mnogobožaca.

U Meki je od mnogobožaca doživio najgore neugodnosti, poricali su njegovo poslanstvo, odvrćali su ljude od njega i govorili su: “Poučeni – umno poremećeni!” (Ed-Duhan, 14); “On je pjesnik, sačekat ćemo da vidimo šta će mu suđeno biti” (Et-Tur, 30); “Ovaj je zaista pravi čarobnjak!” (Junus, 2); “To su samo smušeni snovi; on ga izmišlja; on je pjesnik; neka nam donese kakvo čudo kao i prijašnji poslanici!” (El-Enbija, 5).

To je Vjerovjesniku, sallallahu alejhi ve sellem, samo povećalo ustrajnost na putu istine, a poricateljima je samo povećalo prkos u zabludi: “Ali, oni su uporni u bahatosti i u bježanju od istine” (El-Mulk, 21).

Između njih i Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, desile su se različite situacije, iskušenja i nedaće, a Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, unatoč tome, praštao je, prelazio preko njihovih postupaka i nadao se da će neki od njih povjerovati u Allaha i u njegovu iskrenost. Kada ga je njegova supruga Aiša, kćerka Siddikova, radijallahu anha, upitala: “Da li si imao teži dan od onoga na Uhudu?”, on je rekao: “Da, Aiša, doživio sam od tvoga naroda ono što sam doživio, ali najteže što sam doživio je na dan Akabe. Toga dana pozvao sam Ibn Abdjalila u islam i on mi se nije odazvao, pa sam otišao zabrinut, i prenuo sam se tek kod mjesta Karnu Sealib. Podigao sam glavu i ugledao iznad sebe oblak, a u njemu je bio Džibril, koji me dozvao i rekao mi: ‘Allah Uzvišeni čuo je govor tvoga naroda, ono što su ti rekli i šta su ti odgovorili. On ti šalje Meleka brda da mu narediš ono što želiš da im uradi.’ Potom mi

se obratio Melek brda, nazvao mi selam i rekao: ‘Muhammede, Allah je zaista čuo riječi tvoga naroda koje ti je uputio. Ja sam Melek brda. Tvoj Gospodar poslao me tebi da mi narediš šta želiš. Ako želiš, savnit ću nad njima dva brda iznad Meke?’ Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: ‘Nadam se da će Allah iz njihovih kičmi izvesti one koji će samo Njega obožavati i koji Mu neće ni u čemu širk činiti.’” (Buhari i Muslim)

Urva ibn Zubejr, radijallahu anhu, upitan je o najgoroj stvari koju su idolopoklonici učinili Vjerovjesniku, sallallahu alejhi ve sellem, a on je rekao: “Dok je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, jednom prilikom klanjao pored Kabe, prišao mu je Ukba ibn Ebu Muajt, stavio mu odjeću oko vrata i jako ga stegao, pa je prišao Ebu Bekr, radijallahu anhu, uhvatio ga za ramena i odgurnuo od Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, i rekao: ‘Zar da ubijete čovjeka zato što govori: Gospodar moj je Allah!’ (Gafir, 28).” (Buhari) Abdullah ibn Mesud, radijallahu anhu, rekao je: “Kao da gledam u Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, dok govori o jednom od vjerovjesnika kojeg je njegov narod udarao, a on je brisao krv sa svoga lica i govorio: ‘Gospodaru, oprosti mome narodu, jer oni ne znaju.’” (Buhari i Muslim)

O vjernici, kada su se pojačala iskušenja vjericima u Meki, Allah je dozvolio Svome Vjerovjesniku da se preseli u Medinu, kako bi bio siguran od spletke i uznemiravanja Kurejšija, i kako bi pozivao svome Gospodaru i uspostavio vjeru, kojom je On zadovoljan, među stanovnicima Medine. On i njegovi ashabi preselili su se u Medinu i uzeli su je za svoju novu domovinu. Ova hidžra bila je jasno razdvajanje između islama i nevjerstva, i njome je Allah uzvisio islam, a ponizio nevjerstvo, i prekinuo period neugodnosti, zlostavljanja i uznemiravanja koje su muslimani trpjeli u Meki. Uspostavljena je država islama, a uništena država nevjerstva. Allahova riječ učinjena je gornjom, a riječ nevjernika donjom, i došlo je do otvorenog sučeljenja sljedbenika islama i sljedbenika nevjerstva. Sukobili su se istina i laž, i laž je poražena. “Laž, zaista, nestaje!” (El-Isra, 81)

Život muslimana u Medini uljepšan je pobjedama, na Bedru i protiv saveznika na hendeku, baš kao što je njihov život u Meki bio obilježen slabošću i poniženjem. Nevjernici su poraženi, a nisu postigli nikakvo dobro. Allah je Svome Vjerovjesniku, sallallahu alejhi ve sellem, podario veliku pobjedu, “otvorio” mu je Meku, najdražu zemlju Allahu, istinskom Pomagaču i Zaštitniku.

To je bila “jasna pobjeda”, kao da se nikada u Meki nisu ni desili vapaji, patnje i bolovi. Došla je pobjeda, a od predvodnika nevjerstva stradali su oni koji su stradali, a put Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, slijedili su oni koji su slijedili. Allah je obistinio san Vjerovjesnika i ispunio Svoje obećanje: “Allah će obistiniti san Poslanika Svoga da ćete, sigurno, u Časni hram ući sigurni – ako Allah bude htio – neki obrijanih glava, a neki podrezanih kosa, bez straha. On je ono što vi niste znali znao i zato vam je, prije toga, nedavnu pobjedu dao. On je poslao Poslanika Svoga s uputom i vjerom istinitom da bi je uzdigao iznad svih vjera. A Allah je dovoljan svjedok!” (El-Feth, 27–28)

O muslimani, “glas” Hidžre mogu čuti i razumjeti i oni daleki i oni bliži, i ona nam poručuje: “Nedaće ne traju vječno. Odabranost i odlikovanje kod Allaha saputnik je iskušenja. Plemenitost je povezana s neugodnostima. Bitno je da je završnica potpuna, a nije bitan početni gubitak. Čovjek poduzima sve potrebne korake, a Allah daje uspjeh onima koji se trude. Izlaz dolazi uz strpljenje, pobjeda uz iskušenje i s teškoćom dolazi olakšanje.”

Hidžra otkriva da je životopis Vjerovjesnika glavno mjerilo za riječi, djela i situacije, i da nema dobra u uputi koja se suprotstavlja uputi Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, i da zadnje generacije ummeta ne može unaprijediti osim ono što je unaprijedilo prve generacije, i da je suočavanje s teškoćama put prema naprijed, i da se iz tmine bola “rađaju” radosti nade.

Hidžra nas uči da je muhadžir onaj ko ostavi ono što su zabranili Allah i Njegov Poslanik, i da hidžra tijela prestaje, a hidžra srca ka Gospodaru traje sve dok su duše u tijelima.

Donosite salavate na najbolje stvorenje, čiji je spomen uzdignut na ovom, i čiji je zagovor primljen na drugom svijetu, kao što vam je naredio vaš Gospodar: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur’anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

KORISTI I POUKE IZ SURE EL-IHLAS (MEDINA)

Hatib: dr. Abdulbari ibn Avad es-Subejti
9. muhareme 1442. po Hidžri / 28. august 2020.

Hvala Allahu, Jednom, Jedinom. Zahvaljujem Mu zahvalom koja nema granica ni broja. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, Velikog, Koji je Utočište svakome, i svjedočim da je naš prvak i vjero-vjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, koga je Allah podržao i pomogao pored slabe opremljenosti i malobrojnosti, neka su na njega Allahova milost i blagoslov, i na njegovu porodicu i ashabe, koji su mu bili najbolja podrška. Oporučujem sebi i vama bogobojaznost. Uzvišeni kaže: “O vi koji vjerujete, bojte se Allaha istinskom bogobojaznošću i nipošto ne umirite osim kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

Sura El-Ihlas, veličanstvena sura – a sve kur’anske sure su veličanstvene – kratka, ali sadržajna, obuhvatila je krucijalna pitanja, i izdvojila se neprocje-njivom vrijednošću. Vrijedi kao trećina Kur’ana. Uzvišeni kaže: “Reci: ‘On je Allah – Jedan! Allah je utočište svakome! Nije rodio, i rođen nije! I niko mu ravan nije!’” (El-Ihlas, 1–4)

“Reci: ‘On je Allah’” – ime Allah je najuzvišenije i najsadržajnije Njegovo ime. Allah je najveće i najuzvišenije ime. Njegova uzvišenost ispunila je nebesa i sve što se nalazi na njima, i obuhvatila je svu Zemlju i ono što je iznad i ispod nje, i na njoj. Znanje o Allahu osnova je svakog znanja, štaviše, to je najčasnije i najveće znanje. Uzvišeni kaže: “On je Allah, na nebesima i na Zemlji” (El-En’am, 3).

Nema života, radosti, sreće, užitka niti smirenosti za srce bez spoznaje Allaha.

Malik ibn Dinar rekao je: “Jadni zaljubljenici u ovaj svijet, napustili su ga, a nisu osjetili ono najljepše na njemu.” Prisutni upitaše: “A šta je to najljepše na ovom svijetu?” “Spoznaja Allaha i ljubav prema Njemu”, reče on.

To je spoznaja kojom se postižu najveće deredže u pobožnosti, poniznosti i ljubavi. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Allah ima

devedeset i devet imena, stotinu manje jedno, ko ih obuhvati (spozna i primijeni u praksi), ući će u Džennet.”

Ko spozna Allaha, kroz Njegova imena i svojstva, zavoljet će Ga, a kada Ga zavoli, osjetit se smiraj u zikru, žudjet će za Njim i susretom s Njim. Kolika čovjek spozna Gospodara, toliko će Ga poštovati i veličati. Stepni ljudi u obožavanju Allaha razlikuju su ovisno o srčanoj spoznaji Allaha, kao što se stanja ljudi u namazu razlikuju, ovisno o toj spoznaji. Spoznaja Gospodara razvija kod čovjeka svijest o Njegovoj sveprisutnosti u svim situacijama, unosi smirenost u njegovo srce i dušu, podstiče ga da se istinski osloni i pouzda u Njega. “One koji vjeruju i čija se srca, kad se Allah spomene, smiruju – a srca se doista, kad se Allah spomene smiruju!” (Er-Ra’d, 28)

Ko istinski spozna Allaha, past će na sedždu i osjetit će slast u njoj, i obaviti će namaz i biti skrušen na kijamu i rukūu, i “uplovit” će u nebeska prostranstva, razmišljajući i govoreći: “Subhanallah! Elhamdulillah! Allahu ekber! La ilaha illallah! – Slavljene neka je Allah, hvala Allahu, Allah je najveći, nema boga osim Allaha!” Kada se Allahovo ime spomene uz malu stvar, uveća je, ako se spomene u strahu, nestane ga, ako se spomene u iskušenju, olakša ga, ako se spomene u brizi i tuzi, otkloni ih, ako se spomene u tjeskobi, razbije njene okove. Ko je spoznao Allaha, stidi se da ga On nađe u onome što mu je zabranio, i da ga ne nađe u onome što mu je naredio, jer je svjestan Njegove uzvišenosti, a On je rekao: “I pouzdaj se u Silnoga i Milostivoga, koji te vidi kada ustaneš da sa ostalima molitvu obaviš.” (Eš-Šuara, 217–219)

Kada oslabe značanja ma’rifeta – spoznaje Gospodara u srcu, presuše izvori imana, ugasi se žeravica slasti itaata – pokornosti Allahu, srce otvrdne, uznemiri se i u njemu se javi strah od neizvjesne budućnosti i gubitka opskrbe.

“Reci: ‘On je Allah – Jedan!’”, tj. On je Jedan, Kojem nema ravnog niti sličnog, i Kojem nema sličnog u moći. On je Jedan u svojstvima i Biću. On je Stvoritelj, Opskrbitelj, Onaj Koji oživljava i usmrćuje, Vlasnik, Onaj Koji postupa sa Svojim stvorenjima kako želi.

“Allah je utočište svakome!” Es-Samed je Onaj koji je savršen u Svojim svojstvima, o Kojem su ovisna sva Njegova stvorenja, Koji je neovisan o bilo kome, Koji ne umire, Kojeg niko ne nasljeđuje a Koji će naslijediti riznice nebesa i Zemlje, Koji ne spava i ne zaboravlja, Gospodar, Čija je vlast potpuna

i apsolutna, Veliki i Veličanstveni u znanju, mudrosti, blagosti, moći, snazi i svim ostalim svojstvima.

Es-Samed je Onaj Kojem stvorenja povjeravaju svoje potrebe i On ih ispunjava.

Ovo ime ulijeva kod čovjeka snagu, ponos i osjećaj neovisnosti o bilo kome mimo Allaha, i postaje ubijeđen u značenje riječi: “Allah je dovoljan Svome robu”, jer Es-Samed čuje Njegov vapaj, vidi njegovu poziciju, i kada bi se cijeli kosmos ujedinio da mu naudi, ne možemo mu nauditi osim onoliko koliko je Allah propisao.

“Nije rodio, i rođen nije!” – On je Živi, Koji ne umire, Onaj Koji će ostati nakon nestanka Njegovih stvorenja. On nema potrebu za djetetom. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Niko više, od Allaha, ne podnosi uvrede koje čuje. Oni mu pripisuju dijete, a On im daje opskrbu i zdravlje.”

“I niko Mu ravan nije!” – kako će Mu neko biti ravan, a On je stvorio i doveo u svijet postajanja svaku stvar, On je Veliki i Uzvišeni, Koji je veći i uzvišeniji od svega.

Enes ibn Malik, radijallahu anhu, rekao je: “U mesdžidu Kuba bio je jedan imam, ensarija, koji je svoje učenje uvijek počinjao surom Kul huvallahu ehad, a kada bi završio ovu suru, učio bi još jednu, i to je ponavljao na svakom rekatu. Ljudi koji su klanjali za njim rekli su mu: ‘Ti svoje učenje uvijek počinješ istom surom, zatim, smatrajući da ti nije dovoljna, učiš još jednu suru. Stoga, ili ćeš učiti samo ovu suru (Kul huvallahu ehad) ili ćeš je ostaviti, a učiti drugu suru!’ On je rekao: ‘Neću je ostaviti. Ako želite da vam klanjam kao imam, klanjat ću, a ako vam se to ne sviđa, napustit ću vas.’ Smatrali su da je on najbolji među njima i nisu željeli da im neko drugi klanja. Kada je došao Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, ispričali su mu o tome što se desilo. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, upitao ga je: ‘O ti, šta te sprečava da postupiš onako kako žele tvoje džematlije? I zbog čega učiš ovu suru na svakom rekatu?’ ‘Allahov Poslaniče’, reče on, ‘učim je zato što je volim.’ Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče mu: ‘Tvoja ljubav prema ovoj suri uvest će te u Džennet.’”

Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, čuo je nekog čovjeka da kaže: “Allahu moj, molim Te zato što si Ti Allah, Jedan, Koji je Utočište svakom, i Koji nije rodio i rođen nije, i Kojem niko ravan nije”, pa je rekao: “Zamolio je Allaha Njegovim najvećim imenom, kojim ako Ga se zamoli, dat će ono što se

od Njega traži i uslišat će dovu onome ko Mu uputi dovu.” Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, također je rekao: “Ako proučiš Kul huvallahu ehad i muavvizetejn – dvije sure zaštitnice (E-Felek i En-Nas), ujutro i navečer, bit će ti dovoljne za svaku stvar.”

O vjernici, sutra je dan Ašure, a Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, postio je ovaj dan, i rekao je: “Nadam se da će biti iskup za grijehе prošle godine.”

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur’anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijehа, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

BLAGODATI BOGOBOJAZNOSTI I SVIJEŠTI O ALLAHOVOM NADZORU (MEDINA)

Hatib: dr. Husejn ibn Abdulaziz Alu Šejh
16. muharem 1442. po Hidžri / 4. septembar 2020.

“Neka je hvaljen Allah, Čije je sve ono na nebesima i sve ono na Zemlji! Hvaljen neka bude i na onome svijetu! On je Mudri i Sveznajući.” (Saba, 1) Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, Uzvišenog, Velikog, i svjedočim da je naš vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, koji je došao s radosnom viješću i opomenom, neka su na njega Allahova milost, mir i blagoslov, i na njegovu porodicu, i ashabe.

O muslimani! Muaz ibn Džebel, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Boj se Allaha gdje god da si, učini dobro djelo nakon lošeg djela, koje će ga pobrisati, i prema ljudima se lijepo ophodi.” (Ahmed i Tirmizi, hasen)

Ovo je zaista veličanstven hadis, koji sadrži snažne poruke, velike riječi i važna pravila. Ibn Hadžer el-Hejtemi rekao je: “Ovaj hadis objedinio je sve šerijatske propise.” Neki učenjaci nazvali su ga “majkom sunneta”.

Postupati prema ovom hadisu, to je garancija ostvarenja sreće i uspjeha na oba svijeta.

Prvo pravilo koje postavlja ovaj hadis jeste postizanje bogobožnosti, svijesti o Allahu, izvršavanjem Njegovih naredbi i pokornošću Njemu, i ostavljanjem grijeha i loših djela, u javnom i privatnom životu.

Ova oporuka obavezuje vjernika na čuvanje Allahovih granica, gdje god bio i gdje god se našao, na udaljavanje od grijeha i harama, ustrajnost na Pravom putu i svijest o Allahovom nadzoru u svim stvarima i situacijama.

Uzvišeni kaže: “O ljudi, bojte se Gospodara svoga, Koji vas od jednog čovjeka stvara, a od njega je i drugu njegovu stvorio, i od njih dvoje mnoge muškarce i žene rasijao. I Allaha se bojte – s imenom Čijim jedni druge molite – i rodbinske veze ne kidajte, jer Allah, zaista, stalno nad vama bdi.” (En-Nisa, 1)

U komentaru ovog ajeta kaže se: “On bdije nad svim vašim stanjima i djelima.” Uzvišeni kaže: “I bojte se Dana kada ćete se svi Allahu vratiti, kada će se svakome ono što je zaslužio isplatiti – nikome krivo neće učinjeno biti.” (El-Bekara, 281) Ibn Abbas i Seid ibn Džubejr rekli su: “Ovo je Allahova oporuka Njegovim robovima u posljednjem ajetu časnog Kur’ana koji objavljen.”

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, poručio je: “Čuvaj Allaha, čuvat će te.” Postupanjem po ovom temelju postiže se veliki uspjeh i plemenita nagrada. U dva *Sabiha* zabilježeno je da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Sedmericu će Allah skloniti u Svoj hlad na Dan kada neće biti drugog hlada osim Njegovog”, i spomenuo je: “... čovjeka kojeg je ugledna i lijepa žena pozvala na blud, a on joj je rekao: ‘Ja se bojim Allaha, Gospodara svjetova.’”

Drugi temelj jeste činjenje dobrog djela nakon lošeg djela koje će ga obrisati. Dobro djelo je opći naziv za svako djelo koje približava Allahu, a najvrednija dobra djela koja brišu loša djela jesu: iskreno pokajanje (tevbei-nesuh), iskreno traženje oprost od Allaha (istigfar) i istinska predanost.

Imam Ahmed bilježi da je Ebu Zerra, radijallahu anhu, kazao: “Rekao sam: ‘Allahov Poslaniče, posavjetuj me.’ Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: ‘Kada uradiš loše djelo, učini poslije njega dobro djelo, koje će ga obrisati.’ Rekao sam: ‘Da li je izgovaranje riječi ‘la ilahe illallah’ jedno od dobrih djela?’ ‘Da, te riječi su najbolje dobro djelo.’” Ibn Hadžer kaže da je ovaj hadis dobar prema ocjeni islamskih učenjaka.

Činjenje dobrih djela briše prethodne grijeha i loša djela. Uzvišeni kaže: “I obavljaj molitvu početkom i krajem dana, i u prvim časovima noći! Dobra djela zaista poništavaju hrdava. To je pouka za one koji pouku žele” (Hud, 114); “Ako se budete klonili velikih grijehova, onih koji su vam zabranjeni, Mi ćemo preći preko manjih ispada vaših i uvešćemo vas u divno mjesto.” (En-Nisa, 31)

Muslim bilježi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Pet dnevnih namaza, džuma do džume, ramazan do ramazana iskupljuju grijeha učinjene između njih, ako se budu izbjegavali velikih grijesi.”

Treći temelj jeste lijepo ophođenje prema ljudima, koje se ogleda u blagom i prijatnom odnosu, vedrom i nasmijanom licu, različitim oblicima dobročinstva, otklanjanju neugodnosti. Osnovni princip je da želiš drugima ono što želiš sebi, lijepu riječ, lijepo djelo, plemenit odnos, i da se u komunikaciji s

ljudima pridržavaš ovih principa. Uzvišeni, hvaleći Svog Vjerovjesnika, kaže: "... jer ti si, zaista, najljepše čudi." (El-Kalem, 4)

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "Najpotpunijeg imana (vjerovanja) su oni čije je ponašanje najbolje." (Hadis bilježi Tirmizi, koji kaže da je hasen-sahih, a vjerodostojnim su ga ocijenili Ibn Hibban i Hakim.) Poslanik je također rekao: "Vjernik svojim lijepim ponašanjem dostiže deredžu postača i klanjača." (Tirmizi, a vjerodostojnim ga je ocijenio Ibn Hibban)

Nastoj da primijeniš ovaj temelj u svom životu i budeš od onih koji imaju lijepo ponašanje i manire, jer je to djelo kojim je Allah zadovoljan, i koje je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, ubrojao u dobročinstvo koje vodi ka vječnim džennetima. Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, upitan je o dobročinstvu i grijehu, pa je rekao: "Dobročinstvo je lijepo ponašanje, a grijeh je ono što te tišti u grudima i za što ne želiš da ljudi saznaju." (Muslim)

Kada su Poslanika upitali o onome što će ljude najviše uvesti u Džennet, rekao je: "Bogobožnost i lijepo ponašanje." (Hadis bilježi Tirmizi i kaže da je hasen-sahih, a vjerodostojnim ga je ocijenio Ibn Hibban.)

Izvršite, Allah vam se smilovao, ovu Poslanikovu preporuku, sa sva tri njena temelja, koja ste čuli, i pridržavajte se ovih velikih pravila, postići ćete uspjeh i sreću, na ovom i budućem svijetu.

O muslimani, jedno od dobrih djela koje briše loša djela jesu različiti oblici dobročinstva prema ljudima i ustrajavanje u njima. Uzvišeni kaže: "... i dobro činite – Allah, zaista, voli one koji dobra djela čine." (El-Bekara, 195)

Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je neki čovjek rekao: "Allahov Poslaniče, ta i ta žena mnogo klanja dobrovoljne namaze, dijeli sadaku i posti, ali riječima uznemirava svoje komšije." Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "Ona će u Vatru." "Allahov Poslaniče, druga žena malo posti i klanja, i dijeli suhi sir kao sadaku, ali ne uznemirava svoje komšije", ponovo će ovaj čovjek. "Ona će u Džennet", odgovori Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem. (Ovaj hadis učenjaci su ocijenili vjerodostojnim.)

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: "Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šalžite mu pozdrav!" (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

RAZMIŠLJANJE O POUKAMA I SAVJETIMA (MEKA)

Hatib: dr. Salih ibn Abdullah el-Humejd
23. muharem 1442. po Hidžri / 11. septembar 2020.

Hvala Allahu, Koji je sve propisao i odredio, dozvolio da se sve odvija prema Njegovom praiskonskom znanju i odredio početak i kraj svega. Zahvaljujem Mu na obilnoj dobroti i blagodarnosti, zahvalnošću koja je neprolazna i koja nema kraja. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, Uzvišenog i Velikog, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i Poslanik, uspostavio je i uzdigao znamenja vjere, neka su na njega Allahova milost, mir i blagoslov, i na njegovu porodicu i ashabe, svjetiljke i svjetlost u tminama, tabiine i sve one koji ih slijede u dobročinstvu i koji idu putem sunneta, ujutro i navečer.

O ljudi, oporučujem sebi i vama bogobožnost. Bojte se Allaha, Allah vam se smilovao. Istinska plemenitost je u bogobožnosti, istinski ponos je u pokornosti, istinsko poniženje je poniženje grijeha, istinska druželjubivost ogleda se u dobročinstvu, a istinska otuđenost je u činjenju zla. Blagodat je svako iskušenje u kojem je Allah uz tebe i nije te napustio.

Čovjekov život na dunjaluku ima etape. Čovjek živi na dunjaluku, a zatim odlazi. Svaka duša približava se svom edželu, a udaljava od nade. Odlučan je onaj koji obračunava svoju dušu svaki dan, i čini ono što će mu koristiti na Dan povratka, kako bi sreo svog Gospodara s najboljom poputninom: “Tada će ispitivani biti, i nijedna tajna vaša neće sakrivena ostati.” (El-Hakka, 18)

O muslimani, jedna godina je prošla, a počela je druga. Blago onome ko čuva dane i vrijeme, i koji je svoju dušu uposlilo djelima koja vječno ostaju, a propao je onaj koji je bio nemaran i koji će na Sudnjem danu požnjati samo bol i žalost.

Poštovani vjernici, za ovu hutbu odabrao sam neke izreke i mudrosti, koje su izgovorili islamski učenjaci i mudraci, možda nam budu pouka i podstaknu nas na samoobračun, dok ispraćamo jednu, a dočekujemo drugu godinu.

O muslimani, dunjaluk je ispunjen iskušenjima, opisan je kao obmana i poznat je po prolasku i nestanku. Njegova stanja ne traju i njegovi stanovnici nemaju sigurnost, čas su u radosti i užitku, a čas u brigama i iskušenjima, koja ih “pogađaju” svojim strijelama i “prže” svojom vatrom. Koliko je bašti prekrivenih lijepim cvjetovima, a onda im dođe Božija zapovijed i postanu poput zdrobljenog lišća. Raduješ se i vidiš ovaj svijet nasmijanim, tuguješ i vidiš ovaj svijet uplakanim. Kada bi samo malo razmislio, shvatio bi da si ti taj koji se smije i plače, a ne dunjaluk, on se ne mijenja. Ono što se mijenja jesu duše, srca, ponašanje i djela.

O vjernici, ishod stvari nepoznat je stvorenjima, Allahova volja uvijek je gornja. Čovjekove nade su nepoznanica, njegov edžel je tačno određen, njegova djela su sačuvana, njegovi nedostaci su skriveni. Zarobljenik je svoje gladi i žrtva svoje sitosti. Uznemirava ga muha, a ubija ga zalogaj. Ne može sebi korist pribaviti niti od sebe štetu otkloniti, ne može smrt i život dati niti život udahnuti. O vjernici, islamski učenaci kažu: Allah je donio Svoju presudu prije nego što je stvorio nebesa i Zemlju – da će uzvisiti onoga ko Mu se pokorava, a uniziti onoga ko Mu se suprotstavi.

Ponos je povezan s pokornošću, a poniženje s grijehom. Koliko čovjek bude poštovao Allahovu volju, toliko će mu Allah dati ponosa i poštovanja u srcima stvorenja. Islam može proći kroz periode slabosti i iskušenja, u kojima će se iskreni istaći strpljenjem i ustrajnošću, a oni bolesnih srca zapasti u očaj i pokleknuće. Što se islama tiče, on je Allahova vjera, zaštićena od promjene i iskrivljenja, kojom je On zadovoljan, i kojom je upotpunio Svoju blagodat prema ljudima.

Islam je savršena i postojana vjera, čuvana i ne iščezava. Ova vjera je uzvišena u svojim propisima, čvrsta u svojim sunnetima i farzovima. Za ovu vjeru mogu nastupiti neki teško dani, ili njene sljedbenike može rastužiti neki bolan događaj, a ta tuga u srcima vjernika predstavlja veličanstven osjećaj i dokaz je Allahovog oživljavanja srca.

Zato, Allah te čuvao, ne uništavaj taj osjećaj očajem niti odustajanjem i pokleknućem s puta istine, jer oni koji su zapali u očaj i pokleknuli na putu

istine ne čine štetu nikome osim samima sebi, dok su oni dobri i dobročinitelji u snazi i ponosu, a to je Allahovo dobro, milost i čuvanje prema njima.

Poštovani vjernici, ko spozna Allaha, živjet će čistim, lijepim i ugodnim životom, neće imati straha od stvorenja. Najkraći put do Dženneta je čistoća srca, a čistoću srca nemoguće je postići bez potpunog ostavljanja širka, višebštva, koji poništava tevhid – vjeru u Jednog Boga, ostavljanja novotarije koja je suprotna sunnetu, ostavljanja prohtjeva koji su suprotni Božijoj volji, ostavljanja nemarnosti koja odvraća od spominjanja Allaha, i ostavljanja strasti koja odvraća od iskrenosti i istinske predanosti Allahu.

O vjernici, opskrba je podijeljena među stvorenjima, pa se nemojte brinuti, i odredba je istina, pa nemojte očajavati. Očisti svoje srce od tri stvari: mržnje, zlobe i rijaluka, pretvaranja, ukrasi ga s tri svojstva: istinoljubivošću, iskrenošću i pobožnošću (ustezanjem) i zaštiti ga s troje: predanošću Gospodaru, slijedešnjem poslanika Muhammeda i zahvalnošću u lahkoći i teškoći. Dvije stvari neće potrajati: mladost i snaga; dvije stvari su uvijek korisne: velikodušnost i lijepo ponašanje; dvije stvari uzdižu čovjeka: poniznost i ispunjavanje potreba ljudi; dvije stvari otklanjaju iskušenje: sadaka i održavanje rodbinske veze.

Znaj, Allah te sačuvao, da korištenje drugim ljudima uzrokuje ljubav, a uznemiravanje uzrokuje mržnju, slaganje učvršćuje bliskost, a razilaženje razvija neprijateljstvo, istinoljubivost rađa povjerenje, a laž potiče sumnjičavost, lijepo ponašanje privlači, a ružno ponašanje odbija. Znaj, Allah te čuvao, da je strast varka za mozgove i udaljava od istine. Neprijateljstvo odvraća od iskrenog savjeta i pravednosti i navodi čovjeka na sumnju i nepravdu. Ko bude iskren u bratstvu/prijateljstvu, prihvatit će mahane, popraviti će nedostatke, oprostiti će greške.

Povjerenje ne isključuje garanciju i dokaz. Ljudi vole pohvalu, pa nemoj škrtariti s njom, i čuvaj se licemjerstva. Ako ti dođe zabrinuta i tužna osoba, šuti u njenom prisustvu kao znak saosjećanja i pažnje, ako ti dođe neko s isprikom, prihvati njegovu ispriku, a ako ti dođe s potrebom, ispuni je.

Dragi moji, ako ste sačuvani od praćenja besposličara na društvenim mrežama, zahvalite Allahu, jer malo je onih koji su iskušani time, a da njihova srca nisu opsjednuta, briga uvećana i vrijeme izgubljeno i protraćeno. Znajte da je sklonost ka ogovaranju ljudi jedan od znakova moralnog bankrota.

Ko uposli svoju dušu istraživanjem tuđih mahana, imat će nesređen život i zapostavit će svoje interese. Nemoj trošiti svoje dragocjeno vrijeme na

odgovaranje kritičarima. Kada se upotpuni pamet, smanji se govor. Ako bolje razmisliš o ovome, vidjet ćeš da tjelesne mahane pokriva odjeća, a mahane u razmišljanju otkriva rasprava.

Allah vam se smilovao, tri su vrste pametnih ljudi: pametan je onaj ko ostavi dunjaluk prije nego što on njega ostavi, onaj ko sebi sagradi kabur prije nego što uđe u njega, i onaj ko zasluži zadovoljstvo svoga Stvoritelja prije susreta s Njim.

Najveći ljudi su oni koji sebe ne vide velikim, najponizniji su oni koji ne vide svoje dobro, a najdraži Allahu su oni koji najviše koriste drugim ljudima. Uzvišeni kaže: “Onome koji udjeljuje i ne griješi i ono najljepše smatra istinitim – njemu ćemo Džennet pripremiti; a onome koji tvrdi i osjeća se neovisnim i ono najljepše smatra lažnim – njemu ćemo Džehennem pripremiti.” (El-Lejl, 5–10)

O vjernici, časni Kur’an zaštitio je vaš život, omogućio vam da postignete sreću i objasnio vašu zadaću na ovom svijetu: “... i sve dok si živ, Gospodaru svome se klanjaj!” (El-Hidžr, 99) Kur’an je uređio vaš govor: “Reci robovima Mojim da govore samo lijepe riječi” (El-Isra, 53); usmjerio je tvoje kretanje i tvoj hod: “I, iz oholosti, ne okreći od ljudi lice svoje i ne idi zemljom nadmeno, jer Allah ne voli ni gordog ni hvalisavog” (Lukman, 18). Snizio je jačinu tvog glasa: “... a u govoru ne budi grlat” (Lukman, 19). Zaštitio je tvoj društveni život od svega što ga može oskrnaviti i obezvrijediti: “... i ne ogovarajte jedni druge” (El-Hudžurat, 12). Učinio je tvoje jelo i piće ukusnim, zdravim i lijepim: “I jedite i pijte, samo ne pretjerujte” (El-Araf, 31) I sve to objedinio je u jednom ajetu: “Ne povodi se za onim što ne znaš! I sluh, i vid, i razum, za sve to će se, zaista, odgovarati.” (El-Isra, 36)

Ako je tako, onda znajte da onaj ko ne bude zahvalan, bit će mu uskraćeno povećanje: “Ako budete zahvalni, Ja ću vam, zacijelo, još više dati.” (Ibrahim, 7)

Ko bude nemaran prema spominjanju Allaha, ostat će bez spomena kod Allaha: “Sjećajte se vi Mene, i Ja ću se vas sjetiti.” (El-Bekara, 152)

Ko ostavi dovu, Allah mu se neće odazvati: “Pozovite Me i zamolite, Ja ću vam se odazvati!” (Gafir, 60)

Ko ostavi istgfar, traženje oprost od Allaha, nije siguran da će uspjeti: “... i Allah ih neće kazniti sve dok neki od njih mole da im se oprost.” (El-Enfal, 33)

Bojte se Allaha, Allah vam se smilovao. Ko želi znati koja je njegova odgovornost i koji je put spasa, neka razmisli o ovome: “Od Gospodara vašeg dolaze vam dokazi, pa onaj ko ih usvaja – u svoju korist to čini, a onaj ko je slijep – na svoju štetu je slijep.” (El-En’am, 104)

“Ko čini dobro, u svoju korist čini, a ko radi zlo, na svoju štetu radi.” (Fussilet, 46) “... i onaj ko se uputi Pravim putem – uputio se za svoje dobro, a onaj ko krene stranputicom, krenuo je na svoju štetu, a ja nisam vaš odvjetnik.” (Junus, 108)

“... a ko škrtari, na svoju štetu škrtari, jer Allah je bogat, a vi ste siromašni.” (Muhammed, 38)

“Onaj ko grijeh uradi – na svoju štetu ga je uradio.” (En-Nisa, 111)

“A ko je zahvalan – u svoju je korist zahvalan” (En-Neml, 40)

Ovo je istina, i ovo su granice odgovornosti. Svaki čovjek je talac svojih djela. Nećeš biti opravdan grijesima drugih, niti zabludom onih koji su s Pravog puta skrenuli, niti izdajom onih koji su izdali.

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šalžite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur’anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

SUPTILNE TAJNE ALLAHOVOG ODREĐENJA (MEKA)

Hatib: dr. Usama ibn Abdullah el-Hajjat
30. muhareme 1442. po Hidžri / 18. septembar 2020.

Hvala Allahu Koji daje iz Svoje milosti i dobrote i uskraćuje iz Svoje pravednosti i mudrosti. Zahvaljujem Mu, slavljem neka je On, Njegova se volja mora izvršiti, i Njegov se sud ne može opozvati. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed Allahov rob i poslanik, najvredniji vjerovjesnik i najbolji poslanik. Allahu moj, smiluj se, blagoslovi i spasi Svog roba i poslanika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, njegovu porodicu i ashabe.

O vjernici, bojte se Allaha onako kako Ga se treba bojati, i budite svjesni Njegovog nadzora, jer On zna skriveno i ono što je skrivenije, “pa neka vas nikako život na ovome svijetu ne zavara i neka vas u Allaha šejtan ne pokoleba” (Lukman, 33).

O muslimani, mnogi ljudi, u zanosu nastojanja da postignu svoje ciljeve, nade i želje, zaboravljaju da završetak tih nastojanja neće uvijek biti onakav kako oni to zamišljaju i žele, i zato kada se desi da ostanu bez nečega što vole, i kada se između njih i njihovih želja nešto ispriječi, Zemlja im postane tijesna, njihove duše se stijesne, napusti ih razboritost i zapadnu u kaljužu negiranja Allahovih obilnih blagodati i ranijih darova, kojima ih je opskrbio, i njihova jutra i noći ispune se brigama, tugom, i njihovi životi izgube slast.

Ono što ljude navodi na takav stav jeste pogrešna percepcija suštine davanja i suštine uskraćivanja, i njihovo percipiranje kao dvije nespojive suprotnosti. Zbog toga, u govoru selefa – prvih generacija muslimana nalazimo mudre izreke, kojima se pojašnjava istina i upućuje na ispravan put, pa tako imam Sufjan es-Sevri, Allah mu se smilovao, prenosi od nekih učenjaka selefa da su kazali: “Allahovo uskraćivanje nekih stvari čovjeku, koje on voli, zapravo su Njegov dar njemu, jer mu ih On nije uskratio iz škrtosti, nego iz plemenitosti.”

Ovim se želi reći da Allahovo davanje i darivanje Njegovim robovima nema uvijek istu formu, koja se ne mijenja, a ta forma je opskrbljivanje različitim vrstama blagodati, koje oni vole i za kojim tragaju, nego se nekad javlja i u formi zabrane i uskraćivanja tih blagodati, jer On je Plemeniti, Čijoj plemenitosti, darežljivosti i dobročinstvu nema kraja, i Njemu dunjaluk ne vrijedi ni koliko je krilo mušice, kao što se navodi u hadisu koji je zabilježio Tirmizi, sa dobrim lancem prenosilaca, od Sehla ibn Sa'da es-Saidija, radijallahu anhu: "Da dunjaluk kod Allaha vrijedi koliko je krilo mušice, ne bi nevjernika napojio ni gutljajem vode."

Uzvišeni Allah nijednom Svom stvorenju nije uskratio nešto od dobara ovog svijeta, osim iz velike mudrosti, koja je nedokučiva većini ljudi, a na to ukazuju riječi Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, u hadisu koji su zabilježili Tirmizi i Ibn Hibban, s vjerodostojnim lancem prenosilaca od Katade ibn Nu'mana, radijallahu anhu: "Kada Allaha zavoli Svog roba, čuva ga od dunjaluka, kao što vi čuvate svog bolesnika od vode." U Hakimovoj verziji, od Ebu Seida el-Hudrija, radijallahu anhu, prenosi se da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Allah Uzvišeni čuva Svoga roba vjernika, iz ljubavi prema njemu, kao što vi čuvate svog bolesnika od hrane i pića, strahujući za njega." Potvrdu ove teze, kao što kaže veliki učenjak Ibn Redžeb, nalazimo i u uskraćivanju određenih stvari, dunjalučkih ukrasa i prohtjeva, bez kojih ljudi mogu na ovom svijetu, i njihovo pohranjivanje za ahiret, a na to upućuju riječi Uzvišenog: "A da neće svi ljudi postati nevjernici, Mi bismo krovove kuća onih koji ne vjeruju u Milostivog od srebra učinili, a i stepenice uz koje se penju, i vrata kuća njihovih i divane na kojima se odmaraju, i ukrase od zlata bismo im dali, jer sve je to samo uživanje u životu na ovome svijetu, a onaj svijet u Gospodara tvoga bit će za one koji budu Njegova naređenja izvršavali, a Njegovih zabrana se klonili." (Ez-Zuhruf, 33–35)

Vjerodostojnim putem preneseno je od Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, da je rekao: "Ko obuče svilu na dunjaluku, neće je obući na ahiretu." (Buhari i Muslim) Buhari i Muslim bilježe od Ebu Huzejfe, radijallahu anhu, da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Nemojte oblačite svilu i brokat, i nemojte piti iz zlatnog i srebrenog posuđa, jer vam oni pripadaju na onom svijetu, a ne pripadaju vam na ovom svijetu."

Buhari i Muslim bilježe od Ibn Omera, radijallahu anhumu, da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ko bude pio vino na ovom svijetu, neće ga piti na budućem svijetu”, s tim da postoji ogromna razlika između vina na ahiretu “prijatna onima koji ga piju” (Muhammed, 15) i “od koga ih glava neće boljeti i zbog kojeg neće pamet izgubiti” (El-Vakia, 19) i vina na dunjaluku, “odvratne stvari, šejtanovog djela” (El-Maida, 90), kojim on želi ubaciti neprijateljstvo i mržnju među vjernicima, i odvratiti ih od zikra (spominjanja Allaha) i od namaza.

Imam Ahmed navodi u knjizi “Ez-Zuhd” od vođe pravovjernih Omera ibn Hattaba, radijallahu anhu, da je rekao: “Da mi se neće umanjiti dobra djela, pridružio bih vam se u ugodnom životu, međutim čuo sam riječi Uzvišenog: ‘Vi ste u svome životu na Zemlji sve svoje naslade iskoristili i u njima uživali, a danas sramnom patnjom bit ćete kažnjeni zato što ste se na Zemlji, bez ikakva osnova, oholo ponašali i što ste raskalašeni bili’ (El-Ahkaf, 20).”

Stvarnost koju živi svaki čovjek, u svom životu, daje jasne i neporecive dokaze istinitosti ovoga što je prenio Sufjan, Allah mu se smilovao, jer koliko je onih čija bi završnica, da su ostvarili svoje nade, bila propast i njihov trud okončao bi tugom i kajanjem, i koliko je onih čija bi se pobjeda, da su postigli ono čemu su težili, pretvorila u poraz i osjetili bi svu njegovu gorčinu. Zbog toga Uzvišeni usmjerava ljude da razmišljaju o činjenici da su mnoge stvari koje čovjek voli na ovom svijetu zlo i propast za njega, a one koje prezire dobre i priličnije njemu, kao što kaže Uzvišeni: “Ne volite nešto, a ono može biti dobro za vas; nešto volite, a ono ispadne zlo po vas. Allah zna, a vi ne znate.” (El-Bekara, 216)

Allah je Svom Vjerovjesniku zabranio da pruža svoj pogled prema ukrasima onih koji žive u izobilju i raskoši, objasnivši mu da su to prolazni ukrasi, kojima ih On samo iskušava, a malo je onih koji su zahvalni. Uzvišeni kaže: “I nikako ne gledaj dugo ljepote ovoga svijeta koje Mi kao užitak raznim sortama nevjernika pružamo, da ih time na kušnju stavimo, ta nagrada Gospodara tvoga je bolja i vječna.” (Taha, 131)

Prema tome, nije čudno da Allah, džellešanuhu, uskrati čovjeku neke stvari koje on voli i za kojima žudi, kao dar od Njega, i to uskraćivanje zapravo je čuvanje i zaštita, a ne škrtost i zabrana. Istinu je rekao Allah: “Znajte da život na

ovome svijetu nije ništa drugo do igra, i rasonoda, i uljepšavanje, i međusobno hvalisanje i nadmetanje imecima i brojem djece!

Primjer za to je bilje čiji rast poslije kiše oduševljava nevjernike, ono zatim buja, ali ga poslije vidiš požutjela, da bi se na kraju skršilo. A na onome svijetu je teška patnja i Allahov oprost i zadovoljstvo; život na ovome svijetu samo je varljivo naslađivanje.” (El-Hadid, 20)

O vjernici, islamski učenjaci pojasnili su da se pokuda dunjaluka, koja je spomenuta u Kur'anu i sunnetu, ne odnosi na njegovo vrijeme, tj. dan i noć, koji će se smjenjivati do Sudnjeg dana, jer je Allah, džellešanuhu, njihovo smjenjivanje učinio “poukom za onoga koji hoće da razmisli i želi da bude blagodaran” (El-Furkan, 62), a Isa, alejhis-selam, rekao je: “Dan i noć su riznica, pa pogledajte šta pohranjujete u njih.” Pokuda se, također, ne odnosi na mjesto na kojem se nalazi dunjaluk, tj. Zemlju, koju je Allah učinio čovjekovom posteljom i mjestom stanovanja, niti na njena brda, mora, rijeke i prirodna bogatstva, niti na njene plodove i drveće, niti na životinje koje je rasijao po njoj, naprotiv, sve su to Allahove blagodati prema Njegovim robovima, koje je On učinio korisnim za njih i poukom i dokazom jednoće, moći i veličine njihovog Stvoritelja. Pokuda o kojoj se govori odnosi se na ljudske postupke, jer su to, uglavnom, postupci koje neće imati lijep i siguran završetak i posljedice, i koji im neće donijeti nikakvu korist.

Bojte se Allaha, ljudi, i nastojte da onim što vam je Allah dao steknete onaj svijet, a ne zaboravite ni svoj udio na ovome svijetu. I sjećajte se uvijek da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na najbolje stvorenje, pa je rekao u najistinitijem i najlepšem govoru: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjero- vjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

VRIJEDNOST ODRŽAVANJA DŽAMIJA (MEDINA)

Hatib: dr. Abdullah ibn Abdurrahman el-Buajdžan
7. safer 1442. po Hidžri / 25. septembar 2020.

Svaka hvala i zahvala pripadaju Allahu, Njega hvalimo, od Njega pomoć tražimo, i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, Njemu pripada vječnost i hvala, u Njegovoj ruci je mjera i odredba, Njegova volja spušta se s neba na Zemlju, On čini šta hoće, a vi ne možete htjeti osim ono što On hoće, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, koji je dostavio poslanicu, ispunio emanet, savjetovao ummet i borio se na Allahovom putu onako kako se treba boriti, sve dok mu nije došla smrt, neka su na njega Allahova milost i blagoslov, i na njegovu porodicu i sve njegove ashabe. Allahova Knjiga je najispravnija riječ i najbolji vodič, a sunnet Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, je najbolji program i najpravedniji put.

Najljepši uzor je u slijedenju sunneta, a zabluda i stranputica krije se u uvođenju novih stvari u vjeru. O vjernici, bogobožnost je najbolja dobit, zarada i težnja. Ona je ključ izlaska iz teške situacije. Bojte se Allaha u onome što vam je naredio i klonite se onoga što vam je zabranio. “O vjernici, bojte se Allaha i govorite samo istinu, On će vas za vaša dobra djela nagraditi i grijeha vam vaše oprostiti. A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao – postići će ono što bude želio.” (El-Ahzab, 70–71)

O muslimani, džamije su Allahove kuće i najdraža mjesta Allahu. Utemeljene su radi ibadeta, namaza i zikrullaha – spominjanja Allaha. U njihovo okrilje sklanja se onaj koji vjeruje u Njega i traži Njegovu zaštitu: “Allahove džamije održavaju oni koji u Allaha i u onaj svijet vjeruju i koji molitvu obavljaju i zekat daju i koji se nikoga osim Allaha ne boje; oni su, nadati se, na Pravome putu.” (Et-Tevba, 18)

Samo istinski vjernici održavaju džamije. Uzvišeni kaže: “Mnogobošci nisu dostojni da Allahove džamije održavaju” (Et-Tevba, 17); “U džamijama koje se Allahovom voljom podižu i u kojima se spominje Njegovo ime – hvale Njega, ujutro i navečer, ljudi koje kupovina i prodaja ne ometaju da Allaha spominju i koji molitvu obavljaju i milostinju udjeljuju, i koji strepe od Dana u kom će srca i pogledi biti uznemireni” (En-Nur, 36–37).

Allah prijeti onima koji odvrćaju od džamija, i koji zabranjuju da se s njihovih munara uči ezan i u njihovim mihrabima obavlja namaz, pa kaže: “Ima li većeg nasilnika od onoga koji brani da se u Allahovim hramovima ime Njegovo spominje i koji radi na tome da se oni poruše? Takvi bi trebali u njih samo sa strahom ulaziti. Na ovome svijetu doživjet će sramotu, a na onom svijetu patnju veliku!” (El-Bekara, 114)

O vjernici, džamije su Allahove kuće, najbolja i najvrednija mjesta, utočište onih koji obožavaju svoga Gospodara i pokoravaju Mu se. S njihovih munara svaki se dan upućuju ljudima riječi tevhida – vjere u Jednog Boga: “Ešhedu en la ilahe illallah, ešhedu enne Muhammeden resulullah”, i poziv na namaz, stub vjere islama i njegov drugi temelj: “Hajje ales-salah! Hajje alel-felah!”

Iz njihovih mihraba i s njihovih minbera krenula je poruka imana, vjeronanja, koja je otvorila srca i uši, i razbila tmine mnogoboštva i paganstva.

Džamija je prva odgojno-obrazovna škola u islamu, iz koje je izašla generacija plemenitih ashaba, najučćenijih u vjeri i najdosljednijih u praksi. Ona je prva građevina u kojoj su uspostavljeni minberi – katedre za pozivanje ljudi u vjeru, i iz koje se poruka islama proširila na sve strane, iskrenim pozivom, borbom i lijepim ponašanjem.

O muslimani, jedno od najvrednijih, najčasnijih i najuzvišenijih djela kod Allaha jeste održavanje džamija, Allahovih kuća: “Allahove džamije održavaju oni koji u Allaha i u onaj svijet vjeruju.” (Et-Tevba, 18)

Održavanje džamija obuhvata njihovu izgradnju, obavljanje ibadeta u njima, odlazak u njih s namjerom obavljanja namaza i odazivanje na poziv mujezina, kada kaže: “Hajje ales-salah! – Dođite na namaz!” Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Kada bi ljudi znali kolika je vrijednost ezana i prvog safa, oni bi, kada na drugi način osim izvlačenjem strelica ne bi mogli odrediti ko će učiti ezan ili klanjati u prvom safu – tako i uradili. Kada bi znali kolika se vrijednost krije u ranom

odlasku na namaz, i u tome bi se natjecali, a da znaju kolika je vrijednost jacije i sabah-namaza, oni bi na njih dolazili pa makar i pužući.” (Muttefekun alejhi)

O vjernici, jedno od djela koja podižu stepen kod Allaha i iskupljuju grijehе jeste mnoštvo koraka ka džamiji. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Hoćete li da vas uputim na ono čime Allah briše grijehе i podiže deređže?” “Hoćemo, Allahov Poslaniče”, odgovoriše. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče im: “Upotpunjavanje abdesta u otežavajućim okolnostima, mnoštvo koraka ka džamiji i čekanje namaza nakon namaza. To vam je pripravnost na Allahovom putu.” (Muslim)

Ebu Hurejra, radijallahu anhu, da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ko ode u džamiju, ujutro i uvećer, Allah mu pripremi mjesto u Džennetu kada god ode.” (Muttefekun alejhi)

Posjetio i čuvari Allahovih kuća, čestitam vam na najpotpunijoj hladovini i najljepšoj svjetlosti na Sudnjem danu. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Sedmericu će Allah natkriti Svojim hladom na Dan kada neće biti drugog hlada”, i spomenuo je “čovjeka čije je srce vezano za džamiju”. (Muttefekun alejhi)

Ebu Burda el-Eslemi, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “One koji po mrkloj noći idu u džamiju obraduj potpunom svjetlošću na Sudnjem danu.” (Ebu Davud i Tirmizi)

O vjernici, odvojite dio svog vremena i dio svog ibadeta za Allahove kuće, i pripremite za vaše duše ono što će vam koristiti i čime će vas Allah uzdići na Sudnjem danu. “A dobro koje za sebe unaprijed osigurate naći ćete kod Allaha još većim i dobiti ćete još veću nagradu. I molite Allaha da vam oprost, jer Allah prašta i milostiv je.” (El-Muzzemmil, 20)

O vjernici, obavljanje farzova u džamiji spada u javna obilježja islama i znakove imana, i zato obavljajte namaz s onima koji ga obavljaju. Namaz u džematu spada u najvrednija djela, najčasnije i najčišće oblike pobožnosti pokornosti i predanosti Allahu, i jedan je od najboljih načina približavanja Allahu i povećanja deređža kod Njega. Abdullah ibn Mesud, radijallahu anhu, rekao je: “Ko želi sresti Allaha kao pravi musliman, neka čuva ovih pet dnevnih namaza tamo gdje ga se pozove (u džamiji). Allah je Svom Vjerovjesniku propisao sunnete upute, a od tih sunneta je obavljanje propisanih namaza u džamiji. Ako biste ih klanjali u kući, tako biste ostavili sunnet vašeg Vjerovjesnika, a ako ostavite

sunnet vašeg Vjerovjesnika, sigurno ćete zalutati. Nema nijednog čovjeka, koji se očisti, i upotpuni čistoću, a zatim se uputi u jednu od džamija, a da mu Allah neće, za svaku stopu koju pređe, upisati dobro djelo, podići jedan stepen i oprostiti jedan grijeh. U naše vrijeme namaz u džamiji propuštali su samo licemjeri, za čije se licemjerstvo znalo. Čovjeka koji nije mogao hodati dovela bi dvojica ljudi i postavila u saf (Muslim). Ibn Omer, radijallahu anhuma, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Namaz u džematu vredniji je od pojedinačnog namaza za dvadeset sedam stepeni.” (Muslim)

Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Namaz koji čovjek klanja u džematu bolji je od namaza koji klanja u svojoj kući ili namaza koji klanja na tržnici za dvadeset i pet puta. To je zato što će onaj ko propisno i potpuno uzme abdest i ode u džamiju – a jedini razlog zbog kojeg je izašao bude namaz – sa svakim korakom koji napravi biti uzdignut za jedan stepen i bit će mu oprošten jedan grijeh. Kada klanja namaz, sve dok bude na mjestu na kojem je klanjao, meleki će na njega neprestano donositi salavat, govoreći: ‘Gospodaru, oprosti mu! Gospodaru, smiluj mu se!’ Svaki od vas je u namazu sve dok bude iščekivao namaz.” (Buhari)

O vjernici, pandemija korone teško je pala muslimanima, prvenstveno zbog obustavljanja namaza u džematu. Povećala se čežnja onih čija su srca vezana za džamiju. Evo, Allah je dao izlaz. On iz svake tjeskobe i svake brige daje izlaz. Vrata džamija ponovo su otvorena. Allahove kuće željno iščekuju one koje će ih svojim prisustvom ponovo oživjeti.

Sa džamijskih munara čuje se poziv: “Dođi na namaz, dođi na namaz, dođi na spas, dođi na spas!” Ovo je Allahova kuća, Hram i mjesto obavljanja obreda. Ponovo je otvorena i iščekuje posjetioce i hodočasnike. Zahvaljujte Allahu, i molite Ga da otkloni od nas ovu opaku bolesti i da nas spasi i podari nam lijek. Pohrlite, vjernici, prema Allahovim kućama, i odazovite se Allahovom pozivu. “O vjernici, odazovite se Allahu i Poslaniku kad od vas zatraži da činite ono što će vam život osigurati.” (El-Enfal, 24)

On će vaše stanje popraviti, usrećiti vas i uputiti vas na Pravi put. “I obraćajte se samo Njemu kad god obavljate molitvu.” (El-A'raf, 29)

Čuvajte propisane namaze tamo gdje se pozovete na njih. “Allahove džamije održavaju oni koji u Allaha i u onaj svijet vjeruju i koji molitvu obavljaju i

zekat daju i koji se nikoga osim Allaha ne boje; oni su, nadati se, na Pravome putu.” (Et-Tevba, 18)

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljte mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

SAVJETI I SMJERNICE (MEDINA)

Hatib: dr. Ahmed Talib ibn Abdulhamid
14. safer 1442. po Hidžri / 2. oktobar 2020.

Sva hvala i zahvala pripadaju Allahu, Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik.

“O vi koji vjerujete, bojte se Allaha istinskom bogobojaznošću i nipošto ne umirite osim kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

“O ljudi, bojte se Gospodara svoga, Koji vas je stvorio od jedne osobe, od koje je njen par stvorio, a od njih dvoje mnoge muškarce i žene rasijao. Bojte se Allaha, Čijim imenom jedni druge molite, i čuvajte rodbinske veze. Allah vas, doista, nadzire.” (En-Nisa, 1)

“O vjernici, bojte se Allaha i govorite samo istinu, On će vas za vaša dobra djela nagraditi i grijehе vam vaše oprostiti. A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao – postići će ono što bude želio.” (El-Ahzab, 70–71)

Najstinitiji govor je Allahova Knjiga, a najbolja uputa je uputa Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem. Najgore stvari u vjeri su novotarije, svaka novotarija je zabluda, a svaka zabluda vodi u Vatru.

O vjernici! Uzvišeni Allah, u Svojoj časnoj Knjizi, naređuje, zabranjuje i savjetuje: “Reci: ‘Dođite da vam kažem šta vam Gospodar vaš propisuje; da Mu ništa ne pridružujete, da roditeljima dobro činite, da djecu svoju, zbog neimaštine, ne ubijate – Mi i vas i njih hranimo – ne približujte se nevaljalštinama, bile javne ili tajne; ne ubijajte onog koga je Allah zabranio ubiti, osim kada to pravda zahtijeva – eto, to vam On preporučuje da biste razmislili – i da se imetku siročeta ne približavate, osim na najljepši način, sve dok punoljetno ne postane, i da krivo na litru i na kantar ne mjerite – Mi nikoga preko njegove

mogućnosti ne zadužujemo – i kad govorite, da krivo ne govorite, pa makar se ticalo i srodnika, i da obaveze prema Allahu ne kršite – eto, to vam On naređuje da biste to na umu imali. I doista, ovo je Pravi put moj, pa se njega držite i druge puteve ne slijedite, pa da vas odvoje od puta Njegova; - eto, to vam On naređuje, da biste se grijeha klonili.’ Mi smo Musau Knjigu dali da učinimo potpunom blagodat onome koji će prema njoj postupati i kao objašnjenje svemu i uputu i milost – da bi oni povjerovali da će pred Gospodara svoga stati. A ova Knjiga koju objavljujemo jeste blagoslovljena, zato je slijedite i grijeha se klonite da bi vam se milost ukazala, i zato da ne kažete: ‘Knjiga je objavljena dvjema vjeroispovijestima prije nas, ali mi ne znamo da je čitamo kao oni’, i da ne kažete: ‘Da je Knjiga objavljena nama, bolje bismo se od njih držali Pravoga puta.’ Pa objavljuje vam se, eto, od Gospodara vašeg jasan dokaz i uputstvo i milost; i ima li, onda, nepravednijeg od onoga koji Allahove dokaze ne priznaje i od njih se okreće? A Mi ćemo teškom mukom kazniti one koji se od dokaza naših odvrćaju zato što to stalno čine. Zar oni čekaju da im meleki dođu, ili kazna Gospodara tvoga, ili neki predznaci od Gospodara tvoga? Onoga dana kada neki predznaci od Gospodara tvoga dođu, nijednom čovjeku neće biti od koristi to što će tada vjerovati, ako prije nije vjerovao ili ako nije, kao vjernik, kakvo dobro uradio. Reci: ‘Samo vi čekajte, i mi ćemo, doista, čekati!’” (El-En’am, 151–158)

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, obavijestio nas je, a njegove vijesti su poslanica i istina:

“Allah je naredio Jahjau, Zekerijaavom sinu, pet stvari po kojima treba postupati, i tražiti od Israilićana da po njima postupaju. Kao da je Jahja, alejhis-selam, oklijevao u tome, pa mu je Isa, alejhis-selam, rekao: ‘Allah ti je naredio pet stvari, da po njima postupiš i da narediš Israilićanima da po njima postupaju, pa ili ćeš im ti narediti, ili ću to ja učiniti!’ Jahja reče: ‘Bojim se da ne propadnem u Zemlju ako me pretekneš u tome.’ Tada je Jahja okupio ljude u Bejtul-makdisu i kada su sjeli, zahvalio se Allahu i veličao Ga, pa im je rekao: ‘Allah mi je naredio pet stvari, da po njima postupam i da vama naredim da to radite:

– Naredio vam je da obožavate Allaha i da Mu ništa i nikoga ne pridružujete. Onaj ko pripiše druga Allahu poput je čovjeka koji kupi roba isključivo od svog imetka, zlatom ili srebrom, pa kaže: ‘Ovo je moja kuća, ovo je moj posao, pa radi i služi mi’ – a on radi i služi drugom. Ko bi od vas bio zadovoljan

da njegov rob tako postupa? On vas je stvorio, On vas opskrbljuje, i samo se Njemu klanjajte i nikoga Mu ravnim ne smatrajte.

– Naredio vam je namaz, pa kada klanjate, nemojte se okretati i razgledati, jer Allah gleda Svoga roba u namazu sve dok se on ne okrene.

– Naredio vam je da postite. Postač je poput čovjeka koji se nalazi u društvu sa zavežljajem u kojem je mošus, i svi oni se lijepo osjećaju zbog tog mirisa. A miris postača je Allahu ljepši od mirisa mošusa.

– Naredio vam je da dajete sadaku. Čovjek koji udjeljuje sadaku poput je čovjeka kojeg je zarobio neprijatelj, svezao mu ruku za vrat i pripremio se da ga po njemu udari, a on je kazao: ‘Dozvolite mi da se otkupim od vas’, pa im je dijelio, malo i puno, sve dok se nije otkupio.

– Naredio vam je da mnogo spominjete Allaha. Onaj ko spominje Allaha poput je čovjeka koga neprijatelj prati u stopu, a on se skloni u zaštićenu tvrđavu, i tako se sačuva. Čovjek je najzaštićeniji od šejtana kada spominje Allaha.”

Tada je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “I ja vam naređujem pet stvari koje mi je Allah naredio: džemat i zajedništvo, slušanje i pokornost pretpostavljenima, hidžru i borbu na Allahovom putu. Doista, ko se odvoji od džemata koliko pedalj, sa svog je vrata skinuo ogrlicu islama, osim ako se vrati u džemat. Ko bude pozivao paganstvu (paganskim vezama, džahilijetu), on je od stanovnika Džehennema.” Neki čovjek upita: “Allahov Poslaniče, makar klanjao i postio i tvrdio za sebe da je musliman?” “Da, makar klanjao i postio i tvrdio za sebe da je musliman. Zovite se onako kako vas je Allah nazvao: muslimanima, vjernicima, Allahovim robovima”, odgovori Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem.

Ove riječi su velika istina i najbolja uputa. “Njih je Allah uputio, zato slijedi njihovu Pravi put. Reci: ‘Ja od vas ne tražim nagradu za Kur’an, on je samo pouka svjetovima.’” (El-En’am 90)

Bojte se Allaha prema svojim mogućnostima, postupajte po onome što vam je vaš Gospodar objavio, spasit ćete se i uspjeti. Molite Ga za oprost i iskreno Mu se pokajte, On prašta onima koji Mu se predaju.

“O ljudi, bojte se Gospodara svoga i strahujte od Dana kod roditelj djetetu svome neće moći nimalo pomoći, niti će dijete moći svome roditelju imalo

pomoći! Allahova prijetnja je istinita, pa neka vas nikako život na ovome svijetu ne zavara i neka vas u Allaha šejtan ne pokoleba.” (Lukman, 33)

Znajte da su uzroci poniženja i svjetionik ponosa sadržani u riječima Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: “Kada se budete bavili kamatom, i uhvatite se za repove krava, zadovoljite se obradom zemlje i ostavite borbu na Allahovom putu, Allah će na vas spustiti poniženje koje neće otkloniti od vas sve dok se ne vratite svojoj vjeri.”

O ljudi, donosite salavate i selame na onoga u čijem je spominjanju lijek za ljudske duše, Allah vam je naredio da ga blagosiljate i šaljete mu pozdrave, pa kaže: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur’anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

IZBJEGAVANJE NANOŠENJA NEUGODNOSTI (MEKA)

Hatib: dr. Saud ibn Ibrahim eš-Šurejm
21. safer 1442. po Hidžri / 9. oktobar 2020.

Hvaljen neka je Allah, Stvoritelj nebesa i Zemlje, Koji meleke sa po dva, tri i četiri krila čini izaslanicima, Koji sve stvara i čini skladnim, i Koji sve s mjerom određuje i nadahnjuje. Hvalim Ga i zahvaljujem Mu, kajem Mu se i od Njega tražim oprost.

Njemu pripada hvala onoliko koliko može napuniti nebesa, koliko može napuniti Zemlju, koliko može napuniti prostor između njih i onoliko koliko On hoće poslije toga. On je dostojan hvale, veličine i slave. Što On dadne, to niko ne može uskratiti, a što On uskrati, to niko ne može dati. Nikom bez Njega bogatstvo ne može koristiti!

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, kome je On dao uzvišeno mjesto i najljepše ponašanje. Dostavio je poslanicu, izvršio emanet, povjerenu obavezu, borio se na Allahovom putu onako kako se treba boriti i ostavio nas je na čistom putu, čija je noć jasna kao i dan, i s kojeg može skrenuti samo onaj ko sebi propast želi. Neka su na njega Allahov blagoslov, milost i mir, i na njegovu čistu i časnu porodicu, njegove supruge, majke pravovjernih, njegove ashabe nosioce svakog dobra i na sve one koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana.

Najispravniji govor je Allahov govor, i najbolja uputa je uputa Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, a najgore stvari su novotarije u vjeri, a svaka novotarija je zabluda. Držite se džemata, zajednice muslimana, jer je Allahova ruka iznad džemata, a ko se odvoji od džemata, odvojio se u Vatru.

O ljudi, oporučujem i sebi i vama da se bojimo Allaha, u tajnosti i javnosti, riječima i djelima, u onome što uzimamo i dajemo: “Oni koji su se Allaha

bojali bit će u džennetskim baščama i pored rijeka na mjestu u kome će biti zadovoljni, kod Vladara Svemoćnoga.” (El-Kamer, 54–55)

O vjernici, lijepo ponašanje osobina je pažljivog i blagog muslimana, bogobojznog i čestitog, korisnog, miroljubivog, u čijem srcu nema zlobe ni zavisti, niti samoljubivosti i oholosti, muslimana koji u svom srcu čuva svoja i prava drugih, odgovornog i osjetljivog, koji nikada ne gubi iz vida svoju i potrebu zajednice za saosjećanjem i samilošću, a ne mržnjom i arogancijom, muslimana koji je svjestan nepovredivosti drugih ljudi, i koji se drži daleko od činjenja zla i neugodnosti drugima, u manjoj ili većoj mjeri.

Pravo muslimana kod drugog muslimana je da bude miran od njega i da bude zdrav organ u tijelu islamskog ummeta, u kojem kada oboli jedan njegov dio, ostali dijelovi saosjećaju s njim. To je musliman koji je svjestan da kompaktno društvo ne mogu narušiti problemi i izazovi, sve dok se svaki njegov pojedinac suzdržava od verbalnog i fizičkog uznemiravanja drugih, jer je uznemiravanje rupa na zajedničkoj lađi i samo je pitanje vremena kada će je potopiti. Što je više uznemiravanja, sve je više tih rupa i izvjesnost potonuća sve je veća. O vjernici, uznemiravanje je svaka riječ i postupak koji nanosi štetu drugim ljudima, u moralnom i materijalnom smislu.

Riječ “eza – uznemiravanje”, u ovom značenju, je riječ koja se ne može dvojako tumačiti, pozitivno i negativno, naprotiv, u Allahovoj Knjizi, sunnetu Njegovog Poslanika, govoru prvih generacija i izrekama mudraca ona se spominje isključivo u negativnom kontekstu. To je riječ koja samim svojim spomenom odbija čiste i zdrave duše, a šta je tek sa njenim rezultatima i posljedicama.

Srce dostojanstvenog čovjeka odbacuje bilo kakvu mogućnost da se prikloni uznemiravanju (nanošenju neugodnosti), jer je to narav zmija i škorpija, da nas Allah sačuva od toga.

O vjernici, suzdržavanje od nanošenja neugodnosti drugima mnogo je širi pojam od toga da se veže isključivo za njegovog direktnog počinioca, naprotiv on svojim značenjem obuhvata svakoga onoga ko može otkloniti i najmanju neugodnost od drugih, makar to bilo otklanjanje neugodnosti s puta.

U vjerodostojnom hadisu navodi se da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Iman se sastoji od sedamdeset i nekoliko ogranaka, ili šezdeset i nekoliko ogranaka, najvredniji ogranak su riječi “la ilahe illallah”, a najniži je otklanjanje neugodnosti s puta, a i stid je ogranak imana.” Neki učenjaci

kazali su da je vrijednost otklanjanja neugodnosti iz srca veća od otklanjanja neugodnosti s puta. Kako god nanošenje neugodnosti biva riječima i djelom, isto tako biva i ustezanjem od riječi i djela kojima se ostvaruje nečije pravo ili suzbija nepravda, a potvrdu za to nalazimo u hadisu koji bilježi Buhari, a u kojem se kaže da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Pomozi svoga brata kada čini nepravdu i kada mu se čini nepravda.” Neki čovjek upita: “Allahov Poslaniče, pomoći ću ga kada mu se čini nepravda, a kako ću ga pomoći kada čini nepravdu?” “Spriječi ga u činjenju nepravde i tako ćeš ga pomoći.” Samo “sitne” duše lakomisleno gledaju na uznemiravanje drugih, jer one ne znaju ništa drugo nego činiti zlo. Najhrabriji čovjek je onaj ko je “kukavica” u nanošenju neugodnosti, a najveća kukavica je onaj ko je “najhrabriji” u nanošenju neugodnosti.

Razuman i pametan čovjek je onaj koji podnosi neugodnosti drugih, a ne čini ih drugima. Kada bi svako od nas mjerio neugodnosti koje čini drugima istom mjerom kao neugodnosti koje on trpi od drugih, činjenje neugodnosti svelo bi se na najmanju moguću razinu. Teško onome čije su stranice ispunjene uznemiravanjem drugih ljudi, jer će na Dan samoobmane (kada će ljudima postati jasno da su sami sebe obmanuli) na vidjelo izaći njegova “stranica propasti” (bankrota), i okrenut će se protiv njega, “pa će izgubiti i ovaj i onaj svijet, a to je, uistinu, očiti gubitak” (El-Hadždž, 11). Koliko nam je samo potrebno da budemo od dobitnika, a ne od gubitnika, i koliko je samo pametno i razumno da čuvamo svoja usta i jezik od onoga što će uznemiriti druge ljude, i što će nam donijeti štetu, a ne korist, i da čuvamo svoju ruku od činjenja onoga što će rasrditi našeg Gospodara. Buhari i Muslim bilježe da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Musliman je onaj od čijeg su jezika i ruku mirni drugi muslimani.”

U ovom hadisu jezik je stavljen ispred ruke, iako je ruka fizički jači organ od jezika, zato što uvreda jezikom uzrokuje duševnu i trajnu bol koja je snažnija od trenutne boli koju uzrokuje ruka. Ibn Tejmijja, Allah mu se smilovao, rekao je: “Neki ljudi znaju samo kritikovati i iznalaziti mahane drugim ljudima. Zanimaraju dobre strane ljudi, a ističu njihove slabosti. Najsličniji su muhama koje ostavljaju zdrava mjesta na tijelu, i traže rane na tijelu i neugodnost. To su pokvarene duše i pokvarena stvorenja.” Koliko li je samo propao čovjek od kojeg ljudi bježe iz straha od zla njegovog jezika i ruku, a koliko je uspio čovjek

koji ne uznemirava sebe, svoga komšiju, svog bližnjeg i koji ne uzrokuje zlo drugim muslimanima, imajući pred očima riječi Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem: “Allahu moj, Stvoritelju nebesa i Zemlje, Poznavaoče nevidljivog i vidljivog, nema boga osim Tebe, Gospodaru svih stvari i njihov Vlasniče, utječem Ti se od zla moje duše, i od zla šejtana i njegovih spletki, i da učinim zlo sebi ili da uzrokuje zlo bilo kojem muslimanu.” (Tirmizi)

Istinski dobitnik je onaj koji sačuva svoj jezik od ogovaranja i prenošenja tuđih riječi s ciljem unošenja razdora i širenja neprijateljstva, klevetanja i podrugivanja, i koji sačuva svoje ruke od nanošenja neugodnosti drugima, i očisti svoje srce od pakosti i zavisti, i koji se čuva od optuživanja drugih za ono što nisu učinili, i istraživanja tuđih sramota i mahana, direktno ili indirektno. Bojte se Allaha, i neka se svako od nas pripazi da ne bude od najgorih ljudi, na koje je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, aludirao riječima: “Najgori kod Allaha na Sudnjem danu bit će oni koje su ljudi izbjegavali zbog njihovog zla.” (Buhari)

Bojte se Allaha i znajte da postoji velika sadaka, koja koristi muslimanu i uzdiže ga, sadaka za koju nije potreban imetak, niti fizički napor, niti izgovorena riječ, sadaka u kojoj su jednaki i jaki i slabi, i bogati i siromašni, a to je sadaka u vidu nečinjenja zla drugim ljudima. Ebu Zerr, radijallahu anhu, rekao je: “Upitao sam Allahovog Poslanika: ‘Allahov Poslaniče, koje je djelo najbolje?’, a on je rekao: ‘Vjerovanje u Allaha i borba na Njegovom putu.’ Upitao sam: ‘Kojeg je roba najbolje osloboditi ropstva, Allahov Poslaniče?’, a on je rekao je: “Onoga koji je najvredniji i najskupocjeniji kod svojih vlasnika.’ ‘Allahov Poslaniče, a ako ne uradim ništa od toga?’, upitao sam. ‘Pomozi nekome u poslu, ili uradi posao za onoga ko nije vješt u poslu’, odgovorio je. ‘Allahov Poslaniče, a ako ni to ne budem mogao?’, upitao sam ponovo. ‘Suzdrži se od činjenja zla ljudima, to je tvoja sadaka tebi’, rekao je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem. (Muttefekun alejhi)

Pametan čovjek ne bi trebao imati dilemu oko toga da onaj ko uistinu želi sebi dobro, neće činiti zlo drugima ljudima. Rečeno je: “Kako budeš postupao prema drugima, i i prema tebi će se tako postupati.” I rečeno je: “Nagrada i kazna srazmjerne su učinjenom djelu.” Ko uznemiri svoga brata, i njega će stići neugodnost, prije ili kasnije. Imam Malik, Allah mu se smilovao, rekao je: “Sreo sam u Medini ljude koji nisu imali mahane, a onda su počeli tražiti mahane

drugima, pa su i oni sami stekli mahane, a sreo sam ljude koji su imali mahane, i šutjeli su na mahane drugih ljudi, pa su i njihove mahane zaboravljene.”

O vjernici, čuvajte se uznemiravanja drugih ljudi, jer to je upropaštavajuća narav i prezreno djelo koje navlači na čovjeka jasan grijeh i ponižavajuću kaznu. Uzvišeni u Svojoj mudroj Knjizi kaže: “One koji Allaha i Poslanika Njegova budu vrijeđali Allah će i na ovome i na onome svijetu prokleti, i sramnu im patnju pripremiti. A oni koji vjernike i vjernice vrijeđaju, a oni to ne zaslužuju, tovore na sebe klevetu i pravi grijeh.” (El-Ahzab, 57–58)

Donosite salavate i selame na najboljeg čovjeka i najčišće stvorenje, Muhammeda ibn Abdullaha, vlasnika Havda i šefata, to vam je naredba od Allaha, Koji je rekao: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

ALLAHOVE MUDROSTI U ISKUŠENJIMA I NEDAĆAMA (MEDINA)

Hatib: dr. Husejn ibn Abdulaziz Alu Šejh
28. safer 1442. po Hidžri / 16. oktobar 2020.

Hvala Allahu, Onome Koji otklanja iskušenja i nedaće. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema ni na onom ni na ovom svijetu, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, odabrani vjerovjesnik i časni rob. Allahu moj smiluj se, blagoslovi i spasi Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, i njegovu porodicu i ashabe, nosioce svakog dobra i bogobožnosti.

O ljudi, oporučujem sebi i vama bogobožnost: “O vjernici, bojte se Allaha i govorite samo istinu, On će vas za vaša dobra djela nagraditi i grijehе vam vaše oprostiti. A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao – postići će ono što bude želio.” (El-Ahzab, 70–71)

O vjernici, Allah, džellešānuhu, podsjeća nas na svoje zakonitosti u pogledu ranijih naroda, i kaže: “I Mi nijednog vjerovjesnika u neki grad nismo poslali a da stanovnike njegove neimaštinom i bolešću nismo kaznili da bi se pokajali.” (El-A'raf, 94)

“Be'sa”, što je u ovom ajetu prevedeno kao neimaština, podrazumijeva oskudan i težak život, a “darrā” je bolest. Nakon toga, Allah, džellešānuhu, objašnjava mudrost i razlog zbog kojih se dešavaju iskušenja i nedaće, a oni su opomena ljudima i podsticaj da se vrate, predaju i odazovu svome Gospodaru, ostavljajući ono što izaziva Njegovu srdžbu, pokoravajući Mu se, izvršavajući Njegove naredbe i slijedeći Njegov šerijat. Jedna od mudrosti iskušavanja nedaćama, neimaštinom i bolešću jeste vraćanje ljudi njihovom Stvoritelju, povinovanje Njegovim naredbama, vraćanje razboritosti i ostavljanje grijehа, inata, nepravde i činjenja nereda na Zemlji. Allah ljudima daje nedaće i katastrofe kako bi se tvrda srca razblažila i opomenula, i vratila se na Pravi put.

Uzvišeni kaže: “A poslanike smo i narodima prije tebe slali i neimaštinom i bolešću ih kažnjavali ne bi li poslušni postali.” (El-En’am, 42)

Obaveza je ljudi, dok gledaju iskušenja kako se smjenjuju jedno za drugim, da preispitaju svoje postupke i istinski se vrate Allahovoj vjeri i obnove iskrenu tevbu i zavjet Allahu da će ustrajati na Pravom putu (siratul-mustekim).

O muslimani, jedna od najvećih nevolja jeste da ljudi prolaze kroz iskušenja a ona ne dotiču njihova srca, niti se njihova tijela vraćaju Gospodaru i izvršavanju Njegovih propisa. Uzvišeni kaže: “Trebalo je da su poslušni postali kad bi im kazna Naša došla! Ali, srca njihova su ostala tvrda, a šejtan im je lijepim prikazivao ono što su radili.” (El-En’am, 43)

Da, jedna od najvećih nevolja jeste da se dešavaju iskušenja, a nemarni ustrajavaju u svojoj nemarnosti, zalutali spavaju u dubokom snu, zabavi i grijesima, pokvarenjaci ogrezli u korupciji i nasilju. Nu'man ibn Bešir, radijallahu anhu, rekao je: “Potpuna propast je da činiš zlo u vrijeme nevolje (iskkušenja).” (Ibn Ebu Šejba)

Govoreći o nevjernicima, inadžijama, Uzvišeni kaže: “Mi smi ih na muke stavljali, ali se oni Gospodaru nisu pokorili, niti su molitve upućivali.” (El-Mu'minun, 76) U tumačenju ovog ajeta kaže se: “Mi smo ih iskušali nevoljama i teškoćama, ali oni nisu pokazali strahopoštovanje i nisu se predali Allahu, ni vanjštinom ni nutrinom, nego su ustrajali u svom lutanju i zabludi.”

O vjernici, pokajanje Allahu i svođenje računa s vlastitom dušom nužna je i neodgodiva potreba i potvrđena obaveza. Uzvišeni kaže: “Zašto bi vas Allah kažnjavao ako budete zahvaljivali i vjerovali? Allah je blagodaran i sveznajući.” (En-Nisa, 147)

Nedaće se nikada neće pretvoriti u blagodat, niti će se bijeda i poniženje pretvoriti u blagostanje i radost, osim kada se robovi pokaju svome Gospodaru i vrate Svom Stvoritelju. Ukoliko tako postupe, On će im ukazati Svoju milost, obasuti ih Svojim blagodatima i otkloniti od njih nedaće i iskušenja. Allah iskušava Svoje robove teškoćama, nedaćama i nemilim situacijama kako bi u njihovim dušama probudio želju za činjenjem dobrih djela, pokornošću Njemu i sklanjanjem u Njegovo okrilje. Uzvišeni kaže: “Zbog onoga što ljudi rade, pojavio se metež i na kopnu i na moru, da im On dâ da iskuse kaznu zbog onoga što rade, ne bi li se popravili.” (Er-Rum, 41)

“I Mi ćemo učiniti da blažu kaznu iskuse, prije one najveće, ne bi li se pokajali.” (Es-Sedžde, 21)

“... i u dobru i u zlu smo ih provjeravali da bi se opametili.” (El-A'raf, 168)

Historičari navode da je 749. h. g. Egipat i Siriju pogodila kuga koja je odnijela veliki broj ljudskih života, pa su se ljudi okupili u džamijama, ponižno su molili Allaha, iskreno su se pokajali za grijehе, dijelili su milostinju, činili su razne vrste bogougodnih djela, i ustrajali su u tome sve dok Allah nije otklonio od njih nedaću. Kome Allah želi dobro i uputu, učini da on iz ranijih primjera i kazni uzme pouku. Uzvišeni kaže: “I Mi smo faraonov narod gladnim godinama i nerodicom kaznili, da bi se opametili” (El-A'raf, 130), da bi pouku primili, jer teškoće razblažuju srca i bude u njima želju i potrebu za onim što je kod Allaha i povratkom Njemu.

O vjernici, samo iskrenim pokajanjem Allahu, džellešanuhu, moguće je ostvariti težnje i ambicije kojima streme pojedinci i društva, i spasiti se od onoga od čega strepe i strahuju ljudska srca. Uzvišeni kaže: “I svi se Allahu pokajte, o vjernici, da biste postigli ono što želite.” (En-Nur, 31)

Allahova milost prema Njegovim stvorenjima, kojom se otklanjanju nedaće i iskušenja, ne može se postići osim iskrenom predanošću i pokornošću Allahu, džellešanuhu, provođenjem Njegovog šerijata i slijedenjem sunneta Njegovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. Uzvišeni kaže:

“A vi molitvu obavljajte i zekat dajite i Poslaniku poslušni budite da bi vam se ukazala milost.” (En-Nur, 56)

“... a onome koji se Allaha boji, On će izlaz naći.” (Et-Talak, 2)

“A onome ko se Allaha boji, On će sve što mu treba učiniti dostupnim.” (Et-Talak, 4)

Odazovite se Allahu, popravite svoje riječi i djela, pridržavajte se Njegovih naredbi i zabrana, bit ćete na Pravom putu i spasit ćete se: “Onome ko čini dobro, bio muškarac ili žena, a vjernik je, Mi ćemo dati da proživi lijep život i doista ćemo ih nagraditi boljom nagradom nego što su zaslužili.” (En-Nahl, 97)

Kada islamski ummet ostvari potpuno vjerovanje, iman u Allaha, istinski i iskreno, svojom vanjštinom i nutrinom, i kada se bude pridržavao Allahovih propisa u svim stvarima i svim segmentima života, Allah će spustiti na njih Svoje blagoslove, i živjet će u blagostanju i lijepim i ugodnim životom koji

neće pomutiti tjeskoba niti nedaća. “A da su stanovnici sela i gradova vjerovali i grijeha se klonili, Mi bismo im blagoslove i s neba i iz zemlje slali, ali, oni su poricali, pa smo ih kažnjavali za ono što su zaradili.” (El-A’raf, 96)

O vjernici, jedno od najboljih i najvrednijih djela jeste donošenje salavata i selama na plamenitog Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem. Allahu moj, smiluj se, blagoslovi i spasi našeg miljenika, prvaka i vjerovjesnika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, i budi zadovoljan njegovim pravovjernim halifama, njegovom časnom porodicom i svim ashabima, i onima koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana.

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodati, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahزاب, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur’anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

U OKRILJU SURE ED-DUHA (MEDINA)

Hatib: dr. Abdulbari ibn Avad es-Subejti
6. rebiul-evel 1442. po Hidžri / 23. oktobar 2020.

Hvala Allahu, Onome Koji sve stvara i čini skladnim, i Koji sve s mjerom određuje i nadahnjuje. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, Uzvišenog, Velikog, i svjedočim da je naš vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, kojem se On obratio riječima: “... a Gospodar tvoj će tebi, sigurno, dati, pa ćeš zadovoljan biti!” (Ed-Duha, 5), neka su na njega Allahova milost, blagoslov i mir, i na njegovu porodicu i ashabe, razumom obdarene i svjetiljke u tminama. Oporučujem sebi i vama bogobožnost. Allah kaže: “O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

Kur’anska sura Ed-Duha spuštena je na Poslanikovo, sallallahu alejhi ve sellem, srce, pa ga je utješila, otklonila njegovu bol, očistila njegove rane i smirila njegovu dušu. Allahovom Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, neko vrijeme nije dolazila Objava, pa su smutljivci počeli praviti spletke, a kolebljivci ubacivati sumnje, pa je Allah objavio: “Tako Mi jutra, i noći kada se utiša – Gospodar tvoj nije te ni napustio ni omrznuo!” (Ed-Duha, 1–3). Ova sura rasvijetlila je veličinu pozicije Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, Allahovu ljubav, blizinu i dobrotu prema njemu.

“Gospodar tvoj nije te ni napustio ni omrznuo!” (Ed-Duha, 3)

Kako će Allah ostaviti srce koje je pronašlo smiraj u Njemu, i koje Ga je ponizno dozivalo, učilo i ponavljalo Njegove ajete i govor! Allah nikada neće ostaviti na cjedilu roba koji se srcem vezao za Njega, naprotiv, On će ga približiti Sebi i uzdići. Ovaj ajet obraća se Allahovom Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, ali se obraća i svakom vjerniku i vjernici, koji su iskreni prema Allahu, i njihova srca ispunjava osjećajem da ih Allah voli, približava Sebi i da je s njima u svakoj situaciji, i ispunjava ih srećom, zadovoljstvom i slašću. Uzvišeni u hadisi-kudsiju kaže: “Moj će Mi se rob neprestano približavati dobrovoljnim

djelima (nafilama), sve dok ga ne zavolim, a kada ga zavolim, bit ću njegov sluh, kojim čuje, njegov vid, kojim gleda, njegova ruka kojom prihvata, i noga kojom hodi. Ako nešto zatraži od Mene, dat ću mu, a ako kod Mene zatraži utočište, Ja ću ga zaštititi.”

“Onaj svijet je, zaista, bolji za tebe od ovoga svijeta” (Ed-Duha, 4)

Završnica svake stvari bolja je za tebe od njenog početka. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, neprestano se uzdizao na ljestvici časti i ugleda, i Allah je, iz dana u dan, učvršćivao njegovu vjeru, pomagao ga i unapređivao njegovo stanje sve do smrti. Svakoga dana njegovog života, u odnosu na prethodni, povećavao mu je snagu, pomoć i podršku, sve dok nije, svojim očima, vidio kako ljudi u skupinama ulaze u Allahovu vjeru, a onaj svijet bolji je od ovog svijeta po svim mjerilima koja je Uzvišeni Allah postavio. Rob, u komunikaciji s Gospodarom, treba biti svjestan da ima plemenitog Gospodara, Koji ga iskušava, a onda mu daje izlaz. Svaka stvar, Njegovom voljom, ima dobar završetak. Svako tvoje kasnije stanje bolje je od prethodnog. “Onaj svijet je, zaista, bolji za tebe od ovoga svijeta” (Ed-Duha, 4)

Allah, džellešānuhu, zna da Njegov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, zna da je za njega onaj svijet bolji od ovog svijeta, jer on je rekao: “Allah Uzvišeni kaže: ‘Svojim dobrim robovima pripremio sam ono što oko vidjelo nije, što uho čulo nije i što ljudskom srcu nije naumpalo.’” I, rekao je: “Prostor koji zauzima bič u Džennetu bolji je od dunjaluka i svega što je na njemu.”

U smrtnoj bolesti dato mu je da izabere između života na ovom svijetu i onoga što je kod Allaha, pa je odabrao ono što je kod Allaha. Svako ko ima trunku razboritosti zna da je onaj svijet bolji od ovog svijeta, jer dunjaluk, kakav god i koliki god bio, prolazan je: “Sve što je na Zemlji prolazno je, ostaje samo Gospodar tvoj, Veličanstveni i Plemeniti” (Er-Rahman 26–27).

Ovo uzvišeno značenje podstiče muslimana da unaprijedi svoje vjerovanje, popravi svoja djela, očisti svoju nutrinu i iskoristi vrijeme koje mu je dato.

“... a Gospodar tvoj će tebi, sigurno, dati, pa ćeš zadovoljan biti!” (Ed-Duha, 5)

Ovaj ajet uči/čita se kroz vijekove, razgaljuje ljudske uši, dodiruje ljudska srca, govori nam o stepenu darovanog i njegovom mjestu kod Darovatelja. On je, svojim značenjem i smislom, čisti dar, a kakav je to samo dar! Od Darovatelja

Koji svoje obećanje neće prekršiti, i nad Čijom dobrotom nema dobrote, i Čija nagrada nema kraja i Čije blagodati nemaju granica.

Allah, džellešanuhu, dao mu je na dunjaluku visoko mjesto, iznad sedam nebesa. Uzdigao ga je iznad svih vjerovjesnika, njegovom poslanicom zapečatio poslanstvo, njegov ummet učinio najboljim ummetom, njegovu Knjigu najboljom knjigom, njegov šerijat najboljim šerijatom, odlikovao je njegove ashabe i supruge, i dao mu dobro koje se ne može pojmiti.

Objavio mu je: “Neka je uzvišen Onaj Koji ti, ako hoće, može dati bolje od toga: vrtove kroz koje rijeke teku i dvorove.” (El-Furkan, 10) Dao mu je šefat – pravo zauzimanja, zagovora, za ljude dok budu stajali na mahšeru i čekali presudu, da započne suđenje, i šefat za stanovnike Dženneta, da uđu u Džennet. Allahovo zadovoljstvo je dar od Njega za onoga ko je pohrlio Njemu, pa ga je Allah zavolio, a koga Allah zavoli, približi ga Sebi, i učinit će ga zadovoljnim, i podariti će mu zadovoljstvo duše, smiraj srca i prisebnost, otklonit će od njega brigu i nervozu, a na ahiretu će živjeti u zadovoljstvu. “A ti, o dušo smirena, vrati se Gospodaru svome zadovoljna, a i On tobom zadovoljan...” (El-Fedžr, 27–28)

“Zar nisi siročić bio, pa ti je On utočište pružio, i za pravu vjeru nisi znao, pa te je na Pravi put uputio, i siromah si bio, pa te je imućnim učinio?” (Ed-Duha, 6–8)

Kao što mu je, kao siročetu, pružio utočište i uputio ga Objavom, tako je Svoga Poslanika učinio imućnim i neovisnim, opskrblivši ga onim što mu je bilo potrebno u različitim etapama njegovog života.

Prvo ga je učinio neovisnim/imućnim kroz brigu Ebu Taliba o njemu, a kada se njegova situacija pogoršala, učinio ga je neovisnim preko imovine Hatidže, radijallahu anha, a kada se i to promijenilo, učinio ga je neovisnim preko imetka Ebu Bekra, radijallahu anhu, a kada je i to izostalo, naredio mu je da učini hidžru, pa mu je dao neovisnost u vidu nesebične podrške i pomoći ensarija – stanovnika Medine.

Sve ove blagodati kojima je Allah obdario Svoga Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, kada o njima razmisli čovjek u brigama, nevolji i iskušenju, ili pred kojim se nalaze barijere i poteškoće, one će u njegovoj duši otvoriti horizonte nade i “pitke izvore” optimizma, koji će mu dati novu snagu i odlučnost, podstaći ga na djelovanje i pozvati ga da odbaci očaj, letargiju i tragove

neuspjeha i posrtanja, na njegovom putu i u životu. Nema kraja Allahovoj milosti i dobroti.

“Zato siročće ne ucvili, a na prosjaka ne podvikni” (Ed-Duha, 9–10)

Ovi ajeti postavljaju temelje ispravnog poimanja života, a ti temelji su solidarnost i samilost, i poziv su svakome onome kome je Allah dao ugled, nakon što je bio nepoznat, ili mu je pružio utočište nakon što je siročće postao, ili ga je imućnim učinio nakon što je siromah bio, da zahvaljuje Allahu na ukazanim blagodatima, da ne ucvili siročće, ne ponizi ga i ne podvikne na njega, nego da mu čini dobročinstvo, bude blag prema njemu, da se ne uzdiže i ne bude grub prema nejakima, i da prosjaka, ukoliko ga vrati sa svojih vrata, vrati s milošću i blagošću.

“... i o blagodati Gospodara svoga kazuj!” (Ed-Duha, 11)

Prelistaj stranice svoga života, da vidiš sve Allahove blagodati prema tebi, od trenutka kada nisi postojao, pa da trenutka kada si postao biće vrijedno spomena. Allahove blagodati su u svakom pokretu, udisaju i izdisaju: blagodat postojanja i upute, zdravlja i sigurnosti, čula i vida, imetka i potomstva, mirnog sna i prijatne jave; blagodati od glave do pete.

Razmišljaj o Allahovim blagodatima u tome što ti je potčinio Sunce i Mjesec, rijeke i mora, drveće i životinje, noć i dan. Razmišljaj o Allahovim blagodatima i kazuj o njima u smislu njihove potvrde, priznanja i predanosti, kako bi osjetio Njegovu dobrotu i spoznao Njegova prava, i promijenio svoje stanje iz nemara u pokornost, nezahvalnika u zahvalnika, i kako bi zahvalio Allahu riječima, djelom, srcem i tijelom, i koristio ove blagodati u onome čime je On zadovoljan i što je propisao.

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjervjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

PRIRODA ZAKLETVE U KUR'ANU (MEDINA)

Hatib: dr. Abdulmuhsin b. Muhammed el-Kasim
13. rebiul-evel 1442. po Hidžri / 30. oktobar 2020.

Svaka hvala i zahvala pripada Allahu, Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo, Njemu se utječemo od zla naših duša i naših ružnih postupaka. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jednog, Koji nema druga, i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i poslanik, neka su na njega, njegovu časnu porodicu i njegove ashabe Allahov mir, spas i blagoslov do Sudnjega dana.

Cijenjeni vjernici! Budimo bogobožni, Allah se pokoravajmo, onako kako se od nas zahtijeva, osjećajmo Njegovo apsolutno prisustvo kada nas drugi vide i kada nas ne vide.

Uzvišeni Allah učinio je časni Kur'an vječnim dokazom i jasnom opomenom. U njemu su sadržani mnogobrojni raznovrsni iskazi upute. Božije zakletve u Kur'anu su uzvišen iskaz i jasan znak onima što za uputom i vjerom tragaju. Uzvišeni je petnaest kur'anskih sura započeo zakletvom, sve se klasificiraju kao mekanske sure. Također se Uzvišeni kune na mnogim drugim mjestima u Svojoj Knjizi, čime se vjernicima skreće pažnja na važnost zakletve, onoga čime se Uzvišeni zaklinje i onoga radi čega se zaklinje.

Uzvišeni se u Kur'anu zakleo nečim najveličanstvenijim čime se može zakleti, odnosno Svojim veličanstvenim Bićem kojem pripada svako savršeno svojstvo, kako bi naglasio važnost nečega najsvetijeg što postoji, a to su osnove vjerovanja i temelji vjere, rekavši: "I, tako Mi Gospodara neba i Zemlje, to je istina, kao što je istina da govorite!" (Ez-Zarijat, 23). Također se Uzvišeni kune Sobom kao apsolutnim Gospodarom da će ljudi biti proživljeni na Sudnjem danu: "I tako Mi Gospodara tvoga, Mi ćemo i njih (...) sakupiti" (Merjem, 68). Gospodar svjetova se potom kune da će svako stvorenje polagati račun za svoja

djela, da će se svi, bez izuzetka, Njemu vratiti: “I tako Mi Gospodara tvoga, njih ćemo sve na odgovornost pozvati za ono što su radili!” (El-Hidžr, 92–93).

Potom se Uzvišeni kune Sobom u svojstvu jedinoga božanstva da će mnogobošci odgovarati za svoja djela: “Allaha mi, bit ćete, sigurno, pitani zato što stalno laži izmišljate” (En-Nahl, 56). Također se Uzvišeni kune Sobom, kao Gospodarom svega što sunce obasjava ili mjesec osvjetljava, da je Njegova moć apsolutna i savršena, i da će sva stvorenja ponovo biti proživljena kako bi odgovarali i snosili posljedice za svoja djela, rekavši: “I Ja se kunem Gospodarom istōkā i zāpadā da ih možemo boljim od njih zamijeniti i niko Nas u tome ne može spriječiti” (El-Mearidž, 40–41).

Uzvišeni se, također, zaklinje Sobom kao Gospodarom poslanika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, da nije pravi vjernik onaj ko ne želi prihvatiti sud Poslanika, alejhis-selam, i njegovu presudu sa zadovoljstvom izvršiti: “I tako Mi Gospodara tvoga, oni neće biti vjernici dok za sudiju u sporovima međusobnim tebe ne prihvate i da onda zbog presude tvoje u dušama svojim nimalo tegobe ne osjete i dok se sasvim ne pokore.” (En-Nisa, 65)

Uzvišeni Allah kazuje ono što želi na način kako to želi. Časni Kur'an je Njegova najveličanstvenija i najvrednija riječ, zbog čega se Uzvišeni kune Kur'anom u vezi s početkom njegovog objavljivanja: “Tako Mi Knjige jasne, Mi smo počeli da je u Blagoslovljenoj noći objavljujemo” (Ed-Duhhan, 2–3). Potom se Kur'anom kune da Poslanik, alejhis-selam, istinu govori i da je izaslan Njegovom odredbom: “Tako Mi Kur'ana mudrog, ti si, uistinu, poslanik” (Jasin, 2–3). Kur'anom se Uzvišeni kune i kada želi naglasiti istinitost Sudnjeg dana i da će zasigurno jednom nastupiti: “Tako Mi Kur'ana slavnog, oni se čude što im je došao jedan od njih da ih opominje, pa, nevjernici, govore: ‘To je čudna stvar: zar kad pomremo i zemlja postane? Nezamisliv je to povratak!’” (Kaf, 1–3)

Uzvišeni Allah u časnome Kur'anu također se zaklinje Knjigom u retke ispisanom, na koži razvijenoj i listovima cijenjenim; što je u rukama pisara, odnosno časnih meleka – što je znak odabranosti i brige posvećene poslaniku Muhammedu, sallallahu alejhi ve sellem, najboljem među poslanicima i vjervjesnicima, čiji je život bio uputa, milost i blagoslov svemu stvorenom. On je iz Božije plemenitosti izaslan ljudima, kako bi zavrijedio Džennet onaj ko bude slijedio njegovu uputu.

Život Poslanika proveden u pozivanju svoga naroda jedan je od najvećih dokaza i pokazatelja Božije uzvišenosti, naročito zbog toga što ga je u cijelosti proveo pozivajući ljude da prihvate vjeru u Allaha, krajnje iskreno i bogobojažno, zbog čega Uzvišeni Allah darova Svome Poslaniku najveći stepen u Džennetu, učini vječnom vjeru i vjerozakon koji je donio, i obeća da će se pobrinuti za one koji ga ismijavaju, kao što stoji u ajetu: “Mi ćemo te zaštititi onih koji se rugaju” (El-Hidžr, 95). Uzvišeni je zaprijetio svakom ko bude ismijavao ili vrijeđao Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da će pomen na njega biti prekinut: “Onaj koji tebe mrzi, sigurno će on bez spomena ostati” (El-Kevser, 3).

Uzvišeni, zbog toga što je Poslanikov život vredniji od svakog drugog, njime se kune rekavši: “A života Mi tvoga, oni su u pijanstvu svome lutali” (El-Hidžr, 72), odnosno, oni u svojoj zabludi lutaju. Ibn Kesir pojašnjava: “To što se Uzvišeni zaklinje Poslanikovim, sallallahu alejhi ve sellem, životom velika je počast, poseban stepen i ugled ogroman.”

Meleki, kao što nam je poznato, posebna su bića, koja svoj vijek provode klanjajući se Allahu, pri čemu ne malaksavaju. Vjerovati u njihovo postojanje jedan je od temelja islamske vjere. Kako bi se naglasila njihova odabranost, Uzvišeni se kune njima dok Mu ibadet čine u redovima pred Njim poredanim: “Tako Mi onih u redove poredanih” (Es-Saffat, 1).

Meleki se mogu podijeliti u različite vrste, shodno djelima koja im je Uzvišeni povjerio kako bi Njegove odredbe na svijetu bile izvršene. Tako se Uzvišeni kune melekima koji oblake usmjeravaju i odvrćaju: “I onih koji odvrćaju” (Es-Saffat, 2). Također se kune melekima koji neprestano ponavljaju Božije riječi: “I onih koji Opomenu čitaju” (Es-Saffat, 3). Uzvišeni se kune i melekima koji naredbe Gospodara sprovede, odnosno onima kojima je naređeno da opskrbu stvorenjima omoguće, da pomoć donesu ili kaznu sprovedu: “I onih koji naredbe sprovode” (Ez-Zarijat, 4).

Smrt, po svojoj prirodi, strahovit je prizor gdje meleki snažno čupaju dušu umrlog, zbog čega se Uzvišeni i tim melekima kune: “Tako Mi onih koji čupaju grubo” (En-Naziat, 1). Međutim postoje i meleki koji dušu blago i nježnom rukom uzimaju: “I onih koji vade blago” (En-Naziat, 2). Također, Uzvišeni se u Kur'anu zaklinje melekima koji spuštaju dokaze, što istinu od neistine rastavljaju i koji poslanicima donose objavu koja sadrži opravdanje ili

opomenu: “Tako Mi onih koji razdvajaju, i Objavu dostavljaju, opravdanje ili opomenu.” (El-Murselat, 4-6).

Pored prethodnog, kosmos je izvanredno čudnovato Božije stvorenje, u kojem se nalaze različita precizno stvorena djela koja ukazuju ljudima na veličanstvenost njegova Stvoritelja i moć Njegovu.

Nebo je nešto najveličanstvenije stvoreno, visoko je podignuto, daleko prostrano, boja sjajnih. Iznad nebesa je Gospodar naš, dok su meleki na nebu. S neba se spušta opskrba, prema njemu se uzdižu duše i djela. Tako se Uzvišeni zaklinje nebom i njegovim Stvoriteljem, te svime što je u njemu stvoreno: “I neba i Onoga Koji ga sazda” (Eš-Šems, 5). Također se kune različitim svojstvima neba, poput visine: “I svoda uzdignutog” (Et-Tur, 5); savršenosti, ljepotama i ukrasima u njemu: “Tako Mi neba punog zvjezdanih puteva” (Ez-Zarijat, 7); postojećim čudima u njemu, poput zvijezde blistave čija se svjetlost daleko vidi: “Tako Mi neba i Danice! A znaš li ti šta je Danica? Zvijezda blistava!” (Et-Tarik, 1-3); nebeskim položajima Sunca, Mjeseca i drugih nebeskih tijela: “Tako Mi nebesa sa sazviježđima” (El-Burudž, 1); opskrbom na nebu u vidu kiše: “I tako Mi neba puna kiše” (Et-Tarik, 11).

Nebo je ispunjeno zvijezdama, čijem se položajima Uzvišeni zaklinje, zbog važnosti toga pri računanju dana, mjeseci i godina: “Zaklinjem se položajima zvijezda” (El-Vakia, 75).

Zvijezde imaju svoju preciziranu putanju koja je jasno određena od Uzvišenog Gospodara. S jasne tačke izlaze na nebo, jasnom putanjom se kreću, ponizno obavljajući predodređenu funkciju, sve do zalaska s neba. Uzvišeni se kune kretanjem zvijezda: “Tako Mi onih koji plovo lahko” (Ez-Zarijat, 3). Također se kune svim zvjezdanim položajima: zalaskom, plovdbom i izlaskom: “I kunem se zvijezdama – koje se skrivaju, koje se kreću i iz vida gube” (Et-Tekvir, 16). Gospodar svjetova se kune i zvijezdama koje padaju na šejtane koji krišom prislušuju na nebu ne bi li prodrli u gajb-stvari, da je Poslanik časniji od toga da bude u zabludi ili zaluta. Odnosno, da je on iskreni kome se objava spušta koja je zaštićena zvijezdama padalicama, tako da šejtani ne mogu saznati njen sadržaj. Uzvišeni kaže: “Tako Mi zvijezde kad zapada, vaš drug nije s Pravoga puta skrenuo i nije zalutao! On ne govori po hiru svome – to je samo Objava koja mu se obznanjuje” (En-Nedžm, 1-4).

Sunce i Mjesec najveća su stvorenja na nebu. Kretanje ta dva nebeska tijela ključno je za ljudski život, zbog čega je ljudski život nezamisliv bez njihovog postojanja. Uzvišeni se njima kune kako bi naglasio tu važnost: “Tako Mi Sunca i svjetla njegova, i Mjeseca kada ga prati” (Eš-Šems, 1-2).

S druge strane, Zemlja je učinjena ravnom i posteljom stvorenjima, prostranim, pristupačnim i blagoslovljenim mjestom za život. Na njoj su razna stvorenja i životinje stvorene, dato je da rijeke i pitka voda njom teku. Tako se Uzvišeni kune Zemljom i njenom prostranošću, kao i Onim Ko ju je stvorio i takvom učinio: “I Zemlje i Onoga Koji je ravnom učini” (Eš-Šems, 6). Također se kune rastinjem koje proizvodi čist zrak koji je neophodan za opstanak života na Zemlji: “I Zemlje koja se otvara da rastinje nikne” (Et-Tarik, 12). Gospodar svjetova kune se vjetrom, čudnovatim nevidljivim stvorenjem, posredstvom kojeg Uzvišeni, nakon što odredi, šalje pobjedu, kaznu ili kišu. Uzvišeni se kune vjetrom kada uzastopno puše, jer se tako zapravo povinuje naredbi Uzvišenog izvršavajući mu povjerenost: “Tako Mi onih koji se jedan za drugim šalju” (El-Murselat, 1); kada postane snažnim odnoseći, uništavajući i potopljavajući ono što Gospodar odredi: “Tako Mi onih koji pušu snažno” (Ez-Zarijat, 1); kada teške oblake, vjesnike kiše donose: “I onih koji teret nose” (Ez-Zarijat, 2).

Jedan od veličanstvenih dokaza Božijeg jedinstva jeste more. Iako ispunjeno vodom, nikada ne preplavi kopno uništavajući život u potpunosti. Njime plove brodovi koji su natovareni raznim Božijim blagodatima. U njemu živi daleko više stvorenja nego na kopnu. Upravo radi ovoga Uzvišeni se njime kune: “Tako Mi mora napunjenog” (Tur, 6). S druge strane, Uzvišeni je posebno odlikovao Ademovo potomstvo nad svim drugim stvorenjima, zbog čega se kune prvim njihovim staništem, dijelom zemlje važnijim od svih drugih, gradom Mekom, rekavši: “Kunem se gradom ovim – a tebi će biti dopušteno sve u gradu ovome” (El-Beled, 1–2). Potom se Uzvišeni kune praocem čovječanstva, od kojeg svaki čovjek porijeklo vodi, rekavši: “I roditeljem”, te se kune cijelim njegovim mnogobrojnim potomstvom: “I onim koga je rodio” (El-Beled, 3).

Pisanje, pero i mastilo su među najvećim blagodatima koje Uzvišeni darovao čovjeku. Posredstvom toga se dug zapisuje, vjera spoznaje, potrebe ljudi izmiruju i dr. Uzvišeni se perom i napisanim zaklinje da je Poslanik čist od svake mane koju mu neprijatelji pripisuju i da je on plemeniti poslanik koga Uzvišeni obdari lijepim moralnom, u čemu mu nema ni premca: “Nūn. Tako

Mi kalema i onoga što oni pišu, ti nisi, milošću Gospodara svoga, lud; ti ćeš, sigurno, nagradu neprekidnu dobiti, jer ti si, zaista, najljepše čudi” (El-Kalem, 1–4).

S druge strane, konji su čovjeku korisne jahalice i srcu drag imetak. Od konja će do vijeka koristi biti, što potvrđuju riječi Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: “Konji u svojim perčinima nose dobro do Sudnjega dana” (muttefekun alejhi). Uzvišeni se tim stvorenjima zaklinje u formi gdje se naglašava ono što ne mogu druge životinje učiniti, tako se kune njima dok brzo i snažno jure, kada se čuje upечатljivi zvuk njihovog disanja: “Tako Mi onih koji dahćući jure” (El-Adijat, 1); usljed čega varnice vrcaju zbog toga što imaju tvrda stopala: “Pa varnice vrcaju” (El-Adijat, 2); a potom hitrim napadima koje zorom izvode: “I zorom napadaju” (El-Adijat, 3).

Najuzvišeniji postojeći hram je El-Bejtul-ma'mur, Hram vječni, najčasnije brdo je Gora na kojoj se Uzvišeni neposredno obratio poslaniku Musau, alejhis-selam, dok je najsvetija knjiga časni Kur'an. Uzvišeni sve tri pomenute stvari objedini u jednoj zakletvi: “Tako Mi Gore, i Knjige u retke napisane, na koži razvijenoj, i Hrama poklonika punog” (Tur, 1–4).

Na tragu toga, Uzvišeni je grad Meku opisao posebnim riječima imenujući ga “sigurnim gradom” čime mu je pripisan poseban značaj: “Tako Mi smokve i masline, i Sinajske gore, i grada ovog, sigurnog” (Et-Tin, 1–3).

Uzvišeni je noć učinio vremenom smiraja i ibadeta. U to vrijeme se Allah, džellešanuhu, spušta na prvo nebu u posljednjoj trećini noći, kako bi stvorenja osjetila povjetarac Njegove milosti, što je znak Njegove plemenitosti i darežljivosti. Sama noć je, u različitim formama i dijelovima, bila predmet Božije zaklete. Uzvišeni se kune noću kada nastupa: “I noći kad ona veo diže” (Et-Tekvir, 17); kada mirno protekne: “I noći kada nestaje” (El-Fedžr, 4), kada u njoj prevlada tišina nakon što tama cijeli svijet prekrije: “I noći kada se utiša” (Ed-Duha, 2), kada se u dan pretvori: “I noći kada mine” (El-Muddessir, 33), svim dokazima i stvorenjima koje noć obavije: “I noći, i onim što ona tamom obavije” (El-Inšikak, 17). Iz ovoga vidimo da je noć, kao sve što nam donosi, jasan dokaz Božije moći.

Suprotno od noći, dan je vrijeme stvoreno za činjenje ibadeta i izvršavanje životnih obaveza. Uzvišeni se kune različitim periodima dana: ranim jutrom, poodmaklim jutrom i vremenom ikindija-namaza. Danju i noću se život

odvija, a onako kako ih budemo provodili – zavrijedit ćemo vječnu sreću ili neprolaznu patnju. Tokom dana i noći javljaju se očigledni dokazi Božijeg postojanja, dok je njihova smjena dokaz Njegove svemoći. Tako se Uzvišeni zaklinje i danom i noći: “I noći kada mine, i zore kada svane” (El-Muddessir, 33–34); rumenilom večernjim što najavljuje kraj dana i početak noći: “Kunem se rumenilom večernjim” (El-Inšikak, 16); noći kada nastupa i jutrom se ozari, što je dokaz početak novog dana: “I noći kad ona veo diže, i zorom kada diše” (Et-Tekvir, 18); najčasnijim noćima godine koje su dio mjeseca zul-hidždže: “I deset noći” (El-Fedžr, 2).

Posljednji čas će doći kada nastupi Sudnji dan. Tog dana svi ćemo se vratiti Gospodaru svjetova, kada ćemo polagati račun za svako počinjeno djelo, na osnovu čega ćemo biti nagrađeni ili kažnjeni. Uzvišeni se u nekoliko ajeta zakleo da će Sudnji dan sigurno jednom nastupiti, no zakleo se i samim Sudnjim danom u jednom ajetu: “I Dana već određenog” (El-Burudž, 2).

Iz svega prethodno navedenog mogli smo uočiti da se Uzvišeni kune Svojim nama vidljivim stvorenjima, no On se također zakleo i stvorenjima koje ne vidimo rekavši: “A Ja se kunem onim što vidite i onim što ne vidite” (El-Hakka, 38–39). Ova zakletva smatra se najsveobuhvatnijom u cijeloj Božijoj Knjizi.

O vjernici! Uzvišeni Allah je stvorio sva stvorenja, u savršenom obliku, a potom postavio izazov svim stvorenjima da stvore makar sitnog mrava ili zrno gorušice. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Uzvišeni Allah kaže: ‘Da li ima iko nepokorniji od čovjeka koji tvrdi da može stvoriti poput Mene! Neka stvore sitnog mrava, neka stvore zrno, pa da plod iz njega se rodi.’” (Muttefekun alejhi)

Zbog savršenosti Božijeg stvaranja, Uzvišeni se zaklinje svim stvorenjima, kao što se kune i određenim veličanstvenim stvorenjima posebno. Veličanstvena stvorenja su dokaz ljudima o Allahovom jedinstvu, snazi i svemoći, kako bi se isključivo Njemu klanjali, veličali Ga, poštovali naređenja i klonili se zabrana. Tako Uzvišeni u mudroj Knjizi kaže: “Oni ne veličaju Allaha onako kako Ga treba veličati; a čitava Zemlja će na Sudnjem danu u vlasti Njegovoj biti, a nebesa će u moći Njegovoj smotana ostati. Hvaljen neka je On i vrlo visoko iznad onih koje Njemu smatraju ravnim!” (Ez-Zumer, 67)

Poštovani vjernici! Uzvišeni Allah je sva stvorenja stvorio i zaklinje se stvorenjima kojima želi, ali Svojim robovima naređuje da se isključivo zaklinju

Allahom, priznajući Mu svetost i veličanstvenost na taj način, zabranivši im da se zaklinju nečim drugim. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Ko se želi zakleti, neka se zakune Allahom ili neka se ne kune.” (Muttefekun alejhi)

Zakleti se nečim drugim mimo Allaha je oblik širka, krivovjerja. Poslanik, alejhis-selam, kaže: “Ko se zakune nečim mimo Allaha – počinio je nevjerstvo ili mnogoboštvo.” (Tirmizi) Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, naređuje onom ko se zakune nečim mimo Allaha da istog trena potvrdi da vjeruje samo u Allaha, rekavši: “Ko se zakune riječima: ‘Tako mi Lata ili Uzkaa’, neka odmah kaže: ‘Svjedočim da nema boga osim Allaha.’” (Muttefekun alejhi)

Čak kada se zaklinjemo isključivo Uzvišenim Allahom, iskazujući Mu strahopoštovanje na takav način, potrebno je da se ne kunemo, izuzev u slučaju prijekne potrebe, a ne za svaku sitnicu, kako bismo ispoštovali naredbu Uzvišenog: “A o zakletvama svojim brinite se!” (El-Maida, 89).

Uzvišeni Allah u časnom Kur'anu kaže: “Allah i meleki Njegovi blagosilju vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šalžite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56) Također Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Ko jednom salavat na mene donese, Allah će ga blagosiljati deset puta.”

Gospodaru naš, blagoslovi Muhammeda i rod Muhammedov, kao što si blagoslovio Ibrahima i rod Ibrahimov. Zaista si Ti hvaljen i slavljjen. Bože moj, obaspi blagodatima Muhammeda i rod Muhammedov, kao što si obasuo blagodatima Ibrahima i rod Ibrahimov. Zaista si Ti hvaljen i slavljjen. Gospodaru naš, smiluj se pravednim halifama, svim ashabima, prvim odabranim generacijama i svima onima koji ih slijede u dobru do Sudnjega dana. Uzvišeni, smiluj se i nama, učini da budemo u njihovom društvu. Uslišaj naše dove, Uzvišeni, iz Svoje plemenitosti i darežljivosti, samilosti i dobrote. Jer, Ti si Milostivi, Samilosni.

O vjernici, Allah zahtijeva da se svačije pravo poštuje, dobro čini, i da se bližnjima udjeljuje, i razvrat i sve što je odvratno i nasilje zabranjuje; da pouku primite, On vas savjetuje, zato ime Gospodara, Veličanstvenog, Svevišnjeg, često spominjite i na Njegovim blagodatima zahvaljujte Mu se da bi vam dao više darova. Uistinu molitva je najveća poslušnost. A Allah zna šta radite.

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

U PREDZNACIMA SUDNJEG DANA JE POUKA (MEDINA)

Hatib: dr. Salah ibn Muhammed el-Budejr
20. rebiul-evel 1442. po Hidžri / 6. novembar 2020.

Hvala Allahu, Onome Koji iz ničega stvara i Koji će to ponovo učiniti, On radi šta je Njemu volja i presuđuje ono što On hoće. Zahvaljujem Mu, On je dostojan svake hvale i slave.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, samo On zna kad će Sudnji dan i Njemu će se sve vratiti na Dan obećani, i svjedočim da je naš vjerovjesnik i prvak Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, najčasniji čovjek pod nebeskim svodom, i kojeg je sunce ogrijalo. Ko mu se bude pokoravao, ući će u Džennet, a ko mu bude nepokoran, bit će udaljen od Allahove milosti. Neka su Allahova milost, blagoslov i mir na njega, njegovu porodicu i ashabe, uvijek i iznova.

O muslimani, bojte se Allaha, budite svjesni Njegove veličine i čuvajte se Njegove žestoke kazne. “Ko čini dobro, u svoju korist čini, a ko radi zlo, na svoju štetu radi. A Gospodar tvoj nije nepravedan prema robovima Svojim.” (Fussilet, 46)

O muslimani, ovaj svijet približio se svome kraju i nestanku, a Sudnji dan samo što nije nastupio. Poslanik Pravog puta obavijestio nas je o događajima pred Sudnji dan, objasnio je njegove predznake i ukazao je na njegove prethodnice kako bi trgnuo ljude iz sna i kako bi se zaštitili, pripremili i pokajali prije nego što ih on iznenadi. “Zar oni čekaju da im Smak svijeta iznenada dođe, a već su predznaci njegovi tu? A šta će im koristiti opomena kad im on dođe?” (Muhammed, 18)

Predznaci Sudnjeg dana potvrđeni su u vjerodostojnim predajama i nije ih dozvoljeno negirati. O muslimani, jedan od vjerodostojnih i potvrđenih predznaka jeste poslanstvo našeg prvaka Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, pečata svih vjerovjesnika i posljednjeg poslanika, kojim je Allah upotpunio

vjeru i uspostavio dokaz protiv svjetova. Poslan je pred Sudnji dan, i rekao je: “Ja i Sudnji dan blizu smo kao ova dva prsta”, pa ih je pokazao i ispružio. (Muttefekun alejhi)

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ubrojao je među predznake Sudnjeg dana i svoju smrt, a njegova smrt jedno je od najvećih iskušenja koje je pogodilo islamski ummet. Enes ibn Malik, radijallahu anhu, rekao je: “Kada je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, došao u Medinu, to je bio najsvjetliji dan, koji je obasjao sve oko sebe, a kada je umro, to je bio najmračniji dan, koji je zamračio sve oko sebe. Nismo ga ni ukopali, a već smo osjetili promjenu na svojim srcima.” (Tirmizi i Ibn Madže)

Pred Sudnji dan na Zemlji će se proširiti neznanje, uzdići znanje, smanjiti činjenje dobrih djela i pojaviti se smutnje, sve gora od gore. Doći će smutnja, pa će vjernik reći: “Ovo je moja propast”, a zatim će nestati, i doći druga, a vjernik će reći: “Ovo je ta smutnja.” Čovjek će proći pored kabura drugog čovjeka i reći: “Da sam bogdo ja na tvom mjestu.”

Među ljude će biti ubačena pohlepa, umnožit će se ubistva tako da će doći vrijeme da ubica neće znati zašto je ubio, niti će ubijeni znati zašto je ubijen, a i ubijeni i ubica će u Vatru. Doći će godine obmane, u kojima će se laž smatrati istinom, a istina laži, i u kojima će se povjerenje ukazivati varalicama, a povjerljivi ljudi smatrati nepovjerljivima, i u kojima će “ruvejbida – maolumni ljudi” govoriti o krupnim pitanjima.

Nestat će emaneta i odgovornosti, odgovorne pozicije povjerit će se onima koji ih nisu dostojni, znanje će se tražiti pred mladima i neiskusnima, ljudi će se hvalisati u džamijama, približit će se vrijeme, tako da će godina trajati kao mjesec, mjesec kao sedmica, sedmica kao dan, dan kao sat, a sat kao treptaj oka. Kada se približi vrijeme, snoviđenja vjernika gotovo da neće griješiti, a snoviđenja vjernika su četrdeset šesti dio vjerovjesništva.

Neće nastupiti Sudnji dan sve dok zvijeri ne budu pričale s ljudima, i dok štap (bič) ne bude govorio čovjeku, i njegovo stegno ga obavijesti o onome što je njegova porodica radila u njegovom odsustvu.

Kada oslabi vjera i nestane znanja, pojavit će se Dedžal, “mesija zablude”, od ljudske vrste. Otkad je stvoren Adem pa do Sudnjeg dana neće biti većeg stvorenja od njega, niti smutnje veće od njegove. Bit će ćorav u desno oko, kao da je njegovo oko suha groždica, a između njegovih očiju pisat će “kafir

– nevjernik”, i to će moći pročitati svaki vjernik, znao čitati ili ne. Pojavit će se na istoku i s njim će biti 70.000 jevreja.

Preći će cijelu Zemlju i neće biti nijednog grada u koji neće ući, osim Meke i Medine. Medina će se potresti tri puta, pa će iz nje izaći svaki nevjernik i lice-mjer i pridružiti će mu se. Ostat će četrdeset dana na Zemlji, dan kao godina, dan kao mjesec, dan kao sedmica, a ostali dani kao vaši dani. Doći će u jedno mjesto, pozvat će njegove stanovnike, i oni će povjerovati u njega i odazvati mu se, pa će on narediti oblacima da spuste kišu, i spustit će, i naredit će Zemlji da rodi, i rodit će. Njihova stoka vratit će se sa ispaše sita i nabreknutog vimena, kao nikad ranije. Zatim će doći u drugo mjesto, pozvat će njegove stanovnike i oni će ga odbiti, pa će ih napustiti i ostat će bez igdje ičega. Proći će pored ruševina, i reći će: “Izbaci svoja blaga”, pa će krenuti za njim poput roja pčela. Sa sobom će imati džennet i vatru, njegova vatra bit će džennet, a njegov džennet bit će vatra. I imat će dvije rijeke, jedna će biti bijela voda, a druga užarena vatra. Onaj ko to dočeka, neka se baci u rijeku od vatre, jer ona je pitka, hladna i lijepa voda. Jedan od znakova njegove pojave jeste prestanak njegovog spominjanja na minberima.

Utječite se Allahu od njegove smutnje, i naoružajte se oružjem imana, spasit ćete se od njegovog iskušenja. Dedžal je stvorenje, kao i svako drugo, ima svoje slabosti i umrijet će, a Allah je Onaj pored Kojeg drugog boga nema, Stvoritelj svega, Vječno Živi, Koji ne umire. Kada se Dedžalova smutnja pojača i dostigne svoj vrhunac,

Allah će poslati Isaa, sina Merjemina, alejhis-selam, koji će se spustiti kod Bijele munare, u istočnom dijelu Damaska, na krilima dva meleka. Sustići će Dedžala kod kapije Ludd i ubit će ga svojim kopljem, a vjernici će pobiti njegove sljedbenike i potpuno ih poraziti.

Isa, alejhis-selam, spustit će se s neba, kao pravedni vladar i sudija.

Za vrijeme njegove vladavine, Allahovom dozvolom, izaći će Jedždudž i Medždudž – nazvani su tako zbog njihovog mnoštva – dva naroda, potomci Adema i Have, i probit će branu koju je podigao Zulkarnejn.

Izaći će žurno i spuštati se niz sve strmine. Neće proći pored vode a da je neće popiti, niti će proći pored bilo čega, a da ga neće uništiti. Prvi koji prođu pored Taberijskog jezera popit će svu njegovu vodu, a oni koji budu zadnji prolazili reći će: “Nekada je ovdje bila voda.”

Ljudi će bježati od njih, i povećat će se njihova silnost i oholost, pa će reći: “Pobili smo sve koji su na Zemlji, pobijmo i one nebesima.” Tada će baciti svoja koplja prema nebesima, pa će im ih Allah vratiti natopljena krvlju, i poslat će crve na njihove vratove i svi će, kao jedan, pomrijeti. Neće ostati na Zemlji mjesto veličine jednog pedlja a da na njemu neće biti njihovi leševi.

Zatim će Allah poslati ptice koje će njihova tijela odnijeti tamo gdje On bude htio, i poslat će kišu koja će saprati svaki djelić Zemlje i reći će joj: “Daj svoje plodove i povećaj svoj bereket.” Plodovi nara bit će toliki da će se od jednog ploda moći nahraniti skupina ljudi i skloniti u njegov hlad. Uvećat će se vime stoke, tako da će davati puno mlijeka, i jedna deva bit će dovoljna za skupine ljudi, jedna krava za čitavo pleme, a jedna ovca za ogranak plemena.

Zemljom će zavladati povjerenje, lavovi će živjeti pored deva, tigrovi pored krava i vukovi pored ovaca, a djeca će se igrati sa zmijama bez straha da će ih ujesti. Nestat će zlobe, mržnje i zavisti. Sedam godina ljudi će živjeti spokojno, bez neprijateljstva i svađe. Allahov vjerovjesnik Isa, alejhis-selam, ostat će na Zemlji četrdeset godina, a zatim će umrijeti i muslimani će mu klanjati dženazu.

Neće nastupiti Sudnji dan dok sunce ne izađe na zapadu. Kada izađe, ljudi će ga vidjeti i svi će povjerovati, ali “nijednom čovjeku neće biti od koristi to što će tada vjerovati, ako prije nije vjerovao ili ako nije, kao vjernik, kakvo dobro uradio” (El-En’am, 158). I izaći će životinja iz Zemlje, ujutru, i staviti biljege na njihove noseve, kako bi se vjernici razlikovali od nevjernika i govorit će da “ljudi u dokaze Naše nisu uvjereni” (En-Neml, 82).

Allah će poslati hladan vjetar, i neće ostati na Zemlji niko u čijem srcu ima koliko je trun dobra i imana a da ga neće usmrtiti, i na Zemlji će ostati samo najgori ljudi, koji neće znati za dobro niti će osuđivati zlo, obožavat će kipove, i nad takvim ljudima nastupit će Sudnji dan. Pojavit će se vatra u Jemenu i tjerat će ljude prema mahšeru, mjestu okupljanja, boravit će s njima noću i danju, i progutat će sve one koji padnu ili zaostanu.

Sudnji dan će nastupiti a čovjek će musti devu, i neće uspjeti donijeti do usta posudu s mlijekom, prije nego što nastupi; i dvojica ljudi će se cjenkati oko odjeće, i neće se dogovoriti prije nego što nastupi, i čovjek će popravljati korito za stoku, i neće ga popraviti prije nego što nastupi.

Sudnji dan nastupit će u petak. Kada se puhne u rog, neće ostati nijedno stvorenje na nebesima i na Zemlji a da neće umrijeti, osim onih koje Allah

bude odabrao, a zatim će Allah poslati kišu od koje će izniknuti ljudska tijela kao što niču biljke, pa će se ponovo puhnuti u rog i sve će oživjeti: “I puhnut će se u rog, pa će oni iz grobova prema Gospodaru svome pohrliti” (Jasin, 51). Između dva puhanja proći će četrdeset (godina), a zatim će se reći: “O ljudi, dođite pred svog Gospodara: ‘i zaustavite ih, oni će biti pitani’ (Es-Saffat, 24); ‘On će suditi, i Njemu ćete se povratiti!’ (El-Kasas, 88).”

O muslimani, šta će biti s vama kada se puhne u sur i kada se pogledi ukoče? Šta će biti kada se knjige razlistaju, postavi sirat i kada vas vaši tereti budu okruživali sa svih strana? Kada se približi Džennet i raspali Džehennem? Kada se približi odgovor i obračun? I kada budu svjedočila tijela i kada se otvori Knjiga? Kada nestane svih veza i približi kazna? Požurite, došlo je vrijeme iskrenog pokajanja, vrijeme plača i suza. Allah će primiti pokajanje onoga ko Mu se iskreno pokaje. Pokajnik je kao onaj koji nema grijeha. Iskoristite vrijeme, prije nego što bude kasno. Allahovo obećanje sigurno će doći.

Allahu moj, spasi nas od tih strahota, i na Dan velikog straha učini nas sigurnim, i prilikom susreta s Tobom učini nas od spašenih!

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

TEŽI KA ONOME ŠTO ĆE TI KORISTITI I TRAŽI POMOĆ OD ALLAHA (MEKA)

Hatib: dr. Usama ibn Abdullah el-Hajjat
27. rebiul-evel 1442. po Hidžri / 13. novembar 2020.

Hvala Allahu, Onome Koji upućuje onoga ko od Njega traži uputu, i Koji je dovoljan onome ko Ga uzme za zaštitnika. Zahvaljujem Mu, slavljem neka je, zahvalnošću kojom se postiže Njegovo zadovoljstvo. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i pored Kojeg nema gospodara i boga, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed Allahov rob i poslanik, i njegov povjerenik za Objavu i odabranik. Allahu moj, smiluj se, blagoslovi i spasi Svoga roba i poslanika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, i njegovu porodicu i ashabe, i sve one koji slijede njegov put. Bojte se Allaha, ljudi: “I bojte se Dana kada ćete se svi Allahu vratiti, kada će se svakome ono što je zaslužio isplatiti - nikome krivo neće učinjeno biti.” (El-Bekara, 281)

O muslimani, dva su važna temelja, koja objedinjuju uzroke Božije pomoći i svakog dobra, a o kojima govori Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, u hadisu koji su zabilježili imami Muslim i Ahmed od Ebu Hurejre, radijallahu anhu: “Jak vjernik bolji je i draži Allahu od slabog vjernika, a u svakom od njih je dobro. Trudi se u onome što će ti koristiti, i traži pomoć od Allaha, i ne odustaj. Ako ti se nešto desi, nemoj reći: ‘Da sam uradio tako i tako, ne bi mi se desilo to i to’, nego reci: ‘Allah je tako odredio, i On radi šta hoće’, jer riječi ‘da sam /da nisam’, otvaraju vrata šejtanovom djelovanju.”

O vjernici, ulaganje truda u onome što je korisno, traženje pomoći od Allaha, pouzdanje u Njega, oslonac na Njega i traženje utočišta kod Njega, mogu se posmatrati kao dva puta, čijim se slijeđenjem ostvaruju težnje i otklanjaju strahovi i nemiri, i postiže svako dobro na ovom i budućem svijetu. Najuzvišeniji cilj i ambicija koji se time postižu jeste Allahovo zadovoljstvo i gledanje u Njegovo plemenito lice u baščama uživanja, a to je “povećanje” koje je Allah obećao onima koji budu činili dobro i koji očiste svoje nijete: “One

koji čine dobra djela čeka nagrada, i više od toga! Lica njihova neće tama i sjeta prekrivati; oni će stanovnici Dženneta biti, u njemu će vječno boraviti.” (Junus, 26)

Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, objedinio je ove dvije osnove, u najpotpunijoj jezičkoj formi, tako da precizno i nedvosmisleno ukazuju na njegovu stvarnu zamisao, svojom naredbom da se poduzimaju uzroci i traži pomoć od Stvoritelja uzroka, slavljen neka je, i zabranom očajavanja i neodlučnosti, koji se ogledaju u zapostavljanju uzroka i neulaganju truda, i zapostavljanju traženja pomoći od Allaha i iskrenosti u tome.

Kompletna vjera, kao što kaže Ibn Kajjim, sadržana je u ovim vjerovjesničkim riječima. Ulaganje truda u onome što je korisno osnova je uspjeha i sreće na dunjaluku i ahiretu, a traženje pomoći od Allaha, pouzdanje u Njega, prihvatanje Njegovog utočišta i oslonac na Njega osnova je primanja djela, to je put ka nagradi i Pravom putu. Kada čovjek uloži trud u ono što je korisno, a nema korisnije stvari na dunjaluku i ahiretu od obožavanja Gospodara, zbog kojeg je čovjek i stvoren, kao što kaže Uzvišeni: “Džine i ljude stvorio sam samo zato da Mi se klanjaju” (Ez-Zarijat, 56).

Ibadet je činjenje onoga što Allah voli i ostavljanje onoga što je Allah zabranio, s nijetom postizanja Njegovog zadovoljstva i nagrade, i slijedeći u tome Njegovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. Ibadet je namaz, post, hadž, zekat, ali je ibadet i zahvalnost Allahu, strpljivost, zadovoljstvo, žudnja za Allahom, dova, poniznost, predanost, skrušenost i strahopoštovanje prema Njemu, Jedinom. Ibadet je, također, jedenje halal i lijepe opskrbe, ostavljanje harama, pozivanje na činjenje dobra i odvratanje od zla, dobročinstvo prema roditeljima, lijepo ponašanje, poštivanje starijih, samilost prema djeci i siromašnima, iskrenost u govoru, čuvanje emaneta, ispunjavanje ugovora, ostavljanje kamate i svega što je Allah zabranio, obaranje pogleda, moralnost i čednost, čuvanje od besposličarenja i traćenja života u beskorisnim stvarima i pozivanje u Allahovu vjeru s dokazom. “Reci: ‘Klanjanje moje, i obredi moji, i život moj, i smrt moja doista su posvećeni Allahu, Gospodaru svjetova, Koji nema saučesnika; to mi je naređeno i ja sam prvi musliman” (El-En’am, 162–163).

Ako bude tražio pomoć od Allaha i klonio se obožavanja bilo koga i bilo čega drugog osim Allaha, a prije svega obožavanja šejtana, tj. pokoravanja u onome što on naređuje, širku i nevjerovanju, a za kojeg je Uzvišeni rekao:

“O sinovi Ademovi, zar vam nisam naredio: ‘Ne klanjajte se šejtanu, on vam je neprijatelj otvoreni’” (Jasin, 60), ispunio je sve uzroke upute, izvršio je, u potpunosti, ovu Poslanikovu, sallallahu alejhi ve sellem, oporuku, opskrbio se slijeđenjem najboljeg čovjeka i njegove upute u onoj mjeri koliko mu je potrebno da ostvari lijep život i plemenitu i obilnu nagradu, koju je Allah pripremio u Džennetu za bogobojazne, koje je On uputio na činjenje dobra na dunjaluku.

Bojte se Allaha i odazovite se ovom Poslanikovom savjetu, trudite se u činjenju onoga što će vam koristiti u vjeri i na dunjaluku, tražite pomoć od Allaha u svim stvarima i ne zapostavljajte ono što ne biste smjeli zapostaviti, a čime ćete postići zadovoljstvo vašeg Gospodara i povećati svoje deredže i ostvariti ono čemu se nadate na ovom i budućem svijetu.

O vjernici, čovjek ne smije zapostaviti ulaganje truda i činjenje onoga što mu može koristiti u životu na ovom svijetu, pravdajući se Allahovom odredbom, naprotiv, učinit će sve što su Allah i Njegov Poslanik naredili i propisali.

Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, naredio je muslimanu da čini ono što je korisno za njega, a korisno je, kao što objašnjava Ibn Tejmijja, Allah mu se smilovao: da se suprotstavi šejtanima, u ljudskom i džinskom obliku, i da zlo koje mu je određeno suzbija dobrom koje mu je određeno, i da u svemu tome traži pomoć od Allaha, jer sva snaga i moć su kod Njega i nema snage ni moći osim s Njim, i da njegova djela budu iskrena u ime Allaha, jer Allah, džellešanuhu, prima samo ona djela kojima se želi Njegova nagrada (gledanje u Njegovo lice na Sudnjem danu), i to je suština riječi: “Ijjake na’budu ve ijyake nestein! – Samo Tebe obožavamo i samo od Tebe pomoć tražimo.” Čovjekova je obaveza da obožava Allaha izvršavanjem Njegovih naredbi i ostavljanjem zabrana, i da traži pomoć od Allaha u tome, a obožavanje Allaha i pokornost Njemu onako kako je On naredio temelj je suzbijanja “zle” odredbe “dobrom” odredbom, i na taj način prevazilazi se šejtanovo djelovanje i njegovo navraćanje na zlo onim što Allah želi. Uzvišeni kaže: “A da Allah ne suzbija ljude jedne drugima, na Zemlji bi, doista, nered nastao – ali, Allah je dobar svim svjetovima.” (El-Bekara, 251)

Bojte se Allaha, ljudi, činite ono što će vam koristiti i tražite pomoć od Allaha u tome, i neka to bude vaša navika i put. Jedna od najvažnijih i najobaveznijih stvari, i najvećih dokaza potpune iskrenosti prema Allahu, i potpune predanosti Njemu, i težnje za onim što je kod Njega, jeste čvrsto pridržavanje

Allahovog užeta i upute prvaka svih poslanika, i odbacivanje podjela, frakcionastva i razilaženja koji se manifestuju u pripadnosti organizacijama i grupama u čijem programu i djelovanju postoje jasna odstupanja od Allahove Knjige, sunneta Njegovog Vjerovjesnika i puta prvih generacija, jer je rezultat toga potpuni neuspjeh i gubitak borbenog duha na dunjaluku, i loše odredište i kazna na ahiretu, kao što je to detaljno pojašnjeno u Proglasu Vijeća velikih učenjaka (Hej'etu kibaril-ulema), Allah ih uputio na svako dobro, obasuo ih velikom nagradom i uputio sve nas na ono što je korisno, kako bi se uvećalo dobro, slijedio pravi put, odbacile sumnje, uspostavio dokaz i otklonile isprike.

Donosite salavate i selame na pečata svih vjerovjesnika, predvodnika bogobojaznih i milost svim svjetovima, Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, jer “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šalžite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

DŽENNET NA DUNJALUKU (MEKA)

Hatib: dr. Bender ibn Abdulaziz Belile

4. rebiul-ahir 1442. po Hidžri / 20. novembar 2020.

Hvala Allahu, Onome Koji je srca Svojih šticećenika, prijatelja, učinio “posudama” Svojih jasnih dokaza i koja je On zaštitio od zla prohtjeva, sumnji i ostalih tmina. Hvalim Ga, slavljjen neka je, On je Uzvišeni, Plemeniti i Darovatelj nepresušnih darova i blagodati. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, Njemu pripada stvaranje, naredba i odredba, koji se provode nad Njegovim stvorenjima, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, i odabrani prijatelj Onoga Koji je iznad sedam nebesa, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i spas, i na njegovu porodicu i ashabe. Bojte se Allaha, o vi koji ljudskosti težite, stidite se Allaha onako kako Ga se treba stidjeti, jer je stid izvor svakog dobra, okitite se zahvalnošću dok uživete u ugodnim blagodatima, zaštitite se strpljenjem kada vas zadese iznenadna iskušenja i čvrsto se držite užeta nade kada vas sa svih strana okruži očaj. Uzvišeni kaže: “O vjernici, Allaha se bojte, i neka svaki čovjek gleda šta je za sutra pripremio i Allaha se bojte jer On dobro zna šta radite. I ne budite kao oni koji su zaboravili Allaha, pa je On učinio da sami sebe zaborave; to su pravi grešnici.” (El-Hašr, 18–20)

O muslimani, na dunjaluku postoji džennet, i ko ne uđe u njega, neće ući ni u onosvjetski Džennet, a ako i uđe, svojim vjerovanjem, imat će najmanji stepen u njemu i najmanje užitke, a taj džennet su “djela srca”, poput spoznaje Allaha, predanosti Njemu, radovanja Njemu, uživanja u razgovoru s Njim i Njegovom dozivanju, težnje za Njegovom blizinom, zadovoljstva u potčinjenosti Njemu, predanosti Njemu, sa strahom i skrušenošću, potiskivanja iz srca svake ljubavi koja je jednaka ili veća od ljubavi prema Njemu, uzdizanja ljubavi prema Njemu iznad svake druge ljubavi, davanja prednosti Njegovom zadovoljstvu nad svakim drugim zadovoljstvom.

Tako se postiže slast imana, srce obasjavaju zrake jekina – čvrstog ubjeđenja, duša se uzdiže na stepenima upute. Ako želiš da sve to objediniš u svom srcu i

učvrstiš ga u svom umu, moraš za to imati zdravu nutrinu i čisto srce. Plemenita djela ne mogu opstati osim u plemenitom srcu, čistom od devijacija i natruha, i u kome nema pretvaranja, oholosti, samodivljenja, nepravde, zlobe, zavisti, mržnje i neprijateljstva. To je čisto srce, za koje su se natjecali “erbabul-ahire – zaljubljenici u onaj svijet”, i cilj kojem su posvetili svoje dane i noći, u nadi da će postići taj užitek, dok “erbabud-dun’ja – zaljubljenici u ovaj svijet” u svom nemaru tumaraju. Nema na ovome svijetu veće slasti ni užitka od čistoće srca, čistoće nutrine, spoznaje Gospodara, ljubavi prema Njemu i činjenja djela u skladu s Njegovom voljom.

Da li, u stvarnosti, postoji, život osim života čistog srca? Allah Uzvišeni pohvalio je Svoga prijatelja Ibrahima, alejhis-selam, zbog čistoće srca, pa je rekao: “Iste vjere kao i on bio je i Ibrahim, kad je Gospodaru svome iskrena srca došao.” (Es-Saffat, 83–84); “na Dan kada neće nikakvo blago, a ni sinovi od koristi biti, samo će onaj koji Allahu srca čista dođe spašen biti.” (Eš-Šuara, 88–89)

Čisto srce je srce koje se sačuvalo od širka, zlobe, zavisti, pohlepe, oholosti, ljubavi prema dunjaluku i vođstvu, i koje se sačuvalo od svega što ga udaljava od Allaha: od svake sumnje kojom se suprotstavlja Njegovom govoru, i svakog prohtjeva kojim se suprotstavlja Njegovoj naredbi, i svake želje kojom se suprotstavlja Njegovoj volji i svake barijere koja odvraća od Allaha. Ovakvo srce je u džennetu ovog svijeta, u džennetu berzeha – zagrobnog života i u Džennetu onog svijeta. S ovakvim srcem neki ljudi su uzdignuti na visoke stepene, a zbog njegovog zanemarivanja neki su spušteni na najniže stepene.

Sufjan ibn Dinar, Allah mu se smilovao, rekao je: “Ebu Beširu, jednom od ljudi bliskih Aliji, radijallahu anhu, rekao sam: ‘Obavijesti me o djelima onih prije nas’, pa je rekao: ‘Radili su malo, a zaradili su puno.’ Upitao sam: ‘Zašto je to tako?’ ‘Zbog čistoće njihovih nutrina’, odgovorio je on.”

Allahu moj, kako je samo uzvišena ta čistoća – čistoća nutrine, dobrota i iskrenost srca. Ona je stjecište svakog dobra, osnova svake dobrote, tajna primanja djela, put ka uzdignuću i nagovještaj svakog uspjeha. Dovoljno nam o tome govori činjenica da je čistoća srca jedno od najvažnijih obilježja stanovika Dženneta: “I Mi ćemo zlobu iz grudi njihovih istisnuti, oni će kao braća na divanima jedni prema drugima sjediti.” (El-Hidžr, 47)

Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Prva skupina koja će ući u Džennet bit će poput Mjeseca u noći uštapa, a oni poslije njih poput najsjajnije zvijezde na nebu, njihova srca bit će poput srca jednog čovjeka, neće među njima biti mržnje niti zavisti.” (Buhari i Muslim) Najštetnije po čovjeka jeste da vodi brigu o svojoj vanjštini, a srce mu poput ruševine, poput onoga kojem se u pustinji od žeđi priviđa voda. Koristi li čovjeku slatka riječ i uljepšano djelo ako su njegovo srce i nutrina zaprljani i bolesni, i da li će ga uzdići “napuhana” vanjština sa zatamanjenom nutrinom? Hasan el-Basri, Allah mu se smilovao, rekao je: “Dvije su vrste znanja: znanje u srcu, i to je korisno znanje, i znanje na jeziku, a ono je Allahov dokaz protiv čovjeka.” (Darimi, s vjerodostojnim lancem prenosilaca)

O muslimani, koje je to čisto srce ako ne srce Ibrahima, alejhis-selam, koji se odrekao višeboštva i idolatrije i rekao je svom ocu i svom narodu: “A da li ste razmišljali”, upita on, “da su oni kojima se klanjate vi i kojima su se klanjali davni preci vaši, doista, neprijatelji moji? Ali, to nije Gospodar svjetova.” (Eš-Šuara, 75–77) Ili, srce Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, pečata svih poslanika i uzora svjetovima? To milostivo srce koje se nikada nije rasrdilo zbog lične povrijeđenosti, osim kada su povrijeđene Allahove svetinje (Buhari i Muslim). Ili, srce dvojice velikana, Ebu Bekra i Omera, radijallahu anhuma, kada se među njima desila rasprava, pa je svaki od njih ukorio sebe i izvinio se svome bratu, a o čemu govori predaja koju je ispričao Ebu Derda, radijallahu anhu.

Naime, u predaji se kaže: “Sjedio sam kod Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, kada je došao Ebu Bekr, radijallahu anhu, i povukao Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, za jedan kraj odjeće, pri čemu se ukazalo njegovo koljeno, a Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: ‘Vaš prijatelj je, očigledno, imao raspravu s nekim.’ Nakon toga, Ebu Bekr, radijallahu anhu, nazvao je selam i rekao: ‘Da, između mene i Omera desilo se nešto, pa sam se pokajao, otišao do njegove kuće i zatražio oprost od njega, međutim on je to odbio, i ja sam došao do tebe.’ Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, na to mu reče: ‘Allah ti oprostio, Ebu Bekre’, i to je ponovio tri puta. Zatim se i Omer, radijallahu anhu, pokajao, pa je otišao do Ebu Bekrove kuće i upitao: ‘Da li je Ebu Bekr tu?’, a kada su njegovi ukućani kazali da ga nema, otišao je kod Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, i nazvao mu je selam, a a Vjerovjesnikovom licu moglo se

vidjeti negodovanje. Ebu Bekru je to teško palo, pa je sjeo pred Vjerovjesnika i rekao je: ‘Allahov Poslaniče, ja sam njemu učinio veću nepravdu’, a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: ‘Allah me je poslao vama, vi ste rekli da lažem, a Ebu Bekr da govorim istinu, i pomogao mi je svojim životom i imetkom. Hoćete li ostaviti na miru mog prijatelja?’, i to je ponovio dva puta. Poslije toga više niko nije uznemiravao Ebu Bekra.” (Buhari i Muslim)

Allahu ekber! Srca koja su se izdigla iznad prizemnosti i njihovu čistoću nije moglo pomutiti rekla-kazala. Koje je to čisto srce ako nije srce Sa’da ibn Rebiye el-Ensarija, radijallahu anhu, koji je, nakon što je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, pobratimio njega i Abdurrahmana ibn Avfa, ponudio svom pobratimu pola svog imetka i jednu od dvije žene. Enes, radijallahu anhu, kazuje: “Kada je Abdurrahman ibn Avf učinio hidžru u Medinu, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, pobratimio je njega i Sa’da ibn Rebiju, koji je bio jedan od najimućnijih stanovnika Medine. Sa’d je rekao: “Ensarije su znale da sam ja jedan od najimućnijih ljudi, i zato ću sav svoj imetak podijeliti s tobom, na dva dijela. Također, imam dvije žene, pogledaj koja ti se više sviđa, pa da se razvedem i da se ti njome oženiš nakon što joj istekne priček.” Abdurrahman ibn Avf reče mu: “Allah ti podario bereket u imetku i porodici, pokaži mi gdje je pijaca.” (Buhari)

Allahu moj, kakvo li je to bratstvo bilo i kako su njihove duše bile uzvišene! Koje je to čisto srce ako nije srce Zejnebe bint Džahš, radijallahu anha, supruga Poslanikove, sallallahu alejhi ve sellem, koja je riječima istine, iskrenosti i odlučnosti, u kojima nije bilo kolebanja, niti podilaženja, odbranila čast Ebu Bekrove kćerke Aiše, radijallahu anhum, iako joj je bila inoća s kojom se najviše natjecala. Aiša, radijallahu anha, kazuje: “Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, upitao je Zejneb bint Džahš o mojoj situaciji, i rekao joj je: ‘Šta znaš o tome, i šta si vidjela?’, a ona je rekla: ‘Allahov Poslaniče, čuvam svoj sluh i vid.

Tako mi Allaha, ne znam o njoj osim dobro.” Aiša, radijallahu anha, kaže: “Od svih Poslanikovih supruga, ona mi je bila ‘najljući rival’, ali Allah ju je zaštitio (od ružnih riječi prema meni) zbog čistoće njenog srca.” (Muttefekun alejhi)

Koje je to čisto srce ako nije srce onoga ensarije za kojeg je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Sad će se pojaviti džennetlija!” Tada uđe neki ensarija s čije je brade kapala voda od uzimanja abdesta. Poslanik,

sallallahu alejhi ve sellem, ponovio je ove riječi i u naredna dva dana, i uvijek bi nakon njegovih riječi ušao isti čovjek. Abdullah ibn Amr ibn As priđe tom čovjeku i reče mu: “Posvađao sam se s ocem i zakleo sam se da neću noćiti u kući tri noći. Možeš li me primiti tri noći na konak kako ne bih morao prekršiti zakletvu?” “Mogu”, odgovori ensarija.

I zaista, Abdullah ibn Amr proveo je kod toga čovjeka tri noći. Amr prenosi da taj čovjek nije obavljao noćni namaz osim što bi, prevrćući se u postelji, spominjao Allaha i donosio tekbire. Probudio bi se tek na sabah-namaz. Abdullah je rekao: “Jedino što sam primijetio jeste da govori samo lijepo riječi.”

Abdullah je skoro počeo smatrati da su njegova djela uobičajena. I nije se mogao strpjati, već mu je priznao i rekao: “Allahov robe, između mene i mog oca nije se desila svađa zbog koje se ne bih vratio kući. Ali, čuo sam Vjervjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, kako tri puta govori da si ti džennetlija, pa sam poželio s tobom noćiti i vidjeti šta to značajno radiš, kako bih slijedio tvoj primjer. Međutim, nisam vidio da si uradio ijedno posebno dobro djelo. Hoćeš li mi reći čime si zaslužio Džennet?”

Čovjek reče: “Džennet sam zaslužio onim što sam činio pred tobom.” Tada Abdullah ibn Amr pođe kući, a čovjek ga pozva i dodade: “Osim što u duši ne nosim pakost niti netrpeljivost ni prema jednom muslimanu, niti im zavidim na dobru koje im Allah daje.” Na to mu je Abdullah samo rekao: “Eto, to je ono čime si zaslužio Džennet, i to je ono što mi nismo u stanju ostvariti.” (Ahmed)

O vjernici, ovo je stanje muškaraca i žena koji su iskreno i istinski povjerovali u Allaha i koji su očistili svoja srca od prljavštine pakosti, prevare, zlobe, zavisti, sebičnosti i pohlepe, i postigli su džennet još na ovom svijetu, i osjetili užitke njegovih stanovnika i živjeli su sretan život, što nas ne bi trebalo čuditi, jer oni čija su srca čista imaju najugodniji život, najbistrije misli, najljepše stanje i najudaljeniji su od brige i tuge.

Nije ih briga ako ih zaobiđe nešto od dunjalučkih užitaka, i njihovu harmoniju ne mogu narušiti nečija ružna riječ o njima ili postupak. Oni brižno čuvaju čistoću i dobrotu koju im je Allah darovao, i to je njihova jedina briga, jedina intencija i krajnja nada. Kada postignu taj cilj, u njemu pronadu svako zadovoljstvo i svaku sreću. Oni su, tako mi Allaha, najbolji ljudi na svijetu, i elita čovječanstva, i nema života poput njihovog života niti užitka poput njihovog užitka.

Allahu moj, pridruži nas i sve muslimane njima, uputi nas njihovim putem i podari da budemo u njihovoj skupini, da budemo od onih za koje si rekao, a Tvoje su riječi istina: “Oni koji poslije njih dolaze – govore: ‘Gospodaru naš, oprosti nama i braći našoj koja su nas u vjeri pretekla i ne dopusti da u srcima našim bude imalo zlobe prema vjernicima; Gospodaru naš, ti si, zaista, dobar i milostiv!’” (El-Hašr, 10)

O muslimani, liječenje bolesti srca teška je i iscrpna zadaća, jer ih ima puno, a tu je i strast koja ih uljepšava i ukrašava duši i predstavlja u lijepom svjetlu, i šejtan sa svojim zamkama i smicalicama kojima zavodi čovjeka, kako bi ga uništio i upropastio. Put spasa je primoravanje duše da se suprotstavi strastima, i da se ne povodi za njima, jer to je “smrtonosna” bolest. Koliko je njenih žrtava koje je ona potpuno paralizovala i život im oduzela.

Čovjek se treba suprotstaviti iblisovskim zamkama i šejtanskim spletkama, tako što će se uporno i u kontinuitetu boriti s prohtjevima duše, jer uporna borba oštri odlučnost i rasplamsava utihnule ambicije. Kada čovjek pronade u svojoj duši nešto od ovih bolesti, koje pomućuju čistoću srca, neka ih liječi kao pravi doktor, tako što će upoznati njihove uzroke, i neka gleda na njih očima mudrosti, i razmišlja o njihovim posljedicama i rezultatima. Ako u svojoj duši pronade oholost, a ona je najpogubnija bolest po čistoću srca, neka je odbaci od sebe sviješću da je on samo slabo biće koje sebi ne može korist priskrbiti niti od sebe štetu otkloniti, i da je svaki uzrok koji ga vodi širku, višeboštvu, prolazan i prividan, i da je obmanjen blagodatima koje mu je Allah darovao.

Čovjek treba da zna da su te blagodati od Allaha, a ne od njega, i da mu ih On može oduzeti kao što ih je i dao, i da on nema mogućnost da ih zadrži kao što nema mogućnost ni da ih priskrbi ni sebi ni drugome. Kada od sebe otkloni koprenu, pokazat će mu se njegova duša u jasnom svjetlu, sa svim svojim slabostima, nedostacima, neznanjem i nepravdom. Vidjet će da ga sve to okružuje i steže obruč oko njegove duše, i neće, za nju, vidjeti ni spasa ni izlaza. Shvatit će da je njegovo srce ruševina, duša nepravedna, i da poputnine nestaje, a put je dalek i obračun težak.

Donosite salavate i selame na najbolje od Njegovih stvorenja, čiji je spomen uzdignut na ovom svijetu i kojem je dat šefat na onom svijetu, kao što vam je to naredio vaš Gospodar u Svojoj Knjizi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šalžite mu pozdrav!” (El-Ahزاب, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

SMJERNICE I UPUTE U NADNARAVNIM AJETIMA (MEKA)

Hatib: dr. Abdullah ibn Avad el-Džuheni

11. rebiul-ahir 1442. po Hidžri / 27. novembar 2020.

Svaka hvala i zahvala pripadaju Allahu. Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo, i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i poslanik, koji je dostavio poslanicu, ispunio emanet, savjetovao ummet i borio se na Allahovom putu onako kako se treba boriti sve dok mu nije došla smrt, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i spas, i na njegovu porodicu i ashabe, i sve one koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana. Najistinitiji govor je Allahova Knjiga, a najbolja uputa je uputa Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem. Najgore stvari u vjeri su novotarije, svaka novotarija je zabluda, a svaka zabluda vodi u Vatru.

O muslimani, Allah nas je počastio Svojom istinitom Knjigom, ukrasio je čovjeka govorom, govor je ukrasio Kur'anom, a Kur'an je odlikovao nadnaravnošću koja je dokaz da je on objava od Allaha i sačuvao ga je od krivotvorenja. On je govor Sveznajućeg i Sveobaviještenog, iz čijih se riznica musliman neprestano opskrbljuje znanjem i napaja njegovom mudrošću. Njegovom primjenom uređuje se život, rješavaju njegovi problemi i novonoastale situacije. Kur'an živi s muslimanom i zalazi u njegove najsuptilnije i najintimnije detalje i ništa ne zapostavlja.

Pred vama su jasni ajeti iz sure El-Isra, njih sedamnaest, poredani savršenim redoslijedom od Mudrog i Sveznajućeg, u kojima je spomenuto petnaest različitih propisa, a oni su temelj društvenog uređenja u islamu i manifestacija ljepote i mudrosti islamskog vjerozakona. Uzvišeni Allah, kroz ove ajete, podučava Svoje robove lijepom odnosu prema njihovom Gospodaru i njihovom

međusobnom lijepom odnosu, i mudrostima lijepog ponašanja i govora, i svijesti o Njegovom nadzoru u tajnosti i javnosti.

Uzvišeni kaže: “Ne stavlaj uz Allaha nekog drugog boga – da ne bi osudu zaslužio i bez podrške ostao. Gospodar tvoj zapovijeda da se samo Njemu klanjate i da roditeljima dobročinstvo činite. Kad jedno od njih dvoje, ili oboje, kod tebe starost dožive, ne reci im ni: ‘Uh!’ – i ne podvikni na njih, i obraćaj im se riječima poštovanja punim. Budi prema njima pažljiv i ponizan i reci: ‘Gospodaru moj, smiluj im se, oni su mene, kad sam bio dijete, njegovali!’ Gospodar vaš dobro zna šta je u dušama vašim: ako budete poslušni – pa, Allah će doista oprostiti onima koji se kajaju. Daj bližnjem svome pravo njegovo, i siromahu, i putniku, ali ne rasipaj mnogo, jer su rasipnici braća šejtanova, a šejtan je Gospodaru svome nezahvalan. A ako moraš od njih glavu okrenuti, jer i sam od Gospodara svoga milost tražiš i njoj se nadaš, onda im barem koju lijepu riječ reci. Ne drži ruku svoju stisnutu, a ni posve otvorenu – da ne bi prijekor zaslužio i bez ičega ostao, Gospodar tvoj pruža obilnu opskrbu onome kome hoće, a i ograničava je, jer zna i vidi robove Svoje. Ne ubijajte djecu svoju od straha od neimaštine, i njih i vas Mi hranimo, jer je ubijati njih doista veliki grijeh. I što dalje od bluda, jer to je razvrat, kako je to ružan put! I ne ubijajte nikoga koga je Allah zabranio, osim kad pravda zahtijeva!* A ako je neko, ni kriv ni dužan, ubijen, onda njegovom nasljedniku dajemo vlast, ali neka ni on ne prekoračuje granicu u ubijanju, ta njemu je data vlast. A od imetka siročeta – što dalje! Osim ako ga želite unaprijediti, sve dok ne postane punoljetno. I ispunjavajte obavezu, jer će se za obavezu, zaista odgovarati! Napunite mjeru kad mjerite na litru i pravo mjerite na kantar! To je bolje i posljedice su ljepše. Ne povodi se za onim što ne znaš! I sluh, i vid, i razum, za sve to će se, zaista, odgovarati. Ne hodi po zemlji nadmeno, jer zemlju ne možeš probiti ni brda u visinu dostići, sve je to ružno, Gospodaru tvome mrsko.

To je mudrost koju ti Gospodar tvoj objavljuje. I ne dodaj Allahu drugog boga da ne bi u Džehennem bio bačen, prekoren i od milosti Njegove udaljen.” (El-Isra, 22–39)

Ovi ajeti započinju i završavaju odbacivanjem širka, višeboštva, i upozorenjem na njegovu opasnost, najvećeg grijeha koji je Allah zabranio. Ovaj propis je osnova svakog popravljanja i preporoda, jer je popravljanje ideja ispred popravljanja djela. Zatim se govori o dobročinstvu prema roditeljima,

u svim njegovim oblicima, verbalnim i praktičnim, u svim etapama njihovog života, i o pravima bližnjih, siromašnih, putnika namjernika i dobročinstvu prema njima, umjerenosti u dijeljenju imetka i njegovom nerasipanju, i obraćanju lijepim riječima siromašnima i potrebnima u slučaju kada im se nema šta udijeliti, zaštititi prava djece na život i zabrani njihovog ubijanja iz straha od siromaštva. Uzimajući u obzir čovjekovu potrebu za zadovoljenjem intimnih nagona, Uzvišeni Allaha propisao je da to bude na propisan, zakonit način, a ne putem bluda. Također, ovim ajetima zabranjuje se ubijanje onoga koga je Allah zabranio, osim kada to pravda zahtijeva, prekoračivanje granica u ubijanju i približavanje imetku siročeta osim ako se želi unaprijediti; i naređuje ispunjavanje obaveza i pravilno vaganje na vagi i kantar; i zabranjuje se povodenje za onim što se ne poznaje, oholost, samodopadanje i nadmenost. Kur'an je knjiga koja sadrži sve vrste znanja, i svako njegovo znanje je ispravno, istina i mudrost.

O vjernici, ovi ajeti objasnili su cjelovit program izgradnje čovjeka na čvrstim temeljima istine, dobra i dobročinstva. Ostavljanje zabrana i izvršavanje naredbi, spomenutih u ovim ajetima, garancija je čovjekovog uspjeha i sreće na dunjaluku i ahiretu. Naredbe, zabrane, primjeri, pouke i mudrosti pohranjene u najrječitijoj knjizi, oštromne riječi koje može razumjeti svaki pronicljivi čovjek, bašča mudrosti čije najljepše plodove ubiru oni koji tragaju za lijepim ponašanjem. Uzvišeni kaže: “Elif-lam-ra. Ovo je Knjiga čiji se ajeti pomno nižu i od vremena do vremena objavljuju, od Mudrog i Sveznajućeg.” (Hud, 1)

O vjernici, Allah vam je pojasnio u Svojoj mudroj Knjizi ono što vam je propisao i ono čega se trebate kloniti, i ono što vam je dozvolio i ono što vam je zabranio. Izvršavajte Njegova naređenja, klonite se Njegovih zabrana, smatrajte dozvoljenim ono što je on dozvolio, a zabranjenim ono što je On zabranio, vjerujte u manje jasne ajete, postupajte po jasnim ajetima, i uzmite pouku iz Njegovih primjera.

Ovo je Allahova Knjiga čija čuda ne prestaju. Osvijetlite se kur'anskim svjetlom za “Dan tame”, uzmite pouku iz njegovih jasnih ajeta. On vas je stvorio radi ibadeta i zadužio je, za vas, plemenite pisare, meleke, koji znaju šta radite. Bojte se Allaha, o muslimani, i prihvatite srcem govor vašeg Gospodara i primijenite ga u praksi, uspjete i spasiti ćete se. Allahu moj, otvori naša srca za spoznaju Tvojih ajeta, opskrbi nas ljepotom gledanja u ono čime si Ti

zadovoljan, ispuni naša srca strahopoštovanjem prema Tvojim veličini, nadahni naše jezike Tvojim spominjanjem i naše tijelo pokornošću i ibadetom Tebi.

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljte mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur’anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

STANJE ČOVJEKA IZMEĐU GRIJEHA I POKAJANJA (MEDINA)

Hatib: dr. Abdulbari ibn Avad es-Subejti
18. rebiul-ahir 1442. po Hidžri / 4. decembar 2020.

Hvala Allahu, Onome Koji je prsa učinio prostranim i spustio smirenost u srca. Hvalim Ga i zahvaljujem Mu, jer je dao grešniku vremena da se pokaje, ostavi grijeh i vrati u Njegovo okrilje.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i Koji sakriva mahane i prašta grijeh, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, koji nas je svojom uputom izveo na Pravi put, neka su na njega Allahova milost i blagoslov, i na njegovu porodicu i ashabe. Opručujem sebi i vama bogobožnost. Uzvišeni kaže: “O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

Poslanikova uputa je izvor svakog dobra, beskrajna svjetlost i obrazac života, koja te prati čak i u trenucima pokleknuća i greške. Buhari bilježi od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Čovjek je učinio grijeh, pa je rekao: ‘Gospodaru, učinio sam grijeh, oprosti mi.’ Gospodar mu kaže: ‘Da li to Moj rob zna da ima Gospodara Koji prašta grijeh i kažnjava zbog njih? Oprostio sam Svome robu.’ Zatim prođe određeno vrijeme, onoliko koliko Allah hoće, pa ponovo učini grijeh, i kaže: ‘Gospodaru, učinio sam još jedan grijeh, oprosti mi.’ Gospodar kaže: ‘Da li to Moj rob zna da ima Gospodara Koji prašta grijeh i kažnjava zbog njih? Oprostio sam Svome robu.’ Zatim prođe određeno vrijeme, onoliko koliko Allah hoće, i učini novi grijeh, pa kaže: ‘Gospodaru, učinio sam još jedan grijeh, oprosti mi.’ Gospodar na to kaže: ‘Da li to Moj rob zna da ima Gospodara Koji prašta grijeh i kažnjava zbog njih? Oprostio sam Svome robu’, tri puta, ‘i neka radi šta želi.’” Ovaj hadis opisuje nam kakav bi trebao biti odnos čovjeka prema grijehu i put islama u popravljanju stanja grešnika, a svi smo mi grešnici,

otvara vrata nade i predstavlja svakom grešniku Allahovu milost, koja obuhvata svaku stvar, i Njegove darove Njegovim šticienicima i blagost prema Njegovim robovima. Ovaj hadis počinje rječima: “Čovjek je učinio neki grijeh.” Islam uvažava čovjekovu narav i urođenu sklonost ka grijehu i posrnuću, zbog zaborava, sumnje, strasti i šejtanovog došaptavanja i zavođenja. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Iblis je rekao svome Gospodaru: ‘Tako mi Tvoje veličine i uzvišenosti, neću prestati zavoditi ljude sve dok su im duše u tijelima’, pa mu je Gospodar rekao: ‘Tako Mi Moje veličine i uzvišenosti, neću prestati opraštati im grijeha sve dok budu tražili oprost od Mene.’”

“Čovjek je učinio grijeh, pa je rekao: ‘Gospodaru, učinio sam grijeh.’” Priznanje grijeha je hrabrost, a prihvatanje greške je poniznost, i to je prvi stepen čišćenja i odgoja duše. Uzvišeni kaže: “A ima i drugih koji su grijeha svoje priznali, i koji su dobra djela s drugima koja su hrđava izmiješali, njima će, može biti, Allah oprostiti jer Allah prašta i samilostan je.” (Et-Tevba, 102)

Musliman priznaje svoje grijeha na ovom i na budućem svijetu, a kada to učini, bit će mu oprosteni grijesi uz dozvolu njegovog Gospodara. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Allah će približiti Sebi vjernika na Sudnjem danu, zakloniti ga Svojim zastorom i reći mu: ‘Znaš li za taj i taj grijeh, znaš li za taj i taj grijeh?’ Čovjek će reći: ‘Znam, Gospodaru.’ I kada mu predstavi sve njegove grijeha i on ih prizna, i pomisli u sebi da je nastradao, On će reći: ‘Sakrio sam ti ih na dunjaluku, a danas ti ih opraštam’, pa će mu biti data Knjiga dobrih djela.”

Priznanje grijeha ima svoje vrijeme, i kada ono prođe, grešnike će snaći nevolja i propast. Uzvišeni o stanovnicima Džehennema, koji nisu priznali svoje grijeha, sve dok nisu iskusili patnju u vatri, kaže: “I oni će priznati da su bili nevjernici – pa, stanovnici Džehennema ognjenog daleko bili!” (El-Mulk, 11)

Islam upućuje čovjeka da prizna i prihvati svoje grijeha, ali ga s druge strane upozorava da svoje grijeha ne otkriva nikome i ne razglašava svoje greške, ako ih je Allah već pokrio. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Svim pripadnicima moga ummeta bit će oprosteni grijesi, osim mudžahiru, a mudžahir je onaj koji uradi grijeh noću, a zatim osvane, nakon što je Allah sakrio taj grijeh, i kaže: ‘O ti, taj i taj, sinoć sam učinio to i to.’ Zanoćio je u takvom stanju da je Allah bio sakrio njegov grijeh, potom je osvanuo i drugima otkriva ono što mu je Allah bio sakrio.” Vid Allahove dobrote prema nama

jeste pokrivanje sramota i grijeha i čuvanje lijepog spomena među ljudima. Neki je čovjek upitao učenjaka iz prvih generacija (selefa): “Kako si osvanuo?”, a on je odgovorio: “S dvije blagodati, ne znam koja je od njih vrednija i bolja: grijesima koje Allah sakrio od ljudi, zbog kojih me niko ne može prozivati, i ljubavi prema meni koju je Allah stavio u srca ljudi, a koju nisam zaslužio svojim djelima.”

Čovjek kaže: “Gospodaru moj, učinio sam grijeh”, a njegovo srce topi se od stida, jer je na ljepotu Njegovog davanja uzvratio ružnoćom svoga grijeha, i steže se od bola, zbog tereta grijeha, i zbog jačine straha od Allaha. Ovaj izoštreni i živi osjećaj jača iman, i priskrbljuje čovjeku milost Samilosnog. Povratak nakon grijeha je poklon od Allaha i oživljavanje baklje upute nakon tmine grijeha. Uzvišeni kaže: “Oni koji se Allaha boje, čim ih sablazan šejtanska dodirne, sjete se, i odjednom dođu sebi.” (El-A’raf, 201)

Koliko je grijeha koji su “oživjeli” srce grešnika, probudili u njima poniznost i skrušenost, i okrenuli ih Allahu i činjenju dobrih djela! Koliko je grijeha zbog kojih su se grešnici iskreno pokajali, pa im je to pokajanje podiglo stepen kod Allaha, uljepšalo njihovo ponašanje i popravilo njihovu nutrinu. U vjerodostojnom hadisu navodi se da je jedan od časnih ashaba učinio veliki grijeh, a zatim se pokajao takvim pokajanjem, za koje je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Kada bi se njegovo pokajanje podijelilo na cijeli ummet, bilo bi mu dovoljno.”

U hadisu se kaže: “Gospodaru, učinio sam grijeh, pa mi oprost”, a ko to prašta grijehe ako ne Allah, Koji je rekao: “Kaži robovima Mojim da sam Ja, zaista, Onaj Koji prašta i da sam milostiv” (El-Hidžr, 49), i Koji je rekao: “Onaj ko kakvo zlo učini ili se prema sebi ogriješi pa poslije zamoli Allaha da mu oprost – naći će da Allah prašta i da je milostiv.” (En-Nisa, 110)

U hadisi-kudsiju kaže se: “O robovi Moji, vi grijешite noću i danju, a Ja praštam sve grijehe, zamolite Me da vam oprostim, i oprostiću vam.”

“Gospodaru, učinio sam grijeh, pa mi oprost”

Istigfar – traženje oprosta od Allaha put je vjerovjesnika i navika pobožnih ljudi. On je lijek svih lijekova, koji čisti dušu od svega što je loše, a ispunjava je svime što je dobro. On je svjetlost koja spaljuje grijehe, liječi bolesna srca, osnažuje duše otežale pod teretom grijeha. Istigfar daje životu ljepotu i duši svjetlost. Uzvišeni kaže: “... da od Gospodara svoga oprosta tražite i da se

pokajete, a On će vam dati da do smrtnoga časa lijepo proživite i svakom čestitom dat će zasluženu nagradu.” (Hud, 3) Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Tako mi Allaha, ja tražim od Allaha oprost i kajem Mu se sedamdeset puta na dan.”

“Njegov Gospodar kaže: ‘Da li Moj rob zna da ima Gospodara Koji prašta grijeh, i kažnjava zbog njih? Oprostio sam Svome robu.’”

Ove riječi su ljekoviti balzam za uplašena srca i smiraj za usplahirene duše.

“Oprostio sam Svome robu” – riječi kojima Allah čisti tvoje tijelo, uljepšava tvoje srce, usređuje te, briše tvoje grijeh, i olakšava breme koji opterećuju tvoja pleća.

“Oprostio sam Svome robu” – plod koji će ubrati svako onaj ko spozna svoga Gospodara i okrene Mu se, i boji se svoga Stvoritelja pa se skloni u Njegovo okrilje, i pusti suzu koja će ga približiti Njemu.

“Oprostio sam Svome robu” – riječi su koje bude ambicije vjernika i jačaju odlučnost grešnika da se pokaju. Za grijeh, ima Gospodar Koji će ih obrisati, i Blagi Bog koji će ih oprostiti. Ko zanemari vrata oprosta nakon učinjenog grijeha, i uopće se ne trudi da ih pronađe, treba što prije probuditi svoje srce iz nemara i preispitati svoje vjerovanje, jer je to znak zamrlosti osjećaja za grijeh. Uzvišeni kaže: “I ne budite kao oni koji su zaboravili Allaha, pa je On učinio da sami sebe zaborave; to su pravi grješnici.” (El-Hašr, 19)

Najveća nevolja je da čovjek zaboravi svoj zaborav i nemarnost. Uzvišeni kaže: “Zašto se oni ne pokaju Allahu i ne zamole oprost od Njega, ta Allah prašta i samilostan je.” (El-Maida, 74)

Kaže Uzvišeni: “Oprostio sam Svome robu”, tri puta, “pa neka radi šta želi.” Ovo nije dozvola čovjeku da čini grijeh, nego se želi reći da dokle god tako postupa, tj. pokaje se nakon grijeha, neće mu naškoditi grijeh poslije pokajanja, jer pokajanje briše ono što je bilo prije, ali se čovjek mora čuvati grijeha, jer kada počini grijeh, siguran je da ga je počinio, ali nije siguran da će mu biti oprašteno, a možda ne bude upućen na pokajanje.

Omalovažavanje grijeha je pokuđeno, a njihovo preuveličavanje je obeshrabrivanje grešnika i dovođenje u stanje očaja. Uzvišeni kaže: “Reci: ‘O robovi Moji koji ste se prema sebi ogriješili, ne gubite nadu u Allahovu milost! Allah

će, sigurno, sve grijehе oprostiti; On, doista, mnogo prašta i On je milostiv.” (Ez-Zumer, 53)

Allahova je blagost prema grešniku da mu daje vremena da se pokaje, a ako ponovi grijeh i pokaje se, Allah primi njegovo pokajanje. Allah se neće umoriti od praštanja sve dok se vi ne umorite od pokajanja. Gospodaru naš, Ti si naš Gospodar, nema boga osim Tebe. Stvorio si nas, mi smo Tvoji robovi, ispunjavamo zavjet i obećanje dato Tebi, koliko možemo. Utječemo Ti se od zla onoga što smo uradili, i pred Tobom priznajemo grijehе svoje, pa nam ih oprosti, jer samo Ti opraštaš grijehе. Gospodaru naš, oprosti nam prošle i kasnije grijehе, i ono što smo javno i tajno uradili, i ono što Ti bolje znaš od nas. Ti postavljaš svaku stvar na njeno mjesto. Nema boga osim Tebe. Gospodaru naš, Ti mnogo praštaš i voliš oprost, pa nam oprosti. “Gospodaru naš, ne kazni nas ako zaboravimo ili što nehotice učinimo! Gospodaru naš, ne tovari na nas breme kao što si ga tovario na one prije nas! Gospodaru naš, ne stavljaš nam u dužnost ono što ne možemo podnijeti, pobriši grijehе naše i oprosti nam, i smiluj se na nas. Ti si Gospodar naš pa nam pomozí protiv naroda koji ne vjeruje!” (El-Bekara, 286)

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šalžite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur’anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

OPASNOST GRIJEŠENJA I UZNEMIRAVANJA DRUGIH (MEDINA)

Hatib: dr. Husejn ibn Abdulaziz Alu Šejh
25. rebiul-ahir 1442. po Hidžri / 11. decembar 2020.

Hvala Allahu, Zaštitniku vjernika. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je naš vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, pouzdani vjerovjesnik. Allahu moj, smiluj se, spasi i blagoslovi Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, i njegovu porodicu i ashabe, časne i bogobojazne ljude.

O muslimani, oporučujem sebi i vama bogobojaznost, jer je u bogobojaznosti najveća sreća, a u pokornosti Njemu najveći uspjeh. Uzvišeni kaže: “O vjernici, bojte se Allaha i govorite samo istinu, On će vas za vaša dobra djela nagraditi i grijehе vam vaše oprostiti. A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao – postići će ono što bude želio.” (El-Ahzab, 70–71)

O vjernici, najopasniji put koji čovjek može slijediti jeste put uznemiravanja Božijih stvorenja, i činjenje svega što tome vode, bez ikakvog valjanog razloga. To je šejtanski put, koji se zasniva na neprijateljskim stajalištima i bespoštednoj borbi, lišen svih principa samilosti i blagosti i vrijednosti saosjećanja i sažaljenja.

Uznemiravanje Božijih robova pokuđen je oblik ponašanja, koje objedinjuje različite pogubne i štetne osobine. Otvaranje vrata duši da uznemirava druge ljude, riječima i postupcima, može doći samo od osobe slabog imana, koja se povodi za strastima, i kojom upravlja laž i duša koja naređuje zlo i razvrat.

O muslimani, čuvajte svoju dušu od uznemiravanja drugih, i obuzdajte svoje strasti od onoga što će vam donijeti poniženje, spasit ćete se, i uspijet ćete na dunjaluku i na ahiretu. Naš Gospodar kaže: “A oni koji vjernike i vjernice vrijeđaju, a oni to ne zaslužuju, tovarе na sebe klevetu i pravi grijeh” (El-Ahzab, 58); “A onaj ko kakav prijestup ili grijeh počini pa time nedužna čovjeka potvori – natovario je na sebe i kletvu i grijeh očiti.” (En-Nisa, 112) Naš Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, pojašnjava Knjigu koju mu je njegov

Gospodar objavio, i tumači ove ajete svojim riječima, koje su nam vjerodostojnim putem prenesene, a u kojima je žestoko upozorenje i zabrana nanošenja neugodnosti i štete drugima, nasrtanja na njihove živote, čast i imovinu i činjenje nepravde drugima. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Musliman je brat muslimanu, ne nanosi mu nepravdu, ne omalovažava ga i ne ostavlja ga na cjedilu.” (Muslim)

U drugom hadisu navodi se zabrana zadržavanja i sjedenja po putevima, u kojem je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, objasnio prava puta i obaveze onih koji sjede po putevima, a jedno od tih prava i obaveza jeste ustezanje od uznemiravanja prolaznika.

O muslimani, čuvajte svoja dobra djela, i svoju vjeru, i ustegnite se od nanošenja neugodnosti drugima, i budite kao što je rekao Fudajl ibn Ijad: “Nije ti dozvoljeno da uznemiravaš psa ili svinju, a kamoli plemenitija stvorenja od njih.” O vjernici, Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, strogo je zabranio uznemiravanje drugih muslimana, pa je rekao: “O skupino onih koji su prihvatili islam svojim jezikom, a iman još nije ušao u njihova srca, ne uznemiravajte muslimane, ne vrijeđajte ih i ne pratite njihove sramote, jer onaj ko bude pratio sramote brata muslimana, Allah će pratiti njegove sramote, a čije sramote Allah bude pratio, osramotit će ga makar to bilo u njegovoj kući.” (Tirmizi i Ebu Davud, dobrim lancem prenosilaca)

Katada je rekao: “Čuvajte se uznemiravanja vjernika, jer Allah brine o njemu i srdi se zbog njega.” O vjernici, suzdržite se od uznemiravanja i nepravde, sačuvat ćete se od poniženja i prezrenosti. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Musliman je onaj od čije su ruke i jezika mirni drugi muslimani.” (Buhari) I rekao je također: “Ko vjeruje u Allah i onaj svijet, neka ne uznemirava svoga komšiju.” (Buhari) U Muslimovoj verziji stoji: “U Džennet neće ući onaj od čijeg zla nisu mirne njegove komšije.”

O vjernici, u današnjem svijetu, u kojem se komunikacija, u značajnoj mjeri, odvija putem društvenih mreža, postoje pojedinci koji ovaj oblik komunikacije koriste za uznemiravanje drugih muslimana i napad na njihove vladare, učenjake, pojedince i društva, upotrebom uvredljivog rječnika i širenjem zlonamjernih informacija. Neke se oni koji to rade pripaze i znaju da Allah motri na ono što rade, i da će se na mizani-teraziji mjeriti dobra i loša djela, i

neka se čuvaju susreta sa svojim Gospodarom u stanju bankrota i propasti, da nas Allah sačuva i oprostí nam grijehе.

O vjernici, zabrana uznemiravanja muslimana ne odnosi se samo na individualnu razinu, nego obuhvata i opće i zajedničke interese i dobra, kao što je javna imovina, funkcije i slično tome. Jedan od temeljnih principa islama sadržan je u riječima Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: “Nema nanošenja štete niti uzvraćanja štetom na štetu.” I rekao je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: “Čuvajte se dvojice prokletih: onoga koji obavlja nuždu po putevima ili u hladovinama u kojima se ljudi odmaraju.”

Taberani dobrim lancem prenosilaca bilježi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ko bude uznemiravao muslimane, zaslužio je njihovo prokletstvo.” O vjernici, čuvajte svoj jezik, riječi i djela od uznemiravanja muslimana, uspjete i postići ćete sreću na dunjaluku i ahiretu.

O vjernici, navikavajte i odgajajte svoju dušu da ne uznemirava Allahova stvorenja, i očistite je, u unutrašnjem i vanjskom smislu, od svake vrste nepravde prema drugima, i znajte da je čistoća srca od širka, novotarije, pakosti, zavisti i mržnje jedan od uzroka uspjeha, i jedno od svojstava stanovnika Dženneta. Uzvišeni o Svom poniznom robu i prijatelju Ibrahimu, alejhis-selam, prenoseći njegovu dovu, kaže: “... i ne osramoti me na Dan kad će ljudi oživljeni biti, na Dan kada neće nikakvo blago, a ni sinovi od koristi biti, samo će onaj koji Allahu srca čista dođe spašen biti.” (Eš-Šuara, 87–89)

Budite od stanovnika Dženneta, okitite se njihovim svojstvima: “I Mi ćemo zlobu iz grudi njihovih istisnuti, oni će kao braća na divanima jedni prema drugima sjediti.” (El-Hidžr, 47)

Postoji veliki broj vjerodostojnih hadisa koji govore o vrijednosti i velikoj nagradi za čistoću srca od zavisti, mržnje i zlobe prema muslimanima i njihovog namjernog uznemiravanja.

U jednom od tih hadisa govori se o čovjeku ensariji, kojem je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, posvjedočio da je stanovnik Dženneta, pa ga je pratio Abdullah ibn Amr As, i proveo je kod njega tri noći kako bi saznao nešto više o njemu.

Ono što je mogao vidjeti, dok je boravio kod njega, jeste da ovaj čovjek ne klanja noćni namaz i ne provodi noći u ibadetu, osim što, kada se trgne iz sna

i prevrne u postelji, spominje i veliča Allaha, i budi se tek na sabah-namaz, i nije ga čuo da govori išta drugo osim dobro. Zatim ga je obavijestio o onome što je Vjerovjesnik rekao za njega, a on mu je rekao: “Ja nemam nijedno drugo djelo mimo onoga što si vidio, osim što u svojoj duši ne osjećam zlobu ni prema jednom muslimanu i nikome ne zavidim na dobru koje mu je Allah dao”, pa je Abdullah rekao: “To je ono zbog čega si zaslužio Džennet, a mi to ne možemo.”

O vjernici, navikavajte, odgajajte i očistite svoju dušu, srce i nutrinu od zavisti, zlobe i uznemiravanja, uspjete na dunjaluku i ahiretu. Allah nam je naredio veličanstveno djelo, da donosimo salavate i selame na plemenitog Vjerovjesnika. Allahu moj, smiluj se, spasi, blagoslovi i obaspi Svojim blagodatima Svoga roba, poslanika i prijatelja Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, i budi zadovoljan njegovim pravovjernim halifama, časnom porodicom i svim ashabima, tabiinama i onima koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana.

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

ALLAH IMA LIJEPA IMENA I SAVRŠENA SVOJSTVA (MEDINA)

Hatib: dr. Ahmed Talib ibn Abdulhamid
3. džumadel-ula 1442. po Hidžri / 18. decembar 2020.

Svaka hvala i zahvala pripadaju Allahu. Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo, i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i poslanik, koga je On odabrao, između svojih stvorenja i uzeo ga za prijatelja. Dostavio je poslanicu, ispunio emanet, savjetovao ummet, otklonio nevolju i borio se na Allahovom putu, bojao se Allaha onako kako Ga se treba bojati, sve dok mu nije došla smrt, neka su na njega Allahova milost, spas i blagoslov, i na njegovu časnu i čistu porodicu, njegove supruge, majke pravovjernih, njegove ashabe, nosioce svakog dobra, i sve one koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana.

Najistinitiji govor je Allahova Knjiga, a najbolja uputa je uputa Allahovog Poslanika, *sallallahu alejhi ve sellem*. Najgore stvari u vjeri su novotarije, svaka novotarija je zabluda, a svaka zabluda vodi u Vatru.

O vjernici, Uzvišeni Allah nazvao vas je vjericima, imenom imana, pozvao nas da budemo bogobožnosti, naredio nam je da obračunavamo svoju dušu prije obračuna na Sudnjem danu i pogledamo šta smo pripremili za njega prije smrti, upozorio nas je na pogubnost njegovog zaborava i bolnu kaznu i upoznao nas je s različitim stanjima na Dan povratka Njemu, pa je rekao: “O vjernici, Allaha se bojte, i neka svaki čovjek gleda šta je za sutra pripremio i Allaha se bojte jer On dobro zna šta radite. I ne budite kao oni koji su zaboravili Allaha, pa je On učinio da sami sebe zaborave; to su pravi grješnici. Nisu jednaki stanovnici Džehennema i stanovnici Dženneta; stanovnici Dženneta će ono što žele postići.” (El-Hašr, 18–20)

Zatim vam vaš Gospodar navodi primjer snažnog djelovanja Kur'ana na brda, kada bi njima bio objavljen, i upoznaje vas sa uzvišenošću i savršenstvom Svojih imena, pa kaže: “Da ovaj Kur'an kakvom brdu objavimo, ti bi vidio kako je strahopoštovanja puno i kako bi se od straha pred Allahom raspalo. Takve primjere navodimo ljudima da bi razmislili. On je Allah – nema drugog boga osim Njega – On je poznavalac nevidljivog i vidljivog svijeta, On je Milostivi, Samilosni!” (El-Hašr, 21–22), Onaj Kojeg obožavaju srca, s ljubavlju i predanošću, strahom, nadom i strahopoštovanjem i nadom. On je Istina, a sve osim Njega je laž i prolazi, nema boga osim Njega i nema božanstva koje je dostojno obožavanja osim Njega. “Pogledi do Njega ne mogu doprijeti, a On do pogleda dopire; On je milostiv i upućen u sve.” (El-En'am, 103)

Misli ne dosežu do Njega, ne pokrivaju Ga zastori, ništa Mu nije skriveno, po Njegovoj naredbi opstoji kosmos, po Njegovom sudu i mudrosti smjenjuju se dan i noć. On je Er-Rahman i Er-Rahim – Onaj Čija je milost velika i do svakoga dolazi, Onaj Koji se uzvisio iznad najvećeg stvorenja s najsuptilnijim imenima i najsveobuhvatnijim svojstvima: “Milostivi, koji se nad Aršom uzvisio. Njegovo je što je na nebesima i što je na Zemlji i što je između njih i što je pod zemljom! Ako se ti glasno moliš – pa, On zna i šta drugom tajno rekneš i što samo pomisliš! Allah, drugog boga osim Njega nema, najljepša imena ima!” (Taha, 5–8)

Allah je Svojom milošću, znanjem, stvaranjem, opskrbbom, pomoću i uputom obuhvatio svaku stvar, i obuhvatio je Svojom milošću Svoje odabranike i štitićenike, upućuje ih na Pravi put, pomaže ih i usrećuje, sve dok ih ne smjesti u okrilje Svoje milosti i u svoje džennete uživanja.

On je Allah, pored kojeg drugog boga nema, Vladar čija se vlast provodi u kosmosu, Vladar svih vladara i svega što postoji, nebeskih prostranstava i kosmosa. On daje vlast kome hoće i oduzima je kome hoće, uzvisuje koga hoće, a unizuje koga hoće, i On sve može: “Kada nešto hoće, On samo za to rekne: ‘Budi!’ – i ono bude.” (Jasin, 82)

On je El-Kuddus i Es-Selam – Sveti i Onaj Koji je savršen, bez nedostataka, i Onaj Koji je lijep, bez mahana, i Koji daje svetost, blagoslov i uzvišenost čemu On hoće, i Koji daje sigurnost kome hoće i protiv koga hoće, kao vid počasti i blagodat. On je El-Mu'min i El-Muhejmin: Onaj u Čije se riječi vjeruje da je Istiniti i Uzvišeni, i u Kojeg vjeruju vjernici, od Njegovih robova, dobrovoljno, riječima i djelima, i u Kojeg vjeruju sva ostala stvorenja, milom

ili silom. On je sigurnost uplašanih, utočište onima koji su ostali bez zaštite. On nad svim bdi Svojim znanjem, naredbom, svjedočanstvom, moći, daje korist i štetu, tajno i javno. On je El-Aziz, El-Džebbar i El-Mutekebbir – Onaj Koji je iznad Svojih stvorenja u snazi, moći, prevlasti i nedodirljivosti, i Koji je Svojoj naredbi i zabrani potčinio sva stvorenja, sa svim njihovim razlikama i različitostima, u zakonodavnom i odredbenom smislu, i Koji ispunjava sve njihove potrebe, otklanja štetu i zlo od njih, iz samilosti, kako bi ih učinio neovisnim i zadovoljnim, olakšao im i pružio Svoju pomoć.

On je veći od svega ostalog Svojom uzvišenošću, uzvisenjem, počašću, statusom, Bićem, svojstvima, postupcima i vlašću. Sve je u odnosu na Njega malo i bezvrijedno. Neovisan je i uzvišen od svakog ortaka, neka je slavljeno On i vrlo visoko iznad onih koje Njemu ravnim smatraju. Stvorio je ovaj svijet ni iz čega i uredio ga, i oblikovao je plod u maternici i odlikovao, izdvojio se Svojim imenima koja, svojim izrazom i značenjem, nadilaze svaku ljepotu. Njega slavi i veliča svaka stvar, jezikom koji mi ne možemo dokučiti. Nema Mu sličnog niti ravnog, i ne treba Mu zaštitnik niti pomagač. Sve je savršeno i mudro stvorio. On je Istiniti, Njegove riječi su istina, Njegov sud je pravda, Njegova odredba je nepromjenjiva, u njima nema propusta niti greške. Njegovom znanju ne može promaći nijedna riječ i nijedno djelo. “On je Allah, Tvorac, Onaj Koji iz ničega stvara, Onaj Koji svemu daje oblik, On ima najljepša imena. Njega hvale oni na nebesima i na Zemlji, On je Silni i Mudri.” (El-Hašr, 24)

Bojte se Allaha i držite se čvrsto užeta islama, i znajte da vam je vaš Gospodar naredio veličanstvenu stvar – da donosite salavate i selame na plemenitog Vjerovjesnika: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljte mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allahu moj, smiluj se, spasi i blagoslovi Svoga roba i poslanika, našeg prvaka Muhammeda, i budi zadovoljan njegovim pravovjernim halifama Ebu Bekrom, Omerom, Osmanom i Alijom, i svim ashabima, i tabiinama, i onima koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana, i s nama, uz njih, Svojom milošću i plemenitošću, o Ti Koji si od milostivih najmilostiviji.

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

ZIMA, MUDROSTI I PROPISI (MEDINA)

Hatib: dr. Abdullah ibn Abdurrahman el-Buajdžan
10. džumadel-ula 1442. po Hidžri / 25. decembar 2020.

Hvala Allahu, Gospodaru svih svjetova, Koji upravlja danima i godinama. Njemu pripada hvala uvijek i zauvijek, u svakom stanju i u svakom trenutku. Utječemo se Allahu od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik. Dostavio je poslanicu, ispunio emanet, savjetovao ummet i borio se, Allaha radi, onako kako se treba boriti sve dok mu nije došla smrt. Neka su Allahova milost, blagoslov i spas na njega, na njegovu porodicu i ashabe, i sve one koji slijede njegovu uputu i sunnet do Sudnjeg dana. Najistinitiji govor je Allahova Knjiga, a najljepša uputa je uputa Muhammeda, sina Abdullahova.

Najgore stvari u vjeri su novotarije, svaka novotarija je zabluda, a svaka zabluda vodi u Vatru.

O vjernici, Allah je stvorio čovjeka radi pokornosti Njemu, koja je uzrok Njegovog zadovoljstva, i zabranio mu je nepokornost, koja je uzrok Njegovog srdžbe. “Onaj ko bude uradio koliko trun dobra – vidjet će ga, a onaj ko bude uradio koliko trun zla – vidjet će ga.” (Ez-Zilzal, 7–8)

Bojte se Allaha u onome što vam je naredio, i klonite se onoga što vam je zabranio. “O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

O muslimani, dunjaluk ne postoji u jednom stanju, a promjena njegovih stanja vjesnik je njegovog prolaska, i sve što je na njemu prolazno je: “Ostaje samo Gospodar tvoj, Veličanstveni i Plemeniti.” (Er-Rahman, 27)

Nakon vrelih dana, ljetne žege, obamrlosti zemlje, izgladnjelosti stoke, presahlosti izvora, suhoće drveća i cvijeća, Allah je promijenio stanje, poslao je

vjetrove, prethodnice Svoje milosti, spustio je kišu nakon što su ljudi izgubili svaku nadu i rasprostire blagoslov Svoj; On je zaštitnik pravi i jedini dostojan hvale. Zemlja je, Allahovom voljom, oživjela, i ukrasila se ruhom svojim, život se ponovo osmjehnuo, zemlja se promijenila i išarala bojama. Slavljen neka je Onaj Koji šalje oblake, izvodi sjeme iz zemlje i oživljava zemlju nakon mrtvila njezina: “Zato pogledaj tragove Allahove milosti – kako On oživi zemlju nakon mrtvila njezina! On će, uistinu, i mrtve oživjeti, On sve može” (Er-Rum, 50); “Onaj Koji je nebesa i Zemlju stvorio i Koji vam spušta s neba kišu pomoću koje Mi dajemo da ozelene bašče prekrasne – nemoguće je da vi učinite da izraste drveće njihovo. Zar pored Allaha postoji drugi bog? Ne postoji, ali su oni narod koji druge s Njim izjednačuje.” (En-Neml, 60)

O vjernici, oživljavanje obamrle zemlje savjetnik je koji nas podsjeća na proživljenje i izlazak ljudi iz kaburova na Dan kada se puhne u rog: “Jedno od znamenja Njegovih je i to što ti vidiš suhu zemlju, a kad na nju spustimo kišu, ona se pokrene i uzbuja. Onaj ko njoj daje život oživiti će, sigurno, i umrle, jer je On kadar sve” (Fussilet, 39); “Allah šalje vjetrove koji pokreću oblake, a Mi ih onda u mrtve predjele upravljamo i njima zemlju oživljavamo, koja je mrtva bila; takvo će biti i oživljenje.” (Fatir, 9) Kada vidite proljeće, vjernici, sjetite se proživljenja: Allah će proživiti mrtve i izvesti ih iz zemlje, kao što ih je stvorio od zemlje, i kao što izvodi bilje iz zemlje: “Allah vas od zemlje poput bilja stvara, zatim vas u nju vraća i iz nje će vas, sigurno, izvesti.” (Nuh, 17–18)

O muslimani, zima je proljeće vjernika i “hladni plijen” pobožnjaka. U njoj se oni “opuštaju” u baštama pokornosti, “putuju” poljima ibadeta, a njihova srca uživaju u baštama dobrih djela. Nestalo je teškoće i smanjio se umor. Post ih ne iscrpljuje, a noć je dovoljno duga i za spavanje i za noćni namaz. Ibn Mesud, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Post zimi je ‘hladni’ plijen.” (Ahmed i Tirmizi)

Jedno od djela kojim Allah podiže deredže, iskupljuje greške i grijehе jeste taharet – obredno čišćenje koje je uvjet ispravnosti ibadeta, polovina vjere i uvjet ispravnosti namaza, temeljne islamske dužnosti. Podnošenje neugodnosti, i činjenje ibadeta korištenjem vode u hladnim danima spada u djela kojima se iskupljuju grijesi. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Hoćete li da vas uputim na ono čime Allah briše grijehе i povećava deredže, stepene?” “Da”, odgovorili su prisutni,

a on je rekao: “Upotpunjavanje abdesta u neugodnim vremenskim uvjetima, mnoštvo koraka prema džamiji, i čekanje namaza nakon namaza, to vam je bdijenje, pripravnost na Allahovom putu.” (Muslim)

O vjernici, pobrinite se za slabe i nemoćne i pomozite im da se izbore protiv hladnoće zime. Opremite ih hranom, odjećom i posteljinom, i nadajte se nagradi od Allaha. Sadaka otklanja nevolje, a dobročinstvo čuva od nesreća. “Imetak koji udijelite drugima u vašu je korist, ono što udijelite drugima neka bude samo Allahu za ljubav – a ono što od imetka udijelite drugima nadoknadit će vam se potpuno, neće vam biti učinjeno krivo.” (El-Bekara, 272)

O vjernici, jedna od intencija šerijata i mudrosti islama jeste olakšavanje ljudima u vanrednim okolnostima i okolnostima u kojima bi izvršavanje propisa moglo prouzrokovati štetu: “... i u vjeri vam nije ništa teško propisao” (El-Hadždž, 78). Teškoća iziskuje olakšicu, a “Allah nikoga ne opterećuje preko mogućnosti njegovih” (El-Bekara, 286). Islam je, u teškim i nužnim situacijama, propisao olakšice. Jedna od tih olakšica jeste da je ozlijeđenoj i bolesnoj, pa čak i zdravoj osobi koja se boji za svoje zdravlje, dozvoljeno uzeti tejemum (simbolično čišćenje zemljom), uzeti mesh (potirati vlažnim rukama) po zavoju, langeti ili gipsu, kao što je u normalnim okolnostima dozvoljeno uzeti mesh po mestvama i čarapama. Džabir, radijallahu anhu, pripovijeda: “Bili smo na putovanju, pa je jednog čovjeka pogodio kamen i razbio mu glavu. Taj je čovjek navečer imao poluciju u snu, pa je upitao svoje prijatelje: ‘Smatrate li da mogu koristiti olakšicu tejemuma?’ a oni su mu rekli: ‘Nije ti dozvoljeno da uzmeš tejemum a možeš koristiti vodu.’ On ih je poslušao, okupao se i umro. Kada smo došli kod Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, obaviješten je o tome, pa je rekao: ‘Ubili su ga, ubio ih Allah, zašto nisu pitali kada nisu znali! Lijek za neznanje je pitanje. Bilo mu je dovoljno da uzme tejemum, i da previje ranu i preko nje uzme mesh, a da opere ostatak tijela.’” (Ebu Davud)

Amr ibn As, radijallahu anhu, rekao je: “Kad sam bio u Bici Zatus-selasil, u jednoj hladnoj noći, imao sam poluciju u snu. Pobojavao sam se, ako se okupam, da bih se mogao razboljeti, pa sam uzeo tejemum, i klanjao sa svojim prijateljima sabah-namaz. Oni su to ispričali Vjerovjesniku, sallallahu alejhi ve sellem, i on me je upitao: ‘Amre, zar si klanjao kao imam a bio si džunup?’ Obavijestio sam ga o razlogu koji me je spriječio da se okupam, i rekao sam: ‘Čuo sam da Allah kaže: ‘I ne ubijajte sami sebe, Allah je prema vama milostiv’

(En-Nisa, 29).’ Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, samo se nasmijao na te moje riječi i nije ništa rekao.” (Ebu Davud i Ahmed)

O muslimani, raspusti i godišnji odmori su dani opuštanja, rasonode i duševnog okrepljenja, i mnogi ljudi preferiraju da ih provedu u putovanjima i posjetama turističkih destinacija, i to, u principu, nije sporno, ukoliko se ne pretjeruje u “rasipanju” slobodnog vremena, zabavama i dozvoljenim stvarima, i ukoliko se na takvim putovanjima ne čine grijesi i loša djela, međutim obaveza je, u tom slučaju, poduzeti sve potrebne sigurnosne uzroke, izbjegavati svaki oblik uznemiravanja drugih ljudi, obarati pogled od onoga što je haram, ne zalaziti u tuđi privatni prostor, ne zaustavljati se po putevima i prolazima, čuvati javna dobra i ne uništavati ih, ne zagađivati vode, ne bacati smeće, otpad i prljavštinu na mjestima koja nisu predviđena za to, jer je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Čuvajte se dvojice prokletih!” “Ko su dvojica prokletih?”, upitali su. “Onaj ko obavlja nuždu po putevima i u hladovinama u kojima se ljudi odmaraju”, rekao je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem. (Muslim)

O vjernici, zahvaljujte Allahu na Njegovim blagodatima i darovima, On će vam povećati, i On je rekao: “Ako budete zahvalni, Ja ću vam, zacijelo, još više dati” (Ibrahim, 7).

Zahvaljujte Mu na dobroti, darežljivosti i plemenitosti, On će vam ukazati Svoju milost. “... i govorio: ‘Tražite od Gospodara svoga oprost jer On, doista, mnogo prašta; On će vam kišu obilnu slati i pomoći će vas imanijima i sinovima, i dat će vam bašče, i rijeke će vam dati.’” (Nuh, 10–12)

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šalžite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur’anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

HUTBE

IZ MEKANSKOG I MEDINSKOG HAREMA

2021

HUTBE

SADRŽAJ

2017.

2018.

2019.

2020.

2021.

2022.

2023.

NEGATIVNE OSOBINE I MAHANE KOJIH SE MUSLIMAN TREBA ČUVATI (MEDINA)

Hatib: dr. Salah ibn Muhammed el-Budejr
17. džumadel-ula 1442. po Hidžri / 1. januar 2021.

Hvala Allahu, Uzvišenom, Velikom, Zaštitniku, Svemoćnom, Koji je zabranio podsmjehivanje, podrugivanje, nalaženje mahana i nazivanje ružnim nadimcima. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i Koji je visoko iznad toga da ima Sebi sličnog i ravnog, i svjedočim da je naš vjerovjesnik i prvak Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, onaj koji ukazuje na Pravi put, prenosi radosne vijesti i svjetiljka koja blista, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i mir, i na njegovu porodicu i ashabe, do Sudnjeg dana.

O muslimani, bojte se Allaha čuvanjem ruku, jezika i tijela od grijeha i nepokornosti Allahu. “O vjernici, bojte se Allaha i govorite samo istinu, On će vas za vaša dobra djela nagraditi i grijeha vam vaše oprostiti. A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao – postići će ono što bude želio.” (El-Ahzab, 70–71)

O muslimani, pametni i pronicljivi ljudi čuvaju se, koliko god je moguće, od negativnih osobina i mahana, i čuvaju svoju čast od “otrovnih strelica”, slijedenjem puta dobrote i lijepog ponašanja, i izbjegavanjem svega što bi moglo narušiti njihov ugled. Vjernik ne pristaje da bude meta sumnji i nagađanja, niti cilj nečijeg ogovaranja, niti predmet priče zlobnih jezika, niti “plodna oranica” klevetnicima i lažljivcima, nego u korijenu sasijeca puteve sumnjama koje se ne mogu kontrolirati, mislima koje se ne mogu odbaciti, i čini ono što će sačuvati njegovu nedužnost u očima i srcima ljudi. Safija, radijallahu anha, majka pravovjernih, posjetila je Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, dok je boravio u itikafu u džamiji, u zadnjoj trećini ramazana. Razgovarali su neko vrijeme, a zatim je ona ustala i krenula prema vratima džamije koja su vodila u sobu Ummu Seleme. U tom trenutku pored džamije su naišla dvojica ensarija, pa

im je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Polahko, ovo je Safijja, kćerka Hujejjova.” Iznenadeni ovim Poslanikovim riječima, oni su kazali: “Subhanallah, Allahov Poslaniče!”, kao da im je bilo teško zbog toga da su mogli nešto loše pomisliti o Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, tada reče: “Šejtan kola čovjekovim tijelom, kao što kola krv, i ja sam se pobojao da u vaša srca ne ubaci zlu pomisao.” (Muttefekun alejhi) Davno je rečeno: Ko da povoda ljudima da ga kude, oni će ga kuditi i s razlogom i bez razloga. Ko ne obuzda strast svoje duše, njeno sljepilo će se povećati i njene tajne će se razotkriti. Pametan čovjek bježi od uvreda i pokude, i suzdržava se od svega što može biti uzrokom prezira i mržnje. O muslimani, ljudi imaju “britke” jezike za tuđe sramote, i čežnjive duše za istraživanjem mahana. Skloni su širenju mahana više nego širenju vrlina. Među njima više kruže negativnosti nego što kruže pozitivnosti. Na sijelima su najglasniji oni koji ogovaraju i govore o tuđim mahanama, osim onih kojima se Allah smiluje, a takvih je zaista malo. Bekr ibn Abdullah rekao je: “Kada vidite čovjeka kako opušteno govori o tuđim, a zaboravlja svoje mahane, znajte da je obmanjen.” Muhammed ibn Sirin rekao je: “Rečeno nam je da najviše grijeha imaju ljudi koji najveći dio svog vremena provode u spominjanju grijeha drugih ljudi.” Neki dobri ljudi kazali su: “Sreli smo ljude iz dobrih generacija (selefus-salih), koji nisu smatrali da je suštinski ibadet u postu i namazu, nego u čuvanju časti drugih ljudi.” Rebiu ibn Husejmu rečeno je: “Nismo čuli da ikoga kudiš?”, a on je kazao: “Nisam zadovoljan svojom dušom, tako da nemam vremena za druge.” Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Neko od vas vidi trn u oku svoga brata, a ne vidi stablo u svom oku.” (Ibn Hibban) Ibn Esir je rekao: “Ovo je primjer za čovjeka koji vidi male nedostatke kod drugih i proziva ih zbog njih, a sam ima nedostatke koji su u poređenju s tim nedostacima kao stablo u odnosu na trn.”

O čovječe, pozabavi se svojim mahanama, jer onaj koga tuđe mahane zabave od vlastitih, njegovo srce će oslijepiti, njegovo tijelo će se umoriti, njegova briga povećati i teško će se riješiti svojih mahana. Najslabiji čovjek je onaj koji ljude kudi zbog onoga što je pri njima, a slabiji od njega je onaj ko kudi ljude zbog onoga što je pri njemu. Ko bude ljudima tražio mahane, i oni će njemu tražiti mahane, a ko bude kudio ljude, i oni će njega kuditi. Abdullah ibn Omer, radijallahu anhu, rekao je: “Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, popeo se na

minber i povišenim tonom kazao: ‘O skupino onih koji su povjerovali svojim jezicima, a iman još nije ušao u njihova srca, ne uznemiravajte muslimane, ne vrijeđajte ih i ne pratite njihove sramote, jer onaj ko bude pratio sramote svoga brata, Allah će pratiti njegove sramote, a čije sramote Allah bude pratio, osramotit će ga na njegovom kućnom pragu.’” (Tirmizi)

O muslimani, loše mišljenje o muslimanima, koji su poznati po svojoj pravednosti, povjerljivosti i čestitosti, jasan je grijeh. Uzvišeni kaže: “Zaista su neke sumnje grijeh.” (El-Hudžurat, 12)

Ne upuštajte se u sumnjičenja, razlikujte opravdanu i neopravdanu sumnju po jasnim znakovima, bojte se Allaha i budite oprezni. Rečeno je: “Onaj koji sumnja kriv je čak i kada je u pravu.” Nemojte živjeti u začaranom krugu mašte, sumnjičenja, sumnje i zlih misli, i nemojte povređivati porodicu, rođake i druge ljude. Nepravedan i sumnjičav je onaj ko kudi one koji nemaju mahanu, i ko ponižava onoga ko je poznat po lijepom ponašanju i visokim moralnim svojstvima. Moguće je da pokuda i ukor čestite osobe bude prihvaćena kod ljudi, i da se nedostatak i negativna osobina pripiše onome ko je ne posjeduje, i moguće je da se strelice klevete usmjere prema nevinim ljudima. Prenosilac klevete je saučesnik u nepravdi, a onaj ko optuži nevinog čovjeka saučesnik je u kleveti. Esmā bint Jezid el-Ensari, radijallahu anha, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Hoćete li da vas obavijestim ko su najbolji među vama?” Prisutni su rekli: “Hoćemo.” “To su oni koji kada ih ljudi vide, spomenu Allaha”, rekao je Poslanik, a zatim ih je upitao: “Hoćete li da vas obavijestim ko su najgori među vama?” Prisutni su rekli: “Hoćemo.” Poslanik reče: “Najgori su oni koji šire smutnju među voljenima, prenose tuđe riječi s ciljem zavade i koji žele zlo čestitim ljudima.” (Ahmed)

Onaj kod koga prevlada neznanje i zlo, i čija prsa se ispune zlobom, neprijateljstvom, srdžbom, zavišću i pohlepa za dunjalukom, spreman je oklevetati, učiniti nepravdu i napasti na ljudsku čast na osnovu sumnji i pretpostavki i optužiti nekoga za izdaju. Kada se između njega i nekog drugog desi rasprava, sudski spor, tužba ili potraživanje duga, sklon je verbalnim uvredama, neutemeljenim optužbama i svakom obliku omalovažavanja. Jedan pjesnik imao je parnicu s nekim čovjekom oko bunara, pa mu je on rekao: “Ti si lopov, sin lopova.” Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Jedan od najvećih grijeha je napad na čast muslimana,

bez ikakve njegove krivice, a od velikih grijeha su dvije uvrede za jednu uvredu (tj. npr. da nekog opsuješ jednom a on tebe dva puta).” (Ebu Davud, daif)

Usama ibn Šerik, radijallahu anhu, rekao je: “Bio sam s Poslanikom, sallallahu alejhi ve sellem, na hadžu, pa su mu dolazili ljudi i govorili: ‘Allahov Poslaniče, obavio sam sa’j prije tavafa, obavio sam to i to prije toga, a to i to poslije’, a on im je odgovarao: ‘Nema grijeha, nema grijeha nikome ko to uradi, osim čovjeku koji bespravno napadne na čast muslimana, njemu je to grijeh i propast.’” (Ebu Davud, sahih)

Ko ne zna cijeniti zasluge zaslužnih, niti poziciju uglednih, niti čast drugih ljudi, istinski je mrzitelj, zavidnik, onaj koji je zadivljen sobom, a slijep za vrline drugih. Mali je onaj ko omalovažava druge, prezren je onaj ko prezire druge, slijep je onaj ko vidi samo svoja prava i svoje dobro, a ne vidi prava i dobro drugih.

Bojte se Allaha, o muslimani, i liječite bolesti srca, i čuvajte se šejtanskog došaptavanja, i ne prepuštajte se sumnjama i lošim mislima, i nemojte se baviti tuđim mahanma, i ne dozvolite zavisti da se poigrava s vama i budite od onih koji slušaju istinu i pokoravaju joj se.

O muslimani! Allah, džellešanuhu, pokudio je u Svojoj Knjizi klevetnika, podrugljivca, koji ružno govori o svom bratu muslimanu u njegovom odsustvu, i podruguje mu se kada ga sretne: “Teško svakom klevetniku podrugljivcu.” (El-Humeze, 1) Humeze je onaj koji ogovara i kleveće u lice, a lumeze je onaj koji ogovara iza leđa. Katada i Mudžahid rekli su: “Humeze je onaj koji kleveće ljude, a lumeze je onaj koji vrijeđa njihovo porijeklo.” Rekao je Ibn Zejd: “Humeze je onaj koji fizički uznemirava ljude, a lumeze je onaj ko ih uznemirava verbalno.”

O muslimani, jedna od prezrenih osobina jeste uhođenje drugih ljudi i širenje povjerenih tajni i privatnih razgovora. Pametan je onaj ko između sebe i tajni postavi zastor. Rekao je Hakim: “Srca slobodnih ljudi su grobovi tajni.” Rečeno je: “Povjerenje prema svakom čovjeku prije ‘ispita’ je ludost.” I rečeno je: “Ne povjeravaj svoju tajnu onome ko traga za njom, jer tragač za tajnama prenosi tajne.” Huzejfa, radijallahu anhu, rekao je da je čuo Vjerovjesnika, sallallahu alejhu ve sellem, da kaže: “U Džennet neće ući onaj koji prenosi tuđe riječi.” (Muttefekun alejhi) Ibn Hazm je rekao: “Nema gorih ljudi od onih koji prenose tuđe riječi.” Prenošnje tuđih riječi ukazuje na pokvarenost srca. Onaj

ko to čini nužno se koristi lažima, štaviše prenošenje tuđih riječi jedna je od ogranaka i vrsta laži. Svaki nemmam – prenosilac tuđih riječi je lažov. Čuvajte se ovih loših osobina i zala, koja uništavaju dobra djela, uzrokuju neprijateljstvo, potpiruju rasprave i iz temelja ruše porodice i domove.

Zatim, znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šalžite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

ŠEJTANOVO NEPRIJATELJSTVO PREMA ČOVJEKU (MEKA)

Hatib: dr. Bender ibn Abdulaziz Belile

24. džumadel-ula 1442. po Hidžri / 8. januar 2021.

Svaka hvala i zahvala pripadaju Allahu, Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti. Zahvaljujem Ti, Gospodaru mo, j na blagodatima koje se povećavaju zahvalnošću, i donosim salavat i selam na uputitelja ummeta na Pravi put, i na njegovu porodicu i ashabe.

O muslimani, bojte se Allaha, i radite za Dan čija će vrućina biti velika, i u kojem će se desiti veliki događaj, i u kojem će se otkriti sve tajne i pokazati ono što su grudi skrivale. Neko će u Džennet, a neko u Džehennem, i neće imati ni snage ni pomoći da se tome suprotstavi. O muslimani, Allah, džellešanuhu, iz Svoje neizmjerne mudrosti, htio je da na Zemlji postavi namjesnika, što je teško palo melekima, ali su se vrlo brzo povratili i odazvali Njegovoj naredbi i poklonili su se Ademu, a Iblis je pokazao zavist i oholost koje je skrivao u svojoj nutrini, i odbio je učiniti sedždu ovom zemaljskom stvorenju. “I kada rekosmo melekima: ‘Poklonite se Ademu!’, oni se svi, osim Iblisa, pokloniše. ‘Zar da se poklonim onome koga si Ti od ilovače stvorio?’, reče.” (El-Isra, 61) Iblis je sebe smatrao boljim i odabranijim. “‘Zašto se nisi poklonio kad sam ti naredio?’, upita On. ‘Ja sam bolji od njega; mene si od vatre stvorio, a njega od ilovače’, odgovori on.” (El-A’raf, 12) Od tog trenutka, Allahov neprijatelj objavio je čovjeku vječno neprijateljstvo, podigao je zastavu izdaje, zavodjenja i smutnje i zarekao se da će ih na Pravom putu presretati i praviti im spletke. “E zašto si odredio pa sam u zabludu pao”, reče, “kunem se da ću ih na Tvom Pravom putu presretati, pa ću im sprijeda, i straga, i zdesna i slijeva prilaziti, i Ti ćeš ustanoviti da većina njih neće zahvalna biti!” (El-A’raf, 16–17)

O vjernici, kako se Iblis zarekao, tako je i učinio – uzeo je čovjeka za neprijatelja, u svim fazama njegovog života, od rođenja do smrti, ne propušta nijednu priliku da ga uznemiri i zavede, koristeći se svim mogućim spletkama, zamkama i smicalicama, uporno i odlučno, bez posustajanja i s neviđenom pohleptom. Prvo čime ga nastoji uznemiriti i napakostiti mu jeste da ga jako ubode prstom između bokova, prilikom rođenja i izlaska iz majčinog stomaka, od čega on ispusti bolan vrisak. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, kazuje da je čuo Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da je rekao: “Nema nijednog sina Ademovog a da ga šejtan ne dodirne (ubode) prilikom rođenja, pa on zaplače od tog dodira, osim Merjeme i njenog sina”. Ebu Hurejra je rekao: “Čitajte ako želite: ‘... i ja nju i porod njezin stavljam pod Tvoje okrilje od prokletog šejtana’ (Alu Imran, 36).” (Buhari i Muslim)

Jedna od šejtanovih prikrivenih spletki jeste ubacivanje uznemirujućih misli, na javi i u snu, kao što kaže Uzvišeni: “Sašaptavanje je posao šejtanski, da bi u brigu bacio vjernike, mada to ne može njima nimalo nauditi, osim ako to Allah dopusti. A vjernici neka se samo u Allaha pouzdaju!” (El-Mudžadele, 10)

Ebu Katada, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem rekao: “Lijepi snovi su od Allaha, a ružni snovi su od šejtana. Kada neko od vas usnije uznemirujući san, neka pljucne na lijevu stranu i neka zamoli Allaha da ga zaštiti od njegovog zla, i neće mu nauditi.” (Buhari i Muslim)

Kada čovjek želi obaviti namaz, šejtan “navali” na njega svojim spletkama i uznemiravanjem, zato što je namaz obilježje vjernika i putokaz njegove dobrote i spasa, a njegov najčasniji dio je sedžda kojom se iskazuje vrhunac poniznosti pred Allahom Uzvišenim, iste one poniznosti koju je Iblis odbio kada mu je to prvi put naređeno, i Allah mu je propisao poniženje i propast i učinio je čovjekovu sedždu, kada god je obavi, poticajem kajanja kod šejtana zbog ispoljene oholosti. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Kada sin Ademov prouči ajet u kojemu se nalazi sedžda, i učini sedždu, šejtan se odvoji nastranu, zaplače i kaže: ‘Ademovom sinu naređeno je da učini sedždu, pa ju je učinio i njemu pripada Džennet, a meni je naređena sedžda, pa sam je odbio i meni pripada Vatra.’” (Muslim) I, zbog toga šejtan ima poseban odnos prema namazu: u samom početku nastoji odvratiti čovjeka od njegovog obavljanja, predstavljajući ga teškim i okupirajući njegovu pažnju zabavom i grijehom, kao što kaže Uzvišeni: “Šejtan želi

da pomoću vina i kocke unese među vas neprijateljstvo i mržnju i da vas od sjećanja na Allaha i od obavljanja molitve odvрати. Pa hoćete li se okaniti?” (El-Maida, 91) Jedna od šejtanovih spletki u namazu jeste slabljenje odlučnosti kod vjernika za njegovim obavljanjem na vrijeme, uljepšavanje njegovog odgađanja i kašnjenja s njim i lažno ohrabivanje da ima dovoljno vremena. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Kada jedan od vas legne u postelju, šejtan na njegovom potiljku sveže tri čvora, udari po svakom čvoru i kaže: ‘Pred tobom je duga noć, i zato utoni u dubok san.’ Ako se probudi i spomene Allaha, razveže se jedan čvor, ako se abdesti, razveže se i drugi čvor, a ako klanja, razvežu se svi čvorovi, i osvane čio i vedar i s lijepim osjećajem u duši, u suprotnom osvane lijen i s ružnim osjećajem u duši.” Jedna od šejtanovih spletki jeste ubacivanje vesvesa klanjaču dok je u namazu, s ciljem odvrćanja njegove pažnje i oduzimanja skrušenosti koja je duša, srž i najvredniji segment namaza. Ebu Ala prenosi da je Osman ibn As došao kod Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, i rekao: “Allahov Poslaniče, šejtan se prepriječio između mene i mog namaza i učenja u namazu, i ubacuje mi razne misli”, a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče mu: “To je šejtan koji se zove Hinzeb. Kada osjetiš njegovo prisustvo, utjeći se Allahu od njega, i pljucni na lijevu stranu tri puta.” Osman kaže: “Primijenio sam ovaj Poslanikov savjet, pa ga je Allah udaljio od mene.” (Muslim)

O muslimani, šejtan neumorno nastoji posijati sjeme smutnje i neprijateljstva među voljenima, a posebno među bračnim drugovima, jer su bliskost i ljubav put ka Allahovom zadovoljstvu i stvaranju pozitivnog ambijenta, a isto tako potpomaganje bračnih drugova u pokornosti Allahu vjesnik je sretnog i ugodnog porodičnog života (a to šejtanu nikako ne odgovara). Džabir, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Iblis postavi svoj prijesto na vodi, a zatim pošalje svoje slugе (da čine nered po Zemlji), i najbliži su mu oni koji posiju najviše smutnje među ljudima. Jedan od njih dođe i kaže: ‘Uradio sam to i to’, a Iblis mu odgovori: ‘Ništa nisi uradio., a onda dođe drugi i kaže: ‘Nisam ga ostavio sve dok nisam napravio razdor između njega i njegove supruge’, a Iblis mu kaže: ‘Da, ti si uradio pravu stvar’, pa ga približi sebi i zagrlj ga.” (Muslim)

Jedna od šejtanovih najprljavijih smicalica jeste da, kada ne može napraviti veliku štetu, ne odustaje od manje štete, nego ustrajava u svojim namjerama

i ne predaje se. Ako ne uspije vjernike navesti na širk – višeboštvo, najveći i najteži grijeh, nastoji raspiriti među njima neprijateljstvo i mržnju koji uništavaju vjeru kod čovjeka. Džabir, radijallahu anhu, kazuje da je čuo Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da kaže: “Šejtan je izgubio nadu da će ga oni koji obavljaju namaz obožavati na Arabijskom poluotoku, ali nije izgubio nadu da će među njih ubaciti neprijateljstvo.” (Muslim)

Vrlo podmukla i prikrivena metoda koju šejtan koristi jeste uljepšavanje ružnog i omražavanje lijepog: uljepšava čovjeku grijeh i umanjuje ga u njegovim očima, sve dok na njega ne počne gledati kao na opuštanje duše i tijela, a omražava mu činjenje dobrih i pobožnih djela i predstavlja ih teškim, sve dok na njih ne počne gledati kao na patnju za dušu i tijelo. Prikazuje mu da je ponos i hrabrost u činjenju grijeha, a da je poniženje i prezrenost u pokornosti Allahu. Uzvišeni kaže: “Allaha Nam, Mi smo i prije tebe narodima poslanike slali, ali im je šejtan lijepim predstavljao postupke njihove i on je sada drug njihov, njih čeka patnja nesnosna.”

“Prokleo ga Allah! A on je rekao: ‘Ja ću se, sigurno, potruditi da preotmem za sebe određen broj Tvojih robova, i navodit ću ih, sigurno, na stranputice, i primamljivat ću ih, sigurno, lažnim nadama, i, sigurno, ću im zapovjediti pa će stoci uši rezati, i, sigurno, ću im narediti pa će stvorenja Allahova mijenjati!’ A onaj ko za zaštitnika šejtana prihvati, a ne Allaha, doista će propasti! On im obećava i primamljuje ih lažnim nadama, a ono što im šejtan obeća samo je obmana.” (En-Nisa, 118–120) Pomoću ove spletke, Allahov neprijatelj uspio je mnogim ljudima uljepšati razgolišavanje i otkrivanje stidnih mjesta, kako bi u ljudskim dušama pobudio najsitnije prohtjeve, potpalio vatru strasti, a ugasio svjetlo imana i čednosti i izmijenio prirodu u kojoj ih je Allah stvorio, Njegove propise i naredbe. To je šejtanova davna spletko kojom je prevario Adema i Havu i strgnuo s njih njihovu odjeću. Uzvišeni kaže: “O sinovi Ademovi, dali smo vam odjeću koja će pokrivati stidna mjesta vaša, a i raskošna odijela, ali, odjeća čestitosti, to je ono najbolje. To su neki Allahovi dokazi da bi se oni opametili. O sinovi Ademovi, neka vas nikako ne zavede šejtan kao što je roditelje vaše iz Dženneta izveo, skinuvši s njih odjeću njihovu da bi im stidna mjesta njihova pokazao! On vas vidi, on i vojske njegove, odakle vi njih ne vidite. Mi smo učinili šejtane zaštitnicima onih koji ne vjeruju.” (En-Nisa, 118–120) Zato, vjerniče, dobro poslušaj savjet Plemenitog Gospodara, u Njegovoj časnoj

Knjizi: “O ljudi, Allahova prijetnja je, zaista, istina, pa neka vas nikako život na ovome svijetu ne zaslijepi i neka vas šejtan u Allaha ne pokoleba. Šejtan je, uistinu, vaš neprijatelj, pa ga takvim i smatrajte! On poziva pristaše svoje da budu stanovnici u Vatri.” (Fatir, 5–6)

O vjernici, znajte da, iako je šejtan oličenje zla, u njegovom stvaranju kriju se savršene tajne i čudesne mudrosti, a neke od njih spomenuo je Ibn Kajjim, Allah mu se smilovao: “Da Allah nije stvorio Iblisa, mnoge vrste ibadeta ne bi postojale. Ne bi bilo ibadeta podsticanja na činjenje dobra i odvratanja od zla, ibadeta suprotstavljanja strastima, ibadeta strpljivosti, ibadeta davanja prednosti onome što Allah voli nad onim što voli ljudska duša, ibadeta pokajanja, povratka Allahu i traženja oprosta od Njega. On, slavljen neka je, voli one koji se često kajaju i voli njihovo pokajanje, i da nije toga, nestalo bi razloga pokajanja i prestao bi važiti ibadet pokajanja i traženja oprosta. Ne bi bilo ni ibadeta suprotstavljanja, prkošenja i ozlojeđivanja Allahovih neprijatelja u Njegovo ime i radi Njega, a to su jedni od najdražih ibadeta Njemu, slavljen neka je. On voli da Njegovi prijatelji ozlojeđuju i prkose Njegovim neprijateljima, i to je ibadet u koji su pronikli samo oni razumom obdareni. Ne bi bilo ibadeta traženja zaštite od Njegovog neprijatelja, i dove Njemu da ga spasi od njega i sačuva od njegovih spletki i uznemiravanja, i ne bi bilo ibadeta ostavljanja samoobmane, jer se kod Njegovih robova povećava strah i opreznost kada vide šta se desilo Njegovom neprijatelju nakon što Mu se usprotivio, i sa pozicije meleka dospio na poziciju šejtana. Jedna od mudrosti stvaranja šejtana jeste da u čovjeku, koji u svojoj prirodi nosi i dobro i zlo, probudi i osnaži zlu stranu, kao što je cilj slanja poslanika da u ljudima probude i osnaže dobru stranu, i da se dese posljedice jednoga i drugoga, i pokaže se mudrost njihovog stvaranja i pokaže se ono što je samo Njemu bilo poznato.”

O muslimani, nema spasa od šejtanovih spletki, osim činjenjem ovih stvari:

– Istiazom – utjecanjem Allahu od šejtanovog zla, jer onaj ko se utječe Njemu, On će mu pružiti utočište i zaštitu. Uzvišeni kaže: “A ako šejtan pokuša da te na zlo navede, ti potraži utočište u Allaha, On uistinu sve čuje i zna.” (El-A’raf, 200)

– Tevekkulom – oslanjanjem na Njega u odbijanju šejtanovih spletki. Oni koji se oslanjaju na Njega sigurni su od njegovih spletki i uznemiravanja. Uzvišeni kaže: “On doista nema nikakve vlasti nad onima koji vjeruju i koji

se u Gospodara svoga pouzdaju; njegova je vlast jedino nad onima koji njega za zaštitnika uzimaju i koji druge Allahu ravnim smatraju.” (En-Nahl, 99–100)

– Ustrajavanjem u zikru – spominjanju Allahu, u njegovoj određenoj i neodređenoj formi, jer su šejtanove spletke slabe, i zasnovane su na vesvesama (došaptavanjima), koje nestaju i raspršuju se prilikom spominjanja Allaha. Allah, džellešānuhu, je uz onoga koji Ga spominje, pa kada Ga spomene, šejtan se povlači, smanjuje i biva ponižen, i zato se za šejtana kaže da je el-vesvas – koji došaptava i el-hannas – koji se brzo povlači.

– Čuvanjem od slijeđenja prohtjeva i strasti, koje mu šejtan uljepšava i ukrašava. Ako se bude čuvao zabranjenih strasti i prohtjeva, spasit će se njegovih spletki i zla, a ako i učini grijeh, neka požuri s istigfarom – traženjem oprosta, tevbom – pokajanjem i činjenjem dobrih djela koja uklanjaju njegove tragove, jer oni ozlojeđuju Allahovog neprijatelja, bacaju ga u očaj i odbijaju njegovo zlo.

Donosite salavate i selame na najboljeg čovjeka, povjerenika Njegove Objave, izabranika za Njegovu poslanicu, onoga čiji je spomen uzdignut na ovom i kome je dat šefat na budućem svijetu: “One koji Allaha i Poslanika Njegova budu vrijeđali Allah će i na ovome i na onome svijetu prokleti, i sramnu im patnju pripremiti.” (El-Ahzab, 57)

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljte mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur’anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

PRIPREMANJE ZA ŽIVOT POSLIJE SMRTI (MEKA)

Hatib: dr. Abdullah ibn Avad el-Džuheni

1. džumadel-uhra 1442. po Hidžri / 15. januar 2021.

Sva hvala i zahvala pripadaju Allahu. Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo, i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi na Pravi put, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je naš vjerovjesnik Muhammed Njegov rob i poslanik.

“O vi koji vjerujete, bojte se Allaha istinskom bogobojaznošću i nipošto ne umirite osim kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

“O ljudi, bojte se Gospodara svoga, Koji vas je stvorio od jedne osobe, od koje je njen par stvorio, a od njih dvoje mnoge muškarce i žene rasijao. Bojte se Allaha, Čijim imenom jedni druge molite, i čuvajte rodbinske veze. Allah vas, doista, nadzire.” (En-Nisa, 1)

“O vjernici, bojte se Allaha i govorite samo istinu, On će vas za vaša dobra djela nagraditi i grijehе vam vaše oprostiti. A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao – postići će ono što bude želio.” (El-Ahzab, 70–71)

Najistinitiji govor je Allahova Knjiga, a najbolja uputa je uputa Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem. Najgore stvari su novotarije u vjeri, svaka novotarija je zabluda, a svaka zabluda vodi u Vatru. O muslimani, bojte se Allaha, Koji je stvorio stvorenja, Njemu se sve vraća i On daje uputu. Bojte Ga se onako kako Ga se boji onaj ko je svjestan Njegove blizine i moći, i vjerujte u Njega onako kako vjeruje onaj koji je priznao Njegovu jednoću. Niste stvoreni ni zbog čega drugog osim da biste postigli bogobojaznost, i sve blagodati koje vam je dao, dao je samo kako bi vam pomogle da budete bogobojazni.

O vjernici, svaki čovjek koji vjeruje u Allaha, Njegove meleke, knjige, poslanike, Sudnji dan i odredbu dobra i zla, sigurno zna da ide prema času koji je Allah propisao Svojim stvorenjima, a to je čas nestanka, kao što kaže Uzvišeni:

“Sve što je na Zemlji prolazno je, ostaje samo Gospodar tvoj, Veličanstveni i Plemeniti.” (Er-Rahman, 26–27); “Svako doba imalo je Knjigu” (Er-Ra’d, 38). Svaki dan gledamo i ispraćamo na ahiret naše očeve, majke, sestre, djecu, komšije i prijatelje. Razmišljajte o svom povratku Allahu, nakon dunjalučkog života, o prvoj stepenici ahireta, kaburu, kada vam dođu dva meleka i upitaju vas za vašeg Gospodara, vjeru i vjerovjesnika, tada će “Allah vjernike postojanom riječju učvrstiti i na ovome i na onome svijetu, a nevjernike će u zabludi ostaviti; Allah radi šta hoće.” (Ibrahim, 27).

Razmisli, o čovječe, ko će biti tvoj saputnik u kaburu: ako si činio dobra djela, ona će ti doći u liku čovjeka lijepog lica, lijepe odjeće, lijepog mirisa, i reći ti: “Raduj se onome što će te usrećiti. Ovo je dan koji ti je obećan, ja sam tvoje dobro djelo.” Molimo Allaha da nam podari iz Svoje dobrote, plemenitosti, oprosta i zadovoljstva. Uzvišeni kaže: “... oni koji nisu vjerovali – na svoju štetu nisu vjerovali, a oni koji su dobra djela činili – sebi su džennet pripremili.” (Er-Rum, 44)

U komentaru ovog ajeta Mudžahid, Allah mu se smilovao, rekao je da riječi “... sebi su džennet pripremili” znače “u kaburu”, a Taberi, Allah mu se smilovao, rekao je da su sebi pripremili ono što će ih spasiti od kazne njihovog Gospodara.

Ili, ako si činio loša djela, doći će ti tvoja loša djela u liku čovjeka ružnog lica, ružne odjeće, neugodnog mirisa, i reći će ti: “Raduj se onome što će te rastužiti. Ovo je dan koji ti je obećan.” Utječemo se Allahu od Njegovog prezira, srdžbe i zla Njegove kazne. Možeš samo zamisliti, o čovječe, kako će biti ono što poslije toga dolazi, proživljenje, okupljanje, izlaganje djela, nagrada i kazna, obračun i ćuprija postavljena iznad Džehennema. Sve su to prizori koji će svi ljudi vidjeti i putevi koje će proći. Bojte se Allaha i pripremajte se za taj veliki dan, i opskrbite se za njega dobrim djelima, učinjenim iskreno, u Njegovo ime, i vjerujte u Njegovo obećanje, On je Zahvalni i Sveznajući. Uzvišeni Allah kaže: “O vjernici, Allaha se bojte, i neka svaki čovjek gleda šta je za sutra pripremio i Allaha se bojte jer On dobro zna šta radite. I ne budite kao oni koji su zaboravili Allaha, pa je On učinio da sami sebe zaborave; to su pravi grešnici. Nisu jednaki stanovnici Džehennema i stanovnici Dženneta; stanovnici Dženneta će ono što žele postići.” (El-Hašr, 18–20)

O muslimani, Uzvišeni Allah, naredio je Svojim robovima, vjernicima, da se oslone na Njega, a oslonac na Allaha, tevekkul, uzvišeni je srčani ibadet, koji se definira kao pouzdanje srca u Allaha i prepuštanje svih stvari Njemu, ovosvjetskih i onosvjetskih, u ostvarivanju koristi i otklanjanju štete. Obaveza ti je, o vjerniče, da se osloniš na svog Stvoritelja i Onoga Koji upravlja svim tvojim stvarima, a posebno u kriznim situacijama, i da poduzmeš vjerom dozvoljene korake, slijedeći u tome Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, koji se zaštitio s dva oklopa u Bici na Uhudu, i unajmio je vodiča prilikom hidžre, i naredio da se iskopa veliki rov oko Medine u Bici protiv saveznika (ahzab), i pronosio je hrabro bajrak tevhida – vjere u jednog Boga, oslanjajući se na svog Gospodara, i poduzimajući sve potrebno, demonstrirajući na taj način princip tevekkula – oslonca na Allaha, vezivanja srca za Allaha, a zatim poduzimanje svih propisanih mjera i koraka. Od milosti Gospodara jeste i to da je, nakon teškoće i nedaće koja snašla čovječanstvo, u vidu bolesti korone, uputio čovjeka da iznađe efikasan lijek, vakcinu, prihvaćen od relevantnih zdravstvenih institucija, koji bi, Allahovom dozvolom, trebao biti zaštita od ove opake bolesti.

O vjernici, u poduzimanje potrebnih koraka spada i vakcinisanje preporučenim vakcinama (protiv bolesti izazvane virusom korona) i savjetovanje drugima da se vakcinišu u skladu s uputama Ministarstva zdravlja, i da ne nasjedaju na dezinformacije koje šire neupućeni o neefikasnosti ove vakcine. “Kako krupna riječ izlazi iz usta njihovih! Oni ne govore drugo do neistinu.” (El-Kehf, 5)

U ovom kontekstu treba istaći trud koji ulažu vlasti ove zemlje, Allah ih čuvao, u obezbjeđenju besplatne vakcinacije za sve njene stanovnike, a sve u interesu zaštite njihovog zdravlja i smanjenja mogućnosti zaraze ovom bolešću. Štaviše, ova država je među prvima krenula u nabavku vakcine protiv bolesti izazvane virusom korona, kako bi spriječila širenje panike i stvaranje negativnog ambijenta, i zato molimo Allaha da ih nagradi najboljom nagradom, da ono što su učinili za ovu zemlju bude na vagi njihovih dobrih djela i da ih sačuva svakog zla i neugodnosti. Naša obaveza u tom pogledu je da pomognemo državi u ovom hairli poslu, oslanjajući se na Allaha i poduzimajući propisane korake, i da prihvatimo vakcinaciju kao vid borbe u suzbijanju ove bolesti, i molimo Allaha da nas sačuva i zaštititi. “Jedni drugima pomažite u dobročinstvu i čestitosti, a ne sudjelujte u grijehu i neprijateljstvu; i bojte se Allaha, jer Allah strašno kažnjava.” (El-Maida, 2)

Znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate na svog Poslanika rekavši: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šalžite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Allah donese deset salavata na onoga ko na mene donese jedan salavat.”

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur’anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

SVOJSTVA RAZUMOM OBDARENIH I VRIJEDNOST NJIHOVOG TRUDA (MEDINA)

Hatib: dr. Ahmed ibn Talib ibn Abdulhamid
8. džumadel-uhra 1442. po Hidžri / 22. januar 2021.

Hvala Allahu, Uzvišenom, Svemoćnom, Koji nema Sebi sličnog, niti ravnog, i Koji nema druga i Kojem nije potreban pomoćnik.

“Niko nije kao On! On sve čuje i sve vidi.” (Eš-Šura, 11)

Hvalim Ga, slavljem neka je, onako kako Ga hvale Njegovi zahvalni robovi, i zahvaljujem Mu onako kako Mu zahvaljuju oni koji Ga se često sjećaju, i spominjem Ga onako kako Ga spominju njegovi najbolji robovi.

“Allah je, doista, za sve njih oprost i veliku nagradu pripremio.” (El-Ahzab, 35)

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, svjedočenjem onoga koji zna da je On Rabb – Gospodar, Stvoritelj, Vladar i Opskrbitelj, i koji je spoznao Njegovu jednoću i koji Mu se ponizno klanja, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, onaj koga je On odlikovao, između ostalih stvorenja, i Njegov prijatelj, koga je Allah odabrao za Svoju objavu, zapečatio njime vjerovjesništvo i poslao ga kao milost svjetovima, uputu onima koji traže Pravi put, istinski dokaz i svjetlost.

“Da bi Allah dao da se ispuni ono što se moralo dogoditi, da nevjernik ostane nevjernik poslije očigledna dokaza, i da vjernik ostane vjernik poslije očigledna dokaza – a Allah doista sve čuje i sve zna.” (El-Enfal, 42)

“O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani! Svi se čvrsto Allahova užeta držite i nikako se ne razjedinjujte! I sjetite se Allahove milosti prema vama kada ste bili jedni drugima neprijatelji, pa je On složio srca vaša i vi ste postali, milošću Njegovom, prijatelji; i bili ste na ivici vatrene jame, pa vas je On nje spasio. Tako vam Allah objašnjava Svoje dokaze, da biste na Pravom putu istrajali. I neka među vama bude onih koji će

na dobro pozivati i tražiti da se čini dobro, a od zla odvrćati – oni će šta žele postići. I ne budite kao oni koji su se razjedinili i u mišljenju podvojili kada su im već jasni dokazi došli – njih čeka patnja velika na Dan kada će neka lica pobijeljeti, a neka pocrnjeti. Onima u kojih lica budu crna reći će se: ‘Zašto ste, pošto ste vjernici bili, nevjernici postali? Pa iskusite patnju zato što niste vjerovali! A onih u kojih lica budu bijela bit će u Allahovoj milosti, u njoj će vječno ostati. To su, eto, Allahovi dokazi; Mi ih tebi istinito kazujemo! A Allah ne želi da ikome nepravdu učini. Allahovo je sve što je na nebesima i na Zemlji i Allahu se sve vraća.’ (Alu Imran, 102–109)

O vjernici, Allah, džellešanuhu, odabrao je od Svojih robova vjernike, razumom obdarene, koji su Ga spoznali i postupaju po Njegovim naredbama, i spomenuo je u svojoj Knjizi kakva završnica čeka one koji skrenu s njihovog puta, pa kaže: “Zar je onaj koji zna da je istina ono što ti se objavljuje od Gospodara tvoga kao onaj koji je slijep? A pouku samo razumom obdareni primaju: oni koji obavezu prema Allahu ispunjavaju i ne krše obećanje; i oni koji poštuju ono što je Allah naredio da se poštuje i Gospodara svoga se boje i obračuna mučnog plaše; i oni koji trpe da bi postigli naklonost Gospodara svoga, i koji molitvu obavljaju, i koji od onoga što im Mi dajemo i tajno i javno udjeljuju, i koji dobrim zlo uzvraćaju – njih čeka najljepše prebivalište, edenski vrtovi u koje će ući oni i roditelji njihovi i žene njihove i porod njihov – oni koji su bili čestiti – i meleki će im ulaziti na svaka vrata: ‘Mir neka je vama, zato što ste trpjeli, a divno li je najljepše prebivalište!’ A oni koji ne ispunjavaju dužnosti prema Allahu, iako su se na to čvrsto obavezali, i kidaju ono što je Allah naredio da se poštuje, i čine nered na Zemlji – njih čeka prokletstvo i najgore prebivalište!” (Er-Ra’d, 19–25)

Onaj čija je prsa Allah učinio prostranim, i čije je srce osvijetlio imanom, i koji se želi Njemu približiti, čvrsto se drži puta razumom obdarenih, pazi na granice svog Gospodara, slijedi uputu Njegovog vjerovjesnika i odabranika i Pravi put, kojem On poziva Svoje bogobojazne robove.

“I doista, ovo je Pravi put moj, pa se njega držite i druge puteve ne slijedite, pa da vas odvoje od puta Njegova; – eto, to vam On naređuje, da biste se grijeha klonili.” (El-En’am, 153)

Razumom obdareni traže od Allaha da ih uputi na Pravi put i podari im saputnike na njemu: “uputi nas na Pravi put, na Put onih kojima si milost

Svoju darovao” (El-Fatiha, 6–7), pa ih je Dobrostivi i Sveznajući pridružio onima “... koji su poslušni Allahu i Poslaniku, bit će u društvu vjerovjesnika, i pravednika, i šehida, i dobrih ljudi, kojima je Allah milost Svoju darovao. A kako će oni divni drugovi biti! Ta blagodat će od Allaha biti, a dovoljno je to što Allah sve zna” (En-Nisa, 69–70). Razumom obdareni su oni koji koriste svoj razum, dajući prednost pokornosti nad grijehom, znanju nad neznanjem i budućem nad ovim svijetom, i koji koriste svoje znanje, savlađujući prohtjeve, pokoravajući se Allahu skrušeno i sa strahopoštovanjem i savjetujući druge ljude. Ovakvim ljudima znanje je ukras, razum dostojanstvo, dobrota potpunost, a potreba za Allahom jedina istinska potreba, koja ih čini neovisnim o svemu ostalom. “O ljudi, vi ste siromasi, vi trebate Allaha, a Allah je nezavisan i hvale dostojan.” (Fatir, 15)

Razumom obdareni su oni koji Allaha spominju, razmišljaju, ponizni su i skrušeni pred Allahom, u njihovim srcima su ljubav, strah i nada i istinska želja za onim što im je obećao Onaj Koji mnogo daruje i lijepo povratka Njemu. Uzvišeni Svome robu, poslaniku i odabraniku kaže: “Reci: ‘Meni se naređuje da se klanjam Allahu iskreno Mu ispovijedajući vjeru i naređuje mi se da budem prvi musliman.’ Rec: ‘Ja se bojim patnje na Velikom danu, ako budem Gospodaru svome neposlušan.’ Rec: ‘Samo se Allahu klanjam, iskreno Mu ispovijedajući vjeru svoju, a vi se, pored Njega, klanjajte kome hoćete!’ Rec: ‘Stradat će, uistinu, oni koji na Sudnjem danu izgube i sebe i porodice svoje. Eto, to je pravo stradanje!’ Nad njima će biti naslage vatre, a i ispod njih naslage; time Allah straši robove Svoje. ‘O robovi Moji, bojte se Mene!’ Za one koji izbjegavaju da se kumirima klanjaju i koji se Allahu obraćaju – njima su namijenjene radosne vijesti, zato obraduj robove Moje koji Kur’an slušaju i slijede ono najljepše u njemu; njima je Allah na Pravi put ukazao i oni su pametni. Zar ti da spasiš onoga koji je zaslužio kaznu, onoga koji će biti u vatri? A one koji se Gospodara svoga boje čekaju odaje, sve jedne iznad drugih sagrađene, ispred kojih će rijeke teći – obećanje je Allahovo, a Allah neće obećanje prekršiti.” (Ez-Zumer, 11–20)

Ibn Abbas, radijallahu anhumu, kazuje: “Jedne noći noćio sam kod svoje tetke Mejmune, Poslanikove supruge. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, i ja spavali smo u istoj postelji, ja popriječno, a on uzduž. Kada je bilo pola noći, ili malo prije, ili malo poslije, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, probudio

se, protrljao svoje lice i proučio je deset zadnjih ajeta sure Alu Imran, zatim je ustao i uzeo obješenu mješinu vode, abdestio se, upotpunio abdest i klanjao je noćni namaz.”

Aiša, radijallahu anha, upitana je o onome što ju je najviše zadivilo kod Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, pa je na trenutak zašutjela, a zatim je rekla: “Jedne noći Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, obratio mi se i rekao: ‘Pusti me noćas da noć provedem u ibadetu svom Gospodaru’, a ja sam mu rekla: ‘Tako mi Allaha, ja volim tvoju blizinu i ono što te čini sretnim.’ Nakon toga, ustao je iz postelje, abdestio se i stupio u namaz. Plakao je toliko da su suze natopile njegove obraze, zatim je plakao dok suze nisu natopile njegovu bradu, i nije prestajao plakati dok suze nisu natopile zemlju oko njega. Kada je došao Bilal da ga probudi na namaz, vidio ga je uplakanog, pa mu je rekao: ‘Zar plačeš, a Allah ti je oprostio prošle i buduće grijeh?’ Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče mu: ‘Zar da ne budem zahvalni rob?! Noćas su mi objavljeni ajeti, teško svakome onome ko ih bude učio, a ne bude razmišljao o njima!’ Zatim je proučio: ‘U stvaranju nebesa i Zemlje i u izmjeni noći i dana su, zaista, znamenja za razumom obdarene, za one koje i stojeći i sjedeći i ležeći Allaha spominju i o stvaranju nebesa i Zemlje razmišljaju: ‘Gospodaru naš, Ti nisi ovo uzalud stvorio; hvaljen Ti budi i sačuvaj nas patnje u Vatri! Gospodaru naš, onoga koga Ti budeš u Vatru ubacio Ti si već osramotio, a nevjernicima neće niko u pomoć priteći. Gospodaru naš, mi smo čuli glasnika koji poziva u vjeru: ‘Vjerujte u Gospodara vašeg!’ – i mi smo mu se odazvali. Gospodaru naš, oprosti nam grijeha naše i pređi preko hrđavih postupaka naših, i učini da poslije smrti budemo s onima dobrima. Gospodaru naš, podaj nam ono što si nam obećao po poslanicima Svojim i na Sudnjem danu nas ne osramoti! Ti ćeš, doista, Svoje obećanje ispuniti!’ I Gospodar njihov im se odazva: ‘Nijednom trudbeniku između vas trud njegov neću poništiti, ni muškarcu ni ženi – vi ste jedni od drugih. Onima koji se isele i koji budu iz zavičaja svoga prognani i koji budu na putu Mome mučeni i koji se budu borili i poginuli, sigurno ću preko hrđavih djela njihovih preći i sigurno ću ih u džennetske bašče, kroz koje rijeke teku, uvesti; nagrada će to od Allaha biti. A u Allaha je nagrada najljepša.’ Neka te nikako ne obmanjuje to što oni koji ne vjeruju po raznim zemljama putuju: kratko uživanje, a poslije – Džehennem će biti mjesto gdje će boraviti, a užasno je to prebivalište! A one koji se Gospodara svoga boje čekaju

džennetske bašče kroz koje rijeke teku, u kojima će vječno ostati – takav će biti Allahov doček. A ono što ima u Allaha bolje je za one koji budu dobri. Ima i sljedbenika Knjige koji vjeruju u Allaha i u ono što se objavljuje vama i u ono što je objavljeno njima, ponizni su prema Allahu, ne zamjenjuju Allahove riječi za nešto što malo vrijedi; oni će nagradu od Gospodara svog dobiti. Allah će zaista brzo račune svidjeti. O vjernici, budite strpljivi i izdržljivi, na granicama bdijte i Allaha se bojte, da biste postigli ono što želite!” (Alu Imran, 190–200)

O vjernici, donosite salavate i selame na najbolje stvorenje, i najčistijeg čovjeka, to vam je naredba od Allaha, Koji je rekao: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur’anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

PLODOVI ZAHVALJIVANJA NA BLAGODATIMA (MEDINA)

Hatib: dr. Ali ibn Abdurrahman el-Huzejfi

15. džumadel-uhra 1442. po Hidžri / 29. januar 2021.

Hvala Allahu, Zaštitniku, Hvaljenom, Vlasniku Arša veličanstvenog, Otklonitelju svake teške nevolje. Hvalim svog Gospodara i zahvaljujem Mu na blagodatima koje niko osim Njega ne može pobrojati, znanih i neznanih. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema i Koji radi ono što hoće, i svjedočim da je naš vjerovjesnik i prvak Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, uzor u svakoj ispravnoj i razboritoj stvari. Allahu moj, smiluj se, spasi i blagoslovi Svoga roba i poslanika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, njegovu porodicu i ashabe koji su pomogli vjeru djelom i pozivanjem u nju, i koji su se borili na Allahovom putu radi uzdizanja Njegove riječi sve dok tevhidom – jednobojstvom nisu razbili tmine idolopoklonstva. Bojte se Allaha, svoga Gospodara, izvršavajte Njegove naredbe i klonite se Njegovih zabrana, imat ćete ugodan život na ovom svijetu i lijepu završnicu. Uzvišeni kaže: “Taj drugi svijet dat ćemo onima koji ne žele da se na Zemlji ohole i da nered čine, a one koji se Allaha boje čeka sretan kraj.” (El-Kasas, 83)

O muslimani, Allah je stvorio ovaj kosmos kako bi se u njemu ispinula Njegova odredba, provela Njegova volja i sudilo po Njegovom sudu, koji niko ne može opozvati, i kako bi On upravljao Svojim stvorenjima, s apsolutnim znanjem, mudrošću, milošću i moći. Stvorenja prolaze kroz različita stanja na ovom svijetu, i nalaze se između Allahove dobrote i milosti, pravde i mudrosti. Ono što ih zadesi od sreće i dobra, čista je Allahova dobrota i milost prema njima.

Uzvišeni kaže: “Sreća koja ti se dogodi od Allaha je.” (En-Nisa,79)

“Milost koju Allah podari ljudima niko ne može uskratiti, a ono što On uskrati niko ne može, poslije Njega, dati; On je silan i mudar.”

“Od Allaha je svaka blagodat koju uživate, a čim vas nevolja kakva zadesi, opet od Njega glasno pomoć tražite.” (En-Nahl, 53)

“Ako vi budete brojali Allahove blagodati, nećete ih nabrojati – Allah, uistinu, prašta i samilostan je.” (En-Nahl, 18)

Blagodati, u početku i na kraju, pripadaju Allahu. Niko kod Njega ne zaslužuje nijednu blagodat. Njegova milost prema ljudima ogleda se i u tome što im je naredio da Mu zahvaljuju na blagodatima kako bi se one zadržale i povećale, i upozorio je da nezahvalnost na njima može biti uzrokom njihovog gubitka. Uzvišeni kaže: “... i kad je Gospodar vaš objavio: ‘Ako budete zahvalni, Ja ću vam, zacijelo, još više dati; budete li nezahvalni, kazna Moja doista će stroga biti.’” (Ibrahim, 7)

Zahvalnost na blagodatima postiže se izvršavanjem farzova, ostavljanjem grijeha i loših djela, njihovim korištenjem u onome čime je On zadovoljan i veličanjem Onoga Koji je dao te blagodati.

“... i budite zahvalni Allahu na blagodatima Njegovim, ako se samo Njemu klanjate.” (En-Nahl, 114)

“‘Trudite se i budite zahvalni, o čeljadi Davudova!’ - A malo je zahvalnih među robovima Mojim.” (Saba, 13)

Neki su učenjaci kazali: “Nije bilo nijednog dijela dana ili noći a da neko iz Davudove porodice nije bio na rukūu, sedždi ili da nije radio neko dobro djelo.”

Sjećaj se Allahovih blagodati prema tebi i razmisli kako su ti one došle, od Gospodara, bez ikakve tvoje zasluge, i hvali Ga i veličaj, zbog njih, kao što Ga je hvalio i veličao Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rijelima: “Ja vsial-magfire, ja basitel-jedejni bir-rahmeti, ja sahibe kulli nedžva, ve ja munteha kulli šekva, ja kerimes-safhi, ja azimel-menni, ja mubtedien-niami kable istihkakiha, ja rabbena ve ja sejjidena ve ja mevlana, ve ja gajete ragbetina, es’eluke ja Allah ella tešvi halki bin-nari.” - O, Ti Čija je milost prostrana, Ti Koji Svoju milost pružaš u obilju, Koji zčuješ svakog koji Te moli, Koji je odredište svake žalbe, Koji plemenito opraštaš, Čije su blagodati velike, Koji daješ blagodati prije nego što rob stekne pravo na njih; Gospodaru naš, Zaštitniče naš, Željko naša najveća; molim te, o Allahu, da moje tijelo ne pržiš u Vatri. (Hakim)

Svjesnost i poštovanje Allahovih blagodati podstiče i jača ljubav prema Allahu i stid od Njega, jer razuman čovjek ne može na dobročinstvo uzvratiti zlom. Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Volite Allaha zbog

blagodati kojima vas opskrbljuje, volite mene iz ljubavi prema Allahu, a volite moju porodicu (ehlul-bejt) iz ljubavi prema meni.” (Tirmizi i Hakim)

Sve ovo je Allahova dobrota i blagoslov prema Njegovim robovima, i niko se, svojim dobrim djelima, ne može odužiti za blagodati, svako dobro je u Njegovim rukama, ali On prelazi preko loših djela, ukazuje Svoju milost i prihvata neznatno dobro djelo, koje je iskreno i učinjeno u skladu sa sunnetom. Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Niko od vas neće ući u Džennet zbog svojih djela.” Prisutni su upitali: “Čak ni ti, Allahov Poslaniče.” “Čak ni ja, osim ako me Allah obuhvati Svojom milošću i dobrotom.” (Ahmed)

Ibn Redžeb, Allah mu se smilovao, rekao je o prvim generacijama muslimana: “Smatrali su svoja djela i pokajanje (tevbu) nedovoljnim i nedostojnim, i bojali su se da neće biti primljeni kod Allaha. To je u njihovim srcima budilo strah od Allaha i podsticalo ih da se trude u činjenju dobrih djela. Hasan el-Basri, Allah mu se smilovao, rekao je: “Sreo sam ljude koji su grijeh vidjeli toliko velikim da, kada bi podijelili zlata kolika je Zemlja, nisu bili sigurni da će ih to spasiti.” Kao što se dobro, blagodati i blagostanje dešavaju Božijom odredbom, voljom, dobrotom i milošću, ista tako se iskušenja, zlo i kazna dešavaju Allahovom odredbom, voljom, pravednošću i milošću. Uzvišeni kaže: “Allah je Stvoritelj svega i On upravlja svim.” (Ez-Zumer, 62)

Abdullah ibn Amr, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Allah je odredio sudbine Svojih stvorenja pedeset hiljada godina prije nego što je stvorio nebesa i Zemlju, a Njegov Arš bio je na vodi.” (Muslim i Tirmizi) Allah, džellešanuhu, stvorio je uzroke i posljedice. On stvara s uzrokom i bez uzroka. Šta On želi, to će biti, a šta On ne želi, to neće biti. Iskušava dobrom i zlom. Uzvišeni kaže: “Mi vas stavljamo na kušnju i u zlu i u dobru i Nama ćete se vratiti.” (El-Enbija, 35)

Allah će nagraditi pokorne i poslušne, a kaznit će nepokorne i poricatelje. Kosmos egzistira u skladu sa zakonitostima koje je On postavio, a koje je On pojasnio u Svojoj Knjizi. Uzvišeni, Svemogući, Milostivi, Silni i Mudri Bog upravlja kosmosom. Uzvišeni kaže: “On upravlja svim i potanko izlaže dokaze da biste se uvjerali da ćete pred Gospodara svoga stati.” (Er-Ra’d, 2)

“On svime upravlja. Niko se neće moći zauzimati ni za koga bez dopuštenja Njegova. Eto to vam je Allah, Gospodar vaš, pa se Njemu klanjajte! Zašto ne razmislite?” (Junus, 3)

“Njemu se mole oni koji su na nebesima i na Zemlji; svakog časa On se zanima nečim.” (Er-Rahman, 29)

Ebu Derda, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Svakog časa On se zanima nečim, a od Njegovog zanimanja je da oprašta grijeh, otklanja nevolju, uslišava dovu, uzvisuje neke ljude, a neke unizuje.” (Bezzar) Kada bi se stvari u kosmosu odvijale po ljudskim željama, Allahovi vjerovjesnici nikada ne bi bili iskušani i oni i njihovi sljedbenici ne bi imali lijep završetak kod Allaha, i njihovi protivnici ne bi bili kažnjeni različitim kaznama, međutim sud pripada jedino Allahu.

Uzvišeni kaže: “Reci: ‘O svemu odlučuje samo Allah!’” (Alu Imran, 154)

“A oni kojima se, pored Njega, klanjate ne posjeduju ništa.” (Fatir, 13)

Iskušenja i nedaće iskupljuju grijeha muslimanu i podižu njegov stepen kod Allaha. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Vjernik i vjernica neprestano će biti iskušavani u porodici i imetku sve dok ne dođu pred Allaha bez ijednog grijeha.” (Tirmizi i Hakim)

Muhammed ibn Halid es-Sulemi prenosi od svoga oca, a on od svoga djeda da je rekao: “Čuo sam Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da kaže: ‘Kada Allah odredi nekom čovjeku deredžu (stepen) kod Sebe, a on je ne dostigne svojim djelima, Allah ga iskuša u tijelu, imeku ili djetetu, a onda ga nadahne strpljenjem da može izdržati to iskušenje, kako bi postigao stepen koji mu je On odredio.’” (Ebu Davud, Ahmed i Ebu Ja’la)

Iskušenje se čovjeku daje srazmjerno jačini ili slabosti njegove vjere. Musab ibn Sa’d prenosi od svoga oca da je rekao: “Upitao sam: ‘Allahov Poslaniče, ko od ljudi ima najveća iskušenja?’ Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče mi: ‘Vjerovjesnici, a zatim oni najuzorniji u vjeri. Svakom čovjeku dato je onoliko iskušenja kolika je njegova vjera: ako je njegova vjera jaka, i iskušenja su jaka, a ako je njegova vjera slaba, Allah će ga iskušati shodno njegovoj vjeri. Čovjek će biti neprestano iskušavan sve dok ne bude hodio zemljom bez ijednog grijeha.’” (Tirmizi i Ibn Madža)

Islamski ummet imat će nagradu kod Allaha za svako iskušenje i nedaću koja ga zadesi, ako ih bude strpljivo podnosio i nadao se nagradi, a s druge strane one su pouka za ljude, da razmišljaju o svojim grijesima, ne ponavljaju ih i ne čine veće grijeha od njih, i tako se sačuvaju većih kazni i katastrofa, i da

se prisjete blagodati koje su uživali prije nego su se desila iskušenja, i vrate se pokornosti Allahu, kako bi blagostanje i sigurnost potrajali.

Uzvišeni kaže: “I Gospodar vaš će vam se opet smilovati; ako vi ponovo započnete, započet ćemo i Mi.” (El-Isra, 8)

Allah, džellešanuhu, neće dozvoliti da nevolje islamskog ummeta vječno traju, nego će ih, ako i kada bude htio, otkloniti, i zato se nadajte olakšanju od Allaha i na iskušenja odgovorite dovom i poniznošću pred Allahom. Allah nema nikakve potrebe za tim da ljude kažnjava, naprotiv, On voli da ljudi čine dobra djela i klone se loših.

Uzvišeni kaže: “A kada te robovi Moji za Mene upitaju, Ja sam, sigurno, blizu: odazivam se molbi molitelja kad Me zamoli. Zato neka oni pozivu Mome udovolje i neka vjeruju u Mene, da bi bili na Pravome putu.” (El-Bekara, 186)

“Milost Allahova je doista blizu onih koji dobra djela čine.” (El-A'raf, 186)

O vjernici, znajte da je čovjekova neovisnost i sreća u osjećaju potrebe za svojim Gospodarom i u čvrstom vjerovanju u to, kao što kaže Uzvišeni: “O ljudi, vi ste siromasi, vi trebate Allaha, a Allah je nezavisan i hvale dostojan” (Fatir, 15), a da se čovjekovo poniženje, propast i prepuštenost samom sebi nalaze u vjerovanju da je neovisan o svom Gospodaru i zadivljenosti samim sobom i onim što mu je Allah dao, a o čemu Uzvišeni kaže: “... a onome koji tvrdi i osjeća se neovisnim i ono najljepše smatra lažnim – njemu ćemo Džehennem pripremiti, i bogatstvo njegovo mu, kad se strovali, neće koristiti.” (El-Lejl, 8–11)

U hadisu koji je prenio Ibn Abbas, radijallahu anhumu, navodi se da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Većina ljudi obmanjena je po pitanju dvije blagodati: zdravlja i slobodnog vremena.” (Buhari)

U drugom hadisu navodi se da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Znaj da je s nedaćom izlaz i da je s teškoćom olakšica.” U hadisi-kud-siju Uzvišeni Allah kaže: “O robovi Moji, to su vaša djela, koja čuvam za vas, a zatim ću vas prema njima nagraditi ili kazniti. Ko nađe dobro, neka zahvali Allahu, a ko nađe nešto drugo, neka ne krivi osim samog sebe.”

Zatim, znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

VAGANJE DJELA NA SUDNJEM DANU, DJELA KOJA ĆE PRETEGNUTI TASOVE VAGE (MEKA)

Hatib: dr. Mahir ibn Hamed el-Muajkili
22. džumadel-uhra 1442. po Hidžri / 5. februar 2021.

Hvala Allahu, Onome Čija milost i znanje obuhvataju sve, i Koji sve stvara i čini skladnim, i Koji sve s mjerom određuje i nadahnjuje. Njegove blagodati ne prestaju, i Njegova dobra ne mogu se pobrojati. Hvalim Ga, slavljem neka je On, zahvaljujem Mu i tražim oprosta od Njega. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, ko bude slijedio Njegovu uputu, neće zalutati i neće nesretan biti, a ko se od Njegove opomene okrene, On će teškim životom živjeti i na Sudnjem danu će slijep proživljen biti, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Allahov rob, poslanik, odabranik i prijatelj, poslan s milošću i uputom, neka su na njega Allahova milost, spas i blagoslov, i na njegovu porodicu i ashabe, i sve one koji slijede njihov put.

O vjernici, oporučujem sebi i vama bogobožnost, u kojoj su sreća i spas na dunjaluku i ahiretu. Onaj ko vjeruje u ahiret, postupat će po onome što je čuo i čime je opomenut, a ko bude gajio nadu u dug život, imat će slaba djela, sve što će doći je blizu. “I bojte se Dana kada ćete se svi Allahu vratiti, kada će se svakome ono što je zaslužio isplatiti – nikome krivo neće učinjeno biti.” (El-Bekara, 281)

Ummete islama, jedna od najmučnijih situacija ljudima jeste Sudnji dan, sa svojim strahotama i zastrašujućim stanjima. “I u rog će se puhnuti, i umrijet će oni na nebesima i oni na Zemlji, ostat će samo oni koje bude Allah odabrao; poslije će se u rog po drugi put puhnuti i oni će, odjednom, ustati i čekati.” (Ez-Zumer, 68)

Ljudi će biti proživljeni bos, goli i neobrezani, a sa svakim od njih bit će vodič koji će ga voditi i svjedok koji će svjedočiti protiv njega. Neki će biti nasmijani i radosni, a drugi uplakani i tužni. Neki će dobiti knjigu u desnu, a neki u lijevu ruku, ili iza leđa. Čestiti će, kao uzvanici, pred Milostivim biti

sakupljeni, a grešnici će žedni u Džehennem biti potjerani. “... onaj kome bude knjiga njegova u desnu ruku njegovu data, lahko će račun položiti” (El-Inšikak, 7–8), i reći će radosno i zadovoljno: “Evo vam, čitajte knjigu moju, ja sam čvrsto vjerovao da ću račun svoj polagati” (El-Hakka, 19–20). “A onaj kome bude knjiga njegova iza leđa njegovih data, propast će prizivati” (El-Inšikak, 10–11), i reći će: “Kamo sreće da mi knjiga moja ni data nije i da ni saznao nisam za obračun svoj!” (El-Hakka, 25–26).

Braćo u vjeri, u tom danu bit će postavljen mizan, i to je stvarna vaga koja će imati dva tasa, na kojoj će pretegnuti dobra ili loša djela, i koju razum ne može pojmiti, i mjerit će i malo i veliko. Imam Ahmed je rekao: “Mizan je stvaran, i njime će se vagati dobra i loša djela, onako kako Allah bude htio.”

Uzvišeni kaže: “Mi ćemo na Sudnjem danu ispravne terazije postaviti, pa se nikome krivo neće učiniti; ako nešto bude teško koliko zrno gorušice, Mi ćemo za to kazniti ili nagraditi. A dosta je to što ćemo Mi račune ispitivati.” (El-Enbija, 47) Vjerodostojni tekstovi iz Kur’ana i sunneta potvrđuju da će čovjek i njegovo djelo, i knjiga njegovih djela, biti stavljeni na mizan na Sudnjem danu. U *Musnedu* imama Ahmeda navodi se da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Na Sudnjem danu postaviti će se terazije, i bit će doveden čovjek i njegova djela će se staviti na vagu i prevagnut će loša djela. Bit će mu naredeno da ide u Vatru, i kada ga povedu prema Vatri, zovnut će glasnik Milostivog: ‘Ne žurite, ne žurite! Ostalo mu je još nešto.’ Zatim će se donijeti cedulja na kojoj piše: ‘La ilahe illallah’, staviti će se na vagu i prevagnut će.” Na ovoj vagi težina će se mjeriti prema vjerovanju i dobrim djelima, a ne prema veličini tijela.

Buhari i Muslim bilježe da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Na Sudnjem danu doći će čovjek, visok i debeo, a bit će od stanovnika Vatre, kod Allaha neće imati nikakvu vrijednost. Čitajte: ‘... i na Sudnjem danu im nikakva značaja nećemo dati’ (El-Kehf, 105).”

Ibn Mesud, radijallahu anhu, htio je da otrgne grančicu eraka kako bi Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, napravio misvak, a imao je mršave potkoljenice, pa je puhnuo vjetar i otkrio ih, i ljudi su mu se smijali. Poslanik, sallallahu alejhi ev sellem, upitao ih je: “Čemu se smijete?” “Mršavosti njegovih potkoljenica, Allahov Poslaniče”, odgovorili su. Poslanik, sallallahu alejhi ve

sellem, reče im: “Tako mi Onoga u Čijoj je ruci moja duša, njegove potkoljenice će na mizanu biti teže od brda Uhud.” (Ahmed)

O vjernici, jedna od strahota Sudnjeg dana jeste precizno vaganje djela: čovjekovo srce će se cijepati, njegova nevolja će porasti, zaboravit će na porodicu i prijatelje, i bit će zaokupiran onim što će vidjeti pred sobom. Iščekivat će “plod” svojih djela. Neće se moći smiriti sve dok ne vidi hoće li njegova dobra ili loša djela prevagnuti. Čija dobra djela prevagnu, bit će pozvan pred skupom, u kojem će biti i oni potonji i oni posljednji: “Taj i taj je postigao je sreću, i nikada više neće biti nesretan”, a čija loša djela prevagnu, bit će pozvan naočigled svih: “Taj i taj je upropašten i nikada više neće biti sretan”. Ebu Davud bilježi da se Aiša, radijallahu anha, sjetila Džehennema pa je zaplakala. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, upitao ju je: “Zašto plačeš?”, a ona je odgovorila: “Sjetila sam se Džehennema pa sam zaplakala, i naumpalo mi je hoće li ljudima biti na umu njihove porodice na Sudnjem danu?” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: “Na tri mjesta niko nikome neće naumpasti: prilikom vaganja djela, sve dok ne bude znao hoće li pretegnuti njegova loša ili dobra djela; prilikom dodjeljivanja knjiga, kada se kaže: ‘Evo vam, čitajte knjigu moju’ (El-Hakka, 19), sve dok ne bude znao hoće li dobiti knjigu u desnu ili lijevu ruku ili iza leđa; i prilikom prelaska preko sirat-ćuprije, kada ispred njega bude Džehennem. ‘Pa kad se u rog puhne, tada rodbinskih veza među njima neće biti i jedni druge neće ništa pitati. Oni čija dobra djela budu teška, oni će želje svoje ostvariti, a oni čija dobra djela budu lahka, oni će posve izgubljeni biti, u Džehennemu će vječno boraviti’ (El-Mu’minun, 101–103).” Allah, džellešānuhu, iz Svoje velike milosti prema ovom ummetu, podarit će da Njegov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, bude uz njih prilikom vaganja djela i olakša im njegove strahote, i zauzima se za njih. Tirmizi bilježi od Enesa, radijallahu anhu, da je rekao: “Upitao sam Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, hoće li se zauzimati za mene, pa je rekao: ‘Da, učinit ću to.’ Ponovo sam upitao: ‘Allahov Poslaniče, gdje ću te potražiti?’, a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, mi reče: ‘Potraži me kod sirat-ćuprije.’ Rekao sam: ‘Ako te tamo ne nađem?’ ‘Potraži me kod mizana’, reče on. ‘A ako te ni tamo ne nađem?’, upitao sam. ‘Potraži me kod Havda, jer ću sigurno biti na jednom od ova tri mjesta!’, odgovori on. Najsretniji ljudi zbog Poslanikovog šefata na Sudnjem danu bit će ehlut-tevhid vel-ihlas, oni koji su iskreno obožavali Jednog Boga, a od Allahove

dobrote prema Njegovim robovima jeste da je proširio krug djela koja će na vagi imati posebnu težinu. Među najvrednijim djelima, poslije tevhida, jeste lijepo ponašanje, koje je lahko, nasmijano i vedro lice, blag govor, ustrajnost u vjeri, otklanjanje nevolje, lijepa riječ, praštanje, dobročinstvo, dobročinstvo prema roditeljima. Najviše ljudi ući će u Džennet zbog lijepog ponašanja. S lijepim ponašanjem čovjek dostiže stepen postača i klanjača, štaviše, čovjek s lijepim ponašanjem najdraži je Vjerovjesniku, sallallahu alejhi ve sellem, i najbliži njemu na Sudnjem danu. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, imao je najljepše i najpotpunije ponašanje, bio je najplemenitije ćudi, najvedrijeg lica, najmilostivijeg srca, najblaže naravi i najviše je praštao ljudima. Tirmizi bilježi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ništa na Sudnjem danu neće biti teže na vjernikovoj vagi od lijepog ponašanja.” Jedna od stvari koje će pojačati tas dobrih djela na vagi na Sudnjem danu jeste prisustvovanje, klanjanje i ispraćaj dženaze. Buhari i Muslim bilježe da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ko prisustvuje dženazi dok se ne klanja namaz, imat će kirat, a ko ostane dok se ne ukopa, imat će dva kirata.” Neko upita: “Šta su dva kirata?” a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: “Dva ogromna brda (dobrih djela)? Ko želi da pojača svoja dobra djela na vagi neka što više zahvaljuje Allahu i neka Ga veliča. Muslim bilježi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Čistoća je pola imana, ‘elhamdulillah’ ispunjava vagu, ‘subhanallah’ i ‘elhamdulillah’ ispunjavaju prostor između nebesa i Zemlje, a dvije riječi su drage Milostivom, lahke na jeziku, teške na vagi: ‘Subhanallahi ve bi hamdihi, subhanallahil azim!’” Džuvejrija, radijallahu anha, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, izašao iz njene odaje ujutro nakon što je klanjao sabah-namaz, a ona je ostala na mjestu na kojem je obavila namaz, zatim se vratio nakon što je odmakao dan i zatekao je u istom stanju, Allah njome bio zadovoljan i učinio je zadovoljnom. Poslanik je upitao: ‘Cijelo ovo vrijeme ostala si ovdje, onako kako sam te ostavio?’ ‘Jesam’, odgovorila je. Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, tada reče: ‘Kada sam otišao od tebe, triput sam izgovorio četiri riječi, koje kada bi se izmjerile s tvojim riječima, pretegnule bi ih, a one su: ‘Subhanallahi ve bi hamdihi, adede halkihi, ve rida nefsihi, ve zinete aršihi ve midade kelimatih.’” (Muslim)

Blago onome čija dobra djela prevagnu, a teško onome čija loša djela prevagnu. Uzvišeni kaže: “Mjerenje tog dana bit će pravedno: oni čija dobra

djela prevagnu, oni će šta žele postići; a oni čija dobra djela budu lahka, oni će, zato što dokaze Naše nisu priznavali, stradati.” (El-A’raf, 8–9)

O vjernici, vjerovanje u vaganje djela na Sudnjem danu ima velike koristi, a od tih koristi su znanje i ubjeđenje u apsolutnu pravednost Gospodara svjetova. Imam Ibn Ebu Izz, Allah mu se smilovao, rekao je: “Da nema nijedne druge mudrosti u vaganju djela osim pokazivanja Allahove pravde prema svim Njegovim robovima, bilo bi dovoljno, jer niko više od Njega ne voli pravdu i otkloniti sve isprike i izgovore, i zbog toga je poslao poslanike da donesu radosnu vijest i opomenu ljude, a gdje su tek druge mudrosti koje mi ne možemo dosegnuti.”

Uzvišeni kaže: “Onaj ko bude uradio koliko trun dobra – vidjet će ga, a onaj ko bude uradio koliko trun zla – vidjet će ga.” (Ez-Zilzal, 7–8)

Vjerovanje u vaganje djela uzrok je ulaganja truda u činjenju djela koja će pojačati njegovu vagu. Ne treba potcijeniti dobro djelo, ma koliko ono količinski bilo malo, jer možda jedno dobro djelo pretegne na vagi i bude uzrokom ulaska u Džennet. Na Sudnjem danu neki će ljudi biti na bedemima, između Dženneta i Džehennema, a to su oni koji budu imali jednako dobrih i loših djela, pa kada pogledaju prema stanovnicima Dženneta, poželjet će samo jedno dobro djelo kako bi im se pridružili. Oni će ostati na bedemima koliko Allah bude htio, a zatim će ih Allah, džellešanuhu, Svojom milošću uvesti u Džennet. “Između njih bit će bedem, a na vrhovima ljudi koji će svakoga po obilježju njegovom poznati. I oni će stanovnicima Dženneta viknuti: ‘Mir vama!’ – dok još ne uđu u nj, a jedva će čekati. A kada im pogledi skrenu prema stanovnicima Džehennema, uzviknut će: ‘Gospodaru naš, ne daj nam da budemo s narodom grešnim!’ (El-A’raf, 46–47)

Muslim bilježi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Nemoj potcijeniti ništa od dobra, makar i to da svoga brata sretnoš nasmijana lica.”

Uzvišeni kaže: “Onaj u koga njegova djela budu teška u ugodnu životu će živjeti, a onaj u koga njegova djela budu lahka – boravište će mu bezdan biti. A znaš li ti šta će to biti? – Vatra užarena!” (El-Karia, 6–11)

Zatim, znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljte mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

ISKRENI SAVJETI ZA POSTIZANJE DOBRA (MEDINA)

Hatib: dr. Ahmed ibn Talib ibn Abdulhamid
29. džumadel-uhra 1442. po Hidžri / 12. februar 2021.

Sva hvala i zahvala pripadaju Allahu. Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko Ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema. Svjedočim da je naš prvak Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, i Njegov odabranik među stvorenjima, i Njegov prijatelj, dostavio poslanicu, ispunio emanet, savjetovao ummet i borio se na Allahovom putu onako kako se treba boriti sve dok mu nije došla smrt, neka su na njega Allahova milost, i na njegovu čistu i neporočnu porodicu, i njegove supruge, majke pravovjernih, i njegove ashabe, iskrene vjernike, i sve one koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana. Bojte se Allaha, o ljudi, i držite se čvrstog užeta islama, i znajte da je najistinitiji govor Allahova Knjiga, najbolja uputa je uputa Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem. Najgore stvari u vjeri su novotarije, svaka novotarija je zabluda, a svaka zabluda vodi u Vatru. O vjernici, znajte, Allah ispunio vaše živote pokornošću Njemu i vodio vas putem Njegovih miljenika, da je izvor upute i svakog dobra Objava. Ko shvati i spozna Objavu, neće imati potrebu za nečim drugim, a ko zanemari Objavu, neće mu koristiti ništa drugo.

Uzvišeni Allah kaže: “Zar ne znaju nevjernici da su nebesa i Zemlja bili jedna cjelina, pa smo ih Mi raskomadali, i da Mi od vode sve živo stvaramo? I zar neće vjerovati?”

Mi smo po Zemlji nepomične planine razmjestili da ih ona ne potresa, i po njima smo staze i bogaze stvorili da bi oni kuda žele stizali. I to što je nebeski svod osiguran Naše je djelo, a oni se ipak okreću od znamenja koja su na njemu. I noć i dan Njegovo su djelo, i Sunce i Mjesec, i svi oni nebeskim svodom plove. Nijedan čovjek prije tebe nije bio besmrtn; ako ti umreš, zar

će oni do vijeka živjeti? Svako živo biće smrt će okusiti! Mi vas stavljamo na kušnju i u zlu i u dobru i Nama ćete se vratiti. Kada te vide nevjernici, samo ti se rugaju: ‘Je li to onaj koji vaše bogove huli?’ A oni sami ne vjeruju kada se spomene Milostivi. Čovjek je stvoren od žurbe. Pokazat ću Ja vama, doista, dokaze Svoje, zato Me ne požurujte! Oni govore: ‘Kada će već jednom ta prijetnja, ako istinu govorite?’ A da nevjernici znaju da tada neće moći otkloniti vatru od lica svojih i leđa svojih, i da im niko neće moći pružiti pomoć, nego će im nenadano doći i zaprepastiti ih i neće je moći nazad vratiti i neće im se vremena dati! I prije tebe su poslanike ruglu izvrgavali, pa je one koji su im se rugali stiglo baš ono čemu su se rugali. Reci: ‘Ko će vas od Milostivog noću i danju štititi?’ Niko! Pa ipak oni od Kur’ana glave okreću. Zar će ih njihova božanstva, a ne Mi, odbraniti? Ta ona sama sebi ne mogu pomoći, i niko nevjernike od Naše kazne ne može pod okrilje uzeti! Mi smo ovima, a i precima njihovim, dali da uživaju, pa su im dani radosti dugi. A zar oni ne vide da Mi u zemlju njihovu dolazimo i da je s krajeva njezinih umanjujemo, pa kako bi oni bili pobjednici?! Reci: ‘Ja vas opominjem Objavom!’ – ali, gluhi ne čuju poziv kad se opominju. A da ih samo dašak kazne Gospodara tvoga dotakne, sigurno bi povikali: ‘Teško nama, doista smo sami sebi nepravdu učinili!’ Mi ćemo na Sudnjem danu ispravne terazije postaviti, pa se nikome krivo neće učiniti; ako nešto bude teško koliko zrno gorušice, Mi ćemo za to kazniti ili nagraditi. A dosta je to što ćemo Mi računati ispitivati.’ (El-Enbija, 30–47)

O vjernici, jedan od znakova Allahovog okretanja od čovjeka jeste da se on bavi onim što ga se ne tiče, a glavni pokazatelj onoga što nas se ne bi trebalo ticati jeste da je to svaka stvar za čije ostavljanje nećemo biti grešni i nećemo uzrokovati štetu ni sebi ni drugima, ni trenutno ni u budućnosti. Trebamo se baviti samo onim što će poboljšati kvalitet našeg dunjalučkog života i što će nam donijeti nagradu na budućem svijetu. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Jedan od znakova potpunosti čovjekove vjere jeste da ostavi ono što ga se ne tiče.” Znajte da će svaki upropašteni trenutak života biti uzrokom velikog kajanja. Ko bude volio zabranjene stvari i prepusti se zabavi i razonodi, osjetit će gorčinu savjeta i njegovog prihvatanja. Nemojte biti od onih koji oskudijevaju u dobrim djelima i posebnim stanjima pobožnosti. Budite sigurni da formalno znanje, bez konkretnih djela, ne donosi nikakvu korist i da se Allahova milost ne može postići osim dobrim djelima, makar u srcu nosili

koliko god hoćemo znanja. Na kraju, kada presahnu riječi, neće nam koristiti ništa drugo osim rekata koje smo iskreno obavili. “Zato se ti okani onoga koji Kur’an izbjegava i koji samo život na ovome svijetu želi – to je vrhunac njihova znanja – Gospodar tvoj dobro zna one koji su skrenuli s Njegova puta i On dobro zna one koji su na pravome putu. Allahovo je sve što je na nebesima i što je na Zemlji – da bi, prema onome kako su radili, kaznio one koji rade zlo, a najljepšom nagradom nagradio one koji čine dobro, one koji se klone velikih grijeha i naročito razvrata, a grijeha bezazlene On će oprostiti jer Gospodar tvoj, zaista, mnogo prašta – On dobro zna sve o vama, otkad vas je stvorio od zemlje i otkad ste bili zameci u utrobama majki vaših; zato se ne hvališite bezgrešnošću svojom – On dobro zna onoga koji se grijeha kloni. Reci ti Meni o onome koji istinu izbjegava i malo udjeljuje, i posve prestane udjeljivati, zna li on ono što je skriveno, pa vidi? Zar on nije obaviješten o onome šta se nalazi u listovima Musaovim i Ibrahimovim – koji je obaveze potpuno ispunjavao – da nijedan grešnik tuđe grijeha neće nositi, i da je čovjekovo samo ono što sam uradi, i da će se trud njegov, sigurno, iskazati, i da će prema njemu u potpunosti nagrađen ili kažnjen biti, i da će se Gospodaru tvome ponovo vratiti.” (En-Nedžm, 29–42)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Kada čovjek umre, prekidaju se njegova dobra djela osim u tri slučaja: trajna sadaka, korisno znanje ili čestito dijete koje moli za njega.” Islam nije ništa drugo do građevina čiji su stubovi dva šehadeta – svjedočenja: svjedočenje da je Allah Bog i svjedočenje da je Muhammed Njegov rob i poslanik, namaz, zekat, post i hadž – hodočašćenje Allahove časne kuće. Ko učvrsti stubove, podići će građevinu. Čija djela budu slaba, živjet će u strahu. Čiji stubovi budu slabi, urušit će se njegovi zidovi. Uzvišeni kaže: “I oni prije njih su spletke pleli, pa je Allah iz temelja zgrade njihove porušio, i krov se na njih srušio – stigla ih je kazna odakle nisu očekivali. A na Sudnjem danu On će ih osramotiti i upitati: ‘Gdje su oni koje ste Meni ravnim smatrali, oni zbog kojih ste se prepirali?’ Oni koji su razumni reći će: ‘Danas će bruka i muka nevjernike stići kojima su meleki dušu uzeli u času kad su nevjernici bili. I oni će se pokoriti i reći: ‘Mi nismo nikakvo zlo činili!’ ‘Jeste, Allah, doista, dobro zna ono što ste radili, zato ulazite na kapije Džehennema, u njemu ćete vječno ostati!’ O kako će prebivalište onih koji su se oholili – grozno biti!’” (En-Nahl, 26–29)

Spasa od propasti postiže se samo znanjem, vjerovanjem, djelovanjem, preporučivanjem istine i preporučivanjem strpljivosti. Uzvišeni kaže: “Tako

Mi vremena – čovjek, doista, gubi, samo ne oni koji vjeruju i dobra djela čine, i koji jedni drugima istinu preporučuju i koji jedni drugima preporučuju strpljenje.” (El-Asr, 1–3)

Bojte se Allaha, o ljudi, i budite sa iskrenima, i znajte da Allah Uzvišeni kaže: “Onima koji budu vjerovali i dobra djela činili – džennetske bašče će prebivalište biti, vječno će u njima boraviti i neće poželjati da ih nečim drugim zamijene. Reci: ‘Kad bi more bilo mastilo da se ispišu riječi Gospodara moga, more bi presahlo, ali ne i riječi Gospodara moga, pa i kad bismo se pomogli još jednim sličnim.’ Reci: ‘Ja sam čovjek kao i vi, meni se objavljuje da je vaš Bog – jedan Bog. Ko žudi da od Gospodara svoga bude lijepo primljen, neka čini dobra djela i neka, klanjajući se Gospodaru svome, Njemu nikoga ne pridružuje!’” (El-Kehf, 107–110)

Dobro djelo je ono koje je iskreno i ispravno. Iskreno je ako je u ime Allaha, a ispravno je ako je u skladu s uputom Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. Bojte se Allaha u pogledu činjenja dobrih djela i ostavljanja onoga što je zabranio Veliki i Uzvišeni i ostavite se kitnjastih riječi. Neka se istinski raduje onaj ko je shvatio opomenu, slijedi Allahovu uputu, ne boji se nikoga osim Allaha i ubijeden je u susret sa Gospodarom. Uzvišeni kaže: “Tvoja opomena će koristiti samo onome koji Kur’an slijedi i Milostivoga se boji, iako Ga ne vidi; njega obraduj oprostom i nagradom lijepom! Mi ćemo, zaista, mrtve oživiti i Mi smo zapisali ono što su uradili i djela koja su iza sebe ostavili; sve smo Mi to u Knjizi jasno pobrojali.” (Ja-sin, 11–12)

Znajte da će mizan, vagu na Sudnjem danu, ispuniti riječi “elhamdulillah”, pretegnuti riječi “subhanallahi ve bi hamdihi, subhanallahil-azim”, i da će najteže djelo na mizanu biti lijepo ponašanje, a da je gubitak na mizanu ono što je Allah pobrojao, a ti zaboravio, i da će tas loših djela spustiti ako iskreno iz svog srca kažeš “la ilahe illallah”, i da konačan sud pripada Allahu.

Donosite salavate i selame na Allahovog Poslanika, to vam je Allahova naredba: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur’anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

VRIJEDNOST SVETIH MJESECI I OBAVEZA NJIHOVOG POŠTIVANJA (MEDINA)

Hatib: dr. Abdullah ibn Abdurrahman el-Buajdžan
7. redžeb 1442. po Hidžri / 19. februar 2021.

Sva hvala i zahvala pripadaju Allahu. Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i poslanik, koga je On poslao kao milost svjetovima i razgalu ljudskim dušama, i čijim je poslanstvom osvjetlio razum, otvorio slijepe oči, gluhe uši i zakatančena srca, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i spas, i na njegovu porodicu i ashabe do Sudnjeg dana. Najistinitiji govor je Allahova Knjiga, najčvršća veza je veza bogobožnosti, najbolja vjera je Ibrahimova vjera, najljepše kazivanje je Allahov govor, a najbolja uputa je uputa Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem. Najgore stvari u vjeri su novotarije, a svaka novotarija je zabluda.

O vjernici, dunjaluk je varljivo naslađivanje, mjesto ispita i kušnje, a ahiret je mjesto vječnog ostanka, polaganja računa i nagrade i kazne. Uzvišeni kaže: “Onaj ko bude uradio koliko trun dobra – vidjet će ga, a onaj ko bude uradio koliko trun zla – vidjet će ga.” (Ez-Zilzal, 7– 8)

Bojte se Allaha u onome što vam je naredio i ostavite ono što vam je zabranio: “O vjernici, Allaha se bojte, i neka svaki čovjek gleda šta je za sutra pripremio i Allaha se bojte jer On dobro zna šta radite.” (El-Hašr, 18)

O muslimani, dijelovi vremena, u svom pojavnom obliku, nalikuju jedni drugima, ali je Allah, džellešanuhu, ipak neke dijelove vremena učinio vrednijim i boljim od drugih, posebno ih odlikovao i blagoslovio. Lejletul-kadr, Noć kadra odlikovao je nad svim noćima. “A šta ti misliš šta je Noć kadr? Noć kadr bolja je od hiljadu mjeseci.” (El-Kadr, 2–3) Petak i Dan Arefata odlikovao je nad drugim danima. Ramazan je učinio najboljim mjesecom, u njemu je objavio Kur’an

i propisao post. Neke mjesece je, slovom Kur'ana, učinio svetim i upozorio je one koji narušavaju njihovu svetost: “Broj mjeseci u Allaha je dvanaest, prema Allahovoj Knjizi, od dana kada je nebesa i Zemlju stvorio, a četiri su sveta; to je prava vjera. U njima ne grijешite! (ne činite sebi nepravdu).” (Et-Tevba, 36)

Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, u svom oprostajnom govoru (hutbetul-vedā), potvrdio je i naglasio svetost ovih mjeseci. Ebu Bekra, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao u oprostajnom govoru: “Vrijeme, u ovom obliku, uspostavljeno je na dan kada je Allah stvorio nebesa i zemlju. Godina ima dvanaest mjeseci, četiri su sveta, od toga tri uzastopna: zul-kade, zul-hidže i muharrem, i jedan smješten između dva džumadea i šabana, a on je redžeb, mjesec Mudara.” Zatim je upitao: “Koji je ovo mjesec?” “Allah i Njegov Poslanik najbolje znaju”, odgovorili su ashabi, a on je šutio toliko da su pomislili da će ga nazvati drugim imenom, a on je onda rekao: “Zar nije zul-hidže?” “Jeste”, odgovorili su. “Koji je ovo grad?”, upitao je ponovo, a oni su rekli: “Allah i Njegov Poslanik najbolje znaju”, pa je opet šutio toliko da su pomislili da će ga nazvati drugim imenom, a onda je on rekao: “Zar nije Meka?” “Jeste”, odgovorili su. “Koji je ovo dan?”, upitao je, a oni su odgovorili: “Allah i Njegov Poslanik najbolje znaju”, pa je šutio toliko da su pomislili da će ga nazvati drugim imenom, a onda je on kazao: “Zar nije Dan nahra – žrtvovanja, klanja kurbana?” “Jeste”, odgovorili su, a on je rekao: “Vaši životi, i vaši imeci, i vaša čast zabranjeni su vam – sveti, kao što su zabranjeni i sveti ovaj dan, u ovom gradu i u ovom mjesecu. Sigurno ćete doći pred svoga Gospodara, i On će vas pitati za vaša djela. Nemojte se, poslije mene, vratiti zabludi tako što ćete ubijati jedni druge. Neka prisutni prenesu odsutnima.” Zatim je upitao: “Da li sam dostavio poslanicu?”, i to je ponovio dva puta. (Muttefekun alejhi)

O vjernici, ogriješio se prema sebi onaj ko čini zabranjene stvari i prijestupe, i ko izlaže svoju dušu kazni, odgovornosti i polaganju računa. Sve to može se podvesti pod “zulmun-nefsi – nepravdu prema sebi”, i narušavanje svetosti svetih mjeseci. Allah, džellešuanuhu, kaže: “U njima ne grijешite” (Et-Tevba, 36), odnosno “ne činite sebi nepravdu”. Poštujte svetost i veličinu svetih mjeseci, bojte se Allaha i čuvajte se nepravde, požurite s pokajanjem nakon grijeha, nastojte da loša djela obrišete dobrim djelima i budite kao oni za koje je Allah rekao: “... i za one koji se, kada grijeh počine ili kad se prema sebi ogriješe, Allaha sjete i

oprost za grijehе svoje zamole – a ko će oprostiti grijehе ako ne Allah? – i koji svjesno u grijehu ne ustraju. Njih čeka nagrada – oprost od Gospodara njihova i džennetske bašče kroz koje rijeke teku, u kojima će vječno ostati, a divne li nagrade za one koji budu tako postupili!” (Ali Imran, 135–136)

O muslimani, poštivanje svetih mjeseci pobožno je djelo i pokornost Allahu, a narušavanje njihove svetosti je ružan grijeh i loše postupanje. Uzvišeni kaže: “A ko poštuje Allahove svetinje, uživat će milost Gospodara svoga.” (El-Hadždž, 30)

Činjenje pobožnih djela u odabranim vremenima ima pozitivan utjecaj na dušu, čisti je i unapređuje, a činjenje grijehа u tim vremenima opasnije je i štetnije po dušu od grijehа učinjenih izvan tih vremena. O vjernici, neka vremena utječu na vrijednost dobrih djela i na uvećanje grijehа. Grijeh učinjen u tim vremenima veći je i kazna za njega je veća, a dobro djelo je vrednije i nagrada za njega je veća. Sve što je svetost i nepovredivost vremena i mjesta veća, nagrada za dobro djelo i kazna za grijeh učinjene u njima su veći. Neki islamski pravници propisali su strožu kaznu za ubistvo koje se desilo u svetim mjesecima, i ostavili su mogućnost izricanja sudske kazne za one koji narušavaju njihovu svetost. Arapi su slijedili Ibrahimov vjerovodstvo u poštivanju svetih mjeseci, čak se znalo desiti da čovjek sretne ubicu svoga oca i da mu ne naudi. Allah, džellešānuhu, potvrdio je u Kur’anu svetost i veličinu ovih mjeseci: “Pitaju te o svetom mjesecu, o ratovanju u njemu. Reci: ‘Ratovanje u njemu je veliki grijeh; ali je nevjerovanje u Allaha i odvrćanje od Njegovā puta i časniā mjesta i izgonjenje stanovnika njegovih iz njih još veći grijeh kod Allaha.’” (El-Bekara, 217)

O vjernici, navikavajte svoje duše na pokornost Allahu i pomozite se na tom putu iskrenim pokajanjem, traženjem oprostā, poniznošću, predanošću i sviješću o Allahovom nadzoru, u tajnosti i javnosti, danju i noću. Uzvišeni kaže: “Ne griješite ni javno ni tajno! Oni koji griješe sigurno će biti kažnjeni za ono što su zgriješili.” (El-En’am, 120)

O vjernici, Allah vas nije stvorio bez svrhe i cilja, i neće vas prepustiti vama samima. On je odredio smrt i život da bi iskušao koji od vas će bolje postupati. Dunjaluk je polje kušnje i ispita, a ahiret je kuća vječnosti. Uzvišeni kaže: “Ko čini dobro, u svoju korist čini, a ko radi zlo, na svoju štetu radi.” (Fussilet, 46)

Nagrada i kazna srazmjerne su djelu. Pametan je onaj ko propituje i obračunava svoju dušu, i radi za život poslije smrti, a slabić je onaj ko udovoljava prohtjevima duše i nada se od Allaha. O muslimani, Allah vas nije stvorio ni zbog čega drugog nego zbog pokornosti Njemu. Trudite se u ibadetu Njemu Jedinom, steći ćete Njegovu naklonost i zadovoljstvo i ući ćete u Njegove džennete. Iskoristite priliku odabranih vremena, klonite se zabranjenih stvari i pripremite se za susret s Allahom. Najbolji od vas su oni koji dugo požive a čine dobra djela. Draga srca Allahu zajam dajte i pripremite za sebe ono što će vam koristiti. Uzvišeni kaže: “A dobro koje za sebe unaprijed osigurate naći ćete kod Allaha još većim i dobit ćete još veću nagradu.” (El-Muzzemmil, 20)

O vjernici, poštivanje nepovredivosti svetih mjeseci i korištenje odabranih vremena razvija kod čovjeka svijest o Allahovom nadzoru, i postiže ga na obnavljanje zavjeta s Allahom, preispitivanje, obračun i kontrolu vlastite duše. Trudite se da iskoristite ovo vrijeme i požurite prije nego što ono prođe. Obnovite zavjet s Allahom i čuvajte se odgađanja jer to je gubitak i propast. Iskoristite život prije smrti, slobodno vrijeme prije zauzetosti, bogatstvo prije siromaštva, mladost prije starosti, zdravlje prije bolesti. Ibn Abbas, radijallahu anhumu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao jednom čovjeku, savjetujući ga: “Iskoristi petero prije drugih petero: mladost prije starosti, zdravlje prije bolesti, bogatstvo prije siromaštva, slobodno vrijeme prije zauzetosti i život prije smrti.” (Hakim)

Pametan čovjek nije zadovoljan time da mu život tek onako prolazi, i da mu dragocjeni trenuci odu u nepovrat, i da ih ne iskoristiti ni za dunjaluk ni za ahiret. Slobodno vrijeme je blagodat ako se iskoristi na pravi način, a kazna ako se iskoristi na pogrešan način. Ibn Abbas, radijallahu anhumu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Mnoge ljude obmanu dvije blagodati: zdravlje i slobodno vrijeme.” (Buhari)

O vjernici, sveti mjeseci odlikuju se nad drugim mjesecima, i zbog toga je prikladno da godina počne i završi s njima i da sveti mjesec bude u sredini godine, s tim da su svi mjeseci, iako se razlikuju u vrijednosti i funkcijama, prilika za činjenje ibadeta. Cijeli život je prilika za dobro djelo i pokornost Allahu, i svaki čovjek osvane i proda svoju dušu, pa je oslobodi ili upropasti, i svakome je olakšano ono zbog čega je stvoren. O vjernici, pokazatelj poštivanja svetih mjeseci jeste čuvanje od grijeha, ustezanje od sumnjivih djela i novotarija koje

Allah nije propisao i koje nisu utemeljene na znanju. Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko u ovu našu vjeru uvede ono što nije od nje, to se odbacuje.” On nas je ostavio na jasnom putu, čija je noć jasna kao i dan, i s kojeg neće skrenuti osim onaj ko sebi propast želi. Irbad ibn Sarija, radijallahu anhu, rekao je: “Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, predvodio nam je sabah-namaz, a zatim se okrenuo prema nama i održao tako dirljiv govor od kojeg su srca zatreptala, a oči zasuzile, pa smo rekli: ‘Allahov Poslaniče, ovo kao da je oprostajni govor pa nas posavjetuj.’ Na to Poslanik, alejhis-selam, reče: ‘Oporučujem vam da se Allaha, džellešānuhu, bojite i da budete pokorni i poslušni svom pretpostavljenom, jer zaista ko od vas poživi vidjet će mnoga razilaženja, pa držite se moga sunneta i sunneta odabranih halifa poslije mene, čvrsto se toga držite i klonite se novina u vjeri, jer zaista je svaka novina novotarija, a svaka novotarija je zabluda.’ (Ahmed i Hakim)

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šalžite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur’anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

TRAŽENJE ALLAHOVOG OPROSTA I ZAŠTITE U TEŠKIM VREMENIMA (MEKA)

Hatib: dr. Salih ibn Abdullah el-Humejd
15. redžeb 1442. po Hidžri / 26. februar 2021.

Sva zahvala pripada Allahu, Snažnom i Svemoćnom, Svevišnjem i Silnom, Čiju snagu priznade svaki silnik, a moći se pokori svaki oholnik. “Ljudi će se Živom i Vječnom pokoriti, onaj koji Mu je druge ravnim smatrao svaku nadu će izgubiti.” (Taha, III) Uzvišeni određuje šta želi i sudi kako Mu je volja. Njemu pripada svaka hvala, samo Njemu se zahvaljujemo, bez Svevišnjeg i Svemoćnog snage niti uspjeha nema. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinoga, Kome ravnom nema. Svjedočim da je Muhammed Allahov poslanik i vjerovjesnik, kome Uzvišeni jasne dokaze darova, očiglednim čudima potpomognu. Neka su Allahov mir i blagoslov na najodabranijeg Poslanika, na njegovu časnu i čestitu porodicu, na ashabe, vrle nam uzore, na prve generacije odabrane, kao i na sve koji slijede istinu do Sudnjega dana. Neka je Božija milost njima na ovom i onom svijetu.

Cijenjeni vjernici! Budimo bogobožni, Allahu predani, kako bismo milost zavrijedili.

Budimo na strani Allahovih vjernika, bez obzira na sve drugo. Ruke svoje podignimo ka Njemu u mrklim noćima. Jedni drugima uvijek oprostimo. Osjećajmo uvijek u srcu Božije sveprisustvo, činimo dobro, i ne potcjenjujmo nijedno dobro djelo. Čije je srce čisto, njegova su djela časna; čije su riječi ugodne, njegovo mišljenje o drugima je lijepo; čija je namjera Allahu posvećena, njegova će djela biti ispravna. Znajmo da će nam ono što nam je propisano doći čak i ako smo slabašni, a ono što nam nije propisano ne možemo svojom snagom postići. Znajmo da nije istinski “brat u vjeri” onaj što prenosi loše vijesti o svome bratu kada ih sazna, dok prešućuje ono najbolje o njemu što je oduvijek znao. Učenjaci bi naglašavali: “Teško bi mi palo kada bi Uzvišeni znao da u svome srcu nosim nekakav prezir prema bilo kojem vjerniku.” Uzvišeni

kaže: “Oni koji poslije njih dolaze – govore: ‘Gospodaru naš, oprosti nama i braći našoj koja su nas u vjeri pretekla i ne dopusti da u srcima našim bude imalo zlobe prema vjernicima; Gospodaru naš, Ti si, zaista, dobar i milostiv!’” (El-Hašr, 10)

Kako je samo naš Gospodar uzvišen, Njemu pripada vlast sva, samo On dobro daruje, sve se Njemu vraća: “U Njega su ključevi svih tajni, samo ih On zna, i On jedini zna šta je na kopnu i šta je u moru, i nijedan list ne opadne a da On za nj ne zna; i nema zrna u tminama Zemlje niti ičega svježeg niti ičega suhog, ničega što nije u jasnoj Knjizi.” (El-En’am, 59)

Uzvišeni spušta dobro ljudima s neba, a njihova zla djela se ka Njemu uzdižu; blagodati im uprkos tome daruje, iako je od njih nezavisan, dok oni ružna djela nastavljaju činiti iako su u prijekoju potrebi za Njim. Dobrota ih može zadesiti samo kada se On smiluje i darežljivo dozvoli, a svako zlo koje dožive daje im s mudrim razlogom i ono je rezultat pravednosti: “Ako On hoće, vas će ukloniti, o ljudi, a druge dovesti; On je kadar to učiniti.” (Fatir, 15–17)

Naš Gospodar, Svevišnji, ljude opominje čudima u kosmosu kao i šerijatskim dokazima. Određuje da kušnja dugotrajno zadesi onoga kome je to s razlogom potrebno. Iskušenje može trajati danima, čak godinama. Štaviše, Uzvišeni Allah iskušao je određene poslanike, najodabranije među stvorenjima, godinama dugim, sve dok nisu prerasli u primjer za iskušenje. Tako se kaže: “Strpio se kao što je Ejjub trpio, ili kao Jakub, alejhimus-selam. Jakubu su oči pobijeljele od tuge, no on nastavi govoriti: “Ja tugu svoju i jad svoj pred Allaha iznosim, a od Allaha znam ono što vi ne znate” (Jusuf, 68), a Ejjub ruke svoje ka nebu podiže: “Mene je nevolja snašla, a Ti si od milostivih najmilostiviji!” (El-Enbija, 83). Ejjuba je Gospodar svjetova opisao: “Mi smo znali da je on izdržljiv; divan je rob on bio i mnogo se kajao!” (Sad, 44)

Tako vidimo da Uzvišeni Allah stavlja Svoje robove na kušnju da bi im srca i molitve postale posvećene isključivo Njemu, vjerujući u Njegovu snagu i svemoć, umjesto da se uzdaju u vlastitu snagu i sposobnost. Tako se iskušenjima gasi čovjekova objest: “Uistinu, čovjek se uzobijesti, čim se neovisnim osjeti.” (El-Alek, 6–7) Pažljivo razmislimo o riječima Allaha, džellešanuhu: “O ljudi, evo jednog primjera, pa ga poslušajte: ‘Oni kojima se vi, pored Allaha, klanjate ne mogu nikako ni mušicu stvoriti, makar se radi nje sakupili. A ako bi im mušica nešto ugrabila, oni to ne bi mogli od nje izbaviti; nejak je i onaj koji

se klanja, a i onaj kome se klanja.' Oni ne poznaju Allaha kako treba; a Allah je, uistinu, moćan i silan." (El-Hadždž, 73–74) Neka je Uzvišen Allah! "Nejak je i onaj koji se klanja, a i onaj kome se klanja!" Oni ne poznaju Allaha kako treba; a Allah je, uistinu, moćan i silan! Tako ljudi u modernom dobu spoznaše da postoje stvorenja manja od mušice, slabija i neznatnija, koja ne samo da mogu ugrabiti nešto što čovjek ne može izbaviti nego mu mogu u potpunosti oduzeti snagu i zdravlje. Štaviše, mogu biti razlogom njegove tragične smrti, uz dozvolu Svemoćnoga Allaha. Upravo zato Allah iskušava Svoje robove, kako bi spoznali svoju slabost i nemoć, i daje da iskušenja dugo potraju, kako bi Mu se povratili.

A kada se iskušenja dogode, potrebno je vladati se shodno novim prilikama, i činiti djela koja se samo tada mogu učiniti. Pobožni vjernici trebali bi pridavati posebnu pažnju tim ibadetima, poput: pokajanja Allahu, poniznog prihvatanja odredbi, uzdati se isključivo u Allaha, strpjeti se, ponizno se moliti, priznati svoju slabost, čvrsto vjerovati u Božiju pomoć, očistiti srce od mržnje, razmišljati o pozitivnoj strani Božije odredbe, redovno učiti jutarnji i večernji zikr, spokojno doživljavati vlastitu slabost i ovisnost o Gospodaru, vjerovati da se ništa ne može poduzeti bez Allahove dozvole i pomoći, čvrsto vjerovati da će Uzvišeni izlaz darovati, ne oslanjajući se na ljude.

Istovremeno je potrebno konstantno činiti dobra djela, u nadi da će tako iskušenje biti okončano, a nevolja uklonjena. Pohvalno je truditi se sve ibadete na najbolji način činiti, udjeljivati imetak, održavati rodbinske veze, na lijep način se ophoditi prema komšiji, pozivati druge dobru, odvrćati od zla, biti od koristi ljudima, pomagati obespravljenima, biti utjeha drugima, saosjećati se s onim ko je nešto izgubio, udovoljiti potrebama nevoljnika, naročito onima kojima je opskrba prekinuta jer ne mogu obavljati svoje poslove zbog epidemije, a niti uštedevine imaju, jer se oni zasigurno svrstavaju pod riječi Uzvišenog: "I to siromasima koji, zauzeti na Allahovom putu, nemaju vremena zarađivati pa onaj koji nije u to upućen misli da su, zbog skromnosti, imućni" (El-Bekara, 273). Također je potrebno poduzeti sve mjere koje doprinose očuvanju vlastitog zdravlja i zdravlja drugih, poput održavanja higijene, socijalne distance, nošnje maski, vakcinisanja i pridržavanja mjera koje izdaju nadležna tijela.

Velik je dar, poštovani vjernici, imati srce koje je životom ispunjeno, um do kojeg prodiru riječi savjeta i koje shvata preporuke stručnih osoba. Uzvišeni

Allah stavlja ljude na kušnju kako bi im iz obilja Svoga naknadno darovao. Radi toga prihvatimo Allahove odredbe sa zadovoljstvom i spokojno. Kada bi vjernik spoznao kolika ga nagrada čeka za strpljenje, ne bi poželio da se nevolja uskoro riješi. Kada vjernika snađe neko iskušenje, on ne propituje svrhu Gospodarove odredbe, nego se strpi vjerujući u nagradu, i počne činiti ono čime je Uzvišeni zadovoljan. Vjernik tada s čvrstim ubjeđenjem vjeruje da nevolja neće biti ukinuta sve dok to Allah, džellešānuhu, ne dozvoli, bez obzira na poduzete mjere i minule pokušaje. Suprotno tome, vjeru nestrpljivog čovjeka koji se ne osvrće na Božiju moguću nagradu, iskušenje samo još više slabi, jer počinje negativno misliti o odredbama Uzvišenog, propitujući namjere Gospodara. Takvim postupanjem na kraju se ne može postići dobro ni na ovom ni na onom svijetu, čovjek samo praznih ruku ostaje. Uzvišeni Allah kaže: “I to siromasima koji, zauzeti na Allahovom putu, nemaju vremena zarađivati pa onaj koji nije u to upućen misli da su, zbog skromnosti, imućni.” (Fatir, 2)

Poštovani vjernici! Itekako je potrebno obratiti pažnju u teškim vremenima kada nesreća dugo traje, a broj bolesnih i umrlih rapidno se povećava, da se ne dogodi da se grešnik ne kaje, nemarni ne odaziva, otuđeni imetak se ne vraća, rodbinske veze se ponovo ne uspostavljaju. Nu'man b. Bešir, radijallahu anhu, kaže: “Prava je propast da se loša djela čine u vremenima nevolja.” Strašno li je da se ne shvataju dimenzije nevolje koja nas je zadesila, da se nastavlja živjeti i djelovati kao i ranije. Nije dobar znak konstantno traganje za mišljenjima oko toga kako je ova pandemija nastala, koliko će trajati i kada će lijek biti pronađen, dok se istovremeno u potpunosti zaboravlja Uzvišeni Gospodar, prestaje se vjerovati u Njegovu pomoć, ne uzdajemo se više u Njega, niti vjerujemo da je sve u Njegovim rukama.

U ovim teškim vremenima, vremenu pandemije koja je ljudima oduzela sigurnost, zbog koje su pojedine države doživjele kolaps, a velik dio čovječanstva prestrašen provodi dane; u vremenu kada se život mijenja, iz korijena i konstantno; kada mnoge države, organizacije i tijela neprestano iznalaze odgovore na novonastale situacije shodno svojim mogućnostima, kako bi se bolest stavila pod kontrolu – vrijedan je spomena također napor naše države, na čelu s pretpostavljenima i odgovornima, koji nastoje, mudro i odlučno, zaštititi svakoga ko na tlu naše države boravi. Tako je država angažovala velike snage na granicama, u zdravstvenom sektoru, u Dva časna harema, u trgovinskom

sektoru, i u svakom drugom sektoru i pri svakoj instituciji. Neka je hvala Svevišnjem, Gospodaru svega.

Ovaj marljiv rad proizlazi iz snažnog osjećaja za odgovornost i vrednovanja čovjekovog života, jer kao što u Kur'anu stoji: "A ako neko bude uzrok da se nečiji život sačuva – kao da je svim ljudima život sačuvaio" (El-Maida, 32). Kako se onda nakon svih uloženi napora, mjera predostrožnosti i donesenih odluka može pojaviti neko ko zanemaruje sve pretvarajući svoju kuću u okupljalište, gdje se ljudi sastaju s razlogom i bez razloga?! Kako može tako olako doživljavati stvari onaj ko se miješa s ljudima, bez imalo saosjećanja, nakon što je prethodno osjetio simptome bolesti?! Stvar je krajnje ozbiljna, ne može biti predmetom nemara. Svi snosimo odgovornost! Zato je potrebno da svjesno djelujemo i drugima savjete dajemo, da opomenemo nemarne, čime se postiže opće potpomaganje i saradnja. Zar se olako mogu stvari shvatiti nakon što vidimo da mu'temiri ne mogu ući u Časni hram, da ne mogu oko Kabe tavafiti, da ne mogu na Safu i Mervu odlaziti, da ne mogu u časnoj Revdi namaz obavljati, da ne mogu Poslanikov mezar posjetiti, niti mu selam nazvati? Zar olako doživljavamo to što se redovni namazi, uključujući džuma-namaz, više u džamijama ne obavljaju; što je nastava u školama i na fakultetima obustavljena; što se sreća i veselje s drugima više ne može obilježavati? Zar je nevažno što je život ljudi stao, što se veliki gubici u imetku nižu? Zar nismo vidjeli kako države bivaju primorane zatvoriti svoje granice, tako da niko ne može ni ući ni izaći?

Pokajmo se, vjernici, Milostivom Allahu, tražimo od Njega oprost i milost! Odlučno se vratimo Njegovim uputama. Allahova milost uistinu je blizu onima koji dobra djela čine. Naš Gospodar je plemenit, darežljiv, grijeha oprašta i preko nemara našeg prelazi. Svevišnji se odaziva vapaju nevoljnika, uslišava dove onih što nedaća zadesi, daruje izlaz svima koji kušnje proživljavaju.

Uzvišeni Allahu, podari nam izlaz iz situacije koja nemir unosi u nas, za koju rješenje ne pronalazimo, koju naša snaga ne može nadjačati. Gospodaru, sačuvaj nas od svega, zaštiti nas od nevolje svake, podari nam sigurnost, ljubav i svako dobro.

Uzvišeni Allahu, sačuvaj nas nevolja koje ne možemo podnijeti, nesreće koja nas može obuzeti, sudbine koje nam draga nije i zloradosti neprijatelja. Gospodaru naš, zaštiti nas od ove bolesti, podari da nas ova epidemija napusti,

da je nikad više ne doživimo. Uistinu, Ti si Milostivi i Blagi, uvijek nam daruješ Svoju milost.

Uzvišeni Allahu, oprosti nam grijehе naše, prekrij naše mahane, ukloni nedaće koje nas snađu, podari izlaz iskušanima među nama, bolesnima ozdravljenje podari, mrtvima se smiluj. Gospodaru, podari nam da u dobru živimo i da na dobru skončamo. Uzvišeni, podari nam da ono što odrediš smireno dočekamo, pomoz nam da ono što si odredio provedemo. Uistinu, Ti snagu daruješ onome ko se u Tebe uzda i zaštitu onome ko vjeruje da je sve u Tvojim rukama.

Uzvišeni Allahu, ukloni sve nedaće što nas zadesiše, bolesti koje nas iscrpiše; dovu svaku upućenu prihvati, plaštom bogobojznosti nas odjeni; učini da nam Džennet konačište bude.

Na kraju, neka su Allahov blagoslov i mir na našeg poslanika Muhammeda, na njegovu časnu porodicu, vrle ashabe i sve sljedbenike.

“Veličanstven je Gospodar tvoj, Dostojanstveni, i daleko od onoga kako Ga predstavljaju oni! – i mir poslanicima i hvaljen neka je Allah, Gospodar svjetova!” (Es-Saffat, 180–182)

Zatim, znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šalžite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijehа, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

ISKRICA MUDROSTI IZ POSLANIKOVE SVJETILJKE (MEKA)

Hatib: dr. Abdullah ibn Avad el-Džuheni
21. redžeb 1442. po Hidžri / 5. mart 2021.

Sva hvala i zahvala pripadaju Allahu. Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo, i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je naš vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik. “O vi koji vjerujete, bojte se Allaha istinskom bogobožnošću i nipošto ne umirite osim kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

“O ljudi, bojte se Gospodara svoga, Koji vas je stvorio od jedne osobe, od koje je njen par stvorio, a od njih dvoje mnoge muškarce i žene rasijao. Bojte se Allaha, Čijim imenom jedni druge molite, i čuvajte rodbinske veze. Allah vas, doista, nadzire.” (En-Nisa, 1)

“O vjernici, bojte se Allaha i govorite samo istinu, On će vas za vaša dobra djela nagraditi i grijehе vam vaše oprostiti. A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao – postići će ono što bude želio.” (El-Ahzab, 70–71)

Najistinitiji govor je Allahova Knjiga, a najbolja uputa je uputa Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem. Najgore stvari u vjeri su novotarije, svaka novotarija je zabluda, a svaka zabluda vodi u Vatru.

O ljudi, oporučujem sebi i vama bogobožnost. Ko se Allaha bude bojao, On će ga zaštititi i od svakog zla spasiti. To je Allahova oporuka svim Njegovim stvorenjima, prvim i kasnijim, kao što kaže Uzvišeni: “Mi smo onima kojima je data Knjiga prije vas, a i vama, već zapovjedili da se bojite Allaha.” (En-Nisa, 131)

O muslimani, Allah, džellešanuhu, poslao je Svoga Poslanika s uputom i istinitom vjerom, da je uzdigne iznad svih vjera, makar to bilo krivo nevjernicima i idolopoklonicima. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, predano je radio na uspostavljanju ibadeta Allahu, džellešanuhu, Jedinom, Koji druga nema,

i zaštititi institucije tevhida – čiste vjere u Jednog Boga od paganskih običaja i primjesa novotarije i izmišljotina, kako bi svoj ummet poveo putem sreće i spasa na dunjaluku i ahiretu. Allahovi robovi, ovaj časni hadis, iz Poslanikove riznice, koji ću citirati, predstavlja čvrsti temelj u izgradnji svijesti o Allahovom nadzoru, ispunjavanju Njegovih prava, osloncu na Njega, prepuštanja svih stvari Njemu, ostvarenju tevhida – Božije jednoće i obožavanja samo Njega i čvrstog uvjerenja da su stvorenja nemoćna i da im je potreban Allah. Imami Ahmed i Tirmizi bilježe od Ibn Abbasa, radijallahu anhuma, da je rekao: “Jednog dana sjedio sam iza Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, na jahalici, a on se okrenuo prema meni i rekao: ‘O dječaće, naučit ću te nekoliko stvari: Čuvaj Allaha, naći ćeš Ga na svojoj strani. Kada nešto tražiš, traži od Allaha, i kada tražiš pomoć, traži je od Allaha. Znaj da, kada bi se svi ljudi ujedinili da ti kakvu korist priušte, ne mogu ti je priuštiti, osim ako je Allah to već propisao. A kada bi se svi ujedinili da ti, na bilo koji način, naude, ne mogu ti nauditi, osim onoliko koliko je Allah unaprijed propisao. Pera su podignuta, a listovi su se osušili.’” U Ahmedovoj verziji dodaje se: “Znaj za Allaha u lahkoći, On će znati za tebe u teškoći, i znaj da je u strpljivom podnošenju neugodnosti veliko dobro za tebe, i da pobjeda dolazi sa strpljivošću, izlaz s nedaćom i olakšanje s teškoćom.” Ovi Poslanikovi sveobuhvatni i prosvjetljujući savjeti otkrivaju veličinu i uzvišenost islamskog učenja, utemeljenog na čvrstim temeljima ibadeta i snažnoj i stalnoj vezi s Allahom, i opskrbljuju čovjeka potrebnom duhovnom snagom, koju crpi od Jakog i Silnog. O čovječe, nastoj, koliko god je to moguće, da razmišljaš o ovim značenjima, da podsjećaš svoju dušu na njih i postupaš u skladu s njima, kako bi imao korist od toga na dunjaluku i ahiretu.

O vjernici, Allah je ovoj zemlji ukazao čast da sudi po Njegovoj Knjizi i sunnetu Njegovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da provodi šerijatske sankcije i pravdu prema svim njenim stanovnicima, a plod toga je sigurnost, blagostanje, politička i ekonomska stabilnost, koju im je Allah dao, neka Mu je hvala na početku i na kraju, u tajnosti i javnosti. Zbog toga su se naša zemlja, njene vlasti, učenjaci i stanovnici našli na meti raznih neprijatelja, ali i pored svih nemilosrdnih nasrtaja, uz Allahovu pomoć, ova država stoji stameno i uspravno. Ko god joj bude želio zlo, Allah će ga poniziti i vratiti mu njegovu spletku. Allahu moj, čuvaj nam našu vjeru, učvrsti nas u njoj sve dok se ne sretnemo s Tobom i čuvaj zemlju Dva harema od svakog zla i neugodnosti.

Donosite salavate i selame na prvaka svih poslanika i predvodnika bogobo-
bojznih našeg vjerovjesnika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, to vam
je naredba od vašeg Gospodara u Njegovoj Knjizi: “Allah i meleki Njegovi
blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!”
(El-Ahzab, 56) Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko na
mene donese jedan salavat, Allah na njega donese deset salavata.”

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur’anu, i okoristio mene i
vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog
tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On
mnogo prašta i milostiv je.

SVEOBUH VATNA KUR'ANSKA DOVA (MEDINA)

Hatib: dr. Abdulbari ibn Avad es-Subejti
28. redžeb 1442. po Hidžri / 12. mart 2021.

Hvala Allahu Koga veliča cijeli kosmos. "... i ne postoji ništa što Ga ne veliča, hvaleći Ga." (El-Isra, 44) Hvalim Ga, slavljem neka je On, i zahvaljujem Mu na blagodatima i dobroti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji nema druga i ravnog u mudrosti, pravednosti, naredbi i zabrani, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, koji je Allaha istinski obožavao, u tajnosti i javnosti, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i spas, i na njegovu porodicu i ashabe. Oporučujem sebi i vama bogobožnost. Uzvišeni kaže: "O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani!" (Ali Imran, 102)

Veličanstvena kur'anska dova, sveobuhvatna i potpuna, kratka i sadržajna, objedinila je u sebi dobro ovog i budućeg svijeta i odvraća od svakog zla: "Gospodaru naš, podaj nam dobro i na ovome i na onome svijetu, i sačuvaj nas patnje u Ognju!" (El-Bekara, 201)

Enes ibn Malik, radijallahu anhu, rekao je: "Dova koju je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, najviše učio je: 'Allahumme rabbena atina fid-dun'ja haseneten ve fil ahireti haseneten vekina azaben-nar! – Gospodaru naš, podaj nam dobro i na ovome i na onome svijetu, i sačuvaj nas patnje u Ognju!'" Ovu dovu učio je Musa, alejhis-selam. Uzvišeni kaže: "... i dosudi nam milost na ovome svijetu, i na onome svijetu." (El-A'raf, 156)

Allah je ovom dovom počastio Svog prijatelja Ibrahima, alejhis-selam: "... i dali smo mu dobro na dunjaluku, a na onome svijetu će doista biti među onima dobrima." (En-Nahl, 122)

To je dova koja sadrži dobro, koje nijedan izraz ne može u potpunosti obuhvatiti i opisati, a koja se sastoji od svega nekoliko riječi. Blaga dobrote pohranjena su u njenim značenjima, a vrhunac čežnje u njenim intencijama. Prenosi se da je Enesu ibn Maliku, radijallahu anhu, rečeno: "Došli su tvoji

prijatelji iz Basre, da uputiš Allahu dovu za njih?”, a on je rekao: “Allahumma-gfir lena verhamna, ve atin fid-dun’ja haseneten ve fil-ahireti haseneten ve kina azaben-nar! – Gospodaru naš oprosti i smiluj nam se, i podaj nam dobro na ovome i na onome svijetu, i sačuvaj nas patnje u Ognju!” Tražili su od njega da doda na te riječi, a on ih je ponovio, a zatim je rekao: “Ako vam bude dato ono što se traži ovom dovom, postići ćete dobro ovog i budućeg svijeta.”

Ata, Allah mu se smilovao, rekao je: “Dok je Abdurrahman ibn Avf obavljao tavaf, neki čovjek ga je pratio kako bi čuo šta uči, a učio je: ‘Rabbena atina fid-dun’ja haseneten ve fil-ahireti hasene!’ Čovjek mu reče: ‘Pratio sam te i nisam čuo da učiš išta drugo osim ovog ajeta?’ ‘A zar njime nije obuhvaćeno svako dobro?’, odgovori Abdurrahman.

Kada bolje razmislimo o ovoj dovi i njenom semantičkom i stilističkom aspektu, uočiti ćemo jasnu vezu između dunjaluka i ahireta i njihovo međusobno preplitanje i nadopunjavanje s aspekta islama, i da među njim nema kontradikcije i da jedno ne isključuje drugo. Dunjaluk je put, a ahiret je cilj. Dunjaluk je sadnja, izgradnja i razvoj, a ahiret je žetva i ubiranje zrelih plodova. Dunjaluk je mjesto pripremanja opskrbe i činjenja dobročinstva, a ahiret je nagrada i uživanje u dobročinstvu. Dunjaluk je prolazna stanica, a ahiret mjesto vječne sreće i radosti. Uspostavljanje ravnoteže između njih pravac je koji slijede razumom obdareni i njihova lađa spasa. Prenosi se od Hanzale el-Esedija da je rekao: “Bili smo kod Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, pa nas je savjetovao i govorio je o Džehennemu. Nakon toga, vratio sam se kući i opustio sam se sa svojom djecom i suprugom. Poslije sam izašao iz kuće, sreo sam Ebu Bekra, i ispričao sam mu šta se desilo, a on mi je rekao: ‘I ja sam uradio isto što i ti.’ Zatim smo sreli Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i ja sam rekao: ‘Allahov Poslaniče, Hanzala je munafik – licemjer’, a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: ‘Polahko, Hanzala.’ Ispričao sam mu šta se desilo, pa je Ebu Bekr rekao: ‘I meni se isto desilo.’ Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, tada reče: ‘O Hanzala, čas ovako, čas onako. Kada bi vaša srca uvijek bila u onom stanju u kakvom su kada slušaju opomenu, meleki bi se rukovali s vama po vašim putevima.’”

Onaj koji je svjestan svoga Gospodara, zna vrijednost dunjaluka i ahireta, i svakom od njih u srcu daje onoliko pažnje koliko mu zaista pripada. Moli od Allaha da mu podari dobro ovog svijeta i ono najbolje na njemu, ali njegovo srce ispunjeno je čežnjom i brigom za ahiretom, njegovim istinskim ciljem

i težnjom, pokretačkom snagom njegovih djela i riječi, i njegovim najvećim uspjehom.

Uzvišeni kaže: “Reci: ‘O robovi Moji koji vjerujete, bojte se Gospodara svoga! One koji na ovome svijetu dobra djela budu činili čeka nagrada.’” (Ez-Zumer, 10)

“Onome ko bude želio nagradu na onom svijetu – umnogostručit ćemo mu je, a onome ko bude želio nagradu na ovom svijetu – dat ćemo mu je, ali mu na onom svijetu nema udjela.” (Eš-Šura, 20)

Onaj koji malo razmišlja o ahiretu i nemaran je prema povratku Allahu i svom konačnom odredištu, uzeo je prolazne dunjalučke užitke kao najveću težnju i najvredniju ambiciju. Uzvišeni kaže: “Zar vam je draži život na ovome svijetu od onoga svijeta? A uživanje na ovome svijetu, prema onome na onom svijetu, nije ništa.” (Et-Tevba, 38)

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Čija briga bude ahiret, Allah će mu dati bogatstvo u srcu, učinit će ga smirenim i dunjaluk će mu dolaziti ponizno (bez njegovog posebnog zalaganja), a čija briga bude dunjaluk, Allah će mu dati siromaštvo u očima, učinit će ga rastresenim i nepokojnim i od dunjaluka mu neće doći osim onoliko koliko mu je propisano (pa makar se on trudio, zalagao i ponižavao da stekne više od toga).” Allah je ukorio one koji od Njega traže isključivo dunjalučka dobra, a zapostavili su ahiret. Uzvišeni kaže: “Ima ljudi koji govore: ‘Daj Ti nama, Gospodaru naš, na ovome svijetu!’ Takvi na onom svijetu neće imati ništa.” (El-Bekara, 200) Ibn Abbas, radijallahu anhumu, rekao je: “Neki beduini dolazili su na Mevkif (mjesto stajanja/boravka na Arefatu), u danima hadža, i govorili su: ‘Gospodaru, učini ovu godinu godinom kiše, i rodnom godinom, i godinom rađanja’, ne spominjući ništa od ahiretskih dobara, pa je Allah objavio o njima: ‘Ima ljudi koji govore: “Daj Ti nama, Gospodaru naš, na ovome svijetu! Takvi na onom svijetu neće imati ništa’ (El-Bekara, 200).”

Dobro ovog svijeta je uspjeh, sreća, opskrba, zadovoljstvo, prostrana kuća, čestit muž i čestita supruga. Neki pobožnjaci su kazali: “Dobro ovog svijeta je živo srce, njegovo uživanje i radost zbog vjerovanja, spoznaja Allaha, ljubav prema Njemu, predanost Njemu i oslonac na Njega. Nema ljepšeg i ugodnijeg života niti ima većeg užitka osim džennetskog.” Dobro ovog svijeta je primjećivanje Allahovih blagodati i dobrote prema tebi, priznanje tih blagodati i zahvalnost

Onome Ko ti ih je dao. Rečeno je: “Kome je dato zahvalno srce, jezik koji se često Allaha sjeća i strpljivo tijelo, dato mu je dobro ovog i budućeg svijeta, i spasio se patnje u Ognju.” Onaj ko primjećuje Allahove blagodati i darove kojima ga je odlikovao nad drugima, zna šta su dobra ovog svijeta, koliko istinski vrijede, i osjetio je njihov pozitivan trag u svome životu. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Gledajte u one koji su ispod vas (u blagodatima), a ne u one koji su iznad vas, tako ćete više cijeniti Allahove blagodati prema vama.” U dobra ovog svijeta spada spuštanje Allahovog blagoslova i bereketa na potomstvo, njihova uputa i dobrotu. Također, dobrom ovog svijeta, kojeg je svjestan svaki čovjek, smatra se: blagodat sigurnosti, zdravlja i potrebna dnevna opskrba. Lijepo ponašanje je ukras svih dunjalučkih dobara, i jedan od najvećih uzroka postizanja visokih stepeni u Džennetu.

Allahovo čuvanje Njegovih robova u vremenima pandemije, kroz pronalazak odgovarajućih lijekova i vakcina, spada u dobra ovog svijeta. Uložen je veliki napor u prevenciji i zaštiti od ove pošasti koja je zahvatila cijelu Zemlju, ugrozila zdravlje, vjerski i društveni život. Aktuelnu vakcinu protiv kovida odobrile su stručne institucije, i nadamo se da će, Allahovom dozvolom, biti efikasna i da će se njome postići željena zaštita. Apelujem na sve nas da poduzmemo sve potrebne mjere i uzroke u interesu zaštite našeg zdravlja i ublažavanja posljedica pandemije, ali i zaštite nas samih, naših porodica, društva i ummeta. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Liječite se, jer Allah nije dao nijednu bolest, a da za nju nije dao lijek, osim starosti.”

Oporučujem sebi i vama bogobožnost. “Gospodaru naš, podaj nam dobro i na ovome i na onome svijetu, i sačuvaj nas patnje u Ognju!” (El-Bekara, 201)

Dobro budućeg svijeta za kojim žude istinski trudbenici, i za koje se natječu oni koji žele da se natječu, i na čijem su putu žrtvovali svoje duše, imetak i vrijeme jeste Džennet.

Uzvišeni kaže: “... i ko bude od Vatre udaljen i u Džennet uveden – taj je postigao šta je želio.” (Ali Imran, 185)

“I sačuvaj nas patnje u Ognju.” (El-Bekara, 201)

Pametani i razumni muslimani priprema se za putovanje s ovog na buduću svijet, živeći između nade i straha. Uzvišeni kaže: “Oni su se trudili da što više dobra učine i molili su Nam se u nadi i strahu, i bili su prema Nama ponizni.” (El-Enbija, 90)

Donosite salavate i selame na Poslanika Pravog puta, to vam je naredba od Allaha u Njegovoj Knjizi: "Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šalžite mu pozdrav!" (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

OBAVEZA ZAHVALJIVANJA NA BLAGODATIMA I STRPLJENJA U NEDAĆAMA (MEKA)

Hatib: dr. Fejsal b. Džemil Gazavi
5. šaban 1442. po Hidžri / 19. mart 2021.

Hvala Allahu, Onome Koji obilno daje i daruje. Svako dunjalučko i ahiretsko dobro koje Njegovi robovi postignu dolazi od Njega i svaka blagodat koju uživaju dolazi od Njega, Jedinog, On im je daje kao vid dobrote, a nije njihova zasluga. On štiti i čuva Svoja stvorenja, njihova tijela i živote, i opskrbljuje ih iz Svog neizmjernog dobra i dobročinstva, onako kako dolikuje Njegovoj plemenitosti i darežljivosti. Bdi je nad njima dok spavaju, kao da nisu griješili, i čuva ih kao da ništa loše nisu uradili. Hvalim Ga, slavljen neka je, zahvaljujem Mu, kajem Mu se i tražim od Njega oprost, i svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, koji druga nema, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, kome je On počast ukazao, odlikovao ga, ukrasio najljepšim osobinama, odabrao, čuvao, štitio i uputio. Allahovi robovi, oporučujem sebi i vama bogobožnost, ko se bude Allaha bojao, On će ga zaštititi, spasiti, čuvati od svakog zla i dati mu lijep završetak. “O vjernici, Allaha se bojte, i neka svaki čovjek gleda šta je za sutra pripremio i Allaha se bojte jer On dobro zna šta radite.” (El-Hašr, 18)

O muslimani, koliko je samo Allahovih blagodati i dobročinstva prema nama! Njegove blagodati su nepresušne, nemaju broja ni granica.

Uzvišeni Allah kaže: “Kako ne vidite da vam je Allah omogućio da se koristite svim onim što postoji na nebesima i na Zemlji i da vas darežljivo obasipa milošću Svojom, i vidljivom i nevidljivom?” (Lukman, 20)

“... i ako biste Allahove blagodati brojali, ne biste ih nabrojali.” (Ibrahim 34)

Jedna od blagodati koju mnogi ljudi ne opažaju ili ne cijene njenu vrijednost onako kako bi trebalo jeste blagodat blagostanja (Allahove zaštite od svakog zla). Koliko ljudi uživa u blagostanju i mnogim drugim blagodatima, ali ne zahvaljuju Onome Ko im je dao te blagodati, naprotiv zaboravljaju Darovatelja.

Blagodat blagostanja zna cijeniti samo onaj koji ju je izgubio. Blagostanje, dok traje, ne opaža se, ali kada se izgubi, spozna se njegova vrijednost, slast i užitak. U jednoj mudrosti kaže se: “Blagostanje je skrivena vlast.”

Allahovi robovi, blagostanje je širok pojam i ne obuhvata samo zdravlje tijela, kao što neki ljudi razumiju, nego obuhvata dunjaluk i ahiret. Neki učenjaci kazali su da je najispravnije mišljenje u pogledu značenja riječi Uzvišenog: “A ima i onih koji govore: ‘Gospodaru naš, podaj nam dobro i na ovome i na onome svijetu, i sačuvaj nas patnje u Ognju!’” (El-Bekara, 201), da se dobro ovog svijeta odnosi na ibadet i blagostanje, a dobro onog svijeta na Džennet i oprost. Kada je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, posjetio jednog bolesnog muslimana, upitao ga je: “Jesi li učio ikakvu dovu, i jesi li išta tražio od Allaha?” “Da”, reče on, “učio sam: ‘Gospodaru moj, ako ćeš me kazniti na ahiretu, ubrzaj mi kaznu na ovom svijetu.’” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: “Subhannallah, ti to ne bi mogao podnijeti! Zašto nisi kazao: ‘Allahu moj, podaj nam dobro i na ovome i na onome svijetu, i sačuvaj nas patnje u Ognju?’” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, uputio je dovu za njega i Allah ga je izliječio.

Blagostanje, odnosno Allahova zaštita, najvažnija je stvar koja je potrebna muslimanu, poslije imana, vjerovanja, i čvrstog ubjeđenja, jekina. Blagostanje je jedno od najvrednijih Allahovih blagodati prema čovjeku i najobilnijih darova i poklona. Nije čudo, stoga, što je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, često od Allaha tražio ovu blagodat. Jedna od njegovih dova bila je: “Allahu moj, omogući mi da uživam u vidu i sluhu, sve do svoje smrti, i podari mi blagostanje (zaštitu) u vjeri i tijelu.” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, preporučivao je ljudima i oporučivao im da od Allaha traže blagostanje. Abbas ibn Abdulmuttalib, radijallahu anhu, rekao je: “Rekao sam: ‘Allahov Poslaniče, poduči me onome što ću tražiti od Allaha’, a on je rekao: ‘Traži od Allaha blagostanje (zaštitu i spas)!’ Prošlo je nekoliko dana, a ja sam ponovo otišao kod njega i rekao: ‘Allahov Poslaniče, poduči me onome što ću tražiti od Allaha’, a on je rekao: ‘O Abbase, traži od Allaha blagostanje (zaštitu i spas) na dunjaluku i ahiretu.’”

Jednog dana Ebu Bekr, radijallahu anhu, popeo se na minber, pa je zaplakao i kazao: “Prve godine po Hidžri, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, popeo se na minber i rekao: ‘Tražite od Allaha oprost i blagostanje (zaštitu i spas), jer čovjeku, nakon ubjeđenja, nije data vrednija blagodat od blagostanja (zaštite).’”

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, savjetovao je svoju suprugu Ummu Habibu riječima: “Da si od Allaha tražila da te sačuva od patnje u Ognju i kaburskog azaba, bilo bi bolje za tebe.”

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, molio je Allaha za blagostanje i zaštitu u namazu i van namaza. U namazu je, na sjedenju između dvije sedžde, govorio: “Allahumagfirli verhamni ve afini vehdini verzukni! – Allahu moj, oprost mi, smiluj mi se, zaštit me, uputi me i opskrbi me!” Jedna od kunut-dova kojoj je podučio Hasana, radijallahu anhu: “Allahumehdini fimen hedejt, ve afini fimen afejt! – Allahu moj, uputi me s onima koje si uputio, i zaštititi me s onima koje si zaštitio!” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, svakog jutra i svake večeri tražio je od Allaha blagostanje (zaštitu), kao što prenosi Ibn Omer, radijallahu anhu: “Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nije izostavljao ovu dovu, ujutro i uveče: ‘Allahumme inni es’elukel-afve vel-āfijete fid-dun’ja vel-ahire. Allahume inni es’elukel-afve vel-āfijete fi dini ve dunjaje, ve ehli ve mali. Allahummestur avreti ve āmin rev’ati. Allahummahfazni min bejni jedejje, ve min halfi, ve an jemini, ve an šimali, ve min fevki, ve euzu bi azametike en ugtale min tahti! – Allahu, molim oprost i zaštitu Tvoju na dunjaluku i na ahiretu. Allahu, molim oprost i zaštitu Tvoju u porodici i imovini Svojoj. Allahu, pokrij moja sramna djela, a umiri moju bojazan. Allahu, sačuvaj me s moje prednje strane, te od svega što me može zadesiti s leđa, s desne ili lijeve strane i odozgo. Prizivam Tvoju veličinu da ne budem ubijen odozdo!” Kada je odlazio na počinak, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, govorio je: “Allahumme ente halakte nefsi ve ente teveffeha. Leke mematuha ve mahjaha. In ahjejteha fahfazha, ve in emetteha fagfir leha. Allahumme inni es’elukel-afijete! – Allahu, Ti si stvorio moju dušu, i ti je usmrćuješ. Tebi pripada njena smrt i njeno oživljenje. Ako je oživiš, čuvaj je, a ako je usmrtiš, oprost joj. Allahu, molim Te da mi podariš zaštitu!” Kada se musliman probudi iz sna, uči sljedeću dovu: “Elhamdu lillahil-lezi redde alejje ruhi, ve afāni fi džesedi, ve ezine li bizikrihi! – Hvala Allahu Koji mi je vratio dušu, i zaštitio moje tijelo, i dozvolio mi da Ga spominjem!” Propisano je traženje zaštite i za umrle. Jedna od Poslanikovih dženzetskih dova bila je: “Allahumagfir lehu verhamhu, ve afihi va’fu anhu! – Allahu, oprost mu i smiluj mu se, i zaštit ga i pređi preko njegovih hrđavih postupaka!” Prilikom posjete mezarja, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, učio je: “Es-selamu alejkum ehled-dijari minel-mu’minine vel-muslimin, ve inna inšaallah bikum lahikun,

nes'ellullahe lena ve lekumul-afije! – Es-selamu alejkum, stanovnici ovih kuća, od vjernika i muslimana. Mi ćemo vas uskoro pridružiti. Molimo Allaha da nama i vama podari zaštitu!” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, utjecao se Allahu od gubitka zaštite (blagostanja). Govorio je: “Allahu, utječem Ti se od nestanka Tvojih blagodati, gubitka Tvoje zaštite, iznenadne Tvoje kazne i od Tvoje cjelokupne srdžbe!”

O vjernici, koga Allah opskrbi Svojom zaštitom (blagostanjem), taj se spasio, uspio je i postigao je sreću, a ko želi da blagostanje i sigurnost potraju, neka se boji Allaha, jer ko se Allaha bude bojao, On će ga zaodjenuti odjećom blagostanja, i njegov kraj će biti pohvalan. Ima ljudi koji su izgubili osjećaj za Allahovim nadzorom, i u čijim je dušama oslabilo strahopoštovanje, pa se ne suzdržavaju od činjenja grijeha i kršenja Allahovih naredbi, a neke od njih obmanulo je to što je Allah sakrio njihove grijeha i nije ih kaznio, pa su se čak počeli diviti svom grijehu, javno se hvalisati njime pred ljudima i činiti ga naočigled drugih, kao da i njih pozivaju. Njih je Allah kaznio tako što ih je razotkrio i uskratio im Svoju zaštitu. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Svim pripadnicima mog ummeta bit će oprosteno osim onima koji javno čine grijeha, a u javno činjenje grijeha ubraja se da čovjek uradi grijeh noću, a zatim osvane, Allah mu sakrio taj grijeh, a on kaže: ‘O taj i taj, uradio sam sinoć to i to.’ Zanoćio je u Allahovoj zaštiti, a nakon što je osvanuo, otkrio je zastor kojim je Allah pokrio njegov grijeh.” Koliko je ljudi koji blagodat blagostanja i zdravlja koriste u onome što izaziva srdžbu Gospodara, ostavljajući ono što je Allah naredio, prelazeći Njegove granice i čineći grijeha. Kada se pozovu na namaz, umanjuju njegovu vrijednost i ne izvršavaju ga; a kada se pozovu na obavljanje onoga što je Allah strogo naredio, odbijaju, ohole se i ljute se na one koji su im uputili savjet. Koliko je ljudi koji uživaju u blagostanju, ali im ne naumpadaju bol i iskušenje, a neki idu toliko daleko u slijeđenju strasti da se ismijavaju s ljudima koji su iskušani nekom bolešću i ne zahvaljuju Allahu što ih je sačuvao tog iskušenja. Prenosi se da je Isa, alejhis-selam, svoje učenike savjetovao riječima: “Dvije su vrste ljudi: oni koji su u blagostanju i oni koji su u iskušenju. Smilujte se onima koji su iskušani, i zahvalite Allahu na blagostanju.”

Koliko su nam samo potrebni, dok uživamo sigurnost i blagostanje, budnost, pokajanje, predanost i dova, prije nego što nas zadesi kakvo iskušenje.

Abdula'la et-Tejmi, Allah mu se smilovao, rekao je: “Često tražite od Allaha blagostanje (zaštitu), jer onaj ko je u iskušenju nema veću potrebu za dovom od onoga koji je u blagostanju, a nije siguran od iskušenja. Oni koji su danas iskušani jesu oni koji su jučer bili u blagostanju, i oni koji će sutra biti iskušani jesu oni koji su danas u blagostanju. Oni koji ustrajavaju u grijehu prema Allahu nisu sigurni da ih u ostatku života neće zadesiti iskušenje koje će ih isprimiti na dunjaluku i osramotiti na ahiretu.”

Ibn Dževzi, Allah mu se smilovao, rekao je: “Sretan je onaj ko je ponizan pred Allahom, i moli od Allaha blagostanje (zaštitu), jer nikome nije dato blagostanje trajno, naprotiv iskušenja su sastavni dio života na ovom svijetu. Razuman čovjek ustrajno moli Allaha za blagostanje (zaštitu), kako bi ono prevladalo u njegovim životnim situacijama. Treba znati da ne postoji put koji vodi samo ka onome što volimo. U svakoj tableti ima gorčine, i u svakom zalogaju ima zapinjanja. U suštini, nema sabura osim na odredbi, sudbini, a samo u rijetkim situacijama odredba je u skladu s ljudskim željama. Razuman je onaj ko svoju dušu, u strpljivosti, tješi nagradom i olakšanjem, kako bi izašla iz iskušenja sa što manje žalbi, a zatim traži pomoć od Allaha i Njegovu zaštitu.”

O muslimani, Usama ibn Zejd, radijallahu anhuma, kazuje: “Rekao sam: ‘Allahov Poslanice, nisam vidio da i u jednom mjesecu postiš, kao što postiš u šabanu?’ Poslanik, sallallahu alejhi ve se sellem, rekao je: ‘To je mjesec prema kome je većina ljudi nemarna, između redžeba i ramazana, mjesec u kome se djela uzdižu Gospodaru svih svjetova, a ja volim da se moja djela uzdignu Allahu dok postim.’ To je mjesec šaban, u kojem je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, često postio, obrazloživši to činjenicom da je većina ljudi nemarna prema njegovoj vrijednosti, a u tome je poruka nama da ne budemo nemarni prema Allahu kada su drugi ljudi nemarni. Koliko je onih koji su protraćili svoj život, upropastili svoje vrijeme i nisu ga iskoristili za činjenje onoga što će ih približiti Gospodaru, iako ih je Allah počastio mnogim blagodatima, osjetilima i sposobnostima, i opskrbio ih zdravljem u tijelu i zaštitio od onoga čime je druge iskušao.

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šalžite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

TESBIH, ODRICANJE MAHANA GOSPODARU SVJETOVA I MILOST ZA VJERNIKE (MEDINA)

Hatib: dr. Abdulmuhsin b. Muhammed el-Kasim

12. šaban 1442. po Hidžri / 26. mart 2021.

Svaka hvala i zahvala pripadaju Allahu. Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo, i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, neka su na njega Allahova milost, i na njegovu porodicu i ashabe. Bojte se Allaha onako kako Ga se treba bojati, i držite se čvrstog užeta islama. O muslimani, Allahu, džellešanuhu, pripada savršenstvo, u biću, imenima i svojstvima, i uzvišen je od svake mahane, nedostatka i svega što ne priliči Njegovoj uzvišenosti i savršenstvu. On je potvrdio Sebi lijepa imena i savršena svojstva, a u istom kontekstu spomenuo je tesbih –slavljenje, hvaljenje i veličanje Allaha. “On ima najljepša imena. Njega hvale oni na nebesima i na Zemlji, On je Silni i Mudri.” (El-Hašr, 24)

Jedno od Allahovih imena je Es-Subbuh, tj. Onaj Koji je uzvišen od svakog nedostatka. Riječi “subhanallah”, kojima se veliča Gospodar, znače da je On onaj koji je bez nedostataka i mahana, da nema drugu, roditelja i dijete, ili bilo šta drugo što se, iz Njegove pozicije, smatra nedostatkom, kao što su nemoć, san, smrt i sl., i sve što proturječi Njegovim imenima i svojstvima. Allah, džellešanuhu, pohvalio je Sebe, u ajetima koji Ga veličaju, slave i odriču Mu ono što Mu ne priliči, i odbacuju ono što su Mu pripisali idolopoklonici, sudrugove (ortake), i uzimanje djeteta, i u tom smislu kaže: “Veličanstven je Gospodar tvoj, Dostojanstveni, i daleko od onoga kako Ga predstavljaju oni!” (Es-Saffat, 180)

Sedam kur’anskih sura počeo je tesbihom – Svojim hvaljenjem i slavljenjem, i spomenuo je zajedno tesbih i tevekkul (pouzdanje u Njega). “Ti se pouzdaj u Živog, Koji ne može umrijeti, i veličaj Ga, i hvali!” (El-Furkan, 58)

Hvaljenje Allaha riječima tesbiha najbolji je govor, koji je Allah odabrao za Svoje bliske meleke. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, upitan je: “Koji je govor najbolji?”, pa je rekao: “Onaj koji je Allah odabrao za Svoje meleke ili za Svoje robove: Subhanallah ve bi hamdihi! – Slavljjen i hvaljen neka je Allah!” (Muslim)

Meleki koji drže Arš neprestano čine tesbih: “Meleki koji drže Prijesto i oni koji su oko njega veličaju i hvale Gospodara svoga.” (Gafir, 7)

Meleki, i pored velikih djela koja su im povjerena, ustrajavaju u slavljenju i veličanju Allaha, bez prekida i bez zamora. “Hvale Ga noću i danju, ne malaksavaju.” (El-Enbija, 20)

Oni se zbog tesbiha osjećaju počašćenima. “I samo Njega hvalimo!” (Es-Saffat, 166) Kada Allah nešto naredi na nebesima, meleki donose tesbih sve dok se on ne proširi do dunjalučkog neba, iskazujući time poštovanje prema Njegovoj naredbi.” (Muslim) Nebesa i Zemlja, i sve što je na njima, slavi i hvali Allaha, potvrđujući Njegovo savršenstvo i predajući se Njegovoj vlasti. “Allaha hvali sve što je na nebesima i na Zemlji, i On je Silni i Mudri.” (El-Hadid, 1)

Allahovi poslanici, najodabraniji ljudi, pozivali su svoje narode da slave i hvale Allaha. Kada je Allah, džellešanuhu, poslao Musaa faraonu, on ga je zamolio da mu podari pomoćnika koji će zajedno s njim učestvovati u njegovoj poslanici i slaviti Ga i hvaliti. “I podaj mi za pomoćnika iz porodice moje, Haruna, brata mog; osnaži me njime i učini drugom u zadatku mome, da bismo Te mnogo hvalili i da bismo Te mnogo spominjali.” (Taha, 29–34)

Zekerijaa, alejhis-selam, njegov Gospodar obradovao je sinom Jahjaaom, i učinio je da ajet (znak, dokaz) njegovog rođenja bude to da Zekerijja, alejhis-selam, neće moći govoriti ljudima osim znakovima, i naredio mu je, u takvom stanju, da Ga slavi i hvali, pa je rekao: “I često spominji Gospodara svoga i hvali Ga krajem dana i izjutra!” (Ali Imran, 41)

Zekerijja je izašao među svoj narod, ne mogavši izustiti nijedne riječi, a nije bio bolestan, niti je imao bilo kakvo oštećenje, i pokazao im je, znakovima, da čine tesbih. “I on izađe iz hrama u narod svoj i znakom im dade na znanje: ‘Hvalite Ga ujutro i navečer!’” (Merjem, 11)

Stav učenih ljudi, u svim narodima jeste da Allahu odriču bilo kakav nedostatak i mahanu. Uzvišeni kaže: “Reci: ‘Vjerovali u njega ili ne vjerovali, oni

kojima je još prije objavljivanja njegova dato znanje padaju licem na tle kad im se on čita, i govore: ‘Hvaljen neka je Gospodar naš, obećanje, Gospodara našeg se ispunilo!’ (El-Isra, 107–108)

Allah Uzvišeni naredio je našem Vjerovjesniku, sallallahu alejhi ve sellem, da Ga slavi i hvali na početku i na kraju dana: “Zato otrpi njihove riječi i obavljaj molitvu, hvaleći Gospodara svoga, prije izlaska sunca i prije zalaska njegova, i obavljaj je u noćnim satima, i na krajevima dana – da bi bio zadovoljan.” (Taha, 130)

Zbog važnosti tesbiha i potrebe ljudi za njim, jedna od intencija poslanstva jeste pozivanje ljudi tome. Uzvišeni kaže: “Mi šaljemo tebe kao svjedoka i kao donosioca radosnih vijesti i kao onoga koji treba opominjati da u Allaha i Poslanika Njegova vjerujete, i da vjeru Njegovu pomognete, i da Ga veličate i da Ga ujutro i navečer hvalite.” (El-Feth, 8–9)

To je Allahova naredba Njegovim robovima: “O vjernici, često Allaha spominjite i hvalite, i ujutro i navečer Ga veličajte.” (El-Ahzab, 41–42) Kada vjernici čuju Allahov govor, “licem na tle padaju, i koji Gospodara svoga veličaju i hvale i koji se ne ohole” (Es-Sedžde, 15).

Sva stvorenja, uz sve razlike među njima, slave i hvale Allaha: “I grmljavina veliča i hvali Njega, a i meleki, iz strahopoštovanja prema Njemu.” (Er-Ra’d, 13)

Ptice i brda činili su tesbih zajedno sa Davudom: “I potčinismo planine i ptice da s Davudom Allaha hvale: to smo Mi bili kadri učiniti.” (El-Enbija, 79)

Čak i mravi slave i hvale Allaha, kao što kaže Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: “Jednog vjerovjesnika ujeo je mrav, pa je on naredio da se spali cijeli mravinjak, a Allah mu je objavio: ‘Zar si zbog ujeda jednog mrava spalio cijeli jedan ummet koji slavi i hvali Allaha?!’” (Buhari)

Nema nijedne stvari, bića, stvorenja u kosmosu a da ne slavi i hvali Allaha, potvrđujući Njegovo savršenstvo i predajući se Njegovoj vlasti. Uzvišeni kaže: “Njega veličaju sedmera nebesa, i Zemlja, i oni na njima; i ne postoji ništa što Ga ne veliča, hvaleći Ga; ali vi ne razumijete veličanje njihovo. On je doista blag i mnogo prašta.” (El-Isra, 44)

Allah, džellešanuhu, nekim Svojim dobrim robovima omogućio je da čuju i osjete nešto od tog tesbiha. Ibn Mesud, radijallahu anhu, rekao je: “Dok smo

jeli s Poslanikom, sallallahu alejhi ve sellem, čuli smo hranu kako slavi i hvali Allaha.” (Tirmizi)

Sva stvorenja imaju obavezu da hvale, poštuju i obožavaju Allaha, a ako se neko od stvorenja usprotivi tome, meleki i dalje slave Allaha, a Allah je neovisan o svim Svojim stvorenjima. “A ako oni neće da te poslušaju – pa, oni koji su kod Gospodara tvoga hvale Ga i noću i danju i ne dosađuju se.” (Fussilet, 38)

Allah slavi i hvali Svoje sveto biće, i upućuje Svoje robove da Ga slave i hvale, uvečer i ujutru: “Pa, hvaljen neka je Allah kad god omrknete i kad god osvanete.” (Er-Rum, 17)

Najbolja ahiretska poputnina je tesbih. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko kaže, kada omrkne ili osvane, stotinu puta: ‘Subhanallahi ve bi hamdih!’, niko od njega neće doći na Sudnji dan s nečim boljim, osim onoga ko je izgovorio to isto ili više od toga.” (Muslim)

Džamije su Allahove kuće, koje se Njegovom voljom podižu, i u kojima se Allahovo ime spominje i slavi i veliča Allah. “U džamijama koje se Allahovom voljom podižu i u kojima se spominje Njegovo ime – hvale Njega, ujutro i navečer.” (En-Nur, 36) Početak namaza, njegov rukū i sedžda su hvaljenje i veličanje Allaha, a nakon njegovog završetka uči se tesbih (subhanallah) sa tahmidom (elhamdulillah) i tekbirom (Allahu ekber). Cijeli Vjerovjesnikov život bio je tesbih – hvaljenje i slavljenje Allaha. Kada bi učio Kur’an i naišao na ajet u kojem se Allahu odriču mahane i nedostaci, učio bi tesbih. Kada bi klanjao noćni namaz, dugo je učio tesbih na rukūu i sedždi. Kada bi čuo nešto što ne priliči Allahovom rububijetu (vlasti i upravljanju), učio bi i ponavljao tesbih, i to se moglo prepoznati na licima njegovih ashaba. Kada bi uzjahao jahalicu na putovanju, učio bi tesbih. Kada bi se uspinjao ili spuštao u dolinu, učio bi tesbih. Kada bi vidio nešto što izaziva divljenje, učio bi tesbih. Kada bi lijegao u postelju, učio bi tesbih, tahmid i tekbir trideset i tri puta. Tesbih je bio utočište vjerovjesnika u nevoljama i nedaćama. Junus, alejhis-selam, dok je bio u tminama noći, mora i unutrašnjosti ribe, zamolio je svoga Gospodara riječima tevhida i tesbiha: “Nema boga, osim Tebe, hvaljen neka si! A ja sam se zaista ogriješio prema sebi!” (El-Enbija, 87), pa ga je Allah spasio i o tome kaže: “I da nije bio jedan od onih koji Allaha hvale, sigurno bi ostao u utrobi njenoj do Dana kad će svi biti oživljeni.” (Es-Saffat, 143–144)

Kada se Allah pokazao brdu i sravnio ga sa zemljom, Musa, alejhis-selam, pao je u nesvijest, a kada se osvijestio, prvo što je rekao bile su riječi: “Hvaljen neka si! Kajem Ti se, ja sam vjernik prvi!” (El-A’raf, 143)

Kada se desilo pomračenje sunca, Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, izašao je užurbano iz svoje kuće, i klanjao je, spominjao Allaha i činio tesbih sve dok nije otklonjena nevolja. Kada su se idolopoklonička uznemiravnja prema Vjerovjesniku pojačala, Allah, džellešanuhu, naredio mu je da što više čini tesbih: “Zato otrpi njihove riječi i obavljaj molitvu, hvaleći Gospodara svoga, prije izlaska sunca i prije zalaska njegovog, i obavljaj je u noćnim satima, i na krajevima dana – da bi bio zadovoljan.” (Taha, 130)

Kada ga je ophrvala tuga, i kada su se njegova prsa stijesnila od neugodnosti koje je trpio, Allah, džellešanuhu, obavijestio ga je da je smiraj i prostranost grudi u tesbihu i namazu: “Mi dobro znamo da ti je teško u duši zbog onoga što oni govore, zato veličaj Gospodara svoga i hvali Ga, i molitvu obavljaj.” (El-Hidžr, 97–98)

Slavljenje i hvaljenje Allaha, kao što je pobožno djelo, koje približava Allahu, ono je i snaga za tijelo. Fatima, radijallahu anha, požalila se Vjerovjesniku, sallallahu alejhi ve sellem, na umor od hizmeta u muževnoj kući, pa joj je naredio da uči tesbih (subhanallah), tekbir (Allahu ekber) i tahmid (elhamduli-llah). Najbolje čime čovjek može završiti sijelo jeste tesbih. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko bude prisustvovao sijelu, i na njemu bude puno pričao, i prije nego ustane kaže: ‘Subhaneke allahumme ve bi hamdike ešhedu en la ilahe illa ente estagfiruke ve etubu ilejke!’, bit će mu oprostene greške koje je učinio na sijelu.” – Slavlljen neka si Allahu i Tebi hvala; svjedočim da nema drugog boga osim Tebe, od Tebe tražim oprost i Tebi se kajem. (Tirmizi)

Kada je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, izvršio poslanicu i ispunio povjereni mu emanet, njegov Gospodar naredio mu je da što više čini tesbih, kako bi postigao i upotpunio najveći stepen ubudijjeta – obožavanja Allaha: “Kada Allahova pomoć i pobjeda dođu, i vidiš ljude kako u skupinama u Allahovu vjeru ulaze, ti veličaj Gospodara svoga hvaleći Ga i moli Ga da ti oprost, On je uvijek pokajanje primao.” (En-Nasr, 1–3)

Aiša, radijallahu anha, kaže: “Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nikada nije obavio namaz, nakon što mu je objavljeno: ‘Kada Allahova pomoć i pobjeda dođu...’, a da nije rekao: ‘Subhaneke rabbena ve bi hamdike, allahummagfirli!’”

Slavljen neka Si naš Gospodaru i Tebi hvala; Allahu, oprosti mi. (Muttefekun alejhi) Tesbih se ne završava prolaskom dunjaluka, na Sudnjem danu meleki će se, slaveći i hvaleći Allaha, odreći onih koji su ih obožavali mimo Allaha. Uzvišeni kaže: “A na Dan kad ih sve sabere, pa meleke upita: ‘Zar su se ovi vama klanjali?’, oni će odgovoriti: ‘Hvaljen neka si!’” (Saba, 40–41)

Isa, alejhis-selam, na Sudnjem danu, kada se svi okupe pred Allahom, odreći će se onih koji su ga obožavali, hvaleći Allaha i pravdajući se pred Njim zbog njihovog obožavanja: “A kada Allah rekne: ‘O Isa, sine Merjemin, jesi li ti govorio ljudima: ‘Prihvatite mene i majku moju kao dva boga uz Allaha!’ – on će reći: ‘Hvaljen neka si Ti!’ (El-Maida, 116).”

Tesbih je Allahovo isključivo pravo. Njime se oživljavaju srca, ostvaruje tevhid – iskrena vjera u jednog Boga i umnogostručuje nagrada. Za jedan izgovoren tesbih, Allah upiše robu deset dobrih djela, i obriše isto toliko grijeha. Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Zar svako od vas, svakog dana, ne može učiniti hiljadu dobrih djela?” Neko od prisutnih upitao je: “Kako će učiniti hiljadu dobrih djela?” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: “Izgovorit će stotinu puta ‘subhanallah’, pa će mu biti upisano hiljadu dobrih djela, i obrisano hiljadu grijeha.” (Muslim)

Allah voli tesbih i zahvalnost, koji će na Sudnjem danu imati posebnu težinu na mizanu. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Dvije riječi, lahke su na jeziku, teške na mizanu i drage Milostivom: ‘Subhanallahi ve bi hamdihi, subhanallahil-azim!’” – Slavljen neka je Allah i Njemu hvala; slavljen neka je Allah Veličanstveni (Muttefekun alejhi) Njihova težina je velika i pretegnut će listove (djela) i vagu na Sudnjem danu. Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Subhanallah i elhamdulillah ispunjavaju prostor između nebesa i Zemlje.” (Muslim) Također, ove riječi brišu grijeha, bez obzira na njihovu brojnost. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko kaže: ‘Subhanallahi ve bi hamdihi’ stotinu puta, bit će mu oprošteni grijesi, makar ih bilo koliko je morske pjene.” (Muttefekun alejhi) Tesbih je na stepenu sadake (udjeljivanja imetka). Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Svaki tesbih je sadaka.” (Muslim) Ko bude hvalio i slavio Allaha, razmišljajući o onome što govori, i njegovo srce bude pratilo jezik, njegov tesbih dostići će stepen djela pobožnih Allahovih robova. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, otišao je od svoje supruge Džuvejrije, nakon što je klanjao sabah-namaz, a ona je ostala

sjedeći na mjestu na kojem je obavila namaz, zatim se vratio, nakon što je jutro već bilo odmaklo, i zatekao ju je na istom mjestu, pa je rekao: “Još uvijek si na istom mjestu na kojem sam te ostavio?” “Da”, reče ona. “Nakon što sam izašao, izgovorio sam četiri riječi, tri puta, i kada bi se izmjerile s onim što si ti od jutros učila, pretegnule bi ih. To su riječi: ‘Subhanallah ve bi hamdihi adede halkihi ve rida nefishi ve zinete aršihi ve midade kelimatihi!’” – “Neka je slavljjen Allah i hvaljen onoliko koliko je Njegovih stvorenja, i koliko je zadovoljan, i koliko je težak Njegov Arš i koliko je tinte za Njegove riječi. (Muslim)

Sretan je onaj ko hvali i slavi Allaha i samo Njemu ibadet čini.

Zatim, znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šalžite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur’anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

SAVJETI ZA POPRAVLJANJE STANJA NA DUNJALUKU I AHIRETU (MEDINA)

Hatib: dr. Ahmed ibn Talib ibn Abdulhamid
19. šaban 1442. po Hidžri / 2. april 2021.

Svaka hvala i zahvala pripadaju Allahu. Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, neka su na njega Allahova milost, spas i blagoslov, i na njegovu porodicu.

“O vi koji vjerujete, bojte se Allaha istinskom bogobojaznošću i nipošto ne umirite osim kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

“O ljudi, bojte se Gospodara svoga, Koji vas je stvorio od jedne osobe, od koje je njen par stvorio, a od njih dvoje mnoge muškarce i žene rasijao. Bojte se Allaha, čijim imenom jedni druge molite, i čuvajte rodbinske veze. Allah vas, doista, nadzire.” (En-Nisa, 1)

“O vjernici, bojte se Allaha i govorite samo istinu, On će vas za vaša dobra djela nagraditi i grijehе vam vaše oprostiti. A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao - postići će ono što bude želio.” (El-Ahzab, 70–71)

Najistinitiji govor je Allahova Knjiga, a najbolja uputa je uputa našeg prvaka Muhammeda, Allahovog poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. Najgore stvari u vjeri su novotarije, svaka novotarija je zabluda, a svaka zabluda vodi u Vatru. Uzvišeni Gospodar kaže u Svojoj časnoj Knjizi: “Da ih On prema onome što su radili nagradi i još im iz obilja Svoga da, jer On mnogo prašta i blagodaran je. A ono što iz Knjige objavljujemo sušta je istina, ona potvrđuje da su istinite i one prije nje. Allah, zaista, o robovima Svojim sve zna i On sve vidi. Mi ćemo učiniti da Knjigu poslije naslijede oni Naši robovi koje Mi izaberemo; bit će onih koji će se prema sebi ogriješiti, bit će onih umjerenih, i bit će i onih

koji će, Allahovom voljom, svojim dobrim djelima druge nadmašiti – za to će veliku nagradu dobiti: edenske perivoje u koje će ući, u kojima će se zlatnim narukvicama, biserom ukrašenim, kititi, a haljine će im, u njima, od svile biti. ‘Hvaljen neka je Allah’, govorit će, ‘koji je od nas tugu odstranio – Gospodar naš, zaista, mnogo prašta i blagodaran je – Koji nam je, od dobrote Svoje, vječno boravište darovao, gdje nas umor neće doticati i u kome nas klonulost neće snalaziti.’

A nevjernike čeka vatra džehennemska, oni neće biti na smrt osuđeni, i neće umrijeti, i neće im se patnja u njemu ublažiti - eto tako ćemo svakog nevjernika kazniti – oni će u njemu jaukati: ‘Gospodaru naš, izbavi nas, činit ćemo dobra djela, drugačija od onih koja smo činili.’ ‘A zar vas nismo ostavili da živite dovoljno dugo da bi onaj koji je trebao razmisliti imao vremena da razmisli, a bio vam je došao i onaj koji opominje? Zato iskusite patnju, nevjernicima nema pomoći!’ Allah sigurno zna tajne nebesa i Zemlje; On dobro zna svačije misli.” (Fatir, 29–37)

O čovječe, živi koliko hoćeš, ali znaj da ćeš umrijeti. Voli koga hoćeš, ali znaj da ćeš ga napustiti. Radi šta hoćeš, ali znaj da ćeš odgovarati za to. Nemoj stjecati znanje nauštrb djela. Zar tražiš od drugih, a okružen si Allahovim dobrima? Znaj da je znanje bez djela ludost, a djelo bez znanja ne postoji. Znanje koje te danas neće udaljiti od grijeha, i neće te navesti na činjenje dobrih djela, sutra te neće udaljiti od Vatre. Neka tvoje ambicije i odlučnost budu u duši, a smrt u tijelu (ne obrnuto). Tijela su ili kavezi za ptice ili torovi za stoku. Ako si od ptica koje vole visinu, letjet ćeš visoko dok se ne vratiš svome Gospodaru i ne smjestiš se u najuzvišenije dvorce Dženneta.

“A ti, o dušo smirena, vrati se Gospodaru svome zadovoljna, a i On tobom zadovoljan, pa uđi među robove Moje, i uđi u Džennet Moj!” (El-Fedžr, 27–30)

A ako si od onih koji vole nizinu, nisi siguran da ćeš s ruba dunjalučke kuće pasti u džehennemsku provaliju. “Mi smo za Džehennem mnoge džine i ljude stvorili; oni srca imaju – a njima ne shvataju, oni oči imaju – a njima ne vide, oni uši imaju – a njima ne čuju; oni su kao stoka, čak i gori - oni su zaista nemarni.” (El-A’raf, 179)

O vjernici, bojte se Allaha, i znajte da je “razvezan” jezik i “stisnuto” srce znak čovjekove propasti. Ne možeš oživjeti svoje srce svjetlošću spoznanje sve dok ne ukrotiš svoju dušu iskrenim samoprijekorom. Radi za dunjuluk

onoliko koliko ćeš boraviti na njemu, a radi za ahiret onoliko koliko ćeš ostati na njemu. Radi za Allaha onoliko koliko ti je On potreban, a radi za Vatru onoliko koliko je možeš podnijeti.

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šalžite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

RADOST MUSLIMANA ZBOG NASTUPANJA MJESECA POSTA I KUR'ANA (MEKA)

Hatib: dr. Usama ibn Abdullah Hajjat
26. šaban 1442. po Hidžri / 9. april 2021.

Hvala Allahu, Onome Koji nam je propisao post i učinio ga kapijom Dženneta, Kuće mira. Zahvaljujem Mu, slavljen neka je, i svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Allahov rob i poslanik, vlasnik Havda, visokih deredža i časnih pozicija. Allahu moj, smiluj se, spasi i blagoslovi Svoga roba i poslanika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, njegovu porodicu i ashabe, sve dok se budu smjenjivali dan i noć. Bojte se Allaha, o ljudi, požurite Njegovom zadovoljstvu, čuvajte se uzroka Njegove srdžbe, sjetite se da ćete stati pred Njega i pripremite se za ovaj dan. “Pa neka vas nikako život na ovome svijetu ne zavara i neka vas u Allaha šejtan ne pokoleba.” (Lukman, 33)

O vjernici, kada nastupi vrijeme blagoslovljenog mjeseca ramazana, to je lijepa prilika za razumom obdarene da, ispunjeni radošću njegovog dolaska, zastanu na trenutak i razmisle o dvjema radostima o kojima nas je obavijestio poslanik Pravog puta, sallallahu alejhi ve sellem, u hadisu: “Postać ima dvije radosti, kojima se raduje: kada iftari, raduje se, i kada sretne svoga svoga Gospodara, radovat će se svome postu.” U jednoj verziji stoji: “... radovat će se nagradi za svoj post.” (Buhari i Muslim) Razmišljanje o tome navest će ih da tragaju za uzrocima ove radosti i suštini posta na koji se ona odnosi, jer nema sumnje da to nije post onoga koji nije ostavio lažno svjedočenje i postupanje po njemu, kao što je to Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, jasno naglasio u čuvenom hadisu: “Ko ne ostavi lažno svjedočenje, i postupanje po njemu, Allahu nije potrebno da ostavlja hranu i piće.” (Buhari)

Nema sumnje, također, da to nije post onoga koji posti iz običaja, zato što stanovnici njegovog mjesta poste, niti je to post onoga koji, dok posti, ne sputava

svoju srdžbu, nervozu i negodovanje i koji post doživljava kao teret i namet. Radost posta pripada onome koji je dočekaao ramazan s čvrstom odlukom da će iskoristiti njegovo vrijeme za izvršavanje propisanih obaveza, kako bi očistio i uzdigao svoju dušu, smirio svoje srce, sačuvao svoj jezik, vid i tijelo, i onome ko posti s uvjerenjem da je on istina, pokornost Uzvišenom i pobožno djelo koje će ga približiti njegovom Gospodaru, i nada se nagradi kod Allaha i ispunjenju lijepog obećanja spomenutog u hadisu, koji su zabilježili Buhari i Muslim od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, a u kojem Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Ko ispusti ramazan, s vjerom u Allaha i nadajući se Njegovoj nagradi, bit će mu oprošteni prošli grijesi.” Prema mišljenju većine islamskih učenjaka, oprost spomenut u ovom hadisu odnosi se na male, a ne i na velike grijehe, za čiji je oprost potrebna iskrena tevba (pokajanje) i vraćanje uzurpiranih prava njihovim vlasnicima, jer su ti grijesi vezani za ljudske hakkove. Na to upućuju riječi Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: “Pet dnevnih namaza, džuma do džume, ramazan do ramazana iskupljuju grijehe počinjene između njih, ako se budu izbjegavali veliki grijesi.” (Muslim)

Također, to je post u kojem su ispunjeni svi uvjeti – šartovi i obavezni dijelovi – vadžibi, ispoštovani adabi i pohvalne radnje, i tokom kojeg nije učinjeno ništa što ga kvari, pomućuje njegovu čistoću i umanjuje njegovu nagradu, i zbog kojeg će postač imati lijepu završnicu i obilnu nagradu od Gospodara i božanski blagoslov o kojem nas je obavijestio Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, riječima: “Kada nastupi ramazan, otvore se džennetske kapije, a zatvore džehennemske, i okuju se šejtani.” Najbolji način da se postigne ovakva završnica jeste slijeđenje Poslanikovog primjera u ramazanu, koliko god je to moguće, jer je njegova uputa, kao što kaže Ibn Kajjim, Allah mu se smilovao, “najpotpunija uputa, najlakša za duše i najefikasnija u ostvarenju cilja”. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, u ramazanu je praktikovao različite vrste ibadeta, kao što su sadaka, dobročinstvo, učenje Kur’ana, spominjanje Allaha, itikaf i druge, i sve te ibadete radio je kontinuirano tokom cijelog ramazana. Imao je poseban odnos prema ibadetu u mjesecu ramazanu u odnosu na druge mjesece. Svake noći ramazana posjećivao ga je Džibril i preslušavao ga je Kur’an, a kada god se sreo sa Džibrilom, alejhis-salam, bio je darežljiviji od blagog povjetarca, koji neprestano puše. O vjernici, oni koji slijede ovu uputu, idu ovim putem, na način i u formi kako je to Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, pojasnio, to

su oni će čija radost biti velika i čija će sreća biti potpuna kada sretnu svoga Gospodara. Pravo je onoga ko je pripremio zemlju, odabrao najbolje sjeme i lijepo ga zasadio da se raduje žetvi kada dođe njeno vrijeme, a kako će se radovati i kako će biti sretan onaj ko nije pripremio zemlju i nije posijao sjeme? Bojte se Allaha, o ljudi, i radite ono što će vas voditi najpotpunijoj sreći i najvećoj radosti, lijepo i plemenito dočekajte i ispratite ramazan, onako kako to njemu priliči, potpuno posvećeni, i natječući se u činjenju dobrih djela, i tako pokažimo svome Gospodaru ono najbolje od nas, jer to je, tako mi Allaha, velika prilika i veliki uspjeh za onoga ko je iskoristi. Uzvišeni kaže: “U mjesecu ramazanu počelo je objavljivanje Kur’ana, koji je putokaz ljudima i jasan dokaz Pravoga puta i razlikovanja dobra od zla. Ko od vas u tom mjesecu bude kod kuće, neka ga u postu provede, a ko se razboli ili se na putu zadesi, neka isti broj dana naposti – Allah želi da vam olakša, a ne da poteškoće imate – da određeni broj dana ispunite, i da Allaha veličate zato što vam je ukazao na Pravi put, i da zahvalni budete.” (El-Bekara, 185)

O vjernici, učenje Kur’ana u ovom mjesecu, koji je odlikovan objavljivanjem Kur’ana, ima posebnu vrijednost, kao što na to upućuju mnogobrojni dokazi, od kojih su riječi Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: “Ko prouči jedan harf iz Allahove Knjige, to će mu biti upisano kao jedno dobro djelo, a svako dobro djelo vrednuje se deseterostruko. Ne kažem da je ‘elif-lam-mim’ harf, nego je ‘elif’ harf, ‘lam’ je harf i ‘mim’ je harf” (Tirmizi, s vjerodostojnim lancem); i riječi Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: “Učite Kur’an, jer će se on na Sudnjem danu zagovarati za one koji ga budu učili” (Muslim), i drugi hadisi. Kao što je preporučeno u ramazanu što više učiti Kur’an, isto tako preporučeno je razmišljati o njegovim veličanstvenim značenjima i plemenitim intencijama, a ono što će nam pomoći u tome jeste da Kur’an učimo prisutnog srca, i da tako pokušamo proniknuti u suštinu onoga što učimo i uzeti pouku iz njegovih poruka, a to je moguće samo ukoliko budemo osjećali veličinu i svetost onoga što učimo i budemo svjesni da to nije ljudski govor nego govor Istinitog Boga i Gospodara dostojnog obožavanja, Kome nema ravnog ni sličnog, i Čijoj veličini i savršenstvu nema kraja, i ukoliko budemo učili Kur’an polahko i odmjereno, kako bismo mogli razumjeti ono što učimo, i davali svakom harfu i izrazu njegovu pravo. Svako ko cijeli ovaj mjesec bude pio s izvora časne Knjige, i učio je onako kako se treba učiti, smireno, ponizno i prisutnog srca, ispunit će svoje

srce i dušu istinskom radošću, Kur'an će biti na njegovom jeziku, okitit će se njegovim manirima i ponašati u skladu sa njegovim pravilima. Adžuri, Allah mu se smilovao, kaže: "Kur'an je za svog učača poput ogledala, u kojem vidi ljepotu svakog svog dobrog djela i ružnoću svakog grijeha. Čuva se onoga što mu je njegov Gospodar zabranio, strahuje od Njegove kazne i teži i nada se Njegovom zadovoljstvu. Onaj ko tako uči Kur'an, njegovo učenje je istinsko, onakvo kakvo treba biti, njegova briga za Kur'an je istinska briga, i njemu je Kur'an svjedok, zagovornik, prijatelj i zaštita.

Bojte se Allaha, vjernici, i pristupite kur'anskoj gozbi u mjesecu Kur'ana, jer je završnica toga zadovoljstvo i ulazak u visoke džennete.

Allahovi robovi, sjećajte se uvijek da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na najbolje stvorenje, pa je rekao u najistinitijoj Knjizi i govoru: "Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljte mu pozdrav!" (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

MJESEC RAMAZAN, IMANSKO NADAHNUĆE I KORACI KA POPRAVLJANJU STANJA (MEKA)

Hatib: dr. Abdurrahman ibn Abdulaziz es-Sudejs

4. ramazan 1442. po Hidžri / 16. april 2021.

Sva hvala i zahvala pripadaju Allahu. Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo, i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Zahvaljujemo Mu, slavljjen neka je, na blagodatima koje ne možemo izbrojati i kojima ne znamo kraja. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema i Koji nas je počastio odabranim vremenima, i mjesecom pokornosti i blagoslova, i svjedočim da je naš vjerovjesnik i prvak Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Allahov rob i poslanik, najbolji i najbogobojazniji čovjek koji je klanjao i postio, i noću ibadetio, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i mir, i na njegovu časnu porodicu, i ashabe, predvodnike ummeta, i tabiine i one koji ih slijede u dobročinstvu dok se budu smjenjivali svjetlo i tama.

O vjernici, bojte se svoga Gospodara, jer se bogobojaznošću razbijaju okovi strasti, otklanjaju nedaće i iskušenja od islamskog ummeta i ummet vodi ka njegovom vrhu i hvale vrijednim putem. O muslimani, neka vam je blagoslovljen ovaj mjesec, i neka Allah primi od nas i od vas dobra djela. Zahvaljujemo Allahu što smo dočekali ovaj plemeniti mjesec i molimo Allaha da ga učini mjesecom dobra i blagoslova nama i svim muslimanima, i molimo Ga da ga učini mjesecom sigurnosti, blagostanja i mira za muslimane i cijeli svijet i da otkloni od nas ovu pošast i svaku smutnju i iskušenje, On sve čuje i uslišava molbe. O muslimani, jedna od velikih blagodati u kojoj muslimani uživaju, pojedinačno i kolektivno, jeste nastupanje blagoslovljenog mjeseca ramazana. Evo, ovo je plemeniti mjesec koji je osvjetlio cijeli kosmos svojom svjetlošću i ispunio srca svojim blještavilom i raskošom, mjesec čiji su dani ispunjeni pobožnošću, i sa čijih se cvjetova šire miomirisni dobrote i dobročinstva, i o čijim intencijama, tajnama i ciljevima muslimani slušaju s velikom čežnjom i strahopoštovanjem, i čiji se dani “prelijevaju” radošću i pokornošću, i čije su

noći osvijetljene učenjem Kur'ana, mjesec koji je odabrao i blagoslovio Milostivi i ovjekovječio Kur'an: "U mjesecu ramazanu počelo je objavljivanje Kur'ana, koji je putokaz ljudima i jasan dokaz Pravoga puta i razlikovanja dobra od zla." (El-Bekara, 185)

Braćo u vjeri, mjesec ramazan je čisto božansko nadahnuće i dar, koji život muslimana oplemenjuje zikrom i pobožnim djelima, i u kojem jezici izgovaraju umiljate riječi Kur'ana i duše poje rosom posta i svjetlošću noćnog namaza. Allah, džellešānuhu, propisao ga je kako bi musliman obnovio i osnažio svoje pohvalne osobine, nadahnuo se dobrom, napredovao na deredžama imana, uživao u svojstvima dobročinitelja. Mudri Zakonodavac nije se ograničio na formu i formalnosti posta, koja podrazumijeva zabranu konzumiranja dozvoljenih i ugodnih stvari, nego se usmjerio ka ljudskoj duši i njenom uzdizanju i pročišćenju, kao i pročišćenju tijela i njegovom uzdizanju s materijalističkog dna u imanske visine. Zbog toga je On pripisao Sebi ovaj ibadet, mimo drugih ibadeta, kao što se navodi u hadisu koji bilježe Buhari i Muslim: "Svako čovjekovo djelo pripada njemu, osim posta, on je Moj i Ja posebno nagrađujem za njega." Ibn Kajjim, Allah mu se smilovao, rekao je: "Post je povodac bogobojaznih, štit ratnika i bašča uživanja dobročinitelja i pobožnih. On pripada Gospodaru svjetova, između ostalih djela, i on je tajna između roba i njegovog Gospodara, koju ne poznaje niko osim Njega." Buhari i Muslim bilježe od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Kada nastupi mjesec ramazan, otvore se kapije Dženneta, a zatvore kapije Džehennema, i u okove se povežu šejtani." Kako je samo velik mjesec u kojem se u obilju spuštaju blagodati i u kojem srca vjernika streme ka najčišćim osobinama. Došao vam je, Allah vas čuvao, mjesec dobiti i postignuća, sa svojom razgalom, darovima, ljepotom, raskoši i savršenstvom. On je časniji od toga da se njegove dobrote i plodovi mogu izbrojati. Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, prenosio je svojim ashabima radosnu vijest o dolasku mjeseca ramazana, govoreći im: "Natkrilio vas je veliki i blagoslovljeni mjesec, u kojem je noć vrednija od hiljadu mjeseci." (Ibn Huzejma i Ibn Hibban) Ovim riječima Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, želio je pripremiti njihove duše, probuditi njihove ambicije i ojačati njihovu volju za činjenjem dobra i neposustajanjem u tome. O ti koji želiš dobro, pristupi, a ti koji želiš zlo, udalji se! Allah u svakoj noći ramazana oslobodi neke ljude od Vatre.

Cijenjeni postači, ovi blagoslovljeni dani izvanredna su prilika za preispitivanje vlastite duše, popravljanje djela, odbacivanje razlika i podjela, uvođenje jezika razuma, dijaloga i mudrosti u našu međusobnu komunikaciju i potpomaganje u dobročinstvu i bogobožnosti. Ovaj plemeniti mjesec daje nam važne lekcije u natjecanju u dobru i činjenju dobrih djela. Da li je islamski ummet uspio sačuvati svijetli primjer sredine, umjerenosti i borbe protiv pretjerivanja, ekstremizma i terorizma, kojim se odlikuje islam kao vjera? I da li se suprotstavio svim oblicima ugrožavanja svjetskog mira i stabilnosti i dao podršku jačanju duha tolerancije i suživota među narodima i da li je kategorično odbacio partijaštvo, rasizam i sektaštvo kao modele ljudskog življenja? Da li se odlučno suprotstavio svima onima koji žele poljuljati njegove temeljne vrijednosti i koji nasrću na nepobitne i kategorične vjerske istine? Mediji i tehnologija imaju važnu ulogu u promociji islamske tolerancije i upozoravanju na djelovanje internetskih portala koji šire devijantne ideje i šerijatski neutemeljena shvatanja. Čuvajmo se izdaje vjere i domovine, i nastojmo ispuniti povjerene nam emanete i sačuvati svoju izvornu islamsku ideju. Ummete posta i noćnog namaza, ramazan je mjesec Kur'ana. Naš Vjerovjesnik svake je ramazanske noći učio Kur'an pred Džbirilom, alejhis-selam. Blago onima koji su svoja srca okrenuli Kur'anu, razmišljajući o njegovim ajetima i pomno ih slušajući, i koji puste suzu iz straha od Allaha. Ramazan je, također, mjesec pokajanja, predanosti, dove i nade. Upućujte dove Allahu i ponizno Ga zamolite za sebe, za svoje porodice, za svoje pretpostavljene, svoju domovinu i svoj ummet, i zamolite Ga da zaštiti muslimanske svetinje i živote, popravi njihovo stanje na svakom mjestu, i pomogne ih, i pomogne njihovu potlačenu braću, unesrećene, zarobljene i prognane, i da otkloni od njih nedaće i brige, i da otkloni od islamskog ummeta smutnje i iskušenja, bolesti i pandemije, On sve čuje i uslišava dove. Uzvišeni kaže: "A kada te robovi Moji za Mene upitaju, Ja sam, sigurno, blizu: odazivam se molbi molitelja kad Me zamoli. Zato neka oni pozivu Mome udovolje i neka vjeruju u Mene, da bi bili na Pravome putu." (El-Bekara, 186)

O vjernici, bojte se Allaha, svoga Gospodara, bogobožnost je suština, cilj i krajnja intencija posta. "O vjernici! Propisuje vam se post, kao što je propisan onima prije vas, da biste se grijeha klonili." (El-Bekara, 183)

O vjernici, u ovom velikom mjesecu preporučena je požrtvovanost, dobročinstvo i darovanje. Darujte od onoga što vam je Allah dao, otvorite svoje ruke, otklonite brigu od dužnika i ispunite potrebu siromašnih i nevoljnika. “Što god vi udijelite, On će to nadoknaditi, On najbolje opskrbljuje.” (Saba, 39)

Vi u Vjerovjesniku imate najljepši uzor u natjecanju u dobru i preticanju drugih u njemu. On je bio najdarežljiviji čovjek, a najdarežljiviji je bio u ramazanu. “Bio je darežljiviji od blagorodnog povjetarca.” (Muttefekun alejhi)

I neka sve to bude pod pokroviteljstvom provjerenih i povjerljivih instanci, kao što su Centar “Kralj Selman” za pomoć i humanitarni rad i Platforma “Dobročinstvo” za humanitarni rad, i upravo su ove dvije organizacije svijetao primjer pozitivnih inicijativa ove blagoslovljene države i podrške njenih vlasti humanitarnim aktivnostima. Obaveza je svih nas da pomognemo ove organizacije u vršenju njihove humanitarne, zdravstvene, dobrotvorne, ljudske, čovječanske i civilizacijske misije, i zekat i dobrovoljne priloge usmjerimo u sigurne i pouzdane projekte i inicijative, kako ne bi dospjeli u ruke nepoznatih pojedinaca i organizacija, i kako ne bi bili zloupotrijebljeni. Također, od iznimne je važnosti promocija i širenje humanitarne kulture u društvu i učestvovanje u dobrotvornim i humanitarnim aktivnostima u svjetlu šerijatskih propisa i u skladu sa zakonom. O vjernici, hodočasnici Allahove Svete kuće, s obzirom na to da pandemija ovog opakog virusa još uvijek traje, i da smo ramazan dočekali u izvanrednim zdravstvenim uvjetima, preporučuje se maksimalan oprez i ozbiljnost, i osjećanje vjerske, domovinske, sigurnosne, zdravstvene i društvene odgovornosti, i neoklijevanje, nezanemarivanje i nepopuštanje u primjeni zaštitnih mjera i medicinskih instrukcija, prije svega fizičke distance, izbjegavanje masovnih okupljanja, nošenje maske, dezinfekcija ruku i površina, uključanje u proces vakcinacije, povjerenje u nadležne organe i nenasjedanje na glasine i neprovjerene informacije.

Donosite salavate i selame, Allah vam se smilovao, na Vjerovjesnika milosti i Pravog puta, najboljeg postača i najčasnijeg klanjača, kao što vam je to naredio vaš Gospodar, Gospodar svih svjetova, Koji je rekao: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko na mene donese jedan salavat, Allah na njega donese deset salavata.”

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

SAMOOBRAČUN KAO PUT USPJEHA U MJESECU DOBRA (MEDINA)

Hatib: dr. Ali ibn Abdurrahman el-Huzejfi
11. ramazan 1442. po Hidžri / 23. april 2021.

Hvala Allahu, Gospodaru Zemlje i nebesa, u Kojeg su sve blagodati i blagoslovi. Njemu ne koriste dobra djela, niti mu štete loša djela, ona koriste i štete onima koji su ih učinili, a Allah je neovisan o svjetovima. Slavim i veličam svoga Gospodara, i zahvaljujem Mu na blagodati koje znamo i ne znamo, Njemu pripadaju svaka hvala i zahvala, u svim situacijama i stanjima. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, On ima lijepa imena i najuzvišenija svojstva, i svjedočim da je naš vjerovjesnik i prvak Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, pomognut jasnim dokazima i mudžizama. Allahu moj, smiluj, spasi i blagoslovi Svoga roba i poslanika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, i njegovu porodicu i ashabe, koji su bili preteča u svakom dobru. Bojte se Allaha, Uzvišenog, čineći djela kojima je On zadovoljan, i udaljavajući se od Njegove srdžbe i grijeha. Neće se spasiti osim bogobojazni, a neće propasti osim teški grešnici.

O muslimani, obračunavanje vlastite duše, zalaganje na putu dobra i pokornosti Allahu, džellešanuhu, ustrajavanje u dobrim djelima u kojima nas je Allah pomogao i na njih uputio i opreznost prema svemu što može pokvariti naša dobra djela, predstavlja suštinu sreće i uspjeha na ovom i budućem svijetu.

Uzvišeni kaže: “A onome koji je pred dostojanstvom Gospodara svoga strepio i dušu od prohtjeva uzdržao – Džennet će boravište biti sigurno.” (En-Naziat, 40–41) Uzvišeni kaže o Džennetu: “... i obraćat će se jedni drugima i jedni druge će pitati: ‘Prije smo među svojima strahovali’, govorit će, ‘pa nam je Allah milost darovao i od patnje u Ognju nas sačuvao.’” (Et-Tur, 25–27)

“O vjernici, pokoravajte se Allahu i pokoravajte se Poslaniku, i ne ništite djela svoja!” (Muhammed, 33)

U komentaru riječi Uzvišenog: "... i neka svaki čovjek gleda šta je za sutra pripremio" (El-Hašr, 18), Ibn Kesir je rekao: "Obračunavajte svoje duše prije nego što budete obračunavani, i pogledajte šta ste pripremili za sebe, od dobrih djela, za dan povratka Allahu i izlaganja vaših djela pred Njim." Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "Pametan je onaj ko obračunava svoju dušu i radi za ono što dolazi poslije smrti, a nemoćan je onaj ko slijedi prohtjeve svoje duše i nada se od Allaha." (Hadis je hasen)

Dušu treba obračunati za prošlost, sadašnjost i budućnost, i podstaći je na pokajanje od svih grijeha i na čuvanje dobrih djela od onoga što ih može pokvariti i povećanje dobrih djela, ali i upozoriti na to da je istinska nesreća i propast u slijeđenju strasti, činjenju harama, ostavljanju propisanih dužnosti i činjenju onoga što može poništiti dobra djela. Dovoljno je čovjeku zla da čini ono što će umanjiti njegovu nagradu.

O muslimani, svjesni ste brzine prolaska dana i noći, i iščezavanja godina. Svjesni ste da se dan, kada prođe, više nikada neće vratiti. Život je sačinjen od određenog broja dana i noći, a nakon toga dolazi određeni rok, prestaju djela i čovjek postaje svjestan obmane lažnih nadanja. Nalazite se na početku ovog blagoslovoljenog mjeseca, u kojem vam Allah otvorio vrata dobra i olakšao vam činjenje dobrih djela, i zato otvorite sebi vrata dobra, i čuvajte se vrata grijeha i propasti. Uzvišeni kaže: "O vjernici, živite svi u miru i ne idite stopama šejtanovim; on vam je, zaista, neprijatelj otvoreni." (El-Bekara, 208)

O muslimani, cijenite blagodat imana, i cijenite blagodat Kur'ana! Nikome nije data veća blagodat od blagodati imana i Kur'ana. Musliman neće ispostiti ramazan, s čvrstom vjerom u Allaha i nadom u Njegovu nagradu, a da neće postići iman i blagoslove Kur'ana. Nosioci Kur'ana su oni koji postupaju po njemu, makar i ne bili hafizi, a onaj ko ne postupa po Kur'anu nije njegov nosilac makar bio i hafiz. Prva blagodat prema ummetu, kojem je data uputa, opća i posebna milost i častan život, bila je objavljivanje Kur'ana. Zapravo je objavljivanje Kur'ana u mjesecu posta bilo početak svakog dobra, blagoslova, lijepog života na ovom svijetu i postizanja najvećih stepeni na budućem svijetu, ali i početak svjetlosti, razbijanja tmina i otklanjanja neznanja i zablude.

Uzvišeni kaže: "Na takav način Mi i tebi objavljujemo ono što ti se objavljuje. Ti nisi znao šta je Knjiga niti si poznao vjerske propise, ali smo je Mi

učinili svjetlom pomoću kojeg upućujemo one robove Naše koje želimo. A Ti, zaista, upućuješ na Pravi put.” (Eš-Šura, 52)

“O ljudi, dokaz vam je već stigao od Gospodara vašeg i Mi vam objavljujemo jasnu Svjetlost. One koji budu u Allaha vjerovali i čvrsto se Njegovih propisa pridržavali – On će, sigurno, u milost Svoju i blagodat uvesti, i pravim putem Sebi uputiti.” (En-Nisa, 174–175)

Onaj ko bude vjerovao u Kur’an, iz prvih i kasnijih generacija islamskog ummeta, pa sve dok traje dunjaluk, izvršio je svoju obavezu zahvalnosti na blagodati Kur’ana, na općem planu, i na blagodati imana, na individualnoj razini, a onaj ko ne vjeruje u Kur’an zanijekao je sve blagodati i zaslužio je vječni boravak u Vatri.

Uzvišeni kaže: “A onima koji su se protiv njega urotili Vatra će boravište biti.” (Hud, 17)

“A nastradat će sigurno oni koji u nju ne vjeruju.” (El-Bekara, 121)

“Onima koji dokaze Naše budu poricali i prema njima se budu oholo odnosili – kapije nebeske neće se otvoriti, i prije će debelo uže kroz iglene uši proći nego što će oni u Džennet ući. Eto tako ćemo Mi grešnike kazniti. U Džehennemu će im ležaj i pokrivači od vatre biti. Eto tako ćemo Mi nevjernike kazniti.” (El-A’raf, 40–41)

Vid Allahove milosti, blagodati, mudrosti i sveznanja jeste da nam je naredio post mjeseca ramazana, a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, preporučio obavljanje noćnog, teravih, namaza u njemu, i to da ga je odlikovao nad drugim mjesecima mnogobrojnim dobrima. Ramazan je objedinio u sebi najuzvišenije ibadete i različite vrste dobročinstva. Allah, džellešānuhu, uvećao je nagradu za dobra djela u ramazanu, kako bi musliman imao priliku da Mu zahvaljuje na blagodatima Kur’ana i imana. Blagodati obavezuju čovjeka na zahvalnost i ljubav prema Onome Ko mu je te blagodati podario, a zahvalnošću se blagodati čuvaju od nestanka i uvećavaju.

Zahvalnost Allahu, džellešānuhu, na blagodatima iskazuje se činjenjem različitih vrsta ibadeta, a najvažniji je tevhid – klanjanje Allahu, Gospodaru svjetova, i iskazuje se dobročinstvom prema Njegovim stvorenjima. Allah, džellešānuhu, objavio je Svom Poslaniku: “Mi smo ti, uistinu, mnogo dobro dali, zato se Gospodaru svome moli i kurban kolji.” (El-Kevser, 1–2) Kevser je mnogo dobro,

koje je poznato samo Allahu, a od njega je i rijeka Kevser u Džennetu. Allah, džellešānuhu, ovim ajetima, upućuje Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da zahvaljuje Allahu na blagodatima, čineći Mu ibadet, u svim njegovim formama, i čineći različite vrste dobročinstva i koristi Njegovim stvorenjima. Naš prvak Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, dao je navedenim ibadetima zasluženom mjesto i izvršio je Božiju naredbu u najpotpunijem obliku. Neka Allah nagradi našeg vjerovjesnika Muhammeda za sve što je učinio za nas, nagradom kakvom nije nagradio nijednog drugog vjerovjesnika: dostavio je poslanicu, izvršio emanet i savjetovao ummet. Allah, džellešānuhu, rekao je Svom vjerovjesniku Musau, alejhis-selam: “Ono što ti dajem uzmi i zahvalan budi!” (El-A’raf, 144); “Trudite se i budite zahvalni, o čeljadi Davudova! A malo je zahvalnih među robovima Mojim” (Saba, 13). Neki komentatori Kur’ana kazali su: “Nije prošao nijedan trenutak, danju ili noću, a da neko iz Davudove porodice nije bio na rukūu ili na sedždi.” Nakon što je Allah, džellešānuhu, pobrojao blagodati kojima je darovao Merjemu, naredio joj je da bude zahvalna na tim blagodatima, pa je rekao: “O Merjema, budi poslušna svome Gospodaru i licem na tle padaj i sa onima koji molitvu obavljaju i ti obavljaj!” (Ali Imran, 43). Za ashabe, najodabraniju generaciju islamskog ummeta, Uzvišeni je rekao: “Muhammed je Allahov poslanik, a njegovi sljedbenici strogi su prema nevjernicima, a samilosni među sobom; vidiš ih kako se klanjaju i licem na tle padaju želeći Allahovu nagradu i zadovoljstvo – na licima su im znaci, tragovi od padanja licem na tle veliku.” (El-Feth, 29)

Ibadet u ramazanu i izvan ramazana je zahvalnost Allahu na blagodati imana i blagodati Kur’ana.

Kur’an ima snažno djelovanje na ljudsku dušu u ramazanu, zbog oslabljenosti nagona za zlom, snage samog posta i njegovih pozitivnih osobina i slabog utjecaja šejtana, i zato učite što više Kur’an i razmišljajte o njegovim značenjima. Stanje muslimana ne može promijeniti ništa osim Kur’ana i sunneta. Kada bi se iskupili svi mudraci svijeta, i oni živi i oni mrtvi, radi rješenja nekog svjetskog problema/pitanja, neovisno o Kur’anu, oni to sigurno ne bi mogli učiniti. S druge strane, Kur’an je pojasnio istinu u svakom pitanju i problemu. Uzmimo, kao primjer, pitanje vjerovanja u Allaha, Njegova imena i atribute, i Njegovo isključivo pravo na obožavanje, koliko različitih vjerovanja ima o ovom pitanju, ne mogu se čak ni izbrojati, a istina je ono što je objavljeno u Kur’anu. Također, ekonomski problemi zbunjuju i one najpametnije i najmudrije, a prava istina o

tome nalazi se u Kur'anu. Neki nemuslimanski mislioci i mudraci preuzeli su iz šerijata neka praktična rješenja. Nerealno je očekivati da će svi ljudi nekada postati muslimani, ali muslimani su ti koji imaju obavezu slijedenja i čvrstog pridržavanja Kur'ana i sunneta, i ako ljudi u njima budu vidjeli lijep primjer, oni će taj primjer slijediti makar u svjetovnim pitanjima. Časni Kur'an je duša, snaga, opstanak, ponos i sreća ummeta. Uzvišeni kaže: "Ovaj Kur'an vodi jedinom ispravnom putu, i vjernicima koji čine dobra djela donosi radosnu vijest da ih čeka nagrada velika." (El-Isra, 9)

Bojte se Allaha, u svakoj situaciji, i imat ćete lijepu završnicu, u svim stvarima, na ovom i budućem svijetu. O vjernici, izvršenjem obaveze posta postići ćete veliku nagradu, ali i mnogobrojne koristi na ovome svijetu, za onoga ko razmišlja bistre duše. Međutim, post neće dati svoje plodove i postač neće imati velike koristi od njega osim ako ga oplemeni dobrim djelima i zaštiti ga od loših djela i grijeha i svega što ga poništava i umanjuje njegovu nagradu. Kada postiš, o muslimanu, neka posti i tvoj sluh, i tvoj vid, i tvoj jezik, i tvoje tijelo od svega onoga što je Allah zabranio, kako bi uzdigao i pročistio svoju dušu pobožnim djelima. Uzvišeni kaže: "Kada neko od vas bude postio, neka ne govori bestidne riječi i neka se ne prepire, a ako ga neko uvrijedi, neka kaže: 'Ja postim.'" Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "Post je štit, sve dok ga ne naruši", tj. post je štit od Vatre, sve dok ga ne naruši grijesima kao što je ogovaranje i prenošenje tuđih riječi.

Obračunaj svoju dušu u ramazanu, kako bi lakše položio račun na Sudnjem danu. Upitaj sebe da li si obavio namaz onako kako ti je naređeno, da li si, uz post, izvršio i obavezu zekata, da li si se pokajao Allahu od grijeha, da li si se pokajao od svih nezakonitih oblika stjecanja imetka, kamate i zabranjenih vrsta trgovine, da li si održavao rodbinsku vezu, da li si činio dobročinstvo roditeljima, da li si naređivao dobro i odvrćao od zla, da li si se trudio da slijediš vjerovjesničku uputu kako bi bio od upućenih... Uzvišeni kaže: "O vjernici, bojte se Allaha i govorite samo istinu, On će vas za vaša dobra djela nagraditi i grijeha vam vaše oprostiti. A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao – postići će ono što bude želio." (El-Ahzab, 70–71)

"Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljte mu pozdrav! (El-Ahzab, 56). Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: "Ko donese jedan salavat na mene, Allah će na njega donijeti deset."

Zato donosite salavat i selam na najbolje Allahovo stvorenje i prvaka poslanika.

Allahu, zadovoljan budi svim poslanikovim ashabima, i zadovoljan budi s prvom četvoricom halifa: Ebu Bekrom, Omerom, Osmanom i Alijom, kao i sa svim drugim ashabima i onima koji ih slijede u dobru do Sudnjeg dana.

Allahu, zadovoljan budi s nama kao i s njima.

Allahu, uzdigni islam i muslimane, ponizi nevjernike i one koji šire nevjerstvo i mnogoboštvo. Gospodaru, uništi Tvoje neprijatelje i neprijatelje vjere, Ti sve možeš. Allahu, oprosti nam grijehе koje smo počinili, bilo u prošlosti ili budućnosti, bilo tajno ili javno, Ti znaš najbolje, nema drugog boga osim Tebe.

Allahu, očisti nas od grijehа, pokaži nam istinu kao istinu i podari nam da je slijedimo; i pokaži nam neistinu kao neistinu i podari namda je izbjegnemo. Allahu, sačuvaj nas od loših nagona naših duša i loših djela. Allahu, sačuvaj nas i našu djecu od Iblisa i njegove potomke i od njegovih sljedbenika i od šejtana ljudi i džina. Allahu, sačuvaj muslimane od Iblisa i njegovih potomaka, Ti ve možeš. O Ti koji si Gospodar dostojanstva i časti, očisti naša srca od licemjerstva, naše oči od izdaje, i sačuvaj nas od loših nagona naših duša i loših djela, Svojom milošću, Ti si Najmilosrdniji od milosrdnih.

“Zaista, Allah naređuje pravednost, dobročinstvo i davanje rođacima, a zabranjuje nemoral, zlo i nepravdu. On vas savjetuje da biste se mogli poučiti.” (En-Nahl, 90). Spominjite velikog i uzvišenog Allaha, On će vas spomenuti. Zahvaljujte Mu na Njegovim blagodatima i povećat će vam ih. Spominjanje Allaha je najveće djelo, a Allah zna šta radite.

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šalјite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijehа, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

KORIŠTENJE ZADNJIH DESET NOĆI RAMAZANA I NOĆI KADRA (MEKA)

Hatib: dr. Abdullah ibn Avad el-Džuheni
18. ramazan 1442. po Hidžri / 30. april 2021.

Sva hvala i zahvala pripadaju Allahu. Samo Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik.

Uzvišeni Allah kaže: "O vi koji vjerujete, bojte se Allaha istinskom bogobojažnošću i nipošto ne umirite osim kao muslimani!" (Ali Imran, 102)

"O ljudi, bojte se Gospodara svoga, Koji vas je stvorio od jedne osobe, od koje je njen par stvorio, a od njih dvoje mnoge muškarce i žene rasijao. Bojte se Allaha, čijim imenom jedni druge molite, i čuvajte rodbinske veze. Allah vas, doista, nadzire." (En-Nisa, 1)

"O vjernici, bojte se Allaha i govorite samo istinu, On će vas za vašu dobra djela nagraditi i grijehе vam vaše oprostiti. A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao - postići će ono što bude želio." (El-Ahzab, 70–71)

Najistinitiji govor je Allahova Knjiga, a najbolja uputa je uputa Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem. Najgore stvari u vjeri su nove stvari, svaka nova stvar u vjeri je novotarija, svaka novotarija je zabluda, a svaka zabluda vodi u Vatru.

O ljudi, bojte se Allaha, jer je bogobojažnost najunosnija trgovina i poputnina, i čuvajte se grijehа i nepokornosti Allahu, jer je propao čovjek koji je zanemario i oglušio se o Allahove naredbe.

Cijenjeni postači, prošla je većina ramazana, kao da je trajao jedan sat ili jedan trenutak, i nastavlja ići svojim tokom, i neće se zaustaviti zbog lijenosti i nemarnosti lijernih i nemarnih. Njegova povorka polazi, ne čekajući posrnulog

i ne budeći zaspalog. Ostao je je još samo jedan njegov mali dio, a u to malo pohranjeno je veliko dobro i neprocjenjiva nagrada, jer djela se vrednuju prema završnicama.

Cijenjeni postači, ne zaboravite odabranost i blagoslovljenost vremena u kojem se trenutno nalazite i koje živite, pa ga ispunite sa koliko god možete dobrih i pobožnih djela. Ako tvoja duša klone, sjeti se riječi Uzvišenog: “I samo se Gospodaru svome obraćaj!” (El-Inširah, 8), a ako je obuzme lijenost, sjeti se riječi Uzvišenog: “I radi Gospodara svoga trpi!” (El-Muddessir, 7).

Molimo Allaha da popravi ono što je prošlo i što je ostalo, i da ga učini svjedokom za nas, a ne protiv nas, svjedokom koji će svjedočiti o predanosti i ibadetu vjernika i njegovoj blizini Gospodaru, i koji će svjedočiti o nemarnosti onih koji su bili nemarni. Ukoliko želi postići sreću na ovom i budućem svijetu, čovjekov fokus treba biti na tome da mu djela budu primljena, kabul kod Allaha, a ne na samim djelima.

Ibn Redžeb, Allah mu se smilovao, rekao je: “Fokus treba biti na tome da djela budu primljena, a ne na samom činjenju djela. Prava mjera nisu djela tijela, nego iskrenost i čistoća srca. Možda će onaj koji probdije noć u ibadetu od svog ibadeta imati samo bdijenje. Koliko je samo klanjača uskraćeno za milost, a koliko je spavača obasuto milošću! Ovaj spava, a srce mu spominje Allaha, a onaj klanja, a srce mu grešno. Kada se kriteriji podignu, izjednači se spavač sa klanjačem. Ali, čovjeku je naređeno da se trudi u postizanju dobra i činjenju dobrih djela, a svakome je olakšano ono za što je stvoren.”

Ibrahim i njegov sin Ismail, alejhimus-selam, nakon što su podigli temelje Allahove časne Kuće, s velikom strepnjom tražili su da njihovo djelo bude kabul kod Gospodara svjetova, iz straha da neće biti primljeno od njih. Uzvišeni kaže: “I dok su Ibrahim i Ismail temelje Hrama podizali, oni su molili: ‘Gospodaru naš, primi od nas, jer Ti, uistinu, sve čuješ i sve znaš!’” (El-Bekara, 127)

Trudite se, Allah vas čuvao od svakog zla, da vaša djela budu iskrena, i u preostalim danima ramazana činite što više dovu Allahu da primi vaša djela, i tražite Allahovu milost u činjenju što više dobrih djela, učenju Kur’ana, tekbiru, rukūu, sedždi, tehlilu (riječima la ilahe illallah), tesbihi (riječima subhanallah), tahmidu (riječima elhamdulillah), dijeljenju sadake i dobročinstvu prema ubogima i siromašnima. Uzvišeni kaže: “Svako se okreće prema svojoj kibli, a

vi se potrudite da druge, čineći dobra djela, pretečete! Ma gdje bili, Allah će vas sve sabrati – Allah, zaista, sve može.” (El-Bekara, 148)

Znajte, Allah vam se smilovao, da je najbolji dio ovog mjeseca njegovih zadnjih deset dana. U njemu je blagoslovljena noć: “Noć kadra je bolja od hiljadu mjeseci – meleki i Džibril, s dozvolom Gospodara svoga, spuštaju se u njoj zbog odluke svake, sigurnost je u njoj sve dok zora ne svane” (El-Kadr, 3 – 5); “u kojoj se svaki mudri posao riješi” (Ed-Duhan, 4), tj. zapisuju se događaji i sudbine.

U toj noći Gospodar spaja i razdvaja, daje i uskraćuje, uzvisuje i unizuje, usmrćuje i oživljava, usrećuje i unesrećuje. Provodi se ono što su zapisala pera sudbine. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, u zadnjoj trećini ramazana povećavao je ibadet i na to je podsticao svoje ukućane.

Majka pravovjernih Aiša, radijallahu anha, kaže: “Kada bi nastupilo deset zadnjih dana ramazana, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, provodio bi noći u ibadetu, budio bi porodicu, i ne bi se intimno približavao svojim suprugama.” (Buhari)

Tirmizi, Ibn Madža, Nesai i Ahmed bilježe od majke pravovjernih Aiše, radijallahu anha, da je rekla: “Upitala sam Allahovog Poslanika: ‘Kada bih znala koja noć je Lejletul-kadr, šta bi govorila u njoj?’, a on je rekao: “Kaži: ‘Allahu-mme inneke afuvvun tuhibbul-afve fa’fu anni! – Allahu moj, Ti mnogo praštaš, voliš oprost, pa mi oprosti!’” Ova Poslanikova, sallallahu alejhi ve sellem, uputa ukazuje na njegovu brigu i privrženost ibadetu i korištenje blagoslovljenih i odabranih vremena, pa se od muslimana očekuje da slijedi Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, jer on je njegov uzor i primjer, da poveća svoj ibadet i da ne propusti nijedan trenutak ovih blagoslovljenih noći i dana, jer ne zna da li će ih dočekati drugi put ili će ga preteći ona koja prekida užitke i rastavlja bliske, a to je smrt koja će doći svakom čovjeku kada nastupi njegov edžel i završi se njegov život, da se ne bi kajao onda kada mu kajanje neće koristiti.

Zatim, znajte da vam Allah naređuje jednu veliku stvar: “Zaista, Allah i Njegovi meleki blagosiljaju Poslanika. O vi koji vjerujete, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrave.” (El-Ahzab, 56)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: “Ko namene donese jedan salavat, Allah će na njega donijeti deset salavata.”

Allahu, blagoslovi Muhammeda i porodicu Muhammedovu, kao što si blagoslovio Ibrahima i porodicu Ibrahima. Ti si Hvaljen i Slavljen. Allahu, podari blagoslov Muhammedu i porodici Muhammedovoj, kao što si podario blagoslov Ibrahimu i porodici Ibrahimovoj. Ti si Hvaljen i Slavljen.

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

ŠERIJATSKE INTENCIJE ZARAD KOJIH SU IBADETI PROPISANI (MEDINA)

Hatib: dr. Husejn ibn Abdulaziz Alu Šejh
25. ramazan 1442. po Hidžri / 7. maj 2021.

Sva hvala pripada Allahu, Gospodaru Koji daruje iz plemenitosti Svoje da dobra djela budu privedena kraju. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinoga, Kome niko nije ravan, On je Gospodar svih svjetova. Svjedočim da je Muhammed Allahov poslanik i vjerovjesnik, što prednjači u dobru nad svim stvorenjima. Neka je Allahov mir i blagoslov sve do Sudnjega dana na našeg Poslanika, na njegovu porodicu i na vrle ashabe.

Cijenjeni vjernici! Budimo bogobožni, pokoravajmo se Allahu, jer je to jedini način da se sreća i uspjeh ostvare na ovom i budućem svijetu.

Svi ibadeti u islamu naređeni su zarad viših ciljeva, iz sveopće Božije mudrosti, noseći u sebi prefinjene tajne. Svaki ibadet propisan je kako bi ljudi ostvarili određenu korist na dunjaluku ili ahiretu. Ibn Tejmijja kaže: “Pravi islamski pravnik je onaj ko razumije intencije islamskog vjerzakona.” Post ovog mjeseca, kao i svi ibadeti u njemu, su – kao što Ibn Kajjim navodi, “propisani kako bi se ostvarile koristi koje mogu shvatiti samo oni što su razumom obdareni i čistom prirodom osnaženi”. Upravo radi ovoga, propisani su svi dnevni, periodični ili godišnji ibadeti – kako bi se vjera osnažila i podigle ambicije, kako bi se duša očistila, a savjest čovjekova probudila, kako bi u srca bila spuštena klica čednosti, čestitosti i morala.

Najviša intencija radi koje je propisan post ovog mjeseca i noćni namaz u njemu jeste kako bismo bili bogobožni, kako bismo Uzvišenom Allahu pokorni postali. Ovo je cilj koji se želi postići svim ibadetima i naređenim djelima, kao što Ibn Kajjim pojašnjava: “Post ponajviše doprinosi tome da se bogobožnost osjeti. Post je kruna bogobožnih i upečatljivo djelo odabranih na ahiretu.”

Zato, poštovani vjernici, marljivo činimo ibadete u ovom mjesecu kako bismo očistili srce i tijelo, kako bismo dobru završnicu zavrijedili na ovom

i budućem svijetu: “A onome koji je pred dostojanstvom Gospodara svoga strepio i dušu od prohtjeva uzdržao Džennet će boravište biti sigurno.” (En-Naziat, 40–41)

Neka ovaj mjesec bude tačka s koje ćemo pronaći ljubav prema Uzvišenom Stvoritelju, kada ćemo potpuno ponizno prihvatiti Njegove naredbe, početi ih doslovno izvršavati, kada ćemo se kloniti svega što je zabranio i što izaziva Njegovu srdžbu. Šatibi pojašnjava: “Osnovna intencija zbog koje je islamski vjerozakon uspostavljen jeste namjera da vjerski obveznik prestane slijediti svoje strasti i da se umjesto toga svojevrijedno počne pokoravati Allahu, kao što Mu se moli u slučaju nedaće.” Radi toga, budimo krajnje oprezni i ne dozvolimo sebi da se poistovjetimo s onima koji prestanu praktikovati islamske propise nakon ramazana, prestanu obraćati pažnju na stroge naredbe i počnu činiti razne grijeha i ružna djela. Ponajviše zbog toga što nam Uzvišeni Allah naređuje: “I sve dok si živ, Gospodaru svome se klanjaj!” (El-Hidžr, 99). Imam Ahmed b. Hanbel i Fudajl b. Ijad često su govorili: “Teško li se onome ko za Boga zna samo kada ramazan nastupi.”

Jedan od šerijatskih viših ciljeva zbog kojih je propisan post mjeseca ramazana također je važnost postojanja snažne muslimanske zajednice, čiji članovi zajedno žive osjećajući međusobnu ljubav i saosjećanje, žele za međusobnom pomoći i bliskosti. Mjesec ramazan je poput vodiča koji muslimanu kazuje šta srce čini čistim, pojašnjava kako da u sebi ne nosi mržnju i netrpeljivost, zavist i prezir. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Kada neko posti, neka ne govori ružne riječi i ne čini ružna djela. Ako ga neko uvrijedi ili napadne, neka uzvrati riječima: ‘Ja postim.’” (Muttefekun alejhi)

Ibn Abbas, radijallahu anhu, upitan je: “Kako ste se vi pripremali za dolazak ramazana?”, pa je odgovorio: “Niko od nas ne bi imao smjelosti dočekati ramazan, a da je koliko truna u srcu svome bio zavidan svome bratu muslimanu.” Mjesec ramazan je mjesec bratske ljubavi i pomirenja, darivanja i udjeljivanja, plemenitosti i požrtvovnosti. Jer, ko priredi iftar postaču, imat će nagradu kao i postač.

Zato ove lijepo osobine učinimo svojim životnim motom, imajmo ih pred očima uvijek i djelujmo u zajednici shodno tome.

Poštovani vjernici! Nakon što provedemo dane ramazana, osjetimo povjetarac dobra u njemu i ukrasimo se lijepim ponašanjem prema drugima, važno

je da ostanemo oprezni od toga da ponovo počnemo činiti ono što ne donosi dobro ni na ovom ni na budućem svijetu. Dobro razmislimo o značenjima i poruci ovog hadisa u kojem Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, upozorava: “Moj narod će patiti od bolesti koje su zadesile ranije narode.” Prisutni upitaše: “Allahov Poslaniče, od čega su raniji narodi patili?”, a on odgovori: “Od nezahvalnosti i objesti, nadmetanja i netrpeljivosti, potom mržnje i zavisti. Takva djela bivaju razlogom da se svaka granica pređe, nakon čega počinje međusobno ubijanje.” (Hakim).

Neka naš ummet, ujedinjenom snagom, uzme sebi za cilj da ostvari više ciljeve zbog kojih je propisan post ramazana, noćni namaz i učenje Kur’ana u njemu, čime se u našoj svakodnevnicu mogu učiniti stvarnim svi uzvišeni ciljevi islama i njegov suptilni smisao, kako bismo zajedno hodili Pravim putem u svakom segmentu života.

Sveti mjesec ramazan trebao bi biti polazište za svjesnije djelovanje radi vlastitog produhovljenja, kada je potrebno očistiti se od svih ružnih osobina koje su se kroz svakodnevni život infiltrirale u nas; a sve to u cilju da ostvarimo najviše deredže i ostvarimo najviše ciljeve, na koje nas je vjera podstakla. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Ko ne prestane govoriti ružne riječi i činiti ružna djela – neka zna da Uzvišenom nije potrebno da prestane jesti i piti.” (Buhari)

Potrebno je da u ramazanu podučimo sebe da ne pristajemo na to da nas zaokupiraju trivijalnosti i bezvrijedni sadržaji, da ne smijemo pristati na to da nas, sklonošću naše duše ka zlu, zlo nadvlada, pa da sebi udovoljimo čineći ono što je suprotno Božijim zakonima. Upravo radi ovoga Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Post je štit.” Ko želi ostvariti dobro na ovome i onome svijetu, nužno će se ponašati sukladno s intencijama posta, ustrajno ih primjenjujući u svakom segmentu svoga života.

Poštovani vjernici! Korist od ibadeta pripada ljudima, koji su u prijekoj potrebi za Uzvišenim Allahom, a Gospodar nije ni o kome ovisan i jedini je hvale dostojan. Radi toga je potrebno da damo sve od sebe kako bismo iskoristili svaki trenutak svoga života čineći djela koja će nas približiti Allahu. Na ovome je itekako važno insistirati u ovom vremenu, dobu velikih iskušenja koja su nas zadesila. Navodi se u kudsî-hadisima da je Uzvišeni rekao: “O robovi Moji, Ja samo vaša djela bilježim, i prema tome vas nagrađujem ili kažnjavam. Koga

dobro snađe, neka se Allahu zahvali, a kome bude nešto drugo priređeno, neka isključivo sebe krivi.” (Muslim) Također se u vjerodostojnom hadisu navodi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, tri puta kazao: “Amin”, nakon što se uspeo na minber. Naknadno je upitan zašto je to učinio, pa je pojasnio: “Došao mi je Džibril, alejhis-selam, i rekao: ‘Neka je daleko od Allahove milosti onaj ko dočeka ramazan i ne bude mu oprošteno, pa zbog toga skonča u Vatri! Reci: Amin.’ Na to sam rekao: ‘Amin.’”

Poštovani vjernici! Činimo dobro u životu, budimo bogobožni, kako bismo dobro na dunjaluku i ahiretu zavrijedili.

Jedno od dobrih djela jeste često donositi salavat i selam na našeg plemenitog Poslanika. Neka su Allahov salavat i selam na njega, na njegovu porodicu, ashabe i sve one koje ih slijede u dobru do Sudnjeg dana.

Uzvišeni Allahu, primi naša dobra djela, uslišaj nam dove, grijehe nam oprosti. Gospodaru naš, smiluj se svim vjernicima i vjericama, živim i mrtvima, svima bez izuzetka grijehe oprosti.

Uzvišeni Allahu, smiluj se umrlim muslimanima. Oprosti im, smiluj im se i sve grijehe zanemari. Uistinu si Ti Živi i Vječni. Gospodaru naš, ponizno Te molimo da podariš da se svaki vjernik oslobodi briga, da se tuga od njega odagna, da mu se dug isplati. Gospodaru naš, podari lijek svim bolesnicima. Uzvišeni, ukloni nedaću koja nas je snašla. Gospodaru, nas je nevolja snašla, a Ti si od milostivih najmilostiviji! Uzvišeni, podari da nestane ova bolest što je cijeli svijet snašla, ona nam život i ispovijedanje vjere otežava! Uzvišeni, samo Ti možeš darovati da ova bolest nestane, niko osim Tebe to nije u stanju. Podari da nestane jer si uistinu darežljiv i svemoćan.

Uzvišeni Allahu, prihvati naša djela, jer Ti sve čuješ i sve znaš. Gospodaru, podari da dovršimo post ovog mjeseca i da namaz u njemu obavljamo, jer si Ti Živi i Vječni. Uzvišeni, daruj nam da provedemo Noć kadra u ibadetu, jer si Ti uistinu darežljiv i plemenit, milostiv i dobrotiv. Uzvišeni, daruj nam da provedemo Noć kadra u ibadetu, kako bismo veliku nagradu zavrijedili. Uistinu si Ti milostiv i samilostan!

Zatim, znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljte mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

PUTEVI POSTIZANJA ALLAHOVE MILOSTI I OPROSTA (MEDINA)

Hatib: dr. Ahmed ibn Talib ibn Abdulhamid

2. ševval 1442. po Hidžri / 14. maj 2021.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Milostivog, Svemilosnog, Vladara, Svetog, Onoga Koji je bez nedostataka, Onoga Koji svakoga osigurava, Onoga Koji nad svi bdi, Silnog, Uzvišenog, Gordog, Tvorca, Onoga Koji ni iz čega stvara, Onoga Koji svemu daje oblik, On ima najljepša imena, Njemu pripada najljepši primjer, On govori istinu i On je Uzvišeni i Veliki, i svjedočim da je naš prvak, vjerovjesnik, predvodnik, uzor i radost naših očiju, Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Allahov rob i poslanik, odabranik među Njegovim stvorenjima i prijatelj, onaj koji otklanja duhovnu nečistoću, koji okuplja ljude, posljednji poslanik, vjerovjesnik pokajanja i milosti, istinoljubivi i povjerljivi, svjedok, donosilac radosnih vijesti i opomene, onaj koji je pozivao Allahu, Njegovom dozvolom, i svjetiljka koja osvjetljava put. On je u Isaovom navještenju Ahmed, a u Tevratu El-Mutevekkil, nije osoran ni grub, ne viče i ne galami po pijacama, na zlo ne uzvraća zlom, nego prelazi preko toga i oprašta. Allah je njime otvorio zapečaćena srca, osvijetlio zasljepljene oči i zaglušene uši. Njegov Gospodar nije ga usmrtio dok njime nije uputio zabludjeli narod da kažu: “La ilahe illallah! – Nema boga osim Allaha!” Dostavio je poslanicu, ispunio povjerenu mu obavezu, savjetovao je ummet i borio se, Allaha radi, onako kako se treba boriti sve dok mu nije došla smrt. Gospodaru, smiluj se, spasi i blagoslovi Muhammeda, čije je svjetlo uputa ljudima, i čija je pojava milost svjetovima, onoliko koliko je bilo Tvojih stvorenja i koliko je ostalo, sretnih i nesretnih, onoliko koliko se ne može obuhvatiti brojem niti ograničiti granicom, trajno i bez kraja, i smiluj se, spasi i blagoslovi njegovu porodicu i ashabe, i neka Ti je hvala na tome.

“Onaj Koji robu Svome objavljuje Kur’an da bi svjetovima bio opomena, Onaj Kome pripada vlast na nebesima i na Zemlji, Koji nema djeteta, Koji u

vlasti nema ortaka i Koji je sve stvorio i kako treba uredio!” (El-Furkan, 1–2) Gospodar vam je propisao post da biste bili bogobožni i dao vam je, iz Svoje dobrote, da dočekate mjesec svakog dobra, spustio je u njemu na vas Svoju milost, olakšao vam činjenje dobrih djela, omogućio vam da slušate Kur’an, ne biste li zaslužili Njegovu milost, neprestano vas obasipao Svojim blagodatima, dobrotom i plemenitošću sve do Dana nagrada (posljednji dan ramazana): “... i da Allaha veličate zato što vam je ukazao na Pravi put, i da zahvalni budete. A kada te robovi Moji za Mene upitaju, Ja sam, sigurno, blizu: odazivam se molbi molitelja kad Me zamoli. Zato neka oni pozivu Mome udovolje i neka vjeruju u Mene, da bi bili na Pravome putu.” (El-Bekara, 185–186)

O vjernici, udijelite od onoga čime vas je Allah opskrbio, “prije nego što dođe Dan kada neće biti ni otkupa, ni prijateljstva, ni posredništva!” (El-Bekara, 254), i znajte da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, propisao zekatul-fitr za svakog slobodnog čovjeka i roba, muškarca i ženu, dijete i odraslu osobu, ako je dočekaio Bajram i posjeduje više od onoga koliko je potrebno za jednodnevnu prehranu svoje porodice, kao vid iskupa za grijehе učinjene u ramazanu, i kao vid prehrane za siromahe. Ako ga izvrši prije bajram-namaza, tretirat će se kao zekatul-fitr, a ako ga izvrši nakon namaza, tretirat će se kao obična sadaka, a dužan ga je izvršiti.

Znajte da primanje i potpunost djela ovise o nijetu, i svakom čovjeku pripada ono što je svojim djelom nanijetio, a da je osnovni kriterij ispravnosti djela i njihove usklađenosti sa Poslanikovom, sallallahu alejhi ve sellem, praksom.

Znajte da je vaša vjera – islam koji pokazujete u javnosti, iman u vašoj nutrini i ihsan – dobročinstvo, kao njen najveći stepen, a ihsan je da obožavaš Allaha kao da Ga vidiš, a ako ne možeš tako, onda sa sviješću da On tebe vidi.

Znajte da se tajna ispravnosti vaših riječi i djela krije u vašim grudima.

Znajte da je vjera ispunjavanje obaveza prema Stvoritelju i stvorenju, i da se zaštita života, časti i imetka postiže vanjskim/formalnim ispoljavanjem islama, a Allahu se račun polaže, i da je Allah lijep i da voli samo ono što je lijepo.

O muslimani, klonite se sumnjivih stvari i onoga što izaziva srdžbu Gospodara, i ostavite ono što vam neće koristiti ni na ovom ni na budućem svijetu, budite dobročinitelji u svemu što radite i bojte se Allaha gdje god budete.

O vjernici, čuvajte Allaha, i On će čuvati vas, molite Ga, i On će vam se odazvati, tražite pomoć od Uzvišenog i Svemogućeg, i znajte da je sve što se događa već određeno, i da je sa strpljenjem pomoć, i da je s nevoljom izlaz, i da je s teškoćom olakšanje i da je onaj ko bude radio šta mu je volja, strgnuo sa sebe ogrtač stida.

O vjernici, učvrstio se u islamu onaj ko povjeruje u Allaha i ustraje, abdesti se i Allaha spomene, obavlja namaz, dijeli svoj imetak na Božijem putu i strpi se, uči Kur'an, slijedi njegove upute i prihvati pouku, i tako upotpuni svoje vjerovanje, napuni vagu svojih dobrih djela, posvjedoči istinu, osvjetli svoje srce i put kojim ide, iskupi svoju dušu i stekne zadovoljstvo svog Gospodara. To su samo vaša djela koja se broje (zapisuju), i za njih ćete polagati račun. Držite se jasnih sunneta, a čuvajte se novotarija, i znajte da je žetva onoga što posiju jezici u Vatri, i budite Allahovi robovi braća.

Znaj, čovječe, da se prijateljstvo, zaštita i naklonost Uzvišenog postižu umiljavanjem Njemu. Radi Njega ostani sam, ostavi sve, suprotstavi se strastima i slijedi Pravi put. Ustrajnost na i Pravom putu je istinska počast i "najprohodniji" put do Blagog i Lijepog. Znaj da je Allah rekao: "O sine Ademov, dokle god Me budeš molio i od Mene se nadao, Ja ću ti praštati šta god budeš radio, i na to se neću obazirati! O sine Ademov, kad bi tvoji grijesi dosegli do neba, pa Me ti zamolio za oprost, oprostio bih ti! O sine Ademov, kad bi mi pristupio s greškama velikim poput Zemlje, zatim Me sreo ne smatrajući drugog Meni ravnim, Ja bih ti pristupio s isto toliko oprosta!"

"O vjernici, bojte se Allaha i budite s onima koji su iskreni!" (Et-Tevba, 119)

Oslonite se na Allaha istinskim osloncem, a kome je teško izvršavati sve Poslanikove upute, neka se drži onih sveobuhvatnih, kao što su njegove riječi: "Neka tvoj jezik bude vlažan od spominjanja Allaha, džellešanuhu."

O vjernici, donosite salavate i selame na onoga kome je drveće hrlilo u susret, u čijim je rukama pijesak veličao Allaha, kojem je kamenje nazivalo selam, na čiji se znak raspolutio Mjesec, kojeg je Allah odveo do Sidretul-muntehaa, utješio njegovo srce usmjerivši ga prema kibli koju je on želio, jer Allah ga je blagoslovio, a časno društvo (el-meleul-a'la) salavatom se ukrasilo.

Izvršite Allahovu naredbu i ukrasom meleka se ukrasite. Uzvišeni kaže: "Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljte mu pozdrav!" (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

UTJECAJ PRIMLJENOG IBADETA NA NUTRINU I PONAŠANJE (MEDINA)

Hatib: dr. Abdullah ibn Abdurrahman el-Buajdžan
9. ševval 1442. po Hidžri / 21. maj 2021.

Hvala Allahu, Onome Koji upućuje koga hoće na Pravi put, i upućuje koga hoće u pokornost Njemu, i Koji prima od bogobojaznih njihova djela i obasipa ih Svojim zadovoljstvom. Hvalimo Ga, On je dostojan svake pohvale, hvale, blagodati, dobrote, darežljivosti i plemenitosti. Hvalimo Ga, On nam je dovoljan, kod Njega tražimo utočište od svakog iskušenja i nevolje, i od svake brige tuge i bola. Hvalimo Ga, od Njega pomoć i oprost tražimo, vjerujemo u Njega i uzdamo se u Njega, Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, odabranik među Njegovim stvorenjima i Njegov prijatelj. Dostavio je poslanicu, ispunio emanet, savjetovao ummet i borio se na Allahovom putu onako kako se treba boriti sve dok mu nije došla smrt, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i mir, i na njegovu porodicu i ashabe i sve one koji pozivaju onako kako je on pozivao do Sudnjeg dana. Najbolji govor je Allahov govor, a najbolja uputa je uputa Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. Najgore stvari u vjeri su nove stvari, svaka novotarija je zabluda, a svaka zabluda vodi u Vatru.

O vjernici, oporučujem sebi i vama bogobojaznost, ona je Allahova oporuka prvim i potonjim: “Mi smo onima kojima je data Knjiga prije vas, a i vama, već zapovjedili da se bojite Allaha.” (En-Nisa, 131)

O muslimani, prije samo nekoliko dana ispratili smo mjesec ramazan. Nadamo se da smo kod Allaha upisani među one čija su djela primljena i koji su se spasili, i molimo Ga da učvrsti naša srca i stopala na Pravom putu, i da nas pomogne u pokornosti Njemu, i učini nas od onih koji su postigli Njegovo

zadovoljstvo. Prošao je mjesec ramazan, period blagoslova, dobrote, dobra i dobročinstva. Prošli su njegovi dani, i zaključena su njegova djela. Uspio je ko je uspio, a uskraćen je onaj ko je uskraćen. Da nam je znati čija su djela primljena kod Allaha, pa da mu čestitamo, i čija su djela odbijena, pa da ga sažalijevamo.

O ljudi, obnovite svoj zavjet sa Allahom, u svakom vremenu, i ne prekidajte vezu sa Allahom nakon ramazana. On je blizu i uslišava molbe onih koji Ga mole i ispunjava potrebe. Njegove riznice su nepresušne, i Njegove ruke su ispružene: “Njemu se mole oni koji su na nebesima i na Zemlji; svakog časa On se zanima nečim” (Er-Rahman, 29); “Allah je - nema boga osim Njega – Živi i Vječni! Ne obuzima Ga ni drijemež ni san!”

O muslimani, ibadet pozitivno utječe na ponašanje onoga ko ga čini. Naprimjer, namaz odvraća klanjača od razvrata i loših djela. Jedan od znakova primanja djela kod Allaha jeste promjena nabolje. Kako je samo lijepo, nakon lošeg djela, učiniti dobro djelo koje će pobrisati loše, a još ljepše je, nakon dobrog djela, učiniti drugo dobro djelo i tako ustrajati u činjenju dobrih djela. Molite Allaha da vam podari čvrstinu u pokornosti do smrti, i utječite se Njemu od prevrtljivosti srca, i od pada nakon uspona. Allahu moj, Ti koji okrećeš srca, učvrsti naša srca u Tvojoj vjeri. Allahu moj, Ti koji usmjeravaš srca, usmjeri naša srca ka pokornosti Tebi.

Poštovani vjernici, molite Allaha da vas učvrsti u pokornosti Njemu. U vjerodostojnoj predaji navodi se da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Doista će jedan od vas činiti djela stanovnika Dženneta sve dok između njega i Dženneeta ne bude koliko je lakat, pa će ga preteći Knjiga sudbine, i počet će raditi djela stanovnika Vatre, pa će i ući u nju. Doista će jedan od vas činiti djela stanovnika Vatre sve dok između njega i Vatre ne bude koliko je lakat, pa će ga preteći knjiga i počet će raditi djela stanovnika Dženneta, pa će i ući u njega.” (Muttefekun alejhi)

O vjernici, čuvajte se upropaštavanja djela, činite sve da ona budu primljena i klonite se uzroka gubitka nagrade. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Znate li ko je muflis – bankrot?” Ashabi odgovoriše: “Muflis je onaj koji nema novca ni imetka”, a Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: “Zaista je pravi bankrot (propalica) iz moga ummeta onaj ko dođe na Sudnji dan sa namazom, postom, zekatom, a na dunjaluku je ovoga uvrijedio, onoga potvorio, ovoga zakinuo,

onoga udario ili ubio, pa će se svakom od njih dati od njegovih dobrih djela, a ako nestane njegovih dobrih djela, prije nego što namiri ono što je dužan ljudima, onda će se uzeti od njihovih grijeha, pa će se njemu natovariti i bit će bačen u džehennemsku vatru.” (Muslim)

Sevban, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Sigurno znam ljude iz moga ummeta koji će doći na Sudnji dan sa dobrim djelima poput bijelih brda Tihame, pa će ih Allah, džellešanu, u prah pretvoriti i raspršiti.” Sevban, radijallahu anhu, rekao je: “Allahov Poslanice, opiši nam ih i pojasni nam da ne budemo od njih, a mi to ne znamo.” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: “Oni su vaša braća, od vašeg roda. Klanjaju noću ko što i vi klanjate, ali su oni ljudi koji, kada se osame, krše Allahove zabrane.” (Ibn Madža)

O muslimani, puteva za činjenje dobra je mnogo, ali gdje su oni koji bi tim putevima išli? Vrata dobra su otvorena, ali gdje su oni koji će na ta vrata ući? Istina je jasna, i zastraniti od nje može samo onaj ko sebi propast želi. O vjernici, uzmite udjela u svakom dobrom i pobožnom djelu. “O vjernici, molitvu obavljajte i Gospodaru svome se klanjajte, i dobra djela činite da biste postigli ono što želite.” (El-Hadždž, 77) Strpljivost u ustrajnosti i čvrstini jedno je od najboljih djela koja približavaju Allahu, jer su čvrstina i ustrajnost dokaz iskrenosti i primanja djela kod Allaha. Allahu su najdraža ona djela koja traju, a Poslanikova djela upravo su bila takva. Budite čvrsti u pokornosti i ustrajni u dobočinstvu i dobrom djelu.

Poštovani vjernici, svi mjeseci su odabrano vrijeme za činjenje ibadeta, iako se razlikuju u vrijednosti. Čitav život je prilika za dobro djelo i pokornost Allahu. Svakome je olakšano ono zbog čega je stvoren. Svi ljudi rano izlaze iz svojih kuća, i prodaju svoje duše, pa ih oslobode ili ih upropaste. O muslimani, drage volje Allahu zajam dajte i pripremiti za svoje duše ono što će im koristiti na budućem svijetu. Uzvišeni kaže: “A dobro koje za sebe unaprijed osigurate naći ćete kod Allaha još većim i dobit ćete još veću nagradu.” (El-Muzzemmil, 20)

“Ko je taj koji će Allahu drage volje zajam dati, pa da mu ga On mnogostruko vrati?” (El-Bekara, 245)

Znajte da je post štit, i da čovjeku pripada svako njegovo djelo, osim posta, on pripada Allahu i On za njega posebno nagrađuje. Ko od vas može da isposti šest dana ševvala, neka to učini, jer je post ovih dana sunnet i praksa Poslanika,

sallallahu alejhi ve sellem. Ebu Ejjub el-Ensari, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ko isposti ramazan i šest dana ševvala poslije njega, kao da je postio cijelu godinu.” (Muslim) Allah, džellešanuhu, jedno dobro djelo vrednuje kao deset dobrih djela, pa tako post jednog mjeseca vrijedi kao post deset mjeseci (300 dana), a post šest dana kao post dva mjeseca, i to je cijela godina. Nemojte biti sebični prema sebi, tako što ćete propustiti ovih šest dana, jer možda kod Allaha budete upisani kao onaj ko je postio cijelo vrijeme, tj. cijelu godinu, a to je velika i neprocjenjiva dobit, koja zahtijeva od nas veliku želju, trud i ozbiljnost. Dozvoljeno ih je postiti spojeno ili rastavljeno. O vjernici, Allahove blagodati prema nama ne mogu se izbrojati i Njegovo dobro nema kraja i nije ograničeno računom i brojem, i šta god uradili, ne možemo se odužiti za samo jednu blagodat. “... i ako biste Allahove blagodati brojali, ne biste ih nabrojali.” (Ibrahim, 34) Zahvaljajte Allahu na Njegovim darovima i blagodatima, i koristite ih u pokornosti Njemu i ibadetu. Kada bi čovjek sve vrijeme od rođenja do smrti proveo na sedždi tražeći Allahovo zadovoljstvo, ne bi se odužio za samo jednu od Allahovih blagodati. (Ahmed)

Poštovani vjernici, niko neće ući u Džennet samo zbog svojih djela, nego prije svega Allahovom dobrotom i milošću, kao što se prenosi od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Nikoga od vas neće spasiti njegovo djelo.” Neki čovjek je upitao: “Pa čak ni tebe, Allahov Poslaniče?” “Pa čak ni mene, osim ako me Allah obaspe Svojom milošću”, reče Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem. (Muslim) Neka nikoga ne obmanu njegova djela, neka ne prigovara zbog svojih ibadeta, neka ne uvećava ono što je uradio i neka ne posustane u pokornosti Allahu, jer ne zna hoće li biti lijepo primljen kod Allaha i ne zna kakav će biti njegov kraj. Bojte se Allaha koliko god možete, čvrsto se držite svoje vjere, prihvatite se sunneta svog Vjerovjesnika, popravite svoje međusobne odnose, čuvajte svoje jedinstvo i svoju domovinu, budite jedna ruka protiv vašeg neprijatelja i molite Allaha da vas učvrsti i uputi.

Zatim, znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

OBOŽAVANJE ALLAHA NAJVEĆA JE POČAST (MEKA)

Hatib: dr. Abdullah ibn Avad el-Džuheni
16. ševval 1442. po Hidžri / 28. maj 2021.

Hvala Allahu Jedinom, Kome je sve potčinjeno, Silnom, Oprostitelju, Onome Koji noću zavija dan, a danom zavija noć, kao opomenu za razumom obdarene, Onome Koji je probudio srca Svojih odabranih robova, umanjio njihovu želju za ovim svijetom, uposlio ih stalnim razmišljanjem, sviješću o Allahovom nadzoru i zikru – spominjanju Allaha, uputio ih na ustrajnost u pokornosti Njemu i pripremi za Kuću vječnosti, Onome Koji ih čuva od onoga što izaziva Njegovu srdžbu i vodi ih u Kuću propasti, i Koji ih je učvrstio na tom putu u različitim situacijama i stanjima. Zahvaljujem Mu najpotpunijom, najčišćom zahvalnošću, i svjedočim da nema boga osim Allaha, Dobročinitelja, Plemenitog, Blagog, Milostivog, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob, poslanik, miljenik i prijatelj, koji je upućivao ljude na Pravi put i pozivao u pravu vjeru, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i mir, i na sve vjerovjesnike, i na svu njegovu porodicu i sve dobre ljude.

O ljudi, bojte se svoga Gospodara i pokajte Mu se, jer Allah voli one koji se često kaju, i tražite oprost od Njega za svoje grijehе, jer On je najbolji Oprostitelj. Iskreno se pokajte svome Gospodaru, ostavljajući grijehе, osjećajući kajanje zbog njihovog činjenja i donesite čvrstu odluku da ih nećete ponovo činiti, a to je tevbei-nesuh koji vam je naređen: “O vi koji vjerujete, učinite pokajanje Allahu iskreno, da bi Gospodar vaš preko ružnih postupaka vaših prešao i da bi vas u džennetske bašče, kroz koje rijeke teku, uveo” (Et-Tahrim, 8).

O muslimani, hadisi-kudsi koji ću citirati spada u red hadisa koji sadrži uzvišena pravila o znanju i djelovanju, osnovama i ograncima, i za koji islamski učenjaci smatraju da, na sveobuhvatan i cjelovit način, objašnjava svu veličinu i prostranstvo Allahove dobrote, milosti, blagosti i plemenitosti prema Njegovim stvorenjima, i sve vrste dobrote, dobročinstva, samilosti i blagodarnosti, koje se

ne mogu pobrojati. Ovaj hadis zauzima visoku poziciju u vjeri, a neki islamski učenjaci posvetili su mu posebna djela. Znameniti islamski učenjak Ahmed ibn Hanbel, Allah mu se smilovao, rekao je za ovaj hadis: “Stanovnici Šama ne prenose hadis plemenitijeg značenja od ovoga.” Ebu Idris el-Havlani, Allah mu se smilovao, kada bi pričao ovaj hadis, iz poštovanja bi kleknuo.

Muslim bilježi od Ebu Zerra, radijallahu anhu, da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao, prenoseći riječi Uzvišenog Gospodara: “O robovi Moji, Ja sam Sebi zabranio nepravdu, pa sam je zabranio i vama, stoga nemojte jedan drugom nepravdu činiti! O robovi Moji, svi ste zalutali osim onoga koga Ja uputim, zato tražite od Mene uputu, Ja ću vas uputiti! O robovi Moji, svi ste gladni osim onoga koga Ja nahranim, zato od Mene tražite hranu, Ja ću vas nahraniti! O robovi Moji, svi ste vi neodjeveni dok vas Ja ne odjenem, pa tražite od Mene odjeću, Ja ću vas odjenuti! O robovi Moji, vi grijehite noću i danju, a Ja opraštam sve grijeha, zato tražite od Mene oprosta, Ja ću vam oprostiti! O robovi Moji, što god vi radili, niste u stanju Meni štetu nanijeti, niti Mi kakvu korist priskrbiti! O robovi Moji, kada bi svi ljudi i džini, od prvog do posljednjeg, bili toliko pobožni kao što je najbogobojazniji među vama, to nimalo ne bi povećalo Moju vlast! O robovi Moji, kada bi svi ljudi i džini, od prvog do posljednjeg, bili toliko grešni kao što je najgrešniji među vama, to ne bi nimalo umanjilo Moju vlast! O robovi Moji, kada bi se svi ljudi i džini, od prvog do posljednjeg, iskupili na jednom mjestu, i od Mene zatražili sve što žele, a Ja svakome od njih dao ono što od Mene traži, to ne bi umanjilo ono što Ja posjedujem ni onoliko koliko bi igla umočena u more umanjila vodu mora! O robovi Moji, to su samo vaša djela koja vam Ja bilježim, a zatim ću svakome dati ono što je zaslužio, pa ko nađe dobro, neka zahvali Allahu, a ko nađe loše, neka ne kori nikoga drugog osim samoga sebe!”

Ovaj časni hadisi-kudsi osvjetljava nam obzorja života, upućuje na put uspjeha, usađuje nadu u srca izgubljenih i zalutalih, koje je šejtan naveo da zaborave sebe i zahvalnost Allahu na blagodatima kojima ih je obdario, a kojima nema broja ni kraja.

Bojte se Allaha, znajte da je obožavanje Allaha najviši stepen i najčasnija pozicija, koju je Allah odabrao za našeg Vjerovjesnika, alejhis-salatu ves-selam, između ostalih pozicija, a dovoljno joj je časti i uzvišenosti to što ju je Allah,

u ovom hadisi-kudsiju upotrijebio deset puta obraćajući se ljudima, kao i na mnogim mjestima u Svojoj plemenitoj Knjizi.

Bojte se Allaha, o muslimani, budite svjesni Njegovog nadzora, veličajte Ga onako kako ga treba veličati i Njemu prepustite svoje potrebe. U Njegovim rukama su ključevi svih stvari i kod Njega su riznice nebesa i Zemlje, a oni koji ne vjeruju, Allahu druge smatraju ravnim.

Znajte da nam je Allah Uzvišeni naredio bogougodno djelo, rekavši: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šalžite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko na mene donese jedan salavat, Allah na njega donese deset salavata, obriše mu deset grijeha i podigne njegov stepen za deset deredža.”

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

SAVJET SVAKOM MUSLIMANU (MEDINA)

Hatib: dr. Ahmed ibn Talib ibn Abdulhamid
23. ševval 1442. po Hidžri / 4. juni 2021.

Sva hvala i zahvala pripadaju Allahu. Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo, i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i spas.

“O vi koji vjerujete, bojte se Allaha istinskom bogobojažnošću i nipošto ne umirite osim kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

“O ljudi, bojte se Gospodara svoga, Koji vas je stvorio od jedne osobe, od koje je njen par stvorio, a od njih dvoje mnoge muškarce i žene rasijao. Bojte se Allaha, Čijim imenom jedni druge molite, i čuvajte rodbinske veze. Allah vas, doista, nadzire.” (En-Nisa, 1)

“O vjernici, bojte se Allaha i govorite samo istinu, On će vas za vaša dobra djela nagraditi i grijehе vam vaše oprostiti. A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao – postići će ono što bude želio.” (El-Ahzab, 70–71)

Zaista je najistinitiji govor Allahova Knjiga, a najbolja uputa je uputa Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem. Najgore stvari u vjeri su novotarije, svaka novotarija je zabluda, a svaka zabluda vodi u Vatru.

O ljudi, pokajte se svome Stvoritelju prije smrti, požurite s činjenjem dobrih djela prije zauzetosti, održavajte vezu s vašim Gospodarom, često Ga spominjući i udjeljujući sadaku, milostinju, u tajnosti i javnosti, On će vas opskrbiti, nagraditi i pomoći.

Vjernik je uvijek između dvije strepnje: strepnje zbog onoga što je prošlo i ne zna šta je Allah učinio s njim, i strepnje od onoga što je ostalo i ne zna kakav će Allahov sud biti o njemu.

Neka čovjek uzme od sebe za sebe, od dunjaluka za ahiret, od mladosti za starost, od života za smrt. Nakon smrti neće biti koristi od pravdanja niti će se od ljudi tražiti da se Allahu umile, a nakon dunjaluka imaju samo dvije kuće: Džennet ili Vatra.

“O vjernici, neka vas imanja vaša i djeca vaša ne zabave od sjećanja na Allaha. A oni koji to učine, bit će izgubljeni. I od onoga čime vas Mi opskrbljujemo udjeljujte prije nego što nekom od vas smrt dođe, pa da onda rekne: ‘Gospodaru moj, da me još samo kratko vrijeme zadržiš, pa da milostinju udjeljujem i da dobar budem!’ Allah, sigurno, neće ostaviti u životu nikoga kome smrtni čas njegov dođe; a Allah dobro zna ono što vi radite.” (El-Munafikun, 9–11)

Allahu, džellešanuhu, pripada najveća, najljepša i najblagoslovljenija zahvalnost, onako kako On voli i koliko je zadovoljan.

“O vjernici, bojte se Allaha i budite s onima koji su iskreni!” (Et-Tevba, 119)

O vjernici, vjerničko srce koje bude posjedovalo tri svojstva, očistit će se od zlobe i svakog zla: iskrenost u činjenju djela, savjetovanje pretpostavljenih i čvrsto držanje džemata. U tom slučaju, njihove dove bit će blagoslovljene i pratit će ih kroz život.

Čija briga bude ahiret, Allah, džellešanuhu, učinit će ga smirenim, dat će mu bogatstvo u srcu i dunjaluk će mu dolaziti ponizno, a čija briga bude ovaj svijet, Allah, džellešanuhu, učinit će ga rastrojenim, dat će mu siromaštvo pred očima, i od dunjaluka mu neće doći osim onoliko koliko mu je propisano.

Neka nikoga od vas strah od ljudi ne spriječi da kaže istinu, ukoliko mu je ona poznata.

“Imanja vaša i djeca vaša su samo iskušenje, a u Allaha je nagrada velika; zato se Allaha bojte koliko god možete, i slušajte i pokoravajte se i milostinju udjeljujte – za svoje dobro. A oni koji budu sačuvani gramzljivosti, bit će ti koji će uspjeti. Ako Allahu drage volje zajam date, On će vam ga mnogostruko vratiti i oprostiti će vam, jer Allah je blagodaran i blag. Poznavalac je nevidljivog i vidljivog svijeta, Silni i Mudri.” (Et-Tegabun, 15–18)

Donosite salavate i selame na najbolje stvorenje Muhammeda, sina Abdullahovog, to vam je naredba od Allaha, džellešanuhu, Koji je rekao: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šalžite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

ISPUNJAVANJE KOSMOSA VJEČNIM DOBRIM DJELIMA (MEDINA)

Hatib: dr. Ali ibn Abdurrahman el-Huzejfi

1. zul-kade 1442. po Hidžri / 11. juni 2021.

Hvala Allahu, Gospodaru Zemlje i nebesa, Najuzvišenijem. On je naredio činjenje pobožnih djela zbog dobra i blagoslova koji sadrže, a zabranio činjenje harama zbog zloslutnje, zla i propasti koje sa sobom donose. Zahvaljujem se svom Gospodaru na blagodatima koje niko, osim Njega, ne može izbrojati, onima koje znamo i koje ne znamo. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i Kome jedinom pripadaju lijepa imena i savršena svojstva, i svjedočim da je naš vjerovjesnik i prvak Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, najbolje stvorenje, pomognut od Allaha mudžizama, čudima. Allahu moj, smiluj se, spasi i blagoslovi Svoga roba i poslanika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, i njegovu porodicu i ashabe, koji su pretekli druge u dobru. Bojte se Allaha, čineći ono što će vas približiti Njemu i čime ćete postići Njegovo zadovoljstvo, i ostavljajući ono što izaziva Njegovu srdžbu i što Ga uznemirava. Kako je samo lijep završetak bogobojaznih, a kako je loš završetak grešnika i onih koji na Zemlji nered čine, i zato budite od onih koji hode putevima spasa, a ne budite od onih koji slijede puteve grešnika i nasilnika.

Uzvišeni kaže: “Oni koji su poslušni Allahu i Poslaniku bit će u društvu vjerovjesnika, i pravednika, i šehida, i dobrih ljudi, kojima je Allah milost Svoju darovao. A kako će oni divni drugovi biti! Ta blagodat će od Allaha biti, a dovoljno je to što Allah sve zna.” (En-Nisa, 69–70)

“A onoga koji Allahu i Poslaniku Njegovu ne bude poslušan sigurno čeka vatra džehennemska; u njoj će vječno i zauvijek ostati.” (El-Džinn, 23)

O muslimani! Allah je stvorio ovaj svijet, i u njega pohranio sve što je ljudima potrebno: opskrbu, užitke, odjeću, ukrase, imetak, životinje i ostalo, i potčinio ga je i podredio njihovim potrebama i interesima i omogućio im je život na njemu

do određenog roka, Njemu poznatog, koji se ne odgađa. Uzvišeni kaže: “On vam je Zemlju pogodnom učinio, pa hodajte predjelima njezinim i hranite se onim što On daje, Njemu ćete poslije oživljenja odgovarati.” (El-Mulk, 15)

“Mi smo nebesa i Zemlju i ono što je između njih mudro stvorili i do roka određenog, ali nevjernici okreću glave od onoga čime im se prijeti.” (El-Ahkaf, 3)

“I stoku On za vas stvara; njome se od hladnoće štitite, a i drugih koristi imate, njome se najviše i hranite; ona vam je ukras kad je sa ispaše vraćate i kad je na pašu izgonite, a nosi vam i terete u mjesta u koja bez velike muke ne biste stigli – Gospodar vaš je, uistinu, blag i milostiv – i konje, i mazge, i magarce – da ih jašete, i kao ukras – a stvorit će i ono što ne znate.” (En-Nahl, 5–8)

“I daje vam da se koristite onim što je na nebesima i onim što je na Zemlji, sve je od Njega. To su, zaista, pouke za ljude koji razmišljaju.” (El-Džasija, 13)

“Allah za vas stvara žene od vaše vrste, a od žena vaših daje vam sinove i unuke, i ukusna jela vam daje. Pa zašto u laž oni vjeruju, a Allahove blagodati poriču.” (En-Nahl, 72)

“... i ako biste Allahove blagodati brojali, ne biste ih nabrojali.” (Ibrahim, 34)

Ako znamo da je Allah stvorio ovaj svijet, savršeno i potpuno, i opskrbio ga svime što je potrebno za opstanak života na njemu, mnogobrojnim i raznovrsnim koristima, i odredio uzroke za održavanje i unapređenje života na njemu, onda, također, trebamo znati, a On nas je obavijestio o tome, da On nije stvorio ovaj svijet bez svrhe i cilja, i da ga neće prepustiti samom sebi i neće ga zanemariti. Uzvišeni kaže: “Mi nismo stvorili nebo i Zemlju, i ono što je između njih, da se zabavljamo. Da smo se htjeli zabavljati, zabavljali bismo se onako kako Nama dolikuje, ali Mi to ne činimo.” (El-Enbija, 16–17)

“Mi smo sedam nebesa iznad vas stvorili, i Mi bdijemo nad onim što smo stvorili.” (El-Mu'minun, 17)

“Mi nismo uzalud stvorili nebo i Zemlju i ono što je između njih; tako misle nevjernici, pa teško nevjernicima kad budu u Vatri!” (Sād, 27)

“Zar ste mislili da smo vas uzalud stvorili i da Nam se nećete povratiti? I neka je uzvišen Allah, Vladar istiniti, nema drugog boga osim Njega, Gospodara Arša veličanstvenog!” (El-Mu'minun, 115–116)

“Allah je nebesa, vidite ih, bez stubova podigao, i onda se iznad Arša uzvisio, i Sunce i Mjesec potčinio, svako se kreće do roka određenog; On upravlja

svim i potanko izlaže dokaze da biste se uvjerali da ćete pred Gospodara svoga stati.” (Er-Ra’d, 2)

“Na Zemlji nema nijednog živog bića a da ga Allah ne hrani. On zna gdje će koje boraviti i gdje će sahranjeno biti. Sve to ima u jasnoj Knjizi.” (Hud, 6)

“Reci: ‘Hoće, tako mi Gospodara moga, Koji zna i ono što je skriveno, zacijelo će vam doći.’ Njemu ne može ništa, ni trunčica jedna ni na nebesima ni na Zemlji, izmaći, i ne postoji ništa, ni manje ni veće od toga, što nije u jasnoj Knjizi.” (Saba, 3)

“Sve što je živo umire Allahovom voljom u času suđenom.” (Ali Imran, 145)

Allah, džellešanuhu, nije prepustio Svoja stvorenja nekome drugom, nego je stvorio ovaj svijet s istinom, a ta istina je obožavanje Njega jedinog, činjenje pobožnih djela, dobrobit i unapređenje Zemlje. Uzvišeni kaže: “O ljudi, klanjajte se Gospodaru svome, Koji je stvorio vas i one prije vas, da biste se kazne sačuvali; Koji vam je Zemlju učinio posteljom, a nebo zdanjem; Koji s neba spušta kišu i čini da s njom rastu plodovi, hrana za vas. Zato ne činite svjesno druge Allahu ravnim!” (El-Bekara, 21–22)

“Džine i ljude sam stvorio samo zato da Mi se klanjaju, Ja ne tražim od njih opskrbu niti želim da Me hrane.” (Ez-Zarijat, 56–57)

Allah, džele šanuhu, poslao je poslanike, a posljednji među njima je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, kako bi na njoj red uspostavili činjenjem bogougodnih djela, i očistili je od širka, paganstva, i upropaštavajućih grijeha.

Uzvišeni kaže: “Mi smo svakom narodu poslanika poslali: ‘Allahu se klanjajte, a kumira se klonite!’” (En-Nahl, 36)

“I ne pravite nered na Zemlji, kad je na njoj red uspostavljen.” (El-A’raf, 56) Riječi “red uspostavljen” znače: “nakon što su poslanici uspostavili red na njoj prema objavljenim knjigama”. Allah, džellešanuhu, naredio je poslanicima, alehimus-salatu ves-selam, da uživaju u lijepim i dozvoljenim užicima, i da ustrajavaju u činjenju dobrih djela, bez kojih se ne može uspostaviti red na Zemlji. Uzvišeni kaže: “O poslanici, dozvoljenim i lijepim jelima se hranite i dobra djela činite, jer Ja dobro znam što vi radite!” (El-Mu’minun, 51)

Vjernicima, sljedbenicima poslanika, alehimus-salatu ves-selam, naredeno je da ih slijede u ovome, prema riječima Uzvišenog: “O vjernici, jedite ukusna djela koja smo vam podarili i budite Allahu zahvalni, ta vi se samo Njemu

klanjate!” (El-Bekara, 172), i riječima: “Reci: ‘Ko je zabranio Allahove ukrase, koje je On za robove Svoje stvorio, i ukusna jela?’ Reci: ‘Ona su za vjernike na ovome svijetu, a na onome svijetu su samo za njih.’ Eto, tako Mi posebno izlažemo dokaze ljudima koji znaju.” (El-A’raf, 32)

Poslanici, alejhimus-salatu ves-selam, i njihovi sljedbenici prihvatili su ovaj svijet kao mjesto i vrijeme za činjenje dobrih djela i uspostavljanje reda po Božijem emru, pa su postigli ono što žele i zaslužili su Džennet. Korist i bereket svih dobrih djela vraćaju se onome ko ih čini i svim stvorenjima, i zato je nužno ispuniti temeljne dužnosti vjere i sva druga pobožna djela koja proizlaze iz njih.

O muslimanu, ne potcjenjuj nijedno dobro djelo, jer ne znaš koje će te djelo uvesti u Džennet i spasiti od Vatre. Džabir, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ne potcjenjuj nijedno dobro djelo, a od dobrih djela je da s osmijehom sretnoš svoga brata.” (Buhari i Muslim) Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Dok je neki čovjek išao putem, vidio je trnovitu granu na putu, pa ju je sklonio, i Allah mu je zahvalio i oprostio mu.” (Buhari i Muslim) Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Žena preljubnica ili prostitutka vidjela je psa u vrućem danu kako kruži oko bunara, a jezik mu je bio isplažen od žeđi, pa je skinula svoju cipelu, zagrabila njome vode iz bunara i dala psu da pije, pa joj je Allah oprostio.” (Buhari i Muslim)

Uzvišeni kaže: “Allah neće nikome ni trunku nepravde učiniti. Dobro djelo On će umnogostručiti i još od Sebe nagradu veliku dati.” (En-Nisa, 40)

Dakle, za vjernike je ovaj svijet prostor i vrijeme za činjenje dobra, dok je za one koji ne vjeruju u Allaha i Sudnji dan prostor i vrijeme za zadovoljavanje zabranjenih strasti i prohtjeva, prolazne užitke i činjenje grijeha, a najveći grijeh je širk – pripisivanje druga Allahu, tako što čovjek uzme stvorenje za svoga boga, moli mu se, nada se od njega, oslanja se na njega, od njega traži pomoć, njemu povjerava svoje želje i potrebe, od njega se nada opskrbi i pomoći, njega doziva u nedaćama i iskušenjima, a sve to je širk koji Allah neće oprostiti osim onome ko se iskreno pokaje.

Uzvišeni kaže: “Allah, sigurno, neće oprostiti da Njemu druge smatraju ravnim, a oprostit će kome hoće ono što je manje od toga. A daleko je zalutao onaj ko smatra da je Allahu neko ravan.” (En-Nisa, 116)

“Ko drugog Allahu smatra ravnim, Allah će mu ulazak u Džennet zabraniti i boravište njegovo će Džehennem biti; a nevjernicima neće niko pomoći.” (El-Maida, 72)

U hadisi-kudsijju koji prenosi Ebu Derda, radijallahu anhu, Poslanik nas obavještava da je Allah, džellešanuhu, rekao: “Ovo je između Mene, džina i ljudi, velika vijest: Ja stvaram, a druge obožavaju; Ja opskrbu dajem, a drugima se zahvaljuju. Moje dobro se spušta Mojim robovima, a od njih se Meni uzdiže njihovo zlo. Ja im se umiljavam blagodatima, a oni se Meni omražavaju grijesima.” (Taberani) Nakon širka, po veličini, opasnosti i štetnosti, dolaze veliki grijesi. Svaki grijeh kojim čovjek učini sebi nepravdu, između njega i Allaha, i pokaje se, Allah će mu oprostiti taj grijeh. Što se tiče nepravde među ljudima, nju Allah neće oprostiti, sve dok ne namiri pravo oštećenog, na dan kada neće biti dinara ni dirhema, a šteta će se plaćati dobrim djelima. Oštećenom će biti data dobra djela onoga ko mu je učinio štetu, i kada nestane dobrih djela, uzet će se grijesi oštećenog i natovariti njemu, a zatim će biti bačen u Vatru.” Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ko ošteti svoga brata u časti i imetku, neka traži od njega oprost danas, prije nego što dođe dan u kojem se šteta neće namirivati dinarima i dirhemima. Ako bude imao dobrih djela, uzet će mu se onoliko koliko je štete napravio, a ako ne bude imao dobrih djela, uzet će se grijesi oštećenog i prebaciti njemu.” (Muslim i Tirmizi)

Da se iko uspio spasiti od namirivanja štete i nepravde, spasili bi se čestiti vjernici. Ebu Seid el-Hudri, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Kada se vjernici spase od Vatre, bit će zaustavljeni na kantar između Dženneta i Vatre, i namirit će se šteta koju su nanijeli jedni drugima na dunjaluku. Nakon što budu očišćeni (od svih primjesa nepravde), dozvolit će im se da uđu u Džennet. Svaki od njih poznavat će svoju kuću u Džennetu bolje nego što poznaje svoju kuću na dunjaluku.” (Buhari)

O muslimanu, čuvaj se grijeha, makar oni u tvojim očima izgledali bezazleno, jer za svaki grijeh postoji onaj ko će potraživati svoje pravo zbog njega. Ibn Omer, radijallahu anhuma, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve

sellem, rekao: “Žena je ušla u Vatru zbog mačke: držala ju je zatvorenom, nije je hranila ni počila, niti ju je pustila da se sama hrani od zemaljskih dobara.” (Buhari i Muslim)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Čuvajte se potcjenjivanja grijeha, jer oni se gomilaju kod čovjeka dok ga ne upropaste.” Uzvišeni kaže: “Reci: ‘O robovi Moji koji ste se prema sebi ogriješili, ne gubite nadu u Allahovu milost! Allah će, sigurno, sve grijeha oprostiti; On, doista, mnogo prašta i On je milostiv.’ I povratite se Gospodaru svome i pokorite Mu se prije nego što vam kazna dođe – poslije vam niko neće u pomoć priskočiti. I slijedite ono najljepše, ono što vam Gospodar vaš objavljuje, prije nego što vam iznenada kazna dođe, za čiji dolazak nećete znati.” (Ez-Zumer, 53–55)

O muslimani, jedna od stvari koja briše grijeha, povećava dobra djela i čisti ih od natruha i tjera šejtane jeste zikrullah – spominjanje Allaha u svakoj situaciji. Uzvišeni kaže: “O vjernici, često Allaha spominjite i hvalite, i ujutro i navečer Ga veličajte.” (El-Ahzab, 41–42)

Abdullah ibn Busr, radijallahu anhu, rekao je: “Kod Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, došao je neki čovjek i rekao: ‘Allahovi propisi su se umnožili, pa nas uputi na neko sveobuhvatno djelo?’ Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče mu: ‘Neka tvoj jezik bude vlažan od spominjanja Allaha.’” (Ahmed i Tirmizi)

O vjernici, “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko na mene donese jedan salavat, Allah na njega donese deset salavata.”

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur’anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

SMJERNICE I UPUTE U POGLEDU UKRAŠAVANJA (MEDINA)

Hatib: dr. Abdulbari ibn Avad es-Subejti
8. zul-kade 1442. po Hidžri / 18. juni 2021.

Hvala Allahu, Onome Koji je ukrasio kosmos. Hvalim Ga i zahvaljujem Mu na raznovrsnim blagodatima. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jednog, Koji nema druga, Onoga od Koga tražimo uputu i pomoć, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, koji je jedino Allahu priznavao snagu i moć, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i spas, i na njegovu porodicu i ashabe, donosimo na njega salavat koji će nam biti zagovornik kod Onoga Koji prašta grijehe, žestoko kažnjava i Koji posjeduje svu moć. Oporučujem sebi i vama bogobojaznost: *“O vjernici bojte se Allaha onako kako Ga se treba bojati i ne umirite nikako drugačije nego kao muslimani.”* (Ali Imran, 102)

Allah, džellešanuhu, Svojim savršenim stvaranjem, ukrasio je kosmos i sve što postoji u njemu, i utkao je u njega sva značenja i svojstva ljepote: *“... koji sve savršeno stvara.”* (Es-Sedžda, 7) Allah je ukrasio nebesa Suncem, Mjesecom i zvijezdama: *“Mi smo na nebu sazvijezđa stvorili i za one koji ih posmatraju ukrasili.”* (El-Hidžr, 16) Zemlju je ukrasio brdima, drvećem, rijekama i cvijećem: *“Sve što je na Zemlji Mi smo kao ukras njoj stvorili da iskušamo ljude ko će se od njih ljepše vladati.”* (El-Kehf, 7) I učinio je stoku ljepotom i ukrasom: *“... i konje, i mazge, i magarce – da ih jašete, i kao ukras – a stvorit će i ono što ne znate.”* (En-Nahl, 8) A najljepše stvorenje je čovjek, koga je Allah ukrasio lijepim izgledom i likom, i savršenim skladom. Njegov ukras je u njegovom biću, a ljepota u svojstvima: *“koji te je stvorio – pa učinio da si skladan i da si uspravan – i kakav je htio lik ti dao?”* (El-Infitar, 7–8) Ukras je užitak i blagodat, i ljubav prema njemu urođena je čovjeku: *“Ljudima se čini da je lijepo samo ono za čim žude: žene, sinovi, gomile zlata i srebra, divni konji, stoka i usjevi. To su blagodati u životu na ovome svijetu; a najljepše mjesto povratka je u Allaha.”* (Ali

Imran, 14) Ovdje se jasno prepoznaje veličina vjere islama, koji se “odaziva” potrebama čovjeka i pozivu njegove prirode. Allah, džellešahunu, podsjeća Svoje robove na blagodat uživanja u dozvoljenim ukrasima, koje je On stvorio za njih: *“Reci: ‘Ko je zabranio Allahove ukrase, koje je On za robove Svoje stvorio, i ukusna jela?’ Reci: ‘Ona su za vjernike na ovome svijetu, a na onome svijetu su samo za njih.’ Eto, tako Mi podrobno izlažemo dokaze ljudima koji znaju.”* (El-A’raf, 32) Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, bio je najbolji primjer umjerenosti u korištenju ukrasa. Bio je najčišći i najljepši čovjek. Od njegovog sunneta je da nikada ni od koga nije odbio miris, često ga je koristio i uživao je u lijepim mirisima. Govorio je: “Kome bude poklonjen bosiljak, neka ga ne odbija, jer je lahak za nošenje, a lijepog je i ugodnog mirisa.” Naš plemeniti Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, bio je lijep i volio je ljepotu, i volio je uljepšavanje i ukrašavanje bez pretjerivanja i lijepu odjeću bez isticanja. Češljao je svoju gustu bradu i vodio je brigu o njenom izgledu. Kada mu je u posjetu dolazila neka ugledna delegacija, oblačio je najljepšu odjeću koju je imao. Opisujući Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, Bera ibn Azib, radijallahu anhu, rekao je: “Vidio sam ga u crvenom ogrtaču, najljepšem kojeg sam ikada vidio.” Ibn Abbas, radijallahu anhuma, opisao je Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, na sljedeći način: “Vidio sam Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, u najljepšem ogrtaču.” Musliman u svakoj prilici koristi odgovarajući i prikladan ukras. Nema sumnje da su najpreča mjesta na koja treba dolaziti u što ljepšem stanju i izgledu – Allahove kuće, koje se smatraju najljepšim i Allahu najdražim mjestima. Uzvišeni kaže: *“O sinovi Ademovi, lijepo se obucite kad hoćete molitvu obaviti!”* (El-A’raf, 31) Musliman koristi ukrase koji odgovaraju njegovom društvenom statusu, položaju i imovinskom stanju. Malik ibn Nadra el-Džušemi, radijallahu anhu, pripovijeda da je došao kod Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, u pohabanoj odjeći, pa mu je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Imaš li ti imetka?” “Da, svake vrste”, odgovori on. “Koje vrste?”, priupita ga Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem. “Allah me je opskrbio devama, ovcama, konjima i slugama”, reče ovaj čovjek. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče mu: “Ako te je Allah već opskrbio imetkom, neka se onda na tebi vide tragovi Allahovih blagodati i počasti.” Izvor svake ljepote, naš plemeniti Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, podučio nas je da ukrašavanje obuhvata vanjski izgled, i lijep tretman tijela i njegovih dijelova. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, vidio je čovjeka raščupane kose, pa je rekao: “Zar nije mogao naći ništa čime bi uredio

svoju kosu?” Vidio je drugog čovjeka u prljavoj odjeći, pa je rekao: “Zar nije mogao naći ništa čime bi očistio svoju odjeću?” Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko bude imao dugu kosu, neka je održava.” Kada je, na dan oslobođenja Meke, Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, doveden Ebu Kuhafa, Ebu Bekrov otac, a bio je potpuno sijed, poput bijele biljke, rekao je: “Oknijte njegovu kosu i bradu, ali izbjegavajte crnu boju.”

Međusobno ukrašavanje supružnika također ima svoju važnost i pozitivno djeluje na jačanje bračnih veza. Uzvišeni kaže: “*One imaju isto toliko prava koliko i dužnosti, prema zakonu.*” (El-Bekara, 228) Ibn Abbas, radijallahu anhuma, u komentaru ovoga ajeta kaže: “Ja se ukrašavam za svoju suprugu, kao što volim da se ona ukrasi za mene.”

Islam je precizno objasnio pojam ukrasa, otklonio sve nedoumice oko njegovog značenja, odredio je njegove granice i istakao njegove osnovne karakteristike, kako bi ukras ispunio svoju svrhu i kako bi se prilagodio ulozi i misiji muslimana na ovom svijetu, predstavio u okvirima plemenitosti i vrijednosti, kao zaštita od razuzdanosti i razvrata, kao ljepota koja ne skrnavi attribute muškosti i dostojanstva i kao zaštita od činjenja onoga što izaziva srdžbu Gospodara ili pogrešnog razumijevanja koje uništava moral. Šerijatski tekstovi objasnili su da je narušavanje granica, koje postoje između muških i ženskih ukrasa, stvar omražena u vjeri, koja uništava građevinu morala, podrijeva temelje vrijednosti, slabi ummet, narušava čistotu društva, a ima i destruktivne implikacije i katastrofalne posljedice.

Abdullah ibn Amr, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Nama ne pripadaju muškarci koji oponašaju žene, niti žene koje oponašaju muškarce.” Svako od njih, muškaraca i žena, imaju svoju prepoznatljivu tjelesnu konstituciju i izgled.

Islam je izgradio svoju vlastitu, muslimansku ličnost, sa svim njenim specifičnostima, i odredio joj vrijednosne okvire u kojima će se kretati, kako se ne bi “utopila” u imitaciji koja proturječi šerijatu. Ibn Omer, radijallahu anhuma, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ko oponaša jedan narod, on njemu pripada.”

Islam je upozorio i na pretjerivanje u ukrasima, koje vodi mijenjanju Božijeg stvaranja i prirodnog poretka stvari. Uzvišeni, govoreći o Iblisu, kaže: “... *i navodit ću ih, sigurno, na stranputice, i primamljivat ću ih, sigurno, lažnim*

nadama, i, sigurno, ću im zapovjediti pa će stoci uši rezati, i, sigurno, ću im narediti pa će stvorenja Allahova mijenjati! A onaj ko za zaštitnika šejtana prihvati, a ne Allaha, doista će propasti!” (En-Nisa, 119)

Opći princip kada je ukrašavanje žene u pitanju jeste čuvanje ukrasa od očiju osoba koje joj nisu bliski rod, u granicama stida koji će je moralno osvijestiti i čednosti koja će njenoj ličnosti povećati vrijednost. Uzvišeni kaže: *“... i neka ne udaraju nogama svojim da bi se čuo zveket nakita njihova koji pokrivaju. I svi se Allahu pokajte, o vjernici, da biste postigli ono što želite.”* (En-Nur, 31)

Kada govorimo o ukrasu, ne bismo smjeli smetnuti s uma ukras koji unapređuje i čisti naša tijela i uzdiže naše duše, a to je ukrašavanje srca imanom – čvrstim vjerovanjem. Srce ukrašeno imanom izvor je svakog drugog ukrasa i ljepote. Uzvišeni kaže: *“I znajte da je među vama Allahov Poslanik; kad bi vas u mnogo čemu poslušao, doista biste nastradali; ali Allah je nekima od vas pravo vjerovanje omililo, i u srcima vašim ga lijepim prikazao, a nezahvalnost i neposlušnost vam omrazio. Takvi su na Pravome putu dobrotom i blagodat Allahovom. A Allah sve zna i mudar je.”* (El-Hudžurat, 7–8)

Kada se srce ukrasi imanom, duša se ispuni ljepotom, a čovjek svojim ponašanjem dostiže najveće stepene, spajajući tako ljepotu vjere i dunjaluka. Kada se srce ukrasi imanom, tijelo se ukrasi čistotom, pokornošću i predanošću, a jezik lijepim izrazom i prijatnim govorom koji osvaja ljudska srca i umove, kao što kaže Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: *“Zaista ima riječi koje su poput magije.”*

Braćo u islamu, ukras, u kojem slijedimo uputu islama, trebao bi nam biti podsticaj za postizanje Dženneta, u kojem su svi ukrasi dovedeni do savršenstva i predstavljaju vrhunac ljepote.

Uzvišeni kaže: *“Sve što vam je darovano samo su naslade i ukrasi u životu na ovome svijetu; a ono što je u Allaha bolje je i trajno je. Zašto se ne opametite?”* (El-Kasas, 60)

“Na njima će biti odijela od tanke zelene svile, i od teške svile, nakićeni narukvicama od srebra, i daće im Gospodar njihov da piju čisto piće.” (El-Insan, 21)

Donosite salavate i selame na poslanika Pravog puta, to vam je Allah naredio u Svojoj Knjizi: *“Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!”* (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

NEIZMJERNA MUDROST U SMJENI GODIŠNJIH DOBA I PROMJENJIVOSTI VREMENA (MEDINA)

Hatib: dr. Abdullah ibn Abdurrahman el-Buajdžan
15. zul-kade 1442. po Hidžri / 25. juni 2021.

Sva hvala i zahvala pripadaju Allahu. Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Onoga Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, da je dostavio poslanicu, ispunio emanet, savjetovao ummet i borio se na Allahovom putu onako kako se treba boriti sve dok mu nije došla smrt, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i mir, i na njegovu porodicu i ashabe, i sve one koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana. Najbolji govor je Allahov govor, a najbolja uputa je uputa Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem. Najgore stvari u vjeri su novotarije, svaka novotarija je zabluda, a svaka zabluda vodi u Vatru. “O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

O ljudi, bojte se Allaha i strahujte od Njegove kazne, i neka vas ne obmane nada u dug život i zaborav na edžel, smrtni čas, i ne priklanjajte se dunjaluku, jer je on kuća prolaska, nestajanja, iskušenja i ispita, a ahiret je kuća vječnosti i nagrade.

“Svako živo biće smrt će okusiti! I samo na Sudnjem danu dobit ćete u potpunosti plaće vaše, i ko bude od Vatre udaljen i u Džennet uveden – taj je postigao šta je želio; a život na ovome svijetu samo je varljivo naslađivanje.” (Ali Imran, 185)

Vrijeme se mijenja, smjenjuju se dani i noći, godišnja doba smjenjuju se svojim redoslijedom. Veliku hladnoću zamjenjuje velika vrućina, nestabilno vrijeme zamjenjuje stabilno i umjereno, a u svemu tome krije se Allahova neizmjerena mudrost, i sve je kod Njega s mjerom.

“Stvaranje nebesa i Zemlje, smjena noći i dana, lađa koja morem plovi s korisnim tovarom za ljude, kiša koju Allah pušta s neba pa tako u život vraća zemlju nakon mrtvila njezina - po kojoj je rasijao svakojaka živa bića, promjena vjetrova, oblaci koji između neba i Zemlje lebde – doista su dokazi za one koji imaju pameti.” (El-Bekara, 164)

O muslimani! Rasplamsala ljetna vrućina i vrele zrake sunca velika su opomena i veliko upozorenje na Allahovu kaznu, Allahov rasplamsali Džehennem, koji će do srca dopirati. “Nikada! Ona će buktinja sama biti, koja će udove čupati, zvat će onoga ko je glavu okretao i izbjegavao i zgrtao i skrivao.” (El-Mearidž, 15–18)

Ona je vatra užarena, voda ključala, u sjeni dima čađavog, u kojoj neće biti svježine ni ikakve dobrine. Velike i žestoke vrućine odušak su džehennemske vatre. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Vatra se požalila svome Gospodaru i kazala je: ‘Gospodaru, izjedoh sama sebe od žestine’, pa joj je Allah dao dva oduška: odušak zimi i odušak ljeti, a to su najveća vrućina i najveća hladnoća koje osjećate.” (Muttefekun alejhi)

Ebu Zerr el-Gifari, radijallahu anhu, kazuje: “Bili smo s Vjerovjesnikom, sallallahu alejhi ve sellem, pa je mujezin htio proučiti ezan za podne-namaz, a Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: ‘Odgodi malo!’ Zatim je on ponovo htio učiti ezan, a Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao mu je: ‘Odgodi malo!’, sve dok nismo vidijeli sjenu brežuljka. Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, tada je rekao: ‘Zaista su velike vrućine odušak džehennemske vatre, i kada se one dese, odgodite namaz.’” (Buhari)

O vjernici, čuvajte se Vatre, makar sa pola datule. Tako mi Allaha, niko ne može izdržati dunjalučku vatru, a kako će tek izdržati džehennemsku vatru! Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ova vaša vatra, koju sin Ademov potpaljuje, tek je sedamdeseti dio džehennemske vrućine.” Ashabi su rekli: “Allahov Poslaniče, tako nam Allaha, onda je i ona dovoljna!” Na to Poslanik reče: “Džehennemska vatra jača je od nje za šezdeset devet stepeni, svaki stepen jednako je vruć kao i ona.” (Muslim)

Velike vrućine u ljetnom periodu najbolji su vaiz koji čovjeka podsjeća na strahote Sudnjeg dana i Dan velikog izlaganja, kada ljudi, u skupinama, pohrle svome Gospodaru, goli, bos i neobrezani. “Dan u kome će žurno kao

da kumirima hrle iz grobova izaći, oborenih pogleda i poniženjem oprhvani. To će biti onaj Dan kojim im se stalno prijeti!” (El-Mearidž, 43–44)

Nevolja i iskušenje povećat će se, Sunce će se približiti, vrućina pojačati, stajanje pred Gospodarom oduljiti, a riječ teška postati. Mikdad ibn Esved, radijallahu anhu, kazuje: “Na Sudnjem danu Sunce će se približiti ljudima na udaljenost od jedne milje, i ljudi će biti u znoju, svako prema svojim djelima. Nekome će znoj biti do članaka, nekome do koljena, nekome do pasa, a neko će biti sav u znoju.” (Muslim)

Dunjaluk je prolazni užitak, sjena koja nestaje i nekolicina dana. “... pa neka vas nikako život na ovome svijetu ne zavara i neka vas u Allaha šejtan ne pokoleba.” (Lukman, 33)

“Život na ovome svijetu sličan je bilju zemaljskom na koje Mi spustimo s neba kišu s kojim se ona izmiješa, kojim se onda hrane ljudi i stoka. Pa kad se Zemlja ukrasi svojim ruhom i okiti i kad stanovnici njezini pomisle da su oni toga gospodari, dođe zapovijed Naša, noću ili danju, i Mi to pokosimo, kao da prije ničeg nije ni bilo. Eto, tako Mi potanko izlažemo dokaze narodu koji hoće da razmisli.” (Junus, 24)

Hvala Allahu Koji pomaže onima koji od Njega pomoć traže, i Koji uslišava molbe onih koji su u potrebi, i Koji otklanja nevolju od onih koje je zadesila nevolja, i Koji sve ljude obasipa blagodatima. “Na Zemlji nema nijednog živog bića a da ga Allah ne hrani. On zna gdje će koje boraviti i gdje će sahranjeno biti. Sve to ima u jasnoj Knjizi.” (Hud, 6)

Toplotni val, ljetne vrućine i pješčane oluje koje su ovih dana zahvatile Zemlju velika su pouka za sve nas i podsticaj da razmišljamo o stanju slabih i nemoćnih, koji sve ovo teško podnose i na svojim plećima nose ogroman teret. Smilujte se slabima i nemoćnima, ispunite njihove potrebe, solidarišite se s njima, pomozite im i pratite njihovo stanje, jer i vama će se Allah smilovati i pomoći vas zbog slabih među vama. Otklonite nevolju, tugu i brigu od drugih, jer ko otkloni nevolju od brata vjernika, Allah će od njega otkloniti nevolju na Sudnjem danu; ko olakša dužniku, Allah će njemu olakšati na dunjaluku i na ahiretu; ko pokrije sramotu muslimana, Allah će njemu pokriti sramotu na dunjaluku i na ahiretu. Allah je u pomoći Svome robu dok je rob u pomoći svome bratu. O vjernici, drage volje Allahu zajam dajte, a On će vam mnogostruko vratiti i grijehе vam oprostiti.

“Ko je taj koji će Allahu drage volje zajam dati, pa da mu ga On mnogostruko vrati? – A Allah uskraćuje i obilno daje, i Njemu ćete se povratiti.” (El-Bekara, 245)

“A dobro koje za sebe unaprijed osigurate naći ćete kod Allaha još većim i dobit ćete još veću nagradu.” (El-Muzzemmil, 20)

Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ko da odgodu dužniku, ili mu oprostio dio duga, Allah će ga na Sudnjem danu smjestiti u hlad Svoga Arša kada neće biti drugog hlada osim Njegovog.” (Tirmizi)

O ljudi, neprihvatljivo je da musliman svoju lijenost, neaktivnost, ostavljanje ibadeta, dobrih djela i propuštanje namaza u džematu opravdava ljetnim vrućinama. Nagrada se uvećava sa teškoćom, a Džennet je prekriven neugodnostima. Dani vrućine i neugodnosti su dani ispita i iskušenja. Allah je stvorio smrt i život da bi vas iskušao ko će ljepša djela raditi. Popravite svoja djela prije nego što prođe vrijeme. Allah će onoga čije srce bude vezano za džamiju natkriti Svojim hladom na Dan kada neće biti drugog hlada osim Njegovog. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Sedam osoba će Allah uvesti u Svoj hlad onog Dana kada neće biti drugog hlada osim Njegovog: pravednog vladara, mladića koji je odrastao u pokornosti Allahu, čovjeka čije je srce vezano za džamiju, dvojicu ljudi koji se vole u ime Allaha, u Njegovo ime se sastaju i rastaju, čovjeka kojeg pozove lijepa i bogata žena na blud, a on odbije i kaže: ‘Ja se bojim Allaha!’, čovjeka koji daje sadaku tako da mu lijeva ruka ne zna šta mu udjeljuje desna i čovjeka koji se u samoći sjeti Allaha pa mu oči zasuze.” (Muttefekun alejhi)

O vjernici, zahvaljujte Allahu na darovima i blagodatima, i zahvaljujte Mu na dobroti i plemenitosti, On vas obasipa balgodatima, vidljivim i nevidljivim. Uzvišeni kaže: “Od Allaha je svaka blagodat koju uživate” (En-Nahl, 53); “i ako biste Allahove blagodati brojali, ne biste ih nabrojali” (Ibrahim, 34).

Allah vam daje hlad i skloništa u brdima, i odjeću koja vas čuva od vrućine, i oklope koji vas u borbi štite, i dao vam je i brojne druge blagodati: suncobrane, struju, rashladne uređaje, frižidere, pa sjećajte se tih blagodati i zahvaljujte Mu na njima, a zahvalnost na tim blagodatima iskazuje se štednjom i nerasipanjem. Blagodati se čuvaju zahvalnošću, a gube nezahvalnošću. Uzvišeni Allah kaže:

“... i kad je Gospodar vaš objavio: ‘Ako budete zahvalni, Ja ću vam, zacijelo, još više dati; budete li nezahvalni, kazna Moja doista će stroga biti.’” (Ibrahim, 7)

Zatim, znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljte mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur’anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

ODLIKE ALIJE B. EBU TALIBA (MEDINA)

Hatib: dr. Abdulmuhsin ibn Muhammed el-Kasim

22. zul-kade 1442. po Hidžri / 2. juli 2021.

Sva hvala i zahvala pripadaju Allahu, Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo, Njemu se utječemo od zla naših duša i naših ružnih postupaka. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji nema druga, i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i poslanik, neka su na njega, njegovu časnu porodicu, njegove ashabe i sve one koji ih slijede u dobročinstvu, Allahov mir, spas i blagoslov do Sudnjega dana.

Cijenjeni vjernici! Budimo bogobožni, Allahu se pokoravajmo dosljedno slijedeći Njegove naredbe. Bogobožnost je put ka uspjehu, a činjenje grijeha vodi na put propasti.

Uzvišeni Allah stvorio je stvorenja, učinivši pritom da neka budu bolja od drugih, dok najboljim među svim stvorenjima učini da bude naš poslanik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem. Uzvišeni Allah učinio je Muhammeda poslanikom i povjerio mu poslanicu, a njegove drugove učinio je najboljim društvom poslanika, a najboljim među njima učinio je četvericu pravednih halifa. Među halifama je Ebu Bekr Es-Siddik – Iskreni bio najvišeg stepena i najdoličniji povjerenom emanetu; potom Omer, koga Uzvišeni učini čovjekom po kome se razlikuje istina od neistine; a zatim Osman, kome dvije Poslanikove kćerke bijahu svjetlo kamo god hodi, te Alija b. Ebu Talib, otac Hasana i Husejna, Poslanikovih unuka.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, u šali je Aliji, radijallahu anhu, dao nadimak Ebu Turab (Prašnjavi). Sehl b. Sa'd, radijallahu anhu, u vezi s tim kaže: "Aliji nije bilo dražeg nadimka od nadimka Ebu Turab. Radovao bi se kada bi ga neko tako zovnuo, zato što ga je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, tako nazvao." (Muttefekun alejhi)

Još prije islama Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, preuzeo je brigu o Aliji, radijallahu anhu, tako da je odrastao u Poslanikovo kući, a potom će prihvatiti islam, prije nego što napuni deset godina. U tom periodu stanovnici Meke ostavljali su u povjerenju Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, svoje dragocjenosti. Kada je Poslanik odlučio da učini hidžru u Medinu, povjeri Aliji, radijallahu anhu, da sve vrati vlasnicima, tako da je Alija ostao u Meki kako bi im mogao vratiti ono što su ostavili u emanet. Nakon što Alija, radijallahu anhu, to obavi, i on učini hidžru. U medini mu Poslanik dade svoju kćerku Fatimu, radijallahu anha, za suprugu, a potom im je materijalno pomogao da stanu na noge i učine prve korake u bračnom životu.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nekoliko je puta nagovijestio da će Alija, radijallahu anhu, biti jedan od stanovnika Dženneta i da će preseliti kao šehid, da u svome srcu nosi iskrenu ljubav Allahu i Poslaniku, da ga Allah i Poslanik također vole, te da će ga voljeti svaki vjernik koji iskreno slijedi Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, jer je Alija, radijallahu anhum dio Poslanikove porodice. Ovakav stav sličan je onom iznesenom u Kur'anu kojeg je Ibrahim, alejhis-selam, propovijedao: "Onaj ko bude mene slijedio – moj je (moje je vjere)." Naglašavajući da je Alija, radijallahu anhu, čvrste vjere, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao mu je: "Ti si od mene (moj), a ja sam tvoj." (Buhari) Tako pravi vjernici uzimaju Uzvišenog Allaha i Poslanika za zaštitnika, što ih sprečava da učine bilo šta što bi neprijatelj uradio. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kazao je da je Alija jedan od vjernika koji smatra druge vjernike svojim zaštitnicima i da ga i oni takvim smatraju, rekavši: "Ko me sam ja zaštitnik, i Alija će mu biti zaštitnik." (Tirmizi) Šejhul-islam Ibn Tejmijja pojašnjava: "Ovim hadisom potvrđuje se da Alija duboko u srcu nosi iman. Osobnost Alije, radijallahu anhu, potvrđuje događaj kada je Uzvišeni objavio: 'A onima koji se s tobom budu o njemu raspravljali, pošto si već pravu istinu saznao, ti reci: 'Hodite, pozvat ćemo sinove naše i sinove vaše, i žene naše i žene vaše, a doći ćemo i mi, pa ćemo se usrdno pomoliti i Allahovo prokletstvo na one koji neistinu govore prizvati!' (Ali Imran, 61).' Tada Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, pozva Aliju, Fatimu, Hasana i Husejnu i reče: 'Allahu moj, ovo je porodica moja.'" (Muslim)

Voljeti Aliju dio je vjere, mrziti ga znak je licemjerja. Alija, radijallahu anhu, kaže: "Tako mi Onog Koji čini da zrnje proklje i da povjetarac zapuše,

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nagovijestio je da će mene voljeti svaki vjernik, a da će me prezirati isključivo licemjeri.” (Muslim). Slično ovome rekao je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: “Ensarije vole svi vjernici, a isključivo ih licemjeri preziru.” (Muttefekun alejhi) Ko voli Aliju i ko voli one koje je preče voljeti od njega i koji su višeg stepena, poput preostale trojice pravednih halifa, čini djelo koje je sastavni dio islamskog vjerovanja, a ko prezire Aliju ili prezire ashabe koje su bolji od njega, čini djelo kakvo čine pravi licemjeri.

Alija, radijallahu anhu, nekoliko je puta bio zamjenik Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, kada je trebalo dostaviti određenu vijest preostalim ashabima. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, povjerio mu je nekoliko stvari vezanih za sebe lično. Tako je tokom hadža Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, naredio Aliji da se pobrine za Poslanikove kurbane i da ih u cijelosti podijeli: meso, kožu, prekrivače i konopce, a da ne da ništa od kuršana kao protuuslugu onima koji su ih zaklali. Također, kada je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, na smrtnoj postelji nakratko osjetio poboljšanje, izašao je iz svoje sobe oslanjajući se na svoga amidžu Abbasa b. Abdulmuttaliba i na Aliju b. Ebu Taliba, radijallahu anhumu. Kada je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, preselio na bolji svijet, Alija je bio jedan od onih koji su gasulili i ukopali Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, zajedno s drugim članovima Poslanikove porodice.

Alija, radijallahu anhu, bio je poznat po hrabrosti i odlučnosti. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, povjerio mu je bajrak u nekoliko bitki. Bio je učesnik svih bitki na kojima je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, bio prisutan, hrabro se borio i njegovo prisustvo svima je bilo primjetno. U Bitki na Uhudu jedan od mekanskih vođa Velid b. Utba želio je pokazati koliko je hrabar, pa mu je na dvoboj izašao Alija, radijallahu anhu, a tada je imao samo dvadeset godina. Nakon dvoboja Velid ostade ležuci na tlu. U istoj bitki Alija, radijallahu anhu, hrabro je ostao boriti se kada su muslimani napadnuti s leđa. U Bitki na hendeku istupio je na dvoboj Amru b. Vuddu, jednom od arabljanskih junaka, od koga su se svi sklanjali. Ipak, Alija, radijallahu anhu, istupi i ubi ga. Naknadno je Alija, radijallahu anhu, bio učesnik potpisivanja ugovora na Hudejbiji, zajedno s ostalim ashabima, kada su dali prisegu na smrt. Alija je lično napisao sporazum između Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i Mekelija. Nakon toga, u Bitki na Hajberu, Alija, radijallahu anhu, nosio je bajrak Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i ubio je jevrejskog vođu Merhaba, otvorio je vrata njegove utvrde

u koju vojska dugo nije mogla provaliti. U narednim godinama Alija b. Ebu Talib, radijallahu anhu, bio je učesnik Bitke kod Hunejna. U vezi s tom bitkom Enes, radijallahu anhu, kaže: “Tog dana Alija, radijallahu anhu, najhrabrije se borio štiteći Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. U Bitki na Tebuku, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ostavio je Aliju na čelu straže koj će braniti Medinu, naročito zbog toga što se isticao povjerenjem. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, tada mu reče: “Zar ne bi ti volio da meni budeš ono što je Harun Musau bio” (muttefekun alejhi), aludirajući na bliskost i ugled, nikako na poslanicu.

Alija, radijallahu anhu, bio je lijepog morala i pravi prijatelj. Odan, priznao je zasluge svojih prethodnika, iskazujući poštovanje halifama prije sebe, javno je pokazivao ljubav prema njima. Tako je među prvima dao prisegu Ebu Bekru, radijallahu anhu, nakon smrti Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, potom je dao prisegu Omeru i Osmanu da budu naredne halife. Sve trojici je bio najbolji pomoćnik, davao najkorisnije savjete kada je bilo potrebno prilikom donošenja presuda, rata ili davanja odgovara na vjerska pitanja. Alija, radijallahu anhu, rekao je: “Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, povjerio je Ebu Bekru vjeru ummeta, a muslimani mu povjeriše dunjalučka pitanja. Muslimani mu dadoše prisegu, a i ja sam to učinio. Išao sam u bitke kada bi me poslao, prihvatio bih kada bi mi nešto darovao, bio sam sablja u njegovim rukama, oruđe kojem se Božiji zakoni uspostavljaju.” Alija je slično kazao i o Omeru i o Osmanu. Pristao je da se njegova kćerka Ummu Kulsum uda za Omera b. Hattaba, radijallahu anhu. Kada Omer, radijallahu anhu, preseli na bolji svijet, Alija, radijallahu anhu, reče: “Neka ti se Allah smiluje, Ebu Hafse. Tako mi Allaha, nakon Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, najdraže bi mi bilo kada bih pred Allahom, džellešanuhu, stao držeći u rukama knjigu tvojih djela.”

Vjerodostojno nam je priunjeto da je Alija, radijallahu anhu, govorio: “Najbolji ljudi ovog ummeta, nakon Poslanika, su Ebu Bekr i Omer.” Mnogo je i volio Osmana, radijallahu anhu, i na različite načine mu iskazivao poštovanje. Tako je jednom kazao: “Kada bi mi Osman, radijallahu anhu, naredio da se nastanim u Siraru (malo mjesto istočno od Medine), uradio bih kako mi je naredio.” Nakon što je Osman, radijallahu anhu, ubijen, nije preostao niko da više zaslužuje postati halifa od Alije, radijallahu anhu. Islamski ummet dade mu prisegu prihvatajući da on postane halifa. Svi su priznavali njegove zasluge i kompetentnost, vjerujući da nakon Osmanovog ubistva, niko od ashaba nije

ostao da je jednak njemu. Na dan Osmanovog ubistva, Aiša, radijallahu anhu, kazala je Abdullahu b. Bedilu: “Drži se Alije. Tako mi Allaha, on ništa od vjere nije ni izmijenio, ni odbacio.” (Ibn Ebu Šejba)

Alija, radijallahu anhu, kao halifa je ljudima pravedno vladao, čvrsto se držao Kur’ana i sunneta. Raspitivao se, također, o praksi prethodnih halifa, radio po tome i nikada nije postupao suprotno njima. Ibn Betta bilježi: “Nepoznato nam je da je bilo ko od povjerljivih ljudi prenio da je Alija, radijallahu anhu, postupio u nečemu suprotnom Ebu Bekrovoj, Omerovoj ili Osmanovoj praksi.” Ibn Abbas, radijallahu anhu, kaže: “Kada bi nam povjerljiva osoba prinijela vjerski stav Alije, odmah bismo po tome počeli postupati.” Nevevi bilježi: “Velikani ashaba pitali su ga, postupali su po njegovim vjerskim odgovorima i mišljenju o mnogim stvarima i teško rješivim pitanjima.”

Alija, radijallahu anhu, bio je rijetko viđen kadija po načinu kako je sudio među suparnicima. Štaviše, bio je jedan od najbolji ashaba u donošenju presuda i najbolje bi razumio predmet spora. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, postavio ga je za kadiju u Jemenu. Omer, radijallahu anhu, govorio je: “Najbolji kadija među nama je Alija.”

Premda je Alija, radijallahu anhu, bio širokog znanja, ipak je bio oprezan, ne bi govorio o nečemu što ne zna. Jednom se obratio ashabama rekavši: “Kako samo ovo može dušu razgaliti! Kako samo dušu razgali!” Prisutni ga upitaše “A što je to?”, a on odgovori: “Kada nešto ne znaš, da kažeš: ‘Allah najbolje zna.’”

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nije mu povjerio znanje koje cijelom ummetu nije kazao. Ebu Džuhejfa, radijallahu anhu, prenosi da je Aliju, radijallahu anhu, upitao: “Da li je vama, Poslanikovo porodici, objavljeno nešto što nije sadržano u Allahovoj Knjizi?”, a on odgovori: “Ne, tako mi Onog Ko čini da zrnje prokljuje i da povjetarac zapuše. Sve što znam razumije se iz Kur’ana, što Allah može darovati bilo kome.” (Buhari)

Alija, radijallahu anhu, čvrsto se držao Poslanikovog, sallallahu alejhi ve sellem, sunneta govoreći: “Nikada ne bih napustio Poslanikov, sallallahu alejhi ve sellem, sunnet zbog nečijeg mišljenja.” (Buhari) Precizno je provjerio vijesti koje prenosi o Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, te bi govorio: “Kada vam kazujem o Allahom Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, imajte na umu da mi je draže da naglavačke padnem s neba nego da slažem na njega.” (Buhari)

Četvrti halifa želio je dobro islamskom ummetu, često je davao savjete, redovno izvršavao ibadete i neprestano zikr činio. Tragao je za dobrim, uvijek je nastojao uvijek. Čvrste je vjere bio, nikog u pitanjima vjere nije privilegovao. Kao halifa bio je iskušan grupacijom koja ga proglasi za božanstvo, zbog čega ih spali; ali i grupacijom koja ga nevjernikom proglasi i protiv kojih se odlučno borio. Alija, radijallahu anhu, uzimao je od dunjaluka onoliko koliko mu je potrebno, odričući se ljepota i slasti ovog svijeta. Muslim b. Hurmuz govorio bi: “Jedne godine Alija je četiri puta darovao ljudima iz državne blagajne. Nakon četvrtog puta očistio je blagajnu, klanjao u njoj dva rekata, a potom kazao: ‘Dunjalučke, zavedi nekoga drugoga.’”

Zbog velike Alijine, radijallahu anhu, hrabrosti, haridžije su ga jedino mučki mogli ubiti i tako on kao šehid preseli na bolji svijet, na putu ka džamiji da obavi sabah-namaz. Po dunjalučkim parametrima, ništa za sobom nije ostavio. Alijin sin Hasan, radijallahu anhu, nakon što je Alija, radijallahu anhu, ubijen, kazao je: “On za sobom nije ostavio ni zlatnika, niti srebrenjaka. Ostalo je samo sedam stotina srebrenih dirhema iz naknade koju je dobivao, što je bio namijenio jednom od sluga svoje porodice.” (Ahmed)

Poštovani vjernici! Voljeti Poslanikove drugove dio je vjere i pohvalno djelo. Svako dobro u kojem uživaju muslimani rezultat je onoga što su ashabi učinili, oni koji su nam vjeru dostavili. Uzvišeni Allah odlikovao je četvericu pravednih halifa nad ostalima. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, potvrdio je da su na Pravom putu, naredivši pritom da se slijedi njihova praksa. Najbolji među ashabima slijedili su svijetlu praksu pravovjernih halifa. Ibn Mesud, radijallahu anhu, kaže: “Oni su ti koje je Uzvišeni odabrao da budu Poslanikovo društvo i da bdiju nad uspostavom vjere. Oni su, zasigurno, na Pravom putu.” Ko bude volio ashabe, bit će proživljen u njihovom društvu. Voljeti ih podrazumijeva biti njihova pristalica, braniti njihovu čast, pohvalno govoriti o njima i slijediti ih. Povod da se zavole mogao bi biti iščitavanje njihovog životopisa, biti u društvu u kojem se govori o njihovom vrlinama. Uzvišeni Allah u časnome Kur’anu kaže: “Allah je zadovoljan prvim muslimanima, muhadžirima i ensarijama i svima onima koji ih slijede dobra djela čineći, a i oni su zadovoljni Njime; za njih je On pripremio džennetske bašče kroz koje rijeke teku, i oni će vječno i zauvijek u njima boraviti. To je veliki uspjeh.” (Et-Tevba, 100)

Poštovani vjernici! Potrebno je znati i da su, kao što su određeni ashabi odlikovani posebnim vrlinama u odnosu na druge, svi ashabi koji su povjerovali među prvima i koji su prisustvovali velikim događajima u islamu zavrijedili posebno mjesto. Oni koji su udjeljivali i borili se prije potpisivanja ugovora na Hudejbiji bolji su od onih koji udjeljivali i borili se poslije toga, muhadžiri su za stepen iznad ensarija, dok je učesnicima Bitke na Bedru Uzvišeni Allah poručio: “Radite šta god želite, sve sam vam već oprostio.” (Ebu Davud)

Onaj ko je dao prisegu na smrt pod drvetom neće osjetiti džhennemsku vatru. Čak, Uzvišeni je kazao da je zadovoljan njima, kao što su oni zadovoljni Njime. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, onima koji su bili prisutni prilikom sklapanja ugovora na Hudejbiji kazao je: “Vi ste ovog trenutka najbolji stanovnici Zemlje.” (Muslim) Štaviše, Uzvišeni Allah dao je obećanje svim ashabima da će ući u Džennet: “A Allah svima obećava nagradu najljepšu” (El-Hadid, 10), odnosno Džennet, kako je protumačeno. Ibn Hazm bilježi: “Svi učenjaci smatraju da će svi ashabi biti stanovnici Dženneta.”

Uzvišeni Allah naređuje nam da donosimo salavat i selam na Poslanika, kao što stoji u ajetu: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Gospodaru naš, blagoslovi našeg poslanika Muhammeda, smiluj se pravednim halifama, koji su Istinom upravljali i sudili. Gospodaru naš, smiluj se Ebu Bekru, Omeru, Osmanu i Aliji; smiluj se i svim drugim ashabima. Gospodaru, smiluj se i nama i oprosti nam grijeha iz Svoje plemenitosti i darežljivosti. Ti si, uistinu od darežljivih najdarežljiviji.

“Gospodaru naš, podaj nam dobro i na ovome i na onome svijetu, i sačuvaj nas patnje u Ognju!” (El-Bekara, 201)

Poštovani vjernici, Allah zahtijeva da se svačije pravo poštuje, dobro čini, i da se bližnjima udjeljuje, i razvrat i sve što je odvratno i nasilje zabranjuje; da pouku primite, On vas savjetuje. Zato ime Gospodara Veličanstvenog i Svevišnjeg često spominjite i zahvaljujte Mu na Njegovim blagodatima da bi vam dao više darova. Uistinu molitva je najveća poslušnost – A Allah zna šta radite.

OPASNOST PREDAVANJA DUNJALUKU I VRIJEDNOST PRVIH DESET DANA ZUL-HIDŽETA (MEDINA)

Hatib: dr. Salah ibn Muhammed el-Budejr
29. zul-kade 1442. po Hidžri / 9. juli 2021.

Hvala Allahu Koji nas obasipa obilnim dobrima i Koji nas je smjestio u okrilje Svoje plemenitosti i počastio ugodnim životom. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema i Koji se raduje pokajanju Svog vjernog, poniznog i predanog roba, i svjedočim da je naš vjerovjesnik i prvak Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, plemenitog roda i porijekla, neka su na njega Allahov blagoslov, mir i spas i na njegovu porodicu i ashabe, i molimo Ga da salavatima na Njegovog odabranika postignemo najbolju i najveću nagradu.

O muslimani, bojte se Allaha, ono što je bilo jučer je pouka, danas je djelo, a sutra je nada. Uzvišeni kaže: “O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

O muslimani, prolaze jutra i večeri, sustižu nas rokovi i smrtni časovi, a naše živote pomućuju iskušenja i nedaće. Ne priklanjajte se dunjaluku čiji je dobitak zapravo gubitak, koji ne traje vječno i koji se, u suštini, svodi na prelazak iz stanja u stanje i putovanje. Koliko je samo dunjaluk donio radosti pa žalosti, dobra pa zla, svjetlosti pa tame, i koliko je bilo bogatih, koji su uživali u nježnoj odjeći, ugodnoj i prijatnoj hrani, raskošnim jahalicama, pa se vrijeme okrenulo protiv njih i osjetili su na svojim leđima svu težinu iskušenja, i koliko je uglednih koji su nakon ponosa iskusili svu gorčinu poniženja, i postali predmetom ljudskog sažaljenja nakon zavisti! O vi koji skupljate ruševine i grijeha dunjaluka, neka vas ne obmanu užitak i lagodnost i neka vas ne baci u zaborav vrijeme koje vam je dato. Ni slučajno nemojte misliti da dunjaluk neće proći i ne računajte da darovi neće presušiti, uzmite pouku iz života onih koji su utonuli u grijehenje, zanemarili savjet, uzoholili se nad opomenom,

bili nezahvalni i neposlušni, a Allah im je otvorio raskoši i radosti dunjaluka, pa su pomislili da blagodati nikada neće nestati, uzoholili i uzobijestili se, pa ih je Allah uništio iz korijena i izbrisao svaki njihov trag. Uzvišeni kaže: “I kada bi zaboravili ono čime su opominjani, Mi bismo im kapije svega otvorili; a kad bi se onome što im je dato obradovali, iznenada bismo ih kaznili i oni bi odjednom svaku nadu izgubili.” (El-En’am, 44) Katada je rekao: “To je narod koji se oglušio o Allahovu naredbu, a Allah nikada nije kaznio neki narod osim kada bi se on prepustio nemaru, samoobmani i užicima, i zato ne dozvolite da vas šejtan u Allaha pokoleba, jer šejtan može pokolebati samo prave grešnike i nevjernike. Neki su učenjaci kazali: “Allah se smilovao čovjeku koji razmišlja o ovom ajetu: “... a kad bi se onome što im je dato obradovali, iznenada bismo ih kaznili i oni bi odjednom svaku nadu izgubili.” (El-En’am, 44) Muhammed ibn Nadr el-Harisi rekao je: “Ovima je dato dvadeset godina.” Ukba ibn Amir, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Kada vidiš da Allah Svome robu daje dunjalučke blagodati, koje on voli, i pored grijeha koje čini, znaj da je to istidradž – približavanje kazni kako bi se njegovi grijesi povećali.” (Ahmed) Hasan el-Basri, Allah mu se smilovao, rekao je: “Tako mi Allaha, nema nijednog čovjeka kome je Allah dao dobra ovog svijeta, a on se nije pobojavao da bi to mogla biti zamka”, tj. bio je siguran da ga Allah neće kazniti, “a da se njegovo djelo nije umanjilo i njegovo viđenje i razumijevanje oslabilo.” Sufjan es-Sevri, Allah mu se smilovao, o riječima Uzvišenog: “A one koji Naše riječi poriču Mi ćemo malo-pomalo, a da oni neće ni znati, u propast voditi” (El-A’raf, 182), rekao je: “Obasipat ćemo ih blagodatima i učinit ćemo da zaborave zahvaliti Onome Ko im je dao te blagodati.” Hasan el-Basri, Allah mu se smilovao, rekao je: “Koliko je onih koje Allah vodi njihovoj propasti a da oni toga nisu ni svjesni, misle da im se ništa neće desiti ako žive u blagodatima. Koliko je onih koje je obmanula hvala ili to što je Allah sakrio njihove grijeha!” Kakva li je nesreća onih kojima je Allah davao obilne blagodati, jedne iza drugih, a oni Mu nisu zahvaljivali i nisu oprost od Njega tražili, pa ih je snašla Njegova kazna i oduzete su im blagodati! Kakva li je tuga onih koji će se probuditi iz nemara tek nakon što rok za pokajanje istekne i vrijeme pokajanja prođe?! Sjećajte trenutka odlaska sa ovog svijeta, susreta sa Allahom i izlaganja djela, Dana obračuna i ispunjenja onoga što je nagoviješteno i dijeljenja listova u kojima je zapisano i “koliko je trun” i “koliko je zrno gorušice”, dana u kome od koristi neće biti brižni otac,

niti brat, niti prijatelj. Sjećajte se dana “kada će čovjek od brata svoga pobjeći i od majke svoje i od oca svoga i od druge svoje i od sinova svojih – toga Dana će se svaki čovjek samo o sebi brinuti” (Abese, 34–37). Kakva će to samo zauzetost i strahota biti da nikome neće biti na umu rodbinske ni prijateljske veze, jedino što će biti na umu jeste bježanje i briga za sebe, zbog težine samog prizora i naglog mijenjanja situacije. Ikrima je rekao: “Čovjek će sresti svoju suprugu i upitati je: ‘O ti, ta i ta, kakav sam ti muž bio?’, a ona će reći: ‘Bio si dobar muž’, pa će nabrajati njegove vrline, koliko god bude mogla. On će joj tada reći: ‘Želim da mi pokloniš samo jedno dobro djelo, možda me ono spasi od ovoga što vidiš’, a ona će mu reći: ‘Kako je samo malo to što tražiš, ali ja ti ne mogu dati ništa, jer se bojim onoga čega se i ti bojiš.’ Otac će sresti svoga sina, objesiti mu se o vrat i upitati ga: ‘Kakav sam ti bio otac?’, a on će samo pohvalno govoriti o njemu. Nakon toga otac će upitati: ‘Sine moj, potrebno mi je samo jedno zrno tvojih dobrih djela, možda me ono spasi od ovoga što vidiš?’ Sin će reći: ‘Oče moj, kako je samo malo to što tražiš, ali ja se bojim onoga čega se i ti bojiš, i zbog toga ti ne mogu ništa dati.’ O muslimani, bojte se Allaha! Onaj ko svoje dunjalučke dane protraći u nemaru i neznanju, i čiji listovi budu ispunjeni tovarima i grijesima, njegov kraj, sutra u kaburu, bit će kajanje, osim ako mu se smiluje Onaj Koji je od milostivih najmilostiviji. Koliko ima umrlih kojima se grijesi pišu i nakon smrti, a koliko je umrlih kojima se dobra djela pišu i nakon smrti! Kakvo je stanje onoga ko je prestao disati, a njegovi grijesi nisu prestali? Kakvo je stanje onoga koji više nije među živima, a njegova dobra djela i dalje teku? Nemojte ići putem propalica, i ne hvatajte se u zamku varalica. Utječite se Allahu i sklonite se u Njegovo okrilje od šejtanskih smicalica, jer je traženje Njegove zaštite i utočišta temelj upute i poputnina za spas od zablude.

O muslimani, bojte se Allaha, budite svjesni Njegovog nadzora, pokoravajte Mu se i nemojte Mu biti nepokorni. “O vjernici, bojte se Allaha i budite sa onima koji su iskreni.” (Et-Tevba, 119)

O muslimani, nastupilo je deset odabranih i blagoslovljenih dana, koji su stjecište dobra i blagoslova, najbolji i najvredniji dani u godini, kojima se Allah zaklinje, zbog njihove odabranosti nad drugim danima. Uzvišeni kaže: “... i deset noći...” (El-Fedžr, 2) To je deset prvih dana mjeseca zul-hidžeta. Potvrđena je odabranost dobrih djela u ovim danima nad djelima u drugim

danima. U veličanstvenom i blagoslovljenom hadisu koji prenosi Ibn Abbas, radijallahu anhuma, navodi se da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Nema dana u kojima su dobra djela draža Allahu od ovih deset dana.” Prisutni su upitali: “Allahov Poslaniče, pa čak ni borba na Allahovom putu?”, a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: “Pa čak ni borba na Allahovom putu, osim čovjeka koji je izašao u borbu sa životom i imetkom, i ništa od toga nije vratio.” (Buhari, Tirmizi i Ebu Davud) To su najbolji i najvredniji dani, u pogledu mjesta i vremena, i u njima izgovarajte što više tekbira (Allahu ekber), tahmida (elhamdulillah) i tehlila (la ilahe illallah), i požurite s činjenjem raznovrsnih dobrih djela, i iskoristite ih prije nego što prođu.

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šalžite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

HADŽ, VRIJEDNOSTI I ADABI (MEKA)

Hatib: dr. Abdullah ibn Avad el-Džuheni
6. zul-hidže 1442. po Hidžri / 16. juli 2021.

Hvala Allahu Koji je uputio Svoje robove u vjeru islam, pomogao ih i počastio ih posjetom Njegove svete Kuće, i odabrao koga je htio od njih za obavljanje obreda na uzvišenim mjestima, ukazao im Svoju plemenitost, skinuo s njih teško breme i obrisao im grijeh. Hvalim Ga, slavljem neka je, na obilnom dobru i blagodatima, i zahvaljujem Mu na podršci i nadahnuću. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, Vladara, Istinitog, Onoga Koji je čist od svih nedostataka, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, najbolji učitelj i predvodnik. Allahu moj smiluj se, spasi i blagoslovi Svoga poslanika Muhammeda, njegovu časnu porodicu i plemenite ashabe.

Bojte se Allaha onako kako Ga se zaista treba bojati, i požurite Njegovom oprost i zadovoljstvu.

O muslimani, u ovim posebnim i blagoslovljenim danima, kada se hadžije kreću ka Allahovoj svetoj Kući, molimo Allaha da ih čuva kod njihovih kuća i na putovanju, i da od nas i od njih primi dobra djela. U ovim vanrednim okolnostima, a u cilju izvršavanja ovog uzvišenog obreda bez ugrožavanja života hodočasnika, i u skladu sa preporukama i instrukcijama stručnjaka, prema kojima su masovna okupljanja jedan od glavnih razloga prenošenja i širenja virusa, Vlada Kraljevine Saudijske Arabije, Allah ih uputio na svako dobro, odlučila je da i ove godine značajno ograniči broj hadžija. Molimo Allaha da u što skorijem vremenu otkloni od nas ovu pošast i umjesto nje spusti lijek i zdravlje.

O muslimani, hodočasnici Allahove časne Kuće, koje je Allah uputio i odredio im da ove godine obave ovaj veliki temelj islama, znajte da je hadž uzvišeni farz, čije obavljanje donosi veliku nagradu i sevap, i koji je objedinio u sebi tjelesni napor i trošenje imetka, i zbog toga je nagrada za njega praštanje

grijeha i loših djela, i prelazak Uzvišenog preko nedostataka i posrnuća koja su se desila u prošlosti. Amr ibn As, radijallahu anhu, u čuvenom predanju o svom primanju islama, kazuje: “Kada je Allah moje srce osvjetlio islamom, došao sam kod Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, i rekao: ‘Pruži svoju ruku da ti dam prisegu’, pa je pružio svoju desnu ruku, a ja sam je čvrsto uhvatio. On tada reče: ‘Šta ti je, Amre?’ Rekao sam: ‘Želim da mi nešto garantuješ.’ ‘A šta da ti garantujem?’, upita on. ‘Da mi garantuješ da će mi Allah oprostiti grijeh’, odgovorio sam. ‘Zar nisi znao da islam briše sve ono što je bilo prije? I da hidžra briše sve ono što je bilo prije? I da hadž briše sve ono što je bilo prije?’, reče Poslanik.” (Muslim)

Hodočasnici Allahove časne Kuće, hadž je jedan od velikih islamskih temelja i sastavljen je od pravila ponašanja i obreda. Dio tih pravila sadržan je u riječima Uzvišenog: “Hadž je u određenim mjesecima; onom ko se obaveže da će u njima hadž obavljati nema snošaja sa ženama (refes) i nema ružnih riječi, i nema svađe u danima hadža. A za dobro koje učinite Allah zna. I onim što vam je potrebno za put snabdijte se. A najbolja opskrba je bogobojaznost. I Mene se bojte, o razumom obdareni!” (El-Bekara, 197) Pojam “refes” spomenut u ovom ajetu odnosi se na intimni odnos i sve ono što mu vodi od riječi i djela, “el-fusuk” je kršenje islamskih propisa, a “el-džidal” je beskorisna rasprava koja može dovesti do svađe. U hadžske obrede, Allah vas čuvao, spada stajanje na Arefatu jedan dio noći ili dana, devetog zul-hidžeta, noćenje na Muzdelifi, bacanje kamenčića, noćenje na Mini u danima tešrika, tavaf i sa’j, brijanje i skraćivanje kose, klanje hedja (hadžskog kurbana) za onoga ko obavlja temettu ili kiran hadž, i obaveza je ispoštovati sva pravila i izvršiti sve obrede, sve to je sastavni dio propisa i Allahove naredbe. Uzvišeni Allah kaže: “Ne pripisuje vam se u grijeh ako od Gospodara svoga molite da vam pomogne da nešto steknete. A kada pođete sa Arefata, spominjite Allaha kod časnih mjesta; spominjite Njega, jer vam je On ukazao na Pravi put, a prije toga ste bili u zabludi. Zatim krenite odakle kreću ostali ljudi i tražite od Allaha oprosta, jer Allah, uistinu, prašta i samilostan je.” (El-Bekara, 198–199)

U deset prvih dana zul-hidžeta nalazi se dan velike vrijednosti koji ostavlja snažan trag na ljudska srca i živote, a to je Dan Arefata, a znaš li ti šta je to Dan Arefata? Muslim bilježi od Aiše, radijallahu anha, da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Nema dana u kojem Allah oslobodi više

Svojih robova i robinja od Vatre od Arefata. On se približi, i hvali se Svojim melekima i govori im: ‘Šta ovi (koji su se okupili na Arefatu) žele?’ To je dan praštanja i prelaska preko grijeha, i dan Božijeg hvaljenja, pred melekima, onima koji su se okupili na Arefatu i oslobođanja od Vatre, dan u kojem će onome ko bude vladao svojim sluhom i vidom biti oprošteni prošli grijesi. Sunnet je postiti ovaj dan, osim hadžijama. Ebu Katada, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Post Dana Arefata iskupljuje grijeh dviju godina, prethodne i naredne, a post Ašure iskupljuje grijeh prethodne godine.” (Muslim) Propisano je također ovaj dan provesti u činjenju dobrih djela, jer su dobra djela u njemu vrednija od borbe na Allahovom putu, i ovaj dan je jedan od deset dana zul-hidžeta za koje je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Nema dana u kojima su dobra djela draža Allahu od ovih deset dana.” Prisutni su upitali: “Allahov Poslaniče, pa čak ni borba na Allahovom putu?” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: “Pa čak ni borba na Allahovom putu, osim čovjeka koji je otišao u borbu i na tom putu založio i život i imetak, i ništa od toga nije vratio.” (Tirmizi) Ibn Redžeb je rekao: “S obzirom na to da je Allah, džellešanuhu, u duše vjernika usadio čežnju za viđenjem Njegove časne Kuće, i da svako od njih nije u mogućnosti vidjeti Njegovu Kuću svake godine, naredio je onome ko je u mogućnosti da jednom u životu obavi hadž, a ovih deset dana učinio je zajedničkim dobrom hadžijama i onima koji su kod svojih kuća. Ko nije u mogućnosti obaviti hadž u godini, sigurno je u mogućnosti da čini dobra djela u svojoj kući u prvih deset dana zul-hidžeta, i to djela koja su vrednija od borbe na Allahovom putu, a koja je opet vrednija od hadža.” To su veličanstveni i divni dani. Ako su dobra djela u njima vrednija od džihada na Allahovom putu, osim da mudžahid bude ubijen i da žrtvuje sav svoj imetak, pa kakav je gubitak i propast onih koji su nemarni prema ovim danima? Ima li koga da bi pouku primio? Koliko god trajao period nemara i slabosti, ne bi trebao obuhvatiti ove dane. Ono što se traži od tebe, brate i sestro, i od svakog od nas, u ovim danima, jeste da u večernjim satima Dana Arefata, a posebno u vremenu Božanskog spuštanja na ovozemaljsko nebo tražimo od Allaha oprost, milost i sve ono što je dozvoljeno tražiti. Dove za Dan Arefata uglavnom će biti uslišane, ako Allah da, osim dova kojima se traži ono čime Allah nije zadovoljan.

Zatim znajte da nam je Allah naredio stvar u kojoj je počeo od Sebe, pa je rekao: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šalžite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56) Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko na mene donese jedan salavat, Allah će na njega donijeti deset salavata, i obrisat će mu deset grijeha, i uzdići ga za deset deredža.”

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

BLAGOSLOVLJENI PLODOVI LIJEPE RIJEČI (MEDINA)

Hatib: dr. Ahmed ibn Talib ibn Abdulhamid
13. zul-hidže 1442. po Hidžri / 23. juli 2021.

Hvala Allahu, Čijom se dobrotom upotpunjavaju i primaju dobra djela, i brišu grijesi, i neka su salavat i selam na najbolje Allahovo stvorenje Muhammeda ibn Abdullaha, na njegovu porodicu, ashabe i sve one koji ga slijede. Uzvišeni Allah kaže: “O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani!” (Ali Imran, 102) Znajte da vas je Allah obavezao riječima bogobožnosti kako biste se pridružili prvim muslimanima koji su bili najpreči i najdostojniji za to, i kada su oni postigli istinsku bogobožnost, Allah je ispunio Svoje obećanje koje im je dao, i njihova svojstva spomenuo je u istom kontekstu u kojem govori o najboljem stvorenju, i njima ozlojeđuje nevjernike.

“Kad su nevjernici punili svoja srca žarom, žarom paganskim, Allah je spustio smirenost Svoju na Poslanika Svoga i na vjernike i obavezao ih da ispunjavaju ono zbog čega će postati pravi vjernici – a oni i jesu najpreči i najdostojniji za to – a Allah sve zna. Allah će obistiniti san Poslanika Svoga da ćete, sigurno, u Časni hram ući sigurni – ako Allah bude htio – neki obrijanih glava, a neki podrezanih kosa, bez straha. On je ono što vi niste znali znao i zato vam je, prije toga, nedavnu pobjedu dao. On je poslao Poslanika Svoga s uputom i vjerom istinitom da bi je uzdigao iznad svih vjera. A Allah je dovoljan Svjedok! Muhammed je Allahov poslanik, a njegovi sljedbenici su strogi prema nevjernicima, a samilosni među sobom; vidiš ih kako se klanjaju i licem na tle padaju želeći Allahovu nagradu i zadovoljstvo – na licima su im znaci, tragovi od padanja licem na tle. Tako su opisani u Tevratu. A u Indžilu: oni su kao biljka kad izdanak svoj izbaci pa ga onda učvrsti, i on ojača, i ispravi se na svojoj stabljici izazivajući divljenje sijača – da bi On s vjernicima najedio nevjernike. A onima koji vjeruju i dobra djela čine Allah obećava oprost i nagradu veliku.” (El-Feth, 26–29)

Bogobožnost je najuzvišenija riječ i najjača veza kojom je poslušni i vjerni Ibrahim završio svoje riječi, pa je uzdignut na visoke deredže, postigao je najveće blagodati, mjesto na kojem je stajao dok je gradio Kabu učinjeno je musallom – mjestom obavljanja namaza, pošasćen je zavjetom i usrećen je obećanjem, podigao je temelje Kuće, pokazani su mu obredi, i uzvisio je riječju bogobožnosti oporuku svojim sinovima, nakon što se otvoreno suprotstavio svome ocu i svome narodu.

“A kad Ibrahim reče ocu svome i narodu svome: ‘Nemam ja ništa s onima kojima se vi klanjate, ja se klanjam samo Onome Koji me je stvorio, jer će mi On, doista, na Pravi put ukazati.’ On učini riječi tevhida trajnim za potomstvo svoje, da bi se dozvali. A Ja sam dopustio ovima, a i precima njihovim da uživaju sve dok im nije došla Istina i Poslanik očevidni. A sada, kada im Istina dolazi, oni govore: ‘Ovo je vradžbina, i mi u nju nikako ne vjerujemo!’ I još kažu: ‘Trebalo je da ovaj Kur’an bude objavljen kakvom uglednom čovjeku iz jednog od ova dva grada!’ Zar oni da raspolažu milošću Gospodara tvoga? Mi im dajemo sve što im je potrebno za život na ovome svijetu i Mi jedne nad drugima uzdižemo po nekoliko stepeni da bi jedni druge služili. A milost Gospodara tvoga bolja je od onoga što oni gomilaju.” (Ez-Zuhruf, 26–32)

U Ibrahimovom potomstvu nije bilo dostojnijeg da nosi te riječi od Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, niti će ga biti do Sudnjeg dana, neka su Allahova milost, blagoslov i mir na obojicu. Dovom blagog i milosrdnog Ibrahima, alejhis-selam, Muhammed je postao darovana milost i neiscrpna blagodat, i Allah je njime ispravio krivu vjeru, i upotpunio pravu vjeru, i ljudi su povjerovali “da nema istinskog boga, osim Allaha”, otvorio je njime slijepe oči, gluhe uši i zakatančena srca.

“A kada je Ibrahima Gospodar njegov s nekoliko zapovijedi u iskušenje stavio, pa ih on potpuno izvršio, Allah je rekao: ‘Učinit ću da ti budeš ljudima u vjeri uzor!’ ‘I neke moje potomke!’, zamoli on. ‘Obećanje Moje neće obuhvatiti nevjernike’, kaza On. I učinili smo Hram utočištem i sigurnim mjestom ljudima. ‘Neka vam mjesto na kojem je stajao Ibrahim bude prostor iza koga ćete namaz obavljati!’ I Ibrahimu i Ismailu smo naredili: ‘Hram Moj očistite za one koji ga budu obilazili, koji budu tu boravili i koji budu molitvu obavljali.’ A kada je Ibrahim zamolio: ‘Gospodaru moj, učini ovo mjesto sigurnim gradom, a snabdij plodovima stanovnike njegove, one koji budu vjerovali u

Allaha i u onaj svijet!’, On je rekao: ‘Onome koji ne bude vjerovao dat ću da neko vrijeme uživa, a onda ću ga prisiliti da uđe u paklenu vatru, a grozno će ona prebivalište biti!’ I dok su Ibrahim i Ismail temelje Hrama podizali, oni su molili: ‘Gospodaru naš, primi od nas, jer Ti, uistinu, sve čuješ i sve znaš! Gospodaru naš, učini nas dvojicu Tebi odanim, i porod naš neka bude odan Tebi, i pokaži nam obrede naše i oprosti nam, jer Ti primaš pokajanje i samilostan si! Gospodaru naš, pošalji im poslanika, jednog od njih, koji će im ajete Tvoje kazivati i Knjizi ih i mudrosti učiti i očistiti ih, jer Ti si, uistinu, silan i mudar!’ Vjeru Ibrahimovu izbjegava samo onaj koji ne drži do sebe. A Mi smo njega na ovome svijetu odabrali, i na onome će biti među dobrima. Kada mu je Gospodar njegov rekao: ‘Budi poslušan!’, on je odgovorio: ‘Ja sam poslušan Gospodaru svjetova!’ I Ibrahim ostavi u amanet sinovima svojim, a i Jakub: ‘Sinovi moji, Allah vam je odabrao pravu vjeru, i nipošto ne umirite drugačije nego kao muslimani!’ Vi niste bili prisutni kada je Jakubu smrtni čas došao i kada je sinove svoje upitao: ‘Kome ćete se, poslije mene, klanjati?’ ‘Klanjat ćemo se’, odgovorili su, ‘Bogu tvome, Bogu tvojih predaka Ibrahima i Ismaila i Ishaka, Bogu jednome, i mi se Njemu pokoravamo!’” (El-Bekara, 124–133)

Sa riječima “la lahe illallah” opstojе stvorenja, a kada nestane tih riječi, nestat će i njih. Kada sva stvorenja budu okupljena na jednom mjestu, na kojem se niko neće moći sakriti, zanijekat će jedni druge i proklinjat će jedni druge, a kada u Vatru budu bačeni, i vojske Iblisove zajedno, izaći će šejtan pred njih i održat će im govor za minberom od vatre, u srcu Džehennema, i reći će istinu, iako je bio u zabludi, i progovorit će iskreno, iako je lažac, zanijekat će zabludu, iako je, prije toga, ustrajavao u negiranju istine, i to mu ništa neće koristiti, makar ga oni i slijedili, ni sebe ni njih neće spasiti, samo će im time povećati tugu, obmanu i propast.

“Zar ne vidiš da je Allah mudro nebesa i Zemlju stvorio. Ako htjedne, vas će udaljiti i nova stvorenja dovesti; to Allahu nije teško. I izaći će svi pred Allaha, pa će oni koji su bili tlačeni reći glavešinama svojim: ‘Mi smo bili vaše pristalice, možete li nam imalo Allahovu kaznu olakšati?’ ‘Da je nas Allah uputio’, odgovorit će oni, ‘i mi bismo vas uputili. Žalili se mi ili trpjeli, svejedno nam je, spasa nam više neće biti.’ I kada bude sve riješeno, šejtan će reći: ‘Allah vam je pravo obećanje dao, a ja sam svoja obećanja iznevjerio; ali, ja nisam nikakve vlasti nad vama imao, samo sam vas pozivao i vi ste mi se odazivali;

zato ne korite mene, već sami sebe, niti ja mogu vama pomoći niti vi možete pomoći meni. Ja nemam ništa s tim što ste me prije smatrali Njemu ravnim.’ Nevjernike, sigurno, čeka bolna patnja. A oni koji su vjerovali i dobra djela činili bit će uvedeni, voljom Gospodara njihova, u džennetske bašče kroz koje rijeke teku i u njima će vječno boraviti, u njima će se riječju: ‘Mir!’ pozdravljati.” (Ibrahim, 19–23)

Sljedbenici “la ilahe illallah”, u čijim je srcima, lijepom riječju, niklo stablo imana, čvrstog korijena, na čijem je jeziku njegova osnova, a djela se uzdižu visoko u nebo, govorit će jedni drugima: “Mir vama!”, i govorit će im meleki i Es-Selam, Onaj Koji daje mir, njihov Gospodar, u Kući mira, nasuprot onima čije je stablo posječeno i bez plodova.

“Zar ne vidiš kako Allah navodi primjer – lijepa riječ kao lijepo drvo: korijen mu je čvrsto u zemlji, a grane prema nebu; ono plod svoj daje u svako doba koje Gospodar njegov odredi – a Allah ljudima navodi primjere da bi pouku primili. A ružna riječ je kao ružno drvo: iščupanom drvetu s površine zemlje nema opstanka.” (Ibrahim, 24–26)

Recite “la ilahe illallah”, spasit ćete se, znajte za ove riječi, postići ćete sreću, ustrajte u njima, Allah će vam dati čvrstinu na ovom svijetu i poslije smrti, u kaburu i na Dan okupljanja.

“Allah će vjernike postojanom riječju učvrstiti i na ovome i na onome svijetu, a nevjernike će u zabludi ostaviti; Allah radi šta hoće.” (Ibrahim, 27)

Znajte da je lijepa riječ Allahova blagodat i milost, ko je prihvati onakvu kakva ona jeste, spasio se, a ko je zamijeni za nešto drugo, propao je na Dan kada nikakva trgovina neće koristiti i kada prijatelj prijatelju neće moći pomoći. Allah, džellešānuhu, ukazao vam je Svoje dobro onim što je stvorio i što vam je potčinio, i umiljava vam se Svojim blagodatima, pa nemojte biti od onih koji su se o sebe ogriješili i u svoga Gospodara nisu vjerovali.

“Zar ne vidiš one koji su umjesto zahvalnosti Allahu na blagodatima – nezahvalnošću uzvratili i narod svoj u Kuću propasti doveli, u Džehennem, u kome će gorjeti – a užasno je on prebivalište! – i izmislili Allahu ortake da bi zavodili s puta Njegova? Reci: ‘Naslađujte se, završit ćete, sigurno, u Vatri!’ Reci vjernicima, robovima Mojim, da molitvu obavljaju i da udjeljuju i tajno i javno, dio onoga što im mi darujemo, prije nego što nastupi Dan u kome neće biti trgovanja ni prijateljstva. Allah je stvoritelj nebesa i Zemlje; On spušta s

neba kišu i čini da pomoću nje rađaju plodovi kojima se hranite; i daje vam da se koristite lađama koje plove morem voljom Njegovom, i daje vam da se rijekama koristite; i daje vam da se koristite Suncem i Mjesecom, koji se stalno kreću, i daje vam da se koristite noći i danom; i daje vam svega onoga što od Njega išćete, i ako biste Allahove blagodati brojali, ne biste ih nabrojali – čovjek je, uisitnu, nepravedan i nezahvalan.” (Ibrahim, 28–34)

Allahov prijatelj, milosrdni Ibrahim, nije napuštao dovu Milostivom i Plemenitom. Ibrahim je bio sažaljiv i odan, a Allah je bio blizu i uslišio je njegove molbe. Molio je Allaha, posebno i općenito, umiljavao Mu se, bio blag u dovi, skrušen i ponizan, pa je njegova dova obuhvatila svakog vjernika.

“A kada Ibrahim reče: ‘Gospodaru moj, učini ovaj grad sigurnim i sačuvaj mene i sinove moje da se klanjamo kumirima, oni su, Gospodaru moj, mnoge ljude na stranputicu naveli. Onaj ko bude mene slijedio – moje je vjere, a onaj ko bude protiv mene ustajao – pa, Ti, uistinu, praštaš i samilostan si. Gospodaru naš, ja sam neke potomke svoje naselio u kotlini u kojoj se ništa ne sije, kod Tvoga Časnog hrama, da bi, Gospodaru naš, molitvu obavljali; zato učini da srca nekih ljudi čeznu za njima i opskrbi ih raznim plodovima da bi zahvalni bili. Gospodaru naš, Ti zacijelo znaš šta mi tajimo, a šta na javu iznosimo. Allahu ništa nije skriveno ni na Zemlji ni na nebu. Hvala Allahu, Koji mi je u starosti podario Ismaila i Ishaka; Gospodar moj, uistinu, uslišava molbe. Gospodaru moj, daj da ja i neki potomci moji obavljamo molitvu; Gospodaru naš, Ti usliši molbu moju! Gospodaru naš, oprosti meni, i roditeljima mojim, i svim vjernicima – na Dan kad se bude polagao račun!’” (Ibrahim, 35–41)

O vjernici, Allah vam je naredio veličanstveno djelo, rekavši: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur’anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

RAZMIŠLJANJE O ŽIVOTU NA OVOM SVIJETU (MEDINA)

Hatib: dr. Ali ibn Abdurrahman el-Huzejfi
20. zul-hidže 1442. po Hidžri / 30. juli 2021.

Hvala Allahu, Silnome, Oprostitelju, Onome Koji čini da dan i noć naizmjenice nastupaju, i kod Njega je sve do roka određenog. Hvalim svoga Gospodara i zahvaljujem Mu na blagodatima i dobroti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, Jednog, Onoga kome je sve potčinjeno, i svjedočim da je naš vjerovjesnik i prvak Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, odabranik i miljenik. Allahu moj, smiluj se, spasi i blagoslovi Svoga roba i poslanika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, i njegovu porodicu i ashabe.

Bojte se Allaha, i budite Mu pokorni, jer je pokornost Njemu najispravniji i najbolji put, i pripremite opskrbu za ahiret, a najbolja opskrba je bogobožnost.

O vjernici, razmišljajte o kratkoći trajanja dunjaluka, njegovim slabovrijednim ukrasima, čestoj promjeni njegovih stanja, i shvatit ćete njegovu pravu vrijednost, i naučit ćete njegovu tajnu. Ko svoje nade bude polagao u dunjaluk, sebe je obmanuo, a ko mu se prikloni, propast je odabrao. Kratkoća dunjaluka mjeri se kratkoćom životnog vijeka, a životni vijek počinje sa satima, nastavlja se sa danima, pa mjesecima i godinama, i dolazi do svog vrhunca i završetka, i niko ne zna kakve ga velike i teške situacije čekaju nakon smrti. Da li je, čovječe, život, nakon tvoje smrti tvoj život? Život jednog stvorenja u odnosu na živote generacija samo je jedan kratki trenutak, a dunjaluk je svakako samo prolazni i varljivi užitak.

Uzvišeni kaže: “O narode moj, život na ovome svijetu samo je prolazno uživanje, a onaj svijet je, zaista, kuća vječna.” (Gafir, 39)

“Navedi im kao primjer da je život na ovome svijetu kao bilje, koje i poslije natapanja vodom, koju Mi s neba spuštamo, ipak postane suho, i vjetrovi ga raznesu. A Allah sve može!” (El-Kehf, 45)

Naš Gospodar obavijestio nas je o kratkoći boravka ljudi u kaburovima i da će cijeli taj period od smrti do proživljenja trajati koliko je jedan trenutak.

Uzvišeni kaže: “A na Dan kada ih On sakupi, učinit će im se da su boravili samo jedan čas u danu, i jedni druge će prepoznati.” (Junus, 45)

“A na Dan kad nastupi Čas oživljenja, zločinci će se zaklinjati da su u grobovima samo jedan čas ostali; a i prije su istinu izbjegavali.” (Er-Rum, 55)

“Ti izdrži kao što su izdržali odlučni poslanici i ne traži da im kazna što prije dođe! A onoga Dana kada dožive ono čime im se prijeti, učinit će im se da su ostali samo jedan čas dana. I dosta! A zar će ko drugi biti uništen do narod raskalašeni!” (El-Ahkaf, 35)

Šta je tvoj život u odnosu na čas? I koliki je tvoj udio u ovom času? Blago onome ko bude činio dobra djela i klonio se zabranjenih stvari, i time stekao Allahovo zadovoljstvo u džennetima uživanja, a teško onome ko bude slijedio prohtjeve i zapostavio namaze i druge vjerske obaveze, i time stekao propast u džehennemskim provalijama.

O ti koga je obmanulo njegovo zdravlje, pa si Gospodaru nepokoran!

O ti koga je pokvarilo slobodno vrijeme, pa si se odao igri i zabavi!

O ti koga je zaveo imetak, pa si moralno posrnuo!

O ti koga je obmanula mladost, pa si zaboravio na prolazak i nestanak!

O ti koga je ohrabrila dužina života i ostvarenje nekih nada, šta će biti s tobom kada ti smrt nenajavljena dođe, a nema ti povratka na dunjaluk?

U hadisu se kaže: “Sjećajte se često one koja će prekinuti sve užitke (smrti), jer to sjećanje umanjuje (u ljudskim očima) ono što je veliko, i uvećava ono što je malo.” U drugom hadisu navodi se: “Smrt je dovoljan vaiz.”

O ti koji si nemaran, koji si leđa Objavi okrenuo i koji ustrajavaš u grijesima, zar nije vrijeme da se pokaješ svome Gospodaru i predaš Njegovoj volji? Zar nije vrijeme da se probudiš iz teškog nemara i odazoveš? Zar ti nisu pouka nestale generacije i prazni domovi, kako su nakon stvarnosti samo trag ostali, i nakon slave samo vijest ostali. Zaista je u odlasku jedne i dolasku druge godine pouka. Dan ispratiš, a drugi dočekaš, sve dok ne prođe tvoj kratki život i nestanu sve nade i očekivanja.

Uzvišeni kaže: "... i da je čovjekovo samo ono što sam uradi, i da će se trud njegov, sigurno, iskazati, i da će prema njemu u potpunosti nagrađen ili kažnjen biti, i da će se Gospodaru tvome ponovo vratiti." (En-Nedžm, 39–42)

Radi za Kuću vječnosti, čiji užici nikada neće proći, umanjiti se niti nestati. Uzvišeni kaže: "Uđite u nj, u miru, ovo je Dan vječni!" U njemu će imati što god zažele – a od Nas i više." (Kaf, 34–35)

Čuvajte se Vatre, čija se kazna neće ublažiti njenim stanovnicima, izvršavajući Njegove naredbe i izbjegavajući Njegovu žestoku srdžbu. Uzvišeni kaže: "Onima koji ne budu vjerovali bit će odijela od vatre skrojena, a ključala voda bit će na glave njihove lijevana; od nje će se istopiti ono što je u trbusima njihovim, i koža, a gvozdanim maljevima bit će mlaćeni; kad god pokušaju zbog teškog jada iz nje izaći, bit će u nju vraćeni: "Iskusite patnju u užasnoj vatri!" (El-Hadždž, 19–22); "A pripremite što i za duše svoje i bojte se Allaha i znajte da ćete se s Njim susresti. A ti obraduj vjerniuke" (El-Bekara, 223).

O vjernici, Allah vam je otvorio vrata Svoje milosti, propisao vam je činjenje dobrih djela i ostavljanje loših djela, i neka niko od vas ne zatvara samom sebi ta vrata suprotstavljajući se Allahu činjenjem grijeha, a On je rekao: "... a milost Moja obuhvata sve; dat ću je onima koji se budu grijeha klonili i zekat davali, i onima koji u dokaze Naše budu vjerovali." (El-A'raf, 156)

Iskoristi, o čovječe, vrijeme blagostanja, jer dan koji ode nikada se neće vratiti, isprati dane koji su ti dati sa dobrim djelima, i čuvaj stranice svoje knjige od loših djela. Ibn Abbas, radijallahu anhumu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Većinu ljudi obmanu dvije blagodati: zdravlje i slobodno vrijeme." Ibn Omer, radijallahu anhumu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Budi na dunjaluku kao stranac ili putnik namjernik." Ibn Omer, radijallahu anhumu, govorio je: "Kada osvaneš, ne očekuj noć, a kada omrkneš, ne očekuj jutro. Uzmi od svog zdravlja za svoju bolest i od svog života za svoju smrt."

Uzvišeni kaže: "Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!" (El-Ahزاب, 56) Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "Ko na mene donese jedan salavat, Allah na njega donese deset salavata."

Donosite salavate i selame na prvaka prvih i potonjih i predvodnika svih poslanika.

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

STANJE VJERNIKA IZMEĐU NADE I STRAHA (MEDINA)

Hatib: dr. Abdulbari ibn Avad es-Subejti
27. zul-hidže 1442. po Hidžri / 6. avgust 2021.

Hvala Allahu Blagom, Milostivom. Hvalim Ga, slavljen neka je On, i zahvaljujem Mu što nas je uputio na Pravi put. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, Mudrog, Sveznajućeg, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, koga je njegov Gospodar opisao riječima: “Ti si zaista najljepše čudi” (El-Kalem, 4), neka su na njega Allahov blagoslov, milost i spas, na njegovu porodicu i ashabe koji su postigli vječnu sreću. Oporučujem sebi i vama bogobožnost! Uzvišeni kaže: “O vjernici bojte se Allaha onako kako se treba bojati, i umirite samo kao muslimani.” (Ali Imran, 102) Prolaze sati i godine, zatvaraju se stranice naših životnih etapa, čovjek ostaje zbunjen brzinom protoka dana, približavanjem vremena, isprepletenošću stanja i događaja, prolaskom života, i svim onim što nose minuli dani i godine, od riječi i djela, svjestan da ih vrijeme neće izbrisati, i da nikada, koliko god vremena prošlo, neće zastarjeti, i neće nestati poput prašine u vjetru. Sve to dovodi muslimana u poziciju razmišljanja, uzimanja pouke i propitivanja. Uzvišeni kaže: “I tako Mi Gospodara tvoga, njih ćemo sve na odgovornost pozvati za ono što su radili!” (El-Hidžr, 92–93) Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Čovjekova stopala neće se pomjeriti na Sudnjem danu dok ne bude upitan za četiri stvari: za život, u čemu ga je proveo, za znanje, šta je uradio s njim, za imetak, kako ga je stekao i u šta ga je potrošio, i za tijelo, u čemu je oronulo.” (Tirmizi)

Šerijatski tekstovi potvrđuju činjenicu, koja nije skrivena nijednom muslimanu, da je svaka njegova riječ zapisana, svaki postupak budno praćen, svaka tajna poznata i svaki šapat čujan. Sve to zabilježeno je u knjizi svakog obveznika, u koju se zapisuju njegova djela i ispisuje njegov životni put, i ona je njegova lična odgovornost. U toj knjizi pomno su zabilježena susva djela,

svakog trenutka i vremena, u njoj nema ubrzavanja niti odgađanja. Stranice djela svakog pojedinačnog dana uzdižu se prije noći, a stranice djela svake noći uzdižu se prije izlaska sunca. Ebu Musa el-Eš'ari, radijallahu anhu, kazuje: “Jednom prilikom Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ustao je među nama i kazao pet stvari: Uzvišeni Allah ne spava, i Njemu ne priliči da spava, spušta i uzdiže pravdu, Njemu se uzdižu djela noći prije djela dana, i djela dana prije djela noći.” (Muslim)

Kada čovjeku dođe smrt, prekida se njegova veza sa svim na dunjaluku, osim sa stranicama njegovih djela, koje će s njim ući u kabur, i pratiti ga prilikom proživljenja, i u svim stanjima na Sudnjem danu, na siratu i na mizanu (prilikom vaganja djela). Kada nastupi Sudnji dan, razlistat će se stranice ljudskih djela, razletjet će se knjige i uspostaviti će se vage. Uzvišeni kaže: “I svakom čovjeku ćemo ono što uradi o vrat privezati, a na Sudnjem danu ćemo mu knjigu otvorenu pokazati: “Čitaj knjigu svoju, dosta ti je danas što ćeš svoj račun polagati!” (El-Isra, 13–14)

Događaj izlaganja listova ispisanih našim djelima zaista će biti strašan prizor, koji će izazivati strah i nevjericu, prizor od kojeg će se srca i duše tresti. Uzvišeni kaže: “I vidjet ćeš sve narode kako na koljenima kleče; svaki narod bit će prozvan prema svojoj Knjizi: ‘Danas ćete biti nagrađeni ili kažnjeni prema tome kako ste postupali! Ova Knjiga Naša o vama će samo istinu reći, jer smo naredili da se zapiše sve što ste radili.’” (El-Džasije, 28–29)

Tamo, na mjestu velikog izlaganja, dok ljudi sa strepnjom budu čekali gdje će biti odvedeni, svako će primiti svoje listove, i ovaj događaj bit će znakovit i uveliko će odrediti dalju sudbinu svakog pojedinca, ili će to biti radost i sreća ili tuga i nesreća. Ko prihvati svoju knjigu u desnu ruku, njegova duša će se smiriti, njegov strah ublažiti i obuzet će ga osjećaji radosti i zadovoljstva, a kome knjiga bude data u lijevu ruku, njegova sudbina bit će očaj, propast i nesreća. Uzvišeni kaže: “Onaj kome bude knjiga njegova u desnu ruku njegovu data lahko će račun položiti i svojima će se radostan vratiti; a onaj kome bude knjiga njegova iza leđa njegovih data propast će prizivati i u ognju će gorjeti.” (El-Inšikak, 7–12)

Mizan koji će biti uspostavljen na Sudnjem danu jeste mizan pravde, koji neće razlikovati ljude po ugledu i porijeklu, i neće mjeriti težinu njihovih tijela, nego će isključivo mjeriti njihova djela. Uzdići će stepen i mjesto Allahu

pokornom i poslušnom, a spustiti i uniziti mjesto i stepen grešnika. Uzdići će onoga ko je izvršavao farzove i klonio se harama, a uniziti onoga ko je griješi prema Gospodaru, kršio Njegove zabrane i granice. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Na Sudnji dan doći će ogroman i debeo čovjek, a kod Allaha neće vrijediti ni koliko je krilo komarca. Čitajte: ‘... i na Sudnjem danu nikakva im značaja nećemo dati’ (El-Kehf, 105).” (Buhari)

Ako su ovo poznate stvari, onda je obaveza svakog muslimana da se zapita o onome što je prošlo od njegovog života i što je zapisano u njegovim listovima: postoji li mogućnost da se nadoknadi ono što je prošlo? Ili da se pobrišu grijesi i ono što su njegove ruke požnjele? I da li postoji mogućnost da se loša djela pretvore u dobra? Onaj ko čita i proučava šerijatske tekstove, bili oni iz Kur’ana ili iz sunneta, naći će da je iznad Arša blagi i milostivi Gospodar, brižan prema Svojim robovima, Koji je otvorio vrata nade i poziva da se nadoknadi propušteno i ono što će doći, prije nastupanja edžela, činjenjem djela koja će iskupiti grijeha i obrisati loša djela. Uzvišeni Gospodar podario je Svojim robovima odabrana vremena, koja se smjenjuju u toku cijele godine, i u kojima im On uvećava nagradu. On pruža Svoju ruku noću da bi oprostio onima koji su griješili danju, i pruža Svoju ruku danju da bi oprostio onima koji su griješili noću. Kada rob uradi dobro djelo, milostivi Gospodar upiše mu deset dobrih djela, pa do sve do sedam stotina i više puta, a ko uradi loše djelo, On mu upiše samo jedno loše djelo. On za one, koji Mu se iskreno pokaju, kaže: “... ali onima koji se pokaju i uzvjeruju i dobra djela čine, Allah će njihova hrđava djela u dobra promijeniti, a Allah prašta i samilostan je” (El-Furkan, 70). Ovaj ajet dokaz je veličine Allahove dobrote prema ovome ummetu. Vjerodostojni hadisi koji govore o ovoj temi su mnogobrojni.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je:

“Ko provede ramazan u ibadetu, vjerujući u Allaha i nadajući se Njegovoj nagradi, bit će mu oprosteni raniji grijesi.”

“Nadam se da će post dana Arefata iskupiti grijeha prošle i naredne godine, a post dana Ašure iskupiti grijeha prošle godine.”

“Ko kaže: ‘Subhanallahi ve bi hamdihi! – Slavljen i hvaljen neka je Allah!’ stotinu puta u jednom danu, bit će mu oprosteni grijesi, makar ih bilo koliko je morske pjene.”

“Kada imam kaže ‘amin’, kažete i vi ‘amin’, jer će onome onaj čije se aminanje podudari sa aminanjem meleka biti oprosteni prošli grijesi.”

“Nijedan čovjek neće se abdestiti i upotpuniti svoj abdest, a zatim klanjati namaz, a da mu neće biti oprosteno ono što je učinio od tada pa do tog namaza sve dok ga ne obavi.”

“Kada se abdesti rob musliman ili mu'min i opere svoje lice, sa njegovog lica, s vodom, ili sa zadnjom kapi vode, spadne svaki grijeh u koji je gledao svojim očima. Kada opere svoje ruke, iz njegovih ruku s vodom, ili sa zadnjom kapi vode, izađe svaki grijeh koji su činile njegove ruke. Kada opere svoje noge, iz njih s vodom, ili sa zadnjom kapi vode, izađu svi grijesi prema kojima su išle njegove noge, tako da izađe potpuno čist od grijeha.”

Poslanik je upitao ashabe: “Šta mislite kada bi ispred vrata nekog od vas bila rijeka i on se u njoj kupao pet puta dnevno, da li bi na njemu ostalo nečistoće?”, a oni su rekli: “Ne bi ostalo ništa nečistoće.” Na to on reče: “To je primjer pet dnevnih namaza, kojima Allah briše grijeha.”

“Pet dnevnih namaza, džuma do džume i ramazan do ramazana iskupljuju grijeha koji su učinjeni između njih, ako se budu izbjegavali veliki grijesi.” Većina islamskih učenjaka smatra da iskupljenje obuhvata male, ali ne i velike grijeha, jer je za velike grijeha potrebna tevba – pokajanje.

Što se tiče riječi Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: “Ko obavi hadž radi Allaha, i ne bude govorio ružne riječi i ne bude činio grijeha, vratit će se svojoj kući čist od grijeha kao na dan kada ga je majka rodila”, one ukazuju na to da hadž mebrur (ispravno obavljen i kod Allaha primljen hadž) briše i velike grijeha.

Časni Kur'an utemeljio je pravilo koje unosi radost u grudi, odagnava brigu i budi ambicije kod onih koji žele pobrisati svoje grijeha: “I obavljaj molitvu početkom i krajem dana, i u prvim časovima noći! Dobra djela zaista poništavaju hrđava.” (Hud, 114) To je pravilo brisanja i poništavanja grijeha dobrim djelima, kao što su namaz, post, sadaka, spominjanje Allaha, učenje Kur'ana, tesbih (subhanallah), tehlil (la ilahe illallah), dobročinstvo prema stvorenjima, pozivanje k Allahu, navraćanje na dobro i odvrćanje od zla. Razmisli samo o očiglednoj Allahovoj pažnji i dobročinstvu prema Njegovim robovima: svaka nedaća koja zadesi muslimana, ma koliko bila mala i neznatna, ogromna je prilika za brisanje i iskupljenje grijeha. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Muslimana neće zadesiti ni umor, ni napor, ni briga, ni neugodnost,

ni tuga, neće ga, čak, ni trn ubosti a da mu Allah time neće oprostiti neke njegove grijeha.” (Buhari)

Veličanstvenije od toga jeste da se brisanje grijeha proteže dokle god traje nedaća, iskušenje, tako da musliman sretne svog Gospodara bez ijednog grijeha. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Vjernik i vjernica neprestano će nailaziti na iskušenja sve dok ne sretnu Allaha bez ijednog grijeha.” Obrati pažnju na ovaj briljantni stil i retoriku, kojom nam Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, osjetilnim primjerom pokušava dočarati značenje “opadanja grijeha”. Ebu Zerr, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, izašao u vrijeme dok je lišće opadalo s grana, pa je uzeo dvije grane drveta, protresao ih, i rekao: “O Ebu Zerre!” “Odazivam ti se, Allahov Poslanice”, rekao je Ebu Zerr, a Poslanik je rekao: “Zaista rob musliman obavi namaz, kojim želi Allahovo lice, pa s njega spadnu grijesi kao što s ovog drveta opada lišće.” (Ahmed)

Pametan musliman neće se prepustiti činjenju grijeha i nemarnosti pravdajući to hadisima koji ulijevaju nadu u oprost i milost, jer niko ne može garantovati za sebe da će mu grijesi biti obrisani i oprosteni, zbog postojanja mogućnosti da se nešto ispriječi između njega i brisanja grijeha. Spasit će se samo onaj koji slijedi put ravnoteže između straha i nade, i koji čini mnogo dobrih djela, i uz to ima lijepo mišljenje o svom Gospodaru, oprezan je prema velikim grijesima i ne potcjenjuje ni male grijeha. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Čuvajte se ‘bezazlenih’ grijeha (grieha koje ljudi smatraju bezazlenima), jer je primjer ‘bezazlenih’ grijeha kao primjer ljudi koji su se ulogorili u dolini i naložili vatru da ispeku hljeb, pa je svaki od njih donosio drva i stavljao ih na vatru, dok nisu prepekli hljeb. Koji god se čovjek prepusti ‘bezazlenim’ grijesima, oni ga unište.”

Zatim, znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šalžite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur’anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

KAKO DOČEKUJEMO NOVU HIDŽRETSKU GODINU? (MEKA)

Hatib: dr. Usama ibn Abdullah Hajjat
4. muharem 1443. po Hidžri / 13. august 2021.

Hvala Allahu Koji je Sunce učinio izvorom svjetlosti, a Mjesec sjajnim, položaje mu odredio da biste znali broj godina i računanje. Hvalim Allaha, Silnoga, Onoga Koji mnogo daruje. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Allahov rob i poslanik, najbolji čovjek koji se bojao Svoga Gospodara i poslušan Mu bio. Allahu moj, smiluj se, spasi i blagoslovi Svoga roba i poslanika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, njegovu porodicu, ashabe i sve one koji ih slijede u dobročinstvu. Bojte se Allaha, o ljudi, i opskrbite se najboljom opskrbom kojom ćete uspješno preći dionice svoga života i postići Allahovu blizinu na Dan povratka.

O muslimani, ispraćaj prošle i doček nove godine prilika je da oni koji su razumom obdareni zastanu, razmisle, uzmu pouku i pogledaju sunce koje izlazi svakog dana na istoku i zalazi na zapadu, i pogledaju mjesec kada se tek pojavi kako je tanak, a onda nakon što se upotpuni, opet počne da se smanjuje, sve dok se u potpunosti ne izgubi iz vida, da razmisle o novoj godini, čiji im se kraj u početku čini dalekim, a zatim njegovi mjeseci i dani prođu kao tren i dođe kraj godine. Tada će shvatiti da je upravo to primjer dunjaluka, u njegovom sjaju i ukrasu, i primjer čovjekovog životnog vijeka u iščezavanju i prolasku, i to je činjenica koja nije skrivena nijednom pametnom čovjeku, s tim da tu činjenicu, kod nekih ljudi, pokrivaju zastori nemara, i od nje odvrćaju samoobmana, duga nada, lažna nadanja i pretpostavke koje nemaju veze sa realnošću. Shvatanje ove istine trebalo bi ih podstaći da pogledaju iza sebe, analiziraju svoja djela u prethodnoj godini i svedu račun sa samima sobom, kako bi popravili ono što su pokvarili, nadoknadili ono što su propustili i ispravili ono što su krivo učinili, a da ustraju na Pravom putu i čvrsto se drže istine ako

su bili od dobročinitelja i upućenih. Ono što će im na najbolji način pomoći u tome jeste iskrena tevba – pokajanje, koju je Allah naredio svim vjernicima, kur'anskim ajetom: “I svi se Allahu pokajte, o vjernici, da bi ste postigli ono što želite” (En-Nur, 31), i kajanje zbog onoga što je prošlo, ostavljanje grijeha, čvrsta odluka da se neće vratiti grijehenu i iskorištavanje pet stvari koje je oporučio Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem: “Iskoristi pet stvari prije pet drugih: mladost prije starosti, zdravlje prije bolesti, bogatstvo prije siromaštva, slobodno vrijeme prije zauzetosti i život prije smrti.” (Hakim, Mustedrek, s vjerodostojnim senedom)

U mladosti, zdravlju, bogatstvu i slobodnom vremenu kriju se snaga, odlučnost, aktivnost, posvećenost i usmjerenost ka svakom dobru, a u njihovim suprotnostima je slabost, neodlučnost, tjeskoba u prsima, neaktivnost, teret, mnoštvo obaveza i rastrojenost koji čovjeka odvrćaju od svega toga i zagorčavaju mu život. Zbog toga je pametan čovjek uvijek na oprezu i budno pazi da mu ne izmakne nijedan trenutak života, bilo odgađanjem, koje troši ljudski život, a ne donosi mu nikakvu korist u vjeri i na dunjaluku, ili neznanjem koje ga navodi na slijeđenje strasti, zbog nepoznavanja onoga što mu koristi i šteti, i njegovo stanje najsličnije je stanju onoga ko se našao u tminama iz kojih nikako ne može izaći. Trud takvog čovjeka uzaludan će biti i njegova će djela propasti.

Najbolje čime možemo dočekati novu godinu jesu pokornost Allahu i razni oblici dobrih djela, prije svega: post u Allahovom mjesecu muharremu, koji je najvredniji post nakon ramazana. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Najvredniji post nakon ramazana jeste post Allahovog mjeseca muharrema.” (Hadis)

Najpritrđeniji post u mjesecu muharremu jeste post Dana Ašure, za koji je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Post Dana Ašure nadam se da će iskupiti čovjekove grijeha iz prethodne godine.” (Muslim) U ovom mjesecu činite što više dobrih djela, koja će vas približiti vašem Gospodaru, i kojima ćete ispuniti vaše vrijeme onim što će vam donijeti radost kada sretnete svoga Gospodara. Početi novu godinu pokornošću, završiti godinu hadžom, umrom i postom Dana Arefata za one koji nisu bili na hadžu, i drugim oblicima pobožnih djela, pokazatelj je da je život muslimana, od početka do kraja, ispunjen pokornošću Allahu i Njegovim spominjanjem. “Reci: ‘Klanjanje moje,

i obredi moji, i život moj, i smrt moja doista su posvećeni Allahu, Gospodaru svjetova.” (El-En’am, 162–163)

Neka brz protok dana i godina bude najbolji podsticaj vama da uzmete pouku i razmišljate o isteku rokova i prolaznosti života, činite dobročinstvo sebi kontinuiranim propitivanjem i obračunom vlastite duše, njenim održavanjem na Pravom putu, odvrćanjem od grijeha i izbjegavanjem oponašanja onih na čije nas je stanje Allah upozorio, a čija su srca vremenom otvrdnula, o čemu Uzvišeni kaže: “Zar nije vrijeme da se vjernicima srca smekšaju kad se Allah i Istina koja se objavljuje spomene, i da oni ne budu kao oni kojima je još davno data Knjiga, pa su srca njihova, zato što je proteklo mnogo vremena, postala nemilosrdna, i mnogo od njih su nevjernici.” (El-Hadid, 16)

Sjetite se dolaska pred svog Gospodara i stajanja pred Njim na Dan velikog straha: “Oni misle da se dogoditi neće, a Mi znamo da sigurno hoće, onoga Dana kada nebo bude kao talog od zejtina, a brda kao vuna šarena, kada bližnji neće bližnjega ništa pitati, iako će jedni druge vidjeti. Nevjernik bi jedva dočekao da se od patnje toga Dana iskupi sinovima svojim, i ženom svojom, i bratom svojim, i porodicom svojom koja ga štiti, i svima ostalima na Zemlji – samo da se izbavi. Nikada! Ona će buktinja sama biti koja će udove čupati, zvat će onoga ko je glavu okretao i izbjegavao i zgrtao i skrivao.” (El-Mearidž, 6–18)

Molite Allaha da dane koje dočekujete učini boljima od onih koji su prošli, i da novu godinu učini godinom dobra, dobročinstva, bogobožnosti, pobjede, uzdizanja i ponosa ummeta najboljeg čovjeka i Poslanika, alejhis-salatu ves-selam.

O vjernici, vjernik koji moli svoga Gospodara Vjerovjesnikovom dovom: “Allahu moj, učini moj život povećanjem svakog dobra, a smrt odmorom od svakog zla”, nastoji iskoristiti priliku života u činjenju svakog dobra i onoga čime je zadovoljan njegov Gospodar, i onoga što će povećati njegovu vrijednost i njegov život učiniti ljepšim. I zato se vjernik raduje blagodatni produženja života i svakoj novoj godini koju dočeka, jer u tome vidi priliku za povećanje dobrih djela koja će ga približiti njegovom Gospodaru i dati mu priliku da nadoknadi ono što je propustio i prema čemu je bio nemaran, iskrenim pokajanjem i predavanjem Božijoj volji, a to je potvrda riječi Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: “Vjerniku produženje života ne povećava ništa drugo nego dobro.” (Muslim)

Bojte se Allaha i zahvaljujte Mu što vam je dao priliku koju nije dao mnogima čije su stranice života zatvorene, koji su pokriveni zemljom, pa nisu upotpunili prethodnu godinu, a bili su potpuno zdravi, ispravnog vida i sluha. Hafiz Ibn Redžeb rekao je: “Neko je usnio jednog dobrog prethodnika, pa mu je rekao: ‘Kajemo se zbog velike stvari: znamo a više nismo u stanju da bilo šta uradimo, a vi radite a ne znate. Tako mi Allaha, jedan ili dva tesbiha (subhanallah), rekat ili dva rekata u stranicama naših djela draži su nam od dunjaluka i svega na njemu.”

Neki učenjaci iz prvih generacija kazali su: “Svaki dan koji vjernik živi je dobitak.” Iskoristite, o vjernici, priliku nove godine za povećanje činjenja svih vrsta dobrih djela i bit ćete od onih koji će postići ono što žele, a čuvajte se upropaštavanja dana i noći kao što to rade nemarni.

Uvijek imajte na umu da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na pečata svih poslanika, Muhammeda, sina Abdullahova, sallallahu alejhi ve sellem, pa je rekao: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

VRIJEDNOST ČESTOG SPOMINJANJA ALLAHA (MEDINA)

Hatib: dr. Ali ibn Abdurrahman el-Huzejfi
11. muharrem 1443. po Hidžri / 20. august 2021.

Hvala Allahu, Vladaru, Svetom, Onome Koji je bez nedostataka, Uzvišenom i Plemenitom, našem Gospodaru, sveta su imena Njegova, uzvišena su svojstva Njegova. On je hvaljen onoliko koliko je sam Sebe pohvalio, mi Ga ne možemo pohvaliti onoliko koliko On zaslužuje. Njemu pripada hvala na dunjaluku i ahiretu, trajno i vječno. Zahvaljujem svom Gospodaru na blagodatima i dobrima kojima nas je darovao, koje znamo i ne znamo. On je vlasnik svih blagodati. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji nema druga, Silnog, Kojem se niko ne može suprotstaviti, i svjedočim da je naš vjerovjesnik i prvak Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, poslan sa jasnim svjetlom, kojim je Allah suzbio mnogoboštvo i zabludu. Allahu moj, smiluj se, spasi i blagoslovi Svoga roba i poslanika Muhammeda, njegovu porodicu i plemenite ashabe. Bojte se Allaha, tražite Njegovu blizinu činjenjem dobrih djela, preziranjem i ostavljanjem grijeha. Ko se bude Allaha bojao, On će ga zaštititi, a ko bude slijedio svoje strasti i dā prednost ovom nad onim svijetom, upropastio je sebe i izgubio je vječni užitek na ahiretu. Uzvišeni kaže: "... onda će onome koji je obijestan bio i život na ovome svijetu više volio Džehennem prebivalište postati sigurno. A onome koji je pred dostojanstvom Gospodara svoga strepio i dušu od prohtjeva uzdržao Džennet će boravište biti sigurno." (En-Naziat, 37–41)

O muslimani, Allah vas naziva vjernicima, najboljim svojstvom kojim čovjek može biti opisan, i poziva da Mu se približite čineći dobra djela i čuvajući ih od onoga što će ih poništiti i umanjiti njihovu vrijednost. Uzvišeni kaže: "O vjernici, Allaha se bojte i nastojte da Mu se umilite i na Putu Njegovu se borite da biste postigli što želite." (El-Maida, 35)

El-vesila – sredstvo umiljavanja Allahu, spomenuta u ajetu, označava svako pobožno djelo, činjenje dobrih djela i ostavljanje zabrana, a obuhvata, svojim značenjem, i sredstva za činjenje pobožnih djela. Djelo koje objedinjuje sve vrste pobožnih djela, koje čuva od kazni, najsveobuhvatniji put za činjenje dobra i tvrđava koja štiti od propasti i zla jeste zikrullah – spominjanje, slavljenje, hvaljenje Allaha. On upotpunjuje farzove i vadžibe, nadoknađuje nedostatke u ibadetima, uvećava nagradu za dobra djela i briše grijeha i loša djela. Dovoljno mu je nagrade, vrijednosti i počasti to što ga je Allah učinio sastavnim dijelom namaza, hadža i drugih oblika pokornosti, i što je propisan u svim situacijama. Prvi i osnovni temelj vjere, kelimei-šehadet – ešhedu en la ilahe illallah, sadrži zikrullah, a svi propisi i norme njegovi su tumači i ogranci.

Svjedočenje da nema boga osim Allaha predstavlja tevhidul-ma'bud – izdvajanje jedinog i istinitog Boga, Allaha, u smislu obožavanja, a svjedočenje da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Allahov poslanik predstavlja tevhidul-metbu – izdvajanje poslanika u smislu njegovog slijeđenja. Uzvišeni kaže: “O vjernici, ne odlučujte se ni za što dok za to ne upitate Allaha i Poslanika Njegova, i bojte se Allaha! Allah, zaista, sve čuje i sve zna.” (El-Hudžurat, 1)

Allah, džellešanuhu, ni u jednom ibadetu koji je propisao ne zahtijeva mnoštvo i povećanje, kao što je to slučaj sa zikrullahom, za koji je rekao: “O vjernici, mnogo Allaha spominjite i hvalite, i ujutro i navečer Ga veličajte” (El-Ahzab, 41–42), osim što se sličan zahtjev prenosi i za salavat na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, u hadisu: “Donosite što više salavata na mene petkom, jer vaši salavati meni se predočavaju” (Hadis je vjerodostojan i bilježe ga Ahmed, Ebu Davud i Ibn Hibban od Evsa ibn Evsa, radijallahu anhu), i u hadisu: “Ko na mene donese jedan salavat, Allah će na njega donijeti deset salavata, obrisat će mu deset grijeha i uzdignut će ga za deset stepeni.” Salavat na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, vid je oduživanja našem Vjerovjesniku, sallallahu alejhi ve sellem, i dova za sve što je učinio za vjeru, i borio se na njenom putu najpotpunije što je mogao, i za svako dobro i iskreni savjet koji je podario ummetu. Svako dobro djelo koje musliman uradi i nagrada za to djelo zasluga su Allahovog poslanika, i put prema Džennetu je njegov put. O vrijednosti zikra govore riječi Uzvišenog: “... i Allaha mnogo spominjite, da biste postigli što želite” (El-Džuma, 10), i riječi Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: “Primjer onoga koji spominje Allaha i onoga koji Ga ne spominje je

kao primjer živog i mrtvog čovjeka.” (Buhari i Muslim) Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Hoćete li da vas obavijestim o vašem najvrednijem djelu, najčišćem kod vašeg Gospodara, koje će vas uzdići na najviše deredže i koje je bolje za vas od dijeljenja zlata i srebra, i bolje od toga da se sukobite s neprijateljem i ubijate ih i oni vas ubijaju?” Rekli su: “Da, Allahov Poslaniče, želimo.” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče im: “To djelo je zikrullah.” (Hadis je vjerodostojan i bilježe ga Ahmed, Tirmizi i Hakim od Ebu Derdaa, radijallahu anhu.) Ebu Seid el-Hudri, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, upitan: “Ko će imati najveću deredžu kod Allaha na Sudnjem danu?” pa je rekao: “Oni koji Allaha puno spominju.” (Tirmizi) Abdullah ibn Muslim, radijallahu anhu, rekao je: “Neki je čovjek došao kod Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i rekao: ‘Allahov Poslaniče, islamskih propisa je mnogo i to nam stvara poteškoću, pa možeš li nas uputiti na neko sveobuhvatno djelo kojeg ćemo se pridržavati?’ Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče mu: ‘Neka tvoj jezik uvijek bude vlažan od spominjanja Allaha.’” (Ahmed, Tirmizi, Ibn Madža i Ibn Hibban) Zikr čisti ljudska djela, nadoknađuje njihove nedostatke i briše grijeh. Zikr ima tri nivoa.

Prvi nivo, spominjanje Allaha srcem, za koje Uzvišeni Allah daje nagradu, iz Svoje darežljivosti i plemenitosti. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Rekao je Allah: ‘Ja se prema Svom robu ophodim onako kako on misli o Meni, i Ja sam s njim kada god Me spomene. Ako Me spomene u sebi, i Ja njega spomenem u Sebi.’” (Buhari i Muslim)

Drugi ili srednji nivo, spominjanje Allaha jezikom, uz djelimičnu odsutnost srca. Onaj ko spominje Allaha jezikom, čini veliko dobro, a nagradu za njega ne zna niko osim Allaha, i ona je veća od nagrade za prvi nivo, jer u njemu, osim srca, učestvuje i jezik. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Čovjek izgovori riječi, kojima se postiže Allahovo zadovoljstvo, ne pridajući im pažnju, a Allah ga zbog njih uzdigne na stepene.” (Buhari)

Treći nivo, spominjanje Allaha jezikom i srcem u isto vrijeme, te razmišljanje o njegovim značenjima i svijest o Allahovoj veličini. Ovaj nivo je najveći nivo, i onaj ko ga čini, pretekao je druge u dobrim djelima i postigao je najveće deredže. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Čovjek koji posvjedoči da nema boga osim Allaha i da sam ja Njegov poslanik, iskreno iz svoga srca, i ustraje u tome do smrti, ući će u Džennet.” (Ahmed) U ovom hadisu govori

se o podudarnosti jezika i srca u spominjanju Allaha. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da mu je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Koga sretnoš iza ovog zida, a svjedoči da nema boga osim Allaha, čvrsto vjerujući svojim srcem u te riječi, obraduj ga Džennetom.” (Muslim)

Značenje “zikrullah” je spominjanje veličanje i hvaljenje Gospodara, uzvišen neka je, učenjem tehlila (la ilahe illallah), tekbira (Allahu ekber), tahmida (elhamdulillah), tesbiha (subhanallah), izgovaranjem riječi la havle ve la kuvvete illa billahil-azim, mnoštvom istigfara (traženja oprosta), učenjem dove. Donošenje salavata na Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, spada u zikr, kao i negiranje svih nedostataka i mahana našem Gospodaru i svega što ne priliči Njegovoj uzvišenosti, veličini, snazi, gordosti, savršenstvu, i negiranje bilo kakve sličnosti između Njega i Njegovih stvorenja. Najvredniji oblik veličanja i hvaljenja Gospodara svjetova jeste veličanje i hvaljenje Njegovim lijepim imenima, savršenim svojstvima i mudrim djelima, kao što je to slučaj sa Ajetul-Kursijjom, i završetkom sure El-Hašr, i veličanje Gospodara spominjanjem Njegovih blagodati prema stvorenjima.

Uzvišeni kaže: “O ljudi, sjetite se milosti kojom vas Allah obasipa. Postoji li, osim Allaha, ikakav drugi stvoritelj koji vas sa neba i iz zemlje opskrbljuje? Osim Njega nema drugog boga, pa kuda se onda odmećete?” (Fatir, 3)

“I sjetite se Allahove milosti prema vama kada ste bili jedni drugima neprijatelji, pa je On složio srca vaša i vi ste postali, milošću Njegovom, prijatelji; i bili ste na ivici vatrene jame, pa vas je On nje spasio. Tako vam Allah objašnjava Svoje dokaze, da biste na Pravom putu istrajali.” (Ali Imran, 103)

Zikr je lahak na jeziku, a težak na mizanu – ahiretskoj vagi. On će dati svoje plodove, očistiti srca i popraviti djela samo ukoliko se temelji na ljubavi prema Allahu i ljubavi prema Njegovom Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem. Najbolji zikr je učenje Kur’ana, jer Kur’an sadrži sve oblike hvaljenja i veličanja Gospodara, spominjanja blagodati, detalje šerijatskih propisa, podsticanje na svako dobro i upozorenje na svako zlo.

O muslimani, ovo je zikr sa svim svojim dobrotama, blagoslovima, koristima i svjetlošću, a nagrada za njega je ono što oko nije vidjelo i što ljudsko srce nije osjetilo. O nagradi za zikrullah govore sljedeći hadisi. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ko kaže: ‘La ilahe illallahu vahdehu la šerike lehu, lehul-mulku ve lehul-hamdu, ve

huve ala kulli šej'in kadir' na početku dana, deset puta, imat će nagradu kao da je oslobodio deset robova, i bit će mu upisano stotinu dobrih djela i obrisano stotinu grijeha, i bit će zaštićen od šejtana u tom danu sve dok ne omrkne. Bolji od njega je samo onaj ko to izgovori više puta.” (Buhari i Muslim)

Ummu Hani, radijallahu anha, kazala je: “Rekla sam: ‘Allahov Poslaniče, preporuč mi neko djelo koje mogu činiti sjedeći’, pa mi je rekao: ‘Stotinu puta izgovori ‘subhanallah’, to je kao da si oslobodila stotinu robova iz potomstva Ismaila, alejhis-selam, i stotinu puta izgovori ‘elhamdulillah’, to je kao da si opremila stotinu konja za borbu na Allahovom putu, i stotinu puta izgovori ‘Allahu ekber’, to je kao da si pripremila stotinu deva za žrtvovanje, koje su primljene kod Allaha, i stotinu puta izgovori ‘la ilahe illallah’, ispunit ćeš prostor između nebesa i Zemlje.” (Ahmed, Nesai i Hakim, hasen)

Nu'man ibn Bešir, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Od riječi kojima slavite i veličate Allaha jesu riječi ‘subhanallah’, ‘elhamdulillah’ i ‘la ilahe illallah’, a kada ih izgovorite, one se uspnu do Arša, i zuje kao što pčela zuji, kazujući o onome ko ih je izgovorio.” (Ibn Madža i Hakim, sahih)

Muaz, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ni za čim stanovnici Dženneta neće žaliti kao što će žaliti za trenutkom koji im je prošao a u njemu nisu spominjali Allaha” (Taberani, sahih), tj. žalit će kada vide koliku je nagradu Allah pripremio za zikir i pored njegove lahkoće. Nagrada za zikrullah – spominjanje Allaha jeste i to da će Allah onoga koji Ga bude spominjao zaštititi od šejtana.

Haris ibn Haris el-Ešari, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Allah je Jahjau, sinu Zekerijaavom, objavio da naredi svom narodu da čini pet stvari, a jedna od njih je zikrullah. Primjer onoga koji spominje Allaha je kao primjer čovjeka kojeg su slijedili njegovi neprijatelji, pa se on sklonio u sigurnu tvrđavu i spasio se od njih. Isto tako čovjek se ne može spasiti od šejtana osim zikrullahom.” (Tirmizi, Ibn Hibban i Hakim, sahih)

Najveća nagrada za zikrullah je ulazak u Džennet i spas od Vatre, a Allahovo zadovoljstvo veće je od toga. Allah će onoga koji Ga bude spominjao spasiti od nevolja, iskušenja i opasnosti. Uzvišeni kaže o Junusu, alejhis-selam: “... i

da nije bio jedan od onih koji Allaha hvale, sigurno bi ostao u utrobi njenoj do Dana kad će svi biti oživiljeni.” (Es-Saffat, 143–144)

Za zikrullah su predviđene i sljedeće nagrade:

– Lijep spomen na dunjaluku i ahiretu. Allah, džellešānuhu, kaže: “Sjećajte se vi Mene, i Ja ću se vas sjetiti, i zahvaljujte Mi, i na blagodatima Mojim nemojte neblagodarni biti!” (El-Bekara, 152)

– Jačanje duha i tijela, pomoć u izvršavanju ibadeta i zaštita od činjenja harama, i olakšavanje stjecanja opskrbe. Abdullah ibn Amr, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Nuh, alejhisselam, rekao je svom sinu: ‘Oporučujem ti dvije vrste zikra: subhanallah i elhamdulillah, tim riječima Allaha mole i slave sva Njegova stvorenja, i zbog njih Allah opskrbljuje stvorenja.’” (Nesai i Hakim, sahih)

– Zaštita od licemjerstva, koje se smatra jednim od najvećih iskušenja u vjeri.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, birao je jezgrovite riječi u dovama i zikrullahu. Jedna od jezgrovitih dova kojoj je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, podučio Džuvejrijju bint Haris, radijallahu anha, jeste dova: “Subhanallahi ve bi hamdihi, adede halkihi ve rida nefsihi, ve zinete aršihi ve midade kelimatihī. (Neka je slavljjen Allah i hvaljen onoliko koliko je Njegovih stvorenja, i koliko je zadovoljan, i koliko je težak Njegov Arš i koliko je tinte za Njegove riječi.)” (Muslim)

Umama, radijallahu anha, kazuje: “Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao mi je: ‘Hoćeš li da te podučim koji je najbolji zikr, u danu i noći? Subhanallahi adede ma halek, ve subhanallahi mil’e ma halek, ve subhanallah adede kulli šej’, ve subhanallah mil’e kulli šej’, ve subhanallahi adede ma ahsa kitabuahu, ve subhanallah mil’e ma ahsa kitabuahu. Vel-hamdulillahi adede ma halek, vel-hamdulillahi mil’e ma halek, vel-hamdulillahi adede kulli šej’, vel-hamdulillahi mil’e kulli šej’, vel-hamdulillahi adede ma ahsa kitabuahu, vel-hamdulillahi mil’e ma ahsa kitabuahu.’” (Neka je slavljjen Allah onoliko koliko ima Njegovih stvorenja i neka je slavljjen Allah koliko je dovoljno da se ispuni sve što je stvorio i slavljjen neka je Allah koliki je broj svega postojećeg i neka je slavljjen Allah koliko je dovoljno da ispouni sve postojeće i neka je slavljjen Allah koliko ima pobrojanih stvorenja u Zaštićenoj ploči (Levhi-mahfuzu). Neka je hvaljen Allah onoliko koliko ima Njegovih stvorenja i neka je hvaljen Allah koliko je dovoljno da se ispuni sve što je stvorio i hvaljen neka je Allah

koliko je broj svega postojećeg i neka je hvaljen Allah koliko je dovoljno da ispuni sve postojeće i neka je hvaljen Allah koliko ima pobrojanih stvorenja u Zaštićenoj ploči.) (Bezzar i Taberani, hasen) Uzvišeni kaže: "... i muškarcima koji često spominju Allaha i ženama koje često spominju Allaha – Allah je, doista, za sve njih oprost i veliku nagradu pripremio." (El-Ahzab, 35)

O vjernici, potražite kod Allaha utočište od nemarnosti, zapostavljanja istine i lažnog nadanja. Svakom od vas propisan je edžel, smrtni čas, koji približava ono što je daleko i uništava ono što je novo. Allah vam je naredio da slijedite Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, riječima: "Vi u Allahovom Poslaniku imate divan uzor za onoga koji se nada Allahovoj milosti i nagradi na onome svijetu, i koji često Allaha spominje." (El-Ahzab, 21)

Aiša, radijallahu anha, rekla je: "Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, spominjao je Allaha u svim situacijama." (Muslim)

Zejd b. Eslem kazuje: "Musa, alejhis-selam, rekao je: 'Gospodaru moj, podario si mi mnoge blagodati, pa me uputi i da Ti mnogo zahvaljujem!'", pa mu je Uzvišeni odgovorio: 'Mnogo Me spominji i zikr čini, pa ako tako postupiš, bit ćeš Mi zahvalan, a ako zaboraviš na Mene, bit ćeš nezahvalan.'" (Bejheki, *Šuabul-iman*)

Naši ispravni prethodnici spominjali su Uzvišenog Allaha u svim situacijama, kontinuirano, zbog njihove potpune i iskrene ljubavi prema Allahu. Prenosi se da je Ebu Hurejre imao uže sa hiljadu čvorova, i ne bi zaspao dok ne bi upotpunio svoj uobičajeni broj zikra, pomažući se njime u brojanju. (Ebu Nuajm, *Hiljetul-evlija*). Ibn Sirin je često izgovarao: "Subhanallahil-azim", a Halid b. Mi'dan je, pored toga što je mnogo učio Kur'an, svaki dan po četrdeset hiljada puta Allaha veličao izgovarajući "subhanallah". (Ebu Nuajm, *Hiljetul-evlija*)

U današnjem vremenu svaki musliman ima prijeku potrebu za zikrom, zbog postojanja mnogih fitni i iskušenja, kao i zbog toga što je mnoga srca zadesio nemar i obmanutost ukrasima i ljepotama dunjaluka, i što su izložena raznim strastima i sumnjama. Svaki musliman trebao bi da nabavi i posjeduje određene zbirke dova i zikrova kako bi iz njih naučio određene korisne zikrove i praktikovao ih, a jedna od najkorisnijih zbirki jeste i knjiga *Tuhfetuz-zakirin*, ali i mnoge druge.

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio:

“Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šalžite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

DUNJALUK JE SVIJET ISKUŠENJA, A AHIRET DOM SREĆE (MEDINA)

Hatib: dr. Salah ibn Muhammed el-Budejr
19. muharrem 1443. po Hidžri / 27. august 2021.

Neka je hvala Allahu Čijim se pomenom duša krasi i pred Čijom veličanstvenošću čela ničice padaju. Neka je slavljen Onaj Koji je svake hvale vrijedan. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Kome niko nije ravan. Niko ne može poništiti ono što On uspostavi, niti iko može uspostaviti ono što On odredi da propadne. Niko ne može obustaviti ono što On daruje, niti iko može dokinuti Njegovu odredbu. Svjedočim da je Muhammed Allahov rob i poslanik, kojeg je Uzvišeni odabrao i objavom darovao.

Gospodar i svaki rob pokorni salavat donesoše, i svi dobri ljudi što na jasnom putu Istine hodiše; na odabranoga Muhammeda od stvorenja najboljega, na čestitoga učenoga svjetlom Božijim obasanoga; od stvorenja najboljega što im na Uputu kazuje, na iskrenoga vrloga pokornošću Božijom ispunjenoga; neka su Allahov mir na njega kad god povjetarac mili, puhne ili kad se ptica jutrom za nafakom svojom zaputi.

Uzvišeni Gospodaru, neka su mir i blagoslov na našeg Poslanika, na njegovu časnu porodicu, vrle ashabe, oduvijek i zauvijek, sve do Sudnjega dana.

Poštovani vjernici, budimo bogobojažni, tragajmo za Allahovim zadovoljstvom čineći dobra djela i kloneći se nevaljalih, kao što u Kur'anu stoji: "O vjernici, bojte se Allaha istinskom bogobojažnošću i umirite samo kao muslimani!" (Ali Imran, 102)

Ovaj svijet je mjesto traganja za ispunjavanjem potreba i zadovoljavanjem prohtjeva. Ovaj svijet je prolazna ljepota kojom će biti obmanuti samo oni koji slabo stvari procjenjuju.

DunjaluK je hlad kratki ili san prolazni, time se pronicljivi ne dade prevariti; danas ti lice okreće i riječi slatke niže, a sutra drugog po licu svilom miluje.

Uzvišeni Allah o nevjernicima kaže: “Njih je život na Zemlji bio obmanuo i oni će sami protiv sebe posvjedočiti da su bili nevjernici.” (El-En’am, 130)

Uzvišeni kaže: “Ali, vi više život na ovom svijetu volite, a onaj svijet je bolji i vječan je.” (El-A’la, 16–17) U vezi s tim Ibn Mesud, radijallahu anhu, kaže: “Mi dunjaluk živimo sada, dok nam je ahiret opisan, ali ga ne proživljavamo svojim čulima. Tako smo se prihvatili onoga što možemo prije dobiti, a zanemarili smo ono što kasnije dolazi. Ipak, dunjaluk je prolazan i bezvrijedan, poput je iluzije, kao povjetarac brzo prođe. Sve što se nalazi u tom svijetu prolazno je i nestaje, ma koliko dugo trajalo i korijene pustilo. Suđeni čas svima će doći i najvrednije odnijeti, oštrinom mača i brzinom strelice. Oštrouman je onaj ko se blagovremeno spremi, sve potrebno za odlazak pripremi, čini dobra djela prije nego što mu smrt iznenada dođe, prije nego što kasno bude. A, onaj ko je obmanut i nezalica zaboravlja smrtne muke, svoje dane bespovratno traći, zanemaruje posljedice svojih djela, zaokupiran je gomilanjem i nadmetanjem, ništa drugo ne vidi.

Nezalica teška, ništa ga obuzdava, uvijek u nemaru svom živi i uživa; dan za danom živi i tome se veseli, da ga muke velike sutra čekaju zaboravlja.

Poštovani vjernici, smrt nas svakog trenu vreba. Nemarni odlaze s ovoga svijeta, ostavljajući svoje bližnje u tuzi. Za života su ih u dobro uvijek pozivali, ali su nemarom protkani hodili kroz život: ničije pravo nisu ispoštovali, nevoljniku nisu darovali, znanje nisu širili, vodu nekom nisu doveli ni bunar iskopali, vočku nisu posadili, ni džamiju sagradili, ni Mushaf uvakufili, niti bilo kakav hajr za sobom ostavili. Zar im parametri nisu pogrešno postavljani, a planiranje nakrivo nasadeno?!

Svako ko je sebi dobro uskratio, ne čineći dobra djela prijeko potrebna za onaj svijet, svako ko se posvetio gomilanju imetka za druge, ne ostavljaju ništa sebi udjeljivanjem na putu dobra, čime se ne priprema za putovanje na drugi svijet – potrebno je da dobro razmisli o tome šta čini i kako se ophodi prema činjenici da ćemo svi jednog dana otići s ovog svijeta i da uz to počne udjeljivati iz svog imetka nešto što će biti razlogom da mu budući život bude bolji. Abdullah b. Šihhir, radijallahu anhu, kazuje: “Zatekao sam Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da uči suru Et-Tekasur (Zaokuplja vas nastojanje da što imućniji budete...). Nakon što ju je proučio, rekao je: ‘Sin Ademov ponavlja: ‘Ovo je moj imetak, ovo sam ja privrijedio...’ Zar ti, Ademov sine, pripada išta

povrh toga što si potrošio za jelo, dao za odjeću koja će se poderati, ili zauvijek sebi sačuvao time što si udijelio?” (Muslim)

Abdullah b. Mesud, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, upitao: “Kome je od vas imetak njegovog nasljednika draži od vlastitog imetka?” Prisutni odgovoriše: “Allahov Poslaniče, svakome od nas draži je njegov imetak.” Na to Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: “Čovjeku istinski pripada samo onaj dio imetka koji je poslao ispred sebe, a sve što kod sebe zadrži pripada njegovim nasljednicima.” (Buhari)

Imetak svoj si nasljednicima svojim ostavio, kamo sreće da znam šta ti imadeš od toga; oni poslije tebe raduju se i na sebe troše, kako li ti dane provodiš nakon što ih napusti; Tugovanje im dosadi – niko više te ne oplakuje, samo se o nasljedstvu priča i oštro raspravlja.

Drugi pjesnik u stihovima konstatuje da će imetak škrstice potrošiti njegovi nasljednici, nemarni novi vlasnik ili će odnijeti nedaće koje čovjeka zadese:

Grabljivac sakupljajući imetak život protraći, životnim nedaćama i nasljednicima na sto stavlja; kao dudov svilac koga ono što gradi uništava, dok drugi njegovim trudom i kućom se koriste.

Zato je potrebno da svi, bez izuzetka, poslušamo svoje srce, a nikako svoja čula, i da uvijek imamo na umu dan kada ćemo napustiti ovaj svijet, da ne zaboravimo koliko nas je poznanika napustilo, koliko je vršnjaka bespovratno otišlo, koliko komšija nije više među nama. Zato ostavimo klicu dobra za sobom, posadimo stabljiku koja će drugima hlad pružati kada nas više ne bude na ovom svijetu. Nikako neće biti jednaki rezultati djela koje svojim rukama privedemo kraju i kome svu svoju pažnju posvetimo s djelom koje ostavimo u amanet nekome poslije nas, ne znajući da li će izvršitelj ili nadzornik to uraditi na pravi način ili će naša oporuka postati predmetom modifikacije, odgađanja i ne realizirati se.

Svako ko dosljedno ne izvršava naredbe svoga Gospodara, Koji ga je raznim blagodatima opskrbio, potrebno je da se zapita do kada će pokajanje u njegovom životu biti “na čekanju”, do kada će vjera biti zapostavljena, da li će se htjeti pokajati tek kada ugleda onaj svijet vlastitim očima ili kada se smrt spusti kao teški gost, kada osjeti gorčinu kajanja za propuštene prilike, kada poželi zamoliti svoga Gospodara da mu produži život nakratko, kako bi popravio ono što je krivo činio, zatražio halala od onoga kome je učinio

nepravdu, oprost od onih kome je nešto našao učinio, kako bi imao vremena vratiti imetak koji je silom otuđio, prava koja je oteo.... Kamo sreće da će to biti moguće! To nikome neće biti udovoljeno!

Ukoliko se uistinu bojiš za sebe, plašiš se kazne Gospodara – počni raditi na tome da sustigneš ono što si propustio, prestani s činjenjem nevaljalih djela, kloni se svega što je zabranjeno, neka ti ružna djela budu ispod časti. Neka ti ono što je dopušteno bude dovoljno, dadni svakome pravo koje mu pripada, isplati onima kojima si dužan dugove, iskreno se pokaj za ono što si činio u prošlosti, prestani činiti grijeha prije nego što bude kasno. Svim svojim bićem okreni se svom Gospodaru, nastoj biti blizu Onom Ko te ni iz čega stvorio, iskreno se pokaj za svoje grijeha i svoj nemar. Kao što se uvijek naglašava, onaj ko se pokaje za svoje grijeha čist je kao da ih nije ni imao.

Gospodaru naš, podari da se iskreno pokajemo Tebi, smiluj se našoj slabosti i bespomoćnosti, učini da nam srca žude za onim što si Ti priredio. Gospodaru naš, daruj nam to u ime naše vjere i zbog toga što smo se iskreno uzdali u Tebe.

Gospodaru naš, daruj da se probudimo iz vlastitog nemara, spasi nas od kobnih djela naših i oprosti nam sve naše grijeha.

Gospodaru naš, podari zdravlje bolesnima među nama, smiluj se umrlima, odagnaj nedaću od nevoljnika, daruj nam pobjedu nad neprijateljima.

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šalžite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

BLAGODAT POVRATKA U ŠKOLSKE KLUPE (MEKA)

Hatib: dr. Abdullah ibn Avad el-Džuheni
25. muharrem 1443. po Hidžri / 3. septembar 2021.

Hvala Allahu, Čijom se dobrotom upotpunjavaju dobra djela, i Koji daje i plemenit je, i Koji obilno daruje, i Koji smrt i život daje, i Koji na smijeh i plač navodi. Njemu pripadaju ponos i gordost na nebesima i na Zemlji, On je Silni i Mudri. Donosim salavate i selame na Miljenika, kojim je Allah uputio srca, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i spas, i na njegovu porodicu i ashabe do Sudnjeg dana. Bojte se Allaha, Uzvišenog, o muslimani, budite svjesni Njegovog nadzora, pokoravajte se Njegovoj naredbi i nemojte Mu biti nepokorni. “Mi smo onima kojima je data Knjiga prije vas, a i vama, već zapovjedili da se bojite Allaha.” (En-Nisa, 131) Bogobojaznošću se postiže Allahova zaštita i uspjeh, bogobojaznost vodi ka izlazu iz svakog iskušenja, uzdiže na visoke stepene, uvodi u Džennet i spašava od Vatre. O vjernici, zahvaljujemo Allahu, Dobročinitelju, Blagodarnom, na velikim blagodatima koje nam je olakšao i kojima nas je obdario, a jedna od tih blagodati jeste blagodat koju svjedočimo ovih dana – pohađanje redovne nastave i povratak učitelja, učiteljica i djece u škole, koledže i univerzitete. Zaista je to lijep prizor koji je sve nas obradovao. Da, to je prizor ponosa i počasti. Uzvišeni kaže: “Allah će one, među vama, koji vjeruju i kojima je dato znanje uzdignuti za stepene. Allah dobro zna ono što radite.” (El-Mudžadela, 11)

Znanje je najčasnija stvar kojoj čovjek može težiti, najvrednije što se može tražiti i najkorisnija opskrba. Znanje je zaostavština i naslijeđe vjerovjesnika, život za ljudska srca, svjetlost za oči, lijek za grudi, vježba za naš um, slast za dušu, utjeha za usamljene, putokaz za zbunjene. Znanje je vaga kojom se mjere riječi, postupci i stanja. Ono nam pomaže u spoznaji i obožavanju Allaha, spominjanju, hvaljenju i veličanju. Allah je učene ljude uzeo za svjedoke u najčasnijem svjedočenju, svjedočenju tevhida – Njegove jednoće, i njihovo

svjedočenje spomenuo je u Kur'anu, uz Svoje i svjedočenje meleka, čime je potvrdio njihovu pravednost, jer se od nepravednih ne prima svjedočenje. Znanje je Allahov svjedok na Zemlji, i svjetlost među Njegovim robovima i njihov putokaz i vodič ka Džennetu. Uzvišeni kaže: "Allah svjedoči da nema drugog boga osim Njega – a i meleki i učeni – i da On postupa pravedno. Nema boga osim Njega, Silnog i Mudrog!" (Ali Imran, 18)

O muslimani, znanje i briga o njemu spada u nužne interese i elementarne, individualne i kolektivne potrebe jednog društva. Znanje je uslov napretka naroda i država, a bez znanja nema ni popravka ni napretka. Potreba ljudi za znanjem veća je od njihove potrebe za hranom i vodom, jer su hrana i voda potrebni nekoliko puta na dan, a znanje je potrebno onoliko koliko je udisaja i izdisaja. Potrebno je, na početku nove školske godine, podsjetiti naše učenike i učenice na poštivanje adaba traženja znanja, a prvi od tih adaba jesu bogobojaznost, iskrenost, strpljivost, podnošenje teškoća, širokogrudnost, poniznost, čuvanje od oholosti i samodopadljivosti, kao i poštivanje učitelja kroz pomno slušanje i učtivo obraćanje. Moja poruka tebi, učitelju i učiteljice, jeste da se bojite Allaha u pogledu vašeg odnosa prema učenicima i učenicama, koji su vam povjereni u emanet, i da slijedite primjer prvog učitelja u ovome ummetu, vjerovjesnika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem. On je bio najbolji učitelj, brižan, milostiv, blag i saosjećajan. Olakšavao je, a nije otežavao, okupljao je, a nije rastjerivao. Bio je nasmijan i uvijek vedar i radostan. Slijedite njegov primjer! Počašćeni ste istom misijom koju su imali vjerovjesnici i poslanici i to vas obavezuje na ispunjavanje vaših učiteljskih i odgojnih zadataka. Molim Allaha da nas uputi na Pravi put i na ono što je ispravno.

Moja poruka očevima i majkama je da se boje Allaha i da se brinu o onima koje im je On povjerio. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "Allah će svakog čovjeka pitati o onome što mu je povjerio, čuvao on to ili zapostavio, sve dok ga ne bude pitao za članove njegove porodice." (Ibn Hibban sa dobrim senedom) Podučite svoje sinove i kćeri, Allah vas čuvao, pravima učitelja i učiteljica, prije nego što sjednu u kružoke znanja. Zasadite u njihova srca ljubav prema znanju i učenicima, i poštovanje prema učiteljima i učiteljicama. Objasnite im da je stjecanje znanja pobožno djelo koje približava Allahu i kojim se postiže Njegovo zadovoljstvo. Uzvišeni kaže: "I bojte se Allaha – Allah vas uči, i Allah sve zna." (El-Bekara, 282)

O muslimani, bojte se Allaha onako kako Ga se treba bojati, i čvrsto se držite principa la ilahe illallah, jer to je najjača veza. Čuvajte se grijeha, jer vaša tijela ne mogu izdržati vatru. Budite ponizni pred Allahom, jer onoga ko se ponizi pred Allahom, On će uzvisiti, a onoga ko se bude oholio pred Allahom, On će uniziti. Čije sjeme bude bogobojaznost, ubrat će lijepo plodove. Znajte da je najljepši govor Allahova Knjiga, a najbolja uputa je uputa Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem. Najgore stvari u vjeri su uvedene nove stvari u vjeru. Svaka nova stvar je novotarija, svaka novotarija je zabluda, a svaka zabluda vodi u Vatru. Allaha molimo da sve nas opskrbi korisnim znanjem i dobrim djelima, i da uputi naše sinove i kćeri, i podari im pomoć, dobro, uspjeh i spas, i da nagradi učitelje i učiteljice, očeve i majke najboljom nagradom, i pomogne ih u izvršenju njihove misije.

O vjernici, Uzvišeni Allah naredio nam je da donosimo salavate i selame na Allahovog Poslanika, pa je rekao: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjetrovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56) Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “U čijem prisustvu budem spomenut, neka donese na mene salavat, Allah donese deset salavata na onoga ko na mene donese jedan salavat.”

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

NAMAZ – RODNA KIŠA ZA SRCA VJERNIKA (MEDINA)

Hatib: dr. Ahmed ibn Talib ibn Abdulhamid
2. safer 1443. po Hidžri / 10. septembar 2021.

Hvala Allahu, Koji Sebi nije uzeo djeteta i Koji u vlasti nema ortaka, i Kome ne treba zaštitnik zbog nemoći, i hvaleći Ga veličaj. Neka su salavat i selam na Njegovog posljednjeg poslanika i najbolje stvorenje, našeg prvaka Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem.

“O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

O vjernici, zaista je namaz radost očiju onih koji istinski vole Allaha, i užitak duša onih koji samo Njega obožavaju, i stvarno stanje iskrenih, jezičak na vagi onih koji hode Pravim putem. Namaz je Allahova darovana milost Njegovim robovima, On ih je na njega uputio i s njim upoznao, iz milosti i plemenitosti prema njima, kako bi njegovim obavljanjem postigli najveće počasti, i približili se Njemu. Nije im ga propisao zato što su mu njihovi ibadeti potrebni, nego iz Svoje dobrote i blagodati prema njima. Učinio ga je ibadetom srca i tijela u isto vrijeme, i dao je srcu, u njemu, najveći mogući udio, kako bi se ono potpuno predalo svome Gospodaru, uživalo u ljubavi prema Njemu i bilo radosno zbog stajanja pred Njim. Uzvišeni kaže: “Pomozite sebi strpljenjem i molitvom, a to je, zaista, teško, osim poslušnima, koji su uvjereni da će pred Gospodara svoga stati i da će se Njemu vratiti.” (El-Bekara, 45–46) Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Istinska radost data mi je u namazu.” Kada bi Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, prolazio kroz tešku situaciju, utočište je tražio u namazu. Allah, džellešānuhu, iskušao je Svoje robove prohtjevima i strastima i njihovim uzrocima, pa im je iz Svoje milosti i dobročinstva propisao “gozbu” koja je objedinila različite vrste poklona, darova, ukrasa, i pozvao ih je na nju svaki dan pet puta, i učinio je da svaka vrsta i svako stanje unutar ove “gozbe” ima svoj užitak i korist, kako bi Ga na najpotpuniji način obožavali,

i kako bi uvećao njihov ugled, i oprostio im grijehе. Svako stanje u namazu ima svoju radost, koju klanjač pronalazi u snazi srca, olakšanim pokretima tijela i nagradi za svaki njegov postupak na Dan susreta sa svojim Gospodrom. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Šta mislite da se pored vrata vaše kuće nalazi rijeka u kojoj se kupate pet puta na dan, da li bi išta od prljavštine ostalo na vašem tijelu?” Ashabi su rekli: “Ne bi ostalo ništa od prljavštine.” Na to Poslanik reče: “Takav je primjer pet dnevnih namaza, Allah njima briše grijehе.” Jednog dana Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, spomenuo je namaz, pa je rekao: “Ko ga bude čuvao, on će mu biti svjetlost, dokaz i spas na Sudnjem danu.” Uzvanik će s ove “gozbe” otići nahranjen i napojen onim što mu je njegov Gospodar pripremio, i zaodjeven odjećom kabula – primanja djela, nakon što je njegovo srce pogodila suša, glad i žeđ. Uzvišeni kaže: “Ti idi Pravim putem, kao što ti je naređeno, i neka tako postupe i vjernici koji su uz tebe, i objiesni ne budite, jer On dobro vidi ono što radite. I ne držite stranu onih koji nepravедno postupaju, pa da vas vatra prži; vi nemate drugih zaštitnika osim Allaha, inače, nema vam pomoći! I obavljaj molitvu početkom i krajem dana, i u prvim časovima noći! Dobra djela zaista poništavaju hrđava. To je pouka za one koji pouku žele. I strpljiv budi! Allah doista neće uskratiti nagradu onima koji dobra djela čine. A zašto je među narodima prije vas bilo samo malo čestitih, koji su branili da se na Zemlji nered čini, koje smo Mi spasili! A oni koji su zlo radili odavali su se onome u čemu su uživali, i grešnici su postali. Gospodar tvoj nije nikada nepravедno uništavao sela i gradove ako su stanovnici njihovi bili dobri. A da je Gospodar tvoj htio, sve bi ljude sljedbenicima jedne vjere učinio. Međutim, oni će se uvijek u vjerovanju razilaziti, osim onih kojima se Gospodar tvoj smiluje. A zato ih je i stvorio. I ispunit će se riječ Gospodara tvoga: ‘Napunit ću, zaista, Džehennem džinima i ljudima – zajedno!’ A sve ove vijesti koje ti o pojedinim događajima o poslanicima kazujemo zato su da njima srce tvoje učvrstimo. I u ovima došla ti je prava istina, i pouka, i vjernicima opomena. I reci onima koji neće da vjeruju: ‘Radite što god možete, a i mi ćemo raditi;

i čekajte, i mi ćemo čekati!’ Allah zna tajne nebesa i Zemlje i Njemu se sve vraća, zato se samo Njemu klanjaj i samo se u Njega uzdaj! A Gospodar tvoj motri na ono što radite.” (Hud, 112–123)

O vjernici, s obzirom na to da se “suša” i “glad”, koji pogađaju ljudske duše, ponavljaju i traju, Allah, džellešānuhu, s vremena na vrijeme, obnavlja poziv na ovu “gozbu”, iz Svoje milosti i dobrote. Čovjek, tako, moli “kišu” od Onoga u Čijim je rukama rodna kiša za srca, kako se ne bi “osušili” plodovi imana i čvrstog ubjedenja. Uzvišeni Allah kaže: “Obavljaj propise molitve kad sunce s polovine neba krene, pa do noćne tmine, i molitvu u zoru jer molitvi u zoru mnogi prisustvuju. I probdij dio noći u molitvi – to je samo tvoja dužnost; Gospodar tvoj će ti na onome svijetu hvale dostojno mjesto darovati. I reci: ‘Gospodaru moj, učini da umrem, a da si Ti zadovoljan mnome i učini da iz mrtvih ustanem, a da si Ti zadovoljan mnome, i daruj mi od Sebe snagu koja će mi pomoći!’ I reci: ‘Došla je istina, a nestalo je laži; laž, zaista, nestaje!’” (El-Isra, 78)

O vjernici! Uzvišeni Allah naredio je Jahjau, sinu Zekerijaavom, alejhimes-selam, pet stvari, da ih on sam radi i da naredi Benu Israilu da ih i oni rade, rekavši: “Allah vam je naredio namaz, i kada ga budete obavljali, nemojte se okretati, jer Allah upravi Svoje lice prema licu Svog roba, u namazu, sve dok se on ne okrene.” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, govorio je: “Čovjeku će od namaza biti upisano onoliko koliko je bio prisutan svojim umom.” Tajna, duša i suština namaza ogleda se u tome da se čovjek u potpunosti okrene ka Allahu, i kao što ne priliči klanjaču da okrene svoje lice od kible, isto tako mu ne priliči da okrene svoje srce od svoga Gospodara i zaštitnika. Kaba je kibla za lice klanjača, a Gospodar te kuće je kibla za njegovo srce. Ako upravi svoje lice Allahu, i Allah upravi Svoje lice njemu, a ako se okrene od Allaha i Allah se okrene od njega. Ko u potpunosti ostavi namaz, prekršio je ugovor, zanijekao je svoga Gospodra i okrenuo se od Njegovog spominjanja, pa kako li je samo prazan njegov život i koliko je njegovo sljepilo! Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ugovor između nas i njih (nevjernika i licemjera) je namaz, i onaj ko ga ostavi, uznevjerovao je.” Uzvišeni kaže: “A onaj ko okrene glavu od Knjige Moje, taj će teškim životom živjeti i na Sudnjem danu ćemo ga slijepim oživiti. ‘Gospodaru moj’, reći će, ‘zašto si me slijepa oživio kada sam vid imao?’ ‘Evo zašto’, reći će On, ‘dokazi Naši su ti dolazili, ali si ih zaboravljao, pa ćeš danas ti isto tako biti zaboravljen.’ I tako ćemo Mi kazniti sve one koji se pohotama previše odaju i u dokaze Gospodara svoga ne vjeruju. A patnja na onome svijetu bit će, uistinu, bolnija i vječna. Zar njima nije poznato

koliko smo naroda prije njih uništili, onih po čijim nastambama oni hode! To su, zaista, dokazi za ljude pametne. I da nije ranije izrečene riječi Gospodara tvoga, kazna bi već bila neminovna. Zato otrpi njihove riječi i obavljaj molitvu, hvaleći Gospodara svoga, prije izlaska sunca i prije zalaska njegovog, i obavljaj je u noćnim satima, i na krajevima dana – da bi bio zadovoljan. I nikako ne gledaj dugo ljepote ovoga svijeta koje Mi kao užitak raznim sortama nevjernika pružamo, da ih time na kušnju stavimo, ta nagrada Gospodara tvoga je bolja i vječna. Naredi čeljadi svojoj da namaz obavljaju i istraj u tome! Mi ne tražimo od tebe da se sam hraniš, Mi ćemo te hraniti! A samo one koji se budu Allaha bojali i grijeha klonili čeka lijep svršetak. Mnogobošci govore: ‘Zašto nam ne donese kakvo čudo od Gospodara svoga?’ A zar im ne dolazi objašnjenje o onome što ima u davnašnjim listovima? A da smo ih kakvom kaznom prije njega uništili, sigurno bi rekli: ‘Gospodaru naš, zašto nam nisi poslanika poslao, pa bismo riječi Tvoje slijedili prije nego što smo poniženi i osramoćeni postali.’ Reci: ‘Svi mi čekamo, pa čekajte i vi, a sigurno ćete saznati ko su bili sljedbenici prave vjere i ko je bio na Pravome putu.’” (Ta-ha, 124–135)

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šalžite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

MANIFESTACIJE ALLAHOVE POČASTI PREMA ČOVJEKU (MEDINA)

Hatib: dr. Ali ibn Abdurrahman el-Huzejfi
9. safer 1443. po Hidžri / 17. septembar 2021.

Hvala Allahu, Silnom, Oprostitelju, Koji noću zamjenjuje dan i danom zamjenjuje noć, a zaista je u tome pouka za one koji pouku primaju. Hvalim svoga Gospodara i zahvaljujem Mu na blagodatima, vidljivim i nevidljivim, koje niko, osim Njega, ne može pobrojati. Neka su sveta imena našeg Gospodara i uzvišena Njegova svojstva. Nema boga osim Allaha, Jedinog, Svemoćnog. Svjedočim da je naš vjerovjesnik i prvak Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, koji je vjernike obradovao Allahovom milošću i Džennetom, i upozorio na dunjalučku kaznu i vatru. Allahu moj, smiluj se, spasi i blagoslovi Svoga roba i poslanika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, i njegovu porodicu i čestite ashabe. Bojte se Allaha, tražite Njegovo zadovoljstvo i čuvajte se Njegove srdžbe i kazne. Uzvišeni kaže: “Gospodar tvoj stvara šta hoće, i On odabira. Oni nemaju pravo birati. Hvaljen neka je Allah i vrlo visoko iznad onih koje s njim izjednačuju!” (El-Kasas, 68)

Gospodar, Uzvišeni, stvorio je stvorenja Svojom moći, znanjem, mudrošću i milošću, i stvorio je ovaj nepregledni kosmos, i odredio mu rok do kojeg će trajati, i koji neće preći, i stvorio je u ovom vidljivom svijetu uzroke i ono što će se desiti kao rezultat tih uzroka. On je Stvoritelj uzroka i posljedica. Šta On hoće, to će biti, a šta On neće, to neće biti.

Uzvišeni Allah kaže: “Allah je Stvoritelj svega i On upravlja svim, u Njega su ključevi nebesa i Zemlje! A oni koji u Allahove dokaze ne vjeruju, oni će biti izgubljeni!” (Ez-Zumer, 62–63)

“Samo On stvara i upravlja! Uzvišen neka je Allah, Gospodar svjetova!” (El-A'raf, 54)

Čovjek je jedno od najčudesnijih Allahovih stvorenja, u kojem je Allah objedinio sva čudesna svojstva koja se, pojedinačno, mogu naći kod drugih stvorenja.

Uzvišeni kaže: “Mi čovjeka stvaramo u skladu najljepšem.” (Et-Tin, 4)

“... a i u vama samima – zar ne vidite?” (Ez-Zarijat, 21)

“Jedan od dokaza Njegovih je to što vas od zemlje stvara, i odjednom vas, ljudi, svuda ima razasutih.” (Er-Rum, 20)

Allah, džellešanuhu, podsjeća čovjeka na počasti koje mu je ukazao, i kaže: “Mi smo sinove Ademove, doista, odlikovali; dali smo im da kopnom i morem putuju, i opskrbili ih ukusnim jelima, i dali im velike prednosti nad mnogima koje smo stvorili.” (El-Isra, 70)

Allahova počast prema ljudskoj vrsti, na dunjaluku, opća je i obuhvata i vjernike i grešnike, i ogleda se u dostupnosti Njegovih blagodati svim ljudima podjednako, a posebna počast, koja se odnosi samo na vjernike, a u kojoj nevjernici neće imati nikakvog udjela, ogleda se u Allahovom zadovoljstvu i Džennetu na ahiretu. “Gospodar tvoj neće nikome nepravdu učiniti.” (E-Kehf, 49) Štaviše, Allah, džellešanuhu, Svoju počast, na ahiretu, ukazat će samo onim ljudima i džinima koji su Mu bili pokorni i odani. Ibn Asakir bilježi od Enesa ibn Malika, radijallahu anhu, da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Meleki su rekli: ‘Gospodaru naš, stvorio si nas i stvorio si čovjeka. Čovjeku si dao da jede hranu i pije piće, oblači odjeću, ženi se, jaše životinje, spava i odmara se, a nama nisi dao ništa od toga. Učini da njima pripadne dunjaluk, a nama ahiret.’ Allah, džellešanuhu, na to reče: ‘Onoga koga sam stvorio Svojim rukama i u njega udahnuo od Svog Ruha neću učiniti kao onoga kojem sam rekao ‘budi i on bi’.” Veličina Allahove dobrote i blagodarnosti prema čovjeku ogleda se i u tome što mu je potčinio dobra i blagodati ovog svijeta. Uzvišeni kaže: “Kako ne vidite da vam je Allah omogućio da se koristite svim onim što postoji na nebesima i na Zemlji i da vas darežljivo obasipa milošću Svojom, i vidljivom i nevidljivom? A ima ljudi koji raspravljaju o Allahu bez ikakva znanja, bez ikakve upute i bez knjige svjetilje.” (Lukman, 20)

“I daje vam da se koristite onim što je na nebesima i onim što je na Zemlji, sve je od Njega. To su, zaista, pouke za ljude koji razmišljaju.” (El-Džasije, 13)

Mudrost zbog koje Allah obasipa čovjeka blagodatima ogleda se u tome da Mu se čovjek pokori, bude Mu zahvalan i da ne smatra nikoga Njemu ravnim.

Uzvišeni kaže: "... i tako vam upotpunjava blagodat Svoju da biste bili poslušni." (En-Nahl, 81)

U tumačenju ovog ajeta Ibn Kesir je rekao: "On vam je dao ono što će vam pomoći u ostvarenju vaših interesa i u onome što vam je potrebno, da biste Mu bili pokorni i samo se Njemu klanjali." Razlog zbog kojeg je Allah, džellešahu, posvetio značajan prostor u Kur'anu stvaranju čovjeka, fazama i stanjima kroz koje prolazi u životu na ovom svijetu jeste kako bi ukazao na njegovu zadaću na ovom svijetu i podučio ga misiji i mudrosti stvaranja, i da je on izvršitelj Njegovih naredbi i zabrana, i da treba nositi emanet Njegovog šerijata i počast obožavanja Njega.

Uzvišeni kaže: "Zar čovjek misli da će sam sebi prepušten biti, da neće odgovarati?" (El-Kijame, 36) U tumačenju ovog ajeta Šafija je rekao: "Tj. da mu neće biti naređivano i zabranjivano." Uzvišeni kaže: "Zar ste mislili da smo vas uzalud stvorili i da Nam se nećete povratiti?" (El-Mu'minun, 115)

Jedna od nepromjenjivih uzročno-posljedičnih Božijih zakonitosti u kosmosu, koje je Uzvišeni pojasnio u Svojoj Knjizi, jeste da čovjekova djela unapređuju ovodunjalučki život ako su dobra i u njega unose nered ako su loša i pokvarena, i da se pozitivnost i negativnost ljudskih djela osjeti čak na životinjama, biljkama i plodovima, a sve kako bi se pokazala Allahova milost i pravednost, i kako bi se čovjek držao dobrih djela, a klonio se zabranjenih. Govoreći o blagoslovima i dobrima ovodunjalučkog života i njihovoj povezanosti s čovjekovim djelima Uzvišeni je rekao: "A da su stanovnici sela i gradova vjerovali i grijeha se klonili, Mi bismo im blagoslove i s neba i iz zemlje slali, ali, oni su poricali, pa smo ih kažnjavali za ono što su zaradili" (El-A'raf, 96); "A da sljedbenici Knjige vjeruju i grijeha se čuvaju, Mi bismo prešli preko ružnih postupaka njihovih i uveli bismo ih, sigurno, u džennetske bašče uživanja. Da se oni pridržavaju Tevrata i Indžila i onoga što im objavljuje Gospodar njihov, imali bi šta jesti, i od onoga što je iznad njih i od onoga što je ispod nogu njihovih. Ima ih i umjerenih, ali ružno je ono što radi većina njih" (El-Maida, 65–66). U Kur'anu, koji je objavljen muslimanima i ehlul-kitabijama, niko nije uspio izmijeniti nijedno slovo, zato što je zaštićen i čuvan od Allaha, džellešahu.

Uzvišeni kaže: “Bit će sigurni samo oni koji vjeruju i vjerovanje svoje s mnogoboštvom ne miješaju; oni će biti na Pravome putu.” (El-En’am, 82)

Uzvišeni kaže: “O vjernici, ako Allaha pomognete, i On će vama pomoći”, tj. ako vi pomognete Allahovu vjeru, On će vama pomoći.

Uzvišeni kaže: “... one koji će, ako im damo vlast na Zemlji, molitvu obavljati i milostinju udjeljivati i koji će tražiti da se čine dobra djela, a odvrćati od nevaljalih – a Allahu se na kraju sve vraća.” (El-Hadždž, 41) U tumačenju ovog ajeta Ibn Kesir je rekao: “Omer ibn Abdulaziz, Allah mu se smilovao, jednom je držao govor, pa je proučio ovaj ajet i rekao: ‘Ovaj ajet ne obavezuje samo vladara, nego i ljude kojima vlada. Hoćete li da vas obavijestim koja su vaša prava kod vladara i koja su prava vladara kod vas? Vaše pravo kod vladara je da od vas traži da izvršavate svoje obaveze prema Allahu, da provodi pravdu nad vama i da vas uputi na ono što je najbolje za vas, koliko god mu to mogućnosti dozvoljavaju, a njegovo pravo kod vas je da mu se pokoravate.’ Riječi Uzvišenog: ‘A Allahu se na kraju sve vraća’ garancija su onome koji bude radio ove četiri stvari da će biti zaštićen od smutnji i spletki neprijatelja, kao što kaže Uzvišeni: ‘I ako budete trpjeli i ono što vam se zabranjuje – izbjegavali, njihovo lukavstvo vam neće nimalo nauditi. Allah, zaista, dobro zna ono što oni rade’ (Ali Imran, 120). Dobra djela koja čovjek čini imaju pozitivnu refleksiju na cjelokupno društvo, ali i na njihovog počinioaca, kao što kaže Uzvišeni: ‘Onome ko čini dobro, bio muškarac ili žena, a vjernik je, Mi ćemo dati da proživi lijep život i doista ćemo ih nagraditi boljom nagradom nego što su zaslužili’ (En-Nahl, 97). Nasuprot ovome, pokvarenost čovjekovih djela šteti i njihovom počinocu i cjelokupnom društvu. Uzvišeni kaže: ‘Zbog onoga što ljudi rade, pojavio se metež i na kopnu i na moru, da im On dâ da iskuse kaznu zbog onoga što rade, ne bi li se popravili’ (Er-Rum, 41), i kaže: ‘Kakva god vas bijeda zadesi, to je zbog grijehova koje ste zaradili, a On mnoge i oprosti’ (Eš-Šura, 30).”

Razmisli, o čovječe, o stanju ljudi iz prijašnjih naroda koji su činili loša djela, kakva ih je kazna snašla! Uzvišeni kaže: “A koliko je bilo nevjerničkih sela i gradova koje smo uništili i poslije kojih smo druge narode podigli!” (El-Enbija, 11) Ibn Omer, radijallahu anhumu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Pet stvari je vezano za drugih pet stvari: nikada se u jednom narodu nije proširio razvrat a da se među njima nisu pojavili kuga i bolesti kojih nije bilo u ranijim generacijama; nikada njihovi vladari nisu odstupili

od Allahove knjige a da Allah nije dao da osjete žestinu jedni drugih; nikada jedan narod nije uskratio zekat a da im Allah nije uskratio kišu s nebesa, i da nije stoke nikada im ne bi spustio kišu; nikada nisu varali i zakidali na vagi i kantarau a da nisu kažnjeni nerodnim godinama, teškim životom i nepravednom vlašću, i nikada nisu pronevjerili zavjet dat Allahu i Njegovom poslaniku a da ih Allah nije prepustio njihovim neprijateljima koji je uzurpirao dio onoga što su imali u svom posjedu.” (Ibn Madža)

Uzvišeni kaže: “... i da je čovjekovo samo ono što sam uradi, i da će se trud njegov, sigurno, iskazati, i da će prema njemu u potpunosti nagrađen ili kažnjen biti, i da će se Gospodaru tvome ponovo vratiti.” (En-Nedžm, 39–42)

Čovječe, pogledaj Allahove blagodati prema tebi, koje ne može niko, osim Njega, pobrojati, i zahvaljij Mu na njima. Kada bi ti oduzeo i najmanju blagodat, niko ti je, osim Njega, ne bi mogao vratiti, iako, u suštini, ne postoji “mala” blagodat. Svojom ustrajnošću, o čovječe, pozitivnim djelovanjem, činjenjem dobra i ostavljanjem zla, pomažeš u čuvanju svoga društva i spašavaš svoju dušu od zala i Božije kazne. Znaj da si odgovoran za svoja djela, na ovom svijetu i nakon smrti, pa pogledaj šta ćeš reći svome Gospodaru. Uzvišeni kaže: “Ti ćeš, o čovječe, koji se mnogo trudiš, trud svoj pred Gospodarom svojim naći: onaj kome bude knjiga njegova u desnu ruku njegovu data lahko će račun položiti i svojim će se radostan vratiti; a onaj kome bude knjiga njegova iza leđa njegovih data propast će prizivati i u ognju će gorjeti.” (El-Inšikak, 6–12)

U hadisu se kaže: “Čovjekova stopala neće se pomjeriti na Sudnjem danu dok ne bude upitan za četiri stvari: za život – u čemu ga je potrošio, za mladost – kako ju je proveo, za imetak – kako ga je stekao i u čemu ga je potrošio i za znanje – šta je uradio s njim.”

Znaj, čovječe, da je tvoja vječna, stalna kuća, ona koja je pred tobom, koju ćeš nastaniti nakon smrti, pa blago tebi ako je ukrasiš svojim dobrim djelima, a teško tebi ako se zadovoljiš ovim svijetom i zaboraviš na ahiret. Dunjaluk odlazi od tebe, volio ti to ili ne, a ahiret ti ide u susret, onakvom kakav jesi i sa svime što si pripremio, i on te nikada neće napustiti.

O vjernici, “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56). Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko na mene donese jedan salavat, Allah na njega

donese deset salavata.” Donosite salavate i selame na najboljeg čovjeka, prvih i potonjih, i predvodnika svih poslanika.

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

POSljedICE VJEROVANJA U SUDNJI DAN NA DUNJALUKU I AHIRETU (MEDINA)

Hatib: dr. Abdulbari ibn Avad es-Subejti
16. safer 1443. po Hidžri / 24. septembar 2021.

Hvala Allahu, Čije se ime veliča sa munara i minbera. Hvalim Ga i zahvaljujem Mu u prošlosti, sadašnjosti i budućnosti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, Uzvišenog i Svemoćnog, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik. Ko mu se bude pokoravao, spasio se, a ko mu se suprotstavi, snaći će ga svaka nevolja i propast, neka su na njega Allahova milost, spas i blagoslov, i na njegovu porodicu i ashabe, koji su vjerovali u Allaha i Sudnji dan. Oporučujem sebi i vam bogobožnost. Uzvišeni kaže: “O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani.” (Ali Imran, 102)

Tema naše današnje hutbe je vjerovanje u Sudnji dan. A znaš li ti šta je to Sudnji dan? Jedna od osnovnih istina vjere i jedan od sastavnih dijelova vjerovanja. Sudnji dan je istina, stvarnost i ishod koji se ne može izbjeći i od kojeg se ne može pobjeći. Vjerovanje u Sudnji dan često se u Kur'anu i sunnetu spominje uporedo sa vjerovanjem u Allaha, kako bi se uspostavila i potvrdila veza, slijed i zavisnost između njih, jer je vjerovanje u Allaha početak, a vjerovanje u Sudnji dan je završetak. Sudnji dan će početi događajima kojima se čovječanstvo neće moći suprotstaviti. Nebo će se rascijepiti, planete će se sudarati, zvijezde će se raspršiti, mora će se jedna u druga ulijevati, brda će se srušiti. Kada se spomene Sudnji dan, prvo što nam naumpadne jesu strašni prizori i teške situacije koje su nužna posljedica vjerovanja u ovaj dan: ustajanje iz kaburova, polaganje računa, nagrada i kazna, sirat-ćuprija i vaga, šefat i Havd, podjela knjiga sa zapisanim djelima, Džennet i Vatra. Tog dana neki ljudi bit će pod zaštitom Milostivog i počašćeni gledanjem u Njegovo plemenito lice, a neki će “kušati” očaj i propast. Najupečatljiviji prikaz stanja ljudi u tom danu jesu riječi Uzvišenog: “na Dan kada će čovjek od brata svoga pobjeći i od majke

svoje i od oca svoga i od druge svoje i od sinova svojih – toga Dana će se svaki čovjek samo o sebi brinuti.” (Abese, 34–37)

Sudnji dan je Dan samobmane, Dan sastajanja, Dan međusobnog dozivanja, Dan okupljanja, Dan polaganja računa, i svako od ovih imena čini jednu od kockica mozaika sveukupnog značenja. Onaj ko proučava kur’anske i hadiske tekstove o ovoj temi, pronaći će veliki broj tekstova koji usađuju vjerovanje u Sudnji dan u ljudsku dušu, daju mu zapaženo mjesto u ljudskom životu i stavljaju ga u fokus interesovanja, koje nikada ne treba gubiti iz vida ili ga zaboraviti u kolotečini životnih obaveza. Svi ti mnogobrojni tekstovi otkrivaju sudbonosnu važnost vjerovanja u Sudnji dan, kao svojevrsnog čuvara od zablude, zaštite od slijeđenja strasti i svakog zla i podsticaja ka svakom dobru. Kada kod čovjeka oslabi vjerovanje u Sudnji dan, duša se osmjeli i prepusti zlu i pokvarenosti, a to se desi onog momenta kada se u srcu izgubi njegova suština i ovaj važan segment vjerovanja svede na kulturu i puku spoznaju, ili kada postane “zarobljenik” osjećaja, koji se čas “upale”, a čas “ugase”, a koji su nedovoljni da bi ga odvratili od zla i podstakli na činjenje dobrih djela. Dešava se da čujemo kur’anske ajete i hadise o Sudnjem danu, a da to ne ostavi nikakav poseban trag u našim životima, u našem ponašanju i međusobnim odnosima. Čudni su ljudi koji tvrde da vjeruju u Sudnji dan, bez konkretnih djela i pokornosti Uzvišenom. Uzvišeni kaže: “Ima ljudi koji govore: ‘Vjerujemo u Allaha i u onaj svijet!’ – a oni nisu vjernici.” (El-Bekara, 8) Ko istinski vjeruje u Sudnji dan, postupat će u skladu s tim. Uzvišeni kaže: “Ko žudi da od Gospodara svoga bude lijepo primljen, neka čini dobra djela.” (El-Kehf, 110) Ako prelistaš stranice Mushafa i detaljnije razmisliš o kur’anskim surama i ajetima, doći ćeš do zadivljujuće spoznaje o postojanju neraskidive veze između svih djela, malih i velikih, i Sudnjeg dana i velikih tragova i plodova koje vjerovanje u Sudnji dan uzrokuje u našim životima. Prvi i najvažniji plod vjerovanja u Sudnji dan jeste ispunjavanje srca ihlasom – iskrenošću prema Allahu, džellešanuhu. Uzvišeni kaže: “O vjernici, ne kvarite svoju milostinju prigovaranjem i uvredama, kao što to čine oni koji troše imetak svoj da bi se ljudima pokazali, a ne vjeruju ni u Allaha ni u onaj svijet.” (El-Bekara, 264) Vjerovanje u Sudnji dan postavlja i učvršćuje temelje slijeđenja Vjerovjesnikove upute i njegovog sunneta. Uzvišeni kaže: “Vi u Allahovom Poslaniku imate divan uzor za onoga koji se nada Allahovoj milosti i nagradi na onome svijetu, i koji često Allaha spominje.”

(El-Ahzab, 21) Utjecaj vjerovanja u Sudnji dan proteže se na kompletan vjerski život muslimana, pa i njegov obredoslovni (ibadetski) aspekt, a najuzvišeniji od tih ibadeta svakako je razgovor s Allahom putem obavljanja namaza. Uzvišeni kaže: “Allahove džamije održavaju oni koji u Allaha i u onaj svijet vjeruju i koji molitvu obavljaju i zekat daju i koji se nikoga osim Allaha ne boje; oni su, nadati se je, na Pravome putu.” (Et-Tevba, 18)

Vjerovanje u Sudnji dan daje tvom životu vrijednost, smisao i poslanicu, i pred tvoje oči stavlja cilj ka kojem težiš i uzvišenu intenciju koju želiš postići. Onaj ko je svjestan postojanja Dženneta, prostranog kao što su prostrani nebesa i Zemlja, gledanja u Allahovo uzvišeno lice, susreta sa Vjerovjesnikom i plemenitim ashabima, Ebu Bekrom, Omerom, Osmanom i Alijom, radijallahu anhum, i sa odabranom skupinom i svima onima koje voli, sigurno će ići Pravim putem, imat će visoke ambicije, iskoristit će vrijeme, požurit će s činjenjem dobrih djela, neće dangubiti i baviti se besposlicama i živjet će u sjeni djela koja vječno ostaju. Ko se okrene Allahu na ovom svijetu, Allah će se okrenuti njemu na onom svijetu i približit će ga Sebi. Prizori Sudnjeg dana, pohranjeni u najintimnijim odajama srca, oživljavaju kod muslimana stepen “murakabe” – svjesti o Allahovom nadzoru, jačaju kod njega osjećaj budnosti, podstiču ga na samoobračun, uzdižu ga do vrhunca vjerovanja, nadahnjuju strpljenjem, zadovoljstvom i poniznim prihvatanjem Allahovih odredbi, a to su zaista uzvišene pozicije i deredže.

Čvrsto ubjeđenje u Sudnji dan razvija u srcu, usmjerenom ka Allahu, smirenost, potiskuje iz njega strah i nagovještava mu da tuga neće dospjeti do njega i da za nju, prema njemu, nema puta. Uzvišeni kaže: “Onima koji govore: ‘Gospodar naš je Allah’ – pa poslije ostanu pri tome – dolaze meleki: ‘Ne bojte se i ne žalostite se, i radujte se Džennetu koji vam je obećan.’” (Fussilet, 30) Svaki musliman zna da je jedan od neizbježnih momenata na Sudnjem danu odmazda, polaganje računa, ispunjavanje prava, i to saznanje ulijeva mu nadu i optimizam da će obespravljenom biti vraćeno njegovo pravo, da će silnik biti pokoren, da će siromahu biti nadoknađeno ono što mu je na dunjaluku uskraćeno, da će onaj ko je iskušan biti počašćen, i da će onaj kome je bilo šta uskraćeno na ovom svijetu pronaći nagrade za svoja dobra djela sačuvanim, jer to je dan kada će nagrade i kazne svima biti “uručene” u potpunosti. Plodovi vjerovanja u Sudnji dan vidljivi su u svakom aspektu i svakom detalju života

muslimana: kod trgovca u njegovoj istinoljubivosti i povjerljivosti, kod radnika u njegovoj čistoti, kod sudije u njegovoj pravdi, kod vladara u njegovoj samilosti, kod učitelja u njegovoj iskrenosti i lijepom savjetu. Svi oni znaju da su stvoreni za ahireta, i zbog toga daju prednost ahiretu nad dunjalukom. Vjerovanje u Sudnji dan čisti dušu od pohlepe i škrtosti i podstiče je da dijeli, daje i žrtvuje se. Uzvišeni kaže: “A ima beduina koji vjeruju u Allaha i u onaj svijet i koji smatraju da je ono što daju put da se Allahu približe i da Poslanikove blagoslove zasluže. To im je, zaista, dobro djelo. Allah će ih, sigurno, milošću Svojom obasuti, jer Allah prašta i samilostan je.” (Et-Tevba, 99) Jedan od plodova vjerovanja u Sudnji dan jeste i taj da ono kod muslimana razvija pozitivan stav prema životu i čini ga aktivnim učesnikom u izgradnji društva, poziva dobru, usmjerava ka dobročinstvu, voli drugima ono što voli sebi, savjetuje i usmjerava lijepom riječju. Uzvišeni kaže: “Oni u Allaha i u onaj svijet vjeruju i traže da se čine dobra djela, a od nevaljalih odvrćaju i jedva čekaju da učine dobročinstvo; oni su čestiti.” (Alu Imran, 114) Vjerovanje u Sudnji dan podstiče muslimana da bude svijetao primjer u društvu, pozitivan u svojim postupcima, interaktivan sa onima koji ga okružuju, da privlači ljude i bude privlačan, da njegove komšije budu sigurne od njegovog zla, da se plemenito odnosi prema gostima, održava rodbinske veze, poštuje starije i bude milostiv prema siročadima i nejakima. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ko vjeruje u Allaha i Sudnji dan, neka počasti svoga gosta. Ko vjeruje u Allaha i Sudnji dan, neka održava rodbinske veze. Ko vjeruje u Allaha i Sudnji dan, neka govori dobro, ili neka šuti.” (Buhari) Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko vjeruje u Allaha i Sudnji dan, neka počasti svoga komšiju.” (Buhari) Vjerovanje u Sudnji dan pomaže u samosavladvanju i kontroli vlastitih osjećaja i emocija, u radosnim i tužnim situacijama, i čuva ga od oholosti i srdžbe. Zejneba, kćerka Ebu Seleme, kazuje da je čula Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da kaže: “Ženi koja vjeruje u Allaha i Sudnji dan nije dozvoljeno da žali za umrlom osobom više od tri dana, osim za mužem, za njim može žaliti četiri mjeseca i deset dana.” (Buhari i Muslim)

Hvala Allahu Koji nas opskrbljuje Svojim blagodatima. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, naredio nam je da se odazovemo Njegovoj naredbi i zabrani, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik

Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, koji nam je naredio da slijedimo njegov sunnet i idemo njegovim putem, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i spas, i na njegovu porodicu i ashabe.

Bojte se Allaha onako kako se treba bojati. Kada vidimo svađe, razjedinjenost i zaostalost i stagnaciju muslimana, trebamo znati da je glavni uzrok svega toga slabost i pomanjknje istinskog ubjeđenja u Sudnji dan. Uzvišeni kaže: “O vjernici, pokoravajte se Allahu i pokoravajte se Poslaniku i predstavnicima vašim. A ako se u nečemu ne slažete, obratite se Allahu i Poslaniku, ako vjerujete u Allaha i u onaj svijet; to vam je bolje i za vas rješenje ljepše.” (En-Nisa, 59)

atim, znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

LIJEPO PONAŠANJE (MEDINA)

Hatib: dr. Husejn ibn Abdulaziz Alu Šejh
23. safer 1443. po Hidžri / 1. oktobar 2021.

Sva hvala i zahvala pripadaju Allahu. Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je naš vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i Njegov poslanik. Allahu moj, smiluj se, spasi i blagoslovi ga, i njegovu porodicu i ashabe.

O muslimani, ko želi sreću, neka se čvrsto drži bogobožnosti, a ko želi spas, neka se čvrsto drži pokornosti Gospodaru. “O vjernici, bojte se Allaha i govorite samo istinu, On će vas za vaša dobra djela nagraditi i grijehе vam vaše oprostiti. A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao – postići će ono što bude želio.” (El-Ahzab, 70–71)

O muslimani, jedno od najvrednijih djela i jedna najčišćih osobina jeste približavanje Allahu lijepim ponašanjem. Uzvišeni, opisujući Svoga vjerovjesnika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “jer ti si, zaista, najljepše ćudi.” (El-Kalem, 4) A Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Najbolji među vama jesu oni koji su najljepšeg ponašanja/ćudi.” (Muttefekun alejhi)

Lijepo ponašanje uzrok je ulaska u Džennet i postizanja zadovoljstva Milostivog. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Na Sudnjem danu na vagi neće biti ništa teže od lijepog ponašanja.” (Ovaj hadis islamski učenjaci ocijenili su vjerodostojnim.) Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, upitan je o najvećem uzroku ulaska u Džennet, pa je rekao: “Bogobožnost i lijepo ponašanje.” (Ahmed i drugi, a njegov lanac je vjerodostojan.)

Potpunost lijepog ponašanja ogleda se u tome da se musliman raduje susretu sa svojom braćom, da bude nasmijan, vedar, radostan, i to je jedno od najzahvalnijih djela i jedna od najpohvalnijih osobina. Uzvišeni kaže: “a

prema vjernicima blag budi.” (El-Hidžr, 88) Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ne potcjenjuj nijedno dobro djelo, makar da sretnoš svoga brata vedrog lica.” (Muslim)

Vedrina i nasmijanost prilikom susreta s drugim ljudima osobina je čovjeka izuzetnih moralnih vrlina. Džerir ibn Abdullah, radijallahu anhu, rekao je: “Nikada nisam sreo Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, još otkad sam primio islam, a da mi se nije nasmiješio.” (Muslim) Nastojte okititi se ovom osobinom i budite od onih koji su vedri, nasmijani i tolerantni u komunikaciji s drugima. Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Sadaka je i da se osmjehneš svome bratu.” (Ebu Davud) Ibn Bettal je rekao: “Ovaj hadis govori nam da su osmijeh i vedrina lica poslanička vrlina, suprotni su oholosti i priskrbuju ljubav.”

O muslimani, s ovom osobinom postići ćete veliku nagradu, proširiti ćete ljubav i bratstvo među sobom, ali i u cijelom društvu. Ova osobina smiruje srca, usređuje duše, razgaljuje grudi, i pomaže čovjeku da postigne veliku nagradu i lijep spomen. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Čuvajte se Vatre makar sa pola datule, a ko ne nađe ni toliko, onda lijepom riječju.” A u drugom hadisu kaže se: “Lijepa riječ je sadaka.” (Muttefekun alejhi)

O muslimani, vedrina lica i osmijeh posebno su važni, nagrada za njih je veća i trag koji ostavljaju je dublji, u komunikaciji sa potrebnima, slabima i nejakima. Jedan mudrac kazao je: “Budi nasmijan i radostan prilikom susreta sa osobom koja je u potrebi, pa ili će ti zahvaliti, ili će ti naći opravdanje ukoliko joj ne pomogneš.” Uzvišeni Allah kaže: “I ljudima govrite lijepe riječi.” (El-Bekara, 83)

“A ako moraš od njih glavu okrenuti, jer i sam od Gospodara svoga milost tražiš i njoj se nadaš, onda im barem koju lijepu riječ reci.” (El-Isra, 28)

Jedno od najboljih djela jeste donošenje salavata i selama na plemenitog Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem.

Allahu moj, smiluj se, spasi i blagoslovi Svoga poslanika i vjerovjesnika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, i budi zadovoljan Njegovim ashabima, tabiininima i svima onima koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana.

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodati, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio:

“Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šalžite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

ALLAHOVA POMOĆ NJEGOVIM BOGOBOJAZNIM ROBOVIMA (MEKA)

Hatib: dr. Usama ibn Abdullah Hajjat

1. rebiul-evvel 1443. po Hidžri / 8. oktobar 2021.

Hvala Allahu, Plemenitom i Milostivom. Hvalim Ga i zahvaljujem Mu na neizmjerljivoj dobroti i sveobuhvatnom dobru. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji druga nema, i Koji poziva u Kuću mira i upućuje koga hoće na Pravi put, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, predvodnik na ispravnom putu i nosilac najljepših osobina. Allahu moj, smiluj se, spasi i blagoslovi Svoga roba i poslanika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, njegovu porodicu, ashabe i sve one koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana. Bojte se Allaha, budite svjesni Njegovog nadzora i stalno se sjećajte da ćete pred Njega stati “na Dan u kome će čovjek djela ruku svojih vidjeti” (En-Nebe, 40), “Dan kada se čovjek bude sjećao onoga što je radio” (En-Naziat, 35) “i kad se tog Dana primakne Džehennem; tada će se čovjek sjetiti – a na što mu je sjećanje?!” (El-Fedžr, 23).

O muslimani, put ka Allahu, u suštini, je jedan, a to je Njegov pravi put, siratul-mustekim, koga je On postavio da vodi Njemu, Njegovom zadovoljstvu i Njegovom Džennetu, kao što kaže Uzvišeni: “I doista, ovo je Pravi put moj, pa se njega držite i druge puteve ne slijedite, pa da vas odvoje od puta Njegova; – eto, to vam On naređuje, da biste se grijeha klonili.” (El-En’am, 153)

U ovom kur’anskom ajetu, Allah, džellešanuhu, je put koji vodi Njemu, Njegov put, spomenuo u jednini, jer je i On, u Svom biću, jedan, a puteve koji su suprotni Njegovom spomenuo je u množini, jer su ti putevi mnogobrojni i raznovrsni. U hadisu koji su zabilježili imami Ahmed u *Musnedu* i Darimi u *Sunenu*, sa dobrim lancem prenosilaca, od Abdullaha ibn Mesuda, radijallahu anhu, navodi se da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, nacrtao jednu pravu liniju, i rekao je: “Ovo je Allahov put”, a zatim je s desne i lijeve strane te linije nacrtao druge linije, pa je rekao: “Ovu su putevi i na svakom

od njih stoji šejtan i poziva njima”, a onda je proučio ajet: “I doista, ovo je pravi put moj, pa se njega držite i druge puteve ne slijedite, pa da vas odvoje od puta Njegova” (El-En’am, 153). Prema tome, put koji vodi Allahu jedan je i jedinstven. Čuveni islamki učenjak Ibn Kajjim, Allah mu se smilovao, to objašnjava na sljedeći način: “Allah je jasna Istina, a istina je jedna i njen izvor je jedan. S druge strane zabluda nema određenu granicu.” Na osnovu ovoga znamo da vjerozakoni svih poslanika, bez obzira na njihovu raznovrsnost i određene razlike, potječu iz jedne te iste vjere, da se u središtu svakog od njih nalazi jedan Bog i jedna vjera. U tom smislu su Poslanikove, sallallahu alejhi ve sellem, riječi: “Vjerovjesnici su braća po ocu, majke su im različite, a vjera im je jedna.” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, uporedio je vjeru svih vjerovjesnika sa jednim zajedničkim ocem, a njihove vjerozakone sa različitim majkama, tj. njihovi vjerozakoni, iako su različiti, potječu iz jedne vjere. Ovo je nedvojbeno činjenica, s tim da se ljudi razlikuju u djelima koja su oni odabrali kao svoj vlastiti put ka Allahu. Nekima je taj put učenje i podučavanje, i oni su najveći dio svog vremena posvetili tome, nadajući se nagradi od Allaha. Ustrajni su u stjecanju i širenju korisnog znanja, postupaju u skladu s njim, a sve u želji da ih taj put odvede Allahu ili da svoj život okončaju na tom putu. Nadati se da će ih to odvesti do željenog cilja, nakon njihove smrti, kao što kaže Uzvišeni: “Onaj ko se iseli Allaha radi naći će na Zemlji mnogo mjesta, uprkos svojim neprijateljima, i slobodu. A onome ko napusti svoj rodni kraj radi Allaha i Poslanika Njegova, pa ga stigne smrt, nagrada od Allaha njemu je sigurna. A Allah mnogo prašta i milostiv je.” (En-Nisa, 100) Za neke je taj put često spominjanje Allaha i učenje Kur’ana. Oni su svoje vrijeme podredili tome, u ovim djelima vide svoju istinsku poputninu za budući svijet i svoj glavni kapital. Kada ih propuste, zbog umora ili nemara, smatraju to svojim velikim gubitkom i samoobmanom. Nekima je, opet, namaz “prvak” svih djela, i kada propuste svoj dnevni vird – uobičajeni dnevni dio neobaveznih djela, nafilu, ili im prođe vrijeme a nisu zaposleni namazom, ili nisu su pripremili za njega, osjećaju se kao da im je srce prekrila tama, a u prsima osjećaju tjeskobu. Imaju i oni kojima je glavno djelo dobročinstvo i korist drugima, ispunjavanje njihovih potreba, otklanjanje nevolja, pomoć unesrećenima, različiti oblici dobrovoljne sadake. Njima je Allah otvorio ta vrata i oni tim putem idu ka Gospodaru. Nekima je post put ka Allahu, i oni, kada ne poste, osjete promjenu na svojim srcima i loše se osjećaju, a nekima je taj put hadž i umra. Ali, imaju i oni koji

su sve to objedinili, i čiji različiti putevi svi vode ka Allahu. Njihova “kibla”, pravac kretanja je ibadet – činjenje raznovrsnih pobožnih djela. Ibadet im je uvijek pred očima, vodi ih kroz život i uvijek su okrenuti u njegovom pravcu. Učestvuju u svakom dobru i uvijek pronadu put do ibadeta: ako je to znanje, naći ćeš ga da je sa učenjacima; ako je to namaz, naći ćeš ga sa onima koji su se istinski Allahu predali; ako je to zikir, naći ćeš ga sa onima koji često Allaha spominju; ako je to dobročinstvo, naći ćeš ga sa dobročiniteljima; ako je to ljubav prema Allahu, svijest o Njegovom nadzoru ili odazivanje Allahu, naći ćeš ga sa onima koji Allaha svim srcem vole. Njihova je vjera pobožnost i postojanost u njoj. To je istinski abid, odani Allahov rob, koji hodi ka Allahu, svim srcem vezan za Njega i s potpunom ljubavi, koja mu je dovoljna i odagnava njegovu čežnju za svim ostalim. U njegovom srcu nema mjesta osim za ljubav prema Allahu i Njegovim naredbama, a rezultat toga je da će ga Allah Sebi približiti, odabrati ga među drugim ljudima, njegovo srce će okrenuti Sebi i preuzet će brigu o svim njegovim stvarima, vjeri i dunjaluku. Onaj ko to jednom osjeti, i spozna put ka Allahu, a zatim ga napusti, njegov život će biti nemoć, briga i tuga, njegova smrt nesreća i žalost, a njegov povratak Allahu teško kajanje zato što je spoznao put ka Gospodaru, a zatim ga nemarno i oholo napustio. Ako i ostvari neke svoje težnje i osjeti trenutačnu slast, njegovo srce bit će nemoćno da se pokrene na putu tevhida (iskrene vjere u jednog Boga), i uživa u poljima Njegovog zadovoljstva, baščama iskrene ljubavi i trpezama pobožnosti. Ko se od Allaha okrene u potpunosti, i Allah će se od njega okrenuti u potpunosti, a od koga se On okrene, neizbježna mu je propast i nesreća u svim njegovim djelima i stanjima. Istinski gubitnik, prema tome, je onaj ko spozna put koji vodi Allahu, a zatim ga napusti, ili potpali u sebi iskru ljubavi prema Njemu, a zatim se ona ugasi prije nego što ga odvede njegovom Gospodaru. Uzvišeni kaže: “A onaj ko okrene glavu od Knjige Moje, taj će teškim životom živjeti i na Sudnjem danu ćemo ga slijepim oživiti. ‘Gospodaru moj’, reći će, ‘zašto si me slijepa oživio kada sam vid imao?’ ‘Evo zašto’, reći će On: ‘Dokazi Naši su ti dolazili, ali si ih zaboravljao, pa ćeš danas ti isto tako biti zaboravljen.’” (Taha, 124–126)

O vjernici, kada se Allah okrene prema Svome robu, koji hodi ka Njemu, On osvjetli njegov život, rastjera tmine oko njega i na njemu se ukažu tragovi pokornosti i ljepota Njegovog svjetla, i zavole ga časni meleki, slijedeći u tome

svoga Gospodara, kada On nekoga zavoli, zavole ga i oni, kao što se navodi u hadisu koji su zabilježili Buharija i Muslim od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Kada Allah zavoli nekog roba, On pozove Džibrila i kaže mu: ‘Ja volim toga i toga, pa ga i ti voli’, i tada ga i Džibiril zavoli. Zatim razglasi na nebesima, među njegovim stanovnicima: ‘Allah voli toga i toga, volite ga i vi’, pa ga zavole stanovnici nebesa. A onda mu Allah i na Zemlji podari kabul, da bude prihvaćen od njenih stanovnika.”

Bojte se Allaha i znajte da je najbolje čime ćete postići Njegovu ljubav iskrenost u djelima i slijeđenje Njegovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. Sjećajte se stalno da vam je On naredio da donosite salavate na najbolje stvorenje, pa je rekao: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

MUSLIMAN IZMEĐU STRAHA I NADE (MEDINA)

Hatib: dr. Salah ibn Muhammed el-Budejr

8. rebiul-evvel 1443. po Hidžri / 15. oktobar 2021.

Hvala Allahu Koji je propisao vjeru i pojasnio njene granice, Koji upućuje ka istini i Koji je uzdigao njene obrede. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji druga nema, uspio je onaj ko se nada Njegovoj plemenitosti i milosti, i ko se pridržava Njegovih naredbi i kloni se Njegovih zabrana, i svjedočim da je naš vjerovjesnik i prvak Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, sretan je onaj ko slijedi njegovu uputu i iskoristi blagodati s kojima je on došao, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i spas, i na njegovu porodicu i ashabe.

O muslimani, bojte se Allaha, jučer je samo spomen, danas je vrijeme za djela, a sutra je nada. “O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati, i umirite samo kao muslimani.” (Ali Imran, 102)

O muslimani, razlučite Pravi put od zablude i razlikujte “živo” od “mrtvog”. Neka vas uživanje u dunjalučkim užicima i njegovim ukrasima ne odvрати od pripreme za Sudnji dan, i nemojte biti poput onih koje je lažna nada u Allaha obmanula, koji se natječu u onome što je zabranjeno, koji se trude u nevaljalštinama, krše Allahove zabrane, zapostavljaju Allahove naredbe, ostavljaju dobra djela i ustrajavaju u grijesima, obmanjeni veličinom Allahove milosti i mnoštvom blagodati u kojima uživaju, oslanjajući se na Njegovu plemenitost i oprost. Kada im se uputi bilo kakav prigovor ili savjet, oni se “uhvate” za kur’ansko-hadiske tekstove koji ulijevaju nadu, oslanjaju se na njih, ponavljaju ih i uveličavaju, nadaju se oprost, a javno čine zlo, odgađaju pokajanje, preziru savjet, ustrajavaju u grijehu, vraćaju mu se i ne kaju se zbog njega. To je osobina prevarenih i obmanjenih, navika onih koji ustrajavaju u grijehu i koji se inate i vjera onih koji su zapostavili Allahovu prijetnju, a koje je obmanuo prkosni, zavodljivi i lažljivi šejtan, uljepšava im činjenje loših djela, nemarnost, grijehe, slijeđenje strasti, ohrabruje ih u zabludi, odvodi u propast, zavodi ih izmišljotinama i lažnim ispricama i održava ih u tom stanju lažnom i neutemeljenom

nadom. Uzvišeni Allah o takvima kaže: “I poslije njih ostala su pokoljenja koja su Knjigu naslijedila i koja su kupila mrvice ovoga prolaznoga svijeta, i govorila: ‘Bit će nam oprošteno!’ A ako bi im opet dopalo šaka takvo nešto, opet bi to činili.” (El-A’raf, 169)

Mudžahid o značenju ovog ajeta kaže: “Sve što im se ponudi od ovog svijeta, oni objeručke prihvate, bilo halal ili haram, a uz to se nadaju oprost i govore: ‘Bit će nam oprošteno.’”

Kurtubi kaže da ih Allah kori zbog njihove obmanjenosti i zato što su govorili: ‘Bit će nam oprošteno’ iako su ustrajavali u grijesima, jer “Bit će nam oprošteno”, riječi su koje može reći samo onaj ko ostavlja grijeh i kaje se.

Neki islamski učenjaci su Poslanikove riječi: “Tako mi Onoga u Čijoj je ruci moja duša, kada ne biste grijeshili, Allah bi vas uklonio i doveo bi, umjesto vas, narod koji će činiti grijeh e i tražiti oprosta od Allaha, a On će im opraštati”, protumačili na sljedeći način: “Ovaj hadis nije izrečen kako bi utješio one koji su u grijeh e zaronili, i olakšao činjenje grijeh a u ljudskim dušama, kako to razumiju oni koji su obmanjeni lažnom nadom u Allahovu milost, jer su vjerovjesnici poslani da odvrate ljude od činjenja grijeh a i ustrajavanja u njima, nego je njegovo pravo značenje i smisao pojašnjenje Allahove milosti prema grešnicima i Njegovog lijepog praštanja grijeh a, kako bi kod njih povećao želju za pokajanjem i traženjem oprosta. Ibn Kajjim, Allah mu se smilovao, kaže: “Tri su vrste nade, dvije su pohvalne, a jedna je pokuđena. U prvom i drugom slučaju čovjek se pokorava Allahu, prateći Njegovo svjetlo – uputu i nada se Njegovoj nagradi, ili učini grijeh a zatim se iskreno pokaje, nadajući se Allahovom oprost u, brisanju grijeh a, dobročinstvu, darežljivosti, blagosti i plemenitosti, dok u trećem slučaju čovjek ustrajava u nemarnosti i grijesima, i nada se Allahovoj milosti bez djela, taj čovjek je obmanjen i zaveden lažnom nadom.” Hasan el-Basri rekao je: “Neki ljudi, koje je obmanula lažna nada, otišli su sa ovog svijeta bez ijednog dobrog djela, a govorili su: ‘Ja imam lijepo mišljenje o Allahu’ (On će mi se smilovati), a to je čista laž, jer da su imali lijepo mišljenje o Allahu, imali bi i lijepa djela.” Zatim je proučio riječi Allaha, džellešanu hu: “I to vaše uvjerenje, koje ste o Gospodaru svome imali, upropastilo vas je, i sada ste nastradali.” (Fussilet, 23) Seid ibn Džubejr, Allah mu se smilovao kaže: “Na obmanjenost Allahovom milošću ukazuje to da čovjek ustrajava u grijesima, a nada se Allahovom oprost u.” Jahja ibn Muaz rekao

je: “Najveća obmana, prema mom razumijevanju, jeste da čovjek ustrajava u grijesima i nada se Allahovoj milosti bez kajanja, priželjkuje Njegovu blizinu bez pokornosti, očekuje džennetske plodove sa džehennemskim sjemenom, traži Kuću koju je Allah pripremio onima koji Mu se pokoravaju činjenjem grijeha, očekuje nagradu bez djela i nada se Allahovoj milosti iako je zanemario Njegove propise.” Abdullah ibn Mesud, radijallahu anhu, rekao je: “Dovoljno je znanja u strahopoštovanju prema Allahu, a dovoljno je neznanja u lažnoj nadi u Allahovu milost.” Allahov robe, koja te je nada obmanula? Koja te nada ohrabrila da poneseš breme grijeha i da ustrajavaš u njima? Da li te obmanulo Njegovo pokrivanje tvojih grijeha i sramota? Ili to što ti Allah odlaže kaznu? Ili to što ti daje dovoljno vremena za pokajanje? Ako bi se istinski preispitao, shvatio bi da Allahovo pokrivanje grijeha i odgađanje kazne nije ništa drugo do Njegovo dobročinstvo prema tebi i da si Mu dužan zahvaliti što je pokazao samo tvoju dobru stranu, a sakrio tvoje grijeha i mahane, ali nemoj biti siguran da Allah neće tvoj život zapečatiti grijesima, koje ti je sakrio, pa da budeš od onih koji su nastradali.”

Bojte se Allaha, o muslimani, klonite se samoobmane i lažne nade, ostavite grijese, pokrijte se Allahovom zaštitom, stidite se Allaha i budite oprezni, jer ljudi će iznijeti u javnost vašu sramotu, obradovat će se vašim grijesima i neće ih sakriti, pričat će o njima i neće se ustručavati, osim onih kojima se Allah smilovao, a takvih je malo.

O muslimani, bojte se Allaha, budite Mu pokorni, budite svjesni Njegovog nadzora i čuvajte se grijeha. “O vjernici, bojte se Allaha i budite s onima koji su iskreni!” (Et-Tevba, 119)

O muslimani, nadajte se Allahovoj milosti, ali neka vas ta nada ne navede da Mu budete nepokorni, i strahujte od Allaha, ali neka vas taj strah ne navede da izgubite nadu u Njegovu milost. Nada iziskuje strah od Allaha, jer u suprotnom to ne bi bila nada, nego sigurnost od Allahove kazne, a strah iziskuje nadu, jer to onda ne bi bio strah, nego gubitak nade u Allahovu milost i očaj.

Ko svoju dušu navikava samo na nadu, zapostavit će dobra djela, a ko je navikava na strah, past će u očaj. Potrebno je i jedno i drugo, trenutak nada, a trenutak strah. Onaj ko se nečemu nada, on to i traži, a ko se nečega boji, bježi od toga. Ko se nada milosti, poduzet će sve ono što njoj vodi, a prvi korak

na tom putu jeste pokajanje od grijeha i mnoštvo istigfara – traženja oprosta, makar se grijeh i ponavlja.

Ko se iskreno pokaje, njegovo pokajanje bit će primljeno, a njegov grijeh obrisan. Kada su Hasana el-Basrija, Allah mu se smilovao, upitali: “Zar se ne bismo trebali stidjeti svoga Gospodara, tražimo oprosta od Njega, a zatim se vratimo grijehu, pa ponovo tražimo oprost i ponovo se vratimo grijehu?”, on je rekao: “Šejtan bi volio da to kod vas postigne, tj. da vas obeshrabri po pitanju pokajanja i da odustanete od njega. Neka vam ne dosadi traženje oprosta.” Omer ibn Abdulaziz rekao je u svojoj hutbi: “O ljudi, ko uradi grijeh, neka zatraži oprost od Allaha i neka se pokaje. Ako se vrati grijehu, neka zatraži oprost od Allaha i neka se pokaje. Ako se ponovo vrati grijehu, neka zatraži oprost od Allaha i neka se pokaje. To su samo grijesi koji su vam okačeni o vrat, a istinska propast ogleda se u ustrajavanju u njima.”

O muslimani, napustite prokletstvo grijeha, oslobodite se šejtanskih okova, čuvajte se lažne nade i budite iskreni u pokajanju i traženju oprosta!

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šalžite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

SLIJEĐENJE POSLANIKA, SALLALLAHU ALEJHI VE SELLEM (MEDINA)

Hatib: dr. Abdullah ibn Abdurrahman el-Buajdžan
15. rebiul-evvel 1443. po Hidžri / 22. oktobar 2021.

Hvala Allahu, Gospodaru svih svjetova, Koji nam je vjeru usavršio i blagodat prema nama upotpunio, i Koji je zadovoljan da nam islam bude vjera.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji druga nema, a onaj ko Allahu druga pripiše, daleko je zalutao. Svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i mir, i na njegovu porodicu i ashabe. Najbolji govor je Allahov govor, a najbolja uputa je uputa Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. Najgore stvari u vjeri su novotarije, svaka novotarija je zabluda, a svaka zabluda vodi u Vatru.

Poštovani vjernici, oporučujem sebi i vama bogobožnost, ona je Allahova oporuka prvima i potonjima. “Mi smo onima kojima je data Knjiga prije vas, a i vama, već zapovjedili da se bojite Allaha.” (En-Nisa, 131) O vjernici, Allah je razumom odlikovao čovjeka nad drugim bićima, i time ga zadužio propisima i obavezama. Čovjeku, kao razumno biću, propisao je zakone i norme, dozvolio halal, a zabranio haram, za onoga ko Mu se bude pokoravao pripremio je Džennet, Kuću nagrade i uživanja, a za onoga ko Mu se bude suprotstavio pripremio je Vatru, Kuću kazne i teške patnje, uspostavio je dokaz protiv čovjeka slanjem vjerovjesnika i poslanika, koje je poslao ljudima sa radosnim vijestima i opomenom, “da ljudi poslije poslanika ne bi nikakva opravdanja pred Allahom imali” (En-Nisa, 165). Poslao ih je sa jasnim dokazima i uputom, i po njima knjige i terazije objavljivao da bi ljudi pravedno postupali. Uzvišeni kaže: “Mi smo izaslanike Naše s jasnim dokazima slali i po njima knjige i terazije objavljivali, da bi ljudi pravedno postupali.” (El-Hadid, 25) Zapečatio je vjerzakone islamskim vjerozakonom – šerijatom, a vjerovjesništvo našim vjerovjesnikom Muhammedom, sallallahu alejhi ve sellem, najboljim stvorenjem, kojeg je poslao

kao uzor i milost svim svjetovima, posljednjeg poslanika i predvodnika svih vjerovjesnika i poslanika, svjedokom, onoga koji je došao sa radosnom viješću i opomenom, koji je pozivao Allahu, Njegovom dozvolom, i svjetiljkom koja sija. Uzvišeni kaže: “Došao vam je Poslanik, jedan od vas, teško mu je što ćete na muke udariti, jedva čeka da Pravim putem pođete, a prema vjernicima je blag i milostiv.” (Et-Tevba, 128)

O ljudi, Allah, džellešānuhu, uspostavio je vezu između pokornosti Njegovom vjerovjesniku i pokornosti Njemu, i između ljubavi prema Njemu i slijedenja Vjerovjesnikove upute i sunneta.

Uzvišeni kaže: “O vjernici, pokoravajte se Allahu i pokoravajte se Poslaniku, i ne ništite djela svoja!” (Muhammed, 33)

“Onaj ko se pokorava Poslaniku pokorava se i Allahu; a onaj ko glavu okreće – pa, Mi te nismo poslali da im čuvar budeš.” (En-Nisa, 80)

“Reci: ‘Ako Allaha volite, mene slijedite, i vas će Allah voljeti i grijehе vam oprostiti!’ A Allah prašta i samilostan je.” (Ali Imran, 31)

Dokaz ljubavi prema Allahu je slijedenje sunneta Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i čvrsto pridržavanje njegove upute, jer on je uzor i primjer.

Uzvišeni kaže: “Vi u Allahovom Poslaniku imate divan uzor za onoga koji se nada Allahovoj milosti i nagradi na onome svijetu, i koji često Allaha spominje.” (El-Ahzab, 21)

“Ono što vam Poslanik kao nagradu da, to uzmite, a ono što vam zabrani, to ostavite; i bojte se Allaha jer Allah, zaista, strahovito kažnjava.” (El-Hašr, 7)

Svaki čovjek koji slijedi Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, kreće se pravim putem.

Uzvišeni kaže: “Na takav način Mi i tebi objavljujemo ono što ti se objavljuje. Ti nisi znao šta je Knjiga niti si poznao vjerske propise, ali smo je Mi učinili svjetlom pomoću kojeg upućujemo one robove Naše koje želimo. A ti, zaista, upućuješ na Pravi put, na Put Allahov, kome pripada sve što je na nebesima i sve što je na Zemlji. I, eto, Allahu će se sve vratiti!” (Eš-Šura, 52–53)

“Ja-sin. Tako Mi Kur’ana mudrog, ti si, uistinu, poslanik, na Pravome putu.” (Jasin, 1–4)

O vjernici, slijedenje i prihvatanje Vjerovjesnikovog sunneta, sallallahu alejhi ve sellem, jedna je od nužnih posljedica islama i predanosti Allahu, temelj islamskog vjerovanja i uvjet da Allah prihvati čovjekova djela.

Uzvišeni kaže: “Ko žudi da od Gospodara svoga bude lijepo primljen, neka čini dobra djela i neka, klanjajući se Gospodaru svome, Njemu nikoga ne pridružuje!” (El-Kehf, 110)

“I tako Mi Gospodara tvoga, oni neće biti vjernici dok za sudiju u sporovima međusobnim tebe ne prihvate i da onda zbog presude tvoje u dušama svojim nimalo tegobe ne osjete i dok se sasvim ne pokore.” (En-Nisa, 65)

“Kada Allah i Poslanik Njegov nešto odrede, onda ni vjernik ni vjernica nemaju pravo po svome nahodanju postupiti. A ko Allaha i Njegova Poslanika ne poslušaju, taj je sigurno skrenuo s Pravoga puta.” (El-Ahzab, 36)

“A Mi smo poslali svakog poslanika zato da bi mu se, prema Allahovom naredjenju, pokoravali.” (En-Nisa, 64)

Allah će učiniti prezrenim i poniženim onoga ko se suprotstavi Poslanikovim naredbama i sunnetu. Ibn Omer, radijallahu anhumu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Onaj ko mi se suprotstavi bit će ponižen i prezren.” (Ahmed)

O ljudi, uputa i spas su u pokoravanju Vjerovjesniku, sallallahu alejhi ve sellem, i čvrstom držanju njegovog sunneta. Uzvišeni kaže: “Reci: ‘Pokoravajte se Allahu i pokoravajte se Poslaniku!’ A ako ne htjednete, on je dužan raditi ono što se njemu naređuje, a vi ste dužni raditi ono što se vama naređuje, pa ako mu budete poslušni, bit ćete na Pravom putu; a Poslanik je jedino dužan da jasno obznani.” (En-Nur, 54) Allah, džellešānuhu, otklonio je kaznu i iskušenja od mnogobožaca iako su oni Njegovi neprijatelji, samo zato što je Allahov Poslanik boravio među njima. Uzvišeni kaže: “Allah ih nije kaznio jer si ti među njima bio; i Allah ih neće kazniti sve dok neki od njih mole da im se oprost.” (El-Enfal, 33) Tako će Allah otkloniti kaznu i iskušenja od ummeta i onih koje On voli ako budu slijedili Poslanikovu uputu i sunnet, molimo Allaha da nas učini od njih. Allah, džellešānuhu, upozoro je na pogubnost i opasnost suprotstavljanja Vjerovjesnikovim naredbama, sallallahu alejhi ve sellem, i pojasnio je da je to uzrok smutnje i kazne. Uzvišeni kaže: “Neka se pripaze oni koji postupaju suprotno naredjenju Njegovu, da ih iskušenje kakvo ne stigne ili da ih patnja bolna ne snađe.” (En-Nur, 63)

O vjernici, Allah je sve Svoje robove stvorio u čistoj vjeri, a onda su im došli šejtani i udaljili ih od njihove vjere, zabranili im ono što je On dozvolio, i naredili im da Allahu pripišu ono o čemu nikakvog dokaza nisu imali. Allah je pogledao stanovnike Zemlje, pa ih je prezreo, Arape i nearape, osim malog broja sljedbenika Knjige, i poslao im je najboljeg poslanika, sa najboljim vjerzakonom, i po njemu je poslao najbolju Knjigu, i uputio njome onoga kome je želio sreću i počast, i propisao je nesreću i poniženje onome ko odbije njegov put i sunnet. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Tako mi Onoga u Čijoj je ruci Muhammedova duša, niko iz ovog ummeta, niti ijedan jevrej i kršćanin, neće za mene čuti a zatim umrijeti, ne vjerujući u ono s čime sam poslan, a da neće biti stanovnik Vatre.” (Muslim)

O vjernici, svako dobro je u slijedenju sunneta, on je dovoljan vjerzakon, ispravan put i obilno znanje. Allah je usavršio vjeru i upotpunio Svoju blagodat prema nama, a naš Vjerovjesnik je dostavio poslanicu, ispunio preuzetu obavezu, i nije izostavio nijedno dobro a da nam nije ukazao na njega niti zlo a da nas nije upozorio na njega. Kaže Uzvišeni kaže:: “Sada sam vam vjeru vašu usavršio i blagodat Svoju prema vama upotpunio i zadovoljan sam da vam islam bude vjera.” (El-Maida, 3)

O muslimani, čvrsto prihvatite Knjigu i držite se upute i sunneta vašeg Vjerovjesnika, uhvatite se za nju “svojim zubima”, oživite sunnet u svojim životima, ustrajte u njemu i strpite se. “I ne gubite hrabrost i ne žalostite se; vi ćete pobijediti ako budete pravi vjernici.” (Alu Imran, 139)

Ebu Saleba el-Hušeni, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Pred vama su dani strpljenja, u kojima će držanje za vjeru biti poput držanja žeravice na dlanu, i u kojim će onaj koji radi dobro djelo imati nagradu pedeset ljudi od vas.” Abdullah ibn Mubarek rekao je: “Neki su u ovoj predaji dodali: ‘Rečeno je: ‘Allahov Poslaniče, pedeset ljudi od nas ili njih?’ ‘Pedeset ljudi od vas’, reče on.” (Ebu Davud i Tirmizi)

Ibn Omer, radijallahu anhuma, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Islam je počeo sa pojedincima, i završit će sa pojedincima, kao što je i počeo, pa blago tim pojedincima.” (Muslim) U jednoj od verzija navodi se da je neko rekao: “A ko su ti pojedinci, Allahov Poslaniče?”, a on je rekao: “To su oni koji čine dobro kada se ljudi pokvare. Tako mi Onoga u

Čijoj je ruci moja duša, iman će se skloniti u prostoru između mekanskog i medinskog mesdžida, kao što se zmija skloni u svoju rupu.” O vjernici, Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, upozorio nas je na opasnost novotarija, pa je rekao: “Ko u ovu našu vjeru uvede ono što nije od nje, to se odbacuje.” (Muttefekun alejhi)

Irbad ibn Sarija, radijallahu anhu, rekao je: “Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, obratio nam se jedno jutro poslije sabaha, dirljivim obraćanjem, od kojeg su zasuzile oči i zatrepčila srca, pa je neko kazao: ‘Kao da je ovo je oprostajni govor, pa šta nam preporučuješ Allahov Poslaniče?’ On reče: ‘Preporučujem vam takvaluk (bogobojaznost), poslušnost i pokornost, pa makar abesinskom robu. Uistinu, ko poživi od vas nakon mene vidjet će mnogobrojna razilaženja. Čuvajte se novotarija, jer su one zabluda! Ko od vas to doživi, neka se čvrsto drži moga sunneta i sunneta pravednih upućenih halifa! Držite ga se čvrsto, kutnjacima! I čuvajte se novih stvari, svaka nova stvar je novotarija, a svaka novotarija je zabluda.’” (Ebu Davud i Tirmizi)

O vjernici, novotarija je zabluda koja daje krivu sliku o vjeri, razdor koji razjedinjuje muslimane i očito zlo i nepravda. Pokorite se Allahovoj naredbi i slijedite sunnet Allahovog poslanika. Uzvišeni kaže: “Pa ako ti se ne odazovu, onda znaj da se oni povode jedino za strastima svojim. A zar je iko gore zalutao od onoga koji slijedi strast svoju, a ne Allahovu uputu? Allah, doista, neće ukazati na Pravi put narodu koji sam sebi nepravdu čini.” (El-Kasas, 50)

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

DOBROČINSTVO PREMA RODITELJIMA (MEKA)

Hatib: dr. Abdullah ibn Avad el-Džuheni
22. rebiul-evvel 1443. po Hidžri / 29. oktobar 2021.

Sva zahvala i hvala pripadaju Allahu, Njega hvalimo, od Njega tražimo pomoć i oprost i kod Njega tražimo utočište od zla nas samih i naših zlih djela. Koga Allah uputi na Pravi put, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji nema druga, i svjedočim da je naš poslanik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik – prenio je poruku, ispunio emanet, savjetovao ummet i borio se radi Allaha onako kao se treba boriti, neka su na njega mir, spas i blagoslov, i na njegovu porodicu, ashabe i one koji su ih u dobroti slijedili do Sudnjeg dana.

Bojte se Allaha, o muslimani, bogobojaznost je najbolja opskrba, a pokornost Njemu najviša počast, i čuvajte se da vas ovi dunjalučki ukrasi ne zavaraju, kao što su zavarali druge, pa ih je dunjaluk poveo putevima prijekora i prezrenosti, i radite za dan “kada ćete se vratiti Allahu, i kada će svakom čovjeku ono što je radio isplaćeno biti, i neće im biti učinjena nepravda” (El-Bekara, 281), i znajte da je Bog odredio odredbu koja se ne može ni otkloniti ni odbiti, i da će onaj ko voli nešto osim Njega biti kažnjen time, neizbježno, i da će onaj ko se boji drugoga osim Njega biti potčinjen njemu, i da će onaj ko se zaokuplja nečim drugim osim Njega biti nesretan, a onaj ko nečemu drugom da prednost nad Njim neće imati blagoslova u tome, i ko bude tražio nečije zadovoljstvo u Njegovoj srdžbi, On će ga predati njegovoj srdžbi. Ummete islama, čovjek u ovosvjetskom životu ima dva velika i osnovna prava (obaveze), koja su neodvojiva od njega tokom cijelog života, pa čak i nakon njegove smrti, a koja su utemeljena na principu uzvraćanja na dobročinstvo dobročinstvom i na dobrotu dobrotom. Prvo pravo (obaveza) je pravo njegovog Stvoritelja, Opskrbitelja i Gospodara, Koji ga je stvorio ni iz čega, i stvorio ga u najljepšem obliku, i sve što je na nebesima i na Zemlji mu je potčinio, tako da je dužan obožavati Njega Jedinog, čineći Mu ibadet, vjerovati u Njega i Njegove poslanike, neka

su mir i blagoslov na njih. Drugo pravo je pravo njegovih roditelja, i pametnom i mudrom čovjeku nije nepoznanica da nakon prava Onoga Koji mu daje sve blagodati dolazi pravo njegovih roditelja kod njega.

Uzvišeni kaže: “I Allahu se klanjajte i nikoga Njemu ravnim ne smatrajte! A roditeljima dobročinstvo činite.” (En-Nisa, 36)

Slavljeni Allah naredio je dobročinstvo prema roditeljima, a Poslanikov sunnet pojasnio je da je pravo majke na dobročinstvo ispred prava oca. U vjerodostojnom hadisu navodi se: “Ko je najpreči da mu činim dobročinstvo?” “Tvoja majka”, reče Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem. “A ko poslije toga?”, upita ponovo. “Tvoja majka”, reče on. “A ko poslije toga?”, upita. “Tvoja majka”, reče on. “A ko poslije toga?”, upita. “Tvoj otac”, odgovori Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem. (Buhari i Muslim) Noseći ga u stomaku i tokom porođaja majka je pretrpjela mnoge neugodnosti, uložila je veliki napor i trud u njegovom odgoju i odrastanju, bdjela nad njim, zapostavila svoje želje i potrebe zbog njega, davala mu prednost nad sobom u svim situacijama, radovala se zbog njegove radosti i tugovala zbog njegove tuge, kada je bio bolestan i ona je болоvala, kada je pohađao školu kao da je i ona pohađala, kada je imao ispite, kao da je ona imala ispite, i tako sve do njegovog osamostaljenja. Sve su to majčinske zasluge i zbog toga se majci daje prednost u dobročinstvu, u porodičnim vezama i komunikaciji, i njeno pravo, u tom smislu, trostruko je vrednije od očevog prava. Majka pravovjernih Aiša, radijallahu anha, kazala je: “Među ashabima Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, dvojica su se posebno isticala u dobročinstvu prema svojim majkama: Osman ibn Affan i Harisa ibn Numan. Osman je govorio: ‘Nsam se odvajao od svoje majke otkad sam primio islam’, a Harisa je svojoj majci čistio kosu, hranio ju je svojim rukama, nikada nije propitivao njene naredbe i želje, sačekao bi da neko izađe od nje, pa bi pitao: ‘Šta je rekla moja majka?’ Ibn Sirin je tako razgovarao sa svojom majkom da bi oni koji su ga posmatrali sa strane, a nisu ga poznavali mislili, da je bolestan, koliko je ublažavao svoj glas i ponizno stajao pred njom. A obaveznost dobročinstva prema ocu proizlazi iz toga što je on uzrok njegovog postojanja, kao i njegova ljubav, pažnja i briga prema njemu nakon rođenja, i trošenje opskrbe na njega. Abdullah ibn Amr, radijallahu anhuma, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Allahovo zadovoljstvo je u zadovoljstvu roditelja, a Allahova srdžba je u srdžbi roditelja.” (Ibn Hibban)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, također je rekao: “Roditelji su središnja vrata Dženneta, pa čuvaj ta vrata ili ih ostavi.” (Tirmizi i Ibn Madža)

Pametna osoba dobro zna pravo dobročinitelja i trudi se da mu se oduži za njegovo dobročinstvo, a čovjekovo neznanje o pravu dobročinitelja jedna je od njegovih najgorih osobina, posebno ako tome doda loše ponašanje. To ukazuje na pokvarenost duše, podlost i loš ishod.

O vjernici, zaista je dobročinstvo prema roditeljima pokornost Milostivom, dobrota i blagoslov za čovjeka, razlog za uslišavanje dova, obilnu opskrbu i dug život. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko želi da mu se poveća opskrba i produži život, neka održava rodbinske veze.” (Buhari i Muslim) Dobročinstvo prema roditeljima je svojstvo časnih i plemenitih ljudi, i dokaz je vrline i potpunosti, a dobročinitelj je blizu Allahu, ljudima i Džennetu. I neka dobročinitelj prema svojim roditeljima zna da, ma koliko se trudio u dobročinstvu, time im se nije odužio. Jedan čovjek reče čuvenom ashabu Abdullahu ibn Omeru, neka je Allah zadovoljan njima: “Ja sam svoju majku nosio na ramenima od Horasana pa sve dok nisam završio obrede s njom, smatraš li da sam joj se time odužio?” Abdullah je rekao: “Ne, ni za jedan njen trudnički bol.” Neka se musliman čuva neposlušnosti roditeljima, jer je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Neka je ponižen onaj kod koga njegovi roditelji ili jedan od njih doživi starost a on ne zasluži Džennet.” Neposlušnost roditeljima jedna je od karakteristika podlih i zlih ljudi, i dokaz pokvarenosti i nemoralnosti, a čovjek koji je neposlušan svojim roditeljima daleko je od Allaha, ljudi i Dženneta, a blizu Džehennemu. Učenjaci kažu da kazna za svaki grijeh može biti odgođena do Sudnjeg dana, osim neposlušnosti roditeljima, kazna za taj grijeh ubrzat će se još na ovom svijetu, jer što posijemo, to ćemo i požnjeti. Zato se bojte Allaha, o muslimani, u pogledu svojih roditelja, čuvajte njihova prava i dajte prednost njihovom zadovoljstvu u odnosu na sebe, svoju djecu i svoje žene, i tako ćete postići uspjeh i sreću. Allah se smilovao roditelju koji pomogne svome djetetu u dobročinstvu prema njemu. Uzvišeni kaže: “Gospodar tvoj zapovijeda da se samo Njemu klanjate i da roditeljima dobročinstvo činite. kad jedno od njih dvoje, ili oboje, kod tebe starost dožive, ne reci im ni: ‘Uh!’ – i ne podvikni na njih, i obraćaj im se riječima poštovanja punim. Budi prema njima pažljiv i ponizan i reci: ‘Gospodaru moj, smiluj im se, oni su mene, kad sam bio dijete,

njegovali!” (El-Isra, 23–24) Recite ove riječi: “Gospodaru moj, smiluj im se, oni su mene, kad sam bio dijete, njegovali!” i izvršite naredbu svoga Gospodara.

Molim Allaha, Uzvišenog, da nas i vas učini dobročiniteljima prema našim očevima i majkama, i da nas ospkrbi iskrenošću u riječima i djelima, On sve čuje i uslišava molbe.

Znajte, Allah vam se smilovao, da nam je On olakšao puteve dobročinstva, pa kome su umrli roditelji ili jedan od njih, on im još uvijek može činiti mnoge vrste dobročinstva: činiti dovu i tražiti oprost za njih, ispuniti njihov zavjet, poštovati njihove prijatelje, održavati rodbinske veze sa osobama s kojima nas oni vežu, kao i ako se zna da roditelj ima dug, kao što je obavezni post ili hadž ako ga nije obavio a bio je dužan, to obavi za roditelja pa ga tako oslobodi duga, čime se roditelju uvećavaju dobra djela, a njemu se ništa ne oduzima od nagrade.

O vjernici, Allah nam je naredio da donosimo salavate i selame na Njegovog poslanika: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “U čijem prisustvu budem spomenut, neka donese salavat na mene, onaj ko na mene donese jedan salavat, Allah na njega donese deset salavata.”

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur’anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

OBAVEZNOST JEDINSTVA I POKUĐENOST RASKOLA I PODJELA (MEDINA)

Hatib: dr. Ali ibn Abdurrahman el-Huzejfi
30. rebiul-evvel 1443. po Hidžri / 5. novembar 2021.

Sva hvala pripada Allahu, Gospodaru Veličanstvenom i Silnom, Gordom i Svemogućem, Gospodaru našem, na bezbrojnim blagodatima koje nam daruje. Svjedočim da nema boga, osim Allaha, jedinoga, Kome niko nije ravan, koji iz obilja Svoga svima daruje. Svjedočim da je Muhammed Allahov poslanik, kojeg On odlikova najboljim osobinama i najvrednijim svojstvima. Neka su Božiji salavat i selam na Allahovog Poslanika, na njegovu časnu porodicu i vrle ashabe koji su žudno dobro činili.

Poštovani vjernici, budimo bogobojazni, pokoravajmo se Allahu čineći ono čime je zadovoljan i što Mu je drago, i kloneći se onoga što Mu nije drago i čime nije zadovoljan. U ovom životu bogobojaznošću se sve postavlja na svoje mjesto, a poslije smrti zavređuju se visoke deredže.

Uzvišeni kaže: “A onome ko se Allaha boji, On će sve što mu treba učiniti dostupnim.” (Et-Talak, 4)

“Dat ćemo da takav Džennet naslijedi onaj od robova Naših koji bude bogobojazan.” (Merjem, 63)

U svetom vjerezakonu naređeni su jedinstvo i sloga, dok se zabranjuje stvaranje raskola i podjela. Ovim se želi očuvati islam, vjera bez koje je život besmislen, a Džennet izgubljen. Kako bi se društvo sačuvalo od oštrog raskola, teškog nereda, raznih oblika nepravde, netrpeljivosti i mržnje, ciljanog nanošenja štete drugima; te kako bi se zaštitili javni i lični interesi, uspostavila pravda i stabilnost – Allah, džellešanuhu, naređuje nam da budemo jedinstveni, a nikako podijeljeni.

Uzvišeni kaže: “Svi se čvrsto Allahova užeta držite i nikako se ne razjedinjujte! I sjetite se Allahove milosti prema vama kada ste bili jedni drugima neprijatelji, pa je On složio srca vaša i vi ste postali, milošću Njegovom, prijatelji; i bili ste

na ivici vatrene jame, pa vas je On nje spasio. Tako vam Allah objašnjava Svoje dokaze, da biste na Pravom putu istrajali.” (Ali Imran, 103)

“Jedni drugima pomažite u dobročinstvu i čestitosti, a ne sudjelujte u grijehu i neprijateljstvu.” (El-Maida, 2)

“Vjernici su samo braća.” (El-Hudžurat, 10)

“Zato, molitvu obavljajte i zekat dajite i u Allaha se pouzdajte; On je Gospodar vaš, i to kakav Gospodar i kakav zaštitnik!” (El-Hadždž, 78)

“A ko je čvrsto uz Allaha, taj je već upućen na Pravi put.” (Ali Imran, 101)

Ebu Musa el-Eš'ari, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Vjernik vjernika podupire poput cigle u čvrstoj građevini” (Buhari i Muslim)

Nu'man b. Bešir, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Vjernici se međusobno vole, osjećaju samilosti i potpomažu kao da su jedno tijelo. Ako jedan dio tijela zaboli, cijelo tijelo biva angažovano na pomoći – cijelo tijelo bol osjeća.” (Buhari i Muslim)

Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, naredio: “Budite, Allahovi robovi, braća jedni drugima.” (Muslim)

Jedinstvo, međusobno potpomaganje, bliskost, zajednička briga, međusobna samilost, stajanje na strani istine, prevazilaženje nesuglasica – sve su to zidovi tvrđave gdje društvo može potražiti zaštitu i gdje svi mogu sigurnost osjetiti, čime se osnažuje vjera, štite se dunjalučke koristi, izbjegava se smutnja, te se poništava spletkarenje i zlo neprijatelja.

Kao što Uzvišeni naređuje da radimo na očuvanju jedinstva, snage i sloge u društvu, također nam zabranjuje da budemo razlog nesloge i prekida komunikacije, nastanka raskola, razilaženja koja se ne mogu prevazići i nastupanja nereda, odnosno, zabranjuje nam se da budemo razlogom pojave zla u društvu.

Uzvišeni kaže: “I ne budite kao oni koji su se razjedinili i u mišljenju podvojili kada su im već jasni dokazi došli – njih čeka patnja velika.” (Ali Imran, 105)

“I ne prepirite se da ne biste klonuli i bez borbenog duha ostali.” (El-Enfal, 46)

“I ne budite od onih koji Mu druge ravnim smatraju, od onih koji su vjeru svoju razbili i u stranke se podijelili; svaka stranka zadovoljna onim što ispovijeda.” (Er-Rum, 31–32)

U časnom hadisu Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Vjernik je vjerniku brat: ne čini mu nepravdu, ne ostavlja ga u nevolji, ne laže mu, ne omalovažava ga. Vjernik je drugom vjernik u potpunosti svet: njegov život, njegov imetak i njegova čast.” (Muslim)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Vjernik je vjerniku brat: ne čini mu nepravdu, niti ga prepušta neprijateljima.” (Buhari i Muslim)

U drugom hadisu stoji: “Vjernik je vjerniku brat: ne izdaje ga, ne laže mu, niti ga ostavlja u nevolji.” (Tirmizi)

Sve spomenute zabrane u hadisima su istaknute jer bivaju uzrokom da se ne ispoštuju neka prava vjernika zbog čega se javljaju nesuglasice među vjernicima.

Jedan od korisnih poslaničkih savjeta u kojem je sadržan imperativ o jedinstvu, slozi i međusobnom potpomaganju, a u kojem se ujedno zabranjuje stvaranje raskola, teških razilaženje i razjedinjavanja, pri čemu se daju savjeti vezani za ovaj i budući svijet, nalazi se u riječima Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, upućenim ashabama: “Pozivam vas da budete bogobožni, da ispunjavate zaprimljene naredbe, makar rob postao vaš vođa. Ko od vas bude dugo živio posvjedočit će velikom raskolu. Čvrsto se pridržavajte mog sunneta i prakse pravednih i upućenih halifa poslije mene. Objeručke to prihvatite i pridržavajte se toga! Klonite se novotarija u vjeri, jer svaka novotarija vid je zablude.” (Ebu Davud i Tirmizi)

Uzvišeni Allah, iz Svoje milosti, upozorio je vjernike na svaki oblici smutnje, objavivši u časnom Kur'anu: “I izbjegavajte ono što će dovesti do smutnje koja neće pogoditi samo one među vama koji su krivi, i znajte da Allah strašno kažnjava.” (El-Enfal, 25) Tumači Kur'ana pojašnjavaju da se pod ovom zabranom podrazumijeva da se klonimo svake smutnje koje štetu donosi, zbog čega ćemo biti izloženi Allahovoj kazni.

Kao što je u svetom vjerezakonu sadržana naredba da se izbjegavaju smutnje općenito, uz isticanje negativnih posljedica koje one ostavljaju po cjelokupno društvo, također se naglašava štetnost jednog naročitog vida smutnje, koji šteti pojedincu, ali i cijelom društvu. Tako se vjerskim naredbama ističe zabranjenost da se pojedinac otrgne od zajednice. Ebu Zerr, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ko odstupi od zajednice muslimana, makar koliko je jedan pedalj, ispustio je uže islama iz svojih ruku.” (Ebu Davud)

Ibn Omer, radijallahu anhuma, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Moj ummet neće jedinstveno slijediti neku zabludu, radi čega je potrebno da se držite zajednice. Allahova pomoć daruje se zajednici.” (Taberani)

Muavija, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ko umre, a da pritom nije dao prisegu nijednom vođi vjernika – umro je kao što su umirali predislamski Arabljani.” (Taberani)

Ebu Zerr, radijallahu anhu, osporio je halifi Osmanu, radijallahu anhu, što nije na Mini, prilikom hadža, kraćivao četverorekatne namaze. Nakon toga, i Ebu Zerr je počeo klanjati te namaze po četiri rekata, pa su ga upitali: “Osporio si vođi pravovjernih nešto, pa si isto učinio?”, a on odgovori: “Razilaziti se, to je zlo.” (Ahmed)

Islam upozorava vjernike da ne dozvole da ih zaokupiraju dunjalučke obaveze, zapostavljajući tako i zaboravljajući djela vezana za ahiret. Prava slika uspjeha je raditi za ahiret i raditi sve što je korisno na dunjaluku i što donosi dobro ljudima, a što će biti razlogom da se poboljša položaj vjere i da se odgovori na potrebe ljudi. Istovremeno će to biti razlogom da čovjek ne bude u potrebi da traži od drugih, štaviše, početak će on sam da daruje i udjeljuje na putu dobra.

Uzvišeni kaže: “O ljudi, Allahova prijetnja je, zaista, istina, pa neka vas nikako život na ovome svijetu ne zaslijepi i neka vas šejtan u Allaha ne pokoleba.” (Fatir, 5)

“Život na ovome svijetu nije ništa drugo do zabava i igra, a samo onaj svijet je – život, kad bi samo oni znali!” (El-Ankebut, 64)

“Svako živo biće će smrt okusiti! I samo na Sudnjem danu dobit ćete u potpunosti plaće vaše, i ko bude od Vatre udaljen i u Džennet uveden – taj je postigao šta je želio; a život na ovome svijetu je samo varljivo naslađivanje.” (Ali Imran, 185)

Prigriliti dunjaluk, gomilati sve što je pod rukama bez obzira na to da li je to dopušteno ili zabranjeno, će zasigurno donijeti koban kraj onome ko tako postupa. Štaviše, takvo djelovanje prouzrokovat će štetu i donijeti zlo društvu. Prikupljati imetak nanoseći nepravdu drugima, otimajući ono što im pripada i uskraćujući im prava – biva razlogom narušavanja odnosa i pojavljivanja raskola u društvu. Nečasno nadmetanje, koje proizlazi iz pohlepe, a koje nužno stvara neprijateljstvo – zasigurno će biti razlog da se srca razjedine, da

se počne osjećati netrpeljivost i prestane postojati svaka želja za bilo kakvim kontaktom. Ukba b. Amir, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, uputio dovu za šehide Bitke na Uhudu, pa se uspeo na minber odakle je uputio riječi kakve izgovara onaj ko život uskoro napušta, rekavši: “Među vama ću ja prvi doći do Havda. To vrelo će biti prostrano kao od Ajle (u Šamu) do Džuhfe (kod Meke). Mene nije strah da ćete poslije mene početi nešto drugo smatrati ravnim Allahu, nego me je strah da se počnete nadmetati u dunjaluku, da se pobijete zbog njega, te da tako nestanete kao što su i narodi prije vas.” (Buhari i Muslim)

Ebu Seid El-Hudri, radijallahu anhu, prenos da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Dunjaluk je sladak i očima lijep. Allah vas je učinio namjesnicima na Zemlji, promatra šta činite. Oprezni budite s dunjalukom, oprezniji budite sa ženama.” (Muslim) Dunjaluk, svojim čarima i slastima, ispunjenim strastima i prolaznim ljepotama – ponajviše odvraća ljude od Allahove vjere. Uzvišeni kaže: “A od užasne patnje teško nevjernicima, koji život na ovome svijetu više vole od onoga svijeta i koji od Allahova puta odvrćaju i nastoje ga prikazati krivim! Oni su u velikoj zabludi.” (Ibrahim, 2–3)

Prvi raskol koji se desio u islamskom ummetu je pobuna licemjera protiv pravednog halife Osmana, radijallahu anhu, koje je pokretala želja za dunjalukom, kao što je historija jasno zabilježila. Oni su željeli ovozemaljske položaje, ali su se vratili samo s velikom sramotom, gubitkom i prezirom. Pomrli su jedan za drugim na najgore moguće načine. Da nas Allah takvih stvari sačuva! Uzvišeni kaže: “I između njih i onoga što budu željeli bit će prepreka postavljena kao što je prije bilo učinjeno sa njima sličnim, jer su svi oni, doista, mnogo sumnjali.” (Saba, 54)

U ovom razdoblju ljudske historije, s velikom vremenskom distancom od perioda poslanice, dunjaluk se pretvorio u predmet iskušenja mnogima. Oko dunjalučkih pitanja se spori, zbog dunjalučkih koristi se veze i prijateljstva sklapaju, zajednička riječ se pronalazi u ime toga, veze i kontakti se prekidaju zarad toga. Na osnovu dunjalučkih parametara ljudi se cijene i vrednuju. Dunjaluk je postao razlogom ljubavi i mržnje, prevazilazeći kategorije poput “ljubavi i mržnje u ime Allaha”. Ibn Abbas, radijallahu anhuma, kaže: “Većina ljudi u ovome vremenu počela je sklapati veze shodno ovozemaljskim interesima, što na kraju nikome neće donijeti korist.” (Ibn Džerir)

Najbolji način da se vjernik zaštiti od dunjalučkih iskušenja jeste da shvati koliko dunjaluk vrijedi kod Gospodara svjetova, džellešanuhu, Koji ga najbolje poznaje, kao i koliko je vrijedio u očima Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. Sehl b. Sa'd prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Kada bi dunjaluk kod Uzvišenog vrijedio makar koliko krilo mušice, ne bi dopustio nevjerniku da se napije gutljaja vode sa njega." (Tirmizi)

Prisjetimo se, poštovani vjernici, kako su živjeli "ashabi suffice", siromašni muhadžiri pored Poslanikove džamije. Prisjetimo se kakav su primjer odricanja oni bili. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, kaže: "Svjedok sam bio životu sedamdeset ashaba suffice. Nijedan od njih nije imao dva komada odjeće, imali su ili ogrtač koji bi prebacili preko ramena ili prekrivač kojim bi prekrili donji dio tijela. Nekada bi njihova odjeća padala do polovine cjevanice, a nekad do članaka. Držali bi odjeću rukama bojeći se da im se otkrije stidno mjesto." (Buhari)

Ebu Seid, radijallahu anhu, kaže: "Sjedio sam sa skupinom siromašnih muhadžira. Jedni su zaklanjali one koji su bili bez odjeće. Jedan od njih učio nam je Kur'an. Tad se pojavio Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, i stao ispred nas, a onaj je čovjek prestao učiti Kur'an. Tako nas zateče Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, te nam se obrati riječima: 'Radujte se, o skupino siromašnih muhadžira, potpunom svjetlu na Sudnjem danu! Vi ćete u Džennet ući prije bogatih na pola dana, a to vam je pet stotina godina.'" (Tirmizi i Ebu Davud)

"Sjedio sam sa skupinom siromašnih muhadžira. Jedni su zaklanjali one koji su bili bez odjeće. Jedan od njih učio nam je Kur'an. Tad se pojavio Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, i stao ispred nas, a onaj je čovjek prestao učiti Kur'an. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nazvao je selam i upitao: 'Šta ste to radili?' Rekosmo: 'Allahov Poslaniče, slušali smo učenje Allahove Knjige.' Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: 'Hvala Allahu, Koji je dao da se među vama nalaze oni uz koje, prema Njegovoj zapovijedi, moram strpljivo boraviti!' Tad je sjeo u sredinu kako bismo svi bili podjednako blizu. Potom je svojom rukom pokazao ovako, da načine širi kružok i da se svi licem okrenu prema njemu. Koliko sam primijetio, Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, od prisutnih je jedino mene poznavao. Tad je rekao: 'Radujte se, o skupino siromašnih muhadžira, potpunom svjetlu na Sudnjem danu! Vi ćete

u Džennet ući prije bogatih na pola dana, a to vam je pet stotina godina.” (Hadis je daif, izuzev dijela u kojem se govori o ulasku u Džennet.)

Poštovani vjernici, nama je dunjaluk širom otvoren, prvenstveno zaslugama tih muhadžira i njihove borbe na Allahovom putu. Zahvalimo se Allahu na tome, budimo Mu pokorni, ne činimo grijeha. Imajmo na umu da odricanje predstavlja preventivnu mjeru protiv nesloge i sporova. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kazao je: “Odreknite se dunjaluka – Allah će te zavoljeti; ne žudi za tuđim, ljudi će te zavoljeti.” (Ibn Madža) Pravo odricanje je odreći se svega što je zabranjeno, odustati od toga zadovoljno prihvatajući Božije darivanje. Također podrazumijeva raditi za budući svijet, ne dopuštajući da se dunjalukom bude zaokupirano, kao da će vječno trajati. Istovremeno podrazumijeva poštovati tuđe vlasništvo, ne noseći u srcu zavist zbog toga što je drugima Uzvišeni nešto darovao.

Jedan od povoda toga da društvo bude stabilno i funkcionalno, snažno i ujedinjeno, tako da ga ne mogu potresti smutnje, niti dotaknuti neprijateljske spletke – jeste konstantno davanje konstruktivnih savjeta našim pretpostavljenima, na način kako su to činili naši vrlo prethodnici. Na takav način ispunjava se naredba iznesena u ajetu: “Jedni drugima pomažite u dobročinstvu i čestitosti.” (El-Maida, 2)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Uzvišeni Allah bit će zadovoljan ako troje budete činili: ako se samo Njemu budete klanjali, ne smatrajući Mu išta drugo ravnim, ako se budete zajedno čvrsto držali Allahovog užeta, ne razjedinjavajući se; ako budete davali savjete onima kojima je Uzvišeni povjerio vlast nad vama.” (Muslim)

S tim u vezi Uzvišeni kaže: “O vjernici, pokoravajte se Allahu i pokoravajte se Poslaniku i predstavnicima vašim. A ako se u nečemu ne slažete, obratite se Allahu i Poslaniku, ako vjerujete u Allaha i u onaj svijet; to vam je bolje i za vas rješenje ljepše.” (En-Nisa, 59) Prilikom nesuglasice, obratiti se Allahu – kao što se u ajetu ističe – podrazumijeva tražiti rješenje shodno Objavi, dok obratiti se Poslaniku podrazumijeva tražiti rješenje u njegovom sunnetu.

U vjeri islamu skreće nam se pažnja na opasnost nepromišljenih riječi. Riječ, izgovorena ili pisana, može razjediniti zajednicu i oduzeti joj snagu. Zbog nje počinju ljudi djelovati u različitim pravcima i postave sebi drugačije ciljeve, što je suprotno uputi i razlog je za produbljenje neslaganja. Poslanik,

sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Ko vjeruje u Allaha i Sudnji dan – neka govori dobro ili neka šuti.” (Buhari i Muslim) Kada bi Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, upozoravao na opasnost smutnje, stalno bi isticao da je “reći nešto” u tim situacijama kobno. Tako kaže: “Riječi u takvim uvjetima oštrije su od sablje.” (Tirmizi i Ebu Davud) Ovi Poslanikovi, sallallahu alejhi ve sellem, savjeti su milost ummetu, doprinose očuvanju vjere i razlog su da se plamen smutnje ugasi.

Uvaženi vjernici, budimo razlog da Allahove blagodati u kojima uživamo, poput sigurnosti, stabilnost i blagostanja – postanu dugotrajne, tako što ćemo biti pokorni Gospodaru čineći različite vidove ibadeta, kloneći se zabranjenih djela, u javnosti i tajnosti. Uzvišeni Allah kaže: “Neka se oni Gospodaru hrama ovoga klanjaju, koji ih gladne hrani i od straha brani.” (Kurejš, 3–4)

Također, imajmo na umu riječi Uzvišenog: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56) Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Ko na mene donese jedan salavat, Allah će na njega donijeti deset.” Radi toga donesimo salavat i selam na predvodnika prvih i posljednjih vjernika, na najodabranijeg među poslanicima.

Gospodaru naš, blagoslovi Muhammeda i rod Muhammedov, kao što si blagoslovio Ibrahima i rod Ibrahimov. Zaista si Ti hvaljen i slavljen. Gospodaru naš, obaspi blagodatima Muhammeda i rod Muhammedov, kao što si obasuo blagodatima Ibrahima i rod Ibrahimov. Zaista si Ti hvaljen i slavljen. Gospodaru naš, smiluj se četverici pravednih halifa, svim ashabima i svima onima koji ih slijede u dobru do Sudnjega dana. Uzvišeni, smiluj se i nama, učini da budemo proživljeni u njihovom društvu. Uzvišeni, smiluj se i nama, uistinu Ti si od najmilosnijih milosniji.

Gospodaru naš, podari nam da činimo dobro, udalji nas od zlih djela, učini nas povodom dobra za druge. Gospodaru svih svjetova, učini da se klonimo svih grijeha. Gospodaru, olakšaj svakom nevoljniku, riješi ih muka koje ih tište, oslobodi ih njihovih briga, podari zaduženima da se dug njihov isplati, zdravlje daruj svim bolesnima. Uistinu si Ti milostiv i samilostan.

Gospodaru naš, primi naša dobra djela, uistinu Ti sve vidiš i sve čuješ. “Gospodaru naš, podaj nam dobro i na ovome i na onome svijetu, i sačuvaj nas patnje u ognju!” (El-Bekara, 201) Gospodaru naš, učini da istinu takvom vidimo, te da je slijedimo, učini da zabludu takvom vidimo, te da je se klonimo.

Uzvišeni Allahu, oprosti nam naše grijehе, koje smo počinili i koje ćemo počiniti, uistinu si Ti od milosnih najmilosniji. Gospodaru, podari nam da činimo djela i izgovaramo riječi koje vode ka Džennetu, te nas zaštiti od riječi i djela koji vode ka Džehennemu.

“O vjernici, često Allaha spominjite i hvalite, i ujutro i navečer Ga veličajte.” (El-Ahzab, 41–42)

“Allah zahtijeva da se svačije pravo poštuje, dobro čini, i da se bližnjima udjeljuje, i razvrat i sve što je odvratno i nasilje zabranjuje; da pouku primite, On vas savjetuje.” (En-Nahl, 90)

Spominjimo ime Veličanstvenog Gospodara, kako bi nam se smilovao; zahvaljujmo Mu se na blagodati, kako bi nam više darovao. “Obavljanje namaza je najveća poslušnost! – A Allah zna šta radite.” (El-Ankabut, 45)

Zatim, znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijehа, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

ALLAH (MEKA)

Hatib: dr. Bender ibn Abdulaziz Belile

6. rebiul-ahir 1443. po Hidžri / 12. novembar 2021.

Sva hvala i zahvala pripadaju Allahu, Onome Koji se pokazao, Svojim šticienicima, svojstvima Svoje uzvišenosti, i Koji je osvijetlio njihova srca prizorima Njegovog savršenstva, i dao im priliku da Ga spoznaju kroz Njegove blagodati i dobrotu. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji ravnog nema u Biću, svojstvima i djelima, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, čijim je poslanstvom Allah uvećao Svoje blagodati prema stvorenjima, neka su na njega Allahova milost, spas i blagoslov, na njegove ashabe i bliski rod i porodicu, i sve one koji slijede njegov put i obrazac. Oporučujem sebi i vama, o ljudi, bogobožnost. Nema veće plemenitosti od bogobožnosti, niti veće počasti od islama, niti većeg zagovarača od pokajanja, niti ljepše odjeće od zdravlja. Blago se onome ko bude učio i opskrbio se potrebnim znanjem, i onome ko bude radio dobra djela i trudio se, i onome ko se pribojava obračuna pa se pripremi za njega. “A dobro koje za sebe unaprijed osigurate naći ćete kod Allaha još većim i dobit ćete još veću nagradu.” (El-Muzzemmil, 20)

O vjernici, vrijednost znanja mjeri se vrijednošću onoga čemu nas ono uči, a najvrednije i najčasnije znanje jeste ono o Allahu Uzvišenom: Istinskom Bogu, dostojnom obožavanja i klanjanja, Gospodaru, dostojnom svake zahvalnosti, Vladaru i Vlasniku, dostojnom svake uzvišenosti i svetosti, Uzvišenom i Onome Kome pripadaju sve počasti, Živom, Samoopostojećem, Koji sve održava, dostojnom predanosti i potčinjenosti svih Njegovih stvorenja. On je Prvi bez početka, i Zadnji bez kraja, Uzvišeni koji nema sličnog i Sebi ravnog, i Koji je nedostižan ljudskim mislima, mašti i pretpostavkama, i niko Mu, od Njegovih stvorenja, nije sličan.

Uzvišeni kaže: “... a od onoga što On zna – drugi znaju samo onoliko koliko On želi.” (El-Bekara, 255)

“... a oni znanjem ne mogu Njega obuhvatiti.” (Taha, 110)

U hadisu se kaže: “Slavljen neka si, ja Te ne mogu, onako kako Ti dolikuje, pohvaliti, Tebi pripada onoliko hvale koliko si sam Sebe pohvalio.” (Muslim)

Allah je dostojan svojstava savršenstva i uzvišenosti, i Njegova stvorenja obožavaju Ga s punim poštovanjem, skrušenošću, strahom i poniznošću. “... i reci: ‘Hvaljen Allah, Koji Sebi nije uzeo djeteta i Koji u vlasti nema ortaka, i Kome ne treba zaštitnik zbog nemoći – i hvaleći Ga veličaj!’” (El-Isra, 111)

Njega, zbog Njegove uzvišenosti, slavi cijeli kosmos, a Njegovoj vlasti potčinjeno je sve što postoji.

Uzvišeni kaže: “... i ne postoji ništa što Ga ne veliča, hvaleći Ga.” (El-Isra, 44) “Allaha hvali sve što je na nebesima i na Zemlji, i On je Silni i Mudri.” (El-Hadid, 1) Samo Njemu se klanjamo i pred Njim ničice padamo i samo Njega obožavamo. “Reci: ‘Klanjanje moje, i obredi moji, i život moj, i smrt moja doista su posvećeni Allahu, Gospodaru svjetova, koji nema saučesnika; to mi je naređeno i ja sam prvi musliman.’” (El-En’am, 162–163) Njemu teže srca, s Njim se smiruju duše, u Njegovoj spoznaji je užitak za razum i Njega trebaju sva Njegova stvorenja. A kako i ne bi kada je On njihov Stvoritelj i Tvorac, Koji ih je stvorio ni iz čega i svemu dao oblik, Njemu povjeravaju svoje želje, kod Njega traže utočište u iskušenjima i Njemu pribjegavaju u nevoljama. Nije osjetio slast života onaj koji nema voljenog uz kojeg osjeća sigurnost i smirenost. On čuva ono što je stvorio i ono što je iz nepostajanja izveo, i čuva Svoje štitićenike (evlije, dobre i čestite robove) od upadanja u grijeh e i u ono što bi ih upropastilo, ukazuje im Svoju blagost i kada se kreću i kada miruju, obuhvata Svojim znanjem tajno i skriveno, On je Sveznajući, Koji zna šta ljudi kriju u svojim prsima, Jedini u Koga se pouzdaje, od Koga se očekuje i kod koga se traži utočište. “On je Gospodar istoka i zapada, nema boga osim Njega, i Njega uzmi za zaštitnika!” (El-Muzzemmil, 9) On je Džebbar, Onaj Koji pruža utjehu srcima i tijelima ožalošćenih, siromašnih i nevoljnika, popunjava prazninu u njihovim srcima, briše njihove grijeh e i obilno ih nagrađuje. Zato je jedna od Poslanikovih dova bila: “Gospodaru, oprost i smiluj mi se i podari mi utjehu.” (Ahmed, Ebu Davud i Tirmizi) On svime upravlja, stvara, opskrbljuje, naređuje i zabranjuje, usmrćuje i oživljava, donosi presudu i izvršava je, čini da noć i dan naizmjenice nastupaju. “Njemu se mole oni koji su na nebesima i na Zemlji; svakog časa On se zanima nečim.” (Er-Rahman, 29) On svemu zna broj

i sve stvari je obuhvatio Svojom milošću, mudrošću i blagošću. O ljudi, Allah uslišava molbu onoga koji Ga moli, dovoljan je onome koji nema, daje blagodati i prije zasluge, velikodušno ukazuje dobročinstvo ne tražeći ništa zauzvat. Njemu nije skrivena nijedna dova, kod Njega neće propasti nijedna molba i ničiji trud kod Njega neće biti uzaludan. On je blizu pored Svoje uzvišenosti, uzvišen pored Svoje blizine, kada Ga zoveš, on čuje tvoj poziv, a kada šapućeš, On čuje tvoj šapat: zato Mu povjeravaš svoje potrebe, prepuštaš svoju dušu, žališ Mu se na brige, moliš Ga da od tebe otkloni nevolju, tražiš pomoć od Njega u svojim poslovima, moliš Ga da te opskrbi iz riznica Svoje milosti i da ti ono što ti niko drugi ne može dati, produži ti životni vijek, daje ti zdravlje u tijelu i obilnu opskrbu i otvara ti zatvorena vrata. On ti je povjerio ključeve Svojih riznica, dopustivši ti da tražiš od Njega sve što poželiš, i kada god budeš htio možeš “pokucati” na vrata Njegovih blagodati. Ne padaj u očaj zbog odgađanja uslišenja tvojih molbi, jer je poklon u skladu sa nijetom, namjerom, a možda je uslišenje odgođeno kako bi onaj koji moli i nada se dobio još veću i potpuniju nagradu. On ti je otvorio vrata pokajanja i ukazao ti na put povratka Njemu. Nije postavio između Sebe i tebe bilo kakve barijere, ne traži od tebe da se obraćaš bilo kome, mimo Njega, ko će se zauzeti kod Njega za tebe, nije ti zabranio da se pokaješ nakon što učiniš grijeh, ne požuruje s kaznom, ne prigovara ti i ne sramoti te zbog grijeha, tvoje odustajanje od grijeha učinio je dobrim djelom, tvoj grijeh broji kao jedan, a tvoje dobro djelo broji kao deset dobrih djela. Slavljen neka si, Allahu! Slavljen neka si, Vladaru, koliko si samo moćan i silan! Slavljen neka si, kolika je samo Tvoja uzvišenost! Ti si Uzvišeni, Ponosni i Hvaljeni! Ti si, o Allahu, dostojan poniznosti, uz Tebe je ponos, Tebi se usmjeravaju težnje, od Tebe je strah, vjerovanje je u Tvoju jednoću ubjeđenje, na Tebe je oslonac, Tvoj oprost je nada, a Tvoje zadovoljstvo je cilj. “Samo Tebe obožavamo i samo od Tebe pomoć tražimo.” (El-Fatiha, 5)

Bojte se Allaha i znajte da je spoznaja Allaha svjetlost koja obasjava put onome koji ide k Allahu, i uputa za zbudjenog. Ibn Tejmijja, Allah mu se smilovao, rekao je: “Istinska slast, radost, lijepi trenuci i uživanje, koji se ne mogu opisati, su u spoznaji Allaha, Njegovom obožavanju i vjerovanju u Njega.” Kada čovjek zna da njegovom Gospodaru pripadaju svojstva savršenstva i uzvišenosti, i da postoje jasni dokazi koji ukazuju na Njegovu veličinu i ljepotu, dobrotu i blagodarnost, on Ga zavoli više od sebe, svoje porodice i djece, a to je najveći

stepen i najviša deredža. Uzvišeni kaže: "... ali pravi vjernici još više vole Allaha." (El-Bekara, 165) Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "Kod koga se nađu tri stvari, osjetio je slast vjerovanja: da mu Allah i Poslanik budu draži od svih ostalih, da voli onoga koga voli samo radi Allaha i da prezire da se vrati u nevjerstvo kao što prezire da bude bačen u vatru." (Buhari i Muslim) Od nužnih posljedica ljubavi prema Gospodaru jeste pokornost i činjenje ibadeta samo Njemu, Koji nema sudruga, iskrenost prema Njemu, izvršavanje Njegovih naredbi i ostavljanje zabrana, ustrajnost u Njegovom spominjanju, jer ako neko voli nekoga, često ga spominje. U hadisi-kudsiju Uzvišeni kaže: "Ja sam sa Svojim robom kad god Me spomene." (Buhari i Muslim)

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: "Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!" (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

ŠIRITE SELAM I DIJELITE HRANU (MEDINA)

Hatib: dr. Abdulbari ibn Avad es-Subejti
13. rebiul-ahir 1443. po Hidžri / 19. novembar 2021.

Hvala Allahu, Dobročinitelju i Darovatelju. Hvalim Ga i zahvaljujem Mu na blagodati upute i islama. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji druga nema, Koji je rekao: "... kojom Allah upućuje na puteve spasa one koji nastoje steći zadovoljstvo Njegovo" (El-Maida, 16), i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Njegov rob i poslanik, koji je odlikovan mudrošću i jasnim govorom, neka su na njega Allahova milost, spas i blagoslov, i na njegovu porodicu i plemenite ashabe. Oporučujem sebi i vama bogobožnost, ko se bude Allaha bojao, On će ga zaštititi, ko Mu drage volje zajam da, On će ga nagraditi, a ko Mu bude zahvalan, On će mu još više dati.

Uzvišeni kaže: "O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani!" (Ali Imran, 102)

Abdullah ibn Selam, radijallahu anhu, rekao je: "Kada je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, došao u Medinu, ljudi su pohrlili prema njemu, govoreći: 'Došao je Allahov Poslanik, došao je Allahov Poslanik, došao je Allahov Poslanik!' Bio sam među onima koji su došli da ga vide, i kada sam bolje pogledao u njegovo lice, shvatio sam da to nije lice lažljivca, a prve riječi koje je izgovorio bile su: 'O ljudi, širite selam, dijelite hranu, održavajte rodbinske veze, klanjajte noću dok ljudi spavaju, ući ćete spokojno u Džennet.'" (Tirmizi i Ibn Madža) Ovo je veličanstven hadis koji je objedinio uzvišenost i ljepotu islama i postavio temelje zbratimljenog, naprednog i solidarnog društva, društva davanja, samilosti i darežljivosti, koje odlikuju svojstva plemenitosti i lijepi međuljudski odnosi. Hadis dubokog značenja, čvrstih temelja, snažne poruke, koji ostavlja pozitivan trag na dušu svakoga onoga ko ga čuje i prenese drugima. On govori o djelima koja jačaju međuljudske veze, unapređuju i razvijaju zajednicu, umanjuju siromaštvo, šire sigurnost i čiste društvo od mržnje, zlobe, zavisti i prljavština duše. Ovaj hadis spada među prve Poslanikove hadise, koje je izgovorio po dolasku u Medinu, a u cilju ukazivanja na važnost solidarnosti u društvu,

jačanja njegove homogenosti i zbijanja njegovih redova, formalno i suštinski, i da se bogati trebaju brinuti o siromašnima, dobrostojeći o slabostjećima, i da onaj koga je Allah obdario određenim sposobnostima iskoristi te sposobnosti za širenje lijepe riječi, darežljivosti i uspostavljanje i jačanje veza koje će ga uzdići do najviših deredža, i odvesti do cilja kojem stremlji svaki musliman i svaki pametan čovjek, a to je Džennet. Hadis je zacrtao put koji će te odvesti do željenog cilja, i ako zaista želiš ući u Džennet, onda znaj da je put koji vodi do tamo izgradnja i unapređenje dunjalučkog života dobroćinstvom i dobrim djelima i uspostavljanje sklada između ovosvjetskih djela i onosvjetskih težnji.

“O ljudi, širite selam”, tj. širite selam međusobno i oživljavajte sunnet, često ga nazivajte i glasno izgovarajte. Ammar ibn Jasir, radijallahu anhumu, rekao je: “Ko kod sebe objedini tri stvari, objedinio je vjerovanje: pravednost prema sebi, nazivanje selama svima i dijeljenje imetka iako mu je drag.” (Buhari)

“Es-selamu alejkum – neka su Allahov mir i spas na vas”, kratka je ali vrlo sadržajna rečenica, koja nosi poruku ljubavi, slatka je na jeziku, garantuje svakome onome ko je čuje sigurnost i zaštitu života, časti i imetka, a to doprinosi širenju mira i sigurnost u društvu. Selam – mir, spokoj, blagoslov, sigurnost – intencija je islama. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Nećete ući u Džennet dok ne budete vjerovali, a nećete vjerovati dok se ne budete međusobno voljeli. Hoćete li da vas uputim na ono što će vam, ako to budete radili, donijeti međusobnu ljubav? Širite selam među sobom.” (Muslim) Selam je pozdrav od Allaha, pobožno djelo (ibadet), sevap i odlika muslimana koja ga uzdiže iznad ostalih ljudi. Umama el-Bahili, radijallahu anhu, kazuje: “Neko je rekao: ‘Allahov Poslaniče, kada se dvojica ljudi sretnu, koji od njih će prvi nazvati selam?’ Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, odgovorio je: ‘Onaj koji je bliži Allahu.’” (Tirmizi) To znači da je onaj koji prvi nazove selam bliži Allahovoj milosti. Selam je uzrok Allahovog oprostata i milosti. Hani ibn Jezid, radijallahu anhu, kazuje: “Rekao sam: ‘Allahov Poslaniče, uputi me na djelo koje će me uvesti u Džennet.’ On je rekao: ‘Jedan od uzroka Allahovog oprostata jeste nazivanje selama i lijep govor.’” (Taberani)

“Širite selam”, to je dobroćinstvo riječima, a “dijelite hranu”, to je dobroćinstvo djelima. Ovim Poslanikovim preporukama u srca vjernika usađuje se vrijednost darežljivosti, bliskosti, bratstva i dobrih komšijskih odnosa. Abdullah

ibn Amr, radijallahu anhuma, kazuje da je neki čovjek upitao Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem: “Čiji je islam najbolji?”, a on je rekao: “Onoga koji dijeli hranu i naziva selam onome koga zna i koga ne zna.”

Dijeljenje hrane obuhvata sadaku, poklon, gostoprinstvo i hranjenje siromašnih ljudi radi Allaha, a posebno u vremenu gladi i velikih poskupljenja. Dijeljenje hrane odnosi se na sva Allahova stvorenja, jer se prenosi da su ashabi kazali: “Allahov Poslaniče, zar ćemo imati nagradu i za hranu koju damo životinjama?” “Da, za svako živo biće, koje nahranite, imat ćete nagradu.” (Buhari) Dijeljenje hrane nije ograničeno na određenu količinu, makar to bilo i pola datule, koja se uvećava u rukama Milostivog sve dok ne postane veća od brda. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Kad god neko udijeli sadaku iz halal imetka, a Allah samo halal prima, Svemilosni je primi Svojom desnicom, pa makar bila samo jedna datula, pa je onda uvećava sve dok ne bude veća od brda, kao što neko od vas uzgaja odbijeno ždrijebe i devče.” (Buhari i Muslim) To su uzvišene vrijednosti i plemenita svojstva koja je islam ugradio u temelje muslimanskog društva, kako bi cijeli svijet svjedočio njegove ljudske vrijednosti.

“Održavajte rodbinske veze” – “erham – rodbina” je svaka osoba s kojom nas veže rodbinska veza, s majčine ili očeve strane, a njihovo pravo na davanje i pomoć je ispred prava siročadi i siromašnih. Uzvišeni kaže: “Pitaju te kome će udjeljivati. Reci: ‘Imetak koji udjeljujete neka pripadne roditeljima, i rođacima, i siročadi, i siromasima, i putnicima.’” (El-Bekara, 215) Darežljivost prema njima višestruko se nagrađuje. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Udjeljivanje sadake siromašnom je milostinja, a udjeljivanje rodbini je i milostinja i održavanje rodbinske veze.” (Nesai)

Održavanje rodbinske veze postiže se lijepom riječju, vedrim licem, posjećivanjem, savjetom, podrškom u nevolji, posjetom bolesnom, praštanjem pogreški, nenanošenjem štete, riječima i djelima. Rodbina je jedna od Allahovih blagodati. Oni su podrška u životu, pomoć u nevolji, radost u tuzi, dostojanstvo u poniženju, širina u tjeskobi i utjeha u iskušenjima.

“I klanjajte noću dok ljudi spavaju” – ova preporuka spomenuta je nakon poziva na širenje selama, dijeljenje hrane i održavanje rodbinskih veza, kako bi se ukazalo na njen pozitivan utjecaj na međuljudske odnose. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, rekao je: “Allahov Poslaniče, znam čovjeka koji noću klanja,

a kada osvane krade od ljudi”, a Allahov Poslanik mu reče: “Noćni namaz će ga odvratiti od toga što si rekao o njemu.” (Ahmed) Čovjek koji klanja noćni namaz osvanut će sa lijepim osjećajem u prsima, čio i vedar, i bit će pomognut u svojim poslovima tokom cijelog dana. To je posebno vrijeme u kojem se duša osamljuje sa Allahom i doziva Ga, i vrijeme uslišavanja molbi i spuštanja Gospodara na zemaljsko nebo. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “u Zadnjoj trećini svake noći naš Gospodar spušta se na ovozemaljsko neba i pita: ‘Ima li neko ko će Me zamoliti, pa da mu uslišim molbu? Ima li neko ko će nešto zatražiti, pa da mu to dam? Ima li neko ko će zatražiti oprosta od Mene, pa da mu oprostim?’” (Buhari)

“Ući ćete spokojno u Džennet” – lijepa i darežljiva ponuda od Milostivog Gospodara, Allahov poseban dar Njegovim posebnim robovima. Spokojan ulazak u Džennet je ulazak bez kazne i patnje. Onaj ko se strpi na neugodnostima, i ljudskoj grubosti, i svoj život provede na putu selama (mira, spokoja) i dobročinstva, širenju selama, dijeljenju hrane, održavanju rodbinskih veza i noćnom namazu, bit će nagrađen nagradom koja je od iste vrste kao i njegovo djelo. Uzvišeni kaže: “Oni koji čine dobra djela imat će još na ovome svijetu lijepu nagradu, a onaj svijet je, sigurno, još bolji.” (En-Nahl, 30)

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Zaista u Džennetu imaju sobe iz čije se unutrašnjosti vidi njihova spoljašnost, a izvana se vidi njihova unutrašnjost.” Ustao je neki beduin i upitao: “Za koga su one Allahov Poslaniče?”, a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: “One su za onoga ko govori lijepe riječi, i dijeli hranu, i širi selam i klanja noću dok ljudi spavaju.” Islamski učenjaci kazali su da veznik “i” implicira da je uvjet za postizanje spomenute nagrade činjenje svih ovih stvari.

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šalžite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

POZITIVNI PLODOVI ISKRENOG PRIJATELJSTVA (MEKA)

Hatib: dr. Salih ibn Abdullah el-Humejd
20. rebiul-ahir 1443. po Hidžri / 26. novembar 2021.

Hvala Allahu Koji je, Svojom moći, visoko digao nebeski svod i usavršio ga, i Koji je, Svojom mudrošću, prostro Zemlju i učinio je ravnom, iz nje je vodu i pašnjake izveo, i planine nepomičnim učinio. Hvalim Ga, i zahvaljujem Mu zahvalnošću kojom se povećavaju blagodati, i koje niko ne može, i kada bi ih brojao, izbrojati. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji druga nema, uzvišen je On Stvoritelj i jedini Bog, i svjedočim da je naš prvak i vjero-vjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Allahov rob i poslanik, koji je uspostavio temelje vjere i podigao njenu građevinu, i rastjerao tmine idolatrije, neka su na njega Allahova milost, spas i blagoslov, i na njegovu porodicu i ashabe, najčasnije i najbogobojaznije pripadnike ummeta, i tabiine i one koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana. O ljudi, oporučujem sebi i vama bogobojaznost, bojte se Allaha, Allah vam se smilovao, i čuvajte se nade u dug život, jer ona uzrokuje tvrdoću srca, i čuvajte se očaja jer on uzrokuje gubitak nade u Allahovu milost. Kada se čovjek ponizno obrati Allahu, i njegova molba ne bude odmah uslišana, neka zna da je blagodat razgovora i poniznosti pred Allahom, koji su mu darovani, bolja za njega od uslišenja molbe, i da su njegova predanost i iskazivanje potrebe za Allahom bolji za njega od ispunjenja želje. Kada Allah čovjeku otvori vrata zadovoljstva onim što mu je dao, dat će mu mnogstruko više od onoga što je propustio i čemu se nadao. “Reci: ‘O robovi Moji koji ste se prema sebi ogriješili, ne gubite nadu u Allahovu milost! Allah će, sigurno, sve grijehе oprostiti; On, doista, mnogo prašta i On je milostiv.’” (Ez-Zumer, 53)

O ljudi, sve prisutniji materijalistički pogled na život uništio je i oslabio emotivne veze među ljudima, koji su postali poput strojeva koji rade za materijalističke interese i na “interesni pogon”. Materijalizam je postavio interes i

korist kao glavne kriterije veza i prijateljstva, i vidiš ljude kako govore: “Nema trajnog prijateljstva niti trajnog neprijateljstva, trajan je jedino interes.” Ovakav stav, Allah vas čuvao, predstavlja rušenje jednog od temelja ahlaka (lijepog ponašanja, ćudoređa) i kidanje svih bratskih i međuljudskih veza među ljudima. Unutar materijalističkog koncepta društvene veze su oslabljene, kao što su oslabljene i vjerske, porodične i domovinske veze, a jedina veza koja se priznaje su interesi i dobit. Međuljudske veze dobile su nove nazive: kolega na poslu, član udruženja, partner u organizaciji, dioničar u firmi, i postale su krute i materijalističke, a to, Allah vas čuvao, snažno utječe na gubitak duhovnih vrijednosti, duševnog mira i emotivne interakcije.

O vjernici, u ljudskoj prirodi, koju je Allah usadio u čovjeka, je da sebi traži prijatelja uz kojeg će se lijepo i ugodno osjećati. Prijateljstvo ima plemenito značenje u dušama plemenitih ljudi, a u govoru mudraca najljepši opis. Ono je adresa čovjekovog ponašanja i mjerilo njegovog karaktera. Rečeno je: “Ako želiš upoznati čovjekove ambicije, intelektualni potencijal, dalekovidnost i širinu njegovog razmišljanja, pogledaj s kim se druži i ko mu je prijatelj.” Prijateljstvo je uzvišen stepen i donosi mnogobrojne koristi. Objedinilo je u sebi pamet, vjeru, dobrotu, plemenitost i lijepo ponašanje.

Prijateljstvo je zanos u srcu, užitak u duši, samožrtvovanje i pomoćnik u podnošenju životnih tegoba. Prijateljstvo je darežljivost i davanje, praštanje pogreški, najjača veza koja opstoji na temelju srodnosti duša i garant je stabilnosti pojedinca i zajednice. Prijateljstvo je most ljubavi među srcima i miomiris koji se širi posvuda i napaja srca radošću, a duše ljubavlju.

Poštovani vjernici, prijateljstvo je odlikovanje i počast. Ne prekida se zbog određene oklonosti. Temelj prijateljstva je ljubav, njegov stub je poštovanje, a čuvar i zaštitnik je lijepa namjera. Prijatelj je ortak u životu, radostima i žalostima, snazi i slabosti, lahkoći i teškoći. Rečeno je: “Istinski prijatelj je onaj ko je s tobom u tjeskobi, i tamo gdje te put vodi.” Kad je jedan mudar čovjek upitan: “Da li ti je draži prijatelj od rođaka?”, odgovorio je: “Rođak mora biti tvoj prijatelj.”

Poštovani vjernici, kod iskrenog prijatelja spojili su se iskrenost srca, jezika, stava, emocija i savjeta. Plemenit prijatelj, ako je blizu, darežljiv je, ako je daleko, zahvalan je, ako mu se učini nepravda, oprostí, ako je u tjeskobi, pronade izlaz. Onaj ko nađe takvog prijatelja, postigao je veliki uspjeh. Iskreni

prijatelji najbolja su stečevina na dunjaluku, ukras u blagostanju, opskrba u nevolji. Čine dobro i kada se to od njih ne traži, a ustežu se od zla prije nego što ih se upozori na to. Ne stide se ukora i ne strahuju od izvinjenja. Plemenit prijatelj je blag u savjetu, osjećajan u kazni, nije pokvaren i nije licemjeran.

O muslimani, ako je to tako, onda treba uložiti maksimalan napor u odabiru pravog prijatelja. Na kraju krajeva, čovjek će biti pitan za svoj izbor. Razmislite o riječima Uzvišenog: “Kamo sreće, teško meni, da toga i toga za prijatelja nisam uzeo, on me je od Kur’ana odvratio nakon što mi je priopćen bio!” – a šejtan čovjeka uvijek ostavlja na cjedilu.” (El-Furkan, 28–29) A u hadisu se kaže: “Čovjek je na vjeri svoga prijatelja, pa neka svako od vas pogleda koga će uzeti za prijatelja.” (Ahmed i Ebu Davud) Amr ibn As, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Najbolji prijatelji kod Allaha su oni koji su najbolji prema svojim prijateljima, a najbolje komšije kod Allaha su oni koji su najbolji prema svojim komšijama.” (Tirmizi) U hadisu se kaže: “Nemoj se družiti osim sa vjernicima, i neka kod tebe objeduju samo bogobožni ljudi. Čovjek je s onim ko ga voli. Kada musliman zavoli svoga brata, neka ga obavijesti o tome. One koji se budu voljeli radi Allaha, Allah će pokriti Svojim hladom na Dan kada neće biti drugog hlada osim Njegovog.”

O muslimani, i pored ovih lijepih i plemenitih osobina, koje bi trebale krasiti prijatelje i braću, i koje su drage svakom čovjeku, treba znati da je potpunost (savršenstvo) vrlo rijetka kod ljudi, da svaki plemeniti čovjek ima trenutke slabosti, i svako ko ide nekim putem, mora kad-tad posrnuti, bar malo, i zato je potrebno da među prijateljima postoji razumijevanje, oprost i prelazak preko grešaka. Onaj ko neprestano kritikuje i kudi ljude neće imati nijednog prijatelja. Ako je praštanje jedna od najvećih ljudskih vrlina, onda su tvoja braća, od kojih si osjetio ljubav, iskrenost i dobronamjernost, najpreči da im oprostiš i “zažmiriš” na njihove pogreške. Ko želi prijatelja bez mahana, ostat će bez prijatelja. Poštovani vjernici, veze mogu opstati samo ako su zasnovane na praštanju, toleranciji, “zaboravljanju”, dobronamjernosti, čistoći duše i blagom savjetu. Neka se čovjek pripazi da ne bude od onih koji u svom srcu nose “paganski žar”, i koji od svojih prijatelja zahtijevaju da budu dobri sa onima s kojima je on dobar, a da budu neprijatelji onima koji su njemu neprijatelji. Treba biti svjestan da se ljudi razlikuju u samom poimanju položaja i pozicije drugih ljudi, onome što je pogrešno ili ispravno kod njih. Ako

kod prijatelja budeš tolerisao vrućinu njegovog ljeta, hladnoću njegove zime, suhoću njegove jeseni i kratkoću njegovog proljeća, sva njegova godišnja doba bit će za tebe trajno proljeće. Poštovani vjernici! Vjernik je ogledalo svome bratu, ako vidi kod njega nešto što mu se ne dopada, nastojat će da to popravi kod njega, i pazit će na njega u tajnosti i javnosti. Imajte povjerenja prema prijateljima, budite sigurni u vašu braću, čuvajte vaša sijela od onoga što im ne priliči, nemojte slušati o svom bratu, nego slušajte od njega, a kada se razidete, čuvajte njegovu tajnu.

O muslimani, ono što se priča o promjenjivosti vremena, prevrtljivosti prijatelja i nepovjerenju prema braći, nije ispravno i tačno, jer mi ovdje govorimo o iskrenom prijateljstvu, a ne o prijateljstvu radi interesa i koristi. Osnovni kriterij u tome je da se čovjek okoristi od svog prijatelja, ali korist ne smije biti razlog prijateljstva, jer su zajednički/obostrani interesi jedno od prava prijateljstva, a nisu njegov uzrok niti motiv. Iskreni prijatelj spojio je kod sebe korist i užitek druženja. Iskreno prijateljstvo neće ući ni u jedno srce a da ga neće očistiti i u njega zasaditi ljubav i poniznost, i sputati u njemu srdžbu i bijes. Ljubav prema prijatelju, zbog njegove dobrote, dokaz je tvoje plemenitosti i dobrote, jer samo oni koji su dobri znaju šta je dobrota. U susretu i druženju sa iskrenim prijateljem osjećaš se lijepo i prijatno. Najveći slabići su oni koji ne traže sebi prijatelje, a gori od njih su samo oni koji izgube stečenog prijatelja. Uzvišeni kaže: “Budi čvrsto uz one koji se Gospodaru svome mole ujutro i navečer u želji da naklonost Njegovu zasluže, i ne skidaj očiju svojih s njih iz želje za sjajem u životu na ovome svijetu, i ne slušaj onoga čije smo srce nehajnim prema Nama ostavili, koji strast svoju slijedi i čiji su postupci daleko od razboritosti.” (El-Kehf, 28)

O muslimani! Uzvišeni Allah spomenuo je u Svojoj Knjizi dva stanja/prizora, koja najbolji način oslikavaju suštinu, važnost i potrebu iskrenog prijateljstva: prvo je kada se neki ljudi budu osvrtni na Sudnjem danu i tražili bilo koga ko im može pomoći i zaštititi ih, pa će jedan od njih reći, kao što se navodi u Kur'anu: “... pa nemamo ni zagovornika, ni prisna prijatelja” (Eš-Šuara, 100–101), a drugi se odnosi na sve okupljene na mahšeru, a u vezi s tim Uzvišeni kaže: “Tog Dana će oni koji su jedni drugima bili prijatelji postati neprijatelji, samo to neće biti oni koji su se Allaha bojali i grijeha klonili” (Ez-Zuhruf, 67). To je

prijateljstvo koje je utemeljeno na bogobožnosti, ono je trajno i proteže se i nakon smrti, i nikada se neće prekinuti.

Poštovani vjernici, distanciranje od ljudi uzrokuje neprijateljstvo, a loši prijatelji štetniji su po čovjeka od mržnje neprijatelja. Lažljiva osoba ne može biti iskren brat i prijatelj. U hadisu koji se prenosi od Ebu Musaa el-Ešarija, radijallahu anhu, navodi se da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Primjer dobrog i lošeg sagovornika (prijatelja) je kao primjer prodavača mirisa i kovača. Prodavač mirisa će ti ili pokloniti miris, ili ćeš od njega kupiti miris ili ćeš osjetiti lijep miris od njega, a kovač će ili spržiti tvoju odjeću ili ćeš od njega osjetiti neugodan miris.” U komentaru ovog hadisa Nevevi je rekao: “Ovaj hadis govori o vrijednosti druženja sa dobrim ljudima, dobrotvorima, dobročiniteljima, plemenitim, pobožnim, učenim i učtivim ljudima, i zabrani druženja sa zlim ljudima, novotarima, i onima koji ogovaraju druge ljude, pokvarenjacima i besposličarima, i svima onima koji rade pokuđena djela.” Džafer es-Sadik, Allah mu se smilovao, rekao je: “Nemoj se družiti sa lažljivcem, pa da te obmane, niti sa glupim čovjekom koji ti želi učiniti dobro pa ti naštetiti, niti sa škrticom jer će ti on uskratiti ono što ti je najpotrebnije, niti sa kukavicom jer će te on predati neprijatelju i pobjeći kada zagusti, niti sa grešnikom jer će te on prodati za zalogaj ili manje od toga.” Neko je upitao: “A šta je manje od toga?” “Pohlepa za tim zalogajem, koji na kraju neće dobiti.”

Bojte se Allaha i znajte da loši prijatelji navode na loše i zlo, i vode čovjeka putem propasti. Ništa ne navodi na put zla i pokvarenjaštva kao što su loši prijatelji, a čovjek nema nikakvu potrebu za prijateljstvom koje na njega navlači neprijateljstvo.

Donosite salavate i selame na darovanu milost i nepresušnu blagodat, vašeg plemenitog vjerovjesnika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, Allahovog poslanika, to vam je naredba od vašeg Gospodara u Njegovoj mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljte mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

SAVJETI I PREPORUKE (MEDINA)

Hatib: dr. Ahmed ibn Talib ibn Abdulhamid
27. rebiul-ahir 1443. po Hidžri / 3. decembar 2021.

Sva hvala i zahvala pripadaju Allahu. Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo, i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, njegov rob i poslanik, odabranik među Njegovim stvorenjima i prijatelj, i da je dostavio poslanicu, ispunio emanet, savjetovao ummet i borio se Allaha radi onako kako se treba boriti sve dok mu nije došla smrt, neka su na njega Allahova milost, spas i blagoslov, i na njegovu čestitu i čistu porodicu, njegove supruge, majke pravovjernih, njegove ashabe, iskrene dobročinitelje, i na sve one koji ga slijede u dobru do Sudnjeg dana. “O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani!” (Ali Imran, 102) Znajte da čovjek neće upotpuniti svoje vjerovanje sve dok se iskreno ne osloni na Allaha, Njemu se preda, Njemu prepusti sve svoje stvari, bude zadovoljan Njegov odredbom i strpi se u nevolji. Ko bude volio radi Allaha, i prezirao radi Allaha, i davao radi Allaha, i uskraćivao radi Allaha, upotpunio je svoj iman – vjerovanje. “Zato se bojte Allaha i izgladite međusobne razmirice, i pokoravajte se Allahu i Njegovom Poslaniku, ako ste pravi vjernici. Pravi vjernici su samo oni čija se srca strahom ispune kad se Allah spomene, a kad im se riječi Njegove kazuju, vjerovanje im učvršćuju i samo se na Gospodara svoga oslanjaju, oni koji molitvu obavljaju i dio od onoga što im Mi dajemo udjeljuju. Oni su, zbilja, pravi vjernici – njih počasti, i oprost, i obilje plemenito kod Gospodara njihova čekaju.” (El-Enfal, 1–4) Ako je pred vama jasna istina, znajte da ste je dužni slijediti; ako je pred vama jasna zabluda, dužni ste je ostaviti; ako je pred vama sumnjiva stvar, dužni ste da se toga klonite, jer ćete tako sačuvati svoju vjeru i čast; ili ako se pred vama nađe pitanje u kojem su se razišli učenjaci, o njemu pitajte učene.

“O vjernici, pokoravajte se Allahu i pokoravajte se Poslaniku i predstavnicima vašim. A ako se u nečemu ne slažete, obratite se Allahu i Poslaniku, ako vjerujete u Allaha i u onaj svijet; to vam je bolje i za vas rješenje ljepše.” (En-Nisa, 59)

“Allahovo je sve što je na nebesima i na Zemlji i Allahu se sve vraća.” (Ali Imran, 109)

Znajte da niko od vas neće postići Allahovu opskrbu samo svojim trudom, i niko se neće spasiti samo svojim djelima, to su samo uzroci kojima se izlažemo milosti Plemenitog i Darežljivog. “On vam je Zemlju pogodnom učinio, pa hodajte predjelima njezinim i hranite se onim što On daje, Njemu ćete poslije oživljenja odgovarati.” (El-Mulk, 15)

Blago onome koga vlastite mahane odvrte od bavljenja tuđim mahanama, i ko podijeli višak svog imetka, i ko se bude čuvao suvišnih riječi, i ko se smiluje slabima i siromašnima, i ko se bude družio sa učenim i mudrim ljudima. Blago onome ko se pokorava svome Gospodaru, odgaja svoju dušu, uljepša svoje ponašanje i popravi svoju nutrinu. Blago onome ko pokaže svoje dobro i udalji se od zla. Blago onome ko bude postupao po znanju i kome sunnet bude dovoljan i sačuva se novotarije. Bojte se Allaha i lijepo Mu se obraćajte i molite Ga. Znajte da niko neće umrijeti dok ne potroši svoju opskrbu i dok mu ne istekne životni vijek. Ne dozvolite da vas želja za što bržim stjecanjem opskrbe navede da je tražite u grijehu, jer Allahovo dobro i blagodat postižu se pokornošću Njemu, a ne grijehom. Svaki čovjek ima svoju opskrbu koja će mu doći. Ko bude zadovoljan onim što mu je Allah dao, Allah će mu podariti blagoslov u tome, i bit će mu dovoljno, a ko ne bude zadovoljan, Allah će mu uskratiti blagoslov u tome, i neće mu biti dovoljno. Opskrba prati čovjeka kao što ga prati čas smrti. Nikome nije data veća opskrba, blagodat i dar bolji od Kur’ana, znanja i vjerovanja. “O ljudi, već vam je stigla pouka od Gospodara vašeg i lijek za vaša srca i uputstvo i milost vjernicima. Reci: ‘Neka se zato Allahovoj blagodati i milosti raduju, to je bolje od onoga što gomilaju.’” (Junus, 57–58)

O muslimani, dunjaluk je širom otvorio svoja vrata, nudi nam svoje ukrase i plijeni, svojim ljepotama, našu pažnju. “A onaj ko se bori – bori se samo za sebe, jer Allah sigurno može bez svih svjetova biti.” (El-Ankebut, 6)

Najbolji su oni koji se budu borili sa sobom, svojim prohtjevima, pa se spase, ili oni koji se budu borili na njemu, pa postignu dobro, ili oni koji se bore

koristeći njegova dobra, pa budu od onih kojima će Allah Svoju plemenitost ukazati, a onaj ko se bude borio za dunjaluk, taj će nastradati. “One koji se budu zbog Nas borili Mi ćemo, sigurno, putevima koji Nama vode uputiti; a Allah je, zaista, na strani onih koji dobra djela čine!” (El-Ankebut, 69)

Neka vam dunjalučke blagodati budu samo sredstvo i ne dozvolite da se ljubav prema dunjaluku nastani u vašim srcima. Ni u jednom srcu nije se skrasila ljubav prema dunjaluku a da to srce nije iskušano s tri stvari: zaokupiranošću, čija briga nikada ne prestaje, siromaštvom, koje nikada neće proći, i nadom, koja nema kraja. Sretan je samo onaj čovjek koji daje prednost Vječnoj kući, čiji užici nikada neće proći, nad prolaznom kućom, čije nevolje nikada ne prestaju, koji daje prednost ahiretu, koji mu se približava, nad dunjalukom, na kojem se trenutno nalazi, sretan je čovjek koji udjeljuje i time usrećuje druge, a ne čovjek koji dunjaluk gomila i time sebi osigurava nesreću. Uzvišeni kaže: “A kad se molitva obavi, onda se po zemlji razidite i Allahovu blagodat tražite i Allaha mnogo spominjite, da biste postigli što želite. Ali kad oni kakvu robu trgovačku ili veselje ugledaju, pohrle mu i tebe ostave sama da stojiš. Reci: ‘Ono što je u Allaha bolje je i od veselja i od trgovine.’ A Allah najbolju opskrbu daje.” (El-Džuma, 10–11)

O vjernici, Uzvišeni Allah naredio nam je veličanstvenu stvar, pa je rekao: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

OPASNOST MITA I KORUPCIJE PO DRUŠTVO I POJEDINCA (MEDINA)

Hatib: dr. Abdullah ibn Abdurrahman el-Buajdžan
5. džumadel-ula 1443. po Hidžri / 10. decembar 2021.

Sva zahvala i hvala pripadaju Allahu, Njega hvalimo, od Njega tražimo pomoć i oprost i kod Njega tražimo utočište od zla nas samih i naših zlih djela. Koga Allah uputi na pravi put, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jednog, Koji nema druga, i svjedočim da je naš poslanik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik. Prenio je poruku, ispunio emanet, savjetovao ummet i borio se radi Allaha onako kao se treba boriti, neka su na njega mir, spas i blagoslov, i na njegovu porodicu, ashabe i one koji budu slijedili njegovu uputu i praktikovali njegov sunnet do Sudnjeg dana. Najbolji govor je Allahov govor, a najbolja uputa je uputa Muhammeda ibn Abdullaha. Najgore stvari u vjeri su novotarije, svaka novotarija je zabluda, a svaka zabluda vodi u Vatru.

O vjernici, oporučujem i sebi i vama bogobožnost, a to je Allahova oporuka prvima i potonjima. “Mi smo onima kojima je data Knjiga prije vas, a i vama, već zapovjedili da se bojite Allaha.” (En-Nisa, 131) O ljudi, zaista je dunjaluk sladak i privlačan, i Allah vas je učinio Svojim namjesnicima na njemu, da bi vidio kako ćete postupati. Čuvajte se da vas ne zavedu njegovi ukrasi, jer je dunjaluk varljivo naslađivanje i njegovi užici su prolazni. Sve što je na njemu će proći, a ostat će Lice tvoga Gospodara Plemenitog. “Svako živo biće će smrt okusiti! I samo na Sudnjem danu dobit ćete u potpunosti plaće vaše, i ko bude od Vatre udaljen i u Džennet uveden – taj je postigao šta je želio; a život na ovome svijetu je samo varljivo naslađivanje.” (Ali Imran, 185)

O vjernici, Allah vas je učinio Svojim namjesnicima na Zemlji, daje vam da živite na njoj, potčinio vam je kosmos, darežljivo vas obasipa Svojom milošću i pohvalio vas je pred melekima, rekavši: “A kada Gospodar tvoj reče melekima:

‘Ja ću na Zemlji namjesnika postaviti!’, oni rekoše: ‘Zar će Ti namjesnik biti onaj koji će na njoj nered činiti i krv proljevati? A mi Tebe veličamo i hvalimo i, kako Tebi dolikuje, štujemo.’ On reče: ‘Ja znam ono što vi ne znate.’ (El-Bekara, 30)

O ljudi, namjesništvo na Zemlji velika je odgovornost koja obavezuje čovjeka. Allah vam je povjerio emanet kojeg su se bojali ponijeti nebesa, Zemlja i brda. Uzvišeni kaže: “Mi smo nebesima, Zemlji i planinama ponudili emanet, pa su se ustegli i pobojali da ga ponesu, ali ga je preuzeo čovjek – a on je, zaista, prema sebi nepravedan i lahkomislen.” (El-Ahzab, 72)

Emanet podrazumijeva čistotu, istinoljubivost, iskrenost, ispunjavanje ugovora, prava i preuzetih obaveza, ustezanje od zabranjenih stvari, a sve su to sastavni dijelovi lijepog ahlaka, za koji je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Poslan sam da upotpunim plemenite osobine kod ljudi.” Nasuprot tome, pronevjera emeneta je zlo i jedan je od znakova licemjerstva. Kada se izgubi emanet i raširi pronevjera, poremeti se sistem vrijednosti, ono što je dobro postane zlo, a ono što je zlo postane dobro, oskrnave se svetinje, stagniraju narodi i društva, prošire se prevara, mito i korupcija i uruše se vrijednosti i civilizacija. Uzvišeni kaže: “O vjernici, Allaha i Poslanika ne varajte i svjesno međusobno povjerenje ne proigravajte.” (El-Enfal, 27)

Poštovani vjernici, namjesništvo na Zemlji je odgovornost koja nalaže djelovanje, ozbiljan rad i napor, suzbijanje zla i borbu protiv svakog oblika nereda. Uzvišeni kaže: “A zašto je među narodima prije vas bilo samo malo čestitih, koji su branili da se na Zemlji nered čini, koje smo Mi spasili! A oni koji su zlo radili odavali su se onome u čemu su uživali, i grešnici su postali. Gospodar tvoj nikada nije nepravedno uništavao sela i gradove ako su stanovnici njihovi bili dobri.” (Hud, 116–117)

Činjenje nereda na Zemlji prijatna je ljudskom rodu, pogađa gradove i sela i uništava usjeve i stoku, “a Allah ne voli nered” (El-Bekara, 205).

Činjenje nereda na Zemlji zloslutni je nagovještaj propasti i uništenja. Uzvišeni kaže: “Zbog onoga što ljudi rade, pojavio se metež i na kopnu i na moru, da im On dâ da iskuse kaznu zbog onoga što rade, ne bi li se popravili.” (Er-Rum, 41) Prevara, obmana, lukavstvo, mito, korupcija, izrabljivanje, rasipanje, malverzacije i pranje novca – sve su to manifestacije nereda na Zemlji i sve to onemogućava razvoj i napredak i ospkrbljivanje ljudi egzistencijalnim

potrebama. Uzvišeni Allah kaže: “... i nastoj da time što ti je Allah dao stekneš onaj svijet, a ne zaboravi ni svoj udio na ovome svijetu i čini drugima dobro, kao što je Allah tebi dobro učinio, i ne čini nered po Zemlji, jer Allah ne voli one koji nered čine.” (El-Kasas, 77)

O vjernici, namjesništvo na Zemlji je ispit koji iziskuje samoobračun i svijest o Allahovom nadzoru. Čovjekova stopala neće se pomjeriti na Sudnjem danu dok ne odgovori na četiri pitanja: o životu – u čemu ga je proveo, o mladosti – u čemu ju je potrošio, o imetku – kako ga je stekao i u šta ga je potrošio i o znanju – da li je postupao po njemu.”

O muslimani, namjesništvo na Zemlji je blagodat na kojoj je obaveza zahvaljivati, a vid zahvalnosti jeste umjerenost u trošenju, nerasipanje imetka, čuvanje blagodati i njihovo neupropaštavanje. Nezahvalnost na blagodatima vjesnik je njihovog gubitka, a rasipništvo je vjesnik njihove propasti. Uzvišeni Allah kaže: “... i kad je Gospodar vaš objavio: ‘Ako budete zahvalni, Ja ću vam, zacijelo, još više dati; budete li nezahvalni, kazna Moja doista će stroga biti.’” (Ibrahim, 7)

O ljudi, islam čuva i štiti imetak kao jednu od pet intencija – univerzalnih vrijednosti, u koje još spadaju: život, čast, vjera i razum, tretirao ga je posebnim propisima i dozvolio je da se fizički brani i na tom putu položi život.

Poštovani vjernici, islam je posebno naglasio nepovredivost i svetost javne imovine, i svaki oblik njene uzurpacije, otuđivanja ili povrede proglasio je pronevjerom, utajom, “a onaj ko nešto utaji – donijet će na Sudnji dan to što je utajio i tada će se svakome u potpunosti dati ono što je zaslužio, nikome se nepravda neće učiniti” (Ali Imran, 161). El-gulul – utaja, pronevjera imetka je svaki vid bespravnog raspolaganja imovinom. Svako onaj ko nešto pronevjera, on je to utajio. Ubada ibn Samit, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Čuvaj se gulula, on je sramota i poniženje za svoje počinioce na Sudnjem danu.” (Ahmed)

Svaka uzurpacija, pronevjera, mito i prljavi imetak jeste *suht* – nezakonito stečena imovina, a tijelo koje se hrani suhtom najpreče je da gori u Vatri. Ka’b ibn Udžra, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “O Ka’be, u Džennet neće ući tijelo i krv koji su se othranili prljavim imetkom, i najpreči su da gore u Vatri. O Ka’be, svi ljudi porane, ali neki porane i oslobode svoju dušu, a neki je upropaste.” (Ibn Hibban)

Islam je svetost javne imovine izjednačio sa svetošću života. Ebu Bekra, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, u svom govoru na Oproštajnom hadžu rekao: “Vrijeme se vratilo i opet je isto kao što je bilo i na dan kada je Allah stvorio nebesa i Zemlju. Godina ima dvanaest mjeseci, a od njih su četiri sveta; tri dolaze jedan iza drugoga: zul-ka’de, zul-hidže i muharrem, te redžeb plemena Mudar, koji se nalazi između mjeseca džumadel-uhra i mjeseca ša’bana. Koji je ovo mjesec?’ Mi rekosmo: ‘Allah i Njegov Poslanik najbolje znaju!’ Ušutio je, tako da smo pomislili da će ga nazvati nekim drugim imenom, mimo njegovog, a zatim reče: ‘Zar nije zul-hidže?’, a mi rekosmo: ‘Svakako.’ Zatim on upita: ‘A koji je ovo grad?’ Mi opet rekosmo: ‘Allah i Njegov Poslanik najbolje znaju.’ Poslanik je opet šutio sve dok nismo pomislili da će ga nazvati nekim drugim imenom, a zatim reče: ‘Zar ovo nije sveti grad?’ Rekosmo: ‘Da, svakako.’ On zatim upita: ‘A koji je ovo dan?’ Mi rekosmo: ‘Allah i Njegov Poslanik najbolje znaju.’ Zatim je šutio sve dok nismo pomislili da će ga nazvati nekim drugim imenom, a onda reče: ‘Zar ovo nije dan klanja kurbana?’ Rekosmo: ‘Svakako.’ On tada reče: ‘Zaista su za vas vaša krv, vaši imeci i vaša čast sveti kao što vam je svet ovaj vaš dan, u ovom vašem gradu i u ovom vašem mjesecu! Susrest ćete svoga Gospodara, pa će vas pitati o vašim djelima. Ne vraćajte se poslije mene u zabludu ubijajući jedni druge! Neka prisutni prenese odsutnom. Možda će neko kome se prenese bolje shvatiti od nekoga ko je ovo čuo.’” (Buhari)

O ljudi, Allah vam je zabranio stjecanje imetka na nezakonit način. Uzvišeni kaže: “Ne jedite imovinu jedan drugoga na nepošten način.” (El-Bekara, 188) Obavezao je onoga ko nanese štetu na tuđoj imovini da tu štetu nadoknadi, propisao je posebne kazne za one koji narušavaju njegovu svetost, zabranio je njegovo trošenje u zabranjene svrhe i rasipništvo. “... ali ne rasipaj mnogo, jer su rasipnici braća šejtanova, a šejtan je Gospodaru svome nezahvalan.” (El-Isra, 26–27)

O vjernici, trudite se u stjecanju halal opskrbe, i ne prljajte svoj imetak onim što je zabranjeno. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Uzvišeni Allah je lijep i prima samo ono što je lijepo, a naredio je vjernicima ono što je naredio poslanicima, riječima: ‘O poslanici, dozvoljenim i lijepim imenima se hranite i dobra djela činite...’ (El-Mu’min, 51).” Zatim je Poslanik, kako se bilježi, spomenuo čovjeka koji

dugo putuje, raščupane i prašnjave kose, kako pruža ruke prema nebu moleći: “Ja Rabb, ja Rabb!”, a hrana mu je haram, piće mu je haram, odjeća mu je haram i othranjen je haramom, pa kako da mu se dova usliša!

O vjernici, zaista je ovaj imetak sladak i privlačan, ko ga stekne na propisan način, bit će mu blagoslovljen, a možda oni koji se u stjecanju imetka budu povodili za prohtjevima duše, na Sudnjem danu neće imati ništa drugo osim Vatre.

Allahu moj, podari nam dovoljnost u halalu, i učini nas neovisnim o svemu osim o Tvojim dobroti. Gospodaru naš, opskrbi nas korisnim znanjem, lijepom i obilnom opskrbom i podari nam lijek od svake bolesti. Gospodaru naš, daj nam dobro na ovom i budućem svijetu i sačuvaj nas patnje u Ognju. Gospodaru naš, Ti koji okrećeš ljudska srca, učvrsti naša srca u Tvjoj vjeri. Gospodaru naš, Ti koji okrećeš srca, usmjeri ih ka pokornosti Tebi.

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šalžite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

SUDNJI DAN – DAN PRAVDE ZA VJERNIKE, A KAZNE ZA NEVJERNIKE I LICEMJERE (MEDINA)

Hatib: dr. Salah ibn Muhammed el-Budejr
30. džumadel-ula 1443. po Hidžri / 17. decembar 2021.

Neka je hvala Allahu, Koji ljude ponovo oživljava u danu koji će sigurno doći. Neka je hvala Uzvišenom što vidi šta čovjek ispoljava i zna šta u sebi krije. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinoga, Kome niko nije ravan. Cijelim srcem odbacujući svaku misao i djelo koja su u koliziji s čistim monoteizmom, srcem što priželjkuje da bude spašeno od strahota Sudnjega dana kada nastupe svjedočim da je Muhammed Allahov poslanik. Ko bude slijedio njegov sunnet, pronašao je put spasa. Neka su Allahov mir i spas na njega, njegovu časnu porodicu i vrle ashabe. Salavat i selam na Poslanika može odagnati brige, a grijeha u potpunosti obrisati.

Cijenjeni vjernici, budimo bogobožni, Allahu pokorni. Bogobožnima će biti darovana sreća, oni se mogu samo dobru nadati. Budimo bogobožni, imajući uvijek na umu da ćemo jednog dana ponovo biti oživljeni.

Svaki dan vidimo oko sebe znakove što nam govore da dunjaluk polahko nestaje, tako da je svaki dan tijesna utrka, gdje se nastoje postići najbolji rezultati. Svaki čovjek će prije nego što misli napustiti ovaj prolazni svijet djela odlazeći u vječni dom nagrade ili kazne. Radi toga, nastojmo ponijeti sa sobom najpoželjnija djela. Prava propast je u Vatri skončati, dok je pravi uspjeh u Džennet ući.

Uvijek na umu imajmo Dan polaganja računa kada će svako odgovarati i biti nagrađen ili kažnjen shodno svojim djelima. Nikada ne zaboravimo strahote Sudnjega dana, kada će se Zemlja snažno potresti i kada će promijeniti svoje naličje. Nemojmo dozvoliti da dunjaluk učini da zaboravimo na Sudnji dan, kada će svi biti ponovo oživljeni.

Tog dana Zemlja će se snažno potresti, gotovo da će se početi raspadati, dok će sklad ovog svijeta, uzduž i poprijeko, biti snažno narušen. Tada će ljudi u svim

pravcima trčati, svaka dojila zaboravit će dijete što doji. Ljudi, izbezumljeni, pokušat će nekamo se udaljiti, pobjeći od onoga što se dešava, nestati. Ali, ništa ih od Allahove odredbe neće moći zaštititi. Pokušajmo zamisliti prizor kada Uzvišeni odredi da dunjaluk u potpunosti nestane, naredivši meleku da puhne u rog, snažno, donoseći momentalnu smrt. Tada će melek snažno puhnuti, od čega će se sve potresti. Čut će se zastrašujući zvuk od kojeg se krv u venama ledi i od čije strahote će ljudi umrijeti. Melek će puhnuti zatičući ljude na trgovima, kako svoj svakodnevni život vode, po običaju se raspravljaju i prepiru. Zbog čega, kao što Uzvišeni kaže, “neće moći ništa oporučiti, niti se čeljadi svojoj vratiti” (Jasin, 50). Istog trena past će na zemlju mrtvi od jačine strašnog zvuka proizvedenog puhanjem u rog, kao što u Kur’anu stoji: “I u rog će se puhnuti, i umrijet će oni na nebesima i oni na Zemlji, ostat će samo oni koje bude Allah odabrao” (Ez-Zumer, 68). U hadisu je ovo slikovito opisano: “Sudnji dan će nastupiti tako iznenadno a da dvojica ljudi koji su razastrli odjeću (kako bi je jedan prodao drugom) neće uspjeti ni zaključiti kupoprodaju niti će tu odjeću uspjeti smotati. I zaista, Sudnji dan će nastupiti a da čovjek koji je tek pomuzao svoje deve muzare, pomuženo mlijeko neće uspjeti ni okusiti. Također, Sudnji dan će nastupiti a da se čovjek koji je blatom obljepljivao korito svog bunara iz tog korita neće uspjeti ni napiti. Sudnji dan će uistinu nastupiti a da onaj ko je ustima prinio zalogaj taj zalogaj neće uspjeti pojesti.” Upravo ovako, svi će mrtvi pasti na zemlju i istog trena dušu ispustiti.

Svaki dio čovjekovog tijela će istruhnuti, izuzev jedne kosti: repnjače. Iz te kosti na Sudnjem danu će čovjek ponovo biti sastavljen. Tog dana će se dotad neviđena čuda dogoditi, strašni prizori će biti viđeni. Nebo će ispucati i rascijepiti se, dijelovi će mu početi padati, boju će promijeniti i neće više biti ni slično nebu koje poznajemo. Zvijezde će popadati, svjetlost svoju će izgubiti. Sunce će sjaj izgubiti, boja će mu nestati i neće više biti na nebu uočljivo. Planine će se s mjesta pokrenuti, bit će zdrobljena i neće više stameno zemlju držati. Mora će se vatrom napuniti, i postati tamna, voda iz njih će ispariti, a vatra će se rasplamsati. Uzvišeni Allah učinit će da nebesa ostanu smotana, uzet će ih u Svoju desnicu, a potom će povikati: “Ja sam Vladar svega, gdje su sada silnici? Gdje su oholnici?” Potom će učiniti da Zemlja postane smotana, u ljevici Njegovoj, a zatim će povikati: “Ja sam Gospodar svega, gdje su silnici? Gdje su oholi?” Tako će Živi i Vječni jedino postojati, kao što je bio Prvi, ostat

će Vječni i Posljednji. Uzvišeni će govoriti: “Ko ima vlast danas?” (Gafir, 16), potom će sam sebi odgovoriti: “Allah, Jedini i Svemoćni!” (Gafir, 16)

Između ovog puhanja u rog i narednog, znaka početka oživljivanja, proći će koliko Uzvišeni odredi. U međuvremenu će Uzvišeni narediti da se kišica spusti s neba, usljed koje će ljudi ponovo izrasti iz mezara u zemlji, kao što biljke izrastu poslije obilne kiše. Istruhle kosti ponovo će se spojiti i razbacani udovi postat će jedno. Zatim će Uzvišeni Allah narediti zaduženom meleku da ponovo puhne u rog, što će biti razlog da sve ponovo bude oživljeno i da mrtvaci iz grobova svojih ustanu. Mrtvaci će oživjeti, nakon što su istruhle kosti bili, da svjedoče strahotama Sudnjeg dana. Svi će, zbunjeno, izbezumljeno, u mjestu nepomično ostati. Zbog strahota tog dana “čovjek će povikati: ‘Kuda da se bježi?’” (El-Kijama, 10).

Prvi ko će izaći iz svog mezara bit će poslanik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem. Ljudi će pratiti glas koji poziva da se sakupe radi prisustva polaganju računa. Zemlja će se u potpunosti izmijeniti i nebesa se neće moći prepoznati. Ljudi će biti oživljeni na bijelo-crvenkastoj zemlji, poput hljeba od brašna, gdje nikakvog traga bilo čemu nema. Tad će nastati opći muk, svi će glave pognuti, ponizno osjećajući prisustvo Gospodara svjetova i priznajući Njegovu veličanstvenost. Samo će se pažljivi koraci čuti i šapat pokoje riječi. Uzvišeni Allah će tog dana sakupiti sve ljude, prve i posljednje, na mjestu općeg polaganja računa. Svi će biti okrenuti prema svom Gospodaru, nijedna tajna njihova neće skrivena ostati. “A to je Dan kada će svi ljudi biti sabrani i to je Dan kada će svi biti prisutni.” (Hud, 103). To je dan nezapamćenih događaja, velikih i teško izdržljivih strahota. Ljudi će iz svojih mezara ustajati, bos, goli, neosunećeni. “Toga Dana će se svaki čovjek samo o sebi brinuti.” (Abese, 37) Ovi prizori će jako teško pasti onima koji nisu vjerovali, osjećat će zbog toga tjeskobu i strah, proživljavajući Božije davanje koje ljudska čula ne mogu izdržati.

Poslanici, iskreni vjernici, pokorni Allahovi robovi i prvaci među stvorenjima bit će odjeveni tog dana. Prvi koji će biti odjeven na Sudnjem danu je poslanik Ibrahim, alejhis-selam. Sudnjem danu će posvjedočiti svi, pokorni i nepokorni, stanovnici nebesa i Zemlje, svi meleki, svi poslanici, te sva druga stvorenja: ljudi, džini, ptice, zvijeri i ostale životinje. Tog dana će novorođenčad osijedjeti, zbog strašnih prizora koje će doživjeti. U tom danu će se polagati račun za sva počinjena djela i svako će biti nagrađen shodno svojim djelima.

Sunce će se spustiti neposredno iznad glava stvorenja, samo na jednu milju ili dvije, topeći sve što je blizu, tako da će ljudi plivati u svome znoju shodno svojim djelima. Nekima će znoj biti do članaka, nekima do koljena, drugima do struka, a određeni će se gušiti u svome znoju. Posebni ljudi bit će u hladu Gospodarovog prijestolja, što će ih štititi od ogromne vrućine, strašnih prizora i neprijatnog daha drugih ljudi. Među takvima će biti pravedni vladar; mladić koji je odrastao čineći pokornosti svome Gospodaru, čovjek čije je srce vezano za džamije, dvojica koja su se zavoljela isključivo u Allahovo ime, u ime Koga se sastajate i rastajate, čovjek koga na grijeh pozva lijepa i ugledna žena, ali je on odbi rekavši: “Ja se, zaista, Allaha bojim”, čovjek koji je tajno udjeljivao do te mjere da mu lijeva ruka ne bi znala šta je desna udijelila, kao i čovjek čije oči suze preplaviše kada se u samoći Allaha sjeti.

Tog dana ljudi će dugo stajati, gužva će biti ogromna, vrućina prevelika, a žeđ i briga nepodnošljive. U tim teškim kijametskim trenucima Uzvišeni će podariti da se Havd (vrela) Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, ukaže. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, svoj Havd opisuje: “Veličina mog Havda je kao udaljenost hoda jednog mjeseca, uglovi su mu pravi, voda mu je bjelja od mlijeka, miris ljepši od miska, a posude okačene na njemu brojne su kao zvijezde. Čovjek će biti izvučen iz mase koja je pohrlila prema Havdu, tad će Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, povikati: ‘Bože, on je iz mog ummeta!’ Bit će mu rečeno: ‘Ti ne znaš šta su oni radili poslije tebe!’” (Muttefekun alejhi)

Svakom poslaniku bit će pokazano njegovo vrelo, odakle će se napiti pokorni vjernici iz njegovog naroda. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Svaki poslanik imat će svoje vrelo. Oni će se međusobno hvaliti na kojem vrelu više ljudi ima. Nadam se da će na mom vrelu biti najviše ljudi.” (Tirmizi)

Ljudima će iskušenje postati neizdrživo, nakon što su dugo stajali u teškim uslovima, čekajući da ih Uzvišeni pogleda. Ljudi će doći u nepodnošljivo, psihičko i fizičko, stanje. Reći će jedni drugima: “Zar ne vidite u kakvom ste stanju? Zar nećemo potražiti nekog da se zauzme za nas pred Gospodarom?” Neki će reći: “Tražite Adema!” Naći će Adema, potom Ibrahima, a zatim i Musaa, neka su Božiji mir nad njima. Svaki poslanik će im odgovoriti: “Nisam dorastao tome.” Upitat će i Isaa, alejhis-selam, a on će im reći: “Nisam dorastao tome. Potražite Muhammeda.” Oni će se zaputiti Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, kako bi ga upitali da se zauzme ispred svih stvorenja pred

Gospodarom da naredi da počne polaganje računa. Zatražit će to od najboljeg među Ademovim sinovima i najvećeg šefadžije. Poslanik, sallallahu alejhi ve selem, nagovještava: “Obratit će mi se, a ja ću im reći: ‘Ja sam pravi za to.’ Zatražit ću dozvolu da stanem pred Gospodara, bit će mi dopušteno. Uzvišeni će me nadahnuti riječima kojima ću Mu hvalu izraziti. Izgovorit ću riječi hvale, a potom pasti na sedždu Uzvišenom. Bit će mi rečeno: ‘Muhammede, glavu podigni. Reci, tvoje riječi će se čuti. Pitaj, bit će ti udovoljeno. Zauzmi se, bit će ti uslišano.’ Reći ću: ‘Gospodaru moj, moj ummet, moj ummet!’ Bit će mi rečeno: ‘Muhammede, iz svoga ummeta ljude koje ne trebaju polagati račun uvedi na najdesnija džennetska vrata. Ostala vrata dijelit će s drugim ljudima.’” Ovo će biti prvi šefat, a ujedno i najveći. Ovo je posebno uzvišeno mjesto koje Uzvišeni darova svom Poslaniku. Nakon toga, Gospodar svjetova, džellešanuhu, po Svojoj volji naredit će da se svede račun među stvorenjima. Meleki će u nanizanim redovima stajati pred Uzvišenim.

Kada se Stvoritelj, džellešanuhu, otkrije stvorenjima označivši početak polaganja računa, Zemlja će svjetlošću Gospodara svoga zasjati. Ljudska djela bit će izložena, a Knjiga postavljena, u kojoj je sadržano svako djelo, i veliko i malo, i znatno i neznatno, sve do same trunčice. Nijedan grijeh, ma koliko bezazlen bio, nijedno djelo, ma koliko bilo sitno, neće biti izostavljeno. Sve što je bilo skriveno, velom tajnosti obavijeno, u dubini ljudskog srca zakopano – bit će na vidjelo izneseno. Svi ljudi, svih nacija i vjera, ponizno će pasti na koljena od strahota na Sudnjem danu. Neki će istupiti pred Allahom, priznati sve grijeha i biti ubijedeni da su propali, ali će im Uzvišeni poručiti: “Robe moj, tvoje grijeha sam na dunjaluku sakrio, a danas ti ih praštam.” Knjigu svojih dijela će u desnu ruku dobiti, zbog čega će biti jako sretan, ni od koga sreću neće moći sakriti. Svakom koga sretne govorit će: “Evo vam, čitajte knjigu moju, ja sam čvrsto vjerovao da ću račun svoj polagati.’ I on će biti u životu zadovoljnom, u Džennetu predivnom!” (El-Hakka, 19–22). Neka je uzvišen Gospodar svjetova! Kakva li će samo to pobjeda biti! Lagodan život u lijepom Džennetu gdje su dvorci ogromni, lijepe hurije, domovi spokojni, a sreća vječna. Molim Uzvišenog Allaha da nam, zajedno, podari da budemo od stanovnika Dženneta.

Poštovani vjernici, na Sudnjem danu bit će postavljena vaga. Svako djelo, dobro ili loše, makar kao trun bilo, imat će svoju težinu. Pravedni Vladar će

shodno djelima donijeti presudu stvorenjima. Uzvišeni i Svevišnji Gospodar naredit će: “Ko se nečemu klanjao, neka ga sada slijedi.” Tako će oni što su se klanjali Suncu, slijediti ga; oni što su se klanjali Mjesecu, slijediti ga, a oni što su se klanjali kumirima, slijediti ih. Potom će se oni obratiti Gospodaru: “Gospodaru naš, ožednjeli smo, napoji nas!” Bit će im rečeno: “Zar se nećete u Džehennem spustiti?” Tada će biti primorani ići prema Vatri, poput mnogobrojnog krda, jedni po drugima će gaziti. S litice će u Džehennem pasti, u duboku vatru u kojoj sve izgara.

Nakon ovoga ostat će samo oni koji su se klanjali Uzvišenom Allahu, odnosno pokorni i grešnici. Uzvišeni Allah će dati da postane još više nepodnošljivo, tada će biti dopušteno svima koji su svojevóljno na dunjaluku činili sedždu Allahu da na tlo padnu, dok će to biti onemogućeno onima što se činili sedždu licemjerno zarad drugih, tako što će im leđa ostati nepomična pretvorivši se u jedan dio. Svaki put kada krenu učiniti sedždu, izvrnut će se na leđa.

Zatim će sirat-ćuprija biti postavljena iznad Džehennema. Spustit će se gluhi mrak tako da ljudi neće vidjeti ćupriju, štaviše neće vidjeti prst pred okom. Ipak, vjernicima će biti darovano jako svjetlo, kao nagrada i privilegija, tako da će jasno vidjeti ćupriju. Svako će imati svjetlosti shodno svojim djelima. Tada će se licemjeri i licemjerke obratiti vjernicima riječima: “Pričekajte nas da se svjetlom vašim poslužimo!” Pričekajte da se i mi spasimo makar djelićem svjetlosti koji vi imate, makar da vidimo kamo naredni korak idemo. Ali će im, ljutito i cinično, biti rečeno: “Vratite se natrag, pa drugo svjetlo potražite!” (El-Hadid, 13). Oni će se vratiti, ali nikakvo svjetlo neće pronaći. Shvatit će da su prevareni, zbog toga što su na dunjaluku mislili da mogu prevariti Allaha, Poslanika i vjernike. Postat će ubijeđeni da se njihovi pokušaji prevare moraju platiti, tako što će iskusiti poniženje i najveći gubitak na Sudnjem dan. Ove dvije skupine, vjernici i licemjeri, bit će razdvojeni pregradom, neprobojnom, koja vrata ima. Unutar pregrade bit će “milost”, odnosno Džennet, a izvan nje bit će “patnja”, odnosno Džehennem. Izvan pregrade ostat će licemjeri koji će padati i biti bacani u Vatru.

Preko sirat-ćuprije isključivo će preći vjernici. S nje je vrlo lahko pasti. Na njoj su željezne kuke i oštre udice poput trnja. Samo Allah zna kolike su i koliko ih ima. Neki ljudi će se okliznuti, neki posrnuti, neke će meleki, čuvari Džehennema, pokušati oboriti. Neko će uspjeti preći bez problema, neko s

ogrebotinama, a neko će naglavačke u Džehennem pasti. Kako li je samo to strašan prizor! Koliko će samo teško biti spasiti se, koliko će snage trebati da se pređe!

Naš poslanik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, prvi će uspješno preći sirat-ćupriju, a poslije njega preći će i njegov narod. Tada će samo poslanici moći nešto reći, a oni će samo ponavljati dovu: “Gospodaru naš, podari spas! Spas nam podari!” Kada se vjernici spase od Vatre, tako što pređu preko sirat-ćuprije, te uspiju do kapija Dženneta doći, bit će zaustavljeni na drugoj ćupriji između Dženneta i Džehennema. Prije prelaska ove ćuprije, svest će se račun među vjernicima u vezi s nepravdom koju su nanijeli jedni drugima na ovom svijetu. Kada postanu čisti od svega, Uzvišeni Allah dat će im dozvolu da uđu u Džennet. Prvi ko će zakucati na vrata Dženneta bit će Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem. Vrata Dženneta bit će otvorena, čime se odaje počast i priznaje zasluga vjernicima, a iza vrata će ih dočekati časni meleki, čuvari Dženneta, koji će o njima pohvalno govoriti, obradovati ih radosnim vijestima i poželjeti im dobrodošlicu. Kao što u Kur’anu stoji, oni će im govoriti: “Mir vama, od grijeha ste čisti, zato uđite u nj, u njemu ćete vječno boraviti!” (Ez-Zumer, 73) Kako će samo te riječi tada biti slatke, kako će njihov selam dušu razgaliti i kakav li će tek boravak i smiraj nagovijestiti.

Poštovani vjernici, donesimo salavat i selam na odabranog i hvaljenog Poslanika, šefadžiju našeg i svih stvorenja! Ko na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, donese jedan salavat, Uzvišeni će na njega donijeti deset.

Neka su Allahov salavat i selam na poslanika Muhammeda, neka je Njegovo zadovoljstvo na njegovu časnu porodicu, vrle ashabe i prve odabrane generacije. Neka su Njegova milost nad nama. Uistinu, On je darežljiv i plemenit.

Gospodaru naš, oprosti nam sve grijeha naše, javne i tajne, velike i male. Uistinu, Ti si milostiv i samilostan.

BOGOBOJAZNOST JE NAJBOLJA OPSKRBA (MEKA)

Hatib: dr. Abdullah ibn Avad el-Džuheni

19. džumadel-ula 1443. po Hidžri / 24. decembar 2021.

Hvala Allahu, Uputitelju onoga ko od Njega traži uputu, Zaštitniku onoga ko od Njega traži zaštitu, On je dovoljan onome ko traži Njegovo zadovoljstvo. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji druga nema, svjedočenjem za koje se nadam da će me spasiti na Dan susreta s Njim, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, neka su na Njega Allahova milost i spas, i na njegovu porodicu i ashabe, i sve one koji ga slijede i prihvataju Njegovu uputu. Oporučujem sebi i vama bogobojaznost, vjerovanje i obožavanje samo Njega, i nikoga i ničega osim Njega i čvrsto pridržavanje i ustrajnost u vjeri, On je obećao da će uzvisiti i dati vlast na Zemlji onima koji Ga se budu bojali, a da će poniziti i uskratiti Svoje dobro onima koji Mu budu nepokorni.

O vjernici, onaj ko teži Allahu i budućem svijetu neće ustrajati na tom putu osim ako učini dvije stvari: prva je da svoje srce čvrsto veže za taj cilj, a druga je da svoje srce odvraća od svega ostalog, da svoj jezik čuva od beskorisnog govora i uposli ga spominjanjem Allaha i onim što povećava iman i Njegovu spoznaju, da svoje tijelo čuva od činjenja harama i zabranjenih prohtjeva i uposli ga izvršavanjem propisanih dužnosti i pohvalnih djela, i da ne popušta u tome sve dok ne sretne svoga Gospodara, i On ga iz dunjalučkog “zatvora”, tjeskobe, ograničenja, izvede u najveća i najljepša prostranstva. Ako ne učini ove dvije stvari, i umjesto toga prepusti se udovoljavanju prohtjevima i strastima, suočit će se sa strašnim “zatvorom” nakon odlaska sa ovog svijeta, jer svako ko napusti ovaj svijet ili će se osloboditi “zatvora” ili će otići u “zatvor”.

O muslimani, Allahova milost prema čovjeku ogleda se i u tome da ga nije prepustio lutanju, nego mu je dao svjetlo koje će ga voditi pravim putem, i snagu na koju će se osloniti, i oružje kojim će se boriti, pa mu je poslao Svoje

poslanike, sa radosnim vijestima i opomenom, i naredio mu je da se čvrsto veže za Allaha i od Njega traži pomoć, i podstakao ga je da se drži bogobožnosti koja odbija i otklanja svako zlo. A bogobožnost je osjećaj koji se javlja u srcu vjernika, a njegovi tragovi pokazuju se na njegovom tijelu, podstiče ga da teži onome što je kod Allaha i da čini sve da to postigne, potiče u njemu strahopoštovanje prema Allahu, strah od Njegove srdžbe i udaljavanje od grijeha. Bogobožnost je čvrsto uvjerenje i duševna snaga, koja ne prihvata olahko predavanje grijehu niti nemarnost prema izvršavanju vjerskih obaveza. Ona vodi vjernika pravim putem i zacrtava mu ispravan program kako bi uspješno stigao u Kuću vječnog boravka i uživanja. Allah, džellešahunu, oporučio je svim ljudima, prvim i kasnijim pokoljenjima, da Ga se boje, a vjericima je to posebno naredio, pa je rekao: “Mi smo onima kojima je data Knjiga prije vas, a i vama, već zapovjedili da se bojite Allaha.” (En-Nisa, 131) Islamski učenjaci kazali su: “Ovaj ajet je duša svih kur’anskih ajeta, jer se njihova značenja, uglavnom, vraćaju na ovo značenje. Nema nijednog dobra, bilo ono ovosvjetsko ili onosvjetsko, a da bogobožnost nije put ka njemu i sredstvo koje nas njemu vodi, i nema nijednog zla, ovosvjetskog i onosvjetskog, vidljivog i nevidljivog, a da bogobožnost ne štiti i ne čuva od njega i štete koju ono može prouzrokovati.”

Bogobožnost podrazumijeva obožavanje Allaha, koje se ogleda u izvršavanju Njegovih naredbi i ostavljanju Njegovih zabrana, iz straha od Allaha, čežnje za onim što je kod Njega, strahopoštovanja prema Njemu, poštivanja Njegovih svetinja, iskrene ljubavi prema Njemu i Njegovom Poslaniku, *sallallahu alejhi ve sellem*. Bogobožnost je spomenuta u Allahovoj Knjizi na više od dvije stotine pedeset mjesta, štaviše, u nekim ajetima naredba o bogobožnosti ponavlja se i po dva ili tri puta.

Uzvišeni kaže: “O vjernici, Allaha se bojte, i neka svaki čovjek gleda šta je za sutra pripremio i Allaha se bojte jer On dobro zna šta radite.” (El-Hašr, 18)

“Onima koji vjeruju i dobra djela čine nama nikakva grijeha u onome što oni pojedju i popiju kad se klone onoga što im je zabranjeno (Allaha boje) i kad vjeruju i dobra djela čine, zatim se Allaha boje i vjeruju i onda se grijeha klone (Allaha boje) i dobro čine. A Allah voli one koji drugima dobro čine.” (El-Maida, 93)

Preporučivanje bogobožnosti svojim narodima bila prepoznatljiva crta poziva svih vjerovjesnika i poslanika, neka su na njih Allahova milost i spas.

Prvi od njih je Nuh, alejhis-selam, za kojeg Uzvišeni kaže: “I Nuhov narod je smatrao lažnim poslanike. Kad im brat njihov Nuh reče: ‘Kako to da se Allaha ne bojite?’” (Eš-Šuara, 105–106) Zatim Hud, Salih, Lut i Šuajb, alejhimus-selam, svi oni su svojim narodima, a Šuajb stanovnicima Ejke, govorili: “Kako to da se Allaha ne bojite?” (Eš-Šuara, 123–124; 141–142; 160–161; 176–177)

Ako bolje razmislimo o nekim šerijatskim propisima, vidjet ćemo da se bogobojznost spominje uz njih, kao neka vrsta uvoda i pripreme za te propise, ili kao rezultat tih propisa, a prije svega pitanje kamate, o kojem Uzvišeni kaže: “O vjernici, bojte se Allaha i od ostatka kamate odustanite, ako ste pravi vjernici.” (El-Bekara, 278)

Bogobojznost je zaštitni bedem od svake pokvarenosti i utočište od šejtanovih spletki. Uzvišeni kaže: “Oni koji se Allaha boje, čim ih sablazan šejtanska dodirne, sjete se, i odjednom dođu sebi.” (El-A'raf, 201) Bogobojznost na dunjaluku priskrbuje čovjeku blagoslove s neba i iz zemlje. “A da su stanovnici sela i gradova vjerovali i grijeha se klonili, Mi bismo im blagoslove i s neba i iz zemlje slali, ali, oni su poricali, pa smo ih kažnjavali za ono što su zaradili.” (El-A'raf, 96)

U najozbiljnijoj i najopasnijoj situaciji, na Sudnjem danu, kada Allah okupi sva stvorenja, i kada jedino ostane put, ka Džennetu ili Džehennemu, u danu u kojem će dijete osijedjeti, i u kojem će čovjek od brata svoga pobjeći, i od majke i oca, jasno će se isticati povorka bogobojaznih, kao što kaže Uzvišeni: “A oni koji su se Gospodara svoga bojali u povorkama će u Džennet biti povedeni, i kad do njega dođu – a kapije njegove već širom otvorene - čuvari njegovi će im reći: ‘Mir vama, od grijeha ste čisti, zato uđite u nj, u njemu ćete vječno boraviti!’” (Ez-Zumer, 73) Zbog važnosti ovog pitanja, Poslanikova, sallallahu alejhi ve sellem, posljednja oporuka prije preseljenja na ahiret bila je bogobojznost i pokorovanje pretpostavljenjima, kao što se navodi u hadisu Irbada ibn Sarije, radijallahu anhu, u kojem između ostalog stoji: “Preporučujem vam takvaluk (bogobojznost), poslušnost i pokornost, pa makar abesinskom robu. Uistinu ko poživi od vas nakon mene vidjet će mnogobrojna razilaženja. Držite se čvrsto moga sunneta i sunneta pravednih upućenih halifa i za to se borite i zubima, a čuvajte se novotarija, jer je svaka novotarija zabluda!” (Ahmed, Ebu Davud i Tirmizi, koji kaže daje hadis hasen-sahih.) Ibn Redžeb, Allah mu se smilovao, rekao je: “Bogobojznost i pokornost predvodnicima muslimana

priskrbljuju sreću dunjaluka i ahireta: bogobožnost je garancija postizanja sreće na ahiretu za onoga kod koga se ona nađe, a pokornost predvodnicima muslimana je garancija postizanja sreće na ovom svijetu, njome se ostvaruju dunjalučki egzistencijalni interesi, a vrlo važna je platforma za ostvarivanje i vjerskih interesa, prava i pokornost Gospodaru.”

Bojte se Allaha, o muslimani, i znajte da je bogobožnost najljepša odjeća kojom se čovjek može ukrasiti i najbolja poputnina kojom se može opskrbiti.

Uzvišeni kaže: “... ali, odjeća čestitosti, to je ono najbolje.” (El-A'raf, 26)

“A najbolja opskrba je bogobožnost.” (El-Bekara, 197)

Muzeni je rekao: “Kada se pojavila smutnja Ibn Ešša, Talk ibn Habib, Allah mu se smilovao, rekao je: “Zaštite se od nje bogobožnošću.” Neko je rekao: “Opiši nam bogobožnost”, a on je odgovorio: “Pokoravanje Allahu, na temelju Njegove Objave, s nadom u Allahovu nagradu, i ostavljanje grijeha, na temelju Njegove Objave, iz straha od Allahove kazne.” Imam Zehebi, Allah mu se smilovao, rekao je: “Nema bogobožnosti bez djela, a nema djela bez znanja i slijeđenja Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, a sve to neće koristiti bez iskrenosti, ne da bi se reklo: ‘Čovjek je ostavio grijeha zbog dobrog poznavanja fikha’, jer ostavljanju grijeha prethodi njihovo poznavanje, nego zbog straha od Allaha, i ne zbog toga da bi bio pohvaljen. Samo onaj ko uspije ustrajati u ovim osobinama, on će uspjeti.” Neki čovjek rekao je Mejmunu ibn Mehranu: “Ljudi će biti u dobru sve dok te Allah poživi među njima.” Mejmun mu reče: “Ne govori tako! Ljudi će biti u dobru dok se budu bojali svoga Gospodara.” O vjernici, bojte se Allaha, vi lično, i u vašem odnosu prema porodici, imetku, djeci, prema drugim ljudima, onima koji su pod vašom upravom, i na pozicijama koje su vam povjerene i u svakom aspektu života, javnom i privatnom, uspjet ćete i spasiti se. Uzvišeni kaže: “I neka se ničega ne boje i ni za čim neka ne tuguju Allahovi štićenici, oni koji budu vjerovali i koji se budu Allaha bojali, za njih su dobre vijesti i na ovome i na onome svijetu – Allahove riječi niko ne može izmijeniti - to će, zaista, velik uspjeh biti.” (Junus, 62–64)

Oporučujem sebi i vama bogobožnost, čvrsto pridržavanje za vjeru islam, postupanje u skladu sa Njegovim propisima, slijeđenje Njegove upute, oplemenjenje njenim vrjednostima, zaustavljanje kod njenih granica. Nema spasa ummetu, niti ponosa, niti počasti, niti pomoći, niti podrške od Allaha bez njihove vjere i bez njihovog islama, i nema spasa na Sudnjem danu bez

bogobojznosti – ona je oružje vjernika na ovom svijetu i najbolja opskrba za susret sa njegovim Gospodarom. Bogobojznost je spas od dunjalučkih nevolja i iskušenja. Ko se bude Allaha bojao, On će ga zaštititi, a ko Mu se bude pokoravao, On će biti zadovoljan njime i učinit će ga zadovoljnim.

O vjernici, donosite salavate i selame na Muhammeda, predvodnika bogobojznih, prvaka svih stvorenja, to vam je naredba vašeg Gospodara, koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

ISLAM DONOSI DOBRO MUSLIMANIMA I ŠTITI IH OD ZLA (MEDINA)

Hatib: dr. Husejn ibn Abdulaziz Alu Šejh
26. džumadel-ula 1443. po Hidžri / 31. decembar 2021.

Hvala Allahu Koji je naredio razne vrste dobročinstva. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i poslanik. Allahu moj, smiluj se, blagoslovi i spasi Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, njegovu porodicu i njegove ashabe. O ljudi, bojte se Allaha, postići ćete uspjeh i najveću sreću. Poštovani vjernici, jedan od temelja na kojima počiva islam je preporuka da se čini sve što donosi korist i dobro na oba svijeta, i izbjegne, koliko je to moguće, sve što može uzrokovati onosvjetsku ili ovosvjetsku štetu, a na taj način postižu se sreća, spas, sigurnost i zaštita. Uzvišeni kaže: “Jedni drugima pomažite u dobročinstvu i čestitosti, a ne sudjelujte u grijehu i neprijateljstvu; i bojte se Allaha, jer Allah strašno kažnjava.” (El-Maida, 2)

Pod ovaj princip može se podvesti briga o javnim i općim dobrima, kao što su putevi, dvorišta, parkovi i izletišta, koje izgradi vlast, radi opće koristi i koristi društva u cjelini. Islam podstiče svoje sljedbenike da vode brigu o javnim dobrima i spriječe svaki pokušaj njegovog uništavanja. Uzvišeni kaže: “... i dobra djela činite da biste postigli ono što želite.” (El-Hadždž, 77) Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Vidio sam čovjeka kako uživa u Džennetu zbog drveta koje je sklonio s puta jer je pričinjavalo neugodnost muslimanima.” (Muslim) U drugom hadisu navodi se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Dok je neki čovjek išao putem, naišao je na trnovitu granu, pa ju je sklonio, i Allah mu je zahvalio zbog toga i oprostio mu.” (Muttefekun alejhi)

Allahu ekber, kolika je samo vrijednost ovakvih djela! O muslimani, otklanjanje neugodnosti sa javnih površina spada u dobročinstvo koje Uzvišeni Allah voli. “Allah, zaista, voli one koji dobra djela čine.” (El-Bekara, 195) Postupanje u skladu sa ovim principom svojstvo je istinskih vjernika. Poslanik,

sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Iman se sastoji od sedamdeset i nekoliko ili šezdeset i nekoliko dijelova. Najvredniji dio su riječi ‘la ilahe illallah’, a najmanji po vrijednosti je ukloniti s puta ono što smeta ljudima, a i stid je dio imana.” (Muslim)

Otklanjanje svih vrsta neugodnosti s javnih površina, puteva i sl., predstavlja posebnu vrstu sadake koju čovjek čini prema sebi. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Da ukloniš neugodnost s puta, i to je sadaka.” (Buhari) U Muslimovom *Sahihu* navodi se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Predočena su mi djela moga ummeta, dobra i loša, pa sam među dobrim djelima vidio uklanjanje neugodnosti (prepreke) s puta.”

O muslimani, navedeni šerijatski tekstovi sadrže preporuku (naredbu) o otklanjanju svake vrste neugodnosti i svega onoga što može naštetiti bilo kojem čovjeku. Stoga je vaša obaveza da udružite snage i uradite sve što je u vašoj moći kako biste unaprijedili i zaštitili javna dobra. Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko ukloni neugodnost s puta koji koristite muslimani, Allah će mu upisati dobro djelo, a kome Allah, zbog toga, upiše dobro djelo, uvest će ga u Džennet.” (Ahmed)

O vjernici, muslimanu je zabranjeno da čini bilo kakvu štetu i uzrokuje bilo koju vrstu neugodnosti protiv javnog dobra i interesa. Uzvišeni kaže: “A oni koji vjernike i vjernice vrijeđaju (uznemiravaju), a oni to ne zaslužuju, tovari na sebe klevetu i pravi grijeh.” (El-Ahzab, 58) Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, u “prava puta” ubrojao je “ustezanje od bilo koje vrste uznemiravanja”.

Jedno od šerijatskih pravila je da “nema štete niti nanošenja štete”, a to je uzvišeno i časno vjerovjesničko pravilo koje sprečava muslimana da čini bilo kakvu štetu prema muslimanima ili njihovom javnom dobru, putevima, naseljenim i nenaseljenim područjima, i svemu što oni koriste.

Poštovani vjernici, obaveza je svakog muslimana da izbjegava sve ono što može naštetiti njemu i drugima prilikom upravljanja motornim vozilom, i da se ne poigrava sa saobraćajnim propisima, koji imaju za cilj zaštitu života i imovine. Uzvišeni kaže: “... i sami sebe u propast ne dovodite.” (El-Bekara, 195)

O vjernici, budite odmjereni i blagi u svim situacijama i izbjegavajte u vožnji sve što može dovesti do tragičnih posljedica, kao što je korištenje mobilnih uređaja, prekoračivanje dozvoljene brzine i sl. Koliko je samo teških saobraćajnih nesreća uzrokovalo nepoštivanje saobraćajnih pravila!

Poštovani vjernici, čuvajte se svega što vašu braću muslimane može dovesti u opasnost, svih vrsta neugodnosti, verbalnih i tjelesnih. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko bude prolazio kroz neku od naših džamija, a sa sobom bude imao strijelu, neka dobro uhvati njen vrh (oštricu) svojom šakom i neka ga čuva, kako ne bi ozlijedio nekog od muslimana.” (Muttefekun alejhi) Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, također je rekao: “Čuvajte se dvojice prokletih ljudi!” “A ko su oni, Allahov Poslaniče?”, upitaše ashabi. “To su oni koji obavljaju prirodnu potrebu na putevima i u hladovima u kojima ljudi odmaraju.” U vjerodostojnoj predaji navodi se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ko muslimanima bude pričinjavao neugodnost na putevima koje koriste, obavezno mu je njihovo prokletstvo.”

Jedno od najvrjednijih i najčišćih djela kod našeg Gospodara jeste donošenje što više salavata i selama na našeg prvaka, vjerovjesnika i miljenika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem. Allahu moj, smiluj se, spasi i blagoslovi ga, i njegovu porodicu i sve njegove ashabe.

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šalžite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

USKORO

SADRŽAJ

2017.

2018.

2019.

2020.

2021.

2022.

2023.

USKORO

SADRŽAJ

2017.

2018.

2019.

2020.

2021.

2022.

2023.